«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»
Громадська організація

Чуріков Ю.І.
04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЄДРПОУ 44952541

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

УКРАЇНА. Війна 2022 року

ДАЙДЖЕСТ

Том 4

Книга 14

Статті та новини № 2.801-3.000

м. Київ - 2024 р.

1. АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, *підбірка*), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибірковості, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі ***професійного моніторингу*** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність *«інформаційного шуму»*.**

2. ПЕРЕДМОВА

КВАДРАТ ПРЕЗИДЕНТСТВА. ЯКОЮ Є ЦІНА ЛЕГІТИМНОСТІ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО

2024-05-20

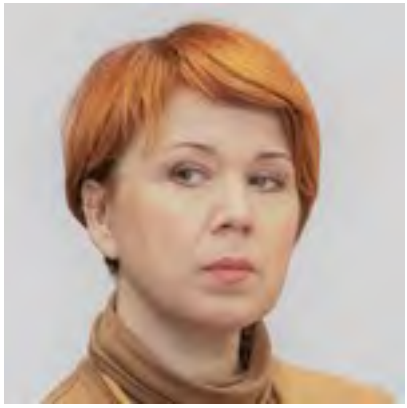

Інна Ведернікова, Редактор відділу політики ZN.UA

Війна натренованою рукою пише новітню історію України, в центрі якої нині — президент Володимир Зеленський. Його інавгурація відбулася рівно п’ять років тому — 20 травня 2019 року.

Конституційний термін мирних повноважень вичерпано.

Але

річ не в буцімто «нелегітимному» статусі Зеленського (цей наратив Росія активно намагається нав'язати Україні й міжнародній спільноті), а в новому ступені його відповідальності.

Відповідальності людини, яка до кінця війни залишиться президентом України, але яку українці на другий термін не обирали.

Водночас воєнну каденцію президента окреслено не лише Конституцією (гарантує безперервність влади) та законом про воєнний стан (указує на неможливість проводити вибори), а й установленими самим Зеленським межами, всередині яких нам доведеться жити й воювати.

Йдеться про чотири сторони фігури, якою визначаються роль і місце Володимира Зеленського в керівництві країною, що воює.

Нині **здається, що цей чорний квадрат замкнений і не має виходу.**

Та розгляньмо все-таки всі його рівновеликі сторони й зрозуміймо: шанс вийти є.

1. Сторона перша: якби була можливість, то президента Зеленського слід було б поміняти

Поміняти

1) —.**як людину, котра не зрозуміла, що з п'ятьма-шістьма менеджерами не можна управляти державою, а можна лише займатися «рішаловом»**.

2) — Як людину, котра не зрозуміла, що **система піару не може замінити систему постановки завдань і контролю над їх виконанням**.

3) — Як людину, котра не зрозуміла, що **державній машині ворога потрібно протиставити власну державну машину**, а не спорадичні запізнілі заходи безініціативних чиновників.

Водночас, безперечно, ми не можемо не визнати, що

— ***Зеленському*** випала найважча президентська каденція, яка почалася ***пандемією*** й завершилася повномасштабною ***війною*** з Росією.

Інше питання

— **як він відповів на кинуті історією виклики**.

Адже

— Україна нині потребує не просто концентрації влади президентом, який в умовах воєнного стану позбавив суб'єктності парламент, уряд, місцеве самоврядування та силовиків.

Вона потребує

— **повного використання цієї зброї заради перемоги**, якщо вже Зеленський узяв на себе таку відповідальність, часто на противагу Конституції.

Однак

— **централізувавши Україну, як Путін Росію, Зеленський абсолютно не розуміє, як правильно поводитися з цією зброєю**.

Саме тому влада

— тільки 2023 року почала серйозно на державному рівні займатися дронами;

— тільки 2024-го замислилася над переведенням виробництв ВПК під землю;

— лише у квітні 2024 року провела міжвідомчу нараду, щоб визначити критичні місця в енергетиці та способи їх захисту;

— тоді ж ухвалила закон про мобілізацію тощо.

Тобто

— зробила все, що мала зробити 2022 року.

І дуже багато чого ще не зробила. І не зробить, бо *Зеленський* інших підходів уже не навчиться.

Він

— **не залучить до уряду кваліфікованих людей**.

— **Тільки своїх.**

Він

— **не зрозуміє, як працює державна машина**.

Він

— **не змінить нормативки уряду на те, що називають *нормативкою воєнного часу***.

Зустрічне запитання, яке кинув журналістам президент:

> **«А от ви самі скажіть, що це означає — перевести країну на воєнні рейки?», так і залишилося для Верховного головнокомандувача без внутрішньої відповіді.**

Коли команда Януковича переводила країну на спортивні рейки, завалюючи Євро-2012, було призначено нового відповідального віцепрем'єра Бориса ***Колеснікова***.

> — Він провів через уряд рішення: всі документи з грифом «Євро-2012» розглядаються за 24 години.

А **в нас під час війни постанови в уряді готують і ухвалюють місяцями.**

Водночас президент і далі вважає:

> **— якщо він віддав розпорядження, то його беззаперечно виконують.**
>
> **— Не виконують.**

І **річ не лише в тім, що на дверях в ОПУ стоїть «викидайло» Єрмак**.

А в тім, що всі прикривають власні дупи, знаючи:

> **— щойно буде проведено операцію з державними грішми, до тебе прийдуть голодні аудитори, БЕБ, ДБР, ОГПУ та інші.**

Тому уряд Зеленського (не Шмигаля) безініціативний.

Депутати у своїй ефективній більшості позбавлені суб'єктності й так само безініціативні.

> 1) — Середня ланка перелякана й ховається від будь-яких завдань.
>
> 2) — **Система державного управління практично не працює**.

Але

> **— найстрашнішим є те, що вона не працює передусім у Міністерстві оборони, яке за Конституцією є президентським**.

Там рішення ухвалюють по пів року. З новим, старим і будь-яким іншим міністром. Навіть на їхньому рівні й усередині їхніх компетенцій.

Державні завдання загалом ставлять хаотично, їх виконання не контролюють.

У підсумку

> **— через некомпетентність і пасивність ми втрачаємо більше, ніж вони крадуть**.

Так, Зеленський і далі досить успішно веде міжнародну політику.

Яка могла б бути ще ефективнішою,

1) — якби під правильні слова, які він озвучує назовні, за два роки (!) повномасштабної війни було закладено надійний внутрішній фундамент;

2) — якби в нього була інша кадрова політика;

3) — якби він реально був зацікавлений у ліквідації корупційних схем, що зростають у геометричній прогресії;

4) — якби він інакше працював із послами, не перетворюючи інститут на відстійник «збитих льотчиків»;

5) — якби по-справжньому задіяв служби зовнішньої розвідки.

Нескінченна кількість «якби…».

Адже

— в гаранта Конституції апріорі є ширший інструментарій, ніж в Андрія Єрмака та піар-компанії Ендрю Мака в США.

2. Сторона друга: вибори в умовах війни неможливі

Автори ZN.UA неодноразово аналізували юридичний складник проведення виборів президента під час війни.

Нагадаємо головне:

— відповідь на запитання про терміни повноваження президента розкидано в статтях 103 і 108 Конституції України.

І на відміну від парламентських виборів, де Конституція прямою статтею забороняє їх проведення під час війни, **стосовно президентських прямої заборонної норми немає.**

Так, ***стаття 103*** визначає, що

— «президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного й прямого виборчого права шляхом таємного голосування **строком на п’ять років**».

Тоді як у ***статті 108*** зазначено, що

— «президент України виконує свої повноваження до вступу на пост новообраного президента України».

Однак

— підставою для дострокового припинення є відставка, неможливість виконувати повноваження за станом здоров'я, через імпічмент і смерть.

«На жаль, **конституційну прогалину перевели в політичний дискурс**, — пише кандидатка політичних наук, старша наукова співробітниця інституту ім. І. Кураса НАН України Ірина Овчар. —

Попри те, що

— логіка прочитання норм та їх зв'язок свідчать, що для забезпечення безперервності влади та її передачі **президент має виконувати свої повноваження весь період, навіть після п'ятирічного строку, поки не буде обрано наступного**».

А

— **наступного президента, згідно із законом про воєнний стан, можна обрати лише після скасування цього стану**.

Є ще ціла *низка об'єктивних чинників*,

— які унеможливлюють проведення будь-яких виборів під час війни.

Ключовими є ***відсутність реєстру виборців*** на тлі мільйонів як внутрішніх переселенців, так і українців, котрі через війну виїхали за кордон, і як наслідок — неможливість дотягнутися до голосів офлайн при тому, що до виборів онлайн немає довіри не лише в потенційних виборців, а й у міжнародних партнерів.

Важливо також розуміти, що ***Зеленського*** 2019 року обрали президентом на демократичних виборах із результатом, який не викликає сумнівів, — 74%. Обрали на всій території України, крім окупованих частин Донецької та Луганської областей.

Якщо ж тепер проводити вибори, то його можуть тлумачити як президента вільної частини України, а не новоокупованих Росією територій.

Неможливо країну, яка й без того розвалюється, занурити у виборчий процес, де політики відразу забудуть про війну.

— Ми й зараз бачимо, як Юлія ***Тимошенко*** та Дмитро ***Разумков*** паразитують на темі ***мобілізації***.

Ще й не таке буде!

А якщо до того ж запустити вибори, то вони просто вщент рознесуть усе в боротьбі за руїни всеукраїнського Бахмута.

3. Сторона третя: навіть якщо вибори провести зараз, на них переможе Зеленський

Якщо ми хочемо для країни усвідомленого майбутнього, то цього допустити не можна.

А Зеленський на сьогодні є безальтернативним.

— Навіть міф про можливу потенційну конкуренцію Залужного ліквідовано й поховано в Туманному Альбіоні.

— Можливо, Валерій Федорович і передумає колись (ми такого не виключаємо), але його прагнення йти в політику на цьому етапі дорівнює нулю.

Зеленський повністю зачистив поле. Він **прибрав із влади всіх, хто міг би стати зародком майбутнього кандидата**.

Ситуацію не змінить навіть низький показник довіри до Зеленського:

— опитування соціологічної групи «Рейтинг» засвідчує, що довіра до президента впала з 95% на початку повномасштабного вторгнення 2022 року до 63% у лютому 2024-го.

Але **в Україні наразі не вималювалася людина, в яку вона могла б закохатися.** У неї нині немає сил навіть шукати очима. Сирський створений не для любові, хоча довіра до армії стабільно тримається на рівні 90%.

Тому

— Україна знову вийде за набридлого, але зрозумілого.

І якщо це станеться,

— це доб’є її після закінчення війни.

4. Сторона четверта: росіяни й далі «розгойдуватимуть човен»

Росія вираховує всі сценарії та ситуації. Її влаштовують вади Зеленського, водночас Путін теж розуміє, що заміни Зеленському наразі немає. Тому поставив завдання: просто розгойдувати човен. Причому не так усередині України, як за її межами.

Недавня заява Путіна в Китаї про те, що «легітимність президента України Володимира Зеленського має значення для РФ, доленосні документи потрібно підписувати з легітимною владою», — саме з цієї обойми.

Росіяни навчилися дуже серйозно й системно використовувати спецслужби, колосальні бюджети для успішної роботи з опозиційними силами, впливовими журналістами та громадськими лідерами думок у країнах-партнерах України. Вони точно не обмежаться роликами із Зеленським у королівській мантії, які запускають в український інформаційний простір. Вони намагатимуться показати Зеленського нелегітимним президентом саме Заходу.

І тут дуже важливо:

1) — чи перейде розмір хвилі, яку вони здіймають і здійматимуть іще сильніше вже завтра, в якісну зміну громадських настроїв усередині України та за кордоном?

2) — Чи зміниться ставлення керівників країн-партнерів до статусу Володимира Зеленського?

Це теж значущий момент, який слід враховувати.

Відповісти ж на цей виклик усередині країни можна лише двома способами.

1. По-перше,

— **рішенням Конституційного суду** України. Якщо цього досі не зробили депутати, президент має сам звернутися до КСУ, щоби той виніс вердикт і закрив рота російським пропагандистам чіткою та єдино законною відповіддю.

2. По-друге,

— хоч як би це суперечило тому, що ми вже сказали, — **повною підтримкою президента** як легітимного глави держави. Суспільством, армією, політичними силами.

5. Ціна легітимності Володимира Зеленського

Але!

Підтримка статусу не означає підтримки курсу.

Адже завдання України — не просто воювати, а перемагати.

Якщо не в класичному розумінні воєнної перемоги над Росією в кордонах 1991 року, то точно самих себе.

Інакше

— ще один наратив росіян ***«Зеленський утримує владу тільки завдяки війні»*** міцно вкорениться в українському суспільстві. Вийти за межі чорного квадрата президентства Зеленського, що скував нас, — головний

виклик. Передусім для самого президента, який має цей виклик усвідомити й прийняти.

Як суспільство усвідомлює й приймає те, що залишаючись при владі, Зеленський стартує у свою нову каденцію із ситуації цугцвангу:

— вибори неможливі — концентрація влади президентом — криза держуправління — погіршення ситуації на фронті — вибори неможливі — концентрація влади президентом…

Те, як стрімко засмоктує нас ця вирва, розуміє втомлена українська армія, яка відбиває наступ росіян. Солдати, здоров'я яких ніхто не цінує, прав яких ніхто не враховує, а норму про демобілізацію особисто президент розігрує лише заради популізму, вилучаючи потім її із законопроєкту. Вони злі, їхню гідність принизили, але вони досі ставлять на перше місце наш суверенітет, продовжуючи за нього воювати.

Кроки влади — завжди в полі зору тих, кому треба буде найближчим часом поповнити лави ЗСУ. Що вони бачать і відчувають, якщо 30% українців розуміють і приймають мотиви «ухилянтів», які тонуть у Тисі?

1) — Чи є вихід із цього очевидного руху України до поразки у війні?

2) — Як у такій патовій ситуації ми можемо зберегти суверенітет?

3) — Що слід зробити владі, аби поліпшити ефективність державного управління, допомогти армії та мотивувати тих, кого мобілізують?

Ми вже висували ідею створити Уряд національної довіри з технократів.

На що одержали досить різку відповідь президента на відомій прес-конференції. На жаль, Зеленський не розуміє ступеня покладеної на нього відповідальності й наслідків, які може спричинити таке нерозуміння.

Ми також прочитали величезну кількість реплік у мережах і медіа про те, наскільки гнилі в нас політичні еліти та як легко вони поховають країну. Але її вже ховає Зеленський!

У такій ситуації **вихід тільки в круговій відповідальності політичних еліт, у лавах яких є люди, здатні компетентно управляти міністерствами**.

Зеленський, якщо хочете,

— має пов'язати всіх кров'ю, створити уряд, відлучити його від грудей Єрмака, включити парламент і повести Україну до перемоги.

Як це зробив Черчилль під час Другої світової, коли в Британії виборів теж не проводили, а до уряду включили представників різних партій.

Інакше

— **ми так і ходитимемо по колу**, змінюючи Камишина на Верещук, Верещук — на Чернишова й назад, по ходу викидаючи в непотріб можливих майбутніх політичних конкурентів. Як це вже сталося із Залужним, Кубраковим і може статися з Федоровим і Будановим.

Тим часом в управлінських помилок завжди є поріг. Україна ще не вмерла, але може. Вона так само не вічна, як і все на цій землі.

— Хоча про це й не розповідають у національному телемарафоні.

Протягом тисячолітньої історії наші предки втрачали її вже неодноразово. Спробуймо відчути це душею та шкірою. Ні на хвилину не забуваючи, як технологічно Росія розгойдує наш човен, а Блінкен б’є веслом по потилиці, нагадуючи про те, що ми загрузли в корупції.

Таким є історичний рахунок за другу воєнну каденцію Зеленського. І якщо виявиться, що він не в змозі його оплатити, то платитиме Україна. Життями. Територіями. Громадянським протистоянням. Суверенітетом. Уже платить.

***

3. ВСТУП

***

ДАЙДЖЕСТ

№ 2.801-1

За що воює Росія

Частина 1

2024-04-30

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

На даний період часу Кремль грає по сценарію контрольованого конфлікту написаного в Вашингтоні.

Останні півроку яскраво продемонстрували абсолютну неготовність європейських лідерів до реалізації геополітичної концепції Шарля де Голля про стратегічну автономію Європи від США.

> Європейські політики впевнені в тому, що послаблена війною Росія не здатна зараз відкрити другий фронт проти європейських членів НАТО і навіть в випадку найгіршого сценарію, коли українці будуть вести партизанську боротьбу, Україна виграє для них час на підготовку до протистояння з РФ.

Саме тому дотепер Європа не здійснила перехід економіки членів ЄС на військові рейки, без чого її стратегічна автономія є неможливою, тож можна лише дивуватись безвідповідальності європейських політиків які “закривають очі” на

> 1) — мілітаризацію Росії, 2) — азійський поворот США [стримування Китаю] та 3) — посилення впливу ізоляціоністів в Республіканський партії.

Європейці чомусь не враховують того факту, що російські силовики для припинення надання Заходом військової допомоги нашій країні, збриються

ініціювати проведення гібридної агресії проти європейських членів НАТО, які своєю слабкістю провокують Кремль.

Деякі ідеологізовані російські силовики з групи впливу Патрушева дотепер вірять в те, що ядерний шантаж та гібридна війна допоможуть Кремлю домовитись з Заходом про сфери впливу в Європі на конференції "Ялта – 2".

Зараз ніхто з західних партнерів України не збирається ставати союзником нашої країни, так само як і нікому в Європі не потрібний новий сильний конкурент, навіть польські націоналісти публічно заявляють, що Польща повинна бути не зацікавлена в вступі України до ЄС, оскільки ми є конкурентами за вплив в Східній Європі.

Дуже прикро, що польські націоналісти забули про пророче попередження свого колишнього президента Леха ***Качинського***:

> "Ми добре знаємо, що сьогодні – Грузія, завтра – Україна, післязавтра – країни Балтії, а потім, можливо, настане час для моєї країни, для Польщі".

На даний період часу Кремль грає по сценарію контрольованого конфлікту написаного в Вашингтоні.

Фактично повномасштабна агресія Росії проти України призвела до

> **1) — відновлення геополітичного впливу США в Європі, який до 2022 року поступово зменшувався,**
>
> **2) — посилення технологічного відставання РФ від її конкурентів, геополітичної маргіналізації, поступового перетворення на сировинний придаток Китаю, втрати європейського газового ринку,**
>
> **3) — збільшення американського експорту зброї, газу, нафти до Європи.**

Навіть в тому випадку якщо Росія ціною великих втрат буде здатна окупувати нові території на сході нашої країни, їй не вдасться нанести стратегічну поразку Україні, оскільки російсько – українська конфронтація буде продовжена, а поруч з Російською Федерацією буде існувати велика країна з антиросійськи налаштованими громадянами, тому окупація повністю знищених російськими окупантами російськомовних міст призводить лише до "піррової перемоги" путінського режиму.

Якби представники російської влади думали не про геополітичні понти [імітація величі], а про національні інтереси Росії, то

> — вони би наважились на виведення Збройних сил РФ на лінію фронту, яка існувала до 24 лютого 2022 року, розпочавши після цього мирні переговори з Україною та Заходом про архітектуру безпеки в Європі.

Зі слів багатьох колишніх працівників КДБ, саме радянські силовики і російські націоналісти, а не Михайло Горбачов, якого безпідставно звинувачує російська пропаганда, стали головними винуватцями розпаду Радянського Союзу, зірвавши спробою державного заколоту підписання союзного договору, який би реформував і оновив радянську імперію, знявши ідеологічні протиріччя з Заходом, тим самим створивши умови для геополітичного домінування оновленого Радянського Союзу в Європі.

Ті ж самі помилки з минулого зараз повторюють чекісти та російські шовіністи, які

1) — намагаються перетворити Росію на "православний Іран", забуваючи, що

2) — Росія може бути лише європейською імперією, оскільки в Азії вона не витримає конкуренції з Китаєм.

Всі ж розмови про світову більшість яка протистоїть Заходу, є лише намаганням кремлівських ідеологів виправдати авантюру фюрера з Кремля, із-за якої Росія зазнала геополітичного провалу.

1) — **Кремль міг "купити" лояльність українців за рахунок економічних преференцій**, натомість росіяни

2) — почали масово вбивати українців, підтвердивши тим самим, що

3) — **російський шовінізм є головним внутрішнім ворогом нашого агресивного сусіда**.

***

№ 2.801-2

За що воює Росія: зрадники імперії

Частина 2

2024-05-15

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

“Продаж” Кремлем росіянам перемоги за рахунок знищення російськомовних міст, є ознакою провінційності російської еліти

Головною метою агресії Росії проти України було приведення до влади в Києві прокремлівського режиму, сформованого з колабораціоністів, які б погодились на приєднання нашої країни до нового конфедеративного союзу на чолі з Російською Федерацією. Представники путінського режиму також планували провести демілітаризацію і денацифікацію України, а в подальшому - встановлення геополітичного контролю над центральною Європою, тож зараз, фактично, жодна стратегічна мета Кремля не була досягнута.

Війна вже перенесена на територію Росії, напад на Україну зробив її ще більш антиросійською, Володимир Зеленський залишається одним з найбільш популярних політиків нашої країни, а НАТО розширилось за рахунок приєднання Фінляндії і Швеції.

Отже, “продаж” Кремлем росіянам перемоги за рахунок знищення російськомовних міст, є ознакою **провінційності російської еліти**, яка дбає

1) — лише про збереження влади і свого впливу в Росії,

2) — використовуючи для цього війну.

Навіть після Революції Гідності в 2014 році у Кремля були всі можливості для посилення свого впливу в Україні в тому випадку, якби російська влада позиціонувала себе як нейтрального модератора, залученого до врегулювання української політичної кризи.

1) — Формування широкої коаліції і уряду національної єдності за сприяння Кремля, встановлення знижок на російський газ та нафту, створення робочих місць російськими інвесторами, відкриття ринків РФ для української продукції, забезпечило би знаходження України в сфері впливу Росії,

але

2) — замість цього сценарію російська еліта обрала ***геополітичні понти*** [імітація величі], здійснивши в 2014 році окупацію українських територій, які ***стали пасткою*** для неї.

Пізніше вже в 2022 році

1) — Володимир Путін і російська еліта, яка не змогла його зупинити, відібрали у Росії геополітичну перемогу, про яку мріяв Юрій Андропов, а саме створення геополітичної вісі Москва – Берлін,

2) — зруйнувавши нападом на Україну можливість добудови “Північного потоку – 2”.

Де-факто, **дії і рішення представників путінського режиму можна трактувати як зраду національних інтересів Російської Федерації**, заяви ж багатьох російських провідних аналітиків про небувалу консолідацію російської еліти навколо антизахідного вектору розвитку свідчить про її провінційність, оскільки багато американських, британських та польських політиків зацікавленні в перетворенні Росії на “православний Іран”, який буде мати мінімальний вплив в Європі.

Створення Російської імперії було пов’язано з “прорубуванням вікна” до Європи, зараз же

— путінський режим прорубав вікно до васальної залежності Росії від Китаю, створюючи великі ризики для російського суверенітету.

Найбільш ж цинічно звучать заяви російських силовиків про геополітичну катастрофу через розпад Радянського Союзу. Варто пам’ятати, що вони на той період часу були офіцерами КДБ, які зрадили присязі на вірність радянській імперії, не борючись за її збереження.

Фактично, всі геополітичні успіхи США після початку російсько – української війни базуються на помилках і прорахунках Кремля, які він може виправити за рахунок недооцінки західними елітами Росії.

З точки зору багатьох американських інтелектуалів, Заходу варто закритись в своїх кордонах, суттєво обмеживши доступ до технологій і ринків для геополітичних конкурентів провідних західних країн під час нової холодної війни.

Головний же виклик для України полягає в тому, що американські політики зацікавлені в перебуванні нашої країни в сірій зоні між Заходом та Росією, тому Франція і Великобританія, якщо вони прагнуть стати справжніми європейськими лідерами, повинні надати нашій країні юридично зобов'язуючі гарантії безпеки, в іншому випадку Україна завжди буде джерелом дестабілізації Європи.

Без успіхів України на полі бою також не відбудеться посилення переговорних позицій США і провідних європейських країн під час переговорів про світову архітектуру безпеки з Китаєм та Росією, яка прагне внутрішньо дестабілізувати нашу країну за рахунок відсторонення від влади Володимира Зеленського, який для Кремля є символом українського спротиву.

Саме міцність тилу і єдність українського суспільства є однією з головних умов виживання та подальшого успіху незалежної України, на яку в цьому році очікують великі виклики, тому саме від українців та масштабів західної допомоги залежить майбутнє нашої країни, яка буде мати великий вплив на європейську архітектури безпеки.

***

№ 2.802-1

Великий перерозподіл транспортних коридорів та Україна

2024-05-16

ОЛЕКСАНДР БУРЯЧЕНКО, ЕКСПЕРТ ЦЕНТРУ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Війна Росії проти України забрала в нас головний козир геоекономіки - вигідне розташування.

Ми є свідками розгортання нової битви за торгові шляхи. Провідні глобальні гравці намагаються реалізувати власні проєкти транспортних коридорів, які б не лише давали їм прибуток, але й створювали складності опонентам.

Особливістю нового часу є те, що великий перерозподіл доріг ґрунтуватиметься не на географії, а на геополітиці та військовій силі.

Війна Росії проти України забрала в нас головний козир геоекономіки - вигідне розташування. Тепер ми є зоною підвищених ризиків і довгої війни, а торгові шляхи йдуть поза нами. Жодними «містками між Європою та Азією» (популярна мантра часів багатовекторності) ми стати не зможемо. У середньостроковій перспективі - точно. Тоді що робити? Як остаточно не випасти з транспортної глобальної логістики? Для початку варто провести інвентаризацію потенційно цікавих для України шляхів та описати наявні в нас інструменти долучення.

Джерела: Денніс Вонг. The Slovenia Times; Фредерік Ласерр та географічний факультет Університету Лаваля в Квебеку; Молода Африка; Géo Confluences

1. КИТАЙСЬКІ ШЛЯХИ

Китайська Народна Республіка наразі є однією з провідних сил у світі, яка відкрито кидає виклик єдиній глобальній силі - Сполученим Штатам. до того ж китайська глобальна стратегія економічного та політичного домінування у світі має вигляд транспортної ініціативи ***«Один пояс - Один шлях»***. Вперше її було озвучено урядом Китаю у 2013 році. Зацікавленість у цьому проєкті відображена у Конституції КНР з 2017 року. **Мета** - покращення регіональних зв'язків та створення світлого майбутнього. Проєкт має цільову дату завершення у 2049 році, яка збігатиметься зі сторічною річницею проголошення КНР.

Сьогодні до ініціативи вже залучено 138 країн та 30 міжнародних організацій.

У рамках проєкту «Економічного поясу Шовкового шляху» Пекін розглядає створення ***трьох трансєвразійських економічних коридорів:***

- *північного* (Китай - Центральна Азія - Росія - Європа),

- *центрального / середнього* (Китай - Центральна і Передня Азія - Перська затока і Середземне море) і

- *південного* (Китай - Південно-Східна Азія - Південна Азія - Індійський океан).

В межах ініціативи «Один пояс - Один шлях» Китай планував використати усі наявні в сусідів транспортні можливості, інтегрувавши їх та очоливши. Зокрема, китайські експерти не заперечують, що розглядали російські транспортні коридори як продовження власного Шовкового шляху. На початку 2000-х Пекін розраховував протягом десяти років інтегрувати північний коридор Трансазійської залізниці разом з Транссибом; вийти через М’янму до Індійського океану та замкнути на собі всі перевезення в Тихому океані.

Лише в Трансазійській залізниці передбачено поєднання Європи та Східної Азії через Німеччину, Польщу, Білорусь, Росію, Казахстан, Монголію, Китай, Північну Корею та Південну Корею з розривами колії на польсько-білоруському кордоні (1435 мм або 4 фути 8+1⁄2 дюймів до 1520 мм або 4 фути 11+27⁄32 дюймів), казахстансько-китайському кордоні і монгольсько-китайському кордоні (обидва від 1520 мм до 1435 мм). Транссибірська магістраль протяжністю 9250 км покриває більшу частину цього маршруту і наразі перевозить великі обсяги вантажів зі Східної Азії до Москви та далі до решти Європи.

Але передусім Китай цікавили сухопутні транспортні магістралі, енергопотоки та інфраструктура. ***Специфіка*** залізничних маршрутів в тому, що вони мають «розриви» та надмірне держрегулювання. Автошляхи ж більш мобільний інструмент.

Україна також була дотичною до китайської ініціативи. В червні 2015 посол КНР Чжан Сіюнь на зустрічі з міністром інфраструктури України Андрієм Пивоварським заявив, що китайські банки готові вкладати в об'єкти інфраструктури в Україні в рамках ініціативи «Новий шовковий шлях».

Перший демонстраційний потяг нового Шовкового шляху, що мав у складі 10 вагонів та 20 сорокафутових контейнерів, вирушив із Іллічівського морського торговельного порту 15 січня 2016. До Китаю він йшов 15,5 діб замість 11-12 анонсованих раніше. Потяг прямував Чорним морем та основними станціями: порт Батумі, Алят, Актау-Порт, Бейнеу, Жезказган, Балхаш-1. Вказаний маршрут був альтернативним шляхом доставки вантажів з Заходу на Схід в обхід території РФ через Україну, Грузію, Азербайджан та Казахстан до Китаю.

Починаючи з квітня 2019 на деякий час став регулярним маршрут Алашанькоу (Китай) — Епер'єшке (Угорщина), що доставив вантаж з Китаю до Угорщини. З січня 2020 року поїзди з Китаю в ЄС нарешті почали прямувати транзитом через Україну. З початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну цей коридор припинив свою роботу.

Офіційно Китай не заперечує участі України в Новому Шовковому шляху, також підтверджує готовність інвестувати в транспортну інфраструктуру як тільки закінчаться активні бойові дії.

Проте варто пам’ятати, що значних інвестицій від КНР в Україну не надходило навіть в мирний час (всього 300 млн дол. США). Це ж стосується і структури українського експорту — 2019 року 32 % експорту склала залізна руда для китайської металургії, 24 % — зернові, 20 % — олія, понад 50 % українського імпорту — машини. Структура торгівлі була явно не на нашу користь.

Як зазначають французькі експерти, амбіції «нових Шовкових шляхів» кардинально відрізняються від історичного попередника. Цього разу Китай хоче першості й незалежності від торговельних шляхів, які контролюються США. Пекіну потрібна мережа, у якій він буде центром, спонсором і головним бенефіціаром. За десять років він виділив майже тисячу мільярдів євро на фінансування проєктів у транспортній, енергетичній та телекомунікаційній сферах. Йдеться про складну мережу сухопутних коридорів і морських шляхів. Понад 150 держав підписали угоди про участь у ній.

Нові торговельні маршрути вже відхилились від того першого «Шовкового шляху» і сягають Південної Америки, об’єднуючи переважну більшість країн Глобального Півдня. А країни, що розвиваються, часто розчаровані світовим економічним порядком, де домінує Захід. Проте вони також занепокоєні таким станом речей, бо з часів плану Маршалла світ не бачив подібних амбіцій. Китай же намагається створити гігантський інструмент глобальної економічної та політичної влади.

Кінцева мета Китаю, за словами Сі Цзіньпіна, у запуску «Нових Шовкових шляхів» — не фінансування інфраструктури в країнах, що розвиваються, а створення «**спільноти долі**». За цим непевним гаслом приховується те, що Надеж Роллан називає «*зміною міжнародних стандартів*». І ця зміна відбувалася протягом кількох років. Китай вже створює паралельні організації, де він керує, щоб спробувати повалити світовий порядок.

Один із прикладів — *«Санітарні шовкові шляхи»*. Як зазначає синолог Ален Ван, у той час, коли Китай натрапив на труднощі у ВООЗ, він створив африканський центр із профілактики та контролю захворювань в Ефіопії. Африканський CDC призначений поки що для Африки, також має аналогічні регіональні відділення в Єгипті, Габоні, Кенії, Замбії та Нігерії. Він, безсумнівно, буде поширюватися в Африці, але також і за її межами, можливо, у Латинській Америці та Азії.

Окрім «санітарного», існує проєкт Ц*ифрового шовкового шляху (Digital Silk Road — DSR)*, який був анонсований у 2015 р. як логічне продовження інфраструктурного проєкту «Один пояс - Один шлях». Економічний пояс Шовкового шляху і Морський шовковий шлях охоплювали проєкти (фізичної) інфраструктури (у т.ч. трансконтинентальних енергетичних мереж), економічні мережі та коридори та ін., а DSR спрямовується на інформаційне розширення та цифрове залучення до спільних інформаційних та технологічних мереж країн регіону.

За словами українського експерта Василя Юрчишина, особливістю реалізації проєктів є активна включеність китайських державних корпорацій і банків, завдяки чому виявляється можливість країнам-партнерам отримувати недорогі контракти та швидко впроваджувані об’єкти цифрової інфраструктури. На сьогодні вже 27 країн Індо-Тихоокеанського регіону підписали двосторонні угоди з Китаєм про посилення цифрового співробітництва в рамках DSR. Натомість Китай, розширюючи активність китайських технологічних корпорацій, отримує доступ до великих пулів даних і захоплення нових часток ринку країн-реципієнтів. Однак, забезпечення належної безпеки даних вже піддається суттєвим випробуванням.

Варто зазначити, що у більшості випадків інвестиції реалізуються через позики, використання яких також зав’язано на китайські корпорації, які піддаються значній критиці за непрозору (у багатьох випадках) діяльність. Відтак проєкти мало контрольовані національними урядами (однак, зв’язані державними зобов’язаннями), стають об’єктами «дипломатії боргової пастки», результатом чого стає втрата стратегічних об’єктів.

Отже, Китай зміг об’єднати навколо себе певну кількість великих і малих країн, які відіграватимуть дуже важливу роль у майбутньому. КНР буде

видавати себе за лідера світу, протиставляючи себе Заходу.

2. КОРИДОР «ЗАХІДНА ЄВРОПА-ЗАХІДНИЙ КИТАЙ»

МТК «Західна Європа-Західний Китай» протяжністю 8445 км має з'єднати Санкт-Петербург з китайським Ляньюньганом та пройти ще через Казахстан. 2325 км проходить територією Російської Федерації, 2787 км — Республіки Казахстан, 3425 км – КНР. Вже 2008 року між двома країнами було підписано меморандум про співпрацю та розвиток автомобільних доріг за маршрутом Санкт-Петербург – Казань – Оренбург – Актобе – Алмати – кордон КНР. У квітні 2009 року Казахстан вже з Китаєм оформив меморандум про взаєморозуміння під час створення ЗЄЗК, що фактично і запустило проєкт у практичну реалізацію: Пекін розпочав повномасштабну модернізацію транспортної інфраструктури в казахстанському напрямку.

Китайська частина автомагістралі була побудована ще у 2016 році. Вона проходить через прикордонний перехід із Казахстаном Хоргос, міста: Урумчі, Ланьчжоу та Чженчжоу, далі сягає узбережжя Жовтого моря у місті Ляньюньган. Казахська ділянка вважається теж закінченою, проте у 2023-2024 рр. на ній досі проводилися модернізаційні роботи.

Китай фактично закінчив практичні кроки на власній території по процедурі спрощеного проходження і безперебійної роботи митного контролю міст, через які проходить коридор. Це м. Урумчі (Північно-західний Китай,

адміністративний центр СУАР, вихід на рубежі Центральної Азії), м. Ланьчжоу (адміністративний центр провінції Ганьсу), м. Сіань (адміністративний центр провінції Шеньсі, відправна точка Великого Шовкового Шляху) та інші.

Варто зазначити, що в Пекіні все ще розглядають даний проект як *«флагманський»*. Наприклад, лише в економічній зоні Ланьчжоу уже відомо про 150 інвестиційних проєктів на загальну суму 120 млрд. юаней. Відповідно до генерального плану розвитку НЗПР у м. Ланьчжоу у період 2011-2030 рр. планується збільшити поетапно дохід до 270 млрд. юаней (2030 р.). І це без інших економічних зон в СУАР та внутрішньому Китаї. Транспортний коридор через сухопутну Євразію до західних ринків істотно спростив би логістику для їхніх товарів. Тому Пекін вкладається не лише в транспортну інфраструктуру проєкту, а й в лобіювання МТК в країнах-партнерах.

Казахська ділянка коридору вважається теж закінченою, проте у 2023-2024 рр. на ній досі проводилися модернізаційні роботи. Про закінчення будівництва ще в грудні 2017 року звітував на той час міністр індустрії та розвитку Казахстану Женіс Ксимбек. Однак, станом на березень 2024 року, на ділянці дороги між Алмати і Таразом, реконструкція все ще тривала, на трасі діяли ґрунтові та нерозмічені двосмугові асфальтові об'їзди ділянок. Дорога, значною мірою, залишалася двосмуговою.

Загалом Казахстан мав провести реконструкцію 2452 км дороги, в рамках якої було переведено на дороги 1 категорії з 4-смуговим рухом 1390 км дороги (Кизилорда - Туркестан - Шимкент - Тараз - Алмати - Хоргос), решту ділянок протяжністю 1062 км переведені на дороги 2 категорії (кордон РФ - Мартук - Актобе - Карабутак - Кизилорда).

Мали також бути поліпшені геометричні параметри траси (повороти, видимість, ухили), побудовані об’їздні навколо великих населених пунктів (Актобе, Шаган, Аральськ, Кизилорда, Шиєлі, Жанакорган, Туркестан, Ікан, Темірлан, Шимкент, Тараз, Кулан, Ташкарасу, Жаркент, перевали Кордай, Машат, Куюк). Загалом, на березень-квітень 2024 року казахську ділянку транспортного коридору можна вважати побудованою на 85%.

Водночас із цим, російський відрізок взагалі знаходиться у недобудованому стані. Закінчення будівництва планують на 2024 рік, однак такий сценарій є малоймовірним. Через війну в Україні у РФ не вистачає коштів на добудову дороги.

У Росії кілька разів називали терміни закінчення будівництва своєї частини транспортного коридору. Так, ще у липні 2011 року заступник міністра транспорту Росії Андрій Недосєков обіцяв побудувати дорогу до 2018 року. Через два роки міністр транспорту РФ Максим Соколов оголосив дату запуску проєкту до 2020. У 2018 уряд Росії ухвалив рішення повністю побудувати автомагістраль від Москви до Казані (основну для цього МТК) до кінця 2027 року. Однак, у липні 2020 року прем'єр-міністр РФ Михайло Мішустін на

нараді в особливій економічній зоні «Алабуга» озвучив_рішення прискорити будівництво автомагістралі Москва - Казань у рамках міжнародного проєкту "Європа - Західний Китай" и закінчити його вже 2024 року. Водночас було обрано варіант будівництва нової траси М-12, яка має пройти паралельно до діючої траси М-7 "Волга". Для фінансування проєкту Мішустін тоді ухвалив рішення виділити на будівництво нової автодороги 150 млрд руб. з Фонду національного добробуту.

У Росії на цю дорогу й раніше виділялися досить великі суми. У певних моментах йшлося навіть не про будівництво автобанів, а про модернізацію вже наявних. У Татарстані мала функціонувати платна автомагістраль, щоб будується з 2005 року, між населеними пунктами Шалі (федеральна траса М-7) - Бавли (М-5) протяжністю 294 кілометрів. По деяким даним, 40 км шляху вже функціонують. Введення в експлуатацію спочатку було заплановано до 2018 року. У Башкортостані 282-кілометрову ділянку вартістю 156 млрд рублів будували від Бавли до Кумертау. Нарешті, в Оренбурзькій області 172-кілометровий відрізок траси, інвестиції в яку оцінюються в 84 млрд рублів, проходив в обхід Оренбурга, Саракташа і до кордонів з Казахстаном.

Передбачалося, що китайські інвестори, зацікавлені в просуванні цього проєкту, також профінансують будівництво російських ділянок дороги, проте досі жодних чітких домовленостей щодо цього питання так і не було досягнуто, незважаючи на постійні переговори. У вересні 2015 року голова правління «Автодору» Сергій Кельбах після зустрічі з China Communication Construction Corporation і новим Фондом розвитку Шовкового шляху заявив про китайські інвестиції в розмірі до 150 млрд доларів. Але вони також не прийшли ні до початку війни в Україні, ні після.

В грудні 2023 року представники російського мінтрансу розповідали вже про «непередбачувані логістичні складнощі» і «відомі санкційні проблеми». Також вони казали про те, що «європейський напрямок транзиту не має колишньої економічної актуальності…». Мовляв, якщо для Казахстану це - єдиний великий транспортний проєкт, то в Росії є кілька аналогічних проєктів. Але, судячи з реакції китайських партнерів, ці аргументи Москви не були сприйняті Пекіном. Порадили ретельніше працювати і... не красти.

Стан будівництва магістралі вже став предметом розгляду на міжнародному рівні. Виявилося, що більшість доріг, які росіяни хотіли видати за автобани під китайський проєкт, не можуть претендувати на статус міжнародного транзитного коридору. Зокрема, дорожнє полотно має бути розраховане на навантаження 11,5 тонни на вісь. У Росії ж із таким навантаженням може працювати тільки 8,5% загальної протяжності федеральних доріг, і то, ця частка складається лише з окремих, посилених після ремонту, фрагментів трас.

Варто зазначити, що на сьогодні інтерес Москви до швидкого завершення будівництва своєї ділянки транспортного коридору «Західна Європа-Західний Китай» значно знизився, попри увесь тиск з боку Пекіну. Перед носом у росіян закривають останні шпаринки в Європу. Російський транзит з Китаю до Європи під «карантином» на довгі роки. Навіщо поспішати?

Постає питання: чи могла б Україна, за умови відсутності війни з Росією, отримати зиск від цього напрямку Великого Шовкового Шляху?

Як стверджує Віталій Кулик, у вересні 2010 року під час зустрічі президентів Казахстану та України обговорювався такий варіант. Нурсултан Назарбаєв пропонував Януковичу подавати заявку китайцям, а росіяни, із застереженнями, погоджувалися. Йшлося про те, що для інтеграції проєкту «Західна Європа - Західний Китай» з українським МТК «Європа-Азія» потрібно зробити від магістралі Москва-Казань відгалуження на Волгоград. Ціна питання тоді становила приблизно $3 млрд. У таку суму оцінюється реконструкція українських доріг від кордону з Росією в Луганській обл. (Ізварине) до кордону з Польщею у Львівській обл. (Краковець). Але тоді в Києві вирішили сконцентруватися на розвитку коридору Е-40, який з'єднує країни Європи і Китай і проходить через Україну (Львів-Луганськ) і Росію (Волгоград-Астрахань).

Чи можливо повернутися до проєкту «Західна Європа-Західний Китай» після війни? Гіпотетично так. Якщо:

а) проєкт стане знову актуальним для ЄС та Китаю у вигляді стимулів до зміни режиму в Росії у поствоєнний період;

б) проєкт стане важелем впливу глобальних гравців на нові незалежні держави, які можуть виникнути в разі розпаду РФ.

Очевидно, що обидва варіанти є надто гіпотетичними.

3. ТРАНСКАСПІЙСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ МАРШРУТ

Транскаспійський міжнародний транспортний маршрут (ТМТМ) або ***Середній коридор*** стає все більш важливою частиною Нового Шовкового Шляху (НШШ) та має дуже багато переваг, пропонуючи альтернативу маршрутам через Росію, які стали ризикованими після початку війни в Україні. З іншого боку, через війну на Близькому Сході та зростання ризиків транспортування товарів через Суецький канал.

Цей маршрут проходить через Південно-Східну Азію та Китай до Європи через Казахстан, Каспійське море, Азербайджан, Грузію та Туреччину і є найкоротшим між Китаєм та Європою, що своєю чергою значно скорочує час доставки вантажів.

Ще у жовтні 2013 року був створенний Координаційний комітет із розвитку Транскаспійського міжнародного транспортного маршруту (ТМТМ). 30 листопада 2015 року в Стамбулі відбулася_презентація можливостей та перспектив розвитку ТМТМ Китай — Туреччина — Європа. Проект реалізують «Залізниці Китаю», АТ «Казахстанські залізниці», ЗАТ «Азербайджанські залізниці», ЗАТ «Азербайджанське Каспійське морське пароплавство» і «Бакинський міжнародний морський торговий порт», та «Грузинська залізниця».

В березні 2022 року Грузія, Азербайджан, Туреччина і Казахстан виступили з чотиристороннью заявою про необхідність розвитку ТМТМ. У зв'язку з цим

вони значно розширили транзитні та логістичні відносини з Китаєм. Зокрема, 31 липня 2023 року Китай і Грузія підвищили рівень своїх двосторонніх відносин до стратегічного партнерства. Сторони домовилися посилити координацію та співпрацю щодо глобальних проєктів Китаю – «Пояс і шлях" та "Глобальна безпека».

Тому не дивно, що перший із восьми кроків, запропонованих головою Сі Цзіньпіном, стосувався майбутніх програм Китаю на цьому маршруті як прикладу «комбінованих і багатовимірних перевезень» з Китаю в рамках «Поясу і шляху». Лідер Китаю згадав про «створення багатовимірної мережі зв'язків "Поясу і шляху» і сказав: «Китай прискорить якісний розвиток залізничного експреса Китай - Європа, візьме участь у Транскаспійському міжнародному транспортному коридорі, проведе Форум співробітництва залізниць Китай - Європа, а також докладе спільних зусиль для будівництва нового логістичного коридору, який зв'яже Євразійський континент прямим залізничним і автомобільним сполученням. Ми будемо активно інтегрувати порти, судноплавні та торговельні послуги в рамках "Морського співробітництва на Шовковому шляху" і прискоримо будівництво Нового міжнародного сухопутно-морського торгового коридору і Повітряного шовкового шляху».

При цьому Китай стикається з серйозними проблемами у збільшенні транзитних і транспортних потужностей у рамках Євразійського сухопутного мосту. Хоча транзитно-транспортна потреба Європи в цьому маршруті після початку війни в Україні, антиросійських санкцій і блокування російських маршрутів у Східну Європу безсумнівна, у Китаю також є безліч торговельних суперечок із Заходом, які можуть мати негативний ефект. Поки Європа не виробила модусу участі у транспортних проєктах Китаю. Європейці оглядаються на позицію США, які все більше входять у протистояння з КНР. Тому швидкої реалізації ТМТМ навряд чи варто очікувати.

Однак, вже зараз видно переваги цього транспортного коридору для його учасників. ТМТМ проходить через відносно політично стабільні країни, що робить його безпечнішим маршрутом для перевезення вантажів, а його розвиток стимулює модернізацію інфраструктури та економічне зростання в країнах-учасницях:

1. *Китай:* Ініціатор НШШ, який прагне диверсифікувати свої торгові маршрути та зміцнити зв'язки з Європою.

2. *Казахстан:* Важливий транзитний хаб, що володіє значними нафтогазовими ресурсами та прагне стати ключовим гравцем на світовому ринку.

3. Азербайджан: Ключова країна для транскаспійської переправи, що володіє розвиненою портовою інфраструктурою та прагне зміцнити свою економіку.

4. *Грузія:* Країна з розвиненою транспортною інфраструктурою, яка прагне стати важливим логістичним центром в регіоні.

5. *Туреччина:* Вихід на європейські ринки, що прагне зміцнити свої торгові та політичні зв'язки з Європою.

Маршрут: Китай (від порту Ляньюньган через Сіань до Урумчі) - Казахстан (від сухих портів Хоргос і Достик до портів Актау і Курик) - Азербайджан (порт Алят) - Грузія (Тбілісі). Далі від Тбілісі маршрут можливий до грузинського порту Поті і через Чорне море вглиб Європи, або продовжуватися від Тбілісі по БТК в Туреччину (Карс, Ізміт, Мерсін, Черкезкой) і досягти країни Європи.

За маршрутом здійснюються контейнерні перевезення. Залучені залізничний і морський транспорт (акваторією Каспійського моря). Пропускна здатність - 10 млн тонн вантажу на рік, зокрема до 200 тис. контейнерів. Потяги відправлялися тричі на тиждень. Середній термін проходження маршруту сухопутною ділянкою - 12-15 днів.

На сьогодні, запущено три контейнерні поїзди: Шихезі (Китай) - Кішли (Азербайджан), Ляньюньган (Китай) - Стамбул (Туреччина), Іллічівськ (Україна) - Достик (Казахстан). За маршрутом на 2021 рік транспортувалася продукція нафтохімії, чорні та кольорові метали, вугілля, феросплави, продукція сільського господарства. Здійснюється контейнерне перевезення вантажів.

16 грудня 2022 року Узбекистан відправив першу партію вантажу в Європу через транскаспійський маршрут. Поїзд із 46-ти вагонів і 91-го контейнера вирушив у Болгарський порт Бургас із вантажем мідного концентрату Алмаликського гірничо-металургійного комбінату. У листопаді 2023 року порт Актау прийняв два нові танкери Taraz і Liwa для перевезення нафти за маршрутом.

Після порушення торгових маршрутів, викликаних російським вторгненням в Україну, а пізніше нападами хуситів у Червоному морі, показники маршруту підвищилися. У 2023 році Серединним коридором було перевезено понад 2 мільйони 700 тисяч тонн вантажів, порівняно з 2022 роком зростання становило 86%.

Наразі вкладаються значні інвестиції в розвиток маршруту з боку країн-учасниць та міжнародних фінансових інституцій. Плюс, через постійний розвиток інфраструктури, включаючи будівництво нових доріг, залізниць,

портів та терміналів, зростають обсяги вантажоперевезень по маршруту, що свідчить про його популярність.

Зацікавлення в проєкті виявляє і Євросоюз. 29 січня 2024 року в Брюсселі глобальний інвестиційний форум Global Gateway зібрав високопоставлених представників Європейської комісії, країн-членів Євросоюзу, країн Центральної Азії, Південного Кавказу і Туреччини. Також на форумі були представлені країни G7, фінансові інститути та приватний сектор. Як зазначив єврокомісар з торгівлі Валдіс Домбровскіс, ЄС через свої структури виділить 10 мільярдів євро на розвиток ТМТМ.

На думку керуючого партнера Cairo logistics Михайла Намадова, підключення до проєкту Євросоюзу обіцяє маршруту нове життя, і, виходячи з цього, постає питання про готовність інфраструктури Грузії до зростання вантажоперевезень. «Досі ЄС обмежувався лише побажаннями на адресу потенціалу Серединного коридору. Цю нішу посідав Китай, і не секрет, що й більшість інфраструктурних проєктів здійснювали на кредити Азіатського Банку розвитку (ADB). Консолідований інтерес до маршруту матиме мультиплікативний ефект, і переконаний, справа 10 мільярдами не обмежиться. У перспективі це означає суттєве розширення транзиту, створення нових логістичних підприємств. Залізничні перевезення, звісно, добре, але поки що 90% вантажів, що проходять через Грузію у напрямку Туреччини та ЄС, перевозяться автомобільним транспортом».

Як зазначають казахські експерти, розробка та розвиток ТМТМ тісно пов’язаний із завданнями диверсифікації транспортно-логістичних можливостей Казахстану. За останні 15 років Казахстан інвестував понад 35 мільярдів доларів у цю галузь, внаслідок чого збудовано понад 2000 км залізниць, 19 500 км автомобільних доріг, 15 аеропортів та нові портові потужності вздовж Каспійського моря. Щобільше, 2022 року президент Казахстану Токаєв анонсував інвестиційний пакет у розмірі 20 мільярдів доларів до 2025 року, спрямований на посилення диверсифікації транзитних та транспортних маршрутів, а також запровадження комплексних логістичних рішень.

Об’єктами особливої уваги є порт Актау і міжнародний морський поромний комплекс порту Курик, що відкрився в 2018 році, забезпечуючи старт транзитного вантажопотоку через Каспій. Розвиток портів Актау та Курик забезпечило розширення портових потужностей Казахстану на Каспії з 16 до 26 млн. тонн на рік. Запроваджений у 2016 році залізничний поромний термінал потужністю 4 млн. тонн забезпечує транспортування таких вантажів, як: нафтопродукти (газойль), товари народного споживання, хімікати, обладнання та металопродукція. У серпні 2018 року здійснено запуск автомобільного поромного термінала потужністю 2 млн. тонн для обслуговування вантажного автотранспорту.

У планах Казахстану створення контейнерного хабу у спеціальній економічній зоні морського порту Актау та будівництво власного поромного флоту (за всі роки незалежності країна не мала поромного флоту в Каспійському морі, попри своє прибережне розташування). Слід зазначити, що Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) інвестуватиме до $104 млн у випуск облігацій НК «Казахстан темир жолы» (залізниці Казахстану) для підвищення фінансової стійкості оператора та модернізації ТМТМ.

У квітні 2023 року генеральний секретар ТМТМ Гайдар Абдикеримов на міжнародній конференції «Asia Grain Conference» в Алмати заявив, що у найближчі 5 років в інфраструктуру та підвищення ефективності процесів на ТМТМ буде інвестовано близько 5 млрд EUR. Крім того, влітку 2023 р. учасниками ТМТМ стануть три нові країни - Сингапур, Болгарія та Литва.

Приєднання Туреччини до ініціативи Казахстану, Азербайджану та Грузії щодо розвитку ТМТМ безперечно має велике значення. У квітні 2022 року ці країни підписали чотиристоронню декларацію «Про Транскаспійський коридор Схід-Захід». У документі йшлося про збільшення транзитного потенціалу, інтеграцію маршруту до міжнародної транспортної системи та зміцнення співпраці сторін. Проте, Анкара має власні плани щодо спрямування та опанування китайських транспортних коридорів. Туреччина прагне стати єдиним хабом та операційним менеджером проєкту в регіоні.

Із завершенням у жовтні 2013 р. будівництва залізничного тунелю під протокою Босфор на глибині 60 м під рівнем моря (проєкт «Marmaray») довжиною 1387 м, залізниця Баку – Тбілісі – Ахалкалакі – Карс отримала прямий зв'язок із загальноєвропейською мережею залізниць. До проєкту також приєдналися Казахстан і Китай, що робить можливим перетворення зазначеної залізниці в один із сучасних варіантів Великого Шовкового шляху, і відкриває можливості залізничного сполучення з Великобританії на заході Європи до Китаю на сході.

Україна бере участь в роботі МТМТ з 2016. Ще 4 січня 2016 Україна підписала протокол про встановлення конкурентоспроможних пільгових тарифів на вантажоперевезення ТМТМ. 15 січня з Одеси за цим маршрутом відбув перший потяг. Український уряд від початку вбачав ТМТМ можливість диверсифікувати свої торгові маршрути, стимулювати економічне зростання та зміцнити інтеграцію з Європою.

У квітні 2016 року було створено Міжнародний транскаспійський транспортний консорціум, єдиний транспортний оператор маршруту. В квітні 2018 року «Укрзалізниця» як постійний член увійшла до складу міжнародної асоціації «Транскаспійський міжнародний транспортний маршрут», а у вересні 2019 року ДП «Адміністрація морських портів України» (АМПУ) та асоціація ТМТМ підписали меморандум, спрямований на збільшення вантажопотоків у рамках Транскаспійського транспортного маршруту.

Планувалося, що першим етапом роботи стане аналіз вантажопотоків, а також вивчення можливостей щодо збільшення імпорту, експорту та транзиту через морські порти України. Крім того, сторони мали намір координувати зусилля щодо запуску регулярного фідерного сполучення між портами Грузії та України.

У 2019 році уряд України пропонував кілька альтернативних маршрутів доставки вантажів з Китаю, при цьому, на думку керівника Укрзалізниці, найбільш перспективним був саме Транскаспійський транспортний коридор:

- всі потужності країн-учасників транспортного коридору синхронізовані, в тому числі – встановлені конкурентні тарифи;

- Укрзалізницею розроблено графік руху контейнерного поїзда по території України з середньою швидкістю близько 650 км/добу – це дозволяло перетнути країну протягом 40 годин;

- можливість використовувати прикордонні переходи відразу декількох країн, що межують з Україною – Польща (для поїздів в Північну Європу), Угорщина і Словаччина (для Центральної Європи), Румунія (вихід на Балкани).

За підрахунками економістів, контейнерні перевезення з Китаю транзитом через Україну могли заощадити китайським вантажовідправникам близько 10-15 млн доларів щорічно.

Київ реалізує ряд проєктів з модернізації інфраструктури, спрощення адміністративних процедур та стимулювання транспортно-логістичних послуг, що своєю чергою може мати значний позитивний вплив на її економіку та геополітичне становище.

Звичайно, не обходиться без труднощів, адже багато країн (в тому числі Україна) потребують великих інвестицій для модернізації інфраструктури для роботи маршруту. А також бюрократія та складні адміністративні процедури можуть уповільнювати переміщення вантажів. Варто окремо зазначити Грузію та Азербайджан, які знаходяться у потенційно нестабільному регіоні. Це може вплинути на загальне функціонування маршруту.

В контексті нашої країни, важливо зазначити, що ТМТМ набуває все більшої ваги для України, адже він стає альтернативним маршрутом через війну в Україні та санкцій проти Росії. Обсяги перевезень по маршруту стрімко зростають, а країни-учасниці, ЄС та міжнародні фінансові інститути вкладають значні інвестиції в його розвиток.

Україна з 2016 року активно бере участь в роботі МТМТ, підписавши протокол про пільгові тарифи та розробивши графік руху контейнерного поїзда з високою швидкістю.

Однак, реалізація амбітних планів ТМТМ для України стикається з низкою викликів, таких як війна, проблеми фінансування та інвестування, бюрократія та нестабільність в деяких регіонах(наприклад Грузія та Азербайджан).

Проте, участь в такому проєкті є дуже перспективною для нас, адже якщо прибрати та вирішити основні проблеми, які вказано вище, цілком можливе навіть використання лінкіджів через УЗ (в залежності від розвитку інфраструктури і попиту) та брати участь в доповнюючих амбітних проєктах.

4. МОРСЬКИЙ ШОВКОВИЙ ШЛЯХ

Вперше цей проєкт був запропонований Сі Цзіньпіном в жовтні 2013 і дуже швидко почав реалізовуватися. Вже в листопаді 2014 було оголошено про внесення 40 млрд доларів США до Фонду Шовкового шляху, спрямованого на фінансування проєктів ЕПШШ і МШШ. Фактично, він доповнює Економічний пояс та є ініціативою по інтеграції Південно-східної Азії, Океанії та Північної Африки шляхом розвитку інфраструктурних проєктів у морській галузі.

Цей проєкт має на меті створення двох морських маршрутів:

- перший веде з узбережжя Китаю через Південнокитайське море в Південно-Тихоокеанський регіон,

- а другий має з'єднувати приморські райони Китаю та Європу через Індійський океан. У випадку своєї реалізації він створить додатковий обсяг торгівлі на суму $2,5 трлн для 65 країн світу.

У Китаї вважають Морський Шовковий Шлях поверненням свого статусу світового лідера, втраченого в першій половині XIX ст. Отже, дії КНР спрямовані на те, щоб стати глобальним центром широкої економічної та геополітичної системи.

Значна частина товарного потоку може бути спрямована через Україну. Маршрут, який цікавий для нашої країни, починається в Китаї, потім проходить через Казахстан, Каспійське море, Азербайджан, Грузію, Чорне море і закінчується в українському порту Чорноморськ. А далі прямує до Європи.

5. ЗАЛІЗНА ДОРОГА КИТАЙ-КИРГИЗСТАН-УЗБЕКИСТАН

Цей шлях має з'єднати Китай з Європою через Киргизстан, Узбекистан, Туркменістан/Іран, Азербайджан та Туреччину. Він є частиною Нового Шовкового Шляху КНР. Залізна дорога пройде через КНР, КР та РУз. Загальна протяжність становить 454 км. Наразі вже завершена розробка теоретичної частини шляху, а початок будівництва планують на 2024 рік. 6 травня 2024 року президент Киргизстану Садир Жапаров навіть заявив про те, що будівництво залізниці стовідсотково розпочнеться вже в жовтні цього року. Остання оголошена його вартість - $8 млрд.

Проєкт є одним з найперспективніших, але має ряд недоліків. Для прикладу, на маршруті буде вісім державних кордонів, і, в свою чергу, дві процедури заміни візків: спочатку на китайсько-киргизькому кордоні, а потім на туркмено-іранському (у зв'язку з різною шириною колій у країнах), і ще паромна переправа в Туреччині через озеро Ван. Це робить ідею сумнівною,

проте учасники не відмовляються від неї. Перша станція заміни візків планується у селі Макмал у Киргизстані, тому приготування до активного використання ведуться.

Ще однією особливістю цієї залізниці є те, що вона проєктується як вузькоколійна дорога - 1435 мм. Натомість в пострадянському просторі стандарт - 1520 мм. Ширина колії на залізничних шляхах у Китаї становить саме вищевказані 1435 мм. Тому це питання є принциповим для Пекіну. Це найпоширеніший у світі стандарт: за ним відбудовано залізниці в Північній Америці, на Близькому Сході, у Північній Африці, Австралії, Південній Кореї та в більшій частині Європи.

Проте сполучення цієї залізниці з іншими транспортними коридорами в Центральній Азії потребуватиме перевалки. На виїзді з Туркменістану до Ірану або з Грузії до Туреччини - доведеться теж міняти колісні пари з 1520 мм на 1435 мм.

На думку киргизького експерта Марата Мусуралієва, перевалка вантажів у транспорті "надламує" всю схему перевезень, оскільки доведеться замінювати кожну одиницю вантажу (вагон, цистерну, контейнер тощо) або міняти колісні пари під кожною одиницею рухомого складу. Ще буде щонайменше 1 поромна переправа: якщо везти через Іран, то в Туреччині навколо озера Ван немає залізничної колії, доведеться поромом перевозити кожну одиницю вантажу із залізниці на плавзасобі і потім знову ставити на рейки. А якщо везти з Туркменістану до Азербайджану - то ще більш тривале, на 200 км, плавання через Каспій, зі зміною засобів доставки вантажів із залізничних на суднові і навпаки.

При цьому буде ще різниця у висоті, оскільки доведеться піднімати вантажі на висоту 3752 метри над рівнем моря, знижуючи категорію з магістральної до I категорії, потім до II, потім III і, нарешті, до IV категорії через різний керівний ухил. І під час кожного переведення категорії необхідно дробити рухомий склад, або кратно збільшувати їхній тяговий склад, додаючи, наприклад, по 1 тепловозу. На спуску ж знову подовжувати склад. На аналогічних коліях трапляються такі самі проблеми, які позначаються на завантаженості.

Ще однією проблемою є фінансування проєкту. Китай міг би сам побудувати залізницю, але вимагає від партнерів в регіоні рівної фінансової участі та відповідальності за облаштування інфраструктури.

Проте основною перепоною на шляху реалізації проєкту ***є спротив з боку Росії, яка вбачає у вузькоколійній залізниці з Китаю виклик своїй геополітичній присутності в регіоні.*** Російські експерти відверто заявляють, що будівництво вузькоколійки надасть Китаю не лише економічні переваги, а передусім політичні та згодом військово-стратегічні. І у випадку розгортання глобальної війни в регіоні, час перекидання військ від кордону КНР в зону

ймовірних бойових дій скоротиться в рази. Натомість Росія просто не встигатиме розгорнути свої ЗС, навіть маючи військові бази в країнах регіону.

Як зазначає директор Центру стратегічних рішень «Апліката» в Бішкеку Кубат Рахімов, Росія вийшла з чотиристоронньої робочої групи проекту будівництва залізниці Китай-Киргизстан-Узбекистан (від початку РФ входила в проект). В силу загального ослаблення позицій в ЦАР Москва не надто активно саботує проект. Проте, час від часу простежуються відповідні інформаційні атаки.

Зіштовхнувшись із спротивом з боку Москви в реалізації цього проєкту, Китай обрав шлях малих кроків і переклав ризики на партнерів в ЦА. У підсумку Пекін все одно побудує залізницю, але за рахунок менших витрат та ризиків.

6. ІНДІЙСЬКІ КОРИДОРИ

Індія є опонентом Китаю, тому однією з головних цілей її коридорів є протистояння китайським аналогам. Наразі Делі не має потужностей, рівних китайським, але впевнено до них йде та планує й надалі розвивати свої маршрути.

7. МТК «ПІВНІЧ-ПІВДЕНЬ»

Міжнародний транспортний коридор «Північ-Південь» протяжністю 7.2 тис. км з'єднує індійський порт Мумбаї з Москвою та Санкт-Петербургом з подальшим виходом у Балтійське море та Північну Європу. Він об'єднує Індію, Іран, Росію, Азербайджан, Туркменістан та Казахстан.

«Північ-Південь» бере початок з індійського міста Мумбаї та прямує морем до іранського Бендер-Аббасу, перетинає Іран та розділяється на три шляхи: транскаспійський, західний та східний. Перший передбачає прибуття вантажів до іранських Бандар-Анзалі, Амірабаду або Ноушехру та подальшу

транспортацію Каспійським морем до російських Астрахані, Махачкали або Олі. Західний маршрут включає Азербайджан та виглядає наступним чином: Астрахань-Махачкала-Самур (РФ) - Астара (Азербайджан) - Астара-Решт-Казвін (Іран). Східний маршрут залучає Туркменістан та Казахстан, проходячи залізницею або автомобільним транспортом через прикордонний перехід Теджен-Серахс.

Маршрут ніби дає вигоди всім його учасникам, адже оптимально задовольняє їхні потреби. Російська Федерація отримує новий ринок збуту в обхід Заходу та альтернативний доступ до важливих світових ринків. Більш того, вона може здобути необхідні ресурси для ведення війни. Індія, в свою чергу, створює противагу китайським МТК та отримує швидший доступ як до російських, так і до європейських ринків.

Іран можна назвати найбільшим бенефіціаром проєкту, бо він є однією з небагатьох можливостей для країни обійти західні обмеження. Якщо «Північ-Південь» втілиться у життя, то Тегеран стане ключовою ланкою у ньому та зможе перекрити прибутками з МТК продаж енергоносіїв.

Найбільшою вигодою для всіх учасників проєкту є те, що, за даними російських джерел, час доставки за маршрутом «Північ-Південь» зменшиться з 40-60 днів Суецьким каналом до близько 25 днів - на 40%. Вартість перевезення одного контейнера має зменшитися з $2100-2800 до +-$1260 - тобто приблизно на 30%. У рамках діючої інфраструктури цей вантажопотік може бути збільшений до 7-8 мільйонів т. на рік. А після будівництва

залізниці від Решту до Астари (Іран) вантажопотік на перших етапах можна збільшити на додаткові 10-15 млн. т.

Українські експерти вже докладно зупинятися на *(див. Нижче)* цьому транспортному коридорі, зокрема у виданні «Хвиля», проте ми хотіли б додати наступне - проблемами МТК «Північ-Південь» є:

1. - погана якість російських каспійських портів,
2. - недостатня глибина каналів для проходу великих суден,
3. - мала кількість російських та іранських кораблів класу річка-море,
4. - мала загальна кількість торговельних каспійських флотів,
5. - невідповідність радянських та іранських залізничних колій,
6. - відсутність залізничного сполучення Решт-Астара,
7. - дуже напружені відносини Тегерану та Баку.

Наразі активно вирішується лише проблема залізниці Решт-Астара. Росія є головним інвестором в проєкт та вклала у нього вже $1,5 млрд. Вона будує 162 км шляху разом з іранськими колегами, а Азербайджан надав пільговий кредит Тегерану. Закінчення процесу планується на 2027 рік. Через погані умови каспійського судноплавства, основними шляхами є саме сухопутні.

Перевезення МТК «Північ-Південь» у січні-травні 2023 року зросли на 41,8% і склали 4 млн тонн. Основний дохід припав на частку західного маршруту, що проходить через Азербайджан - 3,6 млн тонн (зростання на 37,9%). Динаміка за іншими коридорами виглядає так:

- східним маршрутом через Туркменістан і Казахстан перевезено 353,5 тис. тонн (зростання на 80,3%),

- Транскаспійським маршрутом - 117,7 тис. тонн (зростання на 80,5%).

Цифри свідчать про те, що західний маршрут, який проходить через Азербайджан, відіграє найважливішу роль у розвитку проєкту. Східний маршрут є також перспективним, але перебуває у гіршому стані, хоч весь залізничний маршрут побудований.

Побудувавши решту залізниці Решт-Астара, Росія та Іран вирішить останню серйозну перешкоду на шляху майже повноцінного функціонування західного шляху. Транскаспійський коридор не буде активно використовуватися найближчими роками, бо інфраструктура не готова. Перспективним є й східний маршрут, який теж буде розвиватися.

Зазначимо, що 12 травня 2024 р. Індія підписала угоду з Іраном про управління стратегічним портом Чабахар у провінції Сістан і Белуджистан на

10-річний термін. Індія прагне перетворити іранський порт Чабахар на транзитний вузол у рамках «Північ-Південь».

Іран, учасник російсько - індійського проєкту, є супротивником США і головним ворогом КСА та Ізраїлю на Близькому Сході. Іран є важливим партнером для Китаю і ключовим постачальником нафти для КНР.

В той саме час Індія працює над коридором “Індія - ОАЕ - КСА - Йорданія - Ізраїль - Середземне море” за підтримки США. Саме цей маршрут до початку війни з ХАМАС мав бути ключовим аргументом для врегулювання відносин Ізраїлю та Саудівської Аравії.

США вмовляли уряд Індії купувати російську нафту, щоб не допустити стрибку цін на світовому рівні. У США та Індії важливе партнерство проти Китаю в Азійсько - Тихоокеанському регіоні в рамках групи I2U2 (Індія, Ізраїль, США, ОАЕ) і Чотиристоронього діалогу з питань безпеки (Австралія, Індія, Японія, США). Проти Китаю.

«Північ-Південь» є загрозою для Заходу та України. Він дозволяє Москві повністю обходити «недружні країни» та поставляти товари до Індії та інших країн «Глобального Півдня». Загрозу він становить й для України, яка становиться відрізаною від цього потужного МТК. Якщо не будуть вжиті відповідні заходи, то до кінця десятиліття коридор активно запрацює.

Шляхи боротьби із загрозою пропонує Олексій Кущ: *(див. Нижче…)*

1) реалізувати проєкт «Шлях спецій» з Індії до ЄС - про нього мова йтиме далі;

2) торгові пільги для індійських товарів на європейському ринку та західні інвестиції – в обмін на відмову від участі у проєкті «Північ – Південь»;

3) блокування навігації з іранських портів;

4) розгром хуситів, що зробить Суецький канал більш привабливим;

5) «вплив» на Азербайджан в обмін на відкриття Зангезурського коридору (а це вже вплив і на Вірменію).

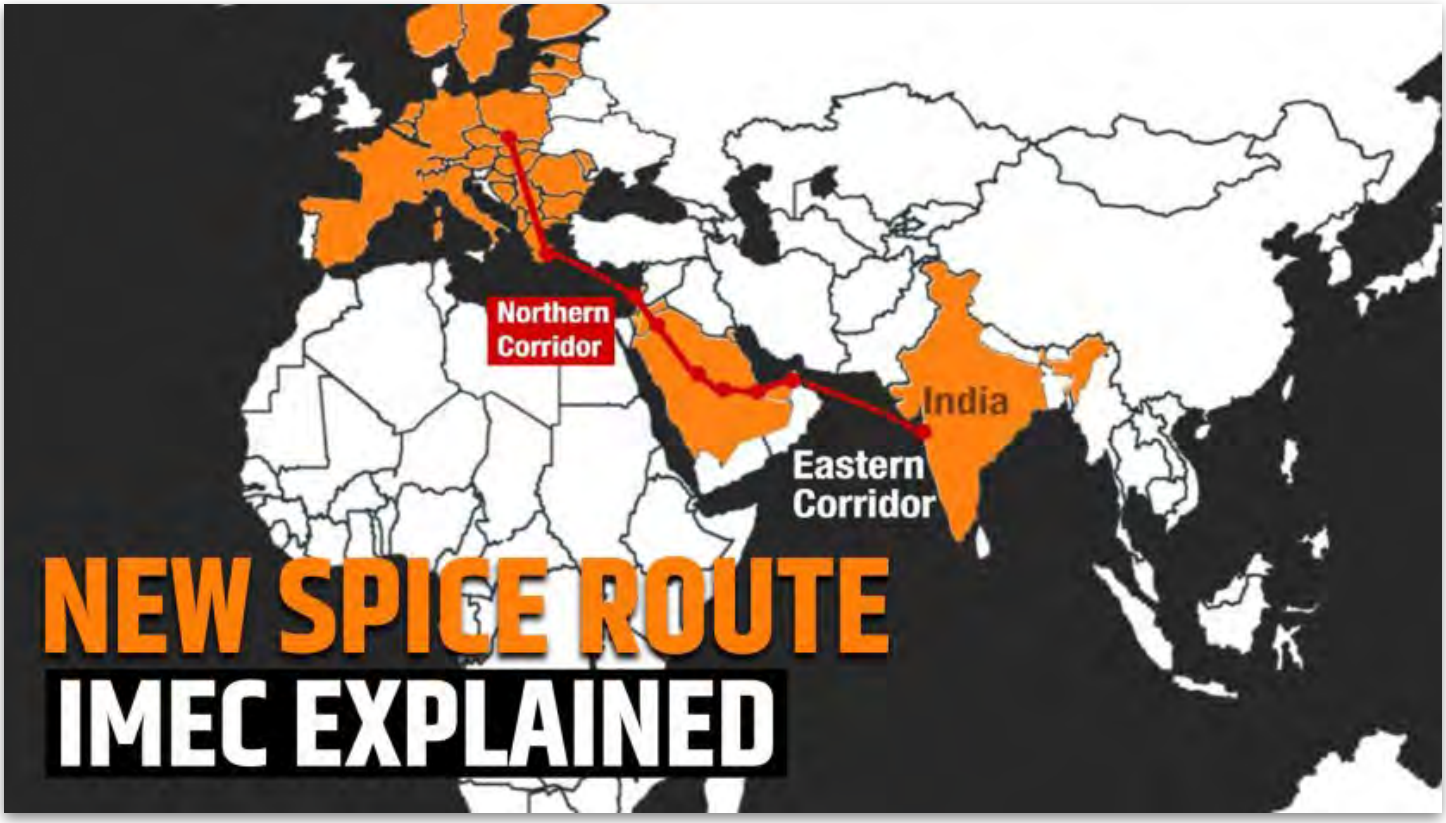

8. ШЛЯХ СПЕЦІЙ

Концепція нового МТК «Шлях спецій» була розкрита у 2023 році під час саміту країн G-20. Він має з'єднати Індію з ЄС та пройти через країни Персидської затоки (ОАЕ, Саудівська Аравія), Йорданію та Ізраїль залізницею.

Основною метою маршруту є створення конкурента китайським МТК і скорочення часу та вартості доставлення з Делі до Європи. Останнім пунктом призначення є порт Пірей у Греції, але ⅔ його акцій вже контролює китайська компанія. Це створює можливість для Пекіну частково контролювати шлях та негативно впливати на нього. Очевидно, що при контролі ключового порту найбільшим супротивником Заходу реалізація коридору неможлива. Через це існує необхідність заведення МТК до іншого порту. Про необхідність цього заявляє Олексій Кущ.

Іншою великою проблемою є відносини арабських близькосхідних країн з Ізраїлем. Саудівська Аравія або ОАЕ могли би вести переговори з Тель-Авівом про побудову МТК, але Йорданія з величезним палестинським населенням — точно ні. У зв'язку з цим, шлях через Ізраїль стає теж сумнівним, але іншого маршруту поблизу не існує.

Єдиним шляхом подолання цієї проблеми є сильне ослаблення Ірану та ліквідація, або також суттєве послаблення його проксі. Малоймовірно, що глобальний Захід може піти на такий крок, адже для його реалізації знадобиться повноцінна військова операція проти Тегерану.

США та Велика Британія завдавали ударів по хуситам у Ємені, але вони не принесли жодних відчутних результатів. Альтернатива шляху через Ізраїль,

Суецький канал, наразі також недоступна через вищезгаданих хуситів. Все це робить «Шлях спецій» поки неможливим для реалізації. Експерти називають його запізнілим та замалим.

Участь України у «Шляху спецій» можлива лише опосередковано. Географічно, наші порти дуже важко (майже неможливо) залучити до проєкту, адже для цього знадобиться участь Туреччини. Вона, в свою чергу, буде зацікавлена лише у транспортуванні товарів через свою територію, і не буде щось робити для долучення України. Чекати на фантастичні геополітичні умови, коли міжнародні партнери приїдуть у Київ з пропозицією також не варто.

Через це, вікно можливостей для нашої держави полягає у непрямій участі в МТК. Під цим мається на увазі залучення капіталу, технологій тощо. Цілком можливо, що після завершення активних бойових дій у російсько-українській війні, для нашої країни буде запропонований певний аналог Плану Маршалла. Виділені кошти цілком можна буде застосувати для інвестицій у «Шлях спецій», що покращить авторитет України та збільшить її залученість в МТК для заведення «Шляху спецій» на свою територію.

Іншою можливістю є залучення українського торговельного флоту та/або технологій. Таким чином ми зможемо показати себе на міжнародній арені з хорошого боку та закласти ґрунт для майбутніх транспортних коридорів, які вже можуть пройти через українську територію.

9. ІНШІ КОРИДОРИ

9.1 ТРАНСАФГАНСЬКИЙ КОРИДОР

Цей МТК має з'єднати Центральну Азію з Пакистаном та дозволити їй отримати вихід до моря. Проєкт є дуже перспективним, адже країни ЦА отримають численні дивіденди, якщо отримають доступ до моря та великих ринків Південно-Західної Азії.

Але маршрут складно реалізувати. Найголовнішими причинами є: нестабільність та фактична громадянська війна в Афганістані, погана якість або відсутність місцевих залізниць, великі складнощі з перетином кордону та митницею.

Водночас, сьогодні уряд Талібів в Афганістані шукає партнерів для реалізації цього МТК. Перші спроби робляться в енергетиці. Таким прикладом цього є доставка скрапленого природного газу (СПГ) з Туркменістану до Пакистану автотранспортом у танкерах. Відкриття цієї лінії відзначалося в Афганістані. У майбутньому поставки енергоносіїв до Пакистану та Індії здійснюватимуться за проектом газопроводу Туркменістан-Афганістан-Пакистан-Індія (ТАПІ).

Як зазначив генеральний директор компанії TAPI Pipeline Company Limited Мухамметмират Аманов, Туркменістан вже завершив будівництво своєї ділянки трубопроводу ТАПІ (Туркменістан - Афганістан - Пакистан - Індія). Він також розповів, що досягнуто домовленостей з афганською стороною з питань безпеки майбутнього газопроводу, а також з придбання земельних ділянок для прокладання труб. Пакистан має намір включити ТАПІ до акту із захисту іноземних інвестицій для залучення міжнародних кредиторів. Наступне завдання - будівництво ділянки від туркменістанського кордону до афганського міста Герат, що дасть змогу почати поставки в Афганістан. Туркменістан розраховує за допомогою цього газопроводу знизити свою залежність від Китаю, який сьогодні залишається головним покупцем туркменістанського газу.

Наступним є проект залізниці та автодоріг.

Заступник міністра транспорту Узбекистану Жасурбек Чорієв на Ташкентському інвестфорумі запевнив, що будівництво залізниці, яка зв'яже Узбекистан, Афганістан і Пакистан, планується завершити до кінця 2027 року. За його словами, реалізація проєкту трансафганської залізниці дасть країнам Центральної Азії доступ до вантажоперевезень Індійським океаном. Залізниця дасть змогу скоротити термін доставки товарів з 35 до 5 днів, і знизити вартість перевезення на 40%.

Раніше віце-прем'єр-міністр Казахстану Серік Жумангарін заявив, що Казахстан планує поставити в Афганістан матеріали для верхньої будови залізничної колії, шпали і скріплення. Зокрема, їх хочуть спрямувати на будівництво залізниць «Термез - Мазарі-Шаріф - Кабул – Пешавар» і «Герат - Кандагар - Спін-Булдак».

13 травня 2023 року «Залізниці Узбекистану» оголосили про відкриття координаційного офісу проєкту в Ташкенті. Згідно із заявою, основною функцією офісу є встановлення тісної співпраці та координація заходів між Узбекистаном, Афганістаном і Пакистаном з метою розроблення техніко-економічних обґрунтувань і прискорення будівництва залізниці.

Наразі Узбекистан і Пакистан є основними гравцями, які відіграють стимулюючу роль у проекті. Афганістан підтримує коридор, незважаючи на свої обмежені політичні та економічні можливості. Основними бенефіціарами реалізації коридору будуть Узбекистан, Афганістан і Пакистан.

Також потенціальним провідником Трансафганського коридору є Велика Британія. У неї зберігаються неофіційні зв'язки з владою талібів, оскільки Лондон є не настільки токсичним для радикальних мусульман як Вашингтон.

Нагальною та найбільшою проблемою МТК є остаточно зіпсовані відносини Кабула з Ісламабадом. Пакистан потерпає від нападів свого осередку Талібану, тому не поспішає реалізовувати масштабні проєкти з Афганістаном. Єдиним виходом з положення, як і у випадку з «Шляхом спецій», будуть масштабні бойові дії, які підштовхнуть місцеві сили до співпраці.

Іншим варіантом є знищення незгодних військових та політичних формувань, що дасть змогу заппровадити успішний бізнес.

10. ВИСНОВКИ

Міжнародні транспортні проєкти продовжують розбудовуватися і створювати нові торгові, інфраструктурні та економічні перспективи країнам-учасницям. Україна, навіть за неможливості скористатися своєю "вигідним географічним положенням" через війну з Росією, може відігравати значну роль у транзиті товарів через свою територію. Це дозволить забезпечити альтернативні шляхи та варіанти доставлення для компаній, що зацікавлені у міжнародній торгівлі. Особливо можна розглядати це у контексті децентралізації від традиційних маршрутів, які проходять через Росію.

Понад те, розглядаючи перспективи МТК саме для України, можна відмітити ряд недоліків:

1) ведення бойових дій якщо не унеможливлює залучення нашої країни до більшості МТК, то дуже ускладнює його;

2) сусідство з Росією змушує Київ шукати нові шляхи та диверсифікувати існуючі, що не завжди є можливим;

3) так як Китай все більше стає на бік Кремля, найперспективніші можуть обходити Україну. Це пов'язано з рішучою прозахідною позицією нашої держави.

Найбільш перспективними міжнародними шляхами для України є Транскаспійський коридор та «Шлях Спецій». До першого вже активно долучається українська сторона, а другий тільки у далекій перспективі зможе працювати на нас. Проте Києву варто не «чекати з моря погоди», а діяти. Найкращим способом було б долучатися до «Шляху спецій» та інших перспективних коридорів технологіями, інвестиціями та ресурсами. Безпосередня участь є для нас примарною, а долучитися таким чином можна завжди.

Іншою можливістю є більше залучення до трансєвропейських маршрутів, які згодом зможуть дати вихід на міжнародні. Наразі це є найкоротшим та найпростішим варіантом для Києва якось долучатися до міжнародних перевезеть. Проте це можна буде реалізувати тільки після закінчення війни.

Варто зазначити, що у світі транспортних коридорів нерідко спостерігається дисонанс між заявленими планами та реальним станом справ. Особливо гострою ця проблема є у країнах Центральної Азії, тому проблеми з інфраструктурою в одному регіоні можуть значно уповільнювати загальний розвиток проєкту, навіть при наявності домовленостей та заяв про завершення будівництва. Це створює ризики для залучення України до них, оскільки існує більша кількість невизначеностей.

З іншого боку, ці ризики «байдужості» до геополітичних аспектів часто виявляються корисними для розвитку різних регіонів. Через прибутковість транспортних проєктів, багато країн не можуть дозволити собі відмовити брати у них участь. Тут важливо зазначити, що ці ж проєкти закріплюють економічну домінацію деяких країн, посилюючи їхній вплив та формуючи союзи, що не завжди вигідні для інших держав. Окрім цього, недостатня кількість альтернативних маршрутів призводить до загального зменшення конкурентності на ринку транспортних коридорів.

Найголовнішим, все ж таки, є ініціатива та ідеї від України.

Як було зазначено у тексті,

> **— ніхто не приїде до Києва із готовою пропозицією, тому нам треба самим долучатися до світових процесів.**

Якщо ціллю є встигнути на «поїзд глобальних зрушень», то треба негайно починати бігти.

***

№ 2.802-2

Заходу це не сподобається. Що задумала росія Індія та Іран

2024-04-19

***Олексій Кущ**, економіст, фінансовий аналітик*

Відразу зазначу, що я про цей проект та про те, що його появу потрібно аналізувати в контексті ризиків для України, я писав досить давно. Я взагалі намагаюся ретельно аналізувати нові логістичні маршрути, оскільки саме вони визначають економіку та геополітику.

Отже, про що йдеться: проект "Північ - Південь" (NS) - міжнародний транспортний коридор (МТК) між росією, Індією, Іраном та сусідніми країнами (включає 11 країн). Він у кілька разів скорочує час транспортування вантажів, порівняно з маршрутом через Суецький канал.

Ще минулого року було підписано угоду рф та Ірану про будівництво залізничної ділянки Решт-Астара (міста в Ірані). Завдання проекту – з'єднати вже існуючу мережу залізниць Ірану, Азербайджану та рф (Москва – Астрахань – Махачкала) в єдину транспортну систему.

Проблема полягала в тому, що в Азербайджані та Ірані ширина колії відрізняються: російська колія 1435 мм, а іранська – 1520 мм.

Для створення єдиної системи залізничного сполучення необхідно побудувати ділянку завдовжки 165 км. Вирішено прокладати його з двома типами колії.

В рамках цього маршруту, вантажі з рф підуть до Азербайджану, далі – до Ірану та з іранських портів – морем до Мумбаї (Індія). Будівництво залізниці Астара-Решт розпочнеться 2024-го року і завершиться 2028-го.

Кошторис - понад 2 млрд дол. Іран будує, фінансує Азербайджан та рф. Азербайджан надав Ірану пільговий кредит на 500 млн. дол., а росія планує виділити 1,5 млрд. дол.

Сам проект я детально аналізував минулого року, а днями велика аналітична стаття про нього вийшла в NYT (автор - Іван Нечипуренко - який проїхав по всьому маршруту).

У статті наводяться дані торговельного обороту між рф та країнами Глобального Півдня, які увійдуть до цього проекту: "..... з 2021 року .... торгівля росії з Китаєм зросла приблизно на 63 відсотки, до більш ніж 240 мільярдів доларів у 2023 році.
Торгівля з Індією також зростає, досягнувши 65 мільярдів доларів, що більш ніж у чотири рази більше, ніж у 2021 році.
Торгівля росії з обома країнами у 2023 році перевершила її довоєнну торгівлю з Європейським Союзом, яка у 2021 році становила 282 мільярди доларів".
Автор статті наводить слова путіна про те, що "... новий маршрут скоротить час доставки вантажів до Мумбаї із Санкт-Петербурга всього до 10 днів порівняно з 30-45 днями як зараз. Російські офіційні особи називають це "проривним революційним проектом", який становитиме конкуренцію Суецькому каналу...".

Але головне полягає навіть не в цьому - у статті йдеться про те, що цей маршрут буде повністю невразливий до впливу західних санкцій на торгівлю з рф.

У цьому можна переконатися, подивившись на карту.

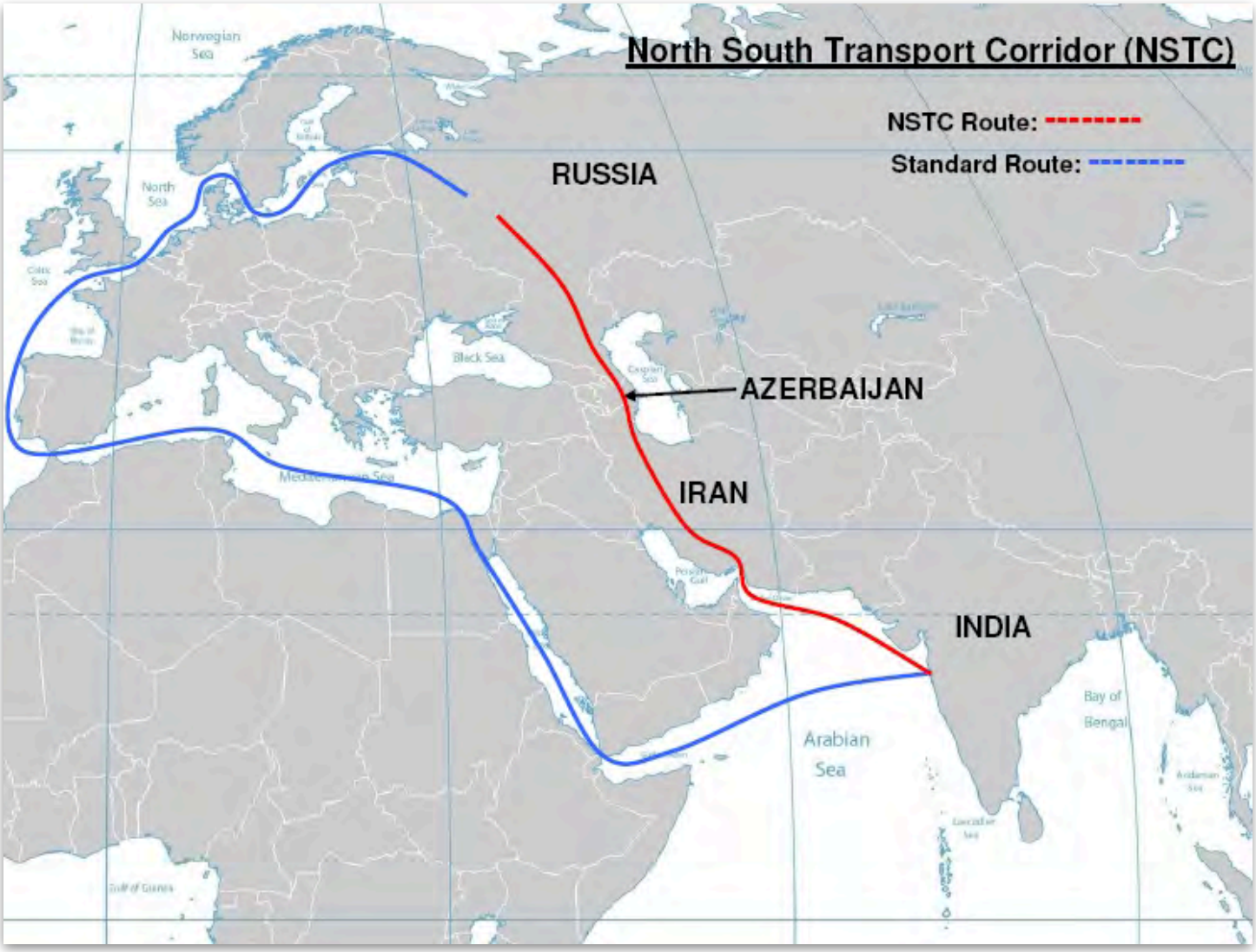

Наразі російські товари в Індію йдуть через Балтійське море, протоку Ла-Манш повз Британію та Францію, далі через Гібралтар у Середземне море, потім у Суецький канал, звідти в Червоне море і, нарешті - в Індійський океан.

Більшість шляхів проходить повз країни НАТО, особливо вразливу ділянку при виході з Балтійського моря.
Мова про фактор "Датських проток" між Скандинавським і Ютландським півостровами, що з'єднують Балтійське море з Північним (протоки Малий Бельт, Великий Бельт, Ересунн, Каттегат і Скагеррак).

Датські протоки є основним морським шляхом, що з'єднує порти Балтійського моря з портами світового океану. Заблокувати там російські танкери із нафтою досить просто.

У маршруту Північ-Південь, крім прямого виходу до Індійського океану, є ще один "підпроект" - це реанімування залізниці Баку - Єреван, розібрану 1990-го року.

Вона з'єднає рф із Туреччиною, минаючи Грузію, яка зараз не пропускає російські підсанкційні товари.
По суті, йдеться про той самий Зангезурський коридор, про який я також писав і який зараз змушують відкрити Вірменію (з'єднання Азербайджану з ексклавом у вигляді Нахічевані та Туреччиною).

У цьому контексті стає абсолютно зрозумілою млява допомога Вірменії з боку пф у її війні з Азербайджаном та "розворот" Вірменії на Захід (обговорення ймовірності вступу до ЄС, НАТО, призупинення членства Вірменії в ОДКБ тощо).

Вже не Вірменія, а Азербайджан стає стратегічним союзником росії у Закавказзі (з логістичних цілей).

З іншого боку, повна залежність від Баку також не влаштовує Москву - тому в рамках маршруту Північ-Південь буде реалізовуватися також і східно-каспійський маршрут: через Казахстан та Туркменістан.

Ключовим логістичним хабом у цій "каспійській" транспортно-логістичній моделі стає Іран, а Індія перетворюється на одного з найбільших торгових партнерів рф.

По суті, може бути сформована нова геополітична вісь – Москва – Тегеран – Делі. рф як сухопутна імперія націлена на контроль сухопутних маршрутів, у той час як Британія та США (як морські імперії) – націлені на контроль проток. Тому рф будує залізниці до Китаю та Ірану, а США та Британія - посилюють флот.

Своєрідна боротьба таласатів (таллас – море) та телуріатів (телур – земля).

Серед наслідків цього проекту можна назвати:

1. Істотну трансформацію геополітичної ніші Вірменії та системи відносин у Закавказзі загалом (із посиленням Туреччини та Азербайджану).
2. Входження Ірану до глобальних логістичних ланцюжків.
3. Більш тісний економічний союз Індії та рф.
4. "Непотрібність для рф та Ірану Суецького каналу, який може бути повністю заблокований внаслідок дій таких іранських "проксі" як хусити в Ємені.

Чи може Захід зупинити цей проект?

Так, може. Наприклад:

1. реалізувати проект "Шлях спецій" з Індії до ЄС;
2. торгові пільги для індійських товарів на європейському ринку та західні інвестиції - в обмін на відмову участі у проекті "Північ-Південь";
3. блокування навігації з іранських портів;

4. розгром хусітів;
5. "вплив" на Азербайджан в обмін на відкриття Зангезурського коридору (а це вже вплив і на Вірменію).

Але для того, щоб реалізувати все згадане, Заходу потрібно "впрягтися" на повну в цю тему. Це має бути системна, довгострокова, структурована та дуже багатогранна політика.

Такий майстер-клас був під силу Кісінджеру, Рейгану, навіть Бушам (молодшому та старшому).

Але чесно кажучи,

1) — поки що не бачу в ЄС та США адекватної оцінки цих ризиків, та політиків, які могли б зупинити це очевидне геополітичне цунамі.

Але

2) — **якщо його не зупинити – наслідки будуть колосальними**.

***

№ 2.802-3

Росія змінює свою геоекономічну реальність: транспортний коридор «Північ-Південь»

2024-04-24

ВЛАДИСЛАВ МАРТИНЮК, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Повномасштабне вторгнення стало кульмінацією тривалої боротьби Російської Федерації за зміну її позиції в світовому порядку.

Після ряду поразок у 2022 році, Кремль почав реалізовувати стратегію війни на виснаження, розпочав нарощувати військово-промисловий потенціал, а на міжнародній арені сформувалося ситуативне партнерство, спрямоване на підрив гегемонії США (Китай, Іран, РФ, Північна Корея). У такий спосіб світ остаточно вступив у період геополітичного хаосу, а російсько-українська війна стала сприйматися не як конфлікт між двома державами, а як один із фронтів глобальної війни за новий світовий порядок. Зміна системи міжнародних відносин передбачає руйнування старих елементів системи, котрі нещодавно виступали її основою. Кремль почав переорієнтовувати свою геоекономічну реальність, одним із проявів чого стало відновлення ідеї транспортного коридору «Північ-Південь». Однак, цей процес не міг відбутися в односторонньому порядку. Безпосередній ентузіазм до транспортного коридору проявляє Індія - держава, що в останні роки стрімко набирає політичних та економічних обертів.

Коридор «Північ-Південь»

Транспортний коридор «Північ-Південь» - мультимодальний інфраструктурний проєкт, мета якого з'єднати Індійський океан і Перську затоку з Каспійським морем через Іран і далі з Північною Європою через Росію. Загальна протяжність маршруту становить ~7200 км, що більше ніж 2.5 рази коротше за традиційний морський маршрут через Суецький канал (~16200км).

Реалізація проєкту «Північ-Південь» почалася ще в 2000 році, після підписання РФ, Іраном та Індією міжурядового договору, до якого пізніше приєднався Азербайджан. У наступні 2 роки Білорусь, Вірменія, Казахстан, Киргизстан, Оман, Таджикистан приєдналися до ініціативи, але всі ці країни

не приймають активної участі в проєкті. Намір вступити також висловлювали Туреччина та Україна, а Болгарія стала спостерігачем.

Незважаючи на те, що проєкт запустили у 2000 році, його реалізація розвивалася повільно, а частина ділянок залізно-дорожнього сполучення взагалі була призупинена.

Основними подіями, що повернули інтерес у функціонуванні коридору стали:

1. отримання Індією виняткового дозволу від США на економічну діяльність в межах іранського порту Чабахар
2. повномасштабне вторгнення РФ в Україну
3. прийняття Індією стратегії на збільшення експортних можливостей з 640 млрд $ (2023) до 2 трлн $ (2030).

На сьогоднішній день товарообіг коридором «Північ-Південь» не є великим і становить 14,2 млн тон (2022). Для прикладу товарообіг по річкам України в 2021 році становив 20.6 млн. тон. Однак, враховуючи зацікавленість держав-членів, більшу увагу варто звернути на тенденцію розвитку. У 2022 році обсяги транзиту коридором перевищили ціль у 10 млн тон, і досягли вже згаданих 14,2 млн тон. Наприкінці 2022 року РЖД («российская железная дорога») заявила, що в її найближчі плани входить подвоєння потужностей коридору «Північ-Південь». Зокрема, до 2030 року планується досягти відмітки у приблизно 41–45 млн тон вантажу на рік.

Основні учасники проєкту. Їх інтереси.

Індія

відіграє ключову роль у координації та досягненні цілей коридору. Головним інтересом для Нью-Делі є нарощування експортних показників до 2 трлн $. В рамках цієї стратегії коридор «Північ-Південь» є одним із методів досягнення цілі, але не єдиним.

9-10 вересня 2023 року в Індії відбувся саміт Великої двадцятки, під час якого США представили власний проєкт транспортного коридору Індія-Близький Схід-Європа. Однак, 7 жовтня відбувся напад Хамасу на Ізраїль, що відвинуло цю ідею на задній план, і подальші перспективи залишаються невизначеними. Тому варто очікувати інтенсифікацію зусиль зі сторони Індії у напрямку коридору «Північ-Південь».

Важливо розуміти, що Санкт-Петербург, а також російський ринок, не є кінцевою точкою індійських інтересів. Нью-Делі розглядає місто на Неві, як ключову точку для подальшої транспортації товару на ринок ЄС та до країн

Скандинавії. Для демонстрації пріоритетів: загальний обсяг торгівлі Індії з РФ в 2021 році становив ~ 12.54 млрд $, в той час як об'єм між Індією та ЄС ~ 88 млрд $.

За останні 4 роки, експорт з Індії до країн Балтійського басейну зріс на 39%. В свою чергу країни Скандинавії експортують до Індії інноваційні технології, продукти штучного інтелекту , blockhain та fintech технології , елементи логістичних ланцюгів постачання. Усі перелічені компоненти є необхідними для Нью-Делі у контексті боротьби з Китаєм за регіональне лідерство, а також у глобальному контексті переходу на новий технологічний уклад. Більше того коридор «Північ-Південь» вважається прямим конкурентом китайській ініціативі «Один пояс, один шлях».

РФ

Після провалу військової кампанії 2022 році в Україні, економіка РФ опинилася під західними санкціями, що частково розірвало встановлені економічні зв'язки РФ з ЄС, та змусило Кремль розвивати альтернативні торгові маршрути. До повномасштабної агресії, РФ імпортувала з Індії наступні продукти: медикаменти (480 млн $), передавальні апарати для радіо, телефону та телебачення (400 млн $) запчастини та приладдя автотранспортних засобів (123 млн $), гетероциклічні сполуки (77,6 млн $), чай (86,2 млн $). А експортувала: нафту (2.4 млрд $), вугілля (742 млн $) діаманти (800 млн $).

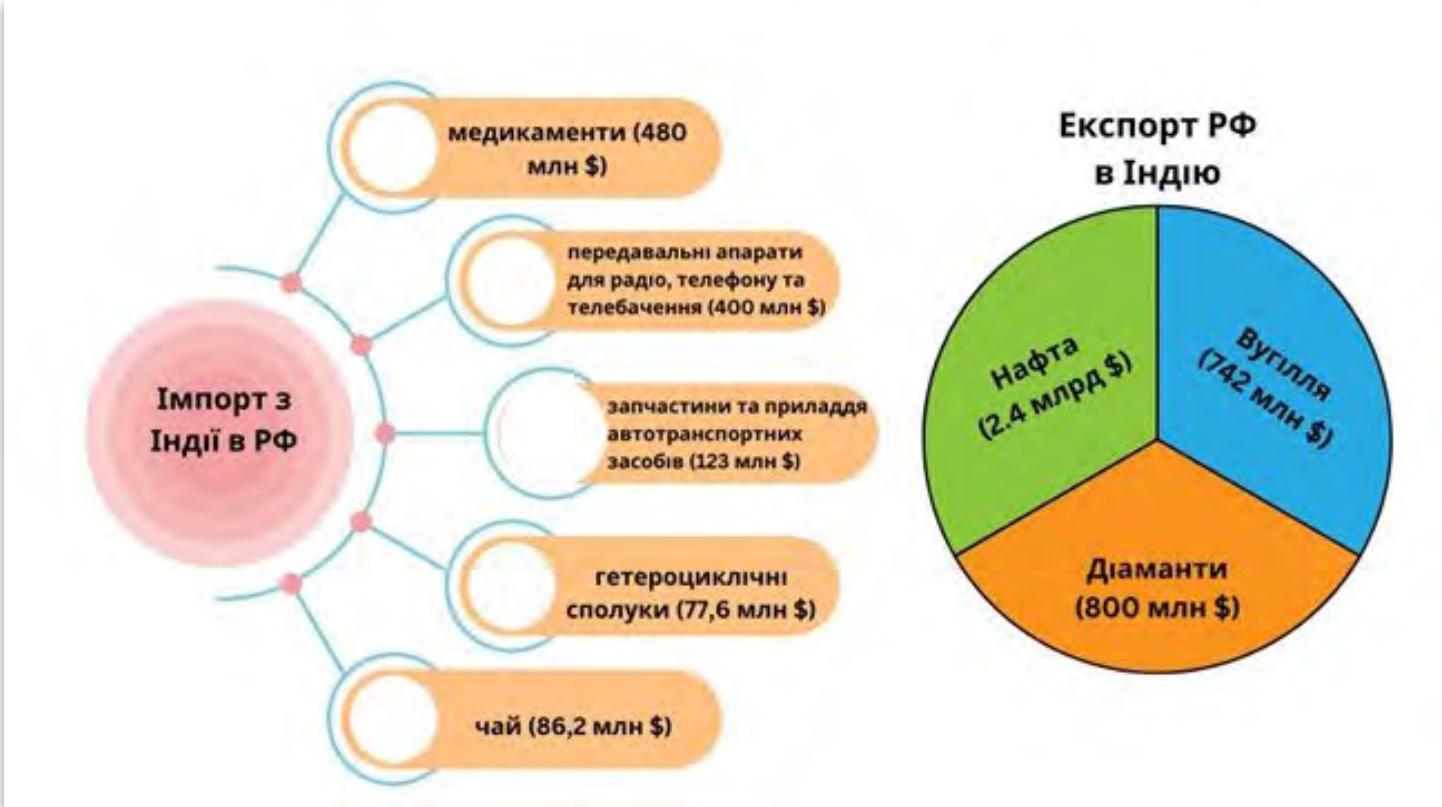

В 2022 році основні європейські партнери почали відмовлятися від російських продуктів. Під обмеження потрапив не тільки нафто-газовий сектор, а й, наприклад, передавальні апарати для радіо, телефону та телебачення,

гетероциклічні сполуки та багато інших товарів. Саме через це значення Індії в геоекономічній структурі РФ зросло в арифметичній прогресії. 27 грудня 2023 року міністр закордонних справ Індії Субраманьям Джайшанкар заявив, що товарообіг між Росією та Індією досяг історичного рівня і, як очікується, до кінця 2023 року перевищить 50 млрд $, а реалізація проєкту транспортного коридору «Північ-Південь» відкриває нові шляхи для російсько-індійського економічного співробітництва.

Окрім економічного фактору Кремль також враховує геополітичний контекст – у випадку ескалації ситуації в країнах Балтії та переходу до відкритої агресії проти країни НАТО, шлях через Балтійське море для РФ буде перекрито, а Санкт-Петербург (один із найбільших промислових центрів країни) може опинитися у блокаді. Тому диверсифікація ризиків є неостаннім інтересом РФ у функціонуванні транспортного коридору «Північ-Південь». Більше того, для Росії проєкт «Північ-Південь» це чудова можливість знизити власну економічну залежність від Китаю, в яку вона потрапила після подій 2022 року.

Іран та Азербайджан

Окрім РФ та Індії активними учасниками проєкту є Іран та Азербайджан. Ці 2 держави використовують геополітичну ситуацію, щоб покращити власне економічне становище. Наприклад, за період січень-травень 2023 року перевезення по коридору "Північ-Південь" зросли на 41,8% і склали 4 млн тон, а основний дохід припав на частку західного маршруту, що проходить через Азербайджан - 3,6 млн т (зростання на 37,9%). В свою чергу, інтерес Ірану полягає в економічному зростанні та в розширенні інфраструктури (реалізація проєкту передбачає будівництво нових залізничних колій на його території).

Проблематика

Однією із фундаментальних проблем для повноцінного функціонування коридору «Північ-Південь» є слабка інфраструктура та брак фінансування. Згідно з оцінками Євразійського банку розвитку для того, щоб маршрут запрацював на повну потужність потрібно реалізувати 10708 інфраструктурних проєктів, загальна сума яких сягає 38,2 млрд $. Важливо враховувати, що ресурси РФ та Ірану обмежені – країни не здатні швидко виділити достатню суму на реалізації проєкту в короткостроковій перспективі. Індія не поспішає надавати Ірану кошти, а фокусується на розбудові морської ділянки Мумбаї- Чахбехар.

Найбільш проблематичною ділянкою, з інженерної точки зору, є сполучення між іранськими містами Астара та Решт. Залізничну дорогу потрібно буде будувати практично з 0, а залізничні шляхи проходять по пересіченій гірській місцевості, і в сумі включають 53 тунелі і 45 мостів. На реалізацію цієї 165-ти кілометрової ділянки Азербайджан надав Ірану пільговий кредит на 500 млн.

$, а РФ планує виділити до 2030 1,5 млрд $. Незважаючи на це, сторони планують закінчити будівництво не раніше 2026 року, а введення колії в експлуатацію очікується не раніше 2028 року.

Другою проблемою є те, що коридор «Північ-Південь» це глобальний проєкт, що залучає одразу багатьох учасників. Сьогодні світ перебуває у стані геополітичного хаосу та встановленні нового світового порядку, а ці процеси передбачають деглобалізацію – процес деградації, зменшення взаємозв'язку між країнами, котрий, однак, передбачає не повне завершення процесів глобалізації, а їхнє призупинення, у зв'язку із втратою довіри до існуючої моделі розвитку. На цьому фоні постає питання взаємовідношення в трикутнику Індія-ЄС-РФ, а також «чи зможе РФ бути надійним транзитером між Індією та ЄС?».

Окремою проблемою варто виділити стабільність відносин між Азербайджаном та Іраном. В 1990-х Іран одним із перших визнав незалежність Азербайджану, а під час першої Карабаської війни підтримав Баку. Однак, останні роки відносини між державами погіршилися. У 21 столітті Азербайджан активно вибудовує партнерські відносини із Туреччиною та Ізраїлем – двома геополітичними противниками Ірану. Більше того, на півночі Ірану проживає значна азербайджанська діаспора, котра є другою за чисельністю в країні, і котра потенційно є загрозою сепаратизму. Занепокоєння Тегерану знаходять відображення на вищому політичному рівні, що не сприяє стабілізації відносин. Наприклад, у січні 2023 року офіційний представник міністерства закордонних справ Ірану Насера Канані Чафі назвав партнерство Ізраїлю Азербайджану «заколотом» проти його країни.

20 вересня 2023 року відбувся третій етап Карабаської війни, результатом якої стала ліквідація Нагірно-Карабаської Республіки. Незважаючи на те, що Іран багато років підтримував Азербайджан у цьому конфлікті, настільки швидка поразка Вірменії змістила баланс сил у регіоні. Результат був настільки вражаючим, що на початку жовтня актори регіону розмірковували чи віддасть Алієв наказ силою «пробити» Зангезурський коридор. Іран не став виключенням, і в цьому питанні відкрито зайняв сторону Вірменії, заявивши, що виступає проти будь-яких «геополітичних змін» на Кавказі. У Тегерані вважають, що Зангезурський коридор загрожує зв'язкам Ірану з Вірменією та ЄАЕС (Євразійський економічний союз). Крім того, будівництво траси призведе до подальшого посилення у регіоні Туреччини. Враховуючи той факт, що до подій осені 2023 року Іран називав Зангезурський коридор (в рамках екстериторіальності) своєю червоною лінією, не можна стверджувати, що Іран та Азербайджан зможуть знайти порозуміння на цьому підґрунті. РФ намагалася бути посередником у цьому питанні. У 9 пункті тексту договору про припинення вогню між Азербайджаном та Вірменією від 10 листопада 2020 року вказано, що прикордонна служба ФСБ буде контролювати транзит по коридору. Однак, регіональні гравці сприймають цю заяву як невиправдане зростання впливу Кремля на Кавказі, що не сприяє стабілізації відносин у

регіоні. Проблему Зангезурського коридору не можна вважати вирішеною, тому будемо спостерігати за розвитком її динаміки, а також за посередницькими спробами Москви та Нью-Делі досягти компромісу між сторонами.

Останньою проблемою за списком, але не за значенням є китайський фактор. Коридор «Північ-Південь», незважаючи на непорівнянні обсяги торгівлі на сьогоднішній день, є потенційним конкурентом китайській ініціативі «Один пояс, один шлях». Наприклад, порт Баку є ключовою точкою як у «Північ-Південь», так і в економічному коридорі «Китай - Центральна Азія - Західна Азія». Додатковим фактором, що впливає на взаємовідношення «Північ-Південь» та «Один пояс, один шлях» є перспектива гарячої війни між США та КНР. Яким чином Китай винагородить РФ та Іран за підтримку в відкритому протистоянні із Сполученими Штатами? Чи доречно під час/перед початком бойових дій витрачати ресурс на підрив ініціативи партнерів? На ці питання, на сьогодні, немає однозначної відповіді. Більше того, у випадку війни за Тайвань, Індія може опинятися по іншу сторону фронту. Сполучені Штати покладають великі сподівання, що Нью-Делі приєднається до їх коаліції. За такий вибір Білий Дім готовий буде надати ряд преференцій, наприклад зняття, виключно для Індії, усіх/більшості економічних обмежень з Ірану чи отримання ширших привілеїв, але в рамках ініціативи «Індія-Близький Схід-Європа».

Україна в контексті «Північ-Південь»

Для того, щоб встановити взаємовідношення між Україною та проєктом «Північ-Південь» опишемо його із тактичної та стратегічної перспектив. У тактичному вимірі функціонування коридору це безумовно загроза, незважаючи на достатньо скромний об’єм транспортування. Адже 14.2 млн тон вантажу включає в себе продукти іранського ВПК, підсанкційні товари тощо, вже не згадуючи такі процеси як підтримання макроекономічної стабільності РФ, економічне зростання далеко від китайської чи американської зон економічного впливу.

У стратегічному контексті для України відкриваються деякі перспективи, але для їх реалізації однією з головних умов буде стабілізації відносин між Україною РФ та Іраном, що в 2024 році здається трохи сюрреалістичним.

Однак стратегічний вимір відрізняється від тактичного саме тим, що зачіпає більш тривалий час планування. Тому не будемо відразу ставити на цій ідеї хрест, а опишемо сценарій за якого Україна змогла долучитися до проєкту «Північ-Південь». У такій моделі Україна отримує ширший доступ до індійського ринку, що сприятиме економічному зростанню. Це буде також відповідати інтересам Індії, котра у 2030 році, з великою вірогідністю, продовжить нарощувати свою експортну спроможність. Більше того маршрут Астрахань – Санкт-Петербург становить 1907 км, в той час як маршрут

Астрахань- Харків або Астрахань-Донецьк становить 1198 та 816 км відповідно.

З іншої сторони можливий варіант відкриття додаткової морської гілки, наприклад, Батумі-Одесса, що значно скоротить кілометраж та час транспортування товарів. З цих українських міст маршрут до країн Балтії та Східної Європи також вийде коротшим ніж від Санкт-Петербурга чи Москви через Білорусь. Ба більше, залізнична гілка Москва-Мінськ перебуває на ліміті своїх потужностей, але в рамках ініціативи «Один пояс – один шлях». Тому альтернативна гілка через території України має не тільки економічний потенціал, але й надає Києву певні механізми впливу на Білорусь.

Іншою перевагою цього сценарію є те, що Україна отримає інфраструктурний доступ до країн Середньої Азії. За оцінками експертів, в середньостроковій перспективі цей регіон очікує демографічне зростання, що потребує покращення продовольчого компоненту. Враховуючи той факт, що Україна є одним із світових лідерів експорту аграрної продукції, перспектива отримання доступу до ринку країн Центральної Азії прогнозує додаткові економічні вигоди. Однак, варто зазначити, що РФ є прямим конкурентом України у цій сфері, тому необхідно очікувати певну протидію з її сторони.

Окремою особливістю України є її географічне положення, що також знайшло своє відображення у моделі проєкту «Північ-Південь». На сьогоднішній день, ми є асоційованою державою-учасницею «Ініціативи трьох морів». «Ініціатива трьох морів» - це економічний та інфраструктурний проєкт, що повинен об’єднати 13 країн Східної та Центральної Європи, з метою переформатовати пострадянську інфраструктурну мережу в цих регіонах. Потенціал України полягає у тому, що на її території можна об’єднати ці два

масштабних проєкти, що знову ж таки передбачає економічні вигоди. Тим не менш, на сьогоднішній день світ перебуває у стані геополітичного хаосу та встановленні нового світового порядку, а ці процеси передбачають процес деглобалізації. Зі сторони України, в першу чергу, потрібно усвідомити свій потенціал, виробити стратегію, в рамках якої спрямувати зусилля на розбудову партнерських відносин з Індією. На жаль, ці питання не є предметом обговорення на порядку денному. В таких умовах розмірковувати про об'єднання 2 масштабних геоекономічних проєктів здається сюрреалістичним, однак у стратегічній перспективі (15-20) років, схожий сценарій не виглядає настільки недоречним та фантастичним.

Висновок

Проєкт «Північ-Південь» - мультимодальний транспортний коридор, мета якого з'єднати Індійський океан і Перську затоку з Каспійським морем через Іран, і далі з Північною Європою через Росію. Основними учасниками проєкту є 4 держави, кожна з яких має власні преференції та інтерес у його функціонуванні: Індія, РФ, Іран, Азербайджан. Однак, Нью-Делі надає більш глобалістську рамку для проєкту, що передбачає ширшу кількість учасників. РФ намагається використати коридор, щоб покращити та диверсифікувати свою економіку, в той час як Індія розглядає Росію в ролі транзитера на ринок ЄС.

На сьогоднішній день товарообіг по маршруту не є вражаючими (14 млн тон – 2022 рік), і знаходиться далеко від статусу «глобального проєкту». Тим не менш, не варто недооцінювати його значення, адже динаміка перевезень зростає, і країни вживають заходів, що сприяють цьому зростанню. На 2030 рік, РФ ставить ціль досягти об'єму товарообігу у 41-45 млн тон. З іншої сторони, незважаючи на те, що функціонування коридору є в інтересах країн-учасників, існує ряд проблемних питань, котрі потребують вирішення:

1. необхідність фінансування при обмеженості ресурсів
2. глобалізація проєкту в деглобалізованому періоді міжнародних відносин
3. стабільність відносин Азербайджана та Ірану
4. «китайський фактор»

В тактичній перспективі коридор «Північ-Південь» є безпосередньою загрозою для України, адже чим маршрутом транспортуються продукти іранського ВПК. Незважаючи на те, що коридор, згідно міжнародному гуманітарному праву, можна вважати законною військовою цілю, спрямовувати зусилля на знищення його інфраструктури буде недоречним, по крайній мірі, на сьогоднішньому етапі розвитку. По-перше, вивести маршрут з ладу наявними в України засобами (дрони, диверсії) проблематично. РФ

здатна в короткостроковій перспективі відновити залізничне полотно. Більш доречним буде спрямовувати ресурс на інші важливі цілі та військові об’єкти. По-друге, атаки на транспортний коридор будуть сприяти погіршенню відносин із Індією та Азербайджаном, адже вони мають власний інтерес у його функціонуванні. Тобто модель удару по транспортному коридору «Північ-Південь» буде виглядати наступним чином: Україна витрачає свій обмежений ресурс на непріоритетну ціль, завдаючи мінімальної шкоди противнику, котру він здатний відновити в короткостроковій перспективі, при цьому погіршуючи політичні відносини з Індією та Азербайджаном.

В стратегічній перспективі проєкт «Північ-Південь» володіє потенціалом економічної вигоди, але для її отримання першочерговою умовою буде стабілізація відносин між Україною РФ та Іраном. Завдяки своєму географічному положенню Україна здатна значно скоротити кілометраж та термін транспортування товару на ринок ЄС, що цілком задовольняє як державний інтерес Індії, так і приватний інтерес будь-якої логістичної компанії. Більше того на території України можна об’єднати два масштабних проєкти – «Північ-Південь» та «Ініціативу трьох морів». В контексті майбутнього стримування РФ, якщо Україна стане учасником коридору, то вона зможе отримати певний ресурс, котрий зараз дістається РФ, а в майбутньому продовжить діставатися, й скоріш за все в набагато більших об’ємах. «Почни з того, що візьми те, що дорого твоєму противнику, тоді він буде слухняний твоїй волі» - Сунь Цзи.

***

№ 2.803

Давайте без ілюзій стосовно доморощеного «цифрового кардинала». Він той ще персонаж. Ось дивіться

2024-05-09

Корсун

Для початку про саме міністерство імені Федорова. Колись ком'юніті сміялося веселим жартам про «міністерство ІТ». Більшість з тих жартівників зараз б'ють поклони міністерським ІТ-чиновникам. Я досі переконаний у неприродності існування цього міністерства, але сьогодні не про це.

1. Спочатку М. Федоров та його особисте міністерство створили додаток Дія.

Він по суті є засобом цифрового стеження за «населенням», яке піпл добровільно собі встановлює. Також Дія розглядається як варіант для проведення «виборів онлайн» із заздалегідь визначеним переможцем. Продукт просувався під гаслом «замінимо корупціонерів комп'ютерними програмами», але по факту за 5 років так званої «цифровізації» рівень корупції у країни став тільки більше.

2. Також організоване угруповання «Мінцифра» опосередковано контролює усіх мобільних операторів

– через різні державні програми підтримки типу «розвиток мережі швидкісного мобільного та фіксованого інтернету» чи «Е-смартфон».

3. Також угруповання повністю контролює гральний бізнес.

— Нелегальні та напівлегальні онлайн-казино вже давно під Федоровим. Але йому залишилося ще очолити цю тему офіційно та легально

(гуглити «законопроєкт №9256 ліквідація КРАІЛ Федоров»). У першому читанні вже прийняли, ще трошки лишилося.

4. Ринок обміну криптовалют також давно контролюється «цифровим» угрупованням.

— Для цього проведене через Раду закон «Про віртуальні активи» (за гроші проросійського Binance). У вересні 2021 року самі ж МЦТ оцінювали ринок критовалют в України як «Один мільярд гривень на добу». «Ото і щитай», як казав прапорщик Жуйборода.

5. Дія-Сіті – це взагалі окрема особиста імперія

—Федорова всередині України. Вона буквально (!) не підпорядковується законам України, живе за власними «поняттями», а її «резиденти» забронювані від мобілізації.

6. Ще Федоров є офіційним керівником усієї сфери освіти та науки:

— це очевидно з назви посади «Віце-прем'єр-міністр з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – міністр цифрової трансформації»

7. Також Федоров давно намагається підім’яти під себе ринок будівництва.

— Для цього він через підконтрольний собі ДКІБ СБУ та його тодішнього очільника Вітюка віджав реєстр будівельної діяльності ЄДЕССБ, зі свавільними обшуками та надуманими кримінальними провадженнями: https://cutt.ly/9eq9VTan Вітюка наразі вже зняли з посади за корупцію, хоча по іншій справі. Зараз підшукують іншого слухняного виконавця.

8. Також Федоров дуже активно намагається взяти під свій контроль процес побудови оборонних споруд:

https://cutt.ly/Leq9V8iA

Яким чином цифрові трансформації до оборонних споруд, спитаєте? Рот закрий, ось чому.

9. Вже скоро Федоров (через підлеглий йому Держспецзв’язку) буде контролювати закупівлю УСІХ дронів для ЗСУ

– законопроект 11144 вже прийнятий у першому читанні. Нагадаю, у 2023 році кудись поділися виділені Держспецзв’язку 40 мільярдів грн. на БПЛА, а у цьому році там же зникнуть ще 43 млрд грн. Віджатих, до речі, у територіальних громад. Ібо нефіг купляти багато та задешево.

10. І вищезгадане не враховує монопольну та повністю безконтрольну владу над багатомільярдним фондом United24

– фондом, по якому офіційно не потрібно нікому звітувати: https://cutt.ly/1XK21ME

Крім того,

11. без дозволу Федорова нікому в Україні не виділяються міжнародні гранти,

— зокрема по лінії USAID, CRDF, EU4Digital та багатьох інших.

12. Без санкції Федорова не призначаються керівники кібер-підрозділів СБУ та Нацполіції.

Плюс

13. Федоров контролює цілу групу «цифрових» народних депутатів у Раді.

14. А ще його люди офіційно розставлені в усіх ключових міністерствах

– це так звані «заступники міністрів з питань цифрових трансформацій(CDTO)». Вони є очима, вухами та руками Федорова у всіх цих органах влади. Через них він контролює усі мережі, листування, документи, має можливість встановлювати технічні засоби зняття інформації з каналів зв'язку. Наразі таких «комісарів Федорова» налічується близько 55 штук, на секундочку.

Паралельно

15. пан Михайло активно розбудовує мережу «народної любові»,

— і це переважно 15-20 млн користувачів Дії. Федорова відкрито підтримують такі лідери суспільної думки як Бутусов та Шабунін, а також пачка ЛСД меншого калібру.

Мільйони витрачаються

— як на зачистку інфопростору від негативної інформації (типу участі юного Мишка у банді онлайн-шахраїв https://cutt.ly/MnEZMvB

— так і на формування у медіа-просторі позитивного іміджу «молодого прогресивного політика».

При цьому Міша безжально розправляється з усіма, хто не став перед ним на коліна. А якщо «клієнт» не прогинається, то в хід йдуть спроби фізичної ліквідації https://cutt.ly/Cw4B4Rcz

Команда Федорова вже навіть намагалися вкинути інформкампанію «Федорова - у Президенти!»

https://cutt.ly/hwGko8vv

— але затупили трохи. Як виявилося, в якійсь там вашій Конституції написано, що вік кандидата не може бути менше 35 років (Федорову наразі 33).

Резюмуючи

У Федорова вже створена власна розгалужена організація, мільйони приручених Дія-хом'ячків та велетенські гроші.

Він **абсолютно аморальний та безпринципний, не терпить критики, активно застосовує репресивний апарат та сидить на жирних потоках.**

До речі,

— НАБУ арештувало вже 4 людей з його найближчого оточення (Щиголь, Жора, Шило, Вітюк). Потихеньку рубають щупальця спрута.

Усі викладені факти є у публічному доступі - погугліть, перевірте, проаналізуйте. Подивіться вгору.

Для чого розказав все це: я дуже не хочу, щоб подібні персонажі керували моєю країною і говорили з партнерами від мого імені.

Жадібні, агресивні, з жагою до влади та брудними методами її утримання.

Але з інтелектуальним рівнем юного дірєктора SMM-студії.

Тому прошу не створювати собі кумира. Думай. Те. Аналізуй. Те. Робіть висновки. Те. Перепрошую, що так і не зміг утриматися від власних оцінок.

P.S.:

Якщо мій блог на Цензорі раптом прикриють, запрошую усіх читати мене на каналах «КіберКорсун» у Viber та WhatsApp: https://cutt.ly/XeqICISC

***

№ 2.804

Что не так с наступлением РФ «на Харьков». Тезисно

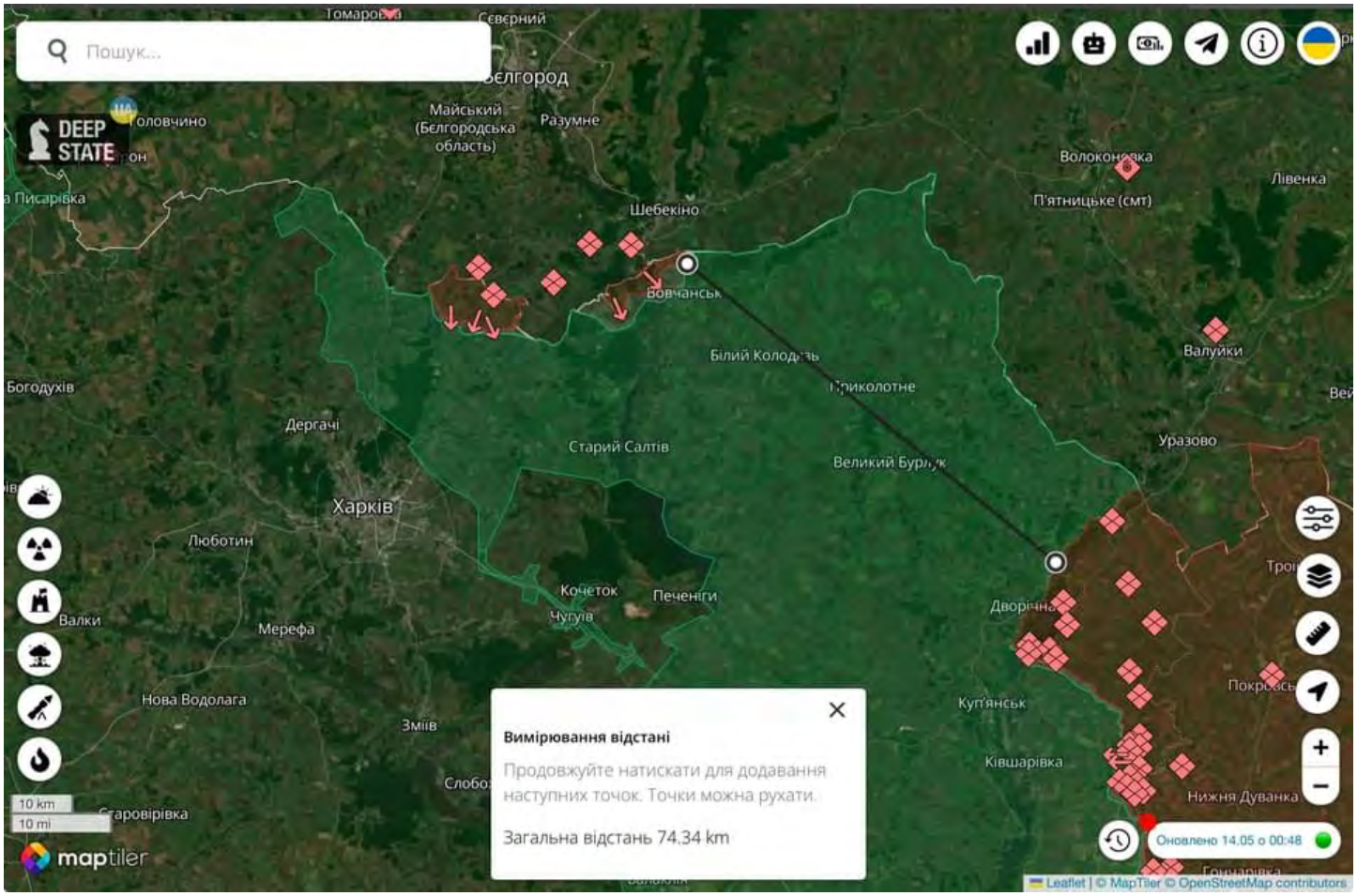

2024-05-17

Арти Грин

Линия госграницы, которую пересекли войска группировки противника «Север» 10-го мая, проходит по довольно пересечённой местности, где перепады высот составляют от 240 до 99 метров над уровнем моря на протяжении всего пары километров, с водными преградами и большим количеством оврагов. По такой местности практически невозможно вести атакующие действия на технике. Линия госграницы в основном проходит по водоразделам, то есть по вершинам этой пересечённой местности.

По сути, противник только «скатился с горки» на 2-8 км на двух участках общей шириной до 35 км (заштриховано белым на карте высот). Причём пути снабжения/эвакуации его передовых подразделений находятся в зоне прямой видимости с высот на нашей стороне. Местность сильно пересечённая, зелёнка буйная, что позволяет хорошо маскировать средства поражения. Вообще-то, такую затею по-другому как самоубийственной назвать сложно.

Хоть

> — **какой-то успех можно получить исключительно благодаря потере управления у обороняющихся войск.**

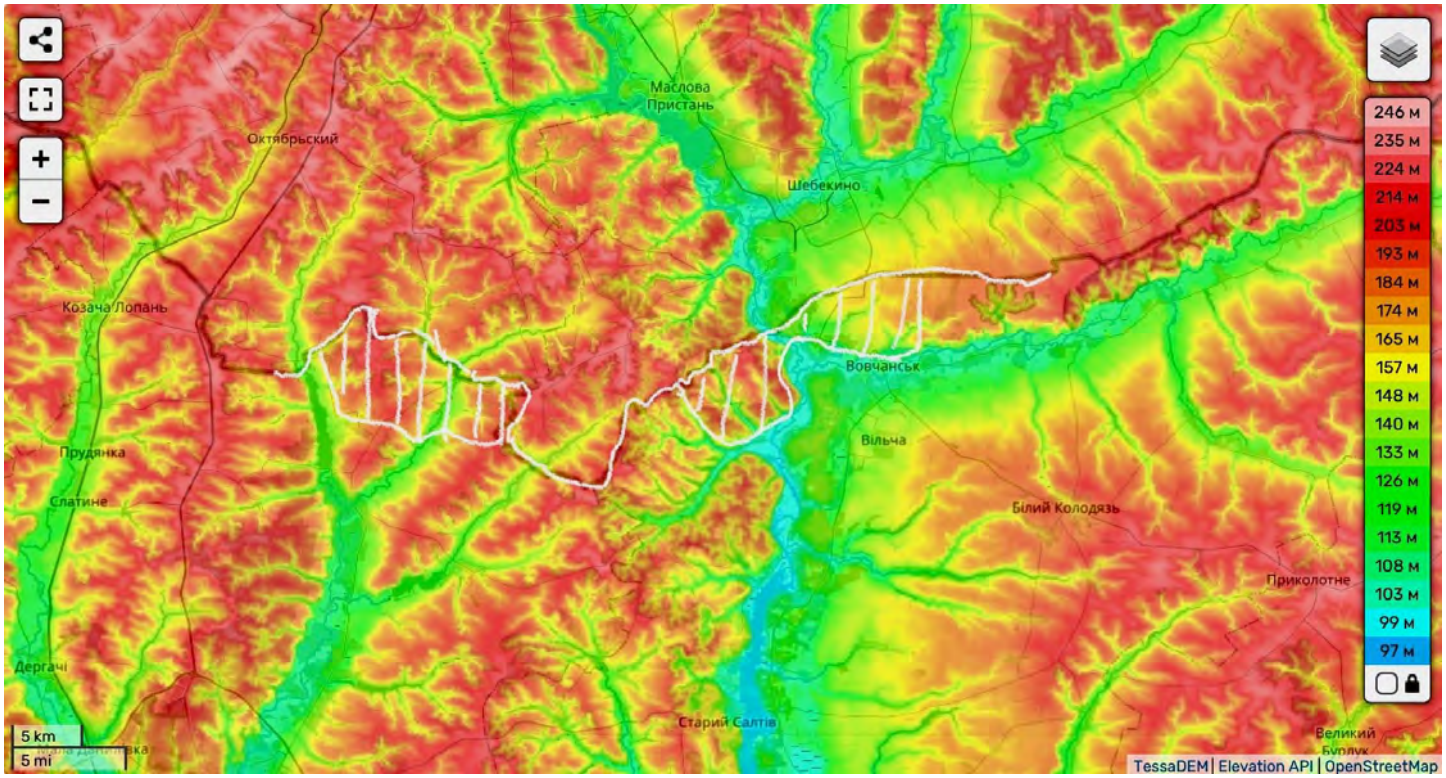

Судя по всему именно это и произошло, что и позволило противнику окрасить в красный цвет до сотни квадратных километров на картах.

Но уже стало публичным фактом замена командующего нашей группировкой на этом направлении на одного из лучших украинских генералов - Михаила ***Драпатого***, **вместо откровенной бездари, командовавшей до него**.

Безусловно, новому командующему необходимо время, чтоб разобраться самому, после чего организовать нормальную боевую работу и взаимодействие наших частей и подразделений на вверенном участке. Уверен, Драпатый с этой задачей справится в ближайшее время. Тем более в его распоряжении есть несколько закалённых в боях могучих бригад.

В связи с вышеизложенным, я практически уверен, что наши войска не допустят выхода противника на гребни водоразделов на нашей стороне, что в свою очередь не позволит артиллерии противника приблизить свои огневые позиции ни к Харькову, ни вообще хоть сколько-нибудь в нашу сторону. Об ударе в тыл нашему луганскому фронту тоже не может быть и речи. Там 74 км такой же сложно-пересечённой местности (см. приложенную карту deepstate).

Более того, противник будет нести ежедневные критические потери, поскольку рельеф захваченной местности крайне не способствует выживанию наступающих войск. А с каждым днём эффективность экипажей FPV и дронов артразведки будет расти. Так всегда бывает на новых направлениях. Полагаю, в обозримом будущем противник будет вынужден отвести выживших с большей части захваченной с 10-го мая территории.

Как-то так

***

№ 2.805

Основні теми доби 17.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Війська на передовій нарешті отримали достатню кількість боєприпасів, що негайно позначилося на картині бойових дій. Однак російське командування не відмовилося від поставлених президентом Путіним цілей – повної окупації Донецької та Луганської областей та відновлення втрачених позицій у Запорізькій області. Путін під час візиту до Китаю після нездатності прорвати українську оборону на півночі Харківської області заявив, що метою було не захоплення Харкова, а створення якоїсь буферної зони "для запобігання обстрілу Білгородської області". Генштаб у нічному зведенні на 23:00 повідомив про понад 100 бойових зіткнень на лінії фронту протягом доби.

Росія завдала удару по Одесі 3 балістичними та 3 крилатими ракетами "повітря-земля". Загинув мирний житель, 8 – поранено та травмовано. Унаслідок бомбардування житлових районів Харкова керованими авіабомбами загинуло 3 людини, 29 – дістали поранень. Такі самі бомби вибухнули й у Херсоні, поранивши кілька людей. Українські підрозділи ППО не можуть збивати російські літаки на території РФ на підльоті до позиції атаки, оскільки США та європейські країни забороняють використовувати для цього їхні ракети.

Литва передає Україні ще два пакети воєнної допомоги – радіолокаційні системи ППО Amber-1600, а також боєприпаси, розвідувальні дрони та електрогенератори.

2️⃣ Президент Зеленський підписав закони про умовно-дострокове звільнення ув'язнених у разі їх мобілізації та підписання контракту на службу до ЗСУ, а також про підвищення штрафів за ухилення від мобілізації.

З 18 травня набув чинності новий закон про мобілізацію. Навколо рішень чиновників щодо бронювання від мобілізації спалахують постійні скандали. Один із найгучніших – неповернення водіїв вантажівок до країни, оскільки їх на в'їзді негайно мобілізують співробітники територіальних центрів комплектації. За певний час Україна ризикує втратити власних перевізників, що завдасть нищівного удару всьому ланцюжку постачань. Кабмін дозволив повне бронювання співробітників телекомунікаційних компаній та провайдерів інтернет-послуг.

Міністерство закордонних справ повідомило про поновлення надання консульських послуг за кордоном чоловікам призовного віку за умови пред'явлення військово-облікових документів та постановки на консульський облік.

Міністерство оборони затвердило нову форму військового квитка. Документи старого зразка не припиняють своєї дії.

Міністерство запустило застосунок для смартфонів "Резерв+" для актуалізації даних військовозобов'язаних, який насправді виявився поспіхом переробленою програмою щоденника учня, що не забезпечує жодного захисту персональних даних.

3️⃣ Нацбанк і далі витрачає валютні резерви на підтримання курсу гривні. За тиждень на міжбанківській біржі він продав $490,51 млн, купив лише $0,46 млн. Експортери вперто не повертають валютний виторг до країни.

Пресслужба Укренерго повідомила, що у вихідні планує вимкнення електропостачання лише промисловим споживачам. Кабмін ухвалив постанову про виділення 1,5 млрд грн на відновлення Трипільської та Зміївської теплоелектростанцій замість вкладень коштів у малу генерацію.

4️⃣ Печерський суд заарештував рахунки двох великих інтернет-казино – Pin-Up та Vbet, оскільки Держбюро розслідувань розслідує їхню діяльність на території Росії. Кабмін постановою обмежив рекламу казино та час присутності клієнтів у системі. На думку низки експертів, це не усуває проблеми ігрової залежності військовослужбовців і не перешкоджає виведенню українських коштів у офшори.

5️⃣ Президент Зеленський оголосив, що в "саміті миру" у Швейцарії братимуть участь "представники всіх континентів". Зі слів глави його Офісу

Єрмака та міністра закордонних справ Кулеби, Росія робить геть усе можливе, щоб зірвати "саміт".

6️⃣ Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто на Раді ЄС ветував рішення про надання воєнної допомоги Україні, оскільки воно "не сприяє мирному врегулюванню та не враховує інтересів Росії".

З 20 травня набуває чинності рішення ЄС про кримінальну відповідальність за сприяння ухиленню від санкцій.

***

№ 2.286-1

Війна вимагає змін і адаптації - інтерв'ю Kyiv Post із заступником Міністра оборони України

Частина 1

2024-05-16

Юлія Струк

В ексклюзивному інтерв'ю Kyiv Post ' розповідає про плани щодо моделі інтегрованої системи оборони, проєкти співпраці з НАТО, спільну інституцію та дерегуляцію міністерства.

Торік на початку жовтня Кабінет Міністрів призначив Станіслава Гайдера заступником Міністра оборони України з питань інституційного розвитку.

Гайдер відомий як

— керівник цифрової трансформації ***Національного агентства з питань запобігання корупції***, під управлінням якого запустили Антикорупційний портал, Реєстр корупціонерів, Єдиний портал повідомлень викривачів корупції.

До цього він

— керував цифровою трансформацією ***Дрогобицької міської ради*** та займався **стратегічним розвитком міста**.

Станіслав Мечеславович Гайдер народився 6 червня 1986 року у м. Дрогобич.

Закінчив ДДПУ імені Івана Франка за спеціальністю: «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика та основи інформатики». Здобув освітній ступінь магістра за спеціальністю «Управління та адміністрування, менеджмент» у ДДПУ імені Івана Франка. Здобуває освітній ступінь магістра за спеціальністю «Менеджмент, стратегічне планування» у Києво-Могилянська академії (Executive MBA).Додатково навчався у Сінгапурській школі державного управління Lee Kuan Yew School of Public Policy.

З 2011 по 2015 рік працював у Відділі інформаційного забезпечення Трускавецької міської ради та відповідав за напрямки: імплементація проекту Smart City; аналітика даних щодо роботи інформаційно-комунікаційних ресурсів; забезпечення роботи міських е-сервісів.

З 2016 по 2020 рік працював у Відділі інформаційних технологій та аналізу Дрогобицької міської ради та відповідав за напрямки: стратегічне планування організації та реінжиніринг основних процесів; впровадження цифрової трансформації та розробка IT-продуктів.

З 2020 по жовтень 2023 року працював у Відділі цифрової трансформації та інноваційного розвитку Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) та відповідав за напрямки: стратегічне планування організації та реінжиніринг основних процесів; впровадження цифрової трансформації та розробка IT-продуктів.

5 жовтня 2023 року Кабінет Міністрів України призначив Станіслава Гайдера заступником Міністра оборони України.

Основні здобутки:

- Створив екоситему IT-продуктів НАЗК через стратегічне оновлення організації та збудував систему управління в організації за методологією OKRs;
- Створив цифровий бренд Дрогобича, як лідера України з побудови цифрової трансформації (13 всеукраїнський нагород з трансформації);
- Автор книги “Smart-революція в Українському місті”.

Ключовим пріоритетом на посаді для Гайдера стала розбудова

Зміст

Стратегія сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р.	**5**
Впровадження стратегії через реалізацію базових проектів	12
Основні напрями для Дрогобича	**13**
Розумні рішення для міського життєвого простору 21 століття	13
Дрогобич – метрополія здоров'я	14
Дрогобицька діджиталізація	16
Смарт спеціалізація регіонального центру	18
Місто відоме у світі	20
Дрогобич – культурна, творча і освітня метрополія	22
Стратегічні сфери реалізації	**23**
Освіта	23
Ринок праці та підготовка кваліфікованих кадрів	24
Вища освіта та наука	25
Захист клімату та адаптація до зміни клімату	26
Інфраструктура Дрогобича	27
Інноваційне управління містом	28
Інноваційне середовище	29
Ефективне управління громадою	30
Економічний розвиток та фінансове стимулювання	31
Локальний маркетинг	32
Сільське господарство	34

цілісної інституції Міністерства оборони. Оскільки розвиток інституції вимагає прийняття рішень на основі даних, то до сфери

Основні напрями для Дрогобича

Основні напрями для Дрогобича

1. Розумні рішення для міського життєвого простору 21 століття	**ЦІЛЬ 1.1:** У Дрогобичі розробляються, виготовляються та експортуються товари і послуги, пристосовані до зміни клімату, завдяки чому може бути покращено якість життя в місті та в Україні загалом.
	ЦІЛЬ 1.2: Дрогобич постав перед викликами зміни клімату: існуючі міські квартали систематично модернізуються і пристосовуються до нових умов, а нові частини міста, що лише починають розбудовуватись, споруджуються у відповідності до актуальних вимог. При цьому до такого процесу активно залучаються мешканці міста.
	ЦІЛЬ 1.3: У Дрогобичі розробляються, впроваджуються і експортуються технологічні та соціальні рішення щодо створення системи CO_2-нейтральних міських та регіональних перевезень пасажирів і товарів.
	ЦІЛЬ 1.4: Дрогобич встановлює регуляторні та якісні стандарти стосовно життєвого циклу всіх структурних елементів міського життя і орієнтованого на цей цикл планування та будівництва в місті на основі ресурсозберігаючих технологій.
	ЦІЛЬ 1.5: Розумні міські рішення у Дрогобичі ґрунтуються на технологічних, організаційних та соціальних інноваціях, вони приймаються цілісно і одночасно в усіх супутніх напрямах із залученням громадськості.
2. Дрогобич – метрополія здоров'я	**ЦІЛЬ 2.1:** Дрогобич позиціонується у Львівській області як місто, в якому впроваджуються інновації в галузі охорони здоров'я. Вони розробляються та впроваджуються із залученням громадян. З цією метою використовується потенціал сучасної медицини, який сприяє її широкому впровадженню.
	ЦІЛЬ 2.2: Дрогобич є відомим у Львівській області та сусідніх областях центром високоякісної і доступної медико-санітарної допомоги – від профілактики до лікувальної та паліативної медицини.
	ЦІЛЬ 2.3: Дрогобич розширює сфери надання медичних послуг, забезпечує високу якість, хороші умови праці та доступність в секторі охорони здоров'я і догляду за допомогою високоякісної соціальної інфраструктури, навчання та інноваційного використання новітніх технологій.
	ЦІЛЬ 2.4: Дрогобич сприяє розробці і дотриманню високих стандартів безпеки та захисту даних, і, на цій основі, інтеграції та обміну даними між медичними працівниками, які можуть використовувати їх для розробки інноваційних послуг та бізнес-моделей, що також створює передумови для розвитку спеціалізованого приватного чи державно-приватного бізнесу на території міста.
	ЦІЛЬ 2.5: В Дрогобичі застосовується комплексний підхід до системи здоров'я населення, зокрема за рахунок розвитку спортивної інфраструктури, орієнтованої на різноманітні інтереси та потреби всіх категорій населення.
3. Дрогобицька діджиталізація	**ЦІЛЬ 3.1:** Дрогобич веде загальноукраїнський дискурс щодо етичних стандартів, їх широкого розповсюдження та інтеграції в цифрові додатки, а також з питань ефективного споживання ресурсів шляхом діджиталізації. Міждисциплінарні дослідження цифрового гуманізму є основою для численних рішень, пов'язаних з даними.
	ЦІЛЬ 3.2: Дрогобич сприяє цифровому самовизначенню, безпеці та справедливості, в якому мова йтиме про зовсім інші обсяги відкритих даних, стандартів і технологій, а також про їх перенесення у бізнес-моделі. Відмінні дослідження та стандартизація і сертифікація щодо прозорості, безпеки та захисту даних дозволяють компаніям розробляти мережеві та широко застосовувані рішення.
	ЦІЛЬ 3.3: Науковці та компанії у Дрогобичі знаходять оптимальні умови для швидкого впровадження нових цифрових бізнес-моделей «дрогобицької якості» для конкурентоздатної на ринку продукції та послуг.
	ЦІЛЬ 3.4: Разом з економікою та сферою освіти і науки Дрогобич розробляє рамкові умови для того, щоб мати висококваліфіковані кадри в сфері цифрової економіки.
4. Смарт спеціалізація регіонального центру	**ЦІЛЬ 4.1:** Виробничі компанії у Дрогобичі починають виходити на новий рівень розвитку, об'єднуючись у кластери та застосовуючи новітні технології.

його відповідальності також належать питання ситуаційної обізнаності та

аналітики в Міноборони.

***

— Ви визначали своєю метою створення у Міністерстві оборони атмосфери доброчесності й прозорості. Цього вдалося досягнути?

— Це багатовимірне питання, на яке складно відповідати категорично. Для мене та моєї команди ключовими “клієнтами” є військовослужбовець та члени його сім’ї. Відповідальне ставлення до цих людей та їхня довіра є нашим пріоритетом. Тому на початку року ми запустили оновлену Гарячу лінію Міноборони із коротким номером 1512. Прозора взаємодія, цілодобові консультації, відслідковування якості обслуговування, врахування складних і болючих проблем військових у наших процесах – наслідки цієї зміни. Чи підвищило це рівень прозорості відносин міністерства та громадян? Безумовно, однак я усвідомлюю, що ми повинні ще багато зробити, аби ефективність цієї взаємодії зросла.

У межах периметру Міноборони розбудову доброчесності та прозорості пов’язую з визначеністю процесів, коли чітко видно межі відповідальності кожного, а етапи прийняття рішення є зрозумілими та в позитивному сенсі передбачуваними. Для цього ми розробили каталог ключових процесів, власником яких є Міноборони – основу для побудови системи прийняття рішень на основі прозорості та підзвітності. Складна робота, у якій задіяно багато стейкхолдерів та яка точно не продемонструє миттєвого ефекту, однак без якої наші зусилля будуть залишатися спробами вирішувати проблеми вчорашнього дня.

Ми формуємо зміни до планування, організації, забезпечення, керівництва й контролю в Силах оборони на основі стандартів і підходів НАТО, а також власного досвіду російсько-української війни.

З метою розбудови прозорості у відносинах із партнерами ми створили Раду інституційних реформ – платформу взаємодії нашого міністерства з оборонними відомствами ключових держав-партнерів. Будь-яка ініціатива або проєкт, для розвитку якого нам необхідна участь країни-партнера, має пройти обговорення, а результати його реалізації повинні стати об’єктом прозорої оцінки із залученням іноземців. Також ми налаштували процес щоквартального інформування партнерів про ключові аспекти трансформації оборонного відомства. Можу впевнено стверджувати, що такі кроки сприяють прозорості у відносинах та спілкуванню «однією мовою» з нашими партнерами.

— Наприкінці 2023 року Ви констатували, що багатьом підрозділам МОУ бракує скоординованості та взаємної інтеграції. Як ви вирішуєте цю проблему?

— У вересні минулого 2023 року Міністр оборони, представляючи план змін у міністерстві, акцентував на тому, що розбудова оборонного відомства буде здійснюватися на засадах інтегрованості. Інтегрованість передбачає об'єднання зусиль різних суб'єктів.

Для посилення взаємної інтеграції було проведено аудит функцій підрозділів Міноборони та Генерального штабу Збройних Сил. Його результат – каталог процесів Міноборони, про які я казав раніше, а також цільова модель організаційної структури Міноборони. Наразі триває перехід до цільової моделі, за якої напрями нашої діяльності відповідатимуть ключовим політикам та завданням Міноборони, а відповідно, кількість заступників Міністра, структурних підрозділів, чисельність керівників та особового складу зменшиться. Зменшення кількості підрозділів означає не формальне скорочення, а їх групування та оптимізацію невластивих функцій.

Питання інтеграції системи прийняття рішень у Міноборони та Збройних Силах ми вирішуємо також через модель комітетів спільного урядування, що відповідає підходам НАТО. Роль комітетів спільного урядування як основного інструмента формування політик у сфері оборони, прийняття взаємоузгоджених рішень суттєво зросла. Водночас це дозволило оптимізувати велику кількість інших робочих груп, рад, які існували лише на папері та не приносили дієвого результату.

Не уявляю скоординованість дій міністерства без системи планування, яку я визначив своїм пріоритетом відразу після приходу на посаду. Складний процес узгодження цілей та ключових результатів, фокус на потрібному, а не лише яскравому проєкті – те, що зробило існуючий план Міноборони «живим» та інноваційним.

Також взимку ми запустили проєкт удосконалення системи оборонного менеджменту (Planning, Programming, Budgeting & Execution). У цьому проєкті ми формуємо зміни до планування, організації, забезпечення, керівництва й контролю в Силах оборони на основі стандартів і підходів НАТО, а також власного досвіду російсько-української війни.

Однак усі ці кроки стосуються скоріше інструментів Міноборони для посилення інтегрованості. Змістовну наповненість нашої інтеграції ми досягаємо в рамках розробки нової моделі системи інтегрованої оборони. Позиції десятків державних органів та неурядових організацій, думки експертних спільнот та колег із країн-партнерів – усе це лягло в основу наших напрацювань, які допоможуть змінити стратегічну перспективу планування.

— Нова модель Міноборони передбачає активні кадрові зміни?

— Модель стосується всіх напрямів діяльності Міноборони: воєнна політика, людський капітал, зброя та ресурси. У цих напрямах вже сьогодні працюють спеціалісти, які формують бачення розвитку на перспективу. Все залежить від

людей. Часто справедливо зауважують, що з повномасштабним вторгненням до системи оборони приєдналися сотні тисяч професіоналів із різних цивільних сфер. У той же час велика кількість персоналу та зарегульовані процедури ускладнюють алгоритми прийняття рішень та сповільнюють кадрові зміни. Однак ми не боїмося приймати кадрові рішення. За пів року сотні людей були звільнені. Я не можу назвати цю цифру, але це сотні.

Водночас ключове для нас – це не великі цифри, а якісне оновлення кадрового потенціалу. Пригадую, що під час моєї роботи у НАЗК ми запровадили практику assessment-центру (метод оцінки компетенцій персоналу за допомогою спостереження реальної поведінки людини під час ділових ігор, - ред.). Зараз ми маємо вже розроблений алгоритм кадрового оновлення міністерства як цивільними, так і військовими. Люди, які працюють в оборонному відомстві, зможуть звернутися в аналог такого assessment-центру в Міноборони, де буде визначено, на яку посаду може претендувати та чи інша особа для кар'єрного зростання або горизонтального переміщення. Це, до речі, теж сприятиме взаємній інтеграції підрозділів.

Наш внесок у діяльність центру пов'язаний насамперед із десятирічним досвідом російсько-української війни, інноваціями та практиками, які ми сформували за час повномасштабного вторгнення Росії. І цей досвід уже змінює стандарти НАТО.

— Ви працюєте не лише над взаємною інтеграцією підрозділів МОУ, але й взаємосумісністю міністерства з НАТО. Як просувається імплементація стандартів альянсу?

— Дуже широке питання, адже мій напрям веде роботу як над

1) — концепцією Дорожньої карти взаємосумісності з НАТО,

2) — заходами адаптованої Річної національної програми Україна-НАТО, так і над

3) — реалізацією спільних середньострокових та довгострокових проєктів.

І все це про стандарти НАТО.

Однак якщо казати про певні вимірювані показники, то **вже імплементовано 322 стандарти, а ще 50 стандартів перебувають на стадії впровадження**.

Цитуючи Міністра оборони, скажу, що Збройні Сили мають відповідати усім критеріям НАТО і для цього треба змінюватися задля досягнення взаємосумісності.

Взаємосумісність з НАТО – це у першу чергу наш національний інтерес.

Тому важливим акцентом роботи моєї команди протягом тривалого часу є запуск першої спільної з НАТО інституції – NATO-Ukraine Joint Analysis, Training and Education Centre (JATEC). Центр повинен забезпечити спільний аналіз безпекових викликів, сприяти вдосконаленню системи підготовки та військової освіти. Над спільним розвитком спроможностей у рамках роботи центру працюватимуть разом українці та наші колеги з країн-членів НАТО.

Однак не лише ми будемо бенефіціарами роботи цього центру. Наш внесок у діяльність центру пов’язаний насамперед із десятирічним досвідом російсько-української війни, інноваціями та практиками, які ми сформували за час повномасштабного вторгнення Росії. І цей досвід уже змінює стандарти НАТО, формує спроможність відповідати на виклики та загрози у сфері оборони.

— Кілька тижнів тому Ви зустрілися з директором Управління оборонно-безпекового співробітництва НАТО Пірсом Казалетом. Що було предметом обговорення?

— Так, ми в постійному контакті з колегами з НАТО. Системно наші зустрічі відбуваються на платформі Комітету з питань оборони і безпеки Ради Україна-НАТО, ми регулярно взаємодіємо з офісом Генерального секретаря НАТО, Представництвом НАТО в Україні.

Що стосується зустрічі з директором Управління оборонно-безпекового співробітництва НАТО, то вона стосувалася насамперед реалізації проєктів Комплексного пакета допомоги (NATO CAP). Ми обговорили те, як можемо спільно пришвидшити досягнення практичних кроків у реалізації спільних проєктів. Також торкнулися практичних кроків запуску згаданого NATO-Ukraine JATEC.

***

№ 2.286-2

Війна вимагає змін і адаптації - інтерв'ю Kyiv Post із заступником Міністра оборони України

Частина 2

2024-05-17

Юлія Струк

Друга частина інтерв'ю Kyiv Post із заступником Міністра оборони України з питань інституційного розвитку

В ексклюзивному інтерв'ю Kyiv Post Станіслав Гайдер розповідає про дерегуляцію міністерства, про діджиталізацію в армії, та про те, як відомство планує спростити документообіг.

Торік на початку жовтня Кабінет Міністрів призначив Станіслава Гайдера заступником Міністра оборони України з питань інституційного розвитку. Гайдер відомий як керівник цифрової трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції, під управлінням якого запустили Антикорупційний портал, Реєстр корупціонерів, Єдиний портал повідомлень викривачів корупції. До цього він керував цифровою трансформацією Дрогобицької міської ради та займався стратегічним розвитком міста.

Ключовим пріоритетом на посаді для Гайдера стала розбудова цілісної інституції Міністерства оборони. Оскільки розвиток інституції вимагає прийняття рішень на основі даних, то до сфери його відповідальності також належать питання ситуаційної обізнаності та аналітики в Міноборони.

***

— Військові часто жаліються на стоси паперової документації, які їм треба оформлювати та подавати. Як міністерство може їх розвантажити?

— Міністерство не може, а має розвантажити військового від заповнення стосів паперів, і це питання, на мою думку, включає два компоненти.

Перший – цифровий – передбачає впровадження додатка “Армія+”, який звільнить військового від паперової роботи, і над цим працюють колеги з ІТ-напряму міністерства.

Другий – процесний – передбачає таку зміну процесів, коли військового звільнять від необхідності приймати зайві або непритаманні його посаді рішення. **У цьому напрямку моя команда працює над дерегуляцією нормативної бази Міноборони.**

Однак це, знову ж таки, не про рішення вже сьогодні.

Аби принаймні частково полегшити для військового документообіг, на початку квітня 2024 ми спільно з Генеральним штабом Збройних Сил **впровадили ресурс для правильного і зручного заповнення військовослужбовцями рапортів** (https://turbota.mil.gov.ua/ - ред.).

— Йдеться про портал «Військовий асистент»?

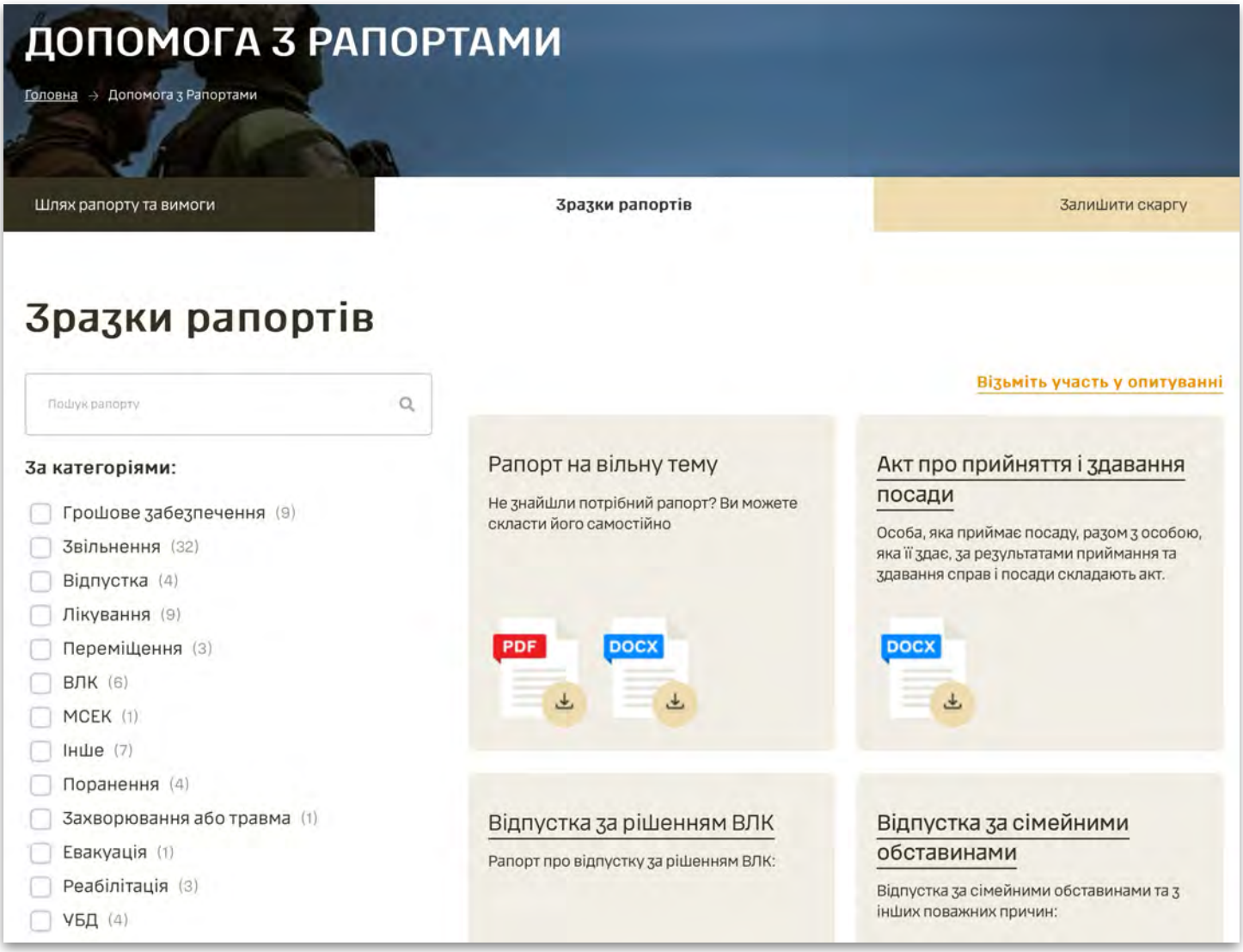

— Так, назва вказує на те, що він допомагає захиснику в реалізації права на відпустку, переміщення по службі, звільнення тощо. Всього **на порталі понад 80 стандартизованих рапортів** з цілої низки питань проходження служби.

Стандартизованість передбачає, що навіть поля та відступи в документі відповідають вимогам, а тому його буде розглянуто командуванням.

За місяць отримали 51 тисячу завантажень. Налаштували зворотний зв'язок, через який військовий може надати пропозиції до шаблонів рапортів або в цілому ідеї щодо розвитку ресурсу.

— Ви також анонсували дерегуляцію для спрощення документообігу в Міноборони. Розкажіть, як це відбуватиметься?

— Спрощення документообігу є складовою процесу дерегуляції нормативної бази Міноборони.

Ми вже завершили перший етап цього процесу – каталогізовано всі накази Міноборони за десятки років.

— Лише за 2023 рік це близько тисячі наказів, які необхідно було проаналізувати.

Далі

— ми занурюємося в суть цих наказів, значно скорочуючи їхню кількість та впроваджуючи зрозумілі процесоорієнтовані процедури.

Також

— **на виході портал «Дерегуляція в системі Міноборони»**,

який ми розробили як засіб для кожного як у межах периметру Міноборони, так і зовні, повідомити нам, яке питання необхідно дебюрократизувати, що нам слід змінити.

На власному досвіді знаю, що внутрішній потенціал змін величезний, треба лише дати людям інструмент комунікації.

— На Вашу думку, повний перехід на електронний документообіг для Міноборони у найближчі роки – це досяжна перспектива?

— **Повний перехід, напевно, поки неможливий**, адже ми працюємо з великою кількістю таємних документів, які опрацьовуються в паперовому форматі в тих же країнах НАТО.

1) — Однак що стосується відкритої інформації, то, безумовно, маємо рухатись у цьому напрямку навіть під час війни.

2) — Я також переконаний, що нам варто зменшувати не просто кількість паперових документів, а кількість документів, які складаються у процесі прийняття рішень як таких.

Що стосується проходження документів безпосередньо в міністерстві, то воно відбувається здебільшого в електронному вигляді, однак важливо вирішити питання з документами службового користування, які зараз вносяться вручну. Я знаю, що в наших колег є ідеї з цього приводу.

Але ж це тягне за собою певні ризики витоку інформації з обмеженим доступом.

Звісно, розвиток будь-яких цифрових рішень повинен балансувати з загрозами інформаційної та кібербезпеки. Але цей виклик точно не повинен зупиняти нас у змінах. Тут не буду коментувати зайве, адже це сфера моїх колег із напряму цифровізації. Зі свого боку додам, що будь-яка робота з даними тягне ризики, у тому числі витоку інформації. Однак без цінних даних неможливо приймати ефективні рішення. Усі процеси та проєкти, про які я сьогодні розповідав, вивчають наші аналітики, які з використанням даних Ситуаційного центру Міноборони, його інформаційних систем пропонують найбільш ефективні варіанти дій. Але це вже, напевно, тема окремого обговорення.

***

Юлія Струк

Юлія Струк - редактор новин та кореспондент Kyiv Post. Раніше працювала парламентським редактором, журналістом та редактором стрічки новин. Спеціалізувалася на тематиках роботи Верховної Ради, Кабміну та силових структур.

***

№ 2.807

По Харьковскому направлению и не только

2024-05-13

Тышкевіч

Россия начала наступление на Харьковскую область. Суммарно в ней на данный момент может принять участие группировка, численностью до 50 тысяч человек. В ближайшие недели (в случае успеха), возможно усиление за счёт двух корпусов, которые начинали формировать два месяца назад. Цифра выглядит внушительно, но наличных у россии сил мало для взятия города (для сравнения, на Бахмуте даже по признанию Пригожина РФ положила трупами 20к человек его ЧВК).

Тем не менее, преимущество в силах у русских на данном направлении есть. Особенно, учитывая активное использование авиации и апробирование методов противодействия БПЛА (большинство техники оснащено купольными РЭБ). Возможность переброски дополнительных сил (вновь вспоминаем про формируемые корпуса) тоже есть.

> **1) — У Украинской стороны на сегодня ещё не решена проблема дефицита боеприпасов (первые пакеты помощи пошли преимущественно на "горячие" участки фронта).**
>
> **2) — Равно как и резервы - боеспособные части.**

То есть на севере Харьковщины группировка была (на начало наступления русских) относительно небольшой. Начальный этап операции по противодействию связан с переброской групп с других частей региона. То есть первые дни насыщения силами фронта формируется некая "сборная

солянка" из разных частей. Это, естественно, требует определённого времени на формирование нормальной системы коммуникации между подразделениями.

Активизация помощи со стороны стран ЕС и НАТО (в том числе США) могут выровнять ситуацию по боеприпасам, но, с учётом логистики, это не произойдёт мгновенно. То есть запас 2-3 недели у русских есть.

1. Личный состав Укр

Закон о мобилизации вступает в силу 18 мая. Активизация мобилизационных мероприятий ожидаемо начнётся с этой же даты. Приход нового пополнения позволит снять часть подготовленных подразделений с других "полутыловых" районов. Условно, граница с Беларусью и Молдовой (ПМР). Но на это необходимо время. Эффект наступит не ранее конца мая - середины июня. Вновь упираемся в сроки "три недели".

До этого срока сдерживание наступления РФ на Харьковщине, возможно благодаря переброске резервов с других направлений на фронте. Что, естественно, создаст дополнительное преимущество армии РФ на данных участках.

Возникает логичный вопрос:

> **— зачем России понадобилась активизация на Харьковщине именно в мае 2024 года.**

Возможные ответы лежат выходят за рамки военного анализа (тут лучше меня смогут описать как раз военные аналитики) и касаются

> **1) — внутренеей политики Украины, 2) — внутренней политики РФ и 3) — российской активности во внешнней политике.**

Попробую сформулировать часть задач по блокам.

2. Таким образом, задачи РФ можно очертить следующим образом

1. Продвинуться так далеко как это возможно. В идеале подойти к пригородам Харькова и зацепиться за окраины.

2. Оттянуть боеспособные части с основного направления своих интересов на ближайшие месяцы — Донецкой области. Как бы там ни было, но "мощное наступление" идёт, но далеко не теми темпами, на которые рассчитывали русские, оценивая соотношение сил.

3. Негативные сообщения с фронта (точнее появления "нового фронта" использовать в информационных атаках, направленных на срыв мобилизации.

Проще говоря, будут разгонять тезис "новобранцев будут кидать сразу на Харьковский фронт").

4. В случае успеха продвижения к Харькову (подошли к окраинам) дополнительная линии информационной раскачки внутри Украины - неэффективность командования. Тут будет идти с прицелом на Зеленского и его окружения (начиная от кейса Залужного (в котором информационной атаке подыграют местные кадры считающие себя "турбо патриотами"), заканчивая вопросами мобилизации, снабжения и т.д.). Цель - недоверие к военному руководству.

5. Второй аспект - возможный миграционный кризис (внутренний) связанный с эвакуацией людей. В случае подхода к Харькову - достаточно большого количества людей. Что увеличивает нагрузку на инфраструктуру других областей (и тут помним удары по энергетике) и информационную раскачку (о чём писал выше).

6. В случае переброски сил из Донецкой области — таки попытаться обеспечить серьёзное продвижение на этом этапе.

3. Во внутренней политике РФ

Начало нового срока (точнее коронация) Путина должны сопровождаться историей "победы". То есть тезис "победить РФ на поле боя невозможно" начнут обыгрывать по новому. Российские пропагандисты будут подчёркивать, что продвижение армии РФ идёт на фоне увеличения военной помощи Украине. То есть рисовать картину "мы победили целое НАТО".

В то же время часть военного руководства будет использовать военные успехи для обоснования своей эффективности и соответствия занимаемой должности (дескать, показываем результат). Но гарантии удержания это не даёт. Переформатирование правительства (и возможно силового блока) создаёт хорошие предпосылки для создания "образа победителя" новому назначенцу. Проще говоря, ситуация когда новый назначенец уже через сутки рапортует о "победе" - хороший кейс для продвижения нужного человека.

4. Во внешней политике

РФ по прежнему работает на начало консультаций о заморозке (с выходом на более широкие рамки договорённостей, в том числе по другим регионам) уже в 2024 году. При наличии успехов на фронте (а для этого им надо либо таки прорвать фронт на Донбассе либо занять существенные территории на Харьковщине) РФ резко усилит интенсивность предложений в формате "либо заморозка сейчас либо будет хуже" в расчёте на электоральный цикл в ЕС и в США.

Успехи на фронте нужны Кремлю и для удержания, как минимум, в зоне "нейтральности" ряда государств Азии, Южной Америки и Африки. Что важно на фоне подготовки к "саммиту мира".

Параллельно будет усилен трек на дискредитацию Украины и украинского руководства (темы: коррупция, неэффективность управления, неэффективность использования западной помощи, дорогая цена поддержки Украины).

5. На этом фоне крайне важным для Украины видится

1. **Кардинальное изменение информационной политики.**

   Новости (даже негативные) и анализ возможностей граждане должны узнавать из украинских источников а не анализов ISW, спикеров из стран ЕС, блогеров либо, что хуже анонимных ТГ каналов. "Единый марафон", стиль выступлений спикеров сил обороны, ОП должны быть переформатированы

2. Использование мягкой силы на внешнем поле.

   Украинская диаспора - мощнейший ресурс. В том числе выехавшие ранее и получившие гражданство стран ЕС и США. Надо наконец понять, что это ИЗБИРАТЕЛИ, которые влияют на формирование политического поля стран пребывания. А ресурсы диаспоры (в том числе информационные) могут стать хорошим инструментом.

3. Работу с западными СМИ, и что самое важное — аналитическими центрами.

   Не они должны писать про Украину, а украинские аналитики вместе с ними (либо на их площадках) должны давать трезвый реальный анализ ситуации, сценарии развития.

4. Наконец подумать над деконструкцией российского влияния на "русскоязычные" диаспоры в странах ЕС.

   Это не "русские" — это граждане стран бывшего СССР, с которыми мы не работали от слова совсем. Соответственно, это "избиратель" к которому апеллирует сегодня только Кремль.

Как-то так

ЗЫ:

Текст понравился - оформи платную подписку, чтобы отблагодарить и видеть "закрытую часть" блога.

***

№ 2.808

Zelensky’s chief aide flexes power, irks critics — and makes no apologies

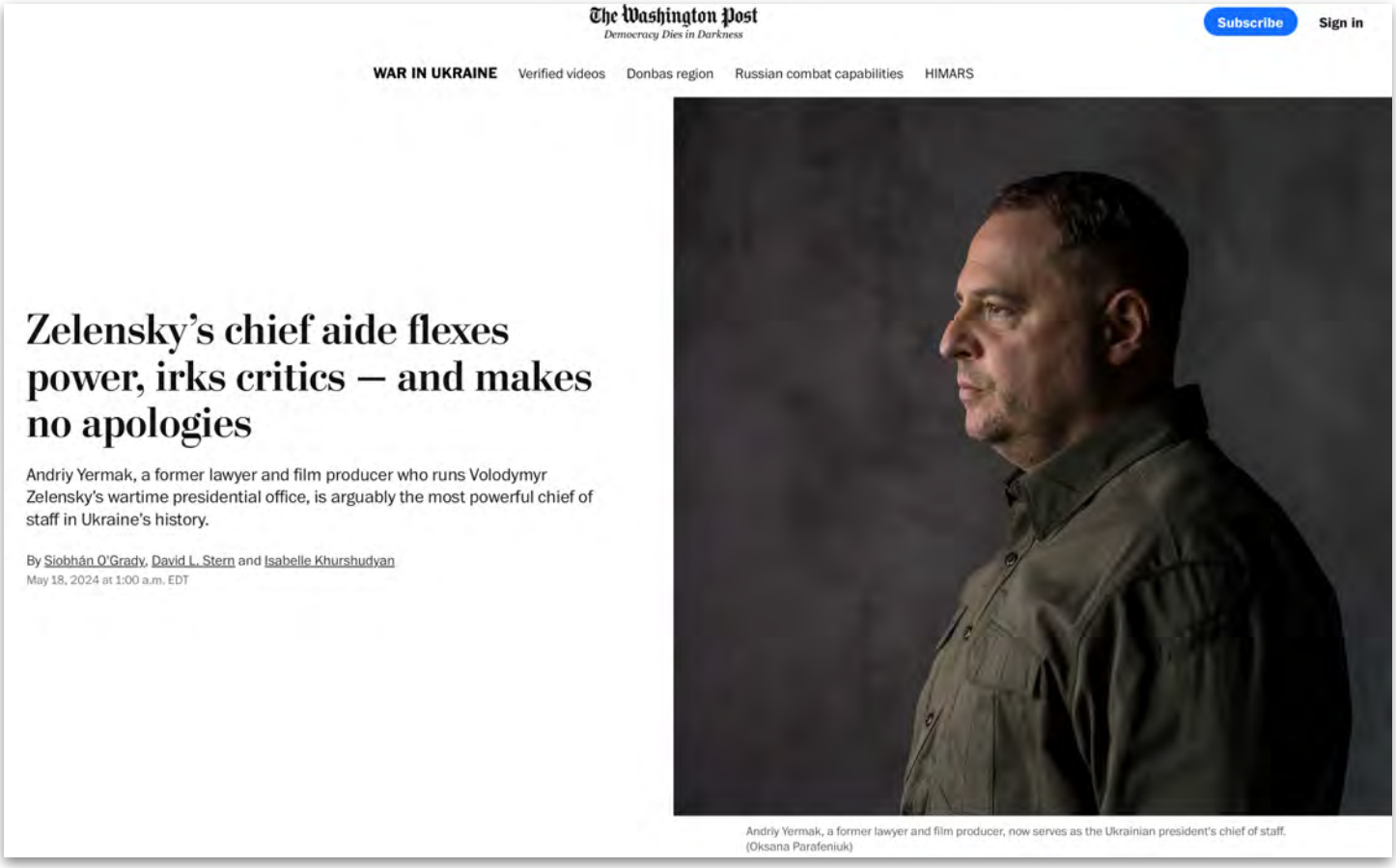

By Siobhán O'Grady, David L. Stern and Isabelle Khurshudyan

May 18, 2024 at 1:00 a.m. EDT

Andriy Yermak, a former lawyer and film producer who runs Volodymyr Zelensky’s wartime presidential office, is arguably the most powerful chief of staff in Ukraine’s history.

KYIV — If actor and comedian Volodymyr Zelensky’s top credential when he was elected in 2019 was that he’d played a president on TV, the top qualification of his all-powerful chief of staff, Andriy Yermak, was being Zelensky’s friend.

The head of the office of the president, as Yermak’s post is formally known, has always wielded enormous influence in Ukraine. Wartime conditions, including martial law, have concentrated extraordinary authority in the presidential administration, making Yermak perhaps the most powerful chief of staff in the country’s history — virtually indistinguishable from his boss.

Yermak and Zelensky so rarely appear without one another that Oleh Rybachuk, who served as chief of staff to then-President Viktor Yushchenko, said some wonder who is calling the shots, and if they are even separate people anymore.

“Yermak, unlike many of his predecessors, got there without any experience in government,” Rybachuk said. “He was, from the very beginning, repeating this mantra that, ‘My only dream, my only ambition is to be the shadow of the president, to be everywhere the president would like me to be.”

“This is how he portrays himself,” Rybachuk added, “as inseparable.”

Yermak’s closeness to the president — and evident influence over him — has drawn a barrage of accusations: that he has undemocratically consolidated power in the president’s office; overseen an unneeded purge of top officials, including commander in chief Gen. Valery Zaluzhny; restricted access to Zelensky; and sought personal control over nearly every big wartime decision.

Now, however, the legitimacy of the president and his top adviser are about to face even bigger challenges as Zelensky’s five-year term officially expires on May 20. Ukraine’s constitution prohibits elections under martial law. But as Zelensky stays in office, he will be vulnerable to charges that he has used the war to erode democracy — seizing control over media, sidelining critics and rivals, and elevating Yermak, his unelected friend, above career civil servants and diplomats.

Some of these allegations are indisputable. Under a decree issued by Zelensky shortly after Russia’s invasion in February 2022, six major television stations have been broadcasting the same news content 24 hours a day, called the United News Telemarathon — which critics say has silenced dissent.

Any such accusations are certain to be promoted by Russia, which has initiated new military attacks in recent days and now occupies about one-fifth of Ukraine’s territory. Such allegations by Moscow would be hypocritical given how Russian President Vladimir Putin repeatedly circumvented term limits to stay in power. But Russia for decades has tried to sow internal divisions in Ukraine to destabilize the country and, experts say, the Kremlin will not miss a chance to exploit charges that Zelensky is abusing power. And no one embodies the power of Zelensky’s office more than Yermak.

“The Russians will use this,” one longtime Ukrainian official said of Zelensky’s expiring term. To maintain legitimacy, Zelensky “must have trust,” this official said, speaking, as many others did for this article, on the condition of anonymity to preserve political relations and to avoid retribution.

“His credibility is falling,” the official said, “because Yermak’s actions constantly reflect on the president.”

In interviews with more than a dozen current and former Ukrainian officials and lawmakers, foreign diplomats and others who know Yermak or work with him, even his supporters acknowledged that he wields unusually broad authority, over governance and external communication. Some said he even controls which other

officials are allowed to travel abroad and when — a detail on which his office declined to comment.

Recently, critics say, as Zelensky's circle of advisers has tightened, Yermak has sidelined the Foreign Ministry, interfered in military decisions and brokered key deals with partners, including the United States — a task they argue should be handled by the president.

Some Ukrainian and Western officials say that suspicion of the president's closest aide is undermining Zelensky's authority and raising doubts about who is accountable for decisions: Zelensky or his appointed lieutenant who often tweets in emojis.

Several officials declined to speak about Yermak at all, fearing repercussions.

Michael McFaul, a former U.S. ambassador to Russia who co-chairs with Yermak the International Working Group on Russian Sanctions, said Yermak fills many roles.

"In some ways, he's the de facto prime minister, foreign minister and chief of staff," McFaul said. "I know how everybody complains that about Yermak. … But I would say the flip side is it is war. And I think he's pretty damn effective at his job."

Andriy Yermak, left, and Ukrainian Foreign Minister Dmytro Kuleba sit next to President Volodymyr Zelensky in September during a meeting in Kyiv with the U.S. secretary of state. (Brendan Smialowski/Pool/AFP/Getty Images)

2. No political experience

A former lawyer and film producer, Yermak — like Zelensky — had no training to run a country, let alone one targeted for destruction. Yet that is his role. Once viewed as Zelensky's shadow, Yermak is now seen as part of a ruling duopoly.

Even Yermak recognizes that plenty of people just don't want him around.

"Why again this Yermak here? Why again?" he said in a recent interview, mimicking his critics. His not-so-patient reply: "I'm working," he insists, "on behalf … of the president."

Yermak's critics describe him as pugnacious and domineering. Some accuse him of being a Russian agent — now a common insult in Ukraine — which he and those close to him vehemently deny.

Yermak, who at 52 is six years older than Zelensky, was born and raised in Kyiv to a Ukrainian father and a Russian-born mother from Saint Petersburg — a fact he defends in part by showing a photo of her with a blue-and-yellow Ukrainian trident tattoo on her upper arm. She got it on her 77th birthday. His father served in a high-ranking role in the Soviet Embassy in Kabul, which has fueled speculation that his family maintains ties to Russia and its security services.

Yermak has one sibling, a brother, Denys, 45, who was accused of being caught on video trying to use his family ties to sell positions in Zelensky's administration. Ukraine's anti-corruption bureau later quietly closed the case and Yermak claimed the entire ordeal was an "information operation" against his brother, who is now serving in Ukraine's military.

"No one likes to mention this," he said of his brother's role on the front line.

Yermak's office did not name his brother's specific brigade but said he serves in a unit with foreign volunteers, "which takes an active part in combat."

Yermak earned a master's degree in law at Ukraine's Taras Shevchenko National University and worked as an entertainment lawyer and a film producer. He said he turned down political opportunities before Zelensky because he never believed in "the people in gray suits." Even now, he claimed, "I don't think about my political future" — an assertion his critics dispute.

He said he cannot remember when he met Zelensky — but they have been friends for around 15 years. Zelensky tapped other friends from his film production company to join him in politics including Serhiy Trofimov, who served as a deputy

head of the presidential office; Ivan Bakanov, who was the head of Ukraine'ssecurity service; and Serhiy Shefir, an assistant to the president.

All were dismissed since 2022 in what is widely seen as a Yermak-led purge. "I'm sad this is what it's come to," one former official said.

Whether Yermak engineered it or not, Zaluzhny — the highly popular general who was viewed as Zelensky's most formidable political threat in any reelection campaign — was removed from his post and named ambassador to Britain.

"The president has no entourage. There is one person who influences the president's decisions," the longtime Ukrainian official said. "There is no one else."

"Yermak's influence is monopolistic," the official added, calling it a "tragedy."

3. Chief diplomat?

Early on an April afternoon, Yermak — who is tall and broad with short brown hair and was dressed, as usual, entirely in army-green — burst into a conference room in the presidential office.

An aide had carefully prepared his seat at the head of the table, with a notebook, pencil, glass and two bottles of water — one with a clear top, suggesting still, and the other green, suggesting bubbly, but otherwise unlabeled. Yermak ignored his seat and plopped down between two Washington Post journalists.

Andriy Yermak, in one of his signature army-green outfits, speaks with Washington

Post journalists in April at the presidential office. (Oksana Parafeniuk for The Washington Post)

One reporter, gesturing at the unusual bottles, asked Yermak if he was afraid of being poisoned.

“I did not think about [that],” he replied as he grabbed one of the reporters’ already opened bottle and took a swig. (He later suggested he is probably Russia’s third-most-wanted target for assassination, after Zelensky and the head of Ukraine’s internal security service.)

Yermak was smiling and upbeat. The day before, President Biden had signed a long-delayed $61 billion aid package for Ukraine.

Yermak has direct lines to the most powerful people in Washington, including the national security adviser, Jake Sullivan. “We are checking in on a very regular basis,” Sullivan said of Yermak during a visit to Kyiv in March. Sullivan’s office did not respond to multiple requests for further comment.

Yermak has established a global portfolio, acting as key liaison to many foreign officials. He denies infringing on the foreign minister but also said the war has shown him that “classical diplomacy may be finished” and “some of our ambassadors don’t work hard enough.”

Iryna Venediktova, Ukraine's ambassador to Switzerland, Zelensky and Yermak meet with leaders of the Swiss parliament in January at the Federal Palace in Bern.

People say Zelensky and Yermak are rarely seen apart. (Alessandro Della Valle/ AFP/Getty Images)

Before the invasion, he said, he was a film buff always recommending movies to friends. Now, he has no time for that: He works at least 19 hours a day and often wakes up multiple times at night to check his phone.

4. Courting the Global South

One next task is organizing a new round of Ukraine's unilateral peace talks, this time in Switzerland in June. Russia is not invited, and Ukraine's 10-point peace formula would not cede any territory — making it a non-starter for Moscow.

Still, Yermak is focused on wooing potential partners in the Global South away from Russia — a task he said was long overdue, nonstop and "not easy." Last year, he managed to get China to the table in Jeddah, Saudi Arabia. The meeting in Geneva is expected to have at least 50 countries in attendance.

"You want people that can get things done and you know that they're 100 percent loyal to you," McFaul said. "That's the role that Yermak plays for President Zelensky."

One aide compared Yermak to a national chief operating officer and said his efficiency earned Zelensky's trust. "The president can be sure," the aide said, "if there is a certain task, he will simply see it through." Another said Yermak taught his team to make any decision in less than a minute.

Michael McFaul, a former U.S. ambassador to Russia, co-chairs with Yermak the International Working Group on Russian Sanctions. (Alex Wong/Getty Images)

As long as Zelensky stays in power, it appears, so will Yermak.

“They rule the country,” one foreign diplomat said, describing Zelensky as “good cop” and Yermak as “bad cop.”

“He’s not just pretending to be the bad one,” the diplomat said. “He has real power, and he’s doing micromanagement of many, many things.”

Yermak, another diplomat said, is “both the gatekeeper and the power behind.”

Yermak speaks of Zelensky gushingly, praising his intelligence and diplomatic skills. He denied that anyone but Zelensky is in charge.

“He listens to everybody,” he said. "But makes his opinion.”

Serhiy Morgunov and Anastacia Galouchka contributed to this report.

The Washington Post

Материал из Википедии — свободной энциклопедии

«Ва́шингтон пост»[5][10] (англ. *The Washington Post* переводится как «Вашингтонская почта») — американская ежедневная газета. Издаётся в городе Вашингтоне. Крупнейшая газета столицы Соединённых Штатов Америки, также входит в число старейших и влиятельных[5]. Содержит срочные новости, репортажи на национальные и международные темы, очерки и комментарии. Лозунг газеты «Демократия умирает во тьме» начал появляться на его главном заголовке в 2017 году[11]. Газета получила 69 Пулитцеровских премий[12], в том числе шесть отдельных премий в 2008 году, только Нью-Йорк Таймс в 2002 году смогла получить больше премий за один год — семь наград[13].

***

Главный помощник Зеленского сгибает власть, раздит критиков и не приносит никаких извинений

Сергей Моргунов и Анастасия Галучка внесли свой вклад в этот доклад.

Андрей Ермак, бывший юрист и кинопродюсер, который руководит президентским офисом Владимира Зеленского военного времени, является, пожалуй, самым влиятельным начальником штаба в истории Украины.

КИЕВ - Если лучшим дипломом актера и комика Владимира Зеленского, когда он был избран в 2019 году, было то, что он играл президента по телевидению, то высшей квалификацией его всемогущего начальника штаба Андрея Ермака было быть другом Зеленского.

Настоятель канцелярии президента, как официально известно пост Ермака, всегда оказнашал огромным влиянием на Украину. Условия военного времени, включая военное положение, сконцентрировали чрезвычайную власть в администрации президента, что сделало Ермака, пожалуй, самым могущественным начальником штаба в истории страны - практически неотличаемым от его босса.

Ермак и Зеленский так редко появляются друг без друга, что Олег Рыбачук, который был начальником штаба тогдашнего президента Виктора Ющенко, сказал, что некоторые удивляются, кто делает выстрелы, и если они вообще разные люди.

"Ермак, в отличие от многих своих предшественников, попал туда без какого-либо опыта работы в правительстве", - сказал Рыбачук. "Он с самого начала повторял эту мантру: "Моя единственная мечта, моя единственная амбиция - быть тенью президента, быть везде, где президент хотел бы, чтобы я был".

"Вот как он изображает себя, - добавил Рыбачук, - как неразрывного".

Близость Ермака к президенту - и очевидное влияние на него - вызвало шквал обвинений: в том, что он недемократично консолидировал власть в офисе президента; наблюдал за ненужной чисткой высших должностных лиц, включая главнокомандующего генерала. Валерий Залужный; ограничил доступ к Зеленскому; и искал личный контроль почти над каждым крупным решением военного времени.

Однако **теперь легитимность президента и его главного советника вот-вот столкнется с еще большими проблемами, поскольку пятилетний срок полномочий Зеленского официально истекает 20 мая**. Конституция Украины запрещает выборы в условиях военного положения. Но поскольку Зеленский останется у власти, он будет уязвим для обвинений в том, что **он использовал войну для подрыва демократии** - захвате контроля над СМИ, отходе на сторону критиков и соперников и повышение Йермака, его неизбранного друга, над карьерными государственными служащими и дипломатами.

Некоторые из этих утверждений неоспоримы. В соответствии с указом, изданным Зеленским вскоре после вторжения России в феврале 2022 года, шесть крупных телевизионных станций транслируют один и тот же новостной контент 24 часа в сутки, под названием United News Telemarathon, который, по словам критиков, замалчивает инакомыслие.

Любые подобные обвинения, несомненно, будут поддержаны Россией, которая в последние дни инициировала новые военные атаки и сейчас занимает около одной пятой территории Украины. Такие обвинения Москвы были бы лицемерными, учитывая, что президент России Владимир Путин неоднократно обходил ограничения срока полномочий, чтобы остаться у власти. Но Россия десятилетиями пыталась посеять внутренние разногласия в Украине, чтобы дестабилизировать страну, и, по словам экспертов, **Кремль не упустит возможности использовать обвинения в том, что Зеленский злоупотребляет властью. И никто не воплощает в себе власть офиса Зеленского больше, чем Ермак.**

"Русские воспользуются этим", - сказал один давний украинский чиновник об истечении срока полномочий Зеленского. Чтобы сохранить легитимность, Зеленский "должен иметь доверие", - сказал этот чиновник, выступая, как и многие другие для этой статьи, на условиях анонимности, чтобы сохранить политические отношения и избежать возмездия.

"Его доверие падает, - сказал чиновник, - потому что действия Ермака постоянно отражаются на президенте".

В интервью более чем десяткам нынешних и бывших украинских чиновников и законодателей, иностранных дипломатов и других, кто знает Ермака или

работает с ним, даже его сторонники признали, что он обладает необычайно широким авторитетом в отношении управления и внешней коммуникации. Некоторые сказали, что он даже контролирует, каким другим должностным лицам разрешено выезжать за границу и когда - деталь, по которой его офис отказался комментировать.

В последнее время критики говорят, что по мере ужесточения круга советников Зеленского, Ермак отстранил Министерство иностранных дел, вмешался в военные решения и заключил ключевые сделки с партнерами, включая Соединенные Штаты - задача, которую, по их мнению, должна выполнять президент.

Некоторые украинские и западные чиновники говорят, что подозрение в отношении ближайшего помощника президента подрывают авторитет Зеленского и вызывает сомнения в отношении того, кто несет ответственность за решения: Зеленский или его назначенный лейтенант, который часто пишет твиты в эмодзи.

Несколько чиновников вообще отказались говорить о Ермаке, опасаясь последствий.

Майкл ***Макфол***, бывший посол США в России, который вместе с Ермаком является сопредседателем ***Международной рабочей группы по санкциям против России***, сказал, что Ермак исполняет множество функций.

"В некотором смысле, он де-факто премьер-министр, министр иностранных дел и начальник штаба", - сказал ***Макфол***. "Я знаю, как все жалуются на Ермака. ... Но я бы сказал, что с другой стороны это война. И я думаю, что он чертовски эффективен в своей работе".

Фото - Андрей Ермак (слева) и министр иностранных дел Украины Дмитрий Кулеба сидят рядом с президентом Владимиром Зеленским в сентябре во время встречи в Киеве с госсекретарем США. (Brendan Smialowski/Pool/AFP/ Getty Images)

2. Нет политического опыта

Бывший адвокат и кинопродюсер Ермак, как и Зеленский, не имел никакой подготовки, чтобы управлять страной, не говоря уже о той, которая была нацелена на разрушение. Тем не менее, это его роль. Когда-то рассматриваемый как тень Зеленского, **Ермак теперь рассматривается как часть правящей дуополии.**

Даже Ермак признает, что многие люди просто не хотят, чтобы он был рядом.

"Почему снова этот Ермак здесь? Опять же, почему?" Он сказал в недавнем интервью, имитируя своих критиков. Его не очень терпеливый ответ: "Я работаю, - настаивает он, - от имени ... президента".

Критики Ермака описывают его как охренного и властного. Некоторые обвиняют его в том, что он русский агент - теперь это обычное оскорбление в Украине - что он и его близкие категорически отрицают.

Ермак, который в 52 года старше Зеленского, родился и вырос в Киеве в семье украинского отца и матери русского происхождения из Санкт-Петербурга — факт, который он частично защищает, показывая ее фотографию с сине-желтой украинской татуировкой трезубца на плече. Она получила его на свой 77-й день рождения. Его отец занимал высокопоставленную должность в советском посольстве в Кабуле, что подпитывало предположения о том, что его семья поддерживает связи с Россией и ее службами безопасности.

У Ермака есть один брат, брат Денис, 45 лет, которого обвинили в том, что его сняли на видео, когда он пытался использовать свои семейные связи для продажи должностей в администрации Зеленского. Украинское антикоррупционное бюро позже тихо закрыло дело, и Ермак заявил, что все это испытание было «информационной операцией» против его брата, который сейчас служит в украинской армии.

"Никто не любит упоминать об этом", - сказал он о роли своего брата на передовой.

Офис Ермака не назвал конкретную бригаду его брата, но сказал, что он служит в подразделении с иностранными добровольцами, "который принимает активное участие в бою".

Ермак получил степень магистра права в Украинском национальном университете имени Тараса Шевченко и работал юристом по развлечениям и кинопродюсером. Он сказал, что отказался от политических возможностей до Зеленского, потому что никогда не верил в "людей в серых костюмах". Даже сейчас он утверждал: "Я не думаю о своем политическом будущем" - утверждение, которое оспаривают его критики.

Он сказал, что не может вспомнить, когда встретил Зеленского, но они дружат уже около 15 лет. Зеленский нанял других друзей из своей кинокомпании, чтобы присоединиться к нему в политике, в том числе Сергея ***Трофимова***, который занимал должность заместителя главы президентского офиса; Ивана ***Баканова***, который был главой службы безопасности Украины; и Сергея ***Шефира***, помощника президента.

Все они были уволены с 2022 года в том, что широко рассматривается как **чистка под руководством Ермака**. "Мне грустно, что это то, к чему это пришло", - сказал один бывший чиновник.

Независимо от того, спроектировал его Ермак или нет, ***Залужный*** - очень популярный генерал, которого считали самой грозной политической угрозой

Зеленского в любой кампании по переизбранию - был отстранен от своего поста и назначен послом в Великобритании.

"У президента нет окружения. Есть один человек, который влияет на решения президента", - сказал давний украинский чиновник. "Еще никого нет".

"Влияние Йермака является монополистическим", - добавил чиновник, назвав это "трагедией".

3. Главный дипломат?

Рано утром в апреле Ермак, который высокий и широкий с короткими каштановыми волосами и был одет, как обычно, полностью в армейский зеленый цвет, ворвался в конференц-зал в президентском офисе.

Аспощник тщательно подготовил свое место во главе стола, с блокнотом, карандашом, стаканом и двумя бутылками воды - одна с прозрачным верхом, предполагающей неподвижным, а другая зеленой, предполагая игристую, но в остальном немаркированную. Ермак проигнорировал свое место и упал между двумя журналистами Washington Post.

Фото - Андрей Ермак в одном из своих фирменных армейских зеленых нарядов беседует с журналистами Washington Post в апреле в президентском офисе. (Оксана Парафенюк для The Washington Post)

Один репортер, жестикулируя на необычные бутылки, спросил Ермака, боится ли он быть отравленным.

"Я не думал [об этом]", - ответил он, схватив одну из уже открытых бутылок репортеров и глотая. (Позже он предположил, что он, вероятно, является третьей самой разыскиваемой целью убийства России после Зеленского и главы службы внутренней безопасности Украины.)

Ермак улыбался и был оптимистичным. Накануне президент Байден подписал давно отложенный пакет помощи Украине в размере 61 миллиарда долларов.

Ермак имеет прямые линии с самыми влиятельными людьми в Вашингтоне, включая советника по национальной безопасности Джейка ***Салливана***. "Мы очень регулярно регистрируемся", - сказал Салливан о Ермаке во время визита в Киев в марте. Офис Салливана не ответил на многочисленные запросы о дальнейших комментариях.

Yermak создал глобальный портфель, выступая в качестве ключевого связующего звена для многих иностранных чиновников. Он отрицает, что наносил министр иностранных дел, но также сказал, что война показала ему,

что "классическая дипломатия может быть закончена" и "некоторые из наших послов недостаточно усердно работают".

Фото - Посол Украины в Швейцарии Ирина Венедиктова, Зеленский и Ермак встречаются с лидерами швейцарского парламента в январе в Федеральном дворце в Берне. Люди говорят, что Зеленский и Ермак редко встречаются отдельно. (Алессандро Делла Валле/AFP/Getty Images)

По его словам, до вторжения он был любителем кино, который всегда рекомендовал фильмы друзьям. Теперь у него нет на это времени: он работает не менее 19 часов в день и часто просыпается несколько раз ночью, чтобы проверить свой телефон.

4. Ухаж за глобальным Югом

Одной из следующих задач является организация нового раунда односторонних мирных переговоров Украины, на этот раз в Швейцарии в июне 2024. Россия не приглашена, и мирная формула Украины в 10 пунктов не упустит какую-либо территорию, что делает ее нестартовой для Москвы.

Тем не менее, Ермак сосредоточен на том, чтобы ухаживать за потенциальными партнерами на Глобальном Юге вдали от России - задача, которая, по его словам, давно назрела, безостановочно и "нелегкая". В прошлом году ему удалось достать Китай в Джидде, Саудовская Аравия. Ожидается, что на встрече в Женеве примут участие не менее 50 стран.

"Вы хотите людей, которые могут что-то сделать, и вы знаете, что они на 100 % лояльны к вам", - сказал ***Макфол***. "Это та роль, которую Ермак играет для президента Зеленского".

Один помощник сравнил Ермака с национальным главным операционным директором и сказал, что его эффективность заслужила доверие Зеленского. "Президент может быть уверен, - сказал помощник, - если есть определенная задача, он просто доверит ее до конца". Другой сказал, что Ермак научил свою команду принимать любое решение менее чем за минуту.

Фото - Майкл Макфол, бывший посол США в России, вместе с Ермаком является сопредседателем Международной рабочей группы по санкциям России. (Алекс Вонг/Getty Images)

Пока Зеленский остается у власти, кажется, будет и Ермак.

"Они правят страной", - сказал один иностранный дипломат, описывая Зеленского как "хорошего полицейского", а Ермака как "плохого полицейского".

"Он не просто притворяется плохим", - сказал дипломат. "У него есть реальная власть, и он занимается микроменеджментом многих, многих вещей".

Ермак, сказал другой дипломат, "и привратник, и власть позади".

Ермак говорит о Зеленском, хваля его интеллект и дипломатические навыки. Он отрицал, что кто-то, кроме Зеленского, отвечает.

"Он слушает всех", - сказал он. "Но высказывает свое мнение".

***

№ 2.809-1

Ukraine War, 18 May 2024

Part 1 (Air War)

SARCASTOSAURUS

MAY 18, 2024

Hello everybody!

Having taken care to finish my next book, and after a few days of resting my arms (and mind, too), here I am: back to reviewing latest developments and grinding myself through all the other work that’s waiting for your turn. Thank you for your patience.

For the start, this Part 1 is going to try catching with latest developments in regards of air warfare…

***

Generally, the Ukrainian stocks of surface-to-air missiles (SAMs) are still insufficient. See: the PSU (air force and air defence force), has only around enough to defend major urban centres, while the ZSU (ground forces) has not enough to properly defend its units deployed along the frontline. Indeed: there are still shortages of MANPADs (man portable/shoulder-launched air defence missiles).

Certainly enough, over the last 10 days, the ZSU claimed to have shot down 2 Russian Su-25s, and 1 Ka-52 (the latter by the 47th Mech Brigade in the Avdiivka area, back on 13 May). But:

a) confirmation for all three claims is ‘pending’, and

b) the ZSU needs so many MANPADs and SAMs, that it’s unlikely to re-stock properly before the end of June.

…while (this is a sort of an ‘update’) the PSU lost a Su-27 and its highly-experienced pilot, yesterday.

Therefore, the Russians remain in a position to blast ZSU positions along selected sections of the frontline with UMPK glide-bombs (‘KABs’, in Ukrainian vocabulary) at a rate of (at least) 150 a day (once again: they claim some 500 a day, but I’m yet to see any kind of confirmation for this).

Indeed, meanwhile there is no doubt that UMPKs now have new, improved guidance sections, significantly improving their precision. Which is why one can ever often see photos and videos like the following one, where 3 (if one malfunctions) or 4 UMPKs are targeting almost exactly the same area (in this one case: in Chasiv Yar, on or around 12 May):

Except in the Chasiv Yar area, the Russian air strikes of the last few days were targeting the area west of Avdiivka, where their ground troops are still assaulting Novooleksandrivka, Sokil, and Novopokrovske – exactly as described in my last updates, two weeks ago. With other words: no matter what is the VSRF’s Group South throwing at the ZSU there, they didn’t get through.

But, and for similar reasons, the Russians are still free to roam the sky over the battlefield – and behind it – by their Orlans and similar reconnaissance UAVs, and find targets for their attack drones. This is a problem I do not expect to be solved until somebody does something the Italians were offering already back in 1980s,

but nobody was even thinking about paying attention about: launching a mass production of something in style of the Otomatic and/or Draco - a 76mm gun (or similar calibre) on the chassis of OF-40 or Leopard tank, or the Centauro armoured car. Such weapons have an effective engagement range of about 15,000m, which would enable them to target Russian reconnaissance UAVs that are meanwhile regularly operating at altitudes above 2,000-3,000 metres, thus remaining outside the range of (much too expensive) MANPADs, light anti-aircraft artillery pieces (like ZU-23, calibre 23mm), and heavy machine guns, too.

Of course, one could make things easier (and a lot cheaper) and install such a gun (and its fire-control system) *on a truck*, too…

…but, guess, that's 'too complex to think about' (read: neither as complex nor as profitable as making overexpensive SAMs), and thus not (yet?) happening.

(Note: the Italian-designed 76mm gun in question is in widespread service with dozens of navies around the world (including the US Navy). Multiple fire-control systems for it are available, as are large stocks of ammunition…. but, then: that's just me and my rambling….)

…with result that we still get to see something like 15-20 Russian-released videos a day showing these knocking out Ukrainian artillery pieces, tanks, infantry fighting vehicles and similar stuff – like in the case of this T-80 of the ZSU, hit some five kilometres behind the frontline in the Chasiv Yar area:

Indeed, the Russian UAVs are sometimes still flown up to 100km behind the frontlines and then enabling their Joint Strategic Command West (OSK West) to

deploy Iskander or NM-23 ballistic missiles against targets there, like in the case of some Ukrainian storage facility some 50km south of Kharkiv, two days ago:

The Russians also continue releasing streams of Shahed attack UAVs deeper over Ukraine, almost every single night. At least the mass of these is shot down by Ukrainian SAMs… which cannot be said for strikes by Russian S-300 SAMs deployed in surface-to-surface mode, and other ballistic missiles, which are, 'still', and 'regularly' targeting Kharkiv and other cities and towns deeper behind the frontline (here just one report about some of effects of such attacks).

For their part, and pending official permission for deployment of Western weapons on the Russian turf, on 15 May, Ukrainians continued dismantling the Russian air defences on the occupied Crimea. This time, they have fired about 10 ATACMs to hit the Balbek AB, which is protected by the 12th Anti-Aircraft Missile Regiment (a part of the 31st Air Defence Division, this regiment is operating S-400s protected by Pantsyr S1s). As far as is known, have destroyed two S-400 launchers, a 92N6E radar, and (gauging by all the papers flying around in the aftermath, see photo below) a 55K6 command post. Finally, this strike destroyed two MiG-31 interceptors and, possibly, a Su-27 interceptor (some say a 'decoy MiG-29', but I'm not that sure). Additionally (and according to the Russian reports), in the Sevastopol area, Ukrainian ATACMS have hit the main storage depot for R-37 and R-77 air-to-air missiles.

Ah yes…. a ‘BTW’ while we’re at air warfare: yesterday, somebody asked me about the ‘stand’ right now. For more than two years, my colleague Milos Sipos is patiently collecting all the evidence (and it’s often so that full data is becoming available only months later). The result of his work are two big Excel sheets with

all the available data about every single loss of each side (and of which we're making lots of use when preparing books like this one, because that's enabling us to recognise patterns and explain the technology, tactics, and the outcome, too). So, when one counts every single case in each sheet, and if I didn't miscount anything, the figures are as follows.

Since 24 February 2022, Ukraine (PSU, Army Aviation, and Naval Aviation) lost:

- 38 aircraft (that's all types, including 8 L-39s)
- 48 helicopters

Since 24 February 2022, Russia (VKS and VF-MA) lost:

- 99 aircraft
- 117 helicopters.

Mind: these are cases that can be considered '1000% confirmed'. See: there's at least a photo or video of the wreckage (in the case of the Russians, there are also several videos showing several of their helicopters burning after being hit on specific air bases, or two or more aircraft destroyed by Ukrainian missiles etc.). Indeed, in most of these cases even the Bort (i.e. the two-digit identification number), registration (in the case of Russian aircraft that's the five-digit number prefixed by 'RF-'), and the name of the crew are known.

'But': in the case of Ukraine, I didn't count all the civilian transports destroyed, nor all the aircraft and helicopters that were stored before the war and were then destroyed or captured by the Russians (like 22 stored Il-76s, captured at Melitopol IAP, on 25 February 2022, or some 20 helicopters captured at Chornobaivka/ Kherson IAP, on 27 February 2022).

Finally, for better understanding of the estate of electronic warfare in this conflict as of April-May 2024, I would recommend reading the following article (in Ukrainian, but 'automatic' translation with help of modern browsers shouldn't be a problem):

Large enterprises are not interested in creating a small trench EW: Interview with engineer Sergey "Flash"

Of course, you can follow in fashion of all the major industrial enterprises, and ignore this discipline in this war, and thus this article as well. But then: don't complain if you don't understand lots of latest developments on the battlefield. After all, I neither know, nor am I able to explain everything that matters.

(…to be continued…)

***

№ 2.809-2

Ukraine War, 18 May 2024

Part 2

SARCASTOSAURUS

MAY 18, 2024

Good evening everybody!

(…or good morning for those who might read this only in the morning…)

I'm a little bit late with the Part 2 of my update for today: the one concerning developments on the ground. Was held up preparing my next Q&A session, which is to follow in a day or two. Anyway, here we go: lets start with Kharkiv…

The Russians deployed there their XI Army Corps, which is:

1) 2nd Spetsnaz Brigade
2) 7th Motor-Rifle Regiment (directly subordinated)
3) 18th Motor-Rifle Division (Western flank; this is comprising 11th Tank Regiment, 79th Motor-Rifle Regiment, 275th Motor-Rifle Regiment, and 280th Motor-Rifle Regiment)
4) 72nd Motor-Rifle Division (Eastern flank; this is comprising 153rd Tank Regiment, 30th Motor-Rifle Regiment, 41st Motor-Rifle Regiment)
5) 25th Motor-Rifle Brigade
6) 138th Motor-Rifle Brigade
7) 104th Artillery Brigade
8) 244th Artillery Brigade

The aim of this assault was not only the capture few border villages (like Lukyantsi and Liptsy, perhaps Hilyboke, too), or Vovchansk, but actually to drive all the way down to Kharkiv, and also to drive into the rear of the ZSU forces east of Oskil River and thus enable the Group West to start assaulting Kupyansk. By now it's obvious that the Russians didn't get very far. Indeed, they were slowed down already around 13-14 May, and stopped by around 15-16 May. They have also been prevented from encircling Vovchansk, and have to assault it frontally. Late on Friday, the Russians launched another, big assault on Lyptsi. This involved the 2nd

Spetsnaz Brigade (apparently deployed as line infantry?) Have gained some ground north and north-east of the place, but failed to enter it.

Since then, the situation is back to (meanwhile) ‘usual’ in this war. See: the Russians are grinding through assaulting, Ukrainians are k… kuddling lots of Russians, but also suffering some losses. Vovchansk was evacuated (at least largely), and since some three days there is fighting on the streets there. Above all: the Russians are bombarding the place with all means available: for me, that’s always a ‘good indication’ for how is the situation in the area in question.

In summary, I think the ZSU is assessing the situation as ‘stabile’. At least ‘under control’.

From the Russian point of view… well, OK, if you like, it’s ‘excellent’, because the Russians can claim ‘advance’ and ‘captured 2,5 villages in 8 days’. I doubt anybody there between the Keystone Cops in Moscow, or in the headquarters of the OSK South is particularly happy, though.

Problem is the public perception. Apparently, in Ukraine and in the West, many are already crying that the Russians got ‘too far’. Especially so because they’ve entered northern Vovchansk. However, I dare reminding that this is neither one of Arab-Israeli Wars of the 1950s or 1960s, nor is Ukraine the North/the Union party of the Secessionist War in the USA. With which I mean:

a) no, Ukraine must not all the time fight for every square inch of Ukrainian soil (on the contrary, this would be pointless to do; if there are any doubts, see Bakhmut), and

b) nope, Ukraine is not Union/the North so there's a President Lincoln and he needs a general 'doing something' – even if that one is little else but Grant who then can't do much more but squander another 8,000 troops for a single, pointless and unsuccessful assault, so the public (read: the media) is happy it can publish about 'the army is doing something'.

What really matters, is something like this:

a) nope, the Russians didn't manage to reach Kharkiv.

b) Actually, they didn't even manage to reach the first line of Ukrainian defences (they've been stopped several kilometres north of it).

c) Vovchansk was north of that defence line because it's too close to the Russian border and thus all the Russian artillery there (i.e. Ukrainians intentionally constructed their defence line further south, because they knew that constructing it further north would be suicidal for their civilians and military engineers constructing that line).

d) The rear of the ZSU frontline in the Kupyansk area is not under threat. And,

e) once again, the VSRF has proven it can't run an operational-level operation, nor can it seriously breach a selected portion of the Ukrainian frontline and then drive (at least) 50km deep behind it.

Bonus No.1: unlike the usual story of the last 7-8 months, not one of ZSU brigades – the 13th Jäger, 42nd Mech, 57th Motorised, and 71st Jäger (or Airborne Assault?) are deployed there, plus one artillery brigade – is complaining about the lack of shells. On the contrary: they are all well-supplied with artillery shells. And all the reporting is cool, even if, sometimes, 'tense'.

(…and, shall I also mention that the ZSU has elements of the 92nd Assault, 93rd Mech, and the 3rd Assault in reserve…?)

Bonus No.2: the Russians expected that the ZSU would be forced to re-deploy many more units to this 'new frontline'. Meanwhile, it's the Russians that are withdrawing their units from other sectors to bolster their assault on northern Kharkiv.

BATTLE OF DONBAS

Bakhmut… Ukrainians have destroyed the Russian bridgehead over the Donbas-Siversky Donets Canal, and forced them to withdraw about 200-300 metres back along the road T0504.

Avdiivka-Pokrovsk: the last week, the Rusians were assaulting in direction of Kalynove, Novooelksandrivka, Sokil, Novopokrovske, but didn't get anywhere. Further south, they have completed the seizure of what was left of Netaliove, but that was about their only success in the last 10 days.

Mariinka… The Russians have gained some ground along the southern side of the village. Elsewhere, no new advances.

SOUTHERN DONETSK & ZAPORIZHZHYA

Staromaiorske… the Russians are still outside southern Urozhaine (the place of their much-lauded 'major breakthrough', two weeks ago). Therefore, they're bombing the ruined village with UMPKs.

Robotyne… well, it turned out the Russians are back to holding just the south-western corner of the ruins of this village. And approaches to its southern side. It's tragic to say it, actually, but that's all the serious gains in this area of the last three months or so. Nice to see relatively new or at least inexperienced ZSU units – like the 141st Infantry, 65th Mech, and 117th Mech – are holding out that well (moreover, the ZSU has the 82nd Airborne, 115th Mech, and the 15th Kara-Dag as reserve in this sector).

Principal problem remain the Russian UAVs and glide-bomb strikes. The number of FPV-strikes has increased through this month (some 3,000+ were registered in the

first two weeks of this month). The number of strikes by UMPK-bombs seems to be ‘stabile’ at around 150 per day.

***

№ 2.809-3

Після десятиденної перерви Том Купер – який, виявляється, за цей час дописав нову книгу! – повертається до оглядів останніх подій війни в Україні та підготував для усіх читачів (яким дякує за терпіння) великий звіт. Перша його частина – знаємо, наскільки автор уважний до повітряних боїв – присвячена подіям за участі авіації. Чому КАБи почали влучно падати по декілька штук в одне й те саме місце, що італійці ще у 80-х роках пропонували застосовувати проти висотних повітряних цілей, і нарешті, який «рахунок» воюючих сторін по збитих літаках і гелікоптерах – про все це і багато іншого Том Купер розповідає із притаманними йому експертністю і сарказмом.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-18-may-2024-part-1-air

Переклад: Катерина Соболева

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні – 18 травня 2024 року

Частина 1: битва у повітрі

Усім привіт!

А ось і я! Закінчив чергову книгу, дав кілька днів відпочити рукам (і голові теж) і повертаюся до розбору останніх подій та усієї іншої роботи. Все це тепер чекає на вас. Дякую всім за терпіння.

На початку, у Частині 1, ми спробуємо охопити найновіші події війни у повітрі...

Почну із загального.

Україні досі не вистачає зенітно-ракетних комплексів.

Військово-повітряні сили України (повітряні війська та сили протиповітряної оборони) ледве мають їх стільки, щоб вистачило на захист великих міст.

1) — У Збройних сил України (сухопутні війська) їх недостатньо навіть для того, щоб належним чином захистити свої фронтові підрозділи.

2) — Плюс є дефіцит переносних зенітно-ракетних комплексів.

ЗСУ, щоправда, в останні 10 днів заявляли, що збили два російських Су-25 та один Ка-52 (останній – справа рук 47-мої окремої механізованої бригади «Маґура», і сталося це в районі Авдіївки 13 травня).

Але:

а) усі три заяви «очікують на підтвердження»;

б) ЗСУ потрібно стільки ЗРК і ПЗРК, що їх дефіцит навряд чи вдасться належним чином перекрити до кінця червня.

Відповідно, росіяни все ще у змозі бити по позиціях ЗСУ на окремих ділянках фронту плануючими бомбами УМПК (або, як кажуть українці, «КАБами») у масштабах щонайменше 150 на день.

Ще раз:

— це вони стверджують, що на деяких ділянках пуляють по 500 на день, але я досі не бачив цьому жодного підтвердження.

Так, немає ніяких сумнівів що КАБи тепер обладнані новими, покращеними секціями наведення, що значно підвищує їх точність. Ось чому часто-густо бачимо на фото і відео таку ситуацію: три (якщо один не впорався) або чотири КАБи б'ють майже в одну і ту саму точку. На фото, наведеному нижче – Часів Яр, плюс-мінус 12 травня:

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Окрім району Часового Яру, в останні декілька днів росіяни наносили авіаудари по району західніше Авдіївки. Тут їх сухопутні підрозділи все ще атакують Новоолександрівку, Сокіл та Новопокровське – так само, як я описав у своїх звітах два тижні тому. Іншими словами: що б там не співало про ЗСУ російське угрупування сил «юг», нікуди вони не прорвалися.

Але з цих самих причин росіяни все ще вільно розсікають у небі над полем бою – і далі за ним – своїми «орланами» та іншими розвідувальними безпілотниками й знаходять цілі для своїх ударних дронів. Це проблема, яка, на мою думку, не вирішиться, доки хтось не зробить те, що італійці пропонували ще у 1980-х роках, але ніхто навіть не думав про це всерйоз, – запустити масове виробництво чогось типу Otomatic та/або Draco [самохідні зенітні гармати, розроблені у 80-х роках італійською компанією OTO Melara. – прим. пер.] з 76-міліметровою або аналогічного калібру гарматою на базі танку OF-40 чи «Леопард», або ж бронеавтомобілю «Centauro». Ефективна

дальність ураження такої зброї – близько 15 кілометрів, що робить її здатною збивати російські дрони-розвідники. Останні регулярно нишпорять на висотах понад 2-3 тисячі метрів, тож залишаються поза зоною дії ПЗРК (набагато більш вартісних, ніж вони), легких протиавіаційних артилерійських систем, типу 23-міліметрових ЗУ-23, та великокаліберних кулеметівЗвісно, можна піти значно простішим (і значно дешевшим) шляхом і встановити таку гармату (разом із системою керування вогнем) хоч на вантажівку...

…але, гадаю, це «надто складно, щоб над ним думати» (читай: воно не скільки складне, скільки менш прибуткове, ніж виготовлення супервартісних ЗРК), і тому цього – досі? – не відбувається.

(Примітка: італійська 76-міліметрова гармата, про яку ідеться, – це дуже поширена штука, вона стоїть на озброєнні десятків флотів по всьому світу, у тому числі ВМС США. Для неї створені численні системи керування вогнем, боєприпасів для неї хмара-хмаренна... але утім, це ж лише я і мої домисли...)

...у результаті ми все ще бачимо по 15-20 відео на день, оприлюднених росією, як вони уражають українські артилерійські системи, танки, БМП та іншу техніку.

Як оцей Т-80 ЗСУ у районі Часового Яру: він був за п'ять кілометрів за лінією фронту коли по ньому вдарили:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

І так, російські БПЛА часом літають на відстань до 100 км за лінію фронту, а потім їх об’єднане стратегічне командування «запад» гатить по цілях балістичними ракетами «іскандер» або NM-23 – як у випадку з одним з українських складів приблизно за 50 км південніше Харкова два дні тому:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Також росіяни продовжують майже щоночі запускати потоки ударних БПЛА «Shahed» углиб території України. Переважну більшість збивають українські ракети... чого не можна сказати про російські С-300, розгорнуті в режимі «земля-земля», та іншу балістику, яка «все ще» й «регулярно» б’є по Харкову та інших містах і селах, розташовані трохи глибше за лінією фронту (за посиланням - лише один звіт

https://www.facebook.com/sergey.j.kovalenko/posts/10218936358878336 про наслідки таких атак).

В очікуванні офіційного дозволу на застосування західної зброї по території росії, українці 15 травня продовжили демонтаж російської ППО в окупованому Криму. Цього разу вони випустили близько 10 ATACMS по авіабазі «Бельбек», яку захищає 12-й зенітно-ракетний полк (31-ша дивізія

протиповітряної оборони ВСрф; цей полк використовує С-400, захищену «Панцирем С1»).

Наскільки відомо, знищено дві пускові установки С-400, радар 92Н6Е та, судячи з розкиданих навколо паперів (див. фото нижче), командний пункт 55К6. І «вишенька на торті» – цей удар знищив два перехоплювачі МіГ-31 та, можливо, Су-27 (дехто каже, що це «приманка МіГ-29», але я не впевнений). Крім того – і росіяни теж це підтверджують, – у районі Севастополя українські ATACMS уразили основний склад зберігання ракет класу «повітря-повітря» Р-37 і Р-77.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

А, ось ще про війну в повітрі. Учора хтось запитав мене про «рахунок» збитого станом на зараз. Мій колега Мілош Сіпос вже понад два роки скрупульозно збирає усі докази (а повні дані часто стають доступними лише через декілька місяців). Результатом його роботи є дві великі Excel-таблиці, у яких зібрані усі доступні дані про кожну окрему втрату кожної сторони. Ми часто використовуємо їх при підготовці таких книг як «Війна в Україні. Том 6»

https://www.helion.co.uk/military-history-books/war-in-ukraine-volume-6-air-war-february-december-2022.php

Вони дозволяють нам бачити закономірності та краще розуміти технології, тактику, а зрештою і результат. Отже, якщо порахувати кожен окремий випадок у кожній таблиці, то, якщо я нічого не пропустив, цифри такі.

Від 24 лютого 2022 року Україна (Військово-повітряні сили, армійська авіація та морська авіація) втратила:

1) 37 літаків (усіх типів, у тому числі 8 L-39)
2) 48 вертольотів

Від 24 лютого 2022 року росія (воздушно-косміческі сили і морська авіація воєнно-морського флоту) втратила:

1) 99 літаків
2) 117 вертольотів

Майте на увазі, що це лише випадки, які можна вважати «на 1000% підтвердженими». Щодо них є принаймні фото чи відео уламків; по росіянах є також низка відео з декількома палаючими гелікоптерами після ударів по конкретних авіабазах, два чи більше літаків, знищених українськими ракетами тощо. У більшості з цих випадків відомі борт (двозначний ідентифікаційний номер), реєстрація (у випадку російських літаків це п’ятизначний номер з префіксом «RF-») та імена членів екіпажу.

Але. Щодо України я не рахував ані всі знищені цивільні авіаційні засоби, ані літаки й гелікоптери, які перебували на авіабазах до війни, а потім їх знищили або захопили росіяни – наприклад, 22 літаки Іл-76, захоплені на військово-повітряній базі у Мелітополі 25 лютого 2022 року, або ж близько 20 гелікоптерів, захоплені на військово-повітряній базі Чорнобаївка/Херсон 27 лютого 2022 року.

Насамкінець, **для кращого розуміння ситуації з радіоелектронною боротьбою у цьому конфлікті станом на квітень-травень 2024 року, рекомендую прочитати цю статтю** – «Великі підприємства не зацікавлені у створенні малого окопного РЕБ». Інтерв'ю з інженером Сергієм «Флешем» https://ain.ua/2024/05/15/flash-on-electronic-warfare/

Звісно, можна погоджуватися з думкою усіх провідних промислових підприємств та ігнорувати цю проблему та й саму статтю теж.

Але потім не нийте, що ви не розумієте більшості з того, що останнім часом відбувається на полі бою. Ну бо я ж не все знаю і не можу пояснити гетьувсе, що має значення.

(...далі буде...)

***

№ 2.810

Основні теми доби 18.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російські війська не припиняють наступальні дії в усіх напрямках. За добу їм вдалося просунутися в Берестовому та Курдюмівці в районі Куп'янська, в

Іванівському, на трасі Донецьк-Дніпро – у Нетайловому та на південь від Новомихайлівки. Околиця с. Роботиного на Запоріжжі наразі є "сірою зоною". У районі Вовчанська тривають запеклі зустрічні бої, у кількох місцях підрозділам ЗСУ вдалося потіснити російські війська, водночас армія РФ спромоглася захопити невелику територію на березі р. Сіверський Донець.

Командування Повітряних сил повідомило про знищення всіх 37 БПЛА-камікадзе типу "Shahed", якими Росія атакувала Україну в ніч на 19 травня. Вдень 18 травня в районі Кривого Рогу було збито ракету "повітря-земля". Російська армія двічі на добу атакувала Харків, постраждали 11 осіб, 2 дітей тощо. Постійно під ударами перебувають Херсон та область – за добу загинули 2 особи, ще 2 – дістали поранень.

Президент Зеленський стверджує, що партнери надали Україні лише чверть необхідних систем ППО. За його словами, Росія має перевагу, оскільки може завдавати ударів зі своєї території, а українські війська не можуть використовувати для придушення цілей на території РФ західну зброю.

Німецькі видання повідомили про початок підготовки українського екіпажу комплексу ППО Patriot, який незабаром буде передано Україні.

Глава Пентагону Остін повідомив, що наступна зустріч групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн" відбудеться 20 травня.

2️⃣ Українські військово-морські сили повідомили про удар по російському мінному тральнику "Ковровець", який брав участь у кампанії в Сирії та був останнім судном Чорноморського флоту такого класу. Тральник виведено з ладу.

Українські дрони завдали ударів по нафтобазі у Виборзі на околицях Санкт-Петербурга та по нафтопереробному заводу в Слов'янську-на-Кубані. Унаслідок атак сталися великі пожежі, обладнання зазнало серйозних пошкоджень. За оцінкою американської розвідки, українські атаки спричинили втрату 14 % потужностей російської нафтопереробки. Унаслідок ударів Росія була змушена збільшити імпорт моторного палива з Білорусі.

3️⃣ Зліплений похапцем мобільний застосунок Міністерства оборони "Резерв+", який не має сертифіката безпеки КСЗІ, майже повсюдно не працює і видає помилки. Чиновники Міністерства оборони так і не визнали, що воно є переробленою програмою шкільного щоденника. Міністерство також опублікувало на своєму сайті форму запису в електронну чергу на відвідування територіальних центрів комплектування. Доступ до форми не закрито для російського сегмента інтернету, хоча через неї збираються та обробляються особисті дані військовозобов'язаних осіб.

4️⃣ Британське видання The Economist нагадало, що каденція президента Зеленського спливає 20 травня. Водночас журналісти наголосили, що він не планує залишати посаду та призначати вибори.

Попри сумнівну легітимність, яку ставлять під сумнів не лише Путін, а й низка західних політиків, Зеленський має намір узяти участь у "саміті миру" у Швейцарії. З його слів, основними темами обговорення будуть свобода судноплавства, енергетична та ядерна безпека, а також обмін полоненими та повернення депортованих українських дітей. Він стверджує, що учасники "саміту" мають напрацювати пропозиції щодо цих пунктів його "формули миру". Росія вже відмовилася визнавати будь-які рішення "саміту", тож незрозуміло, у який спосіб Зеленський має намір змусити її до виконання пропозицій, які напрацьовуватимуть учасники форуму.

За словами прем'єр-міністра Естонії Каллас, лідери країн Заходу мають страх перед Путіним, і він цим активно користується. Окрім ядерної загрози, вони побоюються і сплеску неконтрольованої міграції.

5️⃣ Президент Грузії Зурабішвілі ветувала закон "про іноземних агентів", який парламент країни ухвалив кілька днів тому. Держдепартамент США та низка європейських політиків звернулися до депутатів парламенту із закликом не долати вето. У столиці країни Тбілісі тривають маніфестації противників закону. Влада скерували проти протестувальників "тітушок", подібно до того, як це робила українська влада під час подій на Майдані.

6️⃣ Український боксер Усик переміг британця Ф'юрі й став абсолютним чемпіоном світу у важкій ваговій категорії, об'єднавши всі титули.

***

№ 2.811

Основні теми доби 19.05.2024ь в Україні та навколо України

1️⃣ Пресслужба Генштабу називає ситуацію на лінії фронту "складною, проте контрольованою". Упродовж вихідних російська армія спромоглася просунутися на 2 плацдармах на північному сході Харківщини, захопити майже половину Вовчанська та вирушити до с. Липці. Для подальшого наступу російському командуванню потрібні резерви, які перекидаються з інших ділянок фронту, оскільки захоплення Волчанська можна оголосити "перемогою". Президент Зеленський заявив, що позиції в області "зміцнено", а ЗСУ відбивають геть усі атаки російських військ.

За інформацією сервісу DeepState Live Map, українські війська були змушені відступити з позицій на південь від Куп'янська, на північ та північний захід від Авдіївки, уздовж автотраси Донецьк-Дніпро, на захід та південь від Новомихайлівки, а також у с. Роботиному на Запоріжжі. Інтенсивність боїв знову зростає, російське командування намацує слабкі місця в українській обороні та тримає напоготові стратегічні резерви для введення в бій на напрямках головних ударів.

2️⃣ Росія завдала удару балістичними ракетами "Іскандер" по рекреаційній зоні під Харковом, унаслідок вибухів загинули 6, поранено майже 30 осіб. Усього за добу в області загинули 11 людей. Обладміністрація оголосила 20 травня днем жалоби. Президент Зеленський стверджує, що небо над областю можна закрити двома комплексами Patriot, хоча такий комплекс є лише один із трьох ланок системи ППО

19 травня над Новомосковським районом Дніпропетровщини збито російську авіаційну ракету Х-59/69. Відбито нічну повітряну атаку – підрозділи ППО збили всі 29 дронів-камікадзе типу Shahed. У ніч на 19 травня Росія завдала

ракетного удару по портовій інфраструктурі – виникла пожежа в будівлі складу.

3️⃣ Українські дрони в ніч на 19 травня атакували військовий аеродром у станиці Кущевській, де базуються російські винищувачі та штурмовики, що завдають ударів по Україні ракетами та керованими авіабомбами. Російські телеграм-канали повідомили, що Україна також успішно атакувала новітній ракетний картер (корвет) Чорноморського флоту "Циклон" – носій гіперзвукових ракет "Онікс". У ніч на 20 українська ракета влучила в будівлю гуртожитку в окупованому Луганську, де мешкали російські офіцери. Влада Білгородської та Курської обл. РФ повідомила про відбиття атак українських дронів.

Після успішних українських ударів по аеродромах російське командування перебазувало третину своїх стратегічних бомбардувальників на авіабазу Оленья в Мурманській обл., яка розташована на відстані понад 1700 км від кордону з Україною.

4️⃣ Міністерство енергетики має намір заощадити до 6 млрд кВт•год електроенергії завдяки впровадженню технології "розумних електромереж". З огляду на можливе зламування комп'ютерних систем російськими спецслужбами це створює додаткові ризики для національної безпеки. Міністр цифрової трансформації Федоров регулярно наголошує, що проблема безпеки є дещо перебільшеною".

Глава Укренерго Кудрицький закликав громадян економити електроенергію, оскільки потужності генерації вистачає лише впритул. Пресслужба відомства повідомила про можливі вимкнення електропостачання увечері – як для промислових, так і для побутових споживачів У пікові години Україна змушена чи не щодня імпортувати електроенергію з Молдови та країн Євросоюзу.

5️⃣ Міністерство оборони оголосило, що військовозобов'язані можуть отримати повістку електронною поштою, і вона вважатиметься врученою. Чиновники завзято мовчать, що застосунок для смартфонів "Резерв+" не має сертифіката Комплексної системи захисту інформації (КСЗІ), попри те, що він опрацьовує персональні дані військовозобов'язаних.

6️⃣ У гірському районі Ірану розбився урядовий гелікоптер. Загинули президент країни Раїсі та міністр закордонних справ Абдоллахіян, а також усі члени екіпажу. Влада звинуватила в США, оскільки через санкції не було проведено технічне обслуговування вертольота.

***

№ 2.812

Вопросы, на которые мы никогда не получим ответы, так как история не знает сослагательного наклонения

2024-05-19

Кущ

Например,

> **— напала бы РФ на Украину, если бы Украина стала частью глобального китайского проекта Нового шелкового пути?**

С одной стороны, Украина наиболее подходила для этого: страна-хаб, страна-мост, соединяющая Европу и Азию.

Совмещающая в себе достоинства двух главных проекта в регионе, претендующих на звание логистического хаба: российского - Беларуси и западного - Турции.

Но нам удалось почти невозможное - отмена географии.

Подобный проект мультинационального хаба предполагал и

> **1) — внутреннюю политику мультикультурализма, замену экстрактивных (блокирующих) институтов (по Аджемоглу / Робинсону) на инклюзивные (способствующие внешним инвестициям), а также**
>
> **2) — устранение родового и регионального трайбализма ("свій до свого по своє").**

Данная модель предполагала и грамотное геополитическое позиционирование.

В итоге, все пошло по наихудшему сценарию:

> **1) — монокультурная идентичность, блокирущие институты,**
>
> **2) — трайбализм,**
>
> **3) — резкие движения на геополитической шахматной доске.**

2.

Второй вопрос:

> **— наносили бы удары россияне по Одессе, если бы в ней создали зону порто-франко под защитой Турции?**

Но ***«Техас должны грабить техасцы»***, а одесскую таможню - наши политические элиты.

3.

Третий вопрос

> **— удары по нашим газовым подземным хранилищам на западе страны.**

Наносились бы эти удары в случае создания в Украине европейского газового хаба под управлением ведущих европейских трейдеров и операторов.

В модели рентной коррупционной экономики, владение ГТС до войны

> **– это как управление одной из щупальцев гигантского монопольного спрута, с помощью которого перераспределяется логистическая рента.**

В идеале – такая рента должна быть источником благосостояния всего общества, но

> **— «не сложилось».**

Хотя **речь идет о милилардах долларов.**

Именно желанием держать руку на пульсе финансовых потоков и объясняется нежелание руководства Нафтогаза провести реальную процедуру "отделения" транзита, то есть - анбандлинг.

Напомним:

> — анбандлинг – это разделение функций по транспортированию природного газа, его добыче и поставке конечным потребителям.

Украине нужен был OU или Ownership unbundling, который подразумевает, что

> 1) — новый оператор должен получить имущество ГТС для управления ею и прохождения сертификации. И полностью отделиться от Нафтогаза.

Но Нафтогаз активно защищал иную модель ISO (Independent System Operator),

> 2) — при которой активы в виде ГТС остаются у него, а независимый оператор осуществляет лишь управление/концессию.

В 2016-м году был создан формальный независимый оператор ПАО «Магистральные газопроводы Украины».

В итоге, в Украине была реализована «третья модель гибрибного или "уродского" анбандлинга»:

> **3) — есть и оператор, и Укртрансгаз, а реального отделения ГТС от Нафтогаза как не было, так и нет.**

Нафтогаз продолжал до войны управлять транзитом, заключая соглашения с Газпромом.

Хотя

> **— Украине нужно было перейти к модели создания регионального восточно-европейского газового хаба, который "привязан" к нашей ГТС и подземным хранилищам газа.**

То есть

> **— государственная собственность активов - базис и рыночная надстройка по созданию экономических отношений в виде продавец-потребитель.**

Перенос узлов учета транзита газа по территории Украины с западной границы на восточную - только это позволит интегрировать украинский хаб в европейскую систему газового рынка.

С Москвой о транзите должны были договариваться не руководители Нафтогаза на огромной зарплате - а европейские газовые трейдеры на зарплате от своих акционеров, из той же Германии и Австрии, которые и заполняли бы наш хаб транзитным газом.

На первом этапе, это мог быть географический хаб с привязкой к ГТС и ПХГ, но уже очень через несколько лет - промежуточный, выступающий в роли ценового бенчмарка.

А в финале

> **- зрелый хаб с возможностью диверсифицировать газовые портфели и проводить операции с производными финансовыми инструментами.**

Присоединение нашего газового хаба в еропейскую хабовую "экосистему" перевело бы отношения с Газпромом в формат европейской санкционной модели, которая рассчитана на ограничения покупок российского газа на несколько лет.

В этой модели, европейские трейдеры получают деньги от Газпрома за транзит и отдельно платят Украине за использование ГТС и ПХГ, а сами

финансовые потоки идти с соблюдением санкционных правил и ограничений по транзакциям.

Кроме того,

1) — национальный газовый хаб мог стать мощнейшим инструментом и стимулом по наращиванию собственной газодобычи, включая продажу газа Укргаздобычи на рыночных площадках, а

2) — не так как сейчас, когда Нафтогаз покупает газ УГВ за 4 гривны, а продает потребителям за 8.

Но у нас так **никто полностью не разрезал пуповину, сединяющую Нафтогаз с транзитной кормушкой.**

— Ничего этого не сделано и уже и не будет.

В связи с этим, можно прогнозировать к зиме усиление ударов россиян по ПГХ и ГТС.

Но мы так и не узнаем, были бы эти удары в случае создания газового хаба.

Конечно, многие будут критиковать такой подход: защищать свои активы путем приглашения более сильных союзников.

Но

1) — так делают многие страны, которые самостоятельно не могут решить проблему безопасности.

Например,

2) — Азербайджан привлекал в освоение своих месторождений нефти Францию, Турцию, сотрудничает с Израилем и Турцией.

2) — Казахстан - сотрудничает с Британией, США и Китаем (кроме сотрудничества с РФ).

В Украине традиционно политические элиты никого не пускали извне к национальным ресурсам и активам.

«Грабили самостоятельно».

Но

— **когда пришло время Х - защитить самостоятельно не смогли**.

***

№ 2.813

В чем причина социально-экономической катастрофы, которая нас охватила еще до полномасштабной войны?

2024-05-17

Кущ

Начнем с того, в каком формате эта катастрофа происходила.

Спусковой коючок - ***деиндустриализация***.

> **— Этот процесс существенно снизил 1) — уровень сложности экономики и 2) — глубину добавочной стоимости.**

После деиндустриализации значительно сократился спрос на ***инновации***,

> **— НИОКР, науку, сократился спрос на технических специалистов и кризис перекинулся в систему образования.**

Затем

> **— 1) — массовая трудовая миграция населения за границу, 2) — десоциализация государства и 3) — маргинализация части общества.**

В результате,

> **— комплексный кризис в науке, образовании и социуме.**

Независимое международное тестирование показало, что 60% школьников обладают знаниями по математике, природоведческим наукам и работе с текстами ниже базового уровня.

А все началось с того момента, когда

> **— кто-то решил, что «страна с 30 млн городского населення (67% от общей численности) и несколькими мегаполисами-миллионниками, может развиваться на аграрном укладе».**

Вот кому такое могло прийти в голову?

Кстати,

> **— выход из кризиса может быть лишь через новую промышленную политику.**

Тогда повысится спрос на высококвалифицированную рабочую силу, пойдут инвестиции в образование, науку, НИОКР, инновации.

Появятся рабочие места и люди начнут возвращаться (если, конечно, будут решены и иные задачи развития страны).

Экономики вернется к минимальной сложности и уровню добавочной стоимости, кризис мегаполисов останется в прошлом и социум начнет мыслить хотя бы в модерной парадигме, а не в архаичной.

О пост-модерне пока даже не говорим.

***

№ 2.814-1

2024-05-21

Ніколов

Ви не дивіться, що ця стаття прогружена бюрократичними подробицями та юридичними деталями. Насправді вона сенсаційна, бо повність викриває як Углава хакнув НАБУ. Як не маючи законних підстав він отримує доступ до інформації про розслідування за допомоги бюрократичних хитрощів. І до речі він ледь не єдиний у всьому НАБУ,

хто уникає будь-яких конкурсів на призначення. Голову Бюро – обирають, детективів – обирають, керівників підрозділів – обирають. А заступника голови – не обирають. Як ще при Порошенку призначили замом в рамках інсталяції грузинської команди менеджерів, так і залишився збирати повноваження)))

Олена ***Щербан*** пропонує

> **— надати *Углаві* законні повноваження для доступу до матеріалів слідства. Щоб він якшошо відповідав підписом. А не як який-небудь Голик – вроді і куратор Великого будівництва, але жодної посади і юридичної відповідальності не несе. Так буде справедливо. Чи не так?**

https://zn.ua/ukr/anticorruption/khto-keruje-detektivami-v-novij-strukturi-nabu-ta-shcho-z-tsim-ne-tak.html

***

№ 2.814-2

ZN.UA

ХТО КЕРУЄ ДЕТЕКТИВАМИ В НОВІЙ СТРУКТУРІ НАБУ ТА ЩО З ЦИМ НЕ ТАК?

20 травня, 2024

Олена Щербан, *Керівниця юридичного відділу Громадської Організації "Центр протидії корупції"*

Діяльність і результати українських антикорупційних органів від початку їх створення були предметом прискіпливої уваги як суспільства, так і міжнародних партнерів. Вони подолали непростий шлях створення, становлення, тиску та величезних викликів.

Попри всі складнощі Національне антикорупційне бюро залишається спроможним незалежним органом, результатів якого не можна не помічати, хоч і буває за що покритикувати. Проте незалежність, яку довго й складно вибудовували, можна легко втратити.

Особливо зараз — у період повномасштабної війни — НАБУ та САП мають демонструвати максимальну рішучість і незалежність. Останні справи, як-от щодо СБУшного куратора схем Артема Шила чи ексміністра Миколи Сольського, демонструють, що НАБУ та САП здатні «наздоганяти» корумповані провладні еліти. Проте зливи інформації, джерела яких ніхто не може вирахувати, або ж занадто скромні результати боротьби з корупцією в оборонному секторі після великого російського вторгнення свідчать, що системні проблеми є. І саме зараз час їх виправляти.

Від початку року в НАБУ триває масштабна реорганізація. Її суть — замість єдиного Головного підрозділу детективів (ГПД) у НАБУ з'являються відразу чотири окремі.

Унаслідок реорганізації на керівних посадах залишилися тільки керівники трьох новостворених окремих підрозділів. Решта керівників нижчих ланок формально звільнені з керівних посад і залишилися в статусі детективів. Конкурс на ці керівні посади оголосили нещодавно, й він досі триває.

Координує роботу чотирьох новостворених підрозділів перший заступник директора, який раніше відповідав за координацію ГПД. Різниця з попередньою структурою полягає в тому, що відтепер усі новостворені підрозділи детективів підпорядковані напряму першому заступнику директора без проміжної ланки єдиного керівника (керівника ГПД), який має бути детективом і, згідно з Кримінальним процесуальним кодексом (КПК), керівником органу досудового розслідування. Зараз ні перший заступник

директора бюро, ні сам директор не є ні детективами, ні керівниками слідства, як цього вимагає КПК. Водночас посаду керівника ГПД в НАБУ не скоротили, але за новим штатним розкладом вона не є керівною відносно новоутворених підрозділів.

Причина такої реорганізації пов'язана з рекомендаціями незалежної технічної оцінки НАБУ, яку 2023 року проводили зовнішні експерти. На виконання рекомендацій у НАБУ затвердили план, розпочали переформатування штату та оголосили конкурси на нові керівні посади.

Водночас на практиці формат підпорядкування детективів напряму адміністративному керівництву, яке, згідно з законом, не має слідчих повноважень, а також умови, за яких відбувається переобрання керівництва підрозділів, можуть стати серйозною загрозою для незалежності слідства в бюро.

Ми в Центрі протидії корупції виділили дві основні проблеми, пов'язані з реорганізацією.

Проблема 1

Детективів відтепер напряму координує адміністративне керівництво бюро, яке не має процесуальних повноважень керувати слідчими.

Стаття 3 КПК чітко визначає, хто саме має повноваження бути «керівником органу досудового розслідування». Тобто керувати детективами чи слідчими в органі правопорядку та мати інші повноваження, передбачені статтею 39 КПК.

У контексті НАБУ це — «керівник Головного підрозділу детективів, підрозділу детективів, відділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, а також заступники зазначених посадових осіб, які діють у межах своїх повноважень».

Директор НАБУ та його заступники за законом — адмінкерівники. Тобто керувати напряму ходом розслідування вони не повинні. Саме це має гарантувати незалежність роботи слідства.

Серед прав, які має керівник органу досудового розслідування (ст. 39 КПК) і яких не має адміністративне керівництво, — визначення керівника та групи детективів у справі, можливість відсторонити слідчого в разі його неефективності, право знайомитися з усіма матеріалами досудового розслідування, право давати детективу вказівки та погоджувати слідчі дії, самому розслідувати, усувати порушення.

Тобто якщо від першого заступника чи навіть директора бюро з'являються вказівки щодо конкретних слідчих дій, юридично детективи навіть не повинні їх виконувати. Ба більше, адміністративне керівництво за законом узагалі не має знати жодних деталей справ, адже не повинне мати доступу до матеріалів справи.

Щоб отримати інформацію про перебіг слідства, за законом адмінкерівництво бюро щоразу має отримувати письмові рішення від слідчих або прокурорів.

Очевидно — без цих прав на рівні закону заступник директора НАБУ не може координувати роботу відповідальних за розслідування підрозділів.

А відсутність єдиного керівника слідства, який законно має необхідну інформацію про всі поточні справи НАБУ, може призвести щонайменше до неефективного дублювання справ, щонайбільше — до фатальних наслідків для них.

Наприклад, у системі НАБУ один підрозділ відповідальний за розслідування схем на «Укрзалізниці», а інший займається справами щодо народних депутатів. У підсумку, як у справі Ярослава Дубневича, може виявитися, що народний депутат причетний до схем на «Укрзалізниці». Проте «сусідні» підрозділи ці факти корупції розслідують паралельно, не знаючи один про одного, через що даремно витрачають частину ресурсів бюро.

Щоб уникнути дублювання та підвищити ефективність слідства, в органі має бути єдиний центр. І він повинен мати законне право володіти всією інформацією й давати вказівки слідчим. До реорганізації таким центром цілком законно був керівник ГПД.

Інша проблема, що виникає через відсутність згаданих повноважень у заступника директора бюро, — відсутність юридичної відповідальності особи за результат роботи підпорядкованих йому підрозділів. Адже коли немає чітко зафіксованих процесуальних повноважень, настають проблеми і з відповідальністю.

Умовно кажучи, коли в справі стався витік інформації, керівництво бюро, яке було обізнане з деталями в позапроцесуальний спосіб, не несе відповідальності, бо не має жодного процесуального статусу в справі.

А такі витоки в практиці НАБУ вже ставалися. Заради справедливості варто зазначити, що витоки можуть бути й у САП і ВАКС, проте саме в бюро акумулюється найбільше інформації. Наприклад, згадаймо випадок, коли в мережу потрапили особисті записи затриманого за хабар ексголови Верховного суду Князєва. Йдеться про аркуш, на якому Князєв ставив позначки навпроти прізвищ кандидатів до ВККС, із якими ВРП за участю Князєва мала проводити співбесіди. Примітно, що серед кандидатів до ВККС був співробітник НАБУ Руслан Мельник, який успішно пройшов добір і був

призначений членом ВККС. Записи Князєва буцімто знайшли під час обшуку в його кабінеті. САП повідомила про відкриття провадження за фактом незаконного витоку інформації, який мало б розслідувати Управління внутрішнього контролю НАБУ. Проте результатів розслідування немає.

Інший приклад — коли Кабмін звільнив керівництво Держспецзв'язку чітко за кілька годин до вручення їм підозри НАБУ в заволодінні понад 62 млн грн. Як уряд дізнався про вручення підозри завчасно й провів рішення про звільнення день у день, — невідомо.

Оновлена структура лише сприятиме тому, що вся ключова інформація сходитиметься саме в адміністративного керівництва. Звісно, можна апелювати до того, що детективи однаково мають залишатися незалежними. Тобто не повинні повідомляти «нагору» деталі справ і дослухатися до усних вказівок звідти. Проте на практиці такий сценарій є нереалістичним із багатьох причин.

По-перше, серед повноважень адміністративного керівництва — питання призначень і звільнень. Саме перший заступник директора очолює конкурсну комісію, від якої залежить кар'єрний ріст, і дисциплінарну комісію, яка відповідає за покарання в разі порушень.

По-друге, в полі відповідальності першого заступника — розподіл ресурсів. Наприклад, ресурсу оперативно-технічного управління, без залучення якого не можна організувати жодної операції, що потребує прослуховування, стеження. А отже, якщо керівник поставить як умову реалізації цих заходів власну обізнаність із деталями справи, то вибір невеликий: або надати деталі в обмін на ресурси, або не матимеш нічого.

Проблема 2

Концентрація впливу на посаді, що є безстроковою та позаконкурсною.

Посади заступників директора НАБУ — єдині, на які не відбувається відкритого конкурсного добору. Крім того, закон не обмежує строку перебування цих заступників на посадах. Водночас усіх детективів НАБУ обирають на відкритих конкурсах. Конкурсною була й посада керівника ГПД.

Наразі в директора НАБУ — четверо заступників. Проте, здається, після остаточного підпорядкування всього слідства першому заступнику директора (під ним також залишається управління кримінального аналізу та фінрозслідувань) він отримає усі основні важелі впливу в бюро. Адже, як згадувалося вище, перший заступник директора НАБУ вже очолює конкурсну комісію, відповідальну за добір детективів, і дисциплінарну комісію, яка ухвалює рішення про застосування дисциплінарних стягнень щодо працівників бюро.

Поєднання всіх цих функцій в одних руках несе загрози для органу безвідносно імені й особи заступника. Адже разом із безпосереднім впливом на слідство це дає змогу щонайменше вибудовувати систему лояльності серед детективів і впливати на їхні рішення.

До речі, в уже згаданому звіті про оцінку НАБУ незалежні експерти прямо висловлюють занепокоєння стосовно того, що призначення на керівні посади в бюро здійснювалися з огляду на можливу особисту лояльність, а не професійні досягнення фахівців.

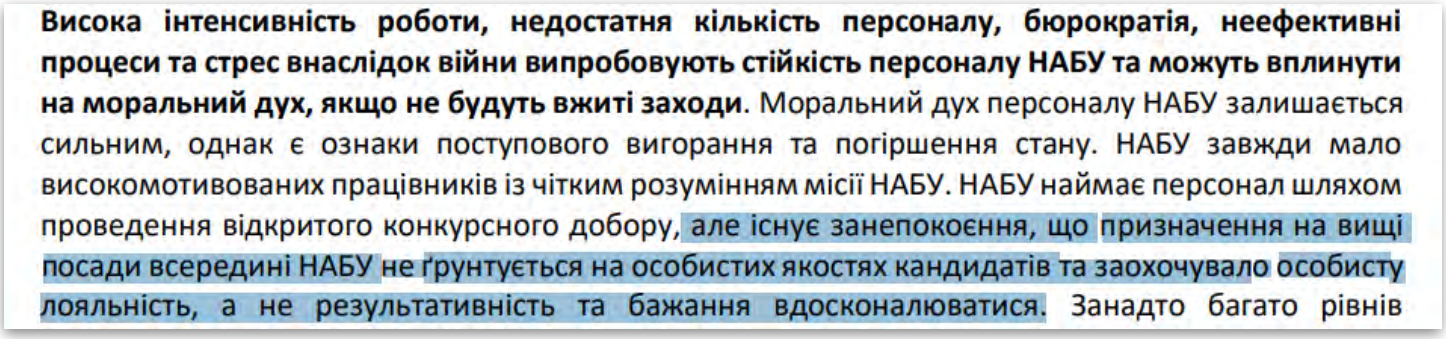

Висока інтенсивність роботи, недостатня кількість персоналу, бюрократія, неефективні процеси та стрес внаслідок війни випробовують стійкість персоналу НАБУ та можуть вплинути на моральний дух, якщо не будуть вжиті заходи. Моральний дух персоналу НАБУ залишається сильним, однак є ознаки поступового вигорання та погіршення стану. НАБУ завжди мало високомотивованих працівників із чітким розумінням місії НАБУ. НАБУ наймає персонал шляхом проведення відкритого конкурсного добору, але існує занепокоєння, що призначення на вищі посади всередині НАБУ не ґрунтується на особистих якостях кандидатів та заохочувало особисту лояльність, а не результативність та бажання вдосконалюватися. Занадто багато рівнів

скриншот

Конкурсну комісію, яка обирала керівників детективів упродовж усіх років роботи бюро, очолював саме перший заступник. Зараз, коли відбувається добір на керівні посади чотирьох слідчих підрозділів, адмінкерівництво бюро має шанс закріпити на керівних посадах лише лояльних до себе осіб.

Як уникнути підриву незалежності детективів та ефективності бюро?

Рішення цієї проблеми глобально лежить у площині закону.

1) — По-перше,

— координацію детективів повинна здійснювати особа, котра має такі повноваження й несе юридичну відповідальність за свої дії згідно з КПК. Тобто або директор, або його перший заступник має бути внесений до переліку посадових осіб, які очолюють орган розслідування (зміни в ст. 3 КПК).

2) — По-друге,

— якщо координатором слідства стає заступник директора, обирати такого заступника необхідно виключно на відкритому конкурсі. Для абсолютної довіри до процесу це має бути не просто внутрішній конкурс бюро, а конкурс, подібний до добору директора із залученням міжнародних експертів. Альтернативний варіант — керівником слідства стає директор НАБУ після внесення його посади до відповідної статті КПК.

Ці рішення вочевидь потребують змін до закону, які буде нелегко втілити через напівфункціональну сьогодні Верховну Раду.

Однак

— функціонування слідства в умовах неформального впливу, усних вказівок і нелегітимної координації може призвести до фатальних змін, які масштабуються після збільшення чисельності бюро.

Ми не маємо морального права ризикувати інституційними та слідчими здобутками органу, покликаного відігравати одну з ключових ролей у боротьбі з топкорупцією в умовах війни та гібридних загроз із боку Росії.

НАБУ має залишатися прикладом органу з реальною інституційною незалежністю, здатного показувати результат, якого очікує суспільство та міжнародні партнери України. Відкладати цю бомбу уповільненої дії в далеку шухляду стратегічно небезпечно для держави.

***

№ 2.814-3

ZN.UA

ЩО ГАЛЬМУЄ РОБОТУ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКОСИСТЕМИ? ДОСЛІДЖЕННЯ

21 листопада, 2023

Катерина Риженко, заступниця виконавчого директора Transparency International Ukraine

Олександр Калітенко, Юридичний радник Transparency International Ukraine

Вікторія Карпінська, редакторка Transparency International Ukraine

Коли в останні місяці медіа чи політики говорили про боротьбу з корупцією, здебільшого йшлося про корупційні розслідування або розгляди справ у судах. І це недивно: у вирі війни запит українців на справедливе покарання значно зріс — і коли мова про державних зрадників чи навідників, і коли про хабарників.

Однак питання антикорупції значно ширше й охоплює набагато більше речей, що можуть забезпечити справжні успіхи в такій боротьбі. І тут важливі не лише результати, а й можливості взагалі їх досягати, бо без спроможності не може бути й мови про ефективність.

Саме для того, аби зрозуміти можливості антикорупційної екосистеми, Transparency International Ukraine провела друге дослідження управління і взаємодії органів антикорупційної інфраструктури, яке охоплює майже три роки їхньої діяльності (2021–2023). Тож наскільки можливості антикорорганів сходяться із результатами?

Спробуємо розібратися.

Як ми уже згадували, результативність боротьби з корупцією люди здебільшого помічають з інформації про підозри та вироки, тобто йдеться про сферу, яку охоплює зв'язка НАБУ—САП—ВАКС. І тут важливо зрозуміти, що спроможність одного з цих органів безпосередньо впливає на можливості інших. І, як наслідок, помилки чи перешкоди на етапах розслідування або судового розгляду стають причиною меншої кількості якісних рішень у корупційних справах.

1. Високі ставки НАБУ

Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) — безперечно, найвідоміший антикорупційний орган у нашій країні. Примітно, що саме Бюро показало найбільше зростання в нашій оцінці: порівняно з даними 2020 року показники спроможності органу зросли з 3,6 до 4,3 бала із можливих

п’яти. А це вже досить висока оцінка.

Рис

Передусім на цей бал вплинула відсутність помітних проблем із менеджментом. І навіть попри початок повномасштабної війни та зупинку роботи комісії на понад пів року, конкурс із відбору нового директора НАБУ таки відбувся. Він тривав менш як рік, що хоч і задовго, але порівняно із конкурсом Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) наприклад, це стало неабияким прогресом. Тож після призначення Семена Кривоноса очільником Бюро в березні 2023 року НАБУ і САП посилили співпрацю та помітно активізували розслідування справ про корупцію на найвищому рівні. Хоча низка експертів об'єктивно зауважують, що реальні результати роботи нового директора ми побачимо щонайменше через рік після призначення. Бо всі успіхи весни 2023-го, включно з топ-кейсом голови Верховного суду Князєва, — напрацювання детективів і колишнього керівництва Бюро. Але їх, дійсно, не було нівельовано новим.

Це вдалося у тому числі завдяки покращенню законодавства щодо діяльності НАБУ. Зокрема, завдяки усуненню суперечності між Конституцією та Законом «Про Національне антикорупційне бюро України» і визначенню, що НАБУ є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом. Було уточнено порядок здійснення аудиту ефективності діяльності Національного бюро. Також було внесено зміни, якими чітко визначено повноваження Кабінету міністрів щодо призначення на посаду директора Національного антикорупційного бюро та його звільнення. Хоча, знову ж таки, в процесі конкурсного відбору виникла низка проблемних моментів, унаслідок яких

відсіялися фаворити громадськості — професіонали із самого НАБУ. Але так чи інакше саму процедуру конкурсу можна вважати успішною.

Наразі ми спостерігаємо значне пожвавлення в розслідуванні топ-корупційних справ НАБУ та САП. Але таке збільшення теж має свою ціну, у тому числі й у питанні кількості залучених до таких процесів працівників. Щоб упоратися з наростаючим навантаженням на органи антикорупційної екосистеми, необхідно пропорційно збільшити кількість працівників НАБУ, прокурорів САП, суддів Вищого антикорупційного суду (ВАКС) і працівників апарату суду. Бо від спроможності кожної з цих інституцій залежить ефективність роботи всієї ланки НАБУ—САП—ВАКС.

Причому у своєму звіті щодо України як країни-кандидатки Європейська комісія окремо вказала на необхідності збільшити чисельність працівників НАБУ, зокрема додаткового персоналу для роботи над розслідуваннями, — а це детективи, аналітики та технічні працівники.

Наразі відповідно до профільного закону загальна чисельність працівників центрального та територіальних управлінь НАБУ не має перевищувати 700 осіб. У парламенті вже зареєстровано два законопроєкти про збільшення кількості співробітників Бюро — в обох пропонується довести її до 1000 осіб, що дасть змогу посилити функцію досудового розслідування. Сьогодні у першому читанні Рада проголосувала законопроєкт №10203-1, за яким штат НАБУ має збільшитися з 700 до 1000 працівників у три хвилі: закриють по 100 вакансій 2024 року, 2025-го та 2026-го. І це слушне рішення, бо набрати аж 300 кваліфікованих спеціалістів за рік, а потім ще інтегрувати нові кадри в роботу Бюро — це доволі серйозний виклик. Варто також розуміти, що для повноти картини треба мати повний текст законопроєкту, який був проголосований, наразі його немає у відкритому доступі.

Інша важлива і, що сумно, давня проблема — забезпечення права НАБУ на автономне прослуховування. Необхідне законодавство було прийняте ще восени 2019-го, але прописані в ньому норми й досі не реалізовано на практиці. Наразі СБУ має необхідне обладнання, і НАБУ може отримувати його за запитом. Та оскільки Бюро є окремим державним органом і повинне виконувати свою роботу незалежно та неупереджено, йому потрібні власні інструменти для забезпечення таких своїх функцій.

Не менш важливе для ефективних антикорупційних розслідувань створення незалежного органу, який відповідатиме за проведення експертиз у справах про корупцію на високому рівні. Це могло б позитивно вплинути на швидкість та якість розслідувань НАБУ, забезпечивши здійснення експертиз ефективно, незалежно, вчасно та, що особливо важливо, без тиску. А на сьогодні співробітники Бюро часто не можуть швидко провести експертизу, бо на неї вже вишикувалася черга справ, і це значно затягує розслідування.

Суттєві перешкоди створюють і сумнозвісні «поправки Лозового». Наслідки їхнього застосування вже можна побачити у рішеннях про закриття кримінальних проваджень у низці справ через, на думку суддів, неправильного суб'єкта подовження строків досудового розслідування. Серед гучних справ, що були закриті завдяки «поправкам Лозового», — справи «Укрзалізниці», братів Дубневичів, Ощадбанку, перший епізод справи «Роттердам+», справа Альперіна.

Тож, аби виправити цей недолік, парламенту необхідно вдосконалити матеріальне та процесуальне кримінальне законодавство.

Що приємно, НАБУ показує себе як стабільна, ефективна та незалежна інституція, демонструє зростання і регулярне впровадження найкращих практик у роботі, що позначається на результатах усієї антикорупційної системи. І багато в чому це було б неможливим без ефективної взаємодії з САП.

2. САП з перспективою незалежності

Водночас Спеціалізована антикорупційна прокуратура в результаті нашого дослідження отримала невисокі 3,5 бала із можливих п'яти, і для того є причини.

Рис

Із серпня 2020-го САП майже два роки не мала повноцінного очільника. Ситуація на той момент склалася абсурдна: станом на червень 2022 року

переможець відповідного конкурсу був відомий уже пів року як, але так і не призначений комісією.

Тут важливо нагадати, що хоча прокурори САП і мають додаткові інституційні гарантії незалежності від втручання в їхню роботу порівняно з іншими підрозділами прокуратури, все ж залишається важливий нюанс. За відсутності повноцінного очільника всі дії виконувача обов'язків мав погоджувати зі свого боку генеральний прокурор (на той момент Ірина Венедіктова), а це могло створити і створювало можливості для втручання у перебіг антикорупційних розслідувань. Нагадаємо, що саме так вдалося «вбити» справу щодо Олега Татарова. І, звісно, це вже вказує на зменшення можливостей для САП виконувати покладені на неї функції.

І хоч у червні 2022-го Олександр Клименко таки очолив Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, низка проблем відомства нікуди не зникла.

Зокрема йдеться і про

— **відсутність реальної незалежності та власної юридичної особи.**

Через це орган досі не має власної канцелярії та секретно-режимного підрозділу. Тобто наразі неможливо написати безпосередньо в САП — уся кореспонденція проходить через Офіс генерального прокурора, що знову ж створює небезпеку витоку чутливих даних. Так само це збільшує і ризик банальної людської помилки, коли якийсь лист просто не дійде до кінцевого адресата. Знову ж через відсутність власної юридичної особи САП не має власного сайту для поширення інформації та неспроможна створити і втілювати комунікаційну стратегію.

Деякі обмеження стосуються і можливостей керівника САП, що впливає на її роботу і може справляти враження, ніби антикорпрокуратура — недостатньо ефективний орган.

Наприклад, наразі Олександр Клименко не може самостійно скеровувати запити про екстрадицію осіб, а у справах НАБУ—САП чимало фігурантів якраз і переховуються за кордоном. Такі запити можна відправити лише через генерального прокурора, і це впливає передусім на репутацію Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Голова САП також не може самостійно зареєструвати в Єдиному реєстрі досудових розслідувань (ЄРДР) провадження щодо народного депутата.

Цікаво, що профільне законодавство про САП, на відміну від інших органів антикорупційної екосистеми, майже не змінювалося за вісім років і подекуди втратило здатність адекватно відповідати на виклики, які постали перед інституцією протягом її діяльності.

Зазначені нами проблеми так само турбують і Європейську комісію. У своєму звіті вона також вказала, що САП потребує додаткового захисту від

можливого неправомірного втручання. Усунути цей ризик можна, зокрема, через удосконалення процедур відбору керівника САП та її ключових посадових осіб, а також підвищення організаційної та процесуальної автономії САП і покращення системи підзвітності.

Варто зазначити, що сьогодні, 21 листопада, парламент підтримав у першому читанні урядовий законопроєкт №10060 «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури». Цей законопроєкт має вирішити проблему відсутності в САП окремої юридичної особи та вдосконалити конкурс на посаду очільника прокуратури. Також він передбачає створення окремої дисциплінарної комісії для САП і проведення зовнішнього незалежного аудиту органу. Хоча законопроєкт і містить низку недоліків, як-от відсутність повноважень у керівника САП починати кримінальне провадження щодо нардепів, самостійно скеровувати запити про екстрадицію, в цілому він закладає основні підвалини незалежності САП та відповідає вимогам Європейської Комісії з цього питання. Цей законопроєкт також потребує глибшого аналізу після оприлюднення повного текста документа.

Ще один наріжний камінь

> — це **відсутність зовнішнього аудиту ефективності роботи САП**, який, наприклад, передбачається для НАЗК і НАБУ. Саме тому ТІ Ukraine наголошувала на необхідності запровадити таку форму оцінювання, щоб розуміти сильні та слабкі місця й зони зростання.

Водночас ми вже можемо говорити про формування цілком якісної взаємодії у співпраці між НАБУ і САП. Цікаво, що результати цієї взаємодії можуть якраз і викликати в українців враження, що рівень корупції в країні значно зріс порівняно з попередніми роками. А все тому, що десь з осені минулого року ми стали свідками значно більшої кількості оголошених підозр у корупції, і, відповідно, кількість новинних заголовків про це теж збільшилася, що може створити певною мірою хибне враження про зростання самої корупції, а не розслідувань щодо неї.

Однак для того, щоб заголовки в медіа справляли приємніше враження, необхідні вироки, і це вже завдання для Вищого антикорупційного суду.

3. ВАКС на піку довіри, але є нюанси

Вищий антикорупційний суд у нашому дослідженні отримав найвищу оцінку — 4,6 бала із п’яти можливих. Причин для таких успіхів кілька.

Передусім варто нагадати, що ВАКС — найновіша інституція в системі кримінальної юстиції, тому ще у першому нашому дослідженні його бали були найвищими. Проте одна річ отримати високу оцінку через незначний

термін роботи, а інша — утримати таку репутацію і навіть покращити її. Антикорсуду це вдалося.

Рис

Із більшістю викликів, які постають перед інституцією, ВАКС і стейкхолдери справляються вдало. Судді та працівники апарату суду дотримуються законодавства з питань запобігання корупції, регулярно комунікують про результати розгляду справ, і загалом, коли ідеться про цей суд, складається враження про дійсно політично неупереджену й незалежну інституцію. Сірі плями в роботі інституції виникали, хіба коли йшлося про проблеми із засекреченням окремих вироків, а також із фінансуванням. Але наразі вони не справляють критичного впливу на загальну довіру до установи.

Тут нагадаємо, що у своєму дослідженні ми не оцінювали ефективності реалізації власне матеріального та процесуального кримінального законодавства, на підставі якого функціонує ВАКС. Але проблеми, притаманні всім судам щодо неузгодженої практики застосування окремих положень законодавства, а також тривалості судового розгляду окремих справ, стосуються й Вищого антикорсуду.

Інше питання — навантаження на суддів ВАКС. Адже хоча справ, які перебувають на його розгляді, й менше, але кількість суддів також невелика, а всі справи слухаються колегіально, тобто в судових розглядах беруть участь по три судді. Саме тому Єврокомісія у своєму звіті, як раніше і ми у рекомендаціях до дослідження, вказувала на необхідність збільшити кількість суддів ВАКС для того, щоб впоратися з навантаженням, яке лише зростатиме.

Ще питання — відсутність приміщення для Апеляційної палати ВАКС з урахуванням збільшення штату, а також належне фінансування поточних потреб суду і конкурентної заробітної плати та суддівської винагороди.

Водночас потрібно сказати, що буквально незадовго до публікації дослідження в медіа з'явилися окремі претензії до рішень деяких суддів ВАКС. А також до практики засекречення рішень, яка почастішала. З найгучніших таких практик, де ВАКС засекретив рішення, можна назвати вироки ексміністру екології Злочевському у справі про суперхабар, ексголові Рахункової палати Пацкану, адвокату Горецькому у справі про хабар Князєву. І це певною мірою негативні сигнали, які слід враховувати. Однак разом з тим варто розуміти, що кількість таких засекречених вироків невелика: серед 150 засекречено тільки 12.

4. Незасвоєні уроки НАЗК

Наймасштабніше завдання з-поміж усіх органів антикорупційної екосистеми постало перед Національним агентством з питань запобігання корупції, яке повинне формувати антикорупційну політику в Україні загалом.

І в цій сфері, на жаль, за останні три роки траплялося різне.

Спроможність НАЗК ми оцінили у 3,7 бала із п’яти. І це при тому, що саме Нацагентство стало єдиним органом, який ми оцінювали не двічі, а тричі. Взагалі про спроможність НАЗК можна говорити чи не найбільше ще й тому, що це єдиний антикорупційний орган, який пройшов зовнішній незалежний аудит.

Рис

Створене у 2015 році, НАЗК вже у 2016-му розпочало свою офіційну роботу. Раніше орган мав колегіальне керівництво, втім, через корупційні скандали та недостатню ефективність у 2020 році Агентство було перезавантажене, і його очолив одноосібний керівник — Олександр Новіков. Після перезавантаження НАЗК довелося вибудовувати свою роботу майже з нуля.

Крім того, орган неодноразово зіштовхувався зі спробами підірвати його інституційну спроможність. Саме НАЗК — той орган антикорупційної екосистеми, якому за останні три роки після перезавантаження «прилетіло» найбільше, зокрема щодо руйнування його мандата та гальмування процесів зовнішніми гравцями.

Найскандальнішою такою спробою стало рішення Конституційного суду від 27 жовтня 2020 року, яке фактично скасувало майже всі повноваження Нацагентства. На щастя, Рада відновила його функції вже за два місяці, і відтоді інституція не зазнавала таких комплексних впливів.

Схожим викликом для Нацагентства стали обмеження, які впровадили з початком війни. Народні депутати заборонили НАЗК перевіряти декларації чиновників і проводити спецперевірки, а також перетворили обов’язок декларування на добровільну дію. Так само, як із початком пандемії COVID-19 призупинили обов’язок політичних партій подавати до Агентства свої фінансові звіти на перевірку. Власне, з-поміж усіх антикорорганів такі «воєнні» обмеження найбільше зачепили саме НАЗК.

Також треба згадати затягнутий з боку парламенту та уряду процес ухвалення важливих для нашої країни Державної антикорупційної стратегії та програми у 2020–2023 роках. Так, антикорстратегію народні депутати прийняли у послабленій версії і лише через 4,5 року після завершення дії попередньої. А Державну антикорупційну програму затвердили із затримкою у два місяці після законодавчого дедлайну — під заклики громадськості та самого НАЗК.

І тут варто згадати про кропітку роботу Агентства над підготовкою державних антикорстратегії та антикорпрограми. НАЗК долучило до розробки та широкого обговорення цих документів усі заінтересовані сторони, у тому числі громадськість, і такий відкритий процес безперечно позитивно позначився на кінцевому результаті.

Можна визнати, що перезавантаження НАЗК таки відбулося. Ми більше не чуємо про нові корупційні скандали в Агентстві і маємо відчутний прогрес у питанні формування державної антикорполітики — попереднє колегіальне НАЗК повністю провалило розробку нової антикорстратегії у 2018–2019 роках.

Втім, на жаль, нинішнє НАЗК далеко не завжди послуговується принципом прозорості, про що вже не перший рік говорять вітчизняні та міжнародні експерти. Ба більше, це стало одним з основних зауважень у бік Агентства у звіті за результатами його першого незалежного аудиту.

Зокрема, аудитори вказали, що всупереч положенням Закону України «Про доступ до публічної інформації» НАЗК не публікує в повному обсязі власних нормативно-правових актів, актів індивідуальної дії та проєктів рішень, що підлягають обговоренню. Не оприлюднювалися також правила логічного та арифметичного контролю е-декларацій (попри численні заклики з боку громадськості до їхнього оприлюднення та вдосконалення) та низка інших документів, як-от правила перевірки декларацій окремих співробітників СБУ, НАБУ тощо. Зауважимо, що Єврокомісія у своєму звіті теж наголосила, що недоліки в правилах автоматизованого контролю е-декларацій досі існують, і НАЗК повинне розглянути їх у середньостроковій перспективі. Міжнародні партнери чекають цього від нас.

Не менша проблема — врегулювання та застосування НАЗК моніторингу способу життя (МСЖ) декларантів. Громадськість теж уже не перший рік широко критикує цей інструмент. Так, ТІ Ukraine ще 2021 року опублікувала дослідження з рекомендаціями щодо усунення недоліків МСЖ.

Дискусію щодо незалежності НАЗК підняла історія з антикорупційною експертизою, яку Агентство провело щодо скандального законопроєкту №5655 про реформування сфери містобудівної діяльності.

Видання УНІАН цитує Олександра Новікова, який схвально прокоментував прийняття законопроєкту: «У 2021 році ми провели його антикорупційну

експертизу, вказали на велику кількість корупційних ризиків і дали рекомендації щодо їх усунення. До другого читання всі ризики, щодо яких ми проводили антикорупційну експертизу у 2021 році, були усунуті». Однак експерти наголошували, що далеко не всі зауваження НАЗК стосовно цього законопроєкту були усунуті до його прийняття. Тому незрозуміло, чим мотивоване схвалення головою НАЗК прийнятого законопроєкту.

Отже, можемо зробити висновок, що наші рекомендації щодо незалежності НАЗК були виконані лише частково, ба більше, з'явилися нові занепокоєння з цього приводу, зокрема після антикорупційної експертизи законопроєкту №5655. На жаль, можна констатувати існування великих прогалин в напрямку антикорупційної експертизи законопроєктів НАЗК. А це глобальний напрямок, який закладає основи всієї державної системи управління.

Тут слід згадати, що в тому числі через недоліки у підходах Агентства до реалізації свого мандата зовнішні аудитори у 2023 році не змогли визнати роботу НАЗК ефективною, натомість вони «не визнали її неефективною». Попри те, що результати аудиту Нацагентства не стали підставою для зміни його керівництва, аудитори не визнали виконаним критерій, що стосувався саме Олександра Новікова. Цікаво, що сам голова НАЗК, коментуючи результати аудиту, подякував Комісії за «ті з рекомендацій, які допоможуть нам посилити свою роль в запобіганні та боротьбі з нашим найбільшим внутрішнім ворогом — корупцією», тобто фактично вказав на те, що звертатиме увагу лише на частину зауважень аудиторів, а не на всі.

Тож оцінювання роботи Нацагентства з питань запобігання корупції свідчить про те, що більшість з описаних громадськістю і міжнародними експертами проблем, які не дозволяють йому вийти на інший рівень спроможності та ефективності, — це послідовна політика та підходи керівництва. І це саме той випадок, коли вирішення проблем насамперед залежить від ініціативи зсередини установи.

І, безумовно, від адекватної реакції громадянського сектору та експертів на публікацію звіту міжнародного аудиту НАЗК. По суті, нам у руки дали реальний інструмент вимірювання ефективності роботи ключового антикорупційного органу, за який ми самі боролися. Однак коли результати оприлюднили, то громадськість здебільшого промовчала. І це мінус, адже той, хто очолить НАЗК після, може не отримати правильного сигналу.

Конкурс на нового очільника НАЗК розпочався 10 листопада, а строк повноважень Олександра Новікова спливає у середині січня 2024 року. Варто лише сподіватися, що новообраний керівник нарешті розірве «зачароване коло» і зможе виправити вже добре відомі недоліки НАЗК.

5. Безрезультатна АРМА

П’ятий елемент антикорупційної екосистеми — АРМА. Це, мабуть, найменш популярний орган, але безперечно не найменш важливий.

Агентство з розшуку і менеджменту активів у нашому дослідженні ми оцінили на 3,4 бала з можливих п’яти. І це найгірший показник з-поміж інших органів антикорупційної екосистеми. Чому ж так склалося?

Рис

АРМА створили 2016 року для пошуку «злочинних» активів і стягнення їх у дохід держави, а ще Агентство управляє арештованим майном. Тут треба нагадати, що створення АРМА — одна з умов безвізу, тому на його роботу роками звертали чимало уваги.

І недарма.

Відомство постійно критикують як державні, так і недержавні та закордонні діячі, а Єврокомісія у своєму звіті згадала про Агентство аж вісім разів.

Причин кілька.

Перша і чи не найбільш помітна така: наразі, навіть попри семирічний термін існування АРМА, **законодавча база діяльності, як і практика її виконання залишаються не найкращими**. І хоч би скільки громадськість, у тому числі і ТІ Ukraine, закликала парламент, деякі вкрай необхідні зміни не прийняті й досі.

А ще Агентству **бракує незалежного та фахового голови**, який зможе подолати «спадщину» попередніх керівників і налагодити плідну комунікацію зі стейкхолдерами. Протягом усього терміну нашого дослідження АРМА залишалося без повноцінного очільника і, відповідно, було залежним від того, наскільки роботою очільника Агентства були задоволені в ОП.

І, на жаль, навіть

> 1) — після призначення на посаду голови АРМА Олени ***Думи*** деякі із зазначених проблем залишаються актуальними.

Власне, Єврокомісія у звіті теж згадала про

> 2) — занепокоєння громадськості щодо процесу відбору та призначення, а також доброчесності нової очільниці АРМА.

За трохи більше ніж чотири місяці роботи Олена ***Дума*** вже ставала предметом журналістських публікацій, і окремо в них ішлося

> 3) — про **неоднозначну кадрову політику нової голови**.

Саме тому ми нагадуємо про необхідність для парламенту ухвалити зміни до профільного закону про АРМА, а Кабміну — прийняти підзаконні акти, якими Агентство керуватиметься у своїй діяльності. Станом на зараз окремі акти вже прийняті, зокрема, про реалізацію арештованого майна, а також про порядок відбору управителів активів.

Невеликий поступ у вдосконаленні роботи АРМА за останні три роки таки відбувся. Звісно, багато із цих успіхів були непомітні на тлі великого навантаження Агентства активами з російським чи білоруським слідом, яке виникло після початку повномасштабного вторгнення і поглибило наявні та висвітлило нові проблеми у роботі органу. Попри нагальний запит у розшуку та конфіскації таких злочинних активів, наразі ми практично не маємо прикладів успішного повернення цього майна Україні. Зі свого боку Єврокомісія теж відзначила, що інструменти конфіскації та повернення активів використовують в Україні недостатньо, а тому відповідний досвід усе ще необхідно набути.

Усе це потребує комплексного підходу до оцінки роботи АРМА, а також вдосконалення законодавчого забезпечення і покращення практики роботи органу. Причому підходити до реформування Агентства слід виважено, без різких ідей і півзаходів. Адже поспішність і невиправдані кроки зараз загрожують зверненнями до Європейського суду з прав людини та чималими відшкодуваннями власникам арештованих активів потім.

6. Коли спроможність перетвориться на ефективність?

Наявність хорошої форми не зробить з гімнаста олімпійського чемпіона, і так само диплом інженера не стане передумовою для великих відкриттів.

Але вони дають можливість, базу.

Так само й **антикорупційним органам потрібні можливості для реалізації покладених на них функцій**.

Після початку роботи НАБУ, САП, АРМА, НАЗК і ВАКС суспільство чекало від них максимальної включеності.

Однак лише створення антикорупційних органів, навіть при виписуванні, здавалося б, цілком притомного для їхньої роботи законодавства, не гарантує, що ці інституції відразу запрацюють вдало. До того ж ми вже побачили, що в процесі їхньої роботи майже завжди з'являються уроки, які треба вивчити і відповідно вдосконалити правову рамку діяльності.

Через те, що створювалися і запускалися ці органи в різний час, навіть за різної політичної та суспільної ситуації, їхня синхронізація між собою та з іншими важливими відомствами затримувалася, гальмувалася і не завжди була безхмарною. А така система може працювати лише у цілковитій взаємодії та за абсолютної незалежності від владного апарату, представників якого має контролювати, перевіряти і за необхідності карати. Для цього їй, безперечно, ще й необхідні дуже компетентні та вільні від якихось політичних впливів кадри, а також правові гарантії такої незалежності.

Бо хоч би якого високого рівня інституції ми побудували, хоч би якими незалежністю та повноваженнями їх наділили, ключовою залишиться етична та моральна складова кадрів, які очолюють антикорупційні органи та подають відповідні сигнали не лише своїм колективам, а й усій країні.

Україна проходить етап становлення антикорупційної структури, де всі її інституції перевіряються на міцність саме кадрами.

> — І це вже підтвердив кейс САП, де першим керівником, який залишив «слід», був Назар ***Холодницький***, а також НАЗК, яке провалилося у своєму колегіальному форматі під керівництвом Наталії К***орчак***.

На жаль,

> — результати аудиту НАЗК, яким керує Олександр ***Новіков***, також подали червоний сигнал. Чинні керівники САП і НАБУ проходять свої тести на професійність і незалежність. ВАКС шукає оптимальний формат керівництва.

Кадри, якими наповнюються інституції, — основа того, в який бік вони розвиватимуться.

Однак

— за роки роботи всім п’яти органам антикорупційної екосистеми так чи інакше доводилося долати виклики.

Деякі з них, як певна конфронтація між НАБУ і САП у 2017–2018 роках, на сьогодні вдалося пройти.

Інші, як часткове небажання НАЗК дослухатися до рекомендацій партнерів, актуальні досі.

Але якщо оцінювати саме можливості до антикорупції, **зміни вже помітні.**

Наразі **незрозуміло, як швидко ми побачимо беззаперечний результат**.

І тут, на жаль, якраз війна може стати тим каталізатором, який покаже, наскільки спроможність відповідає готовності досягати результатів.

Ми віримо, що це можливо, бо вже бачимо плоди роботи антикорупційної екосистеми. Але такий врожай, безперечно, має стати ще більшим.

Аби в результаті

— за прикладом антикорблоку ми змогли реформувати всю правоохоронну систему держави.

Ця публікація стала можливою завдяки підтримці американського народу через Агентство Сполучених Штатів з міжнародного розвитку (USAID) у межах Проєкту «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні» #ВзаємоДія. Зміст цієї публікації є виключною відповідальністю Transparency International Ukraine і необов’язково відображає погляди USAID чи уряду Сполучених Штатів.

***

№ 2.815

Найл Фергюсон: Вторая Холодная война разгорается быстрее, чем первая

2024-05-19

НАЙЛ ФЕРГЮСОН

Пока мы находимся во Второй Холодной войне, а не в третьей, однако Вторая Холодная война идет гораздо быстрее, чем первая. Об этом пишет обозреватель Bloomberg Найл Фергюсон.

Чтобы понять, что стоит на кону в борьбе с осью Китая, России и Ирана, достаточно прочитать «Властелина колец». В великой эпопее Толкиена лишь постепенно становится ясно, что силы тьмы объединились.

Толкиен знал, о чем писал. Ветеран Первой мировой войны, он с тревогой наблюдал за приближением второго великого пожара. Потягивая пинту горькой и попыхивая трубкой в «Шире» - своей идеализированной Средней Англии, - он мог лишь содрогаться, наблюдая, как нацистская Германия, фашистская Италия и империалистическая Япония объединяются в Ось в 1936-37 годах, и бормотать: «Я же говорил», когда Гитлер и Сталин объединились в 1939 году.

Мы тоже являемся свидетелями формирования и консолидации Оси.

О Толкиене мне живо напомнил твит, опубликованный консервативным телеведущим Марком ***Левином*** во вторник.

Его стоит процитировать:

> — «***Умиротворение — это эскалация***. Наши враги движутся. Наши союзники окружены и атакованы или скоро будут атакованы. ... Консерватизм и MAGA - это не изоляционизм или пацифизм. Они не об умиротворении или национальном самоубийстве. ... Именно мы, патриотичные американцы, должны сделать шаг в прорыв и добиться этого сейчас».

Значение выступления Левина, написанного из Израиля, который он посетил, заключается в том, что оно ставит его на путь столкновения с изоляционистскими элементами в Республиканской партии, такими как представитель Марджори Тейлор ***Грин***.

Для таких, как ***Грин*** и бывший коллега Левина по Fox News Такер ***Карлсон***,

> 1) — военный конфликт на Украине - это всего лишь «ссора в далекой стране между людьми, о которых мы ничего не знаем», как позорно заявил британский премьер-министр Невилл ***Чемберлен*** о Чехословакии в сентябре 1938 года.

Они, похоже, совершенно не стесняясь,

> **2) — выступают в роли «полезных идиотов» президента России Владимира Путина, в прямой преемственности с апологетами Гитлера и Сталина в 1930-х годах.**

Как отметил на прошлой неделе представитель Госдепартамента Мэттью ***Миллер***, за российскими военными усилиями стоят огромные экономические ресурсы ***Китайской Народной Республики***.

> — «В последние месяцы мы наблюдаем, что из Китая в Россию поступают материалы, которые Россия использует для восстановления своей промышленной базы и производства оружия, которое появляется на поле боя на Украине», - заявил Миллер журналистам накануне. «И мы невероятно обеспокоены этим», - добавил он.

В начале этого месяца в Пекине министр финансов Джанет ***Йеллен*** предупредила своего китайского коллегу, что будут «значительные последствия», если Китай продолжит поддерживать российские военные действия на Украине.

Несмотря на свои заявления о том, что они хотят выступать в роли миротворцев, китайские лидеры накануне военной операции на Украине дали свое благословение - что еще означало взаимное обещание партнерства «без

ограничений»? - и поддержка председателя Си Цзиньпина была крайне важна для выживания Путина с тех пор, как его силы были отброшены от окраин Киева два года назад.

Точно так же нельзя рассматривать войну Ирана против Израиля в изоляции.

1) — Тегеран поддерживает военный конфликт России на Украине, поставляя тысячи беспилотников и ракет, подобных тем, что были выпущены против Израиля в минувшие выходные.

2) — Россия, в свою очередь, вероятно, помогает укреплять иранскую противовоздушную оборону.

Китай не только является одним из основных покупателей иранской нефти; министр иностранных дел Китая Ван И позвонил в Тегеран сразу после нападения на Израиль, чтобы похвалить, а не осудить своих иранских коллег.

— Китайская пропаганда была неизменно антиизраильской с момента убийственных атак ХАМАСа 7 октября прошлого года.

Появление этой новой оси предвидел Збигнев ***Бжезинский***, советник президента Джимми Картера по национальной безопасности, еще в 1997 году.

В своей книге ***«Великая шахматная доска»*** ***Бжезинский*** писал:

— «Потенциально самым опасным сценарием была бы большая коалиция Китая, России и, возможно, Ирана, «антигегемонистская» коалиция, объединенная не идеологией, а взаимными претензиями. По своим масштабам и охвату она будет напоминать вызов, брошенный когда-то китайско-советским блоком, хотя на этот раз Китай, скорее всего, будет лидером, а Россия – последователем».

Бжезинский оказался пророком.

Однако, **оглядываясь на прошедшие три года,**

трудно не прийти к выводу, что его преемники в администрации Байдена сделали многое как невольно, так и сознательно, чтобы эта коалиция стала реальностью:

1) — начиная с того, что бросили афганцев на произвол судьбы в 2021 году, затем

2) — не смогли удержать Россию от конфликта в 2022 году и, наконец,

3) — не смогли удержать Иран от развязывания своих прокси против Израиля в 2023 году.

Да, Байден пришел на помощь Украине и Израилю, когда они подверглись нападению, но

4) — более ранняя демонстрация силы могла бы избежать обеих чрезвычайных ситуаций

Левин и Джонсон поняли, как и бывший госсекретарь Майк Помпео, что

— «некоторые ссоры в далеких странах должны в конечном итоге касаться нас».

Они являются частью единой войны, которую ведет новая Ось против фундаментальных ценностей, которыми мы дорожим:

— 1) демократии, 2) верховенства закона, 3) индивидуальной свободы.

Я предсказываю, что **контраргументы изоляционистов не выдержат.**

Пока, к счастью, мы находимся во Второй холодной войне, а не в Третьей мировой.

Если российский конфликт на Украине был нашим эквивалентом Корейской войны 1950-53 годов, то второй Кубинский ракетный кризис (из-за Тайваня) мы уже проскочили и вступили в период разрядки, который в прошлый раз занял два десятилетия.

После президентского саммита в Вудсайде (Калифорния) в ноябре прошлого 2023 года китайцы, похоже, искренне хотят избежать столкновений и вступить в серьезный, хотя и ледяной диалог со своими американскими коллегами, напоминающий 1969-72 годы.

Но неожиданное нападение ХАМАС на Израиль в октябре прошлого 2023 года вернуло нас в 1973 год. И стоит напомнить, что разрядка недолго продержалась после успешного утверждения Генри Киссинджером главенства США на Ближнем Востоке в результате войны Йом-Киппур (война Судного дня - конфликт между коалицией арабских государств с одной стороны и Израилем с другой стороны) того года.

Короче говоря, во Второй холодной войне мы, похоже, получили 1950-е, 1960-е и 1970-е годы, спрессованные вместе в несколько обескураживающую мешанину.

Тогда, как и сейчас, холодная война имеет идеологическое измерение:

— по крайней мере, некоторые республиканцы вернулись к разговорам о защите свободы.

Для Путина и Си это всего лишь код для «цветных революций», которые поддерживают ЦРУ.

1. Тогда, как и сейчас, холодная война - это технологическая гонка, хотя сегодня границами инноваций являются искусственный интеллект и квантовые вычисления, а также ядерное оружие и «звездные войны» (противоракетная оборона).

2. Тогда, как и сейчас, холодная война - это инфляция и внутренний раскол.

3. Тогда, как и сейчас, очень важно, чтобы Китай и Россия были едины, а не наступали друг другу на горло. Их нынешнее единство - настоящая головная боль для США и их союзников.

4. Тогда, как и сейчас, существует не две, а три группировки, потому что значительное число стран предпочло бы быть неприсоединившимися, а не выбирать одну из сторон

Так в чем же заключаются самые большие различия между Первой и Второй холодной войной?

1) — **Во-первых**, Китай - гораздо более крупный экономический соперник, чем когда-либо был Советский Союз.

2) — **Во-вторых,** Запад экономически связан с Китаем через огромную сеть цепочек поставок так, как мы никогда не были связаны с СССР.

3) — **В-третьих,** мы гораздо слабее в плане производственных мощностей. В условиях, когда Китай наводнил мир дешевыми «зелеными» (новые отрасли - солнечная энергетика, электромобили и литий-ионные батареи – прим.ред. Briefly) товарами, у Запада не остается иного выхода, кроме как возродить протекционизм и промышленную политику, повернув часы экономической стратегии назад, в 1970-е годы.

4) — **В-четвертых,** фискальная политика США находится на совершенно неустойчивом пути. Дефицит в 7% в период полной занятости - это, мягко говоря, не то, что рекомендуют учебники по макроэкономике. Более того, как только что отметило Бюджетное управление Конгресса, неуклонный рост федерального долга в государственных руках по отношению к валовому внутреннему продукту - с 99% в этом году до прогнозируемых 166% к 2054 году - неизбежно будет сковывать будущие администрации по той простой причине, что неумолимо растущая доля доходов должна будет идти на обслуживание долга.

Мой единственный вклад в свод законов историографии - то, что я называю законом Фергюсона, - гласит, что любая великая держава, которая тратит на обслуживание долга (выплату процентов по государственному долгу) больше, чем на оборону, не будет оставаться великой очень долго.

2) — **В-пятых,** наши альянсы могут оказаться слабее, чем во времена Первой холодной войны. В Европе Германия относится к лидерству США в Атлантическом альянсе еще более неоднозначно, чем во времена остполитики (нормализация отношений между Западной Германией и Восточной Германией – прим.ред. Briefly). США могут думать, что «четверка» превратила Индию в азиатского союзника, но я очень сомневаюсь, что премьер-министр Индии Нарендра Моди возьмет трубку, если Вашингтон призовет его на помощь в тайваньском кризисе.

По всем этим причинам нам не следует быть слишком самоуверенными в отношении исхода Второй холодной войны.

В частности, как постоянно предупреждал Элбридж ***Колби***, ***тайваньский кризис***

> 1) — если Китай устроит блокаду или вторжение в этом году - застанет США плохо подготовленными.
>
> 2) — И Пекин может не согласиться с оценками американской разведки о том, что он будет ждать до 2027 года, чтобы сделать свой ход.

И все же **есть одно последнее сходство с первой холодной войной, о котором я умолчал выше.**

Сейчас, как и тогда,

> — **в Вашингтоне существует двухпартийный консенсус по поводу того, что коммунистическая сверхдержава представляет собой серьезную угрозу**

Политический вопрос, на который предстоит ответить в этом году, заключается в том, кто лучше всего сможет противостоять этой угрозе.

1) — В некотором смысле Джо ***Байден*** и Камала ***Харрис*** олицетворяют собой подход Демократической партии после Вьетнама, который применялся начиная с Джимми Картера, Билла Клинтона и заканчивая Бараком Обамой.

Этот подход почти всегда ставит во главу угла «деэскалацию», а не сдерживание (даже на Украине это было правдой), и имеет тенденцию к сокращению оборонного бюджета.

2) — Дональд ***Трамп***, напротив, колеблется между воинственностью и изоляционизмом, явно предпочитая торговые войны «огню и ярости»

настоящих войн. Но по темпераменту он хорош в сдерживании - хотя бы потому, что наши противники считают его таким непредсказуемым. При Трампе расходы на оборону выросли.

Запустив свой рой беспилотников и ракет на Израиль, иранцы невольно дали многим республиканцам разрешение последовать за Помпео по пути ястребиного, но не изоляционистского курса.

В новом эссе в Foreign Affairs представитель от штата Висконсин и бывший советник Трампа пишут:

> «Китай поддерживает экспансионистские диктатуры в России, Иране, Северной Корее и Венесуэле». Чтобы остановить его, «потребуется усилить трения в американо-китайских отношения» и «быстро нарастить оборонный потенциал США».

Они принимают мой давний аргумент о том, что мы находимся во Второй холодной войне, но отвергают разрядку, считая, что она лишь «укрепит убежденность [китайцев] в том, что они могут безнаказанно дестабилизировать мир».

Короче говоря, **авторы хотят перенести эту новую холодную войну в 1980-е годы.**

Прислушается ли сам ***Трамп*** к советам «ястребов»?

Если он решит придерживаться изоляционизма, подозреваю, что это может повредить его шансам на переизбрание.

Но если он отбросит это заблуждение, может внезапно возникнуть атмосфера 1980 года.

Несмотря на то, что ***Байден*** проводил политику технологического сдерживания Китая, которая во многих отношениях была жестче и эффективнее, чем политика Трампа, сейчас он выглядит слабо.

> 1) — Он не только не умеет сдерживать врагов Америки.
>
> 2) — Он даже не может заставить близкого союзника США - Израиль - сделать то, о чем он просит.

Поэтому может оказаться, что окончательное историческое значение иранской атаки на Израиль будет заключаться не в ее влиянии на Ближний Восток, а во влиянии на настроения республиканцев в США.

Источник: Bloomberg

***

№ 2.816-1

Как сделать Украину богатой?

2024-05-19

АЛЕКСАНДР УШАКОВ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Рано или поздно русско-украинская война закончится. И, если украинская власть сохранит субъектность, необходимо понимать, что делать, чтобы Украина развивалась.

Рано или поздно русско-украинская война закончится. И, если украинская власть сохранит субъектность, то опять (в который раз) встанет вопрос: от чего все-таки зависит экономическое развитие стран, какие подлинные (а не декларируемые) причины успеха, и что необходимо делать, чтобы Украина развивалась.

В этом отношении интересны мысли современного выдающегося историка экономики Джоэля ***Мокира***.

Сравнительно недавно, в конце 2017 года, он написал статью *«Как Европа стала такой богатой»* https://aeon.co/essays/how-did-europe-become-the-richest-part-of-the-world.

В ней ясно и последовательно изложены причины победы Запада.

Изложим основные мысли этой работы Джоэля Мокира и сделаем предложения относительно будущей украинской научной и экономической политики.

По мнению Мокира предпосылками того, что Европа победила были такие причины, начиная примерно со средних веков:

1) политическая раздробленность Европы, вызвавшая межгосударственную конкуренцию среди европейских монархов. На протяжении веков ни одному правителю не удавалось объединить Европу, подобно тому, как монголы и императоры Мин объединили Китай;

2) отсутствие контроля, в силу этой раздробленности, над научным и инновационным процессом (невозможность запрета открытия новых знаний и изобретения новых товаров, что не раз было на Востоке);

3) достаточно большой размер рынка новых идей и товаров (наука и производство товаров осуществлялось для всего мира);

4) культурное единство Европы (главенствующая роль христианской церкви, создавшей в Европе единое гомогенное пространство-христианский мир). Европейское культурное единство коренилось в классическом наследии и использовании латыни как лингва-франка;

5) активное и мобильное сообщество европейских интеллектуалов, которые свободно перемещались в рамках всего христианского мира, и в силу этого распространение их идей, не взирая на границы. Сюда надо добавить, что распространение научных и производственных книг по всем странам Европы таже играло важную роль в распространении идей;

6) скептицизм западных ученых, оспаривавших традиционные знания, господствовавшие в Европе еще со времен древнего мира, и до этого обладавших непререкаемым авторитетом в научном сообществе (идеи Платона, Аристотеля, Птолемея и пр.). На Востоке этого не произошло;

7) рост связи между наукой и практикой. Практика все более и более стала опираться на научные знания;

8) неофилия - любовь к новому. Люди, занимавшиеся наукой и производством, стали приглашаться ко дворам власть предержащих. Наука стала модной, а ученые приобрели влияние в элитных группах.

Вот такие основные системные причины, по мнению Джоэля Мокира, сделавшие Европу богатой, а также тем регионом, который впоследствии стал доминировать во всем мире.

И странам Востока пришлось потом идти тем же путем, чтобы сократить отставание от Запада, и вернутся туда, где они находились, до того, как Европа обогнала их в научном и экономическом развитии.

Раз эти факторы развития и обогащения сработали уже однажды, следовательно, разумно предположить, что они сработают еще раз.

Что это означает для Украины? Что она должна будет сделать, чтобы развиваться как самые продвинутые страны?

На наш взгляд это:

1) Участвовать в международной конкуренции наций;

2) Создавать продукты не для внутреннего рынка, а для мирового. Только крупный рынок может сделать рентабельным инновационное производство. Такие примеры были. Вспомним мировой успех финской компании Nokia, которая начинала как производитель бумаги, а потом стала ведущим в мире производителем сотовых телефонов в 90-е годы прошлого века;

3) Инициировать в стране интерес к новому знанию (точные науки и технологии), посредством государственной пропаганды важности науки и технологий. Сегодня этого нет;

4) Создавать новые современные научные институты, в области точных наук, предоставив льготы и преференции международным игрокам (идея о чартерных городах нобелевского лауреата по экономике Пола Ромера,

может реализоваться и в отношении создания на территории Украины крупных научных центров, основными акторами которых станут иностранные резиденты, привлеченные в Украину выгодными условиями для их деятельности). Мы должны стать частью обширной мировой науки, как ранее в средние века, частью единой науки в христианском мире становились представители малых европейских государств. Всеми силами нужно уходить от провинциальности в поведении;

5) Использовать научный скептицизм, как основной метод оценки поступающих в страну знаний (идея историка науки Карла Поппера в том, что лучшим методом научного познания является попытка не доказательства, а опровержения(фальсификации) выдвинутой научной гипотезы). Мы должны очень критически относится ко всем иностранным консультантам, предлагающих нам свои варианты развития. Стратегии развития должны разрабатываться исключительно представителями национальных элит, на основании всего мирового знания созданного к этому времени. Никто извне не может быть так заинтересован в развитии Украины, как сами украинцы;

6) Преследовать высокие амбиции в научной и производственной деятельности. Именно амбиции позволили в свое время европейцам достичь столь многого. А к этому развитию, по отношению к более развитому Востоку, у которого они получали большинство своих идей в раннем средневековье, без амбиций у европейцев не было бы никаких оснований. Открытость, любовь к новым знаниям и амбиции позволили им это сделать.

Вот, вкратце, основные идеи будущего научного и производственного украинского восхождения, основанные на исследованиях и выводах выдающегося историка экономики Джоэля ***Мокира***.

Конечно, они должны быть тщательно детализованы, но основной смысл развития понятен. Если все это делать, успех не предрешен, но его точно не будет, если всего этого не делать.

Для того, чтобы все это осуществить у нас к власти должна прийти подлинная властная ***элита***.

Один из создателей **теории элит**- итальянец Гаэтано ***Моска*** определил какими качествами должна обладать национальная элита.

Это:

1) Способность к управлению людьми.

2) Организаторские способности.

3) Преимущества, выделяющее этот класс, по отношению к другим классам — ***моральное***, материальное и ***интеллектуальное*** превосходство.

Понятно, что **в эпоху торжества электорального популизма приход такой элиты дело крайне сложное**.

Но

— **если этого не произойдет, то Вторая украинская республика либо закончит свое существование**, либо перестанет играть какую бы то ни было роль в международной конкуренции наций.

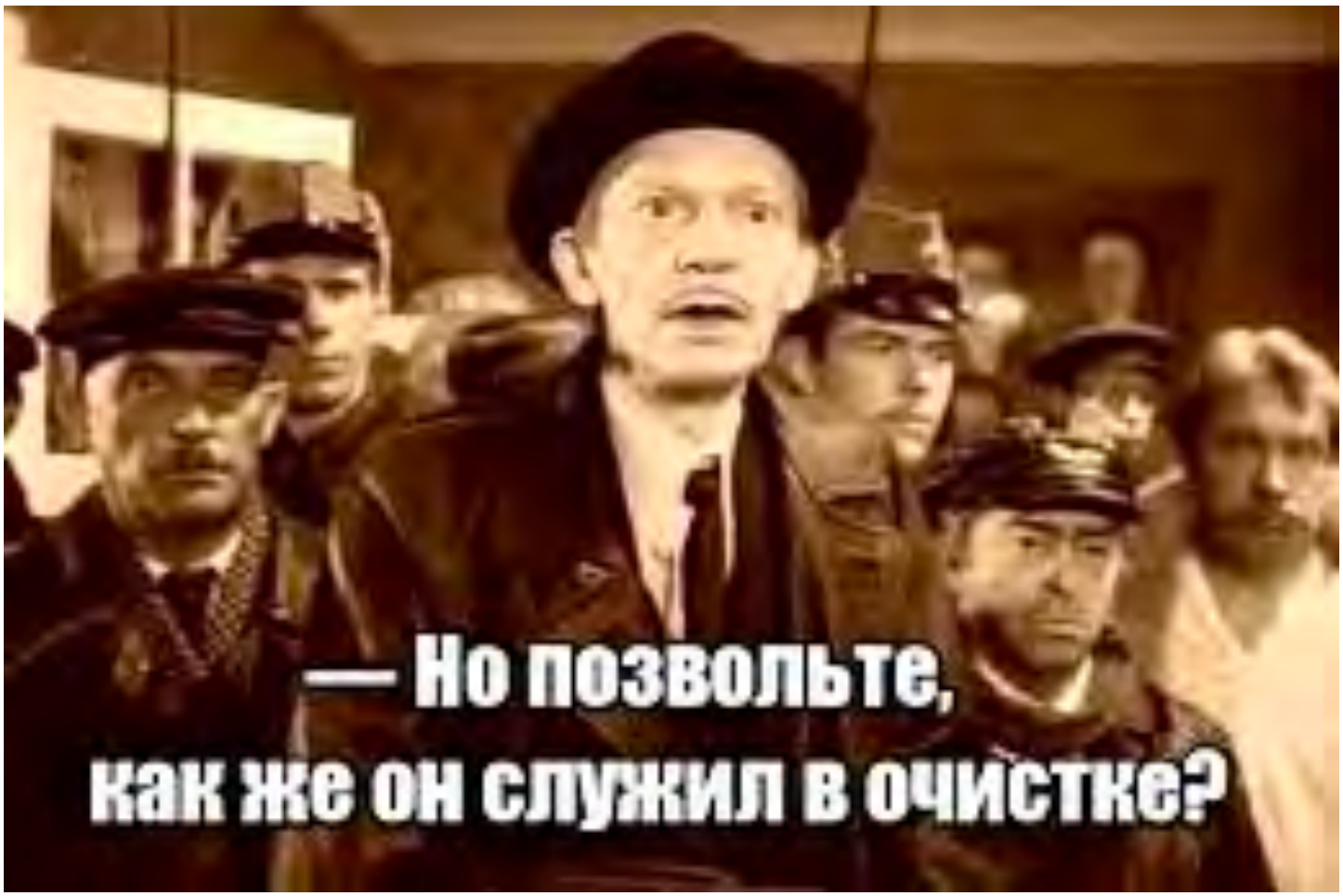

В Украине настало время идеалистов, такими какими были люди, пришедшие к власти в Южной Корее в начале 60-х годов прошлого века, и осуществившие экономическое чудо в стране разрушенной войной.

Идеализм и правильные, выверенные экономические решения, основанные на мировой экономической теории, дают тот единственный шанс для **выхода Украины из тупика**.

***

№ 2.816-2

How Europe became so rich

In a time of great powers and empires, just one region of the world experienced extraordinary economic growth. How?

How and why did the modern world and its unprecedented prosperity begin? Learned tomes by historians, economists, political scientists and other scholars fill many bookshelves with explanations of how and why the process of modern economic growth or 'the Great Enrichment' exploded in western Europe in the 18th century. One of the oldest and most persuasive explanations is the long political fragmentation of Europe. For centuries, no ruler had ever been able to unite Europe the way the Mongols and the Mings had united China.

It should be emphasised that Europe's success was not the result of any inherent superiority of European (much less Christian) culture. It was rather what is known as a classical emergent property, a complex and unintended outcome of simpler interactions on the whole. The modern European economic miracle was the result of contingent institutional outcomes. It was neither designed nor planned. But it happened, and once it began, it generated a self-reinforcing dynamic of economic progress that made knowledge-driven growth both possible and sustainable.

How did this work? In brief, Europe's political fragmentation spurred productive competition. It meant that European rulers found themselves competing for the best and most productive intellectuals and artisans. The economic historian Eric L Jones called this 'the States system'. The costs of European political division into multiple competing states were substantial: they included almost incessant warfare, protectionism, and other coordination failures. Many scholars now believe, however, that in the long run the benefits of competing states might have been

larger than the costs. In particular, the existence of multiple competing states encouraged scientific and technological innovation.

The idea that European political fragmentation, despite its evident costs, also brought great benefits, enjoys a distinguished lineage. In the closing chapter of The History of the Decline and Fall of the Roman Empire (1789), Edward Gibbon wrote: ‘Europe is now divided into 12 powerful, though unequal, kingdoms.’ Three of them he called ‘respectable commonwealths’, the rest ‘a variety of smaller, though independent, states’. The ‘abuses of tyranny are restrained by the mutual influence of fear and shame’, Gibbon wrote, adding that ‘republics have acquired order and stability; monarchies have imbibed the principles of freedom, or, at least, of moderation; and some sense of honour and justice is introduced into the most defective constitutions by the general manners of the times.’

In other words, the rivalries between the states, and their examples to one another, also meliorated some of the worst possibilities of political authoritarianism. Gibbon added that ‘in peace, the progress of knowledge and industry is accelerated by the emulation of so many active rivals’. Other Enlightenment writers, David Hume and Immanuel Kant for example, saw it the same way. From the early 18th-century reforms of Russia’s Peter the Great, to the United States’ panicked technological mobilisation in response to the Soviet Union’s 1957 launch of Sputnik, interstate competition was a powerful economic mover. More important, perhaps, the ‘states system’ constrained the ability of political and religious authorities to control intellectual innovation. If conservative rulers clamped down on heretical and subversive (that is, original and creative) thought, their smartest citizens would just go elsewhere (as many of them, indeed, did).

possible objection to this view is that political fragmentation was not enough. The Indian subcontinent and the Middle East were fragmented for much of their history, and Africa even more so, yet they did not experience a Great Enrichment. Clearly, more was needed. The size of the ‘market’ that intellectual and technological innovators faced was one element of scientific and technological development that has not perhaps received as much attention it should. In 1769, for example, Matthew Boulton wrote to his partner James Watt: ‘It is not worth my while to manufacture [your engine] for three counties only; but I find it very well worth my while to make it for all the world.’

What was true for steam engines was equally true for books and essays on astronomy, medicine and mathematics. Writing such a book involved fixed costs, and so the size of the market mattered. If fragmentation meant that the constituency of each innovator was small, it would have dampened the incentives.

In early modern Europe, however, political and religious fragmentation did not mean small audiences for intellectual innovators. Political fragmentation existed alongside a remarkable intellectual and cultural unity. Europe offered a more or less integrated market for ideas, a continent-wide network of learned men and women,

in which new ideas were distributed and circulated. European cultural unity was rooted in its classical heritage and, among intellectuals, the widespread use of Latin as their lingua franca. The structure of the medieval Christian Church also provided an element shared throughout the continent. Indeed, long before the term ‘Europe’ was commonly used, it was called ‘Christendom’.

If Europe’s intellectuals moved with unprecedented frequency and ease, their ideas travelled even faster

While for much of the Middle Ages the intensity of intellectual activity (in terms of both the number of participants and the heatedness of the debates) was light compared to what it was to become, after 1500 it was transnational. In early modern Europe, national boundaries mattered little in the thin but lively and mobile community of intellectuals in Europe. Despite slow and uncomfortable travel, many of Europe’s leading intellectuals moved back and forth between states. Both the Valencia-born Juan Luis Vives and the Rotterdam-born Desiderius Erasmus, two of the most prominent leaders of 16th-century European humanism, embodied the footloose quality of Europe’s leading thinkers: Vives studied in Paris, lived most of his life in Flanders, but was also a member of Corpus Christi College in Oxford. For a while, he served as a tutor to Henry VIII’s daughter Mary. Erasmus moved back between Leuven, England and Basel. But he also spent time in Turin and Venice. Such mobility among intellectuals grew even more pronounced in the 17th century.

If Europe’s intellectuals moved with unprecedented frequency and ease, their ideas travelled even faster. Through the printing press and the much-improved postal system, written knowledge circulated rapidly. In the relatively pluralistic environment of early modern Europe, especially in contrast with East Asia, conservative attempts to suppress new ideas floundered. The reputation of intellectual superstars such as Galileo and Spinoza was such that, if local censorship tried to prohibit the publication of their works, they could easily find publishers abroad.

Galileo’s ‘banned’ books were quickly smuggled out of Italy and published in Protestant cities. For example, his Discorsi was published in Leiden in 1638, and his Dialogo was re-published in Strasbourg in 1635. Spinoza’s publisher, Jan Riewertz, placed ‘Hamburg’ on the title page of the Tractatus to mislead censors, even though the book was published in Amsterdam. For intellectuals, Europe’s divided and uncoordinated polities enhanced an intellectual freedom that simply could not exist in China or the Ottoman Empire.

After 1500, Europe’s unique combination of political fragmentation and its pan-European institutions of learning brought dramatic intellectual changes in the way new ideas circulated. Books written in one part of Europe found their way to other parts. They were soon read, quoted, plagiarised, discussed and commented upon everywhere. When a new discovery was made anywhere in Europe, it was debated

and tested throughout the continent. Fifty years after the publication of William Harvey's text on the circulation of blood De Motu Cordis (1628), the English doctor and intellectual Thomas Browne reflected on Harvey's discovery that 'at the first trump of the circulation all the schools of Europe murmured … and condemned it by a general vote … but at length [it was] accepted and confirmed by illustrious physicians.'

The intellectual superstars of the period catered to a European, not a local, audience and enjoyed continent-wide reputations. They saw themselves as citizens of a 'Republic of Letters' and regarded this entity, in the words of the French philosopher Pierre Bayle (one of its central figures), as a free commonwealth, an empire of truth. The political metaphor was mostly wishful thinking and not a little self-flattery, but it expressed the features of a community that set rules of conduct for the market for ideas. It was a very competitive market.

Above all, Europe's intellectuals contested almost everything, and time and again demonstrated a willingness to slaughter sacred cows. They together established a commitment to open science. To return to Gibbon: he observed that the philosopher, unlike the patriot, was permitted to consider Europe as a single 'great republic' in which the balance of power might continue to fluctuate and the prosperity of some nations 'may be alternately exalted or depressed'. But this apprehension of a single 'great republic' guaranteed a 'general state of happiness, system of arts and laws and manners'. It 'advantageously distinguished' Europe from other civilisations, wrote Gibbon.

In this regard, then, Europe's intellectual community enjoyed the best of two worlds, both the advantages of an integrated transnational academic community and a competitive states system. This system produced many of the cultural components that led to the Great Enrichment: a belief in social and economic progress, a growing regard for scientific and intellectual innovation, and a commitment to a Baconian, ie a methodical and empirically grounded, research programme of knowledge in the service of economic growth. The natural philosophers and mathematicians of the 17th-century Republic of Letters adopted the idea of experimental science as a prime tool, and accepted the use of increasingly more sophisticated mathematics as a method of understanding and codifying nature.

The idea of knowledge-driven economic progress as the primum movens of the Industrial Revolution and early economic growth is still controversial, and rightly so. Examples of purely science-driven inventions in the 18th century are few, though after 1815 their number rises rapidly. Yet dismissing the scientific revolution as irrelevant to modern economic growth misses the point that without an ever-growing understanding of nature, the artisan-driven advances of the 18th century (especially in the textile industry) would slowly but ineluctably have ground to a halt.

Furthermore, some inventions still needed inputs from learned people even if they cannot be said to be purely science-driven. For instance, the marine chronometer, one of the most important inventions of the era of the Industrial Revolution (though rarely mentioned as a part of it) was made possible through the work of earlier mathematical astronomers. The first one was the 16th-century Dutch (more accurately Frisian) astronomer and mathematician Jemme Reinerszoon, known as Gemma Frisius, who suggested the possibility of what John Harrison (the ingenious watchmaker who cracked this thorny problem) actually did in 1740.

The triumph of scientific progress and sustained economic growth was no more predetermined than the evolution of Homo sapiens as dominant on the planet

It is interesting to note that the advances in science were driven not only by the emergence of open science and the growing sophistication of the transnational market for ideas. They were also driven by the appearance of better tools and instruments that facilitated research in natural philosophy. The most important ones include the microscope, telescope, barometer and modern thermometer. All of them were developed in the first half of the 17th century. Improved tools in physics, astronomy and biology refuted many misconceptions inherited from classical antiquity. The newly discovered notions of a vacuum and an atmosphere stimulated the emergence of atmospheric engines. In turn, steam engines inspired scientists to investigate the physics of the conversion of heat into motion. More than a century after Newcomen's first pump (the famous Dudley Castle engine of 1712), thermodynamics was developed.

In 18th-century Europe, the interplay between pure science and the work of engineers and mechanics became progressively stronger. This interaction of propositional knowledge (knowledge of 'what') and prescriptive knowledge (knowledge of 'how') constituted a positive feedback or autocatalytic model. In such systems, once the process gets underway, it can become self-propelled. In that sense, knowledge-based growth is one of the most persistent of all historical phenomena – though the conditions of its persistence are complex and require above all a competitive and open market for ideas.

We must recognise that Europe's (and the world's) Great Enrichment was in no way inevitable. With fairly minor changes in initial conditions, or even accidents along the way, it might never have happened. Had political and military developments taken different turns in Europe, conservative forces might have prevailed and taken a more hostile attitude toward the new and more progressive interpretation of the world. There was nothing predetermined or inexorable in the ultimate triumph of scientific progress and sustained economic growth, any more than, say, in the eventual evolution of Homo sapiens (or any other specific species) as dominant on the planet.

One outcome of the activities in the market for ideas after 1600 was the European Enlightenment, in which the belief in scientific and intellectual progress was

translated into an ambitious political programme, a programme that, despite its many flaws and misfires, still dominates European polities and economies. Notwithstanding the backlash it has recently encountered, the forces of technological and scientific progress, once set in motion, might have become irresistible. The world today, after all, still consists of competing entities, and seems not much closer to unification than in 1600. Its market for ideas is more active than ever, and innovations are occurring at an ever faster pace. Far from all the low-hanging technological fruits having been picked, the best is still to come.

15 February 2017

Joel Mokyris the Robert H Strotz Professor of Arts and Sciences and professor of economics and history at Northwestern University in Illinois. In 2006, he was awarded the biennial Heineken Award for History offered by the Royal Dutch Academy of Sciences. His latest book is A Culture of Growth: Origins of the Modern Economy (2016).

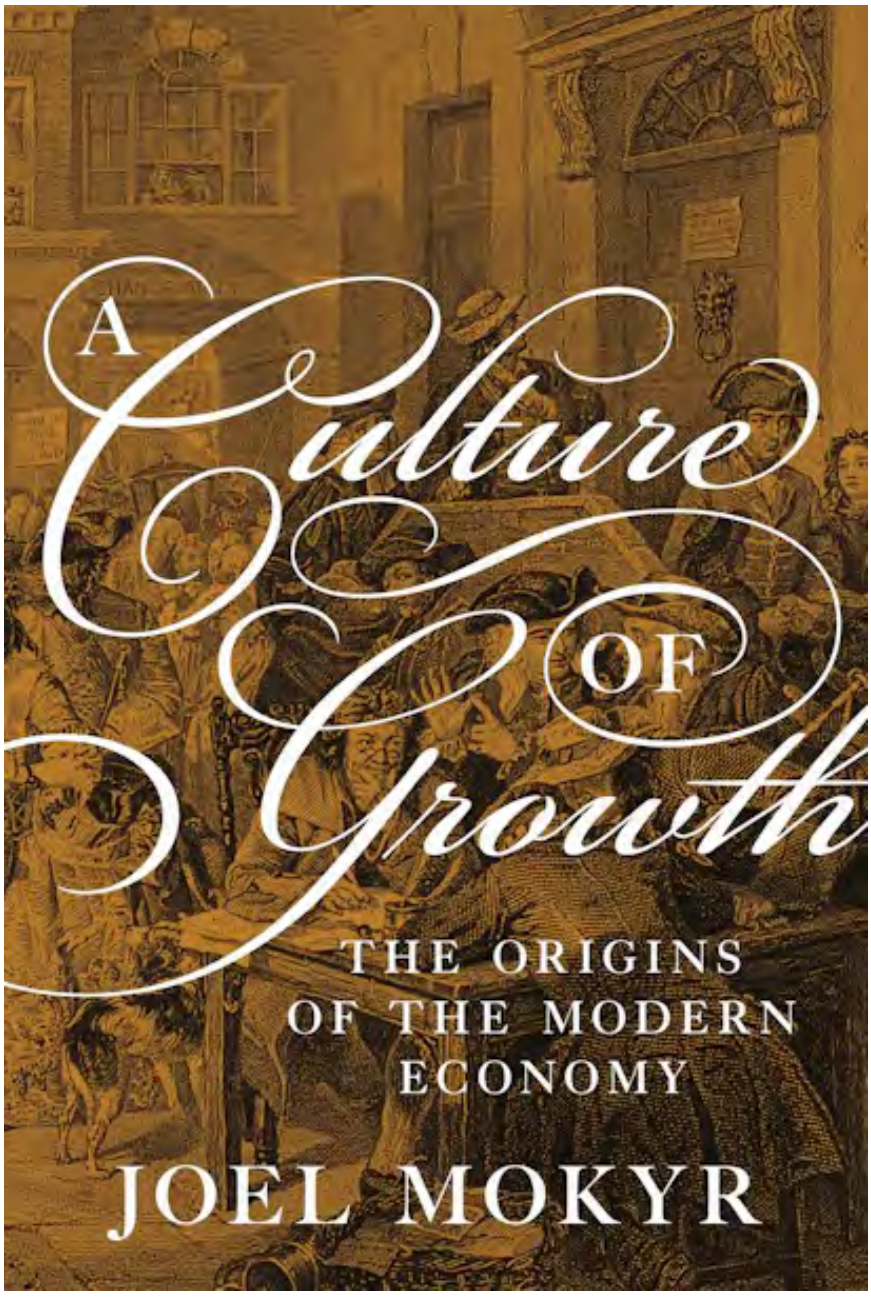

***

№ 2.816-3

Как и почему начался современный мир и его беспрецедентное процветание?

Изученные тома историков, экономистов, политологов и других ученых наполняют многие книжные полки объяснениями того, как и почему процесс современного экономического роста или «Великого обогащения» взорвался в Западной Европе в 18 веке.

Одним из старейших и наиболее убедительных объяснений является *длительная политическая фрагментация* Европы. На протяжении веков ни один правитель никогда не мог объединить Европу так, как монголы и Мины объединили Китай.

Следует подчеркнуть, что **успех Европы не был результатом какого-либо неотъемлемого превосходства европейской (и гораздо менее христианской) культуры**.

Скорее, это было то, что известно как ***классическое эмерджентное свойство***,

> **— сложный и непреднамеренный результат более простых взаимодействий в целом.**

Современное европейское экономическое чудо было результатом условных институциональных результатов.

Это не было ни спроектировано, ни запланировано.

Но это произошло, и как только это началось,

> 1) — **это вызвало самоусиляючаю динамику экономического прогресса, которая сделала основанный на знаниях рост как возможным, так и устойчивым**.

Как это сработало?

Короче говоря,

> 2) **— политическая фрагментация Европы спрыла к продуктивной конкуренции.**

Это означало, что

> 3) — европейские правители конкурировали за лучших и самых продуктивных интеллектуалов и ремесленников.

Экономический историк Эрик Л. Джонс назвал это "системой штатов".

Затраты на европейское политическое разделение на несколько конкурирующих государств были значительными:

> 4) — **они включали почти непрекращающиеся войны, протекционизм и другие координационные сбои.**

Однако многие ученые теперь считают, что **в долгосрочной перспективе выгоды конкурирующих государств могли бы быть больше, чем затраты**.

В частности,

> 5) — **существование нескольких конкурирующих государств поощряло научные и технологические инновации.**

Идея о том, что европейская политическая фрагментация, несмотря на очевидные издержки, также принесла большую пользу, имеет выдающуюся линию.

В заключительной главе *«Истории упадка и падения Римской империи» (1789)* Эдвард ***Гиббон*** писал:

> «Европа в настоящее время разделена на 12 могущественных, хотя и неравных королевств». Три из них он назвал «респекабельными содружествами», остальные — множеством меньших, хотя и независимых государств.
>
> «Злоупотребления тиранией сдерживаются взаимным влиянием страха и стыда», - написал Гиббон, добавив, что «республики приобрели порядок и стабильность; монархии впитывали принципы свободы или, по крайней мере, умеренности; и некоторое чувство чести и справедливости вводится в самые дефектные конституции общими манерами времени».

Другими словами, **соперничество между государствами и их примеры друг к другу также привели к некоторым из худших возможностей политического авторитаризма**.

Гиббон добавил, что

> «в мире прогресс знаний и промышленности ускоряется подражанием стольких активных конкурентов».

Другие писатели Просвещения, например, Дэвид ***Хьюм*** и Иммануил ***Кант***, видели это так же.

От реформ российского Петра Великого в начале 18-го века до панической технологической мобилизации Соединенных Штатов в ответ на запуск «Спутника» Советским Союзом в 1957 году, межгосударственная конкуренция была мощным экономическим движустом.

Что еще более важно, возможно,

> — **«государственная система» ограничивала способность политических и религиозных властей контролировать интеллектуальные инновации**.

Если бы консервативные правители подавили еретическую и подрывную (то есть оригинальную и творческую) мысль, их самые умные граждане просто ушли бы в другое место (как это сделали многие из них).

Возможное возражение против этой точки зрения заключается в том, что **политической фрагментации было недостаточно.**

> — Индийский субконтинент и Ближний Восток были *фрагментированы* на протяжении большей части своей истории, и Африка еще больше, но они *не пережели Великого обогащения.*

Очевидно, **что нужно было больше**.

Размер «рынка», с которым столкнулись интеллектуальные и технологические новаторы, был одним из элементов научно-технического развития, которому, возможно, не уделялось столько внимания.

Например, в 1769 году Мэтью Болтон написал своему партнеру Джеймсу Уотту:

> — «Мне не стоит производить [ваш двигатель] только для трех округов; но я считаю, что это очень стоит того, чтобы сделать это для всего мира».

То, что было верно для паровых двигателей, в равной степени верно для книг и эссе по астрономии, медицине и математике.

Написание такой книги сопявало постоянные расходы, и поэтому размер рынка имел значение. Если бы фрагментация означала, что избирательный округ каждого новатора был небольшим, это ослабило бы стимулы.

Однако в ранней современной Европе политическая и религиозная фрагментация не означала небольшую аудиторию для интеллектуальных новаторов.

Политическая фрагментация существовала наряду с замечательным интеллектуальным и культурным единством.

Европа предложила более или менее интегрированный рынок идей, общеконтинентальную сеть ученых мужчин и женщин, в которой распространялись и распространялись новые идеи.

Европейское культурное единство коренилось в его классическом наследии и, среди интеллектуалов, в широком использовании латыни в качестве лингва-франка.

Структура средневековой христианской церкви также обеспечивала элемент, общий для всего континента. Действительно, задолго до того, как термин «Европа» был широко использован, он назывался «Христианство».

Если бы интеллектуалы Европы двигались с беспрецедентной частотой и легкостью, их идеи двигались еще быстрее.

В то время как на протяжении большей части Средневековья интенсивность интеллектуальной деятельности (как с точки зрения количества участников, так и с точки зрения жары дебатов) была легкой по сравнению с тем, чем она должна была стать, после 1500 года она была транснациональной.

В ранней современной Европе национальные границы мало имели значения в тонком, но живом и мобильном сообществе интеллектуалов в Европе.

Несмотря на медленные и неудобные поездки, многие из ведущих интеллектуалов Европы перемещались туда-сюда между государствами.

> И уроженец Валенсии Хуан Луис Вивес, и уроженец Роттердама Дезидериус Эразм, два из самых выдающихся лидеров европейского гуманизма 16-го века, воплотили в себе лидерство ведущих европейских мыслителей: Вивес учился в Париже, большую часть своей жизни прожил во Фландрии, но также был членом Колледжа Корпус-Кристи в Оксфорде. Некоторое время он служил репетитором дочери Генриха VIII Марии. Эразм вернулся между Левеном, Англия и Базелем. Но он также провел время в Турине и Венеции. Такая мобильность среди интеллектуалов стала еще более выраженной в 17 веке.

Если европейские интеллектуалы двигались с беспрецедентной частотой и легкостью, их идеи двигались еще быстрее.

Через печатный станок и значительно улученную почтовую систему письменные знания быстро распространялись.

> 1) — В относительно плюралистической среде ранней современной Европы, особенно в отличие от Восточной Азии, консервативные попытки подавить новые идеи провалились.
>
> 2) — Репутация интеллектуальных суперзвезд, таких как Галилео и Спиноза, была такой, что если бы местная цензура пыталась запретить публикацию их работ, они могли бы легко найти издателей за рубежом.

«Запроненные» книги Галилея были быстро вывезены из Италии и опубликованы в протестантских городах.

— Например, его Discorsi был опубликован в Лейдене в 1638 году, а его Dialogo был переиздан в Страсбурге в 1635 году. Издатель Спинозы, Ян Риверц, разместил «Гамбург» на титульной странице Трактата, чтобы ввести в заблуждение цензоров, несмотря на то, что книга была опубликована в Амстердаме.

Для интеллектуалов разделенная и нескоординированная политика Европы усилила интеллектуальную свободу, которая просто не могла существовать в Китае или Османской империи.

После 1500 года уникальное сочетание политической фрагментации Европы и ее общеевропейских институтов обучения привело к драматическим интеллектуальным изменениям в распространении новых идей.

Книги, написанные в одной части Европы, нашли свой путь в другие.

Вскоре они были прочитаны, процитированы, плагиатом, обсуждены и прокомментированы повсюду. Когда новое открытие было сделано в любой точке Европы, оно обсуждалось и тестировалось по всему континенту. Спустя пятьдесят лет после публикации текста Уильяма Харви о распространении крови Де Моту Кордиса (1628), английский врач и интеллектуал Томас Браун размышлял об открытии Харви, что «при первом козыре циркуляции все школы Европы пробормотали ... и осуждали его всеобщим голосованием ... но в конце концов [это было] принято и подтверждено прославленными врачами».

Интеллектуальные суперзвезды того периода обслуживали европейскую, а не местную аудиторию и пользовались репутацией на всем континенте.

Они считали себя гражданами «Республики писем» и рассматривали эту сущность, по словам французского философа Пьера Байля (одного из его центральных фигур), как свободное содружество, империю истины.

Политическая метафора была в основном принятием желаемого за действительное, а не небольшой лестью, но она выражала черты сообщества, которое устанавливает **правила поведения для рынка идей.**

Это был очень конкурентный рынок.

— Прежде всего, европейские интеллектуалы оспаривали почти все и снова и снова демонстрировали готовность убивать священных коров.

Они вместе установили приверженность открытой науке.

Чтобы вернуться к Гиббону: он заметил, что философу, в отличие от патриота, было разрешено рассматривать Европу как единую «великую республику», в которой баланс сил может продолжать колебаться, а процветание некоторых

наций «может быть поочередно возвышенным или подавленным». Но это понимание одной «великой республики» гарантировало «общее состояние счастья, систему искусств, законов и манер». Это «выгодно отличало» Европу от других цивилизаций, писал Гиббон.

В связи с этим **интеллектуальное сообщество Европы пользовалось лучшим из двух миров, как преимуществами интегрированного транснационального академического сообщества, так и конкурентоспособной государственной системы**.

Эта система породила многие культурные компоненты, которые привели к Великому обогащению:

— вера в социальный и экономический прогресс, растущее внимание к научным и интеллектуальным инновациям, а также приверженность баконскому, то есть методической и эмпирически обоснованной, исследовательской программе знаний на службе экономического роста.

— Естественные философы и математики Республики литературы 17-го века приняли идею экспериментальной науки в качестве основного инструмента и приняли использование все более сложной математики в качестве метода понимания и кодификации природы.

Идея экономического прогресса, основанного на знаниях, как первобытных движений промышленной революции и раннего экономического роста все еще является спорной, и это правильно.

Примеров чисто научно обусловленных изобретений в 18 веке немного, хотя после 1815 года их число быстро растет.

Тем не менее, отвергая научную революцию как не относящуюся к современному экономическому росту, мы упускаем из виду тот момент, что

— без постоянно растущего понимания природы ремесленные достижения 18-го века (особенно в текстильной промышленности) медленно, но неизбежно остановили бы.

Кроме того,

— некоторые изобретения все еще нуждались в знаниях ученых, даже если нельзя сказать, что они являются чисто научными.

Например,

— морской хронометр, одно из самых важных изобретений эпохи промышленной революции (хотя редко упоминается как его часть), стало возможным благодаря работе более ранних математических астрономов.

— Первым был голландский (точнее, фризский) астроном и математик 16-го века Джемме Рейнерсзун, известный как Джемма Фризиус, который предположил возможность того, что Джон Харрисон (гениальная часовщик, который разострешил эту тернистую проблему) на самом деле сделал в 1740 году.

Триумф научного прогресса и устойчивый экономический рост были не более предопределены, чем эволюция Homo sapiens как доминанта на планете.

Интересно отметить, что

1) — достижения в науке были обусловлены не только появлением открытой науки и растущей утонченностью транснационального рынка идей.

Они также были обусловлены

2) — появлением лучших инструментов и инструментов, которые способствовали исследованиям в области естественной философии.

Наиболее важные из них включают микроскоп, телескоп, барометр и современный термометр. Все они были разработаны в первой половине 17 века.

Улучшенные инструменты в физике, астрономии и биологии опровергли многие заблуждения, унаследованные от классической античности.

— Недавно обнаруженные представления о вакууме и атмосфере стимулировали появление атмосферных двигателей. В свою очередь, паровые двигатели вдохновили ученых на исследование физики преобразования тепла в движение. Спустя более века после первого насоса Ньюкомена (известный двигатель замка Дадли 1712 года) была разработана термодинамика.

В Европе 18-го века взаимодействие между чистой наукой и работой инженеров и механиков становилось все сильнее.

Это взаимодействие 1) — пропозициональных знаний (знание «что») и 2) — предписывающих знаний (знание «как») представляло собой положительную обратную связь или *автокаталитическую модель*.

— В таких системах, как только процесс начитаться, он может стать самоходным.

В этом смысле

— рост, основанный на знаниях, является одним из самых стойких исторических явлений, хотя условия его сохранения сложны и требуют, прежде всего, конкурентного и открытого рынка идей.

Мы должны признать, что *великое обогащение* Европы (и мира) никоим образом не было неизбежным.

С довольно незначительными изменениями в первоначальных условиях или даже несчастными случаями на этом пути, это, возможно, никогда не произошло.

Если бы политические и военные события в Европе развивались по-разному, консервативные силы могли бы одержать победу и занять более враждебное отношение к новой и более прогрессивной интерпретации мира.

Не было ничего предопределенного или неумолимого в окончательном триумфе научного прогресса и устойчивого экономического роста, не более того, как, скажем, в возможной эволюции Homo sapiens (или любого другого конкретного вида) как доминирующего на планете.

Одним из результатов деятельности на рынке идей после 1600 года было Европейское Просвещение, в котором вера в научный и интеллектуальный прогресс была переведена в амбициозную политическую программу, программу, которая, несмотря на свои многочисленные недостатки и промахи, все еще доминирует в европейских странах и экономиках.

Несмотря на негативную реакцию, с которой он столкнулся в последнее время, силы технологического и научного прогресса, когда-то пришедшие в движение, могли стать неотразимыми. В конце концов, сегодняшний мир все еще состоит из конкурирующих сущностей и кажется не намного ближе к объединению, чем в 1600 году. Его рынок идей более активен, чем когда-либо, и инновации происходят все более быстрыми темпами. Далеко не все низко висячие технологические фрукты, которые были собраны, лучшее еще впереди.

***

№ 2.817

Очільниця партії «Слуга Народу» Олена Шуляк: доступна соціальна оренда житла – один з надважливих пунктів нового житлового законодавства

2024-05-16

Авторка: Наталя ***Толуб***

За оцінками уряду, через війну близько 2 млн українців залишилися без даху над головою.

Ще 5 мільйонів вимушених переселенців виїхали зі своїх домівок та потребують житла.

***

Розв'язувати це питання може *соціальна оренда*, яка *незабаром* має *з'явитися* у нашій країні.

Голова Комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, очільниця партії «Слуга Народу» Олена ***Шуляк*** розповіла в ексклюзивному інтерв'ю про

1) — запровадження в Україні нового виду оренди житла,

2) — чи готове українське житлове законодавство до введення такого механізму та

3) — за яких умов він ефективно запрацює.

***

– Чому саме зараз в Україні планують запровадити соціальну оренду житла?

– Соціальна оренда як механізм, який в країнах ЄС вже багато десятиліть ефективно розв'язує житлове питання громадян,

— один з надважливих пунктів *нового житлового законодавства*, над яким ми зараз активно працюємо.

Чинне законодавство з цього приводу,

1) — по-перше — неймовірно застаріле, 2) -— по-друге — неефективне.

Це, до речі, і є однією з трьох причин, чому ми зараз плануємо запроваджувати такий інструмент, як соціальна оренда.

2) — Друга причина — **неможливість українських громадян повернутися з-за кордону**, які були змушені тікати туди від війни. Дуже часто вони не можуть повернутися в Україну просто тому, що їм немає куди повертатися, адже їхнє житло знищив ворог.

3) — Третя причина — **зобов'язання України виконати умови ЄС**, за якими він виділяє нам 50 млрд євро протягом 2024-2027 років в рамках програми Ukraine Facility. Нове, сучасне і, що важливо, ефективне житлове законодавство — одна з тих умов, без яких ці кошти нам отримати не вдасться.

Тобто, як ми бачимо, у нас є сукупність факторів, які наразі стали причиною нового житлового законодавства, частиною якого і є соціальна оренда.

– Кому вона буде доступна?

– Взагалі, всім тим українцям, які потребують покращення своїх житлових умов і які не можуть з певних об'єктивних причин реалізувати своє право на житло — право, гарантоване Конституцією.

Але тут важливо розуміти, що

1) — сама по собі соціальна оренда не зможе виконати це завдання.

Однак

2) — у комплексі з іншими сучасними, європейськими механізмами, які прописані у нашому законопроєкті «*Про основні засади житлової політики*», — так.

Відтак,

1) —.з **середини минулого 2023 року** **Уряд разом з *великою кількістю наших міжнародних партнерів* і *міжнародних експертів* працював над тим, щоб створити його**.

Цей законопроєкт

2) — **планується** зареєструвати **протягом наступних двох місяців**.

Згідно з попередніми напрацюваннями, може бути передбачено два формати соціальної оренди — залежно від доходу орендаря.

Тобто

— певний відсоток ринкової вартості платитиме громадянин, а іншу частину буде субсидіювати держава.

Ми **очікуємо**, що Міністерство розробить детальну методику розрахунку вартості такої оренди.

Вона буде середньостроковою або довгостроковою. Договори оренди обов‘язково будуть реєструватися. І на таку оренду матимуть право зокрема внутрішньопереміщені особи.

Також

ми **плануємо** запустити такий формат соціальної оренди як ***оренда з правом викупу***.

– Механізми соціальної оренди популярні в Європі. Що саме Україна запозичила з них?

– По суті, соціальна оренда і є тією практикою, яку ми запозичили в ЄС. Але важливо наголосити, що ефективно запрацює вона тільки за умови, якщо ми адаптуємо цей механізм під українські реалії.

Загалом,

1) — у країнах ЄС досить поширеною є практика, коли громадяни комбінують дві форми житлової підтримки — наприклад, користуються соціальним житлом і паралельно будують власне з залученням державних фінансово-кредитних механізмів.

Або ж

2) — орендують житло з фонду комунальної власності, а платежі від цього йдуть у револьверний фонд житла, яке можна буде отримати за правом викупу.

Такі ж практики поєднання інструментів **можуть** запровадити й в Україні.

2. Як фінансуватимуть соціальну оренду?

– Яким чином буде організована така оренда? Звідки будуть йти платежі на житловий фонд?

– Орендодавцем у такому випадку буде виступати громада, оскільки здаватися в оренду буде житло, яка перебуватиме на її балансі.

Одразу хочу наголосити:

> — дуже багато для успіху як соціальної оренди в Україні, так і нової житлової політики загалом залежатиме від того, які зобов‘язання погодяться на себе взяти органи місцевого самоврядування (ОМС).

Отже, квартири з житлового фонду громад надаватимуться орендарям для соціальної оренди на підставі договору, який підлягатиме обов’язковій державній реєстрації.

Платежі за оренду будуть надходити до ОМС і від орендарів, і від держави, яка за потреби субсидіюватиме надання цієї послуги.

Кошти від цих платежів йтимуть на утримання фонду соціального житла, на будівництво нового житла для нього і також частково на оплату оренди житла, яке перебуває у приватній власності.

Нижче я розкажу, як це може працювати.

Також ми ***вивчаємо можливість*** повного покриття державою витрат на соціальну оренду.

– Як буде фінансуватися державою програма соціальної оренди? Як буде наповнюватися житловий фонд?

– Всі процеси, пов‘язані з формуванням житлового фонду ми пропишемо в окремому законопроєкті — *«Про житловий фонд»*.

До речі,

над ним ми вже почали працювати — паралельно з рамковим законопроєктом *«Про основні засади відновлення»*.

Поки необхідно констатувати — **98% житлового фонду сьогодні є у приватній власності**.

Це — результат приватизації державного житла, яка відбувалася у дев‘яностих і нульових роках. Тож всі моменти, пов‘язані з формуванням житлового фонду, — надважливі для реалізації ефективної житлової політики.

Отже, по-перше, ми плануємо, що житловий фонд складатиметься переважно з житла, яке перебуває на балансі громад.

Тому важливою умовою при формуванні цього фонду буде

— інвентаризація у громадах потенційних об‘єктів для нього, оскільки таке житло можливо і є, але через те, що подібний актив ще ніколи не інвентаризувався, його наявність неможливо оцінити.

Додатково

— фонд може поповнюватися, зокрема, за рахунок реставрації застарілого житлового фонду — це ще одна поширена практика, яку Україна запозичила у ЄС.

Також

— громади зможуть використовувати для оренди не лише власний житловий фонд, а й приватний. В обмін на це власники житла зможуть отримувати податкові преференції.

Ще одне можливе джерело наповнення фонду

— кошти від викупу орендарями житла, яке надавалося їм в оренду.

На введені цього інструменту наполягали наші міжнародні партнери.

Суть наступна:

— якщо орендар винаймає свою квартиру протягом 10-20 років (ці терміни ми зараз якраз обговорюємо), в нього з‘являється право викупити це житло у громади за залишковою вартістю. А кошти і від його оренди, і отримані за його продаж, йтимуть якраз на поповнення житлового фонду громади. Нове житло для цього може будувати з нуля (у нас для цього є, зокрема, державний оператор «Укрфінжитло») або купувати на ринку.

Щодо фінансування додам наостанок, що

— Європейський інвестиційний банк за підтримки Європейської комісії розглядає можливість запровадження в Україні пілотного проєкту зі створення соціального житла.

Партнери хочуть надати 200 млн євро для наших муніципалітетів, громад, щоб була швидша реалізація механізму соціального житла.

— Щоб ще до ухвалення закону створити та подивитися, як працюватиме механізм.

Тобто, ми,

1) — з одного боку, ***міняємо законодавчу базу***,

2) — а з іншого – **робимо практичні кроки, які можна буде оцінити, подивитися, яким чином побудували, здали в оренду, *зрозуміти* чи вистачає коштів від оренди на утримання цього житлового фонду**.

Сподіваємося, що Європейська комісія долучиться і підтримає цей проєкт інвестиційними грантами.

3. Від яких факторів залежить запуск соціальної оренди

– За Вашими прогнозами, коли *соціальна оренда житла* може запрацювати в Україні?

– Терміни запуску механізмів соціальної оренди на практиці залежатимуть від трьох важливих факторів, які між собою тісно взаємопов‘язані.

По-перше, нам потрібен закон, в якому будуть прописані всі базові складові ефективної житлової політики. Про нього, про законопроєкт «Про основні засади житлової політики», я вже згадувала. Але він рамковий, тобто лише закладає основні напрямки.

Напрацювання цього законопроєкту вже є і були презентовані профільним Міністерством на початку квітня 2024. Нещодавно ми завершили публічні консультації, щоб зібрати зауваження і пропозиції щодо нього у всіх стейкхолдерів, причетних до створення житлової політики, і, головне, у громадськості, для якої ця проблема нагальна. Вони оцінили наші напрацювання і дали рекомендації як цей законопроєкт покращити. **Якраз зараз ми цим і займаємось**.

Тож після необхідного доопрацювання ми зареєструємо законопроєкт, щоб провести через перше читання. Очікуємо, що зможемо **зареєструвати його вже *протягом двох місяців***.

Але щоб житлове законодавство змогло врегулювати всі аспекти нової й ефективної житлової політики, **потрібен не лише цей законопроєкт**.

Тому ми плануємо розробити ще декілька окремих законопроєктів, крім рамкового,

— 1) про *житловий фонд соціального призначення*, 2) про *соціальну оренду*, 3) про *управління фондом соціального призначення*.

Причому, другий законопроєкт — *«Про житловий фонд соціального призначення»* — ми вже почали готувати також, не чекаючи реєстрації рамкового.

Кожен з цих законопроєктів, крім напрацювань, потребуватиме публічних консультацій і доопрацювань згідно з пропозиціями, отриманими в результаті.

І головне, дуже багато залежатиме від того, коли всі ці законопроєкти стануть законами. Далі важливий процес їх імплементації.

Тож

> **— озвучувати якісь конкретні терміни на даному етапі важко**.

З іншого боку,

> **— у нас є зобов‘язання перед ЄС, який виділяє нам 50 млрд євро протягом 2024-2027 років в рамках програми Ukraine Facility.**

Однією з низки вимог ЄС у цьому плані є якраз створення нового *житлового законодавства*.

Тобто

> — **зволікати з цим нам не можна**, оскільки від цього залежить допомога у фінансуванні процесі відновлення України.

***

№ 2.818

ZN.UA

КВАДРАТ ПРЕЗИДЕНТСТВА. ЯКОЮ Є ЦІНА ЛЕГІТИМНОСТІ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО

2024-05-20

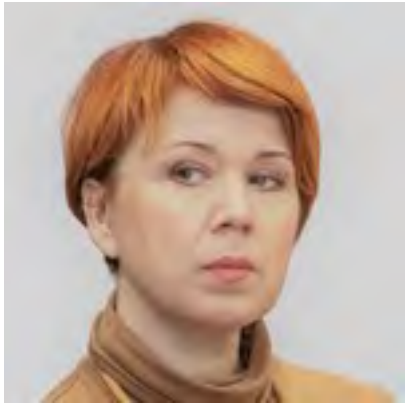

Інна Ведернікова, Редактор відділу політики ZN.UA

Війна натренованою рукою пише новітню історію України, в центрі якої нині — президент Володимир Зеленський. Його інавгурація відбулася рівно п’ять років тому — 20 травня 2019 року.

Конституційний термін мирних повноважень вичерпано.

Але

річ не в буцімто «нелегітимному» статусі Зеленського (цей наратив Росія активно намагається нав’язати Україні й міжнародній спільноті), а в новому ступені його відповідальності.

Відповідальності людини, яка до кінця війни залишиться президентом України, але яку українці на другий термін не обирали.

Водночас воєнну каденцію президента окреслено не лише Конституцією (гарантує безперервність влади) та законом про воєнний стан (указує на неможливість проводити вибори), а й установленими самим Зеленським межами, всередині яких нам доведеться жити й воювати.

Йдеться про чотири сторони фігури, якою визначаються роль і місце Володимира Зеленського в керівництві країною, що воює.

Нині **здається, що цей чорний квадрат замкнений і не має виходу.**

Та розгляньмо все-таки всі його рівновеликі сторони й зрозуміймо: шанс вийти є.

1. Сторона перша: якби була можливість, то президента Зеленського слід було б поміняти

Поміняти

1) —.**як людину, котра не зрозуміла, що з п'ятьма-шістьма менеджерами не можна управляти державою, а можна лише займатися «рішаловом»**.

2) — Як людину, котра не зрозуміла, що **система піару не може замінити систему постановки завдань і контролю над їх виконанням**.

3) — Як людину, котра не зрозуміла, що **державній машині ворога потрібно протиставити власну державну машину**, а не спорадичні запізнілі заходи безініціативних чиновників.

Водночас, безперечно, ми не можемо не визнати, що

— ***Зеленському*** випала найважча президентська каденція, яка почалася ***пандемією*** й завершилася повномасштабною ***війною*** з Росією.

Інше питання

— **як він відповів на кинуті історією виклики**.

Адже

— Україна нині потребує не просто концентрації влади президентом, який в умовах воєнного стану позбавив суб'єктності парламент, уряд, місцеве самоврядування та силовиків.

Вона потребує

— **повного використання цієї зброї заради перемоги**, якщо вже Зеленський узяв на себе таку відповідальність, часто на противагу Конституції.

Однак

— **централізувавши Україну, як Путін Росію, Зеленський абсолютно не розуміє, як правильно поводитися з цією зброєю**.

Саме тому влада

— тільки 2023 року почала серйозно на державному рівні займатися дронами;

— тільки 2024-го замислилася над переведенням виробництв ВПК під землю;

— лише у квітні 2024 року провела міжвідомчу нараду, щоб визначити критичні місця в енергетиці та способи їх захисту;

— тоді ж ухвалила закон про мобілізацію тощо.

Тобто

— зробила все, що мала зробити 2022 року.

І дуже багато чого ще не зробила. І не зробить, бо *Зеленський* інших підходів уже не навчиться.

Він

— **не залучить до уряду кваліфікованих людей**.

— **Тільки своїх.**

Він

— **не зрозуміє, як працює державна машина**.

Він

— **не змінить нормативки уряду на те, що називають *нормативкою воєнного часу***.

Зустрічне запитання, яке кинув журналістам президент:

«А от ви самі скажіть, що це означає — перевести країну на воєнні рейки?», так і залишилося для Верховного головнокомандувача без внутрішньої відповіді.

Коли команда Януковича переводила країну на спортивні рейки, завалюючи Євро-2012, було призначено нового відповідального віцепрем'єра Бориса ***Колеснікова***.

— Він провів через уряд рішення: всі документи з грифом «Євро-2012» розглядаються за 24 години.

А **в нас під час війни постанови в уряді готують і ухвалюють місяцями.**

Водночас президент і далі вважає:

— якщо він віддав розпорядження, то його беззаперечно виконують.

— Не виконують.

І **річ не лише в тім, що на дверях в ОПУ стоїть «викидайло» Єрмак**.

А в тім, що всі прикривають власні дупи, знаючи:

— щойно буде проведено операцію з державними грішми, до тебе прийдуть голодні аудитори, БЕБ, ДБР, ОГПУ та інші.

Тому уряд Зеленського (не Шмигаля) безініціативний.

Депутати у своїй ефективній більшості позбавлені суб'єктності й так само безініціативні.

1) — Середня ланка перелякана й ховається від будь-яких завдань.

2) — **Система державного управління практично не працює**.

Але

— найстрашнішим є те, що вона не працює передусім у Міністерстві оборони, яке за Конституцією є президентським.

Там рішення ухвалюють по пів року. З новим, старим і будь-яким іншим міністром. Навіть на їхньому рівні й усередині їхніх компетенцій.

Державні завдання загалом ставлять хаотично, їх виконання не контролюють.

У підсумку

— **через некомпетентність і пасивність ми втрачаємо більше, ніж вони крадуть**.

Так, Зеленський і далі досить успішно веде міжнародну політику.

Яка могла б бути ще ефективнішою,

1) — якби під правильні слова, які він озвучує назовні, за два роки (!) повномасштабної війни було закладено надійний внутрішній фундамент;

2) — якби в нього була інша кадрова політика;

3) — якби він реально був зацікавлений у ліквідації корупційних схем, що зростають у геометричній прогресії;

4) — якби він інакше працював із послами, не перетворюючи інститут на відстійник «збитих льотчиків»;

5) — якби по-справжньому задіяв служби зовнішньої розвідки.

Нескінченна кількість «якби…».

Адже

— в гаранта Конституції апріорі є ширший інструментарій, ніж в Андрія Єрмака та піар-компанії Ендрю Мака в США.

2. Сторона друга: вибори в умовах війни неможливі

Автори ZN.UA неодноразово аналізували юридичний складник проведення виборів президента під час війни.

Нагадаємо головне:

— відповідь на запитання про терміни повноваження президента розкидано в статтях 103 і 108 Конституції України.

І на відміну від парламентських виборів, де Конституція прямою статтею забороняє їх проведення під час війни, **стосовно президентських прямої заборонної норми немає.**

Так, ***стаття 103*** визначає, що

— «президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного й прямого виборчого права шляхом таємного голосування **строком на п’ять років**».

Тоді як у ***статті 108*** зазначено, що

— «президент України виконує свої повноваження до вступу на пост новообраного президента України».

Однак

— підставою для дострокового припинення є відставка, неможливість виконувати повноваження за станом здоров’я, через імпічмент і смерть.

«На жаль, **конституційну прогалину перевели в політичний дискурс**, — пише кандидатка політичних наук, старша наукова співробітниця інституту ім. І. Кураса НАН України Ірина Овчар. —

Попри те, що

— логіка прочитання норм та їх зв’язок свідчать, що для забезпечення безперервності влади та її передачі **президент має виконувати свої повноваження весь період, навіть після п’ятирічного строку, поки не буде обрано наступного**».

А

— **наступного президента, згідно із законом про воєнний стан, можна обрати лише після скасування цього стану**.

Є ще ціла *низка об’єктивних чинників*,

— **які унеможливлюють проведення будь-яких виборів під час війни.**

Ключовими є ***відсутність реєстру виборців*** на тлі мільйонів як внутрішніх переселенців, так і українців, котрі через війну виїхали за кордон, і як наслідок — неможливість дотягнутися до голосів офлайн при тому, що до виборів онлайн немає довіри не лише в потенційних виборців, а й у міжнародних партнерів.

Важливо також розуміти, що ***Зеленського*** 2019 року обрали президентом на демократичних виборах із результатом, який не викликає сумнівів, — 74%. Обрали на всій території України, крім окупованих частин Донецької та Луганської областей.

Якщо ж тепер проводити вибори, то його можуть тлумачити як президента вільної частини України, а не новоокупованих Росією територій.

Неможливо країну, яка й без того розвалюється, занурити у виборчий процес, де політики відразу забудуть про війну.

— Ми й зараз бачимо, як Юлія ***Тимошенко*** та Дмитро ***Разумков*** паразитують на темі ***мобілізації***.

Ще й не таке буде!

А якщо до того ж запустити вибори, то вони просто вщент рознесуть усе в боротьбі за руїни всеукраїнського Бахмута.

3. Сторона третя: навіть якщо вибори провести зараз, на них переможе Зеленський

Якщо ми хочемо для країни усвідомленого майбутнього, то цього допустити не можна.

А Зеленський на сьогодні є безальтернативним.

— Навіть міф про можливу потенційну конкуренцію Залужного ліквідовано й поховано в Туманному Альбіоні.

— Можливо, Валерій Федорович і передумає колись (ми такого не виключаємо), але його прагнення йти в політику на цьому етапі дорівнює нулю.

Зеленський повністю зачистив поле. Він **прибрав із влади всіх, хто міг би стати зародком майбутнього кандидата**.

Ситуацію не змінить навіть низький показник довіри до Зеленського:

— опитування соціологічної групи «Рейтинг» засвідчує, що довіра до президента впала з 95% на початку повномасштабного вторгнення 2022 року до 63% у лютому 2024-го.

Але **в Україні наразі не вималювалася людина, в яку вона могла б закохатися.** У неї нині немає сил навіть шукати очима. Сирський створений не для любові, хоча довіра до армії стабільно тримається на рівні 90%.

Тому

— Україна знову вийде за набридлого, але зрозумілого.

І якщо це станеться,

— це доб'є її після закінчення війни.

4. Сторона четверта: росіяни й далі «розгойдуватимуть човен»

Росія вираховує всі сценарії та ситуації. Її влаштовують вади Зеленського, водночас Путін теж розуміє, що заміни Зеленському наразі немає. Тому поставив завдання: просто розгойдувати човен. Причому не так усередині України, як за її межами.

Недавня заява Путіна в Китаї про те, що «легітимність президента України Володимира Зеленського має значення для РФ, доленосні документи потрібно підписувати з легітимною владою», — саме з цієї обойми.

Росіяни навчилися дуже серйозно й системно використовувати спецслужби, колосальні бюджети для успішної роботи з опозиційними силами, впливовими журналістами та громадськими лідерами думок у країнах-партнерах України. Вони точно не обмежаться роликами із Зеленським у королівській мантії, які запускають в український інформаційний простір. Вони намагатимуться показати Зеленського нелегітимним президентом саме Заходу.

І тут дуже важливо:

1) — чи перейде розмір хвилі, яку вони здіймають і здійматимуть іще сильніше вже завтра, в якісну зміну громадських настроїв усередині України та за кордоном?

2) — Чи зміниться ставлення керівників країн-партнерів до статусу Володимира Зеленського?

Це теж значущий момент, який слід враховувати.

Відповісти ж на цей виклик усередині країни можна лише двома способами.

1. По-перше,

— **рішенням Конституційного суду** України. Якщо цього досі не зробили депутати, президент має сам звернутися до КСУ, щоби той виніс вердикт і закрив рота російським пропагандистам чіткою та єдино законною відповіддю.

2. По-друге,

— хоч як би це суперечило тому, що ми вже сказали, — **повною підтримкою президента** як легітимного глави держави. Суспільством, армією, політичними силами.

5. Ціна легітимності Володимира Зеленського

Але!

Підтримка статусу не означає підтримки курсу.

Адже завдання України — не просто воювати, а перемагати.

Якщо не в класичному розумінні воєнної перемоги над Росією в кордонах 1991 року, то точно самих себе.

Інакше

— ще один наратив росіян ***«Зеленський утримує владу тільки завдяки війні»*** міцно вкорениться в українському суспільстві. Вийти за межі чорного квадрата президентства Зеленського, що скував нас, — головний виклик. Передусім для самого президента, який має цей виклик усвідомити й прийняти.

Як суспільство усвідомлює й приймає те, що залишаючись при владі, Зеленський стартує у свою нову каденцію із ситуації цугцвангу:

— вибори неможливі — концентрація влади президентом — криза держуправління — погіршення ситуації на фронті — вибори неможливі — концентрація влади президентом…

Те, як стрімко засмоктує нас ця вирва, розуміє втомлена українська армія, яка відбиває наступ росіян. Солдати, здоров'я яких ніхто не цінує, прав яких ніхто не враховує, а норму про демобілізацію особисто президент розігрує лише заради популізму, вилучаючи потім її із законопроєкту. Вони злі, їхню гідність принизили, але вони досі ставлять на перше місце наш суверенітет, продовжуючи за нього воювати.

Кроки влади — завжди в полі зору тих, кому треба буде найближчим часом поповнити лави ЗСУ. Що вони бачать і відчувають, якщо 30% українців розуміють і приймають мотиви «ухилянтів», які тонуть у Тисі?

> **1) — Чи є вихід із цього очевидного руху України до поразки у війні?**
>
> **2) — Як у такій патовій ситуації ми можемо зберегти суверенітет?**
>
> **3) — Що слід зробити владі, аби поліпшити ефективність державного управління, допомогти армії та мотивувати тих, кого мобілізують?**

Ми вже висували ідею створити Уряд національної довіри з технократів.

> На що одержали досить різку відповідь президента на відомій прес-конференції. На жаль, Зеленський не розуміє ступеня покладеної на нього відповідальності й наслідків, які може спричинити таке нерозуміння.

Ми також прочитали величезну кількість реплік у мережах і медіа про те, наскільки гнилі в нас політичні еліти та як легко вони поховають країну. Але її вже ховає Зеленський!

У такій ситуації **вихід тільки в круговій відповідальності політичних еліт, у лавах яких є люди, здатні компетентно управляти міністерствами**.

Зеленський, якщо хочете,

> **— має пов'язати всіх кров'ю, створити уряд, відлучити його від грудей Єрмака, включити парламент і повести Україну до перемоги.**

Як це зробив Черчилль під час Другої світової, коли в Британії виборів теж не проводили, а до уряду включили представників різних партій.

Інакше

> — **ми так і ходитимемо по колу**, змінюючи Камишина на Верещук, Верещук — на Чернишова й назад, по ходу викидаючи в непотріб можливих майбутніх політичних конкурентів. Як це вже сталося із Залужним, Кубраковим і може статися з Федоровим і Будановим.

Тим часом в управлінських помилок завжди є поріг. Україна ще не вмерла, але може. Вона так само не вічна, як і все на цій землі.

— Хоча про це й не розповідають у національному телемарафоні.

Протягом тисячолітньої історії наші предки втрачали її вже неодноразово. Спробуймо відчути це душею та шкірою. Ні на хвилину не забуваючи, як технологічно Росія розгойдує наш човен, а Блінкен б’є веслом по потилиці, нагадуючи про те, що ми загрузли в корупції.

Таким є історичний рахунок за другу воєнну каденцію Зеленського. І якщо виявиться, що він не в змозі його оплатити, то платитиме Україна. Життями. Територіями. Громадянським протистоянням. Суверенітетом. Уже платить.

***

№ 2.819-1

Don's Weekly, 20 May 2024

Part 1

SARCASTOSAURUS

MAY 20, 2024

Good morning everybody!

We’re already in the fourth week of May this year; into the 10th year of this war (if we count all the Russian subversion activities in Ukraine: it’s even longer); plus into the third year of the Russian all-out invasion. Thus, time to put few things into their perspective.

1. Perspective

Meanwhile, this war is so static that a gain or loss of just one treeline 500 meters away can bring joy or disappointment. The loss of 5 or 10 km of territory can invoke despair.

Certainly, the loss of territory is not good news but it pales in significance when compared to the larger picture of rates of losses, production trends and other strategic considerations. Ukraine's biggest concerns are the preservation of manpower, the bombing of infrastructure and the bombing of the front line troops. All other trends are in their favor.

Even when Russian advances are being turned back with great losses, life is difficult for the Ukrainian soldier on the front line, but overall events are trending in his and her favor. The mental challenge is to withstand the emotional toll over the next couple of years as these trends manifest themselves.

2. Kharkiv

8,000 civilians have been evacuated from villages north of Kharkiv. The furthest Russia advanced this week was 3 km, and the furthest they've penetrated into Ukraine is approaching 8 km. Russian forces briefly entered Vovchansk before a Ukrainian counter attack pushed them out. The Russians have since re-entered the town. Ukraine is losing a high number of artillery pieces due to drones.

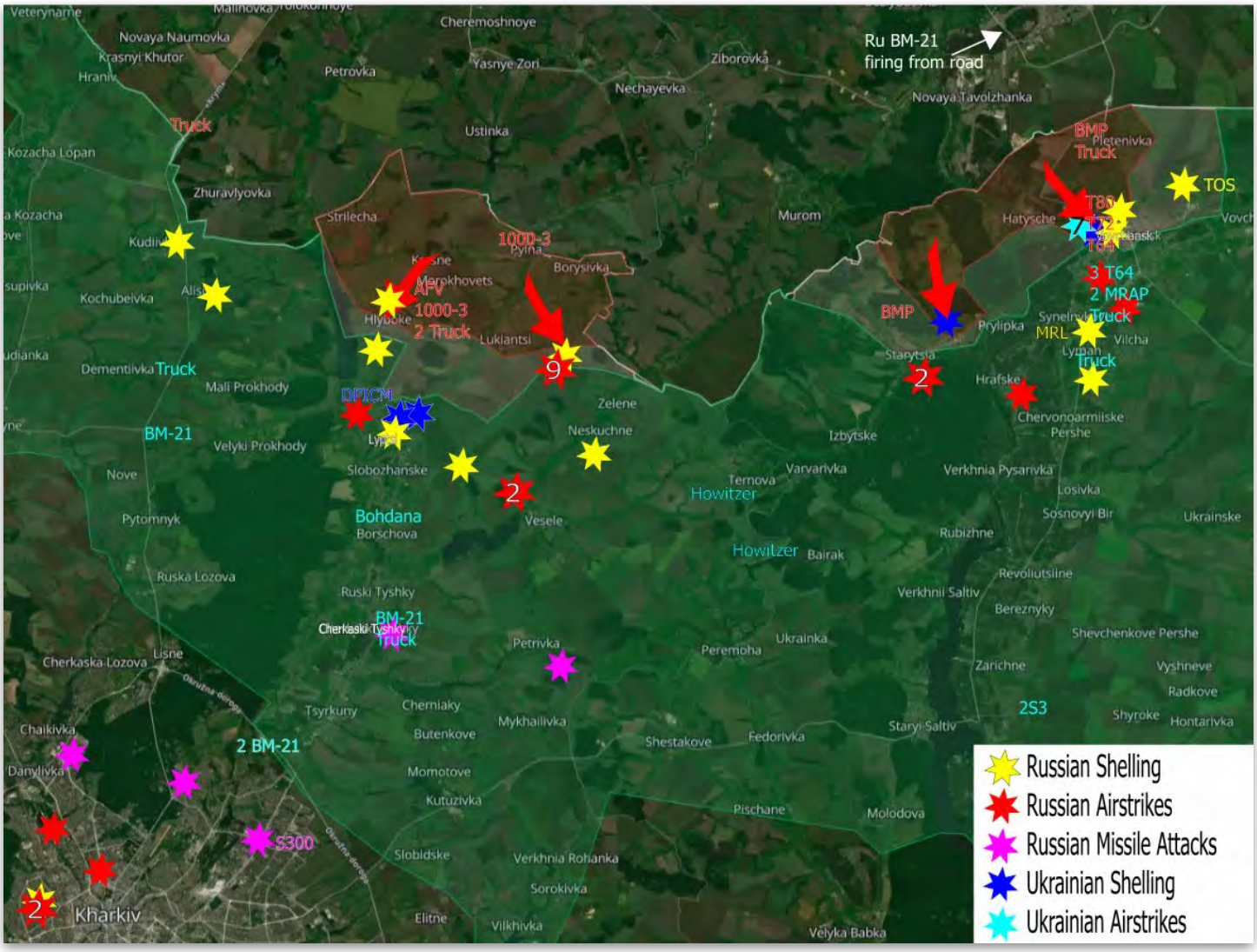

Constructed defenses are 10-12 and 20 km from the border. While the actual Russian advances are limited to two 15 km wide fronts, Syrsky said the active front has now been increased by 70 kilometers.

Alongside these limited gains, Ukrainian reports of Russian daily casualties from last week show they have increased 30-40% in comparison to previous months. The current Russian loss rate is equivalent to about 500,000 casualties a year. In the first 18 months, Russia suffered 300,000 casualties. It is inevitable that Ukrainian casualties have also increased but it is unlikely they have done so at the same rate as Russian casualties.

A group of Russians are cornered in a house. 50.252566, 36.402520…

https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1790797039720075668

A Russian patrol is unaware of a Ukrainian machine gun position. As they move towards it, the Ukrainians wait until they are at point blank range before opening fire…https://x.com/bayraktar_1love/status/1791472261783830601

Two Russian tanks are destroyed outside Vovchansk…

https://t.me/Tsaplienko/53794

A Ukrainian rocket launcher is destroyed…

https://twitter.com/3_bm15/status/1790814407443845268

A Russian rocket launcher fires from 5 km inside Russia. 50°22'57.0"N 36°51'09.3"E…

https://twitter.com/666_mancer/status/1790757079252124100

The 3rd Assault Brigade artillery takes out a Russian SP 120 mm mortar with a guided munition…

https://twitter.com/DefenceU/status/1790793264464842818

A Russian squad is spotted in the open…

https://twitter.com/666_mancer/status/1790812391854239820

A Ukrainian rocket launcher is destroyed by a Lancet…https://x.com/EjShahid/status/1791558272262033458

Vovchansk continues to be heavily shelled…

https://twitter.com/FreudGreyskull/status/1790462067868365001

Ukraine believes that two missing volunteers may have been shot by Russians… https://kyivindependent.com/media-2-volunteers-in-vovchansk-reported-as-missing-allegedly-shot-by-russian-troops/

50 Russians move south, five kilometers inside Ukraine…https://x.com/Teoyaomiquu/status/1790132722142150741

A soldier is back in the Kharkiv region for the third time…https://x.com/OSINTua/status/1792111345090892231

The Russian army’s concept of the exploitation phase of an offensive is to loot whatever wasn’t burned down…

https://t.me/rozvidka_noem/8675

Ukraine launched 7 airstrikes on this hospital…

https://t.me/operinform/22921

Also… https://t.me/operinform/22923

And then… https://x.com/wartranslated/status/1791912316117610518

Ukrainian airstrikes destroyed this hospital after it was occupied by Russians.

A 12 minute video of a brief clash between the border guards and Russians on the border. Their land navigation and patrolling skills aren't very good…

https://twitter.com/wartranslated/status/1790522290406322534

Besides reporting on the war, Constantine raised quite a bit of money for equipment and is in contact with personnel from several brigades, including brigade commanders. There are reasons why Russia built cope cages and turtle tanks. Constantine is working on anti-drone screens for the Bohdana self-propelled artillery as well as excavators. Defensive positions will help against both drones and artillery. Ukraine lost three Bohdanas in the Kiev region since the attacks began.

Constantine's already helped other units buy excavators since one excavator can dig at the same rate as 100 men. Some of the excavators are wheeled so they can move quickly and independently between locations. Others are tracked. This means they need to be moved long distances on a trailer, but they can work inside a forest or in other rough terrain.

He has a little more tension in his voice because he was born and raised in Kharkiv and his family is still there…

https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1790394313857208663

3. Western Luhansk

The Russians attacked at several points in the region but failed to gain any ground. They did lose at least 28 military vehicles while the Ukrainians lost three.

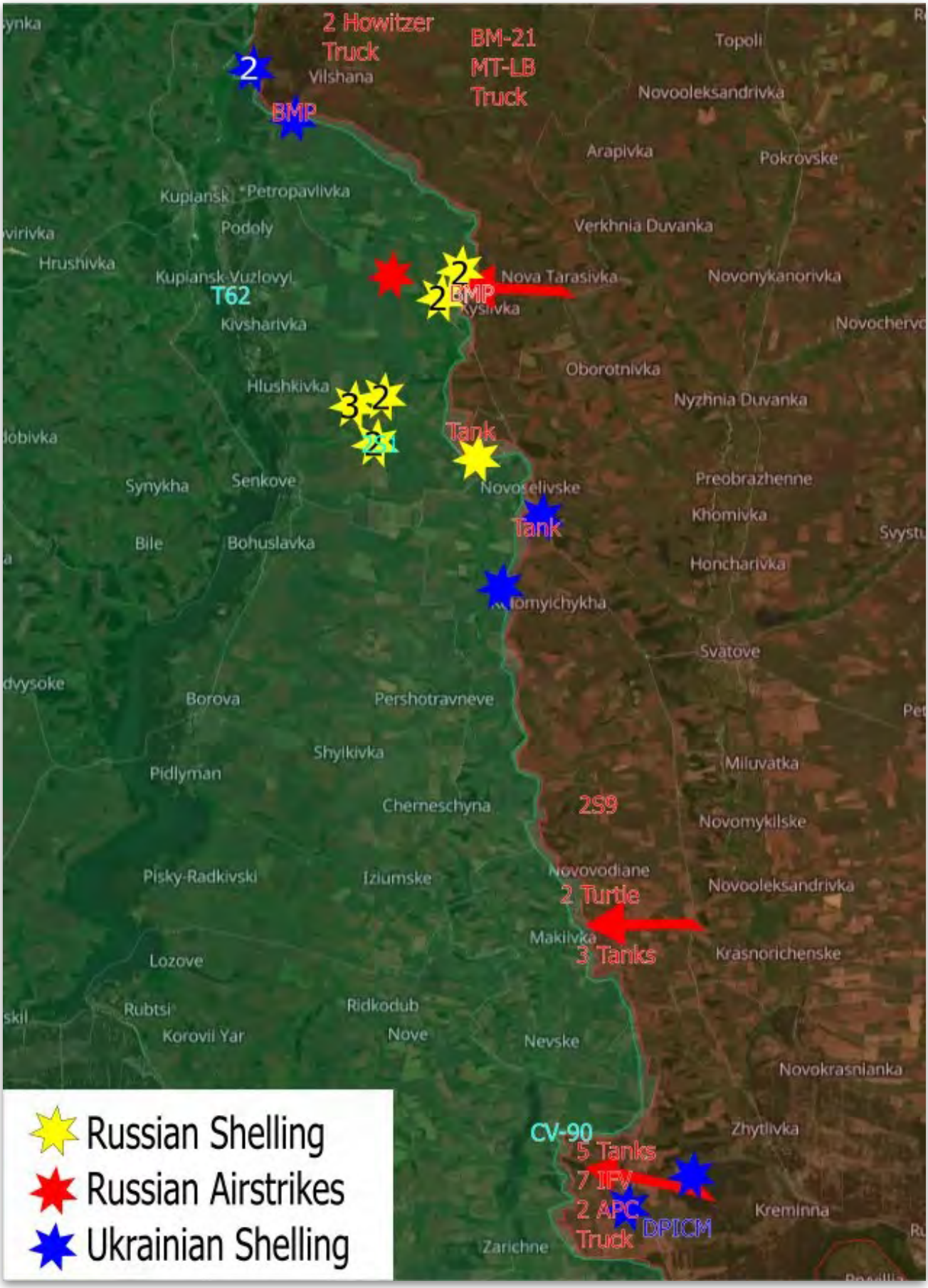

The 63rd Brigade south of Yampolivka works over Russian positions with drones…

https://twitter.com/666_mancer/status/1790801578896580807

A Russian SPG is destroyed near Popasna. The truck escaped…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1790793716032000054

Russian armored losses near Terny…https://x.com/front_ukrainian/status/1790003969252606143

A firefight in the forest near Kreminna…https://x.com/GloOouD/status/1792283138753712598

(…to be continued…)

***

№ 2.819-2

Don's Weekly, 20 May 2024

Part 2

SARCASTOSAURUS

MAY 20, 2024

(….continued from Part 1…)

4. Bilohorivka

7 km south of Bilohorivka, the 54th Brigade has defended against many attacks. This is a 27 minute video that describes one attack back in April.

To the south, the Russians try to attack Spirne once again…https://x.com/giK1893/status/1792332401202397525

5. Bakhmut

There were infantry clashes around Klishchiivka and Avdiivka. Ukraine also pushed Russia away from the canal by Chasiv Yar.

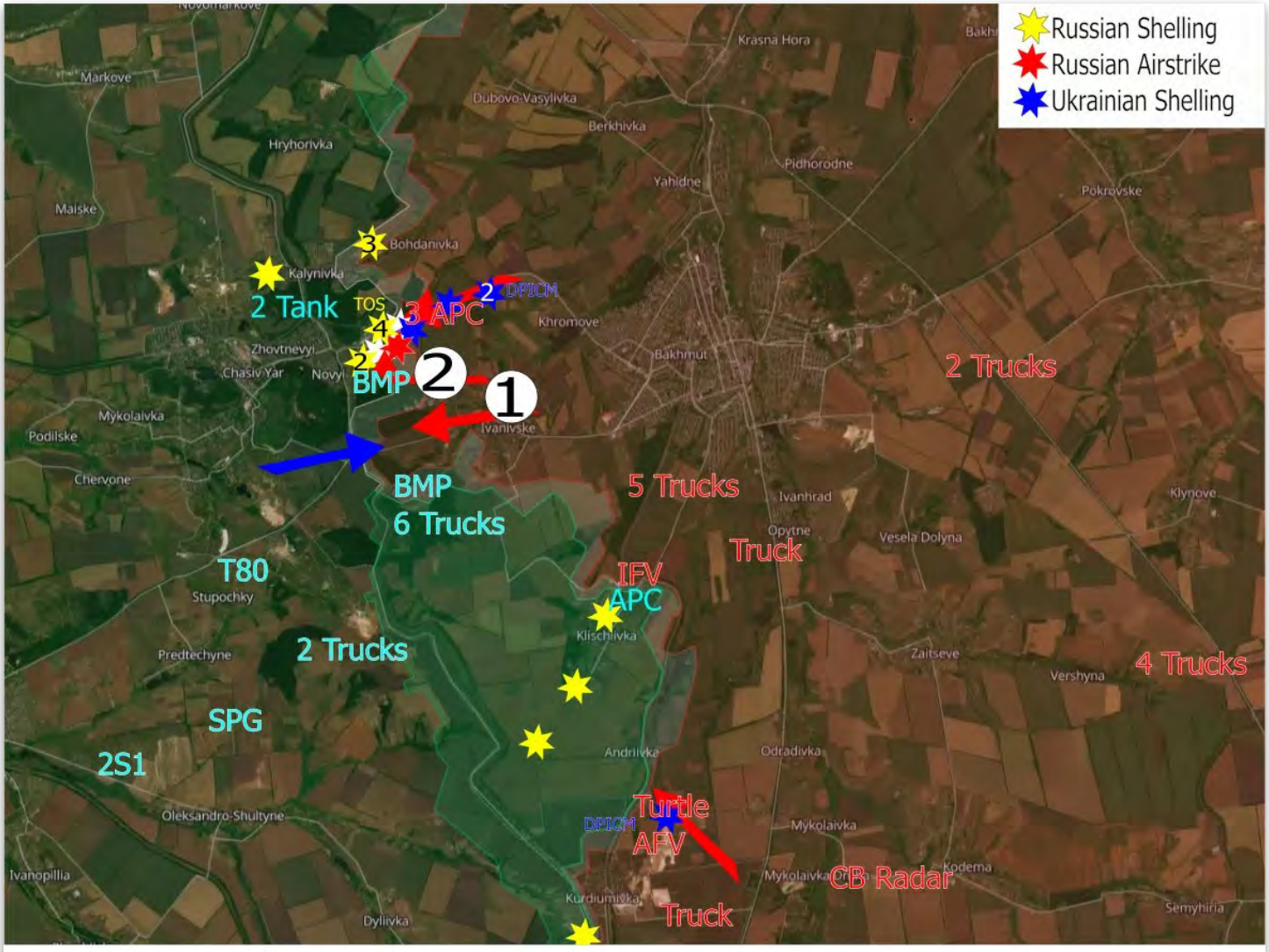

Russian vehicles that were damaged or destroyed:

1) 2 Tanks, AFV, IFV, 5 APCs, Truck

2) 6 APCs

The biggest single attack was a two-pronged attack on the canal district of Chasiv Yar. The northern route used the main road to enter the canal district. The southern route traveled along a woodline before turning north into the city. The vehicles that arrived in Bakhmut last week were put to use and 12 of them were destroyed before they reached the city. Four more were destroyed after they entered. They didn't just enter the city's edge, one BMP dropped off infantry 700 meters into the district. Ukrainian counter attacks eliminated any of the Russian infantry that made it into the city.

Northwest of Ivanivske, two Russian vehicles are destroyed by drones. Over the weeks, Russia has lost several vehicles in this area…

https://twitter.com/Damien94475559/status/1790475155455570160

North of Kurdiumivka, a Russian column is destroyed a kilometer behind the front line…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1790394305212711155

6. Avdiivka

Russia advanced a kilometer east of Novokalynove. Despite heavy fighting, they were held in check everywhere else except for Netailove, where they captured the rest of the village. They lost at least 20 vehicles to Ukraine's 5.

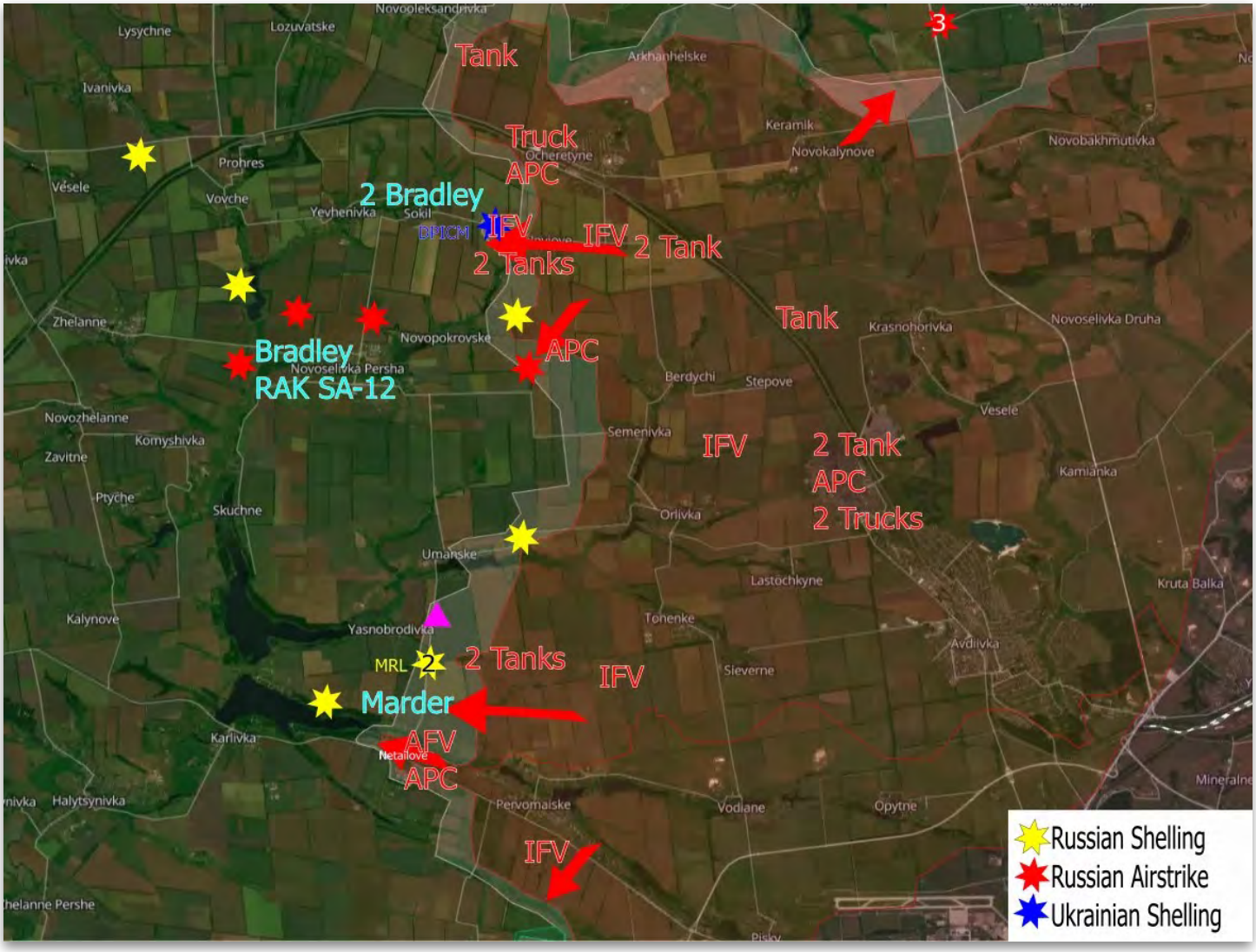

We don’t see enough ATGM’s in Ukrainian hands. The 47th Brigade uses one here…

https://twitter.com/666_mancer/status/1790466991196647520

The 47th also claims to have shot down a Ka-52 helicopter…https://kyivindependent.com/military-ukraine-downs-russian-ka-52-attack-helicopter/

A compilation of 47th Brigade kills…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1790807930083684439

A Russian MT-LB drops off nine infantrymen, who are killed within a minute. The MT-LB returns for another load. The location is indicated by a purple triangle on the map…https://t.me/supernova_plus/31494

Russian MRL bombardment a kilometer southeast of Yasnobrodivka…https://t.me/bplarazvedka1453/81

7. Marinka

Russia continues to run the gauntlet and pump troops into Krasnohorivka and they are inching forward there. There was heavy fighting from Pobieda to

Novomykhailivka but little territorial change. East of Vuhleda, Russia tried to attack out of Mykilske but couldn't make any headway.

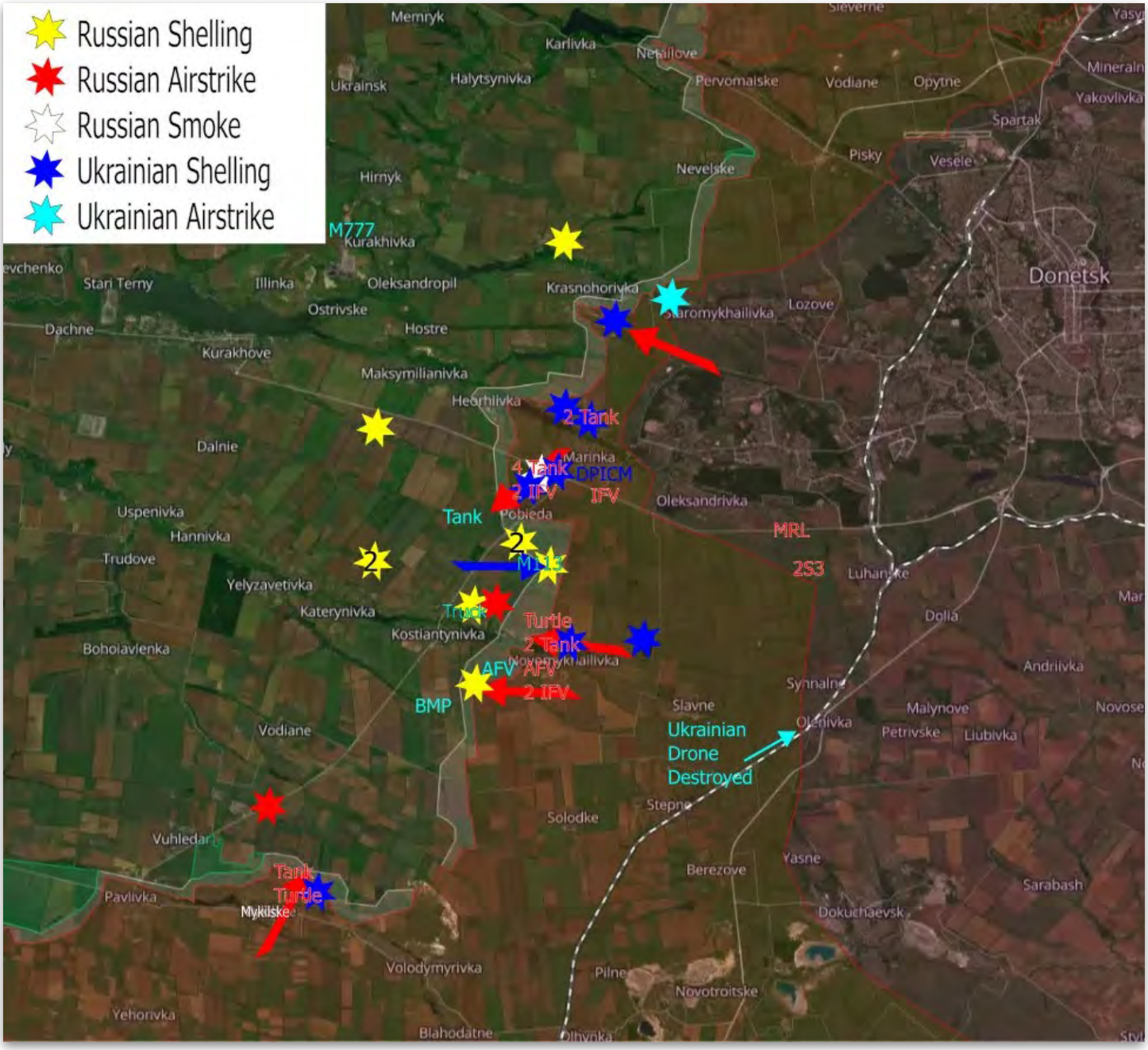

West of Novomykhailivka, Russia attacked with 17 vehicles in one assault. Ukraine destroyed 11 of them. A note to anyone that is on fire: Stop, drop and roll…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1790459434059076031

A Ukrainian drone is shot down with a missile by Olenivka, as indicated on the map…https://t.me/voin_dv/8589

Southeast of Pobieda, six Ukrainian infantry dismount from their M113 while securing a treeline and come under heavy shellfire. The M113 loss is recorded on the map…https://t.me/BARS14GUMANITARKA/5746

A Russian tank is modified to lead an assault…https://x.com/bayraktar_1love/status/1792246579488768199

A Russian advance out of Novomykhailivka is met with guided munitions…https://x.com/EjShahid/status/1792230097577038087

8. Zaporizhzhia

The Russian assault into Staromaiorske last week failed to gain a foothold. This week they focused on Urozhaine. They still couldn't push out of the southern edge of the village despite heavy airstrikes and rocket strikes from helicopters.

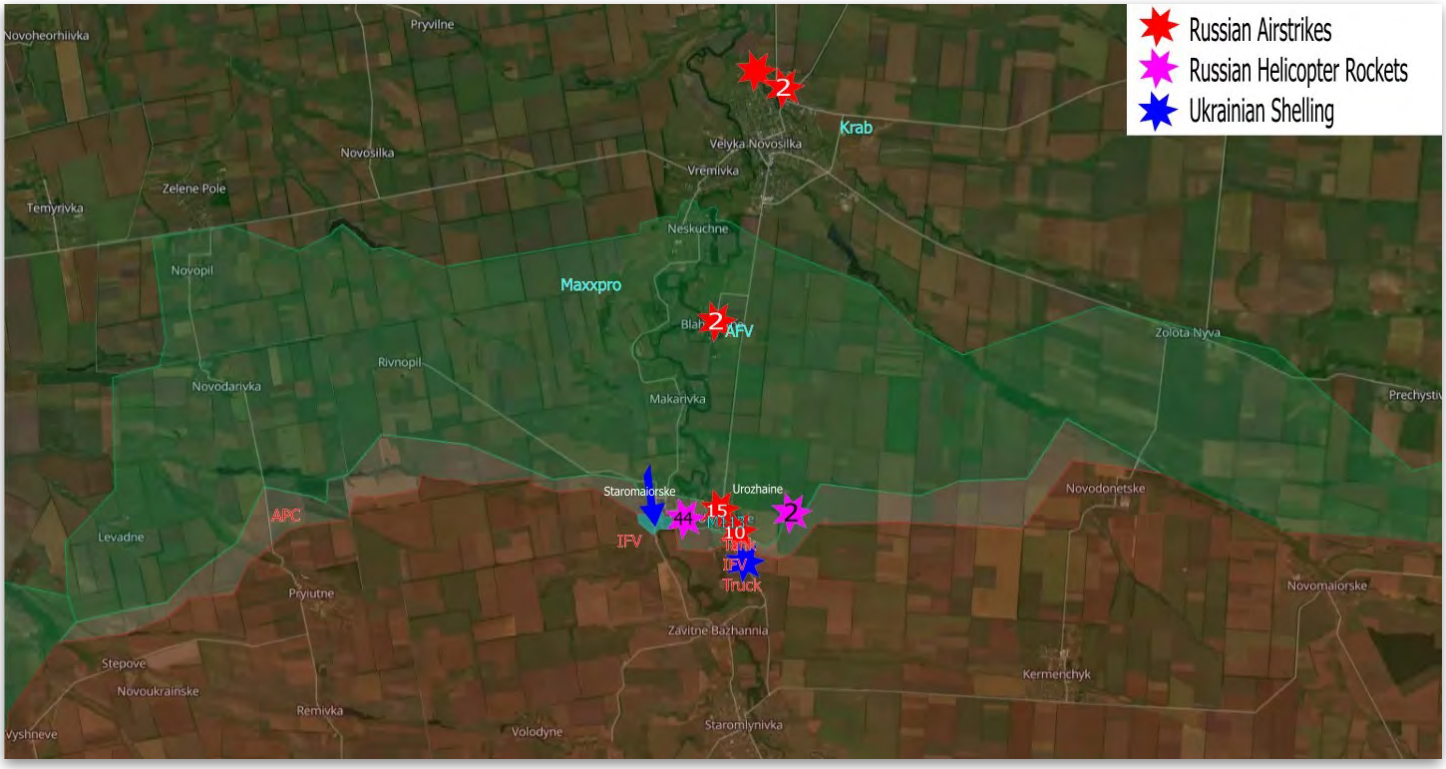

Most of the fire support in Robotyne is dominated by drones for both sides. Russia dumps the small squads into the village and Ukraine hunts them down with drones and infantry.

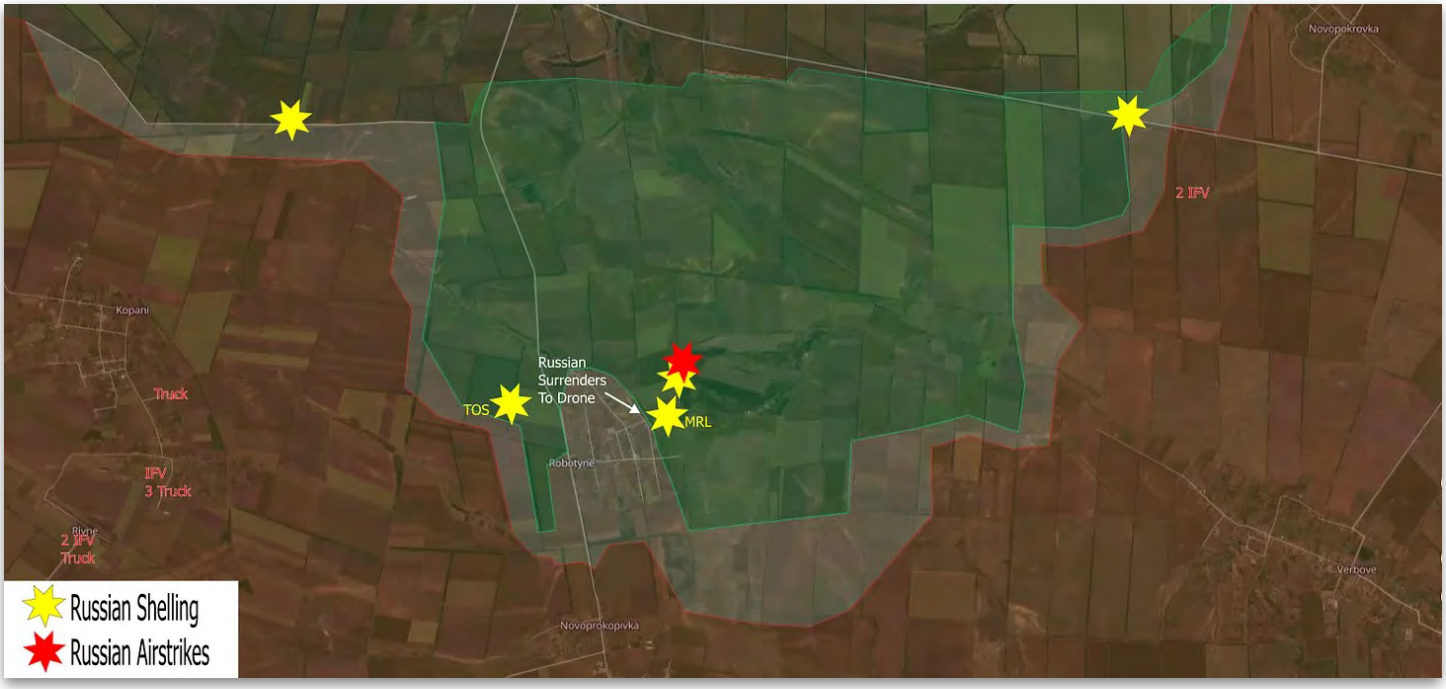

Some Russians commit suicide. Some surrender to drones…https://t.me/officer_alex33/2831

9. Kherson

After Ukraine took control of Nestryha Island, Russia responded in the usual way of sending one assault group after another. Ukraine reacted in their usual way of trying to eliminate the Russians as they approached. Ukraine says that Russia is losing over 100 men a day in assaults on the island. There are no reports on Ukrainian losses. The size of the attacking and defending units is small. Magyar narrates the journey of a seven-man Russian sabotage and reconnaissance group in the video here.

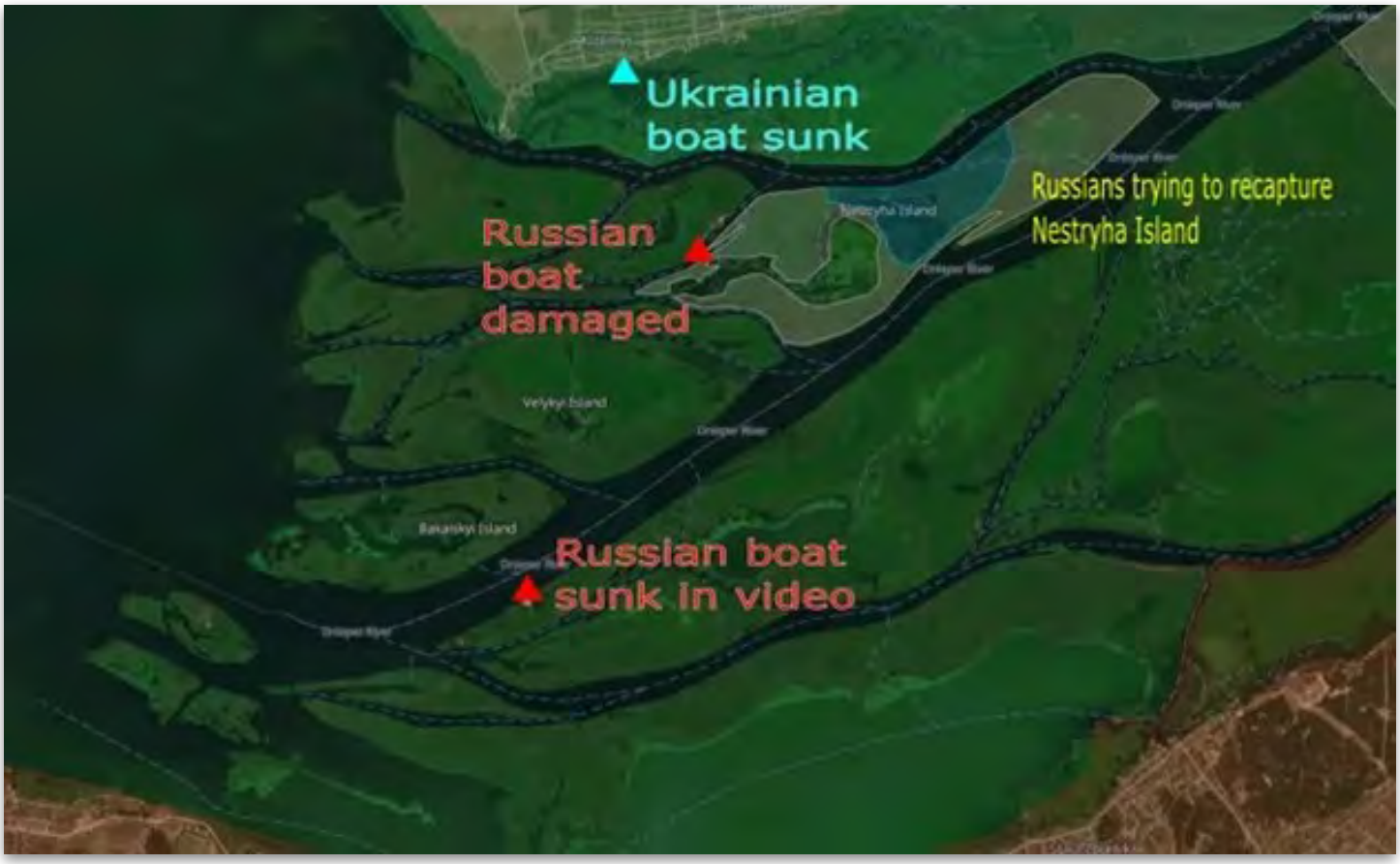

They have fast boats and EW gear that reads the frequencies the drones are using and then jams them on that frequency. Magyar's Birds is one of the best drone units in the war so they use special equipment to avoid the jamming. The first drone was shot down by the experienced Russian troops. The second drone was close enough to spray the boat with an airburst. Two are known to have survived. However, the boat was turning in circles and there was briefly a small fire on the its front. A third drone approaches and the two known survivors jump out but the blast kills them. The boat survived, so they sent a fourth drone to finish it off. 46.499479, 32.324989

(…to be continued…)

***

№ 2.819-3

Don's Weekly, 20 May 2024

Part 3

SARCASTOSAURUS

MAY 20, 2024

(….continued from Part 2…)

10. Crimea

Here is the video of the attack on Belbek with ATACMS. The Russians report that a MiG-31 was destroyed and three Su-27's were in some state of damage. An S-300 and an S-400 launcher were destroyed and 11 men were killed…

https://twitter.com/FreudGreyskull/status/1790705716518703265

Ground photos showed elements of S-300 and/or S-400 air defense systems were destroyed, to include an S-400 radar…https://x.com/Archer83Able/status/1790731141265138091

Satellite imagery shows that two MiG-31s were destroyed, as was a small fuel depot. A MiG-29 was destroyed but it was possibly already unable to fly. An Su-27 may be damaged, and something adjacent to the Su-27 was completely destroyed but what it was cannot be determined…https://www.twz.com/news-features/mig-31-foxhounds-confirmed-destroyed-in-new-imagery-of-belbek-air-base

ATACMS sunk a ship…https://x.com/bayraktar_1love/status/1792231249643212940

11. Russia

There was a large Ukrainian attack on Novorossiysk. Here are a few videos… https://x.com/Schizointel/status/1791287164640043347

Drones attacked a Russian train over 450 km away in the Volgograd region… https://x.com/front_ukrainian/status/1790260699400159627

The oil depot at Novorossiysk…https://x.com/Tendar/status/1791405776835059830

The attack lasted 2.5 hours with 33-35 explosions heard…https://x.com/bayraktar_1love/status/1791369374957269393

The Tuapse refinery was attacked on January 25th and shut down for three months. It was attacked again…https://x.com/FreudGreyskull/status/1791635510391382413

Russian civilians watch the drones fly by to their objective…https://x.com/sumlenny/status/1791423647103488437

They're celebrating shooting a drone down. I'm wondering where the rounds that didn't hit the drone went…https://x.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1792107941903880476

Russia's Internal Affairs Minister says they are short 152,000 policeman, about 20% of their force…https://www.pravda.com.ua/eng/news/2024/05/14/7455776/

Russia took control of 180 companies worth $11.5 billion. Most of the companies were foreign owned or owned by Russians living abroad…

https://twitter.com/DefenceHQ/status/1790789550786101693

A chemical plant suffered a major fire…https://charter97.org/en/news/2024/5/14/595033/

Demand for oil is lower than expected, plus OPEC and their allies increased production when they pledged to decrease production. As a result, Russian oil revenues are down 6.5% and are likely to decline again in the future. The general belief is that Russia is producing and exporting as much oil as possible to generate income…https://energia.rp.pl/ropa/art40358701-kreml-zarobil-mniej-na-eksporcie-ropy-a-bedzie-jeszcze-lepiej

Russia bought $4 billion worth of arms from India…https://www.firstpost.com/world/russian-firms-spend-4-billion-dollar-from-rupee-vostro-accounts-to-buy-india-arms-rupee-13769478.html

A Russian mine-resistant vehicle is destroyed in Belgorod…https://x.com/Tendar/status/1789645020292595999

12. Ukraine

A Ukrainian oligarch was arrested for treason and placed under house arrest in 2021. After fleeing and being recaptured, he was exchanged to Russia for Ukrainian POWs. Croatia seized his €200 million yacht in March, 2022. It now belongs to Ukraine…https://kyivindependent.com/medvechuks-yacht-officially-transferred-to-ukrainian-state/

Ukraine had to use emergency blackouts to stabilize the energy grid…

https://twitter.com/blyskavka_ua/status/1790788666253582733

A Ukrainian soldier discusses his photographs taken in the Azov steel works in May, 2022, in a 12 minute video here.

A grandmother and her dog are separated…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1790785710934438283

13. Diplomacy

Russia issued yet another meaningless threat to the US. Blinken, on the other hand, said the US had "not encouraged or enabled strikes outside of Ukraine, but ultimately Ukraine has to make decisions for itself about how it's going to conduct this war." That certainly sounds different that forbidding Ukraine to use US weapons in Russia, but time will tell…https://www.reuters.com/world/russia-says-us-playing-with-fire-indirect-war-with-moscow-2024-05-17/

A reminder that Putin brought a dog to a meeting with Merkel knowing she was afraid of dogs. With Putin at 5'7"/170 cm, Xi Jinping made his own statement.

The attack on Fico creates an opportunity for the head of Slovakia's National Intelligence Service to tighten the control of the ruling party and oligarchs over the country. Pavol Gašpar was investigated twice on corruption and perjury charges but never charged. His father was the former head of the National Police and is now a member of parliament and was arrested last August for the death of a journalist and his fiancee while the journalist was investigating the corruption. He was also accused of being a member of organized crime. His predecessors were charged with

corruption, belonging to a criminal organization and obstruction of justice. After years of corruption, and the death of a journalist investigating the corruption, the ruling party blamed the journalists for the political atmosphere and told journalists that they needed to look in the mirror. The same people that called the outgoing President an American whore had already taken steps to eliminate the public broadcaster RTVS, claiming it wasn't objective. The boss of RTVS said, "I lived through the censorship of the communist 1970s and attacks on the press in the 1990s, but I consider this the most dangerous era." Security is always a concern for authoritarian movements and the attack on Fico could be the excuse that they need…https://vsquare.org/robert-fico-tibor-gaspar-intelligence-police-jan-kuciak/

The attacker is connected to a pro-Russian militia…

https://twitter.com/NOELreports/status/1790801975799316840

The Georgian Dream party that helped overturn Soviet-style rule passed the "Russian bill" that will be used to suppress opposition. The president will veto it but the veto will be overturned by a simple majority vote. The Georgian government says it is not afraid of possible sanctions. The protests continue. Meet the new boss. Same as the old boss…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1790811442003775901

Estonia ponders sending troops to Ukraine far from the front line. There were Chinese and Soviet troops in North Vietnam and they were not targeted by the US, but 7 Soviets and almost 7,000 Chinese were killed out of the 320,000 that were stationed there over the years…https://mil.in.ua/en/news/estonia-considers-sending-troops-to-rear-jobs-in-ukraine/

(….to be continued…)

***

№ 2.819-4

Don's Weekly, 20 May 2024

Part 4

SARCASTOSAURUS

MAY 21, 2024

(…continued from Part 3…)

14. Equipment

In the videos, there's certainly been more Ukrainian artillery in the last two months than there was four months ago. Some Ukrainian units say they haven't seen an increase but Zelensky says Ukraine has enough shells for the first time in two years. In reality, Ukraine should be receiving 2-3 times more ammo…https://en.interfax.com.ua/news/general/987406.html

Russia's stored artillery is being depleted as time goes by…https://x.com/Jonpy99/status/1791766173425488269

Australia is sending boats…

https://twitter.com/UkrReview/status/1790454633384529936

I don't know why they don't just blow the mine in place but I'm not an explosive ordinance demolition guy…https://x.com/GrandpaRoy2/status/1791956172582552005

A three month old report based on data gained by hackers says that Russia paid $290,000 per single Shahed drone when they were bought in quantities of 2,000, and $193,000 per drone in quantities of 6,000. When Russia began domestic production of the drones the price dropped to $48,800 each. Russia produces them in molds and assembles them by hand. Russia paid about $1 billion in gold for the drones so far when an exchange of technology if often the norm. Lancet and Shahed drones have poor aerodynamics…https://www.twz.com/news-features/what-does-a-shahed-136-really-cost

***

The Wild Hornets founder, Dmytro, talks about how the organization was started. One way to avoid jamming is to use AI to provide terminal guidance so command and video frequencies are no longer needed. This is being tested in combat conditions now and the final stage is to encrypt the programming so Russia cannot use it if a drone is recovered intact. He says this will be ready sometime during the summer. His next project will focus on operating a swarm of drones that would attack a single target.

China currently dominates the world drone industry and he is talking with several European companies that are interested in producing parts quickly, which will reduce a dependency on China. Chinese production is characterized by speed and low quality, while European production has a higher quality and much lower production rates. Price is also a factor.

A previous interview explained how the Wild Hornets work closely with military units who share their videos and provide feedback. They are currently working with 30 units. They produce 5,000 drones a month but units require more drones that can be produced so each unit is given an portion of the drones available. The units that

show the highest proficiency are given the most drones, but they work with each unit to increase their capabilities. On more than one occasion, a unit didn't have enough drones and this contributed to them losing a position and some personnel.

Production is simply a function of money. The more money they have, the more drones they can produce. Scaling up the size of the operation is not a problem. In the meantime, the Wild Hornets have teams that are continuing to refine the AI program and improve the performance of the drone. The video of the interview is here.

***

Ukrainian Tactical Communications

A Ukrainian EW specialist said that Ukraine had a shortage of radios in the first year but that is no longer the case now, and the radios are encrypted. The army has to change the encryption key regularly and make sure that Russia doesn't capture the keys. If a radio is captured, or if they are unsure about the status of a radio, all the radios on that network have to immediately change their encryption key. The radios do not frequency hop, which makes it easier to locate, intercept and jam transmissions.

Starlink is the primary data transmission network but they have other systems as back up, such as the Tooway satellite system. When buying radios, they avoided Chinese equipment for security reasons. Russia buys Chinese systems and the inferior components result in poor reception at times.

Theoretically, mobile phones are banned from the front line to prevent the Russians locating positions and intercepting communications. In reality, everyone puts their phones in the silent mode on the front lines and the further back they are, the more likely they are to use it. Everyone uses their phones by the time they are 5-7 km from the front. In fact, the platoon, company and battalion message groups that are formed are useful for soldiers to share their experiences and knowledge. The risk is if a soldier is killed or captured and his phone falls into the hands of the enemy, allowing them to read the messages, as well. The way to mitigate the risk is for the admin to remove a compromised member and to change the password daily. There have been attempts of unknown military personnel trying to join a group with the proper documentation, but when they didn't know the right password required to join, they disappeared.

Different jammers work at the different frequencies used by navigation satellites, drones, radios and phones. These jammers are mounted on vehicles that have to operate far from the front lines because it is easy to spot them even 6 km from the front lines. Of these kinds of systems, Ukraine only has 30% of what they need.

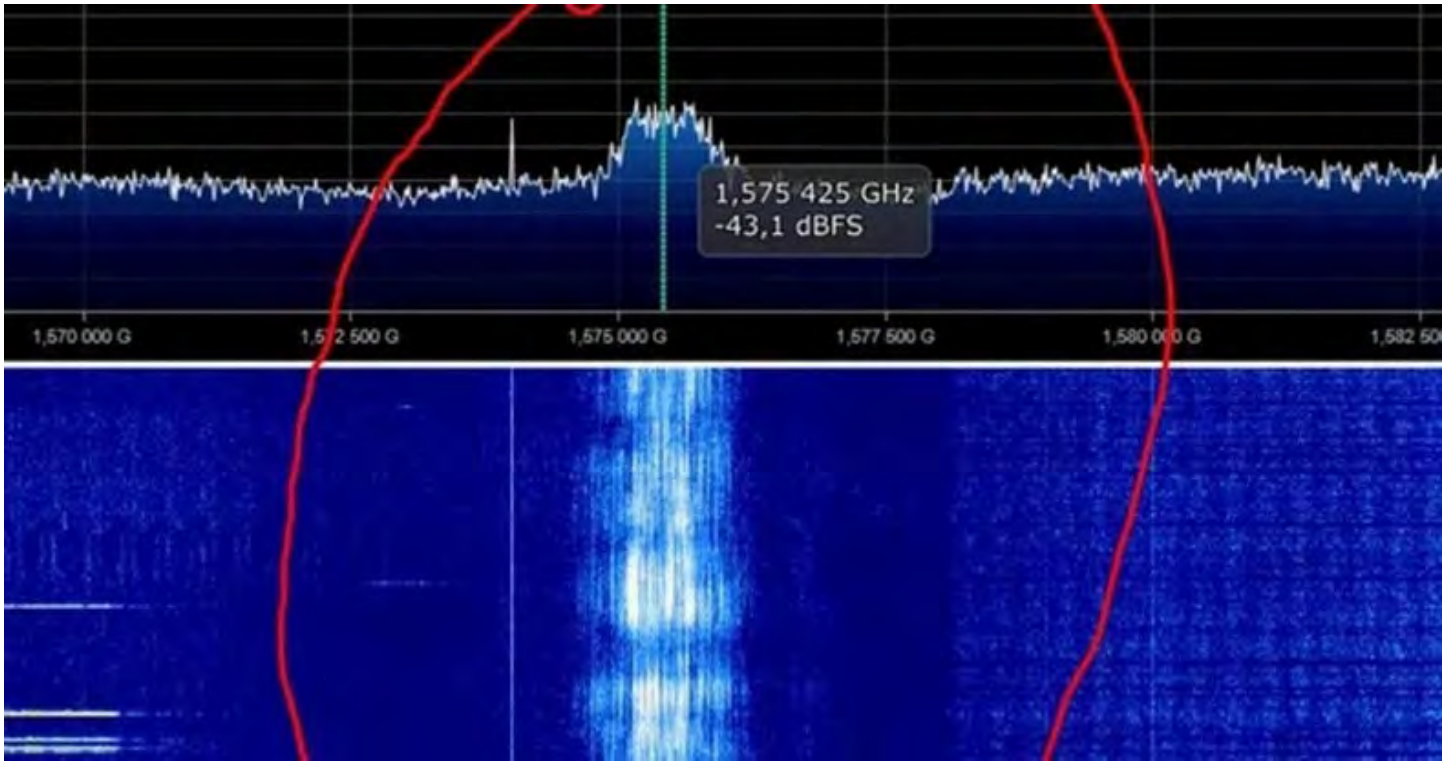

A Russian Pole-21 jamming complex interfering with a GPS frequency in the Zaporizhzha region

Portable jammers are used in trenches and vehicles to defend against drones that come close. The government doesn't create these types of devices and the number of civilian-made devices only meet a very small fraction of Ukraine's needs. One reason there are so few civilian-made systems is because companies are worried about being accused of overcharging the government, or not making enough profit. Another reason is that most of the components needed are Chinese and it's illegal to import them. Any use of jammers needs to be coordinated with Ukrainian drone operators because they will knock Ukrainian drones down, as well. That's one of the problems that Russia has.

Another problem is the Russian reconnaissance drones that fly 50-80 km behind the front lines. If they are detected, then units in the area should freeze so they won't be detected. If a vehicle is moving, it should keep moving, faster, and away from the front lines where a Lancet could come from. If the Russian recon drone is not detected, then a refueling truck will eventually lead to a fuel depot, or a military vehicle will lead to a military unit and a Russian missile will arrive soon after. (He confirms that a Patriot component was destroyed after stopping too long). The EW specialist proposes that drone detection devices be built for $100. Once it is known that a drone is in the area, actions can be taken to minimize the risk.

One small company does make a drone detection device called “Sugar”. Initially it was made with Chinese components but a new version uses components from other countries. It costs about $75 and there is a 3-4 month waiting list because only a thousand are made each month, although the production rate should increase in the future.

The Ukrainian government needs to establish policies regarding acquisition, production, sales and utilization of portable jammers. Russian electronic warfare is improving. They are producing more drones than Ukraine and drones are starting to fly day and night. At some point it is likely that Russia will be able to saturate the front with drones, meaning all the frequencies in a given territory will be used by drones, and Ukraine will need to have a way to counter them or suffer their attacks. The EW specialist has a solution for the issue that he doesn’t want to discuss… https://ain.ua/2024/05/15/flash-on-electronic-warfare/

***

Periodic Attribution

Just a reminder that I draw on DeepState maps and use data from Andrew Perpetua. All other data sources are noted in the links.

***

№ 2.820

Запровадження накопичувального пенсійного забезпечення чи фінансової піраміди?

2024-04-22

АНДРІЙ ПАВЛОВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Верховна Рада готує черговий божевільний закон, який забезпечить безконтрольне пограбування населення під виглядом пенсійної реформи.

Незважаючи на взяті Урядом перед МВФ зобов'язання утриматись на час війни від примусового запровадження накопичувальної пенсійної системи,

> — найближчим часом у Верховній Раді планують розглянути проект Закону №9212 про накопичувальне пенсійне забезпечення (автори н.д. Д.Арахамія, Третьякова, Стефанчук та група нардепів-«слуг народу» плюс нардеп з «Голосу» Цабаль, що заблокував доплати військовим).

У Пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що для відновлення належного рівня пенсійного забезпечення в Україні необхідним є впровадження обов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення як додаткового елемента пенсійної системи (так званого другого рівня), з метою формування пенсійних накопичень та збільшення сукупного коефіцієнта заміщення як головного індикатора достатності пенсійних виплат.

Законопроектом передбачено встановити обов‘язкову участь у системі накопичувального пенсійного забезпечення всіх категорій працюючих осіб до досягнення ними 55 років та обов‘язкову сплату роботодавцями пенсійних внесків на користь таких найманих працівників.

Так, роботодавці сплачуватимуть 1% у 2023, 1,5 %; у 2024, 2 % у 2025 роках від розміру заробітної плати працівників, а Держава буде співфінансувати такі внески на паритетних засадах за рахунок коштів Державного бюджету України. При цьому, розмір єдиного соціального внеску, який сплачується роботодавцем, залишається незмінним, накопичувальний внесок включається до складу єдиного соціального внеску.

Застереження до законопроекту

Перше

Необґрунтованим є, що у Пояснювальній записці зазначено, що для відновлення належного рівня пенсійного забезпечення в Україні необхідним є впровадження обов‘язкового накопичувального пенсійного забезпечення враховуючи, що Світова практика свідчить, що 18 країн світу, які запровадили накопичувальну систему, відмінили накопичувальну систему та повернулися до солідарної системи. В Україні діє солідарна система.

Друге

При запровадженні накопичувальної системи дуже важливим повинно бути визначення відсотку доходу при інвестуванні коштів, щоб не сталося так, що при інвестуванні десятками років сума інвестиційного доходу складе за усі роки, наприклад, 3 відсотки при інфляції понад 50 відсотків. В Законах України не зазначено, що інвестиційний дохід повинен складати за усі роки не менше індексу інфляції за усі роки.

Третє

На жаль необхідно констатувати, що в Україні інвестовані кошти можуть бути втраченими з різних причин. В Законах України не зазначено, чи будуть державою відшкодовуватися втрачені кошти громадянам.

Четверте

Складається враження, що ініціатори такого законопроекту намагаються лише сприяти створенню недержавних пенсійних фондів, щоб мати можливість в них отримувати доходи.

П’яте

Занижений рівень пенсійного забезпечення в Україні є наслідком таких рішень на державному рівні:

- єдиний соціальний внесок складав близько 40%. Прийнятим Законом його безпідставно **зменшено в одноразовому порядку до 22%;**

- **законами про державний бюджет безпідставно занижується розмір прожиткового мінімуму для пенсіонерів, а відповідно і мінімальна пенсія за віком.** Так, на 2024 рік затверджено розмір прожиткового мінімуму 2361 грн. при тому, що фактичний розмір у січні 2024 року склав 5574 гривень.

В законопроекті знову без відповіді так і залишаються питання щодо

— **гарантій збереження пенсійних накопичень, ефективності інвестування цих грошей, вартості адміністрування?**

І це при тому, що

— в країнах східної Європи (Польща, Чехія, Угорщина) в мирний час і при більш сприятливих економічних умовах накопичувальна пенсійна система зазнала краху!

Фахівці міжнародних фінансових організацій (в тому числі МВФ і Світового банку) неодноразове вказували, що для запровадження накопичувальної пенсійної системи повині бути відповідні сприятливі умови, як то стале економічне зростання та значне збільшення доходів населення (хоча б декілька років поспіль).

При цьому інвестиційний дохід від інвестування пенсійних активів має перевищувати рівень інфляції за рік хоча б на 3%.

Слід також звернути увагу, що в Україні слабкі фінансові інститути, нерозвинутий ринок цінних паперів та обмежена кількість реальних інвестиційних інструментів порівняно з країнами західної Європи.

В таких умовах є ризик, що накопичення на пенсійних рахунках можуть бути від'ємними.

Крім того, мають бути низкі адміністративні витрати, не більше 1-1,5%. Як свідчить досвід латиноамериканських країн (Аргентина, Чилі), у яких тривалий час функціонував другий рівень пенсійного забезпечення, високі адміністративні витрати в накопичувальній системі призводять до вкрай низького рівня результатів довгострокового інвестування і відповідно до суттєвого зменшення розміру пенсійних виплат.

Найбільшою проблемою є те, що нема реальних державних гарантій збереження пенсійних накопичень!

Нема чіткої системи повернення пенсійних активів у разі ліквідації емітентів цінних паперів і банків.

Таким чином є загроза

— перетворення за несприятливих умов накопичувальної пенсійної системи на велику фінансову піраміду!

Намагання будь-що в нинішніх умовах запровадити в Україні пенсійну накопичувальну систему виглядає як повне економічне безглуздя під час війни.

***

№ 2.821

Польский эксперт Марек Буджиш: Интерес США – длинная война в Украине

2024-05-21

"ХВИЛЯ"

Предлагаем вашему вниманию комментарий известного польского политолога, историка, аналитика аналитического центра *Strategy&Future* Марека *Буджиша*, которое он дал в интервью Юрию Романенко.

Предлагаем вашему вниманию комментарий известного польского политолога, историка, аналитика аналитического центра Strategy&Future Марека Буджиша, которое он дал в интервью Юрию Романенко.

Ниже можно посмотреть всю беседу, которая шла на русском, украинском и польском языках.

Специально для читателей "Хвилі" с помощью ИИ мы сделали перевод одного из важнейших моментов беседы с Мареком Буджишем, который представляем вашему вниманию.

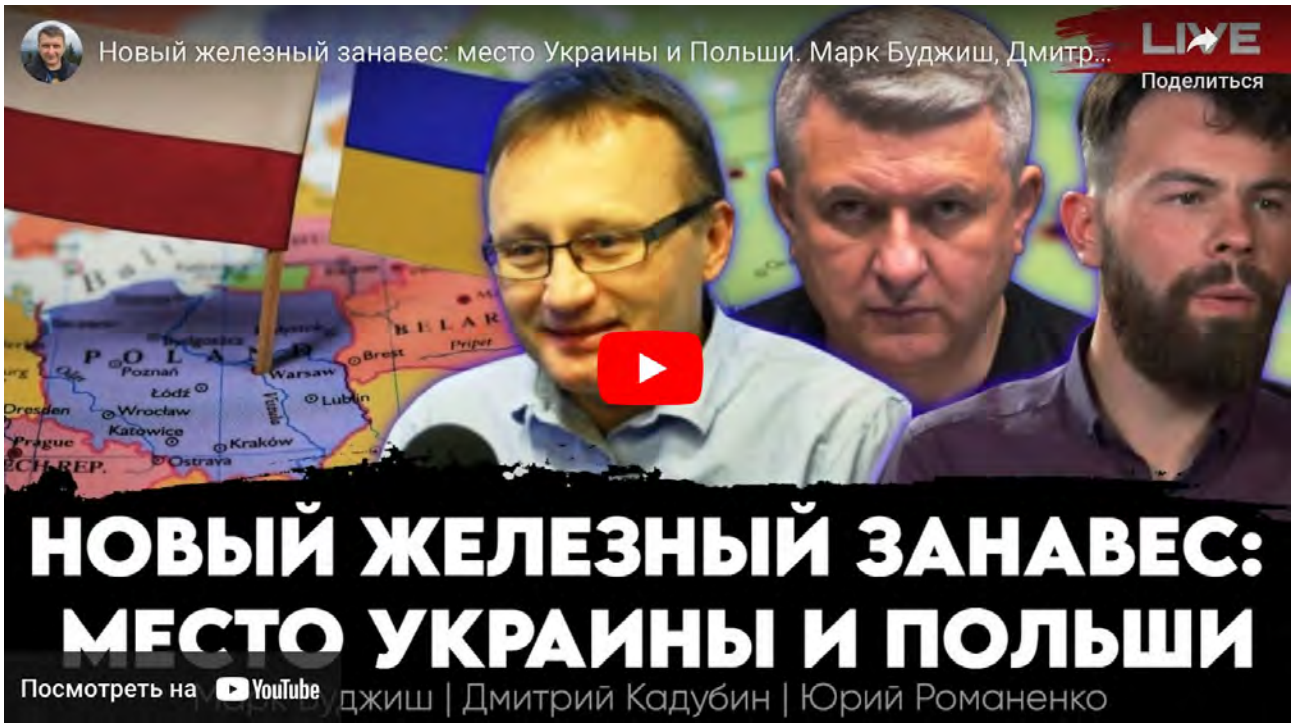

Видео

В ы затронули множество вопросов, и я постараюсь кратко описать политику всех участников в этой ситуации.

Нельзя говорить об одной политике Соединённых Штатов и Европы по отношению к Украине, по моему мнению, хотя. Есть различия в подходах и стратегиях, применяемых и европейскими странами в контексте перспективы окончания войны в Украине.

***

Я бы начал с вопроса, который вы подняли, а именно с политики ***Китая***. Это важная тема, требующая внимания и обсуждения. Я называю это целенаправленно так, как здесь речь идёт не только о результатах визита ***Путина*** в ***Пекин*** и об обширном соглашении, подписанном этими политиками.

Но также и визита Си ***Цзиньпина*** во ***Францию***, а затем в ***Белград***, что имеет большое значение для международных отношений, и в ***Будапешт***. Потому что эти два визита связаны, визиты в эти два города имеют взаимосвязь и произошли одновременно.

Однако, чтобы правильно понять это, сначала нужно ответить на вопрос о том, к чему стремился Эммануэль ***Макрон***, который сказал в Сорбонне и The

Economist, что не следует отвергать возможность прямого участия НАТО в войне в Украине.

Это видение вызывает важные вопросы и требует более детального рассмотрения, чтобы полностью понять его влияние на ситуацию и последствия такого развития событий.

Макрон назвал два условия для такого сценария:

1) — во-первых, официальная просьба правительства Украины, но,

2) — во-вторых, ситуация на фронте должна значительно ухудшиться.

Официальная просьба правительства Украины также означала бы, что само правительство Украины признаёт фронтовую ситуацию как драматически худшую, поскольку именно в таких случаях она возникает.

И тогда речь идёт о возможном вмешательстве

— не в форме боевого контингента НАТО, а

— только во вспомогательном виде, ***что может помешать России победить***.

Я понимаю, что это представляет для России серьёзную угрозу, и поэтому Макрон хочет использовать этот сценарий, чтобы ослабить позиции России.

***

Стратегия победы *России* в настоящее время сводится к следующему или базируется на следующих фундаментальных элементах.

Прежде всего, необходимо,

— чтобы это была война ***потенциалов*** и война ***решимости***, сосредоточенная на достижении победы и достижении поставленных целей.

Когда решимость обеих сторон в конфликте сопоставима, важны как их потенциалы, так и ***перспективы***.

Россия активно готовится к продолжительной войне не только с государством Украина, но и с Западом в целом, ожидая сложные вызовы и напряжённые отношения.

— Последние изменение в кадрах - назначение ***Белоусова***. Это визия, которую он [Путин] формирует уже много лет.

По моему мнению, их [французов] целью является убедить, говоря в общих чертах, ***Путина*** в том, что его стратегия победы - это стратегия, которая не приведёт к успеху,

потому что она основана на таком убеждении, что,

> даже если Россия будет продолжать эту войну, активно передвигая линию фронта в процессе боевых действий, возможно, ей удастся разрушить оборону Украины.
>
> Но это определённо повлечёт за собой негативные последствия для демографического и промышленного потенциала страны.

Украина уже стала импортёром электроэнергии.

> Хотя еще в июне прошлого 2023 года премьер-министр ***Шмыгаль*** заявил, что Украина получит значительные доходы от экспорта электроэнергии, которые позволят компенсировать [потерянные] платежи за транзит российского газа.
>
> По словам ***Шмыгаля***, доходы от экспорта электроэнергии могли даже превысить платежи за газовый транзит до начала войны.

1. Это один из элементов **стратегии России по уничтожению потенциала Украины во всех аспектах**.

2. Вторым элементом данной [российской] стратегии является убеждение, что **«если Россия продолжит ведение войны в текущем формате, то рано или поздно иссякнет потенциал Украины, и *украинские элиты* придут к выводу, что *«продолжение войны бессмысленно»***.

Также важно отметить, что

> — это является чрезвычайно важным элементом, так как иссякнет готовность Запада оказывать экономическую и военную помощь украинскому государству.

Слова ***Макрона***, говорящего о том, что не следует исключать сценарий вовлечения НАТО в войну в Украине, на мой взгляд, не являются предвестником реального вступления военных подразделений НАТО.

> — Здесь речь идёт о создании послания, которое лишило бы россиян надежды на такой [российский] сценарий, а не о фактическом вторжении в Украину.

Если предположить, что в результате ослабления сопротивления Украины Запад вступит в войну напрямую, то сценарий России потеряет смысл, так как потенциалы переворачиваются в пользу Украины и её союзников. Это

изменение в балансе сил может иметь серьёзные последствия для обеих сторон конфликта.

Макрон говорил об этом, по моему мнению, не с целью выиграть войну, а именно, чтобы побудить россиян начать мирные переговоры, включая перемирие на условиях ***Франции*** и ***Китая***, и донести это послание.

Я считаю, что

> 1) — его намерения были направлены на достижение дипломатического решения в конфликте.

Однако

> 2) — **Россия в лице Путина отклонила это довольно решительно**, не только решением о преследовании президента ***Зеленского*** и президента ***Порошенко***, но и во множестве других высказываний и действий.

В заявлении ***Путина*** для Синьхуа также есть **позиция России, отрицающая такую возможность**.

Однако давайте вернёмся к ***Макрону***.

Если бы нам удалось убедить стороны в конфликте в этом олимпийском перемирии, это стало бы первым важным шагом к созданию так называемого мира, который так долго искали.

То есть

> **— *корейский вариант* - замораживание действий на текущей линии фронта без фактического продвижения вперёд.**

Обратите внимание, уважаемые господа, что

> **— это было бы соглашение, исключающее участие Соединенных Штатов.**

Это был бы явный сигнал о том, что ***Европа*** в соглашении с ***Китаем*** способна достичь мира или перемирия, прекратив военные действия в Украине.

Это важный шаг к установлению мира, которого все ждут уже длительное время.

> — Это полностью меняло бы ситуацию, потому что, по моему мнению, Соединённые Штаты лишились бы определённого пространства для манёвра, что существенно повлияло бы на обстановку в регионе.

Изменится баланс сил в Европе, потому что сегодня в Европе существуют две разные линии:

— 1) немецкая линия и 2) французская линия.

Немецкая линия находится на западе, а **французская линия, можно сказать, более независимая и самостоятельная в своих решениях**.

Состояние отношений между Францией и Германией сегодня является самым плохим за многие годы, и это также связано с этой стратегической конкуренцией.

По моему мнению, таков был план ***Макрона***, и в некоторой степени он был аналогичен плану Си ***Цзиньпина***, который призывал эти страны ***Европы*** понять возможность стратегического соглашения, но я бы сказал, за цену, которую заплатило бы НАТО в обмен на поддержку.

Антинатовские акценты в Белграде были сильными.

— Визит Си Цзиньпина в годовщину бомбардировок Белграда силами НАТО был особенно красноречив.

На мой взгляд, оба игрока опирались на свою, я бы сказал, определённую политическую стратегию в своих действиях.

Проблема **заключается в том, что, по моей оценке,**

— Россия не заинтересована в таком сценарии, и определённо не сейчас.

В настоящее время Китай не готов оказывать на Россию настолько сильное давление, чтобы Россия согласилась на переговоры, даже на основе прошлогодних предложений Си Цзиньпина, которые, как известно, являются неприемлемыми для правительства Украины и России.

По моему мнению, здесь идёт игра, связанная в общем с расстановкой сил в мире.

Французы сигнализируют о готовности к большей самостоятельности и соглашению в некотором смысле с Китаем для того, чтобы таким образом установить мир в Европе.

По моему мнению, французская стратегия основана на предположении ее элиты о растущей напряжённости и конкуренции между Соединенными Штатами и Китаем, и в этом случае Европа может стать полем битвы.

— Существует угроза, что Европа будет участвовать в этой войне, а не только присоединится к ней в ближайшие годы.

У Германии есть немного другая стратегия в этом отношении.

Я считаю и также сформулировал в своей книге, что, когда речь идёт о войне в Украине,

1) — Соединенные Штаты не имеют стратегии победы, хотя конечно, не желают поражения Украины, но в то же время

2) — они, проводя политику сверхдержавы, заинтересованы в продлении войны в Украине.

Это свидетельствует о том, что **США не стремятся к мирному разрешению конфликта** и имеют свои национальные интересы в этом регионе.

— США не предоставляют достаточных сил Украине, чтобы достичь военных целей в войне, но и не блокируют военную помощь, чтобы обеспечить сопротивление и не дать России выиграть войну военным путём.

Если бы они предоставили достаточную помощь, Украина смогла бы создать сильные вооружённые силы и достичь своих целей.

Но **с точки зрения определённой общей логики соперничества с Китаем,**

1) — для США выгодна более длительная война.

2) — Это происходит за счёт потенциала украинского государства и общества.

Я вижу интерес Америки в этом.

То есть, здесь, на наш взгляд, довольно

3) — явный стратегический конфликт в формулировании интересов между интересами американского гегемона, интересами Украины и также интересами Польши.

Потому что я считаю, что **в этой области интересы Польши и Украины совпадают и связаны в основном с ситуацией или позицией России.**

А теперь, если мы поговорим немного подробнее о результатах визита ***Путина*** в ***Пекин***, то здесь есть несколько элементов или несколько важных фактов, о которых нужно сказать несколько слов.

В заявлении, которое подписали оба политика, мы наблюдаем видение мира, которое в основном соответствует той парадигме ***Путина***, которую он сформулировал или включил в мирные договоры или в предложение мирных договоров от 21 декабря, предшествующих полномасштабной агрессии против Украины.

Это представление о мире, основанное на пяти крупных державах, которые обладают ядерным потенциалом и играют важную роль в мировой политике.

Но на самом деле имеют значение **только три из них**, потому что

— ядерный потенциал ***Великобритании*** значительно меньше, даже чем у ***Франции***, и у британцев нет традиционной ядерной триады.

— У французов имеются разнообразные системы доставки, в то время как у британцев только подводные лодки.

— Но и этот французский потенциал не так важен, он тактический.

Следовательно, **ключевыми игроками на ядерном уровне, являются США, Россия и Китай, и это играет на руку России.**

Потому что **в этом случае Россия становится фактором равновесия**.

Кстати,

— **российские эксперты, как известно, ещё с 2020 года, насколько я помню, именно описывали эту стратегию.**

В известном отчёте Алексея ***Дынкина*** как раз говорилось о том, что Россия захочет использовать свой ядерный потенциал подобным образом, в том числе и в отношениях с Китаем.

1) — Потому что **сегодня Россия на международной арене не является вассалом Китая**, но в будущем, через 20 лет, если события будут развиваться так же, она станет вассалом Китая.

2) — **И российские элиты это осознают**, об этом весьма ясно пишут как ***Караганов***, так и ***Тренин***, а также несколько других комментаторов, о чём свидетельствуют их публикации.

В общем, **речь идёт о мировом порядке, основанном на нескольких основных игроках с суверенным статусом, чтобы достичь баланса и снизить влияние одной силы на международную арену.**

И такое видение также содержится в этом совместном заявлении Путина и Си Цзиньпина.

Важно то, что в документе говорится о ***концепции неделимой системы безопасности***.

Это та концепция, о которой ***Лавров*** говорит очень часто, а именно, что, по его мнению, нельзя обеспечить свою безопасность за счёт безопасности соседа.

— Что на практике означает исключение НАТО из приграничных территорий Российской Федерации.

Но это не представляет собой вызова или угрозы для Западной Европы, для той Европы, которая была в НАТО до расширения, то есть до 1997 года.

— Это, по сути, представляет собой идею о создании в Центральной Европе специальной зоны безопасности с особым статусом и другими мерами для обеспечения безопасности.

И эта позиция была повторена в заявлении Путина и Си Цзиньпина.

Таким образом, я считаю, что

1) — **если рассматривать это с точки зрения успеха,**

то

2) — **Путин добился большего успеха в отношениях с Си Цзиньпином, чем Макрон в отношениях с ним**.

Согласно моему мнению, это означает, что

— **перспектива политического решения в отношении конфликта в Украине становится всё более и более отдалённой**.

Это значит, что

1) — **переговоры, если они состоятся, то не очень скоро, не состоятся в ближайшее время.**

2) — **Не в летний или ранний осенний период этого года.**

Россия, конечно, не желает этого.

***

А в отношении американских позиций я больше обращаю внимание не на слова ***Блинкена***, а на слова Джейка ***Салливана***, главного советника [Байдена] по национальной безопасности.

Салливан заявил, что

— Соединённые Штаты готовы поддержать Украину в войне с Россией и после 2024 года. Он подчеркнул, что данный период также должен быть использован украинским правительством для создания новых сил с целью восстановления оперативной инициативы к 2025 году.

Заявление ***Салливана*** отражает политическую линию нынешней американской администрации, которая поддерживает Украину.

Недавний финансовый пакет должен помочь Украине достичь целей в ближайшем будущем. Это может указывать на то, что американцы видят перспективу формулы мирных переговоров немного иначе, чем другие участники. Хотя это и остаётся субъективным мнением.

***

И последний вопрос, о котором вы упоминали - *корейский сценарий.*

Этот сценарий сегодня маловероятен, потому что нет гарантий прямого вовлечения миротворческих сил.

Я уже не говорю о позиции правительства Украины, но предполагаю, что эта позиция была бы положительной.

Сегодня нет государств, которые хотели бы, как Америка, поддерживать с 1953 года значительный военный контингент, например, как в Южной Корее. Сегодня пока что американцы не сигнализируют о готовности отправить даже не 35 000 солдат, как в случае с Южной Кореей, а значительно больше. Потому что для стабилизации ситуации на фронте и предотвращения возможности возобновления российских военных действий через некоторое время, эти силы должны быть значительно больше.

Здесь речь должна идти о значительном количестве военных сил, которое без сомнения превышает несколько десятков тысяч. Также нужно учитывать протяженность границ с Россией и Беларусью. На данный момент ни одна западная страна не высказывает готовности предпринять подобные шаги.

Кроме того, кажется, что сейчас также

> — нет готовности положительно отреагировать на предложения, которые недавно были сделаны Андреем ***Ермаком*** и Андерсом Фог ***Расмуссеном*** в Копенгагене - о постоянном финансировании украинских вооруженных сил на уровне ВВП стран НАТО.

Это финансирование необходимо для обеспечения достаточной численности и современности украинских вооруженных сил, чтобы они могли выполнять роль сил мира.

Поэтому этот **сценарий, условно называемый *"корейским сценарием"*, сегодня, на мой взгляд, является маловероятным в этой ситуации**.

Возможно, через полгода это изменится, но сегодня я оцениваю ситуацию так.

***

№ 2.822

ХАРКІВСЬКИЙ НАСТУП: ОСТАННІЙ ВЕЛИКИЙ УДАР ПУТІНА?

2024-05-21

Ендрю ***Таннер***

Напередодні 9 травня, коли Москва святкує закінчення Великої Вітчизняної війни, у Харкові розгорнулася нова наступальна операція. Але чи є це реальною справою, чи диверсією?Московити відкрили новий фронт у Харкові, про що українські організації, такі як Центр оборонних стратегій та Frontelligence, попереджали вже кілька тижнів.

Схоже, що в ньому задіяно близько двох дивізій з 20.000 військовослужбовців, що досить багато говорить про наміри Москви.

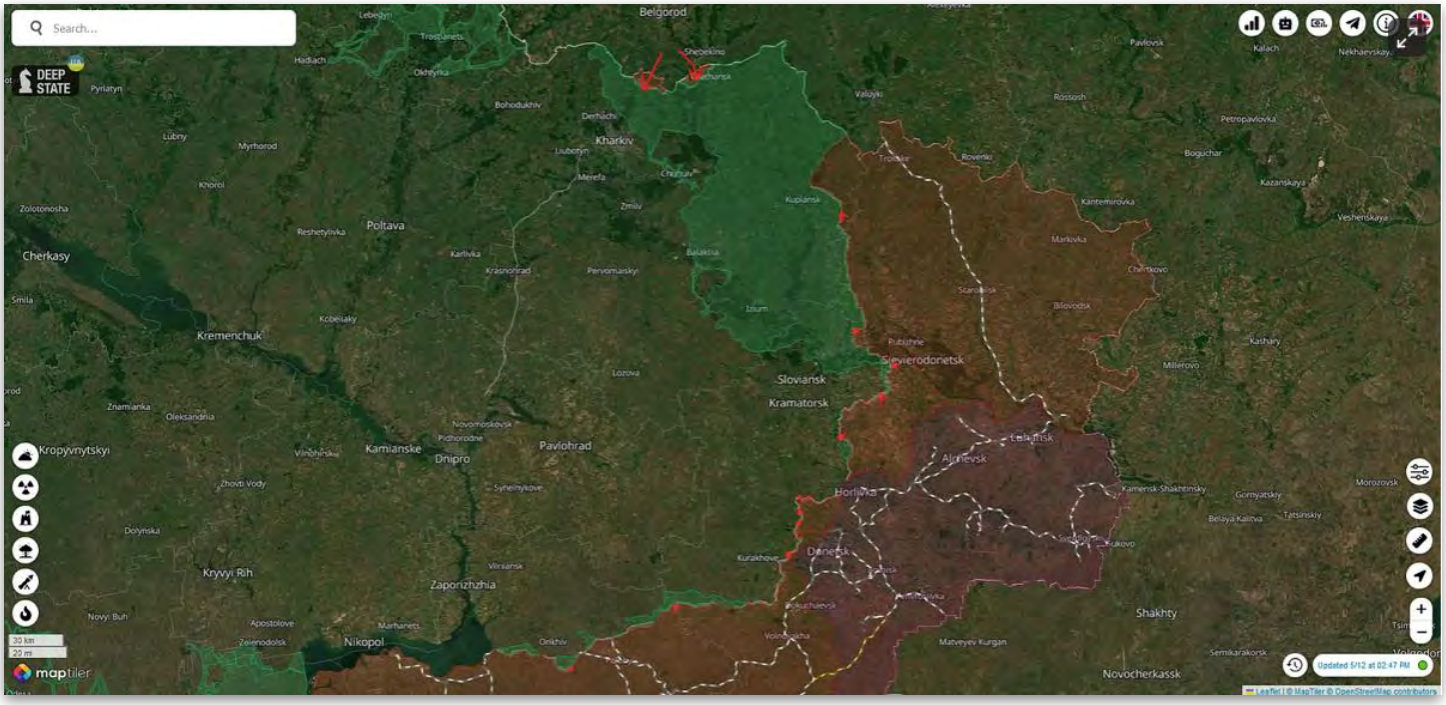

Це не просто витівка чи прикордонний рейд. Однак це також не те, що саме по собі могло б змінити хід конфлікту. Московські війська не наступають на Дніпро на захід від Харкова, принаймні поки що.

За три дні запеклих боїв орки спромоглися захопити лише низку прикордонних міст, які вже перебували в сірій зоні, що розділяла обидві сторони. Дехто критикує відсутність укріплень, але немає сенсу будувати бар'єри прямо на кордоні, де будівельні бригади вразливі для артилерії та безпілотників. І якщо ви дотримуєтеся схеми територіальної оборони, на яку Україна фактично перейшла наприкінці зими, очікується просування ворога в сіру зону.Життєво важлива військова концепція, яку більшість експертів і навіть багато професіоналів не розуміють, – це ініціатива.

Часто про одну сторону говорять, що вона має ініціативу, тому що вона активно атакує іншу. Але насправді йдеться про щось більш тонке – про свободу дій.В той момент, коли ви пускаєте в хід військові ресурси, ви фактично втрачаєте ініціативу до певної міри. Ви взяли на себе зобов'язання щодо дій, які займуть певний час, щоб розслабитися або адаптуватися, якщо події розвиватимуться погано. Оборона здебільшого перевершує напад саме тому, що нападник поступається ініціативою – принаймні до того моменту, поки його інвестиції в ресурси не окупляться, змусивши опонента вжити заходів, яких він би не став робити в іншому випадку.

Ось чому обман і несподіванка є такими потужними інструментами: якщо ворога можна спонукати до операції, до якої ви готові, то хто насправді володіє ініціативою? Щоб звести до мінімуму помилки, які визначають хід бою і часто вирішують його долю, вам потрібна якісна інформація.Для того, щоб перемогти у цій війні, будь-яка сторона повинна знищити військовий потенціал свого супротивника. Щоб захистити свою свободу, Україна повинна буквально знищити резерви, які Москва змогла створити за останній рік, щоб створити простір для тривалих контрнаступальних зусиль.

Ось чому **я розглядаю харківську гру Москви як можливість, а не як загрозу**. Насправді, якщо тільки ці операції не є дуже витонченим фінтом перед раптовим наступом на захід від Харкова в напрямку Дніпра, ці атаки на схід від міста означають, що Москва обрала більш обмежений варіант відповідно до своєї поточної кампанії виснаження.

Орки дійсно мають на меті розвернути фланг України, але лише за рахунок розширення існуючого.

> — Інша причина цього наступу – просто відплата Україні за рейди, які російські «свободівці» здійснили на Бєлгород з Харкова цієї весни.

Певні образи змушують Путіна реагувати певним чином, щоб зберегти ілюзію влади, від якої він залежить.

Час і темпи нещодавніх бомбардувань українських енергетичних об’єктів свідчать про те, що це скоріше кампанія помсти за напади України на російську нафтову інфраструктуру, ніж частина цілісного стратегічного плану, спрямованого на підрив української економіки.

Путін, простіше кажучи, просто діє напролом.

Він атакує зараз, тому що наступні чотири-шість тижнів є вразливим періодом, поки Україна чекає на запізніле надходження допомоги.

Його війська, схоже, докладають зусиль, щоб

> — розвернути фланг Куп’янського фронту, побоюючись ризику, який потягне за собою спроба відрізати Харків і вийти до Дніпра.
>
> — Хороший спосіб втратити польову армію, якщо ви облажаєтесь, як це робили орки з кожним іншим масштабним наступом протягом двох років поспіль.

Як я напишу в другому розділі цього тижня, **Путін, схоже, намагається повторити ту частину наступу 2022 року, яка дійсно спрацювала.**

Проте вдруге це, мабуть, не вдасться.

Цього тижня на фронтахВесна розквітає по всій Україні, на зміну сіро-коричневій зимі в степу приходить яскрава зелень. В епоху безпілотників це означає, що завдяки поверненню рослинного покриву настає сезон бойових дій.Навіть тепловізори не помічають рослинність: рослини випромінюють інфрачервоні хвилі, невидимі для людського ока.

Днями я переглядав супутникові знімки Sentinel і був вражений тим, як легко простежити фронт на півдні, дивлячись на фальшиву кольорову карту NDVI, де темно-зелений колір відповідає рослинному покриву.

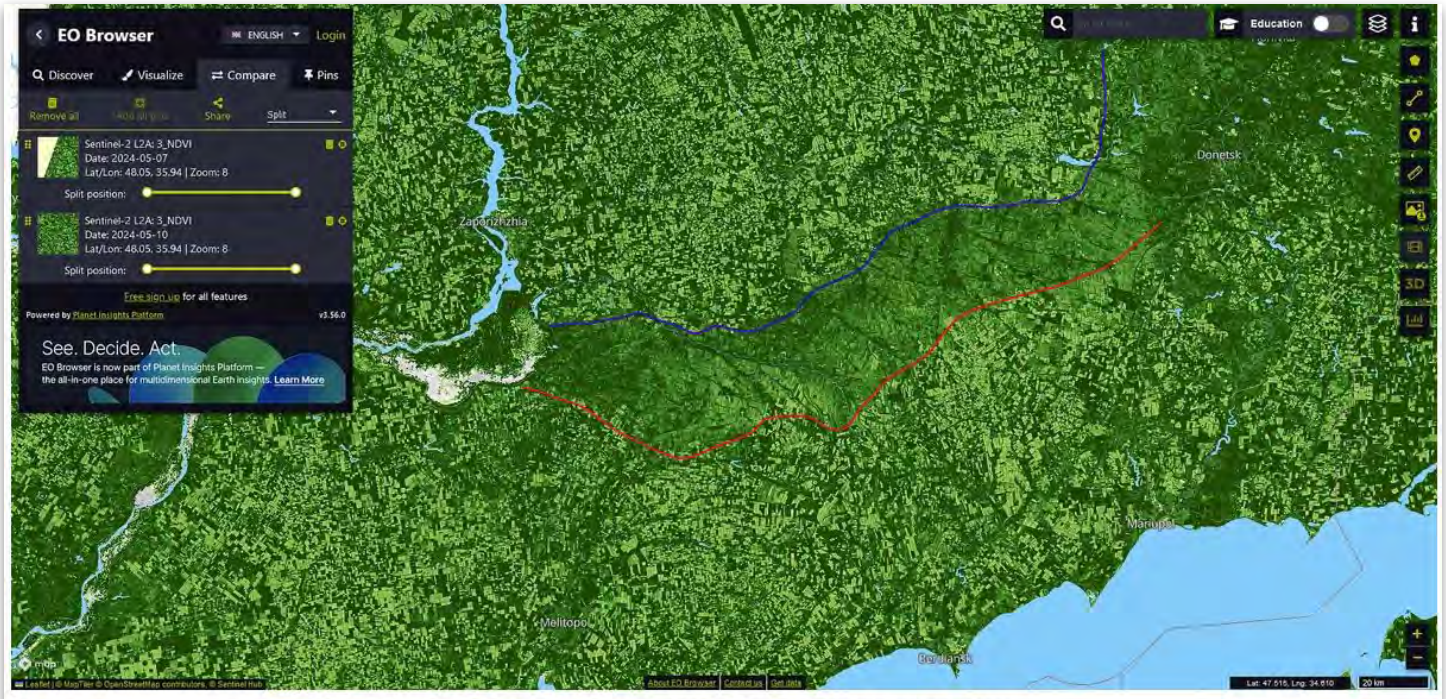

From Sentinel Hub. Composite NDVI false color (ok, colour) image joining May 7 and 10th of 2024. Blue and Red lines added. Apologies to anyone with red-green color blindness, but hopefully the line about 40km south of the blue one is visible.

Більшість світло-зеленого кольору на зображенні вище відповідає полям, які, ймовірно, були недавно засіяні, тому там є лише пагони над ґрунтом. Темніша зелень на зображенні відповідає більш природній рослинності, і її більше в сірій зоні та лісових масивах. Звісно, не так багато фермерів хочуть працювати на території, де повно мін і де будь-якої миті можуть приземлитися безпілотники чи артилерія.

Хто захоче довірити своє життя оператору безпілотника, який, можливо, не має достатньої підготовки, щоб відрізнити трактор від танка? Або, з боку орків, навіть не дбає про це… Важко уявити собі масштаби цієї трагедії, що триває. Сотні тисяч людей щодня вирушають у сіру зону, щоб виконувати свою роботу. Тисяча орків і, ймовірно, кілька сотень українців гинуть або калічаться в процесі.

Все тому, що **путінська імперія не може спокійно сидіти за власними кордонами.**

Кожен з них – це окрема історія, трагічна чи героїчна, але це все одно життя, обірване назавжди. І в цій війні вперше весь жах стає видимим для всіх завдяки інтернету. Останні миті життя нещасного орка, чия команда була знищена безпілотниками, можуть транслюватися по всьому світу, щоб мільйони і мільярди людей могли спостерігати, як він висмикує чеку з гранати і засовує її в бронежилет – з передбачувано жахливими наслідками, у множині, звичайно.Ніколи ще похмура і жахлива правда війни не була такою доступною для багатьох. Війна робить раціональне божевільним, а божевілля – раціональним.

Єдина хороша річ, яка може вийти з цього жалюгідного, безглуздого конфлікту – це те, що люди повинні зробити вибір не розуміти, що таке війна і

що вона означає. Чому її слід уникати майже за будь-яку ціну, але воювати з невблаганною лютістю, щоб якомога швидше і назавжди покінчити з кошмаром, як тільки бій стає неминучим, як це сталося в Україні.

Зусилля Москви на новому харківському фронті потрапили в заголовки газет цього тижня, але, не зумівши прорватися далі тактичного рівня після падіння Авдіївки три місяці тому, Москва, очевидно, дотримується стратегії виснаження.

Путін не може виграти війну, тому йому залишається сподіватися, що його вороги поступляться полем після того, як розчаруються у витратах на продовження боротьби.

На Дніпровському фронті російські війська намагалися повернути Нестригу, острів у гирлі Дніпра, а також Кринки (досі). Всі спроби провалилися. Орки практично не мають успіху в цьому секторі, окрім утримання українських плацдармів. Обидві сторони змушені покладатися на катери для логістики, а з урахуванням того, що безпілотники постійно отримують кращі прилади нічного бачення, це нелегко підтримувати. Збільшення поставок артилерії має незабаром дати Україні серйозну перевагу.

На Запорізькому фронті, здавалося б, нескінченний наступ орків на Роботине встиг перетворити руїни міста на постійну сіру зону. Орки заходять і знищують, але Україна не може довго утримувати багато людей на землі, бо залишилося не так багато пристойних позицій. Тож Москва продовжує повільно закріплюватися на околицях, по одній лінії дерев за раз. Україна, схоже, тримає в цьому районі лише дві чи три бригади, які в основному воюють за регіон взагалі, бо ціна для Москви дуже висока.У районі річки Мокрі Яли ворог дійшов до околиць сіл Урожайне та Старомайорське, які були звільнені у 2023 році.

Зусилля тут, ймовірно, слід розглядати в парі з наступами в напрямку Курахового, утворюючи два кліщі, які мають на меті витіснити Україну з району, що може слугувати плацдармом для абсолютно смертоносного контрнаступу в напрямку Маріуполя восени. Спроба росіян взяти Красногорівку трохи далі на північ необхідна для того, щоб прикрити північний фланг фронту Вугледар-Курахове, а також південний фланг наступу на захід від Авдіївки, що застопорився.

Авдіївський фронт був напруженим, але в основному стабільним, а прибуття 100-ї та 110-ї механізованих бригад заблокувало подальше просування в напрямку Новоолександрівки. Це дозволило 115-й бригаді або будь-якій бригаді, яка її замінить, закріпитися на більш вузькому фронті в Калиновому, звідки вона може вести вогонь по Архангельському і Кераміку.

Ще занадто рано говорити про те, що московський наступ тут стримано; цілком ймовірно, що свіжі сили будуть ротуватися, щоб відновити імпульс, якщо вони зможуть.

За останні кілька днів єдиний помітний прогрес, якого досягли орки, знову припав на південний край поля бою, де сили, очевидно, накопичуються через Дурну, щоб спробувати взяти хребет на північний захід. Поки українські сили утримують позиції на осі Уманське-Новопокровське-Сокіл, все ще існує небезпека локальної контратаки проти дивізії, яка захопила Очеретине, тому місцевий командир орків захоче зачистити цю територію.

Я продовжую вважати, що фронт Авдіївки і фронт Часів Яр також пов'язані між собою – це одна з небагатьох ділянок зони зіткнення, де Москва може провести дві операції в досить широкому масштабі, щоб прорвати оборону України на досить великій території, яку можна використати в стилі «глибокої битви».

Прямий наступ через Торецьк не є ідеальним, оскільки ця місцевість знаходиться на відносній висоті і всіяна високими курганами від минулих гірничих робіт, які українці називають «териконами», на кшталт того, що був центром бойових дій під час битви за Авдіївку.

Москва дуже хотіла б повторити авдіївський успіх у Торецьку, що відкрило б шлях до облоги перехрестя Костянтинівки і подальшого наступу на Краматорськ. Ці два фронти разом складають південні кліщі спроби досягти і оточити Краматорськ і Слов'янськ із залученням сил, що наносять удари в напрямку річки Сіверський Донець в районі Тернів. Допоміжні зусилля спрямовані на те, щоб зруйнувати Сіверський виступ, південний край якого тривалий час утримувався 10-ю гірсько-штурмовою бригадою, що зазнає постійних атак протягом останніх кількох тижнів. Після безперервного перебування тут протягом майже двох років підрозділ має добре знати місцевість, але також бути дуже втомленим – так само, як і 81-а аеромобільна бригада, що стоїть у Білогорівці на північ від нас.

І на цьому ми переходимо до огляду фронтів в районі Куп'янська, де Кислівка та Котлярівка нещодавно впали під ударами орків. Тут Москва вже давно зосередила одне зі своїх нібито найкращих з'єднань, 1-шу гвардійську танкову армію, але просунулася до Куп'янська дуже мало. Україна використовує цей район як своєрідний полігон для тренувань нових бригад, причому аналітики попереджають, що регіон може піддатися інтенсивному штурму в будь-який момент, але жоден з кроків Москви ніколи не заходив дуже далеко, що призвело до поширеної думки, що ця територія в основному призначена для того, щоб відвернути увагу України від Донбасу.

Початок нових наступальних операцій ближче до Харкова може свідчити про постійне розширення цього стратегічного фінта – хоча ситуація може перерости у щось набагато небезпечніше.

Небезпека, з якою стикається Україна, полягає в тому, що якщо Москва задіє достатньо своїх стратегічних резервів, це може потенційно загрожувати активізацією північного крила зусиль, спрямованих на вихід за Слов'янськ і Краматорськ.Дивним чином, для Москви це повернення до витоків. Це майже те саме місце, де я передбачав у лютому 2022 року, що Путін розпочне наступ саме так, як він це зробив пізніше.

2. Харківський наступ Путіна 2024 року

Битви навколо Харкова у Другій світовій війні часто закінчувалися катастрофічно не на користь радянської сторони. Після втрати регіону німцями у жовтні 1941 року, взимку та навесні 1942 року Москва контратакувала. До травня 1942 року Червона армія форсувала Сіверський Донець в районі Ізюма, маючи на меті оточити Харків з півдня і вийти до Дніпра, відрізавши німецькі війська, що діяли на півдні України, від тих, що були ближче до Москви. Операція зазнала жахливого провалу.

Взимку 1943 року радянські контрнаступи після Сталінграда змогли повернути Харків під радянський контроль. Наступаючи на південь від міста і знову з Ізюма вздовж Сіверського Дінця, Червона армія мала намір вибити німців та їхніх союзників з півдня України. Але німецькі війська під командуванням фон Манштейна завдали одного зі своїх знаменитих ударів у спину, вдаривши по радянських військах, коли їхній наступ пройшов свою природну кульмінаційну точку, і просунулися через Харків до Бєлгорода.

Лише в серпні 1943 року Харків був знову звільнений, причому Москва мала перевагу у військах 5:1, а в танках – понад 10:1 після нищівних втрат Німеччини під Курськом.Коли Путін почав нарощувати сили вздовж українських кордонів у 2021 році, я оцінив, що його метою в будь-якій війні буде відволікти Україну погрозами Києву, поки його війська забезпечать сухопутний міст до Криму і просунуться в східний Харків. Наступним кроком було б закриття пащі пастки навколо українських сил, якщо вони утримають лінію фронту на Донбасі і не відступлять.

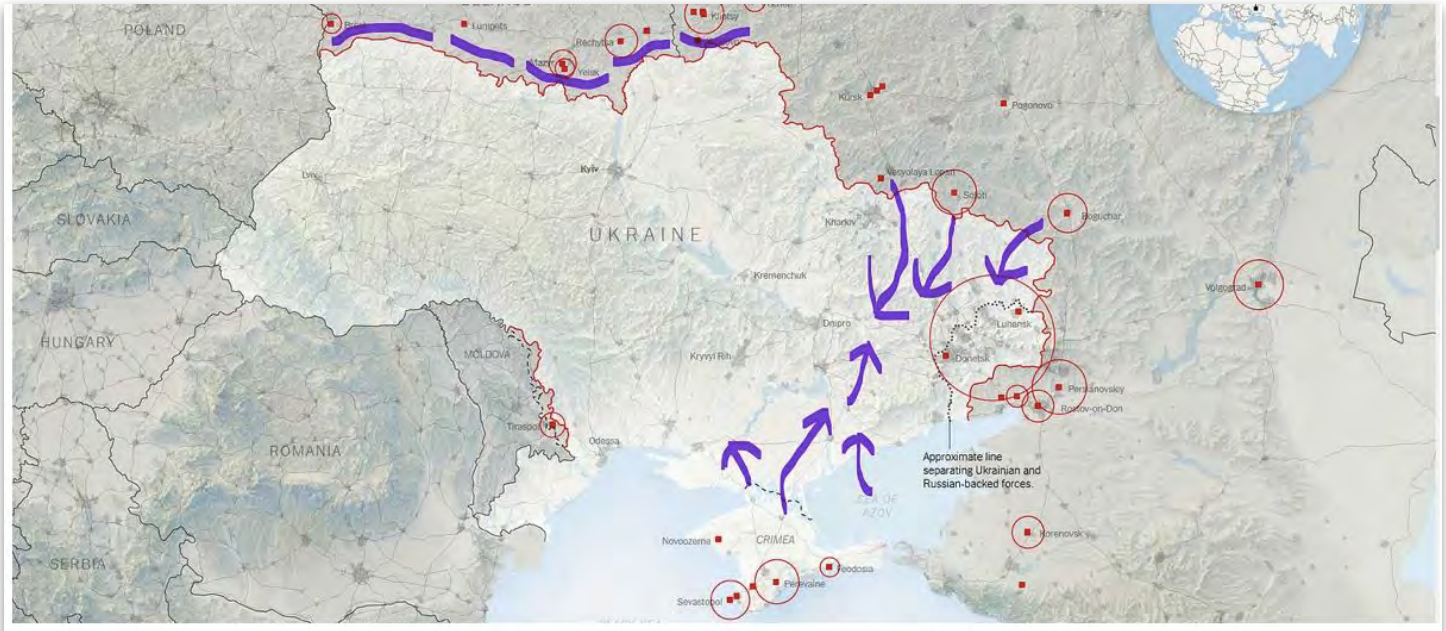

My forecast for Putin's war on Ukraine as of February 15, 2022. Got the south and east mostly right, though didn't spot the pushes through the Donbas line of contact along the shoulders. I think the original basemap is from Reuters.

Це те, на що розраховувала Україна, і, загалом, те, що Москва фактично зробила, принаймні на півдні. Саме тому в перший день штурму Україна мала лише кілька артилерійських бригад і одну бригаду національної гвардії, а також кілька місцевих гарнізонів регулярних військ, які боролися за Гостомель. Цілком логічно, що сили Москви в Білорусі були частиною блефу, оскільки їх було занадто мало, щоб захопити і утримувати місто розміром з Київ.

Зрештою, завдяки військовій підготовці України – розосередженню життєво важливих речей, таких як літаки і системи протиповітряної оборони, наприклад, – і запеклій реакції простих українців, Київ оговтався від початкової несподіванки, і гамбіт Москви повністю провалився. Наслідком цього стало те, що їй не вистачило сил, щоб закрити пащу пастки навколо Донбасу, навіть попри те, що українські війська були змушені відступити з північного та південного крил лінії зіткнення.

Путін завдав удару саме тут, оскільки на півдні його війська насправді діяли за здоровою військовою логікою, за винятком тієї приреченої летючої колони, яку він відправив з Миколаєва на Вознесенськ, щоб спробувати форсувати річку Буг і дістатися до Одеси. За кілька днів впав життєво важливий Мелітополь, Маріуполь був оточений, а орки отримали плацдарм через Сіверський Донець в Ізюмі.

April 2022: The jaws close on Donbas even as Moscow retreats from Kyiv.

Чому план Путіна на півдні і сході України був настільки передбачуваним, незважаючи ні на що, окрім історії і тієї невеликої кількості інформації з відкритих джерел, яка була доступна?

Переважно географія.

Для проведення наступу необхідно мати достатню логістику, щоб забезпечити війська. Ви, як правило, уникаєте місць, де ворогу легко захищатися. Дороги і, особливо, залізниці через сільську місцевість – ваші друзі, і гарний маршрут проходить прямо по річці Оскіл у Куп'янську, а потім прямує на південь до Слов'янська через Ізюм. На півдні Мелітополь завжди був важливим, і звідти, очевидно, потрібно рухатися на північ, якщо ви можете.

Хоча путінська орда спочатку порушила всі правила справжньої війни, думаючи, що може зіграти з Києвом у Будапешт чи Прагу, вже за кілька днів більшість зусиль повернулися до чогось більш розумного на півдні. Москва, яка протягом місяця намагалася оточити Київ, не змогла відтіснити українські війська на сході достатньо швидко, щоб спричинити повний крах. Україна змогла зупинити наступ росіян вздовж лінії Сіверського Дінця, утримати єдиний плацдарм Москви, а восени 2022 року контратакувати на північ від Ізюма, дійти до Куп'янська і змусити Москву відступити.

Цей момент ознаменував момент, коли Путін більше не міг вдавати, що перемога в «спеціальній військовій операції» була неминучою. Це було приниження, якого він, вочевидь, так і не зміг пережити. Це робить ще більш імовірним, що харківський наступ є чимось більшим, ніж простий фінт або спроба буферизувати Бєлгород від українських обстрілів.

Три траєкторії здаються ймовірними:

— A. Москва може активізувати цей сектор і, можливо, інші, такі як Суми, на північний захід від Харкова, щоб розтягнути українські сили, створивши реальну загрозу. Це могло б полегшити зусилля в інших місцях.

— B. Натомість, це може бути фіксація українських сил в районі Харкова перед несподіваним наступом на захід від міста.

— C. Мета може полягати в тому, щоб обійти українську оборону з флангу на північ від Куп'янська в спробі відновити наступ на Слов'янськ з півночі, повторивши успіх початку 2022 року.

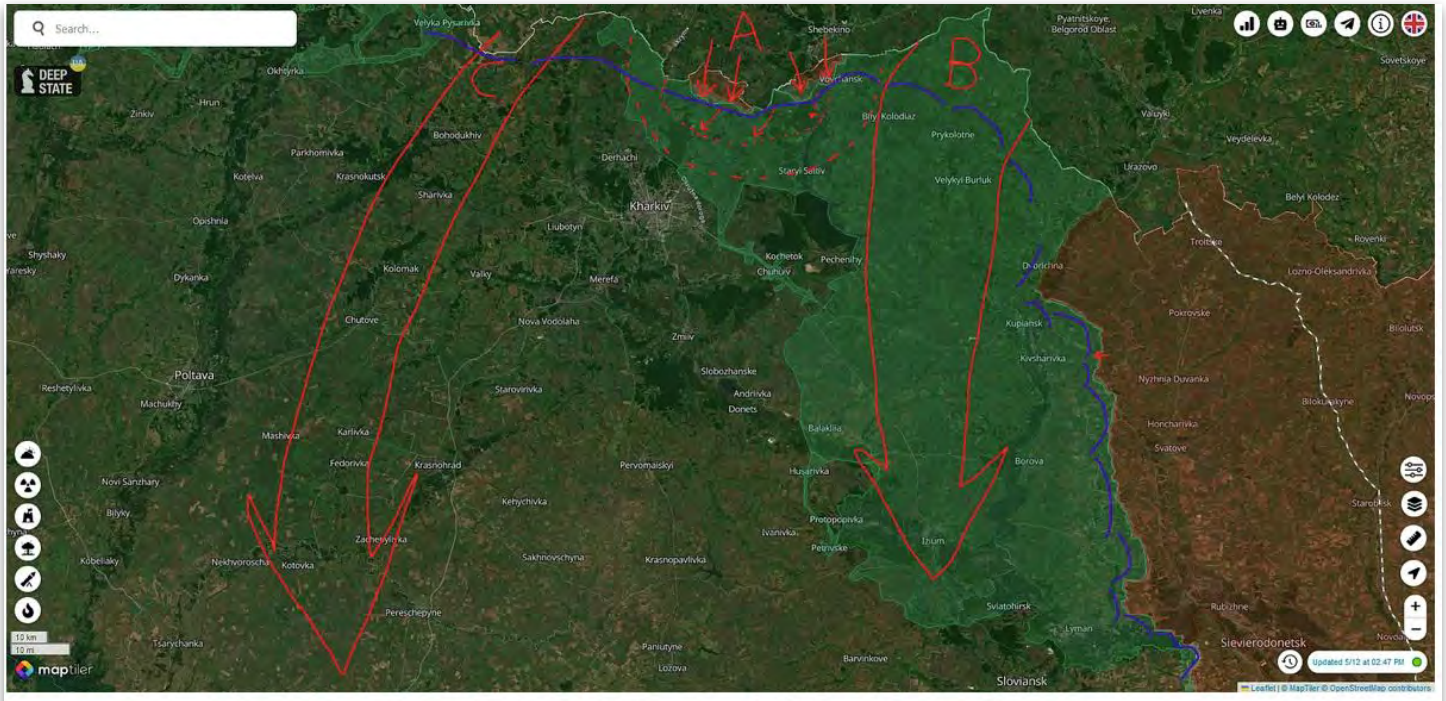

Moscow's basic offensive options, given where the offensive stands today. C is least likely, A most, though A+B is a natural evolution.

Рівень сили, яку застосовує Москва, робить все, що відбувається, схожим на щось більше, ніж просто хитрість.

> *З'явилося відео*, на якому видно, як російська балістична ракета «Іскандер» знищує українську реактивну систему залпового вогню «Вампір» після того, як вона повернулася в укриття. Але це все одно, що вбити комара кувалдою.
>
> «Вампір» – це український варіант стандартної реактивної системи залпового вогню «Град», яку використовував майже кожен радянський замовник з часів Карибської кризи. Це не та ціль, по якій варто використовувати високоточну балістичну ракету, якщо тільки ви не відчуваєте крайньої необхідності – або не хочете довести свою точку зору.

Москва або справді дбає про цю операцію, або хоче, щоб Україна думала, що дбає. Зрештою, найкращі фінти – це ті, які ви не можете ігнорувати. Однак Україна має план на такий випадок, а фортифікаційні споруди досить добре

підготовлені від кордону, щоб Москва не змогла перервати будівництво рутинними обстрілами.

Питання в тому, скільки вогневої потужності Москва врешті-решт задіє. Якщо вона дійсно має підготовлений 120-тисячний стратегічний резерв, це дорівнює приблизно дюжині дивізій радянського зразка, що з'являються на полі бою сьогодні. Відкинута концепція батальйонної тактичної групи, яку московська військова машина ніколи не була достатньо професійною, щоб змусити працювати. Зараз ми маємо справу з трикутними дивізіями з трьома основними піхотними полками, кожен з яких має кілька окремих батальйонів і щонайменше роту одноразового штурмового підрозділу в кожному.

Дивізія і бригада стають плутаними термінами при порівнянні систем НАТО і Радянського Союзу. Загалом, те, що в Радянському Союзі називалося дивізією, має приблизну бойову силу аналогічної за оснащенням бригади НАТО. Москва, очевидно, відправила 18-ту мотострілецьку дивізію на Харків і 72-гу мотострілецьку в напрямку Куп'янська, а Україна відреагувала, перекинувши приблизно по бригаді на шляху кожної з них, 42-га блокувала 18-ту мотострілецьку і загін або більше з 92-ї української штурмової на шляху 72-ї мотострілецької.

Найбільшою невідомістю про стан конфлікту на даний момент є стан резервів кожної зі сторін. Побіжний підрахунок публічно відомих позицій українських підрозділів виявляє щонайменше дванадцять основних бригад, які не оновлювали публічну інформацію про своє місцезнаходження щонайменше місяць. Якщо припустити, що нова політика Сирського почала діяти в березні, Україна могла б легко відвести 12-15 бригад, щоб почати формувати життєздатний стратегічний резерв.

З 2022 року Україна розширила свої збройні сили в 4-5 разів, а це означає, що разом з партнерами, які бажають, вона може щомісяця виставляти до 30 000 військовослужбовців у військовій формі. Це майже ідентично 30 000, які здатна підготувати Москва, але, ймовірно, є суттєвим перебільшенням, оскільки багато українських військовослужбовців несуть службу в тилових районах і, ймовірно, не проходили суворої бойової підготовки в результаті. Зрештою, тренувальна пропускна здатність не може бути такою великою. Проте, можливі одночасної підготовки чотирьох бригад чисельністю до 20 000 нових військовослужбовців видається цілком обґрунтованою.

Я очікую, що Україна має 3-6 бригад, які можуть бути розгорнуті для врегулювання надзвичайної ситуації в будь-який момент. Двох повинно бути достатньо, щоб зупинити тиск, який розпочала Москва. Якщо він посилиться і Москва перекине ще один або три корпуси, це все одно не підштовхне Україну до кризи, за умови, що фортифікаційні споруди і підготовка впораються із завданням.

Для Москви головна привабливість наступальних операцій у цьому регіоні, окрім потенційного відволікання українських резервів від інтервенції на інших фронтах, полягає в тому, що Україна не в змозі завдати удару вглиб її логістичної мережі. Кожна операція росіян зупиняється, не пройшовши більше десяти кілометрів, частково через неефективність розподіленої системи постачання, яку довелося запровадити Москві.

За інших рівних умов централізація забезпечує ефективність, а децентралізація – стійкість. Легше організувати доставку вантажівок до артилерії з великого складу, розрахованого на велику пропускну здатність, ніж з менших складів, що курсують між собою. Останнє можливе при розумному плануванні, але незмінно потребує більше ресурсів, щоб витримати власну вагу.

Ось чому обмеження на використання Україною ПТРК та іншої високоточної зброї з радіусом дії до кількох сотень кілометрів є настільки безглуздим. На початку конфлікту були підстави побоюватися, що Москва може сприйняти запуски балістичних або крилатих ракет з України як початок більш широкої інтервенції НАТО – або, що ще гірше, як роззброюючий ядерний удар.

Але оскільки всі мали час спостерігати за поведінкою один одного, абсолютно очевидно, що ніхто не використовує цю війну як привід для нанесення роззброюючого або обезголовлюючого удару, ядерного чи іншого. На цьому етапі гри Москва просто не повірить, що кілька десятків ракет, які можуть впасти на її територію в будь-який момент з України, становлять загрозу виживанню режиму.

Путін, вочевидь, нарешті зрозумів, що якщо він збирається відкрити новий фронт, то Харків – це його найкращий вибір – поки, звичайно, російські війська не відійдуть достатньо далеко від кордону, щоб їхні запаси не довелося сховати на українській стороні. Тоді настане час HIMARS і ATACMS. Це одна з причин, чому я не очікую, що його війська зможуть повторити свої успіхи на початку 2022 року.Дехто, без сумніву, наполягатиме на тому, що Москва робить помилку, не зосереджуючи усі наявні сили на справді вирішальному фронті. Проте часто люди говорять про логістику, не усвідомлюючи, що ефективна пропускна здатність буде різною.

Під цим я маю на увазі, що цілком можливо наситити логістичний потенціал місцевості до такої міри, що введення додаткових військ принесе більше шкоди, ніж користі. Тому не можна говорити про те, що Україна утримує внутрішні рубежі. Завдяки безпілотникам доводиться набагато більше розкидати сили. Концентрація їх для вирішального удару, швидше за все, тепер є питанням інтенсивного наступу на більш широкому фронті, ніж це було стандартно в тактиці холодної війни, коли навіть кілька десятків бронемашин могли ефективно ховатися в проміжках між ворожими радарами і супутниковим скануванням. Щоб прорвати фронт противника, тепер потрібно

діяти на більшій території і при цьому якось нарощувати темп, щоб не допустити утворення нової оборонної лінії на невеликій відстані від тієї, яку ви захопили.

Ваші основні варіанти – розгромити весь фронт, який є або може бути ізольованим, або наступати повсюдно, виснажуючи ворога доти, доки не утвориться слабке місце. Останній підхід найкраще підходить для децентралізованих, високоавтономних команд, а не для інтенсивних механізованих штурмів, на які покладається Москва. Завдяки відсутності серйозних перешкод на місцевості в степу, окрім водних каналів, озер і населених пунктів, перший варіант також не є ідеальним для Москви – звідси її наполегливі спроби створити котел, затиснувши в ньому українські війська.

Я очікую, що **протягом наступних двох місяців Москва спрямує значну частину своїх резервів на наступальні дії по всій лінії зіткнення.**

> — Тренуючи приблизно на 10.000 більше орків, ніж вона втрачала щомісяця протягом останнього року, комбінуючи підрозділи з мотоциклів, квадроциклів і гольф-карів, а також МТ-ЛБ 1950-х років і танків, (погано) захищених металевими екранами, Москва має на папері таку ж велику армію, як і в 2022 році, коли вона починала.
>
> — Але це приховує величезний ступінь незворотної деградації завдяки бездушному ставленню Москви до своїх військ на передовій.

Найбільш розумним підходом було б застосувати всю свою вогневу міць, що залишилася, на тій ділянці, де вона має шанс здивувати Україну тим, як швидко вона може просуватися.

> — Як я вже писав раніше, це ризикована гра, яка, ймовірно, не спрацює, але це, ймовірно, єдина надія ***Путіна***.

Будучи боягузом, який не бажає кидати кості і приймати результат,

він буде дотримуватися середнього підходу:

> — погрожувати ***Харкову*** і, можливо, спробує повторити початковий успіх східного крила цієї осі наступу і спробувати вийти за ***Слов'янськ***.
>
> Додайте до цього обвал ***Сіверського виступу*** з іншого боку і облогу ***Костянтинівки***, і Москва піде на літо з пропагандистською перемогою.

Україну можуть навіть спонукати розгорнути стільки своїх резервів, що, якщо допомога з-за кордону надходитиме повільніше, ніж очікувалося, або буде недостатньою для того, щоб Україна змогла контратакувати цієї осені, Путін зможе протриматися до 2025 року.

Як і ***Нетаньяху*** в ***Ізраїлі***, він сподіватиметься, що

— хаос у *Вашингтоні* навколо виборів дасть йому вікно можливостей вирватися з пастки, в якій вони обидва зараз перебувають.

У мене таке відчуття, що Україна бачила, що це наближається, ще в січні.

Тому вона прийняла мудре рішення перезавантажитися, поки ще був час, підготуватися до наступу Путіна і розгромити його, а потім провести різкий і жорстокий контрнаступ, коли запаси будуть відновлені.

3. Стратегічні фактори

Постачання артилерійських снарядів виявляється чи не найважливішим фактором, що визначає, яка сторона має перевагу в будь-який момент на будь-якому з активних фронтів.

Навіть більше, ніж втрата обмеженої кількості сучасної бронетехніки, яку Україна досі отримувала від своїх партнерів, відсутність достатньої кількості артилерійських боєприпасів призвела до передчасного згортання літньої кампанії 2023 року.

Саме тоді, коли Україна була на порозі оперативного прориву в жовтні, снаряди почали закінчуватися, а прогнози, які я тоді не сприйняв достатньо серйозно, передбачали цілий рік до того, як США та Європа наростять виробництво.Останнє, що я бачив, показувало, що загальне виробництво в країнах НАТО сягнуло близько 60 000 снарядів станом на травень. Орки випускають до 10 000 на день усіх калібрів, ймовірно, близько 2/3 цих важких ракетних і артилерійських боєприпасів. Взимку Україна використовувала 1000 важких снарядів на день або навіть менше; загальне виробництво союзників все ще може підтримувати цей показник на рівні 2000 снарядів або близько того.

На щастя, перевага України в точності означає, що її 155-мм снаряди коштують приблизно два постріли орка, а це означає, що вона може ефективно використовувати навіть 3.000 снарядів на день.

При 90.000 набоїв на місяць, це більше мільйона снарядів на рік, але до кінця літа заводи вже будуть їх виробляти. Вдвічі більше, або приблизний паритет, необхідний для наступальних операцій.

Хоча США і Європа не досягнуть такого рівня виробництва до четвертого кварталу 2024 року, нещодавня чеська ініціатива обіцяє сотні тисяч снарядів, починаючи з червня. Це має означати, що після ще трьох-чотирьох тижнів важких часів ситуація в Україні помітно покращиться. Україна також зможе відкласти достатньо снарядів для підтримки наступальних операцій на обмеженому фронті, наприклад, на Херсонщині. До осені решти снарядів чеського виробництва, а також виробництва в США, ЄС та Україні має бути

достатньо для проведення наступальних операцій на кількох фронтах.Наразі видається малоймовірним, що темпи виробництва снарядів не є визначальним фактором у військових розрахунках Путіна.

Йому вкрай необхідно щось, що він зможе назвати перемогою до липня, коли небо над ним помітно потемніє – і не лише тому, що почнуть з'являтися F-16.

У загальних рисах, кожна з фаз війни тривала близько року.

Спочатку Україна була на задвірках, просто тримаючись на ногах. Потім вона рік контратакувала, врешті-решт вичерпавши ресурси після запізнілої мобілізації Москви. Зараз, частково покалічена на півроку через американську партизанську маячню, Україна готується до найважчої частини довгого шторму, перш ніж вона нарешті зламається.

Якщо припустити, що Путін дійсно кине свої резерви в м'ясорубку протягом наступних кількох місяців, то витік техніки буде настільки серйозним, що про великі наступальні операції майже не може бути й мови в найближчі роки.

Ось чому моє загальне відчуття щодо останнього наступу орків полягає в тому, що це кампанія, яка ведеться з відчаю, а не зі здорового військового глузду.

Москва повинна підтримувати ілюзію, що її не можна перемогти за будь-яку ціну. Вона повинна відповідати на будь-яку політичну провокацію. Розмахування ядерним арсеналом, як вона знову почала робити під час останніх навчань, має на меті перемкнути цей вимикач в освіченій американській свідомості, яка чує ядерну зброю і повертається до інфантильного лепетання про апокаліпсис.

Коли оживають геополітичні розломи, лідери подвоюють національні міфи і неправильні інтерпретації історії, щоб виправдати дії, які вони завжди хотіли зробити. Путін хотів цієї війни не лише тому, що йому потрібна Україна, але й тому, що його система є глухим кутом для Росії, так само, як нацизм був для Німеччини. Це конфлікт, в основі якого лежить омана і блеф – попри всі розмови русистів про реалізм у міжнародних справах, імперія Путіна є дзеркальним відображенням неоліберального і неоконсервативного культу, який вони називають «західною цивілізацією», незважаючи на те, що більша її частина знаходиться далеко на схід від того місця, де я зараз сиджу.

Путінська Росія – це гігантська афера, а його уряд – фіговий листок для олігархів та їхніх друзів, які висмоктують кров зі своєї країни.

Це уповільнене продовження розпаду Радянського Союзу, коли урбаністична Росія з'їдає свою сільську бідноту, перш ніж перетворитися на саму себе. Без постійної експансії імперіалістичний вірус вмирає, оскільки люди всередині

країни усвідомлюють, що їхні лідери полюють на них і не зупиняться, поки їх не усунуть.

Проблема Росії полягає в тому, що московські еліти продовжують намагатися зшити воєдино країну, яка не має реальної географічної основи і кордони якої визначаються тим, наскільки добре пройшла остання війна. Вся ворожість до нібито занепалого і аморального Заходу є відображенням того, наскільки нестабільною і тимчасовою є імперія Путіна. Історично склалося так, що в Росії терпимо ставляться до будь-якої розбещеності, якщо ти підкоряєшся цареві. Еліта країни, як і ті, хто стоїть на вершині будь-якої фінансової піраміди, мириться з божевіллям, тому що завжди може бути гірше – зверніть увагу, чому діти багатих людей в росії не йдуть воювати в Україні?

Але росія не самотня в тому, що має лідерів, які спотворюють національні міфи у власних цілях. Справжня причина того, що США так палко підтримують Ізраїль, незважаючи на нескінченні самогубства Тель-Авіва, має мало спільного з геополітикою, як би дивно це не звучало.Кожна країна побудована на історії про себе і про те, чому вона існує, так само, як і на сировинних інтересах. Щоб координувати складну людську організацію, майже завжди потрібен наратив – ось чому компанії так наполегливо намагаються рекламувати себе, витрачаючи мільйони на рекламні ролики біля великих спортивних подій.

Йдеться не про прямий продаж продуктів, а про створення публічного наративу про компанію, який змушує людей несвідомо тяжіти до неї. Як людина, яка уникає реклами, коли це можливо, я не розумію, чому це працює, але це явно працює… принаймні для певних груп населення.Національні міфи є важливими і значущими, але ними також постійно маніпулюють. Путін стає все більш радянським, оскільки війна в Україні затягується, значною мірою тому, що в його країні повно людей похилого віку, які сумують за радянською обіцянкою гарантованих пенсій і впорядкованого суспільства, яке поважає зовнішній світ.

Пекін використовує століття приниження Китаю, щоб замінити гордість за нещодавні національні досягнення на заслужені громадянські свободи. Національна історія США пройшла через кілька ітерацій, відродившись востаннє після Другої світової війни.До 1940-х років федеральний уряд ніколи не був таким могутнім, що безпрецедентно впливав на життя пересічних американців. Ейзенхауер мав передчуття того, що відбувається, і що Засновники будуть справедливо налякані. Але сталося те, що сталося.Батьки людей, які сьогодні керують США, тоді боялися, що мільйони ветеранів, які повернулися, використають свої навички, щоб перевернути статус-кво у крихкий момент.

Стереотипний гіперспоживацький образ Америки, яка розмахує прапорами, був сконструйований у 1940-х і 1950-х роках, а потім представлений

наступним поколінням як вічний факт життя. Американців заохочували бачити країну як єдине ціле, а новоприйнята «Клятва на вірність» підкреслювала єдину і неподільну націю з чітко вираженою риторичною метою.

У 1970-х роках Ізраїль встиг прив'язатися до американських післявоєнних міфів, що сформувалися після потрясінь 1960-х років. Після В'єтнаму США перейшли від сприйняття Другої світової війни як трагічної, але необхідної боротьби з фашизмом до частини глобального хрестового походу за поширення ліберальної демократії – причому американські лідери обирали значення і втілення як ліберальності, так і демократії. Голокост тепер був у центрі американської історії про те, чому Америка воювала у Другій світовій війні, незважаючи на те, що більшість американців у тридцятих і на початку сорокових років були проти того, щоб брати участь у цій війні або приймати єврейських біженців.

Друга світова війна стала фундаментальним міфом для американської версії західної цивілізації, пов'язаної нібито кодексом універсальної етики. Проблема полягала в тому, що США жорстоко воювали у Другій світовій війні, стираючи з лиця землі цілі міста, мало впливаючи на поле бою. Навіть атомні бомбардування Японії стали меншою причиною для її остаточної умовної капітуляції, ніж крах імператорської армії в Маньчжурії під вагою масованого радянського наступу.

Все це виправдовується тим, що США зупиняли Голокост, протистояли втіленому злу.

***

Але це приховує глибші істини – і створило підґрунтя для того, що **США виявилися нездатними суттєво стримувати Ізраїль навіть тоді, коли він шкодить їхнім власним інтересам**.

Критикувати поведінку Ізраїлю – це все одно, що

> **— говорити, що *«США повинні були вести переговори з нацистами, щоб закінчити війну без беззастережної капітуляції Гітлера»*.**

Чому до України не ставляться так само, постійно заохочуючи до переговорів з Путіним і навіть до передачі йому території, говорить багато про Америку сьогодні і розкриває порожнечу американського повоєнного міфу в 2020-х роках.

Байден пропонував Нетаньяху зброю і політичне прикриття на кожному кроці, поки Ізраїль знищував Газу.

Незважаючи на те, що все, чого він домігся, – це те, що Хамас повернувся ще більш жорстоким, ніж будь-коли, вбивши понад двадцять тисяч цивільних

осіб, але менше половини бойовиків Хамасу в цьому процесі. Оскільки ізраїльський уряд відмовився від заручників, Байден також відмовився від будь-яких реальних зусиль, спрямованих на стримування Ізраїлю.

Зупинити одну партію бомб через шість місяців – це трохи занадто – так, ніби Ізраїль не передбачав цього і не запасався заздалегідь.

А яка гра слів, до якої вдається Байден, вічний юрист!

Цього разу у Ізраїлю будуть серйозні проблеми, він хоче, щоб світ повірив, якщо Ізраїль почне масштабний наступ на Рафах.

Але в його коментарях завжди є місце для маневрів, і адвокат може викручуватися:

> 1) — в даному випадку – різниця між великою і малою атакою.

Вся ця шарада

> 2) – лише спосіб для нього виглядати менш безсилим перед американською громадськістю і присоромити прогресистів, щоб вони вийшли на демонстрацію в листопаді.

Поки Газа не з'являється в заголовках газет до серпневого з'їзду Демократичної партії, Нетаньяху може робити все, що йому заманеться.

Ізраїльський план щодо Гази був очевидним принаймні з початку року.

> — Газа буде постійно зменшуватися, її сухопутний зв'язок з Єгиптом буде розірвано, смуга вздовж узбережжя плюс частини зруйнованих Хан-Юніса і Рафаха стануть новою міні-Газою. Єдиним каналом зв'язку із зовнішнім світом стане пірс, який контролюватиме Ізраїль, а навколо нього розташуються військові бази.

Більша частина Гази буде пусткою, населеною відщепенцями, позбавленими міжнародної підтримки, імовірно, прихильниками ХАМАСу, доки Ізраїль не відчує, що контролює ситуацію з тунелем.

Тоді поселенці зможуть заселити руїни міста Газа, задовольнивши прихильників жорсткої лінії, які потрібні Нетаньяху, щоб зберегти свій уряд недоторканим.

Коли прийде час, Ізраїль рушить на південь Лівану, і у Нетаньяху не залишиться іншого виходу, окрім як продовжувати війну, якщо він хоче зберегти свою посаду.

Він, як і Путін, налаштований розпалювати нестабільність доти, доки не знайде виходу з пастки.

Проте Україна – це країна, яка повинна вести переговори, як стверджують мудрі уми, яких адміністрація Байдена заохочує публічно заявити про це.

Усі війни закінчуються переговорами, кажуть вони. Київ все ще вільний, нагадують вони, і все завдяки старим добрим США.

Навряд чи – але ілюзії мають силу.

Вони також призводять до хронічної нездатності адаптуватися, поки не стало занадто пізно.

Це стане гарною епітафією для «західного світу», коли обридлу концепцію нарешті відправлять на смітник історії.

Автор: Ендрю Таннер

Джерело тут

***

№ 2.823

ZN,UA

«ЄВІДНОВЛЕННЯ». ЗВОРОТНИЙ БІК УСПІХУ

2024-05-22

Віктор Конев, Академічний філолог, журналіст

Проблемами українців, які втратили житло, опікується програма «єВідновлення». Влада системно презентує успіхи програми, але чи все вдається? Як зробити так, щоб її дія поширювалася на мешканців не тільки Київщини, а й усіх регіонів, які постраждали від російської агресії? Чи вирішене питання компенсацій за втрачене житло для тих, хто втратив його 2014 року? На якій стадії перебуває інвентаризація приміщень, придатних для житла? Зрештою, як громадян України з образливою абревіатурою ВПО перемістити до почесної категорії «людський капітал»?

На ці запитання ми попросили відповісти народного депутата, голову підкомітету з питань тимчасово окупованих територій, відновлення та

розвитку деокупованих територій України, члена парламентської комісії із захисту ВПО Сергія ***Козиря***.

***

— Пане Сергію, програмі «єВідновлення» виповнюється рік. Якою є ваша оцінка першого року роботи програми за п'ятибальною шкалою?

— Десь на четвірку. Було втрачено дорогоцінний час на старті. Дуже довго ухвалювали закон. Потім необхідно було створити комісії, щоб максимально швидко провести обстеження об'єктів, які потребують відновлення. Але програма працює і загалом дуже добре себе зарекомендувала.

— Переважно в Київській області себе зарекомендувала. Хоча навіть у Бучі та Ірпені люди вже третій рік живуть у мобільних містечках, наданих Польщею. Є якісь напрацювання, щоб допомогти їм?

— Так, територіальна проблема є. На найбільш постраждалих територіях — я кажу про Херсонщину, Донеччину, Харківщину, Запоріжжя — відновити їх та/або виплатити компенсації людям, які втратили житло, зараз практично неможливо. Є потреба у фізичній присутності місцевої комісії там, де необхідно зафіксувати руйнування. Проте є ризики для життя та здоров'я членів комісії в населених пунктах, які постійно обстрілюють. Але ми постійно комунікуємо на цю тему з профільним міністерством, шукаємо вихід.

— І яким є результат комунікації комітету з міністерствами? Чи є статистика, що дала б змогу об'єктивно оцінити, як працює програма «єВідновлення»?

— Станом на 15 травня цього року 51,6 тисячі родин перераховано загалом 4,7 мільярда гривень на проведення ремонтних робіт. Крім цього, видано 6,7 тисячі житлових сертифікатів на придбання/відбудову знищеного житла. Середня сума сертифікату — 1,7 мільйона гривень. Тобто ми бачимо, що люди отримують адекватні компенсації для того, щоб відремонтувати чи придбати (побудувати) нове житло.

Але ви самі наголосили: найголовніша проблема полягає в тому, що ця програма поки що не стосується тих, хто втратив житло на окупованих територіях або в тих містах і селах, які є наразі зоною бойових дій. В цьому випадку ми навіть не знаємо масштабу фінансових потреб для компенсації, адже люди не можуть подати документи для участі в програмі.

— Тобто поки руйнування не зафіксовані, компенсацій немає?

— Так. **Немає комісії, немає оцінки — немає компенсації.**

Цей підхід, на мою думку, дуже несправедливий.

Справді, виходить, що компенсації за програмою отримують мешканці переважно Київської області, яка, на щастя, була деокупована 2022 року й не є зоною бойових дій. Але що робити тим, хто втратив усе в Маріуполі, Бахмуті, Сєвєродонецьку, Херсоні тощо?

Досить успішно пройшов експеримент у Мелітополі, де застосовували аерозйомку, аби оцінити масштаби збитків. Знаю, що люди вже отримують компенсацію за знищене житло в цьому окупованому місті. Й це свідчить про те, що механізм є, і тепер надважливо поширити його на всі міста й села, які є зоною бойових дій та розташовані на тимчасово окупованих територіях.

На засіданні парламентської комісії з питань захисту ВПО ми затвердили таке рішення.

Розроблятимемо **документи, що дадуть змогу поширити виплати компенсації за зруйноване житло по всій Україні**

— І все ж таки, яким, на вашу думку, може бути механізм видачі сертифікатів ВПО, які все втратили, не планують повертатися до рідних громад, а вже зараз хочуть осісти в інших регіонах України?

— Цей механізм є. Люди отримують сертифікати за програмою «єВідновлення» й можуть їх використати як завгодно. Вони можуть придбати житло в тому регіоні, де їм подобається, де їм зручно. Вони можуть використати цей сертифікат як перший внесок за іпотекою та придбати більше й дорожче житло, ніж мали раніше. Тобто там досить гнучкий механізм використання сертифікатів.

— Але це якщо в них є вся потрібна інформація щодо втраченого житла?

— Так.

— Гаразд, а що з тими, в кого немає висновку комісії? Тимчасове житло для переселенців? Ціни на оренду відомо які. Ми знаємо, що проводиться інвентаризація приміщень, придатних для житла. На якій стадії цей процес?

— Ми працюємо з Мінреінтеграції та ***запустили аудит*** **усього державного майна, яке може бути використане для проживання ВПО**.

Створено тимчасову спеціальну комісію, яка працює в цьому напрямі.

У списку вже 29 тисяч об’єктів. Якщо їх переобладнати в квартири, це дасть людям змогу видихнути й не платити за оренду, не поневірятися по спортзалах і гуртожитках.

Ми закликаємо міжнародних партнерів переключатися від гречки, цукру та макаронів на облаштування житла для внутрішньо переміщених осіб.

Це найболючіша проблема для переселенців.

— Яким є основне джерело житлоплощі для переселенців?

— Одне з основних джерел — гуртожитки університетів. Студентів поменшало, багато хто виїхав за кордон, кількість вступників скоротилася. Студентські гуртожитки потрібно обстежити, переформатувати. А ми як законодавці маємо створити можливості для їх перепідпорядкування громадам та іншим органам влади.

— Ми нещодавно написали про те, що станом на 14 лютого 2024 року, згідно з даними Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, до управління АРМА було передано 510 об'єктів житлової нерухомості, які також можна використовувати для тимчасового проживання ВПО. Але тут не все так просто. Відповідно до законодавства, активи, якими управляє АРМА, можна лише реалізовувати чи передавати в управління. Тому напрошуються термінові зміни до законодавства, що дали б змогу ВПО користуватися житлом, яке перебуває в управлінні АРМА. А це вже є завданням безпосередньо для народних депутатів. Чи є якісь напрацювання у законодавчої влади?

— Процес триває, але треба розуміти, що він нешвидкий, а житло для ВПО потрібно вже, так би мовити, на вчора. Тим більше, що з огляду на загострення ситуації на фронті ми бачимо нову хвилю переселенців, і їх потрібно терміново розміщувати в нормальних умовах.

Найближчим часом від нашої парламентської комісії ми ***зареєструємо*** законопроєкт, що допоможе з вирішенням цього питання.

> — Він передбачає появу інформаційної бази даних житла для ВПО. Це буде загальнодоступна інформаційна мапа квартир, будинків, споруд, де зможуть жити переселенці. На мапі буде зазначено, в якому стані приміщення, де воно розташоване та інші важливі для проживання деталі. І ВПО зможуть подати заявку на проживання в конкретному об'єкті з огляду на особисті потреби.

Крім цього, законопроєкт передбачає, що

> — майно закладів освіти, яке не використовується за призначенням протягом року, надається в оренду для проживання ВПО.

Як я вже казав,

> — у гуртожитках є величезний потенціал для того, аби розмістити переселенців безкоштовно й поруч із інфраструктурою, що дуже важливо.

— Є ще одна проблема без вирішення. Вона стосується внутрішньо переміщених осіб з 2014 року. Вони також є постраждалими від російського вторгнення на суверенну територію України, але їх не вважають такими наші союзники й донори. Тому постраждалі не отримують компенсацій за втрачене житло.

— Зараз ***потрібно хоча б внести цих постраждалих до реєстру***.

Ми розуміємо, що реакція наших закордонних партнерів на початку війни не була такою явною, як у лютому 2022 року. Бойові дії на сході України 2014-го не вважаються війною.

Ми, зі свого боку, це теж моніторимо, й ***Міністерство відновлення*** нам ***пообіцяло*, що для людей, які втратили майно та/або житло 2014 року, *відкриють вікно можливостей***, щоб вони змогли фіксувати руйнування в «Дії», включитися до Спільного реєстру компенсацій і надалі увійти до міжнародного реєстру.

> — Війна триває десять років, і дуже несправедливо, що ВПО 2014–2015 років не беруть до уваги, коли йдеться про різні компенсації.

Ми ***працюємо*** над тим, аби відновити справедливість.

— Чимало переселенців першої хвилі внаслідок відсутності реальної державної програми підтримки повернулися на окуповані території. Саме тому, що там у них було житло. Чи можете ви дати оцінку, наскільки наша держава запізнюється зі справедливістю?

— Так, на жаль, **ми *розуміємо*, що державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб немає**.

> — Всі щось роблять — міністерства, депутати, громадськість — але в підсумку більшість переселенців не відчувають себе захищеними, не відчувають підтримки від держави.
>
> — Навіть навпаки.

У березні 2024 ***Міністерство соціальної політики*** **скасувало виплати на житло більшості ВПО**.

Ці мізерні дві-три тисячі гривень були фінансовою підтримкою для тих, хто винаймає житло, адже

> **— держава забезпечила безкоштовним прихистком лише близько 2 % вимушених переселенців.**

Крім того, ми бачимо **недостатньо ефективну *інформаційну політику*** з боку центрів зайнятості.

— ВПО майже нічого не знають про можливості щодо навчання, перекваліфікації, курсів.

І це теж важлива проблема, адже держава повинна створювати умови та можливості для того, щоб ВПО якнайшвидше інтегрувалися на новому місці, ставали фінансово незалежними.

Задля цього ми й створили парламентську комісію:

— нам потрібна злагоджена й ефективна державна політика стосовно ВПО.

— Як триває процес створення загальнонаціональної бази даних, де фіксувалися б збитки, завдані російською агресією?

— Єдина база даних, яка ***зараз формується***, має бути уніфікована з міжнародною базою збитків, завданих Україні внаслідок неспровокованої російської агресії, створеною з ініціативи Комітету міністрів Ради Європи.

Йдеться не тільки про втрачене майно або фізичне здоров'я, а й про психічні травми, отримані людьми. Це проблеми величезного масштабу.

Але є одна тонкість:

— якщо людина вже отримала компенсацію за втрачене житло з огляду на дані, внесені до національного реєстру, вона не має права вимагати відповідних компенсацій, посилаючись на міжнародний реєстр.

Робоча група плідно працює в цьому напрямі. Щоб усунути десинхронізацію національних реєстрів із міжнародним, необхідно синхронізувати наше законодавство з європейським. І ми працюємо над цим.

— Про проблеми внутрішньо переміщених осіб. Вони фактично є величезним людським капіталом. Для будь-якої громади вчений, юрист, педагог, інженер — це знахідка! Але це не завжди розуміють у громадах. Тож для інтеграції ВПО в нові для них громади теж потрібна допомога держави. Справді, шахтар на Поліссі не знайде роботи, яка відповідає його кваліфікації. Чи підставляє держава йому плече?

— Ви маєте рацію: на сьогодні саме люди — найголовніший капітал для будь-якої країни.

Це визначено й у програмах допомоги Україні наших європейських партнерів, зокрема в програмі фінансової підтримки України від Європейського Союзу Ukraine Facility.

Нині ми разом із Міністерством реінтеграції, Кабінетом міністрів, а також із робочими групами при офісі президента України **працюємо над тим, щоб не**

тільки підставити плече ВПО, а й визначити основні риси та основний напрям реінтеграції цих людей.

І ви правильно зазначили, що голови громад не всі й не завжди розуміють значущість того ресурсу, який у них зараз є, і сприймають його як тягар.

Я б порекомендував їм глибше вдивитися в людей, які до них приїхали.

І, повірте, шахтар, який приїхав на Полісся, може виявитися чудовим працівником, скажімо, в агросекторі. Зараз у регіональних центрах зайнятості працюють програми з перекваліфікації ВПО. Причому термін перепідготовки скорочено до трьох місяців, а кількість програм збільшено. Крім того, наш умовний шахтар має змогу отримати мікрогрант для розвитку своєї справи й допомагати громаді сплатою податків.

— Але річ тут не лише в нерозумінні на рівні громад. Схоже, що в центральної влади немає розуміння необхідності регіонального планування вже зараз — що, де й коли відновлювати і розвивати. Наскільки це впливає на можливість допомагати людям уже зараз?

— Після реформи децентралізації місцева влада має дуже широкі повноваження, тому **це питання потрібно ставити керівникам ОВА, МВА тощо**.

В межах роботи нашої ТСК ми багато спілкуємось із місцевою владою, і хочу сказати, що

> **— саме від їхніх бажання й чесності залежить, у яких умовах перебувають ВПО**.

Ось, наприклад, Лисичанська МВА придбала закинутий дитячий табір для розміщення переселенців на Кіровоградщині. Місцевому бюджету обшарпана будівля, розташована дуже далеко від будь-якої інфраструктури, обійшлася у 35 мільйонів гривень, іще 15 мільйонів хочуть витратити на реконструкцію. Чи хтось там житиме? Не впевнений. Але за ці кошти можна було б придбати в районному центрі близько 70 окремих квартир. А це означає, що стільки родин мешкали б у комфортних умовах. І очевидно, що запитання виникають не лише стосовно ВПО, а й відновлення, будівництва тощо.

— Вам близька Херсонська область, де ви часто буваєте. І вона ж — одна з найбільш постраждалих від російської агресії. Чи відомі вам настрої херсонців на окупованій території? Чи не почуваються вони покинутими напризволяще? Якими є настрої на підконтрольній території?

— Я спілкуюся з людьми на підконтрольній території. Вони дякують Богові за те, що їх звільнили й вони у себе вдома. Розумію їхній страх за власну безпеку й безпеку своїх близьких, — фронт поруч. Головна проблема — дати людям

змогу працювати. Херсонщина — аграрний край, і проблема розмінування — на одному з чільних місць.

Необхідно також працювати за програмою «єВідновлення».

Ми працюємо за всіма напрямами.

І є результати: якщо порівняти з минулим роком, значно більше площ засіяно. Однак люди, які живуть дуже близько до лінії фронту, не можуть займатися сільським господарством. Виїжджають, але недалеко, намагаються перебувати ближче до своїх домівок.

Щодо окупованої частини Херсонщини, то люди прагнуть звідти виїхати. Я з Донецька й сам був у окупації. Розумію, як це — бачити навкруги георгіївські стрічки й повернення совку, як це — жити без відчуття безпеки, приниженим, без прав, без можливості висловитися, там, де людина з автоматом вирішує все. Нікому не бажаю пережити це...

Раджу виїжджати, а зі свого боку

— **обіцяю працювати ще більше, щоб тих, хто виїхав із зони окупації, забезпечити першочерговим пакетом, щоб вони бачили, що держава про них дбає і вказує шлях для максимальної адаптації**.

***

Освіта

У вересні 2002 — грудні 2007 — навчався у Донецькому національному технічному університеті, спеціалізація «Розробка родовищ корисних копалин», магістр з розробки родовищ корисних копалин.

2014 року закінчив заочно Донецький національний університет, «Правознавство», бакалавр з правознавства.

Робота

У липні 2004 — учень гірника з ремонту гірничих виробіток підземної дільниці вентиляції та техніки безпеки шахтоуправління «Трудівське». З серпня 2005 по березень 2006 — гірничий майстер підземної дільниці вентиляції та техніки безпеки шахтоуправління «Трудівське»

У березні — листопаді 2006 — помічник начальника підземної дільниці вентиляції та техніки безпеки дільниці шахтоуправління «Трудівське».

У листопаді 2006 — жовтні 2007 року — заступник начальника підземної дільниці вентиляції та техніки безпеки шахтоуправління «Трудівське».

У жовтні 2007 — травні 2008 року — начальник підземної дільниці з видобутку вугілля вентиляції та техніки безпеки шахтоуправління «Трудівське», у травні — червні 2008 року — помічник начальника підземної дільниці з видобутку вугілля № 2, у червні — липні 2008 року — заступник начальника підземної дільниці з видобутку вугілля № 1, у липні 2008 — квітні 2010 року — начальник підземної дільниці з видобутку вугілля № 2.

У 2009 році заочно закінчив Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет», «Фінанси», спеціаліст з фінансів.

У квітні — серпні 2010 року — начальник підземної дільниці № 1, шахта «Жовтневий рудник», у серпні 2010 — січні 2011 року — заступник директора з виробництва, шахта Жовтневий рудник.

У січні — серпні 2011 року — начальник дільниці конвеєрного транспортування відокремленого підрозділу "Шахтоуправління «Трудівське» державного підприємства «Донецька вугільна енергетична компанія», Донецьк. У серпні 2011 — липні 2014 року — начальник дільниці з видобутку вугілля № 1, шахтоуправління «Трудівське».

У січні — березні 2015 року — гірничий майстер виробничого структурного підрозділу "Шахтоуправління «Першотравенське» публічного акціонерного товариства «ДТЕК Павлоградвугілля», Павлоград Дніпропетровської області. У березні — серпні 2015 року — начальник зміни виробничої служби № 2 виробничого структурного підрозділу відокремленого структурного підрозділу «Шахтоуправління імені Героїв космосу» публічного акціонерного товариства «ДТЕК Павлоградвугілля», м. Павлоград.

У вересні — листопаді 2015 року — головний гірничий по підземному транспорту державного підприємства «Донецька вугільна енергетична компанія», Донецьк. У листопаді 2015 — червні 2016 року — в.о. директора Шахти ім. Калініна, «Донецька вугільна енергетична компанія», Донецьк. У червні — серпні 2016 року — в.о. директора шахти відокремленого підрозділу «Шахта імені М. І. Калініна» державного підприємства «Донецька вугільна енергетична компанія», Донецьк. У серпні 2016 — березні 2017 року — директор Шахти ім. Калініна, у березні — квітні 2017 року — в.о. директора з виробництва в Донецькій вугільній енергетичній компанії.

У квітні — липні 2017 року — директор Шахти ім. Калініна, у липні — серпні 2017 року — в.о. технічного директора — 1-го заступника генерального директора управління державного підприємства «Донецька вугільна енергетична компанія», м. Донецьк.

У вересні — грудні 2017 року — начальник зміни, шахтоуправління «Дніпровське», «ДТЕК Павлоградвугілля», Павлоград, у грудні 2017 — березні 2019 року — начальник дільниці.

У березні — липні 2019 року — виплата допомоги по безробіттю, Павлоградський мікрорайонний центр зайнятості, Дніпропетровської області. У липні — серпні 2019 року — виплата допомоги по безробіттю, Дарницька районна філія Київського міського центру зайнятості.

Політика

У серпні — вересні 2019 року — радник патронатної служби Херсонської обласної державної адміністрації.

З 5 вересня 2019 по 1 березня 2021 року — заступник голови Херсонської обласної державної адміністрації з питань регіонального розвитку, інфраструктури та екології. З 3 грудня 2020 по 1 березня 2021 року — тимчасовий виконувач обов'язків голови Херсонської обласної державної адміністрації.

3 грудня 2020 року став тимчасовим в.о. керівника Херсонської ОДА, замінивши на цій посади Юрія Гусєва[2].

З 1 березня до 26 жовтня 2021 року — голова Херсонської обласної державної адміністрації[3].

Член Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин[4].

***

№ 2.824

Основні теми доби 21.05.2024 в Україні та навколо України

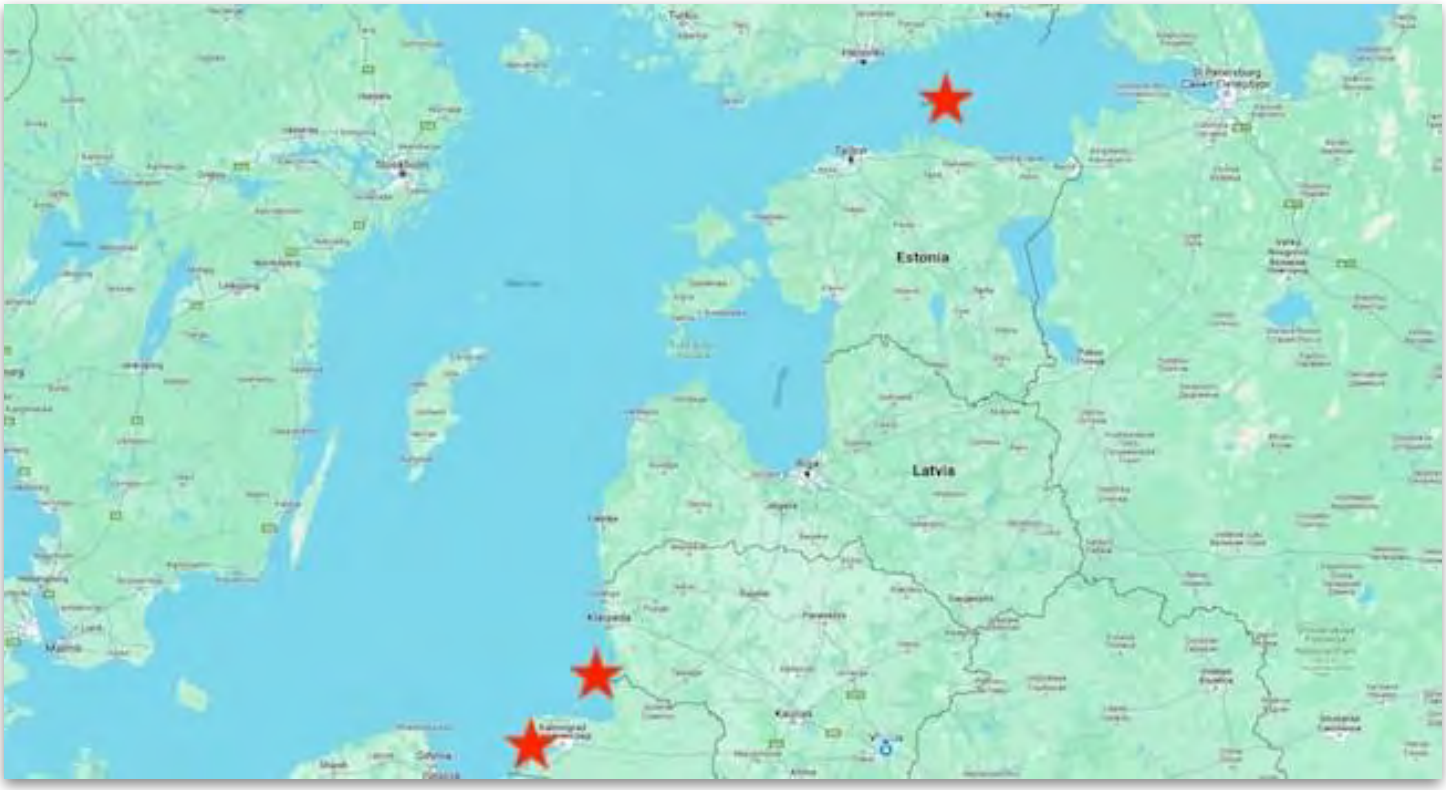

1️⃣ Речник групи військ "Хортиця" ***Волошин*** стверджує, що чисельність російського угруповання на півночі Харківщини не збільшилася, а ситуація в районі Вовчанська "стабілізувалася". Обладміністрація оголосила, що окупанти захопили у ***Вовчанську*** приблизно 100 місцевих мешканців та забороняють їм евакуюватися. Міністр закордонних справ Німеччини Бербок скасувала поїздку до Харкова. Спікер Держприкордонслужби Демченко заявив, що повторне вторгнення російських військ до Сумщини виключити не можна.

За даними сервісу DeepState Live Map, українські війська залишили позиції в Соловйові, Соколі та Нетайловому на північ та північний захід від Авдіївки, а також втратили кілька кварталів на околиці Часового Яру. Генштаб визнав, що ситуація на Покровському напрямку "вимагає проведення маневру".

2️⃣ Низка американських конгресменів звернулися до президента Байдена із закликом дозволити використання американської зброї для завдання ударів по цілях на території Росії. Конгресмени-республіканці звинуватили Байдена, що він наказав відправити озброєння та боєприпаси кенійським військам на Гаїті, а не до України.

Міністерство оборони Нідерландів оголосило про закінчення навчання на винищувачах F-16 перших 10 українських пілотів. Аеродромні техніки, що також завершили навчання, уже повертаються до України.

3️⃣ 21 травня закінчилася 5-річна каденція президента Зеленського. Це підтверджено рішенням Конституційного суду від 2014 р. Конституція не встановлює для президента жодних варіантів подовження повноважень, на відміну від Верховної Ради, яка має працювати до моменту складання присяги

депутатами наступного скликання. Сам Зеленський заявив, що п'ятирічний термін його повноважень не сплив, оскільки його не може бути переобрано в умовах воєнного стану. Через те, що воєнний стан подовжує Верховна Рада, більшість якої складають депутати його партії, а він вносить подання, його повноваження не можуть припинитися автоматично. Ба більше, він зацікавлений, щоб війна тривала нескінченно, оскільки це забезпечує незмінність його влади.

Міністр закордонних справ Німеччини Бербок під час візиту до Києва заявила, що вона не має сумнівів у легітимності Зеленського. Про це ж сказав і речник зовнішньополітичної служби Єврокомісії Стано. Водночас європейські чиновники не розуміють нюансів української Конституції й не можуть робити висновків щодо законності тих чи інших кроків влади. Вони також побоюються делегітимізації Зеленського, на чому наголошує російський президент Путін. На думку багатьох західних політиків, подовження повноважень Зеленського дає надію на "стабільність".

Громадське ("Суспільне") телебачення вийшло з угоди про спільне мовлення телемарафону "Єдині новини" та вестиме власний блок новин та програми на Першому національному телеканалі. Комерційні телеканали відмовилися обмінюватися контентом із "Суспільним".

4️⃣ Командування Повітряних сил відзвітувало про знищення всіх 24 безпілотників типу Shahed, якими Росія вночі атакувала Україну. Унаслідок вибухів БПЛА було знеструмлено Суми та область. Енергетики частково відновили електропостачання вже вранці. Вдень 21 травня армія РФ завдала ракетних ударів по енергооб'єктах у Конотопі та Шостці.

Компанія ДТЕК повідомила, що ліміти, які встановило Укренерго забезпечують лише 73 % споживання Києва, тож вимкнень уникнути не вдасться. Укренерго оголосило про можливі вимкнення з 18:00 до 7:00 наступної доби. Прем'єр-міністр Шмигаль стверджує, що імпорт нібито не дає змоги задовольнити всі потреби промисловості та населення. З його слів, усі безперервне електропостачання забезпечено для всіх оборонних підприємств. Міністерство енергетики оголосило, що разом з Укренерго розробляє "справедливі" графіки вимкнень.

5️⃣ Рада ЄС затвердила передавання Україні прибутків від користування замороженими російськими активами. Єврокомісія оголосила, що перші виплати український уряд одержить цього липня.

Чиновники Мінфіну стверджують, що Україна вже виконала всі вимоги (маяки) меморандуму зі МВФ і повністю готова до наступного перегляду програми розширеного фінансування (EFF).

НБУ обвалив офіційний курс гривні до найнижчого значення в історії – 39,81 грн/$. В обмінних пунктах долар коштує дорожче за 40 грн.

Мінфін продав на аукціоні держоблігації на суму приблизно 8 млрд грн й €60 млн, трохи знизивши їхню прибутковість.

6️⃣ Верховна Рада ухвалила закон про плату за радіочастоти, який скасовує всі корегувальні коефіцієнти за користування ресурсом різних діапазонів. Роботу парламенту було перервано через блокування трибуни депутатами фракції "Європейська солідарність", які вимагали створення тимчасової слідчої комісії з фортифікацій та винесення на голосування законопроєкту про заборону діяльності в Україні Української православної церкви (Московського патріархату).

7️⃣ Бельгія, яка головує у Євросоюзі в першому півріччі 2024 р, має намір започаткувати процес переговорів про вступ України наприкінці червня – до початку головування Угорщини. У червні відбудуться вибори до Європарламенту. Новий склад Єврокомісії розпочне роботу не раніше кінця 2024 р. Реальні переговори розпочнуться після того, як Єврокомісія сформує делегацію, а Україна виконає всі "домашні завдання".

ЄС підписав із Молдовою безпекову угоду. 20 жовтня в країні відбудеться референдум щодо вступу до Євросоюзу.

8️⃣ Єврокомісія не планує тиснути на Україну щодо подовження контракту на транзит російського газу до Європи, термін якого спливає 31 грудня 2024 р. Франція, Бельгія та Німеччина звернулися до Єврокомісії з проханням порахувати наслідки запровадження санкцій проти російського скрапленого газу (СПГ). ЄС планує запровадити обмеження на імпорт та транспортування російського СПГ у наступному пакеті санкцій.

Міністр фінансів США Єллен наполягає, щоби банки Німеччини посилили контроль за дотриманням західних санкцій проти Росії.

9️⃣ На порталі правових актів РФ опубліковано проєкт постанови уряду про одностороннє оголошення російськими територіальними водами частини акваторії Фінської, Куршської та Калінінградської заток, які є суверенною територією Фінляндії, Литви та Польщі. Одночасно із цим оголошенням почалися військові навчання Південного військового округу армії РФ із застосування тактичної ядерної зброї – ракет "Іскандер-М" та "Кинджал". Вочевидь президент Путін розраховує, що колективний Захід виявить слабкість та адекватно не відреагує на провокацію.

У Великій Британії розпочинаються великі навчання країн НАТО. Для участі в них США відправили 4 стратегічні бомбардувальники B-52.

Рада Безпеки ООН відхилила російський проєкт резолюції про ядерну зброю в космосі. На початку травня Росія заветувала проєкт США із цього питання. На думку американських ЗМІ, РФ уже запустила військовий супутник Космос 2765, здатний знищувати апарати інших країн, насамперед американські.

🔟 Ірландія та Норвегія оголосили про намір визнати державу Палестина. Американська адміністрація обговорює варіанти запровадження санкцій проти Міжнародного кримінального суду в Гаазі, прокурор якого запросив ордер на арешт лідерів Ізраїлю – головного союзника США поза НАТО. Ізраїльське керівництво скоригувало плани операції в місті Рафах на півдні сектора Газа з урахуванням вимог Білого Дому.

***

№ 2.825

ZN,UA

ВОПРОСЫ БЕЗ ОТВЕТОВ В СТРАТЕГИИ ДЕМОГРАФИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ ДО 2040 ГОДА

2024-05-22

Юрий Ганущак, директор Института развития территорий, Автор и соавтор ряда законопроектов по вопросам реформирования местного самоуправления, бюджета и государственных закупок

Минсоцполитики разместило для общественного обсуждения *проект* Стратегии демографического развития Украины до 2040 года (далее — Стратегия). Также состоялась *презентация* проекта Стратегии на Форуме «Демографическое будущее Украины».

Так вот, перспективы согласно Стратегии для Украины, откровенно говоря, мрачные. К 2040 году, по оценке Института демографии, нас останется всего лишь 29 миллионов, а к 2050-му — вообще 25 миллионов.

Но если внедрить меры, определенные концепцией, то численность населения в 2030 году составит 34 миллиона, но в 2050-м все равно упадет до 31,6 миллиона жителей. И это в случае, если война или, по крайней мере, ее активная фаза закончится.

На этом можно было бы отложить проект, который не решает проблему хотя бы стабилизации *демографического положения*, если бы в ходе презентации не прозвучали уверения членов правительства, что

> — **«вымирание населения вообще-то не страшно, лишь бы качество жизни было приемлемым»**.

Следует отметить, что

1) — ***проблемы*, стоящие перед Украиной, в концепции описаны очень подробно детально**, а вот

2) **— *причины* их возникновения и обострения представлены фрагментарно.**

Впрочем, они носят глобальный характер, и без их четкой идентификации и безжалостной констатации не обойтись, как бы это ни было неприятно и неполиткорректно.

Надо признать, что

— ни государство, ни церковь не справились с вызовами, которые объективно разрушают институт семьи и уменьшают мотивацию к продолжению рода.

К сожалению, здесь играют роль не только экономические, но и психоэмоциональные факторы.

Большинство мер, предложенных концепцией, носят обтекаемый, политически корректный характер.

— Поэтому ожидать положительных сдвигов при нежелании принимать непопулярные меры не стоит.

Хотя ради справедливости министерство **хотя бы**

— очертило направления приложения усилий для реализации Стратегии, но

— **не предложило конкретные решения**.

А без них Стратегия сводится к перечню пожеланий наподобие приятных для политиков лозунгов ***«За все хорошее, против всего плохого!».***

И хотя, как отмечалось на Форуме, Стратегия не должна предусматривать конкретный перечень задач, а только стратегические цели, однако ее практическая ценность как раз и должна заключаться в провозглашении вариантов политических решений, которые должны были бы показать, что такие стратегические цели не являются мантрой.

Поэтому целесообразно **остановиться на вопросах, которые ни в Стратегии, ни на Форуме не упоминались или на которые не давались ответы.**

В первую очередь о возвращении украинцев, эмигрировавших как до февраля 2022-го, так и после.

Если мы хотим вернуть не только женщин и детей, но и мужчин, в том числе покинувших Украину после начала широкомасштабной агрессии, то **необходимо уже сейчас признать, что добровольно сегодня мало кто вернется**.

А после окончания войны у них будет оставаться психологический барьер столкнуться с осуждением со стороны не только фронтовиков, но и тех, кто либо работал на оборону, либо даже скрывался от военкоматов, завидуя более сообразительным эмигрантам.

И сколько бы ни заверяли, что мигранты донатили на армию, лоббировали интересы Украины, но останется немой вопрос:

— где ты был, когда стране было плохо?

Решение этого вопроса очень простое, но политически уязвимое — включить экономический фактор.

Бронирование тех, кто получает официальную зарплату, как предлагало правительство, на уровне даже меньше 1.000 евро, должно распространяться также на всех мигрантов. Конечно, это должно заставить правительство, в частности, налоговую администрацию, напрячься и договориться со странами ЕС, куда в основном эмигрировали граждане Украины, о перечислении НДФЛ и ЕСВ в Украину.

Но тут можно ожидать понимания, ведь эти страны и так помогают нашей стране.

Украина должна перейти к фискальным отношениям, действующим в США, где американский гражданин обязан платить налоги в бюджет Соединенных Штатов независимо от источника доходов и места их получения.

Поскольку заработная плата украинцев за рубежом однозначно выше порога бронирования, предложенного украинским правительством для работников, оставшихся в Украине, то каждый эмигрант, который будет платить налоги и взносы в Украину, будет рассматриваться не как потенциальный уклонист, а как гражданин, работающий на победу Украины.

Теперь о стимулировании рождаемости.

Кроме призыва «Кохайтеся, чорноброві, та не з москалями», следовало бы подчеркнуть, что единственным практическим результатом для улучшения демографии от любви является рождение детей. Причем в полноценной семье, которая является союзом мужчины и женщины, при этом узаконенным. В последнем убедились некоторые мужчины, которые, нажив по трое детей без регистрации брака, с удивлением узнали, что отсрочку от мобилизации жизнь с женщиной «на веру» не дает, несмотря на нажитое потомство.

Следовало бы в Стратегии подчеркнуть, что понятие «семья» касается первичного, признанного всеми религиями института, исключая другие формы связи, которые, с точки зрения демографической политики, следует рассматривать как пустоцвет, своеобразный социальный вирус.

Хотя **в проекте Стратегии и упоминаются фактор старения нации и необходимость как можно больше продолжать активное участие старшего поколения в экономической жизни**, но о необходимости увеличения возраста выхода на пенсию ***стыдливо умалчивают***.

Правда, указана потребность вернуться к принципу «трех поколений», когда под одной крышей живут дети, родители и дедушки с бабушками, что позволяет маме как можно быстрее вернуться к активной экономической

деятельности, оставляя детей на дедушек и бабушек. Но этого недостаточно, чтобы решиться родить трех и больше детей.

Как отмечалось на Форуме,

> — **простые выплаты при рождении ребенка стимулируют деторождение прежде всего в неблагополучных семьях, которые в основном полагаются именно на такую помощь государства.**

Тогда как

> — **необходимо стимулировать рожать женщин, социально и экономически активных, причем в наиболее продуктивном возрасте — от 20 до 30 лет.**

Именно на такой возраст приходится относительно самая низкая на протяжении жизни заработная плата, поэтому и для работодателя именно этот период жизни наиболее выгоден.

Вообще **нужно пропагандировать принцип «сначала дети, потом карьера». Он активно культивируется в тех же США, где одиночка не заслуживает доверия ни в бизнес-среде, ни в общественно-политической.**

В целом надо ориентировать работодателя отдавать предпочтение трудоустройству именно семейных работников — они намного более старательные и привязанные к месту работы, чем одиночки, готовые перебежать к конкуренту при любой возможности, несмотря на вложенные работодателем средства в их профессиональную подготовку. Кстати, работники предпенсионного и пенсионного возраста тоже объективно выгодны для работодателя: их отдача всего на 20% ниже максимального уровня, приходящегося на 40–50 лет, но они, как правило, обладают ценным опытом.

Чего нет в проекте Стратегии, так это участия местного самоуправления в улучшении демографического положения.

> 1) — **А оно чрезвычайно заинтересовано в увеличении рождаемости хотя бы из-за бюджетного фактора.**

Однако Стратегия

> 2) — **отводит им роль только в создании комфортной среды проживания без предоставления других инструментов финансового характера**.

Но

3) — само **государство оказалось бездарным в осуществлении многих программ социальной защиты, в том числе в стимулировании рождаемости**.

В рамках децентрализации государство **могло бы перевести решение этой задачи именно на органы местного самоуправления, передавая им необходимые финансовые ресурсы хотя бы на уровне, на котором оно тратит из государственного бюджета**.

Но для этого ***Минсоцполитики*** **должно выработать перечень направлений, куда можно расходовать эти средства.**

Это могут быть как прямые выплаты по рождению ребенка, так и косвенные материальные поощрения, в частности, финансовая помощь в кредитовании на получение жилья; уменьшение налога на доходы физических лиц в части, относящейся к бюджету громады; уменьшение ставки отчислений в Пенсионный фонд; уплата в этот фонд взносов вместо роженицы.

Также могут быть дополнительные бонусы для женщин в возрасте 20–30 лет или при рождении третьего ребенка. А уже местная рада должна определить, в какой пропорции расходовать такие средства. Конечно, для этого необходимо разграничить полномочия между государством и самоуправлением, а также распределить их внутри местного самоуправления согласно интересам государства, о чем уже упоминалось в предыдущих ***публикациях***.

Конечно, **каждое украинское правительство традиционно хочет оставаться у власти как можно дольше**.

Особенно если конкретные решения принимают не они.

Однако **клубок проблем настолько запутан, что политически ответственное правительство или, по крайней мере, профильное министерство могли бы предложить перечень альтернативных решений для того, чтобы хотя бы оценить уровень их восприятия политикумом и обществом.**

В основном такие нестандартные шаги сначала вызывают спонтанное непринятие, но только так и проводятся реформы, приводящие к реальным изменениям.

Даже если неизбежная рецессия сводит на нет намерения реформаторов, просвещение общества, обусловленное их усилиями, рано или поздно открывает окно возможностей для следующей попытки изменить сложившееся неэффективное устройство.

Преодоление демографических вызовов требует именно таких действий со стороны ответственных политиков.

***

№ 2.826

Ukraine War, 22 May 2024

SARCASTOSAURUS

MAY 22, 2024

Hello everybody!

This was intended as a ‘brief’ update, but the Russian offensive is so massive and there is so much going on, this can’t be kept ‘brief’. Essentially: the Russians are assaulting along the entire length of the frontline.

1. AIR WAR

According to Ukrainians counting and posting such statistics in the social media, 249 Shaheds were released into the Ukrainian airspace in the first three weeks of May. 242 were shot down.

Kharkiv… Ukrainians…

Syrsky seems to have appointed General ***Sodol*** in Command of the Group Khortytsia (essentially: ZSU from Kharkiv down to Avdiivka-Pokrovsk). Word is, Sodol is a ‘real old-style Soviet Army butcher’. Must admit, I’m skeptic about such claims: the same was said for Syrsky, too…but, I’ve got no doubt the US-Americans are going to be as ‘happy’ to deal with him as they are ‘happy’ when dealing with Syrsky… (read: no surprise the US press is NOT full of interviews and chorus of praise for either).

The Russians are meanwhile complaining about heavy losses and Ukrainian artillery superiority in this area: so much so, some are fearing a possible Ukrainian counterattack. That said, there is no doubt that they are assaulting with everything they’ve got: some 27 battalions of the VSRF have meanwhile been identified as deployed in combat in this zone alone.

In the west of this sector, they are grinding themselves through the fields towards Lyptsi. BTW, back on 14 May, when the Kraken Battalion smashed a part of the 2nd Spetsnaz Brigade in this area, the Russians reacted by claiming to have captured ‘more than 60 members of the neo-Nazi formation/terrorist organisation Kraken’, too… They also ‘defeated the Foreign Legion’, eliminating 205 of its personnel… hm… I only wonder why 205…? Why not 204 or 206….?

In the centre, they've secured Buhruvatka, but that's a pointless win, because they can't get anywhere from that area: it's surrounded by swamps and forests. Except they have lots of time and plentiful troops to waste, of course…

Vovchansk…

is a big mess and I'm afraid not much ist left of the town, meanwhile…. the Russians continued assaulting frontally from the north, supported by UMPK strikes, artillery barrages and plentiful FPV-attacks. Latest reports are indicating that the Russians are bringing their engineering units equipped with PMP pontoon bridges to this area: apparently, they' intend to flank the ZSU positions inside the southern side by assaulting east or west of Vovchansk.

The Russians are claiming to have reached the centre of the town and they do seem to have captured administrative buildings there. At least that can be concluded from first the VKS glide-bombing objects like the Kindergarden No. 6, then the ZSU doing the same with JDAMs or HAMMERs.

BTW, it was in the course of one such sortie that, back on 17 May, the 831st Brigade PSZSU lost its deputy commander, Lieutenant-Colonel Denys Vasylyuk. Seems, his Su-27 was shot down by a Russian interceptor while approaching the combat zone to release its guided bombs. Considering high-intensity of operations in this area, no surprise to see MiG-29s armed with ADM-160 decoys then, like this one:

The VKS is targeting the area by up to 30 UMPK strikes a day, including by UMPKs based on ODAB-1500s:

….and then by Lancets: reportedly, 128 videos of their strikes have been published in the third week of May alone. The number of FPV strikes jumped up to 550 on 2 and 3 May each, and is averaging at around 250 a day ever since. Certain is: these are hitting lots of ZSU's vehicles: mostly different utility pick-ups, but tanks and infantry-fighting vehicles, too.

2. BATTLE OF DONBAS

Lysychansk…

back on 19 May, the Russians claimed to have 'liberated' Bilohorivka (the one west of Lysychansk) – and that by the Chechen 'special forces' Akhmat and Aida. Can confirm that there was a big assault from the east, but haven't heard anything about the fall of the place or withdrawal of the ZSU there. Quite on the contrary.

Bakhmut…

Chasiv Yar is continuously pummeled by Russian artillery: perhaps it's a subjective impression (according to descriptions by survivors, Popasna was much more intensive), but I do not recall having seen so many videos of the same place being hit, hit, hit, hit yet again by the Russian artillery shells and artillery rockets. And if these stop for a minute, the place is hit by dozens of FPV and Lancet strikes. Interestingly, primary target of the last few days was the eastern side of the town – 'not even' the Kanal District, which the Russians are assaulting and assaulting without respite, but (in the words of one of them) can't get, no matter how hard they try. South of the town, the Russians are back to assaulting in the area where they used to have a bridgehead over the (underground) local section of the Siversky Donets – Donbas Canal.

At least as worrisome is the fact that the Russians have assaulted Klishchivka from two directions (north and south-east), and hoisted their flag on one of ruined buildings in the eastern side of the village, back on 20 May. Must admit: this is a rude surprise…

Avdiivka-Pokrovsk…

Essentially, no end of Russian assaults: the mass is smashed but they keep on coming. No gains in the northern sector, but they are approaching Yasnobrodivka in the south and might have captured the rest of Netalove. Three or four Bradleys were hit by Lancets, the last two-three days, in addition to about a dozen of different other vehicles.

Mariinka… the Russians are still assaulting Krasnohorivka and Hoerhivka. They're heavily shelling Illinka and Kostiantynivka, while Ukrainians are pounding the Russian troops by fighter bombers, GMLRS' and helicopters.

Vuhledar…

surprisingly quiet… for days already…

Staromaiorsek…

Some are marking the place already as under the Russian control, for days already, but: well, then the same people must explain me why would the Russians bomb, bomb, bomb, bomb, and bomb the place with UMPKs – and that for 10 days (at least) in succession - if it's under their control? The same is valid for the destruction of this Ukrainian BMP-2 – by an UAV, in southern Urozhaine:

Robotyne…

ON 15 May, the Keystone Cops in Moscow officially announced a 'liberation' of Roboyne. Hm…using the same method of deduction as above, and gauging by Ukrainian FPV-strikes on the Russians on the western side of this place, the 141st Infantry must have withdrawn towards the north-eastern side of this village.

Krymky…

back on 20 May, the Russians announced to have 'liberated' the place (or what was left of it). Think, this is something like 10th or 11th announcement of that kind. Haven't seen any evidence for that yet: only additional Ukrainian FPV-strikes on Russian positions around the bridgehead. The Russian drones have hit a number of Ukrainian boats further south, though – and that's including the tugboat *Burun*, hit by an FPV: this was set on fire (not sure if it was outright 'sunk' as claimed by some).

***

№ 2.827

Основні теми доби 22.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні повідомив про 143 бойові зіткнення на лінії фронту минулої доби. Ситуація на основних напрямках наступу російських військ ускладнюється. За даними сервісу DeepState Live Map, ЗСУ були змушені залишити позиції на околиці Часового Яру, у Кліщіївці, а також втратили ще кілька кварталів у Красногорівці на околиці Донецька. На півночі

Харківщини російська армія посилює тиск – як у Вовчанську, так і в напрямку на Харків, одночасно намагається наступати на південь від Куп'янська – у Стельмахівці. У районі Кремінної окупанти підпалили Серебрянське лісництво, у якому багато місяців тривають запеклі бої.

Президент Зеленський повідомив, про розширену нараду щодо виробництва військової техніки – засобів радіоелектронної боротьби, дронів та ракет, а також про протидію російським атакам керованими авіабомбами. Він також повідомив, що головнокомандувач ЗСУ Сирський повідомляє йому ситуацію на фронті двічі на день.

Зеленський оголосив, що на святкуванні дня висадки союзних військ у Нормандії має намір обговорити з європейськими лідерами можливість знищення їхніми силами ППО російських ракет над територією України – насамперед йдеться про Польщу. Президент Румунії Йоханіс заявив, що питання про передавання Україні комплексу Patriot буде ухвалено з огляду на безпеку власного повітряного простору, а обговорення триває непублічно.

Російська армія завдала удару керованими авіабомбами по Харкову – постраждали 12 людей. Ще 8 осіб дістали поранень у Чугуєві внаслідок вибуху російської ракети. Потужний вибух пролунав у районі аеропорту Дніпра.

Російське міністерство оборони повідомило про знищення над територією Білгородської області 38 повітряних цілей, зокрема, українських ракет РСЗВ.

2️⃣ Верховна Рада таки створила тимчасову слідчу комісію (ТСК) з розслідування зловживань на будівництві фортифікаційних споруд та закупівлі дронів. Більшість членів комісії є депутатами президентської партії, її голова тощо. Чиновників, які мають понести відповідальність за зривання будівництва, призначено президентом, тож на реальні результати розслідування навряд чи можна розраховувати. На погоджувальній раді було ухвалено рішення про неприпустимість блокування трибуни, що нібито суперечить регламенту парламенту. Саме блокуванням трибуни партія "Європейська солідарність" змусила більшість винести на голосування ухвалу про створення ТСК.

3️⃣ Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) висунула підозру в незаконному збагаченні на суму 15,7 млн грн колишньому заступнику глави офісу президента Смирнову.

САП разом із Нацполіцією провела обшуки в детектива та агента під прикриттям НАБУ. Їх підозрюють у розголошенні відомостей, що є важливими для розслідування справи про розкрадання під час реалізації програми "Великого будівництва".

4️⃣ Заступник міністра оборони Чорногоренко заявила, що вже 805 тис. військовозобов'язаних оновили свої дані через додаток для смартфонів "Резерв+". Застосунок не готовий до експлуатації, наказ міністерства про його введення в дію немає. Уся інформація в додатку є "неофіційною", попри те, що він збирає персональні дані військовозобов'язаних, які в умовах воєнного стану є державною таємницею. Прикордонники не випускають із країни чоловіків за даними додатка й вимагають пред'явлення оригіналів військово-облікових документів.

5️⃣ Верховна Рада ухвалила закон про єдину з ЄС зону роумінгу, що після погоджень дасть змогу абонентам з українськими номерами користуватися послугами зв'язку місцевих операторів за українськими тарифами. Водночас українські оператори вже підняли ціни на свої послуги, і вони ненабагато нижчі за європейські.

Також прийнято закон про подовження до 2028 р терміну оформлення земельних паїв.

У першому читанні ухвалено законопроєкт про адміністративну відповідальність за невідповідне утримання притулків загального користування. Право накладати штрафи буде надано співробітникам Держслужби з надзвичайних ситуацій.

6️⃣ За інформацією низки ЗМІ, українському уряду катастрофічно не вистачає грошей на військові витрати, тому **чиновники та депутати мають намір поповнити бюджет завдяки підвищенню ПДВ на 3–5 %, а військового збору – з 1,5 % до 5,0 %.**

На думку багатьох економістів, підвищення податкового навантаження не дасть бажаного ефекту, навпаки, зажене багато бізнесів у "тінь".

Щобільше, уряд не має наміру скорочувати державний апарат, попри масову еміграцію, втрату територій та населення.

7️⃣ Країни Балтії на саміті НАТО у Вашингтоні наполягатимуть на збільшенні військових витрат країн блоку до 2,5 %. Президент Польщі Дуда вважає необхідним збільшити їх до 3 %, а також нарощувати воєнну допомогу Україні.

З порталу офіційних документів уряду РФ без пояснень зник проєкт постанови про одностороннє розширення російських територіальних, за рахунок Фінляндії, Литви та Польщі.

8️⃣ Спікер Конгресу США Джонсон та його партнери з республіканської партії підтримують надання дозволу Україні завдавати ударів американською

зброєю по цілях у Росії. Держсекретар Блінкен заявив, що адміністрація Байдена не схвалює таке використання переданих озброєнь, проте підкреслив, що остаточне рішення ухвалює українська влада. Водночас чиновники Пентагону наполягають на повній забороні. Британський уряд офіційно дозволив завдання ударів по РФ своїми ракетами та снарядами. Проблема відбиття повторного вторгнення упирається насамперед у відмову президента Зеленського завдавати попереджувальних ударів по скупченнях військ та техніки на російській прикордонній території. Низка військових експертів вважають, що без контрударів по прилеглих до України російських областях відбити наступ на півдні та сході буде вкрай складно.

9️⃣ Радник із нацбезпеки президента США ***Салліван*** заявив, що адміністрації ***Байдена*** невідомі випадки постачання китайської зброї Росії. У той самий час міністр оборони Великої Британії Шаппс стверджує, що в британського уряду є докази таких постачань, що готуються або вже відбулися. На його твердження, російсько-китайський товарообіг швидко зростає, а його суттєвою частиною є постачання електронних компонентів, верстатів, та компонентів військової техніки, які вважаються товарами подвійного призначення.

Китай розпочав великі військові навчання навколо Тайваню. Армію і флот острова приведено в бойову готовність. Компанії-виробники чіпів повідомили, що в разі вторгнення вони зможуть дистанційно заблокувати все критичне обладнання, перетворивши його на брухт

Китай запровадив санкції проти ще 12 американських компаній військово-промислового комплексу за постачання озброєнь Тайваню, а також підтримку України. За твердженням китайських чиновників, США підтримують одну зі сторін "кризи в Україні", що є "упередженою позицією".

МЗС Німеччини поки не має наміру визнавати палестинську державу. Міністр закордонних справ Франції Сежурне також вважає, що умови для її створення ще не склалися.

🔟Прем’єр-міністр Великої Британії Сунак призначив парламентські вибори на 4 липня. Найімовірніше владна Консервативна партія їх програє, а уряд сформує Лейбористська партія. Країна є одним із найбільших воєнних донорів України, тож від курсу нового британського уряду залежатимуть подальші постачання озброєнь.

***

№ 2.828

Two bills to aid Ukraine – Democrats’ vs Republicans’, Biden’s vs Trump’s & Johnson’s

May 23, 2024

Andrei Illarionov

For the last six months, public attention has been drawn to two versions of a Ukraine aid bill. One was prepared by the Biden administration and Democrats, the other by Speaker of the House Johnson and Republicans.

It was the Republican version of the bill (or more precisely, legislative package) that was passed by the House of Representatives on April 20, by the Senate on April 23, and signed by President Biden on April 24.

It is worth comparing the two bills.

Two bills to help Ukraine

Comparison criteria / Authors	Biden, Democrats	Trump, Johnson, Republicans	Comparison
Date of first public information about the creation of each version of the bill	August 7, 2023	February 10, 2024	
First vote on each version of a bill in Congress (Senate or House)	February 13, 2024	April 20, 2024	
Bill preparation time, days / months	190 / 6.3	70 / 2.3	2.7 times faster
Supported by both houses of Congress	No	Yes	
Number of senators who supported the bill	70	79	9 more
Signed by President Biden	No	Yes	
Provisions of the package related directly to assistance to Ukraine:			
Number of bills in the package	1	4	4 times
Volume of the part of the legislative package dedicated directly to assistance to Ukraine, words	1778	14371	8.1 times
Replenishment of US Armed Forces warehouses used to supply military aid to Ukraine, US $million	19850	23200	3350 mln more
Providing Ukraine with non-military budget assistance on loan terms	No	Yes	
Number of Republican congressmen who supported the bill due to the inclusion of a provision for non-military budgetary assistance on loan terms	0	101	
Possibility of debt forgiveness within 18 months of its arising from the loan	No	Yes	
Mandatory supply of ATACMS missiles with a range of 300 km	No	Yes	
Directing Russian frozen assets to the reconstruction of Ukraine	No	Yes	
Formation of the Ukraine Support Fund	No	Yes	
Introduction of sanctions against Russia, agreed upon with the allies	No	Yes	
Provisions of the package not directly related to assistance to Ukraine:			
Provisions in the package to keep the US southern border open to illegal immigrants	Yes	No	
Providing US humanitarian assistance to Gazans through the Gaza Administration (Hamas)	Yes	No	
Providing US humanitarian assistance to residents of Gaza through international structures with the participation of the State of Israel	No	Yes	

In all aspects the second version of the bill is significantly better for the United States, Ukraine, Israel, and for the peaceful residents of Gaza.

It should be especially noted that the preparation of the Johnson's bill took almost three times less time than the preparation of the version of the bill done by the Biden administration and the Democrats.

For months, White House has argued that the House vote prevented the administration from delivering needed military aid to Ukraine.

But Republicans did not delay the supply of military assistance to Ukraine. Its provision could and should have been carried out without any obstacles, since all

the necessary legal powers and material resources were available for the Biden administration the entire time.

Despite this, the Biden administration blocked military aid to Ukraine from December 27, 2023, to April 24, 2024 (with the exception of a small aid package announced on March 12, 2024). The administration had legal authority to supply arms in the amount of $4.2 billion via the Presidential Drawdown Authority (PDA) and over $6 billion dollars to replace the weapons through the Ukraine Security Assistance Initiative (USAI).

Since Congress passed the Ukraine Assistance Act last month, the administration's stance on limiting military assistance to Ukraine has not changed. Total U.S. military aid supplies in the first almost full five months of 2024 amount to $1.3 billion via the PDA channel mean that average monthly deliveries turned out to be only $362 million, which is 28% less than the $500 million monthly military supplies to Ukraine in September-December 2023 and 63% less than almost $1 billion monthly aid from February 2022 till August 2023.

The Ukraine Assistance Act means the Biden administration has no basis to blame Republicans, yet the delays, restrictions, and blockages of military aid supplies to Ukraine continue.

Sources for chart:

National Security Act, 2024
https://www.congress.gov/amendment/118th-congress/senate-amendment/1388/text
Ukraine Security Supplemental Appropriations Act, 2024
https://www.congress.gov/bill/118th-congress/house-bill/8035/text?format=txt
21st Century Peace through Strength Act
https://www.congress.gov/bill/118th-congress/house-bill/8038/text
Ukraine Democracy Defense Lend-Lease Act of 2024
https://subscriber.politicopro.com/f/?id=0000018e-f2d8-d1c7-a3ef-fadcfa410000

Author Recent Posts

Andrei Illarionov, Senior Analyst for Russian and European Affairs

***

За последние шесть месяцев внимание общественности привлекло два варианта законопроекта о помощи Украине.

> **1) — Один был подготовлен администрацией *Байдена* и демократами, 2) — другой - спикером Палаты представителей *Джонсоном* и республиканцами.**

Это была республиканская версия законопроекта (или, точнее, законодательный пакет), который был принят Палатой представителей 20 апреля, Сенатом 23 апреля и подписан президентом Байденом 24 апреля.

Стоит сравнить два счета.

Два законопроекта, чтобы помочь Украине

Во всех аспектах вторая версия законопроекта значительно лучше для Соединенных Штатов, Украины, Израиля и для мирных жителей Газы.

Следует особо отметить, что подготовка законопроекта ***Джонсона*** заняла почти в три раза меньше времени, чем подготовка версии законопроекта, сделанная администрацией Байдена и демократами.

В течение нескольких месяцев Белый дом утверждал, что голосование в Палате представителей помешало администрации доставить необходимую военную помощь Украине.

Но республиканцы не откладывали поставку военной помощи Украине. Его предоставление могло и должно было быть осуществлено без каких-либо препятствий, поскольку все необходимые юридические полномочия и материальные ресурсы были доступны администрации Байдена все время.

Несмотря на это, администрация ***Байдена*** заблокировала военную помощь Украине с 27 декабря 2023 года по 24 апреля 2024 года (за исключением небольшого пакета помощи, объявленного 12 марта 2024 года).

> **Администрация имела законные полномочия на поставку оружия на сумму 4,2 миллиарда долларов США через Президентский орган по просрочке (PDA) и более 6 миллиардов долларов США для замены оружия через Инициативу по содействию безопасности Украины (USAI).**

С тех пор, как в прошлом месяце Конгресс принял Закон об оказании помощи Украине, позиция администрации по ограничению военной помощи Украине не изменилась. Общий объем поставок военной помощи США за первые почти полные пять месяцев 2024 года составляет 1,3 миллиарда долларов США через канал КПК, что означает, что среднегодовые ежемесячные поставки составили всего 362 миллиона долларов США, что на 28% меньше, чем 500 миллионов долларов США ежемесячных военных поставок в Украину в сентябре-декабре 2023 года и на 63% меньше, чем почти 1 миллиард долларов США ежемесячной помощи с февраля 2022 года по август 2023 года.

Закон об оказании помощи Украине означает, что администрация Байдена не имеет оснований обвинять республиканцев, но задержки, ограничения и блокировки поставок военной помощи Украине продолжаются.

***

№ 2.829

Новая диверсия против военной помощи Украине и ее защитников

2024-02-25

Илларионов

https://focus.ua/politics/467750-vse-dlya-mvf-vse-dlya-transha-zachem-zelenskiy-hochet-naznachit-markarovu-novym-poslom-v-ssha

О.Маркарова, посол Украины в США, 24.02.2024:

Между активными встречами в Посольстве мне стало известно, что вышел очередной заказной сюжет, целью которого является подорвать мою репутацию и дискредитировать работу, которую делает весь коллектив Посольства Украины и другие наши дипломаты в США.

На этот раз Dmytro ***Dobrodomov***, которого не впервые замечает этот урок, ссылается на малоизвестный маргинальный американский ресурс, созданный группой неизвестных украинской диаспоре россиян и украинских беженцев под руководством Андрея ***Илларионова***, который лично давно регулярно нападает на меня и украинских дипломатов.

Это «расследование» о владении моим мужем недвижимостью в США и его причастности к открытию первого украинского ресторана в Вашингтоне, ***Ruta***, который (предсказано) сообщил как предполагаемое свидетельство моей нечестности в качестве посла.

Ответ:

Мой муж, бизнесмен с многолетним стажем, приобрел квартиру в США за честно заработанные средства, заявленные в моих декларациях. О поддержке открытия моего мужа в Вашингтоне первого украинского ресторана ***Ruta*** широко сообщалось во время открытия (два года назад). То есть эта информация не просто результат «расследования», и это даже не новость. Более того, мой муж продолжает вести свой бизнес в Украине и постоянно финансово поддерживает наш украинский дом (на создание и деятельность которого не потрачено бюджетных гривен!) и культурной дипломатии в Вашингтоне, а также участвует в финансировании волонтерских инициатив (и это просто видно в новостях). И я невероятно благодарна и горжусь им за это.

У меня нет прямых доказательств того, что этот сюжет вышел по чьему-то заказу, как и предыдущая программа ***Добродомова*** в 2020 году на 4 канале. Предполагаю, что жертвой дезинформации могла стать сама редакция. А вот из-за участия ***Иларионова***, ***Шария*** и прочих русских странных «лендлизовцев» абсолютно очевидно, что все **это одна из многих российских ИПСО**.

Не знаю причины этой атаки, но могу обещать, что после двух лет войны это не остановит и не отвлечет от работы над нашими приоритетами – оружие и помощь Украине, санкции и изоляция – России и ее приспешников.

https://www.facebook.com/100002003920755/posts/7231044443638948/

Канал ProUA, 24 февраля 2024 г.:

Американское расследование об элитной недвижимости и ресторанах посла Украины в США Оксаны Маркаровой

https://www.youtube.com/watch?v=JSZdWahPJ_U

Сергей Гайдай, 24 февраля 2024 г.:

Представьте, что к вам за финансовой помощью приходит женщина, прибывшая на дорогой иномарке в десятки тысяч долларов. Более того, вы узнаете о ее семейном активе – элитной недвижимости и ресторане, купленной ее мужем в Америке, когда она требовала от вас денег.

Женщина эта – украинская послица в США Оксана ***Маркарова***. Вот и ответ, почему не сработал ленд-лиз. Почему приостановили помощь США Украине.

Да, не только эта причина. Это одна из многих и, может быть, не главная. **Главное – это политика Байдена**. Кто боится, кто не готов к поражению Путина и кто не хочет победы Украины. Это также конфликт между республиканцами и демократами в Конгрессе.

Но и деятельность, а скорее бездействие бывшего члена команды Порошенко г-жи ***Маркаровой***, этой не дипломатки, а «бизнесменши», для которой важнее всего не интересы Родины, а ее материальные интересы – тоже одна из загадок, из которых возник этот кризис в отношениях с американцами.

Смотрим расследование деятельности Маркаровой в Вашингтоне в 14 выпуске PRO:UA з Dmytro ***Dobrodomov*** Ссылка в комментариях

https://www.facebook.com/1259737362/posts/10231327119982138/

Нонна Подвальная, 24 февраля 2024 г.:

Не могу комментировать под этим постом. А вот очень хочется получить ответ на некоторые прямые вопросы:

1. Почему посол Украины в США называет «уклонистами» граждан США, которые получили гражданство за много лет до войны, но не пишет об «бегстве» бывших сотрудников посольства, которые работают на благо маркаровского ресторана «Рута» в Вашингтоне два года, и у кого давно нет дипломатического статуса.

2. Какие именно проекты «странных лендлизовцев» поражают посла, что она никогда не вышла на встречу с ними, а, наоборот. Как она могла все два года войны отрицать необходимость поставок оружия в Украину по ленд-лизу? Еще неделю назад в эфире с ***Галаном*** и ***Скрипиным*** посол не смогла дать нормальный ответ, что именно случилось с ленд-лизом, и внесла столько путаницы в свой ответ, что даже чат GPT не смог разобрать, что именно она хотела сказать.

А сказать ей нужно много: и о ее выступлении против ленд-лиза перед его подписанием в Белом доме, и о ее коммюнике, разосланном всем организациям диаспоры в США, ни в коем случае не поддерживать тех самых «странных» сторонников Украины, кто вышел под Белый дом с требованием предоставить Украине оружие, настоящее оружие. А не пакеты денег, о которых пока никто не знает, в чьих карманах они оказались, или же на чьих офшорных счетах в Антигуа и Барбуде, где в разгар войны госпожа Маркарова почему-то получила должность посла Украины по совместительству (мало дел в США, бедная, нужно еще страну добавить).

3. Если говорить о фактах, то хотелось бы посмотреть именно на факты:

каким своим бизнесом руководит муж Маркаровой в Украине, какие именно проекты помощи он поддерживает? Чем именно занимается «Украинский

Дом» в Вашингтоне, и как эта деятельность поддерживает украинцев во время войны. (Помощь в протезировании четверых (4!) пострадавших за два года – это очень большая помощь в обмен на получение переводов на сотни миллионов в фонд некоммерческой организации).

Куда именно направлены деньги этой организации, пришедшие в нее из Европы??? Почему сотрудники посольства (по совместительству кумы Маркаровой) перестали работать в посольстве, остались в США и начали работать в ресторане мужа Маркаровой и их некоммерческой организации, а не вернулись в Украину???

Это лишь некоторые вопросы, на которые хотелось бы получить честные ответы от посла в разгар ее суеты в Конгрессе.

4. А ещё есть вопрос Маркаровой, на который она мне так и не ответила при встрече:

почему посол Украины в США считает действие ленд-лиза вредным для страны, в которой убиты тысячи солдат и мирных жителей, а им нечем защищаться.

Почему российскому экономисту А.Иларионову это понятно, что без оружия по программе ленд-лиза Украина не сможет победить, и что оружия Украине катастрофически не хватает, а для лица, считающего себя представителем украинского народа, эта программа «невыгодна»?????

И как Президент Украины и сотрудники Минобороны могут поддерживать такую позицию, кто оставляют такие циничные комментарии под постом Маркаровой? Очень жду ответа Оксаны Маркаровой

https://www.facebook.com/100000175555412/posts/pfbid034rkg2VSE34NRMv78WuxBA7dcB2EMqS5UTRzsU48PP2WG5LUenJTmrfPs7YcmKXvol/?d=n

[После появления этих вопросов О.Маркарова забанила их автора Н.Подвальную и других подписантов этого обращения].

Эд Перегудов, 24 февраля 2024 г.:

16 июля 2022 г. О.Маркарова обещала, что в случае исчерпания средств помощи по другим каналам помощи Украине, она сделает следующее: «мы в этот момент быстро подключаем ленд-лиз, или же мы возвращаемся в Конгресс с дополнительными запросами. Точнее, мы обращаемся в администрацию США, а администрация обращается в Конгресс».

Мой вопрос г-же послу Украины в США О.Маркаровой: «Вы уже обратились в Администрацию?»

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=10219500089972603&id=1824462790&mibextid=WC7FNe

Людмила Пустельник, 24 февраля 2024 г.:

...Мне посчастливилось первой написать о роскошной квартире семьи амбассадора в Помпано Бич, Флорида. Про «Украинский дом» в Вашингтоне, еще один источник копеечки. Про ресторан «Рута» в Вашингтоне первой сообщила Елена Венникова-Пригова, и мне было интересно и очень познавательно развивать тему. Так что теперь позволю себе урвать кусочек медиаславы, вызванный этим криком тревожной души посла.

Примечательно, что это произошло в день годовщины нападения РФ, когда в целом есть много других более важных дел. И что?

Я надеялась хоть на одну, не говоря уже о хотя бы слегка обоснованной, претензию на возражение. А не детский лепет и обиженные насупленые губы. Да, это уровень посла Украины. Думаю это кармично, мы все чего-то такого заслуживаем.

По сути, конечно, слов нет. Как так, почему стало возможным, что пара чиновников посольства – Марианна и Руслан Фальковы – по совместительству работники бизнеса Маркаровой? Господин Фальков – операционный директор ресторана «Рута», жена – директор «Украинского дома». А мне, наивной, казалось, что единственная обязанность послов – заботиться об интересах сограждан за рубежом и об имидже своего государства. А не о заработке в личном, напомню, бизнесе.

Как так можно, что «Украинский дом», освобожденный правительством США от уплаты налогов, каждый год получает возвраты по налоговым декларациям? Причем не так мало, 60 тыс. дол. в 2022 г. и 80 тыс.дол. в 2023 г.?

Про этику, конечно, как-то неудобно напоминать. Поэтому просто риторический вопрос: почему семья посла владеет недвижимостью в чужой стране? Если, по всем законам, то она должна вернуться на родину после окончания ее пребывания в США? А интересы какой страны тем самым будут важнее?

И это точно не о ленд-лизе, чертовски не та диаспора.

Но пост посла – это признание, конечно.

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=1187131432249257&id=100028572336474

Инна Головаха, 24 февраля 2024:

У меня была личная история с госпожей Маркаровой. У меня маленькая американская некоммерческая организация, мы сделали книгу детских рисунков, дети нашего проекта о войне в 2022 году, и попросили возможность сделать презентацию книги с показом видео children in Ukraine house, который Маркарова открыла в 2021 году (пока в посольстве почему-то нет атташе по культуре уже 3 года). Посольство запросило у меня для оплаты аренды 1000 долларов и запретило участвовать в празднике Рождества в Доме Украины. Когда я написала на них жалобу в МИД, мне позвонил Руслан Фальков из посольства и сказал, что посольство не может повлиять на решение Украинского Дома. Потом я узнала, что его жена – это директор Украинского Дома. А сам Фальков вдруг перестал быть дипломатом и как-то оказался в Руте, ресторане Маркаровой.

https://www.facebook.com/elena.vennikovprigova/posts/pfbid033vuvJaMLMLp1ELdnKMBk2gXaNxQCv7Nu2wgy8TrEHt2rNgTBTMsW2PrKtVFx2cu2l?comment_id=439227495113402

Элитная недвижимость и конфликт интересов посла Украины в США А. Маркаровой, 8 августа 2023:

https://www.globalvillagehome.net/post/елітна-нерухомість-та-конфлікт-інтересів-посла-україни-в-сша-о-маркарової

В США бы уже сидела: Маркарову уличили в коррупционном сговоре:

В 2012 году братья Клюевы назначили Маркарову главой Наблюдательного совета своего АктивБанка. Уже в 2013 году ее супруг стал номинальным (фиктивным) собственником финучреждения, через компанию «ІТТ-инвест», которой он владеет.

«Под управлением Маркаровой, банк выдавал кредиты аффилированным с Клюевыми юридическим лицам.

Клюевы, используя служебное положение, развивали рынок солнечной энергетики в Украине. У государственных банков они взяли кредитов на более чем 0,5 миллиарда евро. В афере вероятней всего мог быть замешен и Волынец, поскольку в тот момент он являлся членом Наблюдательного совета государственного Ощадбанка, который также кредитовал Клюевых», – сказано в материале.

По данным издания, с помощью Маркаровой Волынец смог существенно увеличить свои доходы. Он даже приобрел квартиру в США на 278 кв. м, стоимость которой тщательно скрывалась.

https://antikor.com.ua/ru/articles/331696-v_ssha_by_uhe_sidela_markarovu_ulichili_v_korruptsionnom_sgovore

Министр с миллионами, скандальным мужем и спорным заработком: Оксана Маркарова влипла в очередной скандал, 27 декабря 2019:

https://vesti-ua.net/novosti/politika/130491-ministr-s-millionami-skandalnym-muzhem-i-spornym-zarabotkom-oksana-markarova-vlipla-v-ocherednoy-skandal.html

РЕСТОРАННАЯ ДИПЛОМАТИЯ ОКСАНЫ МАРКАРОВОЙ: ПОЧЕМУ УКРАИНЦЫ ТРЕБУЮТ ОТЗЫВА ПОСЛА США

20 сентября 2023

...В свое время семья Даниил Волынец-Оксана Маркарова имела семейные финансовые отношения с одиозными братьями Клюевыми. Да-да, именно Клюевыми, один из которых, Андрей, был главой аппарата президента януковича. Он сбежал из Украины вместе с януковичем, именно его украинские журналисты в 2014 году называли главным ответственным за кровавый разгон Майдана в ноябре 2013 года на Майдане. Уголовные дела возбуждены в отношении обоих братьев Клюевых.

Итак, в 2012 году Клюевы назначили Маркарову председателем Наблюдательного совета своего «Актив-банка». В следующем году муж Маркаровой, банкир Даниил Волынец, стал номинальным владельцем финансового учреждения...

И вот в 2023 году Маркарова—Волынец становятся рестораторами в Вашингтоне.

И теперь госпожа вместо попыток увеличить количество реальных Patriot, защищающих небо Украины и которых катастрофически не хватает нам, называет «петриотами» напитки в ресторане своего мужа...

Но послица Украины в Америке без устали повторяет, что лендлиз невыгоден, что это платная помощь, хотя это не так. И что Украина, якобы, все получает бесплатно за грантовые средства.

Однако Маркарова каждый раз забывает сказать: сроки передачи вооружения, согласно программам, которые она отстаивает, довольно длительные. На эти процедуры уходит немало времени, и только лендлиз — неограничен и может передать все и сегодня. Украинцы против Маркаровой.

Между тем, пока Маркарова несет какую-то чепуху в свое оправдание, у нас гибнут люди и разрушают инфраструктуру. Поэтому противников лендлиза для Украины можно и нужно относить к категории государственных изменников. В конце концов, кто-то должен расследовать вопрос, кто стоит за блокадой лендлиза?

Сегодня украинцы требуют отзыва Маркаровой с должности посла Украины в США.

Общественная деятельница, публицистка Ирина Магрицкая, получившая в 2021 году нагрудный знак «Защитнику Украины» от Совета национальной безопасности и обороны Украины, написала на своей странице в соцсетях: «Требую отзыв Оксаны Маркаровой с должности посла Украины в США.

Еще 9.05.22 г. Украина должна бы получить крайне необходимый ленд-лиз, но этого не произошло, и не в последнюю очередь из-за непрофессионализма (она имеет химическое и финансовое образование) и нехватки патриотизма этой дипломатки. Во время кровавой российско-украинской войны она вместе со своей командой должна работать в поте лица своего — стучать во все двери, выступать на всех возможных мероприятиях и встречах, добиваться, просить и требовать поддержки Украины на всех уровнях.

Однако посол Маркарова, наоборот, изо всех сил «защищает» Украину от американской военной помощи, запрещает американским украинцам выступать с призывами и требованиями о запуске ленд-лиза, игнорирует деятельность волонтеров, которые настаивают на выполнении подписанного президентом Байденом в прошлом году закона и убеждает американцев, что «Украине ленд-лиз не нужен».

Не слышали мы голоса Маркаровой и о необходимости американского наступательного оружия для ВСУ, без которого массово гибнут наши и военные, и гражданские. То есть она вредит Украине и саботирует все, что работало бы на ее победу.

Поэтому я считаю, что деятельность Оксаны Маркаровой в должности посла Украины в США — это предательство национальных интересов Украины и откровенная работа на врага. И требую от МИД Украины во главе с Дмитрием Кулебой отозвать Маркарову с этой должности и заменить ее высокопрофессиональным и патриотическим дипломатом.

https://despravda.com/restorannaja-diplomatija-oksany-markarovoj-pochemu-ukraincy-trebujut-otzyva-posla-ssha/

В.Володин, председатель Госдумы РФ, 29 апреля 2022:

Конгресс США принял решение о ленд-лизе для Украины.

Ленд-лиз позволит увеличить прибыль американских военных корпораций в несколько раз.

Ленд-лиз — это товарный кредит, причем недешёвый: за все боеприпасы, технику и продовольствие, которые поставят США, расплачиваться будут многие будущие поколения граждан Украины.

***Зеленский* загоняет страну в долговую яму**.

https://t.me/vv_volodin/419

О.Маркарова, 3 мая 2022:

Ленд-лиз – это дополнительная возможность. Сама суть ленд-лиза состоит в том, что одна страна другой что-то предоставляет в пользование на каких-либо условиях. Я рассматриваю его как дополнительный инструмент на случай, когда, например, нам потребуется дополнительная поддержка, и она может быть предоставлена именно в виде ленд-лиза. Украина тогда будет решать, на каких условиях мы готовы брать это.

https://lb.ua/news/
2022/05/03/515568_oksana_markarova_mi_zi_ssha_govorimo.html

В.Зеленский, 9 мая 2022:

Благодарен @POTUS и людям из США за поддержку Украины в борьбе за нашу свободу и будущее. Сегодняшнее подписание закона о ленд-лизе — исторический шаг. Я уверен, что мы снова победим вместе. И мы будем защищать демократию в Украине. И в Европе. Как и 77 лет назад.

https://twitter.com/ZelenskyyUa/status/1523750118377521152

В.Зеленский, 11 мая 2022:

Второе решение – важное и даже историческое. Это возобновление Америкой знаменитой программы ленд-лиза...

Говоря просто, ленд-лиз – это схема передачи нам всего, что нужно для обороны. Хотя формально это как заем, но по сути он настолько выгоден, что называть его займом некорректно.

Во-первых, мы получим доступ к современному оружию, боеприпасам, оборудованию, и нам не нужно искать варианты, как за это все заплатить.

Во-вторых, теперь с ленд-лизом Президенту США не нужно будет согласовывать с Конгрессом, какую помощь он предоставляет. Это ускорит поставки.

https://www.president.gov.ua/ru/news/mi-zvilnimo-nashu-zemlyu-i-lyudej-z-dopomogoyu-vilnogo-svitu-74997

А.Резников, 9 мая 2022:

Подписан закон США о ленд-лизе для Украины... Спасибо: Джону Корнину, Спикеру Пелоси, Секретарю Остину, Секретарю Блинкену, Президенту США.

https://twitter.com/oleksiireznikov/status/1523749978874970112

А.Ермак, 10 мая 2022:

Акт рассчитан на 2022 и 2023 годы. В рамках ленд-лиза Украина получит высокотехнологичное и эффективное оружие, поставки которого будут сопровождаться обучением украинских военных. Закон позволит Байдену не согласовывать помощь с Конгрессом каждый раз, что ускорит получение вооружений... На дипломатическом уровне ленд-лиз – сигнал для всех народов мира, что Украина победит, и каждый должен сделать для нее все, что может.

https://news.liga.net/ua/politics/news/orujie-materialy-logistika-i-obuchenie-vsu-v-op-obyasnili-detali-lend-liza-dlya-ukrainy

А.Данилов, 18 июня 2022:

Вопрос: Так когда будет ленд-лиз?

Данилов: Это может быть июль-август, может, сентябрь.

https://www.liga.net/ua/politics/interview/danilov-podolyak-golos-armii-ya-ego-videl-tolko-na-penkah-u-yanukovicha

А.Ермак, 1 октября 2022:

Вступил в силу закон США о ленд-лизе для Украины. Благодарен Президенту США Джо Байдену и американскому народу за этот мощный шаг по защите демократии.

https://t.me/ermaka2022/1375

Р.Стефанчук, 1 октября 2022:

Сегодня вступил в силу закон США о ленд-лизе для Украины. А значит – больше оружия разного и качественного.

https://twitter.com/r_stefanchuk/status/1576158976353665024

О.Маркарова, 16 июля 2022 г.:

Ленд-лиз – это дополнительный инструмент, который мы, надеюсь, будем применять более активно в случае необходимости, когда мы будем видеть, что завершаются средства из других программ. Тогда будет два варианта. Или мы в этот момент быстро подключаем ленд-лиз, или мы возвращаемся в Конгресс с дополнительными запросами. Точнее, мы обращаемся в администрацию США, а администрация обращается в Конгресс.

https://ukrainian.voanews.com/a/oksana-markarova-int/6660941.html

О.Маркарова, 29 сентября 2022 г.:

Например, когда у нас не будет средств, а будет оборудование, которое мы хотим получать, мы сможем применять ленд-лиз... Ленд-лиз – это фактически те же поставки из собственных запасов, но которые даются в аренду или в лизинг, но уже не на бесплатной основе. Потому пока у нас есть бесплатная возможность получать, конечно, мы будем ее использовать.

https://www.eurointegration.com.ua/rus/news/2022/09/29/7147776/

О.Маркарова в разговоре с С.Сидоренко, 30 сентября 2022:

Сидоренко: В Украине часто спрашивают: где ленд-лиз? Почему он не запускается? Нам это нужно?

Маркарова: Спасибо, что спросили об этом. В Украине я очень часто наблюдаю непонимание того, что такое ленд-лиз и как он работает. Сейчас мы получаем оружие из США через так называемые «ПДА». Это значит, что мы получаем как бы бесплатно. Вместо этого нам дадут оружие по ленд-лизу. Мы пока готовимся к запуску ленд-лиза. Но пока у нас есть возможность получать оружие бесплатно, мы, конечно, будем его использовать.

https://www.eurointegration.com.ua/eng/interview/2022/09/30/7147819/

Коммюнике посольства Украины в США от 2-3 января 2023:

Как некоторые из вас могли заметить, что 1 января 2023 года перед Белым домом прошел митинг с требованиями «развязать» ленд-лиз для Украины. Группа в Facebook «Украинская диаспора в США» (скриншот прилагается) активно продвигала митинг.

Интересно, что на митинге присутствовал российский экономист и бывший советник президента Путина Андрей Илларионов, который в последние дни давал многочисленные интервью, критикуя администрацию Байдена за отсутствие поддержки Украины и якобы волокиту и бюрократические препоны на пути реализации Закона о ленд-лизе для защиты демократии в Украине от 2022 года.

Подчеркнем, что ленд-лиз не означает предоставление дополнительных видов вооружений и/или их большего количества. Это просто другая форма оплаты за оружие, которое США предоставляет Украине. Посол Оксана Маркарова дала многочисленные интервью, объясняя позицию украинского правительства по ленд-лизу, которая резюмируется здесь:

Ленд-лиз — дополнительный инструмент, который Украина будет использовать, когда закончатся средства по другим программам (16.07.22 19:44) «Война в Украине»

Убедительно просим все украинские диаспорские организации понять и поддержать позицию украинского правительства, поскольку манипулятивные

попытки вовлечь представителей украинской диаспоры в бесплодные дебаты по ленд-лизу могут потенциально нанести ущерб американо-украинским отношениям. Спасибо за рассмотрение этой информации.

https://aillarionov.livejournal.com/1345916.html

О.Маркарова, 5 июля 2023:

Работаем сейчас с конгрессом над продлением срока действия закона о ленд-лизе в год, чтобы этот инструмент был доступен на случай, если будет вооружение, но не будет грантового финансирования. А сейчас активно работаем с Пентагоном по нахождению, подготовке и ускорению получения оружия, и получаем его по 3 грантовым программам – USAI, FMF и PDA, в которых все еще есть ресурсы доступные.

https://www.facebook.com/100002003920755/posts/6377424109000990/

О.Маркарова, 11 июля 2023:

«Эта работа не прекращается, и для нас очень важно до конца июля постоянно держать Конгресс информированным», – сказала она... Также необходимо, чтобы в этом военном бюджете было продлено действие закона о ленд-лизе. «Чтобы эта возможность, этот инструмент также был доступен, если у нас закончатся грантовые программы, которые есть», – пояснила Маркарова.

https://delo.ua/ru/politics/idut-peregovory-ukraina-i-ssa-obsuzdayut-prodlenie-lend-liza-eshhe-na-god-posol-420866/

О.Маркарова, 26 июля 2023 г.:

В конце сентября заканчивается действие законопроекта о ленд-лизе, над которым мы сейчас очень активно работаем – в Палате уже быстрее прошли, сейчас с Сенатом работаем – над продлением срока действия этого закона. Надеемся, что нам удастся убедить коллег, чтобы выделить нам гранты в дополнительном бюджете. Но если с этим будут какие-то задержки или определенные трудности, то наличие опции лизинга или аренды оружия очень важно – важно, чтобы оно также оставалось возможным.

https://www.pravda.com.ua/news/2023/07/26/7412957/

О.Маркарова, 13 августа 2023:

Важно, чтобы Конгресс США продлил закон о ленд-лизе на весь 2024 год: чтобы он оставался как четвертый инструмент возможной помощи. Об этом в интервью Общественному сказала госпожа посол Украины в США Оксана Маркарова.

«Поданы поправки в закон NDA, это так называемый военный бюджет, который уже рассмотрели в июле. Поправка в Палате представителей о

продлении ленд-лиза на весь 2024 год уже прошла: в Сенате она подана, и мы ждем, когда будет так называемая конференция между Палатой представителей и Сенатом, на которой будет решена синхронизация двух законопроектов», – сказала она.

«Мы не покупаем сами выделяемое США оружие, но бюджетные правила здесь четко работают, поэтому Пентагон для выделения нам оружия должен иметь на это полномочия. Если эти полномочия закончатся, тогда следующий вариант сегодня будет — подписывать договоры аренды или лизинга, применить акт о ленд-лизе и получать то же, что есть в программе PDA по этому акту. Именно поэтому он очень важен», – пояснила Маркарова.

«Мы не можем себе позволить эту паузу. Поэтому даже, беря в ленд-лиз, это те обязательства, которые мы будем отражать у себя в балансе, это то, что надо будет возвращать и компенсировать, но если будет вариант, что нет оружия, или есть оружие в аренду, то конечно, мы будем брать его в аренду», – подчеркнула Маркарова.

https://suspilne.media/549889-pracuemo-sob-ssa-podovzili-lend-liz-na-ves-2024-rik-markarova/

Конгресс США, 30 сентября 2023:

Палата представителей Конгресса США, в которой Республиканцы имеют большинство, без какого-либо участия в этом процессе посла Украины в США, включила в проект оборонного бюджета США на 2024 финансовый год положение о продлении действия Закона о ленд-лизе Украине в 2024 году.

После подключения О.Маркаровой к работе по «лоббированию» верхней палаты Конгресса, в которой большинство составляют представители Демократической партии, Сенат изъял положение о продлении Закона о ленд-лизе на 2024 финансовый год.

30 сентября 2023 г. действие Закона о ленд-лизе для Украины благодаря неустанной работе посла Украины в США О.Маркаровой прекращено.

Посол Украины в США Оксана Маркарова попала в список самых влиятельных женщин Вашингтона, 3 октября 2023:

Посол Украины в США Оксана Маркарова попала в список 169 самых влиятельных женщин Вашингтона, представляющих политическую сферу, бизнес, искусство, образование, право, СМИ и некоммерческие организации. Оксана Маркарова получила признание в номинации «Дипломатия».

https://life.pravda.com.ua/society/2023/10/3/256873/

О.Маркарова, 3 октября 2023:

Нет риска прекращения финансирования помощи Украине со стороны США, – Маркарова.

https://lb.ua/society/2023/10/03/577738_nemaie_riziku_pripinennya.html

О.Маркарова, 3 октября 2023:

За всеми выделениями средств для Украины стояла часто незаметная, но титаническая работа большой команды как в Украине, так и в США, в том числе и постоянной работы нашего Посольства с Конгрессом. С начала полномасштабного вторжения России Конгресс выделил в четырех законах о дополнительном финансировании около $113,4 млрд на программы, связанные с оказанием помощи Украине, а также странам, которые либо пострадали от агрессии, либо помогают нам. Вот конкретные цифры: в марте 2022 года выделено $13,6 млрд, в мае – $40,1 млрд, в сентябре – $12,3 млрд, в декабре прошлого года – около $47,3 млрд...

С учетом того, что предыдущий бюджет содержит значительные переходные средства, мы сейчас будем использовать их, поэтому риска прекращения финансирования нет.

https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3769143-oksana-markarova-posol-ukraini-v-ssa.html

О.Маркарова в разговоре с Маргарет Бреннан, CBS, 17 декабря 2023:

Бреннан: Белый дом говорит, что у него осталось около миллиарда долларов, а затем вы упомянули о ПДА, это 4,6 млрд.дол. Но Белый дом говорит, что не хочет использовать эти средства, потому что это может повлиять на военную готовность США. Повлияет ли? Что вы про это знаете?

Маркарова:

Да, у нас есть ПДА, и мы пытаемся встретиться с вашими военными, чтобы найти все, что еще можно использовать, чтобы не допустить снижения критического уровня вашей [США] готовности...

https://www.cbsnews.com/news/oksana-markarova-face-the-nation-transcript-12-17-2023/

Пентагон, 27 декабря 2023:

Министерство обороны США направило последний пакет военной помощи Украине по каналу ПДА. После этого военная помощь Украине со стороны США прекращена.

https://www.defense.gov/News/Releases/Release/Article/3627179/biden-administration-announces-new-security-assistance-for-ukraine/

О.Маркарова, 12 января 2024:

Киев продолжает получать военную помощь США, несмотря на то, что у Пентагона кончаются деньги, заверила посол Украины в США Оксана Маркарова...

Если мы не видим новых выделений, поставки действительно идут, снижения нет...

Министерство обороны США и лично министр Остин… делают очень многое для того, чтобы в любой ситуации, максимально нам помогать. Некоторые подразделения очень активно выделяют из собственных запасов...

В то же время даже если новых выделений пока нет, Киев продолжает получать помощь от США по предварительным закупкам.

https://www.holosameryky.com/a/oksana-markarova-posolka-ukrainy-aresht-rosiyskyh-aktyviv-kongres-paket-dopomogy-plan-b/7436293.html

Конгрес погодить пакет допомоги Києву швидше ніж передадуть активи РФ – Маркарова

Київ продовжує отримувати військову допомогу США, незважаючи на те, що у Пентагону закінчуються гроші, запевнила посолка України в США Оксана Маркарова.

Але в інтерв'ю Голосу Америки вона сказала, що Україні «потрібно більше зброї», а для цього терміново потрібно ухвалити нові законопроєкти.

«Тому, всі очі зараз на Конгрес США», – сказала представниця України, маючи на увазі пакет допомоги Україні на 61 мільярд доларів, який уже декілька місяців не можуть схвалити американські законодавці.

В середині грудня Міністерство оборони США повідомило, що в його розпорядженні залишається близько 4-х мільярдів доларів, які Пентагон може використати на виділення допомоги Україні.

Ці додаткові кошти виникли через перерахунок допомоги Україні, який зробили у відомстві і з'ясували, що це призвело до збільшення суми, якою міг оперувати Пентагон на допомогу Україні.

Водночас міністерство оборони США вже не має коштів на те, щоб поповнювати власні запаси після надання допомоги Києву.

Як пояснила в інтерв'ю Голосу Америки Оксана ***Маркарова***, з трьох програм, за якими США співпрацює з Україною, 1) — USAI (Ukraine Security Assistance Initiative/Ініціатива сприяння безпеці України ред.) та 2) — FMF (Foreign Military Financing/Іноземне військове фінансування ред.), дві – це закупівлі, а

3) — Presidential Drawdown Authority (PDA - Уповноваження Президента про виділення ред.) – це виділення зі складів готової зброї.

"У бюджеті, окрім програми на виділення, яка просто надає повноваження президенту та Міноборони США виділяти (готову зрою, – ред.), є також і сума закладена на відновлення (поповнення власних запасів США, після надання допомоги Україні, – ред.). Зараз ми в ситуації, коли нібито повноваження додаткові ще є, а от коштів на поповнення вже немає", – пояснює Маркарова у розмові з журналісткою Голосу Америки Катериною Лісуновою.

За словами посолки, головним пріоритетом для українського посольства є погодження Конгресом пакета на 61 мільярд доларів. Бо Пентагон і так робить усе можливе.

"Насправді, департамент оборони США і особисто міністр Остін,… роблять дуже багато для того, щоб в будь-якій ситуації, максимально нам допомагати. Деякі підрозділи дуже активно виділяють із власних запасів. Однак, ми теж повинні розуміти, що чим швидше буде ухвалено цей законопроєкт (про $61 млрд. додаткового фінансування, – ред.), тим менше нам буде треба просити звичайних службовців тут, проявляти героїзм. Вони теж повинні діяти абсолютно в межах своїх правил", – каже дипломатка.

Водночас навіть, якщо нових виділень наразі немає, Київ продовжує отримувати допомогу від США із попередніх закупівель.

"Дуже багато виділень які були влітку, особливо які закуповувались по програмі USAI, - пам’ятаєте були великі пакети по 3 мільярди доларів, по 2 мільярди доларів? – це все були закупівлі. Тому постачання тривають. І якщо ми не бачимо нових виділень, постачання насправді йдуть, зниження немає. Чи означає це що нам достатньо зброї? - ні", – пояснює посолка.

"Нам потрібно більше зброї, для цього терміново потрібні нові законопроєкти і повноваження для виділення з власних запасів і також нові закупівлі. Тому, всі очі зараз на Конгрес США", - наголошує Маркарова.

Чи є альтернативні джерела грошей?

Тим не менш, через затримку в Конгресі пакета допомоги Україні, все більше експертів обговорюють альтернативні варіанти фінансування для Києва. Однією із таких опцій називають конфіскацію та передачу Україні заморожених російських активів. Загалом йдеться про понад 300 мільярдів доларів, більша частина яких заморожені на території країн Євросоюзу.

Відповідаючи на запитання чи дійсно можуть російські активи стати альтернативним джерелом фінансування для Києва, Маркарова зауважила, що це частина єдиного процесу.

За словами посадовиці, арешт російських активів не варто розглядати окремо від додаткової допомоги, доля якої нині залежить від американських законодавців.

"Це все єдиний план "А", – каже Маркарова.

"Ми всі працюємо над планом "А". І план "А" включає як отримання додаткової допомоги, так і конфіскацію. Конфіскація російських активів – це не план "Б". Ми над цим працюємо ще з минулого року. Це не "або-або". Тобто, ми працюємо і над конфіскацією суверенних активів і над конфіскацією приватних активів, як в Україні та і в США", – сказала українська дипломатка.

Вона додала, що допомога від партнерів, у тому числі бюджетна, енергетична, гуманітарна, – "це така ж важлива частина цього плану".

Допомога зброєю повинна збільшитись

Дипломатка пояснює, що відповідно до характеру бойових дій, українським військовим потрібно дуже багато озброєння і навіть тих масштабів, які надавались партнерами на початку повномасштабного вторгнення було недостатньо. Отже, тут потрібно підходити до питання комплексно.

"Навіть із безпрецедентною допомогою минулого року, нам недостатньо снарядів, нам недостатньо всього. Тому, нам треба і зберегти рівень підтримки і збільшити його і зайнятися дуже швидко співвиробництвом, власним виробництвом і конфіскувати російські активи. Тому що вони повинні за це заплатити", – каже Оксана Маркарова.

Вона вважає, що Конгрес погодить новий пакет допомоги Києву швидше ніж буде погоджена процедура передачі активів РФ. Відтак, російські активи навряд чи можна вважати альтернативним способом фінансування, якщо Конгрес і надалі затягуватиме погодження пакета на 61 мільярд доларів.

За словами Маркарової, яка свого часу очолювала міністерство фінансів України, передача російських активів Україні, навіть якщо рішення буде ухвалено швидко, буде «справою місяців».

«Це рішення вимагає участі дуже великої кількості країн», – пояснила Маркарова, додаючи, що хоча частина активів, яка є у Сполучених Штатах, не найбільша, дуже важливо, яку позицію займуть саме США.

«В цьому випадку, не тільки адміністрація активно обговорює це питання, але є два законопроєкти, які знаходяться в Палаті представників і в Сенаті, які присвячені саме цьому», – каже Маркарова.

Вона сподівається, що одразу після ухвалення пакета допомоги Україні, Ізраїлю та розв'язання бюджетних питань, які є першочерговими для уряду

США, Конгрес приступить до законопроєктів про конфіскацію російських активів.

Нагадаємо, що після ракетних обстрілів 2-го січня, міністр закордонних справ Дмитро Кулеба закликав союзників якнайшвидше схвалити використання заморожених російських активів для допомоги Україні.

Видання Financial Times пише, що США запропонували робочим групам країн "Групи семи" дослідити для цього юридичне підґрунтя.

Журналісти наводять документ, який обговорюватимуть країни G7 на зустрічі у лютому, в якому йдеться, що арешти заморожених активів Москви були б законними як "контрзахід, щоб спонукати Росію припинити її агресію".

О.Маркарова, 15 января 2024:

Маркарова о пакете помощи от США: «дискуссии продолжаются, но есть большой прогресс».

Маркарова о пакете помощи от США: дискуссии продолжаются, но есть большой прогресс

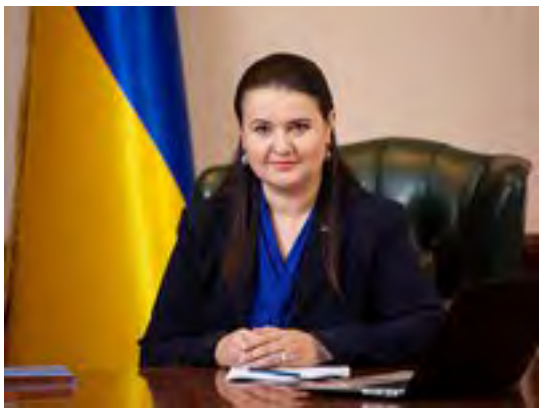

2024-01-15

Посол Украины в США Оксана Маркарова надеется, что Украина вскоре получит дополнительную помощь от США, отметив по-прежнему сильную двухпартийную поддержку Киева в Конгрессе.

“**Исходя из моих дискуссий на капитолийском холме, я могу ясно сказать, что у нас по-прежнему очень сильная двухпартийная поддержка, несмотря на эти очень трудные обсуждения, несмотря на то, что дискуссии продолжаются, и мы не смогли увидеть принятие пакета помощи до Рождества, и обсуждения все еще продолжаются. Но в этом есть большой прогресс**”, - сказала Маркарова в ходе панельной дискуссии в Украинском доме в Давосе в понедельник.

Посол подчеркнула, что обсуждения о том, помогать Украине или нет, в Конгрессе не ведутся, а речь идет о вопросе южной границы, что привязано к пакету помощи Украине и Израилю.

“И мы молимся и разговариваем со всеми нашими друзьями и союзниками и просим их найти решение как можно скорее, чтобы мы могли двигаться вперед и получить необходимую нам поддержку, потому что она нужна нам еще вчера”, - добавила Маркарова.

Она отметила, что сейчас для Украины очень важен вопрос не только оборонной поддержки, но бюджетной также, поскольку это необходимо для развития экономики и обеспечения инвестиций.

“**Я могу вам сказать, что американцы понимают эту борьбу и поддерживают ее, потому что мы боремся за ценности, на которых основана Америка. Теперь, как перейти от поддержки, от понимания к принятию решений и получить поддержку, которая нам нужна, переведенную в доллары и оружие, это задача номер один. И я очень надеюсь, что мы подошли к концу этого процесса и вскоре получим дополнительную поддержку Украины**”, - подчеркнула посол.

Маркарова указала, что в демократических странах ведутся дискуссии, и также “это очень трудный год выборов”. Поэтому, как пояснила дипломат, стоит вопрос как пройти демократические процессы, “но в то же время, как быстро принимать решения”.

“Потому что Иран, Северная Корея, Россия, ХАМАС показывают, что они способны быстро принимать решения, помогать друг другу и совершать свои ужасные военные преступления. Теперь вопрос к демократическим странам: сможем ли мы это сделать? И я думаю, что это одна из самых больших дискуссий”, - сказала она.

В октябре президент США Джозеф Байден направил в Конгресс запрос на оказание финансовой помощи Украине в размере $61,4 млрд сроком на год, а также $14,3 млрд на усиление обороны Израиля. Помимо этого, Байден запросил $13,6 млрд на охрану границы США и Мексики, $7,4 млрд на другие приоритеты в сфере национальной безопасности. В общей сложности президент США запросил у Конгресса одобрение на дополнительное финансирование в размере $106,7 млрд.

https://interfax.com.ua/news/general/960727.html

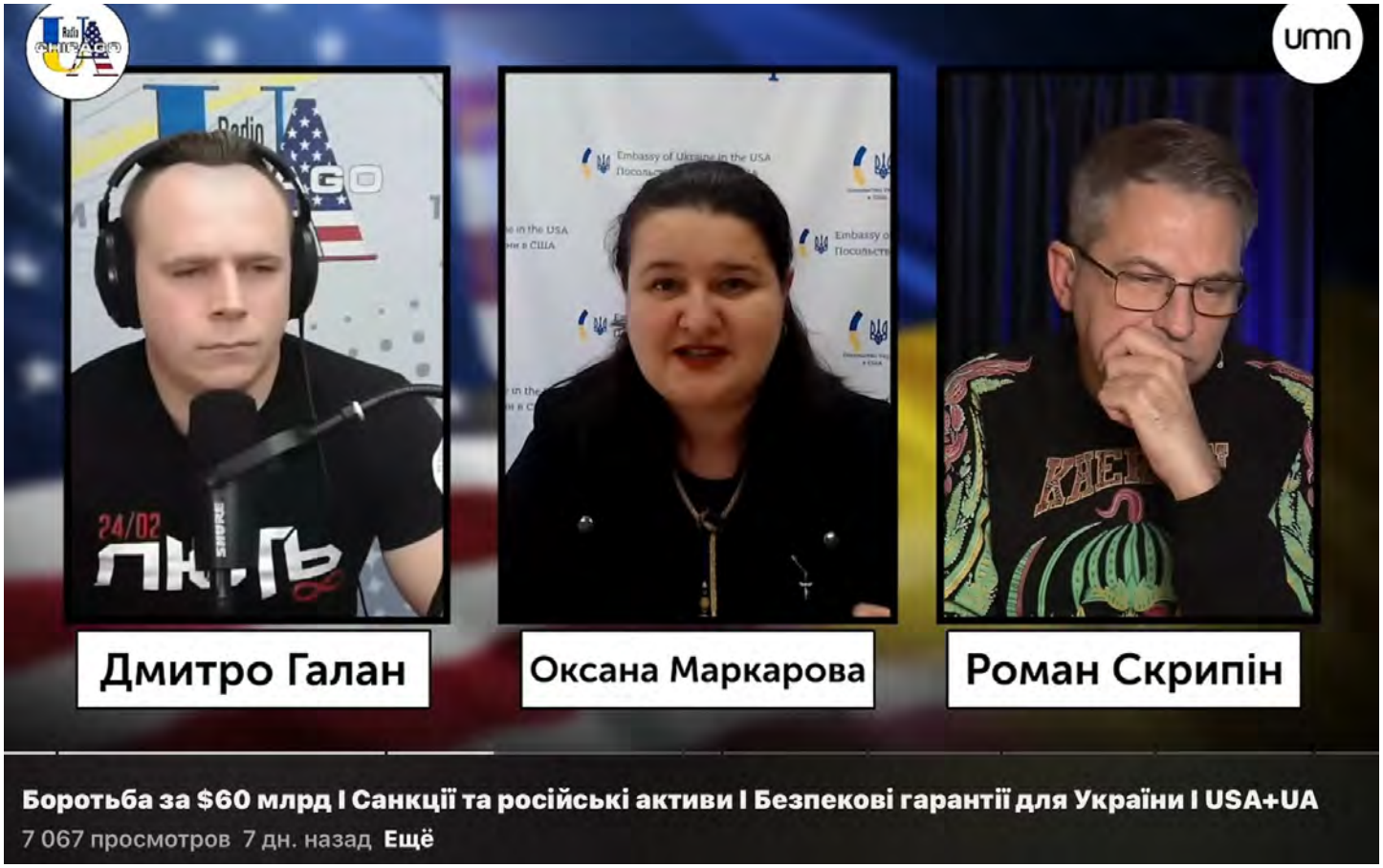

О.Маркарова в разговоре со Р.Скрипиным, UMN, 17 февраля 2024:

Скрипин: Почему так и не заработал ленд-лиз?

Маркарова:

Акт о ленд-лизе касался бы проекта программы ПДА, то есть чтобы нам можно было из собственных запасов США не дарить, а передавать в аренду или в лизинг.

То есть это вот, ну, если почитать этот законопроект, закон, вернее, акт о ленд-лизе на две страницы. Это он был об этом действительно. Его не задействовали по одной простой причине, хотя мы его проработали полностью с Пентагоном, и он был готов к применению. Потому что у нас за всё это время Конгресс постоянно выделял на ПДА достаточно денег для того, чтобы оружие, которое имеется...

Да потому что, ну, сам законопроект, он о том, как выделять нам то, что есть в запасах, когда оно есть в запасах выделяли грантово. Было бы больше того, что США готовы отдать из своих запасов, применяли бы лизинг или аренду. То есть не было с этим никакой проблемы, если вы посмотрите.

Сейчас мы выбрали все средства, кроме ПДА. Это единственная программа, на которую у нас до сих пор остаются средства, и по которой мы работаем. Поэтому на самом деле, но даже без дополнительного бюджета на замену в собственных запасах США того, что они нам отдают.

Эта программа не может быть использована, поэтому даже если бы акт про ленд-лиз и существовал, на сегодняшний день был бы действителен, то его не к чему применять было бы. На самом деле он сейчас не решил бы нам вопрос, потому что этот акт не работает без или полномочий на замещение и конкретных денег или дополнительных бюджетов.

Несмотря на это мы и сенатор Корнин внес такую поправку, мы в дополнительный этот бюджет хотим включить, и мы просим Конгресс включить продление акта про ленд-лиз на следующие годы, чтобы если у нас будет такая ситуация, что там денег нет, а есть что отдать, то мы могли бы его применить. Это просто для пояснения, что такое этот акт о ленд-лизе, и как он работает.

https://www.youtube.com/watch?v=6oJfweiwO2c

О.Маркарова, 24 февраля 2024:

Oksana Markarova сейчас с **Юрій Ніколов** и **ещё 35**.
15 ч. ·

2024-02-25

Між активними зустрічами в Посольстві мені стало відомо, що вийшов черговий замовний сюжет, який має на меті підірвати мою репутацію і знецінити ту роботу, яку весь колектив посольства України та інші наші дипломати проводять в США.

На цей раз Дмитро Добродомов, який не вперше помічений за цим заняттям, посилається на маловідомий маргінальний американський ресурс, створений групою невідомих українській діаспорі росіян і українських ухилянтів під проводом Андрєя Іларіонова, який і особисто також давно регулярно атакує мене і українських дипломатів.

В цьому "розслідуванні" йдеться про наявність у мого чоловіка нерухомості у США та його участь у відкритті першого в Вашингтоні українського ресторану РУТА, що (прогнозовано) висвітлено як нібито свідчення моєї недоброчесності як посла.

Відповідаю: Квартиру в США мій чоловік - бізнесмен багаторічним стажем придбав задовго до мого призначення Послом за чесно зароблені кошти, що задекларовано у моїх деклараціях. Про підтримку моїм чоловіком відкриття в Вашингтоні першого українського ресторану Рута було широко повідомлено в момент відкриття (два роки тому). Тобто ця інформація не просто не результат "розслідування", а навіть не новина. Більше того, мій чоловік продовжує провадити в Україні свій бізнес і постійно фінансово підтримує наш Український дім (на створення і діяльність якого не витрачено жодної бюджетної гривні!) та культурну дипломатію у Вашингтоні, а також бере участь у фінансуванні волонтерських ініціатив (і це якраз елементарно прослідкувати в новинах). І я йому за це надзвичайно вдячна і пишаюся цим.

Я не маю прямих доказів, що цей сюжет вийшов на чиєсь замовлення, як попередня програма Добродомова в 2020 році на рашистському 4 каналі. Припускаю, що редакція сама могла стати жертвою дезінформації. Але через участь в цьому Іларіонова, активістів шарія та інших російських дивних "лендлізівців" абсолютно очевидно, що все це - одна з багатьох російських ІПСО.

не знаю причину цієї атаки, але можу обіцяти що після 2 років війни вона нас не зупинить і не відволіче від роботи над нашими пріоритетам - зброя і допомога для України, санкції і ізоляція - для росії і її посіпак.

А вот из-за участия ***Иларионова***, ***Шария*** и прочих **русских странных «лендлизовцев» абсолютно очевидно, что все это одна из многих российских ИПСО**.

https://www.facebook.com/100002003920755/posts/7231044443638948/

***

№ 2.830-1

Ukraine War, 24 May 2024 (UPDATED)

SARCASTOSAURUS

MAY 24, 2024

Good morning everybody!

Seems, it was something like ‘days of mechanised assaults’, the last 36 or so hours: because there are lots of reports about Russian mechanised assaults, and at least as many videos of lots of Russian tanks, infantry fighting vehicles, and armoured personnel carriers being blown up (and that’s not to talk about all the bodies between them).

1. GenStab (the Russian one)

This time I’ll start with one of my ‘favourite topics’: the GenStab of the VSRF (VSRF = Armed Forces of the Russian Federation). That is: the General Staff of the Armed Forces of the Russian Federation. The top, overarching military decision-making body in Russia. The ‘brains’ of the Russian military, those converting Pudding’s dreams about the Russian empire into attempts to grab the same by launching aggressive wars. Also the ones responsible for all the military acquisitions.

Now… along what can be heard from Moscow the last few days, Pudding is literally ‘purging’ this body. Sure, everybody knows that on 11 May, Pudding replaced his minister of defence, Shoygu by Andrei Belusov, a 65-years-old technocrat – and a civilian. But: the minister of defence is no member of the GenStab. He’s ‘merely’ controlling its work (or looking the other way).

Point is this: when Pudding appoints a civilian to the position of a minister of defence, that’s something like ‘red flag’ for the GenStab. The body is dominated by so-called ‘traditionalists’: officers still heavily influenced by such like late Army General Gareev, insistent on studying and faming the Soviet Army of the Great Patriotic War, and acting based on experiences from 1941-1945. Arguably, that’s perfectly along the Pudding’s way of thinking. However, that’s also where all friendship between him and that body is ending, too. The reason: the GenStab can’t stand ‘outsiders’ - civilians - serving as minsters of defence. This is entirely unacceptable for them: they can’t even understand this concept and react ‘allergically’.

And so, ever since Pudding appointed Anatoly Serdjukov, back in 2007, the GenStab is ‘at barricades’. Now, Serdjukov did push some sweeping reforms, but only partially managed to realise them. Indeed, amid growing tensions with the GenStab, Pudding then had to replace him by Shoygu, in 2012. Shoygu was also a civilian, but ‘at least’ he wore a military uniform. Foremost, he reversed many of Serjukov’s reforms, and – oh, how important is that for the GenStab, can’t say – he reinstated the Soviet-style mythology within the VSRF…

Anyway… actually, and regardless of how much attention has Pudding's decision gto replace Shoygu by Belusov caused, for me the much more interesting point is what's Pudding doing with the GenStab. This is so because the GenStab was one of last (if not the last) major decision-making body/bodies in Russia still resisting Pudding's direct control. Have written about this 2-3 times over the last two years. Thus, here just in essence: sure, ministers of defence were Putin's favourites, but chiefs of the GenStab and all of their aides – not. On the contrary, they were resisting all sorts of reforms he was demanding. And if not, then bitterly complaining about them. And how bitterly…

Now, from what one can hear from Moscow, it is so that Lieutenant-General Vadim Shamarin, *Deputy Chief of the GenStab* (i.e. Gerasimov's deputy!) and the Head of the Main Directorate of Communications, was arrested on charges of accepting bribery.

Then, Lieutenant-General Vladimir Verteletsky, Director of the Defence Order Support Department, was arrested. He's another of Gerasimov's close aides.

Must admit: I'm not really surprised. The fact that Shoygu didn't manage to curb the (massive) corruption within the GenStab and the VSRF was also no surprise: he was as corrupt as generals he was supposed to control - which is as important because, at least according to unconfirmed reports/assessments, corruption is gulping somewhere between one quarter and one third of the Pudding's spending for defence purposes. And, as can be seen from its performances of the last two years… well, the VSRF is anything else than 'combat ready', and even less so 'combat effective'.

Now, sure, one could now argue the VSRF has never exercised offensive operations of the kind [and size] it runs in Ukraine, but still: it was supposed to be capable of running them….

Well, it is not, and thus Pudding is extracting his revenge. Shoygu is his friend, so he wasn't arrested; 'just' replaced. However, top generals are no pals of Pudding; they are Gerasimov's pals… and, so far, Pudding didn't dare touching Gerasimov: seems, he's fearing a possible unrest within the GenStab (in style of last-year's mutiny by Prigozhin's Wagner PMC). But, he's removing his aides, one after the other.

Why am I paying attention and discussing this?

Because it's going to be interesting to monitor whether (Pudding and) Belusov can effect any kind of significant improvement in performances of the GenStab (and thus Gerasimov), the VSRF, and thus the acquisition of new arms, ammunition and supplies, plus planning of combat operations.

With other words: 'stay tunned'.

***

Ah yes, and a ‘PS’ to this topic: it’s with heavy, heavy, heavy heart that I must announce: Major-General Konashenkov was dismissed from his position as the top Keystone Cop in Moscow. See: he was the spokesman of the Ministry of Defence.

You know how it is: one must not love one, but after following his Göbels-like TV-appearances at least since 2015, I’m going to miss him.

A lot… sniff & sob…

2. AIR WAR

By all the public statements by Blinken of the last few days - widely copy-pasted by all of our glorious mainstream media without any cross-examination - the USA are still prohibiting deployment of US-made weapons against targets on the Russian territory. With other words: Biden-Blinken-Sullivan & Co KG GesmbH AG SPA continue excelling in being Zombie Idiots…

Hey! Perhaps they’re in some sort of race with Pudding and the GenStab?

Kind of: who’s going to make more of idiotic decisions about this war….?

Anyway… Yesterday in the morning, the Ukrainians (I’m never entirely sure, was it the 19th Missile- or the 27th or 107th Rocket Artillery Brigades of the ZSU?) - then run a severe ATACMS strike on the air defence positions of the VKS deployed in an open field (what a stupid idea…) near Klenivka, about 65km from the frontline:

The SAM-site opens fire in reaction to attack on it. One can see its 96L6E fire-control radar in the centre and at least four launchers around it.

….to no avail: the first ATACMS blasts the SAM-site with cluster warhead: small dark ‘chips’ are detonations of sub-munition…

…and then all the launchers do as if it’s 4th of July in the USA…

As far as can be said by now, the entire site is looking exactly as toasted as this 96L6E radar (ASCC/NATO-reporting name ‘Cheese Board’; see the photo below for the wreckage of the same). Apparently, two other S-300/400 SAM-sites were hit

in similar fashion. One at Alushta and the other either in Obrizne, Mospine, or in the Perevalne area.

In turn, yesterday in the morning the Russians claimed to have destroyed ‘another’ Ukrainian MiG-29 at Aviatorske Airport, outside Dnipro. To me, this looks like if they’ve finished one damaged in attack of 18 April. This would be the 27th Ukrainian MiG-29 written off since February 2022.

The Russians have also targeted the Myrhorod AB, in the Poltava Oblast – by Shaheds and/or cruise missiles, and that no less than three times the last two weeks:

on 15, 16, and 18 May. I understand/interpret this as ‘PSU is using this facility as a forward operating base’. Probably to make short stops and refuel its MiGs and Sukhois before they fly combat sorties in the Kharkiv area. So far, only one PSU casualty is known: a member of the ground crew of the 831st Brigade (which is operating Su-27s). This is the same unit that lost that Su-27 on 18 May, as reported two days ago….where there is another update, too: according to ZSU ground troops that saw the aircraft coming down, and the Russian social media, that jet was felled by a Russian Su-35, using R-37 or R-77 air-to-air missiles…

…where… pay attention, please: it must not have been a Su-35. Gauging by latest videos released by the Keystone Cops in Moscow, meanwhile the VKS has enough R-37 long-range air-to-air missiles to equip even its Su-30SMs with them. Like this example of the 43rd Naval Assault Aviation Regiment:

….which is, really, bad news for the PSU (Ukrainian air force) - and that with or without F-16s…

Finally, the last night, Ukrainians have targeted a Russian military communication centre in the occupied Crimea. First reports are indicating ‘significantly damaged equipment and many military personnel killed’…

***

Northern Kharkiv…

Western side… well, the Russians continued bombing approaches to Lyptsi, which means that their ground assaults went nowhere. By best will: even should they ever reach the place… it’s something like 17km of build-up areas south of it, in direction of Kharkiv.

Do they seriously want to grind themselves through all of that….? …and that this is ‘viable tactics’, too?

Well, as of now, they’re still grinding themselves through the fields north of the place.

In the centre, they did manage to enter and take Buhruvatka, but as said: I'm not sure what do they want to do there. It's the same like in the Lyptsi area, just with swamps and forests instead of villages.

On the western side, the last 48 hours, the VKS continued bombing Vovchansk: AFAIK, the place alone was hit by some 50-60 UMPKs – and that in addition to artillery barrages and MLRS-strikes on ZSU positions west and east of the (meanwhile: ruined) town. The PSU added to the carnage by sending its Mi-24 to spray and pray the assaulting Russian infantry on the northern side of the town.

Nope:

> — this Ukrainian Mi-24 wasn't 'shot down'. It's merely firing its Zuni unguided rockets at the Russian positions in the, usual, 'spray and pray' fashion.

Except with air strikes, Ukrainians have hit the Russians in Vovchanks with FPVs and artillery, and then the 82nd Airborne (equipped with Strykers) counterattacked on the ground, from the East: word is, it has recovered the north-eastern side of Vovchansk, but I haven't seen any evidence yet. Also, the Russians are still holding the administrative area (around the Kindergarden No. 6, for example).

BTW, it turned out that at the start of this offensive, a Russian cyberattack knocked down the StarLink communications of the ZSU units in this area. Thus, the first 2-3 days, Ukrainians had to command and control 'the old style', with help of radios – and that while facing massive attacks by Lancets and FPVs, plus electronic

warfare… ah ‘that’ about electronic warfare: one can’t get rid of it in modern warfare..

And another ‘ah yes’: people are asking me how are the Russians managing to continue assaulting here (and elsewhere), if they are suffering as heavy losses as Ukrainians claim they do?

Oh, my dear: that’s so simple.

By constantly re-filling assaulting units with thousands of ***mobiks*****. Their reservists.**

The last four-five days, they’ve brought in so many of reserve motor-rifle battalions and regiments that my – carefully and patiently collected over the last two weeks – order of battle (ORBAT) of the VSRF in northern Kharkiv is meanwhile a pile of rubbish. They’ve pumped something like 20 reserve motor-rifle battalions into already deployed formations. Most of these ‘remain’ in the combat zone for less than a week. I say ‘remain’, because after some 5-7 days of combat, they are destroyed. Literally. For example, the 1855th Motor-Rifle Battalion went in, was assigned to the 25th Motor-Rifle Brigade for six days, and then… well, there was nothing left of it.

Unsurprisingly, the Russian social media is meanwhile full of reports about (quote) ‘colossal losses’ (these are, really, not my, but the Russian words), and calls for information on soldiers the whereabouts of whom are unknown, or such ‘cool’ videos like this one, listing (known) ‘200s’ (see: KIA) of the 1486th Motor-Rifle Regiment from the Leningrad Oblast.

3. BATTLE OF DONBAS

Kupyansk-Svatove…

there were Russian assaults from Lyman Pershyi on Synkivka….and that’s about that. All were repelled.

Kremina-Torske…

The VKS first bombed Torske with UMPKs and hit Lyman with BM-27s or BM-30s, then the Ukrainian 63rd Mech enjoyed watching lots of Russian explosions as a mechanised assault (5 tanks and 5 BMPs and/or BTRs) fell apart amid minefields and artillery fire (including DPICM cluster ammunition).

Lysychansk…

well, sufficient to say the Keystone Cops were lying when claiming to have 'liberated' Bilohorivka (the one on Siversky Donets). Sure, the Russian assault groups have wedged themselves into the eastern approaches to the ruins of this village, but suffered such losses in the process that their assault collapsed. The Russians also assaulted Spirne from the east and south. Might have gained a field or two. The VKS was bombing Siversk by ***UMPKs.***

Bakhmut…

following days-long bombardment by artillery and UMPKs, the last 36 hours, the Russians (150th Motor-Rifle Division and 11th VDV Brigade) assaulted the Kanal District of Chasiv Yar on a wide front: really, from north to south, all the way to the Road T0504. They did manage to bring their infantry to the eastern edge of the town, but - as is meanwhile a tradition of their Group Tsentr - didn't manage to enter it. The ZSU's Lyut Brigade alone knocked out about a dozen of Russian armoured fighting vehicles. The Russians are also back to trying to establish a bridgehead across the underground portion of the Siversky Donets – Donbas Canal.

South of Bakhmut….

and I really have it hard to 'admit' this (even more so: 'again') – because of so much fighting for this place, the last year: the Russians (3rd Motor-Rifle Division, the re-built 72nd Motor Rifle Brigade, and then the 200th Motor-Rifle Brigade, 217th VDV Regiment, and 88th Motor-Rifle Brigade with 83rd VDV Brigade) have forced the ZSU completely out of Klishchivka. Yes, that was something like 1 division, 3 brigades, and 1 regiment - for one village…

Essentially, the situation is back to that from slightly over a year ago, where Ukrainians are in the hills immediately west and south of the destroyed village…

…sigh… no idea what exactly went wrong there on the Ukrainian side, but that famous itch in my small toe is telling me I need to take a closer look.

Avdiivka-Pokrovsk…

The Russians (27th Motor-Rifle Division, 35th Motor-Rifle Brigade, 132nd Motor-Rifle Brigade, 30th and 55th Motor-Rifle Brigades…) launched massive assaults towards Kalynove, on Novoaleksandrivka (attacked by the 47th Motor-Rifle Regiment) in the north-west, and on Sokil (by the 'fresh' 15th Motor-Rifle Brigade and the re-filled 74th Motor-Rifle Brigade)… haven't seen them gaining any ground, though. Indeed, 'even' the Ukrainian 115th Mech (the unit whose positions were breached in the Ocheretyne area, back in April) is meanwhile fighting well north of that town, just for example.

The 47th Mech's M1 Abrams tanks are back in battle – meanwhile modified through addition of the Kontakt-1 ERA (explosive reactive armour). The Russians did knock out another one, though…

Ah yes, and in the last two days, the 110th Mech claimed two Russian Su-25s shot down, both west of Avdiivka. At least one was 'something like confirmed', by the video here.

In the south, the last two days the Russians were assaulting Umanske, while in Krasnohorivka… the Russians have reached the western side of the village… in its south. But all their assaults north of the Tsentralna Road were, once again, repelled.

4. SOUTHERN ZAPORIZHZHYA & DNIPRO

Staromaiorske…

following two additional days of bombings by UMPKs and artillery, the Russians launched a two-prong mechanised attack on Staromaiorske and Urozhaine. Seem to have entered the former, but still remain only in the ruins of the southernmost homes of the latter.

Robotyne…

after four months of assaults, yes, the Russian 42nd Motor-Rifle Division has managed to force the ZSU out of the village and to the higher ground along its northern and eastern fringes.

And yes, the Keystone Cops lied about 'liberating' Krynky, too: that conclusion is based on the fact that since claiming this 'liberation', on 20 May, they have brought in the 76th VDV Division to that area (i.e. re-deployed it there from the Robotyne area).

***

At least one thing appears to be clear by now: since Belusov is around, the Keystone Cops in Moscow are lying more obviously than at earlier times.

Told you so: I'm missing Konashenkov…

***

№ 2.830-2

Великий звіт Тома Купера містить багато інформації по всіх напрямках, але починається з міркувань про чистки в ґенштабі росії: на думку аналітика, розкол між «пуддінгом» та його генералами посилюється.

2024-05-27

Семків

Тим часом українці рознесли на друзки черговий російський ЗРК (радар і 4 пускові установки) й Купер всіляко збиткується над західними політиками, що не дозволяють ЗСУ бити по цілях на території росії.

У своїх маніакальних штурмах росіяни продовжують «вкривати трупами поля» на північ від Харкова: на цьому напрямку російський батальйон «живе» приблизно 6 днів. Усі штурми окупантів відбито на Донбасі, але на півдні,

після 4 місяців атак, росіяни таки захопили Роботино – про всі інші «успіхи» на цьому напрямку вони брешуть.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-24-may-2024

[Опубліковано 24 травня близько 9:00 за Києвом]

Переклад: Ірина Жигалюк, Катерина Соболева, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 24 травня 2024

Усім доброго ранку!

Скидається на те, що минулі 36 годин відбувалися переважно «механізовані атаки», принаймні, про це є багато звітів, а ще в мережі повно відео підбитих російських танків, БМП і БТР-ів (ну і, звісно, мертвих тіл поміж ними).

1. ҐЄНШТАБ (ВСРФ)

Почну з «улюбленої» своєї теми: ґенштабу ВСрф. Це найвищий загальний орган росії, де ухвалюються військові рішення. «Мозок» росармії, що перетворює мрії пуддінга про російську імперію на практичні дії: спроби захопити території шляхом розв’язання агресивних воєн. А ще ґенштаб відповідає за всі військові здобутки.

Зараз... принаймні, якщо судити за чутками з москви, пуддінг буквально «чистить» цей орган. Усі вже чули, що 11 травня пуддінг замість міністра оборони шойгу поставив андрєя бєлусова, 65-річного технократа — і, що прикметно, цивільного. Втім, міністр оборони не входить до складу ґенштабу. Він «лише» контролює його роботу (або, коли треба, відвертається).

Мені ж тут ідеться про те, що призначення пуддінгом цивільної особи на посаду міністра оборони — це ніби викидання «червоного прапора» перед ґенштабом. У штабі перші скрипки так звані «традиціоналісти»: офіцери, які досі перебувають під сильним впливом таких авторитетів, як покійний генерал армії ґареєв, активно вивчають і глорифікують совєтську армію часів Великої Вітчизняної війни і спираються на досвід 1941-1945 років. Можливо, це цілком у руслі мислення пуддінга. Але на цьому вся дружба між ним і цим органом закінчується. Причина: ґенштаб не терпить «чужинців» — цивільних — на посаді міністра оборони. Для військових керівників це абсолютно неприйнятно: вони навіть не можуть зрозуміти, як так може бути, відповідно, бурхливо реагують.

Відтоді, як пуддінг у 2007 році призначив анатолія сердюкова, ґєнштаб «у контрах». сердюков протиснув кілька радикальних реформ, але лише частково зміг їх реалізувати. Пізніше, на тлі щораз сильнішої напруженості у відносинах із ґєнштабом пуддінг мусив у 2012 році замінити сердюкова на шойгу. Цей також цивільний, але «принаймні» носив військову форму. Перш за все, він скасував багато реформ сердюкова, і — о, як же це було важливо для ґєнштабу — відновив радянську міфологію у ВСрф...

Хай там як... насправді попри весь галас навколо рішення пуддінга замінити шойгу на бєлусова, мені набагато цікавіше, що пуддінг робить із самим ґєнштабом. Адже цей орган був одним із останніх у росії (якщо не останнім), який в ухваленнях рішень іще чинив опір прямому контролю пуддінга. Я кілька разів писав про це за минулі два роки. Тому тут скажу коротко: вочевидь, міністри оборони були улюбленцями путіна, але начальники ґєнштабу і всі їхні помічники — ні. Навпаки, вони чинили опір усіляким реформам, яких він вимагав. А якщо й не чинили, то нарікали. І як же гірко...

Із москви доходить інформація, що генерал-лейтенанта вадима шамаріна, заступника начальника ґєнштабу (тобто заступника ґєрасімова!) і начальника головного управління зв'язку було заарештовано за звинуваченням в отриманні хабаря.

Потім заарештували генерал-лейтенанта владіміра вертелецького, керівника департаменту забезпечення держзамовлення. Це ще один із числа найближчих помічників ґєрасімова.

Мушу визнати: я не дуже здивувався. Те, що шойгу не зміг приборкати (масову) корупцію в ґєнштабі та ВСрф, також не стало несподіванкою: цей персонаж був таким само корумпованим, як і генерали, яких він мав контролювати — що не менш важливо, оскільки, принаймні за непідтвердженими звітами/оцінками, корупція поглинає десь від чверті до третини витрат пуддінга на оборонні цілі. І, як видно з результатів за минулі два роки... гм, ВСрф не можна назвати ні «боєздатними», ні тим більше «ефективними».

Звісно, можна стверджувати, що вс рф ще ніколи не проводили наступальних операцій такого роду (і масштабу), як вони зараз проводять в Україні, але все ж таки – вони мали б бути здатні їх проводити...

Але це не так, і пуддінг мститься. шойгу його друг, тож його не заарештували, а «просто» замінили. Але ж вищі генерали – не друзі пуддінга, вони дружки ґєрасімова… а цього чіпати пуддінг поки що не наважується – схоже, боїться можливих заворушень у генштабі а-ля минулорічний заколот пригожинської ПВК «вагнер». Але він по черзі усуває його помічників.

Чому я звертаю на це увагу й обговорюю це?

Бо буде цікаво спостерігати за тим, чи зможе бєлоусов (та й пуддінг) зорганізувати будь-яке значне покращення продуктивності російського генштабу (а отже й ґєрасімова) та вс рф, отримання ними нової зброї й боєприпасів, покращення логістики та планування бойових дій.

Іншими словами, «залишаймося на зв'язку».

До речі – як постскриптум на цю тему – із величезним сумом та важким серцем маю оголосити: генерал-майора конашенкова звільнено з його посади у вищестоящих органах. Він був речником міноборони.

Ви знаєте, як це буває: ти можеш не любити людину, але коли стежиш за її гебельсоподібними телевиступами щонайменше з 2015 року... Я буду сумувати за ним.

Ой-вей, сльози-соплі...

2. ВІЙНА У ПОВІТРІ

Згідно з публічними заявами Блінкена за останні кілька днів – широко розповсюдженими усіма славетними основними ЗМІ без будь-яких додаткових запитань – США все ще забороняють використовувати зброю американського виробництва проти цілей на території росії. Іншими словами, Байден-Блінкен-Салліван і вся їхня вища військова братія продовжують бути зомбі-ідіотами...

Хоча! Можливо, вони просто змагаються з пуддінгом і його ґєнштабом?

Типу, хто прийме більше ідіотських рішень щодо цієї війни?..

Менше з тим... Учора вранці українці (я не впевнений, хто саме це був – 19-та ракетна бригада «Свята Варвара», 27-ма реактивна артилерійська бригада імені кошового отамана Петра Калнишевського чи 107-ма реактивна артилерійська бригада ЗСУ) – завдали потужного удару ATACMS по позиціях ППО воєнно-космічєских сил, розташованих – яка дурня! – у чистому полі поблизу Кленівки, приблизно у 65 кілометрах за лінією фронту:

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Зенітно-ракетний комплекс відповідає вогнем на атаку по ньому. У центрі можна побачити радар управління вогнем 96Л6Е та щонайменше чотири пускові установки навколо нього.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

...безрезультатно: перший ATACMS підриває ЗРК касетною боєголовкою: маленькі темні «крапки» – це детонація суббоєприпасів...

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

...а потім усі пускові установки роблять феєрверк, ніби на 4 липня в США...

Наскільки можна судити на даний момент, то знищено радар 96L6E (назва ASCC/НАТО – «Cheese Board», його уламки на фото нижче). Подібним чином були знищені принаймні дві пускові установки С-300/400 – одна в Алушті, друга в Обрізному, Моспиному, або ж у районі Перевального.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Своєю чергою, вчора уранці росіяни заявили про знищення «ще одного» українського МіГ-29 в аеропорту «Авіаторське» під Дніпром. Як на мене, це виглядає так, ніби вони добили літак, пошкоджений під час атаки 18 квітня. Це міг бути 27-й український МіГ-29, виведений з ладу від лютого 2022 року.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Також росіяни обстріляли аеродром «Миргород» у Полтавській області – «Shahed»-ами та/або крилатими ракетами. При чому за останні два тижні не менше трьох разів – 15, 16 і 18 травня. Я розумію/інтерпретую це так: Повітряні сили України використовують цей об’єкт як передову оперативну базу. Швидше за все, для того, щоб МіГ-и і СУ-шки могли робити короткі зупинки й дозаправитися перед виконанням бойових вильотів на Харківщину. Зараз відомо лише про одну втрату Повітряних сил України: це військовослужбовець аеродромно-технічного забезпечення 831-шої бригади тактичної авіації (вона експлуатує Су-27). Саме цей підрозділ 18 травня втратив Су-27, я писав про це… по ньому з’явилася ще така інформація: сухопутні війська ЗСУ, які бачили його падіння, а також російські соцмережі заявляють, що цей реактивний літак був збитий російським Су-35 ракетами «повітря-повітря» Р-37 або Р-77...

...але.. звертаю вашу увагу: це не обов’язково мав бути Су-35. Судячи з останніх відео, оприлюднених вищестоящими органами в москві, їхні воєнно-космічєскі сили мають стільки ракет класу «повітря-повітря» великої дальності Р-37, що можуть оснастити ними навіть Су-30СМ. Ось, наприклад, їхній 43-й окремий штурмовий авіаційний полк:

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

...насправді, це погана новина для Повітряних сил України – з F-16 чи без них...

Врешті, минулої ночі [23.05] українці обстріляли російський військовий вузол зв'язку в окупованому Криму. Перші повідомлення вказують на «суттєво пошкоджене обладнання та багато вбитих військових»...

Північна Харківщина… Західна зона... тут росіяни продовжують бомбити підступи до Липців, що означає, що їхні наземні штурми завершилися нічим.

При всьому бажанні: навіть якби вони коли-небудь захопили це місце… до Харкова ж ще близько 17 кілометрів на південь, через населені пункти.

Невже вони справді хочуть поховати себе у цих землях...? ...це і є їхня «життєздатна тактика»?

А поки що вони вкривають трупами поля на північ від цього місця.

У центральній зоні їм вдалося зайти у Бугруватку і взяти її, але, як то кажуть, хрін його знає, що вони хочуть там робити. Очевидно, те саме, що й у районі Липців, тільки замість сіл і полів – болота й ліси.

У східній зоні в останні 48 годин воєнно-космічєскі сили продовжують бомбити Вовчанськ. Наскільки мені відомо, лише по цьому містечку випустили близько 50-60 КАБів – і це не рахуючи артилерійських залпів та ударів РСЗВ по позиціях ЗСУ на захід і схід від вже зруйнованого міста. Повітряні сили України додали жару, відправивши свій Мі-24, щоб накинути російській піхоті у північній частині міста.

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

Ні, цей український Мі-24 не підбитий. Просто він стріляє некерованими ракетами «Зуні» по російських позиціях у стилі «насипай, кудись та влучить».

Окрім авіаударів, українці б’ють по росіянах у Вовчанську FPV-дронами та артилерією. 82-га десантно-штурмова бригада (вона озброєна ББМ «Страйкер») контратакувала зі сходу. Кажуть, вона відбила північно-східну сторону Вовчанська, але я поки що не бачив доказів цьому. Також росіяни досі утримують адміністративну територію, наприклад, навколо дитячого садочка №6.

Тим часом виявилося, що на початку цього наступу росіяни здійснили кібератаку й вивели з ладу StarLink-и підрозділів ЗСУ в цьому районі. Тож у перші 2-3 дні українцям довелося керувати «олдскульно», за допомогою радіостанцій – і це при масованих атаках «ланцетами» й FPV, та ще й РЕБ... ох, знову «ця» радіоелектронна боротьба, нікуди не подітися від неї у сучасній війні...

Ще одне «до речі»: мене запитують, як росіянам вдається продовжувати наступ тут (та в інших місцях), коли вони зазнають таких великих втрат, як показують українці?

Друзі, це ж так просто!

Вони постійно поповнюють штурмові підрозділи тисячами мобіків. У них багато резервів.

За останні чотири-п’ять днів вони стягнули на північ Харківщини стільки резервних мотострілецьких батальйонів і полків, що мій список підрозділів

(«бойовий порядок») всРФ у цьому районі – який я так ретельно і терпляче збирав протягом останніх двох тижнів – перетворився на купу сміття. На додаток до вже розгорнутих формувань вони перекинули сюди близько 20 резервних мотострілецьких батальйонів. Більшість з них «залишаються» у зоні бойових дій менше тижня. Я кажу «залишаються», бо за якісь 5-7 днів боїв їх просто знищують. Вони буквально залишаються тут навіки. Наприклад, 1855-й мотострілецький батальйон. Прийшов, був приписаний до 25-тої мотострілецької бригади, минуло шість днів... і все, нема його.

Не дивно, що російські соцмережі рясніють повідомленнями про – цитую – «колосальні втрати» (зауважте, це не я сказав, це росіяни сказали) й закликами надати інформацію про солдатів, місцезнаходження яких невідоме, або ж такими «крутими» відео, як оце, де перераховуються розпізнані «200-ті» (так українці називають killed in action, KIA) 1486-го мотострілецького полку з ленінградської області. [Ми наводимо не всі посилання в перекладі, оскільки фільтри мереж можуть заблокувати матеріал через лінки на російські підсанкційні ресурси. Охочі подивитися можуть звернутися до оригіналу Купера й знайти відповідний лінк – там показують фото загиблих окупантів і грає жаліслива музика – ред.].

3. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ-Сватове...

зазнали російських атак з боку Лиману Першого на Синьківці.... от і все. Всі штурми відбили.

Кремінка-Торське...

ВКС спочатку побомбили Торське своїми УМПК, а Лиман - БМ-27 або БМ-30, після чого українська 63-тя мехбригада з насолодою спостерігала за купою вибухів, коли механізована атака росіян (5 танків і 5 БМП та/або БТР) захлинулася на мінних полях під артилерійським вогнем українців https://x.com/PoderioMilitar/status/1793393501171806644 (в тому числі касетними боєприпасами DPICM).

[ЗОБРАЖЕННЯ 8]

Лисичанськ...

що ж, скажу так: вищєстоящіє органи в москві брехали, коли стверджували, що «звільнили» Білогорівку (на Сіверському Дінці). Звісно, російські штурмові групи вклинилися на східних підступах до руїн цього села, але зазнали таких втрат, що їхній штурм провалився. Росіяни також атакували Спірне зі сходу та півдня. Можливо, захопили одну-дві посадки. ВКС також бомбили Сіверськ своїми УМПК.

Бахмут...

після багатоденних обстрілів артилерією та бомбами УМПК, останні 36 годин росіяни (150-та мотострілецька дивізія та 11-та бригада ВДВ) атакували район каналу в Часовому Яру широким фронтом: фактично з півночі на південь, аж до дороги Т0504. Їм вдалося вивести піхоту на східну околицю міста, але – за традицією їхньої групи «центр» – не вдалося увійти до нього. Одна лише бригада «Лють» ЗСУ підбила близько десятка російських бойових бронемашин https://t.me/ButusovPlus/10549 . Росіяни також повернулися до спроб створити плацдарм через підземну частину каналу Сіверський Донець – Донбас.

На південь від Бахмута....

і мені дійсно важко «визнати» (ба більше: «вкотре визнати») – зважаючи, що за це місце було стільки боїв за останній рік: росіяни (3-тя мотострілецька дивізія, переформована 72-га мотострілецька бригада, а потім 200-та мотострілецька бригада, 217-й полк ПДВ, 88-ма мотострілецька бригада з 83тьо-ю бригадою ВДВ) повністю витіснили ЗСУ з Кліщіївки. Так, росіянам знадобилося щось на кшталт 1 дивізії, 3 бригад і 1 полку - на одне село...

По суті, ситуація повернулася до стану піврічної давності, коли українці знову перебувають на пагорбах на захід і південь від зруйнованого села...

... важкі зітхання... Не знаю, що саме пішло не так з українського боку, але той самий славетний свербіж у мізинці на нозі підказує, що треба буде придивитися уважніше.

Авдіївка-Покровськ...

росіяни (27-ма мотострілецька дивізія, 35-та мотострілецька бригада, 132-га мотострілецька бригада, 30-та та 55-та мотострілецькі бригади...) розпочали масовані штурми в напрямку Калинова, Новоолександрівки (атакованої 47-м мотострілецьким полком) на північному заході та Соколу (силами «свіжої» 15-тої мотострілецької бригади та доукомплектованої 74-тої мотострілецької бригади)... але я не помітив, щоб вони закріпилися де-небудь. Так, «навіть» українська 115-та мехбригада (підрозділ, чиї позиції були прорвані в районі Очеретиного ще в квітні), воює значно північніше цього містечка.

Танки M1 «Абрамс» 47-мої мехбригади повернулися в бій, але вже з модифікованою бронею «Контакт-1 ERA» (вибухо-реактивна броня). Однак росіяни підбили ще один з них...

[ЗОБРАЖЕННЯ 9]

А, так, за останні два дні 110-та мехбригада заявила про два збитих російських Су-25, обидва на захід від Авдіївки. Принаймні для одного є сяке-таке відеопідтвердження https://t.me/BALUhub2024/11903 .

На півдні останні два дні росіяни штурмували Уманське, а в Красногорівці... росіяни дійшли до західної околиці села... на його півдні. Але всі їхні атаки на північ від Центральної дороги були вкотре відбиті.

4. ПІВДЕННЕ ЗАПОРІЖЖЯ ТА ДНІПРО

Старомайорське...

Після двох чергових днів бомбардувань УМПК та артобстрілів, росіяни з двох боків розпочали механізовану атаку на Старомайорське та Урожайне. Здається, вони увійшли в перше, але від другого залишилися лише руїни будинків найпівденнішої околиці.

Роботине...

так, після чотирьох місяців штурмів російській 42-й мотострілецькій дивізії таки вдалося витіснити ЗСУ з села і зайняти височини вздовж його північної та східної околиць.

І так, вищєстоящіє органи в москві також збрехали про «освобождєніє» Кринок: думаю так, бо після заяви про «освобождєніє», 20 травня, вони перекинули туди 76-ту дивізію ВДВ (тобто передислокували її з району Роботиного).

Тепер принаймні за одним пунктом з’явилася ясність: з появою Бєлоусова вищєстоящіє органи почали брехати ще відвертіше, ніж раніше.

…я ж казав, що ще буду сумувати на Конашенковим...

***

№ 2.831

Альтернатива для Угорщини. Як Петер Мадяр став загрозою для Орбана та чого чекати Україні

Від Петера Мадяра (праворуч) виборці чекають передусім очищення системи влади від команди Орбана

П'ЯТНИЦЯ, 24 ТРАВНЯ 2024

СЕРГІЙ СИДОРЕНКО, ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

За два тижні, 9 червня, Угорщина іде на вибори. Громадяни одночасно обиратимуть депутатів Європейського парламенту, а також місцеву владу по всій країні.

Це голосування практично гарантовано принесе сенсацію. Її творцем є Петер Мадяр – донедавна майже нікому не відомий представник влади, який перетворився на головного критика режиму Віктора Орбана і різко набрав на цьому популярність, забираючи голоси і у влади, і в опозиції.

Його партія за назвою "Тиса", яка з'явилася на політичній мапі Угорщини трохи більше місяця тому, вже має друге місце та 20-25% підтримки. Натомість підтримка партії влади "Фідес", яка і до того мала певні проблеми, впала до 40%. Тобто Орбан і досі зберігає першість, але вперше за багато років не має впевненості у завтрашньому дні.

Мадяр не приховує, що його мета – очолити уряд, тобто відібрати крісло в Орбана.

Утім, треба розуміти, що це не питання дуже близької перспективи. Адже наразі йдеться про обрання лише мерів та євродепутатів. А посада прем'єра прив'язана до парламентських виборів, які відбудуться трохи менше ніж за два роки. Хоча час потрібен і Петеру Мадяру для розбудови своєї партії після успіху, якого він планує досягти 9 червня.

Наразі у команді Орбана не розуміють, що з цим робити. Угорська машина пропаганди вже задіяла усе що могла – але боротьба з новоявленим політичним опонентом не дає успіху.

Навіть апеляція Орбана до війни в Україні, завдяки якій він виграв минулі вибори, не дає результату.

Про те, чому так відбувається та якою є позиція нового кандидата щодо України – читайте у статті "Європейської правди" або дивіться у нашому відеоблозі.

1. Звідки взявся той Мадяр?

Ще пів року тому про Петера Мадяра в Угорщині знали ну хіба що ті, хто слідкує за світською хронікою.

43-річний юрист та міжнародник, він був одним з гвинтиків урядової вертикалі Віктора Орбана. Працював то у Брюсселі, то в Будапешті; опікувався відносинами офісу Орбана з Європарламентом; обіймав керівні, але не публічні посади у різних державних фондах та інституціях. А ще він є родичем нині покійного угорського екпрезидента Ференца Мадла (2001-2005 роки).

Але останніми роками головним "активом" Мадяра була родина.

Ще від 2006 року він був чоловіком Юдіт Варги – міністерки юстиції у двох урядах Орбана та зірки сучасної угорської політики, за якою особисто Орбан бачив велике майбутнє. Шлюб Мадяра і Варги та їхню родину з трьома дітьми в Угорщині часто представляли як такий собі зразковий союз, і саме це було одним з небагатьох причин, чому про Мадяра могла знати публіка.

А ще урядова пара часом з’являлася у журналістських розслідуваннях, через придбання ними якоїсь чергової нерухомості за заниженими цінами.

У 2021 році, втім, пара розійшлася, хоча вони тримали це в секреті ще два роки і заперечували чутки (бо ж політичний імідж інший!). Але навіть їхнє офіційне розлучення, визнане у 2023 році, не мало серйозних наслідків. Мадяру залишили всі грошовиті посади, Варга залишилася фавориткою Орбана – на цьогорічних євровиборах вона мала очолити список партії влади і стати обличчям угорської влади у Брюсселі.

Але всі плани зламав "педофільський скандал" в Угорщині.

На початку року стало відомо про помилування чоловіка, якого свого часу засудили за покривання педофіла, і який так і не визнав свою провину. Чи мало це помилування підстави, чи ні – це питання для консервативного угорського суспільства було дуже другорядним. Сам факт того, що влада випустила на волю злочинця з таким звинуваченням, викликав небачений

вибух. Не без допомоги опозиції, яка використала цю історію як таран проти уряду ("ЄвроПравда" детально розповідала про це у статті "Педофільський землетрус" Орбана).

Щоби загасити іміджеву пожежу, Орбан був змушений пожертвувати вагомими фігурами. "Добровільно" була змушена піти з посади угорська президентка Каталін Новак. А ексміністерка Юдіт Варга (та сама дружина Петера Мадяра!), яка також погоджувала рішення про помилування, оголосила про завершення політичної кар'єри.

Натомість для Петера Мадяра саме цей момент став початком нового життя.

Одночасно із заявою його ексдружини про завершення політичної кар'єри Мадяр написав пост у Facebook. Він повідомив про відставку з посад у державних структурах та державному банку, які він обіймав, а також доволі прозоро звинуватив владу Орбана у тому, що вона "ховається за жіночими спідницями", перекладаючи на Новак і Варгу відповідальність за педофільський скандал.

Той пост в Угорщині спершу сприйняли як "крик протесту", образу за покарання дружини, нехай і колишньої. Та дуже швидко виявилося, що доля Юдіт Варги Мадяра не надто обходить. Натомість він має масштабні плани.

2. Проти Орбана та корупції

Старт політичної кар'єри Петера Мадяра виявився блискавичним. Вже наступного дня після відставки з посад у державних компаніях він прийшов на ефір незалежного та критичного до влади ютюб-каналу "Партизан", де дав інтерв'ю про корупцію в системі Орбана. Це відео наразі продивилися 2,5 мільйони разів. І це – в країні, де зареєстровано лише 8 млн виборців!

Далі – постійні заяви, ефіри, звинувачення… Урядова корупція та неприпустимість дій орбанівської вертикалі стали головними його темами.

А за місяць Мадяр оприлюднив двохвилинний звукозапис, зроблений, за його словами, ще торік. На цій плівці його дружина, тоді ще міністерка юстиції, нібито розповідала про те, як всесильний очільник кабінету Орбана, Антал Роган, давав вказівки приховати докази провини іншого угорського посадовця, держсекретаря Мін'юсту Пала Волнера, якого зловили на корупції (до особи Рогана ми ще повернемо, бо це дійсно непересічна особа; в Угорщині він має прізвисько "міністр пропаганди").

Дуже швидко Мадяр перейшов від звинувачень до побудови політичної кар'єри.

Він відмовився доєднуватися до наявних в Угорщині опозиційних партій – мовляв, до них теж є купа питань – а натомість вирішив створити свою політичну силу з нуля.

Точніше, не створити, а "купити" вже зареєстровану, щоб оминути бюрократичні вимоги і не дати владі шансу заблокувати її створення.

Вибір пав на партію-пустишку, назва якої перекладається як "Повага та Свобода", або "Tisztelet es Szabadsag". А реально повна назва не має значення, бо її підбирали так, щоби скорочено вийшло слово TISZA. Це угорська назва річки Тиса, що має витоки на Закарпатті, а далі протікає Угорщиною.

Втім, не шукайте тут зв'язку з Україною. Тиса – друга найбільша річка Угорщини (після Дунаю, в який вона впадає) і є святою річкою для багатьох угорців, тож політтехнологічно назва справді добра.

Та повернімося до Мадяра.

В середині квітня він став заступником голови "Тиси" (це цікава деталь: голову вирішили поки не змінювати, щоби не стикнутися з перепонами з боку влади перед виборами; тож керівником лишався нікому не відомий угорець, колишній "власник" цієї партії) і зараз їздить країною та збирає велелюдні мітинги, на яких розповідає про корупцію в уряді Орбана, яку він обіцяє подолати.

Загалом програма Мадяра – це класичний набір гасел з мінімумом конкретики.

Петер Мадяр обіцяє, що клан Орбана буде скинутий. Що корупціонери будуть у в'язниці. Що інфляція впаде, а соціальні виплати зростуть (виплати на дітей – удвічі). Угорці житимуть краще, і довше, бо він проведе реформу системи охорони здоров'я.

Важливо також, що крім "шкурних" обіцянок є також демократичні – зокрема, він обіцяє ліквідувати неформальне "міністерство пропаганди", яке очолює вже згаданий Роган. Загалом згадки про орбанівську пропаганду є важливою складовою кампанії Мадяра – він розуміє, що має передусім переконати людей не вірити тому, що транслюють проурядові медіа.

Ну і, звісно ж, він обіцяє налагодити зруйновані Орбаном відносини з ЄС, щоб надалі Брюссель давав Угорщині більше грошей (бо для багатьох угорців Євросоюз – це не про демократію, а про гроші).

На цих обіцянках рейтинг Мадяра, що злетів з космічною швидкістю, продовжує рости. Станом на початок травня за "Тису" на євровиборах планували проголосувати, за різними опитуваннями, від 21% до 26% виборців. І це при тому, що за два місяці до того люди взагалі не знали про існування такої партії!

Це, звісно, не 73%, як було у Зеленського в Україні, але тверде друге місце і дуже достойний результат для новачка. Тим більше, що депутати з його списку – це переважно "ноунейми", яких угорці не знають, але все одно готові

за них голосувати (нічого не нагадує?). Натомість рейтинг "Фідес" (партії Орбана) впав у електоральну яму. Так, перед минулими євровиборами 2018 року він ніколи не падав нижче 50%. А зараз – спустився до 40%, і деякі опитування дають навіть менше.

Тобто поки "Фідес" лишається лідером, але там всерйоз занепокоєні, що це може бути передвісником електоральної катастрофи Орбана.

3. "Тефлоновий" Мадяр

Різке зростання рейтингів "Тиси" поставило питання: то в чому ж секрет? Адже Мадяр не каже нічого нового. Про те, що режим Орбана побудований на корупції, крадіжці державних та європейських фондів, на пропаганді тощо – тисячі разів казали й інші угорські опозиціонери, але це не допомагало їм здобувати популярність.

Є кілька пояснень цього феномену, які працюють одночасно.

По-перше, величезним козирем Мадяра є те, що він ще донедавна був частиною системи "Фідес-Орбана", а через свою ексдружину бачив, як ця система працює на самому верху. Як виявилося, саме цього бракувало класичним угорським опозиціонерам, які вже понад 10 років є безуспішними противниками Орбана. Бо у виборця виникало питання: "А звідки ви можете знати напевно про корупцію в уряді Орбана? Ви ж цього самі не бачили!"

А Мадяр – бачив. І навіть має такий-сякий компромат.

По-друге, системною проблемою угорської опозиції є її дискредитованість. Якщо не брати до уваги "Тису", то головною опозиційною силою Угорщини є Соціалістична партія, пов’язана з жахливо непопулярним експрем’єром Ференцом Дюрчанем. Через це, хоча у соціалістів (та у альянсів, які вони створюють) є своє ядро, але вийти за межі цього ядра їм дуже складно. Є ліберальна партія "Моментум", яка сама по собі хоч і не має якогось негативного шлейфа, але слова "Угорщина" і "ліберали" є майже антонімами. За лібералів голосує частина столиці – і, по суті, все. Є майже нацистська ультраправа партія "Наша Батьківщина" (Mi Hazánk), є відомий українцям дискредитований "Йоббік", але жодна з них навіть теоретично не може претендувати на національне лідерство.

Тож рішення Мадяра від початку відмежуватися від усіх існуючих угорських партій було дуже правильним.

По-третє, Петер Мадяр обрав для себе електоральну нішу, відмінну від усіх опозиційних партій: він почав грати на полі Орбана.

Мадяр оголосив, що є правоцентристським політиком, і в передвиборчий тур відправився у вотчину влади – села і маленькі містечка, де "класичну

опозицію" (як-от ліберaлів чи Дюрчаня) не сприймають у принципі. Натомість він збирає повні площі слухачів.

Його кампанія показала, що угорським виборцям, яким набрид Орбан, просто не було з кого обирати. Тепер така альтернатива з'явилася.

І головне: усі спроби влади дискредитувати Мадяра наразі є невдалими.

Машина пропаганди Орбана ще не стикалася з таким викликом. Мадяр виявився "тефлоновим", до нього не липне жоден негатив.

Якимось дивом навіть для прихильників опозиції не стало токсичним те, що Мадяр ще донедавна був частиною "злочинної влади". Головне – те, що він зараз з цією владою бореться.

Мадяр зміг переконати виборців, що хоча він знав про корупцію та не говорив про неї, доки не пішов у опозицію – це не кидає тінь на нього самого. Навпаки, він обернув це на перевагу – мовляв, "тільки я, людина з системи, знаю, де у цієї системи слабкі місця, і зможу її подолати". Спроби налаштувати проти нього консервативних виборців через розлучення Мадяра з Варгою теж перетворилися на пшик. Ба більше, навіть коли влада почала розкручувати чутки про те, що Мадяр нібито бив дружину у шлюбі – це не мало впливу на зростання його рейтингів.

У спробах хоч якось очорнити опозиційного кандидата влада доходила до абсурду: йому закидали навіть те, що він не платив членські внески у "Фідес". А ще була анекдотична історія, коли представники уряду почали на повному серйозі повторювати як претензію те, що Мадяр носить на мітингах "жіночі сонцезахисні окуляри". Петер Мадяр щоразу відбивав ці атаки з гумором і дуже технологічно – наприклад, історія з окулярами стала однією з "фішок", якими він ілюструє неадекватність влади. А самі окуляри він продав на аукціоні, ціна дійшла до 7700 євро – не зайві гроші під час виборчої кампанії.

Крім того, Мадяр зміг подолати інформаційну монополію влади за допомогою інтернету.

Досі Орбан контролював не лише абсолютну більшість медіа в країні, а й інтернет. Його сторінка у Facebook, а також сторінки ключових міністрів (як-от глави МЗС Петера Сійярто), були серед найпопулярніших в угорській мережі, а у коментарях та реакціях панували подяка та обожнювання. Цікаво буде порівняти минулорічний пост Орбана 31 травня, у його день народження, з реакціями на аналогічний пост цього року, але такого, як було досі, ми явно не побачимо – торік під фото прем'єра було понад 31 тисяча реакцій, з них 26 тисяч "лайків" та 4,7 тисячі "сердечок" та "обіймів".

А зараз з Орбана сміються.

Є відома фраза, що диктатор, який стає смішним, перестає бути страшним. І хоча влада Орбана до диктатури поки не дотягує, на неї це до певної міри теж поширюється – він перестав сприйматись як непереможний.

Смайлик "сміх" став однією з найбільш поширених реакцій (часто – основною реакцією) під усіма постами прем'єра. Часом це перетворюється на справжню "битву смайликів" між прихильниками та противниками Орбана (а також, напевно, між ботофермами) – як під цим постом про мир, що зібрав майже 20 тисяч реакцій "сміх" і 26,7 тисячі "лайків". Тож все, як у рейтингах: Орбан ніби й перемагає, але якщо подивитися на зміни за рік, то це – катастрофа.

А ще під кожен другий пост Орбана у коментарі приходить особисто Петер Мадяр.

Його знущальні ремарки збирають чимало підтримку. А майданчики Орбана стають майданчиками для агітації проти Орбана.

Та й загалом Петер Мадяр перетворився на інтернет-зірку. Його присутність гарантує рейтинг будь-якому ток-шоу на YouTube. А його перше, ще лютневе інтерв'ю угорському каналу "Партизан" продивилися 2,5 мільйони разів. Для розуміння, в Угорщині – 8 млн виборців.

4. Що змінить поразка Орбана і перемога Мадяра?

Це запитання цілком логічне для українців, для яких ще з 2017 року найм'якшим синонімом до Орбана є слово "проблеми". Однак попри те, що зараз проблеми є у самого Орбана, ховати його ще зарано. Немає жодної впевненості у тому, що угорська влада не знайде "протиотруту" від свого нового противника.

Треба також розуміти, що євровибори 2024 року в будь-якому разі не призведуть до зміни влади у сусідів. Хоча угорська опозиція і говорить про потребу дострокового розпуску парламенту у разі поразки "Фідес", та це – лише слова. Чергові вибори мають відбутися на початку 2026 року, і лише це створює реалістичне часове вікно для зміни влади в Угорщині – у разі, якщо падіння підтримки Орбана збережеться.

Утім, шанси на те, що Петер Мадяр перетворюється на реальну і довгострокову проблему для чинної угорської влади – високі, як ніколи досі. Та він і не приховує, що налаштований на гру вдовгу, а нинішні євровибори є для нього лише проміжним етапом. Головна мета – скинути Орбана та очолити уряд. Інші опозиційні партії поділяють цю мету, тож антиорбанівський коаліційний уряд з Мадяром на чолі також видається можливим.

У разі, якщо це станеться, Угорщина гарантовано поліпшить свої відносини з ЄС, у тому числі через зняття низки кричущих проблем із демократією, які створює чинний уряд. Мадяр теж на цьому наголошує.

А от з політикою щодо України – все складніше.

Якщо хтось розраховує, що Петер Мадяр, як ворог Орбана, є проукраїнським політиком – то доведеться розчарувати. В Угорщині це просто неможливо.

Політик, який заявляє про свою проукраїнськість, автоматично втрачає шанс на національне лідерство. І обмежує свій електорат виключно столицею. У Будапешті політику дійсно можна бути відкрито проукраїнським і при цьому перемагати (як, наприклад, мер міста Гергей Карачонь, який, швидше за все, переможе на виборах втретє), але провінція, отруєна урядовою пропагандою, гарантовано проголосує проти.

Два роки тому саме російська війна дозволила Орбану вчетверте поспіль виграти вибори.

Його конкурент Петер Маркі-Зай лише один раз в інтерв'ю сказав, що Угорщина, як член НАТО, в разі потреби має долучитися до спільної оборони Альянсу – і цю його цитату викривили та без упину транслювали через проурядові медіа, сформувавши неправдивий імідж Маркі-Зая як людини, що хоче втягнути Угорщину у війну. Натомість Орбан позиціонував себе як "кандидат за мир".

Петер Мадяр зумів уникнути цієї пастки.

Нині склалася комічна ситуація: і Орбан, і Мадяр грають передвиборчу роль "кандидата миру" і сперечаються про те, хто з них хоче дистанціюватися від російської агресії більше за іншого, та звинувачують один одного у більшій агресивності. Наприклад, Мадяр дорікає Орбану через закупівлю озброєння для угорської армії. Але робить це гаслами, розмито – так, щоб його реальне ставлення до війни лишалося незрозумілим і зачепитися не було за що.

А заяв щодо України Петер Мадяр старанно уникає.

Хоча одного разу, ще на початку кампанії, стався ексцес. Він припустився помилки, яку був змушений виправляти.

Бо тоді він зробив заяви, що більше нагадували російську пропаганду.

У великому годинному інтерв'ю для Klubradio Мадяр взявся, серед іншого, поговорити про Україну – і наговорив абсолютну дичину.

Там було і про те, що Росія нібито не зовсім винна у нападі на Україну, бо її, мовляв, спровокували американці, що розмістили в Україні ракетні установки (?!). Вступ України в ЄС, як він тоді сказав, загрожує "ескалацією війни", а запрошення до НАТО означатиме "початок третьої світової".

Словом, той самий Орбан, тільки вид збоку.

Але далі сталося те, що досі не має чіткого пояснення. Ще до того, як дичина у викладі Мадяра набула непоправно широкого розголосу, він вийшов у Facebook щоби спростувати власні слова та надати принципово іншу позицію щодо України,

письмово викладену в семи пунктах.

1) Росія є агресором.
2) Захист Україною її території є виправданим.
3) Становище угорської меншини для нас має ключове значення.
4) Путін почав війну, він може її закінчити.
5) Думка Угорщини майже не має впливу на закінчення війни.
6) Щоразу, коли Угорщина ставала на чийсь бік у глобальному конфлікті, вона завжди зазнавала величезних втрат.
7) Незалежність України була захищена гарантіями безпеки, які Росія порушила, напавши на неї. Якщо ми визнаємо втрату території України, то тим самим легітимізуємо загарбницькі війни в Європі і зведемо нанівець міждержавні гарантії безпеки.

Як бачите, ця позиція є для нас цілком прийнятною. Не "вогонь", але й не позиція ворога, яку просуває Орбан.

Невідомо, хто та якими методами змусив Мадяра до настільки радикальної та швидкої зміни позиції. Але ця історія наочно проілюструвала, що у відносинах з нами він готовий до притомної прозахідної політики.

Надалі Петер Мадяр послідовно уникає розмов щодо України, і це, напевно, добре. Чи не єдиним випадком, коли він не зміг оминути відповіді з цього питання, стало інтерв'ю противника Орбана для польського видання Rzeczpospolita. В ньому угорський політик не додав конкретики щодо своїх поглядів, але пояснив причину мовчання.

"Ставлення до війни в Україні – головне питання передвиборчої кампанії до Європарламенту. Якщо я почну говорити щось погане про Росію, то одразу втрачу всю свою підтримку. Нам промивали мізки протягом 10 років. Так, раніше ми завжди боролися проти росіян, але пропаганда змінила позицію угорців. І це не виправити за рік чи два", – пояснив Мадяр.

***

№ 2.832

Визит Путина в Беларусь и "борт Януковича"

2024-05-24

Кущ

Одна из версий - на "самолете Януковича" в Минск прилетели руководители непризнанных ЛДНР, а не сам Янукович.

На самом деле, не суть важно. Тут больше интересен формат встречи: в ней принял участие новый министр обороны Белоусов и глава МИД Лавров.

Такой формат предполагал окончательное согласование некоего плана, который может быть реализован уже в ближайшее время.

Тем более, примечателен и сам формат встречи: ночью, после напряженного турне Путина по Китаю и переговоров с королем Бахрейна (Бахрейн сейчас председательствует в Лиге арабских стран).

Здесь важен контекст Ирана, Израиля и операции в Газе.

Египет, например, уже предупредил Израиль о возможном понижении уровня дипотношений в случае продолжения опепации в Газе.

Не случайно, тема ордера на арест Нетаньяху и деятельности Международного уголовного суда сейчас вошла в топ.

Но вернемся в Беларусь.

В Украине обсуждают два варианта последствий визита Путина в Минск:

1. Применение ТЯО с территории Беларуси.
2. Наступление на Украину с севера.

На мой взгляд, более вероятен вариант номер три.

Парламент Литвы начал обсуждение возможности отправки литовских войск в Украину.

Как известно, на Западе часто используют Литву в качестве "тестера".

Например, пару лет назад Литва "просто так" дала разрешение на открытие представительства Тайваня.

В ответ, Китай вычеркнул Литву из своих торговых реестров и в литовских портах закрылся ряд логистических проектов.

Сейчас Литва может принять решение об отправке войск в Украину для тестирования реакции РФ.

Если ее не будет, то по лестнице эскалации, аналогичные решения могут принять скандинавские страны и Франция.

Но Москва может отреагировать, как раз в диалектике той самой лестницы эскалации.

Каким образом?

> **— Атакой на Литву, например, на Сувалкский коридор для соединения Калининградской области с Беларусью.**

Момент для этого достаточно сложный для Запада:

Выборы в Европарламент, в Британии, разгар предвыборгой гонки в США.

И риск конфликта между Ираном и Израилем, плюс незавершенная операция в Газе и надвигаюшаяся операция на севере Ливана.

В этом контексте, далеко не случайно, даже в шторм прошли морские учения НОАК вокруг Тайваня.

Если США будут скованы операцией в Израиле и в Европе, им будет крайне сложно помочь Тайваню.

Скорее всего, уже сейчас США "прорабатывают" в этом контексте своих союзников:Японию и Южную Корею.

Неспроста представитель МИД Китая пригрозил Японии "геенной огненной", если она "привяжет себя к колеснице сепаратизма Тайваня".

Геенна огненная - ветхозаветный образ Судного дня.

То есть Китай ставит себя на роль "азиатского Яхве", могущего карать и прощать, как когда-то в войне с Японией таким Яхве для японцев стали США.

Ветхозаветное смещение образа верховного Божества юдольного мира как микрокосма вселенской модели Бог-Сущее, то есть оспаривание Китаем статуса США как "смерти и разрушителя миров" по Оппенгеймеру, является наиболее яркой метой современной эсхатологии "последних дней".

В этой модели применение ядерного оружия или даже реальная угроза, уничтожит старое геополитическое монофизитство, когда был только один Яхве, испепеляющий Содом и Гоморру (Хиросиму и Нагасаки).

А это уже прямой путь к геополитическому манихейству, где есть "хороший Бог", но есть и "плохой Бог", но он тоже Бог, тоже карающий Яхве, но в своем мире.

Во всяком случае, другого исторического окна возможностей у Китая может и не быть.

Посмотрим как сложится пазл.

***

№ 2.833

Україна запускає платформу для об’єднання молоді у світі «UA – Ukrainian Abroad»

2024-05-17

Міністерство закордонних справ України, Голова підкомітету Верховної Ради з питань вищої освіти, Молодіжна рада при МЗС, Експертна рада студентства при голові підкомітету ВР з питань вищої освіти, запускають проєкт «UA – Ukrainian Abroad», націлений об’єднати українську молодь за кордоном.

Задля закріплення співпраці та спільної Візії об’єднати світове українство між

1) — Головою ***Молодіжної ради*** при МЗС України Марини ***Соботюк*** та
2) — Головою ***Експертної ради студентства*** закладів вищої освіти Ілля ***Бєляк*** підписано меморандум про співпрацю.

Міністр закордонних справ України Дмитро ***Кулеба*** прокоментував:

«Створення *об'єднаної молодіжної мережі*, яка включатиме організації в Україні та за кордоном, дасть змогу посилити взаємодію між українською молоддю на рідній землі та у різних куточках світу.

Молодіжна рада при МЗС **вже продемонструвала свою ефективність і я переконаний, що**

— *проєкт «UA – Ukrainian Abroad»* створить нові можливості для молодих людей, які братимуть в ньому участь,

зокрема

— надихатиме їх реалізовувати себе та бути корисними для держави у час повномасштабної війни».

Проєкт передбачає створення ***координаційної платформи***, до якої увійдуть представники ***Офісу Президента*** України, ***Верховної Ради*** України, ***Міністри закордонних справ*** України, ***молоді та спорту*** України, а також ***культури та інформаційної політики*** України.

До складу платформи увійдуть й ***інші експерти***, які

— будуть вести та направляти створення мережі молодіжних громадських об’єднань у країнах світу.

Вже розпочато активну консолідацію активістів, всі охочі молоді українці за кордоном можуть долучитися.

«Нашим пріоритетним завданням є побудова ***Платформи*** таким чином, щоб вона могла швидко та відкрито реагувати на запити молодих українців. Об’єднавши зусилля Експертної ради студентства закладів вищої освіти, Молодіжної ради при МЗС та представників різних органів влади, вже ***проговорено алгоритм побудови*** проєкту, та ***запущено процес налаштування структури***»,

– зазначила ***Голова підкомітету Верховної ради*** з питань вищої освіти, народна депутатка Юлія ***Грішина***.

Зазначимо, проєкт **«UA – Ukrainian Abroad»** – **створено у синергії *Молодіжної Ради*** при МЗС та ***Експертної ради*** студентства при Голові підкомітету Верховної Ради з питань вищої освіти.

За детальною інформацією щодо проєкту звертатись на електронну пошту abroadukrainians@gmail.com

***

№ 2.834-1

Монетарна політика для чайників

2022-08-23

Віталій ***Шапран***, економіст, фінансовий аналітик

Управління грошовим обігом – це досить складний процес, особливо якщо мова йде про ринкові економіки з багатьма аномаліями, які пов'язані з рівнем розвитку економіки, звичками населення та бізнесу, а також змінами попиту та пропозиції під час кліматичних катаклізмів, епідемій і навіть війни. Людям без спеціальної економічної освіти досить важко розібратись в ситуації на монетарному фронті, тому зараз ми приділимо увагу не стільки Україні, скільки тому, що відбувається у Світі з інфляцією та ставками центральних банків.

1. Який є монетарний вибір?

В радянському минулому економістів навчали, що завдання центрального банку країни – забезпечувати економіку грошима. В ринковій системі ніхто нікому і нічого не винен, а роль центрального банку зводиться до підтримки стабільності грошової одиниці та (або) грошового ринку. При цьому, самі центральні банки по-різному сприймають таке завдання. Одні підтримують фіксований курс національної валюти до кошику іноземних валют, інші намагаються підтримувати стабільність цін; є і такі, що переслідують відразу дві цілі – намагаються підтримувати в країні повну зайнятість (мінімальне безробіття) при низькій інфляції.

Вибір монетарного режиму країни залежить від особливості її економіки та іноді від економічних вподобань бізнесу та населення. Україна обрала непростий варіант монетарного режиму – інфляційне таргетування, та під час війни вдалась до підтримки фіксованого курсу. Кожен рік МВФ випускає звіт,

в якому класифікує центральні банки за монетарним режимом. Втім, деякі банки, монетарний режим яких МВФ не визначає як «інфляційне таргетування», все ж встановлюють інфляційні цілі і намагаються їх дотримуватись. Прикладом таких країн є США (Федеральна резервна система) та КНР (Народний банк Китаю). Монетарний режим фіксованого курсу зазвичай обирають країни, які мають певну залежність від країн, чиї центральні банки є емітентами резервних валют. До успішних центральних банків, які реалізовували політику фіксованого курсу, можна віднести центральні банки Данії або Болгарії.

2. Як працює режим інфляційного таргетування?

За підрахунками МВФ, налічується більше 40 центральних банків, які в якості монетарного режиму обрали інфляційне таргетування. Існує безліч тактичних особливостей того, як саме центральний банк може діяти, реалізуючи режим інфляційного таргетування. Підходячи дуже спрощено до ситуації, опишу тільки варіант, який є близьким за сутністю для України.

До основних інструментів грошво-кредитної політики, як правило, відносяться:

1) ключова (облікова) ставка центрального банку;
2) норма обов'язкових резервів, яку встановлює центральний банк для комерційних банків;
3) операції центрального банку на ринку урядових та інших високоліквідних цінних паперів.

Використовуючи відповідні інструменти Центральний банк намагається регулювати попит та пропозицію грошей в економіці. Найбільш популярним інструментом монетарної політики є ключова ставка центрального банку. Зростання процентної ставки (ціни грошей) призводить до скорочення попиту на гроші, а зниження ціни – до зростання попиту. В системі інфляційного таргетування високе значення має система прогнозування інфляції, яку використовує центральний банк.

Якщо, наприклад, центральний банк прогнозує, що фактична інфляція буде мати відхилення від встановленого інфляційного таргету, то він має підняти ключову ставку, як правило до рівня, вищого за прогнозовану інфляцію. Приблизно так виглядає теорія питання. Якщо опустити формулу Тейлора та різні досить приблизні модифікації цього підходу, то для практичної боротьби з інфляцією окрім точності системи прогнозів дуже важливе значення має ефективність роботи монетарної трансмісії.

Монетарну трансмісію можна визначити як чутливість різних сегментів фінансового ринку до зміни ключової ставки центрального банку. Чим

швидше різні учасники ринку реагують на зміну центральним банком ключової ставки – тим більш ефективно працює інфляційне таргетування. Уявіть собі, що ви маєте два авто, в першому з яких ввімкнення нової передачі займає 2 секунди, а в другому – 20 секунд. Звісно, що тим авто, де передачі перемикаються швидше, керувати значно легше і приємніше. Так само і центральному банку, легше впливати на той ринок, де реакція на зміну облікової ставки відбувається майже миттєво.

У науковій літературі часто зустрічається два таких міфи:

1) Ключова ставка, як правило, має бути вищою за інфляцію;

2) Інфляційний таргет (оптимальний для економіки рівень інфляції) має приблизно відповідати середньозваженій інфляції у кранах-торгівельних партнерах.

Обидві теоретичні викладки мають логічні пояснення і, в принципі, можуть зустрічатись на практиці, але в дійсності вони скоріше є виключенням з правил. Тож давайте подивимось, як співвідносяться ставки центральних банків з інфляцією на прикладі країн G-20 та країн, які є членами ЄС, але не входять до зони обігу євро.

3. Що відбувається в Світі?

Зараз в Світі має місце глобальна інфляційна криза і прикладів зразкового дотримання інфляційного таргету в великих економіках ви майже не знайдете. Криза поки що оминула КНР, Японію та Швейцарію. Всі інші банки-емітенти резервних валют зараз борються з високою інфляцією.

G-7

Насправді, в країнах Великої Сімки зараз відбувається велика трагедія. У липні США та Канаді вдалось збити рівень інфляції з історичних максимумів червня до 8,5% і 7,6% у річному вимірі відповідно. Але враховуючи, що цільовий орієнтир становив 2,0%, то інфляція в цих країнах була зависокою. Якщо проаналізувати дані за останні 12 місяців, то стає зрозумілим, що в обох країнах інфляція залишається високою вже тривалий час, але центральні банки цих країн почали підвищувати ставку тільки з березня 2022 року. До того часу вважалось, що інфляція має тимчасовий характер. Можливо так воно і було б, якби Росія не розв'язала війну в Україні. Зокрема, значне монетарне пом'якшення, яке мало місце у 2020-2021 рр. через COVID-19, могло б «розчинитись» в зростаючому фондовому ринку США. Але війна та високі ціни на енергоносії у Європі негативно вплинули на інфляційні очікування, і тому приблизно з березня 2022 року ФРС та Банк Канади були вимушені відкрити сезон високих ставок. Проте зверніть увагу, що ставки обох Центральних банків були значно нижчими за рівень інфляції у річному вимірі.

В ЄС та Великобританії, нажаль, інфляцію у липні не вдалось збити з історичних максимумів. Так, інфляція в Великобританії сягнула психологічного бар'єру в 10% в річному вимірі. Підвищення ставки Банком Англії до 1,75% інфляцію не зупинило. В ЄС ситуація виглядала ще більш цікавою: рівень інфляції в євро-зоні в липні досягнув вже 8,9%, але Європейський Центральний Банк почав рухати ставку до 0,5% тільки нещодавно. Інертність ЄЦБ пояснюється різними монетарними умовами в країнах зони обігу євро. Якщо економіка Німеччини чи Франції потребувала підтримки низькими ставками та низьким курсом євро, то приклад країн Балтії, де інфляція в річному рівні наблизилась до 20%, вказував на те, що ставку ЄЦБ вже давно треба було підняти. Тож паритет між доларом та євро – це не випадковий збіг ринкових обставин, а, скоріш за все, свідоме рішення ЄЦБ.

G-20

В Країнах Великої двадцятки рекорди по інфляції показували Аргентина (71%) та Туреччина (79,6%). Напередодні написання цієї статті Туреччина взагалі знизила облікову ставку з 14% до 13%, не дивлячись на зростання інфляції. Так само поступив і Народний Банк Китаю, знизивши ставку з 3,7% до 3,65%: не дивлячись на глобальний інфляційний ризик НБК вирішив підтримати економіку Піднебесної. Втім НБК мав у липні інфляцію у річному вимірі всього 2,7% при орієнтирі 3%, тому зниження ставки до 3,65% виглядало логічним. З усіх країн G-20 ставку центрального банку вищу за рівень інфляції підтримували тільки КНР, Саудівська Аравія, Індонезія та Бразилія, при чому монетарний режим в Саудівській Аравії взагалі не було ідентифіковано як «інфляційне таргетування», а в Індонезії явно були схильні до стабільності ставки: впродовж року ставка їх центрального банку не змінювалась і складала 3,5% незалежно від рівня інфляції.

Інші європейські сусіди

Не менш цікава ситуація склалась в країнах ЄС, які не входять до зони обігу євро, але є членами ЄС. У липні 2022 року рекорд по інфляції поставили Чехія (17,5%) та Болгарія (17,3%). Цікаво, що при становленні режиму інфляційного таргетування в Україні наш центральний банк багато чого запозичував саме у центрального банку Чехії, а деякі роботи в монетарному блоці доручали фірмі колишнього співробітника центрального банку Чехії.

ЦБ Чехії почав реагувати на високий рівень інфляції майже рік тому, піднімаючи ставку слідом за інфляційними трендами, але це не допомогло йому стримати інфляцію. Зазначимо, що у випадку з Чехією важко тримати ставку навіть на рівні 7% по кроні, коли «через дорогу» німецькі банки видають кредити в євро під 2,0% річних. Останні 3 місяці ЦБ Чехії не змінював ставку, вочевидь дослухавшись до голови Мінфіну США пані Джанет Єллен (екс-голова ФРС), яка колись влучно сказала, що не слід

ставкою реагувати на інфляцію, причина якої знаходиться поза межами країни.

За темпами інфляції від Чехії та Болгарії зовсім не відставали Польща (15,6%) та Румунія (14,96%). Втім ЦБ цих країн також не поспішали з шоковим підвищенням ставки, хоча і мали можливості для цього.

Висновки та питання, над якими варто замислитись:

1. Інфляція не іграшка

Зовсім не підтримую тих, хто стверджує, що на інфляцію під час катаклізмів взагалі не варто дивитись. На мою думку, контрольована інфляція є гарантією відсутності соціальних катаклізмів. З цього приводу можна навести приклад Великобританії, де інфляція сягнула 10,10% в річному вимірі. Інфляційні очікування в цій країні настільки роздмухані, що аналітики банків калібру Goldman Sachs та Citi очікують на кінець року інфляцію на рівні 15-18,6%. Причина тому – високі ціни на енергоносії. Висока інфляція в країнах, які звикли до її показників на рівні 1-3% автоматично призводить до розбалансування бюджетних виплат. Зокрема, інфляційний сплеск став однією з економічних причин відставки популярного в Україні Бориса Джонсона та досить активних мітингів і страйків. Логіка процесів тут досить прозора: якщо більшість населення не має тіньових доходів, а виплати жорстко регламентовані державним або корпоративними бюджетами, то зростання цін на 10% призводить до того, що люди відчувають, що біднішають, і тому виходять на страйки. При цьому, при сценарії з високою інфляцію Мінфіни таких країн мать бути готовими до індексації соціальних та інших бюджетних виплат, в принципі як і бізнес.

Інфляція в Аргентині та Туреччині менше турбує населення. Це пов’язане з тим, що, по-перше, для цих ринків інфляція на рівні «50%+» не є аномальним явищем, а, по-друге, висока частка тіньового сектору дещо амортизує соціальну напругу. Тож для України залишається відкритим питання: якою має бути інфляція під час війни та в умовах глобальної інфляційної кризи (20-30-50-60%)?

2. Канонічне ІТ не завжди є доречним

Друге, над чим варто задуматись, – це сама концепція інфляційного таргетуванні (ІТ), яка заснована на пригніченні ділової активності. Поясню як це виглядає на практиці. Уявіть, що Ви є власником компанії, яка ремонтує агротехніку. Ви планували розширись і взяти на роботу ще 25 осіб, збільшити обігові кошти на 20% та запустити нові види ремонтів. Банк, який Вас кредитував, брав кредити у центральному банку своєї країни під 10%, а Вам був готовий їх надати під 15%. І тут в країні вирішили поборотись з

інфляцією, і тепер банк отримує ресурси від центрального банку під 25%, а вам готовий їх надати вже під 35%. За такої ситуації плани з розширення ви скоріш за все відкладете навіть при прогнозованій інфляції у 30% річних, оскільки рівень інфляції – це фактично «середня температура по лікарні», і Вашого сектору економіки таке зростання цін може і не торкнутись. Під час економічного зростання по великому рахунку не має великого значення, зросте ВВП країни на 3% чи на 5%, тому рецепт пригнічення темпів економічного зростання заради невисокої інфляції є робочим. Але як щодо свідомого пригнічення ділової активності під час шокового падіння ВВП та при катаклізмах? Тож канонічне ІТ і застосування його рецептів не завжди є своєчасним та доречним.

3. Ключова ставка не обов'язково має бути вищою за інфляцію

Якщо продивитись динаміку ставок по всіх трьох таблицях, то можна знайти досить мало центральних банків, які практикували підтримку ключової ставки на рівні, вищому за інфляцію. Ще менше центральних банків практикували процентні шоки. Певна логіка процентних шоків є лише коли в країні дуже добре працює режим монетарної трансмісії і тому за 2-3 місяці високих ставок вщухає інфляція і нормалізуються очікування. Але коли ринок відкликається на зміну ставки тільки через 6–9 місяців, і 50% з грошового агрегату М1 займає готівка, то такі процентні шоки починають називати «непопулярними рішеннями», які згодом конвертуються у кредитні ризики. Позичальники просто не тягнуть підвищені ставки і починають або згортати бізнес, або шукати інші джерела фінансування, або ухилятись від обслуговування кредитів. Перш ніж шокувати ринок стрибками процентів варто було б спробувати ефект від повільного зростання платежів по процентам. Справа в тому, що при видачі кредитів банки оцінюють клієнтів насамперед по тому, як їх грошовий потік (доходи) покривають проценти за кредити та тіло кредиту, яке потрібно погасити. Якщо ключова ставка зростає повільно та пропорційно зростають проценти за кредитами, то частина клієнтів йде на позапланове скорочення заборгованості. Як наслідок, ми отримуємо таке ж саме пригнічення ділової активності, але в менших масштабах та без шоків і без конвертації процентного ризику в кредитний. Тож коли, скажімо, в Чехії ставка становить 7% при інфляції 17,5%, врахуйте, що з початку року ЦБ Чехії підняв ставку з 3,75% до 7,0%. І якщо кредитний ринок в Чехії в prime сегменті відреагував пропорційно, то процентні платежі позичальників мали зрости майже вдвічі, чого може бути цілком достатньо для пригнічення споживання. Але інша річ, що часто пригнічення споживання недостатньо для регулювання інфляції.

4. Погана монетарна трансмісія – підсумок повільних реформ?

Для того, щоб в тактиці ІТ застосовувати процентні шоки і за 1-3 місяці пригнічувати високу інфляцію, потрібно мати відрегульований механізм монетарної трансмісії. Для таких країн як Україна взагалі складно щось

врегульовувати, оскільки в нас відсутні цілі сектори фінансового ринку. Перенесення руху ставки центрального банку на фінансовий ринок відбувається тим краще, чим більше банки залежні від ринку цінних паперів. В країні повинен бути розвинений ринок не стільки банківських облігацій, скільки ринок облігацій – продуктів секьюритизації банківських активів, ринок валютних та процентних деривативів і т.д. Система рефінансування повинна бути інтегрованою в ринок корпоративних облігацій. Якщо такого немає, то і механізм монетарної трансмісії буде працювати з скромними результатами. Чим краще працює монетарна трансмісія – тим більший результат від зростання ставки. На мою думку, процеси роботи монетарної трансмісії добре організовані в ФРС та у Банку Канади, це наочно видно зі статистики, коли після серії підняття ставок зростаючий інфляційний тренд вдалось збити.

Іноді в цих країнах монетарна трансмісія починає працювати на очікуваннях навіть без офіційно оголошених рішень.

Це називається довірою до центральних банків. Проте, нажаль, не кожна країна G-20 може похвалитись цим.

***

№ 2.834-2

Чи стримує НБУ контрнаступ?

2023-05-23

Виталий Шапран, экономист, финансовый аналитик

Питання переоцінки оптимальності монетарної політики у військовий час та визнання минулих помилок стає все гострішим. З одного боку,

Мінфін стикнувся зі значним бюджетним дефіцитом, а з іншого боку, НБУ перетворився у грошовий мішок, зв'язавши гривневу масу, на фоні чого не перестає вихвалятись відносно низькою інфляцією і укріпленням гривні до долара.

1. Яка інфляція потрібна Україні?

Споживча інфляція в Україні за 2022 рік на рівні 26,6% виявилась досить непоганим показником. Не дивлячись на війну, Україна в глобальному інфляційному ренкінгу пропустила вперед цілий ряд країн, де війни та інших катаклізмів не було.

За підсумками квітня 2023 року європейський інфляційний ренкінг з країн, де інфляція перевищила 10%, виглядав наступним чином:

- Туреччина– 43,68%
- Угорщина 24,00%
- Молдова– 18,10%
- Україна – 17,90%
- Латвія – 15,10%
- Сербія – 15,10%
- Польща 14,70%
- Литва – 14,50%
- Словаччина – 13,80%
- Естонія – 13,50%
- Македонія – 13,0%
- Чехія – 12,70%
- Болгарія – 11,60%
- Румунія – 11,23%
- Швеція – 10,5%
- Боснія та Герцеговина – 10,30%
- Великобританія – 10,1%

Як бачимо, в європейському регіоні до сих пір лютує «інфляційна чума». Інфляція для Великобританії та Швеції на рівні більше 10% – це щось нечуване. В цілому по ЄС інфляція на рівні 8,3% – це також забагато для Євросоюзу. І хоча інфляція в регіоні пішла на спад, проте проблема зберігається. В умовах війни та зростання залежності від імпорту мати інфляцію на рівні 17,9%, пропустивши вперед Молдову, Угорщину і Туреччину, і дуже недалеко відійти за рівнем інфляції від країн Балтії, Словаччини та Польщі – це дуже велика розкіш для нашої країни.

2. Ціна монетарної диктатури

Інфляцію в Україні впродовж другої половини 2022 року намагались вгамувати грошовим голодом. Ефект від ставки НБУ на рівні 25% призвів до

того, що станом на 31.12.2022 заборгованість за депозитними сертифікатами НБУ (ДС НБУ) виросла до 457 млрд грн, що викликало цікаві наслідки:

1. Зростання зобов'язань центрального банку за ДС НБУ призвело до того, що з прибутку НБУ, який мав перерахуватись до Держбюджету, було вирахувано більше резервів, оскільки сума прибутку, яку НБУ спрямовує до Держбюджету, зменшується на 10% від обсягу його зобов'язань. Як наслідок, за моїми оцінками, **ефект від високої ставки призвів до зменшення прибутку, який був перерахований до Держбюджету, приблизно на 10-15 млрд грн**.

2. Процентні витрати НБУ за 2022 рік склали 46,6 млрд грн (в тому числі за ДС НБУ – 40,466 млрд грн), для порівняння: у 2021 році – тільки 15,19 млрд грн. Тобто більше 30 млрд грн пішло на збільшення виплат за ДС НБУ. Припустимо, що ключову ставку все одно потрібно було б тримати на рівні 15-20% для того щоб стримувати інфляцію. Тобто видатки за ДС НБУ все одно зросли б, але ж не до 40,766 млрд грн. У підсумку **Держбюджет від явно завищеної облікової ставки недоотримав приблизно 15-20 млрд грн, які пішли до кишені банків**.

3. Піднявши ставку до 25%, НБУ автоматично перекрив канал запозичення Мінфіном через ОВДП. Вийшов такий собі монетарний Гоп-Стоп. Так влаштоване регулювання, що банки, страховики та інші небанківські фінустанови не можуть тримати всю ліквідність в грошах. Хоч буде ставка 10%, хоч 15% чи 19,99% – вони вимушені купувати урядові облігації. А коли з'явилась альтернатива у формі ДС НБУ під 23%, то хто ж з банків буде купувати ОВДП під 10-15%? З оновленням керівництва НБУ проблему косметично пом'якшили, але не вирішили. **За моїми оцінками, банки могли б вкласти в ОВДП у 2023 році додатково приблизно 150-250 млрд грн**, але ставку вперто тримають, а разом з нею і ліквідність у ДС НБУ.

3. Про справедливе сальдо розрахунку з урядом

24 квітня 2023 року НБУ пафосно заявив, що перерахував до Державного бюджету найбільшу в своїй історії суму частини прибутку до розподілу – 71,87 млрд грн.

Але якщо ви заглянете до консолідованої фінансової звітності НБУ, то там виявиться, що НБУ від Уряду отримав одних процентів за 2022 рік у сумі 90,63 млрд грн (за 2021 рік – 36,8 млрд грн).

А чого так?

А того, що на балансі НБУ було інфляційних ОВДП на суму близько 150 млрд грн, а в 2022 році він купив ще на 400 млрд грн ОВДП.

Зросла інфляція – зросли і виплати по інфляційним ОВДП.

У підсумку, Уряд виплатив НБУ у 2022 році на 18,82 млрд грн більше ніж НБУ перерахував прибутку за 2022 рік.

По факту вийшло, що

— **Уряд країни, яка веде війну, датує НБУ бюджетними коштами.**

Щоб цієї ганьби не було, ще на початку війни НБУ мав би за згодою Мінфіну провести заміну (репрофайлінг) портфелю ОВДП і замінити інфляційні ОВДП та інші ОВДП з плаваючою ставкою на звичайні з невеликою ставкою (на той момент 10-15%).

Але ці нові ОВДП НБУ мав би попросити забезпечити Мінфін державним майном (якого в Україні багатенько).

Втім, **цього всього не зробили, а**

— **“видушили” з Мінфіну неприйнятні умови по дохідності ОВДП на суму 400 млрд грн.**

Якщо б репрофайлінг зробили до 31.12.2022, то аудитор НБУ (компанія Ernst & Young) не заявив би про те, що НБУ у 2022 році мав би ще сформувати резерви за портфелем ОВДП, а він їх не сформував, що в перспективі може зменшити прибуток 2023 року.

4. Про військові фінанси та армійську справедливість

На початку війни простий солдат отримував приблизно 40 000 грн: 10 000 грн зарплати і 30 000 грн доплати за те, що йде війна. Коли солдат потрапляє на передову, то він отримує доплату 100 000 грн.

—.Але пізніше почали економити: солдату в тилу підняли зарплату до 20 000 грн, але забрали доплату в 30 000. А дійсно, чи варто платити солдату 40 000 грн, якщо він охороняє, скажімо, мости на Закарпатті? Виявляється, що варто. Загальна схема така, що на передовій постійно перебуває 25-30% особового складу, через деякий час йде ротація і на передок відправляють нові 25-30%, а інші відновлюються в тилу.

І от після реформи заради економії військкомати почали скаржитись, що зменшився приплив людей, а саме добровольців та мотивованих.

А яка ж мотивація у солдата? Було в нього 40 000 грн. За рік інфляція склала 26,6%, але замість індексації дохід навпаки зменшився і став 20 000 грн. На сьогодні це не конкурентна оплата на ринку, як наслідок, темпи наповнення особовим складом зменшились. А насильно людей в армію масово не можна затягнути, бо Україна не Росія. І це я не кажу про витрати військових на самостійну купівлю спорядження, на лікування після поранень тощо.

«Добрі» депутати помітили, що армії потрібна допомога, швиденько зареєстрували законопроект 8312 та прийняли його, чим хотіли повернути 30 000 грн доплат. Але вони були настільки «добрі», що включили до 8312 поліцію та ДСНС, хоча джерела виплат не передбачили і по суті просто підставили діючу владу. І це у розпал підготовки до контрнаступу.

А тепер же повернемось до джерел фінансування:

1) 10-15 млрд грн недоотримано через збільшення зобов'язань по ДС НБУ,

2) 15-20 млрд грн недоотримано через збільшення процентних видатків НБУ та

3) на 200 млрд перекритий канал запозичень для Мінфіну.

У підсумку,

— ми маємо 25-35 млрд недоотриманих доходів держбюджету у 2023 році за рахунок помилок НБУ у 2022 році і некоректної поведінки НБУ з Мінфіном.

***Для довідки*:**

35 млрд грн – це відновлення доплат військовим до кінця року у сумі 10 000 грн.

Проте замість доплат військовим ми можемо сказати: «ура!», в нас інфляція нижче ніж в Туреччині, Молдові, Аргентині і навіть Угорщині.

Інфляцію в танк не посадиш і в окоп не запросиш.

Якщо б в Україні інфляція за підсумками 2022 року становила 30-40%, а монетарні умови були трохи м'якіші, то нічого б катастрофічного не відбулось.

Під час війни інфляція може бути в пріоритеті над питаннями національної безпеки тільки в одному випадку – якщо керівництво центрального банку влаштовує політичний саботаж.

***

№ 2.834-3

10 скелетів в монетарній шафі НБУ

2023-08-26

Виталий ***Шапран***, экономист, финансовый аналитик

В суспільстві триває дискусія щодо того, чи була монетарна політика НБУ вірною у 2022 році і зараз у 2023 році. Чи правильно було піднімати облікову ставку НБУ влітку 2023 року з 10 до 25%?

Нещодавно НБУ розповсюдив офіційними каналами виправдування відповідальних осіб в стилі «все добре», «так роблять інші центральні банки», «НБУ обмовляють» і т.д.

Тож настав час повитягувати із монетарної шафи скелети, за якими НБУ ховає свої помилки і прорахунки, а чиновники хочуть уникнути відповідальності за деструктивний вплив на ділову активність та на систему державних фінансів під час війни.

1.

НБУ майже ніхто не критикує за сам факт підвищення ставки. Внаслідок війні економічні умови дійсно погіршились і об'єктивно ставку потрібно було піднімати. Питання тільки на скільки: на 2-6-7 п.п., чи на 15,0 п.п. як це зробив НБУ? Друге питання: чи піднімати ставку відразу на 15,0 п.п., чи зробити це поступово, як робить ФРС та ЄЦБ? Третє питання: а якою була б оптимальна інфляція. Чомусь в НБУ вважають, що інфляція 30-40% – це катастрофа, а 26,6% – це нормально. Пояснити, чому 30% це погано, а 26,6% – ні, в НБУ не можуть. Смішно.

2.

Так само в НБУ не можуть довести, що та ціна, яку заплатила Україна за інфляцію на рівні 26,6% є невисокою у порівнянні з ціною, якщо б інфляція була 36,6%. За моїми підрахунками, за інфляцію 26,6% у 2022 році ми заплатили до 120 млрд грн, з яких прямі збитки склали приблизно половину

цієї суми. При більш низькій ставці НБУ інфляція була б вищою, ЗВР нижчими, але і таких надмірних втрат бюджету можна було б уникнути. Україна заплатила неадекватно високу ціну за немаленьку інфляцію у 2022 році і продовжує її платити у 2023 році.

3.

Інфляція у 2022 році не могла бути низькою через девальвацію гривні до долару та євро, та високу інфляцію у наших торгівельних партнерах. Нагадаю, що в 2022 році курс долара зріс на 37-40%, а інфляція в Єврозоні склала 8,4%, в Туреччині – 72,3%, Польщі – 14,4%, Великобританії – 7,9% і т.д. То якою інфляція могла бути в Україні у 2022 році в умовах зростання нашої залежності від імпорту, якщо курс євро зріс на 40%, а ціни в євро-зоні – на 8,4%. І хто ж крім НБУ міг подарувати українцям курс 36,6 грн за долар? Очевидно, що закладені у 2022 році темпи девальвації гривні були занадто високими, і зараз це підтверджується рекордним розміром ЗВР.

4.

Абсолютною правдою є те, що центральні банки країн, які офіційно перейшли на інфляційне таргетування, працюють так само як НБУ: через підвищення ставки виводять з обігу якийсь обсяг грошової маси. Але є багато відмінностей. По-перше, ставка центрального банку (ЦБ) не часто підвищується за один раз в 2,5 раза (наприклад, Федеральна резервна система США розтягнула цей процес більше ніж на рік). По-друге, ЦБ автоматично не починають піднімати ставку, якщо інфляція перевищує таргет, дивляться ще і на природу інфляції, бо не вся інфляція лікується зростанням ставок. Враховуйте, що висока інфляція при класичному інфляційному таргетуванні збивається саме за рахунок охолодження ділової активності. А як бути, якщо ділову активність вже охолодила війна? НБУ в цьому плані тільки підсилив негативний вплив війни на економіку. Наразі в НБУ немає доказів, що саме зростання ставки НБУ приборкало інфляцію у 2023 році, а не зниження інфляції у наших країнах торгівельних партнерах.

5.

Порівняння України з США чи з ЄС показує, що ми з Вами знаходимось під «впливом великих цифр». Зокрема, якщо ви подивитесь на ефективну ставку по Федеральним фондам США, то у вересні 2022 року вона становила 2,33%, а в серпні 2023 року – вже 5,33%. Майже за рік ставка зросла в 2,3 раза, але при цьому всього на 3,0 п.п. В Україні ставка за 1 день виросла в 2,5 раза, або на 15,0 п.п. Відчуваєте різницю процентного навантаження для власників боргів у часі (1 день vs 1 рік) і в розмірі проценту від суми боргу (3,0 п.п. vs 15,0 п.п.)? Якщо ні, то я поясню. По-перше, Ваш щомісячний платіж зросте в обох випадках в 2,5 раза, але в США Вам на пристосування до цього зростання дадуть рік, а в Україні – лише 1 день. По-друге, якщо процентний платіж в США зросте до 1/20 від суми боргу, то в Україні – з 1/10 до 1/4 від

суми боргу. А от та інфляція в 26,6% – це середня цінова температура, і Вашого бізнесу вона може і не торкнутись. Обидва фактори призводять до трансформації процентного ризику в кредитний. Простою мовою: після таких шоків зростає кількість банкрутств.

6.

Розміри навісу ліквідності банківської системи були сильно переоцінені НБУ. Дійсно, Уряд неодноразово робив ін'єкції в ринок, отримавши 400 млрд грн від НБУ через ОВДП, а також продаючи валюту від міжнародних партнерів. Але заборгованість банків за ДС НБУ не може бути нульовою. Для забезпечення ліквідності банки мають тримати частину коштів в ДС НБУ. Поглянемо на залишки по ДС НБУ у 2021 році? Вони дорівнювали 145 млрд грн (середня за рік). В нас відбулась інфляція у 2021 році на рівні 10% та на 250 млрд грн зріс грошовий агрегат М1. Виходить, що нормальний (природній) залишок по ДС НБУ на вході у 2022 рік мав би становити 150-200 млрд грн. Тобто до 200 млрд грн знаходилось би у ДС НБУ і при ставці НБУ, скажімо, на рівні 12-15%. А тому виходить, що для залучення у ДС НБУ додаткових 200-250 млрд грн НБУ негативно вплинув на доходи бюджету на 120 млрд грн, а ще за 2022 і 7 місяців 2023 року НБУ заплатив 88,9 млрд грн по ДС НБУ, читай: збільшив на цю суму навіс з ліквідності.

7.

Свято боротьби з інфляцією фінансувалось Урядом воюючої країни.

Це факт, який випливає зі звітності НБУ за 2022 рік. Уряд заплатив НБУ за 2022 рік близько 90 млрд грн процентів, а НБУ перерахував Уряду за 2022 рік прибутку на 72 млрд грн. Сальдо розрахунку склало мінус 18 млрд грн на користь НБУ. Потрібно розуміти, що частково «щедрість» НБУ у 2022 році по виплаті за ДС НБУ 40,3 млрд грн була забезпечена тими грошима, які НБУ отримав від Уряду. В 2023 році ситуація буде гіршою. За 7 місяців 2023 року НБУ вже витратив на ДС 48,6 млрд грн, а процентні платежі від Уряду будуть більшими. Це вже не скелет в монетарній шафі, а якась мумія. НБУ малює собі прибуток, який з помпою перераховує до бюджету за рахунок Уряду, та ще і «відщипує» 15-20 млрд на свою користь.

8.

В НБУ досить низька транспарентність монетарного процесу. Кажу це як колишній інсайдер НБУ. Набори припущень для прогнозів погано документуються, або не документуються зовсім. Якість прогнозів не мониториться третіми особами, в опитування по очікуванням втягнуті пов'язані особи, або особи без кваліфікації по Україні. Сама модель, за якою приймаються рішення по ставці, опублікована, але тільки у старій версії. Наприклад, ЦБ Чехії повністю відкрив свою модель і будь хто з експертів має можливість зрозуміти особливості розрахунків, які лежать в основі руху

ставки ЦБ. В НБУ ж така система контролю слабка, навіть на рівні монетарного комітету Ради НБУ контроль здійснювався на незадовільному рівні.

9.

Переходячи на режим інфляційного тергетування, НБУ не провів реформу фінансового сектора відповідним чином. Структура нашого ринку гірша за ринок Туреччини. В нас є бар'єри при перетіканні фінансових ресурсів з одного сектора в інший, нульовий ринок корпоративних облігацій, відсутній ринок продуктів секьюритизації активів, незрозумілий ринок паперів держкомпаній і банків. У підсумку, перенесення руху облікової ставки НБУ на інші ринки зводяться до ринку міжбанківських кредитів і, частково, ринку ОВДП. Через це ефективність регулювання розміром ставки ліквідності і споживання знижується, просто імпульси від зміни ставки НБУ до деяких сегментів ринку (наприклад, до ринку споживчого кредитування) не доходять взагалі. І для розбудови механізму монетарної трансмісії НБУ нічого не зробив.

10.

Ну і нарешті, подивиться **хто ж з банків більше за все отримує прибутків від ДС НБУ**.

> — Якщо мова про державні банки – то тут претензій немає, бо ці кошти можна вивести через дивіденди, що є справою Мінфіну.

А що серед ТОП найприбутковіших банків роблять *ОТП* і *Райффайзенбанк*, які активно заробляють у Москві?

> — «Помахавши шашкою» на початку 2023 року, керівництво НБУ нічого не зробило, щоб обмежити доступ цих банків до ДС НБУ. Як результат, обидві фінансові групи висмоктують прибутки по обидві боки фронту.

Я б легко міг довести кількість скелетів і мумій у шафах НБУ і до 20.

Але думаю, що читачу вже і так зрозуміло, що **Україна у 2022 році заплатила дуже високу ціну за стабільність**, яка сама по собі у формі інфляції на рівні 26,6% та зростання курсу гривні до ВКВ майже на 40% є **спірним досягненням**.

Своєї тактичної мети – підвищити привабливість гривневих активів – НБУ так і не досяг.

Ставки за гривневими депозитами в більшості банків менші за прогнозовану інфляцію, а навіть якщо і трохи вищі, то в умовах війни гривневі активи не можуть зацікавити населення та бізнес премією в 1-3 п.п. за ризик.

Перейдемо краще до того, **чому стався цей бардак?**

А) Голова НБУ Андрій ***Пишний***, який мав би контролювати свою команду (Правління НБУ), не має макроекономічного досвіду.

> — Очолювати Ощадкасу маючи юридичну освіту – це зовсім не те саме, що управляти центральним банком країни. Відсутність фаху і досвіду зробила неможливим належний контроль з його боку.

Б) Відповідно до статті 100 Конституції України: «Рада Національного банку України розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснює контроль за її проведенням».

> — Андрій ***Пишний*** через своїх посіпак у парламенті у другій половині 2022 року протягнув до Ради НБУ своїх колишніх колег, чим порушив баланс голосів в Раді НБУ, на яку покладено контроль за ГКП. Навіть ті члени Ради НБУ, хто бачить це неподобство, не можуть переломити ситуацію.

В) При відмові контролю з боку Ради НБУ, функцію контролю мав би підхопити профільний комітет Верховної Ради, але його очільник Данило ***Гетманцев*** замість критичної оцінки роботи НБУ в своїх Телеграм-каналах вихваляє НБУ.

> — Данило ***Гетманцев*** не має необхідної освіти, досвіду та практики, щоб адекватно оцінювати роботу НБУ. В фінансовому комітеті Верховної Ради є здібні і фахові хлопці і дівчата, але їм також затикають рота, і назовні потрапляють тільки оцінки, які вигідні Правлінню НБУ. Цікаво, що у своїх внутрішніх оглядах ЗМІ, які готуються для працівників, НБУ нещодавно подавав новини від Гетманцева про НБУ в розділі «Новини, згенеровані НБУ».

Що ж далі? А далі буде ще цікавіше.

Уявіть, що ЗСУ подарують нам перемогу і ми вийдемо на кордони 1991 року. Уявіть, що команда Президента та МЗС доб’ються, що Україна буде отримувати +50 млрд доларів на рік на відновлення (цілком реальна цифра). Припустимо 50% (25 млрд доларів) буде проходити через валютний ринок. 25*40,0= 1,0 трлн грн.

Довідково:

> *— вся готівкова і безготівкова гривня в обігу у червні 2023 року дорівнювала 1,57 трлн грн.*

Якщо наше «монетарне піаніно» не буде налаштоване на прийняття таких обсягів зовнішніх ін’єкцій, то ніякого відновлення не буде.

— НБУ буде сидіти на двох мішках з грошима (ЗВР та ДС НБУ) і співати нам «пісні про фінансову стабільність і що вона дешевою не буває».

Інфляція може і буде на рівні 0%, але розвалені Бахмут і Маріуполь будуть роками очікувати інвестицій на відновлення.

— Ми поступово увійшли в ситуацію, коли керувати в Україні грошовим обігом за підручниками неможливо.

Нас про це регулярно сповіщають співаючі скелети в шафі регулятора:

— рекордні ЗВР, великі витрати на ДС НБУ, датування роботи НБУ з бюджету, слабка транспарентність монетарного процесу, поява в системі контролю «пов'язаних з головою НБУ осіб» і т.д.

Часу

1) — перелаштувати це старе монетарне піаніно, яке будували ***Ющенко***, ***Стельмах*** та ***Гонтарєва***, дуже мало, але щоб це зробити, потрібно

2) — почати принаймні з офіційного **визнання помилок, а воно відсутнє**.

***

№ 2.835

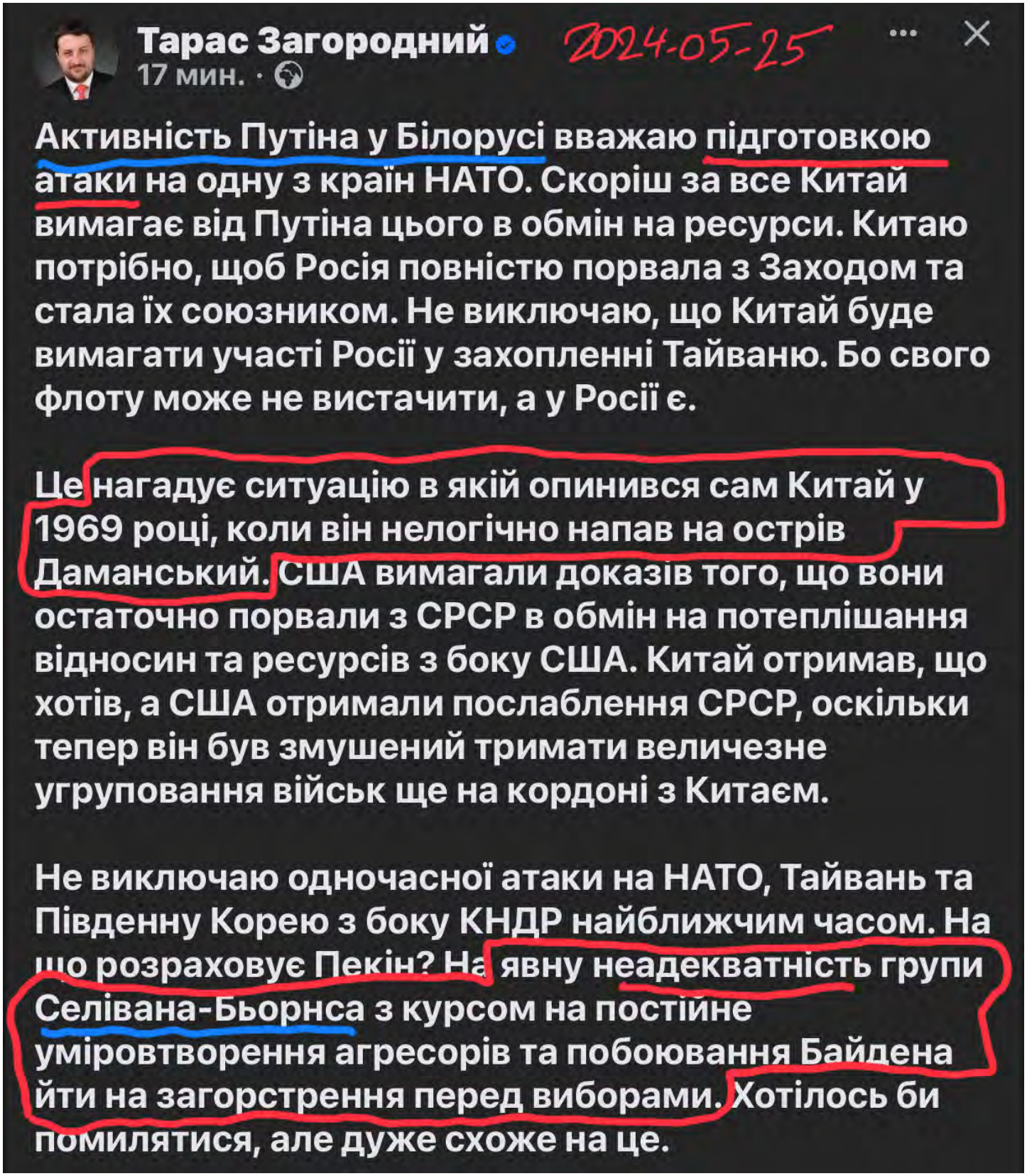

***

№ 2.836

О многомерности Вселенной и работе со Стивеном Хокингом: интервью с физиком А.И.Жуком

11.10.2022

Анастасия Гужва

Вашему вниманию интервью с украинским ученым, физиком-теоретиком, доктором физико-математических наук Александром Ивановичем Жуком. Ученый рассказал о своей работе в ЦЕРНе, знакомстве со Стивеном Хокингом и о теории многомерности нашей Вселенной, которая является основным направлением его научной работы.

***

— Александр Иванович, чтобы познакомить вас с нашими читателями, пару слов о себе. Как решили стать на путь науки? Когда вас заинтересовала физика?

— Сыграли два фактора. Во-первых, была хорошая школа в Грозном (в Грозном было много эвакуированных преподавателей из Киева, которые там так и остались после войны). Во-вторых, в 60-ые-70-ые годы прошлого столетия физика была престижной в СССР. На физические факультеты были большие конкурсы, особенно в престижных вузах, типа МГУ, МИФИ, МФТИ, … В ОГУ было тоже не просто поступить на физфак.

Поэтому я в выборе профессии не сомневался. Сложней было выбрать направление в физике. Я выбрал теоретическую физику, точнее, теорию гравитации и космологию.

— В свете Нобелевской недели, хочу вас попросить прокомментировать Нобелевскую премию по физике. Ваши мысли по этому поводу? Знаю, что один из Лауреатов (Ален Аспе) неравенством Белла занимался еще в 1980-х…

— На очень малых масштабах мир совсем не похож на наш. Наши обычные представления там не работают. Это царство квантовой теории. Однако, мы можем экспериментально наблюдать проявления свойств этого мира. Для описания этих проявлений и была создана квантовая механика и квантовая теория поля. Создав эти теории, стало возможно предсказывать новые эффекты, и тем самым, проверять насколько эти теории корректны. Мы сейчас знаем, что во многом, правильно описываем квантовый мир. Например, об этом говорят результаты работы Большого адронного коллайдера в ЦЕРНе. Однако наши знания еще далеко не полны. Поэтому очень важно проявлять новые свойства квантового мира. Нобелевская премия этого года по физике присуждена именно за открытие новых фундаментальных свойств квантовой механики, подтвержденных на эксперименте. Речь идет, например, о квантовой телепортации, когда происходит передача информации на произвольно большое расстояние без передачи энергии или вещества (в отличии от телепортации, описанной в фантастической литературе). Это свойство предполагают использовать в квантовой криптографии.

— А как вы считаете, с чем связан тот факт, что ученых отметили только сейчас? Ведь работами, за которые их отметили, они занимались 20-40 лет назад.

— Я думаю, что это больше вопрос к Нобелевскому комитету, на что они опираются в своих решениях. На самом деле, очень важны экспериментальные подтверждения, например, тот же Питр Хиггс ведь тоже предсказал частицу Хиггса почти за 50 лет до того, как это было экспериментально подтверждено, и за что ему в итоге дали Нобелевскую премию. Ну а какую очередность выбирает Нобелевский комитет, кого они выдвигают, кого посчитают более важным, это, в какой-то степени лотерея. У них там своя политика.

— Мы можем предположить, что после этой награды в область квантовой криптографии последует больше финансовых и ресурсных вложений?

— Безусловно. Нобелевская премия всегда является толчком для исследований в отмеченном направлении. Общественный резонансесть и он продолжиться еще какое-то время, а соответственно для исследований в этой области будет легче получить финансирование. Под Нобелевских лауреатов могут выделять соответствующие институты и финансирование. Поэтому да, я думаю, что это направление будет сейчас более активно развиваться.

— Знаю, что ваши основные работы касаются моделей многомерной Вселенной. Это очень интересная тема, которая, пожалуй, будоражит многих. Почему выбрали именно такое направление работы? Возможно, можете поделиться вашими достижениями в этой области?

— Идея о возможности существования дополнительных (помимо известных нам 3-х: длина, ширина и высота) измерений является не новой. Она обсуждалась еще в 60-е годы прошлого столетия. Конечно, в нашей повседневной жизни мы не наблюдаем дополнительные измерения. Однако, можно довольно просто объяснить этот парадокс: наш мир только кажется 3-х мерным. Представим, например муравья на поверхности цилиндра. Если цилиндр имеет большой диаметр, и муравей может бегать по нему во всех направлениях, то мир для него 2-мерный. Но если диаметр уменьшить настолько, что муравей будет бегать только вдоль образующей цилиндра, то мир для него станет эффективно 1-мерным. То-есть дополнительные измерения не видны для нас, т.к. они очень малы. Это один из возможных сценариев описания ненаблюдаемости дополнительных измерений.

Важно отметить, что современные теории суперструн и супергравитации можно построить непротиворечивым образом только при наличии дополнительных измерений. Также одно из важных направлений исследований на Большом адронном коллайдере (БАК) состоит в поиске дополнительных измерений. Их можно обнаружить на эксперименте, если вдруг пропадет часть частиц/энергии. Эта пропажа объяснится за счет исчезновения в дополнительном пространстве. Однако, энергия частиц должна быть очень большой, чтобы длина их волны стала сравнима с размером дополнительного пространства. Для этого и нужен БАК с его колоссальной энергией. До сих пор таких событий не удалось обнаружить. Это позволяет наложить ограничения на размер дополнительных пространств.

Мои исследования в этой области были направлены на обнаружение наблюдаемых следствий существования дополнительных измерений. Было, например, показано, что и темную энергию, и темную материю можно объяснить за счет существования дополнительных измерений.

— Знаю, что вы работали на БАКе, расскажите об этом подробнее. Как происходил отбор для работы в ЦЕРНе? И какие задачи стояли у проекта, когда вы были там?

— На БАКе я работаю регулярно с 2007 года. Отбор тут чисто на личных контактах. Меня знают, поэтому и приглашают. Последний раз я был там две недели назад. Мои исследования в ЦЕРНе не связаны непосредственно с экспериментом. Я работаю в отделе теоретической физики ЦЕРНа. Занимаюсь там теми же вопросами, что, например, и в астрономической обсерватории ОНУ, т.е. это проблемы астрофизики, космологии, гравитации. Моя основная

задача в ЦЕРНе – это контакты с учеными, обсуждение результатов и выступления на семинарах.

— Из последних сообщений известно, что из-за энергетического кризиса БАК собираются остановить на две недели раньше срока. К 2023 году мощность ускорительного комплекса хотят сократить на 20%. Какие в связи с этим настроения у исследователей в ЦЕРНе и насколько это может помешать выполнению поставленных задач?

— Мы получим меньше данных, т.к. в этом цикле на целый месяц сократится срок работы ускорителя. Остановку БАК используют для профилактических работ и подготовки к намеченным экспериментам. Поэтому, эта остановка существенно не скажется на работе. К сожалению, мы вынуждены подстраиваться к сложившимся обстоятельствам. Хочу подчеркнуть, что энергию частиц в пучке после включения в следующем году понижать не собираются. Иначе теряется основной смысл работы БАК.

— Расскажите над чем вы работаете сейчас?

— Сейчас я занимаюсь исследованием формирования крупномасштабной структуры нашей Вселенной. Хорошо известно, что Вселенная заполнена галактиками, группами галактик. Все эти структуры образуют сеть из переплетающихся нитей с большими пустотами между ними. Одна из основных задач космологии заключается в объяснении происхождения этой структуры. Очевидно, что гравитационные силы играют здесь определяющую роль. Поэтому основной объект моих исследований – это изучение свойств гравитационного взаимодействия на астрофизических и космологических масштабах.

— Знаю, что у вас есть опыт работы в институтах Италии и Испании, и сейчас еще и Германии. Что можете отметить о специфике работы института науки в этих странах, в сравнении с Украиной. Что бы можно было внедрить у нас?

— Как я уже отметил выше, вся моя работа за рубежом основана на личных контактах.

Все началось в 1987 году, когда я приехал работать в течение года в Кембриджский университет по приглашению Стивена ***Хокинга***. Потом были частые визиты в университеты и исследовательские центры Германии, Испании, США, Португалии, Швейцарии, Бразилии. В течение 12 лет я был старшим ассоциированным членом Международного центра теоретической физики (ICTP) в Триесте. Сейчас я работаю в Германии, в Центре по изучению сложных систем (CASUS).

Все эти места отличаются от того, что сложилось за последние 30 лет в Украине, хорошими условиями работы и достойной оплатой.

Не секрет, что **украинские ученые низведены до уровня нищенского существования**.

Я имею в виду ученых и преподавателей, которые занимаются научной работой.

Конечно, **данная ситуация привела у тому, что во многих вузах сильно расцвели коррупционные схемы**.

Красиво жить не запретишь!

> — Особенно это касается гуманитарных специальностей. Но это другая история.

Все это привело к тому, что у нас **катастрофическая ситуация**.

Мы **уже прошли точку невозврата**.

Практически не осталось хороших ученных среднего возраста. Если кто и остался, вынужден искать дополнительный заработок, а не концентрироваться на науке. По этой причине все мои аспиранты сейчас работают за рубежом. Остались пожилые и очень пожилые ученые и преподаватели. Это поколение уже уходит. Некому преподавать. Закрываются целые научные школы. В ОНУ исчезла кафедра астрономии (слилась с кафедрой теоретической физики). Исчез физический факультет! Слился с институтом математики.

Сейчас у нас война. Это еще более усугубило ситуацию. Но это понятно.

Вопрос теперь в том, **как возродить науку после окончания войны**.

Очевидно, что без развития фундаментальной науки, без преподавания ее на высоком уровне на естественно-научных и инженерных факультетах не будет у нас сильного военно-промышленного комплекса. Очень надеюсь, что наше государство после войны повернется, наконец, лицом к науке!

— Не могу не остановиться на такой личности как Стивен Хокинг. Расскажите, как вы попали в его поле зрения? И над чем работали в Кембридже?

— Это были 1980-е. Я тогда был аспирантом в Физическом институте имени П. Н. Лебедева. В институте организовали цикл семинаров по квантовой гравитации и пригласили Хокинга. А я, будучи аспирантом Валерия Павловича Фролова, помогал Хокингу в тот момент: водил его по Москве, по экскурсиям, переводил. Вот тогда с ним и познакомились. Потом он еще раз приезжал. Несмотря на его физическое состояние, он вел достаточно активный образ жизни. Он путешествовал по многим странам, что было очень непросто: его всегда сопровождали две медсестры и команда помощников.

Когда я с ним познакомился, он еще мог немного разговаривать. Но английский Хокинга, из-за его физического состояния, требовал перевода на «нормальный» английский, который осуществлял, приехавший с ним аспирант. Со временем состояние Хокинга ухудшалось, и, когда я приехал к нему в Кембридж, он уже говорил только с помощью синтезатора речи или просто выводил ответ на небольшой дисплей перед ним. Достаточно сложно так общаться, так как нет живой беседы.

Хокинг предложил мне заняться проблемами квантовой космологии, которую он в тот момент активно развивал. До этого я больше занимался физикой черных дыр. Стив поставил мне задачу исследования свойств волновой функции Вселенной, заполненной скалярным полем. По результатам этого исследования была опубликована научная статья.

Работа у Хокинга стала для меня толчком для перехода к многомерной квантовой космологии.

И **после этого у меня появилось много личных контактов, которые и позволили получить опыт работы в университетах разных стран**.

***

№ 2.837

Владимир Зеленский, президент Украины: «Никто не выдержит полномасштабной войны с Россией в одиночку»

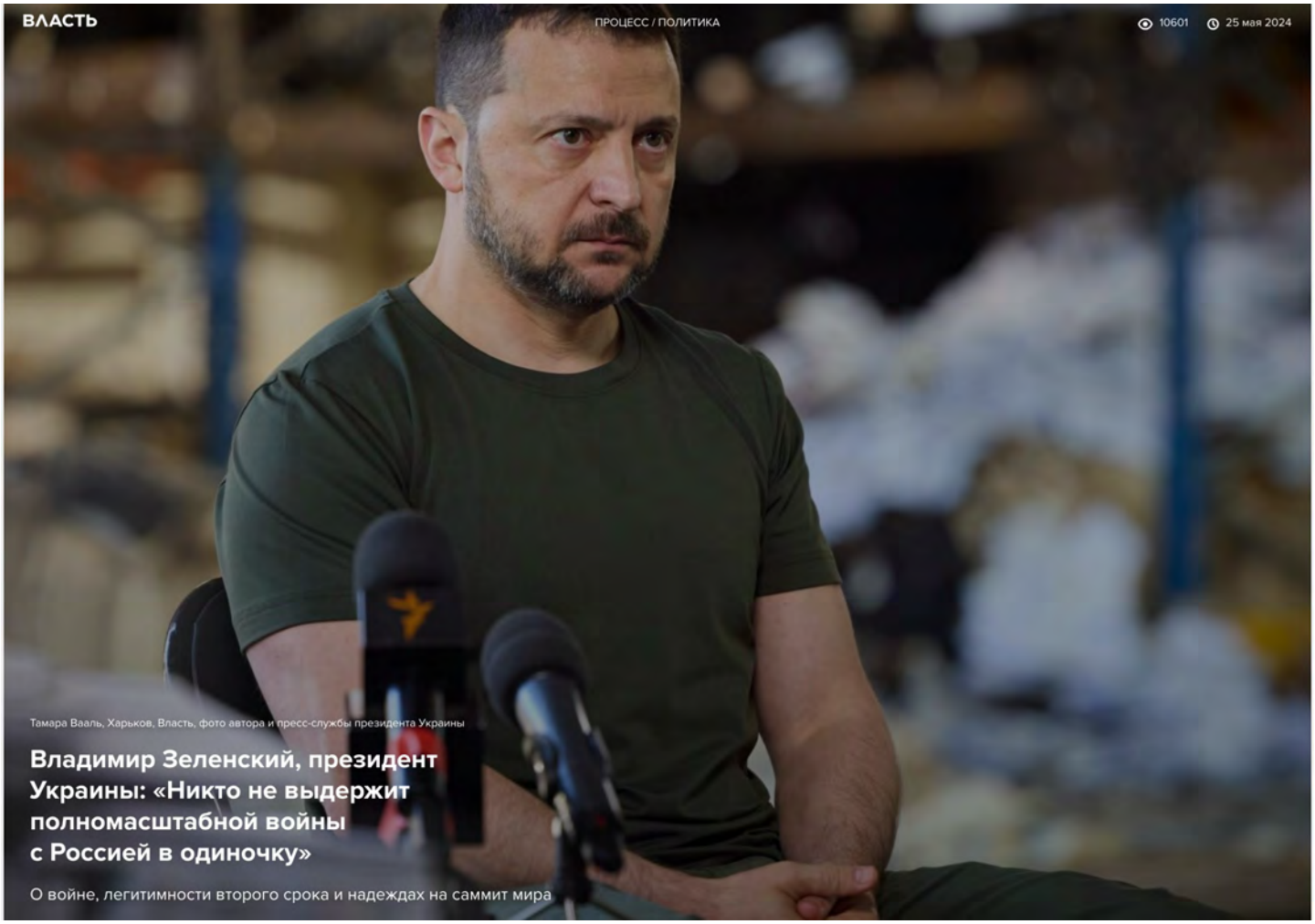

2024-05-25

Тамара Вааль, Харьков, Власть, фото автора и пресс-службы президента Украины

О войне, легитимности второго срока и надеждах на саммит мира

Это интервью должно было состояться в пятницу в Киеве в офисе президента Украины Владимира Зеленского. Но планы резко изменились: в четверг журналистам из Казахстана, Кыргызстана и Узбекистана сообщили, что президент срочно уезжает и предложили поехать с ним «на восток». Через два часа, ровно в 22:30, мы стояли на одном из вокзалов Киева. После досмотра нас сопроводили в последний «резервный вагон». Знали мы немного: в пункт назначения прибудем в 8:30 утра, но на вопрос, что это за пункт назначения, говорили «увидите». Это оказался Харьков, по которому накануне, 23 мая, нанесли удар российские войска.

Интервью прошло в здании типографии, разрушенной накануне ракетой С-300, здесь погибли семь человек, более 20 были ранены.

Владимир Зеленский ответил на вопросы центральноазиатских СМИ о том, почему впервые решил поговорить с ними, о саммите мира и решениях, которые могут быть там приняты, о приглашенных лидерах государств, о легитимности своего второго срока и многом другом.

1. «Мы считаем, что под ударом прежде всего балтийские страны»

Президент Украины сразу признается, что ***ему стало очень сложно говорить по-русски*** и что он согласился давать интервью на русском языке, потому что это была «ваша просьба и предложение и потому что вы не из России».

— Тамара Вааль, Казахстан, «Власть»: Последние два года и три месяца в Украину приезжали журналисты из стран Центральной Азии. Они делали хорошие репортажи и интервью. Часть из них делали запросы на интервью с вами. Тем не менее, по понятным причинам, вероятно, из-за отсутствия времени, ответа не было. Почему вы сейчас позвали журналистов из Центральной Азии?

— Владимир Зеленский: Я считаю, что важно, чтобы вы получили информацию, своими глазами все увидели, чтобы никто не продвигал свои нарративы, русские нарративы. И **я не хочу ничего вам говорить информационного, я хочу, чтобы вы все это увидели**, сами посмотрели, поездили.

Для меня очень важно, чтобы в ваших странах люди видели реальные последствия войны, то, что приносит русский мир и что он однозначно будет пытаться принести на территорию ваших стран.

Я ни в коем случае **не хочу никого пугать**, мне кажется, что тот, кто информирован и предупрежден, он более сильный.

И поэтому я считаю, что

> — все, что они делают и говорят, например, что мы «дружим с Казахстаном, Узбекистаном, это наши братья и т.д.» — это все ложь. Поверьте, что это все произойдет за одну секунду: сначала оккупация чего-то, особенно там, где есть русские, где есть за что зацепиться. Я не к тому, что должны быть гонения на те или иные меньшинства или сообщества, которые есть на территории ваших стран. Но все закончится тем, что им нужна просто причина. Затем оккупация какого-то района. Скажут, что мы просто как бы успокаиваем, мы просто помогаем, а конец понятен. Если ваши люди, вы, будете сопротивляться стать частью России, вас неминуемо ждет полномасштабное вторжение, и, конечно же, ждут смерти и война.

Мы считаем, что под ударом прежде всего балтийские страны — Эстония, Литва, Латвия, и мы об этом говорили всем нашим партнерам. На этих странах можно попробовать проверить реакцию НАТО на вторжение или незаконное пересечение границы этих стран со стороны России.

Вчера-позавчера, мне кажется, это уже произошло, они [Россия] отодвигали буи, было пересечение морских границ. Реакции никакой не было, соответственно, потому что страны НАТО очень-очень осторожны. А России это и надо — показать силу. Мы получаем информацию о том, что среди их приоритетов балтийские страны, Молдова, Казахстан — это самые близкие цели Российской Федерации.

— Гульнара Бажкенова, Казахстан: Наши страны входят в Евразийский союз, Таможенный союз, Военный союз, ОДКБ. То есть это все-таки отношения стратегического партнерства и союзничества с Россией. Означает ли это для вас как минимум автоматическое недоверие к этим странам? А как максимум, что это уже почти враги, особенно в условиях нарастающего блокового мышления из-за разделения мира.

— Владимир Зеленский: Я не считаю, что страны, которые с нами не воюют, для нас враги. Я бы очень хотел, чтобы вы были нам друзьями. Я считаю, что ваши народы нам друзья. Я бы очень хотел, чтобы политика стран была дружественной по отношению к Украине. Мы точно не воюем, и мы точно не должны [этого делать]. Даже если кто-то не хочет дружить, то нужно сотрудничать. Нужно уметь жить в мире справедливом, честном, уважая ценности, уважая независимость, демократию и ваш выбор, ваш язык, вашу культуру.

Мне интересно побывать у вас, мне интересно познакомиться с вашей историей, культурой, с людьми. Мы получали очень много донаций из ваших стран, от обычных людей, которые просто помогали. И мне кажется, что у нас исторически есть много общего. Когда мы возвращаемся к истории, я всегда ищу, что может объединять наших людей, а не что может разъединить.

Что касается союза — военного и стратегического — с Россией, то стратегического союза с Путиным не может быть ни у одной из ваших стран.

Вы все под ударами на 100%. Сегодня ОДКБ и другие структуры — возможность влиять на ваши страны. Ваши страны сегодня не влияют на политику Кремля и Россию. Россия больше, экономически и военно она сильнее, чем ваши страны. А это всегда для них максимальная возможность ограничивать вашу независимость.

Поэтому я считаю, что

> — связи ваших государств на уровне лидеров с Россией есть именно из-за того, что они пытаются балансировать. **Они боятся Путина.**

Это же пример не Центральной Азии, не только азиатского направления или Глобального Юга. На протяжении долгого времени это была тенденция во всем мире. Все находили баланс с русскими, с их политикой —

экономической, военной и так далее, чтобы не будить зверя. Но дело в том, что зверь никого не спрашивает: он просыпается, когда хочет.

Путину абсолютно наплевать на понимание человеческой жизни. Мало того, ему наплевать на то, кто на каком языке говорит. Ему наплевать и на своих людей, как на гражданских, так и на военных.

Их прорыв в направлении Харькова, который произошел чуть больше двух недель назад, [закончился] военными жертвами 1 к 8, один украинец на восемь русских.

И скажите, где-то там дается эта статистика, ему интересны [потери людей] или нет? До этого в неделю было порядка 2-3 тыс. жертв — я постоянно получаю аналитику об убийстве русских военных. 2-3 тыс. семей потеряли своих детей. Да ему абсолютно наплевать. Путин в это время в бане находится, или где он там — в СПА, который показывали не единожды? Он в это время занимается совершенно другим. Но ручки он свои маленькие не отмоет, конечно, от всего этого кровопролития.

Вопрос в том, чтобы мир не посыпался. Мир должен объединяться, [иначе] не выдержит ни одна из стран: ни Кыргызстан, ни Казахстан, у которого хорошие связи с Китаем. Никто не выдержит полномасштабной войны с русскими в одиночку. И Украина [действует не в одиночку]. Украина борется вместе со своими людьми.

В начале полномасштабного вторжения мы были одни, мы были сами.

Потом мы договорились с партнерами:

> — где-то санкции [были запущены], где-то оружие [нам предоставили] и так далее.

Разве надо еще кому-то пробовать испытывать [судьбу]: а вот, может быть, к нам Путин относится по-другому? А может быть, нужно всем делать так, чтобы он думал о своем выживании и о своей безопасности? Чтобы русские думали о том, как им не потерять независимость своей страны, не угрожая, просто показать, какой мир объединенный, какой он сильный? Мне кажется, в этом задача.

Я просил президента Байдена (президент США Джо Байден — В.) и Европейский союз ввести санкции против Кремля, Путина, его окружения, энергетики [России] до момента вторжения, чтобы он знал, что будет больно. Чтобы их люди знали, что будет больно экономически.

Но никто нас не слышал.

Все сказали, что нет: сначала шаг [должны сделать] русские, а потом мы сделаем соответствующие шаги.

И что в итоге? В итоге большие человеческие потери, невосполнимые.

И мне кажется, что вот это катастрофа. Мне кажется, мы сидим с вами в разрухе. Убитые люди, судьбы, издевательства. Какой позитив? Вы лишь слышите, что где-то там, далеко, будет очередной удар.

— Адиль Турдукулов, Кыргызстан: Я уверен, что независимость и суверенитет Украины — это равно независимости и суверенитету стран Центральной Азии, включая мой Кыргызстан. Но я бы хотел сделать какое-то критическое замечание в части того, что вы всегда говорите о том, что вы на фронтире борьбы по защите европейских ценностей и Европы, их разрушений. Но мне кажется, вы на переднем краю сохранности стран бывшего Советского Союза, как вы правильно заметили: стран Балтии, Молдовы и стран Центральной Азии. Что бы вы хотели донести до лидеров из стран Центральной Азии? Потому что мы занимаем нейтральную позицию в отношении войны в Украине — мы не поддерживаем, но и не отрицаем ее. В то же время усиливается давление Запада, чтобы мы не обходили санкции. Поэтому увенчается ли для нас успехом попытка пройти между двух огней?

— Владимир Зеленский: Я считаю, что нет. Потому что мы не [создаем ситуацию] между двух огней. Я не считаю, что мы, как будущая часть — я верю в это — Европейского союза, являемся этим огнем. Я знаю, что мы и страны Центральной Азии не только друзья — у нас абсолютно одинаковые ценности. Мы одинаково любим детей, одинаково любим свободу, просто жить. И мне кажется, что мы как раз боремся за то, чтобы жить. И я уверен, что любой человек думает о том, чтобы жить так, как он хочет. Ведь это же нас и отличает от рабства. А иначе что вообще? Что мы защищаем? Просто свой выбор. Нам родители дали эту жизнь. И точно не Путину ее отбирать. Не Путину решать, как жить. Мне кажется это то, что нас объединяет.

Экономика, санкции — то, где ваши страны или политические лидеры балансируют, — ничего не дадут. Что они выиграют? Деньги? Ну сегодня они есть — завтра их нет. Послезавтра вы нашли какую-то энергетику, альтернативную нефти и газу. И те, кто зарабатывает на нефти и газе, перестанут зарабатывать. Но ценности — дружба между людьми, уважение — они вечные. Мне кажется эти моральные ценности очень важны.

Еще мне кажется, что ваши лидеры не совсем [держат] баланс. Я считаю, что они больше [склоняются] в российскую сторону из-за страха перед Кремлем. Объясню почему. Я очень надеюсь, что это поменяется, я вообще не к тому, чтобы кого-то упрекать. Мы свой выбор сделали, мы боремся. И я просто делюсь тем, что наболело.

Вот пример: **мы делаем саммит мира**, какие-то первые шаги.

Они как первые шаги у маленького ребенка — очень неустойчивые, но очень важно, чтобы их поддерживали. Это правильные шаги, они точно вперед, они точно к миру. Они точно не к войне. Мы приглашаем лидеров, абсолютно свободно и всех лидеров, которые раньше за одним столом не сидели. У кого-то свои интересы. Кто-то вводил санкции, а кто-то нет. Мы пригласили всех, также и лидеров [стран] Центральной Азии. Мы всех хотим видеть на этом саммите. Что тут страшного? Тут страшно только то, что не будет Путина. Все. Представьте себе, может ли Путин [из-за участия в саммите] поехать танками на одну из стран Центральной Азии? Из-за этого нет — этого мало. Тогда скажите, чего боятся те, кто не присоединяется? Боятся потерять что-то. Боятся потерять даже те отношения, которые есть с сегодняшним Кремлем. Это не помогает закончить войну.

Представьте себе, что, не дай бог, одна из ваших стран окажется в ситуации нашей. Ваши страны, ваш народ смотрел бы на те страны, которые их не поддерживают. То есть поддерживают, но не присоединяются. Многие санкции вводят правительства. Да, но ведь саммит мира — это про мир, это же вообще про диалог. Представьте себе, что вы в одиночестве боретесь против агрессора, неважно какого агрессора. Мне кажется, что это слабость. Конечно же, мы хотели бы, чтобы лидеры центральноазиатских стран обязательно были, чтобы они поддержали само событие. Я даже не против, если они скажут, что у них свое видение.

2. «У нас самый неадекватный враг, которого можно было представить за 100 лет»

— Азамат Тусыпбеков, Кыргызстан: Оцените уровень отношений Кыргызстана и Украины, и что нужно сделать, чтобы их улучшить? Я понимаю, сейчас идет война, но мы должны думать вперед на лет 10-20, когда Украина станет одной из важных стран в Европе. И я думаю, что нужно сейчас начинать сотрудничать в этом смысле. Как вы думаете, что нужно сделать нам всем, чтобы поднимать уровень отношений на более высокий?

— Владимир Зеленский: Я, конечно, могу находить различные слова и риторические или словесные обходы, чтобы не ответить на ваш вопрос, но я не буду. Ваши страны даже боятся, чтобы я был у вас, боятся реакции Путина. Как вы считаете, это сближает? Ну на каких-то международных майданчиках, на площадках, конечно, мы пересекаемся, но честно, к сожалению, есть то, что есть. Что может сближать? Сначала разговор, а потом уже контакт, просто не бойтесь, я не такой страшный, а Путин не настолько сильный и точно не вечный.

Все ваши страны, народы переживут Кремль, и все переживут Путина, 100%. Поэтому я тоже думаю, что нужно думать о том, что будет через 10-20 лет между людьми наших стран. Если кто-то кого-то не уважает, не будет ни

контрактов, ни экономик — ничего не будет, будут визы, границы, очереди, не будет самолетов, не будет большого количества рейсов. А если люди уважают друг друга, все будет очень быстро. Я очень открытый человек, мне нечего скрывать, я знаю, что мне нужно усиливать дружбу Украины с другими странами, для этого я всегда готов идти на первый шаг.

Бывают у всех свои вызовы, я с уважением к этому отношусь, действительно бывают сложности, но когда какой-то лидер не приезжает в Украину, я всегда говорю: я готов, не потому что я люблю путешествовать, у меня полно своих дел. У нас самый неадекватный враг, которого можно было представить за 100 лет. Я знаю, что дружба между нами — странами Центральной Азии — усилит Украину, любую из стран это точно усилит. Но что скажет Путин? Представьте себе. Я бы очень хотел, чтобы у нас было больше встреч, был диалог на уровне лидеров стран. Люди всегда договорятся, и я в этом абсолютно уверен.

3. «Я делаю максимум для того, чтобы оставаться человеком»

— Журналист из Узбекистана (попросил не указывать его имя): Больше философский вопрос к вам. Персонаж Василия Голобородько, гражданина Украины Зеленского и президента Украины Зеленского — что их объединяет в данный момент, в чем их различие в характере, в принципах и так далее? И как вообще большая политика изменила вас как личность?

— Владимир Зеленский: Война поменяла, не большая политика или малая — бог его знает, что это такое, — война поменяла очень сильно. Ценности, главные, которые есть: страна, семья, дом, дети — это номер один, как я и сказал; мы иногда думаем про оборот между странами, как увеличить, подписать десять контрактов, построить какие-то различные пути сообщения, на самом деле ценности — они другие, жизнь — самая большая ценность.

Я просто очень люблю и семью, и народ наш очень люблю, и поэтому это самая главная ценность. Поэтому поменялись приоритеты, я не думаю, что ценности поменялись. Я уверен, что самое главное — не потерять человеку ценности, оставаться человеком. Я считаю, что я делаю максимум, это не так просто, чтобы остаться человеком. А то, что ценности, да, лишнее отпало — правда. К сожалению, по пути, а путь сложный, многие близкие люди и родные тоже отпали по разным причинам: у меня просто нет времени на некоторые сантименты, не потому что кто-то хороший, кто-то плохой — не все могут выдержать. Ну а меня выбирали люди, у меня, по большому счету, нет возможности выдерживать или не выдерживать — этого выбора у меня нет, поэтому я обязан это делать, и я это делаю с удовольствием, с честью.

— Айбек Бийбосун, Кыргызстан: У Кыргызстана и Украины много общего, мы входили в состав СССР, мы пережили несколько народных революций. И, как я заметил, и вы подметили, кыргызстанцы, как и украинцы, любят свободу, и у нас есть стремление к демократии. В данное время Украина воюет за свою свободу, а страны Центральной Азии остаются в политической и экономической орбите России. Что бы вы посоветовали лидерам стран ЦА и народу?

— Владимир Зеленский: В 1991 году мы получили независимость, но мы за нее не сражались. Наверное, прошлые поколения сражались, но не всегда успешно, но в 1991 году мы восстановили независимость. И сейчас мы проходим тяжелейшую борьбу за нее. Она ведь разная. И это не просто громкие слова про язык, культуру и так далее. Независимость в голове. Что ты свободный человек, ведь это так важно и ценно, что ты сам живешь и выбираешь, где жить, кого любить, где работать — это важно, в этом и есть свобода. И мне кажется, что в этом и есть путь независимости. Но у каждой страны свой путь.

И я вам советую этот путь уже преодолевать, чтобы не пришлось потом за него бороться так больно, как это делают украинцы, уже понимая… Я привожу в пример русских, потому что это зло для нас. Но это не важно сейчас. Не связывайте себя, кроме дружбы, уважения, старайтесь не быть частью их, маленькой частью какого-то большого брата, который будет довлеть, влиять, решать и так далее. Не все наши страны могут похвастаться полезными ископаемыми, которые дают тебе даже без технологий огромные деньги. Но есть примеры стран, которые даже без этого достигли высокого уровня, потому что они независимы. Они, прежде всего, вкладываются в своих людей, в образование, в их свободу, в то, чтобы этим людям было комфортно жить и работать и они уважали свое гражданство, свою страну, свой флаг. И мне кажется, [важно] не потерять на этом пути за какими-то благами и виртуальной защитой эту идентичность.

Украина много раз находила, теряла, находила, теряла... И она всегда балансировала. Сейчас мы не балансируем. Мы независимая страна, которая борется за свою свободу против русского зла. И мы однозначно победим.

— Тамара Вааль, Казахстан: Подготовка к саммиту мира началась в 2022 году, сейчас много говорится о том, что итоговый документ принят на этом саммите не будет. Понятно, что саммит станет первым шагом в реализации вашего мирного плана. Готовы ли вы к каким-то изменениям в десяти обозначенных пунктах этого плана и что может заставить вас принять какие-то изменения в этом плане прямо сейчас или в каком-то будущем, учитывая не договороспособность вашего противника? Насколько в целом сейчас целесообразны предпринимаемые усилия и сколько придется провести таких саммитов мира, прежде чем мир придет в Украину?

— Владимир Зеленский: Мы с вами должны четко понимать, чего мы хотим достичь от этого саммита. Это три пункта из десяти, которые мы выносим на этот саммит. Там 10 пунктов не потому, что нам нравится цифра 10. Были кризисы, и они есть у нас на территории из-за того, что Россия это все к нам принесла. И я считаю, что изначально фундамент к миру должна строить страна-жертва, простите. А жертва — это Украина. Мы глубоко знаем, что нам принесла эта война, и поэтому мы хотим обратить на это внимание. И мы имеем тут первое право, я так считаю, и кто бы что ни говорил, у кого бы ни было какого-то исторического опыта в урегулировании конфликтов.

Поэтому мы показали эти пункты и решение, как мы его видим. Но мы открыты. Мы выносим три пункта, которые объединяют все страны. Многие страны, балансирующие между Россией и Украиной, говорят, что есть сложные вещи, которые без России не решаются. Мы отодвинули то, что может разъединять страны, и взяли только три пункта для первого саммита.

Пункт первый — ядерная энергетическая безопасность. То есть у нас оккупирована станция, шесть блоков, я не раз говорил, что это может быть шесть Чернобылей. Украинский менеджмент и наши технари там работают, а руководят русские. Дети украинцев сейчас в России, они заложники, и их просто не выпустят. И поэтому наши украинцы там как рабы на галерах пашут. Я не знаю, кто из них умер или нет, в какой-то момент контакт был, разрешалось давать телефон, какие-то сообщения [отправлять], чтобы знать, что человек жив, но этого ничего [сейчас] нет.

Всего в Украине 15 блоков, включая шесть оккупированных. Это серьезнейший вызов, учитывая количество различных ракетных ударов, которые беспощадно, хаотично, по-разному, но, главное, ежедневно наносит Россия.

Пункт второй — продовольственная безопасность. Здесь все заинтересованы. У нас был зерновой коридор, мы показали, как мы можем договариваться, но без возможности для русских блокировать. Мы договорились с ООН и Турцией, и формат был оговорен, как это можно делать в Черном море. После этого они документ показали русским, они что-то смотрели, на что идут, на что не идут. Тем не менее мы вышли на два разных документа одной группой людей, и коридор начал работать.

К сожалению, русские поняли, что у нас получается, и блокировали: они выскочили из этой договоренности. Но договоренность у них была не с Украиной, а с ООН и Турцией, поэтому они так долго не решались выходить из зерновой сделки. Это меня еще раз толкает к тому, что сначала должен быть договор с большим количеством партнеров, и потом несите это русским, давите на них — нет проблем. И тогда им будет очень сложно выскакивать из договоренностей, особенно если среди партнеров есть большие страны,

которые имеют взаимные с русскими экономические интересы. В этом глобальная идея. Не в количестве пунктов, а в структуре договоренностей.

Третий пункт — обмен всех на всех и возвращение детей, которых Россия силой вывезла на свою территорию. Это тысячи детей, ни одна институция ООН не занимается сегодня этим пунктом. Неспособна, или нет допуска, или боятся русских. Детей мы возвращаем разными форматами, катарцы нам помогали и так далее.

Этот саммит мы назвали инаугурационным, но мы хотим не просто поздороваться, но иметь хотя бы три пункта, чтобы хоть как-то двигаться вперед.

Будут страны, ответственные за техническую проработку этих трех пунктов. Это самое главное, чего я жду от этого саммита, и, конечно, есть еще один опасный аспект. Неприезд лидеров — по данным всех разведок, русские занимаются тем, чтобы сорвать саммит, возможность приезда лидеров, максимально показать нелегитимность этого саммита, показать, что большая часть лидеров, дай бог ваши лидеры тоже нас услышат, не поддерживает саммит. Для того чтобы уйти от любых шагов к окончанию войны и забрать инициативу в свои руки, для того, чтобы базироваться на их ультиматумах об окончании войны.

Мы знаем, кого они просят, с какими странами встречаются, их диалоги с Китаем, дураков нет, и разведки есть. Мы понимаем, что они делают. Они — просто развал, сам по себе «совок», который не способен убрать мусор в своем доме, а лезет в чужой дом. Это вопрос их желания постоянных разрушений, а не созиданий. Но как бы сложно нам ни было, мы проведем саммит.

4. Китай должен защищать Украину

— Гульнара Бажкенова, Казахстан: Китай — это наш огромный сосед, который играет огромную роль во взаимоотношениях с Россией, но Китая на саммите мира, скорее всего, не будет. Недавно Владимир Путин совершил визит в Пекин, его принимали на самом высоком уровне. Почему Украина не предпринимает каких-то видимых успешных дипломатических усилий, чтобы привлечь эту страну к решению проблемы, потому что, на мой взгляд, она, как никто другой, может повлиять на возможность переговоров, перемирия?

— Владимир Зеленский: Что мы не предпринимаем? Ну скажите, что должен сделать президент воюющей страны, чтобы привлечь на свою сторону, даже не на свою, на сторону окончания войны, чтобы Украина была услышана в Китае? Что я должен сделать?

Пригласить их лидера — сделано. Запрос мой встретиться с руководителем Китая — сделано. Звонки с лидером Китая проведены. Я понимаю, но Китай балансирует между русскими и Украиной. И я бы сказал, что в их понимании — между русскими и Западом. Это немножко такое, как вам сказать… Мы не какая-то там страна. Я вообще считаю, что не существует «каких-то там стран». Каждая страна важна. Это большой механизм и каждый винтик так важен. Поэтому, когда позиция той или иной страны — это между Россией и Америкой, это уничижительное отношение к Украине и украинцам. Это не война между Россией и Америкой. Это война между Россией и Украиной. Я с большим уважением отношусь к Китаю, к людям Китая, ко всему тому, чему они достигли и экономически, и технологически.

Вы понимаете, что если Китай не приедет на саммит, а после этого русские говорят, мы готовы к какому-то саммиту, и Китай говорит: «Мы поддерживаем усилия России». Ну как это? Разве это честно? Разве это балансировать между? Я не говорю уже о том, что таким странам, как Китай, нужно защищать Украину. Потому что на нас напали. Потому что когда Китай говорит о том, что нужно уважать территориальную целостность, — это самое важное. Так разве РФ под руководством Путина не нарушила нашу территориальную целостность, именно наш суверенитет?

Китай — один из больших игроков — обещал независимой Украине безопасность в Будапештском меморандуме, и именно базируясь на том, что Украина отдавала ядерное оружие взамен на свою безопасность; где все наши гаранты, где все эти страны, которые должны были защищать нашу независимость?

Если бы у Украины было ядерное оружие, разве напала бы на нас Россия? Нет. Так зачем говорить о балансе между нашими странами?

Китай должен защищать Украину.

Украина, в долгой борьбе за свою свободу и независимость, уже рассчитывает не на защиту со стороны Китая, а на то, чтобы Китай балансировал и на саммите мира просто присутствовал.

Какие еще усилия должен сделать президент Украины и Украина?

— Гульнара Бажкенова, Казахстан: Эта позиция доказывает, что конфликт между Украиной и Россией все-таки вышел за рамки, это уже расщепление мира на юг и север. Вы согласны?

— Владимир Зеленский: Этого Россия и хочет, Россия всегда этого хотела — разделения мира. И только таким образом Путин может уйти от политической и экономической изоляции России. Как? Разделить мир. Просто разделить. Полностью. Ему не важны результаты конфликтов. Израиль, Палестина, Сирия, Африка, Венесуэла. Ему абсолютно неважно, кто прав и виноват, ему

не важен результат, ему важен процесс. Когда процесс — это нестабильность, когда процесс — люди в любом случае делятся. Для кого-то это защита, а для кого-то терроризм, для кого-то это вопрос евреев, а для кого-то — мусульман. Все равно мир не един, когда бензина вагон, когда дрова подбрасываются. Ведь на самом деле обо всем можно договариваться, не вводя инструмент оружия и не пугая ядерным оружием. Обо всем можно договориться. Когда должен человек умный [договариваться]? До войны. Кто договаривается во время войны? Тот, кто сильнее, он договаривается путем чего? Ультиматума. Вот что происходит. Почему он не хотел до войны найти формат, чтобы не было конфликта, чтобы закончить это? Он ведь не выходил ни с какими рациональными вещами. Нет, признайте территории, нет, это моя земля. А пять лет назад он говорил — нет русских солдат в Крыму. Поэтому это тотальная ложь, к сожалению, ему удается возглавить этот процесс постоянных конфликтов в мире. Это говорит о том, что мир дает ему эту возможность. Китай — это правда мощное государство, большой игрок. И я уверен, что Китай способен такие вещи останавливать или будет одним из тех, кто остановит. Но ни в коем случае не принимать позицию русских. Это просто нечестно, несправедливо.

— Адиль Турдукулов, Кыргызстан: Кремль всегда вел политику: разделяй и властвуй в Центральной Азии. И из–за войны в Украине субъектность стран Центральной Азии как региона усилилась и в своих действиях во внешней политике. Одним из примеров является то, что страны ЦА голосуют идентично по вопросу Украины в Ассамблее ООН, где мы выражаем нейтральную позицию. С другой стороны, страны Запада, США, Европы стали вести не с отдельными странами диалог, а с регионом, как единым целым. И я бы хотел продолжить разговор про язык, потому что все страны Центральной Азии находятся под колпаком российских федеральных каналов. И люди, с которыми я здесь общался, повторяют, что Крым в 2014 году случился из-за российской пропаганды. Вы согласны с этой позицией?

— Владимир Зеленский: Миллион процентов.

— Адиль Турдукулов: И что мы должны делать в странах Центральной Азии? Насколько это опасно для нас? Потому что во многом нарратив о том, что происходит в Украине, наши люди получают через российские СМИ. Надо ли их закрывать?

— Владимир Зеленский: **Закрывать средства массовой информации не очень правильно. А закрывать пропагандистские каналы — однозначно.** Вы никогда не сможете финансами и своим рынком закрыть по качеству и количеству продукт, который делается русскими. Там вкладывают миллиарды долларов. Их продукт выходит, появляется у вас на каналах, интернет открыт, доступен. И этот продукт все люди смотрят, понимают. Это историческое, культурное наследие. Нам всем в наших странах во время Советского Союза

сказали: вот она, Россия, вот оно, главное, а ваше… Все наше запрещали максимально, минимизировали. Было такое видение большого русского мира, хоть он и назывался Советский Союз. На самом деле, по большому счету, ничего не поменялось. Те же методички тех же лет. Когда у нас была первая оккупация, находились методички, по каким картам они шли — еще по советским, и что делать, как делать, какое давление, куда девать людей и так далее. Они живут теми временами и теми нарративами. И они конкретный «совок». Я вам скажу — они хуже. «Совок» не был нацизмом, потому что он помнил и видел последствия нацизма. Он максимально сжимал, убивал независимую идентичность, к сожалению. Это самая большая проблема СССР, я считаю, — всех сделать одинаковыми.

Мне кажется, что вот против этого продукта бороться очень трудно. Мы максимально пытались, очень было сложно, да, но конкретно из русских у нас санкционирован был собственник Медведчук, у которого были русские каналы, у него русская партия была — вторая в парламенте по величине. Мы закрыли его каналы. Но это было еще до вторжения, когда мы понимали, куда они тянут, понимали, что происходит. Но тут должно быть знаете как: общество должно понимать, что это надо. Лидер должен понимать, что это надо, лидер должен говорить, что это надо. Но лидер должен понимать и риски. Как я вам сказал — борьба за независимость разная, информационная, прежде всего, люди в этих нарративах живут, верят. Смотрите, сейчас мы в войне, я вам привожу пример сейчас казалось бы, но у нас люди объединены против русских максимально. Я вам говорил, Telegram у нас работает, а он главный поставщик новостей, и русские в него вкладывают миллиарды, просто огромное количество этих каналов. Мало того, они умудрились уже делать даже многие каналы на украинском языке, с этими деньгами воевать очень сложно.

— Азамат Тусыпбеков, Кыргызстан: Возможно ли временное приостановление огня, чтобы на этом остановиться, чтобы друг друга не убивать, и потом уже договариваться? Возможно ли это со стороны России, например?

— Владимир Зеленский: Нет. Мы лично с Путиным договаривались в Нормандии — это не то чтобы через каких-то посредников. Мы договорились, ceasefire [прекращение огня]. Мы договорились, и не было массовых убийств, да, но в чем их ситуация? Знаете, они отправляли снайперов тренироваться. То есть вдоль контактной линии стояли наши войска, им было приказано не стрелять, потому что прекращение огня. Артиллерия, тяжелое оружие — никто не стрелял. Они отправляли снайперов — мы же все эти перехваты знаем, у них это называлось «охота». Выходили 20-30 снайперов, неделю тренировались. Их забрасывали с сирийского контингента, они шли и просто убивали наших людей. Я перезванивал, мы созванивались. «Да? — мне отвечали с той стороны. — Ну что ж, мы остановим». То есть убийства были постоянные — держать постоянно в напряжении всю эту страну. То есть

прекращение огня, но все-таки не совсем. Прекращение огня, но так, как мы хотим.

Теперь смотрите, в чем была ошибка допущена ранее, после их вторжения 2014 года: там, где они встали, куда они подтягивают технику, потом и делают несколько шагов вперед. Опять подтягивают технику — это называется українською «повзуча окупація», это то, что они делали. Никто там отвод войск [не будет делать], все эти разговоры, что было в минских соглашениях, — это все ерунда абсолютная, они не придерживались их. Поэтому прекращение огня сегодня — смотрите, как оно будет выглядеть. Прекращение огня, если бы это было на линии границ, это да, в этом есть резон. А теперь смотрите, что он делает. Вот он сейчас зашел в Харьковское направление, до 10 километров они прошли и встали. Если, например, у нас здесь прекращение огня, значит, тяжелая техника, которая не подошла — они не смогли подойти из-за нашей артиллерии, потому что они были уничтожены. А значит, прекращение огня — их тяжелая техника подъезжает. Мне сказали, я не хочу говорить, какой лидер: «Давайте сейчас остановим на какой-то период и посмотрим». Я говорю: хорошо, скажи, кто берет ответственность, что русские не подведут технику на нашу территорию? Он говорит: ну мы же будем видеть, спутники и так далее. Я говорю: подожди, а как ты остановишь физически? Ты хочешь показать всему миру, что мы сказали о прекращении огня, а они выдвинули технику? Они за сутки доедут, ты не успеешь, а ты только сутки будешь взывать их порядку, к договоренностям, которые были. Поэтому для нас это очень опасно, очень.

— Тамара Вааль: Вы сейчас сказали про нарративы, в этой связи как раз вопрос: сейчас активно распространяется российский нарратив о легитимности вашей власти, что ваш срок закончен. Что вы можете на это ответить? Беспокоит ли вас это и какие настроения у населения Украины по поводу этих высказываний?

— Владимир Зеленский: Украинцы знают свою Конституцию, знают закон. Понимаем, что эти высказывания нелегитимного президента Российской Федерации по поводу легитимности президента Украины, честно говоря, скучные, неинтересные.

Все адекватные люди, которые умеют читать закон, а я считаю, что если ты умеешь читать, так прочти и найди вывод. И все.

Поэтому **меня это вообще не сильно беспокоит**.

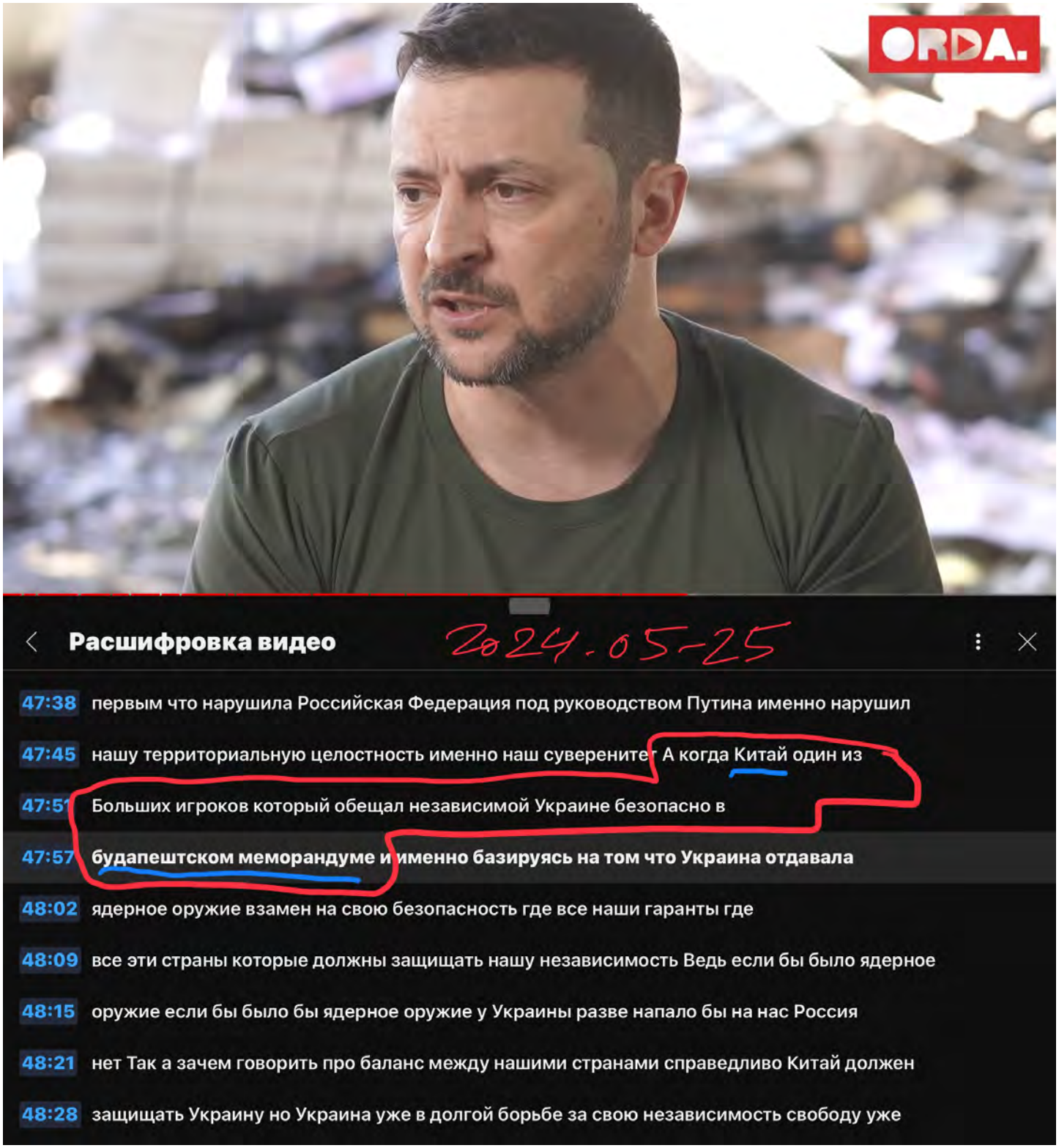

Видео

***

№ 2.838-1

О "бюджетной дыре" и поднятии налогов

Видео

2024-05-24

Монин

Как Вы знаете в марте было 3-й пересмотр программы МВФ по Украине и МВФ к этому пересмотру обновил свои ожидания по бюджету этого года и последующие года.

И вот незадача МВФ итак имел более низкий прогноз дефицита бюджета по Украине на уровне 15.7% ВВП и в марте его улучшил до 13.7% ВВП.

Как Вы понимаете после 20.6% ВВП бюджета в 2023 году это совсем прекрасный прогноз.

Что же такое произошло? Или в МВФ совсем лохи что они не увидели дыру в 200-500 млрд гривен которую вдруг увидел Минфин?

Ведь бюджет не меняли и расходы на армию на самом деле не особо больше чем в прошлом году. Тогда почему все пошло не так?

А теперь давайте разбираться.

На самом деле произошло несколько событий которые влияют на бюджет.

1)

первое событие - это финансовая помощь от США. Которая оказалась не грантовой а кредитной но без процентов обслуживания и с возможностью списания половины кредита решением Президента США после 15 ноября.

На самом деле такая мелочь увеличивает дефицит бюджета на 300 млрд гривен. В тоже время Минфин никогда гранты не планировал для своей оценки дефицита и это тоже деньги которых не стало меньше но дефицит действительно будет больше.

2)

наше государство скрывает расшифровку по статьям бюджетных программ выкладывая только информацию по функциональным направлениях расходов.

Так вот

> **— с начала этого года какая то полная хрень творится с расходами на внутреннюю безопасность.**
>
> Там числится 1) полиция 2) пограничники 3) нацгвардия.

Расходы на внутреннюю безопасность в войну выросли в 3 раза с 200 до 600 млрд в 2023 году.

Думаю по причине участия нацгвардии и не только в военных действиях.

Но если в 2024 году расходы на оборону практически не растут по сравнению в 2023 годов, то

> **— в 2024 году расходы на внутреннюю безопасность выросли по непонятным мне причинам в 1.5 раза в 1-м квартале 2024 года.**

Если так дальше пойдет то расходы на внутреннюю безопасность вырастут с 600 до 900 млрд гривен. А это уже реальный и не заложенный в бюджете цифры.

Я могу предположить что ТЦК и полиция расширили штат чтобы тут ловить и мобилизовать на войну большое количество людей и заодно их защитить от мобилизации самих...

И на это потребовалось 300 млрд гривен...

И тогда

— построение концлагеря чтобы отправить на убой мужское население и чтобы никто не сбежал - требует дополнительных 300 млрд гривен и

— это одна из причин почему надо с хлеба брать 23% НДС ...а налоги на труд увеличить на 20-100%.

3)

есть и ещё одна причина. Наши депутаты же не умеют считать и находясь в состоянии роста долгов на 30-40 млрд долларов в год придумывают разные плюшки проведенные законом об мобилизации.

Я где-то месяц назад делал пост про ***Арифметику мобилизации*** а именно об выплатах 15 млн гривен (375 тыс долларов за каждого погибшего).

1) Как Вы понимаете бюджет под это совсем не предусмотрен.
2) И потеря 50 тыс наших воинов стоит 750 млрд гривен - гигантская цифра...
3) А если погибает 100 тыс? То это уже 1.5 трлн или 20% ВВП.
4) И хотя Минфин мне рассказывал что там только 20% выплачивается сразу а остальное по 2% в месяц следующие 40 месяцев нетрудно посчитать что первый год это 44% и это ещё 300-500 млрд возможных до конца года в зависимости от потерь в украинской армии.

Таким образом суммируем.

Основа бюджетной дыры - огромные цифры на внутреннюю безопасность

— которые становятся сопоставимыми с обороной причем с мотивацией концлагеря и отправки неподготовленных граждан на убой...

Ибо

1) — полицейские которые по крайней мере имеют некую базовую подготовку и давали присягу теперь защищены законом что их нельзя отправлять ну и

2) — вторая причина - тотальный популизм нардепов...

Предлагать большие деньги тем кого послали на убой, при том что денег нет.

И вот ради этого с Вас хотят 5% военный сбор и НДС 23%...

При том что

1) — схемы с деп сертификатами действуют ..

2) — долги Минфин отказывается сам списывать как минимизировать оплату процентов которые в этом году составлят по текущему плану Минфина 450 млрд гривен ...МВФу только проценты платит 36 млрд в год чтобы это все одобрил - откат.

А граждане должны закатать рукава или идти на убой...

Выбор от Минфина и элит.

***

№ 2.838-2

Поднятие налогов под тезисом не хватает денег на войну - чудовищная манипуляция наглых и беспринципных тварей с Печерских холмов

Видео

2024-05-25

Монин

Сегодняшний мой часовой эфир на эту тему у Юрия ***Романенко***.

Основные тезисы:

1) они планировали повышение налогов уже давно ещё зимой-весной 2023 года.

2) но что то пошло не так. Вероятно Зеленский не согласился с поднятием налогов и Нацстратегия ушла в другую плоскость.

3) 20 апреля когда Конгресс США принял поддержу Украины стало понятно что денег в бюджет нам точно хватит.

4) военные затраты наши на военных стабильны 80 млрд гривен в год и эта сумма не растет множество месяцев а МВФ в конце марта улучшил прогноз дефицита бюджета до 13.7% ВВП.

5) на 1 мая денег у правительства и местных бюджетов по моей оценке сейчас где-то 7 млрд долларов и нам дают помощь. Проблем с ликвидностью до декабря не должно быть никаких.

6) **300 млрд гривен это дополнительный ресурс на репрессивный аппарат а не на войну, чтобы формировать концлагерь, и посылать Украинцев на убой**. (Более детально смотри мой пост от 24 мая)

7) **мы планируем потратить на внутреннюю безопасность сопоставимый бюджет с обороной? Концлагерь**

8) 1-повышение налогов, 2-НацСДох, 3-мобилизация - **взрывная смесь и лучшая стратегия резко увеличить теневую экономику**.

9) о резервах бюджета. Экономная политика расходов. Депозитные сертификаты. Списание долгов. Передоговор с МВФ, Тендеры. Девальвация, Печать денег.

Это реальная альтернатива если убирать схемы а не перекладывать ярмо на остатки бизнеса и население

***

№ 2.839

Энн Эпплбаум: вызов авторитарной пропаганды – один из главных для Запада

2024-05-22

Данила Гальперович

Обозреватель журнала The Atlantic и лауреат Пулицеровской премии в интервью «Голосу Америки» – о пропаганде и партнерстве России и Китая как лидеров большого блока автократий

Авторитарные режимы в течение последних лет почувствовали прямую общность интересов в противостоянии демократиям. Они все более открыто используют похожие приемы для подавления гражданского общества в своих странах и дискредитации демократических стран на мировой арене. Эти выводы делает в своей новой книге «Autocracy, Inc.: The Dictators Who Want to Run the World» (Компания автократов: диктаторы, которые хотят править миром) известная американская журналистка Энн Эпплбаум (Anne Applebaum), написавшая несколько получивших награды книг о советской истории и о развитии гражданских обществ в Центральной и Восточной Европе.

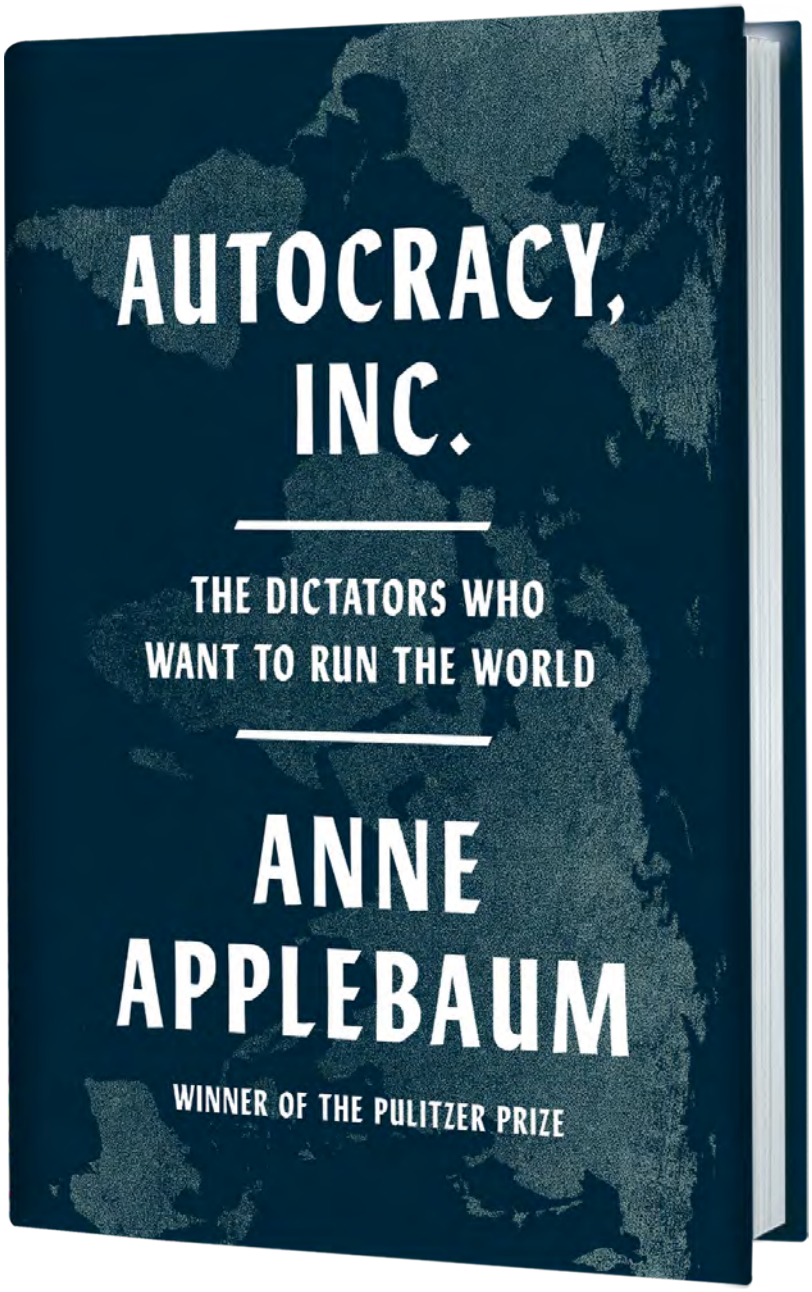

В недавнем выпуске журнала ***The Atlantic*** Энн ***Эпплбаум*** опубликовала одну из глав своей новой книги, в которой говорит о роли пропаганды в действиях Москвы и Пекина, и призывает западные общества отнестись к информационной угрозе со стороны авторитарных режимов максимально серьезно.

В интервью обозревателю Русской службы «Голоса Америки» Даниле Гальперовичу Энн Эпплбаум говорит о том, какова разница между советской и российской пропагандой, почему заразен ксенофобский популизм, и почему через Интернет легко распространять популистские нарративы.

***

- В своей статье в The Atlantic вы говорите, что главная цель нынешней российской пропаганды — дискредитировать Запад и демократию в целом в глазах россиян. Но то же самое происходило и в советские времена: я хорошо помню репортажи советского телевидения о «ястребах

с Потомака» и несчастных парижанах, страдающих от безработицы и инфляции. И в чем разница между той советской и нынешней российской пропагандой?

- Современная российская пропаганда в целом отличается от советской пропаганды тем, что она не предлагает ни россиянам, ни кому-либо еще видение идеального общества – ну, вы помните тот классический портрет советского человека на тракторе, заготавливающего снопы для Родины, и эту постоянную пропаганду достижений, которую мы видели в прошлом. **Большая часть российской пропаганды сейчас ориентирована вовне, на Запад.** При этом я полагаю, что часть ее в некотором смысле пересекается с прежней советской пропагандой – это те же самые постоянные попытки показать: «Жизнь на Западе намного хуже, чем все думают».

Но она гораздо больше сосредоточена на хаосе и разделении.

Их месседж – о том, что демократия хаотична и разделена, и что демократия выродилась: сексуально выродилась, морально выродилась. И речь здесь больше о том, как живут люди, а не о процветании, точнее, его отсутствии, о котором, как вы сказали, говорила старая советская пропаганда, рассказывая о бедных и безработных. Речь этими пропагандистами сейчас ведется не об этом, а в основном о том, что происходит моральное вырождение западного мира и демократических стран в целом. И они очень конкретно атакуют сами идеи демократии, высмеивают их и дискредитируют. Они стремятся показать, что альтернативы нет: нет ничего в Европе, ничего в Америке, и вообще нет нигде ничего лучшего, чего россияне могли бы пожелать. Они говорят: «Хорошо, может быть, мы и коррумпированы здесь, в России, но там они еще более коррумпированы». Или: «Может быть, здесь дела обстоят не так хорошо, а там еще хуже». Вот такой язык они используют.

- В начале карьеры Путина многие заметили, что он отвечает Западу и обращается к россиянам простым языком улицы, показывая, что он обычный парень, который не сдерживается в выражениях. И мы видим, что не только Путин использует этот прием. Как вы думаете, насколько популярен такой трюк?

- Попытка выглядеть обычным человеком, который борется против элит, будь то элиты в России или элиты во всем мире, является популистским приемом, который, действительно, использует как Путин, так и многие другие лидеры. При этом стоит иметь в виду, что Путин, очевидно, один из самых богатых людей в мире: у него есть дворец с золотыми украшениями, собственный виноградник и устричная ферма. Поэтому мысль о том, что он какой-то там обычный уличный хулиган, борющийся за «маленьких людей» против «больших людей», просто смешна.

Но **использование такого рода языка является частью его подхода, призванного убедить людей в том, что черное это белое**. И я думаю, что это касается и того, что я говорила об изменении современной российской пропаганды по сравнению в давней советской: это пропаганда не того, что «мы лучшие, мы великие, у нас превосходное общество», а совсем другого: «Вот так мы можем нагнуть этих всех ребят, которые еще хуже, чем мы». То есть, это стремление показать себя своего рода бандитом, а не государственным лидером.

- Насколько существенно нынешняя цифровая среда помогает российской и китайской пропаганде? В своей статье вы говорите, что ирония, высказанная когда-то президентом Биллом Клинтоном по поводу попыток ограничить Интернет, была преждевременной, но, с другой стороны, ограничить Интернет действительно труднее, чем прессу или телевидение.

- Китай и Россия, пошли разными путями в области цифровых технологий. Китайцы попытались их контролировать, они реально контролируют свой Интернет, они пытаются блокировать даже отдельные слова и фразы, и они успешно сделали это в отношении большей части информации, доступной большинству китайцев. Есть способы обойти это, если вы знаете, как использовать VPN или другие инструменты, которые дают вам доступ к каким-то другим новостям, но я думаю, что **они внедрили идею, что китайский Интернет отделен от остального мира, и успешно ее навязали людям**.

Россия не стала так поступать, не стала создавать закрытый «русский интернет», хотя в итоге они могут прийти и к этому: иногда у меня создается впечатление, что это, возможно, является долгосрочной целью.

Вместо этого они **стремятся использовать инструменты и свойства современных социальных сетей, и не только внутри России, но и по всему миру, как способ усилить пропаганду, вызывающую у людей гнев и обиду, пропаганду, порождающую разделенность общества**.

Они используют тот факт, что в Интернете вы можете иметь анонимность, то есть, в социальных сетях или на каких-то сайтах притворяться одним, будучи на самом деле кем-то другим.

Наиболее ярко мы видели это во время президентской избирательной кампании 2016 года в США, когда сотрудники российских спецслужб притворялись анти-иммиграционными активистами в Айдахо, появляясь под этой маской и распространяя свои идеи в Интернете. И, аналогично, были случаи, когда они выдавали себя за активистов Black Lives Matter, выступавших против Хиллари Клинтон. Сейчас им это делать немного сложнее, потому что некоторые компании-владельцы соцсетей начали удалять

то, что они называют «неорганичной пропагандой», когда они видят некие клише, говорящие им, что это иностранная пропагандистская операция - тогда они ее блокируют. Однако в последнее время Россия и другие страны нашли способы обходить и эти препятствия, и они продолжают использовать определенные свойства соцсетей.

Я считаю, что **социальные сети не предназначены для цивилизованного общения или достижения консенсуса**.

Свойства наиболее значимых социальных сетей заключаются в том, что они распространяют эмоции, они созданы для того, чтобы как можно дольше удерживать людей в сети, а это означает, что они стремятся вызывать гнев, шок или удивление – все, что заставит людей оставаться на этих сайтах и этих платформах.

И я думаю, что в России очень рано научились этим пользоваться, возбуждая подобные эмоции для продвижения нарративов, раскалывающих общество.

При этом **большая часть того, что пророссийские силы в интернете делают в цифровом пространстве за пределами России, не обязательно направлена на создание нового контента или новой идеи.**

В основном они просто усиливают существующие разногласия, будь то сепаратистское движение в Каталонии, немецкие крайне правые или такие же силы в США.

Их цель — усилить и расширить уже существующие антидемократические движения или движения, подрывающие любое общество.

- Почему, по вашему мнению, Запад поддается влиянию ксенофобской риторики? За последние 10-15 лет мы наблюдаем рост популярности политиков-ксенофобов, в том числе и на Западе. Почему это происходит?

«Этим термином принято обозначать страх и неприязнь по отношению к любым «другим» людям, которые не похожи на нас, а их образ жизни, ценности и установки непонятны или просто неизвестны».

- Это очень сложный и глубокий вопрос, и за последние несколько лет многие люди дали на него множество разных ответов.

Если отвечать на него коротко, то на этот счет есть несколько видов аргументации.

1) — Один вид – экономический, утверждающий, что **деиндустриализация многих западных стран оставила людей без стабильной работы**. Это могло вызвать у них чувство меньшей защищенности, поэтому их начали привлекать более авторитарные нарративы.

2) — Есть еще аргументы, базирующиеся на природе **демографических изменений**, включая массовую иммиграцию в Европу и Соединенные Штаты, а также миграцию в целом, когда люди покидают такие страны, как, например, Болгарию или Польшу, или же люди вообще покидают небольшие страны.

Такие изменения, как, например, отток людей в большие города, породили во многих частях Соединенных Штатов и некоторых территориях Европы **чувство типа** «мы теряем нашу идентичность, наше место на земном шаре, нас собираются заменить кем-то другим».

И существует целый ряд культурных причин, по которым люди чувствуют себя более неуверенно.

Одну из них мы уже обсуждали, а именно, **развитие социальных сетей:**

> — большинство людей сейчас живут в мире, где информация, которую они получают, очень мгновенна и поверхностна, и получают они ее много.

Люди, подвергшиеся бомбардировке таким большим количеством информации, склонны ее отсекать, **они чувствуют себя подавленными этим валом.**

А месседжи популистов очень просты и ясны, они говорят:

> — «Вы жертва и заслуживаете лучшего. И я говорю от вашего имени, и я собираюсь победить ваших врагов, независимо от того, являются ли ваши враги иммигрантами, элитой или иностранцами (это зависит от страны), и я собираюсь драться за вас».

И **такого рода сообщения хорошо работают в атмосфере информационного хаоса, подобного тому, в котором мы живем сейчас.**

Итак, **существует множество объяснений, данных разными людьми, и были большие споры о том, какие причины сильнее: культурные или, скорее, экономические.**

Мое личное мнение

> – **культурные причины действуют сильнее**, отчасти потому, что я наблюдала, как очень похожие популистские нарративы работают в совершенно разных экономических контекстах.

Польша, например, где я сейчас нахожусь – это страна, которая на самом деле невероятно преуспела за последние 30 лет с точки зрения экономического роста. Вероятно, это были самые успешные 30 лет в ее истории, и трудно найти предыдущий период в истории Польши, когда она была более безопасной, стабильной, процветающей и развивающейся страной так долго.

И, тем не менее, некоторые из тех же популистских лозунгов работают тут так же сильно, как и в США или других странах Европы.

Итак, я чувствую, что ответ кроется скорее в этих культурных и информационных изменениях. Но я допускаю, что в разных странах могут быть сильнее разные факторы.

- Вы также в своей статье упоминаете о том, что расходы Запада на противодействие российской и китайской пропаганде несравнимо меньше тех средств, которые на эту пропаганду тратят сами Россия и Китай. Означает ли это, что Москва и Пекин могут в итоге победить в этой информационной войне?

- Знаете, **все, что произойдет завтра, зависит от того, что мы делаем сегодня, поэтому я не верю во все эти упаднические прогнозы – точно так же, впрочем, как нет и гарантий неизбежной победы демократии**.

Вопрос в том, осознают ли демократические общества достаточно скоро, что им необходимо переосмыслить как то, как они разговаривают о своей собственной демократии, так и то, как они в некоторых случаях управляют этой демократией.

И им нужно переориентироваться на то, что является настоящей проблемой.

Это не второстепенный или побочный вызов – это настоящий, главный вызов со стороны авторитарного мира, который атакует как их собственных граждан, так и их союзников по всему миру. И им нужно встретить этот вызов. Я чувствую, что растет осознание того, что мир стал другим, и что ситуация в нем отличается от той, которая была раньше.

Теперь нам просто нужно перейти от этого осознания к планированию альтернатив и решений.

- Путин только что побывал в Китае, и мы увидели еще одно усиление, по крайней мере, на словах, российско-китайского партнерства. Насколько, на ваш взгляд, прочно это партнерство, и каково его будущее?

- Путин и Си Цзиньпин решили, что у них есть нечто общее - это неприятие демократического мира, демократических понятий и идеалов свободы, справедливости, верховенства права и транспарентности.

И Китай намерен объединиться с Россией, чтобы бороться со всем этим.

При этом **я не думаю, что Китай заинтересован в большом и дестабилизирующем конфликте**, как минимум, на сегодня. Я также не думаю, что они довольны войной России против Украины, я полагаю, что она

стала для них неожиданностью: у Китая много бизнес-интересов в Украине, и там училось много китайских студентов, которые не были осведомлены о надвигающемся вторжении. Я также считаю, что Китай все время был в напряжении, опасаясь, что эта война перерастет в ядерный конфликт, о нежелательности которого Пекин говорит очень ясно.

Китай также может быть заинтересован в ослаблении России, потому что слабая Россия будет вынуждена продавать им нефть и газ по еще меньшим ценам, и слабая Россия является более управляемым союзником и менее сильным игроком.

Я думаю, Китай на это рассчитывает, и уже ясно, что Россия в этом союзе является младшим партнером, чего еще нельзя было представить пару десятилетий назад.

Также понятно, что этот альянс потенциально нестабилен: у Китая есть территориальные претензии к России, и я недавно прочла о том, что китайцы стали использовать на своих картах и в книгах старое, китайское название Владивостока и других мест на российском Дальнем Востоке.

То есть, там есть потенциал и для пограничного конфликта.

Но **сейчас это явно союз по расчету**, и на самом деле это часть более широкого альянса, о чем я говорю в своей следующей книге:

> **— этот альянс включает Иран, Венесуэлу, Северную Корею, то есть, группу *автократических режимов*, которые используют схожую тактику для того, чтобы оставаться у власти, сохранять свои деньги и не допустить, чтобы демократические активисты их свергли**.

Поэтому я думаю, что Китай и Россия – лишь две крупнейшие страны в более широком политическом блоке, и пока это будет именно в такой форме. Что произойдет через несколько лет, я не могу вам сказать.

- Мой последний вопрос к вам: как вы думаете, был ли в истории последних десятилетий конкретный момент, в который авторитарные режимы решили, что могут противостоять Западу на равных? Ведь 25–30 лет назад это было совершенно невообразимо. Казалось, что автократы в мире стали проигравшим меньшинством, а демократия одержала явную победу. Так когда же все пошло не так?

- Одного определенного момента как такового нет, событий было много.

Это

> — и кризис на Ближнем Востоке,

— и **неудачный вывод войск США из Афганистана, который, я думаю, был действительно катастрофическим, и в этом смысле важным моментом**.

США, и не только США, но и весь демократический мир не смог адекватно отреагировать в 2014 году на первое российское вторжение в Украину.

Итак, за последние пару десятилетий было несколько таких моментов. Я бы не сказала, что из них есть какой-то один переломный, но очевидно, что

— за последние четыре или пять лет группа автократов консолидировалась вокруг идеи, что они могут, добившись единства, выступить против против демократического мира.

***

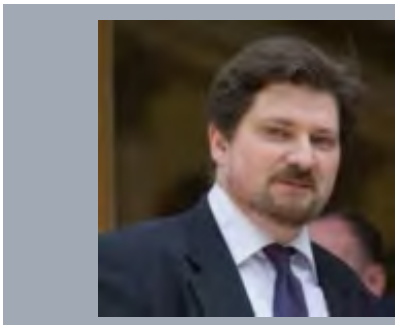

Данила Гальперович

Репортер Русской Службы «Голоса Америки» в Москве. Сотрудничает с «Голосом Америки» с 2012 года. Долгое время работал корреспондентом и ведущим программ на Русской службе Би-Би-Си и «Радио Свобода». Специализация - международные отношения, политика и законодательство, права человека.

***

№ 2.840

Які результати за 15 днів наступу РФ на Харківщину?

2024-05-26

Бутусов

1. Дії російських військ на 25 травня, 23.00

Російські війська захопили прикордонну смугу шириною до 70 км та 10 населених пунктів. Усі ці села знаходяться біля кордону, фактично у зоні бойових дій, і там залишилось загалом кілька десятків мешканців.

Глибина просування максимальна на напрямку села Липці - до 9 км в глибину території України.

У місті Вовчанськ просування до 7 км.

На напрямку села Стариця - до 5 км.

На даний момент ворог закріплюється на захопленій території, продовжує атаки, застосовує свіжі резерви, завдає удари по наших тилах та продовжує володіти тактичною ініціативою.

Російські війська 25 травня проводили атаки на напрямку Липці та Вовчанськ. Усі атаки відбиті.

2. Дії українських військ

Загроза прориву росіян на усіх напрямках відбита, на північному фронті Харківщини створено стійкий фронт. Усюди, де росіяни продовжують атаки, ворог несе значні втрати

Головнокоманувач ЗСУ О..Сирський призначив новим командувачем ОТУ "Харків" заступника начальника Генштабу, енергійного та компетентного генерала М.Драпатого. Також Сирський швидко перекинув на напрямок кілька боєздатних бригад та батальйонів, причому у першу чергу тих, які мають у своєму складі значну кількість харків'ян. Війська забезпечуються артилерийськими боєприпасами. Створена взаємодія артилерії та піхоти, ситуаційна обізнаність по всьому передньому краю.

Варто відмітити, що українське командування не застосовує на цьому напрямку бригади окремими вводами та ротами, не розпорошує війська, а нарізає бригадам окремі смуги відповідальності (якби це так діяли на усьому фронті). Як тільки бойові порядки стали більш щильними, просування ворога стало таким саме важким як на Донбасі.

Також варто відмітити, що наше командування не кидає війська у швидкі та погано підготовлені атаки, для доповіді про ніби-то вжиті заходи, а в першу чергу думає про ураження противника. Така тактика повністю відповідає обстановці. Так, ми пропустили удар, але не треба поспішати, адже рахунок битви не закритий.

3. Які подальші плани ворога на даному напрямку?

1. Захопити гряду панівних висот, які контролюють прикордонну смугу та села Липці-Веселе-Тернова-Стариця.

2. Захопити місто Вовчанськ та лісові масиви з панівними висотами навколо.

3. З'єднати два плацдарми від Вовчанську до Липців, взяти під контроль усю прикордонну смугу.

4. Скувати та виснажити наші війська втратами для зниження боєздатності, не допустити перекидання на Донбас - на Часів Яр, Красногорівку, вугледарский та покровский напрямки.

4. Чому російським військам вдалось просунутись?

1. Відсутність дозволу країн НАТО на застосування високоточного озброєння по території РФ. Це дозволяє ворогу розгортати війська на території РФ практично без вогневого впливу.

2. Гостра нестача засобів ППО для знищення бомбардувальників та дронів-розвідників над тиловими районами. Ворог діє у повітрі майже без перешкод.

3. Перевага у застосуванні високоточній зброї. Наприклад, на одному з напрямків перед атакою штурмової групи противника по одному з спостережних пунктів бригади НГУ "Хартія" було завдано удар одночасно чотирьма корегованими авіабомбами та одним керованим снарядом 152 мм (атака, тим не менше, була відбита, позиція втримана, удари та бій є на відео).

4. Перевага ворога у кількості дронів деяких типів. Дрони проводять активну розвідку наших тилових районів та бойових порядків на глибину до 50 км. Ворог активно застосовує ударні дрони далекої дії типу Ланцет. Над нашими позиціями на глибину до 4 км застосовується значна кількість дронів-камікадзе та дронів зі скидами.

5. Проблеми з організацією Повітряними силами сповіщення про передачуї ворожими дронами відеосигналу для корегування ударів. Наші наземні сили не встигають зреагувати коли дрони їх вистежують.

6. Ворог змінив тактику дій наземних сил. Росіяни мають перевагу у чисельності піхоти на напрямку. Ворог намагається діяти максимально приховано, атакувати групами до взводу, шукати порожнини у наших бойових порядках. Бронетехніка застосовується епізодично, для підтримки дій піхоти. Атаки піхоти координуються з повітряною розвідкою та супроводжуються ударами авіації, артилерії та дронів. Тобто намагаються віддзеркалити тактику кращої у світі української піхоти зразку 2022-го. Ворог вивчає досвід війни та покращує управління, планування, підготовку, злагодженість та взамодію під час штурмових дій.

7. Недоліки з підготовкою, плануванням та організацією оборони до російського наступу. ДБР порушило справу щодо екс-командувача ОТУ "Харків" генерала Галушкіна, командування 125-ї бригади ТРО, 415-го стрілецького батальйону 23-ї бригади, 172-го батальону 120-ї бригади ТРО за залишення позицій. Але на мою думку, відповідати має набагато більш широке коло більш високих керівників. Що сталось та хто має відповідати буду писати окремо 26 травня, і найближчі дні проведемо After action review по російському наступу, щоб навчатись на цих уроках., І давати оцінку фактам перед тим як висувати звинувачення.

Висновки на даний момент

1. План ворога захопити прикордонну смугу українські війська зірвали. Хоча на деяких ділянках наші були змушені відійти там, де це не передбачалось. Харків прикритий надійно. Турбує становище Вовчанська.

2. Утримання існуючої лінії оборони дає нам вигідні позиції для поступового збвльшення втрат російського угруповання.

3. Битва за контроль над прикордонною смугою буде йти активно тривалий час, мінімум до жовтня.

***

№ 2.841

Основні теми доби 24.05.2024 в Україні та навколо України

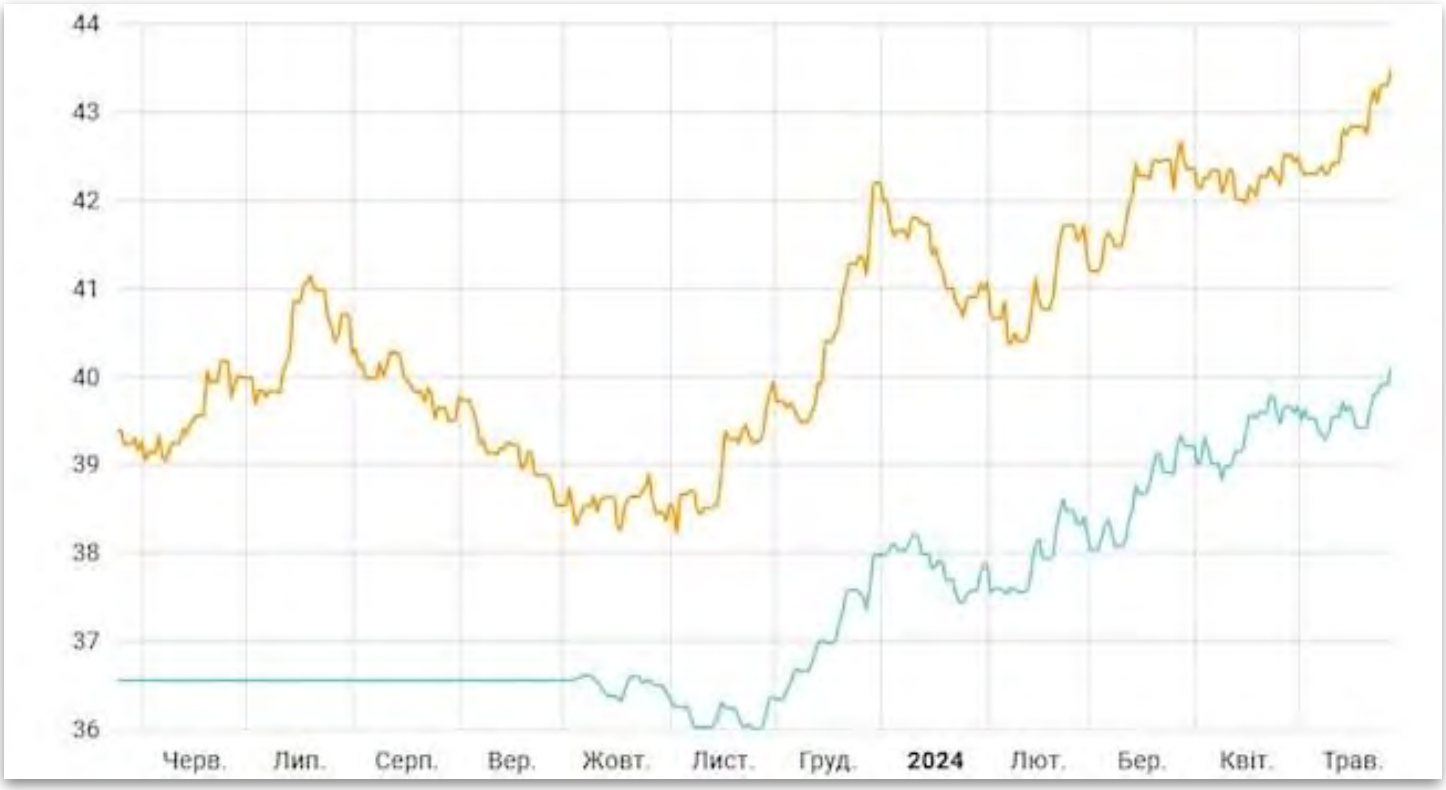

1️⃣ Повторне вторгнення російських військ на північ Харківщини області дало їм змогу наблизитись до обласного центру на відстань ураження артилерією. Кількість та інтенсивність обстрілів міста різко збільшилися.

Держбюро розслідувань відкрило десятки кримінальних проваджень проти командирів усіх ланок підрозділів, що тримають оборону на цій ділянці, за неготовність до відбиття наступу та непідготовлені позиції. Водночас так і не відкрито справи щодо чиновників обласної та місцевих адміністрації, які "розпиляли" бюджет. Президент Зеленський неодноразово "оглядав" фортифікаційні споруди області та наводив її як зразок такого будівництва. Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що кошти на зведення укріплень було виділено у повному обсязі. Показове "побиття" передових підрозділів навряд чи зміцнить оборону регіону. Президент Зеленський оголосив, що ЗСУ "взяли прикордонні території під бойовий контроль", проте незрозуміло, що він мав на увазі, оскільки інтенсивність боїв у двох прикордонних районах лише зростає. Голова Вовчанської військової адміністрації Гамбарішвілі повідомив, що евакуацію з міста "тимчасово припинено", оскільки під'їжджати до нього "небезпечно".

За даними сервісу DeepState Live Map, ЗСУ залишили низку позицій у Кліщіївці на південь від Бахмута, а також в Уманському та Архангельському на покровському напрямку. Проблеми на цій ділянці фронту визнав і Генштаб у нічному зведенні. За добу на лінії фронту сталося понад 100 бойових зіткнень.

Генштаб оголосив про реорганізацію – штатний розклад буде скорочено на 60%, а офіцери та генерали, що звільнилися, будуть направлені до підрозділів на лінії фронту. Водночас чисельність чиновників Міністерства оборони

неухильно зростає. Міністерству від Генштабу передано затвердження списків бронювання від мобілізації.

2️⃣ Міністр енергетики ***Галущенко*** оголосив, що рішення про підвищення тарифів на електроенергію буде оприлюднено протягом тижня. Перед підвищенням цін обленерго збільшує кількість та тривалість вимкнень електропостачання, а чиновники повідомляють про збільшення імпорту електроенергії. Якщо електропостачання буде нормалізовано після того, як тарифи буде підвищено, це свідчить про змову чиновників з метою збільшення прибутків приватних компаній. Насамперед всього, йдеться про "зелену" енергію, основним власником генерації якої є олігарх Ахметов.

3️⃣ Нацбанк знизив офіційний курс гривні до абсолютного мінімуму за всю історію – вартість долара на 24 травня встановлено на рівні 40,08 грн. Відповідно підскочили ціни в обмінних пунктах – долар продається за 40,40 грн, євро – 43,90 грн.

4️⃣ Німеччина передала Україні ще один пакет воєнної допомоги. У ньому ЗСУ отримають 3 системи РСЗВ HIMARS, танки Leopard I, невелику кількість артилерійських боєприпасів, іншу техніку. Крім того, вже передано ще одну систему ППО середнього радіуса дії IRIS-T. Канцлер Шольц вкотре відмовився передавати далекобійні ракети Taurus через можливу ескалацію між Росією та НАТО.

США у пакеті допомоги передають ракети для HIMARS, авіаційні високоточні ракети, авто- та бронетехніку, протитанкові ракетні комплекси.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг закликав країни блоку офіційно дозволити завдання ударів по цілях в Росії технікою та боєприпасами, що передається Україні.

За інформацією видання The Washington Post, російські системи радіоелектронної боротьби дозволяють ефективно глушити сигнал GPS, що суттєво знизило точність завдання ударів керованими ракетами Excalibur. The New York Tiems повідомила про проблеми зі зв'язком українських підрозділів на передовий через впровадження Росією способу глушення сигналу, який приймають термінали супутникового зв'язку Starlink.

5️⃣ Суддя Шевченківського райсуду Києва за клопотанням адвоката закрив одну з двох кримінальних справ про розгін активістів Євромайдану в ніч із 30 листопада на 1 грудня 2013 р через спливання терміну давності. З обвинувачених знято всі звинувачення та арешт майна, й вони вийшли з-під варти. Це сталося завдяки затягуванню розгляду справ прокуратурою та адвокатами обвинувачених, а також через перенесення судових засідань через карантин та бойові дії.

З-під варти під заставу звільнено колишнього начальника Державної податкової служби ***Насіров***, якому пред'явлено підозру в отриманні хабаря за відшкодування ПДВ. Початкова застава становила 592 млн грн, проте за півтора року судових засідань та клопотань адвокатів її було зменшено до 55 млн грн.

Усунено з посади на час розслідування "незмінного" заступника директора НАБУ Углаву. Спеціалізована антикорупційна прокуратура підозрює, що він "зливав" інформацію про розслідування щодо учасників програми "Великого будівництва" їхнім фігурантам через своїх спільників.

6️⃣ Російський президент Путін прибув до Мінська на переговори з президентом Білорусі Лукашенком. У цей же момент у Мінську з'явився колишній український президент Янукович. Після зустрічі з Лукашенком Путін заявив, що Росія не проти переговорів "на підставі домовленостей, які було досягнуто у Стамбулі у квітні 2022 р, і які влаштовували Київ та Москву", однак "з огляду на новітні реалії". Водночас він наголосив, що не має уяви, з ким можна було б вести ці переговори, оскільки каденція президента Зеленського закінчилася й він втратив легітимність. У відповідь Зеленський назвав "нелегітимним" Путіна, оскільки, з його слів, вибори у Росії було сфальшовано. Усі країни світу вважають Путіна законно обраним президентом, попри заклики української влади не визнавати результатів виборів через їхнє проведення на окупованих територіях. Привертає увагу, що поява Януковича в Білорусі збіглася з рішенням Шевченківського суду у справі Євромайдану. Українське суспільство досі не побачило текстів "угод", які парафувала українська делегація у Стамбулі.

Низка експертів вважають візит Путіна підготовкою до провокації щодо країн Балтії та Польщі "під чужим прапором" за допомогою білоруських військ.

7️⃣ У Грузії відбулася ще одна багатотисячна демонстрація противників ухвалення закону "про іноземних агентів", аналогічного російському. Владна партія "Грузинська мрія" має намір подолати вето президента Зурабішвілі наступного тижня. Держдепартамент США оголосив про намір запровадити візові обмеження проти грузинських політиків, які причетні до підриву демократії.

***

№ 2.842

Основні теми доби 25.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За даними сервісу DeepState Live Map, українські війська залишили с. Уманське на покровському напрямку та відступили в Іванівці на південь від Куп'янська. За інформацією з лінії фронту, ситуацію в районі двох російських плацдармів на півночі Харківщини таки вдалося стабілізувати. Глава обладміністрації Синєгубов стверджує, що роботи на третій лінії фортифікацій "тривають за графіком", попри обстріли, що спричиняють втрату техніки.

Президент Зеленський стверджує, що Росія збирає нове угруповання військ за 90 км на північний захід від Харкова поблизу кордону з Україною. Водночас ЗСУ не завдають по них ударів зброєю, виготовленою в Україні.

Запеклі бойові зіткнення точаться в районі Часового Яру, у напрямку на Покровськ уздовж залізничної гілки з Авдіївки та автотраси Донецьк-Дніпро, а також на околиці Донецька – у Красногорівці, вздовж траси Донецьк-Запоріжжя та в районі с. Роботиного на Запоріжжі.

2️⃣ Росія завдала кількох ударів по Харкову керованими авіабомбами. Одна з них вибухнула в будівельному супермаркеті "Епіцентр". Загинули не менш ніж 12 осіб, 43 – дістали поранень та травм, 16 – вважаються зниклими безвісти. Розбір завалів триває. Після вибуху в центрі міста внаслідок влучення ракети С-300 постраждали 20 осіб. Після ударів по Харкову генпрокурор Костін та міністр закордонних справ Кулеба закликали партнерів надати Україні більше засобів ППО й дозволити завдання ударів по цілях на території Росії, зокрема, по літаках, які запускають керовані авіабомби. Єврокомісар Борррель закликав країни ЄС засудити російський удар та посилити підтримку України засобами ППО.

Росія вранці 26 травня завдала ще одного удару по Україні. Підрозділи ППО та Повітряних сил збили 12 ракет Х-101/555 та всі 31 ударних безпілотників типу Shahed. 2 гіперзвукові ракети "Кинджал" збити не вдалося, вони вибухнули на Хмельниччині. Схоже, Росія прагне зруйнувати аеродроми базування винищувачів F-16. Після запуску російських ракет Польща знову підняла в повітря авіацію.

3️⃣ За інформацією видання The Financial Times, угорський прем'єр-міністр Орбан гальмує ухвалення спільного рішення ЄС щодо фінансування постачання озброєнь Україні прибутками від використання заморожених російських активів. Єврочиновники запропонували йому варіант, за якого частка Угорщини не буде використана для цього.

Орбан заявив, що хоче "особливого членства" в НАТО, щоб армія країни не брала участі у воєнних діях в Україні. За його словами, якщо Росія не може перемогти Україну, то й Захід "проковтнути не зможе".

4️⃣ Міністр закордонних справ Польщі Сікорський повідомив, що США та союзники попередили Росію, що в разі завдання ядерного удару по Україні всі їхні війська на окупованій території буде знищено конвенційною зброєю. З його слів, на Росію також тиснуть Китай та Індія. Він наголосив, що російський президент Путін лише посилює ескалацію і швидко адаптується до "червоних ліній", які Захід малює собі сам.

5️⃣ Президент ***Зеленський*** закликав президента США ***Байдена*** та лідера Китаю ***Сі*** взяти участь у "саміті миру" у Швейцарії.

Однак на це навряд чи варто розраховувати, оскільки Байден вважає пріоритетом передвиборчу кампанію, а Сі просуває власний "план врегулювання" "кризи в Україні".

Зеленський розкритикував ***Китай***, який "балансує між Росією та Україною" **замість виконання своєї функції гаранта Будапештського меморандуму**.

На його думку, ***Китай*** **має боронити територіальну цілісність України**.

***

№ 2.843

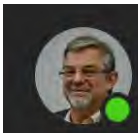

Виктор Небоженко
1 мин. ·

2024.05.26

СНИМАЯ КОНСТИТУЦИОННУЮ НЕОПРЕДЕЛЕННОСТЬ.

Политическая проблема в том, что, после 21 мая2024 года - формального окончание срока правления президента Украины Зеленского, незаметно для украинского общества, полномочия президента превращаются в привилегии, а огромные права и возможности воздействия на страну превращаются в его иммунитет власти от народа. Мелочь, конечно, но неприятно и опасно, как для президента, так и для граждан. Теперь украинское государство и гражданское общество зависит от личности и воли Президента или его, а не наоборот. Президент или его фаворит, пусть временно, но на неопределенное время, становится единственным Сувереном страны, а не народ Украины.

Поэтому после окончания срока правления президента Зеленского нужно было спокойно и уверенно провести юридическую процедуру публичного оформления временного продления, в полном объеме, полномочий и обязанностей Главы государства в связи с возникшими чрезвычайными обстоятельством - войной с Россией.

Это можно было сделать и постановлением Верховной Рады или официальной реакции КСУ на туже тему. Ничего лишнего и ничего сложного.

Официальное признание необходимости продления полномочий и обязанностей Президента Зеленского привело бы не к разногласиям в украинском обществе, а консенсусу между властью и народом, который очень нужен во время войны.

Но вместо этого Офис президента выбрал путь оскорблений и обвинений всех, кто сомневается в легитимности, компетенции и справедливости политики Зеленского, и его пяти анонимных топ-менеджеров, тайно управляющих страной во время войны.

***

№ 2.844

Бедлам, брак, бардак. Рукотворная кома украинской экономики

2024-05-24

Романчук

В Украине нет правительства. В том смысле, что нет органа, который управляет, правит, направляет и определяет правила игры. Единые для всех. Как в спорте или в науке. Не бывает особых правил футбола для бедных и богатых, мужчин и женщин, детей и пенсионеров, рабочих и профессоров. Не бывает особой, классовой методологии науки для американцев и китайцев, украинцев и поляков, нигерийцев и ирландцев.

Английское ***government*** от слова ***govern*** – управлять. Управлять, чтобы определённых целей достигать. Управлять, чтобы издержки снижать, позитивную мотивацию создавать. Управлять, чтобы рисков и угроз избегать. Наконец, управлять, чтобы врагов побеждать.

В Украине есть Кабинет Министров, но это не правительство, а набор людей, которые не объединены единой задачей/KPI, мотивацией и ответственностью.

Настоящее правительство – это про создание условий для свободной, безопасной и благополучной, жизни.

Как можно назвать орган, который действует с точностью до наоборот?

Можно его назвать терминатором, имитатором либо, что самое плохое, частью правительства врага.

Орган, который изгоняет инвесторов, до смерти ощипывает предпринимателей налогами и регуляторными инструментами, создаёт механизмы перераспределения от честных/ответственных в пользу мошенников/халявщиков, трансформирует жизнь по закону в жизнь по понятиям, унижает граждан инфляцией, запретами и бедностью, изгоняет их из страны, перераспределяет через свои руки 75% ВВП, загоняет половину экономики в тень – это инквизиция, а не правительство.

Она сокращает внутренние ресурсы и резервы, деморализует производственный человеческий капитал, разрушает финансовую стабильность и доверие, увеличивает угрозы и риски коррупции. Самое горькое и обидное, что это инквизиция не внешняя, не условные крестоносцы, которые пришли на чужую землю с огнём и мечом. Это внутренняя, доморощенная инквизиция.

Правительство – это когда есть некая внятная, понятная платформа, курс развития, системное содержание экономической политики.

Пусть это будет марксистский курс/платформа, кейнсианский или свободнорыночный. Пусть это будет одна из многочисленных модификаций модели Государства всеобщего интервенционизма.

Например, в Китае в середине 2010-ых был интенсивный публичный спор между двумя профессорами Пекинского университета относительно стратегии экономического развития. Оба они имеют западное образование.

Первую точку зрения представил Justin Lin Yinfu, бывший главный экономист Всемирного банка. Он считает, что для развивающейся страны нужна активная государственная промышленная политика, чтобы догнать развитые страны. Он верит в то, что рынки порождают провалы и что Правительство может и должно их нейтрализовать, а также превратиться в активного участника всех экономических процессов. Оно должно канализировать ресурсы в те сектора, в те предприятия, которые имеют наибольший потенциал для обеспечения максимально быстрого экономического роста. Типичный подход development economics, которому уже ~80 лет. Корнями он уходит в кейнсианство с большими примесями марксизма.

Противоположную точку зрения озвучил Zhang Weiying. Он заявил, что «промышленная политика – это новый взгляд на плановую экономику советского стиля». Он считает, что государственный интервенционизм приводит к искажению структуры капитала, перепроизводству инвестиционных товаров, созданию пузырей и завалов «мёртвого» капитала.

Создание особых условий для номенклатурных коммерческих фаворитов через налоги, субсидии, кредит, финансы, использование земли, экспортные лицензии – это прямое приглашение коррупции и схематоза. Государство по причине объективной информационной ассиметричности, наличию конфликта интересов не может выбирать и определять коммерческих чемпионов.

Линь Ифу (Justin Yifu Lin) - это типичный представитель фьюжн левого кейнсианства и марксизма. Именно оно является научной основой development economics (экономики развития). В Украине известные чиновники, эксперты с подобными взглядами – это Ю. Ехануров, С. Тигипко, А. Кинах, А. Яценюк, Н. Азаров, Т. Милованов, Д. Наталуха, Д. Гетманцев. В рамках development economics формулируют свои предложения Институт будущего, CEO Club, Центр экономической стратегии, Киевская школа экономики, Центр економічного відновлення.

Чжан Вэйин (Zhang Weiying) – это сторонник модели предпринимательского роста, курса на свободный рынок. Именно этот режим позволил Китаю за счёт СЭЗов (он был именно там) заработать к 1998г. свой первый триллион ВВП. В Украине сложно назвать сторонников такого подхода на уровне руководства страной. В начале 2000-ых казалось, что это В. Ющенко, но, если судить по делам, а не словам, то курс на свободный рынок и малое государство явно не получился. Были В. Пензенек, П. Шеремета и О. Данилюк. Они тоже часто звучали вполне как сторонники либеральных реформ. Впрочем, как и нынешний министр финансов С. Марченко, который, в своё время, участвовал в написании программы реформ для Украины от Центра Бендукидзе. Дальше слов дело не пошло. Из известных аналитических структур близкую к Чжан Вэйину позицию занимает CASE-Україна. Других в этой категории назвать сложно.

Какой курс проводит нынешнее украинское Правительство в широком определении (Кабинет Министров, Офис президента, Национальный банк, Верховная Рада)?

Можно ли назвать его курсом по рекомендации Линь Ифу? – Нет. Тем более нельзя назвать курс нынешнего Правительства курсом Чжан Вэйина? – Нет.

Тогда что мы имеем? Куда идёт? Что строим и создаём?

— Если не Маркс/Кейнс, если не Мизес/Хайек, если не Фридман/Коуз, то кто тогда является теоретиком украинской экономической политики?

— Рекомендации каких экономистов служат направляющими в деятельности украинского Правительства.

И вот здесь мы должны озвучить и признать горькое откровение.

У украинского Правительства нет одной теоретической научной базы. У него нет чёткого выбранного курса. У него нет системной, последовательной позиции.

У него нет единого рецепта, по которому он делает экономическую политику.

— Украинское правительство в нынешнем виде – это кто в лес, кто по дрова. Это суши, вареники и котлета по-киевски в одном рецепте. Это нормативно-правовой разнобой, организационно-исполнительный разброд.

Мы ожидаем от Правительства профессиональный ответов на сложные экономические вопросы. Мол, объясните смысл того, что вы делаете. Покажите расчёты. Оцените издержки. Расскажите, как ваши решения помогут производителям, облегчат жизнь гражданам, убедят инвесторов, укрепят доверие наших внешних партнёров.

Если бы все эти товарищи были полноценным Правительством, они бы отвечали на эти вопросы со своей позиции. Марксисты действуют в рамках одной парадигмы, либералы – по другой.

Украинское Правительство – это не про экономику, как науку.

Не про «управлять, чтобы побеждать».

Это про то, чтобы «быть и распределять», «забирать, чтобы зарабатывать», «регулировать, чтобы дискриминировать», «понты раскидывать – и на внешнее финансирование рассчитывать».

В Украине нет Правительства марксистов. В стране нет Правительства кейнсианцев или монетаристов.

В Украине Правительство – это условная кухарка, которая через СМИ, социальные сети и PR-кампании решила, что управлять экономикой – это просто.

Окружи себя технократами, слушай лояльных богатых бизнесменов, соглашайся с отдельными рекомендациями международных организаций,

озвучивай лозунги, раздавай обещания светлого будущего – и корабль национальной экономики поплывёт вперёд.

Украинское правительство – это сотни тысяч распорядителей чужого национального и местного уровней. Каждый из них работает в своём коконе, пилит свою условную гирю, создаёт свой микромир и сеть, распоряжается своими материальными и нематериальными ресурсами. Каждый Чиновник – это вещь в себе и для себя. Всех их объединяет только одно – источник их дохода и богатства. Это труд, доходов и деятельность украинцев. Их они облагают налогами и сборами. Во время войны появился ещё один мощный источник обогащения – внешняя помощь, включая кредиты.

Правительство Украины – это поле жёсткого противостояния, борьбы сетей/группировок чиновников за контроль над ресурсами и активами страны.

Правительство Украины – это много кнопок для голосования и принятия решений при почти полном отсутствии механизмов реализации этих решений, инструментов контроля за выполнением этих решений, наказания виновных за невыполнение решений, а также обнуления репутации мошенников, некомпетентных и коррупционных.

Правительство Украины – это принятие концепций, законов, постановлений, которые часто исключают друг друга.

Законотворчество превратилось в кухонный конвейер, на котором делается вал нормативного винегрета, а не качественный правовой продукт. Они противоречат законам экономики, не учитывают наличие ресурсов и денег, игнорируют качество исполнителей и мотивацию экономических субъектов.

Правительство Украины – это не набор формализованных институтов управления с чётким функционалом, прописанным KPI и ресурсами для выполнения каждой функции, а какофония правовых и неформальных схем, организаций и структур, которые генерируют и обменивают с другими дискрецию по огромному количеству ситуаций и положений.

Правительство Украины – это не про экономику во имя развития и роста.

Это про сотни тысяч крупных и мелких сетей и схем, которые кучкуются, дерутся, объединяются, ссорятся, обмениваются своими активами/дискрециями, чтобы сохранить за собой статус VIP-распорядителя или потребителя чужого. Когда ресурсов становится меньше, интенсивность межгрупповой, межклановой борьбы увеличивается. В военное время образовалась новая сеть на базе военкоматов, а также тех чинов, которые превращают условные яйца по ₴7 в яйца по ₴17 и масштабируют эту операцию на миллиарды долларов.

Вот Национальный банк вышел с завиральным предложением по ограничению карточных расчётов, а на гигантскую долговую пирамиду, синдикализм крупнейших банков внимания не остаётся.

Создать полноценный кредитный рынок, раскрепостить все виды финансовых операций - не на часі.

Вот Минфин предложил повысить налоги, а полноценная налоговая реформа, чтобы украинскому бизнесу в военное время дышать можно было легче, внимания не хватило. Не на часі.

Минэкономики регулярно повышает количество регуляторных актов. Провести глубокое дерегулирование - не на часі.

Кабинет Министров создаёт группу приближённых коммерческих фаворитов в виде Клуба белого бизнеса.

Провести амнистию, ликвидировать коррупционную дискрецию правоохранителей - не на часі.

Кабинет министров предложенным порядком мобилизации поставил на уши весь бизнес. Мужчин десятками тысяч уходят в тень, а страна продолжает работать по ещё советскому трудовому кодексу. Ввести режим свободного рынка труда - не на часі.

Диагноз состояния нынешнего Правительства Украины парадоксальный. Для него экономика - не на часі.

Иностранные партнёры ежегодно дают ~$40 млрд. помощи. Вот и славно.

Они же сами говорят, что после войны будет списание/реструктуризация долгов.

Курс гривны регулируется вручную? – Да.

Так нам же иностранные партнёры резервы создают, а мы обеспечиваем прибыльную работу банковской системы, которая покупает государственные ценные бумаги с очень высокой доходностью.

В Украине произошла перезагрузка модели Олигархат/Схематоз, потому что в стране нет полноценного Правительства.

Это место захвачено VIP-распорядителями чужого, в большей степени не избранными, а назначенными.

Они пользуются формальными и неформальными, экономическими и силовыми инструментами власти для личного обогащения, разрушая доверие к стране, усугубляя положение наших героев на фронте, укрепляя решение миллионов украинцев навсегда остаться за рубежом.

***

№ 2.845

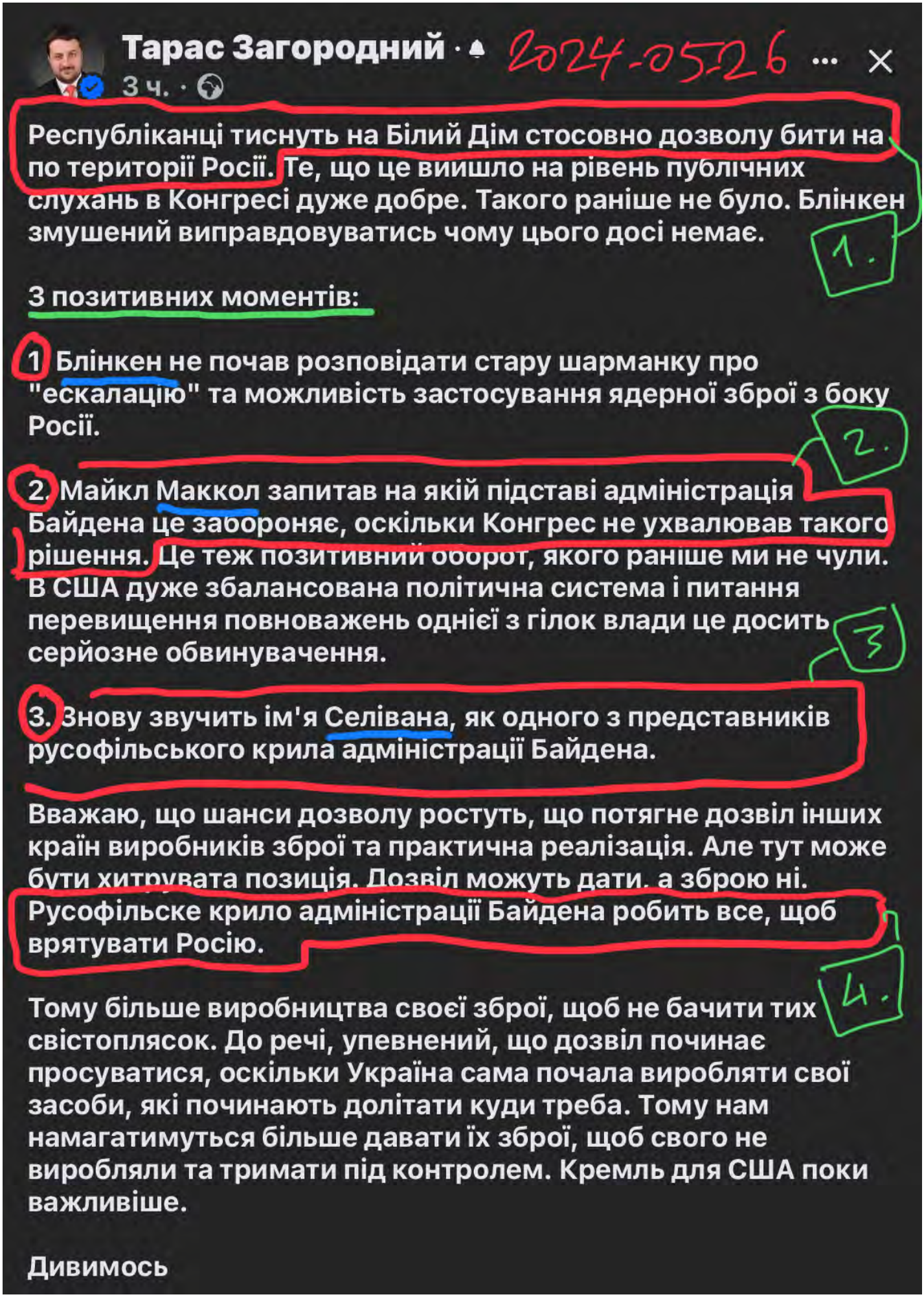

Тарас Загородний · 2024-05-26
3 ч. ·

Республіканці тиснуть на Білий Дім стосовно дозволу бити на по території Росії. Те, що це вийшло на рівень публічних слухань в Конгресі дуже добре. Такого раніше не було. Блінкен змушений виправдовуватись чому цього досі немає.

1.

З позитивних моментів:

1. Блінкен не почав розповідати стару шарманку про "ескалацію" та можливість застосування ядерної зброї з боку Росії.

2.

2. Майкл Маккол запитав на якій підставі адміністрація Байдена це забороняє, оскільки Конгрес не ухвалював такого рішення. Це теж позитивний оборот, якого раніше ми не чули. В США дуже збалансована політична система і питання перевищення повноважень однієї з гілок влади це досить серйозне обвинувачення.

3

3. Знову звучить ім'я Селівана, як одного з представників русофільського крила адміністрації Байдена.

Вважаю, що шанси дозволу ростуть, що потягне дозвіл інших країн виробників зброї та практична реалізація. Але тут може бути хитрувата позиція. Дозвіл можуть дати, а зброю ні. Русофільське крило адміністрації Байдена робить все, щоб врятувати Росію.

4.

Тому більше виробництва своєї зброї, щоб не бачити тих свістоплясок. До речі, упевнений, що дозвіл починає просуватися, оскільки Україна сама почала виробляти свої засоби, які починають долітати куди треба. Тому нам намагатимуться більше давати їх зброї, щоб свого не виробляли та тримати під контролем. Кремль для США поки важливіше.

Дивимось

***

№ 2.846

Петр Оленич может сесть на семь лет? 2 подозрения и уголовное производство

2024-05-26

После целой плеяды расследований СМИ близкое к господину Кличко чиновник коррупционер Оленич Петр Сергеевич получил два подозрения и уголовное производство. Петру Оленичу грозит 7 лет заключения.

Киевский городской голова и глава КГГА Виталий Кличко всегда после антикоррупционных журналистских расследований в отношении своих подчиненных делает вид, что ничего не знал об этом. Взять хотя бы его реакцию на последнее громкое расследование обогащения руководителя Киевского метрополитена Виктора Брагинского , который был на посту 10 лет, как и сам Кличко, да еще и был депутатом Киевсовета от его партии ”Удар”. Кучу элитной недвижимости, записанной на родственников Брагинского, Виталий Кличко назвал ”неприятным открытием”. Интересно, что он скажет на земельные махинации его зама Петра Оленича?

Знакомьтесь, Оленич Петр Сергеевич, со 2 апреля 2021 года – заместитель председателя КГГА по вопросам осуществления самоуправляющихся полномочий в сфере цифрового развития, цифровых трансформаций и цифровизации. В структуре КГГА он находится последние 7 лет, три из которых занимали должность директора ***Департамента земельных ресурсов*** — ”ласого” места, на котором при желании и отсутствии совести можно хорошо обогатиться. Оленич – всю жизнь чиновник, собственного бизнеса у него никогда не было. Но это не помешало ему ”дорости” к образу жизни, не соизмеримой с жизнью государственного служащего. Оказывается, это не очень сложно, если полжизни отвечать за управление землями коммунальной и государственной собственности.

1. Как заместитель Кличко Оленич Петр Сергеевич получил полгектара под Киевом в подарок

20 апреля 2015 года Петр Оленич назначен исполняющим обязанности начальника Главного управления Государственного земельного агентства в Киевской области. Это произошло как раз после того, как его, начальника ГУ Госземагентства в Сумской области, обвинили в дерибане в пользу председателя Сумской облгосадминистрации Владимира Шульги 110 гектаров земли под Сумами . Именно во время управления землями Киевской области Петр Оленич стал счастливым владельцем четырех земельных участков в селе Богдановка Броварского района. Но нет, он их не купил за зарплату чиновника, ему… подарили.

Все четыре участка размером по 0,15 гектар каждый находятся рядом на одной улице Новобогдановской и имеют номера 10, 11, 17 и 21. Оленич Петр Сергеевич получил их в собственность в течение одной недели — с 20 по 28 января 2016 года, когда он уже почти год руководил ***Главным управлением Госземагентства Киевщины.***

Дарителями оказались четыре физических лица: Погребняк Ирина Сергеевна 1994 года рождения, Мельниченко Людмила Олеговна 1992 года рождения, Примак Алексей Юрьевич 1990 года рождения и Карпенко Яна Александровна 1991 года рождения. Все проживают в микрорайонах Троещина и Воскресенка в Киеве. И все эти люди получили в частную собственность государственные земельные участки в селе Богдановка за два месяца до того, как все вместе решили их подарить Петру Оленичу – три из них были зарегистрированы 5 ноября 2015 года и четвертый – 23 декабря.

Интересно, не правда ли? Молодые люди в возрасте от 21 до 26 лет, никак не связанные между собой и с самим Петром Оленичем, получив из государственной в частную собственность размещенные рядом на одной улице в одном селе земельные участки общей рыночной стоимостью около 33 000 долларов США, вместе решают подарить их руководителю киевского областного управления Госземагентства. Где-то слышали уже о такой благотворительности?

Выглядит все так, что Петр Оленич, как выгодоприобретатели этой истории, использовал свое служебное положение в целях личного обогащения, выведя 6 тысяч квадратных метров земли из государственной собственности в частную подставным лицам, которые потом их едва ли не в один день переписали на Оленича. Данные земельные участки присутствуют в его декларации, но там щекотливо не указан источник их получения. Также деликатно, кстати, почему-то не указано в биографии Петра Оленича на официальном сайте Киевской городской государственной администрации о его пребывании в и.о. начальника Киевского областного Госземагентства. Неужели именно из-за истории с земельными подарками? Надеемся, что НАПК и НАБУ все же заинтересуются этим.

2. Как Петр Оленич превращал зеленые зоны в застройку

Земельные махинации в Сумской и Киевской областях не стали вершиной успеха Оленича на его пути к личному обогащению. Настоящая золотая жила открылась чиновнику с попаданием в КГГА, а именно на должность директора ***Департамента земельных ресурсов*** в 2018 году. Теперь в руках опытного по земельным делам чиновника оказались столичные коммунальные и государственные земли, которые не дают покоя крупным киевским застройщикам, так и готовым щедро заплатить за нужное им решение.

Так, в октябре 2019 года Департамент земельных ресурсов в нарушение процедуры (через месяц после окончания срока аренды) подал на земельную комиссию Киевсовета представление за подписью Оленича, на основании которого члены комиссии без решения Киевсовета возобновили ООО ” Строительный мир” аренду участка в 1368 квадратных метров. на улице ***Зверинецкой 72*** под строительство многоэтажного ЖК ”Эдельвейс” с подземным паркингом при том, что данный земельный участок, согласно

градостроительным условиям и ограничениям, имел статус – без права на капитальную застройку. Здесь Оленич Петр Сергеевич выплыл снова.

Подменой Департамент земельных ресурсов КГГА под руководством Оленича занимался не раз. В 2020 году Оленич подписал объяснительную записку в Киевсовет по земельному участку площадью 1,6193 га на улице ***Щусева*** возле станции метро ”Сырец”, где находится зеленая зона. В записке он отметил, что это земля коммунальной собственности города при том, что на самом деле этот участок находился в государственной собственности с целевым назначением – сквер.

Таким образом, Оленич фактически ”рейдернул” большой кусок земли у государства. Зачем? Чтобы в дальнейшем изменить целевое назначение этого участка.

Как писали ”Наши деньги”, на публику в Киевсовете разрабатывали проект решения о предоставлении разрешения на разработку проекта землеустройства под зеленую зону для коммунального предприятия ” Киевзеленстрой” на этом участке. Но параллельно с этим департамент Оленича в тени разработал и зарегистрировал в Государственном земельном кадастре проект землеустройства этой земли под жилую застройку. В настоящее время в ДЗК целевое назначение этого участка под номером

8000000000:91:009:0029 звучит как ”для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома с объектами торгово-развлекательной и рыночной инфраструктуры”.

Между тем, проект решения о разрешении ”Киевзеленстроя” устроить там сквер с каким-то временем в результате был отозван Петром Оленичем по рассмотрению Киевсовета.

Такой махинацией более 1,5 га парка документально из сквера превратились в очередной жилой комплекс.

Интересно, что во всех случаях Оленичу Петру Сергеевичу всегда удавалось оставаться в тени. Даже когда стражи порядка заинтересовались историей с участком на Щусева, то вопрос задавали непосредственному начальнику Оленича — заместителю председателя КГГА Николаю ***Паворознику***, а именно ему вручали подозрение. Хотя подписи под документами ставил Оленыч.

Но так везло Оленичу не всегда, потому что за время своего пребывания в должности начальника земельного департамента КГГА он успел еще много.

В конце 2018 Киевсовет по его представлению принял ***Городскую целевую программу использования и охраны земель Киева на 2019-2021*** годы, согласно которой ответственным исполнителем программы и главным распорядителем средств на ее реализацию был определен департамент Оленича. Средств было выделено около 1,5 млн грн. За эти деньги налогоплательщиков у департамента была проведена инвентаризация киевской земли, большая часть из них, 1,28 млн грн в 2019 году должны были быть потрачены на разработку технической документации по землеустройству по инвентаризации земель и наполнению Государственного и городского земельного кадастра.

Был только один нюанс – все это уже было сделано в рамках ***предыдущей программы на 2016-2020*** годы.

То есть, Оленич ”продал” депутатам те же услуги, которые уже были предоставлены его предшественниками.

В результате деньги были выведены через ряд коммунальных предприятий и ООО, и дальше исчезли ни денег, ни инвентаризации.

Поэтому этим делом занялось Главное следственное управление Национальной полиции Украины, которое проводит досудебное расследование в уголовном производстве № 12022000000000468 по факту растраты должностными лицами Департамента земельных ресурсов КГГА средств местного бюджета по части 5 статьи 191 Уголовного.

А вот в истории с застройкой ***парка ”Нивки”*** НАБУ и САП даже успели сообщить Оленичу о подозрении в злоупотреблении служебным положением.

Согласно данным следствия, директор Департамента земельных ресурсов Петр Оленич снова прибег к замене, которая привела к выводу зеленой зоны под жилую застройку. В 2019 году Оленич подал на рассмотрение Киевского городского совета проект землеустройства участка площадью 0,6 га на территории парка Нивки, который предусматривал его застройку. В пояснительной записке к проекту Оленич отметил, что участок не входит в природно-заповедный фонд, что, конечно, не соответствовало действительности и легко опровергалось информацией с базы городского земельного кадастра, которая находилась в ведении департамента.

В результате Киевсовет согласовал решение о предоставлении части парка ООО ”Украинская марка” под строительство жилищно-офисного комплекса, а жители Киева потеряли право пользоваться им как объектом природно-заповедного фонда. Началась вырубка деревьев и строительство, которое на сегодняшний день приостановлено правоохранителями. Северный апелляционный хозяйственный суд отменил решение горсовета, признав его незаконным, а договор аренды признан недействительным. А Петр Оленич наконец в ноябре 2023 года за свои действия получил подозрение .

3. Как Петр Оленич ведет красивую жизнь во время войны

Уверены, что это еще далеко не все незаконные дела, которыми занимался Петр Оленич, руководя земельным департаментом КГГА и ставшие на сегодняшний день известны. Для того чтобы убедиться, что махинации с землей на Зверинецкой, на Щусева и в парке ”Нивки” Оленич осуществлял не обычное ”спасибо” от застройщиков, достаточно проанализировать его

официальные доходы и расходы. И увидеть у них большой пробел, который нечем объяснить.

Для начала следует сказать, что жена Петра Оленича Ирина Бисык — такая же чиновница всю жизнь, как ее муж. Была помощницей министра юстиции Александра Лавриновича, которого подозревают сегодня в госизмене, затем с 2016 по 2019 год — заместителем руководителя Управления защиты персональных данных Уполномоченного Верховной Рады Украины по правам человека, а затем перешла в Государственное хозрасчетное внешнеторговое предприятие. вопросов.

По состоянию на 2016 год, когда появилась первая декларация Оленича как кандидата на должность в КГГА, при годовом доходе его семьи (вместе с его женой) в 37 тысяч долларов у них было денежных активов на 83 тысячи долларов. Сегодня же заместитель Кличко имеет сбережений уже примерно на 7,5 млн. грн.

Рік	Доходи (доларів США)	Грошові активи (доларів США)
2016	36 930	83 000
2017	23 500	100 000
2018	40 300	116 000
2019	52 400	104 000
2020	112 650	171 000
2021	165 500	244 501
2022	93 450	222 790
2023	34 000	190 058

*згідно даних офіційних декларацій Петра Оленича

Основной прирост сбережений наблюдается в 2020 году, когда семья Оленича якобы смогла отложить 67 тысяч долларов США при заработанных совокупно 112 650 долларов США. То есть потратить за год Оленич с женой при такой заявленной ими в декларации арифметике имели 45 тысяч 650 долларов.

Но ведь. По данным Реестра прав на недвижимое имущество, Ирина Бисык 8 октября 2020 года приобрела земельный участок площадью 1153 квадратных метра в селе Новые Петровцы под Киевом. Договорная цена покупки составила 11 тысяч 950 долларов (283 211 грн), что в 4,5 раза ниже ее рыночной стоимости, которая на сегодня составляет 50 тысяч 700 долларов.

Кроме того, исходя из данных деклараций Ирины Бисык, с 2020 года она арендовала дом площадью 133,6 квадрата, расположенный по адресу село Новые Петровцы, улица Строителей первая, 11 (через участок от приобретенного им). Аренда данного объекта стоит от 39 до 50 тысяч гривен в месяц, то есть 1450 – 1860 долларов США.

Таким образом, фактически в 2020 году семья Оленича только на приобретение земли и аренду дома в Новых Петровцах должна была потратить примерно 73,5 тысячи долларов. Это уже на 30 тысяч долларов

больше, чем задекларировано, но как-то они с двумя детьми должны еще целый год жить, питаться и одеваться.

4. Почему не сел Оленич Петр Сергеевич?

2021 год для семьи тогда уже заместителя Виталия Кличко стал еще успешнее. При совокупном заработке в 165 500 долларов США сбережения увеличились на 73 тысячи долларов. Но при этом семья Еленича продолжила приобретение новых активов. Еще один земельный участок размером 769 кв.

Также Ирина Бисык в 2021 году купила новый автомобиль Volkswagen Arteon 2021 выпуска за 54 тысячи долларов. Кроме того, семья начала строительство дома на приобретенном участке в Новых Петровцах, на что, по подсчетам от его рыночной стоимости и сроков строительства, заместитель Кличко должен был потратить не менее 100 тысяч долларов. Опять же, без учета расходов на еду, транспорт, быт и так далее нелегальные доходы Оленича могли составлять более 100 тысяч долларов в год.

За военный 2022 семья фактически обозначила расходы на сумму 115 тысяч долларов. При этом Оленич практически закончил строительство дома, а значит потратил за год еще около 100 тысяч долларов, все также арендовал дом (22 800 долларов), купили в апреле 2022 года еще одно авто Volkswagen Arteon,2021 за 34 тысячи долларов, и, таким образом, по-видимому, снова

ушли в минус, который мог покрыться только за счет нелегальных доходов чиновника.

К слову, официальная стоимость нового дома общей площадью 202 квадратных метра, которому в феврале 2023 года был присвоен адрес с. Новые Петровцы, ул. США.

Несмотря уже на собранный собственный автопарк из двух новеньких Volkswagen Arteon, Оленич в разгар войны решил потратиться на еще одно, и взял в пользование Tesla Model Y 2022 выпуска — видно, приезжать на ” Тесли” в новый дом ему кажется более элитным, чем элитным. на Volkswagen. Сколько он тратит на аренду автомобиля, который стоит 43 тысячи долларов, заместитель Кличко не указал в своей декларации. Хотя, возможно, и не сколько (тогда в НАПК должны появиться вопросы), потому что берет этот автомобиль в пользование он у своего советника и директора Департамента информационно-коммуникационных технологий КГГА Олега Половинко . Который, кстати, как и его шеф, живет явно не на зарплату в 370 тысяч грн в год, имея большое имение в 632 квадратных метра, несколько земельных участков, квартир (один из которых в Нидерландах) и еще один автомобиль JAGUAR I-PACE .

5. Петру Оленичу хватило денег и на заграничные отпуска во время войны

Человек, хоть раз воспользовавшийся своей властью и служебным положением ради своего личного блага, чаще потом уже не может остановиться. Судя по всему, это произошло и с Петром Оленичем. До нового дома во время войны и нескольких автомобилей для полного счастья не хватало еще качественных отпусков.

По нашим данным, с начала полномасштабного вторжения России в Украину, когда всем военнообязанным был запрещен выезд за границу, Оленичу каким-то чудом удалось совершить 8 путешествий, преимущественно в Европу. Это был ”лонг-викенд”, то полноценный отпуск на неделю или 10 дней, иногда такие поездки он позволял себе через месяц, иногда каждый месяц.

На новогодние каникулы 2022-2023, например, он 24 декабря выехал через пункт пропуска ”Краковец” и вернулся в Украину 8 января. Основания для таких выездов Оленича пока не установлены. Но что интересно: последнее его путешествие произошло 12-17 июня 2023 года. В августе 2023 года, как известно, ДБР задержала чиновника Киевской городской военной администрации, который за деньги организовывал незаконный выезд за границу. Примечательно, что после этого еще Оленич заграницу больше не уезжал.

Как это, к сожалению, уже принято в нашей стране, коррупционные скандалы часто не выбрасывают человека из системы, а, наоборот, лишь подталкивают его выше по карьерной лестнице. Оленич Петр Сергеевич был задействован в земельных схемах как минимум еще во время работы в Сумской области в 2016 году. Получение им в подарок одним махом четырех земельных участков в более чем полгектара под Киевом не вызвало ни у кого никаких вопросов. Напротив, после этого ”ценный кадр” попадает в КГГА, где уже ”расходится” по полной.

6. Организованная схема и распил столичного бюджета

В июле 2019 года, на заседании комиссии Киевсовета по бюджету и социально-экономическому развитию директор Департамента финансов КГГА Владимир Репик доложил, что департамент земресурсов «завалил» внедрение новой нормативной денежной оценки земли, которая должна была работать с начала 2020 года.

Он также отметил, что от приватизации новых участков земли в казну деньги не поступают.

В таких случаях вся эта история говорит о том, что кто-то пилит бюджет и о том, что работает организованная схема.

Кто что «завалил» и почему в бюджет перестали поступать деньги

Если речь идет о департаменте земельных ресурсов, то обычно надо разобраться, кто его возглавляет. А возглавляющим его оказывается очень колоритный персонаж. Такой колоритный даже не знаю с чего начать.

Зовут директора департамента земельных ресурсов КГГА – Оленич Петр Сергеевич. И не наполнение бюджета, о котором рассказывал Репик, – это мелочи по сравнению с тем, сколько он и его окружение из этого бюджета ворует, дерибанит и выводит.

7. 1,4 млрд гривен украденных из столичного бюджета

По данным СМИ, только на одной афере по разработке техдокументации удалось украсть из столичного бюджета 1,4 млрд гривен.

Началось все с того, что Оленич умудрился протащить через Киевсовет документ, позволявший ему в 2019 году освоить на теме землеустройства почти 1,4 млрд. гривен из столичной казны.

Соответствующую программу утвердили без отчета о выполнении аналогичной программы за 2016-2020 годы, по факту заменив ее новой без всяких оснований.

При этом суммы на финансирование задач, которые ранее за счет налогоплательщиков уже явно выполнялись, в новом документе выросли в десятки и сотни раз.

Деньги вроде бы тратились на разработку технической документации по землеустройству.

Потом деньги пропали без каких-либо объяснений. Куда их девал Оленич и его друзья, непонятно. И это только один из «схематозных» эпизодов Оленича.

8. Биография Оленича и то, что не вышло в официальную

Согласно своей официальной биографии, размещенной на сайте КГГА, Оленич начал свою трудовую деятельность в 2004 году с должности ведущего, а затем и главного специалиста Управления информационных технологий ***Министерства юстиции Украины***.

Там же, во времена министра Елены ***Лукаш***, работала и его нынешняя жена Ирина ***Бисык***. Но о ней мы поговорим по отдельности.

С 2008 года Оленич менеджер Департамента жилой недвижимости компании ***KDD Group NV*** (***Kyiv Donbas*** Development Group, Нидерланды).

Компания ***Киев-Донбасс*** стала скандально известной в связи с сенсационным интервью Леонида Ройтмана 2014 года о функционировании на ее базе мощной Организованной Преступной Группировки (ОПГ), занимавшейся рэкетом и заказными убийствами.

KDD Group NV купил депутат Верховной Рады Украины (ВР) IV-VII созывов от БЮТ и Партии регионов Андрей ***Веревский***.

С 2009 года с приходом «донецких» и семьи Яныка к власти Оленич становится заместителем начальника Киевского областного филиала Государственного предприятия ***«Центр государственного земельного кадастра»***.

Также Оленич был помощником-консультантом на платной основе (о чем в официальной биографии не упоминается):

— в ВР V созыва (2006-2007) депутата Алексея ***Журавко*** (фракция «Партия регионов»).

И самый интересный в ВР VI созыв (2007-2012 год)

— депутат Ирины ***Бережной*** (фракция «Партия регионов») откровенной украинофобки и поклонницы «русского мира»

С сентября 2012 года – начальник Главного управления Государственного земельного агентства Украины в Сумской области. Само собой работает в связке с «ригами». Там он провернет очень масштабные схемы по хищению бюджетных средств, о которых я расскажу впоследствии.

То есть все становление коррумпированного чиновника Оленича связано с людьми Януковича, Партией регионов, украинофобами и адептами русского мира. И это впоследствии себя проявит. О том как Оленич помогал ***Российскому Сбербанку*** и региоталу ***Веревскому*** я тоже буду рассказывать.

Оленич окружил себя преданными людьми, помогающими ему проворачивать разнообразные схемы, поражающие своими масштабами и наглостью.

Он выстраивает собственную вертикаль для дальнейшего вымывания денег из бюджета.

Да, крайне интересно выглядит назначение родственницы Оленича Анны ***Лисик***, которая до этого занимала должность инспектора по персоналу!!! на руководящую должность в земельном департаменте КГГА (Департамента информационно-коммуникационных технологий), которым негласно руководит Оленич. В прошлом Анна Лисик была председателем ***Борщаговского сельсовета***, и с темой земельных афер знакома не понаслышке. С ее помощью Оленич планирует и дальше «выводить» бюджетные деньги.

В ГИОЦ сейчас директор ***Мысак*** Оксана Витальевна – жена директора подконтрольного Оленичу КП «Киевский институт земельных отношений» Игоря ***Долинского***, почему-то юрист по образованию, хотя у организации явно есть IT профиль. Работала в Госземкадастре.

Заместитель по экономике и финансам ГИОЦ — ***Ризаев*** Александр Сергеевич – муж работницы того же КП «Институт земельных ресурсов» ***Францишко*** Натальи Борисовны на момент назначения на должность был безработным!

А так называемый смотрящий по ГИОЦ Дмитрий ***Стеценко*** сейчас занимает должность заместителя директора по выполнению городской целевой программы.

> — Стеценко бывший советник Лени «Космоса», имеющий непогашенные судимости, должник перед многими предприятиями, в том числе и перед КП ГИОЦ. После публикации в печати его по тихому перевели на должность заместитель начальника отдела, но в ручном режиме он руководит коллективом. Понятно, что персонаж имеет связь с «решалой» времен Лени «Космоса» Денисом ***Комарницким***, который сейчас примазался к Зе-команде, а непосредственно к Коли (Оболонскому Закусенцу) ***Тищенко***.

Следовательно, есть ОПГ в полном составе, которое готово по указанию своего кормчего Оленича к деребану киевского бюджета. Но согласятся ли на это киевляне, которые выбрали новую власть и надеются, что она все же приложит максимум усилий для того, чтобы избавиться от подобных паразитов. Будем надеяться, что так и будет.

Это еще раз свидетельствует о том, что,

1) — во-первых, **антикоррупционная система в Украине настолько *«несовершенна»*, что не замечает того, что лежит на поверхности**. В любой западной стране такой человек, как Оленич, уже давно был бы выброшен подальше от государственных органов и бюджетных средств.

2) — Во-вторых, история Петра Оленича свидетельствует о том, что сама **система государственной власти построена так, что такие как Оленич в ней — не то, что нежелательны, а наоборот, потому что обогащаются в этой системе, продавая свои полномочия, не личности, а вся система и все ее члены — он советников в городские головы**.

В противном случае, Виталий Кличко, почему Петр Оленич тогда до сих пор не уволен?

***

№ 2.847

"Друзі-меценати" Кличка або вдячні за схеми! Хто допоміг Кличку побудувати міст "Глист" на Оболонській набережній?

2024-05-27

ОЛЕГ СИМОРОЗ, ветеран російсько-української війни, громадсько-політичний діяч

Цікава табличка біля відкритого пішохідного містка "Глистка" на Оболонській набережній з якої ми бачимо, хто готовий давати гроші на піар Кличка та хто готовий викидати гроші на скляний пішохідний міст, коли ці кошти очевидно можна було б спрямувати на підтримку фронту.

Прикметно, що більшість цієї піар-компанії Кличка профінансовано з бюджету на близько 200 млн грн, зокрема благоустрій острову "Оболонський", але табличок з вдячністю киянам там не знайшлося, тому поговоримо про тих, кого пафасно називають меценатами:

1. Забудовник "Stolitsa Group" – ну тут без коментарів...

Кличко дає можливість їм незаконно забудовувати Екопарк Осокорки, а Влада ***Молчанова*** дає гроші на піар свого бізнес-партнера.

2. "ДТЕК"

– ну тут Рінат ***Ахметов*** не упустить момент погратися в "мецената" та подякувати Кличку за те, що він досі може заробляти на киянах.

3. "Епіцентр"

– ну не може Кличко без своїх старих друзів. Галина ***Герега*** вчила його як красти через рішення сесії Київради. А головне, що жодна нормальна людина не хоче мати нічого спільного з тими, хто веде бізнес на окупованих територіях.

Гереги примудрились побудувати за бюджетні кошти розв'язку на Богатирській для свого Епіцентру, тому Кличку вони дуже навіть винні.

А що ви хотіли від регіонала Саші ***Гереги***, який голосував за диктаторські закони? Тим більш у Кличка депутат з його фракції у Київраді – гречкосій Володя ***Гончаров*** понад 15 років працює в Епіцентрі на керівних посадах, тому вони безперечно будуть підтримувати Кличка.

4. Забудовник "KAN development"

– Ігор ***Ніконов*** будучи на посаді заступника Кличка реалізував стільки корупційних схем для свого будівельного бізнесу, що пару гривень своєму партнеру точно знайде.

До речі, в схему з цим мостом був залучений фонд Ніконова – "Майбутній Київ", саме через нього проводилися більшість коштів.

5. Забудовник "Dragon capital"

– Томаш ***Фіала*** дуже вдячний Кличку за реалізацію незаконного будівництва житлового комплексу ***"Obolon plaza"*** на ***Оболонській площі***, бо

— вліпити цілий житловий комплекс прям над вестибюлями метрополітену неглибокої заклади в порушення державних будівельних норм ще й на землях транспортної інфраструктури, ну тут Фіала точно не востаннє платить за піар свого покровителя незаконних будівництв.

6. "Mandarin Plaza Group"

– це компанія російського олігарха та почесного консула рф в Україні Вагіфа ***Алієва***, вона управляє його ТРЦ, зокрема Lavina mall, Blockbuster mall та Ocean mall.

Кличко сприяє будівництву нових ТРЦ Алієва в Києві, саме тому Алієв не забуває дякувати меру за своє світле майбутнє.

7. ТОВ "Гювексхаус"

– скільки досліджую діяльність цієї компанії, досі не можу зрозуміти звідки така дурнувата назва?) Але зараз не про це...

Це компанія, якій Кличко віддав під ресторан "Кесон" (той що прям біля цього мосту) 1,28 га землі за 22 тисячі гривень місячної оренди.

Власником цієї компанії є такий собі Ігор ***Тинний*** – місцевий князьок та багаторічний бізнес-партнер родини регіоналів ***Льовочкіних***.

Тинний є також бізнес-партнером банкіра та екснардепа від партії регіонів Івана ***Фурсіна***, який входить до найближчого оточення олігарха Дмитра ***Фірташа***.

До речі, по цьому голосуванню Кличко здійснив корупційне правопорушення, яке полягало у конфлікті інтересів під час голосування. Кличко на сесії визнав, що мав з Тинним зустріч перед голосуванням, і що вони дійшли згоди, тому він закликав своїх депутатів підтримати це рішення. Сам же голос Кличка став вирішальним, а він за антикорупційним законодавством не мав права навіть брати участь в обговоренні, не те, що голосувати.

8. ТОВ "Автомагістраль Південь"

– це компанія мера Одеси Геннадія Труханова, якого Кличко готовий брати на поруки в судах. Труханов контролює цю компанію через одеського бізнесмена Олександра Жукова – колишнього тестя російського олігарха Романа Абрамовича. Ця компанія виграла мільярдний тендер на будівництво розв'язки на Богатирській, де згідно з кошторисом будівництва значно завищені ціни на бетон, асфальт, пісок та щебінь.

9. "Kyiv flyline"

– це дрібна компанія, яка дуже любить свою канатну дорога з оглядового майданчика біля Європейської площі на Труханів острів, а от платити нормальну орендну плату ні...

10. АЗС "ОККО"

– багато нових заправок в Києві будуються на зелених зонах в порушення функціонального призначення ділянок, ну але "якось" таким як ОККО вдасться переконувати мера допомагати.

До речі, у 2017 році ОККО не цурались кидати тітушок з беркутом на місцевих мешканців вулиці Ревуцького у Дарницькому районі, які були проти будівництва там заправки на зеленій зоні. Ну як ви розумієте борги треба віддавати та пам’ятати, хто тобі допомагає.

***

Добре, що **адекватні компанії не приймали участі у піарі Кличка та не псували свою репутацію**. Як бачите всі так звані "меценати" цього містка насправді є так чи інакше пов’язані з Кличком не дуже світлими історіями, а вірніше схемами.

***

№ 2.848

Основні теми доби 26.05.2024 в Україні та навколо України

1 За даними сервісу DeepState Live Map, російські війська й далі ведуть наступ на Покровськ. Окуповано с.Нетайлове на трасі Донецьк-Дніпро, втрачено низку позицій у районі залізничної гілки Авдіївка-Покровськ. ЗСУ відкотилися і на південний схід від Донецька – у районі с. Костянтинівка, а також на околиці Часового Яру та на південь від Куп'янська. Запеклі бої точаться на всій лінії фронту, на двох плацдармах на півночі Харківщини тощо. Генштаб повідомив про 95 бойових зіткнень за добу та про суттєве посилення атак на куп'янському напрямку.

За оцінкою Офісу генпрокурора, унаслідок удару по харківському гіпермаркету "Епіцентр" могли загинути 18 осіб.

2 Українські дрони атакували нафтобазу в Орлівській обл., а також станцію загоризонтної розвідки стратегічних ядерних сил в Орській обл. на відстані понад 1800 км від кордону.

Іспанія в пакеті допомоги на суму €1,23 млрд передасть ЗСУ ракети комплексів ППО Patriot та 19 танків Leopard 2A4. Постачання буде оголошено під час візиту президента Зеленського до Іспанії, який відбудеться незабаром.

Згідно з аналізом журналістів телеканалу Sky News, Росія виробляє втричі більше снарядів, ніж усі західні союзники України загалом, причому вони коштують учетверо дешевше.

3 Прем'єр-міністр Італії Мелоні заявила, що не розуміє генерального секретаря НАТО Столтенберга, який звернувся до країн блоку із закликом дозволити удари їхньою зброєю по території Росії. Вона заявила, що члени НАТО "мають бути дуже обережними". Також проти використання західної зброї по цілях у РФ вкотре виступив канцлер Шольц. З його слів, перед

широкомасштабним вторгненням Путін доводив йому, що Україна та Білорусь "належать" Росії.

Прем'єр-міністр Швеції Йонсон дозволив використання шведського озброєння для таких ударів і має намір переконати союзників відмовитися від обмежень. Президент Зеленський закликав партнерів ухвалити рішення для превентивного знищення "терористів".

4️⃣ Міністр закордонних справ Сікорський вважає, що для розкладання колективного Заходу Росія грає на підтримці традиціоналізму, який є основою багатьох консервативних рухів. Президент Франції Макрон напередодні виборів до Європарламенту заявив, що європейська демократія досі не мала стільки зовнішніх та внутрішніх ворогів. Голова Єврокомісії фон дер Ляєн закликала країни ЄС зміцнювати оборонний потенціал і готуватися до війни. Видання The New York Times наголосило, що Росія розгорнула в Європі диверсійну діяльність для зривання військових постачань Україні.

5️⃣ У Грузії відбувся ще один багатотисячний "Марш свободи" проти закону "про іноземних агентів", який є майже копією російського. Низка експертів наголошують, що без Саакашвілі опозиція не має лідера, який спромігся очолити протест. Голова парламенту Папуашвілі заявив, що владна партія не дозволить перетворити країну на Україну, і не допустить, щоб Грузія "залишилася на самоті".

***

№ 2.849

Новая Конституция Турции, о которой заявил президент страны Эрдоган, может окончательно заявить о переходе Турции с кемализма на османизм и пантюркизм в одном флаконе

2024-05-27

Кущ

Проект вестернизации страны, в таком случае, будет подвержен серьезной коррекции.

Это может быть вторая Конституция на евразийском пространстве, после российской, заявляющая об имперских амбициях и ставящая перед собой цель построения своего "мира", в данном случае, тюркского.

Евразия входит не только в формат Глобального острова, о котором я уже писал, но и в эпоху мир-системной полярности:

1) - тюркский мир;
2) - русский мир;
3) - ***синоцентричный мир;***
4) - арабский мир;
5) - шиитский мир.

Тюркский мир - это геополитический мост через Каспийское море в сторону Центральной Азии.

Русский мир - освоение славянского постсоветского пространства.

Шиитский мир - теократия на основе шиитской наднациональной идеологии.

Арабский мир - арабский национализи на базе сунны и религиозной доминанты хранителей Святых мест.

> **— Пока еще в этом пазле нет "индийского мира".**

Если заштриховать на контурной карте зоны влияния этих миров, можно увидеть потенциальные сектора конфронтации.

Но есть и вероятность возникновения общего евразийского континуума.

Многое прояснится в ближайшее время в ходе визита наследного принца Саудовской Аравии в Иран.

Также стоит ожидать "кризис ОДКБ с сжатием его ядра до РФ и Беларуси.

Новым закрытым военным блоком возможно станет Союз тюркских государств.

Военный блок в формате почти единой армии уже существует между Турцией и Азербайджаном.

По сути, на обломках СЕНТО (CENTO) — Организации Центрального Договора, или Багдадского пакта, возникнет два новых блока: акцентированный (антиизраилський) с осевой страной в виде Ирана и закрытый, тюркский - с осевой страной в виде Турции.

> — Напомню, что Багдадский пакт - это британский проект на Ближнем Востоке с участием Турции, шахского Ирана, хашимитского королевского Ирака, Пакистана и самой Британии.

Проект был разрушен исламской революцией в Иране и военным переворотом в Ираке.

Теперь происходит его окончательная деконструкция до одной лишь Иордании.

Антиизраильский акцентированный военный блок - это Иран, Сирия, Ливан, часть Йемена, влияние на Ирак.

В какой-то мере Тюркский и Шиитский блоки смогут даже взаимодействовать между собой.

То есть нельзя исключать и

> — риск пересмотра формата членства Турции в НАТО (все это будет развиваться во временном горизонте 10 лет, поэтому резких движений "уже завтра", не будет).

Пока военного блока нет только у арабского мира и это главная интрига - чей зонтик безопасности они выберут?

До сих пор выбирали американский. Но посредником в переговорах саудитов с иранцами стал Китай.

А военный зонтик безопасности для Катара ("белой вороны" арабского мира) уже давно обеспечивает Турция.

Скорее всего,

> **— арабский мир будет балансировать между Турцией, Китаем и РФ (визит короля Байхрейна в Турцию).**

Идеологически для него опасен шиитский мир как проявление мусульманского синдикализма - мировой исламской революции, в результате которой теократии приходят на смену монархиям и демократиям ("двойное обезглавливание" западной модели - и системы монархизма, и системы демократии одновременно).

Из скрытого в ворохе листьев:

> **— РФ в ближайшее время исключит Талибан из списка террористических орнанизаций.**

Мягкая сила Китая в Афганисиане оказалась более действенной, чем жесткая сила США.

Впрочем, я об этом писал еще в 2021 году.

А контуры Глобального острова (империи телуриатов, телур - земля) становятся все зримее.

***

№ 2.850

Чому Рахункова палата відмовляється перевіряти, як Україна витратила кошти на зброю?

2024-05-27

ДАР'Я КАЛЕНЮК, виконавча директорка Центру протидії корупції

Факти корупції у закупівлях зброї в Міноборони часів Резнікова продовжують виринати на поверхню.

Після справи "Львівського арсеналу", де, за версією слідства, з Міноборони виведено майже 1,5 млрд грн., а боєприпаси – не поставлені, нещодавно НАБУ заявило про обшуки, пов'язані з можливими закупівлями озброєння за завищеними цінами в період з квітня 2022 року по лютий 2023 року.

З тих часів ми як держава вже зробили багато, аби закупівлі зброї стали ефективнішими. Почала функціонувати та звітувати перед суспільством Агенція оборонних закупівель. Просто зараз формується її наглядова рада, до якої обов'язково мають увійти міжнародні експерти, як гаранти дотримання найвищих стандартів оборонних закупівель. Таку наглядову раду минуле керівництво Міноборони відмовилося формувати навідріз. Водночас – від ефективного витрачання грошей платників податків на зброю сьогодні залежить і ситуація на фронті, і довіра громадян та наших міжнародних союзників. А також – ключових виробників зброї, без довіри та співпраці з якими новітню зброю та технології нам не отримати.

Варто пам'ятати – усі мільярди міжнародної допомоги, які зараз вливаються в Україну, здебільшого йдуть на пенсії, зарплати медикам і вчителям, інші потреби, що не стосуються оборони. Усі наші з вами податки – йдуть на забезпечення армії. У тому числі і на зброю.

Закупівлі зброї, на відміну від інших, мають лишатися непублічними. А отже єдиний шанс для держави забезпечити до них довіру – провести чесний аудит за роки повномасштабного вторгнення, аби з'ясувати – чи ефективно витрачалися гроші на зброю та технології у сфері оборони та що треба змінити, аби кожна гривня працювала ефективно. Одним з ключових державних аудиторів для цих питань є Рахункова палата.

Але Рахункова палата, очолювана Ольгою Піщанською, проти призначення якої до оновлення закону відкрито виступали посли G7, раптом вирішила такі витрати не перевіряти.

Ми у Центрі протидії корупції (ЦПК) вирішили дослідити – як так сталося та звіт про які процеси у Міноборони Рахункова палата планує розглянути вже 28 травня.

1. Як Рахункова перевдягнулася на ходу

24 жовтня минулого 2023 року – до призначення Ольги ***Піщанської*** – Рахункова палата відзначилася аудитом витрат Міноборони на харчування та речове забезпечення для бійців.

Тоді аудит підтвердив:

> — "яйця по 17" та схеми Гринкевичів дійсно мали місце. Після викриттів журналістів вибору у Рахункової палати – бачити порушення чи ні – фактично не лишалося.

Тоді владі "на вищих ешелонах" інтерес Рахункової палати до сфери оборони почав явно не подобатися.

В Офісі президента зокрема

> — стали активніше рухатися до призначення постійного керівництва палати, ексголову якої ***Пацкана*** (що також отримував підозру від НАБУ і САП) Рада звільнила ще у квітні 2023 року. А у ЗМІ почала з'являтися інформація про можливе призначення ***Піщанської***.

Виглядає так, що

> **— тодішньому тимчасовому керівництву Рахункової палати за інтерес до оборонної сфери зробили серйозне зауваження.**

Про це свідчить хоча б цей факт.

До оголошення результатів звіту по речовому майну – серпні 2023 року – Рахункова палата також почала аудит ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству оборони України на закупівлю, розробку і модернізацію озброєння та військової техніки. Тобто, метою звіту було – виявити, чи ефективно Україна витрачає гроші на зброю.

Проте **наприкінці листопада 2023 стається дещо дивне**.

Аудит *ефективності використання бюджетних коштів* перетворюється на аудит відповідності на тему:

— "Діяльність Міністерства оборони України у сфері закупівлі, розробки і модернізації озброєння та військової техніки".

Такий аудит вже не оцінює *ефективність* витрачання коштів на закупівлі зброї.

— Його мета – ***оцінка правильності прийняття*** управлінських рішень та їхньої відповідності законодавству.

Простіше кажучи **– на гроші ніхто не дивитиметься, а якщо подивиться, то крізь пальці і про ефективність витрат на зброю відповіді не дадуть.**

На такі зміни у Рахунковій палаті після ймовірних натяків влади пішли не зовсім незаконно.

Адже

1) — "аудиту відповідності" як явища у законодавстві про Рахункову палату тоді взагалі не існувало.

2) — Такий аудит з'явився вже пізніше – після набуття чинності змінами до закону "Про Рахункову палату" – 4 травня 2024 року.

У відповідь на запит народного депутата Ярослава ***Юрчишина*** голова Рахункової палати Ольга ***Піщанська*** відповіла наступне:

3) — таке рішення було обґрунтоване тим, що здійснення оцінки ефективності закупівлі, розробки і модернізації ОВТ в умовах правового режиму воєнного стану унеможливлено.

Чому в серпні-листопаді 2023 року таких застережень у Рахункової палати не було та ким саме було "унеможливлено" оцінку витрачання коштів – ***Піщанська*** вирішила не розповідати.

2. Хто може заважати провести аудит витрат на зброю

Провести аудит мали за період 2022 року та перше півріччя 2023 року. У той час за всі закупівлі зброї Міноборони відповідав ***Департамент військово-технічної політики*** (***ДВТП***).

— До повномасштабного вторгнення державні гроші, якими розпоряджався ДВТП, становили приблизно 22 млрд грн щороку.

— А з початком вторгнення, із зрозумілих причин, зросли у 15 разів орієнтовно – до 335 млрд грн на рік.

Очевидно, що

— у відсутності аудиту витрат на оборону найбільше зацікавлені ті, хто розпоряджався цими грошима у 2022, першому півріччі 2023.

У вказаний період ***ДВТП*** очолювали Олександр ***Лієв*** та Тоомас ***Накхур*** – вони вже отримали підозри у справі ***"Львівського арсеналу"*** про розкрадання грошей на боєприпасах.

А куратором департаменту серед заступників міністра оборони був такий собі Денис Шарапов. Він зокрема відомий тим, що у 2000-х мав спільний бізнес з росіянином Рахімімом Емануїловим та поточним керівником Офісу президента Андрієм Єрмаком і його батьком Борисом.

Водночас, сам ДВТП досі не очищений та не реформований. Працівники ДВТП включно з Тоомасом Нахкуром, що брали участь у махінаціях з багатомільярдними витратами на зброю, лишаються на посадах.

3. Як зробити Рахункову палату ефективною?

Наразі у Верховній Раді зареєстровано законопроєкт №10044, що передбачає реформування Рахункової палати. Одак, поки він не містить положень, які б допомогли забезпечити незалежний та прозорий відбір членів та голови Рахункової палати. За проєктом, такий конкурс надалі залишається фактично під контролем народних депутатів, що на практиці ефективно не працює.

Інше важливе питання – чітко виписати на рівні закону процедури фінансового контролю та, зокрема, критерії – який аудит у якому випадку має бути призначений.

Без таких заходів та чітких правил – незалежну Рахункову палату нам не побачити і умови міжнародних партнерів, завдяки яким сьогодні тримається наш бюджет, точно не виконати.

***

Здається, наша **влада відмовляється розуміти: будь-яка довіра спирається на чесність та факти**.

1) — Замість того, щоб визнавати результати журналістських розслідувань та виправляти помилки – влада залякує журналістів.

2) — Замість того, щоб чесно передивитися закупівлі найважливішого ресурсу – зброї, влада уникає аудиту.

Без визнання цих помилок та їх виправлення – довіру та новітні збройні технології нам не отримати.

А поки у повітрі зависло питання:

— чи ефективно витрачені гроші на зброю?

***

№ 2.851

Основні теми доби 27.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За даними сервісу DeepState Live Map, армія РФ веде наступ на 5 напрямках і змогла просунутися біля Вільшаної на схід від Куп'янська, а також в Уманському й біля Нетайлового в районі автотраси Донецьк-Дніпро. Генштаб повідомив про складну ситуацію для українських військ у с. Костянтинівка на захід від Новомихайлівки й на куп'янському напрямку, а також про запеклі бої в Красногорівці на околиці Донецька. Усього за добу на лінії фронту сталося 97 бойових зіткнень.

На північному заході Білорусі поблизу кордонів із Литвою та Польщею почалися спільні навчання армій РФ і РБ, для участі в яких Росія відправила кілька ударних вертольотів.

Генштаб повідомив про відбиття нічної атаки російських безпілотників і знищення всіх 3 ударних БПЛА типу Shahed. Російська керована авіаційна ракета Х-59 вразила пасажирський термінал аеропорту Запоріжжя. Біля харківського гіпермаркету "Епіцентр" виявлена нерозірвана російська новітня керована авіабомба УМПБ Д-30. Такі бомби за своїми параметрами близькі до крилатих ракет, водночас їхня вартість у багато разів менша. Російська авіація щодня завдає потужних ударів керованими авіабомбами по Харкову, прикордонних районах північних областей України, населених пунктах на лінії фронту і в ближньому тилу ЗСУ. Президент Зеленський заявив, що Росія щомісяця запускає понад 3 тис. таких бомб по Україні, а для знищення їхніх носіїв ЗСУ бракує засобів протиповітряної оборони.

Журналісти німецького видання Bild повідомили, що Іран поставив Росії новітні керовані авіабомби Qaem-5. Напередодні в Курській області РФ впав ударний іранський безпілотник Mohajer-6, який був завантажений такими бомбами для завдання удару по Україні.

Міністерство оборони РФ повідомило про відбиття атаки українських безпілотників у Підмосков'ї. Ще кілька ударів були завдані по військових об'єктах на європейській частині РФ, зокрема, по об'єкту поблизу палацу Путіна в Геленджику. Також удар завдано по аеродрому й будівлі авіаційного училища в окупованому Луганську. Російські ЗМІ та телеграм-канали повідомляють про масове будівництво протидронових споруд на об'єктах критичної інфраструктури Москви, що свідчить про підготовку до тривалої війни.

Головнокомандувач ЗСУ Сирський оголосив про дозвіл участі французьких інструкторів у підготовці військовослужбовців в Україні. Міністерство оборони Франції повідомило, що питання про відправлення інструкторів усе ще обговорюється.

2️⃣ Після виведення з ремонту енергоблока АЕС в українській енергосистемі виник профіцит. Укренерго не прогнозує відключень найближчими днями. Надлишок виробітки експортовано до Польщі.

3️⃣ Міністерство фінансів повідомило, що на 1 травня державний борг України перевищив 6 трлн грн і склав у доларовому еквіваленті $151,52 млрд, з них 71,5 % – це державний та гарантований державою борг. У квітні борг зріс на 86,17 млрд грн. У 2023 році ВВП України склав 6,54 трлн грн, тож наприкінці року за нинішніх темпів зовнішніх запозичень борг перевищить 100 % ВВП.

Розпочалися переговори між Україною та МВФ про четвертий перегляд програми розширеного фінансування. У разі їхнього успішного завершення уряд може одержати в червні черговий транш кредиту в сумі $2,2 млрд.

4️⃣ Кабмін ухвалив постанову про заборону всіх видів реклами грального бізнесу до моменту прийняття Верховною Радою закону про боротьбу з ігровою залежністю.

5️⃣ Президент Фінляндії Стубб під час візиту до Естонії обговорив із керівництвом країни питання безпеки регіону насамперед критичної інфраструктури, а також ситуацію в Україні. На підсумковій пресконференції візиту він наголосив, що Фінляндія зробить усе можливе для перемоги України.

Спікер німецького уряду Гебештрайт заявив, що влада країни заперечує проти використання сил ППО НАТО для закриття неба над Україною, оскільки це означало б "пряме залучення до конфлікту".

Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто підтвердив блокування виділення €6,5 млрд на воєнну допомогу Україні через Європейський фонд миру (EPF), що, за його словами, "є неприйнятним" для угорського уряду. Сійярто заявив, що під час обговорення зіткнувся із жорстким тиском із боку глав МЗС інших країн ЄС.

Єврокомісар з іноземних справ Боррель наголосив, що Україні потрібна зброя прямо зараз, бо зволікання коштує життів.

6️⃣ Президент Зеленський прибув із робочим візитом до Іспанії. Він підписав із прем'єр-міністром Санчесом чергову "угоду про безпеку", яка не вимагає ратифікації парламентом і не є обов'язковою до виконання. Зеленський після Іспанії збирається відвідати Португалію та Бельгію. Він оголосив, що участь у "саміті миру" підтвердили 90 країн. США надішлють свого представника. Китай відмовляється від участі, оскільки просуває власний "мирний план", який істотно суперечить "формулі миру" Зеленського.

За інформацією агентства Bloomberg, керівництво ЄС розглядає як наступний крок після "саміту миру" організацію мирної конференції в Саудівській Аравії, на яку може бути запрошена Росія. Однак поки невідомо, хто очолить ЄС після виборів до Європарламенту, які відбудуться в червні.

7️⃣ У відповідь на ракетний обстріл столиці Ізраїлю бойовиками терористичного угруповання ХАМАС армія країни завдала кілька бомбових ударів по місту Рафах на півдні сектору Газа. Унаслідок ударів знищено двох командирів ХАМАС, однак разом із ними загинули й місцеві жителі. Американська адміністрація досі не визначилася, чи є удар по Рафаху перетином "червоних ліній". На кордоні з Єгиптом у районі прикордонного переходу Рафах сталася перестрілка, загинув єгипетський військовослужбовець. Норвегія остаточно визнала Палестинську державу, щоправда, без зазначення її кордонів.

8️⃣ Росія намагається побудувати логістичну та військову базу на Червоному морі в Судані, що дозволить їй контролювати весь транспортний трафік за цим маршрутом. Росія підтримує одну зі сторін у громадянській війні. Армія Судану змогла досягти переваги й захопити кілька районів країни завдяки постачанню іранських ударних безпілотників.

9️⃣ За словами міністра фінансів Франції ле Мера, Китай розширює товарну експансію у всьому світі. З його слів, дешеві китайські товари можуть підірвати національні економіки ЄС і США. Уряд Китаю виділив у фонд

допомоги своїм виробникам чипів $47,5 млрд для скорочення технологічного розриву зі США.

🔟 Суд зняв браслет стеження з колишнього голови Верховного суду Князєва "через стан здоров'я".

Прокуратура має намір оскаржити рішення Шевченківського райсуду Києва про закриття провадження проти співробітників спецпідрозділів "Беркут" за розгін активістів Євромайдану в ніч із 30 листопада на 1 грудня 2013 р. Суд закрив справу через спливання терміну давності після навмисного затягування розгляду адвокатами та прокуратурою.

***

№ 2.852

Олексій Кущ: Економічне бронювання в Україні перетворилося на абсурд, поєднаний з корупцією і абсолютною неефективністю

2024-05-27

Вплив війни на галузі економіки в Україні без сумніву несе величезні збитки країні. Потреба фінансування армії, зруйновані виробничі підприємства, підвищення рівню міграції — це лише деякі з факторів змін економічного статусу країни.

Яким чином найвірогідніше будуть задіяні конфісковані російські активи на користь України, що необхідно зробити в першу чергу аби стимулювати

українську економіку, наскільки ефективно економічне бронювання від мобілізації працюватиме в нових реаліях та чого очікувати від перемовин про вступ України до ЄС – про це та багато іншого ЕН запитали у економіста, експерта аналітичного центру «Об'єднана Україна» Олексія ***Куща***.

***

— Наприкінці квітня президент США підписав довгоочікуваний пакет законів про військову допомогу Україні, Ізраїлю та Тайваню. Цей пакет також містив Закон «Про відновлення економічного процвітання та можливостей для українців», що прямо передбачає конфіскацію заморожених російських активів на користь України. Сьогодні активно обговорюються можливі принципи та формати використання цих коштів та поки до консенсусу не прийшли. В чому полягають складнощі цього процесу?

— Ця тема вже декілька років циркулює на Заході. І Президент Зеленський, на рівні із іншими очільниками, постійно нагадує, що конфісковані активи мають працювати на відновлення України. Поки ми не бачимо працюючих механізмів їх реалізації, але наші західні партнери вже впритул наблизилися до того, щоб вони почали з'являтися. Найбільш просунулися в цьому Великобританія та США. Проте, на жаль, у цих країнах дуже мало заблокованих російських активів. Напередодні повномасштабної війни Росія виходила з доларових фінансових інструментів (тих самих Трежеріс, в які вони вкладали досить великі кошти) і сконцентрувала свої активи в юанях, золоті та євро, сподіваючись, що європейці не підуть на блокування активів. Тому більша частина заблокованих активів російського Центробанку, які були сформовані в євро, знаходиться в депозитарії Euroclear, зареєстрованого у Бельгії. Рішення США важливе, але воно не вирішує питання активів, що номіновані в євро. Для нас важливе саме рішення ЄС, де позиція поки неоднозначна. В Європарламенті закликають використовувати їх на користь України, а Єврокомісія не поспішає з цим. ЄЦБ підготував аналітичну доповідь, згідно якої конфіскація російських активів зашкодить єврозоні навіть більше, ніж сума конфіскованих активів. Адже багато розвиткових країн Азії, Африки та Латинської Америки почали виводити свої активи з євро, тому що побоюються, що їхні активи теж можуть піддати санкціям та конфіскаціям. На Заході принцип непорушності прав власника та інвесторів є наріжним каменем європейської цивілізації. Не можна просто конфіскувати активи, має бути відповідне рішення суду, або ж визнання цих коштів такими, що належать терористичній організації. Поки що немає ані рішення суду, ані визнання терористичного характеру по відношенню до Росії.

— Який сценарій найбільш вірогідний для України в контексті використання цих активів на свою користь сьогодні?

— Існують три моделі як використовувати ці активи. Перша – Україна випускає власні облігації під заставу цих активів, що погашаються за їх рахунок. Це опосередкована конфіскація. Друга – використання прибутку, який отримують європейські утримувачі цих активів, той же Euroclear. Третя – використання податків, які сплачуються з цього прибутку. На даний момент є прогрес щодо використання податків і, можливо, прибутку. Але недолік цих схем полягає в тому, що це невеликі суми. Податки, що становлять 1-2 млрд. євро та прибуток до 5 млрд. євро на рік не вирішать наших системних проблем з відновлення знищеної інфраструктури та економіки. Тому на даний момент ситуація трохи патова, але сподіваюсь, що ми почнемо отримувати хоч щось.

— Наскільки серйозно конфіскація цих активів шкодить російській економіці?

— Якщо подивитися на баланс взаємних вимог, то ми побачимо, що російський борг перед західними інвесторами складає приблизно 300 млрд. дол. Але це борг переважно недержавний. Державний борг складає 30 млрд. долл, а решта – це борги російських компаній, корпорацій, банків перед іноземними кредиторами за кредитами та єврооблігаціями, які ці компанії випускали. Російських активів на Заході заблоковано на 200 млрд. дол. Тобто, що якщо буде конфіскація активів, то Росія тоді конфіскує всі інвестиції і російські компанії не будуть платити за цими коштами. Якщо провести кліринг, то виходить, що цей баланс навіть на користь Росії на 100 млрд. дол. Проблема в тому, що російські активи, що заблоковані на Заході – це активи Центробанку і активи, які вкладені у цінні папери західних країн. А борг, який заблокований в Росії – це переважно борг приватних російських компаній перед такими ж приватними кредиторами. Тобто, якщо конфіскувати ці активи, то постраждають активи Центробанку, але як побічний результат постраждають і іноземні компанії, які просто втратять свої кредити і інвестиції в російські цінні папери. Це досить велика сума для західних економік, особливо для Німеччини. Доведеться запускати емісійні механізми для того, щоб компенсувати ці кошти. Якщо цього не робити, це погіршить становище західних компаній і збільшить лобістський тиск збоку цих компаній на їх національні уряди стосовно цієї ситуації, включаючи підтримку України. Російські компанії, навпаки, отримають колосальну фору, тому що не будуть платити гроші іноземним кредиторам. Фактично дотацію у 300 млрд. дол., а це 15% ВВП країни. Тобто ці компанії, які мають міліардні борги перед західними кредиторами та інвесторами в один день їх позбудуться. Якщо брати показник монетарної бази, то в цьому випадку російський Центробанк отримає ще й можливість потужного емісійного механізму і на суму списаних боргів російських компаній випустити певну частину рубльової маси для стимулювання економіки. Тобто насправді наслідки таких рішень не такі лінійні як нам може здаватися. Тому слід

шукати із західними партнерами оптимальні механізми як ці проблеми вирішити.

— У системі міжбанківських валютних трансакцій SWIFT євро впав до рівня історичного мінімуму – його питома вага сягнула 21,9%. У чому причина такого стану речей? Чи означає це, що інвестори зараз невпевнені у геополітичній стабільності на європейському континенті?

— Якщо брати глобальні геополітичні кластери до яких відноситься США та ЄС, то бачимо, що загроза рецесії в європейській економіці набагато сильніші і структурно небезпечні, ніж у США. Це відбивається на стабільності відповідної валюти. Тобто долар більш привабливий з точки зору збереження інвестицій, ніж євро. Тут ще відіграє фактор дисбалансу відсоткових ставок. Якщо ставка ФРС 5,5%, то ЄЦБ – 4,5%. Відповідно це трансформується в те, що долар більш дорогий, а євро більш дешевий. Долар приносить більшу доходність, в тому числі це облігації міністерства фінансів США, а євро меншу, якщо брати облігації Німеччини, наприклад. Якщо брати суто розрахункову статистику через SWIFT, то величезний обсяг розрахунків був у євро за російський природний газ, нафту та вугілля. Після того як Європа перестала купувати російську сировину і значно скоротила постачання газу ці розрахунки відмінусувались від загальної суми трансакцій в євро. Якщо говорити про майбутнє цих глобальних кластерів, то їх ефективність буде визначатися доступом до джерел енергії як за ціною, так і за обсягом. Це один з факторів глобальної конкурентоздатності. США в цьому плані є профіцитним кластером, тобто з надлишком енергії, а Європа – дифіцитним кластером з дефіцитом енергії.

— Наскільки роль китайського юаню може зрости у найближчому майбутньому? Які ризики криються в цьому?

— Китайський юань випередив японську єну за популярністю, зайнявши четверту сходинку серед найактивніших валют світу за обсягом використання в міжнародних розрахунках. Його питома вага становить 5-6%. Нібито невеликий показник, але це зростання в чотири рази за останні роки. Тобто питома вага ще невелика, але динаміка зростання дуже потужна. Це відбулося рахунок того, що Росія в своїх розрахунках повністю перейшла на юань та вкладає валютні резерви російського Фонду національного благополуччя у китайські юані. Формуються цілі фонди у юанях, золоті і російських акціях. Тобто перехід Росії збільшив оцю юаневу транзакційну активність. Китай прагне до юанізації світової торгівлі та фінансових операцій і дуже багато робить, щоб перетворити юань на резервну валюту. Китайський юань хоче випередити всі резервні валюти другого порядку, такі як англійський фунт стерлінгів, швейцарський франк, канадський долар і впритул наблизитися до євро, а вже потім кинути виклик самому долару. Звичайно, це питання не завтрашнього дня і не наступного року, а питання десятиліть. Та це одна із загроз, яку вбачають для себе США – загроза глобальному домінуванню

долару. Тому що для США це інструмент покриття внутрішніх дисбалансів, дефіцитів і нееквівалентного обміну в системі глобальної економіки. Зараз Китай буде просувати юань перш за все в країнах Центральної Азії, потім в Африці і Латинській Америці, тобто в ті країни, які зараз входять в орбіту китайських економічних інтересів.

— Сьогодні спостерігається великий попит на біткоїн, який часто розглядається як альтернатива фіатним валютам та золоту. Чи зможе криптовалюта повністю замінити традиційні гроші?

— Тут треба розрізняти криптовалюту і цифрові валюти. Цифрові валюти так, вони будуть витісняти фіатні гроші. Коли почалися розробки проектів національних цифрових валют західні країні були в авангарді, але потім вони зрозуміли небезпеку, яку це несе для них і пригальмували ці проекти. А розвиткові країни, навпаки, почали досить потужно розвивати свої національні цифрові валюти. Їх не треба плутати з криптовалютами. Наприклад, Нігерія одна з перших випустила цифрову найру, Китай зараз випускає цифровий юань, Індія цифрову рупію, Росія працює над цифровим рублем і т.д. Іран намагається випустити свою цифрову валюту, забезпечену золотом.

Свого часу Велика французька революція стала наслідком того, що представники третього стану, який утворився на той час у Франції, а саме буржуазії, що мали гроші та активи, але не мали політичних прав, змістили дворянство, яке вже не мало цієї економічної сили, але все ще користувалось широкими політичними правами. Так само оцей «третій стан» сьогодні – це фактично країни глобального Півдня, які вже мають досить потужні економіки, активи, ресурси, їх частка в світовій економіці суттєво зросла, але вони не мають, за їхнім розумінням, належних геополітичних прав. Тому вони бунтують проти цього геополітичного дворянства у обличчі західних країн, щоб домогтися більших прав.

Ключова проблема, яка виникає між країнами Заходу та країнами глобального Півдня – це нееквівалентний обмін фіатних грошей на реальні матеріальні ресурси, коли такі ресурси як нафта, золото, алмази обмінюються на фіатні гроші, що мають віртуальну цінність. Внаслідок цього нееквівалетного обміну країни, які мають резервні валюти, такі як долар США, євро, англійський фунт стерлінг чи швейцарський франк отримують необхідні ресурси для покриття внутрішніх дефіцитів і дисбалансів. Особливо це проявляється в контексті США, де існує великий платіжний дефіцит і дефіцит державного бюджету. А також величезний державний борг, що складає більше 120% ВВП. Всі ці дисбаланси покриваються за рахунок саме цього нееквівалентного обміну фіатних грошей на матеріальні ресурси. Тому цифрова валюта, курс якої буде формуватися внаслідок мультичастотних операцій з матеріальними цінностями, товарами і послугами, може надати оцю справедливість і вже еквівалентний глобальний обмін. Колись про це казав колишній глава Банку

Англії Мервін Кінг, що майбутнє саме за такими цифровими валютами, побудованими на базі штучного інтелекту, які будуть в мультичастотному режимі формувати курс на підставі тих матеріальних активів, товарів і послуг, які виробляються тією чи іншою країною. Але до цього ще досить далеко і звичайно, що західні країни будуть цьому перешкоджати.

— Тоді яка роль та перспектива криптовалют?

— Що стосується класичних криптовалют, то вони є проекцією, в першу чергу, рівня ліквідності в глобальній економіці, фінансового моніторингу та санкційної політики. Тому, чим жорсткіші фінансовий моніторинг у західних країнах, що вимагає підтвердження джерел походження коштів, економічні санкції, тим вищий буде курс криптовалют. Отже, спостерігаючи за цими трьома факторами можна визначати перспективи криптовалюти.

— Як ви відноситеся до оподаткування віртуальних активів? Наскільки реально забезпечити ефективне регулювання цієї галузі?

— Якщо почнуть оподатковувати криптовалюти вони фактично втратять свою цінність часткового обходу санкцій і фінансового моніторингу, тому що будуть контролюватися ззовні. Думаю, оподаткування можливе на етапі саме майнінгу криптовалюти, тобто доходу від випуску криптовалют. Але операції з криптовалютами, швидше за все оподатковуватися не будуть.

— Попри рішення Правління НБУ, вдруге в цьому році, знизити облікову ставку до 13,5% й надалі зберігається значний розрив між фактичною інфляцією та поточною обліковою ставкою. Що скажете з цього приводу?

— Те що інфляція нижче 5%, а облікова ставка у декілька разів більша говорить про те, що реальна ставка (тобто облікова мінус інфляція) є позитивною майже на 9%. І ця позитивна реальна ставка теж більша за інфляцію у декілька разів, що свідчить про аномальну жорсткість монетарної політики. З одного боку, це позитивно впливає на курсову стабільність, тобто гривня є торговою валютою і курс певним чином стабілізується, а інфляція гальмується. З іншого боку, така політика дорогої гривні фактично знищує економіку, тому що унеможливлює проведення серйозних структурних змін для яких потрібні кредитні інвестиційні кошти і яких, при нинішніх умовах монетарної політики, не може бути апріорі. Ніхто не буде кредитувати підприємства, якщо можна вкладати гроші в депозитні сертифікати чи ОВДП, отримуючи досить високі відсотки.

Крім цього, існує інша проблема – руйнування симетричності монетарної трансмісії. Раніше вона будувалась наступним чином: облікова ставка була на 2% нижче від ставки рефінансування і на 2% вище ставки за депозитними сертифікатами. Зараз ця симетрія зруйнована і ми бачимо, що і ставка за депозитними сертифікатами, і ставка за рефінансуванням вище на декілька відсотків за облікову. Це фактично свідчить про руйнування симетрії

монетарної трансмісії, яка стала несиметричною. Як наслідок: облікова ставка вже фактично нічого не означає. І реальною обліковою ставкою стає ставка за депозитними сертифікатами. Саме вона зараз сприймається банками як мінімальна вартість грошей і орієнтиром при визначенні ставок за кредитування реального сектору економіки. Тобто це негативно впливає в тому числі на кредитні процеси.

— За даними Нацбанку України, у березні 2024 року банки України ввезли готівкову іноземну валюту в обсязі 855 мільйонів доларів, що на 25% менше, ніж минулого місяця, коли в лютому було ввезено 1,138 мільярда доларів. По які тенденції в економіці країни це може свідчити?

— Це свідчить про те, що ввезення валюти до України стало досить дорогим. Раніше валюту завозили літаками, а зараз вони сюди не літають, тому її доводиться завозити автомобілями чи залізницею. А це вже зовсім інший рівень витрат, тому що транспортування валюти треба супроводжувати інкасаторами. Тобто це більш затратний по часу та ресурсам процес.

Крім цього,

> — на валютному ринку існує інша проблема, коли доларові банкноти з невеличкими подряпинами чи плямами приймають лише з комісією від 5-10%. Це перетворилось на величезний бізнес для тих, хто займається обмінними операціями. За моїми оцінками, сума йде не про десятки, а сотні мільйонів доларів за декілька років війни, що акумулюються за рахунок таких надуманих комісій.

Тому

> — **тут є і елемент штучності.** Створюється штучний дефіцит якісної валюти на внутрішньому ринку, щоб просто у людей знімати додаткові комісії за нібито подряпані банкноти.

— Нещодавно стало відомо, що у “Дії” з’явились нові військові облігації, які названі на честь тимчасово окупованих міст — “Макіївка” та “Бахчисарай”. Раніше були “Керч”, “Джанкой”, “Залізний Порт” та “Асканія-Нова”. Наскільки дієві військові облігації як інструмент підтримки державного бюджету?

— Найбільше військових облігацій придбав Нацбанк, що в принципі правильно. Якщо країна має свій монетарний суверенітет, то один із його елементів – це можливість в критичні періоди історії (коли стаються фінансові кризи, пандемія чи війна) забезпечувати монетарну стабільність в країні. Тоді Нацбанк друкує гроші і напряму фінансує Мінфін і покриває дефіцит бюджету. Наразі військових облігацій викуплено на 400 млрд грн. Значно менше припало на українські компанії і населення.

Але

— **облігації не стали в Україні тим ефективним інструментом, яким були у США під час Другої світової війни.**

Чому в США це спрацювало, а в нас ні?

Тому що

— у США, поруч із військовими облігаціями, була запущена ще і модель максимальної зайнятості населення та виробництва, спрямованого на потреби армії та фронту.

До речі,

— США під час Другої світової війни подолали наслідки Великої депресії 1930-х років.

Населення під час війни зазвичай мало витрачає і переважно накопичує.

Саме тому, що населення працює, гарно заробляє і мало змогу накопичувати у США запровадили цей інструмент військових облігацій.

В Україні немає такої працюючої моделі економіки.

— У нас, за різними оцінками, від 15-20% безробіття, величезна кількість внутрішньопереміщених осіб, які бідкаються в орендованому житлі майже без грошей. Платоспроможний попит населення катастрофічно впав. Рівень накопичення в країні досить низький. Люди банально не мають грошей для того, щоб купувати ці військові облігації.

— Тобто стимулювання економіки збоку держави поки не достатнє в Україні?

— Фактично **нічого не робиться для того, щоб дати економіці саме структурний поштовх**. **Та допомога, яка надається є тактичною і досить мізерною за обсягами.**

Нацбанк і Уряд не розуміють ключову проблему – війна зруйнувала стару сировинну модель української економіки і основні труднощі очікуються у трьох основних напрямках, «китах», на яких вона трималась.

Це

1) експорт сировини, переважно аграрної та металургійної, 2) трансфери трудових мігрантів із-за кордону та 3) IT сектор.

Проблеми з першим напрямком відомі – це логістичні, транспортні, а також несприйняття української аграрної сировинної економіки в Європі.

— У тій самій Польщі, що вже перетворилось у проблеми з блокуванням кодону. Українська сировинна модель не монтується в європейську

економіку, яка є більш складною. Це клуб складних економік з високим рівнем доданої вартості. Ми ж політично йдемо в Європу, а економічно в Азію, де є попит на нашу сировинну продукцію.

Другий момент – трансфери трудових мігрантів суттєво скоротилися.

— Якщо до війни ця сума становила приблизно 15 млрд. дол., то в цьому році буде менше 10 млрд. дол. Бачимо втрату приблизно на третину. І ці перекази будуть скорочуватися по мірі міграції українського населення за кордон.

Та ж ситуація і з IT сектором.

— Цей напрямок любить тишину, а Україна в цьому плані в наступні роки буде країною з досить високими екзистенційними ризиками, тому айтішніки будуть мігрувати з країни будь-якими способами.

Ситуація з освітою із-за війни теж складна.

— Як показало нещодавнє тестування, 60% українських школярів мають знання нижче базового рівня. Тому ці три «кити» фактично перетворилися на паперових і розчинились, або згоріли у полум'ї війни.

Наша економіка потребує колосальних структурних трансформацій.

Ми маємо знайти новий економічний формат.

А він **можливий лише за рахунок інвестиційно-кредитного імпульсу, який можуть надати банки та держава.**

Та це буде складно зробити без відповідної стратегії,

в тому числі 1) промислового розвитку на рівні Кабміну і) монетарної політики на рівні Нацбанку.

Тобто

1) — **Нацбанк і Кабмін мають усвідомити потребу економіки в структурній перебудові і переформатувати свої політики відповідно до цієї потреби**.

Але

2) — поки **цього усвідомлення немає навіть на мінімальному рівні.**

— Як ви відноситеся до ідеї економічного бронювання від мобілізації?

— **Економічне бронювання від мобілізації – це радянський рудимент**.

На жаль, сьогодні ідея фактично увібрала в себе всі її негативні риси.

1) — **За радянських часів вона могла більш-менш ефективно функціонувати, тому що були профтехнічні училища, технічні ВУЗи, які випускали технічних фахівців, що одразу йшли на заводи і відповідно бронювалися ще на стадії навчання.**

2) — **У нас вочевидь такої ситуації немає. Професійна технічна освіта повністю зруйнована. Технічних та технологічних закладів майже немає.**

Кого бронювати?

Промисловість перед війною була майже повністю деіндустріалізована.

В результаті,

1) — економічне бронювання перетворилося на якийсь абсурд, коли через лобізм певних структур відбувається бронювання, наприклад, кур'єрів або працівників грального бізнесу.

Відповідно

2) — **цей лобізм не є безкоштовним, а поєднаний з корупцією і абсолютною неефективністю і беззмістовністю цього процесу.**

Тому

— **бронювання може буде, якщо є оцей логічний зв'язок між технічним навчанням і роботою у військово-промисловій сфері.**

Воно працює, якщо є модель мобілізації.

А коли відбуваються такі хаотичні процеси як у нас, то цей хаос береться під контроль корупцією і лобізмом.

— Які Ваші очікування від перемовин про вступ України до ЄС, що мають розпочатися в червні?

— Це буде своєрідна морква, яку показують перед зайцем, щоб він рухався у певному напрямку. Європа буде артикулювати темою європейської інтеграції, тому що це необхідно робити в контексті морально-психологічної підтримки України. Вона не може зараз як прискіпливий вчитель вказати Україні на її реальні перспективи.

Якби не фактор війни, риторика Заходу була б надзвичайно жорсткою і конкретною.

Європейці хочуть підтримати Україну, дати надію та ми маємо розуміти що це все риторика, а не реальні дії.

Ще раз проговорю,

1) — сировинна аграрна українська економіка не монтується в європейський ринок.

Аграрний сектор в Європі є дотаційним, базується на продуктовому розмаїтті, підтримці малих і середніх фермерів та сімейних господарств. Величезні дотації з європейських фондів отримують такі країни як Польща, Угорщина, Чехія, Болгарія, Румунія.

2) — Вступ такої країни як Україна, де майже знищені малі та середні фермери, а виробництво сконцентровано у великих фінансово-промислових групах, фактично розчавить внутрішню сімейну структуру аграрного укладу в Європі.

Відповідно основні аграрні дотації будуть йти в Україну, а такі країни як Польща(замість того, щоб отримувати дотації) будуть змушені ще й платити зі свого бюджету дотації для українських аграріїв.

Те саме стосується й інфраструктури.

Є таке поняття в Європі як «інфраструктурне вирівнювання», коли таким країнам як Польща надаються величезні кошти для розвитку інфраструктури.

В контексті України, де майже знищена інфраструктура, всі європейські фонди будуть змушені направляти кошти на її відновлення, що позбавить інші країни можливості отримати допомогу від ЄС, або ж вони отримуватимуть її у значно менших обсягах.

— Що в такому разі могла б запропонувати Україна аби стати рівноправним членом європейської сім'ї?

— Нам необхідно знайти своє місце в європейських технологічних ланцюжках доданої вартості. І це місце має бути більш високим, ніж просто сировинний експорт.

Ми маємо навчитися виробляти ті продукти, які необхідні на європейському ринку і стати корисними для Європи.

Наприклад, Україна може стати найбільшим виробником біопалива. Може стати найбільшим в Європі виробником рослинного білка та ізолятів. Створити титановий кластер, тобто виробляти титанові вироби на базі власних родовищ титану. Чи свій літієвий кластер на базі літієвих родовищ і виробляти ті ж самі акумулятори для електромобілів. Може створити урановий кластер на базі продовольчого урану і, можливо, приймати участь у виробництві ядерного палива, адже Європа і США відмовляється від російського ядерного палива.

Тобто Україна в цьому плані теж могла б знайти своє місце. Теж саме виробництво чіпів, напівпровідників та сонячних батарей на базі українських мегаполісів, де існують місцеві політехнічні ВУЗи. **Але для цього необхідні оті самі структурні трансформації, про які вже багато сказано.**

І головне – ми повинні знайти внутрішні інвестиційні ресурси, щоб хоча б на якомусь мінімальному рівні відновити свою інфраструктуру, в тому числі із залученням європейських коштів. Перед вступом до Європи ми маємо полагодити внутрішню інфраструктуру. Вона не може бути такою поруйнованою як зараз. Ми маємо створити нову енергетичну систему. Зараз багато говорять про її децентралізацію та розвиток нових видів генерації електроенергії. Це все має бути хоча б на початковому рівні реалізовано для того, щоб говорити про реальний вступ до ЄС.

— Наскільки суттєвим виявиться вплив президентських виборів в США на політико-економічні процеси в світі?

— Це буде один із ключових факторів впливу на світову економіку та політику.

На філософському рівні вибори президента США – це не просто боротьба двох передвиборчих програм кандидатів, це боротьба двох економічних, політичних і геополітичних програм.

Це фактично боротьба двох антропологій.

> — Консервативна антропологія Трампа, яка базується на традиційних сімейних цінностях.
>
> — І трансгранична, трансгуманістична антропологія Байдена, яка базується на новітніх цінностях, які притаманні життю багатьох європейський країн.

Тому перемога ***Трампа*** буде означати, що Америка почне розворот у бік консервативного світу і віддалятиметься від Європи.

> Це буде більш протекціоністська і промислово налаштована економіка з великим фіскальними стимулом збоку держави, програмами розвитку промисловості, доместикації виробництва і решорингу (повернення виробництва на батьківщину з інших країн).

Тобто

> — США будуть більше концентруватися на власних проблемах та проблемах своєї земної півкулі.

В ***політичному*** плані

— це означатиме суттєве зменшення ідеології ліберальної експансії США по відношенню до інших країн, які знаходяться у сфері її впливу.

Якщо переможе ***Байден***, то тут все зовсім протилежне.

Це ми і спостерігаємо за його президенства сьогодні. **Продовжиться ліберальна ідеологічна експансія демократів.**

***

№ 2.853

Don's Weekly, 27 May 2024: Part 1

SARCASTOSAURUS

MAY 27, 2024

Hello everybody!

I'm lil' bit late than usually, this Monday: was a very busy weekend and I'm still trying to catch with all the developments (so also in regards of our latest collections; there will be a separate update in this regards, later this week).

Therefore, let me not waste your time, but get straight to Don's review for the last week.

1. How Diplomacy Impacts Ukraine's Ability to Fight

The most efficient way for Russia to distribute ammo, fuel and other supplies is to send them by train and off load them into a large depot fairly close to the front. From there, trucks can deliver them to the front line. When HIMARS arrived in the summer of 2022, the 80 km range of the M31 rockets destroyed quite a few of these large depots, even bridges and trains. Twenty command posts and depots were destroyed in a week. Russia created smaller depots further away. Russia used to mass their artillery in a traditional battery until HIMARS started to destroy the concentrated targets, such as these five SP 152 mm guns. The arrival of HIMARS made the Tochka-U more effective.

Russia then dispersed their artillery, made their supply depots smaller and generally, but not always, dispersed their troops. Ukraine is still using HIMARS to destroy supply trucks, artillery, air defenses, EW systems, headquarters and troop concentrations over 70 km away. Ukraine's longer ranged weapons reduce Russia's

ability to fight in every sector where they could use their range, which is about three times longer than standard artillery. Now that the US has supplied ATACMS missiles with 165 and 300 km ranges, Ukraine has been able to attack targets even further away, such as Dzhankoy air base and Belbek air base near Sevastopol.

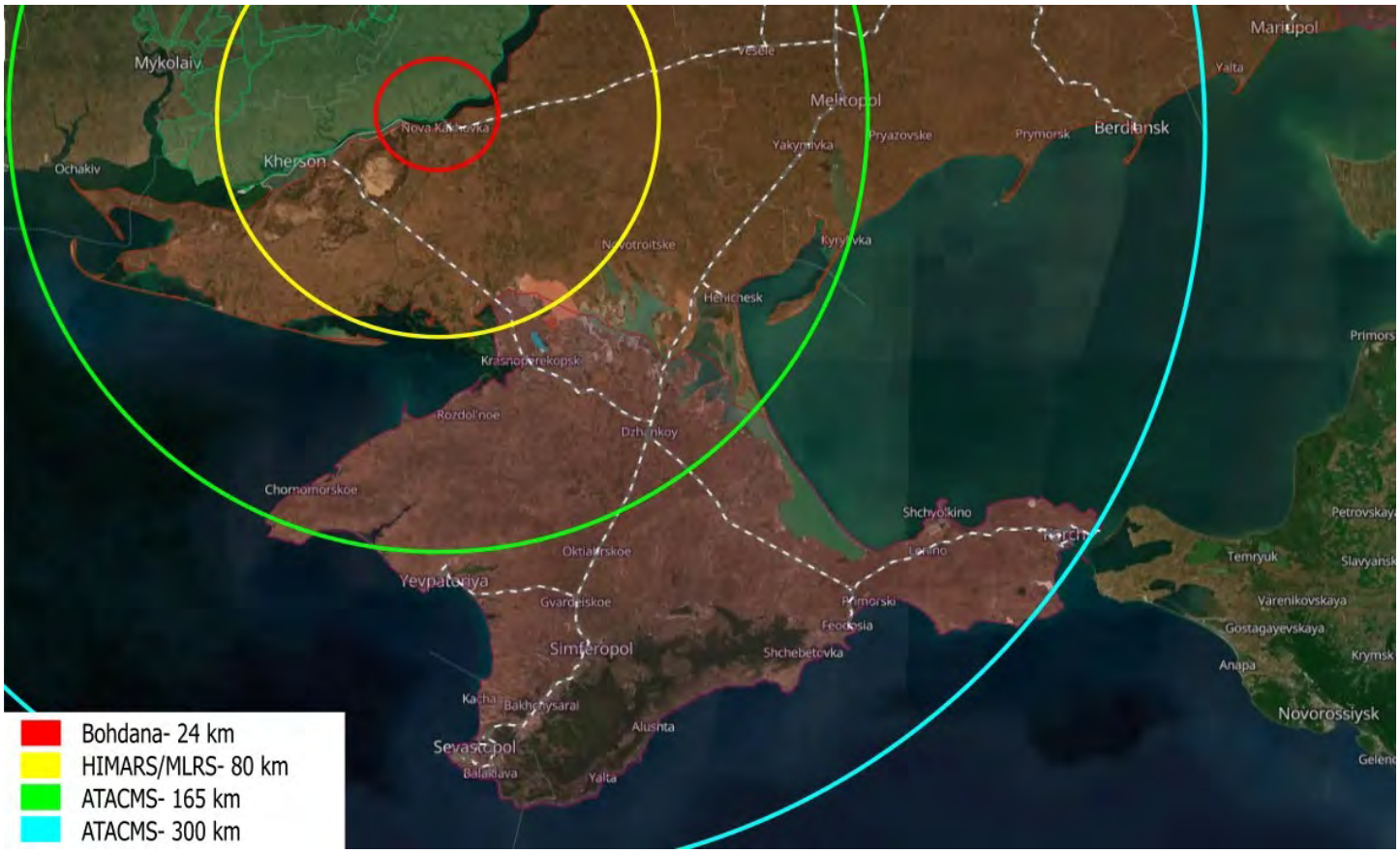

One place where they are not being used is in the Kharkiv sector. Russia hasn't penetrated very far in this region, but they still have the artillery, supplies, EW systems and all the other assets that are needed to support their advance towards Kharkiv. The problem is that they are located in Russia, and Ukraine isn't allowed to use US weapons in Russia because the US fears it might escalate the conflict.

Just the 80 km range of the M31 rocket would degrade Russian capabilities. The 165 and 300 km ranges of ATACMS would have an even greater impact. A few airfields are in range, as well. In the map, I centered the range circles of the HIMARS/MLRS on Kharkiv. I centered the Bohdana range circle on Vesele, which is where they are operating many of their artillery systems.

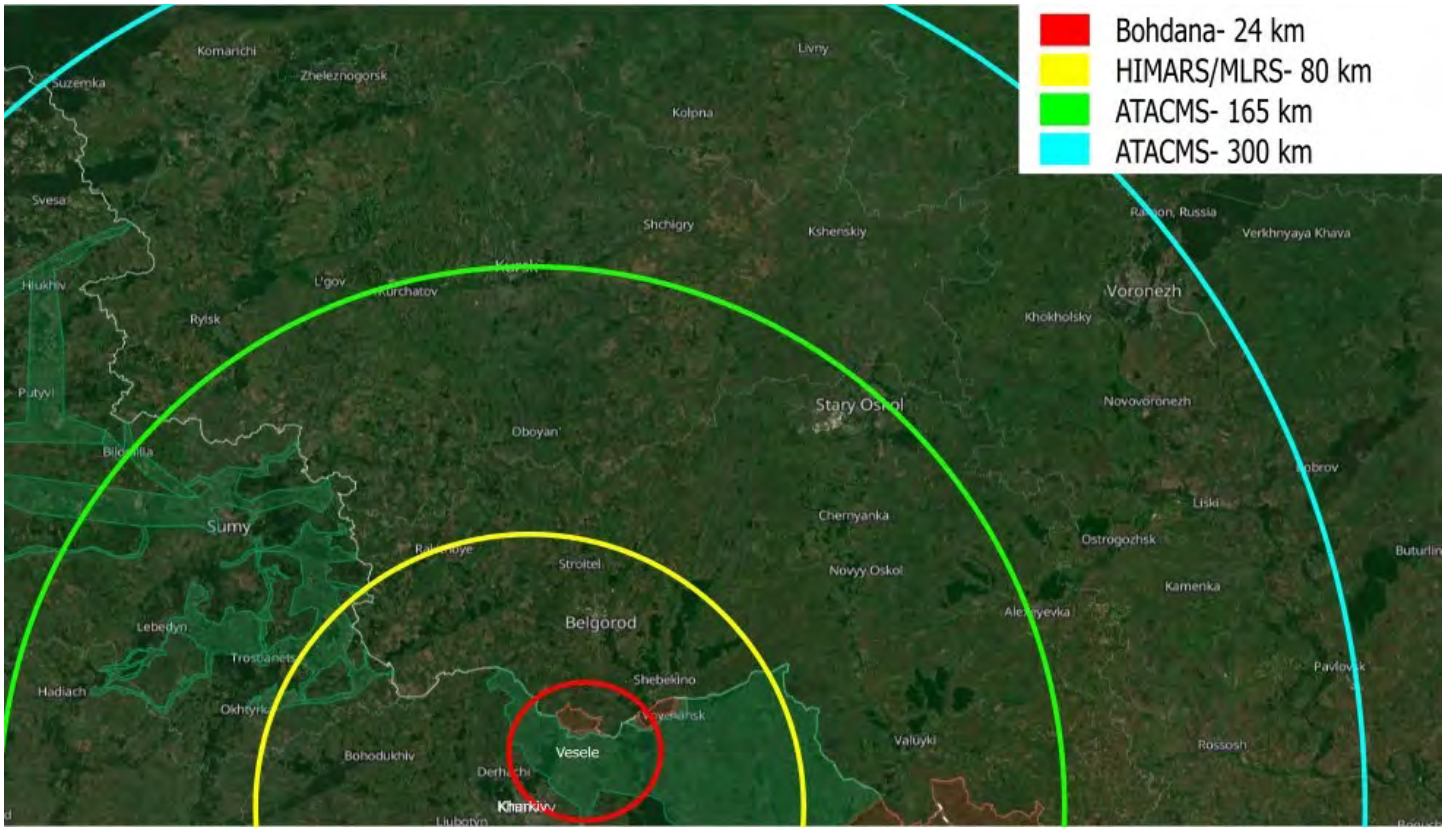

Two weeks ago, US Secretary of State Blinken said the US had "not encouraged or enabled strikes outside of Ukraine, but ultimately Ukraine has to make decisions for itself about how it's going to conduct this war."…https://www.reuters.com/world/russia-says-us-playing-with-fire-indirect-war-with-moscow-2024-05-17/

On Wednesday the last week, U.S. House of Representatives Speaker Mike Johnson said that the United States needs "to allow Ukraine to prosecute the war in the way they see fit," - when it comes to how Ukraine uses U.S.-provided weapons in its war against Russia. On Monday, a bipartisan group of U.S. lawmakers sent a letter to Secretary of Defense Lloyd Austin, asking that Ukraine be allowed to use American weapons on strategic targets in Russian territory.

Means: Blinken is not entirely sincere in this regards but, the momentum is building for a policy reversal…https://www.voanews.com/a/us-house-speaker-to-voa-ukraine-should-be-able-to-fight-war-as-they-see-fit-/7622780.html

The NATO Secretary General supports Ukrainian strikes in Russia…https://x.com/MarioNawfal/status/1794270908288238003

(….to be continued…)

***

Don's Weekly, 27 May 2024: Part 2

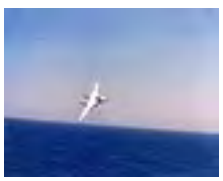

SARCASTOSAURUS

MAY 27, 2024

(…continued from Part 1…)

2. Kharkiv

The quality of Ukrainian leadership varies and Syrsky holds commanders accountable, but there are quite a few that are below acceptable standards. Constantine shares that a lot of Territorial Defense and Border Defense units did not dig positions or rehearse what to do when attacked by Russians. Defensive positions utilizing concrete bunkers cannot be built while under the threat of attack but excavators are often used within 3 km of the front even as some of them are now being damaged or destroyed. Even in the absence of an excavator, the personnel could have dug a limited amount of positions. For many units, this did not happen and some units retreated ahead of the advancing Russian troops. At Hlyboke they did have extensive defensive positions but they were abandoned without a fight.

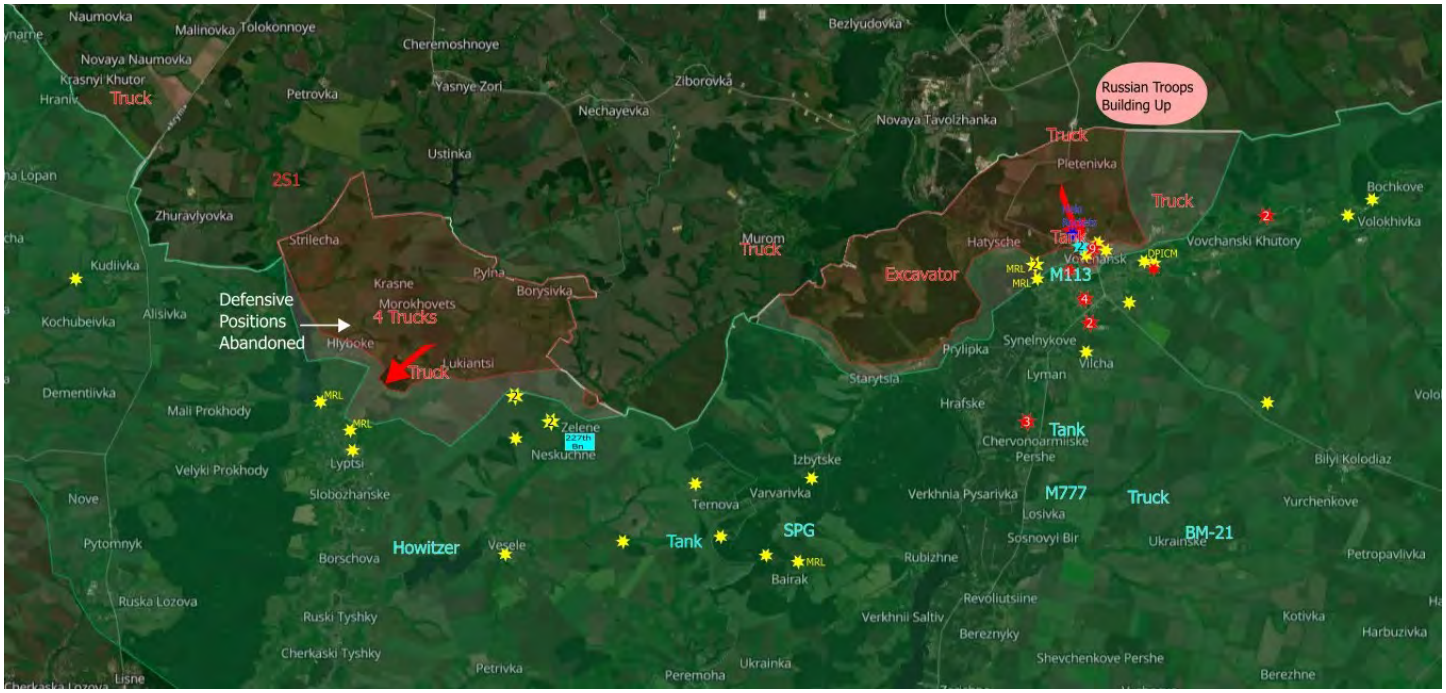

One unit that did not retreat was the 227th Battalion of the 127th Brigade stationed near Zelene. It had a new commander that trained and rehearsed what to do in case the Russians attacked and prepared defensive positions as best they could. When the Russians did attack, the disruption of Ukrainian communications through jamming and solar disturbances meant that the 227th Battalion lost communication with the rest of the Ukrainian army for 2 days. Since the higher command didn't hear from them, they assumed their unit was lost and the position along with it. When the battalion was able to reestablish communications, they reported that they repelled all the Russian attacks and inquired about the general situation.

While the 227th Battalion did its job, someone in their chain of command should have sent someone to their location to determine the status of that unit and its defenses. It's another indication of how *uneven the command quality is throughout the Ukrainian army*. It is not an issue of quality soldiers, it is an issue of *quality leadership*. A unit with good leadership will create an effective team.

The fact that Russia made so little progress when so many Ukrainian units were not prepared also indicates *how poor the Russian leadership is*.

The previous Ukrainian commander in this sector - Yuriy Halushki - was on the job for a month when the Russians crossed the border. The poor performance of his command compelled Syrsky to replace him 72 hours after the attacks began. The new commander is Brigadier General Myhailo Drapaty. Drapaty's first assignment was to stem the Russian advance in the Kherson area with ad hoc defenses, back in March-April 2022. Later the same year, his command eventually forced the Russians out of Kherson and conducted assaults across the river. He was promoted to vice chief of army staff and will retain that position while commanding the Kharkiv sector.

Much of the Russian attacks have decreased in intensity and the casualty rate reflects that. Russia holds the northern half of Vovchansk while Ukraine holds the southern part of the town, on the other side of the river. Russia destroyed some of the bridges in the area to complicate Ukrainian logistical efforts.

A Russian war blogger says that Russian losses are heavy and Ukraine flooded the skies with drones and has superiority with artillery. This may not be entirely true but it's close enough to create an impression. The blogger is concerned about a Ukrainian counterattack…https://x.com/wartranslated/status/1792835039119454341

From Grozny to Vovchansk, the Russian army leaves its mark…https://x.com/wartranslated/status/1793919350442713567

Ukraine has a smaller OODA loop than Russia but the loop increased in size when Russian jamming, interfering with Ukraine's ability to communicate and coordinate activities. In addition to the jamming, some of the measures to prevent Russia from using Starlink also interfered with Ukraine's ability to use Starlink close to the border. In addition, the biggest geomagnetic storm in two decades also disrupted Starlink's communications. Ukrainian personnel had to use text messaging to communicate and even that was slow. The jamming and interference also impacted the use of drones. After a few days, communications were restored. Ukraine has access to other satellite communication systems which would help with jamming issues, but they are not as widely available as Starlink…https://www.nytimes.com/2024/05/24/technology/ukraine-russia-starlink.html?smid=url-share

Some of the Russians that tried to infiltrate Ukrainian border defenses through the woods a couple of weeks ago…https://x.com/albafella1/status/1793923610777641135

The 82nd Airmobile Brigade engages Russian troops while they were still on the northern side of the river…https://t.me/zsu82odshbr/124

A minute of the Russian Volunteer Corps fighting in the streets of Vovchansk… https://x.com/front_ukrainian/status/1794435660675186912

Spetsnaz troops approaching a Ukrainian position are engaged in the open by a National Guard drone unit…https://x.com/Wezyr12/status/1794305804172251638

Russian positions in the court house are bombed by the Ukrainian air force… https://x.com/front_ukrainian/status/1794335929945247801

Zelensky claims that there are 8 Russian casualties in the Kharkiv area to every Ukrainian casualty. I have no means to verify that but it's plausible. According to Ukrainian reports, Russian casualties jumped from 900-1000 per day to 1300-1500 per day. If the entire reported increase is attributed to Kharkiv, that means Russia is suffering 300-600 casualties a day in that sector. If Zelensky's ratio is correct, then Ukraine is suffering 37-75 casualties a day there. Keep in mind that Ukraine's estimates of Russian casualties have been about 15% higher than past US and UK estimates of Russian casualties. By Ukraine's count, Russian casualties have been trending down to 1100 the last couple of days…https://index.minfin.com.ua/en/russian-invading/casualties/

This is one of the fortifications being built. This is a month's work for 4 people, or 2-3 days with three people and an excavator…https://x.com/Teoyaomiquu/status/1792960337718743216

This is just one day's casualties collected by Andrew Perpetua. These casualties are from all over Ukraine. There are a lot more Ukrainian casualties than normal. A lot of trucks were damaged or destroyed on both sides. Trucks are always worth a drone. There's some Russian and Ukrainian boats damaged on the Dnieper river. There are two Ukrainian excavators, one located in the Avdiivka area. They were only damaged so the mechanics can retrieve and repair them. Then, if you look at the last entry, a Russian drone nailed a Ukrainian tree near Vesele, likely believing it was a Bohdana since many had been firing from that area. Fortunately, the tree was only damaged so the arborists can hopefully repair the tree and it can keep on fighting…https://x.com/AndrewPerpetua/status/1793395026543669412

Not graphic, but a horrible story of how the Russians shot an elderly couple, killing the grandmother in a wheelchair…https://x.com/Gerashchenko_en/status/1793891217802948836

Near Lyptsi, the 113th National Guard Brigade first confronted the Russians without any fortifications. The 92nd Brigade now has the primary defensive duties

and works with captured Russian direct fire guns that fire Polish-made ammo and even French mortar rounds. They also have detection devices that warn them when a drone is in the air. With that warning, they seek cover and concealment and try to determine if it's friend or foe. The video is here.

3. Western Luhansk

Russian troops from the Kupiansk area are being moved to the Kharkiv sector. There were limited attacks along the front but Russia only gained territory by advancing into Berestove.

In Berestove, a Russian squad takes shelter in a house that is also used to store munitions…https://x.com/bayraktar_1love/status/1794096046315889075

The Russian drop a bomb on Lyman, 15 km from the frontlines…https://x.com/MilitarySummary/status/1792211247544357138

Excavators are 100 times faster than a man with a shovel but most units only have shovels. This man works on a trench near Kupiansk.

4. Siversk/Bilohorivka

The Russians once again claimed to have taken Bilohorivka. In fact, they lost 14 vehicles failing to do so. In addition to those 14 vehicles, the map shows previously unmarked vehicles that appeared on new high resolution satellite images. Andrew Perpetua says that five kilometers from the city are even more Russian vehicles that they will include once they acquire the imagery. (Tasking a satellite to take an image is very expensive. It’s cheaper to wait until someone else orders an image of an area and then just pay for a copy of that tasking).

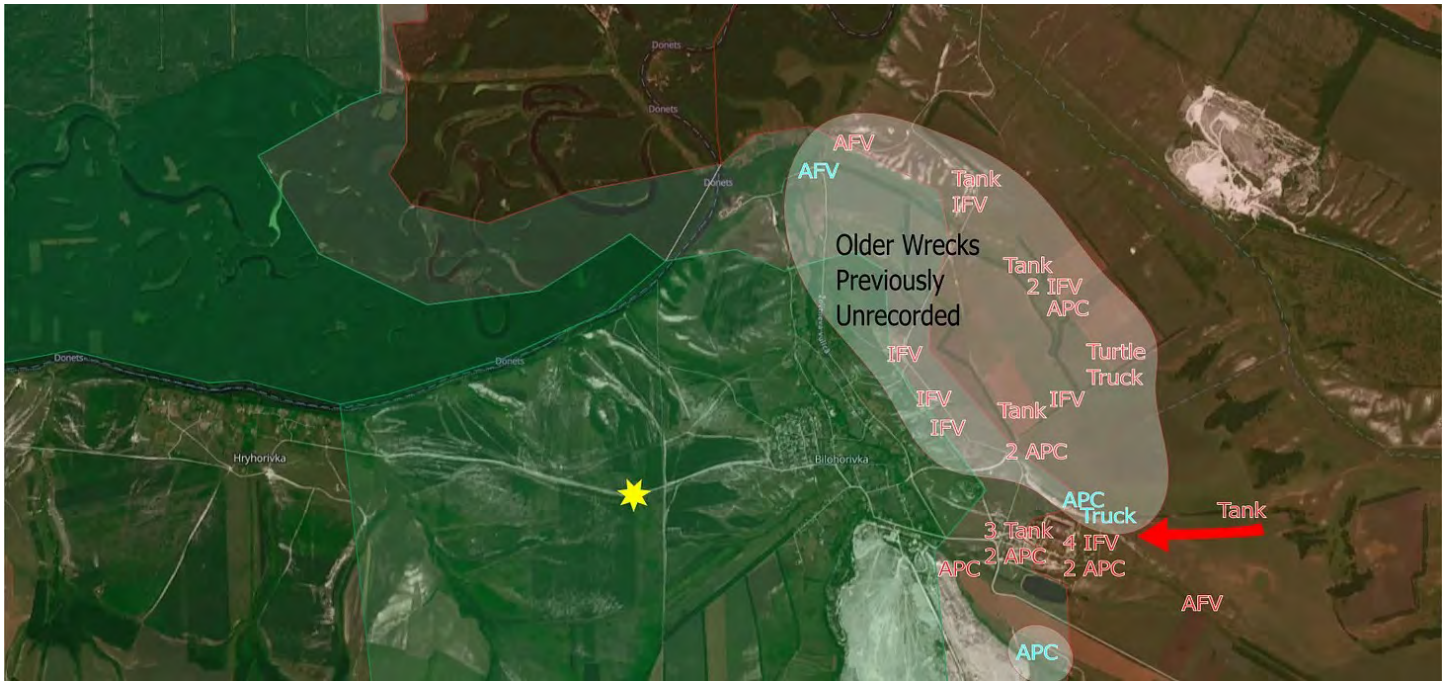

A compilation of Russian vehicles destroyed in front of Bilohorivka…https://x.com/giK1893/status/1793600418242805918

2.5 km east of Bilohorivka, an immobilized turtle tank is finished off…https://x.com/giK1893/status/1793591069432746322

Russia bombs an apartment building in Siversk, 10 km behind the front lines…https://x.com/giK1893/status/1793224155258626182/video/1

They also hit Siversk with MLRS…https://x.com/clement_molin/status/1793993182826349039

A Russian uses a bow to shoot a grenade about as far he could throw it…https://t.me/iamsniper/5120

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 27 May 2024: Part 3

SARCASTOSAURUS

MAY 27, 2024

(…continued from Part 2…)

5. Bakhmut

Russia launched more attacks into the canal district and lost at least 16 vehicles in the process. When they manage to insert infantry into the city the Kraken sends out teams to eliminate them with drones and close assault. There is one report that says Russia took some buildings on the high ground of eastern Kalynivka and another that said a Ukrainian counter attack pushed them back far enough that Ukraine is in the western edge of Bohdanivka. South of the canal district, Russian infantry is once again moving towards the canal.

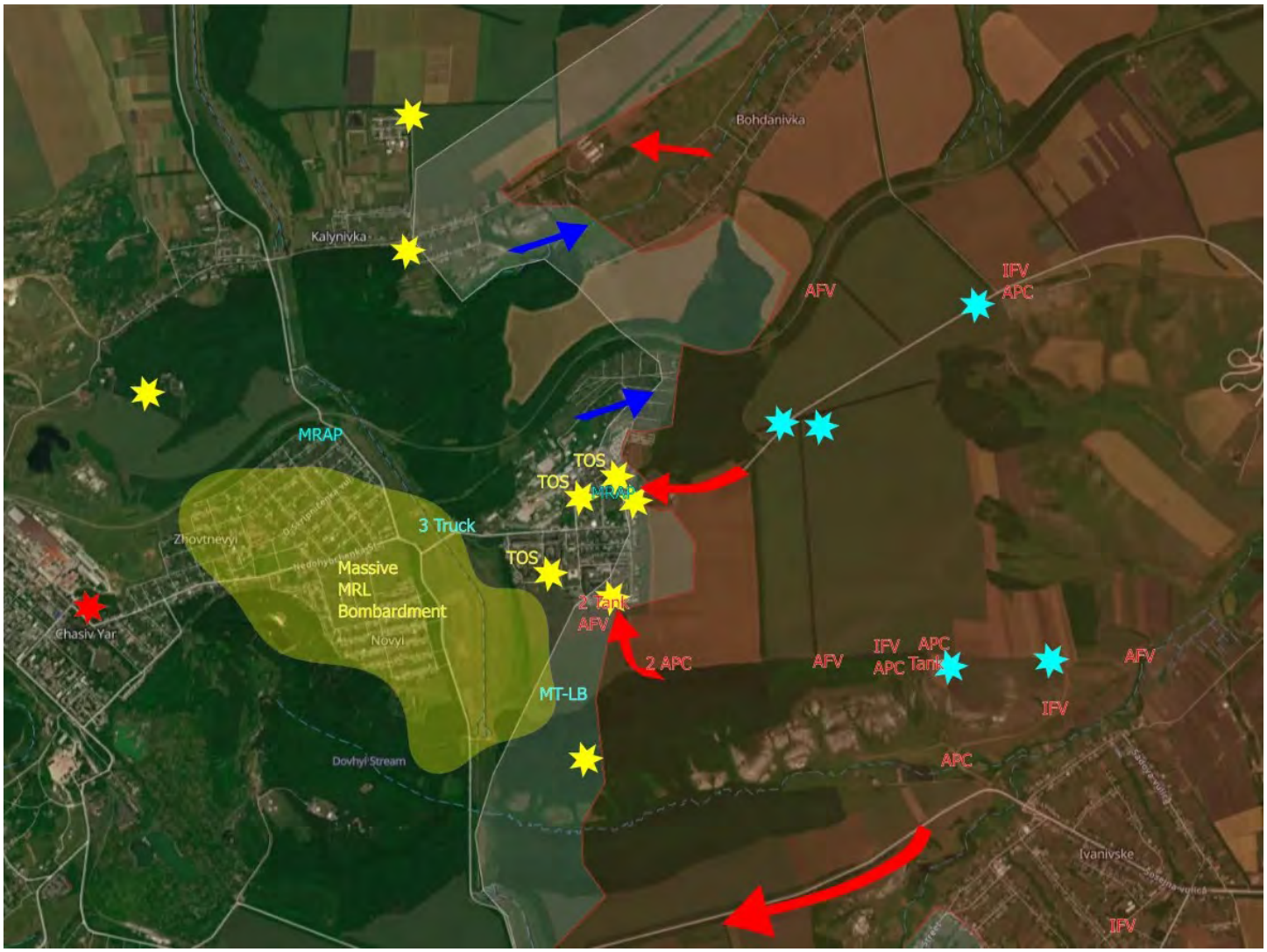

Klishchiivka is undefendable. There are only a couple basements left in the entire village. There are reports that some Russians have refused to enter the village. The Russians that do enter number 4-8 at a time and are hunted by drones. A Russian turtle tank dropped four infantry off and was then hounded by drones. At one point, the rear of the tank was on fire, but it kept on driving out of the village.

This is where the turtle tank dropped off the infantry and then went into the white building. If you turn around, you'll see the village church across the streets and the heights beyond it. Now imagine all the trees are gone and 95% of the houses are flattened and their basements are no longer accessible. The heights not only are a good observation point, they provide the line of sight needed for drone operators to communicate with their drones.

Given the incredibly heavy Russian bombardments, Ukraine doesn't use a traditional linear defense in the canal district of Chasiv Yar. They use artillery and drones to attrit Russian vehicles and infantry approaching the city. The surviving Russian infantry take cover in various buildings and the surviving vehicles withdraw and are attacked on the return trip, as well. Then the Ukrainian Kraken infantry emerge from cover and eliminate the Russian infantry. Here they are clearing out buildings in the northeastern section of the canal district 200 meters from the forest…https://x.com/EjShahid/status/1793248700921196705/video/4

In last week's Update there was a map illustrating a 20 vehicle attack on Chasiv Yar on May 17th. The text says that 10 Russian vehicles were destroyed but Andrew Perpetua has geolocated video showing there were 16 vehicles destroyed. The video of Russians driving on a curved road is the northern assault taking the main road into the canal district. Videos of Russians driving along the edge of a forest or treelines is the southern assault. The Russian infantry that reached the city were

killed or captured. As you can see, there was a fair amount of Ukrainian artillery fire…https://x.com/bayraktar_1love/status/1792216449018106273

A night attack on May 22nd resulted in the elimination of three vehicle and some infantry in front of Chasiv Yar…https://x.com/bayraktar_1love/status/1793307068641779742

In a two vehicle assault, the Russians take the main road into the canal district and unload 300 meters into the district. Later, Russian thermobaric attacks from TOS-1s hammer the buildings 200-300 meters west of where they unloaded…https://x.com/clement_molin/status/1793993180444020742

A shack that is miraculously intact in Klishchiivka, and a shack with an engine and a gun. This is the turtle tank that dropped off infantry and drove while on fire.

A Russian BMP with explosive reactive armor (ERA) is destroyed in Ivanivska… https://x.com/giK1893/status/1794378532782784692

To the west of the canal district is the main town of Chasiv Yar. It is repeatedly heavily bombarded…https://x.com/clement_molin/status/1793993177818632304

Somewhere near Chasiv Yar, the Ukrainian 225th battalion recovered a T90… https://x.com/bayraktar_1love/status/1794035798112608267

6. Avdiivka-Pokrovsk

Russia is trying to expand towards the north and northwest. The northwestern advances are hindered because of the 47th Brigades attacks on Soloviove where they've retaken some treelines. This activity prevented the Russians from expanding west and southwest, which would put even more pressure on Ukrainian units defending to the northwest. It came at the cost of Bradley's being damaged or destroyed, but 15 Russian armored vehicles were lost in this area alone.

A Bergpanzer armored recovery vehicle was damaged while towing a vehicle back while 1300 meters west of Soloviove.

Further south, Russia is now in full possession of Umanske.

North of Ocheretyne, Russians attack a small Ukrainian position and capture the defenders…https://x.com/UAControlMap/status/1793757806862245955

An assault on Novooleksandrivka. A tank drove east, dropped off infantry, and fled south before being hit by a drone. Prepared by Gik, 1:35:00 in

A Bradley is knocked out and set on fire by drones and RPGs 1800 meters northwest of Soloviove. A second Bradley endures drones and artillery fire to reach the first Bradley. When its ramp is dropped, all three crew members of the first Bradley exit their smoking vehicle and enter the rescuing vehicle, each able to move on their own…https://x.com/RALee85/status/1794043371817722008

A member of the 47th Brigade discusses how he and fellow units hit a T90 with drones. I don't know how many drones were used but there seems to be a certain amount of pride when he says his unit immobilized it and eventually destroyed it… https://x.com/albafella1/status/1794240411168297358

A Russian jamming system is riddled by GLMRS east of Avdiivka…https://x.com/EjShahid/status/1793718923051126844

An S400 air defense system deploys missiles from three launchers while trying to defend itself from incoming ATACMS missiles. The Russians posted the results of the attack…https://x.com/JayinKyiv/status/1793641259703341336

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 27 May 2024: Part 4

SARCASTOSAURUS

MAY 27, 2024

(…continued from Part 3…)

7. Marinka

There is a lot of heavy fighting from Krasnohorivka to Novomykhailivka but very little territorial changes. Ukraine is counter attacking in Krasnohorivka, some of which succeed while others fail.

500 meters west of Novomykhailivka, the Russians are attacking Paraskoviivka. This building is in the eastern third of the village that Russia controls and is hit by a Ukrainian airstrike…https://x.com/clement_molin/status/1793993168368574850

A T90 is knocked out by a HEAT grenade…https://x.com/bayraktar_1love/status/1794086635912462756

Russia is slowly inching forward in Krasnohorivka…https://x.com/JulianRoepcke/status/1794426767249490075

Just north of Krasnohoivka a Russian on a motorcycle loses to a drone…https://x.com/albafella1/status/1794422963527458854

8. Zaporizhzhia

As part of the normal life cycle of a Russian advance, Robotyne went from being controlled by Ukraine, to a gray zone where Russian infantry and equipment is destroyed over time, to finally being slowly controlled by Russia as the adjacent territories are transformed into gray zones. The same thing is happening in Staromaiorske and Urozhaine but at a faster rate due to the tremendous Russian bombardments and airstrikes.

A few Russians enter Staromaiorske on motorcycles. Here they seem to be in the center of the village…https://x.com/clement_molin/status/1793993165491642419

Somewhere near/in Robotyne, Russians take cover under a tank and have dreams of expansion…https://x.com/wartranslated/status/1793198943561478298

An assault on Robotyne was turned back before it began. The video stops after a well-aimed grenade drop so it's not possible to determine how much damage the vehicle sustained…https://x.com/albafella1/status/1794433875617169833

9. Kherson

The light Ukrainian occupation of Krynky extends to Kozachi Laheri. Russia no longer uses vehicles in their attacks and the infantry is intercepted by drones. Yet another Russian commander was fired and replaced in this sector. Russian asaults on Nestryha Island continues and Russian shelling and airstrikes on the right bank are trying to disrupt Ukrainian supplies and replacements that are supporting the small island force. In both of these cases, the small Ukrainian troop presence is provoking a Russian response that is generating high Russian casualties.

Thermal signatures are heavier on the left bank than on the right bank.

The light Ukrainian occupation of Krynky extends to Kozachi Laheri. Russia no longer uses vehicles in their attacks and the infantry is intercepted by drones. Yet another Russian commander was fired and replaced in this sector. Russian asaults on Nestryha Island continues and Russian shelling and airstrikes on the right bank are trying to disrupt Ukrainian supplies and replacements that are supporting the

small island force. In both of these cases, the small Ukrainian troop presence is provoking a Russian response that is generating high Russian casualties.

The Russians are losing 100 men a day trying to re-take Nestryha Island. This is the amphibious version of trying to cross an open field before reaching Ukrainian defensive positions…https://x.com/GloOouD/status/1793345822626644208

Boat crossings are dangerous for both Russians and Ukrainians. In this video, the Russians make it to the island and get lucky when offloading. But there is very little cover or concealment on the island. Some may find it GRAPHIC because it shows Russians bleeding out in a swamp, but you don't see too much blood…https://x.com/albafella1/status/1794428003273027645

The 126th Territorial Defense Brigade by Beryslav is already part of the 30th Marine Corps and will get a new insignia…https://x.com/Militarylandnet/status/1794448591408582795

10. Crimea

"Air defence umbrellas in Crimea are being methodically destroyed. The losses of air defence systems in Crimea today are large, but not yet as critical as we would like", - speaker of the Ukrainian Volunteer Army "South" Serhiy Bratchuk. This time, an ATACMS strike in Simferpol…https://x.com/bayraktar_1love/status/1793726098066510116

The roads near Saki airfield were closed…https://x.com/Gerashchenko_en/status/1794274917070131586

A report that either a satellite communications or EW site was hit by ATACMS, about 8 km from Alushta. The observation point. …https://x.com/ukraine_map/status/1793736884843061554

11. Russia

Since replacing Shoigu as Defense Minister, more generals have been arrested. There is a report that hundreds of people of various ranks will be arrested, and that the FSB has assumed the control of the GenStab and thus the armed forces in Russia. Corruption is always an easy excuse to remove individuals because it's a widespread practice…https://x.com/wartranslated/status/1793551839784296847

Popov was popular with his men, had criticized the military leadership and was removed a month after Prigozhin's coup. He has been arrested but that upset a lot of his men so he will await trial from home…https://x.com/igorsushko/status/1793981778241393037

Somehow, information connecting the new Defense Minister to Wagner was released to the press…https://www.kyivpost.com/post/33039

Russia mobilized 385,000 men last year, for an average of 32,000 a month…https://x.com/ArturRehi/status/1793933709084663868

A veteran of the Chinese army gives an outsider's view of what it's like to fight for the Russian's and against the Ukrainians. I don't know where his unit is located.

A Ukrainian drone on the way to a target 1200 km away is shot down a kilometer later…https://x.com/EjShahid/status/1793605409556906308

Two early warning radars were destroyed in Krasnodar Krai, 500 km outside Ukraine. This part of the ongoing campaign is aiming to reduce Russia detection and air defense systems…https://x.com/UKikaski/status/1793987895486726433 - but also the capability to disrupt the work of GPS-assisted weapons.

How comes?`

As can be read here, the Voronezh-DM radar was serving as a control centre for the 14Ts227 Tobol electronic warfare system, which was jamming multiple satellite signals (see: communication, navigation etc.). The Tobol proved powerful enough to disrupt StarLink - which in turn prompted Musk into announcing something like that he's going to spend a lots of money to fight it now.

The Kushchyovskaya air base was just over 200 km from the battlelines. Ukrainian drones hit it and 2-3 planes seem to be damaged or destroyed. The rest were evacuated…https://x.com/kromark/status/1793969926048506256

Parents chase a bus after their sons were pulled of the streets of Moscow and pressed into the military…https://x.com/igorsushko/status/1794527477592899654

Tom mentioned that his order of battle that he painstakingly assembled was a transitory reality. Andrew Perpetua follows a lot of Russian Telegram channels that don't post any more because their owners died…https://x.com/AndrewPerpetua/status/1794163779913285856

For the second year in a row, Russia canceled the tank biathlon it was expected to win…https://x.com/Daractenus/status/1794388247642046551

Trent Telenko shows how a false story can become the truth for the casual reader, an objective that is often pursued by Russia.

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 27 May 2024: Part 5

SARCASTOSAURUS

MAY 28, 2024

(….continued from Part 4…)

12. Ukraine

A construction store in Kharkiv was hit by a bomb. In a 20 sq. km area there are 450,000 people, may of whom visit the shopping center that was hit on weekends. Constantine's father was working 200 meters away. 200 people could have been inside. Initial reports say 4 were killed, 16 are missing and 38 wounded. The son of one of the missing. A view from inside and outside. The airfield for the plane that launched the attack is within ATACMS range but it is also in Russia…https://x.com/bayraktar_1love/status/1794377289360089105

Downtown Kyiv was also hit. At least 18 were injured. A view from the other end of the street…https://x.com/maria_avdv/status/1794429059591553337

Some business facts, as the economy is vital to Ukraine's survival: 2,652 foreign-owned businesses were opened up in Ukraine since February, 2022. Turkey, Uzbekistan, Poland and the US are the top four countries of origin.

Kharkiv is responsible for 3% of the nations GDP. Almost all the energy is provided by generators but the biggest issue isn't the bombing or energy, but the shortage of workers. Only highly skilled workers are exempt from conscription and many do not want jobs that will make their presence known to the bureaucracy.

IT is responsible for 5% of Ukraine's GDP and 95% of their customers are abroad, but Ukrainian men cannot travel if they are under 60.

The western city of Lviv has the highest population of internally displaced Ukrainians with 240,000 to 350,000 of them. As a result, the demand for housing and property is high and the prices are rising with the demand.

Despite higher taxes, Ukrainian banks made higher profits than last year. Saudi Arabia might be interested in investing in Ukraine. And 87% of Ukrainian agriculture exports moved through the Odesa region…https://kyivindependent.com/ukraine-business-roundup-a-tale-of-two-cities/

After delivering ambulances to the western city of Lviv, a volunteer discusses hotel bomb shelters, the preservation the city's memorials, and the daily funerals… https://x.com/prchovanec/status/1794259047606280523

Ukraine played a game in Bosnia and Herzogovina…https://x.com/Herzeg11/status/1770923618005840089

The invaders seized grain and used their police to abduct, torture and terrorize the inhabitants. Some were killed. Her pregnant mother was forced to clean the shoes and wash the clothes of the invaders while they drank and sang songs and used their

house as a medical clinic. She was just a baby, one or two years old, and her mother tried to protect her from the Germans, but what she saw still haunted her dreams.

Now 83, it was her job to protect her 46-year-old daughter from the invaders. After the Russians abducted her daughter from their Kherson home she searched the prisons and other parts of the city for a week. Her daughter returned on her own a week later but wouldn’t talk about her experiences.

Yuliia Nikitenko lost her father when she was two. The Soviets executed him in 1938 during the Great Purge. Then the Germans came and evicted them from their house. Then the Russians came to her house and asked to see her passport. They ordered her to get a Russian passport. She never did, saying she loved Kherson and Ukraine.

Kharkiv changed hands four times during the Great Patriotic War. When it was all over, most of the city was destroyed. The first time the Germans came, they were at one end of the city when Anna Lapan, 18 and Jewish, was leaving at the other end. She and her family boarded a cattle car as the bombs fell. Her father died in the fighting around Stalingrad in 1943 and they came back to the city after the Germans left for the last time. She had to leave again in 2022. When she returned, her house was damaged and the cracks have not been repaired yet.

For some Ukrainians, this invasion brings back childhood memories…https://www.nytimes.com/2024/05/20/world/europe/ukrainian-nazi-russian-occupation-survivors.html?smid=url-share

13. Diplomacy

Analogies aren't perfectly true but they contain truth. Do not quibble with the facts of the analogy, focus on what he is trying to say: By choosing to fight, Ukraine is reducing the risk of Russia for the rest of the world. This should justify greater support than they've already received…https://x.com/United24media/status/1793069765084508455

In February, Macron said nothing should be ruled out with regards to sending western troops to Ukraine. Lithuania's foreign minister said that they trained Ukrainian troops before the 2022 invasion so returning to the tradition is possible. The US policy prevents their troops from entering Ukraine, but the Joint Chiefs of Staff says that sending NATO (and US) trainers into Ukraine is inevitable and will eventually happen.

Ukrainian troops have been trained in Poland and Germany, but the transportation of soldiers and equipment takes time. A lot of the training outside of Ukraine did not prepare the troops for combat conditions within Ukraine. There is hope that if the trainers are in Ukraine they will have access to more information and can adjust their training accordingly. One of the concerns is that trainers will be at risk for missiles and drone attacks, and they will have to decide whether air defenses will be used to protect the trainers or the cities and front lines. The US is also reviewing its ban on contractors entering Ukraine. It would be more efficient to fix equipment in Ukraine, and contractors for the Patriot system have already been to Ukraine… https://www.nytimes.com/2024/05/16/us/politics/nato-ukraine.html

Russia seized over $773 in assets from UniCredit, Deutsche Bank and Commerzbank…https://www.morningstar.com/news/marketwatch/20240518261/russian-court-seizes-assets-worth-over-700-mln-from-unicredit-deutsche-bank-and-commerzbank

Poland will spend $2.5 billion to fortify its 400 km border with Belarus and Russia. It is spending 4% of its GDP on defense and is modernizing its army…https://www.thedefensepost.com/2024/05/20/poland-fortify-eastern-border/

Six nations that share a border with Russia and Belarus decided to build a wall of drones on that border…https://x.com/nexta_tv/status/1794306330879987751

After existing for decades, Russia objected to border markers with Estonia in 2023 and unilaterally moved some of them…https://news.err.ee/1609350048/russian-border-guards-remove-markers-from-estonian-waters-in-narva-river

Russia posted, and then removed, a decree to change the Baltic Sea borders… https://www.politico.eu/article/russia-defense-ministry-change-baltic-sea-border-finland-latvia/

14. Equipment

While the Russian S-400 surface-to-air missile (SAM) system is effective against a Tochka-U missile, ATACMS is much more difficult to shoot down. It can reach the target in 2-3 minutes, so Russia would need to use systems with high-speed missiles, such as the S300 and S400. But ATACMS is psuedo-ballistic, meaning that as it glides towards the target, it changes direction now and then. This is what makes it harder (but not impossible) to shoot down than a ballistic missile with a straight path.

The reason is that the crucial part of interception of any flying object is predicting where it will be and where the SAM will be - and that based on previous data. If a missile changes its course faster than an air defense system can detect, track and predict where it's going to be then it won't be shot down. Here is an example of an ATACMS missile with cluster munitions in flight…https://x.com/ThrustWR/status/1794322061680386153

Russia has fewer T-72 tanks in storage than expected. But, the Russian losses in T-72s are declining…https://x.com/HighMarsed/status/1793762380515852380

Somewhere in Ukraine, Russian drone operators are working out of a civilian bus… https://x.com/TOGAjano21/status/1794093245829468597

A reminder that it's common for multiple drones being required to destroy a single target. In this case, line of sight communications was probably interrupted by terrain, such as trees, resulting in loss of navigation control on the final approach… https://x.com/AndrewPerpetua/status/1794312301824413918

Russia is struggling to intercept the M39 versions of ATACMS. The M48 and M57 models have an even better chance of surviving. Ukraine received ATACMS because the US produced enough of the next generation PrSM. It has even more survival enhancements…https://x.com/ColbyBadhwar/status/1794057934315381111

Several T90 turrents spin uncontrollably when suffering minor damage…https://www.forbes.com/sites/davidhambling/2024/05/24/spinning-turret-syndrome-the-disastrous-bug-in-russias-most-modern-tank/?sh=3238941d1ec0

A few Russia EW trench jammers with a ranges around 1 km…https://x.com/GrandpaRoy2/status/1794105704292192544

Russia has lost almost 16,000 pieces of equipment. Ukraine has lost almost 6,000 pieces of equipment…https://x.com/joni_askola/status/1794308917234909316

***

№ 2.854-1

Огляд...

З початку активних (наступальних) дій противника на Харківському операційному напрямку пройшло більше 2-х тижнів, тож вже можемо підвести деякі проміжні висновки...

2024-05-27

Машовець

Про це й поговоремо... Зробемо це у двох частинах.

Сьогодні - частина перша, про плани та задуми противника

1. Перш, ніж оцінити те, що маємо на даний момент, спробуємо усвідомити - ща саме задумувалось та планувалось противником на цьому напрямку.

Й тоді, стане зрозуміло - що в нього вийшло, а що - ні...

Отже... спочатку, декілька вихідних даних...

> - До участі в операції на Харківському операційному напрямку противник залучив сили та засоби зі складу сформованого оперативного угрупування військ (ОУВ) "Север" (формувався зі складу військ\сил Ленинградского военного округа\ЛВО, а також визначеного комплекту військ зі складу, так званого "угрупування прикриття кордону", власне, його тактичних груп - "Брянск", "Курск" та "Белгород").

З цією метою, протягом двох етапів, лютий - березень та квітнень - початок травня, командування противника здійснило оперативно-стратегічне перегрупування військ, як в межах ОУВ "Север" та "Запад", так й в межах принаймні трьох ТВД - північно-західного, західного та південно-західного...

Його основними елементами, в порядку виконання, були:

> - Переміщення військ 11-го армійського корпусу (АК), а саме 18-ї мотострілецької дивізії та 7-го окремого мотострілецького полку (омсп) з Куп'янського напрямку на Харківський (протягом першого етапу, лютий -березень), а також окремих підрозділів зі складу 2-ї мсд та 47-тд зі складу 1-ї танкової армії МВО.

- Формування та переміщення визначеного комплекту військ 44-го АК (128-а омсбр, 30-й та 41-й мсп 72-ї мотострілецької дивізії\мсд) з ЛВО на Харківський напрямок (протягом всієї весни 2024-го - закінчення на початку травня, переміщення на Харківський напрямок)

- Приховане переміщення військ 6-ї загальновійськової армії (ЗВА), а саме 138-ї та 25-ї окремих мотострілецьких бригад (омсбр) з Куп'янського напрямку на Харківський (другий етап, квітень - початок травня)

Загалом, противником було переміщенно у вказаних межах формування загальною чисельністю у 30-35 тисяч військовослужбовців та не менше 1.5 тисячі одиниць озброєння та вйськової техніки (ОВТ).

До участі в операції залучались не тільки війська власне збройних сил російської федерації, а й її федеральної служби військ національної гвардії (фсвнг "россгвардия") - до полкової тактичної групи), а також визначений комплект сил прикодонної служби федеральної служби безпеки ри-фи (пс фсб рф) до 4-х відділів охорони державного кордону та, як мінімум, до 3-х відділів мобільних дій.

В результаті, противнику вдалося суттєво наростити склад та бойові спроможності УВ "Курск" та УВ "Белгород", які входять до складу ОУВ "Север", відповідно:

- УВ "Курск" з 7.8 тисяч в\сл до 11-12 тисяч

- УВ "Белгород" з 17-17.5 тисяч до 30-32 тисяч

Однак, було очевидно, що зосередження цих сил й засобів, навряд чи буде достатньо противнику для проведення якоїсь результативної глибокої (у сенсі, оперативної) операції наступального характеру у напрямку м.Харків, з метою його оточення (охоплення), а, навіть, просто - задля просування російських військ до міської межи міста.

Тому, цілком розумно було передбачити, що противник у даній операції поставить перед собою обмежані тактичною, або нехай оперативно-тактичною, зоною завдання... Так як, його командування не могло не усвідомлювати обмежаний характер своїх реальних можливостей на цьому напрямку.

Як виявилось, "громадью планов и замыслов" російського командування, меж, майже, не існує... воно завжди прагне ставити перед собою "самые смелые задачи", нехай, навіть самого фантастичного характеру...

Іншими словами, між адекватною оцінкою ситуації та власних спроможностей й "влажными мечтами" російських полководців лежить достатньо глибока прірва, ну нехай - немаленька яма...

2. Тепер, власне, про задум командування противника

Судячи з тих подій, які відбулися у реальності, так й сталося...

Командування противника, очевидно, визначило напрямком свого головного удару, наступну дирекцію -

Шебекино - Вовчанськ - Білий Колодязь - Великий Бурлук

На цьому напрямку противником було зосереджено зі складу 6-ї загальновійськової армії та 44-го армійського корпусу, виключно для участі у наступальних діях, як мінімум:

- до 13-и мотострілецьких батальйонів (мсб)

- як мінімум, 2 танкових батальйони (тб)

- до 3-х дивізіонів ствольної та реактивної артилерії

Також, ймовірно, передбачалось проведення наступальних дій на допоміжному та хибному напрямках... відповідно:

- допоміжний - ***Устинка - Липці,*** діяли сили й засоби 11-го армійського корпусу (АК) противника, до 6-и мсб, 5-и тб, й до 10-и дивізіонів ствольної та реактивної артилерії.

- хибний - ***Суджа - Юнаківка***, "відволікаючий" комплект сил - 1 мсп "територіальних військ" (якщо не помиляюсь - 1434-й мсп), до 2-х мсб зі складу "ахмат-чаю" (вже в ході проведення наступальних дій. вони були перегрпувані для підсилення на Вовчанський напрямок, але про це наступним разом...) й десь 3 зведених штурмових загона...

Загалом, у смугах дії УВ "Курск" та "Белгород" для участі в операції передбачалось залучити, за певними підрахунками:

- 21 мотострілецький батальйон (мсб)

- 7 танкових батальйонів

- 15 артилерійських та реактивно-артилерійських дивізіонів (адн\реадн)

Це, без врахування сил й засобів зі складу УВ "Белгород", які виконували завдання із прикриття кордону та сковування наших військ на інших напрямках та ділянках, й які не залучались для участі у наступальних діях (до 9-и мсб та 3-х тб).

Наскільки я розумію, **командування противника спланувало проведення операції у декілька етапів, а саме - в три основних...**

1. Перший етап

- Масоване вогневе ураження (з використанням всієї зосередженної артилерії та визначених авіаційних засобів) виявлених позицій та районів зосередження ЗСУ, а також критичних об'єктів інфораструктури у прикордонній смузі...

- Початок дій на хибному напрямку (з боку Суджи), а також на допоміжному (на Липці)

- Після цього, прорив оборони ЗСУ на Вовчанському напрямку, форсування р.Вовча та оточення м.Вовчанськ. силами 6-ї ЗВА (до 6-и мсб, 1-го тб та додаткового задіяння ще одного адн)

2. Другий етап

- Просування передових підрозділів противника по напрямку на Липці й вихід на рубіж Слобожанське - Веселе

- Після оточення та захоплення м.Вовчанськ, ввод у бій "ешелону розвитку" зі складу 44-го АК (до 7-и мсб та ще 1-го тб й 1-го адн) й вихід на рубіж Бугаївка - Білий Колодязь - Приколотне - Вільхуватка

3. Третій (завершуючий етап)

Вихід на рубіж - ***Першотравневе - Великий Бурлук - Григорівка - Одрадне*** частинами та з'єднаннями зі складу 6-ї ЗВА, 44-го АК та визначеного комплекту військ зі складу 2-ї мсд та 47-ї тд (зі складу 1-ї ТА).

Власне, саме такий план противника, однак, без всіх цих деталей та нюансів, змалював достатньо коротко та лаконічно у одній зі своїх нещодавніх заяв Головнокомандувач ЗСУ генерал Сирський... й був, з моєї точки зору, абсолютно правий.

Тобто, те, що ви зараз прочитали - було задумане та заплановане противником саме на Харківському операційному напрямку. Накладіть на все це, ще ІПсО противника, на всіх трьох рівнях, в тому числі, стосовно дійсних та хибних цілей цієї операції, й загальна картина під назвою "большое российское наступление на Харьков" буде - майже повною...

Іншими словами,

> 1) — **справжньою метою російського наступу "на Харьков" було, й судячи зі всього, продовжує бути... не сам Харків, а тили нашого Куп'янського угрупування.**

Або, щоб було зрозумілішим

> 2) — **все територія Харківської області східніше каскаду водосховищ Сіверського Донця...**

З моменту початку цього перфомансу ворога на Слобожанщині, пройшло більше двох тижнів (перші рейдові групи противника, в тому числі із бронетехнікою, здійснили спроби перетнути кордон 10.05.2024-го). Чого вдалося досягнути противнику в ральності, тобто на практиці - особливо, стосовно тих цілей та докладених зусиль противника на цьому напрямку, ви всі бачите...

Однак, очевидно, його операція на Харківському операційному напрямку все ще ПРОДОВЖУЄТЬСЯ. Й відмовлятися у повній мірі від її продовження, командування протиника ПОКИ - не збирається...

Про це, та загальний (оперативно-стратегічний) контекст ворожого "большого наступления на Харьков" поговоремо у наступній частині наших "проміжних підсумків"...

***

№ 2.854-2

Огляд... ну, що продовжуємо.

Друга частина, щодо "большого российского наступления на Харьков"

2024-05-29

Машовець

1. На даний момент ситуація на Харківському операційному напрямку виглядає наступним чином...

- По напрямку на ***с.Липці*** передові підрозділи противника (18-ї мотострілецької дивізії\мсд 11-го армійського корпусу\АК), очевидно, перейшли до активної оборони по рубежу Глибоке - Лук'янці й проводять перегрупування визначених сил й засобів у тактичній зоні з метою відновлення наступальних дій по напрямку на с.Липці та Слобожанське, а також у напрямку на с.Зелене та с.Нескучне. В рамках забезпечення цих заходів проводять на окремих ділянках по напрямку Лук'янці - Липці та Глибоке - Липці атакуючі та штурмові дії обмеженими силами з метою покращення вихідного тактичного положення своїх передових підрозділів.

- По напрямку на ***м.Вовчанськ*** передові підрозділи противника (частина сил 6-ї загальновійськової армії\ЗВА зі складу її 25-ї та 138-ї окремих мотострілецьких бригад\омсбр, а також визначеного комплекту сил й засобів зі складу 2-ї мотострілецької та 47-ї танкової дивізії\мсд, тд 1-ї танкової армії\ТА) закріплюються в районі с.Бугруватка (правий, західний берег

р.Сіверський Донець), а також продовжують свої спроби просунутись західніше міста (по напрямку Гатище - Синельнікове) та північно-східніше та східніше міста (по напрямку на с.Тихе з боку старого аеродрому північніше міста...

В самому місті тривають активні "піхотні" бої. Противник намагається утриматись свої позиції в районі ЦРЛ (центральної районної лікарні) м.Вовчанськ та міського ліцею №1...

В центральній частині міста, куди передові штурмові групи противника зуміли пробитися кілька діб тому, очевидно, йому довелося таки полишити цілий ряд позицій й відійти північніше. (десь до вул.Короленка)... Активні бої тривають в районі "Посада", "Оазісу" та на перетині вул. Гоголя та Хлібороба.

У зв'язку з цим, варто зазначити, що противнику, ПОКИ ЩО... так й не вдалося в жодній точці форсувати ***р.Вовча*** (ні в межах міста, ні в його околицях\прилеглих територіях), що, безсумнівно, є одним з ключових факторів, щодо результату боїв в районі м.Вовчанськ протягом крайніх діб.

Очевидно, командування противника (УВ "Север") навряд чи відмовилось від досягнення поставлених перед ним цілей операції й протягом найближчого часу варто очікувати:

- Нарощування зусиль противника на ***Вовчанському напрямку.*** Ймовірно, додаткове введення у бій зі складу 6-ї ЗВА до 2-3-х мотострілецьких батальйонів (мсб) за підтримки підрозділів ще одного танкового батальйону (тб). За моїми підрахунками, у складі 2-х мсп територіальних військ, які діють у оперативному підпорядкуванні 25-ї омсбр 6-ї ЗВА, ще залишилось десь до 4-х мсб у резерві.

Найбільш ймовірний напрямок - у бік ***с.Тихе та с.Вовчанські Хутори***, хоча не виключено, що противник таки спробує форсувати р.Вовча та прорватись по напрямку Гатище - Синельникове західніше міста (що само по собі, здатне ну дуже суттєво погіршити положення ЗСУ у всьому Вовчанському районі їх оборони), так як, по-суті виводить противника у важливий район, де він отримає змогу перерізати в районі Синельникове - Цегельне - Вільча - Лиман основну комунікацію нашої Вовчанської групи військ...

- Окрім цього, як на мене, противник також спробує з'єднати свої "плацдарми" на Вовчанському напрямку та на напрямку на с.Липці у один , більший. Цілком ймовірно, що в рамках цього задуму, він спробує здійснити активні наступальні дії по напрямку Бугруватка - Стариця, у бік с.Ізбицьке та с.Тернова, ввівши у бій по протилежному, західному березі р.Сіверський Донець ДОДАТКОВО до 1 мсб + 1 тб...

- Ну й відновлення активного та інтенсивного тиску противника у бік с.Липці, також - цілком ймовірно. Притому, що наскільки я розумію, командування противника зараз розглядає можливість задіяння на цьому напрямку частини своїх тактичних резервів зі складу 44-го АК (ймовірно, в першу чергу, зі складу 72-ї мотострілецької дивізії, її 30-го та 41-го мсп, десь приблизно до 2-х мсб додатково).

2. Тепер, щодо "прориву російських військ на ефективну дальність дії їх артилерії"...

На даний момент, від передових позицій російських військ в районі ***с.Лук'янці*** до північно-східної околиці м.Харків (район вул.Басейна) приблизно 20-21 км. Зважаючи на той факт, що застосовувати противником у 10-15 км прилеглій тактичній зоні свою важку дальнобійну артилерію для неї "черевато и опасно" (бо, звісно, її вогневі позиції будуть швидко виявлені українськими військами й по ним буде завдано випереджального вогневого ураження)... у противника й так вже є можливість завдавати по м.Харків вогневого ураження певними артилерійськими засобами з певною мірою безпечних дистанцій... зокрема:

- Реактивна система залпового вогню (РСЗВ) типу 9К58 "Смерч" - звичайна максимальна дальність ураження - до 70-и км, а коректуємим реактивним снарядом підвищенної дальності типу 9М542, й до 120-и км

- РСЗВ типу 9К57 "Ураган", бьє "по максимуму" десь до 35-36-и км...

Ствольна арта противника, також... може бути у певний момент застосована, наприклад...

- 152-мм самохідна артилерійська установка (САУ) типу 2С19 "Мста -С", певними типама уламково-фугасних снарядів (ЗВОФ72 та активно-реактивним ЗВОФ91, відповідно на 25 та 29 км)

- 152-мм буксирована гармата типу 2А36 "Гиацинт-Б", а також її самохідний різновид (2С5 типу "Гиацинт-С") цілим рядом штатних снарядів, включаючи активно-реактивні б'є на максмиальні відстані від 29-и до 33-х км

- Також, пігдогі мжуть притягнути на цей напрямок (наприклад, з Куп'янського де вони вже є...) 203-мм дальнобійні самохідні гармати типу 2С7 "Пион", які можуть лупити на максимальну відстань різнотипними важкими 203-мм снарядами - від 30-и до 47.5 км...

- Ну й 152-мм САУ типу 2С35 "Коалиция-СВ", яка нібито почала поступати у російські війська з 2023-го року (як кажуть, у військах зараз розгорнутий "дослідний дивізіон" у 8-10 одиниць) може стріляти згідно

ЗАЯВЛЕНИХ ТТХ різними типами снарядів (від звичних ОФС-ів до активно-реактивних та "управляемих") на відстань від 40-а до 80-и км...

Тому, шановні громадяни (особливо харків'яни), **до північних та північно-східних районів міста Харків ворог МОЖЕ спробувати дотягнутися артою, звісно, за умови дотримання певних умов... ВЖЕ...**

Звичайно, гіпотетична поява всіх цих артилерійських систем (АС) противника у відповідних зонах та на відповідних рубежах, які загрожують Харківу, не залишиться непомітною для ЗСУ й спроба противника організувати регулярні артилерійськи нальоти по тим районам міста, до яких він може дотягнутися, обов'язково зустрінуть, скажімо так, "активну протидію" ЗСУ, але мати на увазі вище викладенні зауваження все ж-таки варто...

3. Ну й на завершення...

хитка стежка допущень та "контексту".

Очевидно, дії противника на Харківському операційному напрямку у загальній канві "літньої кампанії" противника 2024-го року мали більшого значення, ніж нині реально досягнуті ним результати.

Тому, я би не сподівався на те, що противник може найближчим часом ПОВНІСТЮ відмовитись від "виконання свого плану", зокрема у частині, що стосується Харківського операційного напрямку. Цілком можливо, що він внесе у нього певні корективи, причому, цілком можливо суттєві за змістом та обсягом. Але, основна "канва" - прорив на оперативні тили нашого Куп'янського угрупування, очевидно, буде збережена...

У цьому сенсі, я думаю спроби "взяття під контроль" міста Вовчанськ та форсування річки Вовча (в тому чи іншому місці) з боку противника будуть продовжені. Причому, я не бачу поки з боку противнкиа початку реалізації якихось заходів, спрямованих на "закріплення та переходу до оборони" на вказаному напрямку.

Набагато більше мене займає інше питання - що буде далі у стратегічному сенсі?

Поки, командування противника реалізує свій план на Харківському операційному напрямку (УВ "Север") військами(силами) двох "штатних" округів - Ленинградским та Московським, які власне й призначені для дій на північно-західному та західному стратегічних напрямках...

Й збирається ПОКИ ЩО обходитись саме цими силами

Але, якщо воно у тій дилемі, що зараз, очевидно, перед ним постала після перших "проміжних" результатів на Харківському операційному напрямку (які явно, м'яко кажучи, "не співпадають" із його початковим планом) між тим,

щоб все ж-таки перетворити його на "основний зміст" літньої кампанії й тим, щоб "ще десь" спробувати досягнути оперативного успіху... обере саме другий варіант, то це явно відіб'ється на сенсі всієї, так званої літньої кампанії на всіх без виключення операційних напрямках (бо його одним з основних елементів буде очевидне СТРАЕГІЧНЕ перегрупування російських військ).

А відтак, це все суттєво відіб'ється й на ході всієї війни...

> **— На даний момент, ризик "розбити собі бошку" у цій самій літній кампанії, очевидно, для російського командування зростає.**
>
> **— А з надходженням основного обсягу й встановленням системного, планомірного характеру військово-технічної допомоги з боку наших країн-союзників, він ще більше зросте...**

Цейтнот, у цьому сенсі, для кремля... явно вже не за горами...

***

№ 2.854-3

Огляд... сьогодні буде коротко по кільком актуальним напрямкам

2024-05-31

Машовець

1. На Харьківському операційному напрямку,

очевидно, противник перегруповує свій передовий ешелон, намагаючись добитися підсилення по напрямку на Вовчанськ...

На даний момент, по-факту... темпи наступу противника впали майже до нульової позначки й він вимушений шукати якісь "альтернативні" шляхи його продовження. Але, якби там не було, всі вони, явно потребуватимуть від нього задіяння ДОДАТКОВИХ сил й засобів.

Як варіант, ймовірно, його командування зараз таки готується форсувати р.Вовча по напрямку Гатище - Синельникове й створити умови для подальшого просування передових підрозділів 26-ї та 138-ї окремих мотострілецьких бригад (омсбр) своєї 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) у самому місті Вовчанськ...

Звертають на себе увагу також дії противника по напрямку Бугруватка - Стариця, де його передові підрозділи намагаються розширити по фронту ділянку прикордонної місцевості, яку їм вдалося заняти на західному березі р.Сіверський Донець.

Скоріш за все, противник може спробувати, найближчим часом, відновити свій наступ по напрямку Стариця - Ізбицьке, аби в подальшому спробувати з'єднати цей плацдарм із плацдармом по напрямку на с.Липці.

В свою чергу, оперуючі там підрозділи 18-ї мотострілецької дивізії (мсд) противника, підсилені цілим рядом окремих формувань та штурмових загонів, ймовірно, понесли у попередніх боях відчутні втрати й зараз потребують поповнення та налагодження повноцінного матеріально-технічного забезпечення (МТЗ).

Загалом, на даний момент, очевидно, командування російських військ (УВ "Север") вирішує для себе питання - чи варто розпочинати ще один наступ по напрямку Грайворон - Велика Писарівка, чи краще все ж-таки сконцентруватися на "питанні Вовчанська"...

Як перший, так й другий варіанти містять свої "+" та свої "-".

Однак, кінцевий характер цього рішення російського командування, скоріш за все, полягатиме у тому, які сенси у ньому "візьмуть гору" - піарні, або реальні (себто військові).

З першої точки зору, завдання, щодо створення такої собі "санітарної зони" з УВ "Север" ніхто не відміняв, з іншої - ще одна ділянка активних бойових дій "напружить", й так вже втягнуті по більшій своїй частині у інтенсивні бої, сили й засоби УВ "Север" ще більше, й у обсязі, який може виявитися загалом критичним для всієї цій "харьковской затеи"...

2. На Краматорському напрямку командування УВ "Юг" продовжує свої спроби "увірватися" до міської межи м.Часів Яр

Наскільки я розумію, противник впритул підійшов до південних кварталів мікрорайону "Канал", одночасно намагаючись просунутись по дирекції Богданівка - Калинівка...

Тут діють підрозділи зі складу 98-ї повітряно-десантної дивізії, 11-ї окремої десантно-штурмової бригади (одшбр), так званого "добровольческого корпуса" та 102-го мотострілецького полку (мсп) 150-ї мсд, з північного флангу цю тактичну групу забезпечують підрозділи 200-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр), а з півдня (район Кліщіївки) підрозділи 6-ї мсд 3-го армійського корпусу (АК).

Протягом кількох крайніх діб, противнику вдалося вийти до місця перетину дороги Костянтинівка - Бахмут та каналу "Сіверський Донець - Донбас" (переважно, південніше дороги), а також вийти на східну околицю с.Калинівка.

Однак, декілька спроб дрібними штурмовими групами "инфильтрироваться" та закріпитися безпосередньо у міській межі противнику не вдалися... Але, думаю, це ненадовго. Скоріш за все, противнику таки вдасться незабаром зайняти "Канал" (його передові підрозділи зайняли охоплююче положення до цього мікрорайону міста)...

Таким чином, на Краматорському напрямку командування противника, очевидно, вирішило не шукати простих й альтернативних шляхів (наприклад, спробувати обійти "часік" з півдня), а "во всю свою ивановскую дурь" втягнутися у вперті ближні піхотні бої у міській забудові... Причому, на цей раз, із досить примарними шансами щось "охопити чи обійти"...

Ну-ну...

3. На Покровському напрямку,

після просування й зайняття противником с.Нетайлове та с.Уманське підрозділами 239-го танкового та 228-го мотострілецького полків (тп\мсп) 90-ї танкової дивізії (тд) та передовими батальйонами 1-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) 1-го АК, командування УВ "Центр", схоже знову "озаботилось" флангами свого ударного тактичного угрупування, яке діє по напрямку Очеретине - Новоолександрівка...

В рамках цього, противник:

- Здійснює вперті спроби таки вийти на рібуж Сокіл - Новопокровське силами зведених штурмових підрозділів 15-ї та 55-ї омсбр... Південніше, намагається тиснути по загальному напрямку Семенівка - Новоселівка Перша 114-а омсбр, підтримана окремими підрозділами 74-ї омсбр.

- Окрім того, передові підрозділи 35-ї та 132-а омсбр противника, схоже трохи "змістили акценти" з дирекції Архангельске - Калинове на напрямок Керамік - Олександропіль, ближче до дороги Костянтинівка - Ясинувата... що в рамках середньострокової переспеткиви виглядає цілком логічно...хоча, атаки по напрямку Архангельске - Калинове також продовжуються...

Тож, підсумуємо...

Зважаючи на розвиток ситуації як на Краматорському, так й на Покровському напрямках, очевидно, командування противника таки "має на увазі" у перспективі, якісь дії по відношенню до Торецького району оборони ЗСУ...

Звісно, більш-менш конкретно, щодо дій противника у цьому районі протягом його літньої кампанії можливо буде сказати лише через деякий час. Особливо тоді, коли у мене буде якась визначена інформація по переміщенню його резервів, або перегрупуванню сил й засобів між його операційними напрямками.

Однак, вже зараз стає зрозуміло, що росіянам би "дуже хотілося" створити для своїх військ "охоплююче" положення по відношенню до м.Торецьк... принаймні, дії їх військ на суміжному північному (верхньому) фланзі УВ "Юг" та УВ "Центр" явно про це свідчать.

Питання - чи зможе противник в реальності (на практиці) створити таке положення?

В цьому контексті, наступним разом... подивимось на південно-східний "кут" ЛБЗ й тамтешні "перспективи".

***

№ 2.855

Там Портников із Латиніною посперечався. Про імперську спадщину. І знову пішли розмови про хороших і поганих росіян

2024-05-29

Касьянов

Звичайно, є і хороші росіяни. З ними поруч нам доведеться жити після війни, як живуть поруч із німцями поляки, чехи і французи (та інші нації) після того, як Німеччина в роки нацизму принесла всім так багато горя.

Але хто такі ці «хорошие русские»?.. Бійці РДК, які воюють на нашому боці?.. Російські політики-втікачі та журналісти, які ненавидять Путіна?.. Мертвий Навальний?..

У нас багато хто думає, що хороші росіяни повинні бути одночасно проти війни з Україною, проти путіна, проти імперіалізму, за демократію, за дружбу із західними країнами, проти Китаю, за права людини, і мати бездоганну податкову декларацію.

Але хороші росіяни - це не білі пухнасті покемони. Тому що запросто можуть уживатися демократія та імперіалізм навіть у неросійській голові. У Штатах дуже багато імперіалізму (прогресивного, штатівського, звісно :)) Багато ізоляціонізму. Багато націоналізму в країнах Західної Європи. А відсутність демократії і прав людини в Китаї запросто уживаються з мінімальною корупцією і суворим дотриманням законів.

Світ не чорно-білий.

Ідеальних росіян немає, як немає бездоганних американців. Ми повинні все і всіх оцінювати через призму наших українських інтересів. Якщо нам корисна зараз Латиніна, тому що вона проти путіна, - значить, вона на нашому боці. Як на нашому боці Макаревич, Кох і мертвий Булгаков.

І проблема зараз взагалі не в «хороших русских» - до кінця війни від них толку мало.

Біда в тому, що в нас дуже багато «поганих українців»,

1) — які погано керують країною, армією, оборонною промисловістю та економікою загалом;

2) — які крадуть, наживаються на війні, не дають розвернутися потенціалу України, які лицемірять і просто брешуть,

3) — і при цьому запросто, зі смаком лають Латиніну та інших російських покемонів.

Прикриваючись образом спільного ворога так легко обманювати і обкрадати співвітчизників.

***

№ 2.856

Андрей Баумейстер 2024-05-28
27 мин. ·

"Государство будет строить украинскую государственную идентичность в головах людей"... Это Виталий Портников в "дебатах" с Юлией Латыниной.

1.

Что касается самих дебатов, то они, по моему мнению, не получились.

Конечно, очень полезно и поучительно наблюдать за дебатами и дискуссиями. Но в этом случае я увидел монолог (да, практически монолог, иногда прерываемый репликами и вопросами Латыниной) человека, который прячет свою концептуальную нечеткость и интеллектуальную неуверенность за эмоциональным само-накачиванием и неконтролируемым потоком слов.

2.

Эмоциональная накачка самого себя и зрителей, постоянные колебания тела и головы, повышение скорости словоизвержения, со странным смешком и обхватываем головы руками, - все это яркий образ нашего политического блогерства. А точнее - идеологической накачки "своей аудитории".

Без всякого намека на диалог, без попыток услышать и расслышать доводы собеседника.

3.

Но польза от таких встреч, без сомнения, весьма велика. Можно видеть как "лидер мнений" на наших глазах превращается в почти комический персонаж. Хотя мне, сказать по совести, вовсе не смешно...

...

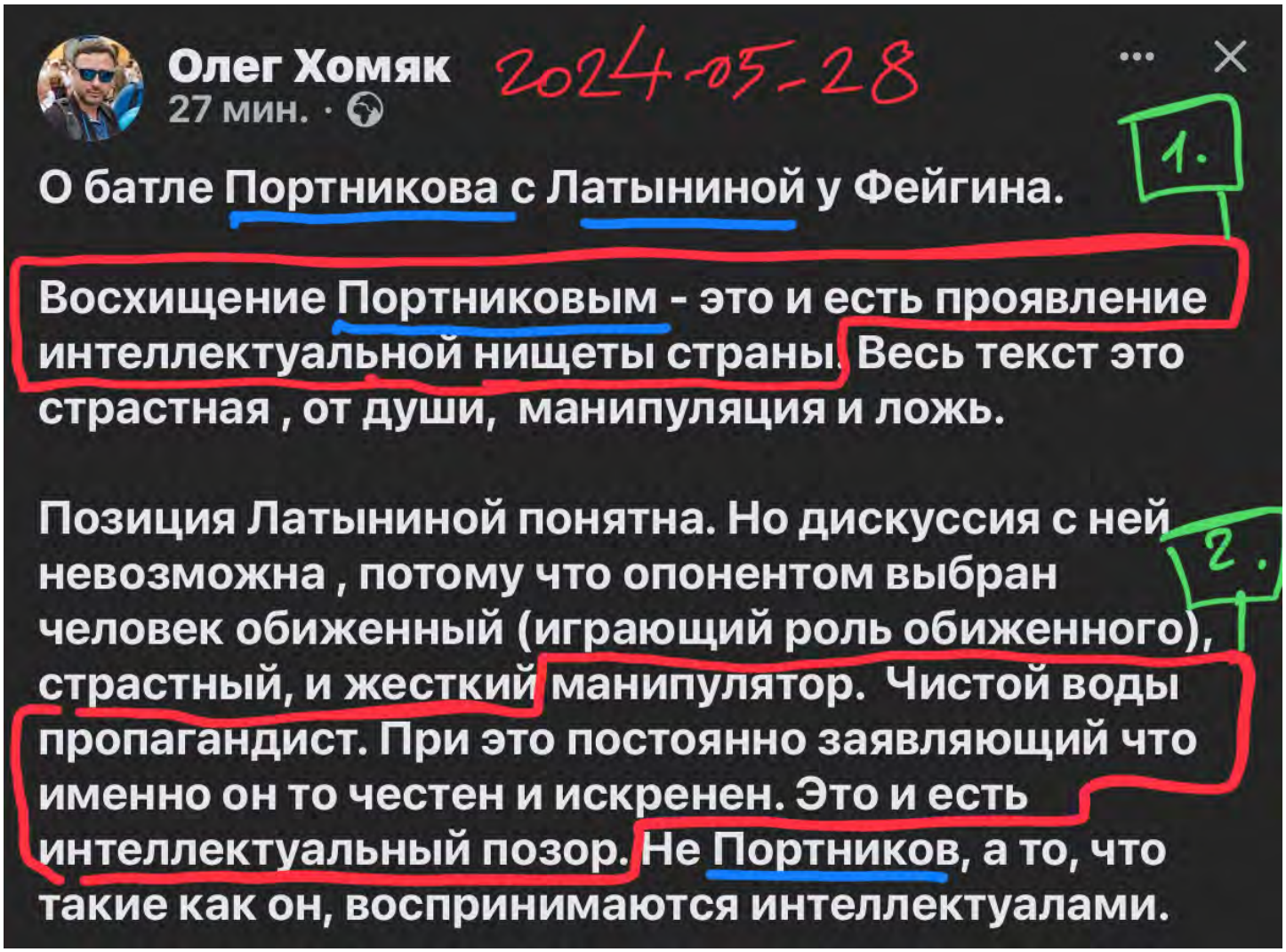
Олег Хомяк
27 мин. ·
2024-05-28
1.
О батле Портникова с Латыниной у Фейгина.
Восхищение Портниковым - это и есть проявление интеллектуальной нищеты страны. Весь текст это страстная , от души, манипуляция и ложь.
Позиция Латыниной понятна. Но дискуссия с ней невозможна , потому что опонентом выбран человек обиженный (играющий роль обиженного), страстный, и жесткий манипулятор. Чистой воды пропагандист. При это постоянно заявляющий что именно он то честен и искренен. Это и есть интеллектуальный позор. Не Портников, а то, что такие как он, воспринимаются интеллектуалами.
2.

...

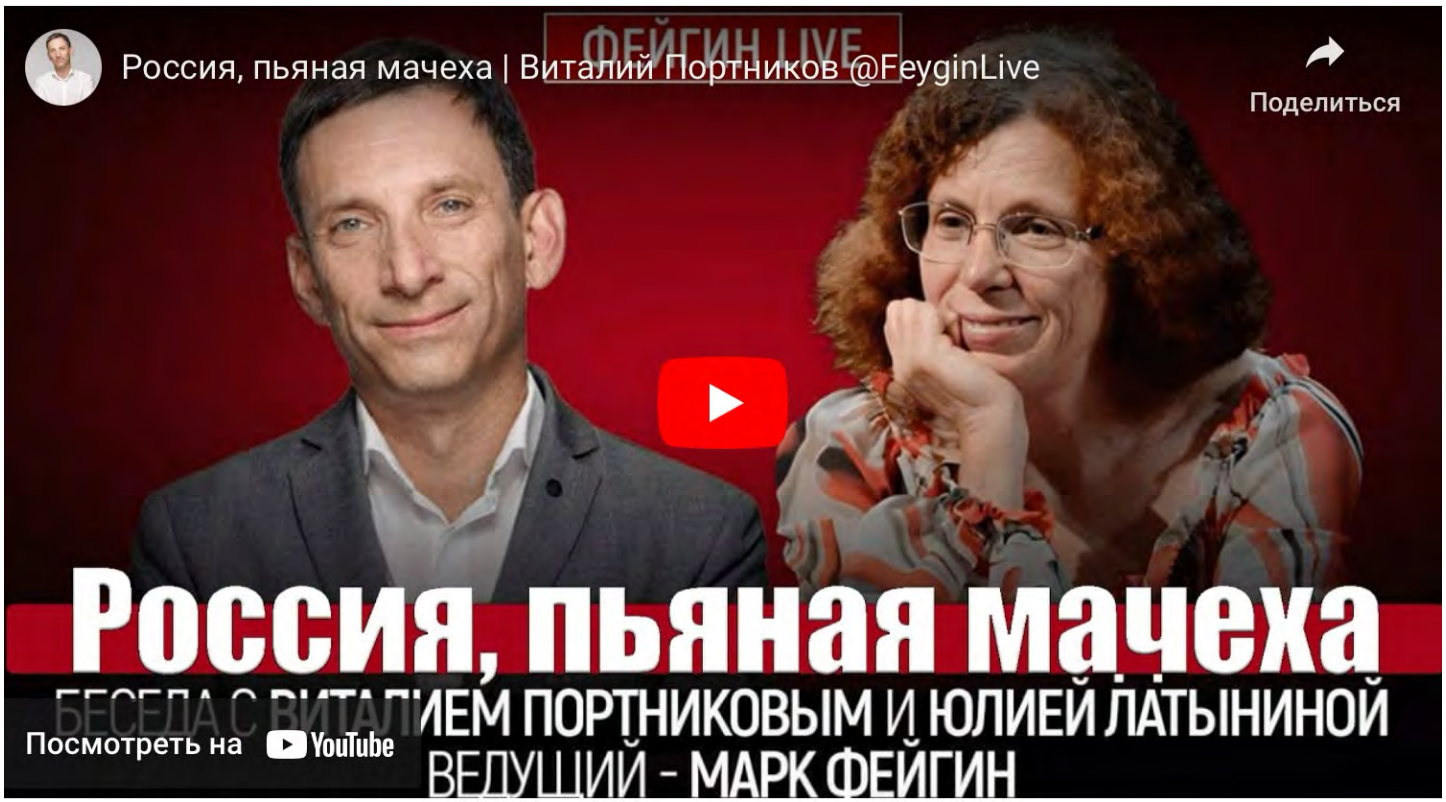
Россия, пьяная мачеха | Виталий Портников @FeyginLive
ФЕЙГИН LIVE
Поделиться
Россия, пьяная мачеха
БЕСЕДА С ВИТАЛИЕМ ПОРТНИКОВЫМ И ЮЛИЕЙ ЛАТЫНИНОЙ
ВЕДУЩИЙ - МАРК ФЕЙГИН
Посмотреть на YouTube

Видео

***

№ 2.857

У ПОШУКАХ «КРОТА». ЧИМ МОЖЕ ЗАКІНЧИТИСЯ КРИЗА В НАБУ ТА САП

Голова САП Олександр Клименко, директор НАБУ Семен Кривоніс

2024-05-29

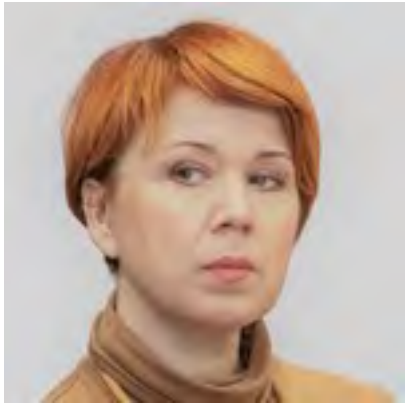

Інна Ведернікова, Редактор відділу політики ZN.UA

Минулої середи в «серці» антикорупційного блоку прорвався гнійник: гостра внутрішня криза, в яку поринули НАБУ та САП, виплеснулася назовні. Привід безпрецедентний — зливи НАБУ на користь Банкової, можливо, відбуваються на вищому рівні антикорупційного бюро. Щоби скласти об'єктивну картину того, що відбувається, ми не лише читали між рядків офіційних повідомлень, а й поговорили з високопоставленими джерелами, які працюють у САП, НАБУ й ОГПУ.

Про початок конфлікту між інституціями стало відомо після того, як САП разом із Департаментом стратегічних розслідувань Нацполіції провели обшук в одного з детективів НАБУ, — про це написав Юрій ***Бутусов***.

Тоді ж на всю країну прогриміло прізвище заступника глави ОПУ Татарова, кишеньковою армією якого нібито скористався керівник САП Олександр Клименко. Таким чином було кинуто тінь на главу САП.

Відразу ж зі стриманою заявою виступила САП, пояснивши, що триває розслідування у справі про витік інформації в НАБУ в межах одного з кримінальних проваджень, а поліцію залучили, бо НАБУ бракує власних сил.

(Ідеться про кримінальне провадження щодо колишнього голови Дніпропетровської ОВА ***Резніченка***, а також його партнера — чинного консультанта ОПУ Юрія ***Голика***, де в межах «Великого будівництва» розчинилося півтора бюджетних мільярда.)

НАБУ одразу відреагувало:

— мовляв, не брешіть, ресурси знайти в себе «крота» є.

Народ України, який спостерігає за тим, що відбувається, геть заплутавшись у свідченнях тих, кому раніше довіряв більше, ніж іншим правоохоронцям, почав вибудовувати власні конспірологічні теорії, висновки з яких зводилися до одного:

— Банкова «хакнула» й НАБУ, й САП.

Не надто допомогло й заступництво лідерів суспільної думки з антикорупційної сфери, які відразу публічно стали на бік Олександра ***Клименка***.

Операцію з реанімації ворожі сторони проводили самотужки.

На те, щоби глава САП Олександр ***Клименко*** й директор НАБУ Семен ***Кривонос*** уклали перемир'я й потисли один одному руки, вистачило трьох днів.

Перед цим ***Кривонос*** заявив, що його першого заступника Гізо ***Углаву*** на час слідства відсторонено від виконання обов'язків, підтвердивши цим усю серйозність ситуації.

Очевидно, рану активно намагаються публічно загоїти, аби зберегти якщо не репутацію антикорблоку, то взаємодію його інституцій у межах тисяч відкритих справ. Клименка й Кривоноса можна зрозуміти. Але гній тече — треба різати, промивати й зашивати наново.

Гіпотетичний **«кріт» (це, безперечно, ще треба буде довести) був у керівництві НАБУ від дня його заснування**.

І якщо Гізо ***Углава*** справді порушив закон, то за масштабами наслідків це є справою рівня глави Верховного суду ***Князєва***. І наших міжнародних партнерів, які були безпосередніми учасниками створення НАБУ.

Так чи так, **ми всередині «ідеального шторму»**.

— Що ж насправді сталося?

— Чи варто хвилюватися ***Банковій***, яка густо обросла консультантами-фігурантами справ про топкорупцію навіть під час війни?

— Якими можуть бути наслідки для держави загалом, якщо антикорблоку не вдасться очиститися?

— І до якого рівня взагалі це очищення має дійти, щоб вирвати з тіла антикорблоку **потворне коріння, яке пустила в ньому влада**?

1. Справа Резніченка/Голика, під час розслідування якої зафіксували злив

Нам не обійтися без короткого нагадування про суть справи, з якої власне все й почалося. Улітку 2022 року, відреагувавши на розслідування журналістів видання «Наші гроші» про виграні ТОВ «Будінвест інжиніринг» тендери на ремонт доріг у Дніпропетровській області на суму понад 1,5 млрд грн, НАБУ та САП відкрили кримінальне провадження. Справа мала попередню кваліфікацію за статтями 364 (зловживання владою і службовим становищем) і 209 (відмивання доходів) Кримінального кодексу України та зачепила ключових персон у команді президента.

У цьому кейсі чудовим є все, починаючи з дохідного романтичного зв’язку оперативно відставленого президентом ексгубернатора Резніченка, недавнього відродження з попелу вже в Міноборони колишнього заступника глави ОПУ Кирила Тимошенка й закінчуючи бетонним «дахом» офісу президента для незамінного консультанта «Великого будівництва» Юрія Голика. Усі вони проходять у справі.

Консультант ОПУ Юрій Голік. Скрін із розслідування BIHUS Info

На початку квітня, щоби тримати руку на пульсі, ZN.UA спілкувалося з джерелами в НАБУ, близькими до розслідування. Вже тоді ми знали, що слідство досягло певного прогресу. Головне в справі — довести, що державі завдано збитків. І це вдалося попри опір підконтрольної міністрові фінансів Сергію ***Марченку*** ***Державної аудиторської служби***, про що ми вже докладно писали.

Міністр — за сумісництвом друг і партнер Юрія ***Голика*** по велопрогулянках — так і не дав відмашки керівникові ***Держаудитслужби*** підписати офіційний висновок для НАБУ.

> **— Проте там знайшлися чесні працівники, допомогою яких скористалося бюро.**

За даними експертизи, яку слідство таки отримало всупереч усім перепонам, державні збитки через завищення вартості матеріалів становили майже 300 млн грн. І цей документ слідство має в розпорядженні. Залишок від 1 млрд 200 млн грн класифікується як нецільове використання бюджетних коштів, до того ж легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом.

Тоді ж, на початку квітня, відбулася серія обшуків у Дніпрі. Як стверджували джерела в НАБУ, слідство зосередилося на ширшому колі людей, асоційованих із компаніями, через які, за версією детективів, виводили гроші. І це не лише високопоставлені чиновники обласної адміністрації, а й так звані фунти.

Щодо високопоставлених осіб, то в заступника голови Дніпропетровської ОДА Ігоря ***Беспальчука*** провели обшук, за підсумками якого вилучили засоби зв'язку тощо. Відвідали детективи й офіс компанії «Будінвест інжиніринг» (засновником якої є бізнес-партнерка Резніченка Яна ***Хланта***), де також вилучили засоби зв'язку та комп'ютерну техніку. Крім того, приймала гостей і сама фітнес-тренерка.

Уже тоді джерела в САП, підбиваючи підсумки проведених обшуків, були налаштовані скептично. На їхню думку, обшуки були нерезультативними:

— «Або фігуранти дотримуються зразкової інформаційної гігієни, або ж відбувся новий злив інформації і їх заздалегідь попередили».

У НАБУ так не вважали.

— «Зазвичай ми не соромимося говорити, якщо обшуки зливають, але не цього разу, — стверджувало джерело. — Обшук — це історія, яку важко прогнозувати, ти не знаєш, що знайдеш. Можна заскочити фігуранта зненацька, але в нього буде айфон останньої моделі, надійно заблокований. Водночас треба розуміти й те, що ми маємо справу з досить досвідченим злочинним угрупованням, ці люди не перший день живуть і крутяться у відповідному середовищі. Усім їм добре відомо, що розслідується кримінальне провадження, й у них достатньо консультантів щодо того, як правильно поводитися і як убезпечити інформацію».

2. Фігуранти та фігури

Дніпропетровська ОДА

«Юрій Голик має всеосяжний і постійний доступ до урядового кварталу й ОПУ як залучений консультант. Більшу частину своєї ділової активності консультант проводить в одному з найзахищеніших місць нашої країни. Документування саме його злочинної діяльності, м’яко кажучи, трохи ускладнюється», — уточнює інше джерело.

У квітні в Голика обшуків не було. Проте НАБУ обшукувало його 2023 року, хоча із цим виникли певні труднощі. Детективам довелося просто зупинити його автомобіль, обшукати й вилучити засоби зв’язку, серед яких був телефон. Саме він і став причиною війни між відомствами. Але не відразу.

«У телефоні є побічні свідчення того, що Голик перебуває в корупційній системі, — розповідало в квітні джерело. — Але щоб ви розуміли, що таке телефон Голика: це остання модель айфона, системи захисту, модеми, ідентифікатори, які він постійно змінює, в ньому немає сімкарток. Тому за допомогою його мобільного неможливо встановити, де він перебуває. НАБУ проводило цілу операцію, щоб його спіймати й обшукати».

Автомобіль Юрія Голіка, що прямує в ОПУ. Скрін із розслідування BIHUS Info

У тих, хто давно працює в системі й займається оперативно-розшуковою діяльністю, немає ілюзій щодо цієї персони.

> — «Просто є випадки, коли ми багато знаємо, але не так багато можемо довести, — додає джерело. — Всій країні відомо, що він є архітектором багатьох схем, але прямих доказів немає. Не тому що Голик недоторканний, не тому що справу, можливо, хтось зливає, а тому що він є дуже підготовленою людиною. Якщо уявити собі, як скоюють злочини, то Голик завжди збоку. Він нічого не підписував. Він просто є комунікатором від ОПУ. Архітектором схем. Він щось придумує, допомагає організувати на менеджерському рівні, при цьому не спілкуючись ні з ким, окрім самого Резніченка, якщо говорити конкретно про справу. Якщо розмови з консультантом не записано, то все. Її немає».

Та буквально за три тижні (!) після цієї розмови у справі стається прорив.

Детективи, й далі працюючи з телефоном, знаходять підтвердження того, що Голик одержував детальну інформацію про перебіг розслідування через посередника — бізнесмена й колишнього голову Броварської РДА Георгія ***Біркадзе***, котрий, як і Голик, має кабінет в офісі президента.

Саме ***Біркадзе***, спілкуючись із джерелом із НАБУ, припустився помилки, яку й змогли відстежити детективи в телефоні Голика. У Біркадзе також провели обшуки.

3. Телефон Голика й чинник «маленького детектива», який діяв згідно з законом

Тут дуже важливо.

Розглядаючи кейс «Великого будівництва» (а справа Резніченка/Голика — про нього), ми маємо чітко розуміти, що довоєнний президентський проєкт, спочатку розбившись на два рівновеликі конкурентні уламки (у відставленого не так давно віцепрем'єра Олександра ***Кубракова*** й ***Мінінфраструктури*** була «власна історія успіху»), живий і технологічно перейшов на військові рейки.

Чого не можна сказати про наш уряд.

Щодо цього в людей політично спостережливих одразу постало запитання:

— чому ж саме зараз телефон ***Голика*** відкрив свої секрети, хоча вилучили його рік тому?

— Чому саме в момент відставки ***Кубракова***, котрий програв війну своїм колишнім партнерам, з'являється телефон і підриває ситуацію з Голиком, який сидить на Банковій?

Страшні підозри.

Ще й на тлі того, як показово лідери суспільної думки з антикору, топлячи корупціонера ***Голика***, не помічають проблем у ***Кубракова***.

Забуваючи, що праведна роль викривачів корупції (а Олександр Кубраков і «свій» для антикору Мустафа Наєм співпрацювали з НАБУ в справі про хабарі двох нардепів) не скасовує «заслуг» цієї команди на будівельно-законодавчій ниві відновлення.

Лихий їх усіх поплутав, чи що?

Та ми — за об'єктивну картину.

Тому, зафіксувавши побіжно проблеми антикору (сподіваємося, що тільки в комунікації), докопалися до рівня детектива, який виявив факт зливу інформації у справі, яку розслідував, і просто вчинив згідно з законом.

> — «Телефон Голика протягом тривалого часу лежав заблокований, — розповідає наше джерело. — Процедуру розблокування, щоб можна було викачати з нього всі дані, проводили міжнародні партнери після тривалих переговорів і легалізації процесу в міжнародних межах. Назад бюро одержало його наприкінці листопада минулого 2023 року».

Однак, за словами джерела, в ньому не було практично нічого, що мало б стосунок до кримінального провадження.

Усі чати вичищено, в розпорядженні детективів був лише кеш:

> — понад 100 тисяч різних фото, відео й аудіофайлів.

Під час попередніх пошуків шукали за ключовими словами, які мали значення для справи. «У детективів немає завдання просто нишпорити в особистому житті людей, розумієте», — уточнює джерело.

Попередній пошук результатів не дав.

Потім замилене око замінили на свіже, передавши девайс Голика іншому детективу, щоб він іще раз усе переглянув і переслухав. На це пішло кілька місяців.

І детективу пощастило.

> — Чат ***Голика*** з ***Біркадзе***, посередником між Голиком і НАБУ, чистився автоматично що десять секунд. Але ***Біркадзе*** відправляв ***Голику*** фото повідомлень від інформатора НАБУ.

Ці фото після автоматичного видалення й залишалися в кеші телефону ***Голика***.

Йшли, звісно, не одне за одним, а були розкидані, як перлини в океані. Одне могло бути №1000, друге — №2000, третє — №65 000... Тому й складали загальну картину так довго.

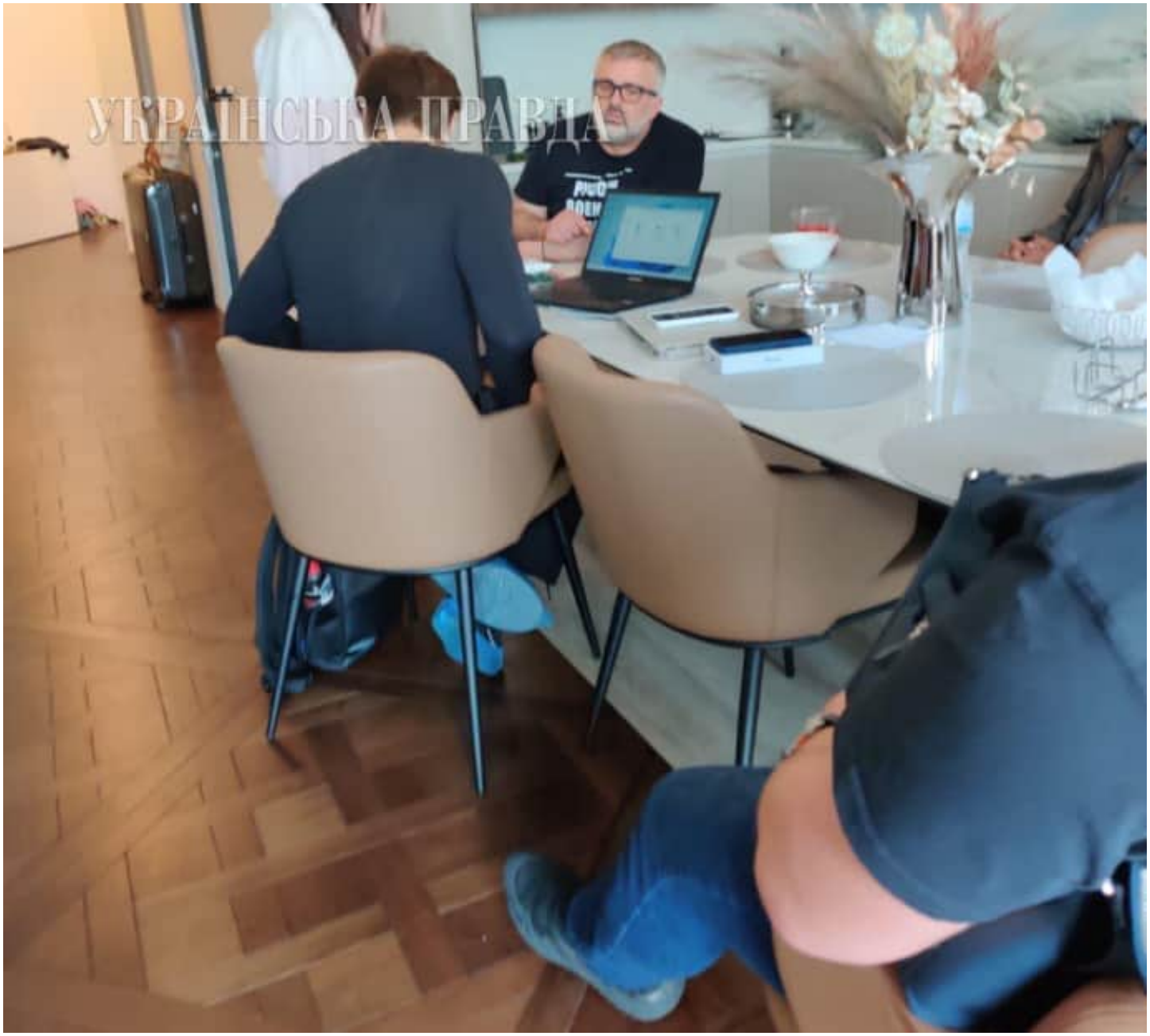

Обшук у радника ОПУ Георгія Біркадзе, 22 травня 2024 р.

За інформацією джерел, троє людей листувалися між собою, починаючи з 2021 року.

Детективи вже ідентифікували особу №1 — це детектив НАБУ, умовний «Валера» (він не вів розслідування справи Резніченка/Голика, а працював у секретному підрозділі під прикриттям).

Особа №2 — Георгій Біркадзе, який перебував на постійному зв’язку з «Валерою».

З особою №3 — якимось високопоставленим «японцем» — складніше. Він майже не бере участі в листуванні, але про нього часто згадують. Найімовірніше, він є одним із керівників ***НАБУ***.

«З контексту листування зрозуміло, що це людина, яка володіє повною інформацією про всі справи, курирувала всі підрозділи, і в неї треба було брати дозвіл на проведення дій і одержання ресурсів для розслідування», — стверджує джерело в ***САП***.

1) — Колишній директор НАБУ відпадає, адже зливи тривали після його звільнення.

2) — Нинішній — теж мінус, бо прийшов пізніше.

3) — Залишався перший заступник директора НАБУ Гізо ***Углава***.

Тут варто уточнити, що **факти зливів виявляли в підрозділі, яким керує ставленик першого заступника директора.**

— Що руйнує ще одну конспірологічну теорію про те, що викриття Углави організував колишній очільник Головного підрозділу детективів (ГПД) Андрій ***Калужинський*** разом із колишнім директором Артемом ***Ситником***.

4. Реакція директора НАБУ Кривоноса і втрата довіри всередині бюро

У випадках виявлення порушення закону працівниками НАБУ закон передбачає, що той, хто виявив це порушення, зобов'язаний особисто повідомити двох посадових осіб — директора НАБУ й керівника Управління внутрішнього контролю (УВК).

Тут є певна логіка:

— це дає змогу зберегти секретність. Якби такі документи реєстрували, умовно кажучи, в канцелярії, про все це довідалися б того самого дня.

Далі — самі запитання.

24 квітня 2024 детектив, який виявив у кеші телефону ***Голика*** фото листування й матеріалів у його справі, згідно з інструкцією подав службову записку директорові НАБУ Семену ***Кривоносу***.

Директор зобов'язаний

1) — одразу повідомити генпрокурора або його заступника (главу САП).

2) — До того ж дати команду зареєструвати сигнал в ЄРДР.

Але цього Семен ***Кривонос*** не зробив.

— Лише 3 травня документ було зареєстровано в ЄРДР.

— Лише 9 травня Кривонос поінформував главу САП Клименка.

— 10 травня Клименко призначив групу детективів УВК для проведення внутрішнього розслідування, сам керівник САП став процесуальним прокурором у цій справі.

На все це пішло 20 (!) днів.

Ба більше, за інформацією джерел у НАБУ, після 10 травня в УВК НАБУ нічого не відбувалося. жодних слідчих дій. Детектива, який виявив факти, навіть не опитали.

Чому зволікав Кривонос? Тут свідчення сторін не збігаються.

Директор НАБУ Семен Кривонос, Національне антикорупційне бюро України

1) — По-перше,

— в НАБУ стверджують, що в «служебці», яку подав детектив, не було прямої вказівки на можливу причетність першого заступника до зливів. Це нібито об'єктивно загальмувало процес, виключивши його зі списку пріоритетних для директора. Проте контекст інформації, про яку йдеться, вже сам собою вказував на те, що це може бути лише один із керівників бюро, знайомий із роботою всіх підрозділів. Ба більше, внесення інформації про прізвища могло спричинити передавання справи в ДБР, яке повністю контролює Банкова. Хоча завданням саме УВК було перевірити всі можливі версії в межах слідства, яке в НАБУ не

розпочали вчасно. Ви вже розумієте рівень проблем, правда ж? Та рухаймося далі.

2) — По-друге,

— всі обшуки у справі про витік слідчих даних, які згодом проводила САП за участю Нацполу, вже не попереджаючи директора НАБУ, також злили. І тут ми говоримо насамперед про Біркадзе. Хто злив обшуки, якщо знали тільки Клименко, Кривонос, начальник УВК і детектив?

Версії, як ви розумієте, у сторін різні.

— Водночас **деякі обізнані люди небезпідставно нагадують про залучену САП поліцію та суддю, який давав дозвіл на обшуки**.

Щодо НАБУ, джерела звідти стверджують: у всьому винна САП, бо у своїй секретності за спиною НАБУ перестаралася й відправила запити з фабулою на можливих фігурантів до банків. «За хвилину їхні скрини були на столі Углави», — уточнює джерело. За десять років без ротації на керівному посту в НАБУ Углава міг і пальцем не поворухнути, щоб одержати важливу для нього інформацію. У САП це спростовують, заявляючи, що жодної фабули в запитах не було.

3) — По-третє,

— в НАБУ стверджують, що глава САП ***Клименко*** після 10 числа весь час перебував у контакті з ***Кривоносом*** і знав практично всі мотиви його рішень. ***Кривонос*** нібито хотів, щоб ***Углава*** на період розслідування пішов сам. Однак йому потрібен був час, аби поговорити з ***Углавою***. Скільки ще, якщо в підсумку 95% інформації про витік у справі ***Резніченка/Голика*** вже втрачено через затягування внутрішнього розслідування та зливи обшуків?

4) — По-четверте,

— атмосфера в НАБУ. Як стверджують джерела, «це були два найгірші тижні в житті детектива, який своїм рішенням підтвердив спроможність інституції, колись спеціально для цього створеної знизу, через конкурс для детективів. А не згори, через керівника, який формує команду по вертикалі, під себе. Водночас було зрозуміло, що люди на самому верху бюро бачать, із ким асоціюється проблема, але не ухвалюють жодних рішень». «І це було на межі небезпечного, розумієте? — розповідає джерело. — Не вірили детективу, який діяв згідно із законом, не вірили в те, що це міг учинити ***Углава***. Мовляв, стилістика спілкування не така, чому не грузинською, це точно не він».

Тут можна скільки завгодно розмірковувати на теми, пов’язані з особистою довірою або недовірою до когось.

А тим більше до свого першого заступника, який працював іще за першого директора НАБУ й запитань у широкої публіки не викликав.

— Стилістику листування навіть не коментуватимемо, бо від глави ВР ***Князєва*** (завжди в бездоганному строї) теж не очікували тону базарного торгівця.

Але є ключове

5) — по-п'яте:

— якби директор НАБУ вчинив згідно із законом, то вибудувався б юридично правильний ланцюжок, нині провадилося б внутрішнє розслідування й репутація антикорблоку не постраждала б.

Як і довіра всередині колективу НАБУ.

Є в цій історії ще один тонкий момент, пов'язаний із долею конкретної людини.

— І в НАБУ (навіть у частині керівництва), і в САП уважають, що класного детектива під прикриттям «Валеру» (йдеться про детектива Валерія Полюгу. — І.В.), у якого відбулись обшуки, **використовували втемну.**

Далі — драма.

— «Валера — дуже порядна людина й професійний крутий детектив. Усю секретну частину операції щодо ***Князєва*** здійснював він, — розповідає один з очевидців усередині НАБУ. — Він живе в 30-метровій квартирі. Так, його повідомлення були на фотках. Але вся фішка в тому, що він міг не розуміти мети. Уявіть собі ситуацію: ви зливаєте все, що відбувається в бюро, і вам треба якось легалізувати спілкування з певними людьми. Кажучи про легалізацію, я маю на увазі — створити правову нішу на випадок, якщо щось піде не так. Найліпший спосіб — доручити умовному «Валері», сказати: «Ось дивися, є класний контакт, потрібно взаємодіяти». В цій ситуації Біркадзе навіть можна представити як агента НАБУ на Банковій.

Однак постає запитання: чому за три роки Голик так і не сів?

Насправді все, що відбувається нині стосовно «Валери», якого роблять цапом-відбувайлом, свідчить про низьку якість інституційних внутрішніх процедур у НАБУ».

Робота так званого підрозділу Д2 (Другий Головний спеціальний підрозділ детективів), який від самого початку існує окремо від інших підрозділів і завжди прямо підпорядковувався Углаві, в самому бюро часто породжує багато запитань. Адже крім офіційної роботи, детективи виконували безліч

«ручних» вказівок першого заступника. І все це тепер точно вилазитиме назовні. Тому ситуація, що склалася, є приводом навести лад.

5. Важелі необмеженого впливу першого заступника та реструктуризація НАБУ

Аби розуміти масштаб проблеми, пов'язаної з роллю Гізо ***Углави*** в цій історії, потрібно нагадати масштаб повноважень першого заступника.

Буквально за два дні до скандалу ZN.UA опублікувало статтю керівниці юридичного напряму ЦПК Олени ***Щербан***, що стосувалася реструктуризації підрозділів НАБУ.

Якщо коротко, то, на думку ЦПК, основна проблема в тому, що після розформування Головного підрозділу детективів (ГПД), яким за ***Ситника*** керував Андрій ***Калужинський***, владу в НАБУ розподілено між чотирма окремими підрозділами. У кожного з них — свій керівник.

Курує їх не процесуальна, а адміністративна особа — ***Углава***.

> — Він не має права доступу до матеріалів досудового розслідування. До того ж не підписує жодних документів, тобто ні за що не відповідає.

Вихід — або наділити його процесуальними правами та юридичною відповідальністю, або повертатися до старої моделі, коли між куратором і детективами є хтось, наділений процесуальними повноваженнями, хто може координувати всіх. Як це й робив раніше Калужинський.

> — Ми відразу одержали зворотний зв'язок і звинувачення в публікації матеріалу, де нібито застосовуються подвійні стандарти.

Зокрема й від джерел у НАБУ, яке, на їхню думку, просто повернулося до початкової моделі своєї структури. «Чому ви, кажучи про драконівські повноваження Углави, забуваєте про чотирьох керівників підрозділів, наділених такими самими правами, які були в Калужинського? Чому ви анулюєте їхню роль за замовчанням? Вони точно так само підпорядковуються Углаві, як йому підпорядковувався Калужинський. У чому проблема?».

Спробуємо пояснити.

НАБУ — специфічний центральний орган влади з особливим статусом.

З погляду адміністрування процесів робота ведеться в трьох паралельних правових площинах.

1) — Перша — ***адміністративна*** вертикаль. Згідно із законом, керівники підрозділів мають адміністративні повноваження, які так чи так реалізовують. Для цього є адміністративне керівництво. Углава це,

Кривонос чи Ситник — не має значення. Мають значення певні юридичні повноваження.

2) — Друга — ***кримінальний*** процес і ***карні*** процедури. Тут детективу не потрібен ніхто, крім прокурора. Умовна адміністративна вертикаль у цій площині й жодних юридичних повноважень. Це важливо розуміти.

3) — Третя — ***оперативно-розшукова діяльність***, де адміністративне керівництво теж не має повноважень.

У чому ж тоді суть кураторства першого заступника?

Перший заступник директора НАБУ Гізо Углава

1) — А немає правового механізму, який зобов'язав би умовного ***Калужинського*** свого часу бути підзвітним ***Углаві***.

2) — Є тільки внутрішній наказ директора про кураторство ***Углави***.

3) — Є тільки рішення самого умовного ***Калужинського***: я визнаю правила гри на підставі довіри до керівників.

На жаль, **у межах нової структури кураторство звелося до зняття інформації адміністративним керівництвом**.

— Регулярно, щотижня керівники підрозділів мають здавати інформацію про те, що планують робити детективи на рівні кожного відділу й

підрозділу. З прізвищами фігурантів тощо. Раніше вони теж ділилися інформацією, але щодо якихось, умовно кажучи, резонансних процесів. «Якщо ми, умовно, йдемо обшукувати сина Авакова, то логічно, що керівництво має знати про це, бо має бути готове відповідати й займати позицію», — розповідає джерело.

«І головне — припустімо, що ви на посаді першого заступника й вам детективи надають якусь важливу інформацію. Ви живете з нею, оперуєте нею, використовуєте її й даєте детективу зворотний зв'язок, щоб допомогти розкрити справу.

Так от: жодного зворотного зв'язку в НАБУ тепер немає. Керівництво працює виключно на прийом», — додає співрозмовник.

«Тлумачити можна по-різному, — уточнює інше джерело. — Тому що, з одного боку, за внутрішнім наказом перший заступник відповідає, направляє, координує тощо. З іншого — чи має він право володіти інформацією, яка є таємницею слідства або ОРД? Тим більше, якщо виникають сумніви, умовно кажучи, в його добропорядності.

В такій ситуації, якщо є один керівник органу досудового розслідування, й він ухвалює рішення обмежити доступ першого заступника до тієї чи тієї інформації, то обмежувати в рамках одного органу набагато простіше. Тобто якщо у вас довіра є, ви розповідаєте, але якщо засумнівалися, то перекриваєте цей канал. Але чотирьом керівникам синхронно перекрити потік інформації, по-перше, важко, а по-друге, їм однаково треба якось обмінюватися інформацією. Потрібно, аби хтось розумів, що відбувається в кожному з підрозділів. Інакше — хаос. Коли всі біжать в один бік і заважають один одному. Один планує операцію, інший поліз завчасно й фактично зірвав операцію, яка була важливішою й ефективнішою».

Хай там як закінчиться розслідування справи про зливи всередині НАБУ, очевидно, що питання про оптимальну структуру бюро та відповідальність адміністративних кураторів є актуальним. Також окремої законодавчої норми про ротацію потребує позиція першого заступника, щоб виключити монополію, кругову поруку та інші «принади» вічного правління.

6. Ризики та можливості кризи

1) — По-перше, вже цілком зрозуміло, що ефективність НАБУ — це не про кількість детективів, власну експертизу й навіть не про якісний закон.

Це передусім про людей, принципи й довіру. Якщо їх немає, то й із усіма прибамбасами результату не буде.

Довіру в НАБУ сьогодні підірвано як на рівні організації процесу та структури, так і на рівні реакції керівництва на червоний сигнал знизу. Чи зможе чинний директор НАБУ Кривонос повернути атмосферу довіри до інституції? Це питання важливіше за кількість, безперечно, значущих реалізацій, які він устиг презентувати суспільству.

Тим більше що внутрішнє службове розслідування в НАБУ не почалося досі ні за фактами зливів, ні за фактами поінформованості Углави. А якщо говорити про звільнення за статтею, то без службового розслідування воно просто неможливе.

2) — По-друге, попри відсутність правильної юридичної реакції керівника НАБУ інституція, побудована знизу, спрацювала.

Маленький детектив виявив порушення і вчинив згідно із законом. Замовчувати такі речі не можна.

> — **«Через незабитий цвях втрачають підкову, через загублену підкову не доставляють послання. Через запізніле послання програють війну»**.

Політика маленьких кроків має критично важливе значення, зокрема коли щось робиться не так. Забалакування проблеми, толерантність до порушень призводить до того, що всі починають до цього звикати.

У цій ситуації багато залежить від позиції, яку займе не тільки директор, а й колектив детективів НАБУ.

Зливи у справах давно стали системними.

Але всі потроху звикали мовчати, одержуючи не надто чіткі відповіді керівників на запитання.

Нині є шанс устати й поставити свої запитання знову. Не заради прізвищ, а заради збереження інституції та її місії. Інакше білі ворони просто підуть, а НАБУ закінчиться.

3) — По-третє, нині відбувається розслідування зливів.

> **— 95% доказів за три тижні зволікання просто знищено.**

Але залишилося 5%. І це багато. Якщо директор НАБУ дасть слідчим реальну можливість працювати. За нашою інформацією, є всі підстави пред’явити підозру ***Углаві***.

> — Чи звертатиметься САП по допомогу до ДБР, — питання, на яке навіть не хочеться шукати відповіді. Однак, можливо, слід пройти й цей шлях.

4) — По-четверте, внаслідок багаторічної роботи «крота» роль Голика у справі Резніченка, найімовірніше, успішно поховали.

— Проте внаслідок роботи чесних детективів у нас є можливість розповісти читачеві правду про те, що відбувається.

Будь-яка криза (й ця теж) може або дати новий поштовх здоровому зростанню, або стати приводом для остаточної катастрофи.

Тому

1) — **або антикорблок вийде на новий рівень сильним і очищеним,**

2) — **або через зливи ми поховаємо не лише справу Голика, нитки якої ведуть безпосередньо на Банкову, а й увесь антикорблок**,

3) — **успішна робота якого є ключовою гарантією майбутнього вступу України до ЄС і виділення нашій країні грошей на повоєнне відновлення**.

Ми точно вийдемо з цього шторму іншими. Але якими — кращою версією себе чи навпаки, залежить від того, як ми його пройдемо. Чи збережемо цінності? Чи приберемо поняття «свій» у владі, антикорупції, громадянському секторі?

Це, якщо хочете, екзистенційний виклик, правильна відповідь на який може стати гарантією збереження держави. І перемоги, передусім над нами самими.

***

№ 2.858

«ХРИСТИЯНСТВО – ЦЕ РЕЛІГІЯ МЕРТВОГО БОГА…»

2024-05-28

Ліза Томпсон поговорила зі Славой Жижеком про його погляди на християнську теологію, про те, що він любить читати і дивитися, про те, в кого з філософів він почерпнув більше, і про його улюблений "жижекіанський концепт".

***

– Ви добре відомі своїм великим і еклектичним діапазоном ідей, але з чого все почалося? Чи можете ви згадати, коли ви вперше зіткнулися з концепцією, яка вас схвилювала?

– Так! Я можу це точно визначити. Мені було п'ятнадцять, і світоглядно я був наївним реалістом: "Я існую, я можу мислити, бла-бла-бла". Я щойно пішов у середню школу, і мені попалося дещо з ***Канта***. Мене це дуже заінтригувало. Тепер я знаю, що це був його ***трансцендентальний ідеалізм*** – ми не просто сприймаємо, як йдуть справи навколо.

У ***Канта*** є приємна двозначність – ***ми не стикаємося з реальністю такою, яка вона є, але це також не означає, що це просто проекція нашої свідомості***.

Це був мій перший інтелектуальний досвід. І я це чітко пам'ятаю.

Потім я чомусь почав читати **примітивні ленінські тексти**, але Кант залишився зі мною назавжди.

Подібне продовжує мене спантеличувати й досі. Я борюся з ним навіть зараз у своїх останніх книжках – “Свобода” (2023) і “Християнський атеїзм” (2024) – як вийти за межі трансценденталізму, але не впадаючи в середньовічний реалізм.

Ось чому я знову повернувся до матеріалістичного тлумачення релігії, щоб знайти спосіб подолати це, здавалося б, нерозв’язне протиріччя.

– Повернення до теми релігії інтригує, бо у вашій новій книзі “Християнський атеїзм: як бути справжнім матеріалістом” ви стверджуєте, що нам необхідно відкинути християнську теологію. То навіщо взагалі з цим боротися?

– По-перше, мені подобається дратувати більшість моїх друзів і колег-інтелектуалів. Для мене це завжди імпульс.

А якщо серйозно, я намагаюся відповісти на це питання в першому розділі своєї книги. Головна парадоксальна теза, що відсилає до ***Геґеля*** і ***Лакана***, полягає в тому, що **істина виникає з невизнання**.

Ви говорите щось явно неправильне, і тільки побачивши абсурдність того, що ви говорите, ви зможете дійти до істини.

Ідея ***Геґеля*** полягає в тому, що

> **— не можна просто протиставляти істину і неправду, вам потрібно насправді спотикатися об нісенітницю, щоб досягти пункту істини. Шлях у неї кружний**.

Але я повертаюся до вашого запитання!

Християнство є зразком усього цього. Я вважаю християнство, в моїй трохи божевільній інтерпретації, релігією смерті Бога.

Я завжди повертаюся до питання з Євангелія від Матвія (24:3), коли учні запитують Ісуса, коли він повернеться. І Ісус відповідає: “бо де двоє чи троє зібрані в ім’я Моє, там Я посеред них”[1].

Я розумію ці слова буквально: повернення Христа відбувається у Святому Дусі (тобто не в якийсь непевний момент у майбутньому), а Святий Дух – це дух егалітарного суспільства. Я часто повторюю ці слова з іронією (хоча сьогодні часи іронії минули!) – ідея Святого Духа є споконвічна форма комуністичної партії!

Саме так я прочитав той прекрасний момент, знову ж таки в Євангелії від Матвія, коли Ісус проповідує, і хтось заходить і каже, що хтось із вашої сім’ї чекає на вас ззовні, і він каже: “Хто моя мати і хто мої брати?” Вказуючи на своїх учнів, він сказав: “Ось моя мати і мої брати. Бо хто виконує волю Отця Мого Небесного, той Мені брат, і сестра, і мати”[2].

Те, що я тут бачу, це зовсім не інструкція ігнорувати своїх матір і батька – це не значить ненавидіти їх, **це значить відмова від патріархального сімейного устрою на користь общинного**.

Сказати вам щось, чого ще немає в жодній з моїх книжок, але про що я багато думаю? Ви дивилися фільм (він не дуже хороший) “Там, де тече річка”?

– Фільм із 90-х із Бредом Піттом? Так, це трохи жахливий.

– Наприкінці фільму нескінченне самознищення Бреда Пітта призводить до того, що його вбивають. Його батько, проповідник, виголошує на його похороні чудову коротку проповідь. Він не говорить про вічне життя або про те, як бути справжнім християнином. По суті, він каже, що справжнє християнство – це сказати комусь: “Я знаю, що ти заплутався, я знаю, що не можу тобі допомогти, але, проте, ти заслуговуєш моєї нескінченної любові”.

Якщо ми хочемо бути справжніми атеїстами, чи повинні ми починати з самої будівлі релігії і підривати її зсередини?

– Отже, всупереч традиційному погляду на християнську теологію, як її уявляють багато людей, у найчистішому вигляді йдеться про радикальне прийняття, а не про правила і догмати?

– Так, вічне життя – це не означає бути хорошою людиною, яка після смерті отримає нагороду на небесах. Йдеться про прийняття без забобонів і критики. Це і є вічне життя.

– Щось тут мені нагадує ідею теолога Пауля Тілліха в “Мужності бути”: “приймати себе як такого, незважаючи на те, що я неприйнятний”.

– Так, але я волію цитувати “Там, де тече річка”.

– Поки ми говорили, ви згадали Геґеля, Лакана і Маркса, і вони – постійні фігури у вашій роботі. До кого ще ви продовжуєте повертатися?

– **Шеллінг** – ще один автор, якого я не згадав, хоча він мене одразу зачепив. Хоча, я думаю, що, зрештою, ***Шеллінг*** і ***Геґель*** несумісні.

Я дедалі більше й більше переконуюся в тому, що якби ви тримали мене під прицілом і казали, що мені доведеться обирати між ***Геґелем*** і ***Шеллінгом***, я б сказав, що я дізнався завдяки ***Геґелю*** нескінченно більше, і таке інше, але щодо базового екзистенційного метафізичного уявлення, я б обрав ***Шеллінга***.

Я навіть читав іноді деяких ***аналітичних філософів***. Є дуже яскраві.

“Моральна удача” Бернарда ***Вільямса***. Це така книжка. Удача – це не просто питання вашого наміру, вам потрібна хоча б мінімальна кількість удачі. Навіть ваші найкращі наміри можуть призвести до катастрофи. Головний урок полягає в тому, як важко бути по-справжньому хорошим.

А книжка Сола ***Кріпке*** “Іменування і необхідність” зробила в мені революцію. Мені подобається бути шокованим!

Також для мене важливий Роуен ***Вільямс***. Як він читає “Ідіота” Достоєвського! Навіть якщо ми, атеїсти-сталіністи, візьмемо владу, ми все одно проголосимо Роуена Вільямса почесним атеїстом!

– А як щодо тих авторів, які не є філософами чи психоаналітиками?!

– Письменницю, з якою мені б дуже хотілося зустрітися, але вона померла кілька років тому, – це Аґота ***Крістоф*** (не плутати з Аґатою Крісті). В її трилогії, що починається з “Толстого зошита”, зображено молодих хлопців, абсолютно чесних, у чомусь аморальних, але неймовірно етичних. Абсолютно божевільна етика! Для мене цей роман – у вищому сенсі етичний роман.

А Тана ***Френч*** – одна з моїх улюблених письменниць. У неї по-справжньому страшні загадкові вбивства. Можливо, я б навіть назвав її взагалі моїм улюбленим письменником!

– Що цікавого вам вдалося подивитися або прочитати цього року?

– Зараз мене цікавить “***Задача трьох тіл***”. Ви знаєте, що є дві версії? Одна китайська та інша, яка щойно вийшла на Netflix. Моє улюблене заняття – аналізувати різні версії речей. Це моя пристрасть. І мені більше подобається китайська версія, хоча вона сильно відредагована. У будь-якому разі, книга – справжня сучасна класика.

– І, нарешті, чи є якась ідея, “жижекіанська” концепція, якою ви найбільше пишаєтеся?

– Мої недоброзичливці кажуть, що в мене немає жодних своїх концепцій, я просто переміщую ідеї з однієї галузі в іншу. І можливо вони мають рацію! Якщо у мене щось і виходить, то це може бути незвичайне поєднання різних речей.

Як мій новий проєкт, який полягає в **застосуванні квантової фізики до того, як ми читаємо історію**.

Люди кажуть – усілякі ідіоти, а не люди на кшталт нас – що минуле визначено наперед, а майбутнє неясне. Ні! Минуле можна нескінченно реконструювати, а майбутнє, скоріше, якраз наперед визначене (бо все в лайні і вже приречене – від політики до екології).

Але важливо те, що ми повинні почати з того місця, куди ми зараз потрапили. Ми можемо знову і знову повертатися в минуле, починаючи з теперішнього моменту, але майбутнє все одно зумовлене. Можливо, це нова концепція! У будь-якому разі, про це буде моя нова книга, і вона буде короткою!

***

[1] Мф. 18:20. Жижек тут плутає дві різні бесіди Ісуса з апостолами

[2] Мф. 12:48-50.

Джерело тут

***

№ 2.859

Всі свої. Як Офіс президента бере під контроль Укрінформ

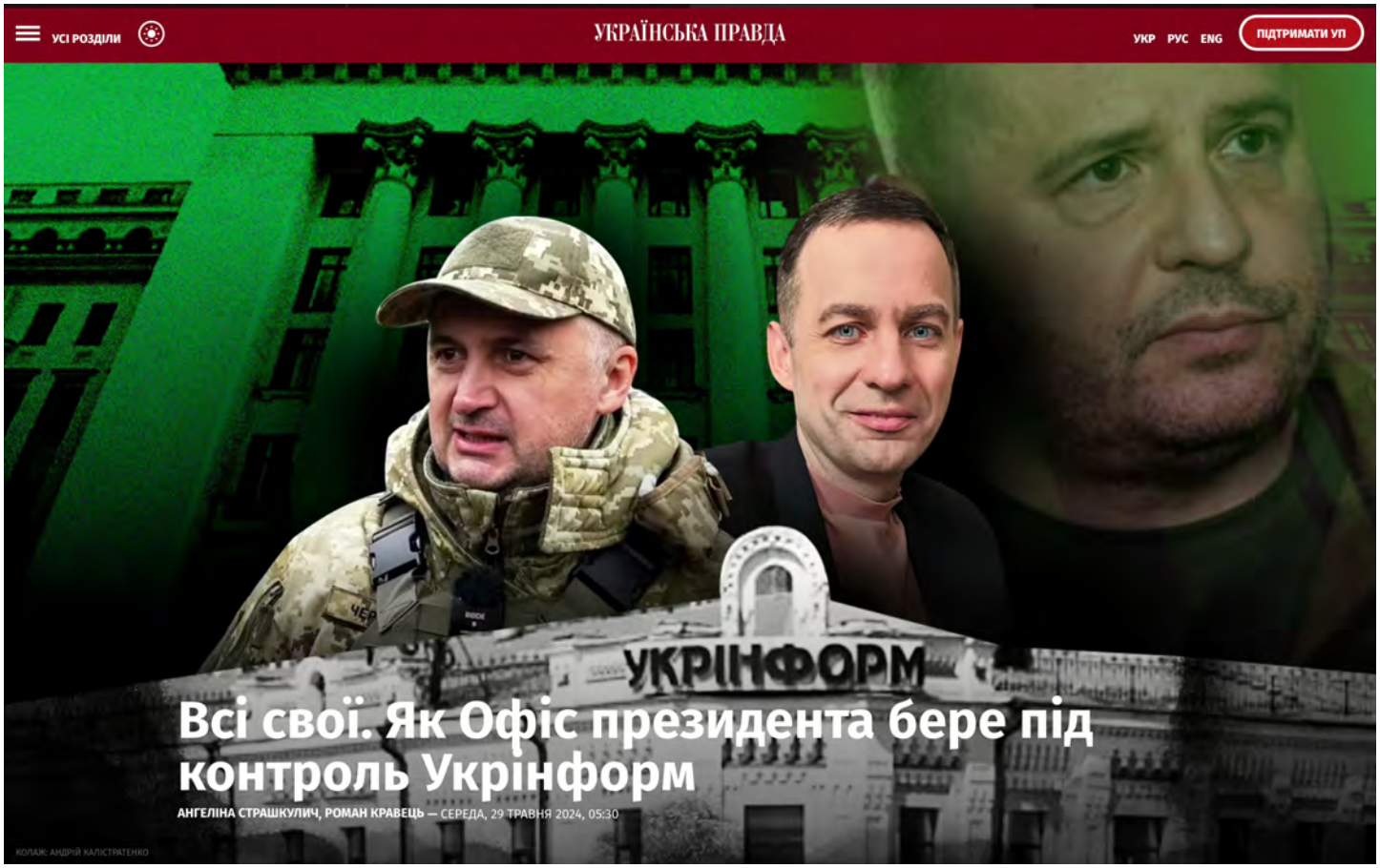

2024-05-29

АНГЕЛІНА СТРАШКУЛИЧ, РОМАН КРАВЕЦЬ

"Колеги, я завершую роботу в "Укрінформі". Дякую всім за чудові місяці плідної роботи. Це було не просто, але все заради перемоги", – написав у Фейсбуці медійник Олексій ***Мацука*** 24 травня.

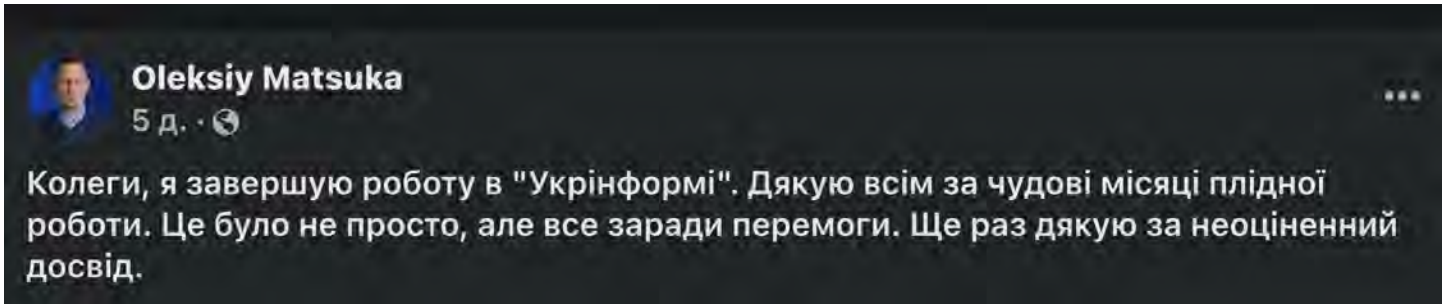

Щодня тисячі людей доповідають у соцмережах, як плідно працюють – звісно, "заради перемоги". Тож на цей допис можна було би не звернути

увагу, якби його не написав призначений лише пів року тому гендиректор єдиного українського державного інформаційного агентства, яке читають мільйони людей в Україні та світі.

Укрінформ – медійний бренд у буремній країні, де будь-яке ЗМІ, що існує понад десять років, вже історичний раритет і жива легенда водночас.

> — Агентство заснували ще 1918-го року. За понад століття існування воно пережило УНР, диктатуру Сталіна, застій Брежнєва, "покращення" Януковича, революції 1990-го, 2004-го та 2014-го років, початок повномасштабної війни.

Влада завжди намагалася впливати на Укрінформ. Це хвороба будь-яких політиків – ототожнювати себе з державою і вважати, що державне медіа має бути підконтрольним і обслуговувати "генеральну лінію партії", а не працювати для суспільства. Схоже, так само вирішило і чинне керівництво країни.

Це стало особливо помітно в листопаді 2023-го, коли генеральним директором Укрінформу призначили журналіста Олексія Мацуку.

Його шість місяців в агентстві нагадували управлінський хаос – тиск на працівників, інформаційні перекоси на користь влади, звільнення десятків журналістів і редакторів, а потім різкі спроби все "зам'яти", щоб інформація не вийшла назовні.

Оскільки факти тиску на працівників Укрінформу стали відомі посольствам країн G7 і все активніше обговорювалися в медіасередовищі, на Банковій зрештою вирішили замінити ***Мацуку***.

Новим гендиректором призначили військового журналіста й колишнього речника Східного угруповання ЗСУ Сергія ***Череватого***.

Співрозмовники УП в Офісі президента переконують, що "труднощі" в агентстві – це наслідки винятково рішень та стилю управління ***Мацуки***. Хоча він лише погоджувався на правила, нав'язані Банковою, але не був їх ініціатором.

"Українська правда" поговорила з десятками людей в Укрінформі, Офісі президента, Кабінеті міністрів і медіасередовищі, щоби розібратися, чому в агентстві вдруге за пів року змінилося керівництво, що цьому передувало, що це була за "плідна робота заради перемоги", та як ОП впливає на інформаційну політику медіа.

Дисклеймер:

> — співавторка тексту Ангеліна ***Страшкулич*** до березня 2024 року працювала в Укрінформі. І була свідком частини описаних подій.

1. "День рейдерського захоплення". Як Мацука і команда заходили в Укрінформ

Ранок 9 листопада 2023-го. В холі Укрінформу з'являється група людей. Вони з порогу вступають у конфлікт з охоронцями, які не хочуть пропускати сторонніх. Згодом вимагають припинити захід у пресцентрі, щоб "розпочати представлення нового гендиректора". Ситуація настільки напружена, що за якийсь час працівники Укрінформу називатимуть 9 листопада "днем рейдерського захоплення".

Саме такою була перша поява ***Мацуки*** і кількох його радників перед укрінформівцями.

Тодішній керівник агентства Олександр ***Харченко*** того дня працював у звичайному режимі – про знайомство з новим директором ні його, ні колектив Укрінформу ніхто не попередив.

> — За місяць до цього в ***Харченка***, який керував агентством майже 10 років, закінчився трудовий контракт. До призначення ***Мацуки*** він виконував обов'язки гендиректора.

Після Революції гідності в березні 2014-го ***Харченко*** отримав Укрінформ у спадок від попередників, які зробили медіа "партійним листком" "регіоналів".

Про це найкраще свідчить такий факт:

> — зі слів топменеджерів агентства 2014–2023 років, укрінформівський фотоархів не наповнювався знімками подій на Євромайдані, бо тодішні керівники забороняли там фотографувати.

За роки роботи Харченку вдалося перетворити Укрінформ із "паркетного" провладного ЗМІ на ресурс, який дев'ять років був серед лідерів рейтингів за результатами моніторингів дотримання журналістських стандартів.

Після того як до влади прийшов Зеленський, Харченку продовжував трудовий контракт ексміністр культури та інформполітики Олександр Ткаченко.

> Оскільки Укрінформ належить до сфери управління МКІП, Ткаченко ухвалював такі рішення одноосібно. На щастя для Укрінформу, агентство довго не потрапляло на радари ОП, який більше цікавився телеграм-каналами для просування своїх наративів, а не медійними "динозаврами".

Ткаченка звільнили й напередодні чергового продовження контракту Харченка.

Ростислав Карандєєв, тимчасово виконуючий обов'язки керівника МКІП, пішов радитися щодо Укрінформу з керівництвом Офісу президента.

Чого раптом?

Мабуть, відповідь у характеристиці, яку дають ***Карандєєву*** співрозмовники УП в уряді:

> **— гнучкий та лояльний до ОП чиновник.**

"Єрмак зустрівся з Карандєєвим в Офісі. На зустрічі також була ***Зарівна*** (радниця голови ОП – УП). Андрій запитав, хто б міг зайняти посаду глави Укрінформу. Карандєєв нікого не зміг запропонувати. Тоді Єрмак сказав, що ***Мацука*** готовий стати директором агентства. В Андрія, щоправда, були побоювання щодо менеджерських якостей Льоші. Але Даша була готова йому допомагати", – пригадує події жовтня минулого року співрозмовник УП з команди президента, який знайомий із ходом описаної зустрічі.

Під час спілкування з УП ***Зарівна*** заперечувала факт згаданої зустрічі та категорично спростовувала свою причетність до впливу на ***Мацуку*** й роботу агентства.

Що на той час було відомо про Олексія Мацуку?

> — Він заснував інформагентство "Новости Донбасса", працював у київському бюро "Радіо Свобода", а також був автором програм в ефірі "Громадського".
>
> — З 2020 до 2023 року працював шеф-редактором державного і лояльного до влади телеканалу FREEДОМ, який створили на базі каналу іномовлення UATV.

Мацука демонстрував особливу прихильність до нинішньої влади з початку каденції Володимира Зеленського.

Він неодноразово потрапляв у скандали, які медіаспільнота трактувала як *підігрування російській пропаганді* та *непатріотичні погляди*.

Варто згадати цитату Мацуки з інтерв'ю 2018 року "Радіо Свобода": "Журналистская работа – это не патриотизм. Если вы хотите быть патриотом, значит, не стоит работать журналистом".

Вже на посаді гендиректора Укрінформу Мацука також відзначився своїми публічними заявами. Зокрема, говорив про необхідність створити "Дом-2" – ще один державний російськомовний телеканал.

Тобто, з позиції ОП, це людина вочевидь неперсічна і однозначно здатна на "плідну роботу".

— "Олексія вибрали, щоб вдихнути нове життя в агентство. Молодий, родом з Донецька. А це як додатковий символ, що людина з Донецька керує українським великим державним медіа", – так пояснювали призначення Мацуки співрозмовники УП, наближені до ОПУ.

Сам медійник не приховував свої зв'язки з ОП. У розмовах із колективом агенції він часом повторював: "меня Офис назначил". А коли не вдавалося виконати завдання Банкової, міг обмовитися: "Они меня повесят". Одного разу це прозвучало, коли Мацуці не вдалося запросити в пресцентр Укрінформу всіх міністрів для річного звіту про роботу.

2. Тінь радників Єрмака. Хто керує Укрінформом

На момент приходу в Укрінформ колишньому шеф-редактору FREEДОМ бракувало менеджерських якостей для керування інформагентством, де працюють понад 300 осіб, і яке має корпункти майже в усіх регіонах України та в 11 країнах світу.

"Молода перспективна команда" Мацуки формувалася фактично з коліс. І допомагали йому в цьому представники Офісу президента.

Головним "кадровиком" нового керівника Укрінформу став Єгор ***Сігарьов*** – заступник гендиректора агентства, який також опікується фінансовими та маркетинговими питаннями.

— ***Сігарьов*** не мав досвіду роботи в медіа. До цього він працював на керівних посадах у департаменті патрульної поліції та Агентстві з розшуку та менеджменту активів (АРМА).

Якщо вбити у пошуковик прізвище Сігарьова, можна швидко знайти багато новин про те, що восени 2021 року він як начальник першого відділу Управління менеджменту активів АРМА фігурував у справі НАБУ про крадіжку 400 тисяч доларів. Олексій Мацука в коментарі "Детектору медіа" запевняв, що Сігарьов проходив свідком у цій справі.

Цікаво, що

— Єгор Сігарьов – однокурсник радників керівника ОП Дарії ***Зарівної*** та Владислава ***Власюка***, який є секретарем санкційної групи Єрмака-Макфола.

— Вони разом вчилися на юридичному факультеті в КНУ імені Тараса Шевченка. Саме ***Власюка*** троє співрозмовників УП в уряді та Укрінформі називають неформальним "куратором" агентства від ОП.

Працівники агентства розповідають УП, що він періодично приїжджав в Укрінформ, де зустрічався із заступником гендиректора. Співрозмовники УП в Офісі президента переконують, що Сігарьов часто просив у Власюка порад

щодо роботи Укрінформу, зокрема щодо розвитку сайту, маркетингу, комунікації з Міністерством закордонних справ.

Владислав Власюк і Єгор Сігарьов знайомі багато років, навчалися і працювали разом у патрульній поліції

Сігарьов із часом привів в Укрінформ кількох людей, пов'язаних з інтернет-журналом Vector, засновницею якого є Зарівна. CEO видання Ісмаіл Осбанов аналізував роботу відділу маркетингу та консультував працівників

відеовідділу в питаннях YouTube. А колишню менеджерку з продажів реклами Катерину Гулак працевлаштували в пресцентрі Укрінформу.

Зарівна в коментарі УП запевняє, що вийшла з операційного управління інтернет-журналу п'ять років тому, а "з початку повномасштабного вторгнення практично не підтримує зв'язок з командою".

"Катерина Гулак звільнилася з Vector раніше, ніж влаштувалася в Укрінформ. В цілому не бачу крамоли: якісних кадрів на ринку мало, вони перетікають з медіа в медіа. Але, якби мене спитали, я була би проти. Просто не знала про це", – запевняє радниця Єрмака.

З приходом Мацуки в Укрінформі з'явилися і лояльні до Офісу контент-мейкери.

В грудні минулого року на YouTube-каналі агентства запустили програму радника керівника ОП Сергія Лещенка під назвою "Лещенко запитує".

В коментарі УП Сергій переконує, що сам запропонував Олексію вести свій проєкт.

"Ми обговорювали, як можна урізноманітнити лінійку проєктів у YouTube, щоденник з фронту, робити більш яскраві заголовки. Пропонував активніше публікувати короткі відео в Телеграмі, активніше рухатися в X. Це – єдине, про що ми спілкувалися", – запевняє радник Єрмака.

3. Три-чотири менеджери

Нову менеджерську команду в Укрінформі передусім цікавили фінансова звітність і скорочення "старих" нелояльних працівників, щоб взяти на роботу "своїх".

"У Льоші на FREEДОМі була нормальна зарплата (в декларації Мацуки, поданій при звільненні, зазначено, що за 2023-й рік він отримав на FREEДОМі майже 2 мільйони гривень – УП). Він прийшов до Карандєєва і каже: "Я не можу прожити на ці гроші (зарплату в Укрінформі – УП)". Просив хоча б рівень FREEДОМа забезпечити. Офіс теж просив МКІП вирішити це питання. Міністерство дало йому надбавку, погодило премії для нього і його команди", – розповідає УП не під запис один із урядовців, який має відношення до роботи державних медіа.

За даними, які Міністерство культури та інформполітики надало УП, впродовж січня – квітня 2024 року Олексій Мацука та Єгор Сігарьов отримували по 287% премії від посадового окладу. Відчуйте різницю: заступниці гендиректора Ірині Чередниченко, яка давно працює в агентстві, демонстративно встановлено найменший відсоток премії – 40.

Крім того, Мацука і команда одразу почали думати, як змінити структуру агентства, щоб скоротити кількість працівників і розставити на керівні посади нових людей.

Але вони не враховували, що, згідно з чинним законодавством, у державній установі не можна когось звільнити тільки через забаганку керівника. Навіть при скороченні посади людині зобов'язані запропонувати інше робоче місце. Тому на деяких працівників зі "старої" команди відверто тиснули і погрожували звільненням за статтею, щоб примусити піти з агентства за власним бажанням.

Нових людей команда Мацуки заохочувала обіцянками відстрочки від мобілізації. Співрозмовники УП серед тих, кого привів в Укрінформ Єгор Сігарьов, не під запис діляться, що він називав можливість бронювання як важливу "плюшку" від роботи в агентстві.

"Укрінформ визнаний об'єктом критичної інфраструктури, тому 50% військовозобов'язаних працівників підлягають бронюванню. Зараз заброньовані 32 робітники агентства. Це 45% від загальної кількості військовозобов'язаних на підприємстві (загалом 71 людина)", – коментує УП тимчасово виконуючий обов'язки міністра культури та інформполітики Ростислав Карандєєв.

Конфлікти нових менеджерів із колективом Укрінформу відбулися відразу після їхнього призначення.

Майже щодня Мацука поширював у редакційних чатах теми, які "бажано висвітлювати", а також, як "краще пояснювати" політичні, військові та міжнародні події. Простіше кажучи, "темники". Творчі редакції також отримували списки експертів з контактами, до яких варто звертатися при підготовці новинних і аналітичних матеріалів.

"На одній з перших планірок Мацука запитав, навіщо ми опублікували, на його думку, "піарний" блог тодішнього командувача Об'єднаних сил генерала Сергія Наєва. Він довго обурювався. А потім наказав погоджувати з ним усі блоги, статті, інтерв'ю", – пригадує під час спілкування з УП один із учасників планірки.

Це сталося за тиждень після того, як УП написала, що в Міністерстві оборони розглядають можливість звільнення трьох командувачів ЗСУ, серед яких був і Наєв.

Згодом відеовідділу Укрінформу намагалися заборонити публікувати в YouTube контент із соцмереж колишнього командувача Об'єднаних сил.

"Ми отримали від головного редактора мультимедійної редакції Кирила Євсєєва (представник команди Мацуки – УП) вказівку: припинити публікацію

і більше не ставити відео зі сторінки Наєва. Коли запитали чому, у відповідь почули: "Деякі військові готуються до виборів, тому не треба їх піарити".

На всі наші уточнення, Євсєєв лише відгаркувався: "Не сперечайтеся і просто виконайте прохання". Ми, звісно, проігнорували таку вказівку", – розповідає УП один із колишніх працівників відділу.

Так само нові керівники просили не поширювати в соцмережах агентства контент колишнього головкома ЗСУ Валерія Залужного. Але SMM-відділ не виконував таких "прохань".

Під кінець минулого року напруга між менеджментом і колективом досягла свого піку.

За словами співрозмовників УП серед працівників Укрінформу, на початку грудня 2023 року Мацука особисто відправив регіональній редакції файли з рекомендаціями, які теми треба висвітлювати кореспондентам в областях, у кого брати коментарі, а в кого не бажано.

"Українській правді" вдалося ознайомитися з документами для регіонів, які надсилав колишній гендиректор агентства.

Майже в кожному файлі була колонка "небажані спікери" з переліком людей, організацій, місцевих політиків, коментарі яких не треба використовувати в матеріалах.

Загальна тенденція, яка спостерігається в усіх документах: серед "небажаних спікерів" – опозиційні до нинішньої влади діячі.

ТЕМИ	СПІКЕРИ	НЕБАЖАНІ СПІКЕРИ
Перебіг мобілізації на території області	Керівник апарату ЛОДА Т.Грень	Активіст І.Спринський
Проведення декомунізації та деколонізації	Радник голови ЛОДА О.Радик, Анна Герич секретар робочої групи з питань декомунізації при Львівській ОДА	Представники ЛМР, Святослав Шеремета депутат Львівської обласної ради від партії ЄС
Передача волонтерської допомоги для сил оборони	Перший заступник голови ЛОДА А.Годик, Керівник апарату ЛОДА Т.Грень	Активіст, потенційний депутат ЛОР від УГП С.Літинський, активіст А.Киреєв, представники ЛМР
Про створення та укомплектування мобільних вогневих груп	Голова ЛОДА М.Козицький	Міський голова Львова А.Садовий
Надання допомоги для внутрішньо переміщених осіб	Галина Бордун - керівниця координаційного центру при Львівській ОДА	Представники ЛМР
Розподіл та використання коштів місцевих бюджетів (у 2024 році Львівська ОВА відмовилась від усіх некритичних видатків)	Голова ЛОДА М.Козицький, Перший заступник голови ЛОДА А.Годик	Міський голова Львова А.Садовий, активіст, потенційний депутат ЛОР від УГП С.Літинський, депутати ЛОР О.Ганущин, Р.Филипів, представники Львівської міської ради
Вирішення проблем ветеранів на Львівщині	Т.в.о директора департаменту соціального захисту населення Львівської ОДА	
Реабілітація та протезування ветеранів	Максим Прикупенко – директор Львівського обласного госпіталю ветеранів війн та репресованих імені Юрія Липи Ольга Руднєва – керівниця Superhumans Center	Олег Самчук Генеральний директор Першого медоб'єднання Львова

Перелік тем, спікерів і небажаних спікерів у Львівській області

ТЕМИ	СПІКЕРИ	НЕБАЖАНІ СПІКЕРИ
Безпекова ситуація	Голова ОВА	Всі представники регіону, у яких відсутнє погодження від ОВА
Відновлення області, відбудова житла	Представники ОВА/ РВА, особи, які отримали допомогу	
Реабілітація військових	Військові, представники ОВА/РВА, лікарі	
Економіка регіону, агросфера	Представники ОВА/РВА, фермери, релаковані підприємства	
Соціальний захист населення: - ВПО; - запобігання насильству - безбар`єрний простір; - допомога особам з інвалідністю	Представники ОВА/РВА, ВПО, громадські організації, що надають відповідну допомогу	
Антикорупційна діяльність (Прозорість та підзвітність)	Представники ОВА/РВА	Представники громадянського суспільства, які наразі є організаторами/учасниками мітингів щодо розподілу бюджетних коштів
Ветеранський рух: допомога та психологічна реабілітація	Представники ОВА/РВА, ветерани центри зайнятості	Учасники бойових дій, які через власні організаційні питання, не змогли оформити допомоги
Забезпечення подальшого безперебійного водопостачання для регіону	Представники ОВА Криворізька РВА Нікопольська РВА	Мешканці регіону, в яких відсутнє водопостачання тривалий час
Бізнес - допомога місцевому бізнесу	Представники ОВА/ РВА, особи, які отримали допомогу	

Перелік тем, спікерів і небажаних спікерів у Дніпропетровській області

ТЕМИ	СПІКЕРИ	НЕБАЖАНІ СПІКЕРИ
Надавання соціальної та гуманітарної допомоги внутрішньо переміщеним особам	Голова обласної державної адміністрації – начальниця обласної військової адміністрації Світлана Онищук Заступниця голови обласної державної (військової) адміністрації Людмила Сірко Директор департаменту соціальної політики ОДА Володимир Лемчак Директор департаменту міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад ОДА Олександр Зрайко Керівники гуманітарних благодійних організацій	Депутати місцевих рад від партій «Європейська солідарність», «Свобода», «Платформа громад», «Батьківщина», «За майбутнє»
Міжнародне співробітництво	Голова обласної державної адміністрації – начальниця обласної військової адміністрації Світлана Онищук Заступник голови обласної державної (військової) адміністрації Вадим Созоник Директор департаменту міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад ОДА Олександр Зрайко Керівники міжнародних організацій з якими налагоджена співпраця Івано-Франківської обласної державної (військової) адміністрації	Немає небажаних спікерів
Розвиток, вдосконалення мережі реабілітаційних центрів на Прикарпатті та відкриття нових центрів реабілітації	Голова обласної державної адміністрації – начальниця обласної військової адміністрації Світлана Онищук Заступниця голови обласної державної (військової) адміністрації Людмила Сірко В. о. директора департаменту охорони здоров'я ОДА Володимир Дзьомбак Керівники реабілітаційних центрів та відділень у лікарнях	Немає небажаних спікерів
Підтримка сімей та дітей загиблих, зниклих безвісти військовослужбовців Збройних Сил України під час війни росії проти України	Голова обласної державної адміністрації – начальниця обласної військової адміністрації Світлана Онищук Управління з питань ветеранської політики обласної державної адміністрації Роман Примич Директор департаменту міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад ОДА Олександр Зрайко	Депутати обласної та міських, селищних та сільських рад від партій «Свобода», «Платформа громад», «Батьківщина», «Європейська солідарність», «За майбутнє»
Прозорість та підзвітність у використанні бюджетних коштів	Голова обласної державної адміністрації – начальниця обласної військової адміністрації Світлана Онищук Заступник голови обласної державної (військової) адміністрації Вадим Созоник Директор департаменту фінансів ОДА Ірина Мацкевич Керівники правоохоронних органів Івано-Франківської області Керівники управління Західного офісу Держаудитслужби в Івано-Франківській області	Голови громад

Перелік тем, спікерів і небажаних спікерів у Івано-Франківській області

Ці "темники" не дали результату. Колектив агентства відмовився працювати за такими "креативними" методами, які вже траплялися в історії України.

"Коли Мацука дізнався, що "темники" розійшлися по всьому агентству, а не лише серед регіональних кореспондентів, то перелякався. Спочатку все заперечував, потім казав, що надсилав тільки дві колонки (з темами і спікерами – УП), а третю (з "небажаними спікерами" – УП) хтось інший дописав. Через деякий час узагалі наказав власкорам у областях зробити матеріали з усіма "небажаними спікерами", – розповідає УП один із очевидців тих подій в агентстві.

Люди з медійної команди Офісу президента під час спілкування з УП заперечують свою причетність до появи "темників" в Укрінформі. А Олексій Мацука відмовився відповідати на запитання, звідки їх отримав.

В метаданих більшості документів є ім'я та прізвище радника голови Чернігівської ОДА Андрія Подорвана, який у 2020-му балотувався до облради від партії "Слуга народу", але не був обраний. У розмові з УП він запевняє, що не створював таких файлів, не знайомий з Мацукою і не розуміє, як його ім'я та прізвище потрапило в метадані.

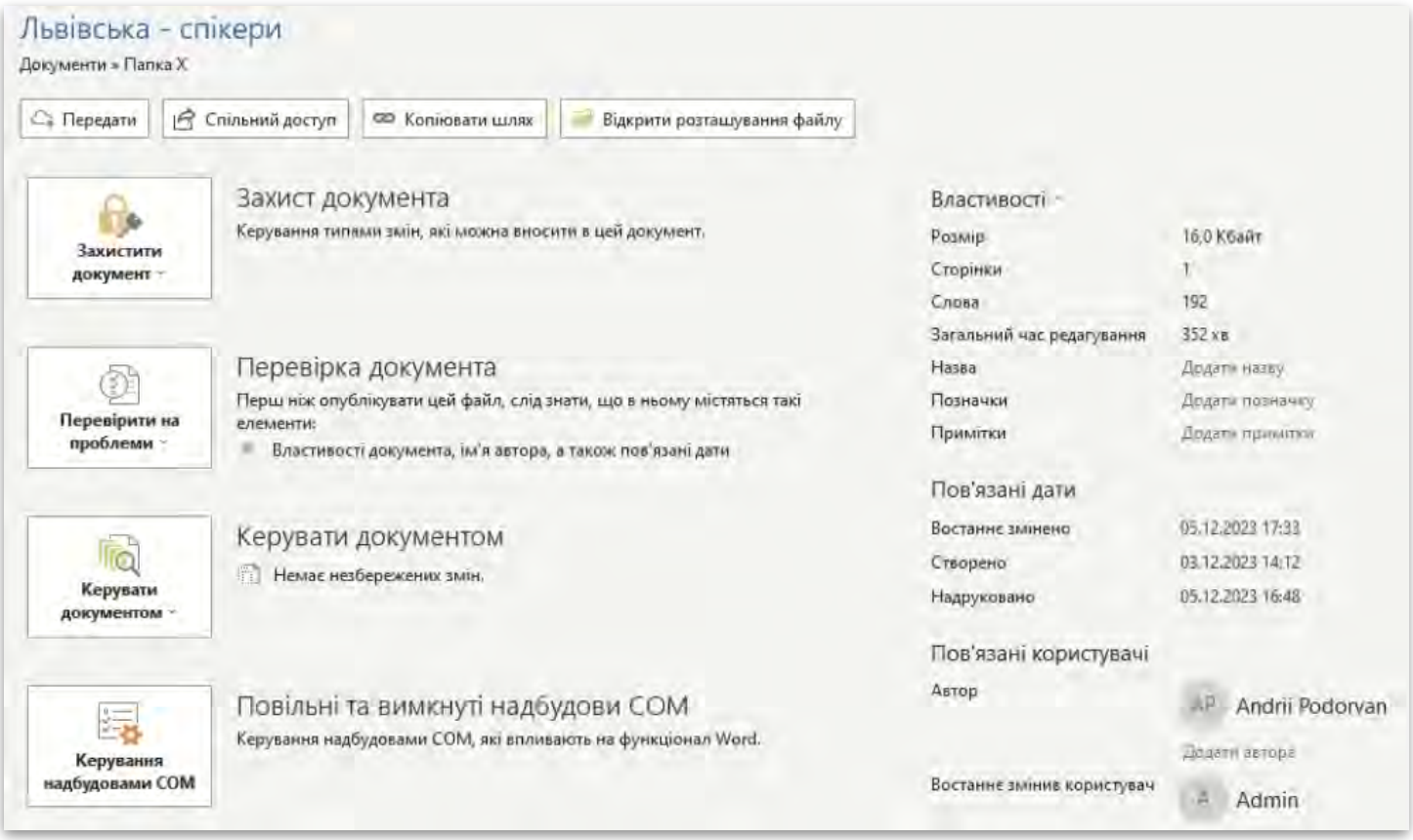

Метадані "темників" по Львівській області

"Плідна робота" нового топменеджменту призвела до того, що навесні 2024 року Укрінформ вперше за багато років не потрапив до "білого списку" ЗМІ Інституту масової інформації (ІМІ).

"Ми почали фіксувати появу новин із перекосом балансу в бік Офісу президента. Наприклад, у листопаді 2023-го кількість згадок Єрмака на Укрінформі зросла на 28% порівняно з вересневою вибіркою. У грудні – на

60%, і трималась на такому рівні до лютого 2024-го", – пояснює УП директорка ІМІ Оксана Романюк.

"З початку березня ми бачимо падіння. Зараз кількість згадок Єрмака приблизно на рівні вересня минулого року. Втім, частка "паркету" в структурі інформаційних повідомлень суттєво зросла. І новини, які стосуються критики ОП, або не з'являються на Укрінформі, або з'являються "запакованими", як бекграунд, у заяву когось із представників влади", – додає вона.

Найгіршим ударом для Укрінформу стало те, що на початку 2024-го почали масово звільнятися працівники. За даними, які агентство надало у відповідь на запит УП, з моменту призначення Олексія Мацуки з Укрінформу пішли 45 людей (30 із них – за останні три місяці), зокрема керівники творчих підрозділів, журналісти, відеооператори, фотокореспонденти, маркетологи. Серед них і заступниця гендиректора – кураторка майже всіх творчих редакцій Марина Сингаївська. Всі вони працювали в агентстві роками, а впродовж останніх шести місяців протистояли тиску згори.

Ще до звільнення ми звернулися до Олексія Мацуки із запитаннями щодо його зв'язків з ОП під час роботи в Укрінформі. Спершу він "намагався все усвідомити" та обіцяв відповісти на запитання.

Після оголошення про звільнення Мацука відмовився від коментарів і написав повідомлення, що "вчинив по совісті" і "більше не представляє Укрінформ".

4. Конфлікт, який вийшов за береги

Укрінформ – не єдине медіа, яке вирішила "привласнити" Банкова. Намагання Офісу президента підлаштовувати інформпростір під себе – системна історія.

1) — Варто згадати *телемарафон "Єдині новини"*, який від початку великої війни відпрацьовує потрібні Офісу наративи.

2) — За схожою схемою працюють державні телеканали "Дом" і FREEДОМ.

Окрім державних медіа, ОП намагається тиснути на приватні ЗМІ.

Як приклад, наприкінці 2021-го про тиск із боку влади заявила редакція незалежного на той час англомовного видання Kyiv Post.

Колишня заступниця головного редактора видання, а нині головна редакторка Kyiv Independent, Ольга Руденко в коментарі УП пригадує, що проблеми в редакції почалися після публікації двох критичних матеріалів про колишню генеральну прокурорку Ірину Венедиктову. Після цього Офіс генпрокурора почав тиснути на власника Kyiv Post – бізнесмена Аднана Ківана. На думку

Руденко, саме в цей момент Ківан вирішив, що має взяти під контроль редакційну політику медіа.

Команда видання чинила спротив намаганням власника взяти редакцію під ручне управління, тому він звільнив усіх і перезапустив газету з новим менеджментом.

– Я не знаю, яку саме роль відіграв Офіс президента в тиску на Kyiv Post. Але є певний логічний ланцюжок відповідальності. Ірина Венедиктова була призначена президентом. Після нашої публічної заяви про тиск Венедиктової на незалежне видання її не звільнили. Офіс президента не засудив це. Це значить, що її дії або були відомі Офісу, або були прийнятні для Офісу, або просто не мали значення для Офісу, – розповідає УП Ольга Руденко.

Тобто спроби ОП впливати на інформаційну політику ЗМІ – це не щось нове чи екстраординарне. Але на початку 2024-го відносини між владою і журналістами відчутно загострилися.

Йдеться про стеження за командою Bihus.info, а також залякування журналіста Юрія Ніколова. Ці випадки не оминула увага міжнародної спільноти.

Наприкінці січня посли країн G7 зустрілися з українськими журналістами та редакторами, щоб розібратися, що насправді відбувається.

Неформальне спілкування тривало кілька годин. Спочатку посли країн G7 висловлювали свої побоювання щодо ситуації зі свободою слова в Україні. А потім передали слово журналістам. Кожен розповідав про своє бачення та досвід роботи під час війни.

Зустріч послів країн G7 з українськими журналістами

На цю зустріч від Укрінформу запросили не Мацуку, а його заступницю Марину Сингаївську, яка на той момент ще працювала в агентстві.

За словами співрозмовників УП серед присутніх на зустрічі, Сингаївська, не стримуючи сліз, розповідала про тиск і намагання цензурувати роботу Укрінформу з боку нового керівництва. Також вона показала послам і колегам "рекомендації", які Мацука надсилав регіональній редакції.

"Всі оху*ли: і посли, і ми теж. Все сказане після Марини Сингаївської було тусклим", – ділиться з УП на умовах анонімності один із учасників зустрічі.

Про зміст зустрічі медійників із послами G7 одразу стало відомо ОП. За даними джерел в оточенні президента, на Банковій одразу почали обговорювати можливі сценарії виходу сухими з води – "щоб ніхто не здогадався про факапи" (ганебний провал – УП) в Укрінформі.

Впродовж кількох місяців в ОП і МКІП обговорювали можливість запросити на роботу в агентство експерта, який мав спостерігати за дотриманням стандартів. Згодом з'явився варіант створити незалежну наглядову раду. Але рішення так ніхто і не ухвалив.

За словами співрозмовників УП в Кабміні та ОП, зрештою на Банковій вирішили піти перевіреним шляхом – прибрати Олексія Мацуку. Буцімто немає людини – немає проблеми.

5. Ставка на військового. Чому Укрінформ очолив Череватий

24 травня т.в.о. міністра культури та інформаційної політики Ростислав Карандєєв повідомив, що новим керівником агентства призначили полковника Сергія Череватого.

Череватий – військовий журналіст і кандидат політичних наук. З 2000-х працював у різних військових медіа та викладав військову журналістику у вищих навчальних закладах.

В 2021 році приєднався до Командування Сухопутних військ ЗСУ, зокрема був заступником тодішнього командувача ОСУВ "Хортиця" Олександра Сирського зі стратегічних комунікацій. Під час повномасштабного російського вторгнення став речником Східного угруповання військ Збройних сил України.

Співрозмовники УП серед військових, які безпосередньо перетиналися з Череватим у роботі, характеризують його як людину з менеджерськими здібностями, яка розбирається в "контрольованих комунікаціях" і пресрелізах, але не в роботі цивільних ЗМІ.

"У військових комунікаціях Сергій дуже непоганий спеціаліст. Але цивільна редакція – це інший рівень менеджерства, інший рівень свободи слова. У цьому він слабкий, тому що звик виконувати накази. Він – військова людина, яка розуміє субординацію і шанує керівництво.

Череватий вміє розповідати людям про те, що "ситуація складна, але контрольована". Але його найбільший успіх – те, що чоловік, який написав пісню "Байрактар", служив у нього. І це він називає словами: "Я зробив найвідомішу пісню про цю війну", – кажуть співрозмовники УП у Силах оборони, які були раніше залучені до роботи зі ЗМІ.

Ростислав Карандєєв 27 травня представив Сергія Череватого як гендиректора колективу Укрінформу. Зустріч тривала 15–20 хвилин. Протокольні виступи т.в.о. міністра і нового керівника агентства закінчилися дуже швидко. Після прозвучали кілька критичних запитань від працівників – про цензуру, тиск і несправедливе преміювання. У відповідь – непевне "спочатку треба в усьому розібратися".

Більшість працівників відверто раділи звільненню Олексія ***Мацуки***, але їх насторожували "погони" в кріслі гендиректора агентства.

Представлення Сергія Череватого колективу Укрінформу

Череватий розповів УП, що отримав від т.в.о. міністра культури та інформполітики пропозицію очолити агентство за кілька днів до призначення. Для нього це було неочікувано, але він сприйняв це як "служіння країні".

Новий гендиректор ще не визначився, чи залишаться на своїх посадах заступники з команди Мацуки.

"Я зараз вивчатиму стан справ. Розумію, що питання є. Вивчу їх детально, а потім ухвалюватиму рішення. Поки що все залишається, як є. Мене ж не готували два місяці на цю посаду. Я ухвалив рішення, грубо кажучи, за два дні", – каже він УП.

***

За словами співрозмовників УП з команди президента, на Банковій певний час не могли знайти заміну Олексію Мацуці.

Проблема була в тому, що за нинішніх обставин охочих очолити Укрінформ обмаль. Не кажучи вже про наявність кваліфікованих кадрів для управління такою великою медійною структурою.

Тому для Офісу президента кандидатура полковника Сергія Череватого – найкраща з-поміж усіх існуючих. Він – військовий, який звик виконувати накази і не обговорювати їх.

Загалом призначення військовослужбовця керівником агентства, яке останніми місяцями обговорювали переважно в контексті утисків свободи слова, є безпрограшним для Банкової антикризовим рішенням.

З одного боку, це спроба згладити гострі кути, що створив Мацука, на якого тепер можна повісити всіх собак. З іншого – таке призначення нейтралізує потенційну критику в бік нового керівника. Бо, мовляв, "людина військова", а військових у час війни не критикують.

Відкритим залишається питання, чи зможе Череватий зрозуміти сенс і специфіку управління цивільним медіа або йому й надалі спускатимуть правила роботи з печерських пагорбів.

Неефективний менеджмент уже призвів до того, що Укрінформ стрімко втрачає репутацію і фахових людей. Зараз агентство ризикує відкотитися на десять років назад і повернути собі імідж "партійного листка" – тільки тепер "зеленого", а не "біло-блакитного".

***

№ 2.860

Сім кроків до перемоги

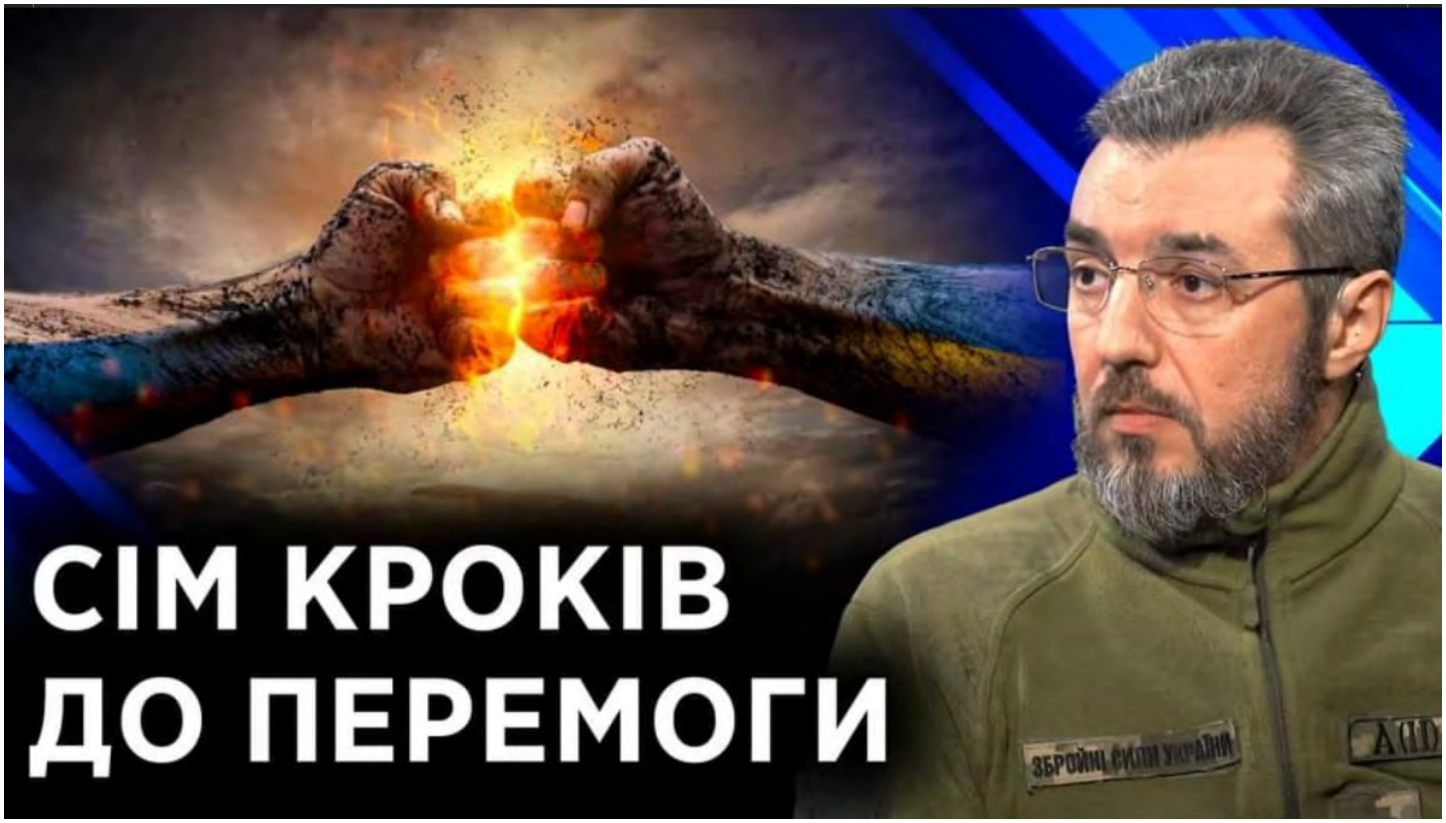

Відео

2024-05-29

Гайдай, Дубина

Головним дестабілізаційним чинником, який загрожує існуванню держави на третьому році повномасштабного вторгнення, виявилася мобілізація. У цьому нема нічого дивного, оскільки мобілізація державною владою розуміється виключно як вибіркове вилучення з цивільного життя людей за критерієм нижчого соціального статусу.

Відповідно до вимоги Закону України Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію ст. 4 мобілізація становить:

> **— «переведення національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, а також адміністративно-територіальних одиниць України на роботу в умовах особливого періоду»**.

Усупереч вимогам Закону Уряд України

> **— за два роки повномасштабної агресії так і не наважився перевести національну економіку, а також органи державного управління на роботу в умовах особливого періоду**.

На наш погляд, прийшов час українському народу, як єдиному суверену і джерелу влади **сформулювати власний план перемоги, затвердити його на**

першому всенародному референдумі та вимагати від панівного класу його втілення.

Народ України вимагає від Президента України, Уряду України, Депутатів Верховної Ради України, Ставки Верховного Головнокомандувача негайно ініціювати й прийняти низку законодавчих актів які забезпечать життя країни за принципом "Все для фронту! Все для перемоги!"

Ось сім кроків, що необхідно здійснити задля досягнення перемоги:

1. Крок перший

Скорочення чиновників державного апарату, поліціянтів, податківців, митників і робітників силових органів всіх рівнів на 80%.

З цього кадрового резерву скорочених держслужбовців, всіх чоловіків призовного віку мобілізувати до армії.

2. Крок другий

Забезпечити у ***термін в три роки ротацію всіх держслужбовців***, які не брали участі в бойових діях по захисту держави, на тих, хто в бойових діях участь брав. Надалі працювати в держустановах повинні мати право тільки ветерани, які брали участь у бойових діях, волонтери, діяльність яких підтверджена в ЗСУ документально, а після завершення війни — ті, хто пройшов службу в армії

3. Крок третій

Замінити примусову мобілізацію ***контрактним рекрутингом*** на добровільній основі. Обов'язкова мобілізація лишається лише для представників силових структур і держслужбовців. Забезпечити рекрутів високими зарплатами, державним страхуванням життя, стартовим капіталом на випадок поранення і загибелі контрактника, соціальним пакетом пільг, який передбачає гранти після демобілізації на освіту для військового і його дітей, гранти на підприємницьку діяльність і підвищену пенсію. Розпустити ТЦК, замінивши їх рекрутинговими центрами для кожного підрозділу ЗСУ. Працівників ТЦК відправити у чинні частини ЗСУ для забезпечення ротації тих військовослужбовців, які знаходяться на фронті понад 3 місяці.

4. Крок четвертий

Провести ***кадровий аудит в армії***, мета якого прибрати з армії штабну бюрократію. В армії повинні залишитися тільки ті військовослужбовці, які забезпечують реальну боєздатність. Вести в армії принцип: кар'єрне просування і нагороди отримують тільки ті офіцери, які не втрачають особовий склад. За втрати особового складу ввести спеціальні розслідування

у підрозділах і покарання з пониженням у званні, тих командирів які допустили невмотивовані втрати підлеглих.

5. Крок п’ятий

Перерозподілити державний бюджет таким чином, щоб основна його частина — не менше 80%, витрачалася на потреби армії й оборони країні. Фінансування життя в тилу повинно передбачати тільки витрати на критично важливу інфраструктуру. Заборонити на час ведення бойових дій фінансування робіт по доброустрою, будівництво нових споруд і доріг, ремонт вже наявних доріг і об‘єктів що не належать до оборони країни й критичної інфраструктури.

6. Крок шостий

Ввести ***режим воєнної економіки***. Для цього максимально забезпечити держзамовленнями на виготовлення зброї й оснащення армії українські підприємства і підприємців, заборонити втручання в їх роботу державних і правоохоронних органів, крім комісії з приймання виконаних держзамовлень. Надати наказ НБУ на 5% кредитування виробників зброї. Запровадити пільгове оподаткування української економіки через банківську систему без участі податківців.

7. Крок сьомий

Відкрити західні кордони України для вільного пересування громадян України чоловічої статі. Заборона на виїзд повинна бути тільки для держслужбовців. Передати охорону наших кордонів і функції митників на наших західних кордонах нашим європейським партнерам. Митників і прикордонників з цих ділянок кордону відправити в чинні частини ЗСУ.

***

№ 2.861

Саммит мира в Швейцарии: нелинейное уравнение со многими отсутствующими переменными

2024-05-27

Александр ***Карпец***

Намеченная на 15-16 июня 2024 ***Мирная конференция по Украине в Швейцарии*** все более превращается в этакое нелинейное уравнение, в котором даже не содержатся несколько неизвестных переменных, а они вовсе отсутствуют, наглядно иллюстрируя справедливость приписываемого Конфуцию изречения о том, что очень трудно искать в черную кошку в темной комнате, особенно если ее там нет.

А посему нахождение мало-мальски приемлемого для Украины решения этого «уравнения» представляется затеей более чем сложной.

Логическим следствием этого является тот факт, что сейчас, менее чем за месяц до конференции, устроителям конференции, прежде всего офису Зеленского, приходится спешно менять, фактически урезать повестку конференции, чтобы получить не только некоторый кворум, но и хотя бы какую-то резолюцию для «предъявы» Москве.

1. История провала, его источники и составные части

Другое дело, что собирать западных союзников и значительную часть стран Третьего мира только для того, чтобы они поддержали резолюцию о ядерной безопасности, обмене пленными и продовольственной безопасности, мягко говоря, похоже на известную «стрельбу из пушки по воробьям». Но только до этих пунктов, как следует из последнего заявления Зеленского, ужимается повестка. Впрочем, не все безнадежно, о чем далее.

Напомним, что изначально на повестку дня конференции предполагалось вынести так называемую «формулу мира Зеленского», главными пунктами которой значились вывод войск агрессора с территории Украины на границы 1991 года, компенсация нанесенного Украине материального ущерба, а также международный суд над военными преступниками, каковыми являются московская правящая клика, отдававшая приказы, и исполнители преступлений против человечности, совершенных агрессором на территории Украины и против ее граждан.

Но, повторим, повестку ужимают для того, чтобы хоть кто-то приехал и хоть что-то было принято, хотя этим «чем-то» Москву явно «напугать» не выйдет, даже если это «что-то» и будет принято.

Повторим, что Мирная конференция по Украине запланирована на 15-16 июня 2024 года. Площадку для ее проведения любезно предоставляет Швейцария под патронатом президента этой страны Виолы Амерд. Конференция будет проводится на курорте Бюргеншток в одноименном отеле на берегу Люцернского озера в кантоне Нидвальден. Конференция задумывается как саммит и продолжение серии из четырех предыдущих международных встреч на уровне представителей.

Приглашения на конференцию были направлены 160 странам мира. Россию участвовать не пригласили, однако Киев и западные союзники надеялись на приезд лидеров ведущих стран Глобального Юга, прежде всего Бразилии, Индии, особенно Китая.

Известно, что Индия и Китай не осудили вторжение России в Украину и продолжают экономическое сотрудничество с Москвой, с которым Киеву и его западным союзникам приходится мириться. Более того, Китай вышел со своей мирной инициативой, которая вызвала серьезное сопротивление Украины и Запада. В «мирном плане Китая», о котором подробно шла речь в публикации «Китайский план урегулирования «украинского кризиса»: за все хорошее, против всего плохого, ни о чем конкретно, но в интересах Путина», содержится 12 пунктов, прежде всего немедленное прекращение огня и переход к мирным переговорам. В Киеве и на Западе принципиально против такого подхода, так как он де-факто оставляет за Россией занятые территории Украины.

Кроме того, фактически отсутствуют уверенность в том, что режим прекращения огня на время переговоров будет соблюдаться Москвой, поскольку никаких гарантий этого нет, никто их не дает и дать не может, включая Китай с его явным подыгрыванием Москве. Достаточно напомнить, что Москва угрожает всем и вся ядерным оружием, передает его в Беларусь и проводит учения по его применению, а в это время официальная китайская пропаганда как ни в чем не бывало продолжает провозглашать дежурные штампы на тему «недопустимости использования ядерного оружия и угроз этим оружием».

Здесь может быть два варианта. Либо Китай с Москвой просто разыгрывают шоу, говоря по-простому, «дурочку гоняют». Либо Китай никоим образом не способен гарантировать те или иные действия или отсутствие таковых со стороны Москвы. Либо имеют место оба эти варианта. В любом случае, надежды на Китай выглядит преступлением и глупостью, тем более что, наряду с другими, Китай также был одним из подписантов «знаменитого» Будапештского меморандума.

Получив положительный результат в виде одобрения «плана Зеленского», украинская власть, повторим, надеялась организовать «глобальное давление» на Россию с целью достижения мира на украинских условиях, в результате чего «сильные страны» смогут «додавить Москву политически».

Об этом Зеленский сказал агентству Reuters, о чем идет речь в публикации «Western decisions on key military aid to Ukraine are too slow, Zelenskiy says» или «Западные решения по ключевой военной помощи Украине принимаются слишком медленно, говорит Зеленский».

В частности, со слов Зеленского, здесь говорится, что швейцарский саммит по Украине нужен в первую очередь для того, чтобы оказать давление на Россию, а для этого крайне важно собрать за столом переговоров как можно больше стран.

«И тогда России придется отвечать перед большинством мира, а не перед Украиной… Никто не говорит, что завтра Россия согласится, но важно, чтобы инициатива была у нас», – пояснил Зеленский.

А уже на втором саммите мира, который, по словам Зеленского, планируется провести не на европейском континенте, перед Россией положат согласованный документ и начнут с ней переговоры.

Итак, повторим, украинская власть возлагала надежды на то, что июньский саммит соберет как можно большее число стран, с участием которых будет начата работа над неким планом мирного урегулирования, а в идеале – были надежды на одобрение «плана Зеленского», о главных пунктах которого сказано выше. Затем, по задумке офиса Зеленского, этот план должен быть предъявлен России со стороны «сильных стран» в качестве ультиматума.

Именно поэтому для Украины и Запада было таким важным участие Китая в саммите, учитывая, что именно он сейчас обладает самым большим влиянием в мире на Москву. Хотя от себя еще раз заметим, что надежды на Поднебесную изначально представлялись даже не сомнительными, а бессмысленными.

Кроме того, есть версия, что для Киева швейцарская площадка необходима и для укрепления единства Запада и нейтрализации попыток выдвинуть среди западных стран альтернативные мирные инициативы.

В то же время, вполне возможно, что если на саммит не приедут ведущие страны «глобального Юга» или приедут, но «формулу Зеленского» не поддержат, то будут появляться или актуализироваться другие планы, отличные от «формулы Зеленского», например, так называемый «китайский план», ведущий к аннексии части территории Украины и закреплении этой аннексии.

Согласно последнему заявлению Зеленского на фоне развалин в Харькове после недавнего попадания мощной бомбы агрессора, на конференцию якобы согласились прибыть представители 80 стран.

Россию участвовать не пригласили с учетом вышеуказанного плана действий, точнее, надежд на его реализацию. К тому же, Москва сама заявила, что участвовать в конференции и обсуждать «план Зеленского» не намерена.

Ожидалось, что лидеры государств «Большой Семерки» отправятся на конференцию сразу после своего форума в Италии. В их присутствии вроде бы сомнения не было, поскольку они изначально поддерживали идею саммита мира и завершение войны с Россией по формуле Зеленского, которая предусматривает помимо прочего возвращение Россией всех захваченных у Украины территорий и выплату репараций.

Кстати, по сообщениям индийской прессы, премьер-министра Индии Нарендру Моди Италия пригласила на саммит G7.

Но оказалось, что лидеры западных стран-союзников могут приехать далеко не все, это может нанести удар по авторитету конференции, и вообще на Западе имеют место закулисные шатания в вопросе «формулы мира», о чем далее.

К тому же, очередную «пакость» совершила Венгрия, которая наложила вето на резолюцию Совета Европы о признании безальтернативности «мирного плана» Украины, призвала начать «реальные мирные переговоры» с участием РФ.

Саммитом украинская власть намеревалась достичь еще одной цели: нейтрализовать попытки выйти с другими мирными инициативами. Прежде всего, речь идет об упомянутом «китайском плане», хотя не исключена

возможность появления других альтернативных планов со стороны других стран «глобального Юга».

К тому же, существует предложенная Китаем идея альтернативной мирной конференции, в которой, по замыслу Пекина, должны участвовать и Украина, и Россия. Если Пекин серьезно займется этой инициативой, особенно если швейцарская конференция не даст ответы на все вопросы, Киеву придется как-то реагировать на это, потому что просто отказ от участия, может привести к окончательному расколу мирового сообщества в отношении войны в Украине, и крупнейшие страны «глобального Юга» окажутся на стороне России.

К тому же, если в Швейцарии не будет продемонстрирована поддержка всех ведущих стран мира, а не только Запада, «формулы Зеленского», это может активизировать дискуссии уже и среди западных стран о выработке альтернативных этой формуле планов окончания войны в Украине. Намеки на это уже есть, о чем далее.

Вообще непонятно, если ли у украинской власти план на этот случай, а если есть, то какой именно. Неясно, что будет делать офис Зеленского, если саммит не оправдает надежд, а похоже, к этому идет.

> — Ответом на эти вопросы пока что видится урезание повестки до приведенных выше трех вопросов о ядерной и продовольственной безопасности, а также об обмене пленными. Эти пункты вроде бы должны получить поддержку, а затем украинская власть попытается подать это в качестве дипломатической победы.

Но фактически, это выхолащивание, даже дискредитация конференции.

К тому же, непонятно, как такой «победой» можно будет «впечатлить» агрессора, тем более, склонить его к прекращению агрессии.

2. За исключением Индии, БРИКС «уходит в отказ»

Приведенный выше скепсис и опасения в полной мере оправдались в последние дни.

Идея о том, чтобы с участием западных союзников Украины собрать значительное число стран так называемого «Глобального Юга» во главе с тяжеловесами в лице Бразилии, Индии, Китая и Южной Африки, склонить их всех к поддержке «формулы мира Зеленского», а потом все это «предъявить чисто по понятиям» Москве – словом, все это изначально представлялось утопией для любого, что хотя бы поверхностно интересуется международной политикой.

Было очевидно, что с Китаем вообще бессмысленно о чем-то договариваться, поскольку он изначально играет за Москву, о чем приходилось многократно

писать, в частности, в публикациях «Китайский план урегулирования «украинского кризиса»: за все хорошее, против всего плохого, ни о чем конкретно, но в интересах Путина» и

«Новые дипломатические приключения товарища Си Цзиньпина в Европе». Сейчас это, наконец, начинают уяснять в Европе, если судить по некоторым публикациям в западных медиа, о чем далее.

О том, что на колеблющуюся Южную Африку, а тем более Бразилию с ее колоритным президентом Лулой да Сильвой тоже особо рассчитывать не стоит, также приходилось писать в публикациях «Псевдолевые режимы и жертвы неоколониализма на подтанцовке у Путина» и «Африкано-бразильское миротворчество: наивные простачки, подпевалы Путина».

Некоторые надежды были разве только на Индию. Она хоть и входит вместе с Китаем, ЮАР, Бразилией и Россией в БРИКС, а также исторически имеет тесные отношения с Москвой, но Индия занимает особую позицию не конфронтации с Западом, как Москва и Пекин, а лавирования между Западом и антизападным полюсом в своих интересах, причем чаще даже ближе к Западу, да еще с учетом весьма непростых отношений Индии с Китаем и ее стремления возглавить «глобальный Юг», о чем говорилось в публикациях «Саммит G20: Глобальный мир разрывают противоречия, Украина в эпицентре» и «БРИКС превращается в ЕБАРЭКИС: как это отразится на Украине». Собственно, ЮАР и Бразилия тоже вроде лавируют между двумя полюсами, но больше подвержены влиянию Пекина и Москвы.

В результате, получилось именно так, как и ожидалось.

Стало известно, что лидеры Южной Африки Сирил Рамафоса и Бразилии Лула да Сильва на саммит не приедут. При этом Лула да Сильва заявил, что ему нет смысла участвовать в саммите, где будет отсутствовать вторая сторона, то есть Россия.

Затем фактически то же самое повторил Си Цзиньпин, заявивший, что поддержит лишь ту мирную конференцию по Украине, проведение которой одобрят и Киев, и Москва.

То есть три основных партнера РФ по БРИКС отказались присылать своих лидеров на саммит. Иными словами, большинства ключевых лидеров стран «глобального Юга» на встрече в Швейцарии не будет, и это ставит под вопрос сам смысл проведения мероприятия.

Позиция Лулы освещена бразильской версией CNN в публикации «Lula decide não comparecer à Cúpula da Paz sobre a Ucrânia» или «Лула решает не присутствовать на Саммите мира по Украине».

Отмечается, что швейцарское правительство специально пригласило Лулу во время личной встречи канцлера Швейцарии Игнасио Кассиса и министра

иностранных дел Бразилии Мауро Виейры 30 апреля. Во время интервью CNN Brasil, Зеленский также передал для Лулы приглашение принять участие в саммите.

Подчеркивается, что и швейцарцы, и украинцы с нетерпением ждут присутствия на мероприятии важных лидеров Глобального Юга, крупных развивающихся стран. Это связано с тем, что эта группа стран с оговорками относится к санкциям, введенным Западом против России из-за конфликта.

Зеленский, в частности, пытался связаться с президентами Латинской Америки, Африки и Азии. Однако основная поддержка, оказываемая Украине, по-прежнему исходит от США, Европейского Союза, Великобритании и других богатых стран.

Как один из главных лидеров Глобального Юга, Лула пользовался большим вниманием со стороны Швейцарии. Источник, близкий к министру сообщил CNN, что канцлер Кассис очень настаивал на присутствии президента Бразилии на встрече, признавая важность не только Бразилии, но и ее влияния среди развивающихся стран.

По данным бразильских дипломатических источников, Лула и глава МИД Бразилии Мауро Виейра встретились и решили, что делегацию, которая будет представлять страну на саммите, не будет возглавлять президент. Пока не определено, кто возглавит делегацию.

По мнению Лулы, бразильскому лидеру нет смысла участвовать в саммите, не вовлекающем обе стороны конфликта. Бразильская дипломатия всегда настаивала на необходимости мирных переговоров, но не видит смысла во встрече, в которой не учитываются интересы России.

Бразилия несколько раз голосовала на Генеральной Ассамблее ООН, осуждая российский конфликт на Украине и защищая территориальную целостность Украины. Но страна не одобрила санкции против Кремля.

Лула также сделал несколько противоречивых заявлений по поводу конфликта о том, что правительство в Киеве также несет ответственность за начало конфликта, а поддержка Украины Западом лишь продлевает конфликт.

Характерно, что в это же время Бразилия делает совместное с Китаем заявление о проведении альтернативной конференции с участием Украины и России, о чем говорится в публикации Bloomberg «Brazil, China Propose Peace Conference on Russia-Ukraine War» или «Бразилия и Китай предлагают мирную конференцию по российско-украинской войне».

Такое совместное заявление прозвучало после встречи главы МИД Китая Ван И с бразильцем Селсо Аморимом, главным советником президента Луиса Инасио Лулы да Силвы.

Характерно, что в заявлении осуждается возможное использование оружия массового поражения в конфликте. Но при этом умалчивается, кто ядерным оружием угрожает «лучший друг» Си и Лулы – Пу, о чем говорилось в публикации «Инаугурация в Москве и трусость на Западе под аккомпанемент ядерных угроз Кремля».

Что же касается Китая, то, повторим, надежды на него изначально представлялись иллюзорными и просто вредными.

После попыток заигрывания с Си, об этом уже начинают говорить в западных медиа, в частности, в публикации Le Monde под названием «Inutile d'entretenir d'irresponsables illusions à Washington, à Paris ou à Berlin: le couple sino-russe n'est pas près de divorcer» или «Не следует питать безответственные иллюзии в Вашингтоне, Париже или Берлине: китайско-российская пара не собирается разводиться».

Как отмечается, недавно Си Цзиньпин вновь показал, что является одной из заинтересованных сторон в конфликте, бушующем в Европе — он на стороне России и поддерживает своего «друга» Путина в войне с Украиной.

Точнее, Си хочет, чтобы Запад не вышел более сильным из войны в Украине, поэтому в Вашингтоне, Париже или Берлине не следует питать иллюзии, поскольку «китайско-российская пара не собирается разводиться».

Этот сигнал был недвусмысленно передан китайским лидером во время визита в Европу 6-10 мая, а затем с кристальной ясностью провозглашен во время визита российского президента в Пекин (16-17 мая). Совместная декларация, подписанная главами двух государств, свидетельствует о борьбе, которую они вместе ведут против США.

Их цель — расширить сотрудничество двух стран перед лицом «враждебной и разрушительной американской политики, призванной остановить подъем Китая и России» — в Южно-Китайском море, где военный флот Поднебесной терроризирует соседей, и в Европе, где Москва развязала войну с Украиной.

Поэтому Китай намерен оказать еще большую экономическую поддержку России, покупая российские энергоносители и другое сырье. Пекин хоть и не поставляет оружие в Россию, но он поставляет оборудование и комплектующие для производства оружия, а также дает спутниковую информацию. Китай заполняет покинутый западными компаниями российский рынок автомобилями, мобильными телефонами, электрическими батареями и другими товарами с высокой добавленной стоимостью.

Это стало серьезным поворотом для России, которой пришлось смириться с риском оказаться в подчинении у Поднебесной. С Китаем Москву объединяют схожие амбиции –

«борьба с гегемонией» Запада, особенно США, в международной системе. Их цель — перестроить порядок в соответствии с собственными интересами и характером своих режимов. Это предполагает, что если США потерпят поражение в поддержке Украине, то Россия и Китай смогут продвинуть свои глобальные интересы.

Правда, китайская поддержка имеет пределы. Пекин должен сохранить экономические отношения с Европой и США, поэтому Си балансирует, поддерживая Москву и не порывая с Западом.

Поэтому Си тепло принимает лидеров американского бизнеса и министров из администрации Байдена, а затем подписывает с Путиным декларацию об открытой враждебности к США. Во Франции Си вежливо улыбается Макрону, а затем приветствует своих пророссийских друзей в Будапеште и Белграде, после чего покидает Европу, ни в чем не уступив, в частности, в поддержке Москвы в войне против Украины.

Словом, Le Monde пишет то же, о чем приходилось писать в публикации «Новые дипломатические приключения товарища Си Цзиньпина в Европе».

Только Индия в лице самого премьера страны Нарендры Моди заявила о готовности принять участие в июньской конференции. Правда, при этом он не уточнил, поедет ли он на саммит сам лично, но заметил, что «уровень участия будет зависеть от сроков, логистики и параллельных обязательств».

«Индия будет участвовать во всех важных саммитах, которые продвигают повестку дня в области глобального мира, безопасности и развития», – заявил Моди, подчеркнув, что Индия «поддержит голос Глобального Юга» на этих саммитах, чтобы сформировать глобальный дискурс и продвигать концепцию развития, ориентированного на человека, и процветающего мира во всем мире».

При этом агрессор решили устроить «подляну». По данным издания Politico, в Москве планируют провести встречу стран БРИКС на уровне министров иностранных дел примерно в то же время, что и конференция в Швейцарии.

> — Это значит, что от Китая не приедет не только Си, но и глава МИД Ван
>
> — И, то есть представительство Поднебесной будет на низкой уровне, **если вообще будет**.

Кроме того, будут заняты главы внешнеполитических ведомств других стран, недавно вошедших в расширившийся БРИКС, то есть Саудовской Аравии, Ирана, ОАЭ, Египта и Эфиопии. С представительством Индии тоже может выйти «непонятка»: если не приедет лично премьер Моди, а глава МИД будет занят в Москве, то представительство Индии тоже будет низким.

В подробности позиции Москвы вдаваться не будем, поскольку она точно не будет представлена в Швейцарии. Отметим только, что из Кремля идут противоречивые сигналы о якобы готовности к переговорам с «учетом реалий на земле», хотя до конца непонятно, что имеется при этом в виду, но при этом звучат заявления о нелегитимности украинской власти, из чего следует, что с нынешней властью Украины в Москве говорить вроде как не намерены, а поскольку другой власти нет и не будет, то и вести переговоры, надо полагать, в Москве тоже не намерены.

3. На Западе тоже неопределенность и шатания

С поддержкой Украины Западом, а также с участием западных лидеров в мирной конференции тоже все складывается шатко и неопределенно.

Об этом свидетельствует очень показательное интервью Зеленского Агентству Франс Пресс (Agence France-Presse, AFP).

По словам Зеленского, Украина и западные союзники часто имеют «разные взгляды» на то, как может выглядеть конец войны.

«Мы хотим, чтобы война закончилась справедливым миром для нас, тогда как Запад хочет, чтобы война закончилась. Точка. Как можно скорее. И для них это справедливый мир… Мы находимся в абсурдной ситуации, когда Запад опасается, что Россия проиграет войну. И не хочет, чтобы Украина ее проиграла», – цитирует агентство Зеленского.

Комментируя вопрос о возможности «корейского сценария» по текущей линии фронта, Зеленский сказал, что «все хотят найти какую-нибудь модель, чтобы война быстрее закончилась, но никто не собирается сдаваться».

При этом Зеленский признал, что агрессор перешел в наступление, которое может состоять из нескольких волн, и атаки под Харьковом – это только первая волна.

Утверждая, что ситуацию на Харьковщине удалось стабилизировать, Зеленский, по данным AFP, «признал проблемы с укомплектованностью и «нравственным духом» в украинских рядах, где часто не хватает вооружения и личного состава».

О том, что на Западе могут стремиться к скорейшему окончанию войны на любых условиях за счет Украины и давить с этой целью на украинскую власть, может свидетельствовать, в частности, публикация французского вещателя Europe1 со ссылкой, как и водится, на анонимные источники под заголовком «Guerre en Ukraine : une stratégie russe pour obliger Kiev à renforcer ses troupes autour de Kharkiv» или «Война на Украине: российская стратегия заставить Киев усилить свои войска вокруг Харькова».

Утверждается, что после «неожиданного» наступления агрессора на Харьковщине, западные страны планируют оказать скоординированное давление на Зеленского для начала переговоров.

«Западные страны, похоже, опомнились. Украине придется договариваться об окончании войны, рискуя получить худший сценарий, при котором русские откроют еще один фронт. По данным Europe 1, западные правительства готовят скоординированную дипломатическую акцию, чтобы убедить Владимира Зеленского принять принцип переговоров. Пока неясно, готов ли украинский президент сменить костюм героя войны на костюм миротворца», – пишет издание.

Не будем оценивать, насколько такая информация соответствует действительности, но обратим внимание, что синхронно с этими слухами находящийся в Пекине Путин/Васильич заговорил о якобы готовности Москвы к мирным переговорам «с учетом реалий на земле», но тут же заявил о «нелегитимности Зеленского», якобы намекая, что непонятно, с кем вести переговоры.

Крайне неприятной новостью стало известие о том, что президент США Джо Байден, скорее всего, пропустит конференцию в Швейцарии, поскольку он будет занят сбором средств на предвыборную кампанию в Калифорнии, где ему в этом будут помогать Джордж Клуни, Джулия Робертс и другие звезды Голливуда, о чем, в частности, пишет Bloomberg в публикации «Biden Set to Skip Ukraine Peace Summit for Hollywood Fundraiser» или «Байден намерен пропустить саммит мира в Украине ради сбора средств в Голливуде».

Сообщается, что после встречи G7 на юге Италии Байден сразу должен будет лететь в Лос-Анджелес на сбор средств, где, кроме звезд, к нему присоединится экс-президент Барак Обама.

Отметим, что предвыборная ситуация с рейтингами для Байдена пока что складывается крайне неприятная, и ему может быть не до конференции и Украины.

В связи с этим, высказывается пессимизм относительно мирного саммита вообще. Но отмечается, что около 70 стран примут участие в саммите на том или ином уровне, включая таких лидеров, как премьер Канады Джастин Трюдо и канцлер Германии Олаф Шольц. Возможно, саммит также посетит премьер Японии Фумио Кишида.

Впрочем, окончательно об отсутствии Байдена на конференции Белый дом пока не заявлял.

4. Лучше меньше, да лучше?..

После всего этого и стало известно, как говорилось выше, о сужении повестки дня конференции с 10 пунктов «плана Зеленского» до трех пунктов о ядерной и продовольственной безопасности и об обмене пленными.

Против такой постановки вроде как никто особо возражать не должен, включая даже Китай. Уровень представительства – это уже другой вопрос.

Едва ли против продовольственной безопасности будут возражать страны «глобального Юга», многие из которых испытывают нехватку продовольствия, поставщиком которого традиционно является Украина через черноморские порты, по которым агрессор постоянно наносит удары ракетами и дронами.

Ядерная безопасность также ни у кого особых претензий вызвать не может, равно как и проблема пленных как вопрос гуманитарный. Сюда же подвязывается вопрос возврата украинских детей, вывезенных в Россию, фактически украденный ею.

Зеленский лично в интервью медиа заявил, что Украина пока не будет выносить на саммит в Швейцарии главные пункты «формулы Зеленского» – вывод российских войск на границы 1991 года и выплату репараций.

В то же время, если говорить о ядерной безопасность, то встанет вопрос вывода войск агрессора с Запорожской АЭС.

Такое урезание повестки до «малого пакета» можно рассматривать как попытку спасти положение, чтобы конференция не выглядела полностью провальной.

Едва ли поддержка «малого пакета» заставит Москву освободить Запорожскую АЭС или провести обмен пленными по принципу «всех на всех», так как России это не выгодно, потому что у нее в плену находится больше украинских военных, чем российских в украинском плену. Да и от ударов по украинским портам и другим объектам, связанным с продовольствием, агрессор тоже вряд ли откажется.

Но если все же на конференции удастся получить поддержку «малого пакета», это может создать некую ситуацию «международного давления» на Москву, что позволит Зеленскому заявить о дипломатической победе по итогам саммита.

Кстати, при довольно скептическом отношении к урезанию повестки конференции до «малого пакета», перспективы его рассмотрения вызвали в Москве нервную реакцию и манипуляции.

Об этом сообщает публикуемое на 10 языках, включая русский, издание Swissinfo, международное подразделение швейцарской общественной

телерадиовещательной компании SRG SSR с главным офисом в Берне в публикации с незатейливым заголовком «Текст» итогового заявления Конференции на Бюргенштоке оказался в СМИ».

Напомним, что Швейцария является страной-устроительницей и одним из инициаторов конференции, а потому заинтересована, чтобы мероприятие не окончилось провалом.

Сообщается, что Швейцария официально отвергает ультиматумы в связи с мирным саммитом по Украине и утверждает, что на саммите будут представлены различные точки зрения. Подчеркивается, что в центре внимания мирной конференции по Украине будут вопросы ядерной безопасности, продовольственной безопасности, свободы судоходства и гуманитарные аспекты, а не требование вывода российских войск.

Такое заявление швейцарской стороны последовало по следующей причине. Ссылаясь на якобы имеющуюся копию окончательной повестки форума в Швейцарии, официальный представитель МИД России Мария Захарова заявила, что на конференции будут обсуждаться девять из десяти «пунктов Зеленского», включая требование вывода войск и репарации за счет замороженных российских активов. В связи с этим, в Москве заявляют, что мирная конференция в Швейцарии обречена на провал.

Как сообщается, Федеральный департамент иностранных дел Швейцарии (FDFA) поставил отверг эти заявления российского МИДа. В FDFA заявили, что не будут напрямую комментировать российские обвинения, но подтвердили, что конференция должна стать платформой, на которой могут быть представлены различные мирные планы, а потому неясно, удастся ли согласовать окончательную декларацию по итогам конференции.

По последним данным FDFA, о своем участии в мирной конференции в середине июня заявили 70 стран, «большинство из них на уровне глав государств или правительств», причем половина из них – из Европы, а другая половина – из других стран мира.

Словом, ситуация сложная, но не безнадежно провальная, поскольку сохраняется пространство для маневра и дальнейшего развития переговорного процесса. И здесь особое значение обретает то, насколько представительным окажется форум.

Поэтому ***Зеленский*** в присущей ему манере из типографии в Харькове, сгоревшей в результате вражеской бомбардировки, записал следующее обращение к лидерам стран, которые отказались ехать на «саммит мира» в Швейцарии:

«*Я обращаюсь к лидерам мира, которые пока в стороне от глобальных усилий по подготовке Саммита мира: к президенту Байдену, лидеру*

Соединенных Штатов, к президенту Си, лидеру Китая. Мы не хотим, чтобы так же, как эти книги, сгорел Устав ООН. Надеюсь, не хотите и вы. Пожалуйста, проявите ваше лидерство в приближении настоящего мира, а не паузы между ударами. Усилия мирового большинства – это лучшая гарантия выполнения обязательств. Пожалуйста, поддержите саммит мира своим персональным лидерством и участием».

***

№ 2.862-1

Якщо попередні звіти Тома Купера були сповнені болю і жалю через масовані атаки росіян та їх повзуче просування по українській землі, то у новому він повертається до звичної іронічної манери.

І не дивно:

> — успіхів у окупантів усе менше («наступали з Коломичихи, захопили одне поле»), а можливостей в України все більше («вищестоящі органи в москві силяться врятувати те, що залишилося від їхньої артилерії»).

І це він ще не знав, що Україна тепер матиме ЛДРС: свої літаки радіолокаційної розвідки та управління ASC 890 передає Україні Швеція (https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3869078-svecia-ogolosila-pro-najbilsij-paket-vijskovoi-dopomogi-dla-ukraini.html).

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-29-may-2024

Переклад: Ірина Жигалюк, Катерина Соболева

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні – 29 травня 2024 року

Усім доброго дня!

Трошки новин про останні події у повітрі та на землі...

Щось кумедне відбувається на дипломатичній арені: Макрон читає лекції Шольцу про заборону використання зброї західного виробництва для атак по території росії. Той самий Макрон, який у Західній Європі робить найменше для допомоги Україні... Хто-небудь з його штабу, нагадайте йому про це, будь ласка.

Як не дивно, ця лекція таки мала ефект: вчора Шольц сказав щось на кшталт того, що надалі Україна може вільно використовувати західну зброю для

ударів по росії – за умови, що «це завжди відбуватиметься у межах міжнародного права».

...але. Цікаво спостерігати, як апарат німецького канцлера не справляється зі своєю роботою, на відміну від балакуна з Єлисейських полів...

(Загалом, враховуючи цю драму... стає зрозумілим, до чого були ці волання «білих божевільних» Байдена-Блінкена-Саллівана, коли 13 травня 2023 року Повітряні сили України розгорнули свої ЗРК Patriot і збили два російські Мі-8, Су-34 і Су-35 у російському повітряному просторі... принаймні не треба дивуватися, чому такі дії відтоді не повторюються.)

На полі бою... що ж, пуддінголюби, не втримаюся від задоволення назвати речі своїми іменами: росіяни продовжують зазнавати колосальних втрат. Особливо цікавою є схема наземних атак, яку вони застосовують у цьому місяці. Спочатку атакують механізованими силами – їх розбивають. Потім наступають піхотою на БМП і МТЛБ – їх розбивають. Тоді вони пересідають на гольф-кари та мотоцикли. Деякі з цих атак мають успіх – ну, наскільки дозволять українці. Що це означає? росіяни спочатку атакують найкращим (або тим, що від нього залишилося), а потім якість сил стає все гірше і гірше...

1. ВІЙНА У ПОВІТРІ – РАКЕТНА ВІЙНА

Після тижневого «картографування» ППО Повітряних сил України дрібними атаками «Shahed»-ів росіяни у ніч з 25 на 26 травня завдали по Україні масштабний авіаудар. Вони випустили 12 ракет Х-101 і Х-555, 2 «Кинджали» та 31 дрон «Shahed». Усі крилаті ракети та іранські безпілотники були збиті, але обидва «Кинджали» влучили. Поки не зрозуміло, чи це одна з цих ракет, чи С-300 вдарили по торговому центру в Харкові, убивши щонайменше п’ятьох і поранивши понад 40 мирних жителів [на момент публікації перекладу кількість загиблих унаслідок цього удару – 19. – перекл.]. Але мушу повторити традиційне моє «застереження»: що б ми не думали про удари по «суто цивільних об’єктах», пам’ятаймо, що для росіян будь-який «зал» – це «склад західної зброї». Вони просто не можуть самостійно активно шукати такі склади й покладаються на сумнівні «розвіддані» від місцевих інформаторів. Отже, «все, що має великий дах, – це військова ціль».

Українці, майте це на увазі...

Йдемо далі... у відповідь на вимоги Макрона та заяву Шольца путін виголосив ще одну погрозу («вони мають знати, з чим вони грають» – типу вони не знають?..), фактично продемонструвавши страх перед західною зброєю далекого радіусу дії. І дійсно, вже через декілька годин якась штука (український дрон?) влучила у дещо в бєлгороді, після чого здійнялася пожежа... Також учора вранці [28.05] щось поцілило у східну сторону авіабази у таганрозі – можливо, там знаходиться 325-й авіаційний ремонтний завод.

У відповідь на удар росіян 26 травня по авіабазі Старокостянтинів на заході України (результати його невідомі), увечері 27 травня українці вдарили ATACMS по Луганському аеропорту. Наслідки цього удару поки що також не зовсім зрозумілі, але перші повідомлення вказують на знищення принаймні радару та однієї чи кількох пускових установок іншої ЗРК С-300/С-400.

До речі, Повітряні сили України не лише отримали ще одну систему ЗРК IRIS-T (вже четверту), а й адаптували принаймні один зі своїх МіГ-29 для розміщення кількох ежекторних стійок BRU-61, і тепер він може нести до шести американських легких високоточних крилатих бомб GBU-39 одночасно.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Тут ми бачимо, як це реалізовано. По суті, на літак навішано пілон/адаптер а-ля «зроби сам» (вгорі фото), який несе стійку BRU-61 з кількома тримачами (темно-сіра форма у центрі). BRU-61 приймає максимум чотири GBU-39. Однак МіГ-29 не може нести одразу вісім бомб, тож на кожен BRU-61 українці навішують «лише» три GBU-39 – максимум шість на літак.

Що ще. Останніми днями поменшала кількість повідомлень про знищення російської артилерії. Але це лише тому, що її дедалі рідше використовують у бойових діях – настільки великих втрат вона зазнала за останні кілька місяців (і це причина, чому в артилерії ЗСУ так мало снарядів). Тож нині, коли українці знову мають артилерійські боєприпаси, вищестоящі органи в москві силяться врятувати те, що залишилося від їх артилерії. Чим менше стріляє російська артилерія, тим краще – очевидно же.

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Таке нечасто потрапляє у звіти (особливо українські): ось що залишилося від російської самохідної гаубиці МСТА-С. Її розпанахали десь між 10 та 13 травня цього року.

Північна Харківщина...

Із західного боку росіяни підійшли до північної околиці Липців, десь три-чотири дні тому. Поки що далі вони не просунулися.

Вовчанськ...

Там було (відносно) «тихо» протягом 2-3 днів після минулотижневої контратаки 82-гої повітряно-десантної. Потім, 25 травня, росіяни масово атакували центр Вовчанська й захопили школу № 2. Відтоді знову настало (відносне) «затишшя»: їм потрібен час, щоб компенсувати втрати.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Сватове-Куп'янськ...

26 травня росіяни атакували з Коломийчихи в західному напрямку і, схоже, вчора здобули ціле поле. Також учора штурмова група на мотоциклах атакувала з Нововодяного у західному напрямку і була оперативно знищена.

Бахмут...

Протягом останніх двох днів росіяни продовжували наступати невеликими штурмовими групами з Богданівки на Калинівку, на північному сході від Часового Яру, та на район Каналу. Ми не помітили жодних значних успіхів. Направду: щоразу, коли вони входять у район Каналу, українці контратакують і знищують їх. На південь звідти росіяни продовжили наступ вздовж траси Т0504 та на південний захід від Іванівського, але українці не дають їм створити новий плацдарм над каналом Сіверський Донець - Донбас.

Авдіївка-Покровськ...

Росіяни продовжують наступати з Очеретиного в напрямку Новоолександрівки, поки що безуспішно. На захід від Очеретиного вони просуваються вздовж залізничного валу в напрямку Соколу, і, схоже, здобули ще одне ціле поле. Минулого тижня росіяни захопили Соловйове: відтоді вони наступають на Новопокровське – і щоразу зазнають сильних ударів української артилерії та ПТРК.

На півдні цього сектора, після чотирьох тижнів боїв, 25 травня росіяни зайняли Уманське, а потім спробували просунутися на північ і захід від нього. Далі на південь вони сунуть з Неталівського в західному напрямку (в напрямку Карлівки).

Мар'їнка...

росіяни продовжували штурмувати центр (повністю зруйнованого) села з півдня, а також його східну частину. Не впевнений, що вони дійсно досягли там якихось успіхів. Більше того 28 травня батальйон 47-мої мехбригади провів контратаку в цьому районі (так, зі своїми БМП «Бредлі»): можливо, вони оточили там частину росіян.

3. ПІВДЕННЕ ЗАПОРІЖЖЯ ТА ДНІПРО

Старомайорське - Велика Новосілка...

після майже двох тижнів інтенсивних обстрілів УМПК та ударних безпілотників, а також наземних штурмів, росіяни утримують південну частину Старомайорського. Проте вони все ще перебувають за межами Урожайного.

після поповнення артилерійськими боєприпасами українці розширили свої атаки південніше: через південні Кринки в напрямку Козачих Лагерів. Стає зрозуміло, чому вищєстоящіе органи в москві фактично передислокували 76-ту дивізію ВДВ в ці краї – як повідомляли минулого тижня – втім, ясно також те, що рівень безпеки інформації в вищих ешелонах ЗСУ все ще далекий від досконалості. За останні кілька днів українські Хаймарси, як відомо, вразили кілька цілей на лівому/південному березі Дніпра. Наприклад, 25 травня вони розгромили передовий склад постачання ЗСУ в Кардашинці.

***

№ 2.862-2

Основні теми доби 30.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ 31 травня Генштаб у ранковому зведенні повідомив про 129 бойових зіткнень на лінії фронту протягом доби. Інтенсивність російських атак зростає. Вдень 30 травня пресслужба Генштабу повідомила про посилення штурмових дій армії РФ у напрямках на Курахове та Сіверськ. За даними порталу DeepState Live Map, російські війська спромоглися просунутися в районі Часового Яру, у Новопокровському на північний захід від Авдіївки та у селі Роботиному на Запоріжжі. Головнокомандувач ЗСУ Сирський повідомив, що Росія нарощує угруповання для подальшого наступу на Вовчанськ, проте сил у неї недостатньо для прориву української оборони.

2️⃣ Житловий масив Харкова в ніч на 31 травня знову було обстріляно ракетами С-300 з території РФ. Загинули щонайменше 5 мирних жителів, 25

людей – дістали поранень та травм. Над Київщиною збито крилату ракету "Іскандер-К". З області, Київська тощо, були атаковані 4 ударні БПЛА типу Shahed. Уламки ракет та дронів викликали займання, повністю зруйновано трансформаторну станцію в Голосіївському районі Києва.

У ніч на 31 травня, всього за добу після враження двох поромів у Керчі, ЗСУ завдали ще одного успішного ракетного удару по Керченській поромній переправі та нафтовому терміналу порту Кавказ. Окрім нафтобази "Таманьнефтегаз", було атаковано станція перекачування нафти. Також під удар потрапила електропідстанція, яка забезпечує постачання електроенергії до Криму, проте пошкодження були незначними, тож вона і далі працює. Унаслідок атаки дронами в ніч на 30 травня в Криму поблизу Армянська було пошкоджено комплекс далекого радіолокаційного виявлення "Небо-СВУ". Генштаб повідомив, що атакою на угруповання Чорноморського флоту РФ у сел. Чорноморському було знищено 2 швидкісні катери типу "Тунець", ще 2 – пошкоджено.

Влада російського Татарстану повідомила про знищення українських безпілотників, які були націлені на нафтопереробне підприємство "Оргсинтез".

3️⃣ Генеральний секретар НАТО Столтенберг наголошує, що Україна має право завдавати ударів по території Росії. З його слів, такі удари є обороною, особливо з огляду на удари РФ по населених пунктах Харківщини, причому дедалі більше союзників погоджуються з цим. Представник німецького уряду Хебештрайт підтвердив дозвіл Україні завдавати ударів німецькою зброєю по цілях поблизу кордону, бо це буде самообороною. Глава МЗС Норвегії Еде заявив, що Україна за нормами міжнародного права може атакувати Росію для оборони своєї території.

Спікер Пентагону Сінгх вкотре повторила, що воєнна допомога США має використовуватися Україною лише на своїй території. Видання "Голос Америки" повідомило, що президент Байден непублічно дозволив завдання ударів американською зброєю по території Росії, але лише прилеглої до Харківщини, звідки армія РФ веде обстріли й завдає бомбових ударів.

Держсекретар Ватикану Паролін заявив, що дозвіл на удари західною зброєю по Росії може спричинити "неконтрольовану ескалацію". Міністр закордонних справ Італії Таяні відкинув можливість ударів італійською зброєю по території РФ.

4️⃣ За інформацією агентства Reuters, Китай відмовився брати участь у "саміті миру" у Швейцарії. Причиною стала відмова запрошення Росії, без якої, на переконання китайського керівництва, жодна угода не може бути реалізована. Ба більше, домовленості, що плануються укласти, "не відповідають цілям Китаю та спільним очікуванням світової спільноти". Китайські державні ЗМІ

повідомили про готовність керівництва країни до "сильних контрзаходів" у відповідь на спроби США порушити суверенітет та створити загрозу безпеці.

4 Прем'єр-міністр Литви Шимоніте заявила про готовність відправити військових інструкторів до України. Французький президент Макрон має намір створити коаліцію країн, які не побояться відправити своїх інструкторів до України.

Німеччина надала ще один пакет військової допомоги – ракети малої та середньої дальності для комплексів ППО IRIS-T, ударні та розвідувальні безпілотники, обладнання для ремонту артилерії та танків німецького виробництва.

Держсекретар США Блінкен підтвердив, що Чехія надала Україні $600 млн прямої воєнної допомоги, передає військову техніку вартістю $6 млрд, планує влаштувати вишкіл 9 тис. українських військовослужбовців, а також передати цього року приблизно 1 млн снарядів за програмою спільної закупівлі. Він також заявив, що результатом саміту НАТО у Вашингтоні буде "потужний пакет допомоги" для України.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг запропонував країнам блоку щорічно виділяти щонайменше $40 млрд на фінансування військової допомоги Україні. З його слів, Україна може здобути перемогу у війні за надійної підтримки союзників – країн НАТО.

5 Французький уряд не має наміру запрошувати Росію на заходи, присвячені 80-річчю висадки союзних військ у Нормандії.

6 Кабмін затвердив порядок складання іспитів на знання Конституції та історії України для осіб, які бажають здобути українське громадянство. Комісія з питань міграції

7 Парламентської асамблеї Ради Європи рекомендувала подовжити тимчасовий захист для українських біженців та надати їм посвідку на постійне проживання після 3 років перебування на території країн, де вони оселилися.

8 Прем'єр-міністр Грузії Кобахідзе заявив, що не варто очікувати на "Майдан" у Грузії, який мав наслідком для України "призначення влади ззовні двічі", втрату територіальної цілісності та загибель десятків тисяч людей. МЗС України засудило "недружні та спотворені заяви" Кобахідзе, й закликало утриматися від розповсюдження російської пропаганди.

9 Журі присяжних суду Нью-Йорка визнало колишнього президента Трампа винним за всіма 34 пунктами звинувачення – у сексуальних домаганнях та

нецільовому використанні коштів виборчого фонду тощо. Однак це не завадить йому балотуватися для повторного обрання президентом, оскільки позов подано лише одним штатом, а не на федеральному рівні.

***

№ 2.863

ДЕКОЛОНІАЛІЗМ УЛЬТРАПРАВИХ

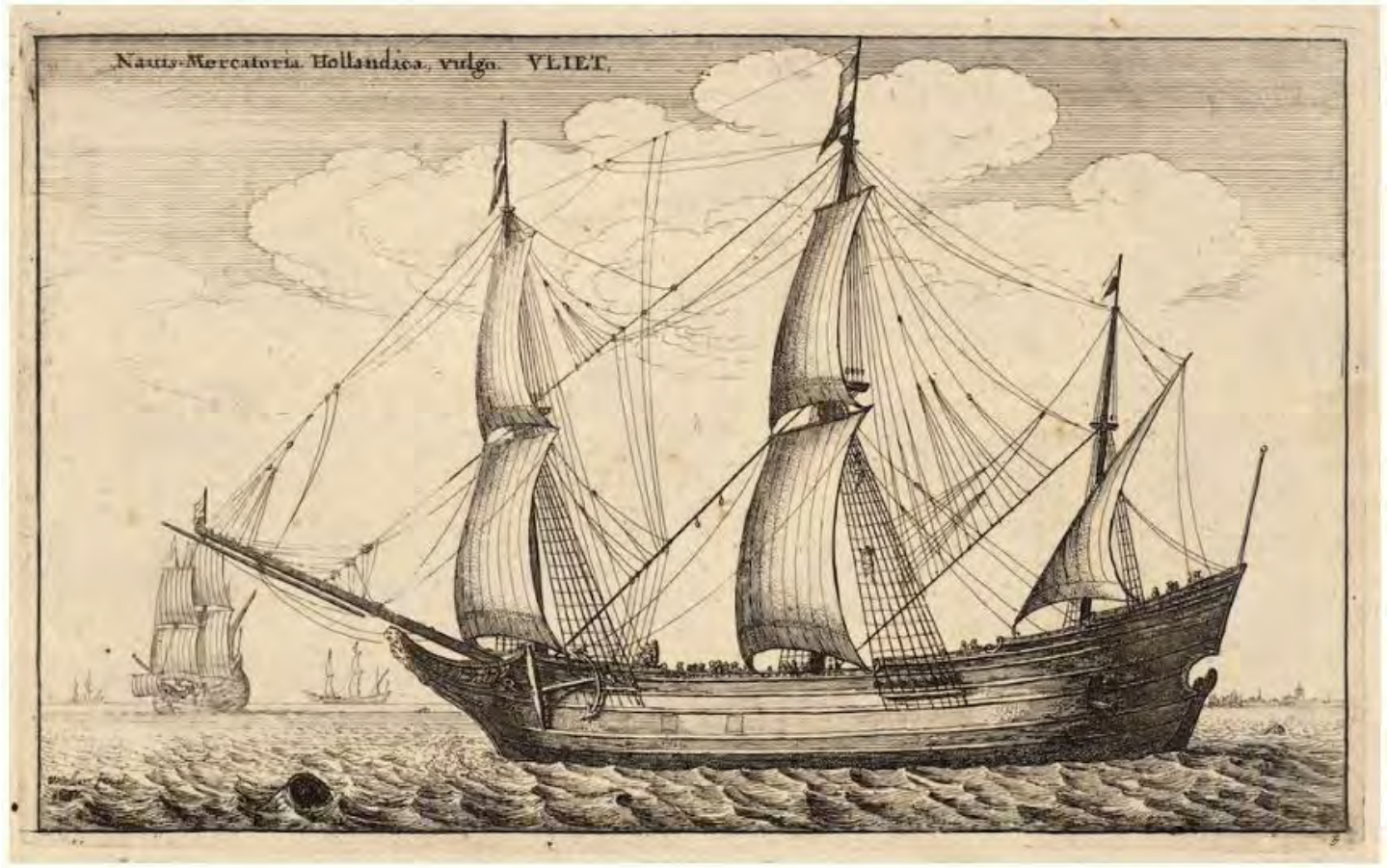

Dutch fluyt, 1677

Тра 31, 2024

Ультраправі хочуть деколонізації. У Франції ультраправі інтелектуали регулярно називають Європу корінною жертвою «іммігрантської колонізації», організованої глобалістськими елітами. Рено Камю, теоретик Великої заміни, вихваляв антиколоніальний канон – «всі основні тексти про боротьбу з деколонізацією чудово підходять для Франції, особливо Франца Фанона» – і стверджував, що корінній Європі потрібен власний НФО.

Схожий стиль міркувань спостерігається серед індуїстських супрематистів, які використовують ідеї латиноамериканських теоретиків деколоніалізму, щоб представити етнонаціоналізм як форму радикальної критики корінних народів; юрист і письменник Саї ***Діпак*** зробив це настільки успішно, що йому вдалося переконати теоретика деколоніалізму Вальтера ***Міньоло*** написати схвальну рецензію.

Тим часом у Росії ***Путін*** проголошує провідну роль Росії в «антиколоніальному русі проти однополярної гегемонії», а його міністр закордонних справ Сергій ***Лавров*** обіцяє бути «солідарним з вимогами африканських країн завершити процес деколонізації».

Це явище виходить за рамки звичного для реакційного дискурсу розвороту.

Деколоніальну перспективу відстоюють два провідні інтелектуали європейських нових правих:

— Ален де ***Бенуа***, та

— Олександр ***Дугін***.

У випадку де ***Бенуа*** це означало значний відхід від його попередніх колоніалістських поглядів.

Прийшовши до політичної свідомості під час Алжирської війни, він знайшов своє покликання серед білих націоналістичних молодіжних організацій, які прагнули запобігти розпаду Французької імперії. Він хвалив ОАД за хоробрість і присвятив дві свої ранні книги реалізації білого націоналізму в Південній Африці та Родезії, описуючи Південну Африку за часів апартеїду як «останню твердиню Заходу, з якої ми вийшли». Проте до 1980-х років де Бенуа змінив курс. Прийнявши язичницьку уяву і відмовившись від відвертих посилань на білий націоналізм, він почав орієнтувати свою думку на захист культурного розмаїття.

Протистоячи натиску ліберального мультикультуралізму та масового споживацтва, де ***Бенуа*** тепер стверджував, що «Нова Правиця» повинна боротися за «право на відмінність».

Звідси було рукою подати до заяви про запізнілу спорідненість з долею країн третього світу.

— «Здійснювана під егідою місіонерів, армій і купців, вестернізація планети являла собою імперіалістичний рух, що живився бажанням стерти будь-яку інакшість», – писав він разом з Шарлем ***Шампет'є*** у «Маніфесті за європейське відродження» (2012).

Автори наполягали на тому, що «Нова Правиця» «однаково захищає етнічні групи, мови та регіональні культури, що знаходяться під загрозою зникнення» і «підтримує народи, які борються проти західного імперіалізму».

Сьогодні збереження антропологічних відмінностей і відчуття вразливості корінних народів є поширеними тропами для європейських ультраправих.

— «Ми відмовляємося стати індіанцями Європи», – проголошує маніфест неофашистської молодіжної групи Génération Identitaire.

Дугін, великийшанувальник де ***Бенуа***, ще глибше інтегрував цей деколоніальний дух у свій світогляд.

Його система поглядів, яку він називає ***неоєвразійством*** або ***Четвертою політичною теорією***, ґрунтується на критиці європоцентризму, запозиченій у таких антропологів, як ***Леві-Строс***.

Він стверджує, що Росія має багато спільного з постколоніальним світом:

— вона також є жертвою асиміляційного потягу, притаманного західному лібералізму, який перетворює світ онтологічного розмаїття на пласку, гомогенну, знеособлену масу (можна згадати «Недиференційовану людську матерію» Рено Камю або те, що Марін Ле Пен назвала «кашею без смаку» глобалізму).

На противагу цьому універсалістському порядку денному, стверджує ***Дугін***, **ми живемо у «множині» різних цивілізацій, кожна з яких рухається у своєму власному ритмі.**

— «Не існує єдиного історичного процесу. У кожного народу є своя історична модель, яка рухається в різному ритмі, а іноді і в різних напрямках».

Паралелі з деколоніальною школою ***Міньоло*** та Анібала ***Кіхано*** важко не помітити.

— Кожна цивілізація розквітає на унікальному епістемологічному підґрунті, але таке розквітнення було призупинено «унітарною епістемою Модерну» (слова Дугіна, але вони можуть належати і Міньоло).

Модернізація, вестернізація та колонізація є «синонімічним рядом»:

— кожна з них передбачає нав’язування екзогенної моделі розвитку множинним цивілізаціям.

Те, що ***етнонаціональні ідентичності***, які захищає ***Дугін***, є артефактами колоніального виробництва відмінностей – расових режимів, за допомогою яких воно диференціює, категоризує та організовує експлуатацію та видобуток, – не береться до уваги.

Так само, як і квінтесенційно модерний характер багатьох антиколоніальних рухів, які прагнули не повернутися до традиційної культури, а радше переробити світову систему.

За словами ***Фанона***, деколонізація не може ні зректися «теперішнього і майбутнього на користь містичного минулого», ні ґрунтуватися на «безплідних молитвах і нудотній мімікрії» приниженої Європи, яка в той час, коли він писав, «хиталася між атомною і духовною дезінтеграцією».

Дугін і де ***Бенуа*** не зважають на ці протиріччя.

> — «Четверта політична теорія стала гаслом деколонізації політичної свідомості», – стверджує ***Дугін***, першим практичним вираженням якої стало вторгнення Росії в Україну. Це розуміється як довгоочікувана боротьба за возз'єднання Євразії, стародавньої панслов'янської цивілізації, розчленованої західними проектами, але також як перший етап того, що він називає Великим Пробудженням, тисячолітньої битви за повалення ліберального світового порядку і встановлення багатополярного світу.

Дугін передбачає, що в цій битві візьме участь коаліція рухів по всьому світу:

> — «Американські протестувальники будуть одним крилом, а європейські популісти – іншим. Росія в цілому буде третім; це буде ангельська сутність з багатьма крилами – китайським, ісламським, пакистанським, шиїтським, африканським і латиноамериканським крилом».

Але хіба війна в Україні не є імперською війною, або війною «конкуруючих імперіалізмів», як висловилася Ліз ***Фекете***? ***Дугін*** погодився б з цим.

Вторгнення Росії в Україну є ключовим кроком у її «імперському ренесансі».

Як можна говорити мовою ***імперського ренесансу*** та ***деколонізації*** на одному диханні?

Тут ***Дугін*** і де ***Бенуа*** черпають свої основні ресурси з Карла ***Шмітта***.

У своїх працях з геополітики ***Шмітт*** визначає «морську силу» англо-американських морських імперій як особливий вид імперського панування – розпорошеного, стримуючого, плаваючого, фінансового, ліквідного.

Морська могутність породжує розпорошену імперію, якій бракує територіальної цілісності, і створює просторово-правові рамки, в яких поверхня землі розглядається лише як низка транспортних шляхів.

Цей імперіалізм також породжує власну ***епістемологію***:

> — «Юридичний спосіб мислення, який стосується географічно незв'язної світової імперії, розкиданої по всій землі, за своєю природою тяжіє до універсалістської аргументації», – пише Шмітт. Під виглядом абстрактних універсалій, таких як права людини, ця імперія

«втручається у все». Це «ідеологія панібратства, – пише він, – і все це під прикриттям гуманізму».

На противагу ***детериторіальному імперіуму*** Шмітт протиставляє те, що він вважає легітимним, ***територіальним імперіалізмом***.

Це базується на його концепціях Grossraum і Reich:

— Grossraum можна розуміти як цивілізаційний блок, тоді як Reich є його духовним, логістичним і моральним центром.

Як пише ***Шмітт***, «кожен рейх має Grossraum, в який випромінює свою політичну ідею і який не повинен піддаватися іноземному втручанню». Якщо імперія відповідає «порожньому, нейтральному, математично-природничо-науковому поняттю простору», то Grossraum передбачає «конкретне» поняття, невіддільне від конкретного народу, який його займає.

— Це територіальне поняття простору, пише ***Шмітт***, «незбагненне для духу єврея».

Як проголошує де ***Бенуа***:

— «Фундаментальна відмінність між землею і морем, сухопутними і морськими державами, яка визначає відмінність між політикою і торгівлею, твердим і рідким, територією і мережею, кордоном і річкою, знову стане більш важливою. Європа повинна перестати бути залежною від морської сили США і бути солідарною з континентальною логікою землі». Суша колонізується водою, серцевина – портовими містами, суверенна влада – потоками транснаціонального капіталу.

Завдяки цьому протиставленню імперії та Grossraum, думка ***Шмітта*** забезпечує вражаючу перебудову:

— територіальне будівництво імперії стає сумісним з певними антиколоніальними настроями.

У нещодавніх працях ***Дугіна*** та де ***Бенуа*** «колонізація» є зневаженою справою стримування, тоді як «імперіалізм» зарезервований для більш благородної, територіальної форми експансії.

Колоніалізм, таким чином, починає означати не стільки явище політичного чи військового домінування, скільки «стан інтелектуального поневолення», за словами ***Дугіна***, не стільки питання територіальної анексії, скільки форму підпорядкування «***колоніальному способу мислення***».

— Порушується «суверенітет» умів, слів і категорій. Колоніалізм домінує у світі, позбавляючи ідентичності: більше немає жінок, є лише гендер X (за термінологією Джорджіа Мелоні). Він є «етноцидним» у своїй основі; культурне стирання та демографічна заміна є його

головними інструментами. «Військові, адміністративні, політичні та імперіалістичні колонізації, безумовно, болючі для колонізованих, – каже нам Рено Камю, – але вони ніщо в порівнянні з колонізаціями демографічними, які торкаються самого буття завойованих територій, трансформуючи їхні душі і тіла».

Коли поняття колонізації трансформується у

— 1)зміну міграційних патернів (спричинену нічим іншим, як колоніальною структурою глобальної економіки), 2) зміну гендерних норм та 3) гомогенізацію ліберальної культури,

— **ультраправі можуть позиціонувати себе як поборників народного суверенітету та самовизначення народів**.

Вони також

— **можуть інсценувати уявну боротьбу проти руйнівного впливу транснаціонального капіталу.**

Деколонізація для цих мислителів означає відокремлення одного виду капіталізму від іншого, процедура, добре відома ультраправій думці.

— Глобалістський, безкореневий, паразитичний, ***фінансовий капіталізм*** (який тепер уявляється як колоніальний)

відокремлюється від

— расового, національного, ***промислового капіталізму*** (який уявляється як самовизначальний, або навіть деколоніальний).

Зрозуміло, що такий поділ є ілюзорним:

— **глобальні системи накопичення капіталу, з їхніми переплетеними процесами нематеріальної спекуляції та земного видобутку, не можуть бути роз'єднані таким чином**.

Але **розділення нероздільного, здається, не становить проблеми для реакційної думки**.

Насправді,

— **це може мати для неї вирішальне значення.**

Адже

— **після того, як уявна антиномія сконструйована, можна дезавуювати ненависну її сторону, і таким чином ніби здобути владу над власним розірваним нутром**.

***

Вперше опублікована видавництвом Sidecar під назвою «Море і земля».

Мірі ДЕВІДСОН – викладачка політичної теорії в Університеті Ворвіка. Її роботи публікувалися в журналах Jacobin, Social Text, The New Inquiry, Radical Philosophy та Sidecar.

джерело

переклад ПолітКому

***

№ 2.864

Доволі довга, саркастично-емоційна репліка Тома Купера, в якій він спершу традиційно лає західних політиків, наводячи цікаві історичні паралелі з Пакистаном та Хорватією, а потім пояснює, чого слід остерігатися у повітрі переданим шведським літакам.

Утім, його тішить робота ГУР та відпрацювання по російських засобах ППО і кораблях: органи рф заявляють, що всі ATACMS збито, але кораблі окупантів на дні.

Том Купер

Війна в Україні, 31 травня: Зомбі, ATACMS, «Нептуни» й Аргуси

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-31-may-2024-zombies-atacms

Переклад: Катерина Соболева

Усім привіт!

Попри те, що я був страшенно зайнятий цього тижня, я з інтересом стежив за цією війною. Особливо за перипетіями вестерну «Зомбі-ідіоти». Наприклад, як Блінкена спіймали на брехні, що США не стримують Україну від застосування американської/західної зброї по цілях на території росії... і як після цього інші зомбі в Канаді та Західній Європі «теж» поспішили дати Києву дозвіл це робити...

...але брехав не лише Блінкен. Брехало усе керівництво США. Те саме, яке вже десятиліттями гірко жаліється на «політичні зв'язки» при закупівлі зброї в росії та/або в Європі. Щось на кшталт: якщо ви купуєте російську чи європейську зброю, то ви можете користуватися нею лише з дозволу москви, Парижа чи Лондона, і що разом зі зброєю ви купуєте їх політичний вплив на ваші внутрішні справи, і так далі, і так далі… Але, якщо ви купуєте американське...

...а потім виявляється, що це зовсім не так. Що в комплект до американської зброї йде не просто Гордіїв вузол, а цілий віз Гордіївих вузлів. І виглядає так, ніби американці очікують, що деякі їх клієнти не випустять жодної кулі калібру 7,62 мм без їх дозволу. Навіть проти Аль-Каїди – ані пострілу без «ок» з Білого дому, Капітолійського пагорба та ще пари місць за Грейт-Барном...

...чи є тоді дивиною, що один з моїх приятелів, який служив у Корпусі морської піхоти США, зараз почувається так, ніби йому та його людям нагадують «Правила ведення бойових дій» під час війни у В'єтнамі...

Ну ок, я – дивак і ботан, який завжди проти. Люди кажуть. Так, звісно, я схильний називати речі своїми іменами, а потім ставити свої славнозвісні – чи горезвісні – неприємні запитання. І як вже сталося так, що я ніби трохи думаю, то мені очевидно, що у зв'язку з цим український уряд має – і терміново – порадитися з трьома різними і дуже специфічними урядами.

Добре-добре, нехай з двома. Бо ізраїльтяни у цьому конфлікті настільки «нейтральні», і «так складно» пояснити, чому Бібі не може розчарувати свого приятеля пуддінга й запропонувати серйозну пораду чи допомогу Україні. І всі ізраїльтяни такі богообрані-супер-особливі, що всі інші по боку, а їм сходить з рук навіть геноцид у прямому ефірі...

Але ті два принаймні не гірші.

Ось, наприклад, Пакистан. Я маю на увазі чисту дурість не лише низки президентів США та їх адміністрацій, а й Конгресу та Сенату. За винятком ізраїльтян, навряд чи існує ще якась нація, яка б нагинала США (та й весь Захід). А Пакистан це робить. Так, звісно, є Емірати, Бахрейн, Катар, Кувейт, Саудівська Аравія тощо, які роблять це зі США ще краще – і як мінімум з 1980-х років. Але цьому завжди є просте пояснення: гроші та корупція. Куди ясніше. Тобто вони принаймні платять за те, щоб нас нагнути, і в цьому немає нічого особливого.

Але як це робить Пакистан, перманентний банкрут… ооо, це суперособливо. І це триває десятиліттями. Вони навчили Рамзі Юсефа – натхненника ідеї пробивання хмарочосів захопленими авіалайнерами – в його країні, за допомогою власної версії ЦРУ (у Пакистані це називається ISI, розшифровується як «Inter-Service Intelligence»). Вони створили, організували та навчили талібів, вони переховували Бін Ладена; потім допомогли Талібану захопити владу в Афганістані. І це за якісь 30 років. І коли хтось стріляє з поставлених заради «війни проти терору» американських F-16 американськими AIM-120 по індійських Су-30, МіГ-21 і «Міражах»... Пакистанці не лише все це пройшли, а й навіть переконали всіх провідних зомбі-ідіотів, що Пакистан – це «найважливіший союзник США за межами НАТО». Навіть тоді, коли Пакистан позичав ядерну зброю в Китаю, щоб оголосити про фейкову ядерну державу, підірвавши ці «тестові зразки».

Круто, нє?

Я вважаю, це супер-круто.

Порівняно із Пакистаном ще один гарний приклад виглядає «мізерним». Майже неважливим.

Це Хорватія. Країна, щодо якої керівництво США має багаті традиції нестриманості. Так-так. Вашингтон ненавидить Хорватію. І все ж у 1994-1995 роках хорватам вдалося отримати достатню допомогу від США, щоб вигнати сербських окупантів і повністю звільнити свою країну. Згодом вони вступили в НАТО, а потім в ЄС...

Думаючи про це, я запитую себе: може, українцям просто треба було наслідувати приклад хорватів? Дозволити КВІР і Саудівській Аравії змагатися між собою за те, хто краще підтримує українських мусульман – так само як у 1990-х КВІР і Саудівська Аравія намагалися перевершити один одного, допомагаючи боснійським мусульманам. Саме це тоді спонукало Вашингтон підтримати Хорватію...

Я впевнений, що якщо якийсь суперкрутий і славетний генерал у Києві витратить більше 5 хвилин на роздуми про це, то щось подібне може спрацювати і в Україні.

Принаймні такий сюжет однозначно був би кращим, ніж відправляти український спецназ ризикувати своїми задами, допомагаючи суданському військовому режиму – який ледве й не повністю врятувався від російсько-еміратських сил швидкого реагування, а далі уклав велику збройову угоду з москвою і тепер щасливо отримує гроші від доставки артилерійських боєприпасів та іншого важкого озброєння до росії.

[Це стосується ситуації в Судані, де йде громадянська війна між двома мілітаризованими структурами – суданською армією і суданськими силами швидкого реагування. росія підтримувала сили швидкого реагування, але зараз схильна поміняти сторону і підтримувати суданську армію, бо та обіцяє їй виділити місце біля Порт-Судану для побудови військової бази.

(…тільки не кажіть мені, що я не попереджав. Добре? Дякую…).

Ну ось, знову розтікся мислію по древу. Тож ловість застереження: через численні останні взаємопов’язані події це оновлення «обмежиться» лише однією темою –

1. ВІЙНА У ПОВІТРІ

Як би не було кумедно стежити за усіма західними зомбі-ідіотами, за росіянами стежити не менш цікаво.

Щоб вам, любі читачі, легше було орієнтуватися: росіяни та всі можливі пуддінголюби на Заході не перестають вихвалятися тим, як росармія глушить

зброю західного виробництва – ATACMS, HIMARS, MLRS, GLSBD, «Ескалібури»... та що завгодно – так потужно і так добре, що вони нікуди не цілять і ні в кого не влучають. А що не заглушили – те збили.

Залишається лише дивуватися, чому ж тоді – і це кажуть самі росіяни – 31-шу дивізію ППО воєнно-космічєскіх сил, яка «захищає» окупований Крим, довелося посилити комплексами С-300В4 (це ті штуки, які в класифікації НАТО називаються «SA-23 Gladiator») від сухопутних військ?

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

9А83М TELAR – комбінована пускова установка і радар керування вогнем ЗРК С-300В4. До речі, ще у жовтні 2022 року росіяни заявляли, що одна зі С-300В4 їх сухопутних військ збила два українські літаки – Су-24 і супроводжуючий Су-27 – на відстані 217 км, а потім, у березні 2023 року, – ще один Су-27 на відстані 150 км. Усі вони використовують ракети 40N6.

Мда. Просте питання: навіщо розгортати спеціалізовану зброю для збиття балістичних ракет (С-300В4), якщо ATACMS так добре збиваються з С-400?

...і навіщо будувати «сонцезахисні укриття» на таких базах, як у Маринівці, якщо ні українські дрони, ні західна зброя їх не уразять?

Жоден із росіян, яких я випадково знаю, – як і жоден із закордонних пуддінголюбів, що люблять вихвалятися черговим успіхом С-400 – не зміг відповісти на це запитання. Продовжую перебувати в шоці.

…майже так само шоковані були росіяни, коли українці у ніч з 29 на 30 травня випустили вісім своїх протикорабельних ракет «Нептун» (які літають низько, але повільно – на відміну від ATACMS, які літають високо і швидко) й атакували декілька російських кораблів у районі Керчі. Повідомляється про пошкоджені пороми Avangard і Conroe Trader, потоплені лоцманський катер «Мечта» і два десантних катери, та ще два десантні катери – пошкоджені.

...і С-300В4 показав такі великі успіхи у боротьбі з українськими «Нептунами», що тієї ночі «збив усі вісім ATACMS»...

...це нагадує мені репортаж конашенкова про повітряно-морські баталії над островом Зміїний улітку 2022 року... Впевнений, ви всі пам’ятаєте цей бій, і як росіяни вийшли з нього із суперперемогою...

Це все, до речі, було на додачу до ще однієї російської загоризонтної РЛС, підбитої вранці 27 травня українськими дронами – цього разу була черга РЛС «воронеж-М» в районі орська.

...звісно, оскільки основне призначення таких радарів – виявлення та супроводження балістичних ракет, то усі можливі росіяни вже пояснили це «підготовкою США до масованого ядерного удару по росії». Не тим, що росія

напала на Україну, і що Україна ніколи б не атакувала ці радари, якби росія просто забралася геть... Ні. Для них також неважливо, що, як повідомлялося кілька днів тому, росіяни використовують ці радари для глушіння сигналів GPS та супутникового зв'язку в Україні, у тому числі StarLink... Або що ці радари можуть використовуватися для виявлення і відстеження літаків у повітрі над заходом України, і отже для Повітряних сил України доцільно позбутися їх, перш ніж вони фактично отримають будь-який західний F-16.

Ніт. Все це – ще одна велика змова Заходу з метою знищити росію. Ну, знаєте, бо сам-один святий пуддінг це не зробить...

Їдемо далі… на Луганському напрямку було декілька ударів ATACMS по різних цілях. І щонайменше один у Донецьку. Все це росіяни пояснювали «горінням трави», поки там не виявилася розбита російська ППО, а також що одна чи дві ракети знищили більшу частину паливних запасів групи «центр». Принаймні «місцеві росіяни» сильно скаржаться на брак пального і на те, що вони тепер змушені використовувати цивільні АЗС, щоб заправляти порожні баки свого транспорту...

Ох і поганці ці українці! Отримали декілька ATACMS і тепер луплять по російських складах по всій «новоросії»... очікуємо на реакцію Байдена-Блінкена-Саллівана...

Нарешті, раніше цього тижня уряд Швеції оголосив, що збирається надати Україні зброю та іншу допомогу на суму понад 1 мільярд євро. Цей пакет включає два літаки раннього попередження/спостереження Saab ACS.890.

Я швидко, але логічно отримав багато запитань типу «що ви про це думаєте?»...

Перша моя реакція була так: «Шведи там що, геть подуріли?»

Так, подуріли… зараз поясню.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

ACS.890… ЛДРВ. Шведська військова машина, яку я також знаю як Saab 340 Erieye. Турбогвинтовий бортовий літак раннього попередження на базі відремонтованого бізнес-джета S.100B. Їх усього було побудовано десь десяток.

Зауважте: «літак раннього попередження» – AEW. Не «літак раннього попередження та управління» – AEW&C. Щось типу «міні-літака раннього попередження».

Так, встановлений на Saab 340 радар Ericson PS-890 AESA – це досить потужна система. Однак, коли він розроблявся, для його повноцінної експлуатації потрібні були потужні комп'ютери та набагато більший блок живлення, ніж міг бути упакований у цей літак. Шведи не знайшли кращого рішення, ніж завантажувати радіолокаційні дані на наземну станцію, де вони потім оброблялися та використовувалися – для контролю і зв'язку. Тобто цей літак – буквально – є просто літаючим радаром: уся «контрольна та комунікаційна» частина місії здійснюється на землі. ...а якщо зв'язок між літаком і наземною станцією переривається... наприклад РЕБом… ну, ви розумієте, що я маю на увазі... хіба що ви з тих людей, яким конче потрібне свіже повітря і які вперто відмовляються визнати той факт, що так, росіяни можуть глушити і «такі штуки теж».

Не дивно, що деякі серйозні клієнти відмовилися від 340-х. Наприклад, греки були не дуже задоволені своїми двома і повернули їх, потім – Емірати. Пакистан і Саудівська Аравія замовили версію, встановлену на значно більшому літаку Saab 2000 (за іронією долі, деякі з пакистанських Saab 2000 AEW&C були підірвані їх власними талібами, яких вони підтримують, але це інша історія...).

Ну і нарешті китайці – так-так, Пекін навіть придбав був ліцензію на внутрішнє виробництво цієї системи. Але не будемо казати про це публічно, бо це може зашкодити репутації такої порядної компанії, як Ericson, і такої гордої нації, як Швеція. Так ось, китайці встановлювали радари Erieye (а також власні удосконалені їх варіанти) на місцеві версії середнього транспортного літака Ан-12. Ну бо тут достатньо місця для всього необхідного живлення, допоміжного обладнання та великого екіпажу. Вони називають це KJ-200, і воно служить вже десяток років...

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

ЛДРВ KJ-200 військово-повітряних сил народно-визвольної армії (тобто ВПС Китаю).

Але повернемося до Saab 340 AEW… Як я сказав, Erieye – це потужна система. Так, він «сліпий» спереду і ззаду (бо його антени можуть випромінювати та приймати лише збоку). Але це не так важливо, якщо літак розгорнутий правильно, ніби летить паралельно лінії фронту.

Erieye може розпізнавати цілі розміром з винищувач на відстані до 350 кілометрів (200+ морських миль), а кораблі – на відстані 300 кілометрів. Це можна порівняти з характеристиками російського А-50У. Він може одночасно вести 300 цілей та керувати шістьма власними перехоплювачами (що теж можна порівняти з А-50).

Однак сам літак, на борту якого стоїть Erieye, – Saab S.100B – повільний. Його крейсерська швидкість становить 300 км/год, а запас ходу – лише близько 2800 км (1700 миль). Це може бути норм, якщо ви достатньо багаті, щоб купити собі один такий і спокійно полетіти на Майорку або в якесь подібне місце. Але на війні...

Це означає, що він буде дуже вразливим до перехоплень російськими літаками, такими як МіГ-31 з ракетами великої дальності класу «повітря-повітря» Р-37. Бо МіГ-31, що летить зі швидкістю, наприклад, 2,2 Маха на висоті близько 15 тисяч метрів, може запустити R-37 по Erieye з висоти 7 тисяч, майже з-за меж радіусу дії радіолокатора, і останній реагуватиме на ракету R-37 з її 4-ма Махами дуже повільно – наприклад, спробує зануритися на низьку висоту.

Отже Повітряні сили України, швидше за все, максимум що зроблять, так це розгорнуть його у цілях протиповітряної оборони – тобто для виявлення і відстеження російських крилатих ракет і ударних БПЛА «Shahed» – над заходом України. Намагатися його експлуатувати десь східніше лінії Київ-Кривий Ріг... я б, скажімо так, не рекомендував.

Дійсно, вразливість Saab 340 AEW така, що другою моєю думкою після того, як я почув цю шведську заяву, була така: «О... тоді він має бути першим елементом іншого, ще більшого пакету зброї для України, який включатиме і JAS.39 Grippen і ракети «повітря-повітря» великої дальності Meteor».

Однак, судячи з того, як ідуть справи зараз, нічого такого не станеться. Повітряні сили України «глибоко здивовані» тим, як створюється їх перша ескадрилья F-16... і якщо від них залежить захист двох своїх Saab 340 від комбінації МіГ-31+R-37 або чогось типу ракет AIM-120C-7... я б теж, скажімо так, не рекомендував.

Підсумок: два шведські 340-ті, безперечно, «приємно мати», але... вони корисні лише для оборони заходу України.

(Моєму внутрішньому оптимісту хотілося б висловити надію, що ці два апарати, можливо, будуть свого роду «граючими тренерами» для українських Військово-повітряних сил, допоки вони не отримають... «щось набагато краще»... але я перестав мріяти про такий розвиток подій ще улітку 2022-го).

***

№ 2.865-1

Коронация Путина: историческая речь и ее значение для Украины. Юрий Романенко

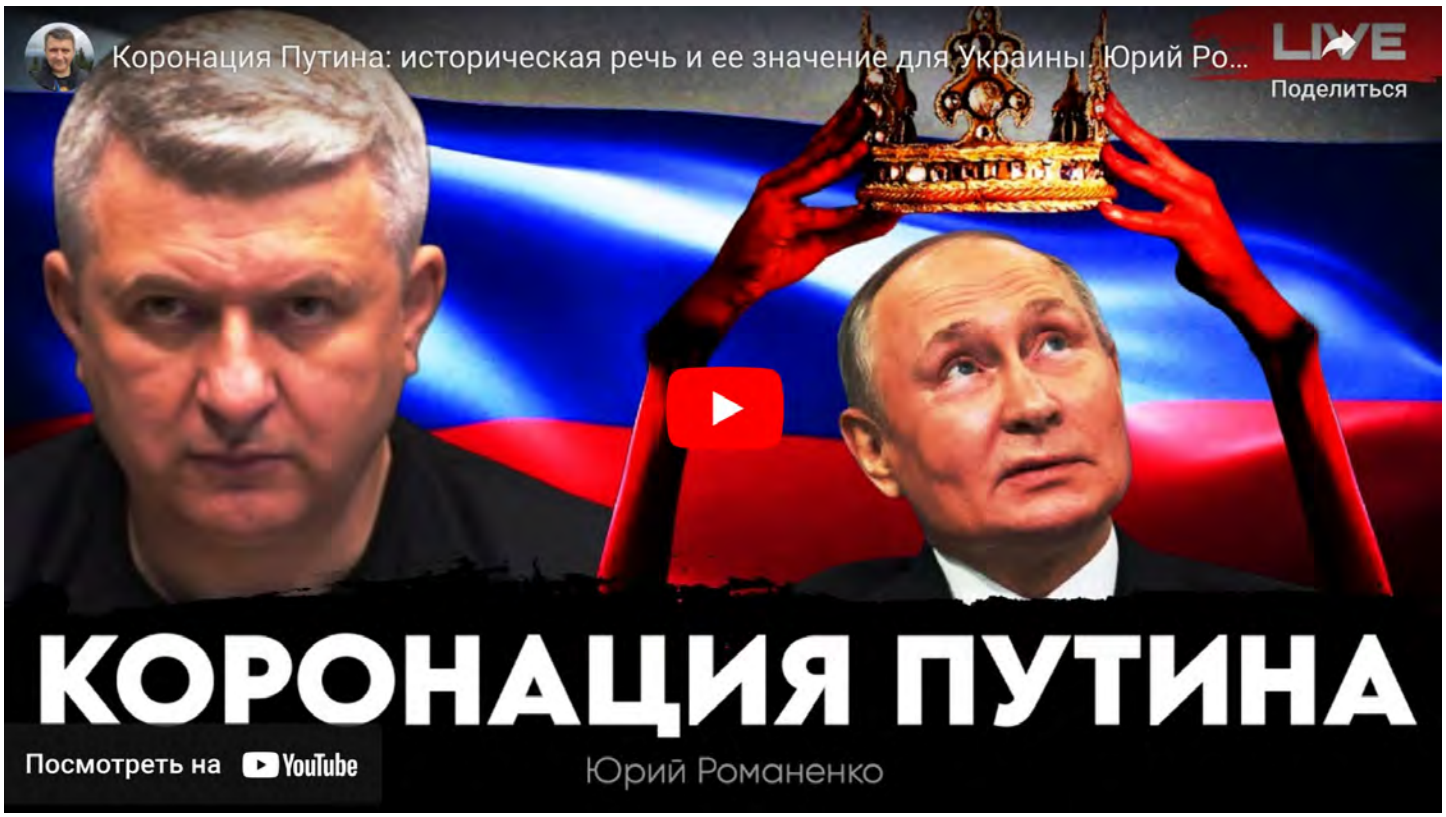

Видео

2024-05-09

ЮРИЙ РОМАНЕНКО, "ХВИЛЯ"

Разбор инаугурационной речи Путина:

— месседжи для россиян и всего мира

Прямая речь:

Начинаем моно-эфир, как и обещал, где разберу сегодняшнюю коронацию Путина. Именно коронацию, потому что все это напоминало помазание на царство. Все было обставлено с таким пафосом, что я согласен с Пастуховым, который сегодня написал: после этого представления, которое сегодня показали в Кремле, уже сложно будет что-то более грандиозное в современных условиях воссоздать. И поэтому дальше уже путь вниз. Тем более, что этот путь именно на низ и ориентирован.

Вся речь Путина, все посылы, которые сегодня были, касались истории, смерти.

Я бы так это сказал.

Его историческая речь - историческая в том плане, что она была об истории.

Перед нами выступал историк, который имеет огромные рычаги власти и ведет свою маниакальную битву за историю, в которой маниакально участвует население России, элиты, которые могут соглашаться или не соглашаться.

Но это Путина не интересует.

И, как следствие, они обречены играть в историческую миссию, во всяком случае, пока Путин будет жив.

Хотя вчера Соловей в очередной раз вышел с конспирологической версией, что на самом деле это двойник, и что "консенсус элит формируется".

Точнее говоря, инаугурация - это по поводу тактического консенсуса элит, который развяжет дорогу к еще большей борьбе элит, потому что кто-то из этой обоймы должен вылететь в условиях, когда ресурсная база, как шагреневая кожа, постепенно сжимается.

Я еще хотел парой едких комментариев от наших зрителей на основном канале поделиться.

> — Наши "медоеды" традиционно отжигают. Мое внимание остановилось на двух комментариях.

Людмила Ярошенко пишет:

— "Интересная дата - 7 мая 1875 года был подписан Петербургский договор. Япония получила права на Курильские острова (18 штук) в обмен на часть Сахалина. В следующем году будет 150 лет договору".

Наталья ***Устименко*** пишет:

— **"Сьогодні останній місячний день - це буквально найгірший час для інавгурації з астрологічної точки зору"**.

Насчет этого мы, может, еще мага Велиара позовем, чтобы растолковал, чтобы наши маги показали все эти сатанинские вещи.

Но сейчас мы почитаем с вами эту речь. Я выделю основные блоки, и вы поймете, почему ***Устименко***, как мне кажется, была права. Именно в этом плане.

Итак, читаем речь. Речь небольшая, но все акценты как раз очень хорошо видны.

Путин говорит:

— "В эти торжественные, ответственные минуты вступления на должность президента хочу сердечно поблагодарить граждан России во всех регионах нашей страны, жителей наших исторических земель, отстоявших право быть вместе с Родиной".

То есть, видите, он красную линию протягивает - необходимость закрепить в массовом сознании, что оккупация украинских земель логично увязана с тысячелетней, как они говорят, историей России. И поэтому происходит восстановление справедливости в их понимании. Так они смотрят.

Хочет поклониться. Поэтому идет поклон всем "СВОшникам", кто сражается за их отечество.

И ключевой акцент его внимания - в тексте присяги, как он говорит, сконцентрировано высочайшее предназначение главы государства:

— беречь Россию и служить нашему народу.

То есть он постоянно проводит эту идею, что

— Россия находится в опасности, со всех сторон окружена врагами, и это требует перенапряжения всех ресурсов, которые есть у России. И ради этого нужно положить на алтарь всё.

Но по ходу нужно же как-то «кинуть какую-то кость народу», потому что

— народ всегда выполнял функцию ресурса, который разбазаривался направо и налево, который кидался в топку этого исторического пафоса, с помощью которого они оправдывали экспансию.

То есть **вся речь - по поводу традиционной одной русской задачи:**

> **—** экспансии и движения к каким-то присущим только им понятиям справедливости, которые нужно постоянно восстанавливать, потому что постоянно есть какие-то враги - Великое княжество Литовское, Польша, тевтонцы, Япония, ханы с юга, Османская империя и так далее, которые всё время хотят поругать и изнасиловать эту идею экспансии во все стороны, являющуюся ключевой скрепой России.

И Путин уверяет, что, впредь, интересы и безопасность народа России будут для него превыше всего. Еще бы. Он апеллирует к тому, что на выборах его выбрали, и граждане подтвердили правильность курса страны.

И тут же проводит ниточку по поводу того, что вы правильно на меня сделали ставку, потому что мы сталкиваемся с серьезными испытаниями.

На самом деле,

> — если бы они эти испытания не начинали, не инициировали и не полезли в Украину, то ничего бы не произошло.

Но необходимо

> — создать картинку именно глобального клэша, глобального столкновения со страшными глобальными силами.

И, как я уже говорил, постоянно повторяются слова "история", "общие исторические цели", "решимость непреклонно отстаивать свой выбор".

То есть, это как стая гопников,

> — которые в этом сериале "Слово пацана". Они лезут на какой-то другой район. Возможно, они не правы, сбили там какую-то бабушку, какого-то дедушку, ограбили какую-то маму.

Но поскольку идет конкуренция с другими стаями гопников, то

> — вот эта формулировка "решимость непреклонно отстаивать свой выбор" - "мы пацаны, мы это сделали, и вот у нас такие ценности".

Дословная цитата: "Свободы, национальные интересы России".

И Путин говорит о приоритетах. Не всё зачитываю, чтобы не повторяться и быстренько пройтись по всем основным моментам.

Секундочку, сейчас посмотрю вопросы.

Сан-Диего, Лиссабон - вы молодцы.

Татьяна Дашкевич правильно заметила: "Вже не нацисти на першому місці, а історичні землі". Собственно говоря, это же комедия, трагикомедия. Она не требует какой-либо рациональной логики. Тут всегда лепились и будут лепиться, пока существует это государство-хищник, то, что позволяет тебе обосновать агрессию, нападение, геноцид и всё остальное, что они всегда в своей истории осуществляют. Поэтому никто уже не помнит про нацизм в этой истории. Всё это - по поводу истории. То, что он этому Карлсону-Такеру вбивал в голову на протяжении более чем часового интервью, здесь он просто в более сжатой форме повторяет. То есть человек зациклен на истории.

Кто-то пишет: "Робота людини, яка пише йому реч, стає все простішою і простішою". Она не совсем простая. Она кажется простой, но на самом деле важно вложить очень емкие и примитивные смыслы в очень маленькую речь для того, чтобы население вдохновилось. Причем население, которое по своей сути в значительной массе просто нигилистично.

Теперь идем дальше.

Итак, какие важные цели?

Прежде всего - ***народосбережение***.

Интересный новояз у них появился - "народосбережение". Ну да, если бросать в топку войны сотни тысяч людей, которые умирают пачками, то, наверное, надо задаться вопросом народосбережения. Но не в связи с выходом из войны.

Нет, это народосбережение

> — по поводу того, как культивировать, репродуцировать биологическую массу, которая необходима для такого типа политики.

Он говорит:

> — "Уверен, что поддержка многовековых семейных ценностей, традиций и впредь будет объединять общественные, религиозные объединения, политические партии, все уровни власти".

Ну, короче, домострой.

То есть вопрос времени, когда они вернутся к домострою, потому что, глядя на те инициативы, которые у них простреливают - по поводу запрета всяких либеральных веяний, отношения к сексуальным меньшинствам и просто сексуальной свободе, которая там еще где-то теплится в России, и заканчивая вот этой всей религиозной машиной, с помощью которой они собираются управлять россиянами.

То есть, в принципе, то, что ***Шевченко*** и ***Саварец*** у нас говорили на наших эфирах на протяжении полутора лет, отстаивая идею о том, что

— вся эта афера - задумка ФСБ по превращению России в большую Северную Корею, приобретает конкретные черты.

Где есть монарх, где есть домострой с попами, которые это вещают и которых делают всё более важным элементом жречества, имеющего некую монополию на формирование государственной идеологии.

И всё это для того, чтобы прикрыть вот этот **сословно-феодальный деспотизм**, который по сути составляет ядро современного российского государства.

Риторика:

— "Наше решение по развитию страны, регионов должны быть эффективными, справедливыми, повышать благосостояние".

Дальше:

— "Мы были и будем открыты к укреплению добрых отношений со всеми странами".

Вот пошло разворачивание дискурса относительно союзников.

Дальше он говорит по поводу многополярности:

— "Это одна из ключевых задач - построение многополярного мира".

Продолжает заигрывать с глобальным Югом, поскольку Запад не приехал на инаугурацию (по сути был представлен только несколькими послами, в том числе французским).

Но ключевой вопрос:

— как пригласить Запад на формирование вот этой "Ялты-2", о которой они мечтают?

При этом он продолжает играть на ресентименте десятков стран глобального Юга для того, чтобы попытаться из этого глобального прекариата или пролетариата сформировать коалицию, которая позволит осуществить то, что они себе задумали:

— убрать, скинуть гегемонию Запада, прежде всего США, и осуществить глобальную пролетарскую, сословно-феодальную революцию.

Но при этом он оставляет лазейку для торгов с Западом и говорит:

— "Мы не отказываемся от диалога с западными государствами. Выбор за ними: намерены ли они перекладывать вину и дальше пытаться сдержать развитие России?"

Хотя никогда так хорошо, как сегодня, Россия в своей истории не жила.

И живет она исключительно потому, что имела доступ на европейский рынок, который был для нее основным, премиальным, западным. Продавала газ, нефть.

И собственно это позволило сделать ту экономическую подушку при достаточно грамотной консервативной политике экономического блока, которая позволяла перераспределять эти доходы даже в условиях всех гигантских хищений, о которых мы знаем в современной России.

Опять-таки отсылаю к делу Тимура Иванова, замминистра обороны, которого сейчас распинают и из которого, похоже, началась зачистка значительной части российской элиты. То есть это не просто какое-то дело, не просто по поводу свержения, уменьшения влияния Шойгу либо его свержения.

Это по поводу борьбы внутри российской элиты и формирования новой устойчивой конструкции на базе нового элитного консенсуса, который скрепляется вот этой всей квазирелигиозной и исторической мутью, которую будут втюхивать несчастным россиянам.

И что он шлет Западу?

> — "Выбор за Западом: намерены ли страны Запада и дальше пытаться сдерживать развитие? Мы уже сказали, продолжать политику агрессии (смешно), не прекращающееся годами давление на нашу страну..."

Ну так давили, что скупили всю Лазурку и сотни миллиардов долларов заливали в казначейские бумаги США, и таким образом нещадно принижали Россию.

"Или же искать путь к сотрудничеству и миру?" Путем разрушения сотрудничества и мира.

"Повторю, - говорит Путин, - разговор, в том числе и по вопросам безопасности, стратегической стабильности, возможен".

То есть он говорит:

> — "Чуваки, мы форточку не закрываем, но не с позиции силы".

Ну то есть как бы.

> — "Но без всякого высокомерия, чванства, собственной исключительности, а только на равных, уважая интересы друг друга".

Самое смешное, что вся эта речь - как раз по поводу собственного чванства, высокомерия и собственной исключительности. И они это требуют от Запада.

— "Вместе с партнерами по евразийской интеграции (отсылка к Китаю и компании), с другими суверенными центрами развития мы продолжим работу по формированию многополярного миропорядка, равной, неделимой безопасности".

"В сложном мире, который меняется, мы должны быть самодостаточными, конкурентоспособными".

— Это отсылка к "крепости", про которую писал Караганов, способной нанести сокрушимый ядерный удар. Тем более что мы сейчас попытаемся попугать Запад и Украину ядерным ударом. И поэтому расчехлили тактические ядерные бомбы.

И соответственно, открывать для России, как он говорит, новые горизонты, "как уже не раз бывало в нашей истории". Ну то есть, наша песня хороша, начинай сначала.

Теперь посмотрим вопросы.

Алексей Милащенко спрашивает: "Есть ли в этой речи месседж для внешних акторов?"

— Как видите, как раз зачитываю.

В принципе, ничего особого. Давайте генерируйте вопросы, потому что пока плюс-минус ничего интересного.

"А вопрос - кто всё-таки инаугурировался?"

— Мы этого точно не знаем. Инаугурировался либо Путин, либо кто-то похожий на Путина.

Кстати, очень прикольный момент.

Я видел на одном из ресурсов, где они говорили о том, что Путин встретился с этим известным доктором (не помню фамилию). И они это по всем федеральным агентствам разослали. Доктор, который имеет какой-то общественный вес. И доктор сказал, что у Путина хорошее физическое состояние. Сказал это Путину. А Путин ответил: "Ну конечно же, мне нужно хорошее физическое состояние, потому что тут такие великие дела нужно творить".

То есть, смотрите, они на самом деле обыгрывают эту повестку, которую в том числе вчера Соловей в очередной раз закинул - что Путин где-то в холодильнике на Алтае лежит. По поводу того, что у него со здоровьем не всё хорошо. И соответственно, это должно подрывать какие-то настроения.

Но я задаюсь простым вопросом: как Соловей может всё это нести, находясь где-то в центре Москвы, не имея какой-то ФСБшной крыши?

— Потому что в противном случае ему бы уже давно голову оторвали. В России отрывают голову за лайк, за какой-то репостик. А тут человек на полном серьезе говорит с утра до вечера о том, что Путин умер.

Но опять-таки, это является отражением вот этой элитной борьбы, где используют в том числе таких спикеров для того, чтобы вбрасывать смыслы, которые позволяют манипулировать общественным мнением, слать какие-то сигналы и так далее.

Идем дальше.

"Хто може прийняти владу після Путіна?"

— Смотрите, мы будем это видеть по назначению правительства. Потому что ключевое сейчас - кто возглавит правительство. Мишустин? Или этот, прости Господи, сын Патрушева, Николая Патрушева? Или какие-то третьи фигуры? Это ключ тоже.

То есть в формате нового правительства мы увидим, какие группы влияния побеждают. Будет ли выкинута группа Шойгу полностью, как это произошло после смерти Сталина.

Кстати, я вот сейчас прочитал книгу Рубенштейна о том, как развивалась ситуация после смерти Сталина. И вот что здесь происходит сейчас, в каких-то аспектах напоминает ту грызню, которая шла между группами элит, когда вождь отдал концы и необходимо было переходить к решению вопросов, связанных с управлением и перехватом управления.

Поэтому всё это мы будем видеть.

— Я кстати книжку разберу отдельно, она заслуживает внимания. По-моему, Джошуа Рубенштейн.

Но самое главное, что в правительстве мы увидим, какой реально расклад во влиянии между различными группами элит будет зафиксирован. Это главное.

"Слушала Наки, он ссылался на статью конституции, сказал, что с сегодняшнего дня Путин не президент, а узурпатор, теперь легитимная цель". Смотрите, не имеет никакого значения, потому что **ключевое - это как будет выглядеть архитектура новой власти**.

Если допустим, Путин умер, как вот Соловей рассказывает, то после формирования нового консенсуса он, по логике, должен перестать быть нужным.

Как об этом говорил Володин: на нем держится современная Россия. И когда сложится эта архитектура, но опять-таки это на уровне допущения и грёбаной конспирологии, после того, как этот консенсус сложится, тогда можно будет, после его предъявления, запускать процесс выборов.

А если он не умер, я уверен, что с ним всё нормально, то скорее он будет просто формировать ту архитектуру власти, которая ему выгодна, в условиях его исторического момента, который для него под конец жизни стал смыслом.

— И ни о чем, кроме истории, он не думает. Мы видим это на примере тех шагов, которые он делает последние годы, включая войну и включая вот эту инаугурационную речь, в том числе.

"А в якому правовому полі будуть європейські політики, які можуть теоретично вести можливі переговори з Путіним, який технічно для ЄС визнаний нелегітимним? Чи на це не зважатимуть?"

Смотрите, во-первых, на подходе выборы в Европарламент. И соответственно, выборы в Европарламент могут поменять это решение, потому что оно же принималось тем составом, который сегодня. А в новом составе будут другие люди.

Но во-вторых, Европа будет смотреть на устойчивость Украины, на устойчивость США, даже позже. И соответственно, на устойчивость России сквозь призму устойчивости США, с ответом, как быть, потому что сегодня главный ограничитель в их диалоге с Россией - это Соединенные Штаты Америки. Вот и всё.

"Юрій, скажіть, що Ви знаєте стосовно лінії оборони". Не тема разговора, и не буду этого поднимать. Отдельно потом поговорим.

"Юра, чи є *шанс на поворот у Зеленського*? Чи він здатний до змін?"

— *Я думаю, що ні*. То есть, всё, в моём понимании, это уже невозможно. То, что говорил Хомяк в ноябре 21-го года, когда говорили о психотипе.

"Юрий, переговоры всё ещё реальны под конец 24, начало 25-го года, учитывая такую риторику?"

— Так это, конечно, реально. Он же говорит о форточке открытой для переговоров. Просто переговорная рамка будет формироваться по итогам наступления России летом этого 2024 года. Всё. Поэтому, собственно, об этом и говорили.

"А ***наш Володька*** **- фігура номінальна чи реальна**?"

— Реально, конечно. Он рулит всем. Я уже об этом тоже говорил. Это **большое заблуждение думать, что здесь рулят какие-то кланы**. Как раз очень даже реально.

"Что там Кадыров разошелся за Харьков, Одесса?"

— Ну они всё время это поют. Поэтому, в принципе, какая разница, что вони там поют.

"Давно не було спільного ефіру Хомяка та Арестовича."

— Подумаем, может быть и сделаем, но не на ближайшую неделю точно. Хотя, может, в ближайшую неделю поговорим. В пятницу мы должны делать эфир с Арестовичем.

На этом заканчивать, потому что я обещал, что я недолго буду, а уже 42 минуты.

Смотрите, мы разберем это, ещё продолжим разбирать. И психологов позовём, и с Савраматом, и со всеми остальными ребятами нашими. Поэтому это не окончательно, это такой, по верхам я быстренько пробежался, как оно выглядит.

Плюс будет уже правительство. Я думаю, они в ближайшие дни сформируют. Плюс, я думаю, что в ближайшие дни и недели они начнут бить по нам.

Поэтому что тут говорить? Готовимся к сложным временам.

"Юра, вы знали, что война будет ещё в 2006 году. Когда будет её конец в данном контексте, большой, глобальной?"

— Я думаю, к 30-му, может быть даже позже, около 30-го года, плюс-минус. Я думаю, что не раньше.

"А наш сюжет?"

— Я думаю, что более быстрый у **нас будет отскок в ближайший год, потому что вряд ли мы больше потянем**.

На этом заканчиваем.

***

№ 2.865-2

Инаугурационная речь Владимира Путина. Полный текст

В РОССИИ 12:28, 7 мая 2024

Москва. 7 мая. INTERFAX.RU - Владимир Путин официально вступил в должность президента Российской Федерации. Приводим полный текст его инаугурационной речи.

***

В.Путин: Уважаемые граждане России!

Дамы и господа!

Дорогие друзья!

В эти торжественные и ответственные минуты вступления в должность Президента хочу сердечно поблагодарить граждан России во всех регионах нашей страны, жителей наших исторических земель, отстоявших право быть вместе с Родиной.

Хочу поклониться нашим **героям, участникам специальной военной операции, всем, кто сражается за Отечество**.

Ещё раз благодарю вас за оказанное мне доверие и поддержку и сейчас обращаюсь к каждому гражданину России.

Только что произнёс слова президентской присяги. В её тексте сконцентрирована суть высочайшего предназначения главы государства – **беречь Россию и служить нашему народу**.

Понимаю, что это огромная честь, обязанность и священный долг. Именно это определяло смысл и содержание моей работы в предыдущие годы. Заверяю вас, что и впредь **интересы, безопасность народа России будут для меня превыше всего**.

Консолидированная воля миллионов людей – это колоссальная сила, свидетельство нашей общей, твёрдой уверенности, что **судьбу России мы будем определять сами** и только сами ради сегодняшних и будущих поколений.

Вы, граждане России, **подтвердили правильность курса** страны. Это имеет огромное значение именно сейчас, когда мы столкнулись с серьёзными испытаниями. Вижу в этом глубокое понимание наших общих исторических целей, решимость непреклонно **отстаивать свой выбор, свои ценности, свободу и национальные интересы** России.

Уверен, мы достойно пройдём через этот трудный, рубежный период, станем ещё сильнее и обязательно реализуем долгосрочные планы и масштабные проекты, направленные на достижение целей развития.

А это, прежде всего, **народосбережение**. Уверен, что поддержка многовековых семейных ценностей, традиций и впредь будет объединять общественные и религиозные объединения, политические партии, все уровни власти.

Наши решения по развитию страны и регионов должны быть эффективными и справедливыми, повышать благосостояние, качество жизни российских семей.

Мы были и будем **открыты к укреплению добрых отношений со всеми странами**, которые видят в России надёжного и честного партнёра. И это действительно мировое большинство.

Мы не отказываемся от диалога с западными государствами. Выбор за ними:

> — намерены ли они и дальше пытаться **сдерживать развитие России, продолжать политику агрессии, непрекращающегося годами давления** на нашу страну или же искать путь к сотрудничеству и миру.

Повторю: разговор, в том числе по вопросам безопасности, стратегической стабильности возможен. Но не с позиции силы, без всякого высокомерия, чванства и собственной исключительности, а только на равных, уважая интересы друг друга.

Вместе с партнёрами по евразийской интеграции, с другими суверенными центрами развития мы продолжим работу по формированию **многополярного миропорядка, равной и неделимой системы безопасности**.

В сложном мире, который стремительно меняется, мы должны быть самодостаточными и конкурентоспособными, открывать для России новые горизонты как уже не раз бывало в нашей истории.

Но нам важно помнить и её уроки, **не забывать о трагической цене внутренних смут и потрясений**.

Поэтому наша **государственная и общественно-политическая система должна быть прочной и абсолютно устойчивой к любым вызовам и угрозам**, обеспечивать поступательность и стабильность развития, единство и независимость страны.

При этом стабильность не означает косность. Наша государственная, общественная система должна быть гибкой, создавать условия для обновления и движения вперёд.

Мы видим, как изменилась атмосфера в обществе, как высоко ценятся сегодня надёжность, взаимная ответственность, искренность, порядочность, благородство и мужество. Сделаю всё, чтобы люди, которые проявили свои лучшие человеческие и профессиональные качества, делом доказали верность Отечеству, выходили на ведущие позиции в государственном управлении, в экономике, во всех сферах.

Мы должны обеспечить надёжную преемственность в развитии страны на десятилетия вперёд, вырастить и воспитать молодые поколения, которые будут укреплять могущество России, развивать нашу государственность, в основе которой – межнациональное согласие, сбережение традиций всех народов, живущих в России, стране-цивилизации, объединённой русским языком и нашей многонациональной культурой.

Дорогие друзья!

Буду делать всё необходимое, всё, что в моих силах, чтобы оправдать ваше доверие, использовать для этого все полномочия главы государства, которые закреплены в Конституции. При этом подчеркну: результаты этой работы в решающей степени зависят от нашего единства и сплочённости, от общего стремления приносить пользу Отечеству, защищать его, трудиться с полной отдачей.

Сегодня, по сути, **мы держим ответ перед нашей тысячелетней историей и нашими предками**. Они брали, казалось бы, недоступные высоты, потому что на первое место всегда ставили Родину, знали, что достичь по-настоящему больших целей можно только вместе со своей страной и со своим народом, и **создали мировую державу**, наше Отечество, **добились таких триумфов**, которые вдохновляют нас и сегодня.

Мы уверенно смотрим вперёд, планируем своё будущее, намечаем и уже реализуем новые проекты и программы, которые призваны сделать **наше развитие ещё более динамичным, еще более мощным**.

Мы единый и великий народ и вместе преодолеем все преграды, воплотим в жизнь всё задуманное. Вместе победим!

***

№ 2.865-3

Путін – нелегітимний президент, диктатор і Злочинець

2024-05-07

АЛЕКСАНДР ЛЕВЧЕНКО, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Відсутність реакції може створити для Путіна та його оточення ілюзію безкарності

7 травня відбулася “інавгурація” Путіна після псевдовиборів у березні 2024 року. Путін є диктатором та узурпатором президентських повноважень. Путінська диктатура керує Росією майже чверть століття. За цей час була неодноразово порушена та змінена конституція, аби лиш зберегти владу однієї людини.

Сучасна Росія - тоталітарна держава, в якій знищена опозиція, систематично порушуються права людини, відсутні незалежні медіа. За таких умов в Росії неможливі альтернативні вибори. Усім зрозуміло, що вибори 2024 року були сфальсифіковані. Математичний аналіз оголошених результатів не підтверджує перемогу Путіна.

Крім того, не ясно, чи переміг Путін чи один із трьох його двійників, а може й усі разом, тоді віддані за главу Кремля голоси росіян треба ділити на чотири. Міжнародна спільнота повинна нарешті показати Путіну його місце як нелегітимного узурпатора. Перебування Путіна при владі гарантує продовження війни, процвітання корупції, безправ'я росіян, демографічну кризу, безкарність репресивного апарату, міжнародну ізоляцію.

Вибори були проведені з численними порушеннями та відсутністю контролю з боку моніторингової місії ОБСЄ, тому їх результат не може бути визнаний. Зважаючи на тотальну цензуру та відсутність свободи слова, в РФ неможливо забезпечити рівність змагальності кандидатів у президенти. Відсутня практика об'єктивного та незалежного контролю міжнародних спостерігачів за організацією виборчого процесу та перебігом голосування.

Російська Конституція не передбачала можливості для третього (де-факто – п'ятого) президентського мандату, що не завадило Путіну внести необхідні

для чергового терміну зміни. Їх характер піддає сумніву можливість визнання Путіна легітимним президентом РФ після закінчення терміну його повноважень, отриманих у 2018 році. Керівництво РФ, побоюючись конкуренції, знищило опозицію та альтернативних сильних лідерів. Кремль зняв із виборів навіть «свого опозиційного» кандидата Б.Надєждіна, миротворча та антивоєнна риторика якого отримала несподівано високу підтримку серед росіян та могла створити реальну загрозу владі В.Путіна.

Режим не цурається гангстерських методів і фізично усуває політичних опонентів. В 2015 році вбито Бориса Нємцова, в 2024-му Олексія Навального, що стало сигналом до початку великого терору.

Починаючи з 2014 р., РФ проводить незаконні референдуми та вибори на тимчасово окупованих територіях України – території Криму, частинах Донецької, Луганської областей України, а з 2022 року – на території Херсонської та Запорізької областей України. Це порушує норми міжнародного права, суверенітет та територіальну цілісність України. Жодний виборний орган або виборна посада Російської Федерації, які обираються на захопленій українській території, не можуть бути визнані легітимними.

Висновок Венеціанської комісії від 2019 року про нелегітимність виборів депутатів до державної думи РФ, що відбулися на тимчасово окупованих територіях України у 2016 році, продемонстрував рішуче засудження міжнародним співтовариством незаконних та злочинних дій Росії. Ще до президентських виборів у Росії у березні 2024 року, деякі західні політики вже закликали світову спільноту не визнавати легітимність Путіна як наступного президента РФ. 17 квітня 2024 р. резолюція ПАРЄ «Смерть Олексія Навального та необхідність протистояти тоталітарному режиму Путіна та його війні проти демократії» зафіксувала положення про визнання правління Путіна диктатурою, а також невизнання його легітимності як президента Росії.

Кремль планує використати інавгурацію для демонстрації подолання міжнародної ізоляції Путіна та визнання його «легітимності» міжнародною спільнотою. В.Путін дуже зацікавлений у максимальному залученні до його інавгурації лідерів іноземних країн та керівників міжнародних організацій. Тим самим він сподівається підтвердити свою легітимність та продемонструвати «підтримку» дій щодо продовження війни проти України.

Реалізувати подібні плани Кремлю не вдасться, оскільки путінська Росія вже стала «токсичною» для іноземних лідерів і має підтримку лише серед подібних країн-парій. Кремль не приховує, що намагається відновити сфери впливу у межах СРСР, тому Захід має визначитися зі стратегією взаємодії з Росією.

Відсутність реакції може створити для Путіна та його оточення ілюзію безкарності. Під загрозу російській агресії підпадає не лише Європа, а й

частина Азії, а також увесь пострадянський постсоціалістичний простір. Режими «осі зла» спостерігають за міжнародною реакцією на дії Росії, і в разі безкарності, як Москва, так і її «союзники» можуть активізувати деструктивні дії, спрямовані на інші регіони світу. Така позиція створює реальні загрози глобальній безпеці та негативно впливає на соціально-політичний та економічний ландшафт країн Глобального Півдня та пострадянського простору.

Путін і його оточення свідомо та регулярно вдаються до безвідповідального шантажу ядерною війною та глобальною катастрофою для країн ЄС. Подальша консервація агресивного та реваншистського путінського режиму становить безпрецедентний виклик Європі та іншим регіонам світу, які можуть стати об'єктами російської агресії. Тому тільки повний демонтаж путінського режиму дасть росіянам надію на нормальне життя та шанс на побудову Росії майбутнього.

***

№ 2.866

Майбутнє Європи вирішується в урнах для голосування, але існування визначається в Україні

Le Drian et Yermak: «Le visage de l'Europe se décide dans les urnes, son existence se joue en Ukraine»

Par Jean-Yves Le Drian et Andriy Yermak

Publié hier à 20:27

Copier le lien

Jean-Yves Le Drian et Andriy Yermak. *Fabien Clairefond*

2024-05-30

Андрій Єрмак Жан-Ів Ле Дріан

Від редакції:

> — Спільна колонка Жана-Іва Ле Дріана (*колишнього міністра оборони та закордонних справ Франції*), Валері Аєр (*президентки комітету підтримки «Потреба в Європі»*) і Андрія Єрмака (*голови Офісу Президента України*), яка вийшла у французькому виданні Le Figaro. Публікуємо її переклад.

***

Напередодні європейських виборів для Європи життєво важливо, **щоб почули її рішучість забезпечити перемогу України**, стверджують колишній міністр закордонних справ Франції та керівник Офісу Володимира Зеленського у спільній статті.

Нищення — ось про що говорить і що робить Путін. Це не просто словесні погрози, це насправді екзистенційна загроза, яку Путін створює не лише для України, але й для Європи.

Саме в Україні він найповніше розгорнув задум своєї нищівної міці. Саме в Україні ми маємо зупинити його, не вводячи себе в оману щодо природи розпочатої ним війни. Хижа, загарбницька, спрямована на реалізацію націоналістичних інтересів, це війна заради експансії, що не зупиниться на Україні. Це війна без обмежень, яка живиться та об’єднується з усім варварством світу, від Сирії до Ірану, з якими Росія обмінюється технологіями та зброєю, розробляючи спільні засоби обходу санкцій та узгоджені дії, спрямовані на дестабілізацію західного світу. Трикутник, що об'єднує Росію, Північну Корею та Іран, уже зв'язує європейський, близькосхідний та азійський театри. Поряд із Путіним вишикувалася когорта диктаторів, готових кинути виклик міжнародному порядку в усіх його принципах і зруйнувати мир у будь-якій точці земної кулі.

Зрештою, Росія не обмежиться в насильстві своїми сусідами. Цілями стануть усі, хто виступає проти її експансії. Про це свідчать гібридні атаки, здійснені проти країн ЄС, і насамперед Франції, що стала жертвою кібератак, організованих російським урядом. Це ті самі гібридні методи, що поєднують кампанії дезінформації, хакерство й медіаманіпуляції, які передували агресії проти України, ще до анексії Криму. Про це також свідчить зростання напруженості в Африці, головним чином у країнах, історично пов’язаних із Францією, що, вочевидь, не випадковість. Конфлікти множаться в усьому світі, від Ефіопії до Близького Сходу, і Росія отримує зиск навіть від тих війн, які не розпалює безпосередньо.

У час, коли європейці готуються обрати своїх представників до ***Європарламенту***, важливо пам'ятати, що

> — доля Європи, яка вирішуватиметься на цих виборах, також уже розігрується на її кордонах, на українській землі.

Підтримка України в боротьбі з російським загарбником

> — це не лише питання географічної відповідності та вірності історичному проєкту Євросоюзу.
>
> — Це питання, життєво важливе для самих європейців.

Розуміючи, що на карту поставлено майбутнє Європи, **вони повинні сьогодні усвідомити очевидне: саме Європа тепер під загрозою.**

Європе́йський парла́мент, скор. **Європарла́мент** (англ. *European Parliament*) — законодавчий орган Європейського Союзу, що обирається прямим голосуванням громадянами Європейського Союзу. Спільно з Радою Європейського Союзу і Європейською комісією парламент виконує законодавчі функції в ЄС і вважається одним з найбільш потужних законодавчих органів у світі.[2] Нині парламент складається з 705 членів і 1 голови, які представляють найбільший міжнаціональний демократичний електорат у світі (500 мільйонів виборців у 2013 році).[3][4]

Починаючи з 1979 року, вибори проводяться кожні п'ять років, тим не менш, з того часу явка на виборах почала падати, а 1999 року впала нижче, ніж 50 %. 2009 року явка склала 43 %, починаючи з 90 % у Люксембурзі та Бельгії до 20 % у Словаччині. Явка виборців була нижчою 50 % у 18 з 27 держав-членів.[4]

Хоча парламент має такий обсяг законодавчої влади, який Рада і Комісія не має, він формально не має права законодавчої ініціативи, на кшталт більшості національних парламентів.[5] Парламент — «перша інституція» ЄС (першим згадується в договорах), і розділяє законодавчі та бюджетні повноваження з Радою (за винятком деяких випадків, коли застосовуються спеціальні законодавчі процедури). Він також розділяє контроль над бюджетом. Зрештою, Європейська комісія, виконавчий орган ЄС, підзвітний парламенту. Зокрема, парламент обирає голову Комісії та затверджує чи відкидає призначення комісії в цілому. Також парламент, ухваливши резолюцію, може змусити Комісію піти у відставку.

Останні всесоюзні вибори відбулись 2019 року (а перед цим у 2014). 18 січня 2022 року головою Європарламенту обрали Роберту Мецолу. Європарламент засідає в трьох місцях: Брюссель (Бельгія), Люксембург, Страсбург (Франція). Пленарні засідання проходять у Страсбурзі і Брюсселі, у той час, як Люксембург є домом для адміністративних офісів. Засідання Комітету проводяться також у Брюсселі.[6]

Чого прагне Україна? Миру і справедливості. Ні більше, ні менше.

Також союзники України **мають** заявити про себе твердо, без зволікань і без нерішучості. І голос європейців **має бути** максимально чітким і рішучим.

Майже рік тому, у липні 2023 року, *у Вільнюсі члени НАТО посилили підтримку України*, а держави G7 оприлюднили спільну заяву в тому ж руслі.

Багато країн тоді підписали угоди про співпрацю, спрямовані на посилення обороноздатності України; надходить обіцяна техніка, за що Україна безмежно вдячна своїм союзникам.

Ця підтримка вкрай важлива для українських воїнів, які з великою мужністю протистоять варварській навалі ціною багатьох життів і невимовних ***страждань***.

1) — Завдання сьогодні полягає не лише в тому, щоб допомогти їм втриматися. Воно не зводиться до того, щоб надіслати їм зброю та боєприпаси.

2) — Також необхідно підтвердити, що Європа не дозволить ані Росії перемогти, ані Україні зникнути. Рішучість європейців — найкраща зброя проти Путіна.

16 лютого цього року Франція однією з перших країн Європи та цілого світу підписала з Україною угоду про співпрацю у сфері безпеки та оборони. Ця угода відображає підтримку, яку французький народ надає українській справі через голоси своїх представників в Асамблеї та Сенаті. Ми можемо лише вітати якість і демократичний дух обміну думками, якими були позначені дебати про цю угоду. Вона також відображає відданість виваженого та відповідального президента, який усвідомив нагальність реакції на загрозу, яку Росія становить для майбутнього континенту.

— Вирішивши збільшити та прискорити допомогу, Франція дала новий поштовх міжнародній військовій підтримці України.

Тепер це зобов'язання має надихнути решту європейців і підштовхнути їх приєднатися до цієї Франції, яка очолює «коаліцію рішучих».

26 лютого 2024 Емманюель ***Макрон*** скликав у Парижі міжнародну конференцію, щоб визначити пріоритети матеріально-технічної, військової та фінансової підтримки України.

Але **маємо піти далі**.

Нагальність ситуації вимагає насамперед додаткових інвестицій у безпеку по всій Європі. Ми усвідомлюємо, що для цього потрібно з погляду політичної волі та фінансових зусиль; країни повинні заохочувати промисловість виробляти більше для своїх власних потреб і підтримки української армії.

І, оскільки **Україна прагне миру, а Росія розуміє лише позицію сили**,

1) — **НАТО має надіслати чітке запрошення Україні**.

2) — Негайне запрошення України є важливим кроком до зміцнення безпеки всієї Європи та євроатлантичного простору в цілому.

Франція на чолі європейських союзників повинна виступати за інтеграцію України в систему євроатлантичної безпеки.

Президент ***Зеленський*** нагадав про характеристики миру, укоріненого в міжнародному праві й одночасно заснованого на Статуті ООН.

— Його дорожня карта гарантуватиме безпеку України та світу, коли зникне загроза, якою є нинішній російський режим і його заявлені цілі.

Глобальний саміт миру для України, який відбудеться 15-16 червня у Швейцарії, стане кроком до імплементації цих мирних ініціатив.

— Ми вітаємо рішення президента Французької Республіки взяти участь у цьому заході. Адже як він зазначив, Європа і світ будуть під загрозою доти, доки Україна боротиметься за свій суверенітет.

Ось чому ми вважаємо, що **голосування 9 червня 2024** в усьому Європейському Союзі має вирішальне значення, як ніколи в історії.

Життєво **важливо, щоб Європа продемонструвала свою рішучість гарантувати перемогу України**.

Андрій Єрмак, *Керівник Офісу Президента України*

Жан-Ів Ле Дріан

***

№ 2.867

ZN,UA

ЧИ ВИКОНУЮТЬ БАНКИ СВОЮ ОСНОВНУ ФУНКЦІЮ?

2024-05-31

Богдан Данилишин, академік НАН України, ексголова Ради НБУ

У традиційному розумінні, фінансовий посередник — це ринковий суб'єкт: комерційний банк, інвестиційний банк, взаємний фонд, що діє як зв’язувальна ланка між двома сторонами фінансової чи інвестиційної операції, допомагаючи їм досягати їхніх цілей. Фінансові посередники переміщують кошти від власників заощаджень до потенційних інвесторів, які мають потреби в капіталі, та виступають ключовим фактором зростання в економіці. Власне, фінансове посередництво допомагає створювати ефективні ринки і знижувати витрати на ведення бізнесу.

На жаль, в економіці України фінансове посередництво залишається нерозвиненим, що гальмує процес трансформації наявних заощаджень у інвестиції. Частка банківських кредитів у структурі джерел фінансування

інвестицій та обігових коштів українських підприємств становить менш як 3%, рівень працюючих кредитів не перевищує 10% ВВП.

За останні десять років українські банки перетворилися із типових ринкових структур на реципієнтів державних коштів.

У 2013 році частка кредитів у структурі банківських активів перевищувала 60%, а в 2024-му вона знизилася до 30%. Натомість частка вкладень банків у державні фінансові інструменти (ОВДП уряду та депозитні сертифікати НБУ) зросла з 6,5% у загальних активах 2013 року до близько 40% — 2024-го (див. рис. 1).

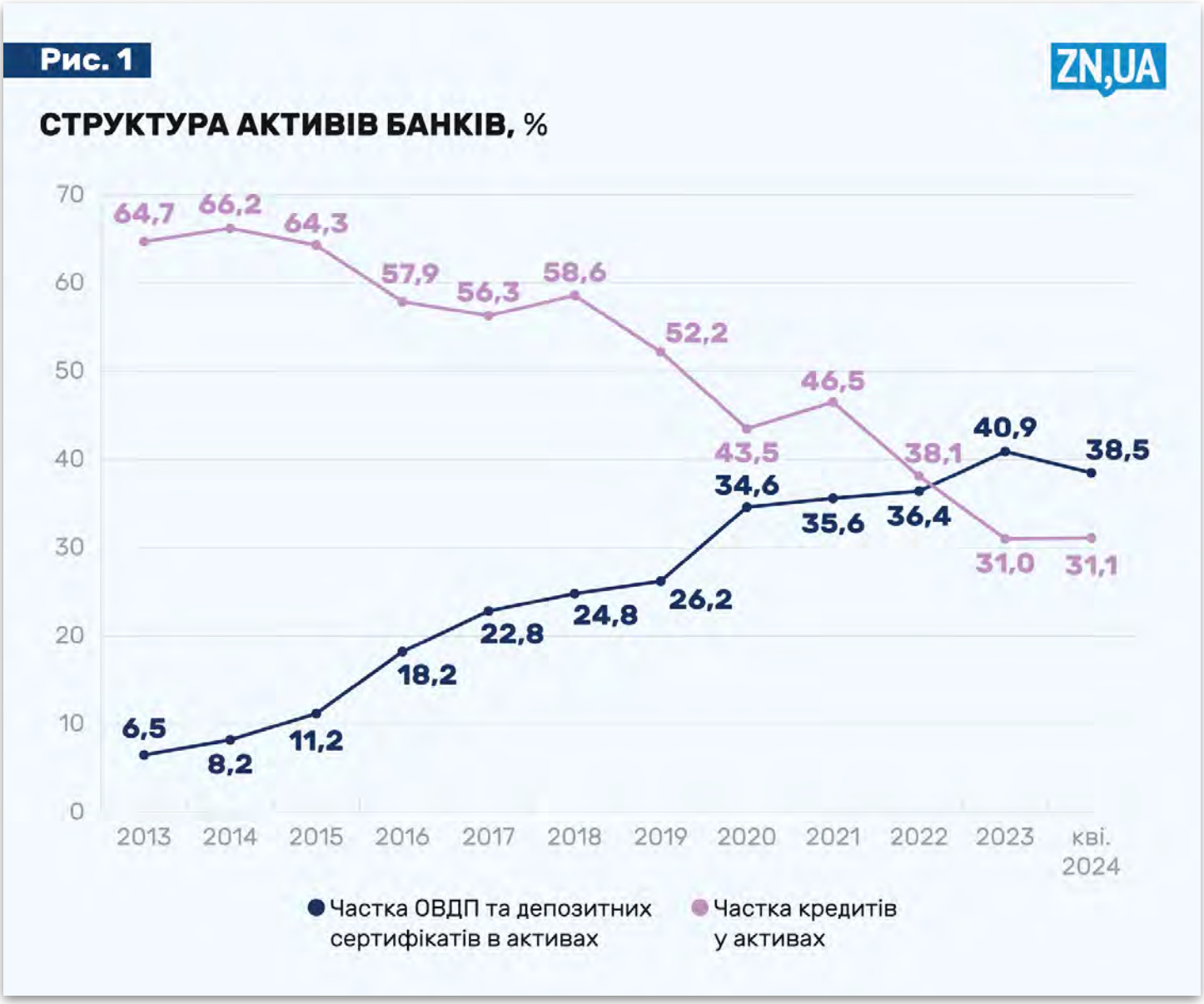

Піком деформацій у роботі банківської системи стали роки повномасштабного вторгнення Росії. 2023 року відбулася історична зміна в структурі активів банківської системи — вперше за часів незалежності частка кредитів упала нижче частки державних фінансових інструментів.

Слід констатувати, що наразі банківська система — одна з найбільш субсидованих державою сфер національної економіки. І саме державна

підтримка в різних її формах (ОВДП, депозитні сертифікати, пільгові кредити) забезпечує рекордну стійкість, ліквідність і прибутковість банківської системи, якою так полюбляє пишатися НБУ. Річний прибуток до оподаткування банків 2023 року сягнув понад 160 млрд грн, а Міністерство фінансів змушене було навіть запровадити спеціальний податок на надприбутки банків за ставкою 50%.

Деформації в структурі активів відбуваються насамперед унаслідок неадекватно високої дохідності вкладень банків в облігації уряду та депозитні сертифікати НБУ. На сьогодні ставка за тримісячними депозитними сертифікатами НБУ становить 16,5% річних, що уп'ятеро перевищує річний темп інфляції.

З 2018 року середня процентна ставка нових розміщень ОВДП майже збігалася із середньою ставкою гривневих бізнес-кредитів, а в окремі періоди — навіть перевищувала її (див. рис. 2).

Формування прибутків банків відбувається при зниженні рівня їхнього фінансового посередництва. Вже за роки війни рівень банківського кредитування скоротився з 15% ВВП до 10% ВВП за працюючими кредитами.

При цьому процентна маржа банків між ставками за новими кредитами та новими депозитами сягає гігантських розмірів — 11,7 п.п. у квітні 2024 року. Це в чотири рази перевищує інфляцію.

Процентна маржа українських банків залишається не тільки рекордно високою, вона ще й продовжує розширюватися, попри зменшення частки проблемних кредитів у банківських портфелях, що є алогічним (див. рис. 3).

В умовах високої процентної маржі відбувається подвійний трансфер ресурсів з економіки на користь банків — власники заощаджень недоотримують процентів за вкладами, а позичальники та інвестори сплачують завищені процентні платежі за банківськими позиками.

Така «парадоксальна ситуація» стала результатом масштабного субсидування банків державою і зловживання банками своєю ринковою владою. Наявність структурних дисбалансів усередині банківської системи не дає їй можливості функціонувати як здоровий інститут фінансового посередництва.

Домінантну складову банківської прибутковості формують безризикові інструменти розміщення ліквідних коштів у центральному банку, процентні ставки яких визначаються директивно, а не відповідно до кон'юнктури ринків. 2023 року НБУ витратив 91 млрд грн, а 2022-го — 41 млрд грн на сплату процентів банкам за депозитними сертифікатами.

Джерелом для виплати цих коштів є поточні процентні доходи НБУ, основну частину яких становлять проценти за ОВДП уряду (121 млрд грн за фактом 2023 року). Таким чином, масштабні виплати на користь банків були профінансовані коштами державного бюджету України (тобто коштами платників податків і зовнішніх донорів).

НБУ стверджує, що

— надвисока облікова ставка і значні виплати процентних доходів банкам за депсертифікатами — це та **ціна, яку має заплатити суспільство за збереження цінової та валютної стабільності**.

Однак

— ця заява не підтверджується ні здоровою логікою, ні даними фактичної статистики.

Незрозуміло, до яких позитивних наслідків може призвести відсоткова політика центрального банку, що ігнорує критичний стан і прибутковість реального сектора, а натомість ґрунтується на штучних виплатах держави за депозитними сертифікатами.

Від початку реалізації «політики приваблення гривневих активів» (з червня 2022 року) і по березень 2024-го в банківську систему надійшло 2,6 трлн грн переважно у результаті фінансування фіскального дефіциту за рахунок коштів міжнародної допомоги.

Однак банки за цей же період залучили лише 230 млрд грн строкових гривневих вкладів бізнесу і населення (нетто-приріст). При цьому у вкладах населення осіло лише 107 млрд грн (менш як 5%). Переважну частину нової гривневої ліквідності суб'єкти економіки (бізнес і населення) конвертували в іноземну валюту — 71% гривневих коштів, або 1,8 трлн грн. Зараз більша частина конвертованих в іноземну валюту коштів перебуває у формі готівкової валюти поза банками, яка з початку реалізації «політики приваблення гривневих активів» зросла на 27 млрд дол. США.

Ефекти від політики «приваблення гривневих активів» (+107 млрд грн) за масштабами були абсолютно мізерними порівняно як з обсягами гривневої емісії (2,6 трлн грн з червня 2022 року по березень 2024-го), так і зі структурним дефіцитом платіжного балансу (60,3 млрд дол. з червня 2022 року по березень 2024-го) (див. рис. 4).

Рис. 4

ZN.UA

РОЗПОДІЛ ПРИРОСТУ ГРИВНЕВИХ КОШТІВ В ЕКОНОМІЦІ З ПОЧАТКУ РЕАЛІЗАЦІЇ "ПОЛІТИКИ ПРИВАБЛЕННЯ ГРИВНЕВИХ АКТИВІВ" (З ЧЕРВНЯ 2022 Р. ПО БЕРЕЗЕНЬ 2024 Р.), %

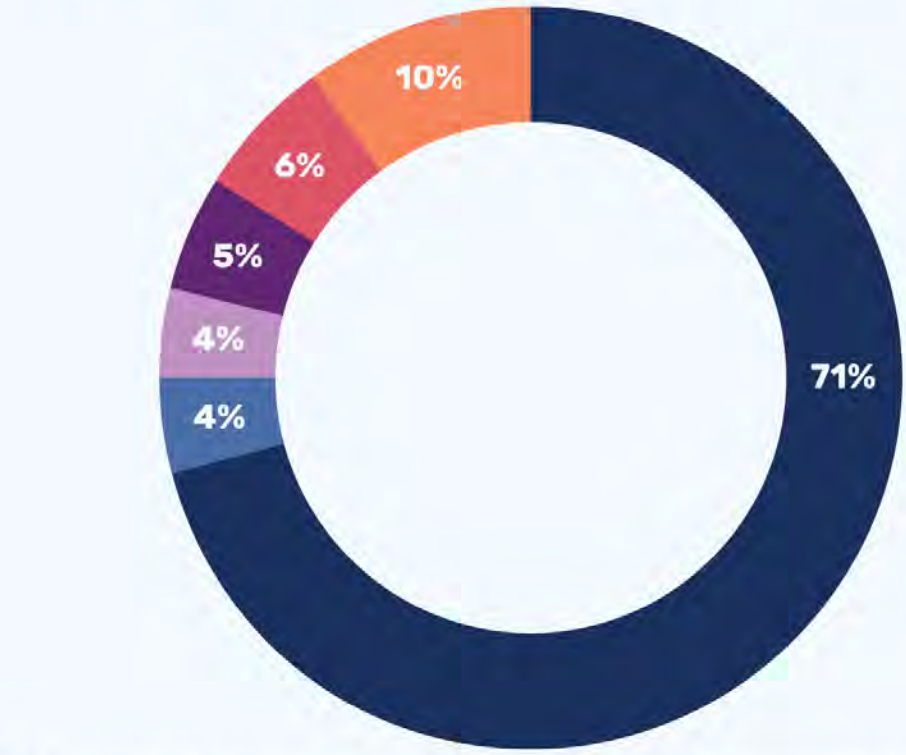

- Конвертація в іноземну валюту
- Приріст гривневої готівки
- Приріст гривневих строкових депозитів населення
- Приріст гривневих строкових депозитів бізнесу
- Виплата процентів банкам за депозитними сертифікатами
- Інші операції

Тобто макроекономічну стабільність було забезпечено факторами, незалежними від монетарної політики НБУ, — валютними інтервенціями НБУ (які становили 50,4 млрд дол. за відповідний період) і падінням сукупного попиту (на 25% відносно довоєнного періоду).

НБУ навіть виплатив процентів банкам за депсертифікатами більше, ніж ці банки залучили у населення коштів у «привабливі гривневі активи».

Кратне перевищення приросту валютних активів в економіці над приростом строкових гривневих депозитів стало об'єктивним індикатором провалу політики приваблення гривневих активів.

Такий стан справ контрастує з офіційними заявами монетарного регулятора.

Унаслідок окреслених процесів «політика приваблення гривневих активів» апріорі не могла істотно вплинути на забезпечення інфляційної та валютної стабільності в країні.

Усі наведені факти і тенденції сигналізують про те, що

1) — ефективність роботи банків як фінансових посередників є вкрай низькою,

2) — а витрати на здійснення монетарної політики — неадекватно високими.

Незважаючи на те, що кредитування — це базова функція банків,

— від НБУ вже років десять не надходить дієвих пропозицій щодо розвитку ринкового кредитування економіки.

Високі процентні ставки в умовах високих воєнних ризиків об'єктивно та логічно призвели до скорочення рівня банківського кредитування.

Понад те, **офіційні показники «затіняють» той факт, що**

— майже половину банківського кредитного портфеля становлять пільгові позики, підтримувані державними програмами. Програми уряду сформували вже понад 40% чистого кредитного портфеля банків.

Високодохідні депозитні сертифікати та ОВДП витіснили кредити реальному сектору з внутрішнього боргового ринку, що гальмує відновлення економіки.

Звуження ринку кредитних позик є особливо болючим для українського бізнесу, оскільки в Україні відсутні інші альтернативи залучення додаткових коштів (такі як фондовий ринок, венчурне фінансування, ін.).

— Історичний досвід країн, що переживали воєнні конфлікти, свідчить, що в успішних кейсах реальна ставка позичкового процента була нижчою від темпів зростання реального ВВП, — це підтримувало та стимулювало економіку.

В Україні ж, на жаль,

— навіть планування перспективної державної політики здійснюється з кратним перевищенням реальних процентних ставок над темпами прогнозованого зростання реального ВВП.

***

Політика Національного банку України має бути переорієнтована на реальні цілі

— 1) активізацію та підвищення ефективності фінансового посередництва, 2) розвиток грошово-кредитних інструментів підтримки економічного зростання.

Попит на національну валюту повинен

> **1) — генеруватися збільшенням кількості національних виробників і формуванням локалізованих виробництв,**
>
> **2) — а не штучним директивним підвищенням ключової процентної ставки НБУ, відірваним від продуктивності реальної економіки.**

У довгостроковому періоді міцність гривні та її курсова стійкість визначатимуться бажанням економічних суб'єктів використовувати її як платіжний засіб, як засіб кредитування та інвестування.

А цінова та фінансова стабільність завжди є похідною від стабільності та конкурентоспроможності економічної системи країни.

***

№ 2.868

Бывшая глава Нацбанка Украины В. Гонтарева жёстко критикует нынешнюю политику Нацбанка А. Пышного

2024-06-01

Романчук

Кто прав? Чьи аргументы убедительнее? Точнее всего оценивать работу по конкретным показателям. Небольшой спойлер. Гонтарева и Пышный – одного поля ягоды.

Упущенные выгоды Украины во время их правления Национальным банком оцениваются в десятки миллиардов долларов.

Приглашаю к чтению всех тех, кто хочет понимать суть, а не тех, кто норовит главное перевернуть или ущипнуть чуть-чуть.

1. Гонтарева vs Смолий/Шевченко/Пышный

Оценка качества монетарной политики Украины 2014-2018гг. и 2019-2023

Наконец-то. В Украине начался публичный спор по качеству монетарной политики. Один из главных столпов макроэкономической политики оставался в тени более популярных тем. Налоги и таможню,

Денежно-кредитная политика Украины 2019-2023. Смолий, Шевченко, Пышный

В контексте макроэкономических показателей

Показатель в млрд. гривен	01.01.2024	01.01.2023	01.01.2022	01.01.2021	01.01.2020	01.01.2019
M0	716,2	666,1	581,0	516,1	384,4	363,6
Изменение M0, к предыдущему периоду, %	7,5%	14,6%	12,6%	34,3%	5,7%	9,3%
Денежная база	976,9	792,5	662,5	596,0	477,5	435,8
Изменение денежной базы, %	23,3%	19,6%	11,2%	24,8%	9,6%	9,2%
M1	1863,2	1571,4	1281,2	1050,1	770,0	671,3
Изменение M1, %	18,6%	22,6%	22,0%	36,4%	14,7%	11,6%
M2	3076,4	2500,5	2069,6	1847,4	1435,2	1273,8
Изменение M2, %	23,0%	20,8%	12,0%	28,7%	12,7%	5,4%
M3	3077,2	2501,6	2071,4	1850,0	1438,3	1277,6
Изменение M3, %	23,0%	20,8%	12,0%	28,6%	12,6%	5,7%
	2023	2022	2021	2020	2019	
ВВП, в млрд. $	177,2	160,5	199,8	156,6	154,0	
ВВП per capita, $	5337,5	4582,6	4873,7	3781,6	3690,3	
Инфляция, декабрь к декабрю, %	5,1	26,6	10,0	5,0	4,1	
Реальный ВВП, %	5,0	-29,1	3,4	-3,8	3,2	
Госрасходы, % ВВП	74,9	66,0	40,5	45,6	41,5	
Госдолг, % ВВП	82,9	78,4	48,9	60,5	50,6	
Среднегодовой показатель на 2019-2023гг.						
Изменение M0, %	14,9%					
Изменение денежной базы, %	17,7%					
Изменение M1, %	22,9%					
Изменение M2, %	19,4%					
Изменение M3, %	19,4%					
ВВП, в млрд. $	169,6					
ВВП per capita, $	4453,1					
Инфляция, декабрь к декабрю, %	10,2%					
Реальный ВВП, %	-4,3%					
Госрасходы, % ВВП	53,7%					
Госдолг, % ВВП	64,3%					

Источник: Нацбанк Украины https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#1ms

цены и тарифы, курс гривны и рынок жилья, регуляторку и социалку, коррупцию и госзакупки обсуждают все. А вот денежно-кредитная политика оставалась вотчиной очень узкой группы технократов и макроэкономистов. Большинство из них прямо или косвенно связаны с органами власти, включая Национальный банк. Вокруг них сконцентрированы консалтинговые, аналитические центры, которые продают свои интеллектуальные продукты и прогнозы для бизнеса и международных структур.

Представители академических, университетских кругов практически не участвуют в публичных дискуссиях. Критического осмысления монетарной политики на уровне Верховной Рады также нет. Кабинет Министров самоустранился от своей оценки денежно-кредитной политики ссылаясь на статус Нацбанка, как независимого органа. О своей роли, как координатора макроэкономической политики, прежде всего монетарной и фискальной, он не вспоминает. Наконец, Офис президента, который де-факто является главным органом исполнительной власти, не имеет интеллектуальной способности,

Денежно-кредитная политика Украины 2014 – 2018гг. Гонтарева

В контексте макроэкономических показателей

Показатель в млрд. гривен	01.1.2019	01.01.2018	01.01.2017	01.01.2016	01.01.2015	01.01.2014
М0	363,6	332,5	314,4	282,7	282,9	237,8
Изменение М0, к предыдущему периоду, %	9,3%	5,8%	11,2%	-0,0%	19,0%	17,0%
Денежная база	435,8	399,1	381,6	336,0	333,2	307,1
Изменение денежной базы, %	9,2%	4,6%	13,6%	0,8%	8,5%	20,3%
М1	671,3	601,6	529,9	472,2	435,5	383,8
Изменение М1, %	11,6%	13,5%	12,2%	8,2%	13,5%	18,8%
М2	1273,8	1208,6	1102,4	993,8	955,3	906,2
Изменение М2, %	5,4%	9,6%	10,9%	4,0%	5,4%	17,5%
М3	1277,6	1208,9	1102,7	994,1	956,7	909,0
Изменение М3, %	5,7%	9,6%	10,9%	3,9%	5,2%	17,6%
	2018	2017	2016	2015	2014	
ВВП, в млрд. $	130,9	112,1	93,3	90,9	133,4	
ВВП per capita, $	3118,9	2656,0	2200,9	2134,8	3119,6	
Инфляция, декабрь к декабрю, %	9,8	13,7	12,4	43,3	24,9	
Реальный ВВП, %	3,5	2,4	2,4	-9,8	-6,6	
Госрасходы, % ВВП	41,9	41,6	40,8	43,0	44,8	
Госдолг, % ВВП	60,4	71,6	79,5	79,3	70,3	
Среднегодовой показатель на 2014-2018гг.						
Изменение М0, %	9,1%					
Изменение денежной базы, %	7,3%					
Изменение М1, %	11,8%					
Изменение М2, %	7,1%					
Изменение М3, %	7,1%					
ВВП, в млрд. $	112,1					
ВВП per capita, $	2646,0					
Инфляция, декабрь к декабрю, %	20,8%					
Реальный ВВП, %	-1,6%					
Госрасходы, % ВВП	42,4%					
Госдолг, % ВВП	72,2%					

Источник: Нацбанк Украины https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#1ms

человеческого потенциала для объективной оценки качества монетарной политики Нацбанка. Тема «деньги и кредит» в украинской власти имеет статус чуть ли не квантовой физики, которую могут обсуждать исключительно специалисты. Статус «специалист» присуждают как раз те, кто её проводит. Получается замкнутый круг, своеобразный синдикат, который держит монетарную крепость страны под полным контролем. Споры, разногласия возникают разве что между разными группами внутри «жрецов» денежно-кредитной политики. Мы являемся свидетелями одного из таких споров, который вышел в публичное пространство.

Глава Национального банка Украины Валерия Гонтарева подвергла публичной критике деятельность нынешнего руководства Нацбанка во главе с Андреем Пышным. Обмен мнениями уважаемых банкиров позволяет взглянуть вглубь монетарной политики Украины, как минимум, последнего десятилетия, сравнить качество работы В. Гонтаревой (2014-2018гг.) с одной стороны и трёх глав Нацбанка в период 2019-2023гг. Большой разницы в содержании монетарной политики между ними нет. Поэтому для рельефности картинки будем считать этот период временем Пышного и сравним его с периодом Гонтаревой.

2. KPI монетарной политики

Монетарная политика – один из двух важнейших столпов макроэкономической политики.

Ответственность за неё возложена на Национальный банк.

Он имеет особый статус независимого от исполнительной власти органа государственного управления с одной целью – обеспечение стабильности цен. Имея в руках денежный печатный станок, инструменты влияния на формирование предложения денежных инструментов финансовыми организациями, центральный банк может быть либо благодетелем экономики, стимулятором экономического роста, соавтором формирования культуры сбережения и ответственности, либо терминатором экономики, если он допускает высокую инфляцию, тормозит развитие кредитного, финансового рынков, потворствует формированию олигополий и порочным связям между правительством и крупными финансовыми организациями.

Ключевой показатель для оценки качества работы центрального банка (его KPI) всего один - уровень инфляции.

Высокое качество – это инфляция до 2% годовых. На сайте Европейского центрального банка большими буквами так и написано. Наш вклад в долгосрочный экономический роста – это обеспечение стабильности цен. Инфляционный таргет – 2% годовых. Можно вести теоретические споры, почему 2%, а не 3%, почему вообще не 0% и не режим гибкого движения цен (инфляция-дефляция) для адаптации к реальным изменениям в экономике. Это не место для такого рода дискуссий. Для Украины, которая стремится стать частью цивилизованного Запада, инфляция 2% годовых – это чёткий ориентир для Национального банка. Именно для достижения этого параметра ему предоставлена независимость. Она ему нужна так же, как судам, чтобы нейтрализовать влияние правительства и самых разных лоббистских групп. Такая традиция в послевоенной Европе бережно культивировалась центральным банком Германии. Ей строго придерживается центральный банк Швейцарии. Это одни из самых успешных центральных банков в истории. Не зря при введении евро именно немецкая монетарная политика была взята за основу. К сожалению, уже в 2010-ые она пала жертвой экологического, социального экстремизма и популизма. ЕЦБ слепо копировал поведение Федеральной резервной системы (ФРС). Центральный банк Америки перешёл в режим полимандатности (много функций), добавив к стабильности цен полную занятость (кейнсианское заблуждение), стимулирование экономического роста (адаптация рекомендаций теоретиков модели Государства всеобщего интервенционизма). ЕЦБ пошёл ещё дальше, включив в свой мандат климатические/экологические требования.

После отказа от настоящих денег (на серебряном/золотом стандарте) мономандатность была принята, как основа монетарной политики для выполнения той функции, которую прекрасно выполнял золотой стандарт –

обеспечение ценовой стабильности в режиме без государственного интервенционизма. Центральные банки западных стран работали в этом режиме десятилетиями. Причём структура экономики у них была рыночной. Тем не менее, ручной режим монетарной политики, когда деньги стали государственными фантиками на доверии, оказался гораздо худшего качества, чем золотой стандарт, если судить по среднегодовому уровню инфляции на протяжении 30 - 40 лет.

Ситуация с монетарной политикой, финансовыми рынками в странах Запада усугубилась после перехода центральных банков на мультимандатность. Причина очевидна. Достижение цели «инфляция 2% годовых» противоречит цели «обеспечение полной занятости» и «обеспечение высоких темпов экономического роста». В руках руководителей центральных банков оказалась огромная дискреция. Они сбросили с себя жёсткую смирительную рубашку и получили право арбитрально решать, сколько денег печатать для полной занятости/роста, кому эти свежие денежные «фантики», в первую очередь, предоставлять, кому, на сколько и какой режим резервирования вводить, кого на рынок финансовых услуг пускать, а кого изгонять, чьи ценные бумаги покупать и на каких условиях свои долговые инструменты выпускать. Центральный банк в режиме мультимандатности превратился из органа государственного регулирования для выполнения одной понятной задачи в полноценного участника коммерческого финансового рынка, а также в кредитора Правительства. Во многих развивающихся странах центральные банки вместо обеспечения ценовой стабильности выбрали себе цель обеспечение курсовой стабильности своей национальной валюты. Это принципиально иной режим, который ещё больше расширил полномочия центрального банка, поскольку на курс валюты влияют многие факторы, выходящие за рамки классической монетарной политики (объём экспорта/импорта, входящие/исходящие инвестиции, платёжные операции и т.д.).

Сегодня мы видим последствия совершения Западом этой стратегический ошибки.

Высокая инфляция, банкротство малых, средних банков, реже больших, увеличение концентрации капитала и олигополизация рынка, распространение порочной практики национализации убытков и «прихватизации» прибыли в результате узаконенного статуса финансовых организаций too-big/important-to-fail (слишком-большие/важные-чтобы-обанкротиться), увеличение разрыва между финансовым и реальным секторами экономики, накопление огромных долгов правительствами, корпорациями и домашними хозяйствами. Ситуация зашла так далеко, что стала похожа на Авгиевы конюшни. Старая Бреттон-Вудская система не работает. Монетарное шарлатанство усугубилось фискальной разнузданностью и кредитной бесшабашностью правительств. Мир находится на первой стадии грандиозного глобального шухера. Это прямое следствие грубой теоретической ошибки, которую допустили центральные банки стран

G7/ФРС/ЕЦБ с подачи теоретиков Государства всеобщего интервенционизма (Бернанки, Стиглиц, Кругман, Йеллен и т.п.), в том числе представителей лженаучной modern monetary theory (MMT).

3. Национальный банк Украины: теоретические ошибки и их последствия

Национальный банк Украины не взял в качестве своего институционального ориентира центральный банк США, Швейцарии или Германии.

Он унаследовал практически все родимые пятна государственного постсоветского учреждения контроля и регулирования денег и кредита. Уровень научных знаний в этой сфере был критически низким. Полисимейкеры воспринимали Национальный банк как просто главный из всех коммерческих банков с особым мандатом фаворитизма Государства и избранных финансовых структур. Именно контроль над политикой Нацбанка позволил создать в Украине мощную олигополию, управляемую олигархами. VIP-распорядители и потребители чужого 1990-ых и 2000-ых заложили основу порочным монетарных практик. Их суть – высокая инфляция (де-факто инфляционный налог на ~97% населения в пользу ~3% выгодополучателей инфляции), высокие барьеры входа на финансовый рынок и торможение его развития, блокировка формирования фондового рынка, мощные барьеры на пути перемещения капитала и для притока инвестиций, разрушение культуры сбережения, вытеснение частных инвестиций государственными ценными бумагами, беспечный рост долговой нагрузки на государственный бюджет и курсовой фаворитизм.

Национальный банк Украины повторил теоретическую ошибку как центральных банков Запада, так и многих развивающихся стран.

Он принял мультимандатность, а также активно взялся не за инфляцию, а за курс гривны, что в модели малой, открытой экономики, отсутствия полноценной национальной рыночной структуры капитала является чрезвычайно рискованным делом. Рискованным и опасным для страны, но чрезвычайно прибыльным для VIP-распорядителей и потребителей чужого.

В период 1992-2001гг. среднегодовые темпы роста ВВП Украины составили минус 6,7%, а среднегодовые темпы инфляции в этот период – 738,2%. Монетарная политика этого периода – это полное игнорирование экономической науки, денежный кретинизм и игнор базовых законов макроэкономики.

В период 2002-2011гг. Среднегодовые темпы роста ВВП страны составили 4,2%, а среднегодовая инфляция составила 10,9%. Да, это десятилетие,

безусловно, более качественное, с точки зрения монетарной политики, но это всё ещё «неуд», если брать стандарт в 2% инфляции в долгосрочной перспективе. Консервация инфляции стало одним из самых опасным источников торможения экономики Украины.

В период 2012-2021гг. среднегодовые темпы роста ВВП составили минус 0,5%, а среднегодовая инфляция 12%. Объединяет эти три декады украинской экономической политики то, что она проходила в режиме острого дефицита экономической свободы. Украина ещё никогда не входила не то, что в Топ-30, даже в первую сотню стран по индексу экономической свободы. Мы никогда не входили в первую сотню стран по индексу финансовой открытости, а по уровню среднегодовой инфляции в период 2004-2021гг. Украина заняла позорное 13-е место в мире с показателем 12,6%. Мы в окружении таких стран, как Гвинея, Малави, Нигерия и Беларусь.

В новейшей истории Украины не было ни одного правительства, Национального банка, которые бы принципиально проводили качественную монетарную, фискальную и институциональную политику.

Можно спорить лишь о незначительных отличиях, оценках вреда, которое причинило Государство (Кабмин, Нацбанк) стране, тормозя экономической рост и развитие. Политические, экономические, интеллектуальные элиты в начале 1990-ых совершили ошибку в выборе теоретической модели развития. К сожалению, ни один президент, премьер, парламент с тех пор не предпринял мер для исправления этой ошибки.

Поэтому среднегодовые темпы роста экономики Украины в период 1992-2021гг. составили минус 1% ВВП. Для сравнения Польша в этот период росла в среднем за год на 4,1%, Румыния – 2,7%, Албания – 4,4%, Ирландия – 6%, а мировая экономика – 3,4% ВВП. Поэтому можно вести спор лишь о том, какой орган власти в какой период нанёс ущерб национальной экономике больше, а какой меньше.

Сравним качество монетарной политики периода правления Национальным банков В. Гонтаревой и её последователями, как единым целым (Смолий/ Шевченко/Пышный). В 2014-2018гг. среднегодовая инфляция составила 20,8% при среднегодовых темпах роста ВВП в минус 1,6%. В период 2019-2023гг. среднегодовая инфляция составила 10,2% при среднегодовых темпах роста ВВП на минус 4,3%. Да, конечно, широкомасштабная российская агрессия 2022г. стала гораздо более дизруптивным явлением для украинской экономики. Отсюда падение ВВП в 2022г. сразу на 29,1% ВВП. В 2014-2015гг. мы тоже фиксирует глубокое падение ВВП, когда Россия захватила Крым и восточные части страны.

В период 2014-2018гг. среднегодовые темпы роста наличных денег (М0) в обращении составили 9,1%, денежной базы – 7,3%, активных денег (М1) – 11.8%. И это при сокращении экономики. В период 2019-2023гг.

среднегодовые темпы роста наличных денег составили 14,9%, денежной базы – 17,7%, активных национальных денег (М1) – 22,9%, показателя М2 – 19,4%. И это при среднегодовом падении ВВП на 4,3%.

Как в первый, так и во второй период монетарная политика Нацбанка разгоняла инфляцию, увеличивая размер инфляционного налога, тормозя развитие и рост, консервируя структурные дисбалансы и не способствуя инвестиционной активности.

Первый и второй период практически идентичны следующими параметрами:

1) - очень малая доля объёма кредитования частного сектора к ВВП 9в пределах 20 – 30%);
2) - дороговизна и недоступность кредита для малого и среднего бизнеса;
3) - фаворитизм крупных финансовых посредников и Правительства;
4) - жёсткий протекционизм и номенклатурный фаворитизм финансового рынка;
5) - нулевой вклад в формирование культуры сбережения украинцев;
6) - консервация «мёртвого» фондового рынка;
7) - низкий уровень конкуренции в банковском, финансовом секторе;
8) - наличие конфликта интересов в государственной части банковского сектора;
9) - высокие инфляционные ожидания, курсовая неопределённость, отсутствие инвестиционного рейтинга государственных ценных бумаг.

— Можно ли квалифицировать денежно-кредитную политику Гонтаревой, как реализацию постулатов и рекомендаций монетаризма? – Нет. А Пышного? – Тоже нет.

— Можно ли квалифицировать денежно-кредитную политику Гонтаревой, как реализацию кейнсианства и неокейнсианства? – Разве что с большой натяжкой.

— Дж. Кейнс пришёл бы в ужас, если бы услышал, что Национальный банк Украины оправдывает высокую инфляцию необходимостью стимулировать экономический рост. Для него инфляция даже 4% была катастрофой. Если бы Дж Кейнс или М. Фридман присутствовали на заседании руководства Нацбанка при Гонтаревой и услышали такое: «Я очень хорошо помню, когда мы решали, какой нам нужен таргет, мы поставили пять, потому что нам нужен рост. Понятно, что это

инфляционная составляющая роста, но и она нам нужна», - они бы в ужасе порекомендовали уводить всех за грубое игнорирование основ теории денег и кредита.

Можно ли квалифицировать денежно-кредитную политику Гонтаревой, как реализацию рекомендаций чумной, лженаучной *modern monetary theory*? – В значительной степени да.

1) — Денежный печатный станок на службе Государства и синдиката VIP-распорядителей и потребителей чужого.

2) — Государственный долг не имеет значения.

3) — Государство стимулирует экономический рост, замещает дефицит частных инвестиций и при помощи магии бюджетных мультипликаторов обеспечивает рост экономики.

Как Гонтарева, так и Пышный игнорировали не только эффект Кантильона, теорему регрессии денег, другие выводы фундаментальной, классической работы Л. фон Мизеса «Теория денег и кредита», но даже представителей монетаризма с М. Фридманом во главе.

В результате

— денежная система Украины оказалась в руках синдиката VIP-распорядителей и потребителей чужого в партнёрстве с теми, кто успел «прихватизировать» значительные куски госсобственности в режиме номенклатурно-силового междусобойчика.

Поэтому **спор между Гонтаревой и Пышным**

1) — это не столкновение разных научных школ.

2) — Это конфликт разных субъектов по применения режимов инструментов денежно-кредитной политики в рамках одной ценностной теоретической парадигмы.

Гонтарева и Пышный делали ошибки. Каждый свои. Вполне обоснованы претензии к монетарной политике нынешнего главы НБУ. Огромный разрыв между инфляцией и ставкой рефинансирования, крайне рискованная финансовая пирамида государственных ценных бумаг (Нацбанка и Минфина), ручное регулирование курса гривны, жёсткая инвестиционная засуха, жёсткий финансовый протекционизм, токсичный деловой климат, ручное управление курсом гривны в условиях гигантского дефицита торгового баланса, сильнейшая зависимость от внешнего финансирования – всё это можно предъявить Пышному.

Сам **факт чрезвычайно высокой доходности банков за счёт государственных ценных бумаг во время войны с огромным дефицитом**

госбюджета и торгового баланса – это не повод для гордости, а мощный сигнал danger!

> **— Превращение Правительства в кормушку самых разных курсовых, кредитных и облигационных льготников – это удар по экономике.**

Наличие спрэда в 10-12 процентных пунктов – это совсем не про монетарную дисциплину, а скорее про дуть на давно замёрзшее молоко, чтобы его остудить.

Очень недальновидна имитация стабильности курс гривны в ручном режиме при ЗВР-ах, которые полностью зависят от внешней помощи и нейтрализуют скорее риски для покупателей государственных ценных бумаг, чем для экономики в целом.

Такая политика, действительно, не ликвидирует, а усугубляет дисбалансы в экономике, создавая административно-регуляторные преимущества импортёрам.

Оценка убытков украинской экономики в 200 млрд. гривен, которую дала В. Гонтарева, очень узкая, секторальная, а не макроэкономическая.

Она зависит от того, какие факторы она отнесла в категорию «прочие равные», какие значения придала релевантным параметрам по оценке этих самых убытков. Поскольку Нацбанк своей политикой (стабильность цен, как главная цель) должен вносить вклад в экономический рост, то логично сравнивать темпы роста ВВП и абсолютные значения этого показателя. Трудно выделить в динамике ВВП влияние/действия Нацбанка, Кабинета Министров. Они вместе делают макроэкономическую политику. Если их деятельность успешна, экономика растёт быстро. Это видно по динамике инвестиций, производительности труда, доходам населения, экспорту и т.д.

Применим другую методику оценки упущенной выгоды Украины.

В 2014г. ВВП Украины был $133,4 млрд., в 2018г. - $130,9 млрд. Для сравнения ВВП Польши за этот период вырос с $539 до $589 млрд., ВВП на душу населения с $14183 до $15504. В период 2019 – 2023г. ВВП страны вырос с $596 млрд. до $808 млрд., с $15695 на душу населения до $21996. В Румынии в период 2014-2018г. ВВП per capita вырос с $10025 до $12466, в 2019-2023гг. – с $12928 до $18176.

Если бы украинская экономика в $-долларовом выражении росла так, как польская, то ВВП на душу населения Украины в 2018г. составил бы не $3119, а $3410. В масштабах всей экономики это даёт нам разницу в ~$12 млрд. Таковы издержки упущенной выгоды от проводимой Нацбанком и Правительством экономической политики периода 2014-2018гг., если сравнить с Польшей этого периода. Если же применить ту же логику и

сравнить с Румынией, то объём упущенной выгоды составит ~$31 млрд. Показатели упущенной выгоды Украины за период 2019-2023гг. ещё больше.

Можно сравнивать динамику доли украинской экономики в мировой, ВВП по ппс или долю нашей экономики по отношению к среднему показателю Евросоюза.

Везде мы фиксируем десятки миллиардов долларов ежегодной упущенной выгоды.

Это результат работы как Нацбанка, так и Правительства.

Принципиальной разницы в качестве работы Нацбанка под руководством Гонтаревой с одной стороны и Пышного с другой нет.

Украина за всю свою новейшую историю независимости ещё ни разу не видела, не жила в условиях экономической свободы и качественной монетарной политики.

За 30+ лет украинская гривна нанесла национальной экономике, украинцам в целом больше вреда, чем принесла пользы.

Поэтому у нас на уровне домашних хозяйств доминирует доллар/евро.

Это результат монетарной политики всех глав Нацбанка и Кабинета Министров.

Гонтарева и Пышный в этом аспекте - одного поля ягоды.

***

№ 2.869-1

Цугцванг

2024-06-01

Романенко

Сегодня повысили тарифы на электроэнергию под видом того, что нужно потратить деньги на восстановление энергетики. Но при этом ночью Россия нанесла очередные удары, которые вынесли остатки маневровой энергетики. Не буду говорить сколько, но много.

По факту, что мы имеем.

Тарифы повышаются на фоне сокращающейся энергетики. В худшем варианте мы получим ситуацию, когда энергетика будет отсутствовать, как целостный комплекс, при высоких тарифах. Проще говоря, правительство за 2 с лишним года не смогло обеспечить комплекс по защите энергетики, ее децентрализации и сейчас повышает тариф не имея четко сформулированного плана, что собирается делать. Болтовню "Энергоатома", что он будет строить 8-10 лет атомные реакторы можно не слушать, потому что очевидно, что ничего, кроме распила нескольких миллиардов долларов в конкретные вороватые карманы, данная инициатива не предусматривает. Никаких реакторов не построят, деньги сворują, время бездарно потеряют вместе с ресурсами.

Более того, "Энергоатом" скоро сам не сможет генерировать электроэнергию, потому после уничтожения маневровой энергетики Россия начнет бить по распределительной сети и большим трансформаторам возле АЭС. И нет

никаких сомнений, что при таком уровне менеджмента и работе с рисками, она рано или поздно достигнет своих целей.

Таким образом, Россия ставит нас перед фактом: нужно максимально быстро строить децентрализованную генерацию, расширять сечение с Европой, добиваться решения Запада о зонтике ПВО над приграничными территориями Украины, чтобы повысить концентрацию украинской ПВО на остальной территории и попытаться прикрыть то, что еще осталось.

Для того, чтобы решить эту задачу правительство проще всего распустить. Оно неспособно решить ни одной стратегической задачи. Более того, оно их не способно даже осмыслить. Кабмин Украины - это набор бездарных улиток, которые обслуживают частные интересы по перераспределению финансовых потоков. Никакие другие задачи они не решают и решать не способны.

Президенту нужно создавать военный кабинет и управлять экономикой в директивном режиме без всех бумажек, которыми они прикрывают свои бездарные жопы. Но для этого Зеленскому нужно просто посмотреть на улицу или пройтись по Крещатику и спросить у людей, что они думают по поводу его команды и той политики.

Повторюсь, если государство резко не упростит ввоз газопоршневых станций, не обеспечит надежное прикрытие для компрессорных станций, ПГХ, трансформаторов и генерации, то следующую зиму мы будем встречать с лучинами.

Собственно говоря, Путин шлет именно этот месседж - подписывайте договор о потере территорий с фиксацией этого на бумаге или я продолжу играть в полный коллапс экономики Украины.

Если Зеленский и дальше будет сохранять этих людей у руля, если продолжится самоубийственный курс по удушению остатков бизнеса, увеличению налогов относительно того, что еще шевелится, если и дальше будет игнорироваться здравый смысл и просто инстинкт самосохранения, то осенью или зимой Украина ебанет социальным взрывом в лучших традициях Коліївщины или УНР. Никакие репрессии, никакие вопли о российском ИПСО это не остановят. Потому что в самом Офисе президента и Кабмине прекрасно понимают, что зима близко. Близко в тот самом понимании из "Игры престолов", когда орды одичалых стучатся в ворота, а в Королевской гавани запутались в своих интригах. Доклад окончен.

***

№ 2.869-2

2024-06-01

Загородний

З приводу ситуації в енергетиці.

Досить удавати, що нічого не відбувається. "Ринок" у нинішній ситуації "не порішає"

***

№ 2.869-3

ШАНС ЕНЕРГЕТИКИ

2024-06-01

Viktor ***Kurtev***

Я думаю, вже ні в кого не виникає сумнівів в тому, що політика держави в частині підходів до захисту критичної енергетичної інфраструктури виявилась хибною. Ми вгатили космічні кошти у програму "великого будівництва фортифікаційних споруд" на підстанціях магістральної електричної мережі, але не забезпечили необхідним захистом ППО/ПРО/РЕБ опорну генерацію. За це нам усім доведеться платити тривалими відключеннями світла у найближчі роки.

Отже, що трапилось?

В ніч на 22 березня Російська Федерація здійснила перший у цьому році масований удар по енергосистемі України. Після цього 25, 29 березня, 4, 10, 11, 27 квітня та 8 травня вона продовжила масовані удари.

На відміну від минулого року, де основними цілями були магістральні підстанції 750 кВ та 330 кВ, останні два місяці Росія здійснила концентровані ракетно-дронові удари по генеруючим маневровим потужностям ТЕС та ГЕС.

Після значних руйнувань теплові електростанції ПАТ "Центренерго" (Зміївська ТЕС, Трипільська ТЕС), АТ "ДТЕК Дніпроенерго" (Придніпровська ТЕС) та АТ "ДТЕК Західенерго" (Добротворська ТЕС, Бурштинська ТЕС, Ладижинська ТЕС), а також частково зруйновані гідроелектростанції ПАТ "Укргідроенерго" (Дніпровська-1,2 ГЕС, Середньодніпровська ГЕС, Кременчуцька ГЕС, Канівська ГЕС) "сіли на нуль".

Деякі потужності після "посадки на нуль" вдалося запустити, але все одно на сьогодні ми втратили понад 8 000 МВт у балансі! А зважаючи на необхідність проведення ремонтної кампанії блоків, які вцілили, енергосистема України на сьогодні функціонує в екстраординарному аварійному режимі, наявний гігантський дефіцит потужності.

По максимуму завантажений західний інтерфейс, окрім 1700 МВт комерційного імпорту ми отримуємо 250 МВт аварійної допомоги (на моменті сумарний переток досягав навіть 2400 МВт). Попри це, ми маємо непокритий дефіцит, системний оператор вимушений вводити графіки обмеження потужності (ГОП) в середньому на рівні 1300 МВт споживання, а коли цього недостатньо – вводити додатково графіки аварійних відключень (ГАВ). І це все з урахування травня місяця і мінімального сезонного споживання …

Очевидно, що непокритий дефіцит на зиму буде ще більший (до 5000 МВт).

Очевидно також, що удари будуть продовжуватись і ми й на далі будемо втрачати генеруючі потужності.

Але надзвичайний виклик потребує надзвичайного реагування!

На підставі рішення РНБО необхідно терміново запровадити надзвичайний стан в енергетиці України, ліквідувати усі непрацюючі енергетичні штаби та робочі групи, створити Штаб Антикризовий з Надзвичайного Стану (ШАНС)!

Головою (за посадою) ШАНСу повинен стати новий Віце-прем'єр-міністр – міністр енергетики – професіонал екстракласу, який з заплющеними очима знає галузь та здатний організувати усі ці процеси.

> — До складу ШАНСу повинні увійти Голова НКРЕКП, керівники компаній критичної інфраструктури (НЕК "Укренерго", НАЕК "Енергоатом", ПАТ "Укргідроенерго", теплових генеруючих компаній, управляючих компаній ОСР, НАК "Нафтогаз України"), представники РНБО, ГШ, ГУР МО та СБУ.

ШАНС повинен працювати в умовах особливого юридичного стану, поза процедурами. Тобто "пряма команда – негайна дія – потім її оформлення"!

ШАНС повинен сконцентрувати усі ресурси галузі і, окрім існуючої диспетчерської вертикалі, повинен створити ремонтну та будівельну вертикаль. Усі господарюючі суб'єкти енергетики повинні працювати як єдине ціле, з загальним ремонтним запасом обладнання та матеріалів, з доступом до необхідної техніки. Підставою для "негайної дії" є розпорядження Штабу. Усі фінансові фінансово-майнові питання між господарюючими суб'єктами оформлюються після цього, протягом місяця.

Прошу пробачення у всіх любителів невидимої руки ринку Адама Сміта, але в ситуації 30-ти відсоткового дефіциту на енергоринку та відсутності часу до зими, яка може стати останньою, ринкові механізми не спрацюють – нам необхідна мобілізаційна енергетика воєнного стану! Це питання нашого виживання!

Є дуже обмежена кількість рішень, які можна прийняти та встигнути реалізувати до зими, тим самим зменшивши дефіцит в енергосистеми на декілька тисяч мегават та збільшивши її гнучкість, а саме:

1. Вирішити з ENTSO-E питання збільшення величини дозволеного імпортного перетоку з 1700 МВт, наприклад, до 2300 МВт (2500 МВт з урахуванням аварійної допомоги). І насправді, після втрати більшої частини генерації у західних областях України, умови для розрахунків статичної та динамічної стійкості енергосистеми змінились. Впевнений, що за підтримки ШАНСу компанія НЕК "Укренерго" здатна провести цю роботу, довести партнерам і вирішити питання тимчасового (на зиму) збільшення інтерфейсу.

2. Консолідувати ремонтні ресурси, провести ремонти пошкоджених блоків ТЕС/ГЕС (де це можливо) та забезпечити введення їх в експлуатацію до холодів. Це також передбачає оперативне реагування на нові удари росіян.

3. Консолідувати будівельні ресурси, провести велику кампанію з викупу (оренди) на світовому ринку газопоршневих та газотурбінних установок контейнерно-модульного типу з подальшим створенням в Україні мережі децентралізованої генерації. При цьому, для встановлення цих мережевих ГПУ/ГТУ можна використовувати існуючі майданчики ТЕС, енергоблоки яких були пошкоджені, територію великих промислових підприємств або комунальних котелень, де є просте приєднання до газової та електричної мережі.

4. Запровадити комплекс заходів щодо створення екосистеми активних споживачів, що стимулюватиме приватний сектор переходити на часткове або повне заміщенням мережевої електроенергії своєю (об'єктові ГПУ/ГТУ, сонячні електростанції, засоби накопичення енергії).

5. Запровадити комплекс заходів щодо керування попитом пасивних споживачів, тимчасово відмовитись від великого споживання в енергосистемі за умови наявності альтернативи (для АТ "Укрзалізниця" – відімкнення електрифікованих ділянок залізниці та перехід на дизельні локомотиви, для ТОВ "Оператор ГТС України" – відімкнення електроприводів ГКА та перехід на перекачку технологічним газом тощо), здійснити термінове, тотальне, примусове впровадження "розумних" лічильників, впровадити "мотиваційні тарифи" (зі збільшенням різниці ніч/пік/напівпік, при цьому границі цінових зон повинні динамічно змінюватись залежно від сезону та ситуації в енергосистемі).

6. Привести у відповідність список пріоритетних об'єктів енергетичної інфраструктури України (які залишились в роботі + пункти 2,3), врахувати це на рівні використання загальновійськової системи протиповітряної оборони, з обов'язковим встановленням по об'єктового ППО/ПРО/РЕБ для захисту від низьколітячих дозвукових засобів ураження.

Для можливості запровадження усього вищезазначеного ШАНС повинен ще мати в оперативному підпорядкуванні уповноважений державний банк, страхову компанію та доступ до фінансового ресурсу (резервів НБУ)!

Ви оцінили масштаб необхідного реагування на виклик?

Без цього у нас немає шансів …

***

№ 2.870

ЗАГНИВАНИЕ УКРАИНЫ

2024-05-17

Небоженко

Самая опасное, что сделали циничные политехнологи и администраторы Офиса президента Зеленского, так это то, что они, ради сохранения и продления власти, успешно раскололи украинцев на «граждан страны» и «патриотов Украины».

У граждан Украины они забрали права и свободы, оставив им лишь обязанности и страдания, а к патриотам Украины, кроме фронтовиков, власть незаметно причислила огромную армию чиновников + близких к двору младоолигархов, свору «95 квартала» и толпу полезных власти лояльных пропагандистов. И это все было сделано, кажется, без помощи Кремля, а только на основе презрения в собственному народу, глубокой некомпетентности и собственного высокомерия.

Это раскол и разделение украинского общества на своих и чужих позволил власти, вместо консолидации и вместо стратегии реформ и борьбы с коррупцией, на которой настаивает Запад, использовать во время войны стратегию стравливания, раскола, запугивания и манипулирования различными группами украинцев («разделяй и властвуй»), превращая одних украинцев во второсортных, а других, якобы, привилегированных и достойных.

Общественная демобилизация, запугивание массовыми репрессиями недовольных и стравливание украинцев друг с другом, с большой вероятностью, ведет не к победам на фронте или справедливой критики власти, а к росту социально-политической напряженности, озлобленности, отчаянию, апатии украинского общества, в конечном счете, ведет к усилению мало легитимной власти за счет ослабления и загнивания институциональной Украины, и остатков демократии в стране.

Даже после установления вероятного «временного перемирия», такая загнивающая Украина удобная для проигравшей войну России, но крайне неудобная для Запада, ибо у Украины исчезают признаки полноценного европейского государства и гражданского общества. Такое государство не может быть партнером Запада, а только объектом экономических и геополитических действий и планов.

Что и требовалось доказать врагам Украины, и к радости Кремля.

***

«Помимо нашей воли, всё, что мы видели, открыло нам великую правду: — существует различие между людьми, более глубокое, более резкое, чем различие между нациями,

1) — явная, глубокая, поистине непроходимая пропасть между людьми одного и того же народа, между теми, кто трудится и страдает, и теми, кто на них наживается;

2) — между теми, кого заставили пожертвовать всем, до конца отдать свою силу, свою мученическую жизнь, и теми, кто их топчет, шагает по их трупам, улыбается и преуспевает».

Анри Барбюс, роман «Огонь», 1915 год

Анри Барбюс задолго до Ремарка честно описал Первую мировую войну. В итоге он вошел в историю литературы, как первый писатель, рассказавший о Первой мировой войне без романтики и поэзии. Честно.

Сегодня день рождения Анри Барбюса. Он родился 17 мая 1873 года.

***

№ 2.871-1

Підсумки роботи МКІП у 2023 році

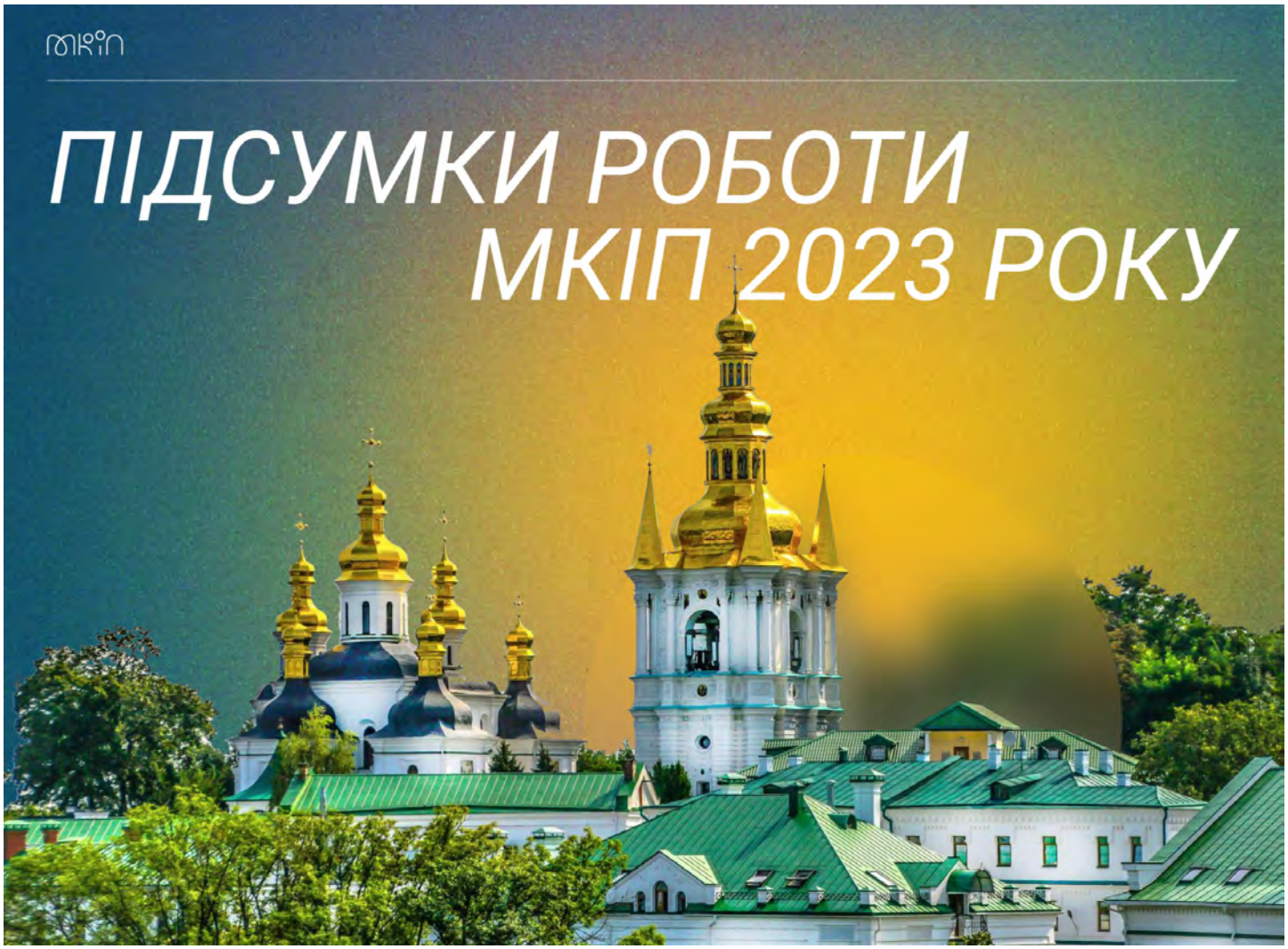

2023-12-30

Цього 2023 року Міністерство культури та інформаційної політики сфокусувало свою діяльність на **пріоритетних напрямках**, серед яких

1) збереження та відновлення культурної **спадщини**;
2) міжнародна співпраця, включно зі співпрацею з ЮНЕСКО;
3) захист інтересів держави у судах;
4) **декомунізація та дерусифікація публічного простору**;
5) цифровізація;
6) інформаційна та культурна реінтеграція деокупованих територій;
7) інформаційна політика й безпека;
8) державна мовна політика;
9) книговидання й соціокультурні послуги;
10) розвиток бібліотек;
11) безбар'єрність, гендерна рівність і ментальне здоров'я.

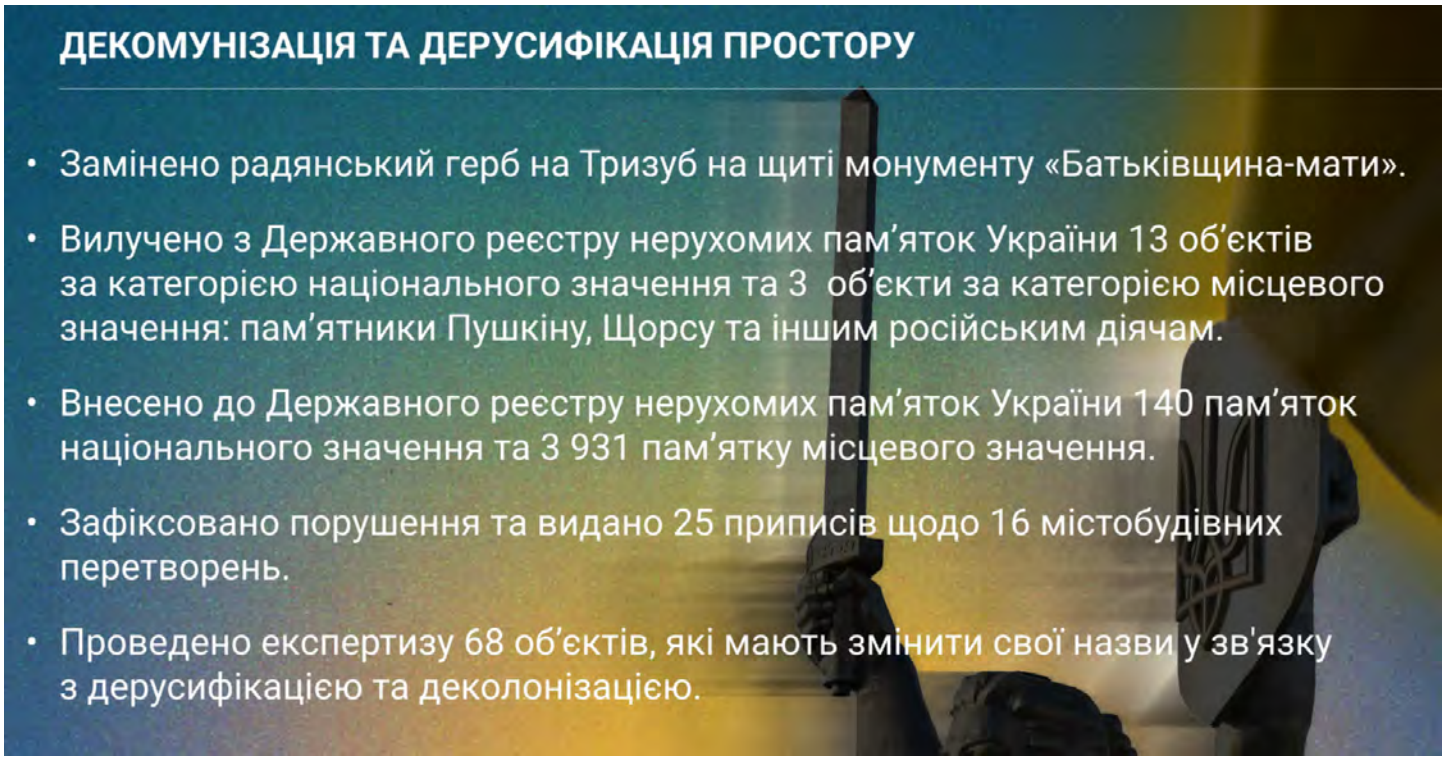

Так, серед **найбільш важливих здобутків** можна виділити:

1) заміну радянського герба на Тризуб на щиті монумента «Батьківщина-мати»,

2) повернення «Скіфського золота» з Нідерландів,

3) включення до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під посиленим захистом Собору Святої Софії, Києво-Печерської Лаври в Києві, історичних центрів Львова та Одеси.

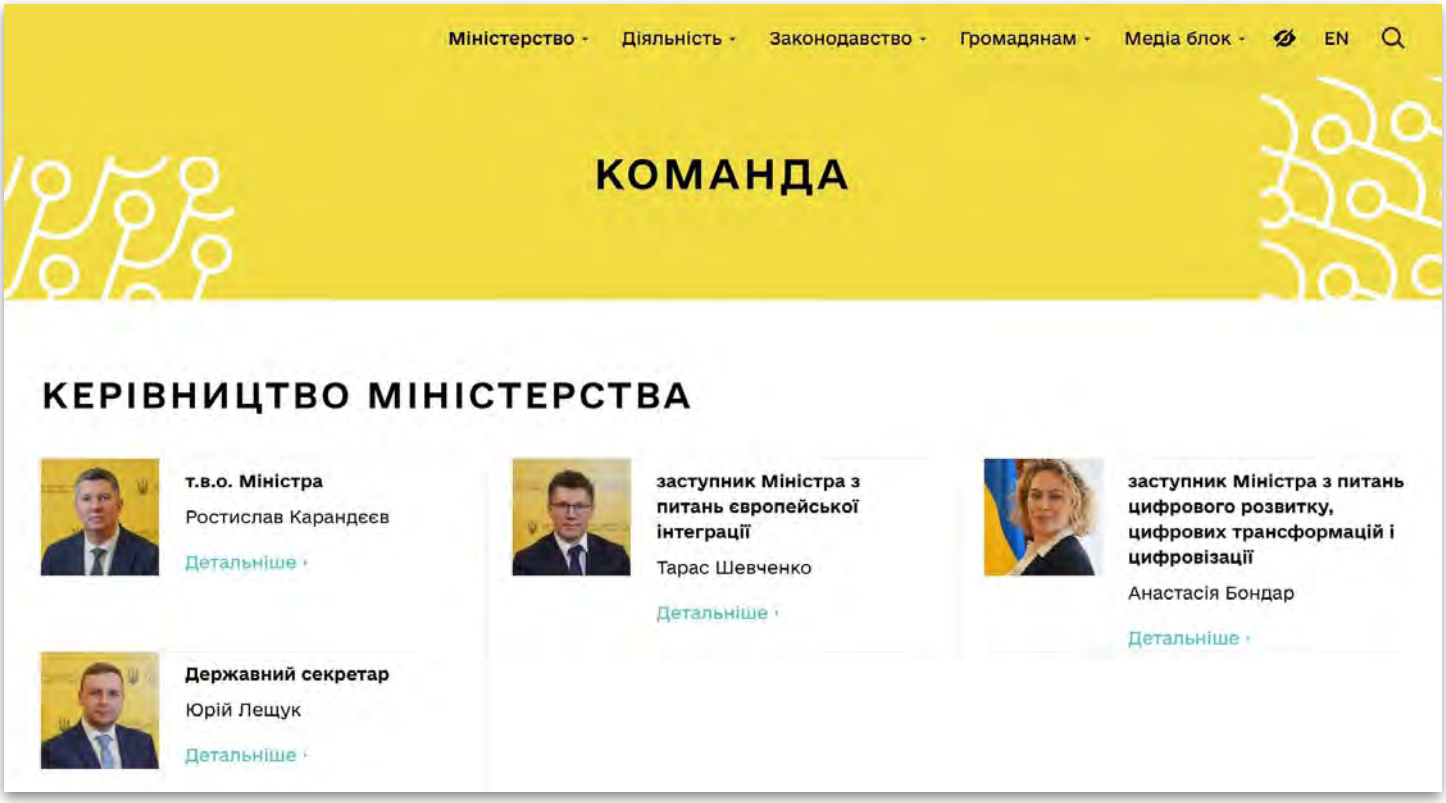

Також

4) — Україна подала 4 елементи нематеріальної культурної спадщини на включення до списків ЮНЕСКО.

Крім того,

5) — Національний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини поповнився ще 31-м елементом.

МКІП розробило програмне забезпечення до 6-ти державних **реєстрів** у сфері культури, зокрема Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Також фахівці міністерства **підготували (?)** ***концепцію*** **«Відродження української культури на деокупованих територіях»**, де формується кадровий резерв працівників медіа та культури.

Протягом 2023 року **успішно розвивалися медіапроєкти**:

1) — охоплення ***Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки*** склало 52 млн читачів, а
2) — Всеукраїнський урок єдності ***Національного проєкту з медіаграмотності «Фільтр»*** об'єднав майже 1 млн українців.

Водночас Україна взяла участь у 9-ти міжнародних книжкових ярмарків, а ***Український інститут книги*** реалізував 4 програми, якими підтримав, зокрема, книговидання та переклад літератури.

Також МКІП розробило ***рекомендації для органів влади щодо викладення інформації спрощеною мовою***.

Деталі про результати роботи міністерства доступні у презентації.

Звіт_Ф_30.12_Завантажити

ПС

Відео

***

№ 2.871-2

Верховна Рада України
Законодавство України

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 17 листопада 2023 р. № 1046-р Київ

Про схвалення рекомендацій щодо викладення інформації суб'єктами владних повноважень у форматах, що забезпечують доступність її сприйняття

1. Схвалити рекомендації щодо викладення інформації суб'єктами владних повноважень у форматах, що забезпечують доступність її сприйняття, що додаються.

2. Рекомендувати органам державної влади, органам місцевого самоврядування та іншим суб'єктам владних повноважень застосовувати у своїй діяльності рекомендації, схвалені цим розпорядженням.

Прем'єр-міністр України. Д. ШМИГАЛЬ

***

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 17 листопада 2023 р. № 1046-р

РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо викладення інформації суб'єктами владних повноважень у форматах, що забезпечують доступність її сприйняття

Загальні положення

1. Ці рекомендації спрямовані на забезпечення доступності сприйняття інформації, що викладається суб'єктами владних повноважень.

Ці рекомендації також спрямовані на реалізацію положень Конвенції про права осіб з інвалідністю, а також враховують необхідність викладення інформації суб'єктами владних повноважень у форматах, що забезпечують доступність її сприйняття особами з інвалідністю та особами з порушенням інтелектуального розвитку.

2. Термін "суб'єкт владних повноважень" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про інформацію".

3. Суб'єкти владних повноважень забезпечують викладення інформації у форматах, що забезпечують доступність її сприйняття, зокрема із застосуванням методу спрощеної мови та у форматі легкого читання, а також з урахуванням вимог ДСТУ EN 301 549:2022 (EN 301 549 V3.2.1 (2021-03), IDT) "Інформаційні технології. Вимоги щодо доступності продуктів та послуг ІКТ".

Суб'єкти владних повноважень можуть залучати за згодою осіб з інвалідністю та осіб з порушенням інтелектуального розвитку для проведення консультацій

щодо забезпечення доступності сприйняття інформації, що викладається перед опублікуванням такої інформації.

Викладення інформації із застосуванням методу спрощеної мови

4. Обсяг інформації повинен бути прийнятним для розуміння її змісту, проте не надмірним. Особливо важливу інформацію необхідно повторити.

5. Для покращення розуміння інформації варто використовувати приклади та пояснення.

6. Інформація за можливості викладається з використанням дієслів у теперішньому часі.

7. Структура тексту повинна бути простою, логічною, послідовною та однозначною.

8. Базова схема структури тексту, інформація в якому викладена спрощеною мовою, складається із:

1) заголовка;

2) змісту основного повідомлення, яке необхідно донести;

3) роз'яснення щодо змісту основного повідомлення;

4) інформації, що роз'яснює контекст;

5) додаткової інформації, контактних даних, форми для зворотного зв'язку тощо.

9. Заголовок повинен бути чітким, зрозумілим, передавати суть повідомлення та складатися не більше ніж з восьми слів.

10. Речення повинні бути простими. Одне речення повинне містити лише одну ідею. Один абзац стосується лише однієї теми. Рекомендується використовувати речення в позитивному форматі.

11. Оптимальний розмір речення становить сім-вісім слів, максимальний - п'ятнадцять.

12. Для опису одного явища в усьому тексті використовуються одні і ті ж слова.

13. У тексті варто уникати використання:

1) абревіатур, професійної лексики, складних термінів, абстрактних понять та метафор, а також іншомовних слів, які широко не вживаються;

2) повтору нормативних положень, визначених актами законодавства (за можливості).

У разі необхідності використання абревіатур, термінів, понять та метафор слід під час першого їх використання дати їх пояснення.

14. Слова варто вживати повністю, уникаючи скорочень. Власні імена зазначаються у форматі “ім’я та прізвище” без використання ініціалів.

15. Пріоритетним є використання в тексті активної конструкції.

16. Числа зазначаються арабськими цифрами, крім випадків, коли цифри збігаються за написом з літерами. Для зазначення великих чисел може застосовуватися словесно-цифровий спосіб їх подання, наприклад: “150 тисяч”. Під час написання дати назва місяця зазначається словами, а не цифрами.

Викладення інформації у форматі легкого читання

17. Кольори тексту і його фону повинні бути контрастними. Вдалими для забезпечення контрастності є такі поєднання кольорів тексту і його фону:

1) чорний - білий;

2) чорний - жовтий;

3) темно-синій - білий;

4) темно-синій - жовтий;

5) зелений - білий.

18. У разі викладення тексту світлішим кольором, ніж колір фону, розмір шрифту збільшується на 25 відсотків.

19. Слід уникати розміщення тексту на зображеннях, а також викладення його білим кольором.

20. Для покращення розуміння тексту варто використовувати ілюстрації, графічні та геометричні елементи, які безпосередньо пов’язані із змістом і текстом інформації, повинні бути однотипними та розміщуватися ліворуч від тексту.

21. Графіки і таблиці у разі необхідності їх використання повинні бути максимально простими.

22. Примітки внизу сторінки не використовуються. Посилання чи пояснення робляться у тексті.

23. Під час підготовки макета інформації для друку варто передбачити її подання на аркушах формату А4 або А5.

24. Шрифт, яким викладається інформація, повинен бути без засічок, зарубок, тіней чи декоративних елементів. Рекомендується використовувати такі шрифти: Arial, Verdana, Ubuntu, Tahoma, Calibri.

25. Розмір шрифту повинен бути не менше 14 друкарських пунктів.

26. Слід уникати використання курсиву в тексті. Підкреслення тексту допускається лише для гіперпосилань.

27. Важливу інформацію доцільно подавати таким чином, щоб її легко можна було знайти в тексті, а саме:

1) розташувати на початку документа;

2) виділити жирним шрифтом;

3) обвести рамкою.

28. Не допускається написання всього тексту великими літерами. Використання великих літер може застосовуватися лише для виділення окремих слів чи фраз.

29. Під час форматування тексту необхідно дотримуватися таких рекомендацій:

1) вирівнювання тексту здійснюється з лівого краю;

2) між абзацами застосовується подвійний інтервал, між рядками - 1,5;

3) не застосовується ущільнений інтервал між словами чи літерами (рекомендовано використовувати між словами - 0,16, між літерами - 0,12);

4) використовуються марковані списки;

5) викладення інформації стовпцями (два чи більше стовпців на одну сторінку) не допускається;

6) заголовки (підзаголовки) викладаються в одному рядку.

30. Нове речення варто починати з нового рядка. Не допускається перенесення слів з одного рядка в інший.

31. Текст гіперпосилання повинен бути повним і зрозумілим, але якомога лаконічнішим. Не рекомендується підписувати гіперпосилання таким чином: “натисніть тут”, “дивіться за посиланням” тощо.

32. В одному рядку не повинно бути більше одного гіперпосилання. На сторінці не повинно бути двох чи більше посилань з однаковим текстом. Не допускається використання як гіперпосилання цілого речення чи абзацу.

33. Якщо використання гіперпосилання дає змогу завантажити документ, зазначається його розмір та формат.

***

№ 2.872

Семь уроков китайской промышленной политики для Украины

2024-05-26

Романчук

Стратегическая ошибка Запада привела к созданию мощного врага и Оси зла.

Промышленная политика опять вошла в моду. Она нарушает рыночную природу. Она свободе предпринимательства даёт в морду. Она превращает здоровую структуру капитала в бюрократическую Квазимоду. Вместо динамики развития она погружает экономику в дремоту. Она даёт VIP-

распорядителям и потребителям чужого высокоприбыльную работу, а для остальных о хлебе насущном хроническую заботу.

Китай активно экспериментирует с промышленной политикой с начала XXI века. Китайские VIP-распорядители чужого мобилизовали огромные ресурсы, чтобы создать целые сектора экономикой. Они воспользовались вступлением в ВТО и благосклонностью ЕС и США в плане доступа китайских товаров на их рынки. Запад думал, что экономическая интеграция Китая в глобальную экономику, рост доходов китайцев, обучение миллионов китайцев в университетах Запада приведёт к постепенному смягчению китайского тоталитарного режима, к его демократизации. Жизнь показала глубокую ошибочность такой стратегии.

Китай стал мощным конкурентом западных корпораций, технологии, собственность, сети и ресурсы которых он использовал для становления своего бизнеса. Государственно-частное партнёрство шло при активом участии и сопровождении компартии Китая и сети его спецслужб.

Де-юре частный бизнес тоталитарной страны принципиально отличается от частного бизнеса свободной, демократической страны. В первую очередь, это касается большого бизнеса, который выходит на внешние рынки. Тут без сопровождения Режима не обходится. В свою очередь, коммерческие фавориты VIP-распорядителей чужого являются коммерческими щупальцами партхозноменклатуры, источниками получения монетарных и нематериальных благ. Поэтому Государство активно его поддерживает самыми разными способами и инструментами. Бюджетные дотации и субсидии, дешёвые кредиты и особые условия доступа к финансам (включая госгарантии), курсовая политика и режим возврата валютной выручки, налоговые и таможенные льготы, особый доступ к ресурсам, земле и инфраструктуре, преференции по лицензированию, квотам и режиму конкуренции на внутреннем рынке, доступ до интеллектуальной собственности – всё это в разных комбинациях, объёмах и продолжительности применяется к китайскому бизнесу, в первую очередь, работающему на глобальном рынке.

В свете интенсификации торговой войны ЕС/США/G7 с Китаем интересно проанализировать промышленную политику Китая последних 20-30 лет.

Это важно дня оценки разных инструментов экономической политики, формулировки рекомендаций для Украины, других переходных и развивающихся стран.

В мае 2024 европейский мозговой центр ***Bruegel*** опубликовал аналитическую работу ***«Раскрытие сути промышленной политики Китая и её последствия для Европы» («Unpacking China's Industrial Policy and Its Implications for Europe», issues 11/2024)***.

Она подготовлена для разъяснения европейским полисимейкерам, что на самом деле, делал Китай под флагом промышленной политики.

Изучение этого опыта ценно нам, в том числе потому, что сейчас наблюдается ренессанс интереса к промышленной политики в свете технологий IV промышленной революции, включая AI, роботов, Big Data, 3D принтинг и т. д.

Многие сторонники модели Государства всеобщего интервенционизма активно продвигают модель Маццукато/Родрика.

Это экономика миссий и «предпринимательского государства». Китай на практике опробовал эти модели. Кейс Китая заставил даже развитые страны обратить внимание на его экономическую политику. Даже в Национальной промышленной стратегии 2030 Германии Китай назван «особенно успешной страной с точки зрения промышленной политики». Давайте оценим результаты промышленной политики Китая через контекст цели, инструменты и результаты, посмотрим, можно ли воспроизвести её решения для Украины и ЕС в целом.

1. Промышленная политика: что это, зачем она нужна

Промышленная политика – это решения, действия правительства, нацеленные на трансформацию структуры экономической деятельности для достижения некой общественной цели. Эта цель – модернизация производства, внедрение новых технологий для повышения производительности труда, конкурентоспособности на внутреннем и внешних рынках, создание новых, высокооплачиваемых рабочих мест и т.д.

Традиционно целью промышленной политики является создание с нуля (infant-industry) или поддержка имеющихся промышленных предприятий. Development economics учит, что бедные страны должны поддерживать национальных производителей и защищать их от иностранных конкурентов (дирижизм и протекционизм). Среди сторонников такого подхода такие экономисты, как Гамильтон (1791), Лист (1844), Розенстайн-Розен (1943), Мелитц (2005). Ещё один аргумент в пользу промышленной политики – так называемые экстерналии инноваций. Интервенционисты считают, что бизнес без поддержки и участия Государства не в состоянии финансировать R&D. Для них изобретения, открытия – это общественное благо, которое должно быть доступным всем. Это, с их точки зрения, особенно актуально для технологий, которые могут использоваться в разных секторах (полупроводники, AI, космос).

Ученые детально описали целый ряд проблем, связанных с промышленной политикой.

Как пишут эксперты ***Bruegel***,

«экономическая литература указывает на множество недостатков, связанных с промышленной политикой.

Информационная асимметрия между правительством и рынком затрудняет бюрократам выбор наиболее желательных инвестиций. Правительственные чиновники редко являются отраслевыми практиками и сами имеют смутное представление о размытые взгляды на динамику рынка.

Кроме того, промышленная политика может побудить компании переключить значительный объем ресурсов с продуктивной, прибыльной деятельности на получение ренты от правительства, тем самым создавая питательную среду для коррупции и искажая конкуренцию».

В Китае в начале 1990-ых именно частные компании (Privately-owned companies (POEs) были драйвером повышения производительности труда, но они испытывали целый ряд дискриминационных мер по сравнению с госпредприятиями.

Частный бизнес сталкивался с тремя видами произвола:

1) произвольным сборам/поборами, 2) произвольным штрафам (размер и объекты наказания – на усмотрение чиновников, контролёров и правоохранителей), 3) произвольному вымогательству со стороны представителей Государства. Нейтрализовать или снизить издержки такого произвола частично позволяли связям бизнеса с местными властями. Понятное дело, они были доступны не каждому.

Распорядители чужого встраивали своих коммерческих фаворитов в государственные программы, производственные, сбытовые цепочки государственных предприятий.

1) — Формально SEO (state owned enterprises) были облеплены POEs (частные фирмы-присоски и пылесосы, через которые распорядители и потребители чужого канализировали ресурсы в свою пользу).

2) — По новой методологии и терминологии Всемирного банка это явление называется ***business of the state (BOS)*** или «***бизнес государства***».

Целью китайской промышленной политики было обновление национальной промышленной базы в свете двух тенденций.

1) — Первая – замедление темпов экономического роста с конца 2000-ых,

2) — вторая – вступление в активную фазу конкуренции с США.

Китайское руководство решило, что инновации являются ключом к достижению поставленной цели.

Оно решило ликвидировать зависимость от технологий США, создать своих прорывные решения.

Они были закреплены в ***Технологическом плане на среднесрочную и долгосрочную перспективу на 2006-2022 (Medium to Long-term Science and Technology Plan)***.

Этот план стал базой для целого ряда инициатив и программ в промышленности. Среди них

— «Решение об ускорении развития новых стратегических секторов промышленности» (2010),

— «Сделано в Китае 2025» (принят в 2016),

— «10000 маленьких гигантов» в 2018г.

Китайские коммунисты воспользовались слабостью ВТО, его механизмами к принуждению выполнения решений по торговым спорам. Страна вступила в ВТО в 2001г. Ей позволили сохранить огромный государственный сектор и присущие ему инструменты промышленной политики. Китай активно пользовался инструментами поддержки новых (нарождающихся) секторов промышленности, прикрываясь правилами ВТО. За право доступа на внутренний рынок китайцы требовали трансферт технологий.

В программе «Made in China 2025» (она весьма схожа с немецкой Industry 4.0) были выделены десять промышленных секторов для модернизации.

Это:

1) них IT следующего поколения,
2) высокотехнологические машины контроля и роботы,
3) космические технологии и авиационное оборудование,
4) инженерное оборудование для кораблестроения и производство высокотехнологических морских судов,
5) производство продвинутого ж/д оборудования,
6) производство энергосберегающих средств транспорта,
7) электрическое оборудование,
8) с/х машины и оборудование,
9) новые материалы,
10) биофармацевтика, производство высокопроизводительного медицинского оборудования и инструментов.

В мае 2015г. Китай принял программу ***«Промышленное производство Китая 2025» (China Manufacturing 2025)***.

— Правительство обязалось инвестировать сотни миллиардов долларов в избранные сектора в виде субсидий через самые разные организации и структуры.

— Принятие данного документа вызвало большое недовольство как в США, так и ЕС.

Китайские коммунисты открыто перешли в режим выкручивания рук своим конкурентам. В обмен на краткосрочный допуск к китайскому рынку западные корпорации обязаны были передать китайскому правительству современные технологии. Китай также потребовал от своих западных партнёров права приобретать компании с прорывными, современными технологиями в Европе и США. Причём эти приобретения осуществлялись через специальные государственные или псевдо частные инвестиционные фонды. Данные технологии передавались для номенклатурных фаворитов, больших SOEs. Китайское руководство позиционировало их, как национальных чемпионов при очевидной политизации их управления. По мнению Торговой палаты ЕС в Китае, изложенном в докладе «China manufacturing 2025. Putting Industrial Policy Ahead of Market Forces», объём ресурсов, выделяемый на реализацию данной программы, «ошеломляющий» (staggering).

2. Применение инструментов промышленной политики

Десять основных инструментов экономической политики для реализации China Manufacturing 2025 центральными и местными властями это:

1) принудительная передача технологий в обмен на доступ к рынку,
2) ограничения доступа на рынок и государственных закупок для иностранных предприятий,
3) стандарты,
4) субсидии,
5) финансовая политика,
6) поддерживаемые государством инвестиционные фонды,
7) поддержка местных органов власти,
8) инвестиции, направленные на приобретение технологий за рубежом,
9) слияния и политизация SOEs,
10) государственно-частное партнёрства.

В 2015-2016гг. китайские власти организовали целую серию корпоративных слияний и поглощений, создав супер SOEs в таких секторах, как атомная энергетика, железная дорога, кораблестроение, материалы и производство зерновых.

В 2013г. State-owned Assets Supervision and Administration Committee контролировал 117 государственных корпораций, а в 2017г. их осталось 102, но объём их активов вырос.

Правительство активно вмешивалось в определение параметров конкуренции между ними как на внутреннем рынке, так и режима кооперации на внешних.

В рамках партийного контроля была приняла процедура согласования ключевых решений с коммунистической партией до их передачи советами директоров этих корпораций. Была введена также ротация высокопоставленных членов компартии с топ-менеджментов госпредприятий, чтобы обеспечить устойчивую связь между компартией и бизнесом.

В законодательстве Китая появились такие понятия, как «местные/ национальные инновации», «реализация политики самообеспечения».

Ни о каком равенстве возможностей на китайском рынке локальных и иностранных компаний речи быть не может.

«Мир выиграл бы от дополнительных инновационных китайских продуктов и услуг, но не за счет сдерживания рыночных сил с помощью государственных схем», делает вывод Торговая палата ЕС в Китае.

Если

— в ЕС поддержка инновационного развития предполагает создание сильных институтов, защиту интеллектуальной собственности, финансирование R&D в университетах и государственных исследовательских организациях, то в Китае процесс государственного интервенционизма носит иной характер.

Здесь

— правительство поддерживает коммерческие организации большими субсидиями в дополнение к мерам фискального и регуляторного стимулирования.

В 2015г. Китай производил в мировом измерении:

- 28% автомобилей,
- 41% кораблей,
- 80% компьютеров,
- 90+% мобильных телефонов,
- 60% цветных телевизоров/мониторов,
- 50%+ холодильников,
- 80% кондиционеров,
- 24% электроэнергии,
- 50% стали.

Цели программы China Manufacturing 2025 до 2025г. весьма амбициозные:

1) - доля базовых компонентов и материалов внутреннего производства – 70%,
2) - сокращение на 50% операционных издержек, продолжительности производственных циклов и уровня производственного брака;
3) - открытие 40 инновационных центров;
4) - доля китайских электромобилей на внутреннем рынке – более 80%,
5) - доля высокотехнологичных компонентов для кораблестроения – более 80%,
6) - доля нового оборудования для энергетики, в том числе для возобновляемой – более 80%,
7) - доля промышленных роботов – более 70%,
8) - доля высокопроизводительных медицинских устройств и оборудования – более 70%,
9) - доля больших тракторов и комбайнов – 60%,
10) - доля чипов для мобильных телефонов – более 40%,
11) - доля широкофюзеляжных самолётов – более 10%.

Позже этот документ был дополнены секторальными программами:

1) New Generation AI Development Plan (2017),

2) New Energy Vehicle Industry Development Plan (2021-2035) (2020),

3) SME Development Plan (2016). **Распорядители чужого принимают активное участие в отборе участников государственных программ.**

Выбор бизнес проектов, определение «чемпионов», распределение госзаказов и инвестиционных ресурсов, аллокация ресурсов и капитала между SOEs и структурами, которые с ними работают - это сферы огромной дискреции VIP-распорядителей и потребителей чужого.

При реализации программы 10000 Little Giants чиновники творчески подходили к определению бенефициаров, их деятельности и выполнениями ими требуемых параметров.

Желание получить гранты/субсидии от Государства, другие виды помощи стало всеохватывающим.

— Объём государственной помощи коммерческим организациям существенно вырос. В 2015г. только компании, котирующиеся на фондовом рынке Китая, получили прямых субсидий в объёме ~$17 млрд., то в 2022г. уже ~$35 млрд. Доля компаний, которые котируются на фондовом рынке и получают государственные субсидии, выросла с 70% в 2015г. до 99% в 2022г. Т. е. практически все публичные компании получали ту или иную форму субсидии.

Китайские власти активно используют такой инструмент государственной поддержки промышленной политики, как управляемое финансирование через

активы (government-guided equity financing) через Industrial Guidance Funds (GGFs).

Они учреждаются разными государственными агентствами, которые занимаются фандрейзингом среди разных государственных агентств, госбанков, SOEs, а также частных инвесторов. Обычно они имеют секторальную ориентацию. В 2014г. было создано 96 новых фондов GGF, а в 2016г. уже 474 структуры с капиталом $240,3 млрд. Это в 10 раз больше, чем в 2014г. Местные органы власти устроили интенсивную конкуренцию за ресурсы этих фондов для поддержки своих бизнесов.

Очередной канал промышленной политики – банковские кредиты.

По состоянию на конец 2023г. они составляли 77% корпоративных финансов. «Преференциальное банковское кредитование отдельных фирм или секторов может поступать из различных источников с разной степенью ориентации на ту или иную часть экономической политики. Во-первых, это три политических банка: Экспортно-импортный банк Китая, Банк развития Китая и Банк сельскохозяйственного развития». Export-Import Bank активно поддерживает экспортные и инвестиционные программы китайского бизнеса за рубежом. Значительная часть кредитования идёт через обширную сеть локальных банков. Их руководители назначаются по согласованию с местными отделами компартии.

«Когда в 1994 году центральное правительство разрешило создание местных банков в обмен на сокращение удержания местных доходов, оно в рамках сделки отказалось от надзора за местной банковской деятельностью. Как следствие, со временем эти банки стали «самыми дикими животными в китайской экономике». Они кредитовали инвестиции, отражая сильное увлечение местных органов власти таким видом деятельности». Сегодня Китай имеет дело с широкомасштабным кризисом местных бюджетов.

Очередной инструмент промышленной политики – государственная сертификация.

Распорядители и потребители чужого оценивают состояние разных коммерческих структур, выдавая позитивные оценки для своих фаворитов. С такого рода оценками/бумажками компании легче получить доступ к льготному финансированию, к интеллектуальной собственности, ресурсам на R&D. Государственная сертификация облегчает и снижает издержки получения разрешения от China Security and Regulatory Commission при входе на фондовый рынок.

Глубоко проанализировав все аспекты промышленной политики Китая, эксперты ***Bruegel*** делают вывод:

«…Субсидии — это лишь верхушка айсберга. В распоряжении Китая гораздо больше инструментов, хотя точное измерение их масштабов остается сложной задачей». Согласно заявленным данным Global Trade Alert (GTA) число субсидий в Китае с 2010 года примерно такое же, как в ЕС. Однако в эти данные не входят другие, гораздо большие по объёмы формы государственной поддержки. Например, та же программа Little Giants не раскрывает деталей по бенефициарам. Не проведена совокупная оценка господдержки через инструменты монетарной, фискальной и регуляторной политики, а также преференций по доступу к земле и другим ресурсам.

«Одной из причин документально подтвержденного нерационального использования государственных ресурсов является кумовство, которое стало процветать после Великого финансового кризиса [2008-2009].

Синергетические связи между государственными чиновниками и крупными предприятиями с целью обмена материальными благами широко распространены и переплетаются с промышленной политикой. Во многих местах местные чиновники извлекли выгоду из налаживания связей с крупными фирмами, поскольку они могли легко обратиться к ним за проектами развития города без необходимости проходить утомительные публичные тендеры. Местные органы власти в равной степени сыграли важную роль в предоставлении стартапам возможности получить выгоду от перетока прямых иностранных инвестиций путем ведения переговоров о передаче технологий от их имени. Частным предприятиям также было предложено предоставлять ликвидность местным государственным банкам, чтобы последние могли конкурировать с четырьмя коммерческими банками общенационального масштаба».

Такого рода политика сопровождалась дискриминацией малого частного бизнеса, его банкротством и ликвидацией.

— Против коммерческих организаций чиновники активно используют инструменты регуляторной политики, включая экологические и налоговые.

Провести полноценную оценку эффективности промышленной политики Китай весьма проблематично, потому что китайские власти с 2013г. прекратили публикацию репрезентативных опросов промышленных предприятий.

Многие валовые показатели, действительно, показывают выполнение поставленных количественных параметров. Так число промышленных роботов выросло с 68 на 10 тысяч работников до 392 в 2022г. За этот период только Ю. Корея показала лучшую динамику. Успешными являются

коммерческие проекты в кораблестроении, ж/д транспорте, возобновляемых источниках энергии, электромобилях и аккумуляторах.

«Тем не менее, эти цифры не следует переоценивать. Политические стимулы привели к завышению этих показателей, поскольку местные чиновники оцениваются на основе степени автоматизации в их юрисдикции. Это часто приводило к тому, что компании прибегали к автоматизации ради получения выгод от местных органов власти, а не из соображений эффективности производства».

С точки зрений таких параметров, как доля рынка, объём добавленной стоимости, число выданных патентов Китай через концентрацию ресурсов в избранных секторах добился успеха, сократив отставание от США/ЕС, а по отдельным позициям даже став вровень с мировыми лидерами.

Однако **устойчивость такой промышленной политики вызывает большие сомнения.**

> — 10-15 лет спустя мы констатирует глубокие искажения структуры капитала, накопление проблемных кредитов в банковской системе, создание порочной системы номенклатурно-коммерческого очковтирательства.

Государственная промышленная политика Китая в сфере спровоцировала ответные меры США/ЕС/G7.

На фоне того, что делает Индия, Малайзия, Бразилия, страны Центральной и Восточной Европы расчёт Китая на завоевание больших ниш традиционных и новых промышленных товаров выглядит весьма проблематичным.

В отличие от Тайваня и Ю. Кореи Китай не является ценностным партнёров, союзником ЕС/США/G7.

Запад, наконец, понял свою стратегическую ошибку в отношении Китая, когда в конце 1990-ых решил проводить политику умиротворения (appeasement) через интеграцию Китая в свои производственные, технологические, сбытовые цепочки, образовательные сети и международные проекты.

Расчёт был на то, что китайский красный тоталитаризм порозовеет, смягчится и постепенно станет демократическим. По факту Китай на всю катушку использовал теоретические шаблоны development economics, рыхлость нормативной базы международной торговли в рамках ВТО, жадность и цинизм западных компаний, которые закрывали глаза на тоталитарный, коммунистический характер китайского режима взамен на прибыль.

Такую же ошибку Запад совершил в отношении России с начала 2000-ых, когда бизнес, правительства, многие международные НГО закрывали глаза на формирование и укрепление путинского фашизма и агрессивной имперскости.

Результатом этой стратегической ошибки стало де-факто создание Оси зла (Китай, Россия, Иран, С. Корея, Беларусь).

Используя китайскую промышленную, финансовую мощь, российские природные ресурсы, эта Ось зла бросила экзистенциальный вызов Западу.

Причём этот вызов не только военный (война против Украины), но также ресурсный (львиная доля сырья для критически важных частей электромобилей находится в Китае), энергетический, информационный, торговый, промышленный и даже культурный. Китай активно использует международные организации для продвижения своей повестки дня. Он создал сеть влияния, мягкой силы на общество, бизнес, элиты Запада, активно используя университеты, общественные организации и многочисленные бизнес ассоциации.

3. Выводы и уроки для Украины из опыта китайской промышленной политики

Украина не сможет воспроизвести опыт Китая по целому ряду причин.

1) — Во-первых, внешнеполитический, геополитический контекст 1990-ых радикально отличается от состояния 2020-ых.

> — Статус огромного тоталитарного Китая, который думал, что делать после развала Советского Союза, как накормить ~800 млн. голодающих, как обеспечить ресурсами, инвестициями и технологиями отсталую по тем меркам марксистскую страну. Украина и близко не имеет такого статуса. Если провести аналогию, то Украина – это как Тайвань, а не Китай. Наша экзистенциальная угроза – нацистская Россия, в то время как Китай сам грозит войной Тайваню.

2) — Во-вторых, дыры в нормативной базе стран Запада, в архитектуре международной торговли ВТО уже практически закрыты или близки к этому.

> — Открывать их специально под Украину никто не будет. Размер, статус и потенциал не тот.

3) — **В-третьих, Китай превратился в гигантский завод copy-paste, который ~25 – 30 лет штамповал потребительские товары для себя и всего мира.**

> — Потом, используя западные технологии, полученные легальными и другими способами, начал активно входить на рынки инвестиционных

товаров, а также тех продуктов, которые производятся при помощи технологий IV промышленной революции.

4) — В-четвёртых, Украина и близко не имеет того объёма человеческих ресурсов, которым обладает Китай.

— С точностью до наоборот. У нас острый дефицит рабочей силы и настоящая демографическая катастрофа. Больший объём дешёвой рабочей силы – это не наше сравнительное преимущество.

5) — В-пятых, качество государственного управления, сила спецслужб и компартии Китая не имеет аналогов в Украине.

— Наша страна не имеет качественных институтов государственного управления. Госплан в Украине невозможен, потому что нет мощного центра выработки, принятия решений и принуждения к их выполнению. Несмотря на многочисленные кампании наказания коррупционеров в Китае смертной казнью, коррупции при аллокации государственных ресурсов меньше не стало. В Украине система наказания распорядителей чужого дефективная. Поэтому попытки воспроизвести модель китайской промышленной политики неизбежно выльются с многоуровневую широкомасштабную коррупцию.

Сегодня, 20 лет спустя,

1) — мы видим правоту китайского профессора Чжан Вэйина (Zhang Weiying), сторонник ***модели предпринимательского роста и свободного рынка***.

Китайские власти проигнорировали его советы,

2) — приняли рекомендации Линь Ифу (Justin Yifu Lin), представителя фьюжн ***левого кейнсианства и марксизма***.

Сформулируем уроки для Украины из китайской промышленной политики 2000-ых.

Урок № 1

Теоретической основной промышленной политики Китая стали наработки *development economics*, т. е. модели *Государства всеобщего интервенционизма середины XX век*а.

Китайские власти не внесли в неё ничего принципиально нового. Копирование данной теоретической матрицы может привести к экономическому росту, но добиться его устойчивости, сбалансированности на долгосрочную перспективу невозможно.

Издержки реализации данной модели универсальны:

— олигархизация, дискриминация малого бизнеса, коррупция, моральная угроза (прибыль избранным 3%, а убытки – остальным 97%), концентрация инвестиционных, производственных ошибок, которые ведут к омертвлению капитала и периодическим кризисам.

Украина последние 30+ лет проводит экономическую политику примерно на той же теоретической основе, но

1) — с гораздо худшим качеством госуправления и

2) — очень слабыми институтами гарантии прав собственности.

Урок № 2

Китай сумел добиться временного успеха в целом ряде промышленных секторов, потому что для фаворитов VIP-распорядителей чужого национального и локального уровня создал условия, максимально приближённые к свободному рынку.

Только освободив предприятия от налоговой, регуляторной нагрузки, обеспечив им доступ к финансовым ресурсам, земле и инфраструктуре можно рассчитывать на коммерческий успех. Изредка распорядители и потребители чужого своими решениями могут попадать в рыночные товарные ниши, но для устойчивого успеха они должны учитывать требования глобального рынка, международной торговли и открытой конкуренции. Китай начал показывать быстрый экономический рост в СЭЗах, когда в них налоговая нагрузка была менее 10% ВВП, а регуляторное бремя – менее 3% ВВП при гарантиях прав собственности и доступу к капиталу. Начать тренд быстрого экономического роста в Украине с 45 – 75% ВВП госрасходов и регуляторной нагрузки 15 – 17% ВВП невозможно.

Урок № 3

Китай сумел обеспечить модернизацию своей промышленности за счёт принуждения западных корпораций к трансферту интеллектуальной собственности, а также её воровства в США/ЕС/G-7.

Запад смотрел сквозь пальцы на такие практики, потому что считал важнее реализацию стратегии умиротворения тоталитарной страны. В результате умиротворения не получилось, а на свои деньги и ресурсы Запад создал себе мощного конкурента, который нагнул международное право и парализовал волю к адекватной реакции на вопиющие нарушения правил честной, открытой конкуренции. Украине невозможно воспроизвести модель поведения Китая.

Урок № 4

Относительный временный успех Китай обеспечило наличие жёсткой вертикали управления коммунистической партией и спецслужбами Китая.

VIP-распорядители чужого через механизмы государственно-частного партнёрства, создания схем «бизнеса государства (BOS), управляемых частных корпораций де-факто **монетизировали свой политический, силовой и административный ресурс**.

> — То, что российские силовые структуры и постсоветская VIP-номенклатура в 1990-ые делала через залоговые аукционы, бандитские, грабительские способы прихватизации китайские большевики делали через лжерыночные, псевдозаконные механизмы коммерциализации Государства.

В Украине нет и едва ли появится авторитарный, жёсткий центр управления страной и экономикой.

Повторение китайской промышленной политики неизменно выльется в перезагрузку уже существующей в стране модели Олигархат/Схематоз.

Урок № 5

Китай не опроверг, а наоборот ещё раз подтвердил законы экономики, описанные Австрийской экономической школой (АЭШ).

Ручное управление структурой капитала всегда будет давать худший результат, чем рыночное.

При этом сравнивать нужно не с режимом тоталитарного Китая с запретом частного предпринимательства, а с Китаем, если бы в нём не особые зоны, территории, субъекты имели возможность работать в условиях свободного рынка, а все китайцы и иностранцы, которые решили инвестировать в эту страну. Именно так сделал Тайвань. Его результат позволяет оценить издержки упущенной выгоды Китая. В 1998г. ВВП на душу населения Китая составил $821, Тайваня - $12767. Эти данные показывают, что в долгосрочной перспективе тоталитаризм + тотальный госплан при запрете частной собственности создаёт пропасть в доходах и качестве жизни. По итогам 2023г. ВВП на душу населения Китая составил $12514, а Тайваня - $32444. Даже частичное, фрагментальное, зональное создание очагов экономической свободы позволяет резко ускорить экономический рост и повысить уровень жизни страны. Однако, если заблокировать рыночный механизм «прибыль – убытки», если списывать/прощать долги номенклатурным фаворитам в режиме дирижизма и протекционизма, то ВВП может расти, но в такой модели ~3% населения будет жить за счёт ~97% остальных.

Урок № 6

Китай не доказал преимущества государственной или псевдочастной (когда де-юре государственная, а де-факто частная по конечным бенефициарам) формы собственности перед частной.

Даже при жёстком контроле компартии и спецслужб мотив получения прибыли, особенно в виде материальных и нематериальных бонусов от распоряжения чужим, даже перед угрозой смертной казни, доминирует. Китай, как и до этого Советский Союз, не смог при помощи всей огромной государственной машины принуждения и зомбирования создать некий моральный, альтруистический, честный, эффективно работающий на общее благо тип хомо советикус и хомо китаёзус. Украина при доминации государственной собственности и огромном размере государственных расходов в режиме тотального регулирования экономики обречена на статус хронически отстающей страны. Стремление украинцев к свободе и самореализации неизбежно подтолкнёт их к выбору следующих вариантов действий: 1) миграция на границу, 2) работа в серой экономике, 3) отказ от предпринимательства.

Урок № 7

Первая стадия быстрого развития Китая проходила, в основном, за счёт инвестиций китайской диаспору, китайцев из других стран Азии, включая Гонконг, Малайзию и Сингапур.

Китайцы накопили капитал, приобрели базовые знания в менеджменте и организации продаж на внешние рынки в кооперации с иностранцами.

Украина не имеет такой мощной сетевой диаспоры. Тем не нее, она тоже есть и является серьёзным ресурсом для экономического развития.

В нынешние экономические условия она точно не пойдёт.

Для неё нужны такие же условия в Украине, как Китай создал для иностранных инвесторов в СЭЗах.

Поскольку размер Украины и Китая, с точки зрения населения, это две большие разницы, то **оптимальным вариантом является превращение всей Украины и одно большое пространство экономической свободы**.

***

№ 2.873

2024-05-27

Куртєв

Я думаю, вже ні в кого не виникає сумнівів в тому, що політика держави в частині підходів до захисту критичної енергетичної інфраструктури виявилась хибною.

Ми вгатили космічні кошти у програму "великого будівництва фортифікаційних споруд" на підстанціях магістральної електричної мережі, але не забезпечили необхідним захистом ППО/ПРО/РЕБ опорну генерацію. За це нам усім доведеться платити тривалими відключеннями світла у найближчі роки.

Отже, що трапилось?

В ніч на 22 березня 2024 Російська Федерація здійснила перший у цьому році масований удар по енергосистемі України. Після цього 25, 29 березня, 4, 10, 11, 27 квітня та 8 травня вона продовжила масовані удари.

На відміну від минулого року, де основними цілями були магістральні підстанції 750 кВ та 330 кВ, останні два місяці Росія здійснила концентровані ракетно-дронові удари по генеруючим маневровим потужностям ТЕС та ГЕС.

Після значних руйнувань теплові електростанції ПАТ "Центренерго" (Зміївська ТЕС, Трипільська ТЕС), АТ "ДТЕК Дніпроенерго" (Придніпровська ТЕС) та АТ "ДТЕК Західенерго" (Добротворська ТЕС,

Бурштинська ТЕС, Ладижинська ТЕС), а також частково зруйновані гідроелектростанції ПАТ "Укргідроенерго" (Дніпровська-1,2 ГЕС, Середньодніпровська ГЕС, Кременчуцька ГЕС, Канівська ГЕС) "сіли на нуль".

Деякі потужності після "посадки на нуль" вдалося запустити, але все одно на сьогодні ми втратили понад 8 000 МВт у балансі! А зважаючи на необхідність проведення ремонтної кампанії блоків, які вцілили, енергосистема України на сьогодні функціонує в екстраординарному аварійному режимі, наявний гігантський дефіцит потужності.

По максимуму завантажений західний інтерфейс, окрім 1700 МВт комерційного імпорту ми отримуємо 250 МВт аварійної допомоги (на моменті сумарний переток досягав навіть 2400 МВт). Попри це, ми маємо непокритий дефіцит, системний оператор вимушений вводити графіки обмеження потужності (ГОП) в середньому на рівні 1300 МВт споживання, а коли цього недостатньо – вводити додатково графіки аварійних відключень (ГАВ). І це все з урахування травня місяця і мінімального сезонного споживання …

Очевидно, що непокритий дефіцит на зиму буде ще більший (до 5000 МВт).

Очевидно також, що удари будуть продовжуватись і ми й на далі будемо втрачати генеруючі потужності.

Але надзвичайний виклик потребує надзвичайного реагування!

На підставі рішення РНБО необхідно терміново запровадити надзвичайний стан в енергетиці України, ліквідувати усі непрацюючі енергетичні штаби та робочі групи, створити Штаб Антикризовий з Надзвичайного Стану (ШАНС)!

Головою (за посадою) ШАНСу повинен стати новий Віце-прем'єр-міністр – міністр енергетики – професіонал екстракласу, який з заплющеними очима знає галузь та здатний організувати усі ці процеси. До складу ШАНСу повинні увійти Голова НКРЕКП, керівники компаній критичної інфраструктури (НЕК "Укренерго", НАЕК "Енергоатом", ПАТ "Укргідроенерго", теплових генеруючих компаній, управляючих компаній ОСР, НАК "Нафтогаз України"), представники РНБО, ГШ, ГУР МО та СБУ.

ШАНС повинен працювати в умовах особливого юридичного стану, поза процедурами. Тобто "пряма команда – негайна дія – потім її оформлення"!

ШАНС повинен сконцентрувати усі ресурси галузі і, окрім існуючої диспетчерської вертикалі, повинен створити ремонтну та будівельну вертикаль. Усі господарюючі суб'єкти енергетики повинні працювати як єдине ціле, з загальним ремонтним запасом обладнання та матеріалів, з доступом до необхідної техніки. Підставою для "негайної дії" є розпорядження Штабу. Усі фінансові фінансово-майнові питання між господарюючими суб'єктами оформлюються після цього, протягом місяця.

Прошу пробачення у всіх любителів невидимої руки ринку Адама Сміта, але в ситуації 30-ти відсоткового дефіциту на енергоринку та відсутності часу до зими, яка може стати останньою, ринкові механізми не спрацюють – нам необхідна мобілізаційна енергетика воєнного стану! Це питання нашого виживання!

Є дуже обмежена кількість рішень, які можна прийняти та встигнути реалізувати до зими, тим самим зменшивши дефіцит в енергосистеми на декілька тисяч мегават та збільшивши її гнучкість, а саме:

1. Вирішити з ENTSO-E питання збільшення величини дозволеного імпортного перетоку з 1700 МВт, наприклад, до 2300 МВт (2500 МВт з урахуванням аварійної допомоги).

— І насправді, після втрати більшої частини генерації у західних областях України, умови для розрахунків статичної та динамічної стійкості енергосистеми змінились. Впевнений, що за підтримки ШАНСу компанія НЕК "Укренерго" здатна провести цю роботу, довести партнерам і вирішити питання тимчасового (на зиму) збільшення інтерфейсу.

2. Консолідувати ремонтні ресурси, провести ремонти пошкоджених блоків ТЕС/ГЕС (де це можливо) та забезпечити введення їх в експлуатацію до холодів.

— Це також передбачає оперативне реагування на нові удари росіян.

3. Консолідувати будівельні ресурси, провести велику кампанію з викупу (оренди) на світовому ринку газопоршневих та газотурбінних установок контейнерно-модульного типу з подальшим створенням в Україні мережі децентралізованої генерації.

— При цьому, для встановлення цих мережевих ГПУ/ГТУ можна використовувати існуючі майданчики ТЕС, енергоблоки яких були пошкоджені, територію великих промислових підприємств або комунальних котелень, де є просте приєднання до газової та електричної мережі.

4. Запровадити комплекс заходів щодо створення екосистеми активних споживачів,

— що стимулюватиме приватний сектор переходити на часткове або повне заміщенням мережевої електроенергії своєю (об'єктові ГПУ/ГТУ, сонячні електростанції, засоби накопичення енергії).

5. Запровадити комплекс заходів щодо керування попитом пасивних споживачів,

— тимчасово відмовитись від великого споживання в енергосистемі за умови наявності альтернативи (для АТ "Укрзалізниця" – відімкнення електрифікованих ділянок залізниці та перехід на дизельні локомотиви, для ТОВ "Оператор ГТС України" – відімкнення електроприводів ГКА та перехід на перекачку технологічним газом тощо), здійснити термінове, тотальне, примусове впровадження "розумних" лічильників, впровадити "мотиваційні тарифи" (зі збільшенням різниці ніч/пік/напівпік, при цьому границі цінових зон повинні динамічно змінюватись залежно від сезону та ситуації в енергосистемі).

6. Привести у відповідність список пріоритетних об'єктів енергетичної інфраструктури України

— (які залишились в роботі + пункти 2,3), врахувати це на рівні використання загальновійськової системи протиповітряної оборони, з обов'язковим встановленням по об'єктового ППО/ПРО/РЕБ для захисту від низьколітячих дозвукових засобів ураження.

Для можливості запровадження усього вищезазначеного ШАНС повинен ще мати в оперативному підпорядкуванні уповноважений державний банк, страхову компанію та доступ до фінансового ресурсу (резервів НБУ)!

— Ви оцінили масштаб необхідного реагування на виклик?

Без цього у нас немає шансів …

***

№ 2.874

Том Купер

Війна в Україні, 2 червня 2024 року

Оригінал: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-2-june-2024

Усім вітання! [Опубліковано 2 червня близько 11:00 за Києвом]

Наразі очевидно, що російський зимово-весняний наступ заглух.

Звичайно, росіяни розширили присутність своїх військ в Україні до понад 500 000 (насправді деякі російські контакти кажуть про 700 000) і мають 3 000 танків, вистрілюють 10 000 снарядів на день, і немає сумніву, що їхні ударні БПЛА та авіабомби УМПК завдають серйозних проблем українцям, а ЗСУ досі не вистачає артилерійських боєприпасів… і, і, і, і, і ще всього іншого, і так, ВСрф жорстко тиснуть на ЗСУ, і далі володіють ситуацією.

Але по суті росіяни не можуть досягти жодних серйозних здобутків, а українці далеко не «в розпачі», як про них пишуть деякі високоповажні західні аналітики (або якщо й у розпачі, то не більше, ніж були всі ці два роки): навпаки, саме росіяни починають усвідомлювати, що не мають ані командних навичок, ані вогневої потужності та обладнання, щоб здійснити серйозний прорив.

Відтак, війна не прямує до якоїсь «кульмінації»: вона вже рік перебуває в однаковому безвихідному стані. І жодні російські вихваляння чи видавання бажаного за дійсне фанатами пуддінга за кордоном не змінять цього найближчим часом.

Звідки я роблю такі висновки?

Ну, гляньте на ситуацію на півночі Харківщини: після кількох перших наступів росіяни зазнали таких втрат, що на початку цього тижня операція повністю зупинилася. Причина в тому, що 26-та і 138-ма мотострілецькі бригади, 18-та мотострілецька дивізія зазнали величезних втрат, і для відновлення наступу їх потрібно повністю переформовувати. Звісно, останніми днями росіяни накачали ще більше підкріплень, а потім перегрупували свої війська на східній ділянці цього відрізку фронту: потім знову штурмували Вовчанськ із півночі, і завдяки цьому знову захопили дві вулиці (щонайбільше) – які зараз не можуть ефективно контролювати. Як згадувалося раніше, росіяни тим часом привозять обладнання для перетину річки та, як очікується, спробують перейти Вовчу десь на захід чи схід від зруйнованого міста.

У районі Білогорівки (тої, що на Сіверському Донці) росіяни розтратили кілька батальйонів, кілька десятків тисяч артилерійських снарядів і ракет, узагалі нічого в результаті не отримавши.

Тим часом у районі Часового Яру 11-та бригада ВДВ і 98-ма дивізія ВДВ були посилені 150-тою мотострілецькою дивізією, а також 200-тою мотострілецькою бригадою, але не зуміли ні закріпитися в районі Каналу, ні забезпечити собі плацдарм через канал Сіверський Донець-Донбас (звичайно, дислоковані там війська ЗСУ очікують, що росіяни справді увійдуть у район Каналу найближчими днями, але цього від них очікують уже два місяці, тому я кажу: поживемо – побачимо). Лише на південь від Бахмута росіянам вдалося змусити українців відступити з Кліщіївки: як виявилось, росіяни не можуть закріпитися в селі та використати цей успіх для просування далі на захід.

У районі Авдіївки-Покровська росіянам таки вдалося захопити Авдіївку, а потім і багато сіл за 10 км на захід від неї. Їм знадобилося лише дев’ять місяців і критична нестача артилерійських снарядів у ЗСУ, щоб досягти цього, але нічого: пуддінг-фани щасливі. Росіянам вдалося здійснити локальний прорив під Очеретиним, але потім виявилося, що вони не змогли цим скористатися. За останній місяць вони безрезультатно штурмують

Новоолександрівку, Сокіл, Яснобродівку та в напрямку Карлівки. Тим часом російський «успіх» у цій сфері вимірюється такими елементами, як «три дерева тут і одне поле там».

(ФОТО 1) Щоразу, коли підбивають хоч один український M1 чи Leo2, чи щось на кшталт цього, половина блогосфери пуддінг-фанбази впадає в раж. Скільки Т-90М підбивають у відповідь… нікого не хвилює… (цей підірвала 47-ма механізована).

У районі Мар'їнки, попри масштабні обстріли бомбами УМПК, росіянам вдалося закріпитися лише на півдні Красногорівки.

Схожа ситуація і на півдні Запорізької області: всі штурми Урожайного провалилися, росіянам вдалося лише змусити українців відійти з південних околиць Старомайорського, але закріпитися там вони не можуть. А от Роботине, за словами людей, які там перебувають, поки що ніким не утримується. Росіяни час від часу посилають туди невеликі загони, ті наїжджають на міни, їх рвуть на шмаття дрони, та й по всьому. А українці страшно сердяться, бо коли кілька тижнів тому вони були змушені відступити, сталося два випадки, коли росіяни розстріляли військовослужбовців ЗСУ, які намагалися здатися в полон.

...що нагадує мені випадок 24-річної поліцейської з Маріуполя: вона переховувалася на «Азовсталі», українці намагалися організувати її визволення за допомогою ООН та Червоного Хреста. Представники цих двох ...кгм... «благородних» благодійних організацій передали її росіянам... і лише 31 травня її обміняли й повернули в Україну. Можна собі уявити, що їй довелося пережити в російських концтаборах... Не дивно, що лунають вимоги притягнути до відповідальності за воєнні злочини деяких посадових осіб ООН та ЧХ...

Отже, **повернемося до повітряної війни: тут є кілька новин.**

Почну з літаків Saab 340 AEW, що їх шведи пообіцяли поставити Україні. Приводів для розмови про них є кілька. По-перше, мій «побіжний огляд» цих літаків викликав певну — цілком заслужену — критику. Виявилося, я володів застарілою інформацією. Принаймні, це я можу стверджувати після того, як один знайомий люб'язно надіслав мені свіжішу інформацію про застосування цих літаків: виявилося, що так, за минулі 10 років шведи значно вдосконалили Erieye. По-друге: повітряний простір залишається єдиною сферою, де росіяни мають значну перевагу над Україною. По-третє, є багато новин із повітряної війни.

Так от... я не кажу, що Saab 340 можуть літати швидше або вище: ніхто і ніщо на це не може вплинути (хіба що шведи встановлять радар Erieye на інший літак, як це вже десять років робили майже всі замовники цієї системи). Враховуючи загрозу від МіГ-31БМ, який оснащений Р-37, Saab 340 —

повільний, а отже занадто вразливий для, скажімо, «розгортання ближче до лінії фронту на сході України». Але **шведи додали до системи кілька приємних ґаджетів і значно покращили її характеристики.**

Наприклад:

- До Erieye додали систему радіоелектронної боротьби та вдосконалені системи зв'язку, і цим не лише покращили самозахист літака, а й перетворили навіть «таку маленьку штуку», як Saab 340, на повноцінний AWACS «із вторинними можливостями JSTARS».

- Встановили в літак набагато кращі операційні системи (зокрема більш досконалі комп'ютери), так що один оператор тепер може зробити більше, ніж два чи три оператори могли зробити раніше. Саме тому екіпаж із п'яти осіб сьогодні здатен експлуатувати Erieye набагато ефективніше, ніж раніше (адже вони набагато краще орієнтуються в ситуації і тому можуть здійснювати командування і управління незалежно від наземних станцій).

(ФОТО 2)

- Максимальну дальність виявлення повітряних цілей збільшили до 450 км. А для морських цілей — до понад 300 км.

(ФОТО 3)

- А найважливіше, система здатна одночасно відстежувати «значно більше» за 300 цілей, зокрема літаки, кораблі, катери (навіть водні мотоцикли), ракети, безпілотники (як повітряні, так і ті, що рухаються по землі або воді), а також наземні цілі (такі як танки, вантажівки тощо). Ось гарна ілюстрація:

(ФОТО 4)

Підсумок:

— так, радар — і не тільки радар: уся система — набагато краща, ніж була раніше, а отже, Saab 340 набагато ефективніший, ніж тоді, коли я востаннє «кидав» на нього погляд, році так у 2010-му.

Це досі занадто вразливий літак для операцій над східною Україною — принаймні, поки ПС ЗСУ не матимуть можливості відганяти російські МіГ-31 і Су-35. Але, на мою думку, для поточної роботи шведські літаки годяться: основним завданням українських «Ерієсів» буде захист баз F-16 на заході України (і, відповідно, всіх інших об'єктів там) від російських ракетних ударів. Адже можна бути впевненим на 1000%: щойно перший F-16 прибуде в Україну, вишестоящі органи в москві зроблять усе можливе (та навіть своїх дружин і дітей попродають), щоб їх знищити. Так як минулі два роки вони

роблять усе можливе, щоб принаймні обмежити діяльність винищувачів-бомбардувальників ПС ЗСУ, завдаючи потужних — і неодноразових — ракетних ударів по українських авіабазах і передових оперативних пунктах.

Я обіцяв вам огляд Адріана про російський ракетний наступ на Україну в квітні цього року (а також наступну сесію питань-відповідей та апдейти по різних рубриках), і збираюся повернутися до цього всього буквально найближчим часом. А наразі дозвольте зробити аналіз минулих 10 днів («або близько того») -— і не лише російських, але й українських повітряних операцій.

- 20 травня: удар по Луганську з ПЗРК SCALP з влучанням у польовий штаб групи ПдВО ВСрф; можливо, було поранено командувача цього підрозділу генерала-полковника Геннадія Анашкіна. Однак один «Скальп» був перехоплений російськими засобами ППО.

- 24 травня: ГУРівські БПЛА вивели з ладу радар ППО «Воронеж-М» в Армавірі, а на аеродромі в Кущевську також пошкодили літак, схожий на Су-27 (можливо, Су-27, але також Су-30, або Су-34, або Су-35). Приблизно в той же час ГУРівські БПЛА вразили радіотехнічний об'єкт в районі Краснодара. Нарешті, ціла батарея С-400 була розбита АТАКАМсами під Моспиним на Донеччині.

- 25-26 травня: росіяни випустили по Україні 2 «кинжали», 12 Х-101/Х-555 (цього разу з Ту-95, що пролітали над Саратовською областю) та 31 «шахед»; ПС ЗСУ збили всі крилаті ракети та «Шахеди», але два «Кинжали» влучили по Старокостянтинівському аеродрому та вибили електропостачання у містечку.

- 26 травня: атака ГУРівських БПЛА вибила радар системи ППО «воронеж-М» у передмісті Орська (Оренбург); дрони подолали понад 1800 км, наразі це найбільш далекобійна атака подібного роду. Крім того, десь на півночі Харківщини українці збили безпілотник «мохаджер-6», озброєний керованими бомбами Ghaem-5.

- 27 травня: близько 19.00 було завдано удару АТАКАМСами (з касетною боєголовкою) по аеродрому «Луганськ», також по авіаремонтній майстерні й колишній Академії навігації ПГУ.

Відомо, що зенітно-ракетні комплекси «Панцир С-1» ПКС були в строю, але не змогли зупинити бомбардування. Місцеві повідомляють про «десятки» вибухів і численні великі пожежі.

- 29-30 травня: СБУшні БПЛА дісталися до радару «Небо-СВУ», розташованого біля Армянська (дальність дії «Неба-СВУ» - близько 380 км). ВКС обстріляли Краматорськ керованими ракетами «Грім-Е1».

- 29 травня: АТАКАМСи чи ХАЙМАРСи підірвали щось у місті Донецьк.

- 30 травня; комбо з 8 ракетних ударів «Нептунами» і військово-морськими безпілотниками влучило по російських кораблях у районі Чорноморська (зокрема, в бухті Вузька). Оприлюднені Києвом відеозаписи підтвердили пряме попадання щонайменше в один патрульний катер класу «Тунець».

Незалежне російське інформагентство детально описало російські втрати: чотири військово-морські катери, два цивільні пороми, один цивільний катер пошкоджено або знищено, п'ятеро людей отримали поранення. Крім того, українські дрони знищили якийсь паливно-мастильний об’єкт у Чушці та Волні на східному боці каналу.

(ФОТО 5 і 6) Сліди пошкоджень на російських залізничних поромах, обстріляних українськими ракетами «Нептун» рано вранці 30 травня.

- 30-31 травня: Росіяни націлили на Україну 1 «іскандер», 8 ЗРК С-300, 11 Х-101/Х-555 (знову випущених з району Саратова) та 32 «шахеди». З цього збито 7 Х-101/5555 та 32 «шахеди». Основною ціллю, схоже, знову був Старокостянтинівський аеродром. Українські дрони вдарили по об'єкту ППО в районі Краснодара.

- 31 травня — 1 червня: Росіяни розгорнули 35 ракет Х-101/Х-555, 4 «іскандери», 10 «калібрів», 3 Х-59/69 і 47 «шахедів». Українці стверджують, що приземлили 30 Х-101/Х-555, 4 «калібри», 1 «іскандер» і 46 «шахід».

Наостанок, соцмережі й далі рясніють повідомленнями про успішні російські засоби радіоелектронної боротьби, які глушать практично будь-яку західну зброю в Україні. Тому хотілося б нагадати кілька важливих фактів: радіоелектронна війна схожа на гру в пінг-понг. Сторона А отримує перевагу над стороною Б, потім сторона Б реагує і отримує перевагу, на що реагує сторона А і отримує перевагу... Справа в тому, що за своєю природою всі ці переваги тимчасові. І те, що та чи інша сторона мала успіхи в певний момент часу (і простору), не означає, що так буде завжди. Так само, як невдачі компанії Boeing у створенні робочих планерних бомб не означають, що відтепер усі їхні зусилля будуть марними. Насправді, в 90% випадків, періоди найефективнішого глушіння GPS з боку росіян тривають лише кілька годин, і обмежуються відносно невеликими географічними районами – це найкращий і найбільший їхній результат.

Детальніше про це в наступній сесії питань-відповідей.

***

№ 2.875-1

Огляд... сьогодні буде коротко по кількох актуальним напрямкам

2024-06-01

Машовець

1. На Харьківському операційному напрямку

очевидно, противник перегруповує свій передовий ешелон, намагаючись добитися підсилення по напрямку на Вовчанськ...

На даний момент, по-факту... темпи наступу противника впали майже до нульової позначки й він вимушений шукати якісь "альтернативні" шляхи його продовження. Але, якби там не було, всі вони, явно потребуватимуть від нього задіяння ДОДАТКОВИХ сил й засобів.

Як варіант, ймовірно,

— його командування зараз таки готується форсувати р.Вовча по напрямку Гатище - Синельникове й створити умови для подальшого просування передових підрозділів 26-ї та 138-ї окремих мотострілецьких бригад (омсбр) своєї 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) у самому місті Вовчанськ...

Звертають на себе увагу також дії противника по напрямку Бугруватка - Стариця, де його передові підрозділи намагаються розширити по фронту ділянку прикордонної місцевості, яку їм вдалося заняти на західному березі р.Сіверський Донець.

Скоріш за все, противник може спробувати, найближчим часом, відновити свій наступ по напрямку Стариця-Ізбицьке, аби в подальшому спробувати з'єднати цей плацдарм із плацдармом по напрямку на с.Липці.

В свою чергу, оперуючі там підрозділи 18-ї мотострілецької дивізії (мсд) противника, підсилені цілим рядом окремих формувань та штурмових загонів, ймовірно, понесли у попередніх боях відчутні втрати й зараз потребують поповнення та налагодження повноцінного матеріально-технічного забезпечення (МТЗ).

Загалом, на даний момент, очевидно, командування російських військ (УВ "Север") вирішує для себе питання -

1) — чи варто розпочинати ще один наступ по напрямку Грайворон - Велика Писарівка,

2) — чи краще все ж-таки сконцентруватися на "питанні Вовчанська"...

Як перший, так й другий варіанти містять свої "+" та свої "-".

Однак,

1) — кінцевий характер цього рішення російського командування, скоріш за все, полягатиме у тому, які сенси у ньому "візьмуть гору" - піарні, або реальні (себто військові).

З першої точки зору,

2) — завдання, щодо створення такої собі "санітарної зони" з УВ "Север" ніхто не відміняв,

3) — з іншої - ще одна ділянка активних бойових дій "напружить", й так вже втягнуті по більшій своїй частині у інтенсивні бої, сили й засоби УВ "Север" ще більше, й у обсязі, який може виявитися загалом критичним для всієї цій "харьковской затеи"...

2. На Краматорському напрямку

командування УВ "Юг" продовжує свої спроби "увірватися" до міської межи м.Часів Яр

Наскільки я розумію, противник впритул підійшов до південних кварталів мікрорайону "Канал", одночасно намагаючись просунутись по дирекції Богданівка - Калинівка...

Тут діють підрозділи зі складу 98-ї повітряно-десантної дивізії, 11-ї окремої десантно-штурмової бригади (одшбр), так званого "добровольческого корпуса" та 102-го мотострілецького полку (мсп) 150-ї мсд, з північного флангу цю тактичну групу забезпечують підрозділи 200-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр), а з півдня (район Кліщіївки) підрозділи 6-ї мсд 3-го армійського корпусу (АК).

Протягом кількох крайніх діб, противнику вдалося вийти до місця перетину дороги Костянтинівка - Бахмут та каналу "Сіверський Донець - Донбас" (переважно, південніше дороги), а також вийти на східну околицю с.Калинівка.

Однак, декілька спроб дрібними штурмовими групами "инфильтрироваться" та закріпитися безпосередньо у міській межі противнику не вдалися... Але, думаю, це ненадовго. Скоріш за все, противнику таки вдасться незабаром зайняти "Канал" (його передові підрозділи зайняли охоплююче положення до цього мікрорайону міста)...

Таким чином,

1) — на Краматорському напрямку командування противника, очевидно, вирішило не шукати простих й альтернативних шляхів (наприклад, спробувати обійти "часік" з півдня),

2) — а **"во всю свою ивановскую дурь" втягнутися у вперті ближні піхотні бої у міській забудові...** Причому, на цей раз, із досить примарними шансами щось "охопити чи обійти"...

Ну-ну...

3. На Покровському напрямку,

після просування й зайняття противником с.Нетайлове та с.Уманське підрозділами 239-го танкового та 228-го мотострілецького полків (тп\мсп) 90-ї танкової дивізії (тд) та передовими батальйонами 1-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) 1-го АК, командування УВ "Центр", схоже знову "озаботилось" флангами свого ударного тактичного угрупування, яке діє по напрямку Очеретине - Новоолександрівка...

В рамках цього, противник:

1) - Здійснює вперті спроби таки вийти на рібуж Сокіл - Новопокровське силами зведених штурмових підрозділів 15-ї та 55-ї омсбр... Південніше, намагається тиснути по загальному напрямку Семенівка - Новоселівка Перша 114-а омсбр, підтримана окремими підрозділами 74-ї омсбр.

2)!- Окрім того, передові підрозділи 35-ї та 132-а омсбр противника, схоже трохи "змістили акценти" з дирекції Архангельске - Калинове на напрямок Керамік - Олександропіль, ближче до дороги Костянтинівка - Ясинувата... що в рамках середньострокової переспеткиви виглядає цілком логічно...хоча, атаки по напрямку Архангельске - Калинове також продовжуються...

Тож, підсумуємо...

Зважаючи на розвиток ситуації як на Краматорському, так й на Покровському напрямках, очевидно, командування противника таки "має на увазі" у перспективі, якісь дії по відношенню до Торецького району оборони ЗСУ...

Звісно, більш-менш конкретно, щодо дій противника у цьому районі протягом його літньої кампанії можливо буде сказати лише через деякий час. Особливо тоді, коли у мене буде якась визначена інформація по переміщенню його резервів, або перегрупуванню сил й засобів між його операційними напрямками.

Однак, **вже зараз стає зрозуміло, що росіянам би "дуже хотілося" створити для своїх військ "охоплююче" положення по відношенню до м.Торецьк... принаймні, дії їх військ на суміжному північному (верхньому) фланзі УВ "Юг" та УВ "Центр" явно про це свідчать.**

Питання - чи зможе противник в реальності (на практиці) створити таке положення?

В цьому контексті, наступним разом... подивимось на південно-східний "кут" ЛБЗ й таміешні "перспективи".

***

№ 2.875-2

Огляд... сьогодні, як я й обіцяв - південно-східний "кут" фронту. Тобто, Курахівський та Времіївський (правий фланг) напрямки

2024-06-03

Машовець

За подіями на Харьківському, Краматорському та Покровському напрямках багато хто, став "забувати" про те, що події достатньо жваво розгортаються й на ряді інших напрямків.

Зокрема, ситуація навколо Курахівсько-Вугледарського виступу (ну або "плацдарму", якщо вам так більше подобається) ЗСУ чим далі, тим більше набуває достатньо драматичного характеру...

Тож, спробуємо сьогодні розібратися... на що варто очікувати на цьому операційному напрямку...

1. Спочатку, нагадаю, хто забув, приблизний склад та структуру сил й засобів противника, які оперують на цьому напрямку...

Отже, по-суті, на цьому операційному напрямку діють основні сили угрупування військ (УВ) противника "Юг" (тобто, його південна частина) - 8-а загальновійськова армія (ЗВА), у складі - її більшої частини - 1-го армійського корпусу (АК), 20-ї мотострілецької дивізії (мсд), яка, майже, вся тут, а також половини 150-ї мотострілецької дивізії (мсд), яка діє тут без одного свого "штатного" мотострілецького полку (мсп) - 102-го мсп та одного танкового - 68-го тп (обидва на Краматорському напрямку)

8-а ЗВА на цьому напрямку підсилена силами та засобами 68-го армійського корпусу (АК), район постійної дислокації - о.Сахалин та Курильские острова. Він діє на цьому напрямку у складі 39-ї окремої мотострілецької бригади\омсбр (як мінімум 2 мотострілецьких батальйону\мсб + до 2-х мотострілецьких полків територіальних військ\мсп ТрВ, які знаходяться,

очевидно, у її оперативному підпорядкуванні) й зведеної полкової тактичної групи зі складу 18-ї кулеметно-артилерійської дивізії (кад).

Разом з ними тут також розгорнуті дві окремих бригади морської піхоти (обр МП) тихоокеанського флоту - 40-а та 155-а обр МП, 40-а діє у смузі відповідальності УВ "Восток" (на його правому фланзі), друга - 155-а обр МП, діє у смузі 20-ї мсд 8-ї ЗВА.

У сенсі взаємодіє з УВ "Юг" діють сили й засоби УВ "Восток" (точніше, його правого флангу) - про 40-у обр МП я вже сказав вище, окрім неї тут оперують також підрозділи 36-ї омсбр зі складу 29-ї ЗВА, зведена тактична група 14-ї окремої бригади спеціального призначення (обр СпП) та цілий ряд, так званих "стрілецьких полків мобілізаційного резерву"\ сп МР, сформованих з "мобіків", як набраних на окупованій частині Донбасу, так й на території ри-фи.

Таким чином, безпосередньо на Курахівському напрямку оперують:

- до 4-х бригад (3 окремих мотострілецьких + 1 окрема морської піхоти)

- до 14-и мотострілецьких, танкових та стрілецьких полків (мсп, тп, сп), як зведених у дивізії (20-а та 150-а мсд), так й діючих окремо

- до 6-и окремих мотострілецьких та танкових батальйонів, а також зведених тактичних груп (обсягом - до батальйону)

- окрім цього, на цьому ж напрямку розгорнуто не менше 3-х "добровольчих" формувань, штибу БАРС та зі складу, так званого, "Добровольческого корпуса", під егідою пвк "редут".

До цього варто додати зі складу УВ "Восток":

- до 2-х бригад (одна мотострілецька, інша - морської піхоти\обр МП)

- до 4-х стрілецьких полків

- до 3-х мотострілецьких батальйонів та зведених тактичних груп, розміром до батальйону.

Тобто, **противник має на цьому операційному напрямку не просто подавляючу перевагу в силах та засобах, а я би, навіть, це охарактезував, як "роздавляюча" перевага...**

Варто також відзначити ще одну особливість.

Це найбільш зручний, у сенсі авіаційної підтримки дій своїх наземних військ, напрямок для противника.

— Його армійська та оперативно-тактична авіація мають можливість із близько розташованих стаціонарних авіабаз (АБ) - Єйск, Таганрог,

Ростов-на-Дону, Зерноград, Кущевская, Приморско-Ахтарск, а також мережі аеродромів передового базування ("подскоку") здійснювати майже безперевну авіаційну підтримку своїх наземних військ.

— Головний чинник - малий підльотний час...

2. Тепер, безпосередньо... "по ситуації"...

Протягом кількох крайніх діб, противник вищевказаними силами здійснив наступальні дії на таких напрямках та ділянках:

- Підрозділи 1-ї та 9-ї окремих мотострілецьких бригад (омсбр) 1-го АК (перша входить, очевидно, до складу УВ "Центр") зуміли протягом минулого тижня зайняти повністю район с.Нетайлово, й по-суті виконали завдання, щодо забезпечення та підтримки з півдня дій лівого флангу УВ "Центр" по виходу на рубіж Яснобродівка - Нетайлово...

- Батальйони 110-ї омсбр, при підтримці підрозділів сумновідомої "пятнашки" здійснили серію атакуючих\штурмових дій південно-східніше та східніше с.Невельске. Й хоча противнику поки не вдалося прорватися у саме село, однак він зумів зайняти ряд посадок безпосередньо південно-східніше цього н.п.

- 5-а окрема мотострілецька бригада (омсбр) противника зі складу всього того ж самого 1-го АК, підсилена, ймовірно, як мінімум, одним мотострілецьким батальйоном зі складу 114-ї омсбр, продовжує вперті й достатньо жорсткі ближні бої у м.Красногорівка, намагаючись витіснити передові підрозділи ЗСУ з її північної та південно-західної частин. Поки, противник зумів зайняти центральну частину н.п., однак його атаки у північному напрямку, в умовах щільної приватної забудови даються йому важко...

- Діюча південніше, 9-а омсбр противника по напрямку Мар'їнка - Георгіївка, при підтримці 103-го мотострілецького полку (мсп) 150-ї мсд, не дивлячись на свої вперті атаки, поки так й не зуміла бодай зачепитись за східну околицю Георгіївки. Скоріш за все, найближчим часом противник введе у бій по цьому напрямку ще один танковий батальйон (тб) зі складу 163-го танкового полку (тп) 150-ї мсд, аби збільшити темпи наступу.

- Більш вагомих результатів противнику вдалося досягнути, власне, на самому напрямку Мар'їнка - Победа, вздовж дороги Курахове - Донецьк, а також по дирекції Новомихайлівка - Костнтинівка . Тут діє майже у повному складі 20-а мсд 8-ї ЗВА. Очевидно, її 242-й та 33-й мотострілецькі полки, при підтримці танкових батальйонів 10-го танкового полку 1-го АК та, як мінімум, одного батальйону МП зі складу 155-ї обр МП, зуміли зайняти більшу частину с.Парасковіївка по напрямку на с.Костянтинівка, а також утримують північну частину с.Побєда й мали просування вздовж дороги на Курахове, західніше Мар'їнки.

- У смузі дії 39-ї омсбр противника по напрямку Солодке - Водяне противник, ймовірно, зумів зайняти дві посадки вздовж дороги на Водяне та північніше неї й потім - був вимушений зупинитися...

- На правому фланзі УВ "Восток", в районі с.Микільське (напрямок на Вугледар), район с.Павлівка та північніше с.Шевченкове, ЗСУ продовжують утримувати передові позиції по р.Кашлагач, маючи на відтинку між Новодонецьким та Павлівкою плацдарм південніше цієї річечки...

Противник після кількох в'ялуватих спроб просунутись північніше Микільского, вздовж пари посадок, декілька тижнів тому, припинив цей онанізм й зараз поводиться порівняно чемно...

Таким чином, можемо констатувати, що по відношенню до Курахівсько-Вугледарського виступу, на даний час противник "озабоченный" формуванням північного фасу (флангу), намагаючись максимально глибоко просунутись по напрямку на Курахово та Костянтинівку, де діють основні сили 9-ї омсбр, 20-ї мсд й, як мінімум, половина 150-ї мсд противника.

Більше того, противник може підсилити обидва напрямки, повернувши сюди основні сили 155-ї обр МП та задіявши повністю 163-й тп 150-ї мсд.

3. Підсумуємо...

Чи варто розглядати цей напрямок, як майбутне місце оперативної наступальної операції противника (або, як дехто називає це - "второй волной большого летнего наступления рф") на літню кампанію 2024-го року ?

Як на мене... варто,

> **— але у другу чергу, після Торецька, або Слав'янсько-Краматорської агломерації...**

Справа в тому, що

> — навіть враховуючи той факт, що для цього противнику, на відміну від району Торецька, тут потрібно "сформувати" лише один фас (фланг) - північний, бо на півдні він вже, по-суті, сформований... він все одно не встигає це зробити.

Темпи просування на Курахівському напрямку, хоча й присутні (противник все ж-таки просувається, як на Георгіївку, так й вздовж дороги на власне Курахове), однак вони занадто повільні та малі...

А без цього,

— спроба спланувати та організувати "велике зрізання" Курахівсько-Вугледарського виступуп ризикує перетворитися на повторення "большого наступления на Харьков".

Більше того,

— у його найгіршому для противника варіанті - "лобовому" наступі, із виматуючими фронтальними штурмами й відповідно - "запредельными" втратами.

Більше того,

— цілком зрозуміле прагнення командування УВ "Юг" витіснити наші війська ЗА річку Вовча в районі Курахове, поки видається, хоча й можливим, але, найближчим часом, малоймовірним.

В першу чергу, з точки зору продовження боїв у Красногорівці й мінімальному просуванню противника вздовж дороги Мар'їнка - Вугледар з півночі (противник, по-суті, тут, далі с.Побєда так й не просунувся).

— А це, в свою чергу, напряму й безпосередньо впливає "стримуючим чином" на його спроможності діяти на "основному" напрямку - як на Курахово, так й у бік Георгіївки та Максимільянівки...

Іншими словами, ми маємо тут справо, знову з "старой песней о главном", себто... із нестійкими флангами противника.

Так,

— він має вагому перевагу у кількості та обсягах розгорнутих на цьому напрямку сил й засобів, що дозволяє йому прикривати свої фланги, в першу чергу тієї свої тактичної групи, яка зараз рветься на Курахове (20-а та 150-а мсд + 9-а омсбр).

Однак,

— лише до певної міри... бо бої в районі Красногорівки продовжуються (5-а омсбр там ще якійсь час буде копирсатися), а "на Побєде", все ніяк не вдається "поновити рух"...

Точно така ж зараз ситуація й з "очеретинским прорывом" противика на Покровському напрямку й створенням південного фасу Торецького виступу - фланги, фланги й ще раз фланги...

Думаю,

— протягом першої половини червня, стане цілком зрозуміло... що саме й коли командування противника обере для свого "великого літнього наступу"...

Якщо, звісно, він... взагалі відбудеться...

***

№ 2.876

Юлія Латиніна критикує українців за те, що вони вбачають загрозу в самому існуванні російської імперії

Якщо буде час і натхнення, спробую критично розібрати її тези, бо знаю, що вони негативно вплинули на чимало українських інтелектуалів.

***

2023-11-27

Пекар

Я обіцяв проаналізувати нові наративи витонченої російської пропаганди, викладені в статті Юлії *Латиніної*. Це важливо тому, що в тенета нових наративів потрапило чимало українців.

1) — Не буду тут обговорювати прийоми і формати викладення, традиційні для якісної ворожої пропаганди (багато правди + трохи брехні й рефреймингу, жорстка критика путіна, дифірамби ЗСУ тощо).

2) — Не буду цитувати традиційні твердження ("сучасної України би не існувало без Росії" тощо).

Сконцентруємося виключно на тому, що є новим, і побачимо, що воно є відповіддю на українські спроби (досить слабкі поки що, на жаль, але вже налякали росіян) намацати стратегію перемоги.

Отже, нові наративи російської пропаганди звучать так:

1. Українці не прийняли росіян, що виступили проти путіна, -- на кшталт Навального і телеканалу Дождь.

2. Українці вимагали санкцій проти всіх росіян, в тому числі антипутінців.

В результаті, за новим російським наративом, Україна зазнала чотирьох поразок.

1. Російська опозиція прибрала тему війни зі свого порядку денного.

2. Російські солдати не стали масово здаватися в полон під впливом російських опозиційних медіа та політиків.

3. Під впливом дискурсу про деколонізацію з України виїхали мільйони російськомовних українців, і вони не повернуться. Також Україна втратила потенційних російських біженців, які проти путіна.

4. Найголовніше: Україна так налякала США розмовами про розпад РФ, що США ухвалили стратегічне рішення зберегти режим путіна.

Коротше кажучи, замість переможної рамки "демократія проти тиранії" Україна запропонувала Заходу програшну рамку "поневолені проти імперії".

(Кінець опису нових російських наративів.)

Тепер критично подивимося на вищенаведені чотири пункти.

1. Російська опозиція ні на що в цій війні не впливає, тож її порядок денний не має значення.

2. Вплив російських опозиційних медіа та політиків на російських солдатів дорівнює приблизно нулю, особливо на кадрових військових, вагнерівців та зеків, кадирівців, сільської бідноти з національних республік, закредитованих алкоголіків з російської глибинки тощо. Українські програми закликів до здачі в полон були і є, але вони користуються кращими каналами, ніж телеканал Дождь.

3. Мільйони українців, україномовних і російськомовних, виїхали через російське вторгнення, а не через заборону російської мови. Чи будуть вони повертатися -- залежить передусім від безпекової ситуації, тобто перебігу війни, а не російської мови. Врешті, виїхати через бажання розмовляти російською до Польщі чи Ірландії -- нелогічно.

> Ну а **мільйони російських громадян для України -- сумнівне надбання, цінність якого не очевидна, м'яко кажучи.**

4. Тепер найголовніше: мовляв, через те, що Україна хоче кінця імперії, а не зміни путіна на антипутіна на чолі імперії, Україна начебто відштовхнула США.

Правда полягає в тому, що

> **— США від самого початку були налаштовані лише на послаблення путінського режиму, а не на його поразку.**

Ми не бачимо протягом року послаблення початкової американської позиції -- лише посилення, але недостатнє, на український погляд.

Нам поки що не вдалося переконати США в прийнятності й привабливості сценарію російської поразки -- вони ніколи на нього не погоджувалися, але тепер ближче, ніж будь-коли.

Врешті, ніхто не описав механіку зміни путіна на Навального чи Ходорковського.

> — Тож цей сценарій цілковито гіпотетичний, і якщо би Україна раптом втратила розум і пам'ять й почала переконувати американців це здійснити, все одно ніхто ні з українців, ні з росіян не зміг би відповісти, як це зробити.
>
> — Єдине виключення -- цей спосіб знають у ФСБ і можуть реалізувати. Але чи мусять українці переконувати американців зробити так, як хоче ФСБ? Навряд чи.

Російська пропаганда закликає нас зробити те, що, за її словами, є смертельним для путінського режиму, і критикує Україну за те, що обраний нею шлях безперспективний для української перемоги.

Значить, що?

Значить, все навпаки.

"Можеш кинути мене у воду чи у вогонь, -- закричав Братик Кролик, -- але, заради всього святого, молю, не кидай мене у капусту!"

Російська пропаганда закликає нас зробити ставку на антипутінців і в жодному разі не думати про деімперіалізацію, бо так Україна не переможе.

Дякуємо, ми вас почули.

Всі путінці та антипутінці вийшли з однієї сталінської шинелі. Лише руйнування імперії принесе нам сталий мир.

Доповідь закінчив.

***

№ 2.877

Пересмотрел я, значится, давеча гексалогию Звездных войн

(диснеевские шедевры пересматривать не стал, больно у меня желудок слабый) и обнаружил, что во мне проснулось сочувствие к одному из самых на первый взгляд непривлекательных персонажей сериала, а именно, к ***Джабе Хатту***)

Сегодня я расскажу вам о том, как этого порядочного и благородного бандита нагло кинули на бабки и во что все это вылилось)

Для начала, хотелось бы огласить некоторый дисклеймер:

> — в этой статье, в отличие от моих статей по Дюне, будет много мата, больно уж глубоко я сочувтсвую бедолаге, надеюсь на ваше понимание)

Итак, ***Джаба Хатт*** — это здоровенный четырехметровый двухтонный слизняк, который был одним из самых уважаемых криминальных боссов в галактике. Иначе говоря, местный вор в законе. По половой принадлежности он гермафродит, но личность в нем мужская. Более того — очень даже мужицкая)

Пущай это внешнее сходство с Юрием Хованским не сбивает вас с толку, Джабба хоть и безобразно жирный, но отнюдь не беспомощный. За небольшим на самом деле слоем жира под его толстой кожей скрываются мощнейшие мыщцы, из которых по сути и состоит его тело. Благодаря своему хвосту он может развивать довольно высокую скорость передвижения и даже прыгать, ударом хвоста может запросто разорвать в щепки взрослого человека, его кожа такая прочная, что может выдержать несколько выстрелов из лазерного бластера в упор, более того, Джабба, как и все хатты, может регенировать себе внутренние органы взамен поврежденных и даже отращивать отрубленные конечности, а его иммунитет делал его невосприимчивым практически к любым болезням, вирусам, ядам и токсинам. Одним словом, чисто Бог-Император из Дюны на минималках)

Более того, Джабба обладал крайне развитым интеллектом, так что джедайский гипноз на него не работал.

В общем, богатырь он, наш Джабба) Более того, находится он в достаточно солидном возрасте — ему таки 600 лет.

> — И все эти столетия он выстраивал свою преступную империю, разруливая все рамсы строго по понятиям.

В качестве свидетельства его порядочности можно привести ситуацию из фильма «Звездные войны: скрытая угроза»:

> — Квай Гон и местный барыга, у которого был в рабстве Энакин со своей мамкой, заключили пари. Ежели Энакин затащит в гонке, барыга отдает Квай Гону и пацана и детали для починки корабля, ежели просрет — Квай Гон отдает барыге гоночный болид Энакина (который выдает за свой) и корабль. Энакин гонку выиграл, но барыга полез в залупу, мол ты, джедай, мухлевал, тебе наверное результаты осьминог Паули подсказал, так что не считается, иди на хуй.
>
> Вот поэтому, друзья, подобные ставки надо делать на 1XBET, ведь только там самые честн… ахахах, шучу, ребят, не бейте)

В общем, не захотел барыга исполнять договор. И тут, Квай Гон предлагает ему обратиться к хаттам, дабы те их рассудили.

Главный из Хаттов, как нетрудно догадаться, Джабба, который, по сути, рулит всем Татуином.

И тут барыга тут же врубил заднюю и согласился выполнить условие спора.

Понимаете?

И Квай Гон и барыга были железобетонно уверены в том, что в споре между своим коммерсом, который наверняка плотит ему дань и каким-то заезжим мутным типом, который скорее всего вот-вот навсегда свалит в закат, Джабба Хатт все рассудит по справедливости.

Такую репутацию создал себе наш слизняк.

Теперь же перейдем к главному конфликту нашей статьи.

В какой-то момент на Джаббу стал работать паренек по имени Хан Соло. Как следует из финального разговора в его сольном фильме, Хан сам приперся к Джаббе и попросил дать ему работу. Джабба работу ему дал. Вот мол тебе груз, доставь этот груз из точки А в точки Б и смотри не проеби его. Хан ответил мол Джабба, братан, не ссы, я надежен как швейцарские часы. И знаете, что произошло потом? Хан проебал груз) И не просто проебал — а сам же выкинул его в открытый космос, попавшись где-то на глаза имперскому патрулю.

И вот казалось бы:

> **— накосячил — приди к начальнику, извинись и предложи варианты возврата долга.**

Делает ли это Хан?

> — Хуй там, он тусит в кабаке, ожидая новых заказов).

Джабба, несмотря на нанесенное ему оскорбление, решает действовать конструктивно

> — отправляет своего наемника Гридо к Хану, чтоб тот ему передал, что бабки надо бы вернуть.

Что же делает Хан?

> — А берет и убивает бедолагу Гридо)

После этого, Джабба наведывается к Хану лично.

> — Хан сообщает Джаббе о полученном новом заказе и Джабба соглашается дать Хану второй шанс, только пущай бабки вернет сразу как заказ выполнит.

В итоге, блять, Хан доставляет Лею и Люка к повстанцам на Явин, ПОЛУЧАЕТ СВОЕ ВОЗНАГРАЖДЕНИЕ и сваливает.

Да, он потом почти сразу вернулся, чтобы помочь им в атаке на Звезду Смерти.

Но затем — у него было полно времени, чтобы отдать бабки. Сделал ли он это? Хер там квакал)

Между битвой, в которой Люк Скайуокер раздолбил Звезду Смерти и битвой, в которой имперцы своими щагоходами раздолбили базу повстанцев на снежной планете, прошло целых ТРИ, мать их, года) И за все это время Хан так и не слетал на Татуин, дабы вернуть Джаббе бабки)

Ладно, предположим что Хан теперь считается опасным террористом и лететь на Татуин не может, но он мог бы найти способ тайно передать эти бабки Джаббе. Сделал ли он это? Нет) Вместо этого, Хан решил, что раз теперь у него за жопой мощная крыша в виде Альянса Повстанцев, то идет Джабба нахуй. Большая ошибка)

В финале пятой части, наемник Джаббы Боба Фетт получает от Дарта Вейдера замороженного Хана Соло и привозит его Джаббе. Только вдумайтесь, целый Дарт Вейдер, фактически второй человек в галактике, решает не ссориться с Джаббой Хаттом и отдать тому должника, настолько велик был авторитет Джаббы. И это при том, что именно Хан Соло подбил Дарта Вейдера в битве у Звезды Смерти (в ходе чего вполне мог бы его и убить) и помог Люку раздолбать станцию, убив несколько миллионов людей экипажа на ней.

Итак, Джабба получает замороженного Хана. И честное слово, на месте Джаббы я бы прям там же его и грохнул. У меня, блять, десять секунд не забалуешь. Если дать спуску одному распиздяю, потерявшему груз, то все распиздяи станут терять груз и кидать тебя на бабки, это угроза бизнесу.

Однако, ***Джабба*** **решил действовать более конструктивно**.

Он знал, что Хан сделался видной фигурой в Альянсе и был близок к принцессе Лее. Вот пущай этого пидора они и выкупают. Просто отдайте деньги блять и забирайте это чмо. Но нет же, сперва Лея самолично приперлась во дворец Джаббы, дабы украсть Хана у него из под носа. Естественно, они оба попались, так как Джабба — не дурак.

Что же сделал Джабба, когда у него в руках оказалась Лея? А просто в очередной раз проявил милосердие).

Сказал мол в цепи ее, пущай теперь и ее выкупают. Только переоденьте сперва, а то в этой броне бедняжка сварится заживо на нашей планете-пустыне. Вон от стрипух купальник остался, дайте девочке, пущай в нем ходит. В самом деле, не думаешь же ты, юный читатель, что Джабба так ее одел ради получения эстетического и сексуального удовольствия). Они же вообще разных биологических видов, вступить с ней в интимную связь ему

было б так же противно как ей — с ним. То что у него там во дворце твилечки пляшут — дак это чисто чтоб братву порадовать, пускай одни приматы пускают слюни на других приматов, Джаббе такое не интересно).

Итак, у Джаббы в плену Хан, Лея и Чубакка.

Джабба вполне обоснованно ждет, что их союзники с ним свяжутся и выкупят их.

И что ж происходит дальше? Во дворец Джаббы лично прибывает Люк Сковородкер собственной персоной и ставит Джаббе ультиматум:

> — отдавай моих друзей или тебе пизда.

На что Джабба отвечает:

> — «Бууууга-чаааака-чанга-пунг», что в переводе с языка хаттов означает: «Блять, просто отдайте мне МОИ деньги и пиздуйте куда хотите, как же вы заебали! Ну сколько блять можно, хуле вы такие деревянные, ну хорош уже». Увы, робот Ситрипио напутал диалекты в языке хаттов и все перевел неправильно.

Люк тут же быканул, но Джабба в конечном итоге схватил и его.

И тут, ангельское терпение Джаббы наконец-то лопнуло.

> — В конце концов, оставлять это так дальшей нельзя, братва не поймет, сочтут терпилой, от чего проблем потом не оберешься.
>
> — Велел Джабба казнить накосячивших на подотчетной ему территории героев. Но Лею оставил в живых, пущай повстанцы выкупают теперь ее в счет долга Хана Соло.

А дальше — вы сами помните) Люк и Хан вырвались и сбежали, Лея тоже, сперва удавив Джаббу Хатта своей цепью (с помощью Силы, конечно, так-то его хер удавишь).

Так и умер ***Джабба***, по сути, от своей же собственной руки, ввиду того что

> — **был слишком уж честным, слишком милосердным и терпеливым.**

Пускай его печальная история послужит для нас уроком, ребятки)

Урок таков

— 1) не имей дел с распиздяями, 2) всегда страхуй груз и 3) не будь терпилой.

Всем нахвамдис)

/mypocketuniverse

***

№ 2.878

Мацука, «ДНК Гонгадзе» і темники по-новому

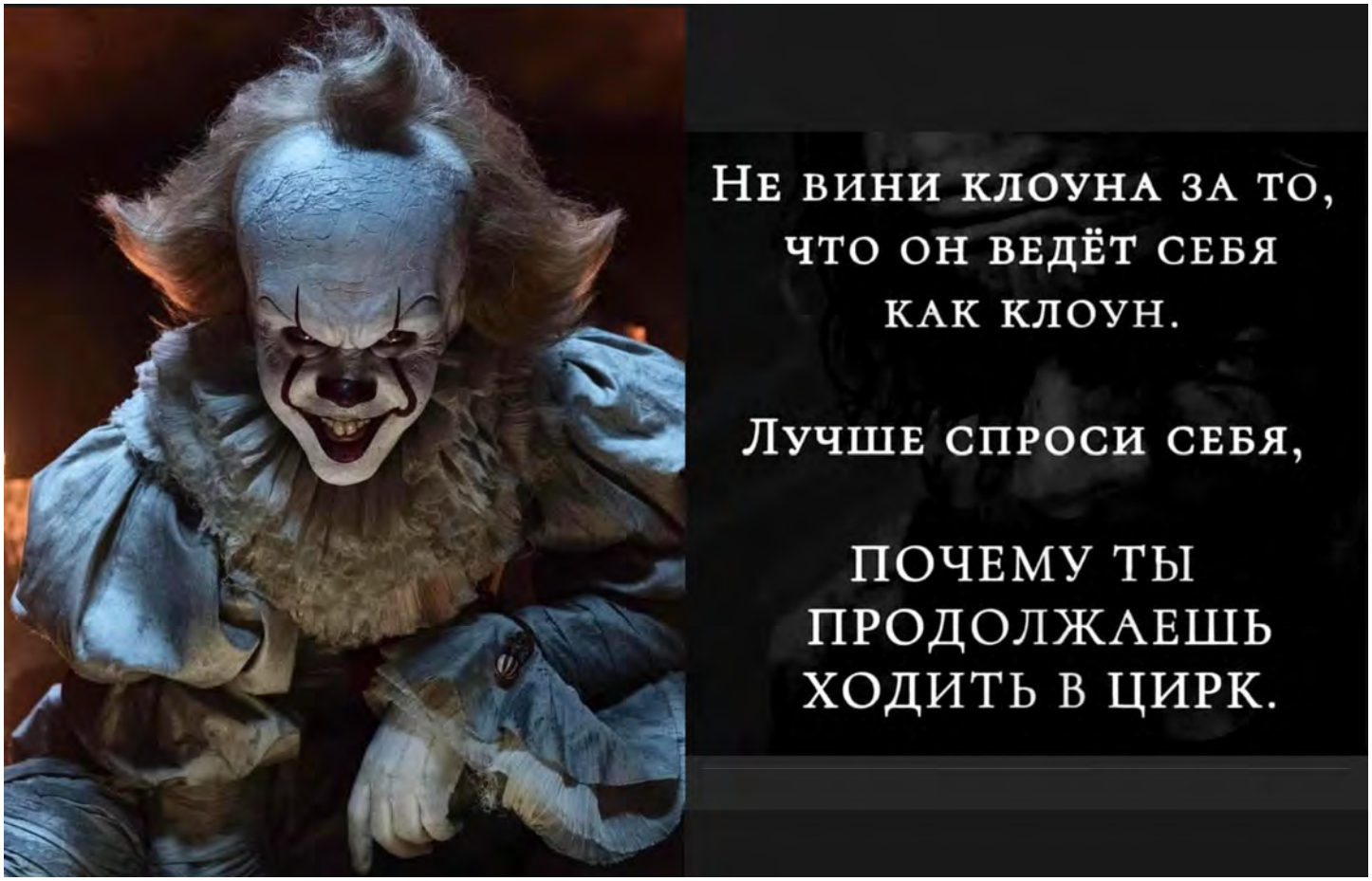

2024-05-30

Данілюк-Єрмолаєва

Підтягнулись захисники медіа-холуя Банкової, який за півроку умудрився обнулити Укрінформ. І вразити послів G7 темниками, де ветеранам заборонили говорити про проблеми, громадам про гроші, а лікарням про реабілітацію та протези.

Отже, популярні тези і спростування

1. «знаю Олексія як дуже професійного колегу і надзвичайно прискіпливого редактора».

Олексій — профнепридатна особа, яка на попередньому місці особи умудрилась знищити канал іномовлення UATV, створити униле 🤮💩 «Дом», де потужно освоюють проєкти куми президента і працівники «Кварталу». За півроку керування в Укрінформі — було знищено старий професійний колектив, понабирали лещенків та блатних фотографів. Працевлаштували друзів Єрмака і Даші Зарівної, які до медіа мають такий стосунок як свиня до космосу.

2. «Чому статтю готувала співавторка, у якої прямий конфлікт із Олексієм»?

Мова йде про молоду журналістку Ангеліну ***Страшкулич***, яка працювала на Укрінформі кілька років. І звільнилась після тиску і спроби насадити темники. Авторка написала матеріал з добрим знанням того, що було на споді, вона має позицію. За це великий респект — бо нам потрібне покоління принципових журналістів, а не тьолочок а-ля Діана Панченко або Наталки Мосейчук, яка бігає з опахалом на кожному суді Коломойського.

3. «Олексій припустився помилки ухваливши рішення приєднатися до державного агентства, де завжди був рівень контролю».

Олексій і близько не дотягує до посади гендиректора Укрінформу. Бо це маленький космічний корабель, а Олексій тягне хіба на охоронця на вході. Попередній керівник Олександр Харченко був не лише талановитим редактором, а й якісним менеджером — на моїй практиці, і на жодній роботі попередній не було проблеми знайти якісний контакт з Укрінформом. Льоша ж на своїй посаді просрав навіть підсумкову урядову прес-конференцію за рік. Це дивовижно.

4. «Олексій опинився в ситуації, коли колектив намагається скинути новопризначеного керівника типовими способами, чіпляючись за трудове законодавство, критикуючи звільнення, систему преміювання тощо».

А колектив має бути терпілами і клепати кілотони новин про перемоги Єрмака? Терпіти дружків офісу президента на керівнивних посадах? Виконувати темники, де ветеранам закривають рота? Де канселять згадки про Наєва та Залужного, бо ж «на вибори підуть».

5. «Медіаспільнота не за Олексія, бо він інших політичних поглядів».

В статті УП джерело ОП каже, що Мацуку призначили, бо хотіли символізму, що от молодий мужик із Донецька очолив круту інформаційну агенцію. Як уже за@бав бл@дський символізм, який немає нічого спільного з професійними навичками і елементарною порядністю!

Нормальна медіаспільнота в шокові, що і епоху швидкісного інтернету і купи соцмереж — ОП вирішує насадити темники, які були в епоху Медведчука-Табачника.

Мальчику уже 41 рік — це зрілий рік, не можна все життя продавати образ нужденного біженця, якому в часи війни мають платити по 2 мільйона зарплатні за фігню із податків українців.

6. «Якщо погляди людини ідейно ближчі чинній владі – цього гріха тобі не пробачать».

Ми зрозуміли ці погляди — закривати рота усім представникам усіх партій окрім СН. Робити вигляд, що не існує проблем захисту та реабілітації ветеранів. Робити к@к@ на голову мешканцям Кривого рогу, щоб ніде не розказали, що у місті проблеми з водою. Круті погляди, прогресивні!

7. «Колектив опирався кадровим змінам»

— а брати друзів за оголошенням це якісні кадрові зміни? А втручання в роботу кореспондентів з темниками — це унікальна реформа? А втручання нашої локальної Крістіни Потупчик Даші Зарівної — це небачене ноу-хау? Тепер зрозуміло, що мав на увазі Блінкен, коли говорив про те, що варто Україні не перетворитись на Росію. ОП повністю мавпує російський досвід пропаганди.

8. «Що змушує Олексія мовчати, який тиск».

Олексій — звичайний пристосуванець, який просто перечікує сканадал, збирає відбілювальні пости своїх товаришів. І чекає, коли за вологі собачі очі Андрій Борисович ще впихне його на якусь елітну посаду. Льоша до кінця життя гратиме роль розп'ятого мальчика в трусиках із Донецька, якого всі повинні. І щиру душу якого не зрозуміли акули із медіа-бізнесу.

9. ДНК Гонгадзе — це піти і зробити щось якісне і навіки своїми руками.

І не бути пристосуванцем, який тягне із минулого темники. До слова, Гонгадзе — типаж журналіста, який би міг вистрелити за всіх епох. «Він би міг бути розкішним ютубером», — висловила не так давно думку прекрасному колезі із УП. Він погодився.

***

№ 2.879

З початку 2022 року держава витратила на фінансування «Укрінформу» майже пів мільярда гривень

2024-06-03

Ольга Чорна

Дві третини цієї суми були скеровані на оплату праці співробітникам агентства.

З початку широкомасштабного вторгнення — протягом майже двох з половиною років — Українське національне інформаційне агентство

«Укрінформ» отримало з державного бюджету 489 596 700 грн. Про це «Детектору медіа» повідомив генеральний директор «Укрінформу» Сергій Череватий у відповідь на запит від 28 травня 2024 року.

Так, за бюджетною програмою «Виробництво та трансляція програм для державних потреб, збирання, обробка та розповсюдження офіційної інформаційної продукції, фінансова підтримка системи державного іномовлення України» агентство було профінансовано:

у 2022 році — на суму 185 104 400 грн;

у 2023 році — на суму 201 992 300 грн;

у 2024 році (за п’ять місяців) — на суму 102 500 000 грн.

Майже дві третини виділеної на діяльність «Укрінформу» суми (318 604 900 грн), згідно з отриманими «ДМ» даними, були спрямовані на оплату праці працівникам агентства. У 2022 році на це було витрачено 120 314 400 грн, у 2023-му — 132 554 000 грн, протягом п’яти місяців 2024 року — 65 826 500 грн.

Загальна кількість працівників агентства наразі становить 354 особи. У 2022 році в «Укрінформі» працювало 328 співробітників, у 2023-му — 339.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО «УКРІНФОРМ»
(Укрінформ)

вул. Б. Хмельницького, 8/16, м. Київ, 01001, Україна, тел. +380 44 299-00-10
Web: https://www.ukrinform.ua E-mail: office@ukrinform.com Код ЄДРПОУ 00015332

03.06.2024 № 03-31/19/84 На № _____ від _____

ГО «Детектор Медіа»
01001, м. Київ, вул. Михайлівська, 21
e-mail: info@detector.media

На Ваш запит на інформацію від 28 травня 2024 року №280524-1 повідомляємо наступне.

З державного бюджету за бюджетною програмою 3801020 «Виробництво та трансляція програм для державних потреб, збирання, обробка та розповсюдження офіційної інформаційної продукції, фінансова підтримка системи державного іномовлення України» Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» було профінансоване у 2022 році на суму 185104400,00 грн, у 2023 році - на суму 201992300,00 грн, у 2024 році - на суму 102500000,00 грн.

На оплату праці працівникам агентства за бюджетною програмою 3801020 у 2022 році спрямовано 120314400,00 грн, у 2023 році – 132554000,00 грн, за п'ять місяців (січень, лютий, березень, квітень, травень) 2024 року — 65826500,00 грн.

Фактична чисельність працівників агентства станом на 31 грудня 2022 року складала 328 працівників; станом на 31 грудня 2023 року - 339 працівників; на сьогоднішній день фактична чисельність працівників агентства складає 354 працівники.

Аналіз даних про виплати керівникам «Укрінформу» та їхнім заступникам свідчить про те, що торік, після призначення на посаду гендиректора агентства Олексія Мацуки, нарахування премій йому та його заступникам відбувались в однаковій пропорції до посадових окладів. У листопаді 2023 року гендиректору й усім його заступникам була нарахована премія в розмірі 90% від посадових окладів, у грудні 2023-го — у розмірі 170% від окладів.

Таким чином, у листопаді 2023 року розмір заробітної плати Олексія Мацуки разом з премією склав 57 346,10 грн, у грудні — 165 210 грн. Заступник гендиректора агентства Єгор Сігарьов отримав у листопаді 2023 року разом з

премією заробітну плату в розмірі 33 051,10, а в грудні 2023 року — 122 456, 42 грн.

Заступниця гендиректора «Укрінформу» Ірина Чередниченко в листопаді 2023 року разом з премією отримала 69 748,36 грн, у грудні 2023-го — 105 999,44 грн.

Заступниця гендиректора агентства Марина Сингаївська у листопаді 2023 року разом з премією отримала 69 669,12 грн, у грудні 2023-го — 95 353,83 грн.

Ще одна тодішня заступниця гендиректора «Укрінформу» Оксана Носкова в листопаді 2023 року разом з премією отримала 61 321 90 грн, у грудні 2023-го — 83 436,46 грн.

Розмір заробітних плат генеральному директору агентства та його заступникам у 2023 році складає:
Олексій Мацука: листопад — 57346,10 грн; грудень — 165210,00 грн.
Єгор Сігарьов: листопад — 33051,10 грн; грудень — 122456,42 грн.
Ірина Чередниченко: січень – 63733,41 грн; лютий – 63733,41 грн; березень – 65923,41 грн; квітень – 68113,41 грн; травень – 69646,41 грн; червень – 69646,41 грн; липень – 69208,41 грн; серпень – 85583,22 грн; вересень – 136528,05 грн; жовтень – 72491,41 грн; листопад — 69748,36 грн; грудень — 105999,44 грн.
Марина Сингаївська: січень — 63733,41 грн; лютий — 63733,41 грн; березень – 66360,53 грн; квітень – 68441,93 грн; травень – 70110,82 грн; червень – 86061,24 грн; липень – 70935,63 грн; серпень – 69865,44 грн; вересень – 127578,07 грн; жовтень – 73254,30 грн; листопад — 69669,12 грн; грудень — 95353,83 грн.
Оксана Носкова: січень – 49276,90 грн; лютий — 49276,90 грн; березень – 52563,90 грн; квітень – 52563,90 грн; травень – 52563,90 грн; червень – 52563,90 грн; липень – 72728,89 грн; серпень – 52563,90 грн; вересень – 111991,42 грн; жовтень – 53360,58 грн; листопад — 61321,90 грн; грудень — 83436,46 грн.

Розмір заробітних плат генеральному директору агентства та його заступникам з січня по травень 2024 року складає:
Олексій Мацука: січень – 139362,00 грн; лютий – 112629,14 грн; березень — 149362,00 грн; квітень – 138029,99 грн; травень – 76373,64 грн.
Єгор Сігарьов: січень – 131263,69 грн; лютий – 131424,80 грн; березень — 226436,05 грн; квітень - 131424,80 грн; травень – 46803,47 грн.
Ірина Чередниченко: січень – 69137,66 грн; лютий – 70158,76 грн; березень — 70158,76 грн; квітень – 141020,22 грн; травень – 47831,30 грн.
Марина Сингаївська: січень – 66247,64 грн; лютий – 150009,54 грн; березень — 69355,43 грн; квітень – 143574,34 грн; травень – 42489,74 грн.
Оксана Носкова: січень – 57783,83 грн; лютий – 61346,24 грн; березень — 168055,00 грн.
Ганна Василенко: травень — 42038,79 грн.
Сергій Череватий: травень — 17151,09 грн.

Премія генеральному директору агентства та його заступникам за 2023 рік у відсотках до посадового окладу/в грошовому виразі складає:
Олексій Мацука: листопад — 90,00%/17797,00 грн; грудень — 170,00%/ 41820,00 грн.
Єгор Сігарьов: листопад — 90,01%/8960,00 грн; грудень—170,00%/33685,00 грн.
Ірина Чередниченко: січень - 50,01%/10952,00 грн; лютий — 50,01% %/10952,00 грн; березень — 60,01%/13142,00 грн; квітень — 70,01%/15332,00 грн; травень - 77,01%/16865,00 грн; червень – 77,01%/16865,00 грн; липень — 75,01%/16427,00 грн; серпень — 75,01%/9285,00 грн; вересень -

Однак з початку 2024 року спостерігається значна різниця в розмірі премій, які нараховувались Олексію Мацуці та його заступнику Єгору Сігарьову з одного боку, та всім іншим заступникам гендиректора «Укрінформу» — з іншого.

Так, у січні, лютому, березні та квітні 2024 року тодішній

1) — генеральний директор агентства Олексій ***Мацука*** отримував **287% премії** від посадового окладу. Разом з нею загальна заробітна плата Мацуки в січні 2024 року склала 139 362 грн, у лютому — 112 629,14 грн, у березні — 149 362 грн, у квітні — 138 029,99 грн, у травні —76 373,64 грн.

2) — Заступник генерального директора «Укрінформу» Єгор ***Сігарьов*** протягом перших п'яти місяців 2024 року також отримував премію в розмірі **287%** від посадового окладу. Відповідно, його заробітна плата в січні 2024 року склала 131 263,69 грн, у лютому — 131 424,80 грн, у березні — 226 436,05 грн, у квітні — 131 424,80 грн, у травні — 46 803,47 грн.

Водночас іншим заступницям генерального директора — Ірині Чередниченко, Марині Сингаївській та Оксані Носковій — премії в цей період нараховувались у розмірі 40% від посадового окладу.

Ірина Чередниченко у січні 2024 року отримала 69 137,66 грн, у лютому — 70 158,76 грн, у березні — 70 158,76 грн, у квітні — 141 020,22 грн, у травні — 47 831,30 грн.

Марина Сингаївська у січні 2024 року отримала 96 6247,64 грн, у лютому — 150 009,54 грн, у березні — 69 355,43 грн, у квітні — 143 574,34 грн, у травні — 42 489,74 грн.

Оксана Носкова отримала у січні 2024 року — 57 783,83 грн, у лютому — 61 346,24 грн, у березні — 168 055,00 грн. З квітня 2024 року Носкову перевели з посади заступниці гендиректора на посаду керівниці редакції оперативної інформації.

Призначена нещодавно заступниця гендиректора агентства Ганна Василенко у травні цього року отримала заробітну плату в розмірі 42 038,79 грн. А генеральний директор «Укрінформу» Сергій Череватий, який був призначений на посаду 24 травня, — 17 151,09 грн.

85,01%/18618,00 грн; жовтень — 90,00%/19710,00 грн; листопад — 90,00%/17023,00 грн; грудень — 170,00%/ 37231,00 грн.
Марина Сингаївська: січень — 50,01%%/10952,00 грн; лютий — 50,01%/10952,00 грн; березень - 60,01%/13142,00 грн; квітень - 70,01%/15332,00 грн; травень — 77,00%/14664,00 грн; червень — 77,00%/13031,00 грн; липень - 75,01%/12516,00 грн; серпень — 75,01%/16427,00 грн; вересень - 85,01%/9752,00 грн; жовтень – 90,00%/17919,00 грн; листопад — 90,00%/16127,00 грн; грудень — 170,00%/ 26594,00 грн.
Оксана Носкова: січень — 35%/7665,00 грн; лютий — 35%/7665,00 грн; березень — 50,01%/10952,00 грн; квітень — 50,01%/10952,00 грн; травень — 50,01%/10952,00 грн; червень — 50,01%/10952,00 грн; липень - 50,01%/5737,00,00 грн; серпень — 50,01%/10952,00 грн; вересень - 85,01%/18618,00 грн; жовтень — 90,01%/7168,00 грн; листопад — 90,00%/19710,00 грн; грудень — 170,00%/ 26594,00 грн.

Премія генеральному директору агентства та його заступникам за період з січня по квітень 2024 року у відсотках до посадового окладу/грошовому виразі складає:
Олексій Мацука: січень — 287,00%/88022,00 грн; лютий — 287,00%/37724,00 грн; березень — 287,00%/88022,00 грн; квітень — 287,00%/ 76020,00 грн.
Єгор Сігарьов: січень — 287,00%/70900,00 грн; лютий — 287,00%/70900,00 грн; березень — 287,00%/70900,00 грн; квітень — 287,00%/70900,00грн.
Ірина Чередниченко: січень — 40,00%/5155,00 грн; лютий — 40,00%/9881,00 грн; березень — 40,00%/9881,00 грн; квітень — 40,00%/8983,00 грн.
Марина Сингаївська: січень — 40,00%/5585,00 грн; лютий — 80,48%/19881,00 грн; березень — 40,00%/8940,00 грн; квітень — 40,00%/5390,00 грн.
Оксана Носкова: січень — 40,00%/6874,00 грн; лютий — 40,00%/4234,00 грн; березень — 40,00%/5647,00 грн.
Рішення про преміювання генерального директора та його заступників за травень 2024 року на сьогоднішній день не приймалося.

З повагою

генеральний директор **Сергій ЧЕРЕВАТИЙ**

Нагадаємо, 29 травня «Українська правда» оприлюднила статтю «Всі свої. Як Офіс президента бере під контроль Укрінформ», у якій повідомила, що колишній генеральний директор державного інформаційного агентства «Укрінформ» Олексій Мацука, призначення якого пов'язують з людьми з Офісу президента, поширював серед співробітників «темники», тиснув на працівників, щоб ті звільнялися, і планував переформатувати структуру агенції, щоб призначити на окремі посади «потрібних» людей. Зокрема, покинула посаду заступниці гендиректора Марина Сингаївська, яка у травні 2024 року звільнилася з «Укрінформу».

За кілька днів до оприлюднення розслідування, 24 травня 2024 року, генеральний директор «Укрінформу» Олексій ***Мацука*** повідомив, що йде з посади, а новим генеральним директором агентства призначили колишнього речника Східного угруповання військ Збройних сил України полковника Сергія ***Череватого***.

30 травня кореспондент «Укрінформу» в Чернігівській та Черкаській областях Юрій ***Стригун*** повідомив Суспільному, що в грудні 2023 року справді отримав від свого редактора «темник» з бажаними та небажаними спікерами в Чернігівській області.

ТЕМИ	СПІКЕРИ	НЕБАЖАНІ СПІКЕРИ
Безпекова ситуація	Голова ОВА	Всі представники регіону, у яких відсутнє погодження від ОВА
Відновлення області, відбудова житла	Представники ОВА/ РВА, особи, які отримали допомогу	
Реабілітація військових	Військові, представники ОВА/РВА, лікарі	
Економіка регіону, агросфера	Представники ОВА/РВА, фермери, релаковані підприємства	
Соціальний захист населення: - ВПО; - запобігання насильству - безбар`єрний простір; - допомога особам з інвалідністю	Представники ОВА/РВА, ВПО, громадські організації, що надають відповідну допомогу	
Антикорупційна діяльність (Прозорість та підзвітність)	Представники ОВА/РВА	Представники громадянського суспільства, які наразі є організаторами/учасника ми мітингів щодо розподілу бюджетних коштів
Ветеранський рух: допомога та психологічна реабілітація	Представники ОВА/РВА, ветерани центри зайнятості	Учасники бойових дій, які через власні організаційні питання, не змогли оформити допомоги
Забезпечення подальшого безперебійного водопостачання для регіону	Представники ОВА Криворізька РВА Нікопольська РВА	Мешканці регіону, в яких відсутнє водопостачання тривалий час
Бізнес - допомога місцевому бізнесу	Представники ОВА/ РВА, особи, які отримали допомогу	

Вже наступного дня, 31 травня, 57-річний Юрій Стригун повідомив, що отримав повістку. Крім цього, новопризначений гендиректор «Укрінформу» Сергій ***Череватий*** видав окреме розпорядження для журналіста терміново з'явитися в ТЦК і поінформувати його про результати такого візиту.

У коментарі «Детектору медіа» Юрій ***Стригун*** припустив, що між тим, що він отримав повістку і розповів про «темники» в «Укрінформі», може бути зв’язок, або збіг у часі цих подій може бути «дивним збігом обставин».

Після цього генеральний директор «Укрінформу» Сергій ***Череватий*** повідомив, що підписав розпорядження про звірку даних військовозобов'язаних стосовно п'ятьох працівників «Укрінформу», серед яких і Юрій ***Стригун***.

За його словами,

— розпорядження про необхідність цим працівникам агентства прибути до ТЦК було відправлено 22 травня, а «Укрінформ» отримав цей документ 31 травня.

***

№ 2.880

Корупційна історія Сольського

Микола Сольський і Андрій Богдан

2024-04-23

Блог від: Юрій ***Ніколов***

На початку 2000-х років Андрій Богдан починав кар'єру юриста у фірмі «Пукшин і партнери». Власник цієї фірми Ігор Пукшин у 2006 році став замголови Секретаріату президента Ющенка.

В 2007 році Богдан балотувався до парламенту по списку ющенківського блоку, але не пройшов, і став заммініcтра юстиції. І одночасно став ще й помічником нардепа Андрія ***Портнова***

— уявляєте вплив ***Портнова***, який тоді з ***Тимошенко*** малював кабальний газовий контракт з ***Путєним***, а заммініcтра юстиції був його безкоштовним помічником?

Також ***Пукшин*** став власником «***Українського аграрного холдингу***», де його молодшим партнером був львівський юрист Микола ***Сольський.***

При ***Януковичу*** ***Богдан*** став антикорупційним уповноваженим в уряді ***Азарова***

— оце так школа антикору, да? Всі нюанси схематозу освоїв.

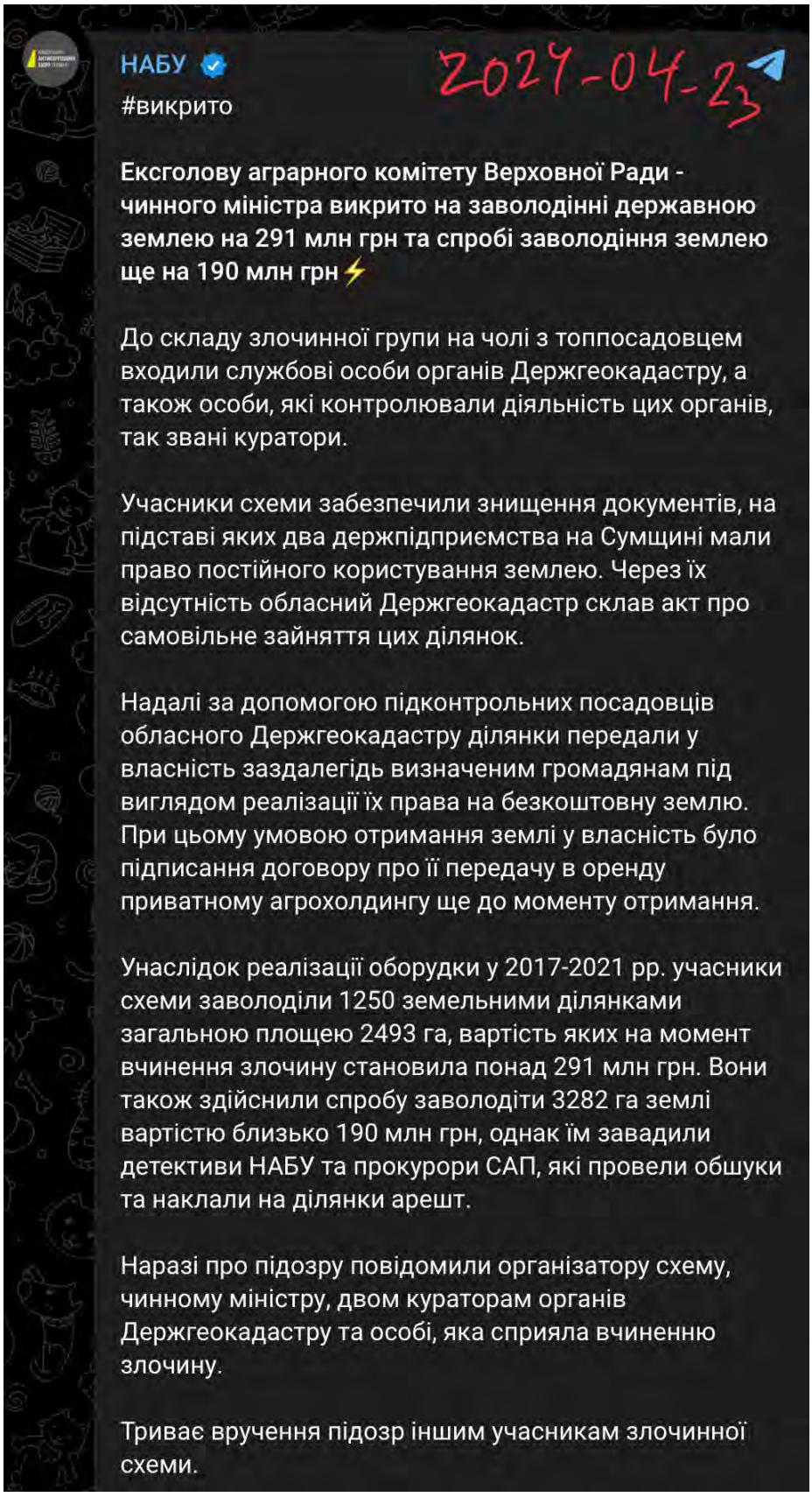

При ***Порошенку*** ***Богдан*** хотів стати нардепом від блоку Порошенка, але не вдалось.

Але дещо інше вдалось у Сольського.

Як ***з'ясувало НАБУ***, у 2017 році Сольський організував угрупування з чиновниками Держгеокадастру та так званими «кураторами» (їхні прізвища наразі не розголошуються).

> — Ці члени знищили документи, якими посвідчувалось право користування землею на Сумщині. Ці 2,5 тисяч гектарів вартістю 291 млн грн (це ще при тому курсі 26) миттєво були визнані «самовільно зайнятими» цими державними підприємствами.
>
> — А відтак їх тут же забрали і передали заздалегідь визначеним громадянам під виглядом реалізації їх права на безкоштовну землю. При цьому умовою отримання землі у власність було підписання договору про її передачу в оренду приватному агрохолдингу ще до моменту отримання самої землі.

Вдалось хоча б зупинити крадіжку ще двох тисяч гектарів на Сумщині на користь такої собі «Агрофірми Довіра 2008» з групи Сергія Калашника. НАБУ у 2019 році відкрило кримінальне провадження, і в його рамках ту землю хоча б арештували за рішенням суду.

Але як вже говорилось,

> — 2,5 тисячі гектарів з офіційною оцінкою понад 10 мільйонів доларів – тю-тю.

Але «ніщо не змогло зупинити пацанів на шляху к успєху».

> 1) — Андрій Богдан у 2019 році став головою Офіса президента Зеленського.
>
> 2) — А Сольський став нардепом від «Слуги народу» та очолив у парламенті аграрний комітет (а який же ще).

По ходу Богдан і Сольський у 2019 році знатно затусили в Сен-Тропе на свадьбі смотрящего по Мінюсту Андрія Довбенка. І навіть коли Єрмак з'їв Богдана кар'єра Сольського не обірвалась. Під час вторгнення він виторгував собі крісло аграрного міністра (а якого ж ще).

В общім, здавалося б, жизнь удалась. Але.

Спочатку НАБУ влупило кримінал по Довбенку за корупцію в Мінюсті.

На той момент він давно втік в Лондон. Злі язики брешуть, що це саме його фунт британського походження Демірау тримав частку Довбенка у онлайн-казино «Космолот», яку у нього нещодавно намагались віджати «якісь» силовики з України.

Не віджали тільки тому, що Демірау зняв вимогателів на відео і віддав файл «службам безпеки в Європі і Вашингтоні».

Хоча відповідального за ігровий бізнес в СБУ Артема Шила після того відсторонили від посади нібито за рішенням самого Зеленського. А потім ще й НАБУ влупило Шилу підозру за корупцію на “Укрзалізниці”.

А потім прийшло 23 квітня 2024 року. В цей день планували чистки в уряді, і одною з жертв нібито мав стати Сольський.

> Однак в останній момент чистки вирішили перенести на травень.
>
> А НАБУ влупило підозру Сольському і подєльнікам за крадіжки землі у 2017-2021 роках.

Ще раз для розуміння.

Сольський почав займатись *тирінгом* ще у часи Порошенка. А початок покарання прийшов тільки на кінець п’ятого року правління Зеленського.

Приємно, що весна нарешті прийшла. Подивимось як саджати будуть))))

***

№ 2.881

Зачем Зеленский пригласил «Палестину» решать судьбу Украины?

2024-06-04

Илларионов

Как известно, В.Зеленский пригласил некую «Палестину» на некую «мирную конференцию».

В.Зеленский:

«У нас нет двойных стандартов.

Несмотря на то, нравится это кому-то, или не нравится, мы пригласили на Конференцию мира и Палестину, и Израиль.

Мы пригласили все страны на наш Саммит. Мы готовы слышать каждое мнение, готовы с ними говорить.

<…>

Когда Израиль зашел на территорию Газы, начался гуманитарный кризис.

Украина сказала: первое — готова помогать гуманитарно Газе; второе — следует уважать международное право.

Украина признает два государства, и Израиль, и Палестину.

И сделает все, чтобы Израиль остановил боевые действия, чтобы закончился этот конфликт, и чтобы гражданские люди не страдали».

https://fakty.com.ua/ru/ukraine/20240602-ukrayina-zaprosyla-na-samit-myru-izrayil-i-palestynu-zelenskyj/

https://www.pravda.com.ua/rus/news/2024/06/2/7458774/

1) — Что такое «мирная конференция», спонсируемая украинским руководством, в условиях идущей 21-й год и усиливающейся агрессии против собственной страны – это один разговор.

2) — Что такое некая «Палестина» – это другой разговор.

3) — Что такое «приглашение Зеленского» – это третий.

В чем смысл этого приглашения, попытаемся разобраться.

1. **Главное в заявлении Зеленского – это не признание несуществующего государства «Палестина».**

> — Нечто подобное признанию Украина еще в облике Украинской ССР сделала еще в 1988 г. будучи в составе СССР. В 1992 г. были установлены дипломатические отношения между Украиной и Палестинской администрацией. Президенты Украины Л.Кучма и В.Ющенко посещали Рамаллу с официальными визитами, встречались с Ясиром Арафатом и Махмудом Аббасом.

2. Главным является приглашение некоей «Палестины» на «международную конференцию», посвященную не решению ближневосточного кризиса.

— То есть со стороны Зеленского это не только признание правового равенства делегации «Палестины» делегациям реальных государств, но и придание некой «Палестине» полномочий, авторитета, позиций, веса в решении вопросов, к которым эта «Палестина» никакого отношения не имеет. Более того, поскольку по замыслу Зеленского его «мирная конференция» нацелена на достижение мира для Украины, то это означает, что указанная «Палестина» приобретает – по приглашению Зеленского – право решать вопросы мира и безопасности, то есть – ни много ни мало – судьбу Украины.

3. «У нас нет двойных стандартов. Несмотря на то, нравится это кому-то, или не нравится, мы пригласили на Конференцию мира и Палестину, и Израиль».

— Строго руководствуясь приведенной мотивацией, Зеленский должен пригласить на эту «мирную конференцию» также: делегации ДНР и ЛНР, Гоблина, Гиркина, Дугина и, конечно же, Путина. Обязательно должны быть приглашены мясники Бучи, громилы Мариуполя, разрушители Харькова, убийцы украинских военнопленных в Еленовке. Если у Зеленского нет двойных стандартов.

То, чем руководствуется Зеленский, называется не отказом от двойных стандартов, а отсутствием моральных ориентиров.

То, что предлагает Зеленский, называется **уравниванием агрессора и жертвы агрессии, убийцы и жертвы убийцы, палача и жертвы палача**.

4. «Когда Израиль зашел на территорию Газы, начался гуманитарный кризис».

— Это повторение (распространение) давно опровергнутой дезинформации – никакого гуманитарного кризиса в Газе не было и нет.

5. «Украина сказала: первое — готова помогать гуманитарно Газе».

— А когда 7 октября 2023 г. была совершена агрессия против Израиля, Зеленский выражал готовность оказывать гуманитарную помощь Израилю? Нет? Почему?

6. «Украина сказала: ...следует уважать международное право».

— Зеленский не знаком с позицией международного права по ближневосточному кризису. Его позиция – от резолюции ГА ООН №181

от 29 ноября 1947 г. до Соглашений Осло 1993-1995 годов о возможности создания на территории бывшего британского мандата Палестины двух государств – еврейского и арабского – заключается в том, что оба государства могут быть созданы только при условии взаимного признания права обоих государств на существование. Еврейское государство (Израиль) признает право на существование как всех арабских государств-соседей, так и потенциально возможного арабского государства в Газе, Иудее и Самарии при условии признания этим новым государством права Израиля на существование. **В отличие от позиции Израиля как ряд арабских государств (Сирия, Ливан, Ирак), так и власти Газы право Израиля на существование отрицают. В соответствии с международным правом такое арабское государство, отказывающее Израилю в праве на существование, САМО НЕ ИМЕЕТ ПРАВА НА СУЩЕСТВОВАНИЕ.**

7. Президент Украины считает, что израильская армия должна остановить военные действия:

— «Украина... сделает все, чтобы Израиль остановил боевые действия, чтобы закончился этот конфликт, и чтобы гражданские люди не страдали».

Зеленский от имени Украины обещает «сделать все» для сохранения военного потенциала террористов, насильников, убийц?

8. «Украина... сделает все, чтобы Израиль остановил боевые действия, чтобы закончился этот конфликт, и чтобы гражданские люди не страдали».

Этот же подход Зеленского применительно к Украине выглядит следующим образом:

«Путин считает, что украинская армия должна остановить военные действия: «Россия сделает все, чтобы Украина остановила боевые действия, чтобы закончился этот конфликт, и чтобы гражданские люди не страдали».

В чем разница между позициями Зеленского и Путина?

9. «Палестина» под любым нынешним руководством – в виде Хамаса ли, в виде Фатха ли – надежный клиент Путина. Клиент даже в бОльшей степени, чем сирийский Башир Асад. И точно такой же клиент, как ДНР, ЛНР, Гоблин, Гиркин и т.д.

Двумя главными вдохновителями, организаторами, спонсорами агрессии «Палестины» против Израиля 7 октября 2023 г. явились Иран и Путин. Путин и Иран.

Может ли путинский клиент «Палестина» занять на «мирной конференции» какую-либо иную позицию, отличную от путинской?

10. Как должен относиться к решению Зеленского Израиль? Как он должен реагировать на решение Зеленского пригласить «Палестину»? Особенно на фоне череды антисемитских и антиизраильских заявлений и действий украинской власти?

С 24 февраля 2022 г. Израиль оказывал серьезную, но непубличную поддержку Украине – от предоставления важнейших технологий до лечения в своих клиниках тысяч раненных украинских военнослужащих. Не слишком артикулируемая публичность помощи была вызвана тем, что российские войска по-прежнему находятся в Сирии и в любой момент могли бы оказаться на границах Израиля. После 7 октября 2023 г., после того, как выяснилось прямое участие Путина в подготовке и осуществлении агрессии против Израиля, Нетаньяху прекратил какое-либо военное сотрудничество с Россией, во время телефонного разговора с Путиным выстегал того. И разместил пресс-релиз об этом на сайте ПМ Израиля. Нетаньяху отказался от непубличного характера помощи Украине и многократно ее увеличил. Украинские власти ответили на это трехкратным голосованием в ООН за антиизраильские резолюции.

Нынешнее приглашение Зеленским «Палестины» ведет лишь к одному результату – прекращению Израилем помощи Украине.

Приглашение Зеленского превращает важнейшего союзника и ближайшего друга в злейшего врага.

11. Приглашение Зеленским «Палестины» не выглядит результатом давления со стороны Байдена.

Байден (по крайней мере пока) не признает «Палестину» государством, не выступает за решение о «двух государствах», не приглашает «Палестину» на какие-либо конференции, не имеющие отношения к «Палестине». Даже переговоры с Хамасом директор ЦРУ У.Бернс проводит не напрямую, а через катарских посредников. Таким образом, приглашение «Палестины» на «мирную конференцию» – это исключительно личная инициатива Зеленского, не вызванная ни давлением партнеров, ни ситуацией на фронте.

Чем же оно вызвано?

12. Израиль – это единственный реальный союзник Украины в этой войне.

В отличие от «партнеров» – государств, помогающих жертве агрессии (экономически, политически, морально, военными материалами и т.п.),

«союзник» – это государство, участвующее в боевых действиях непосредственно, уничтожающее военный потенциал агрессора и его союзников. **На сегодняшний день единственное государство, разрушающее военный потенциал союзника агрессора и самого агрессора, это Израиль, своими ударами уничтожающий производство иранских дронов и ракет, передаваемых аятоллами Путину и используемых против Украины.**

Таким образом,

— единственная обнаруживаемая причина приглашения Зеленским «Палестины» на «мирную конференцию» – это уничтожение поддержки Украины ее единственным реальным союзником в этой войне.

https://aillarionov.livejournal.com/1427411.html

***

№ 2.882

Цей дуже цікавий роздум Тома Купера не стосується напряму подій на полі бою. Але він підводить до думки, на яку поки немає відповіді, – що буде перемогою у нашій великій війні. Автор розглядає перемогу або поразку як комплексне явище – з точки зору теорії військової справи, у кореляції військової та політичної складових, з прикладами й екскурсами в історію. Велика війна триває, концепція перемоги в ній є складною темою, але – і в цьому автор переконаний так глибоко, як тільки можливо, – росія не може перемогти, і пояснює, чому. Це не означає, що Україна не може програти, як не означає, що росія вже переможена або що Україна вже переможена. Перемога – це матриця (у розумінні сукупності явищ), в яку Купер заглиблює читача.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/victories-and-defeats

Переклад: Катерина Соболева, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні – 3 червня 2024 року: Перемоги і поразки

Вітаю всіх!

Здається, багато людей не розуміють – або вперто відмовляються розуміти – як «працюють» війни. І люблять порівнювати тепле з м’яким.

Наприклад, коли я пишу: «росія не може перемогти у цій війні» (я це зробив ще у березні 2022 року), вони приходять з «коментарями» типу «якщо росія не може перемогти у цій війни, то чому ж вона просувається?»

Або: «якщо росіяни зазнають поразку і мають такі великі втрати, чому ж Україна не перемагає?..»

Військові та політичні науки зазвичай вчать, що існують п’ять видів розв’язання війни, які можна приблизно описати так:

1) Рішуча поразка
2) Близькість до поразки
3) Піррова перемога
4) Близькість до перемоги
5) Рішуча перемога

Майже у кожній війні, навіть якщо результат здається «кришталево чистим», його палко обговорюють, навіть оспорюють. Це тому, що війни – це справи великого емоційного напруження, а також тому, що існують десятки, якщо не сотні дефініцій того, що означають різні рівні перемоги. І це щонайменше є важливим. Життя триває незалежно від того, перемогою чи поразкою

закінчилася та чи інша війна, а отже її фактичний результат стає очевидним лише через роки.

Проблема ускладнюється тим, що перемога – або поразка – завжди оповита цілим оберемком міфів і не меншим числом особистих почуттів і вірувань; а міфи і вірування рідко пов'язані (або взагалі ніколи не пов'язані) з холодними приземленими фактами.

Саме тому існує принципова різниця між «політичною» перемогою чи поразкою та «військовою» перемогою чи поразкою.

...саме тому, серед іншого, і виникають ситуації, коли той факт, що та чи інша сторона може або не може перемогти, ще не означає, що вона не може просуватися. Так само як і просування – з точки зору захоплення території – не означає, що сторона, що просувається, переможе. В історії багато прикладів, коли, скажімо, сторона А перемагає на полі бою, а сторона В виходить переможцем у війні. Занотуйте собі: перемога у війні та події на полі бою – це дві абсолютно різні групи речей. Перша – це «тепле», а друга – «м'яке».

Принципова відмінність полягає в тому, що «перемога» у війні є політичною справою. А просування (або відхід) – це справа військова. Бо, за великим рахунком – і як влучно відзначив Карл фон Клаузевіц ще у XVIII столітті: «Війна – це продовження політики іншими засобами». Так буває: замість переговорів можновладці посилають свої війська, щоб змусити іншу сторону прийняти їх вимоги.

(Ніде правдивість цього твердження не проявляється так яскраво, як у випадку з росією. Свідомо чи ні, але російський генштаб де-факто є палким послідовником фон Клаузевіца. І тому, що така позиція обслуговує спадкоємність диктатури, і тому, що російська внутрішня і зовнішня політика з часом змінюється дуже мало, якщо взагалі змінюється, тож вона є набагато послідовнішою у наслідуванні ідей фон Клаузевіца, ніж весь Захід разом узятий.)

Як наслідок, «перемога» (у війні) може означати багато різних речей, і вона рідко визначається результатом на полі бою.

Ось класичні приклади:

■ 1962-1963 роки: Південний В'єтнам за підтримки США успішно йшов до перемоги над В'єтконгом, і будь-яка військова підтримка забезпечувала продовження цього руху. На полі бою Південний В'єтнам теж був успішним, але він не зміг здобути перемогу у політичному плані. Пізніше, у 1964 році, США розпочали військову інтервенцію у В'єтнамі (гугліть «друга в'єтнамська війна»), і все пішло на спад. Наскільки я знаю, у тій війні США не програли жодної битви, завдали величезних втрат своєму супротивнику, але «тільки»

війна призвела не лише до «політичної» поразки США, а й до знищення Південного В'єтнаму у 1973-1975 роках.

■ 1991 рік: США та союзники перемогли Ірак і звільнили Кувейт, але не стали валити Саддама. Той вижив, залишився при владі й оголосив себе переможцем. Захід принижував Саддама і висміював поразку його армії в Кувейті (та навколо нього), але точка зору ані Саддама, ані багатьох іракців так ніколи і не змінилася. Тим більше після того, що сталося тоді, коли США та їхнім союзникам «довелося» повторно вторгнутися в Ірак у 2003 році...

■ 2001-2003 роки: таліби зазнали поразки від США та союзників в Афганістані. Але:

а) їм дозволили зберегтися у формі декількох рухів;

б) вони мали десятиліття на те, щоб переховуватися і виростити у Пакистані абсолютно нове покоління комбатантів;

с) Пакистан та інші пречудові «союзники» Заходу залишилися відновлювати Талібан, тоді як Захід був щасливий дивитися в інший бік (бо всі, хто допомагає Талібану, – «друзі»);

г) США й союзники не «відновлювали» Афганістан, а створили схему відмивання трильйонів грошей платників податків у приватні кишені й таким чином спустили в трубу все фінансування та 20 років життя. Замість того, щоб створити нові можливості для ВСЬОГО населення Афганістану, вони залишили країну у такому самому коматозному стані, як і коли вторглися до неї.

Результат: Захід був «переможцем» у військовому сенсі – він не програв жодної битви. Але він зазнав такої політичної поразки, що різні придурки типу пуддінга дійшли висновку, що «Захід» як концепція закінчився – зруйнований ізсередини, системно корумпований, некомпетентний. Ось чому вони так впевнено пішли на вторгнення в Україну – вони очікували, що «Захід» ніяк на це не відреагує... а якщо чесно – що «Захід» навіть не наважиться реагувати.

Що ж до війни в Україні – то вона все ще триває. путінська система тріщить по швах, і це очевидно як для пуддинга та його росіян, так і – особливо – для закордонних пуддинголюбів (особливо на Заході). Зараз усім їм надзвичайно важливо створити та підтримувати ілюзію її існування та надію на перемогу. Західні пуддинголюби, переважна більшість яких насправді розчарована усіма очевидними системними провалами наших політичних та економічних систем, сподіваються на поразку України, а отже й «Заходу». Ось чому пуддинг з початку 2023 року веде цю війну саме так, у формі постійних атак. При цьому він чудово усвідомлює, що більше не може перемагати, а

результатами цих атак є незначні здобутки або їх відсутність, жахливі втрати і повне знищення того, що, за його словами, він має звільнити, – тобто «Новоросії». Тож поки «росія – вперед», ілюзія того, що вона може перемогти, може зберігатися.

(Фото 1)

Руїни Мар'їнки. Що це – «перемога», «звільнення», «поразка»?.. Залежить від кількості міфів та співставній кількості вірувань. Холодний факт: це місце повністю спустошене, і «нормальне», «цивілізоване» життя там неможливе. Тому хто б не здобув «військову перемогу», обидві сторони фактично перемогли одна одну – і ніхто не переміг. Ось і все про «військовий аспект» тієї битви. І ось чому триває її політичний аспект – війна.

Власне, політичний результат цієї війни — питання «перемоги чи поразки» загалом — досі невідомий.

...попри те, що один результат абсолютно очевидний. Росія не здатна перемогти.

Я в цьому певен, бо для мене очевидно: метою пудінга є фізичне знищення України та українців. Буквальне знищення країни, самої ідеї її існування, навіть пам’яті про неї, а отже, фізичне винищення будь-кого, хто вважає себе українцем, або згадує, що колись і десь існувала якась Україна...

Уже на початку березня 2022 року мені стало абсолютно зрозуміло: росія не зможе досягти цієї мети. Не спроможеться завоювати Україну, не спроможеться винищити всіх українців. Вона здатна захопити якусь територію тут чи там, тримати 15-20% країни під військовою окупацією, масово вбивати населення на окупованих територіях, вигнати з країни мільйони біженців, примусити до покори тих, хто ще залишився.

Але вона не здатна перемогти ні всю Україну, ні всіх українців. А отже: не здатна перемогти у війні.

Однак це не означає, що Україна не може зазнати поразки, не означає, що вона неодмінно переможе. Або що росія неодмінно програє. Зовсім навпаки: перемога для України — це відновлення всієї своєї території в межах кордонів 1991 року. Якщо ж цього не вдасться зробити, вийде лише «сумнівний результат». Ба навіть поразка — і України, і колективного Заходу — незважаючи на фактичну поразку росії. А це означає, що завдання України є набагато складнішим, навіть неймовірним — адже вона є стороною з меншою військовою силою, в той час як Захід не здатен системно реформуватися і підтримувати Україну на необхідному для повного вигнання росіян рівні.

Насправді, концепція української перемоги є набагато складнішою ще й тому, що якщо дати путіну будь-який інший результат, окрім повного виведення російських військ з України, це буде рівнозначним відмові від принципу

верховенства права і порядку — тієї самої концепції, якою ми, як «колективний Захід», і Україна (як країна, що прагне до нас доєднатися), любимо хвалитися, бо ця концепція така успішна і високоефективна. Це було б рівнозначно порушенню наших власних законів: рівнозначно концепції потурання диктатурі та гнобленню, а особливо концепції винищення цілих народів. Якщо Україна на це піде, якщо Захід на це піде, то яке право ми всі маємо вважати наші політичні системи «кращими», «мирними», «справедливими», навіть «більш цивілізованими»?

Насправді, в такому випадку нам не варто буде навіть скаржитися, коли пудінг і йому подібні візьмуться робити з нами те саме, що вони вже роблять з Україною, вже зробили з Сирією, Єменом і кількома іншими країнами.

Я міг би далі пояснювати безліч додаткових факторів і наводити десятки додаткових прикладів. Але це вийшло б далеко за рамки цього «послання». Натомість, я завершу нагадуванням, резюмую: той факт, що росія не здатна перемогти, не означає, що Україна не може зазнати поразки. Це не означає, що росія вже зазнала поразки. І не означає, що Україна вже зазнала поразки. Тим більше це не означає, що «Захід» не може зазнати поразки — може.

Це всього лиш означає, що росія не здатна перемогти.

За все інше ми ще мусимо поборотися.

***

№ 2.883

Скучили? А я все ще тут, попри дятлів, що невпинно скаржаться на мене пейсбудкєру. Зведення з фронту можна завжди читтати у нас в групі UA: Analytics.

Основні теми доби 03.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Протягом доби на лінії фронту сталося понад 120 бойових зіткнень. Запеклі бої точаться в районі Вовчанська, на південь від Куп'янська, на захід та південь від Бахмута, у напрямку на Покровськ уздовж залізниці та автотраси, а також у районі села Роботиного на Запоріжжі. За даними сервісу DeepState Live Map, українські війська були змушені відступити в Карлівці на автодорозі Донецьк – Дніпро.

Росія таки має намір запустити Запорізьку АЕС, яка розташована фактично на лінії фронту. Директор Міжнародного агентства з атомної енергії Гроссі вважає, що її запуск може нести ризики порушення ядерної безпеки.

Над Дніпром збито 2 крилаті ракети "Іскандер-К". Уламки, що впали, спричинили руйнування та пожежі, поранено 7 мирних жителів, серед них – дитина, Підрозділи ППО збили над центральною частиною країни 2 безпілотники. Упродовж доби внаслідок російських обстрілів та ракетно-бомбових ударів по українських населених пунктах загинули 2 мирні мешканці, дістали поранень та травм – понад 10.

2️⃣ Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила, що уряд країни не забороняє завдання ударів по території РФ переданими Україні винищувачами F-16. За інформацією ВВС, Франція дозволила застосовувати свої далекобійні ракети Scalp проти Росії. Канцлер Німеччини Шольц не виключив знищення повітряних цілей у російському повітряному просторі переданими Україні комплексами Patriot. З його слів, удари по цілях у Росії є самообороною. Канцлер оголосив, що НАТО боронитиме кожен дюйм своєї території, тому зміцнює східний фланг через зростання загрози з боку Росії. Координатор із нацбезпеки Білого Дому Кірбі заявив, що дозвіл для ЗСУ стріляти по території РФ залежатиме від ситуації на полі бою. Заступник міністра

закордонних справ РФ Рябков погрожує США "серйозними наслідками" в разі надання такого дозволу.

3 Україна в травні після російських ударів по енергосистемі імпортувала 448 ГВт•год електроенергії, експортувала – 3 ГВт•год. Майже половину обсягів імпортовано з Угорщини. Міністерство енергетики попереджає, що тривалість вимкнень може зрости, а 4 червня вони можуть статися будь-коли. Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив, що уряд має намір сприяти створенню альтернативної генерації. Наявні процедури є вкрай заплутаними та забюрократизованими, тож дозволи на під'єднання до мережі часто-густо отримують лише великі компанії, які належать олігархам.

4 ЗМІ дедалі частіше повідомляють про незаконні дії співробітників територіальних центрів комплектації (ТЦК). Водночас процес мобілізації прописано з корупційними ризиками, насамперед через продаж "білих квитків" для звільнення від мобілізації та відстрочення, а також у процесі бронювання працівників підприємств. Суд Полтави наклав арешт на документи військово-лікарських комісій області, які визнали непридатними до військової служби 20 % чоловіків призовного віку. Низка чоловіків, які не мають грошей на хабарі, намагаються прорватися через кордон. Чи не щодня в Тисі знаходять трупи чоловіків, яким не вдалося переплисти бурхливу річку та потрапити до Румунії чи Угорщини. Представники бізнесу, зокрема, учасники урядового проєкту "Дія City" скаржаться на складну та затягнуту систему бронювання і вимагають зробити її прозорою та перевести в електронний формат для уникнення зловживань. Через масову мобілізацію дедалі більше відчувається нестача персоналу. Наприклад, через мобілізацію машиністів електропоїздів збільшився інтервал руху поїздів столичного метрополітену.

5 Звільнено заступника директора Нацагентства з питань запобігання корупції Ситника. До роботи в НАЗК він очолював Національне антикорупційне бюро. У цей період суд визнав його корупціонером, але він залишився на посаді.

6 Міністерство освіти та науки повідомило, що на підставі закону, який ухвалила Верховною Радою наприкінці 2023 р, претенденти на отримання громадянства мусять скласти іспити на знання Конституції та історії України.

7 Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що Росія вживає системних і масштабних дій, щоб зірвати "саміт миру". Російські політики тиснуть на керівництво країн Азії, Африки та Латинської Америки публічними заявами, листами та умовляннями щоби вони відмовилися від участі або принаймні знизили рівень представництва.

Перед самітом відбудеться чергова зустріч лідерів "Великої Сімки" (G7) в Італії, у якій візьме участь Зеленський – онлайн або особисто. Зі слів прессекретаря президента Ніколенка, участь "у саміті миру" підтвердили представники 107 країн та міжнародних організацій, зокрема, президенти Сінгапуру, Східного Тимору та Філіппін, яких запросив Зеленський під час поїздки до Південно-Східної Азії. Радник президента США з нацбезпеки Салліван повідомив, що Байден на "саміт" не поїде, а країну представлятиме віцепрезидентка Харріс. Радник Держдепартаменту Міллер заявив, що Китай міг би сприяти припиненню конфлікту натомість активно допомагає Росії, зокрема, у реконструкції підприємств військово-промислового комплексу. Міллер висловив надію на успіх заходу у Швейцарії.

Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто оголосив, що уряд ще не визначився із можливістю участі.

Швейцарські ЗМІ повідомили, що "саміт" охоронятимуть приблизно 4 тис. військовослужбовців, повітряний простір цими днями патрулюватиме авіація.

8️⃣ Швейцарський парламент проголосував проти надання фінансової допомоги Україні в розмірі 5 млрд швейцарських франків (приблизно $5,6 млрд) через обмеження на запозичення.

9️⃣ Спікер грузинського парламенту Папуашвілі підписав закон "про іноземних агентів", який аналогічний прийнятому у РФ після того, як депутати владної партії "Грузинська мрія" більшістю голосів подолали вето президентки Зурабішвілі. Голова партії Каладзе пригрозив арештом рахунків та іншими фінансовими санкціями громадським організаціям, ЗМІ та партіям, які одержують понад 20 % фінансування з-за кордону. Зурабішвілі запропонувала опозиційним силам об'єднатися для виграшу на парламентських виборах восени. Низка громадських організацій має намір оскаржити закон у судах.

🔟 Речник МЗС Китаю Мао заявила, що керівництво країни готове до співпраці з РФ щодо постачання газу газогоном "Сила Сибіру-2". Заразом Китай висунув вимоги про наднизьку ціну на газ, ба більше, Росія має побудувати газопровід власним коштом.

Єврокомісар із питань енергетики Сімсон заявила, що заплановані європейські санкції проти російського скрапленого газу (СПГ) не вплинуть на азійських споживачів.

Після того, як грецькі Військово-морські сили розпочали безперервні навчання в Лаконійській затоці, Росія перенесла основну точку перевалки до акваторії поблизу мароканського порту Надор. Вартість нафти марки Brent на світових біржах впала нижче за $80 за барель, попри плани картелю ОПЕК+ щодо поступового скорочення видобутку впродовж року.

***

№ 2.884

«Квітково-цукерковий період закінчився»: голова НСЗУ про перевірки лікарень, зміни в тарифах на медпослуги і як повертати кошти

2024-05-29

Ірина Андрейців, редакторка відділу «Здоров'я»

Якщо ви пропустили попередні серії медреформи, яка триває з 2017 року, то ось головне, що треба знати перед тим, як читати це інтерв'ю.

У нас існує Національна служба здоров'я — по суті, головний орган реформи. Чому головний? Бо його створили, щоб керувати грошима й платити медикам і медзакладам за наше лікування. За новими правилами.

Так з'явилися сімейні лікарі, яких можемо обирати незалежно від місця прописки; так уже не роздають усім підряд клінікам гроші на лікування інсультів / інфарктів, як колись, тощо.

Кожен медзаклад тепер подається до НСЗУ, щоб підписати там контракт на бажані пакети послуг. Наприклад, одна лікарня може подати документи на

лікування інсультів і на пологи, а інша — на реабілітацію та інфаркти. Не всі лікують усе.

Якщо вимоги НСЗУ дотримані, є медики й обладнання, установа отримує гроші за визначеними тарифами. Що більше людей вона пролікує, то більше грошей отримає від держави.

Звучить красиво, на практиці працює все ще не ок. Тому LB.ua пішов на велику розмову до голови ***НСЗУ*** Наталії Гусак. Ми обговорили скарги пацієнтів, початок моніторингів у медзакладах по країні і те, як майбутні зміни у співпраці з ними позначаться на якості лікування.

Ірина Андрейців, редакторка відділу «Здоров'я»

1. Скарги на корупцію

— Нещодавно ви розіслали по регіонах кейси, що після скарг пацієнтів до НСЗУ їм повертають кошти, які здерли незаконно. Часом це і 40 000 грн. На це в коментарях відреагували скептично: брехня, зверталися і нічого не вирішили. Чому така реакція була, як вважаєте?

— У лютому 2022 року я читала дві скарги пацієнтів, коли сіла розписувати сама пошту. Перша була з Бучі: сімейний лікар відмовився підписувати декларацію; друга — з Маріуполя: відмовили в медпослузі. Читаєш і розумієш, що один звертався у вересні, другий — у жовтні. Тоді в нас не було підрозділу, який працював би саме зі скаргами пацієнтів. Частину скарг тоді розглядали регіональні офіси, частину — департаменти. Тому навесні 2022 року почали продумувати систему нового підрозділу, який працюватиме саме зі скаргами пацієнтів.

— Перезапустили процес. Раніше людина телефонувала на 1677 поскаржитися, а їй казали: пишіть електронного листа.

— Ми зробили так: якщо людина телефонує 1677, їй порадять спершу звернутися до керівника медзакладу, оскільки він є першим, хто відразу може відновити права пацієнта. Якщо це не дало результату, оператори самі зафіксують звернення до відділу роботи зі скаргами.

Певна частина скарг не має достатньо інформації, щоб ми могли відновити права людини. Тоді починаємо листуватися, може, є ще такі документи чи такі. Ми видали кілька інструкцій на сайті, що треба, щоб процес ішов швидше.

Далі відправляємо до медзакладу скаргу, що є звернення, докази, що людина оплатила певну суму коштів (за те, що в межах договору з НСЗУ медзаклад мав надати безоплатно. — LB.ua), просимо опрацювати й відновити її права. І це запрацювало.

У 2023 році ми повернули так пацієнтам 144 000 грн. А за проміжок 2024 року — уже більш ніж 175 000 грн. Плюс окремі скарги, де є ознаки злочину, відправляємо Нацполіції.

— Які скарги вирішуєте на рівні медзакладу, які відправляєте Нацполу?

— Ми працюємо з відмовами в наданні послуги, з оплатами. Коли бачимо, що вимагають кошти за вже оплачені державою послуги, такі скарги систематизуємо й передаємо в Нацполіцію. Навіть якщо людям повернули кошти. Ще частина скарг стосується якості медпослуг або самого лікування — перенаправляємо МОЗ, бо це повноваження їхніх клінічних комісій.

Мало лікарень ідуть у довгу так звану претензійну роботу — і віддають кошти.

У нас немає проблеми з опрацюванням скарг, але є інша — люди бояться скаржитися. Ми розуміємо, що скарг може бути значно більше, не так ідеально все в системі.

Є необізнаність, є скептицизм. І страх. До мене звертаються багато людей. Кажу: пишіть скаргу. — «Як? Це відобразиться на лікуванні моєї мами!» — Ок, можете написати скаргу після лікування. Зберіть документи — і ми розглянемо після.

Найгірше в цьому… Ми знаємо, що відбувається в Харкові. Держава при цьому фінансує медзаклади в повному обсязі, без затримок. Міська клінічна багатопрофільна лікарня Харківської міської ради № 25 має на рахунку 88 млн грн, а Міська клінічна лікарня швидкої меддопомоги — 49 млн грн, і одна дає листочки на закупівлю ліків на 2000 грн, інша — на 5000 грн. Це поза будь-яким глуздом. Вони повернули ці кошти, але в мене питання до керівників.

З минулого року ми почали звертати увагу на скарги засновників медзакладів. Відправляємо їм, аби приймали рішення. Тільки один засновник відповів нам на лист. Усі інші — тиша. І ми зрозуміли, що йдемо далі.

Маємо зараз ризикоорієнтовану систему моніторингу медзакладів. Що більше в закладу скарг, то швидше до нього прийде плановий або позаплановий моніторинг.

А ще ми почали за скаргами виписувати офіційні повідомлення про порушення умов договору. Це окремий процес, який розвивається. Не виключаю, що 2025 року під час укладання договорів ми будемо до таких медзакладів ставитися більш прискіпливо.

— З 1000 скарг до НСЗУ від початку року мало випадків саме повернення коштів. Чому?

— Іноді час від скарги до того, щоб ми відновили права пацієнта, — понад рік з моменту початку листування з ним. Є медзаклади, які визнають одразу, є ті, які ні. Буває, кажуть, що потрібні конкретному пацієнту ліки чи обстеження не входять у пакет. Ми починаємо клінічно розбиратися. Це листування тривале.

— З жовтня 2023 року уряд дозволив вам робити два моніторинги — автоматичний (аналіз масиву даних) і фактичний (виїзд на місце). Як часто медзаклади отримують штрафні санкції та за що?

— Над цією постановою ми працювали з МОЗ, громадськістю та міжнародними організаціями майже рік. Було багато жарких дискусій. Наприклад, чи має НСЗУ моніторингом реагувати на кожну скаргу. Жоден медичний закупівельник у світі цього не робить, це неможливо. І жоден медзакупівельник не працює як контрольно-перевіряльний, каральний орган. Це теж було питанням дискусій. От якщо поліція скаже: ідіть туди з перевіркою. Або інший контролювальний орган. Так моніторинг може стати частиною якихось політичних процесів у країні. Зрештою, ми прийшли до ризикоорієнтованих моніторингів. Тобто не можемо їхати на перевірку за чиєюсь вказівкою.

Система моніторингу перехресна. Працівник західного регіонального департаменту буде перевіряти лікарню Одеси, наприклад. І документи, і навіть їздити. А надавач (тобто медзаклад, який перевіряють. — LB.ua), якщо має заперечення, не може подавати їх цьому ж департаменту.

Ризикоорієнтований моніторинг стосуватиметься тих, хто системно порушує договір з НСЗУ. Сподіваюся, в другому півріччі будуть і позапланові моніторинги.

Автоматичний моніторинг — це робота з базами даних. Вона посилилися у 2023 році. Ми нарешті запустили інтеграцію, коли спеціалізована медична допомога інтегрована з ДРАЦС (Державний реєстр актів цивільного стану громадян. — LB.ua). Так ми побачили, скільком померлим людям надавали спеціалізовану меддопомогу.

У 2023 році в ЕСОЗ (електронна система охорони здоров'я. — LB.ua) виявили 53 645 померлих пацієнтів, у 2024 році — 9 392. За два роки це 63 037. Суми перерахованих коштів за спеціалізовану медичну допомогу у 2023 році — 8,5 млн грн. За 2024 рік, станом на зараз, перераховано 4,6 млн грн. Частину із цих коштів уже повернуто, частина — в претензійній роботі. Одразу направили інформацію у правоохоронні органи.

Також верифікували медпрацівників разом з Мінфіном, перевіряли за реєстрами. Це все дає можливість наводити лад. Бо верифікація лікарів за сумісництвом, наприклад, показала, що лише одна така верифікація може зробити мережу більш ефективною. Ми попереджали медзаклади, що так

буде. За результатами верифікації медпрацівників сума перерахунків у 2023 році склала 936,7 млн грн. У 2024 році, станом на тепер, уже майже 73,4 млн грн.

І тут переходимо до санкцій. Що може зробити НСЗУ за результатами моніторингу? Безумовно, здійснювати перерахунки. Якщо побачимо, що медзаклад не відповідав вимогам, а ми оплачували, повернемо кошти до бюджету або в поточному періоді, якщо договір ще чинний, або в рамках претензійно-позовної діяльності.

Можемо розірвати договір у частині пакету. Це теж жовтневі зміни в постанову. У минулі роки в постанові писало: моніторинг виявив порушення договору — розриваємо договір. Але уявімо, що це моніторинг великої багатопрофільної лікарні, де інсультний центр справляється на відмінно, а в пологовому відділенні не розуміють, що таке договір з НСЗУ. То через пологовий розривати договір з усією лікарнею? Це неправильно. Тому були зміни. Уперше ми використали їх за результатом дев'яти моніторингів неонатальної допомоги (немовлятам, які народилися передчасно або мають складну патологію. — LB.ua). Це Київський обласний перинатальний центр.

— Остання публічна заява про нього була, що ви планували розірвати договір. Чи вже розірвали?

— Ми сформували додаткову угоду (з медзакладом. — LB.ua), у якій забрали цей пакет. Надавач її не підписує. Керівник так підставляє весь медзаклад. Ми маємо інше право: не оплачуємо нічого за іншою частиною договору, поки не підпишуть додаткової угоди. Провели ряд дискусій із засновником закладу — ОВА, департаментом охорони здоров’я.

Департамент охорони здоров’я приніс мені після моніторингу гарантійного листа, що не забирайте від нас пакет, ми купимо обладнання. Вибачте, але діти, яким потрібен порятунок, не будуть чекати під гарантійним листом газовий аналізатор, кувез чи ШВЛ.

— Крім цього пологового, більше немає подібних ситуацій?

— Є. За результатами дев'яти моніторингів два заклади відмовилися самостійно від договору на неонатальну допомогу.

— Тобто побачили, що не виконують умов договору, і самі зробили крок назад?

Так. І це правильна позиція.

— Але ж коли вони подавали документи, то обіцяли, що мають відповідні команди й обладнання.

— Мали підписані документи. Це не обіцянка, а злочин. Керівник закладу знає, що за його підписом стоять життя новонароджених українців і їхніх матерів; не має обладнання їх рятувати — і ставить свій підпис (що обладнання й команди для неонатальної допомоги є. — LB.ua). Про це треба говорити. Тому ми надсилаємо результати моніторингу в правоохоронні органи.

— Можете назвати ці два заклади?

— Так. Міська клінічна лікарня № 9 Дніпровської міської ради: вона об'єдналася з іншою лікарнею, і правонаступник уже не подавався на пакет. І Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини. Ми виявили невідповідність, перерахували кошти. Вони подалися на пакет, а потім прислали листа, що добровільно відмовляються від нього.

— Ви також заявляли, що залишки на рахунках онкоцентрів свідчать, що коштів від держави в них достатньо, аби лікувати, включно з ліками. Але досі є вимагання. Як ви із цим працюєте?

— Окрім юридичних механізмів, ми все ж хочемо по-партнерськи поставитися й дати останній шанс, достукатися. Запросили керівників онкоцентрів до НСЗУ, показали їм аналіз даних по системі від А до Я. Сказали: якщо в рамках підготовки до програми медгарантій 2025-го ви не виправите ситуації, буде по-іншому розвиватися підхід до закупівель медпослуг.

За зачиненими дверима було багато аналітики, зокрема щодо скарг. Домовилися, що вони їдуть у свої центри і будуть працювати з колективами. Готуємося до ризикоорієнтованого моніторингу, зокрема, онконапрямку. Наступного тижня відвідую один онкоцентр, на який після тієї зустрічі прийшли вже чотири скарги. Будемо розбирати їх там разом з пацієнтами й засновником.

Не знаю, що має вплинути на окремих лікарів, щоб вони змінювали свою поведінку. Здається, наша країна вже все пройшла. Ми можемо мати сотні юридичних інструментів, десятки політик, але є щось ще радянське в головах окремих медиків, коли не знаєш, як туди залізти. Якби на старті трансформації, як це зробили наші колеги в Литві, ліцензування індивідуальне було…

— Ви маєте на увазі, що індивідуальне ліцензування лікарів могло б у разі порушень позбавляти їх права на медичну практику і вони більше боялися б, аніж просто махання пальцем на весь медзаклад?

— Так. Упевнена.

— Розуміючи ситуацію прифронтових медзакладів, скільки є таких, які не відповідають тим чи іншим пакетам, але отримують фінансування, інакше мешканці залишаться без меддопомоги?

— Це завжди тригерне питання, бо ні в кого перейняти досвід. Березень 2022 року. У Чернігові б'є ракетою просто в пологовий будинок, є загиблі лікарі. Розтрощено цим усі вимоги НСЗУ. Бо немає вже відповідного обладнання, доступності, нічого. Але в підвалі там народжуються діти.

І мені як голові НСЗУ, яка підписує платіжку цій лікарні, кажуть, що не маю права підписати, бо вони не відповідають вимогам. Вибачте, там народжуються діти під час обстрілів.

От я була на зв'язку з Вовчанським, з головним лікарем. Там є люди, які потребують медичної послуги. Давайте їх залишимо, бо не дотримано всіх вимог? Я частково згідна, що так забираємо в себе ж кошти, якими могли б збільшити тариф на реабілітацію, наприклад.

Ми шукали підходи. Зрозуміли, що маємо там лишати тільки обов'язкові речі: хірургія, стаціонарна, амбулаторна допомога. Решта пакетів повинні відповідати вимогам.

Бо вимоги — залізобетон.

Мені розказували в Івано-Франківській області: «Нащо вам ці вимоги для кадрів? Війна, заберіть їх!». Відповідаю: «У Кіровоградській області швидка везла в медзаклад, законтрактований на хірургію, двох дітей, а там не було лікаря. І одна дитина померла».

Ми готові йти десь на поступки, на території активних бойових дій. Активно взаємодіємо з Командуванням Медсил. Будемо шукати варіанти, щоб допомогу надавали. Можливо, військовий госпіталь міг би замінити десь цивільний для мешканців, які там залишилися, якщо цивільні лікарі виїхали, наприклад.

— Ви нагадали мені недавню історію з прикордоння. З того місця вже йде примусова евакуація населення. Лікарі виїхали за червону зону, але лікарня отримує кошти від НСЗУ. Місцеві бояться, що скажуть про це вголос і тоді взагалі до них ніхто не доїде з медиків.

— За оновленою постановою, ОВА дають нам списки, щоб ми укладали договір на 57-й пакет (який платить медзакладам базово за те, що вони залишаються заради людей на місці. — LB.ua). Вони мають перевіряти, чи надають там меддопомогу. Інформація може надходити нам і з інших джерел. Часто наші регіональні департаменти тримають тісний зв’язок.

— Чи справді працюють лікарні, які ви в такий спосіб підтримуєте? Чи є там лікарі?

— У 2024 році ситуація виглядає більш координовано, ніж у 2022-му. Також сподіваємося, що співпраця з Командуванням Медсил дасть свої результати на тій території. Можливо, наші ресурси зможе ефективніше використовувати Командування, а його сили — цивільні.

— Грошей на лікування достатньо?

— Коли з 2022 року формуєте тарифи на медпослуги, чи закладаєте туди не тільки ліки й зарплати умовно усереднені, але й кошти на розвиток? Багато хто каже, що нинішні тарифи — це на підтримку штанів.

Та ні, не на підтримку штанів. Тарифи з першого року трансформації системи не були лише на підтримку штанів. Завжди була комунікація, що зміна системи фінансування дозволить використовувати кошти від НСЗУ для розвитку медзакладів за умов повного виконання договору й ефективного господарювання. Доходи надавача формуються з тарифу + кількості наданих послуг.

Якщо люди обирають цей медзаклад через якість, бо знають лікарів, через безоплатність послуг, якщо є ефективне господарювання, зменшення необґрунтованого перебування пацієнта в стаціонарі, це дає змогу мати кошти і на розвиток. Вкладаєш у розвиток — збільшуєш конкурентність, відповідно, маєш більше пацієнтів, знову більше послуг.

Українське законодавство не передбачає, що Програма медгарантій покриває комунальні платежі й капітальні видатки. Ці зобов’язання, за Бюджетним кодексом, на засновнику.

— Якщо це приватники, то вони самі все тягнуть.

— Так. Чую багато дискусій, що тарифів не змінюють, але в нас при цьому росте частка приватного сектору в різних сферах медпослуг. Якщо 2022-го реабілітація у стаціонарі була у 22 приватних надавачів, то зараз — у 55. Структура надання первинної меддопомоги загалом змінюється в бік приватного сектору.

Керівники медзакладів часто досі не розуміють, що таке договір з НСЗУ та як ефективно управляти коштами. А поруч з ними є ще голови громад, які досі не розуміють своєї відповідальності, але знають повноваження: можуть призначати головного лікаря.

— Я приїжджаю і бачу, що головний лікар нічим не опікується.

— Хто призначає головних лікарів онкоцентру, наприклад? Обласні ради. Приходиш до керівництва онкоцентру, там 258 млн на рахунку. Кажеш: ваші люди при цьому не отримують безплатних послуг. Може, пора приймати рішення? Скільки таких рішень? Одне. У Львові після зустрічі.

— Ви сказали, зростає частка приватного ринку в системі. Була ініціатива додати патронажні візити в пакет сімейної медицини (обов'язкові візити додому до всіх дітей віком до чотирьох років). Були листи від сімейних лікарів-приватників до міжнародних донорів, що таке рішення спричинить відтік медиків із системи й пацієнти залишаться без їхніх послуг, що це радянська практика, яка ще й потребує додаткових коштів.

— До нас заходили на погодження зміни до 504-го наказу, і в цій частині ми його не погодили. Бо не вважаємо, що необхідно саме зараз вносити ці зміни. Є ще багато речей первинної меддопомоги, які хотіли б опрацювати з Мінохоронздоров'я та Мінфіном. У нас завершується другий костинг тарифу первинної меддопомоги (обрахунки того, скільки коштує робота сімейного лікаря, щоб він обслуговував пацієнтів безоплатно. — LB.ua). Була вже конференція, на якій озвучили дані, що костинг тарифу вищий за 800 грн, тобто НСЗУ не доплачує. Так, але в тариф закладена амортизація та комунальні послуги. Якщо не рахувати комунальних, то костинг виявиться меншим, ніж ми платили у 2023 році.

— Але комуналка в приватних медзакладах за їхній же кошт.

— Так, розумію, але як державний посадовець маю діяти в межах і в спосіб бюджетного законодавства, яке каже, що комунальні й капітальні видатки — на засновнику. Чи сподіватися, що колись це законодавство змінять? Так, ми пропрацьовуємо це і з МОЗ, і з ВООЗ, але чи найближчим часом це буде? Ні, враховуючи фінансову ситуацію в країні. Коли ми аналізували костинг первинки, бачили, що є інші пріоритети. Наприклад, сільське населення. Окремі жителі лишилися без меддопомоги, без безоплатних ліків у межах програми «Доступні ліки», бо їм просто нікому виписати рецепт і ніде їх погасити, нікому проконтролювати їхній рівень цукру в крові, поміряти тиск.

Це відображається — у нас ростуть хронічні захворювання, що навантажує спеціалізовану допомогу. Таке фінансування дорожче. Треба швидко шукати рішення, як стимулювати лікарів повернутися туди й доступність первинної медпослуги. Нам тут помагає Бюро ВООЗ в Україні. Зокрема, у рамках костингу сільського коефіцієнта.

— Тобто в нас буде коефіцієнт для сільської медицини на 2025 рік?

— Ми над цим працюємо.

— Я бачила, що на 2025 рік у тариф хочуть включити супровід ТБ і базову психіатричну допомогу.

— Так, поступово інтегруватимемо в пакет послуги, які і так закуповують на первинній медичній ланці. Ми ці послуги закуповуємо в сімейних лікарів. Будемо закуповувати в рамках пакету, зміщуючи механізм оплат усе дужче в

бік того, що з’являтимуться доплати через виконання певних якісних показників, додаткових сервісів чи коефіцієнтів.

Ми не зобов’язані всім подобатися. Іноді маємо формувати непопулярну політику. Якщо в нас ростуть інсульти й інфаркти, якщо втрачається доступність населення до первинної меддопомоги, якщо йдуть інші тенденції, які потребують негайного втручання, воно [негайне втручання] буде.

Квітково-цукерковий період з НСЗУ ніхто не обіцяв до кінця партнерства. Усі казали, що він буде на початку. Будьмо реалістами. Комусь може не подобатися голова НСЗУ, але квітково-цукеркового періоду не буде, він закінчився. Ми всім це оголосили. Це важкі гроші, які потрібно ефективно використовувати в нинішній ситуації у країні.

Ми цьогоріч уперше оприлюднюємо вимоги (за яким принципом на які медпослуги НСЗУ буде підписувати контракти на 2025 рік. — LB.ua) у травні, а не в жовтні-листопаді. Будуть сюрпризи. Хочемо вперше оприлюднити вимоги з елементами селективного контрактування. Тепер ми не закуповуватимемо послуг у всіх, хто хоче й має мінімальні вимоги, на пологи, інфаркти, інсульти.

Одним з показників для договору була мінімальна кількість наданих послуг. Цьогоріч для пологів це 175. Мережа скорочується. До прикладу, за п'ять років — мінус 141 заклад, законтрактований на пологи. І це не тільки за рахунок окупованих територій.

У медзакладах, які лишилися, є нюанси. Окремі мають 55 % кесаревих розтинів. Чи готова я закуповувати пологи в них, якщо знаю, що там просто ріжуть жінок? Ні.

Аналогічно для інсультів. Ось заклади, де нібито все є, але вони не роблять тромболітичної терапії.

> *Довідка: Тромболізис — це внутрішньовенна ін’єкція ліків, які допомагають швидко розчинити тромб, що перекриває доступ крові (кисню) до конкретної ділянки мозку. Процедура підходить для 10–20 % випадків інсульту.*

А вона рятує життя. Європейський тренд — 15 % тромболітичної терапії. Але в нас є заклади, законтрактовані на інсульт, де 0 чи 1 % такої терапії. Питаю: у чому річ? Відмовок багато. Та, зрештою, це байдужість, непрофесійність і небажання медичного директора формувати якісну медичну послугу. Чи купувати нам послуги тут, бо є КТ, але немає бажання в лікарів застосовувати тромболітичну терапію? Напевно, ні. Тому тут теж будемо працювати.

— Чи не створює це ризиків, що якісь області лишаться без лікування інсульту?

— Ні. У нас сформована мережа. Ну і «єдиний заклад в області» — це справді той аргумент, який дозволяє не надавати якісної послуги?

Мало хто знає, що медзаклад, який не виконував умови для кадрів у 2023 році, отримав від нас претензії на 211 млн. Триває претензійно-позовна робота. Про сам заклад, як і про інші, буде відомо з дашборда, який плануємо запустити.

Упродовж нашої розмови це прозирає і в інших сферах загалом теж. Ресурсів меншає. Ціни ростуть. Яка стратегія НСЗУ в такому разі? Чи плануєте якусь частину медпослуг вивести за межі програми медгарантій? Можливо, буде співоплата, про яку знову говорять.

Завдяки коштам міжнародних партнерів ми третій рік маємо всі види медпослуг. Медицина воєнних рейок — це питання доступу до первинної меддопомоги, хірургії, ургентні випадки, лікування інсультів, інфарктів, пологи й неонатальна допомога, онколікування. А все інше — уже питання можливостей країни. Безумовно, НСЗУ пріоритизуватиме послуги, якщо коштів буде менше.

Але трансформація системи в частині формування мережі триває попри війну. Ніхто не помітив, що ми перестали фінансувати медпослуги за дев'ятим амбулаторним пакетом у монопрофільних закладах: шкірвени, ендокринологічні, які нічого унікального не несли.

— Ми не говоримо зараз про потенційну співоплату?

— Ні. Позиція НСЗУ не змінилася: ми проти співоплати і за універсальне охоплення медпослугами. Показники оплат з кишень пацієнтів, які вимірюють міжнародні організації, свідчать, що ми на правильному шляху.

— Чи вийде якась частина послуг з програми медгарантій? Віктор Ляшко сказав, що МОЗ працює над переліком платних медичних послуг.

— Гарантувати все і всім також помилка. Кажуть, наприклад, що шість мільйонів українців виїхали, отже, фінансування медицини має поменшати. Але ніхто шість мільйонів не підтверджує. Опиратися треба на офіційні дані. Хто виїхав? Старі люди з хронічними захворюваннями? Військові зі страшенними травмами?

У нас зараз одна людина з травмою війни за своє лікування проходить чотири медзаклади й у п\'ятому реабілітується. В одній лікарні їй роблять чотири операції, кожну ми оплачуємо.

Публічно обговорювати перелік платних послуг буде МОЗ, яке формує цю політику. Ми давали йому свої зауваження.

— Наскільки працюють маршрути пацієнтів? З початку реформи говорили про те, що швидкі мають везти туди, де є обладнання й лікарі.

— Коли ми почали закуповувати послуги для інсультів й інфарктів, надавачі думали, що можуть тепер купити собі КТ і претендувати на лікування інсультів. Але людину, яка має підозру на інсульт, везли не туди, де є КТ і лікарі, а туди, де цього немає, бо та лікарня тільки готується податися на цей пакет і їй потрібна мінімальна кількість послуг. Пацієнт не виграє нічого, тільки втрачає. І в нас немає концентрації послуг: європейська статистика каже, що допомога пацієнту в інсультному центрі дозволяє на 20 % зменшити інвалідність.

Ми на основі даних електронної системи охорони здоров'я винесли питання порушених маршрутів на розгляд МОЗ. Сіли разом, зібрали області, бо платимо величезну суму коштів, а маршрути не працюють. Узяли керівників екстренки. Показували головам громад. Я питала, чому у вашому закладі лікують інсульт, якщо ви не законтрактовані й у вас тут 55 % летальності? А сусідня лікарня законтрактована, утім швидка туди не везе.

Ми добилися, що маршрути виконують краще. 97,3 % везуть коректно, за даними ЕСОЗ. Інфаркти: 85–89,5 % випадків везуть правильно. Чи мені це ок? Ні, ще не ок.

Кращає тромболітична терапія. Більшає закладів, які вже понад 15 % мають. Лишилися ще такі, на яких маємо зосередити увагу, щоб змінити їхню поведінку. От приклад Дніпра.

Є п'ять закладів з контрактом на інсульт: лікарні № 4, № 6, № 16, Мечникова, ЛШМД. Людей везуть сюди, ніби там усе є, КТ є. Але. Тромболітична терапія: Мечникова — 22,7 %, 4-та — 13,6 %, 6-та — 0 %, 16-та — 3,4 %, ЛШМД — 0,7 %.

Тобто ми навели лад з маршрутами, тепер ідемо далі.

Також запропонували створити державні підприємства при НСЗУ «Медичні гарантії», які посилять аналітичний блок і ІТ-частину, бо росте кількість даних й інструментів у системі, достатньо відомостей, щоб впливати на політику, але немає повноцінного гравця, який відповідав би за медичні дані.

— Павло Ковтонюк каже, що спроможність НСЗУ низька, бо бракує людей.

— Він іноді закидає, що кадри, які залишилися в НСЗУ, не мають достатніх професійних навичок. Я категорично проти цього. У такий складний час вдячна всім, хто залишився і продовжує трансформувати систему. Можливо, уперше так скажу: НСЗУ ще не було таким рівновіддаленим від усіх гравців (Мінфіну, Мінохоронздоров'я, парасольки міжнародних організацій, інших). При цьому нормально працює з усіма.

Так, фонд оплати праці, який мали раніше, зараз значно менший. Немає середніх зарплат по колективу, які ще були два-чотири роки тому. Легко бути

керівником, коли середня зарплата працівника — поза 60 000 грн. Важче робити те саме й за тими самими принципами, коли люди отримують середню зарплату 30 000 грн. Така ситуація зараз у країні: війна, іде скорочення державного апарату й видатків. Можливо, якби певні речі дизайнували відразу, ми не опинилися б у такій ситуації. Але виправляємо це з МОЗ.

Реформа держслужби найдужче вдарила по регіональних департаментах — скоротилися зарплати і ставки. І тому там важко набрати людей із цінностями. При цьому регіональні департаменти вперше за сім років мають відповідальність за моніторинги. І ми розуміємо, що потрібні зараз на своєму місці.

— Скільки людей у НСЗУ і скільки треба?

— Є 322 людини. Коли прийшла, було 280. Штатних осіб у нас було 1060. Фонд оплати праці заклали на 1060. І ділили його на 280 людей. А потім настав час Х, уряд сказав: рівні правила для всіх. І фонд оплати праці став тільки для всіх наявних посад. Скільки нам треба? Є різні дані. У литовських колег 400 працівників на їхнього закупівельника. Це дві області нашої країни. А процесів вони не роблять більше.

Скільки треба? Якби було в нас 570 (ми рахували), то значно швидше рухалося б чимало процесів.

— У січні ви обіцяли, що на початку року запустите кабінет пацієнта, де можна буде і сімейного лікаря поміняти, і свої дані оновити. Зараз кінець травня. Кабінету досі немає.

— Ми ще працюємо, щоб запустити адекватно. Починаємо верифікувати дані пацієнтів з [відомостями] і Державної податкової служби, і Держреєстру фізичних осіб. Реліз кабінету пацієнта точно буде цього року.

— Останнє питання: яка доля провадження проти вас? Давно не було новин.

— Проходжу всі кола пекла. Сама тема складна для розуміння без специфічних знань в IT, тому важко пояснити її пересічному українцю. Ваша колега написала про «три нулі». І це найбільше спрощення. Зараз ходжу ознайомлююся з матеріалами справи. У документах, з якими встигла ознайомитися, не знайшла доказів моєї вини. Одночасно слідчі, на мою думу, чинять певний тиск, про що офіційно їм написала заяву — про недопущення обмеження мого права на захист і ознайомлення зі справою.

Подавали в суд клопотання про обмеження мого терміну на ознайомлення зі справою. Суд їм відмовив, слідчий того вечора після відмови суду знову надсилає у WhatsApp повідомлення про пропозицію з'явитися. І повідомляє, що знову подаватиме клопотання на обмеження.

Я ще мама трьох дітей, яку ніхто не відстороняв від професійних обов’язків. Уже прийняла для себе ситуацію щодо проходження з цією справою всіх кіл пекла і доведу, що все це нісенітниця.

— Чи готові озвучити здогадки, кому ваша справа потрібна?

Я розумію, що моя справа триватиме ще кілька років. Є певні здогадки, але ще не можу їх озвучувати.

***

№ 2.885-1

«Якщо не буде вжито жодних заходів, згідно з нашим моделюванням, то, ймовірно, в січні населення матиме лише від двох до чотирьох годин електроенергії [на день]».

2024-05-05

Ніколов

Це не я кажу. Для особливо одарьонних «слуг народа», які продовжують розповідати своєму босу, що «ситуація складна но контрольована» - ці слова для «Financial Times» сказав представник «Київської школи економіки» Борис Додонов , яку очолює радник Ростислава Шурми Милованов. Тобто це не порохоботіки і не соросяцькі активісти кидають смуток на Володимира Зеленського. Це цілком зрозумілий для Офіса президента спікер.

Чесно, я вже не знаю як гучніше має пролунати голос в голові Верховного головнокомандуючого, який скаже:

> **— «Прекрати мутить х@йню з своїми корумпантами-атомниками. З усього світу треба тягнути невеликі газові генератори, достатньо невеликі для того, щоб Путєн замахався розстрілювати їх шахедами, бо у великі він обов'язково влупить».**

Ще раз.

> — **Пригоди зими 2022-2023 нам здаватимуться лєгкотньой.**

Бо

> 1) — **тоді мова йшла всього-навсього про заміну трансформаторів.**

Тобто

> 2) — **був зрозумілий строк ремонту, що вимірювався у місяцях. І ми могли напружитись-потерпіти.**

Цього разу так не буде.

Бо нам **роз@башили генерацію**.

Яку відбудовувати будем роками!

> — І стабільна поява світла в наших квартирах, тепер геть не залежить від того чи будуть продовжуватись бойові дії.
>
> **— Бо зруйновано вже.**

Тож звертаюсь до мерів, **оскільки з центральною владою всьо панятна вже**.

Тягніть до своїх громад газові генератори, ловіть за жабри облгазовиків, щоб швидко зробити інженерно-дозвільну роботу, і тоді є шанс на плюс-мінус проходження зими.

Бо інакше – дивись автопереклад https://www.ft.com/content/4d583259-7565-4cbc-972e-ea77f4a76175

***

Росія вивела з ладу більше половини українських електростанцій

Росія вивела з ладу або захопила більше половини українських електростанцій, що призвело до віялових відключень електроенергії по

всій країні і посилило побоювання щодо майбутнього енергопостачання українських міст і споживачів з ЄС.

Ракетні та безпілотні атаки Москви протягом останніх місяців націлені на українські електростанції, що змусило енергетичні компанії запровадити загальнонаціональні відключення, одночасно намагаючись усунути пошкодження та знайти альтернативні джерела постачання електроенергії.

До повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році внутрішнє виробництво електроенергії в Україні становило близько 55 гігават електроенергії, що було одним з найбільших у Європі.

> — За словами українських посадовців, **наразі ця потужність виробництва електроенергії впала нижче 20 ГВт** через обстріли або через російську окупацію, яка вивела ці електростанції з ладу.

За словами міністра енергетики України Германа ***Галущенка***, російська атака в суботу завдала значної шкоди енергетичним об'єктам у п'яти регіонах.

Останні удари також були спрямовані на насосні установки для підземного зберігання природного газу, що використовуються клієнтами з ЄС. Хоча ці насоси можна легко замінити, напади підкреслюють занепокоєння щодо безпеки постачання газу взимку - як для внутрішнього споживання, так і для експорту до блоку.

Посол ЄС у Києві Катаріна Матернова заявила, що

> **— з березня 2024 «Росія знищила 9,2 ГВт енергетичних потужностей» в Україні.**

Вона додала, що зустрічається з урядовцями, щоб з'ясувати їхні «нагальні потреби в енергетичному обладнанні», щоб «допомогти пом'якшити вплив безперервних російських ракетних обстрілів на енергетичну інфраструктуру».

Перша кампанія повітряних бомбардувань Росії взимку 2022-23 років була спрямована на ***розподільчу мережу*** країни, яку, на думку чиновників та експертів, можна було відносно легко відремонтувати.

Але

> **— останні обстріли спрямовані на теплові та гідроелектростанції**, які буде набагато важче і дорожче відремонтувати, відновити або замінити, кажуть вони.

Один з українських урядовців назвав суботній штурм «руйнівним», а інший сказав, що це, ймовірно, означатиме, що **взимку мешканці будуть проводити переважну частину дня без електрики**.

Обидва чиновники говорили на умовах анонімності, оскільки вони не мають права спілкуватися з пресою.

Один з чиновників сказав, що тільки в результаті суботнього обстрілу було втрачено 1,2 ГВт електроенергії, а інфраструктура, важлива для транспортування газу з підземних сховищ на заході України, зазнала серйозних пошкоджень.

На запитання, що означатиме ця шкода в найближчі місяці, один з чиновників відповів прямо:

> **— «Ми повинні готуватися до життя в холоді і темряві».**

«Це наша нова норма», - сказав другий чиновник, показуючи жестом за вікно на темряву, яка опустилася на Київ під час нещодавнього аварійного відключення електроенергії.

Керівництво України звинуватило в нещодавніх руйнуваннях недостатню протиповітряну оборону, надану західними союзниками. Президент Володимир Зеленський заявив, що російські ракети змогли влучити в найбільшу теплову електростанцію Києва у квітні через те, що в українських військ закінчилися боєприпаси.

Зеленський закликав своїх союзників надіслати більше перехоплювачів і батарей протиповітряної оборони, але поки що лише Німеччина та Італія пообіцяли це зробити.

Як заявив Financial Times Олександр ***Литвиненко***, секретар Ради національної безпеки і оборони України, метою Росії є зробити життя українців нестерпним.

Він розповів про

> — ***плани*** створення «децентралізованої енергетичної системи», що спиратиметься на більшу кількість міні-електростанцій, які будуть менш вразливими до російських атак.

Європейські країни вже передали Києву 120 партій критично важливого енергетичного обладнання та інструментів, щоб допомогти зміцнити і відновити енергетичну систему.

На додаток до

> 1) **збільшення імпорту** електроенергії з ЄС з 1,7 ГВт до 2,4 ГВт і введення в експлуатацію більшої кількості 2) **газових електростанцій**, українському керівництву доведеться піти на подальше непопулярне 3) **підвищення тарифів**, вважає Борис ***Додонов***, керівник відділу енергетичних і кліматичних досліджень ***Київської школи економіки***.

«**Якщо не буде вжито жодних заходів, згідно з нашим моделюванням, то, ймовірно, в січні населення матиме лише від двох до чотирьох годин електроенергії** [на день]», - сказав ***Додонов***.

У п'ятницю 2024 українська влада подвоїла ціни на електроенергію, намагаючись профінансувати відновлювальні роботи, але вони все ще не відповідають ринковим цінам.

Литвиненко зазначив, що Україна також намагається збільшити використання «зелених» технологій, таких як сонячні панелі та вітрогенератори.

Хоча ці технології вважаються вирішальними для майбутньої енергетичної безпеки України, вони потребують іноземних інвестицій, які, враховуючи профіль ризику країни, важко отримати.

***

№ 2.885-2

Денис Шмигаль 2024-06-04
1 ч. ·

Сьогодні наш ключовий пріоритет — зміцнення енергетики після російських терористичних ударів. Ситуація дуже складна. Втрачено понад 9 ГВт потужностей генерації. Ворог і далі атакує енергетичні об'єкти.

Наразі «Укренерго» знову вимушене вдаватися до планових вимкнень споживачів. Цим виграємо час для того, щоб відновити та посилити енергосистему.

Маємо стратегію, яка складається з п'яти великих блоків.

1. Посилення нашої ППО.
2. Ремонти пошкодженого обладнання і подальша розбудова захисту від дронів.
3. Децентралізація енергосистеми. Сформували комплекс заходів.
4. Міжнародна підтримка та співробітництво.
5. Енергоефективність та відповідальне споживання електроенергії. Наша мета — заощаджувати на всіх рівнях: від великих підприємств до окремих будинків та квартир.

***

№ 2.886

Новий тариф не допоможе: віялові відключення повертаються

2024-06-01

Сергій Барбу, кореспондент "5 каналу"

Уряд суттєво підвищив ціну електроенергії для населення **— тепер кіловат коштує 4,32 грн.**

У Кабміні кажуть:

— іншого виходу немає, країні потрібні гроші відновити енергетику.

Утім новий тариф не стане панацеєю від віялових відключення, і вже з наступного тижня вони можуть повернутися. А фахівці галузі називають актуальне збільшення тарифу лише першим етапом.

1. Позиція уряду: від заперечення до прийняття

Ще на початку року в Кабінеті Міністрів відкидали можливість підвищення вартості електроенергії для населення. Однак наприкінці березня Росія

розпочала нову хвилю ракетних ударів про українській енергетиці. Компанії, які генерують електроенергію, заявили про масштабні руйнування і збитки, у країні почалися віялові відключення, а урядовці перестали бути категоричними в питанні тарифів. І останнього дня травня уряд ухвалив рішення: тариф на електроенергію для побутових споживачів зріс на понад 60 %. У Кабміні це підвищення називають складним, але необхідним кроком.

«Мета — не залишитися без світла, втримати систему. Нас чекає масштабна реконструкція, яка потребує величезних сил і коштів. Увесь цей час триває ремонтна кампанія на об'єктах генерації, розподілу й передачі. На жаль, розуміємо, що обстріли об'єктів енергетики з боку ворога триватимуть, і маємо задіяти всі можливі ресурси», — переконує міністр енергетики Герман Галущенко.

Кіловат електроенергії з 1 червня коштує 4,32 грн.

— В уряді обговорювали ідею зробити різні тарифи, залежно від споживання. Скажімо, на перші 100 КВт ціна могла б бути нижчою. Але зрештою від такої ідеї відмовилися.

Запровадження нової ціни електроенергії для побутових споживачів урядовці відклали фактично на останній день. Точну вартість кіловата офіційно дізналися лише напередодні — 31 травня.

Так Кабмін діє не вперше. У 2023 році вартість зросла до 2,64 грн, постанову уряд затвердив так само 31 травня.

«Наскільки це рішення вплине на загальну ситуацію з боргами на енергоринку, можна буде сказати лише через кілька місяців. Варто зазначити, що **підвищення тарифу для населення не означає відсутності дефіциту електроенергії влітку і взимку**», — вважає колишня міністерка енергетики Ольга ***Буславець***.

Новий тариф на електроенергію все одно залишається збитковим.

— Ринкова ціна кіловата значно вища, повідомили в уряді. І додали, що країна не готова до різкої зміни цифр у платіжках, тому ухвалили компромісне рішення.

«За середнього щомісячного споживання електроенергії 170 КВт платіжка за електроенергію зросте на 285 гривень», — повідомила пресслужба ***Міненерго***.

Водночас у Кабміні пропонують споживачам кілька способів заощадити.

— Наприклад, нічний тариф на електроенергію, який складає 2,16 грн. Але скористатися ним можуть лише ті споживачі, які встановили ***двозонний лічильник***.

Пільгу отримають ті українці, які взимку обігріваються електроенергією. У період з 1 жовтня 2024-го до 30 квітня 2025-го для них кіловат коштуватиме 2,64 грн. При цьому така ціна поширюється лише на перші 2 000 КВт на місяць. За все, що більше від цієї цифри, доведеться заплатити за звичайним тарифом.

«Потрібне чітке обґрунтування нового тарифу. Не можна просто озвучити число й тихенько прийняти постанову, слід надати повну інформацію. Необхідно переглянути систему субсидій, щоб захистити неплатоспроможних споживачів. Бо зрозуміло, що новий тариф для частини громадян стане суттєвим додатковим тягарем», — вважає експерт з питань енергетики Українського інституту майбутнього Андріан ***Прокіп***.

2. Причини підвищення: відновлення енергетики, збитки бюджету чи тиск донорів?

Країна потребує грошей на відновлення енергетики, тому вартість електроенергії і довелося підвищити. У Міненерго запевняють: зміна тарифу дасть результат, країна вже має досвід. Улітку торік вартість кіловата для населення збільшили, і це дозволило відновити 3 ГВт потужностей.

Однак тепер **руйнації ще масштабніші**:

— за різними оцінками, **йдеться про 7–9 ГВт генерації. Росіяни завдали ракетних ударів фактично по всіх ТЕС — держава повністю втратила теплову генерацію.**

— **Значними є руйнування і на українських ГЕС**.

Тому **відновлення потужностей не лише залежатиме від грошей, а й потребуватиме значного часу.**

«Я взагалі це підвищення тарифів не пов'язував би з відновленням енергетики. Тому що не існує жодної практики відновлення інфраструктури за рахунок тарифів, це неможливо зробити. Усі ці кошти направлять на виплати інвесторам зеленої енергетики, де накопичилися шалені борги — близько 25 млрд. Усі кошти підуть туди, як це було минулого року», — переконує голова Спілки споживачів комунальних послуг Олег ***Попенко***.

Нову ціну на електроенергію для побутових споживачів встановило Міністерство енергетики.

— Хоча це відповідальність регулятора галузі — НКРЕКП. Уряд досі в ручному режимі контролює вартість електроенергії для населення завдяки спеціальному механізму — ПСО (покладання спеціальних обов'язків).

— По суті, Кабінет Міністрів змушує державні енергетичні компанії покривати різницю між тарифом для населення та ринковою ціною електроенергії.

«Цю різницю розподіляють між двома компаніями. 85 % сплачує ***Енергоатом***, 15 % сплачує ***Укргідроенерго*** — компанії, на яких держава поклала субсидіювання населення. У стані війни вони не мають можливості далі вести політику субсидіювання», — пояснює виконавча директорка Центру глобалістики «Стратегія XXI» Оксана Іщук.

Таке субсидіювання дуже дорого коштує державному бюджету, який і без того вже не може покрити життєво важливі витрати для країни.

У ***Мінфіні*** заявили:

— Україні вже не вистачає 5 млрд доларів для закупівлі зброї.

Кошти західних донорів на такі потреби держава не може витратити.

Західна допомога призначена для соціальної сфери: виплат пенсій, зарплат бюджетникам, медицини та інше.

А от на оборону Україна має шукати кошти самостійно. І тут в уряду небагато можливостей: або підвищення податків, або оптимізація інших витрат.

«У 2023 році вартість утримання низьких тарифів для населення зросла на 15 % і сягнула вже 144,6 млрд грн. У середньому близько 12 млрд грн на місяць. Паралельно зі зростанням вартості цієї "послуги" також збільшується і відповідна заборгованість між учасниками ринку. Так, станом на 25 квітня 2024 року призначені урядом "донори" механізму підтримки низьких тарифів для населення сумарно заборгували Гарантованому покупцю 32,1 млрд грн», — пояснює заступник директора з досліджень аналітичного центру DiXi Group Богдан ***Серебренніков***.

— Новий тариф для населення також не ринковий, відповідно держава й надалі зазнаватиме збитків, хоча вже в дещо менших обсягах.

За розрахунками фахівців DiXi Group, ринково обумовлена ціна світла для побутових споживачів коливається на рівні 5,5–7,2 грн за КВт залежно від регіону.

Вона включає оптову вартість електрики, тарифи на передачу та розподіл, а також маржу постачальника й податки. Водночас взимку тариф може бути ще вищим — у середньому 8 грн і більше.

«Якщо ми говоримо про ***програму МВФ***, у принципі вона перша, в якій якраз умови про зміну тарифів взагалі немає. Якщо ми говоримо про “План України”, який є підставою для надання коштів Європейським Союзом, то

навіть там ми не обіцяли підвищувати тарифи. Але цей крок потрібен нам. У нас тарифи зараз дуже низькі порівняно із собівартістю. І проблема виникає в тому, що компанії, які надають послуги за таким низьким тарифом, вони стикаються з проблемою ліквідності. Тобто в них немає коштів на ті самі ремонти, на які їм потрібні кошти, і навіть на постачання послуг», — розповідає експертка Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Олександра ***Бетлій***.

3. Віялові відключення триватимуть

1 червня Росія знову атакувала українську енергетику.

Під удар потрапила, зокрема, і теплова генерація, яка вже й так втратила до 80 % потужностей.

Росіяни обстріляли Україну ракетами різних типів і дронами. З кінця березня це вже шоста комплексна атака, повідомила пресслужба Укренерго. Є пошкодження в Запорізькій, Дніпропетровській, Донецькій, Кіровоградській, Івано-Франківській і Львівській областях.

Більшість ракет росіяни спрямували саме на захід України, зокрема, на ***Бурштин*** і ***Мукачеве***, повідомили в Повітряних силах. Фактично вперше за рік Росія намагалася атакувати ***Закарпаття***.

Українська ППО зуміла знищити більшість крилатих ракет, частину “калібрів” і майже всі дрони.

«Ворог атакував дві теплоелектростанції ДТЕК. Суттєво пошкоджене обладнання. З початку повномасштабного вторгнення ТЕС були обстріляні понад 180 разів. За цей період через обстріли на станціях 51 працівника було поранено, троє енергетиків загинуло», — повідомила пресслужба компанії.

Обстріляли росіяни і дві гідроелектростанції.

Обладнання зазнало критичних пошкоджень. В ***Укренерго*** прогнозують віялові відключення. І ймовірно не лише в час пікового споживання, тобто зранку та ввечері.

> — На 1 червня області отримали ліміти споживання електроенергії для бізнесу та населення з 18:00 і до кінця доби. Якщо регіонам вдасться вкластися в ці обмеження, то відключення світла не буде.

Поки ***Укренерго*** вдається перекривати дефіцит за рахунок ***імпорту***, а подекуди й аварійної допомоги з країн ЄС. Проте планових відключень не уникнути.

«Щойно чергові енергоблоки АЕС вийдуть у ремонт, ми повернемося вже з наступного тижня до графіків відключення електроенергії населення й

обмеження споживання промислових споживачів навіть з новим тарифом», — констатує Ольга ***Буславець***.

***

№ 2.887

ЗМІ тиражують мої слова про те, що українцям потрібно (1) довше працювати, (2) накопичувати собі на пенсію, бо (3) солідарні пенсії у майбутньому будуть невисокими. Чи це так? Хочу додати контексту до цієї дискусії

Марчак Дарія Миколаївна

Перший заступник Міністра соціальної політики України

Народилася 9 липня 1984 року.

Має вищу освіту.

У 2006 році закінчила Київський національний університет імені Тараса Шевченка та здобула кваліфікацію магістр історії.

У 2019 році закінчила приватну установу „Університет „Київська школа економіки" за спеціальністю „Публічне управління та адміністрування" та здобула кваліфікацію магістра з публічної політики та врядування.

З 2015 року працює в/ з системою державного управління; має досвід реалізації складних проектів з реформування окремих сфер державного управління; управлінський досвід як в державному секторі (управління державним підприємством; підрозділами в державних органах), так і в недержавному секторі.

З боку Уряду та міжнародних партнерів відповідала за адвокацію та реалізацію низки реформ, зокрема:

- адвокацію земельної реформи (з боку Світового Банку);

- запровадження електронних земельних аукціонів та реформу оренди державного та комунального майна (у якості керівника ДП „Прозорро.Продажі").

З боку аналітичних організацій (Київська Школа Економіки) відповідала за побудову та розвиток аналітичної спроможності у двох сферах:

- незалежний аналіз публічних фінансів;

- незалежна, та у співпраці з Урядом, оцінка втрат економіки України внаслідок повномасштабної російської агресії (проєкт „Росія заплатить").

З 2006 по 2012 рік - кореспондент, оглядач, редактор журналу „Інвестгазета".

З 2012 по 2013 рік - редактор сайту forbes.ua.

З січня 2015 по травень 2016 року – радник Міністра фінансів Н. Яресько з питань комунікацій; керівник комунікацій Міністерства фінансів.

У 2016 – 2017 році - директор з комунікацій та зв'язків з органами державної влади Українського державного підприємства поштового зв'язку „Укрпошта".

2017-2019 року – радник Міністра КМУ О. Саєнка з реформи державного управління. Також, впродовж 2018 року – експерт проекту „Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні" (EU4PAR).

З березня 2018 по серпень 2019 року – консультант Світового Банку по адвокації земельної реформи в Україні.

З 2019 по 2022 рік - перший заступник директора Державного підприємства „Прозорро. Продажі"; а також керівник Центру аналізу публічних фінансів Київської школи економіки (на громадських засадах).

26 липня 2022 року призначена на посаду першого заступника Міністра соціальної політики України.

2024-06-04

Марчак Дарина

Отже, кілька важливих факторів, на які потрібно зважати:

1. Населення України скорочується

Дітей народжується все менше, не відбувається заміщення поколінь. Після повномасштабного вторгнення коефіцієнт народжуваності впав із 1,2 дитини на одну жінку до 0,9 при нормі відновлення населення 2,2.

Як наслідок, **українська нація старіє**.

Зараз 18% населення у віці 65+ років, а співвідношення працюючих і пенсіонерів складає 1 до 1.

> — Станом на 1 січня в Україні було 10,8 млн працюючих, за яких сплачувались внески до солідарної пенсійної системи, і 10,5 млн пенсіонерів, які отримували виплати з цієї системи. Тобто вже зараз один працюючий утримує одного пенсіонера.

Для порівняння:

> 1) — в Австрії є 3,9 млн працюючих і 2,5 млн пенсіонерів, тобто співвідношення складає 1,6:1.
>
> 2) — В Німеччині - 39 млн. працюючих і 21 млн пенсіонерів, співвідношення - 1,8:1.
>
> 3) — В Іспанії - 19,5 млн зайнятих на 8,8 млн пенсіонерів, співвідношення - 2,2:1.

Низьке співвідношення працюючих і пенсіонерів - головне обмеження для зростання пенсій в нашій країні.

За 2023 рік на пенсійне страхування сплачено 428,5 млрд грн єдиного внеску при кількості платників страхового внеску 10,8 млн осіб.

Отже в середньому в місяць кожна людина, яка працює, в середньому сплатила 3307 грн, які можна було спрямувати на виплату пенсій.

Підстав очікувати покращень у демографії поки немає.

Ми в ***Мінсоцполітики*** розробили проєкт ***Стратегії демографічного розвитку***, ціль якої - стабілізувати ситуацію, і змінити ключові демографічні тренди з негативних на позитивні.

Без цього і без суттєвих змін у рівні зайнятості населення, нам не досягти суттєвого збільшення у співвідношенні працюючих і пенсіонерів, - а саме це є критичним для солідарної пенсійної системи.

2. Якщо я хочу отримувати вищу пенсію, то в моїх інтересах - довше залишатись активним учасником ринку праці

1) — По-перше, чим довше я працюю і чим вищі внески до пенсійної системи я сплачую, тим більшим є обсяг фінансового ресурсу, доступного до виплати пенсій вже зараз.

2) — По-друге, чим я довше плачу страхові внески, тим більше це, через формулу обрахунку пенсії, збільшує її розмір. Саме так має працювати страховий принцип пенсійного забезпечення. Так, сьогодні цей страховий

принцип працює далеко не ідеально. Тому ми вже розробили проєкт реформи солідарного пенсійного забезпечення, мета якої - забезпечити цей страховий принцип, пряму залежність обсягу сплати внесків і розміру вашої пенсії у майбутньому.

3. Це також в інтересах роботодавців і держави в цілому

За оцінками ***Мінекономіки***,

> — **дефіцит на ринку праці в середньостроковій перспективі складатиме 4,5 млн осіб**.

Оцінки ***Міжнародної організації праці*** ще більш песимістичні:

> — МОП прогнозує, що **нам необхідно буде залучити додатково 8,6 млн працівників протягом наступних десяти років**.

Кожна людина, яка виходить на пенсію, випадаючи з ринку праці - це мінус на ринку праці, у сплаті податків, а відтак - і в тому, який обсяг фінансового ресурсу у нас є для виплати пенсій і соц допомог.

А нам, як країні, потрібно буде відновлювати економіку. Відбудовувати зруйноване. Турбуватись про тих, хто сьогодні отримує поранення чи інвалідність.

Саме тому ми **маємо стати країною активного довголіття**. Маємо забезпечити інклюзію на ринку праці, адаптувати робочі місця для роботи з людьми старшого віку (так само, як і з людьми з інвалідністю, ветеранами, внутрішньо переміщеними особами). І зробити так, аби ті, хто мають сили і бажання працювати і мати економічну незалежність - мали таку можливість.

4. Якщо ми хочемо мати високу пенсію, яка буде співставна з нашим середнім заробітком протягом життя, - ми маємо робити власні накопичення на пенсію

Це практика багатьох розвинених країн, про що свідчить статистика ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку).

У країнах ОЕСР державні (разом і солідарні, і накопичувальні) пенсії забезпечують коефіцієнт заміщення пенсією зарплати в середньому 42,2 (для людини, яка отримує заробітну плату на рівні середньої). Але завдяки іншим елементам пенсійного страхування загальний коефіцієнт заміщення складає в середньому 57,6.

При цьому солідарні пенсії дають найвищий рівень заміщення пенсій для осіб, які отримували невисокі зарплати. А всі, хто отримували високі, - збільшують свій розмір пенсій через саме накопичення.

(Посилання на статистику ОЕСР - тут https://www.oecd-ilibrary.org/sites/ca401ebd-en/1/3/4/3/index.html?itemId=/content/publication/ca401ebd-en&_csp_=9d37797bd84847326841f27f588be463&itemIGO=oecd&itemContentType=book)

В Україні вже діє добровільне накопичувальне пенсійне страхування (т. зв. “третій рівень” пенсійного забезпечення). На сьогодні є близько 900 тис учасників добровільних накопичувальних схем, з яких 93,3 тис. осіб вже отримали або отримують пенсійні виплати.

Але вочевидь рівень залученості громадян до добровільних пенсійних накопичень не є достатнім. Тому нам потрібно впроваджувати накопичувальну пенсійну систему як елемент обов’язкового пенсійного страхування.

Необхідно ухвалити законодавство, яке дасть старт для підготовки інфраструктури для впровадження накопичень. Так, щоб - коли економіка буде готова до обов’язкової накопичувальної системи, - Уряд і профільні регулятори встигли зробити всю необхідну “домашню роботу”.

….

Сподіваюсь, мені вдалось додати більше контексту до новин у медіа. Складна демографічна і економічна ситуація безпосередньо впливає на пенсійну систему.

Спільно з Пенсійним фондом, Світовим банком, Міжнародною організацією праці (МОП), ОЕСР, Центром економічних стратегій, профільним комітетом ВРУ та багатьма іншими ми активно працюємо над тим, аби знайти рішення для найскладніших викликів і проблем, зробити пенсійну систему справедливою, прозорою та зрозумілою для всіх громадян.

Але для того, щоб долати демографічні і економічні виклики, які суттєво посилює війна, недостатньо лише зусиль держави. Потрібна підтримка і злагодженість дій всього суспільства, адже це в інтересах кожного з нас.

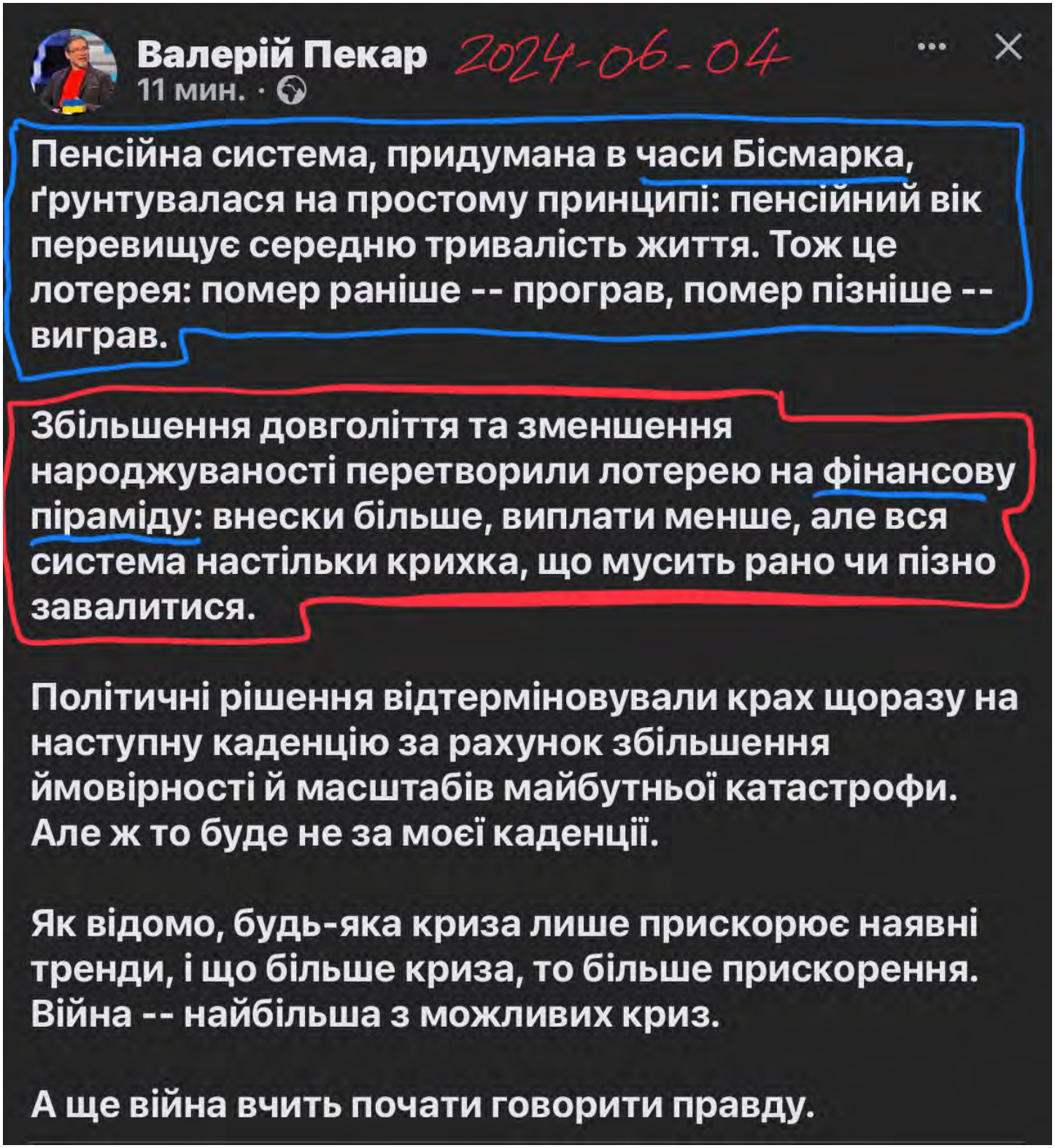

***

№ 2.888

Без миру та з компромісами. Які загрози несе Україні саміт у Швейцарії та чи можна їх уникнути

2024-06-05

СЕРГІЙ СИДОРЕНКО, ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

Володимиру Зеленському перед швейцарським "самітом миру" доведеться ухвалити непросте рішення щодо принципових для України питань.

Європейські вибори? Саміт НАТО? Владнання проблем у відносинах з сусідами?

> — Для української дипломатії всі ці та й інші міжнародні питання нехай не зникли повністю – але перетворилися на другорядні.

Вже тривалий час ключові зусилля і центру, і посольств спрямовані на ***Саміт миру*** у Швейцарії – першу зустріч лідерів, які мали зібратися для узгодження обрисів "справедливого миру" та шляхів завершення російської агресії.

Однак підготовка до саміту, який відбудеться за 10 днів, йде не за планом. Ті досягнення, на які розраховували організатори, тепер виключені.

Понад те, високою є загроза, що саміт лише вдарить по Україні.

"Європейська правда" мала змогу ознайомитися з текстом підготовленого рішення саміту, і воно не додає оптимізму.

Поступки, які протиснули Швейцарія та держави Глобального Півдня і з якими зрештою погодився Київ, є дуже небезпечними.

З документа прибрали ключові ідеї, заради яких у принципі організовували зустріч на найвищому рівні.

— А ще проєкт рішення саміту підриває роль "формули миру Зеленського" як сценарію, що має привести до справедливого миру.

Через це серед партнерів лунає навіть ідея про те, щоби відмовитися від спільного рішення взагалі.

В іншому разі у майбутньому знадобиться філігранна майстерність дипломатів, щоб обійти ті небезпеки, які з’являться.

У медіа лунають також питання щодо статусності саміту, яку підірвали дії не лише Росії і Китаю, але й, на жаль, США. Утім, ці проблеми значною мірою вдалося подолати: саміт у Швейцарії буде подією світового масштабу. Аби лише він не ініціював нові саміти, які ще більше гратимуть проти інтересів України. А це – ще одна, цілком реальна небезпека.

Ми детально описали цю історію у статті, а також пояснили її у відеоформаті для тих, хто віддає перевагу відео.

Відео

1. Формула перемоги

Перш за все, треба коротко окреслити, яку саме ідею Україна та її однодумці початково вкладали у Саміт миру. Бо якраз на цьому етапі "зради" абсолютно не було. Навпаки, ця ідея виявилася дуже корисною і допомогла зупинити дуже шкідливі для України процеси.

Ще восени 2022 року на саміті G20, що відбувся за участю президента Зеленського (він виступав по відеозв’язку), Україна офіційно представила

ключовим країнам світу так звану "формулу миру Зеленського" – перелік з 10 пунктів, які окреслювали українське бачення завершення російської війни.

За два роки всі ці пункти лишаються актуальними і бажаними для України.

Будемо говорити прямо: цей план коректно називати не лише "українською формулою миру", а й "формулою перемоги України".

Виходячи з неї, Росія має визнати свою поразку, відмовитися від окупації, компенсувати завдані збитки, покарати винних у здійсненні агресії, включно зі створенням "трибуналу для Путіна" тощо. Тож від початку йшлося не про план "примирення" між жертвою та агресором, а про справедливе покарання Росії під міжнародним примусом.

Треба також розуміти, що поява цього плану у 2022 році не означає, що тоді хоч хтось розраховував на його швидке виконання. Мета була іншою, і вона спрацювала на всі 100%.

Тоді багато світових гравців почали просувати свої "мирні ідеї", які передбачали поступки з боку України – відмову від частини територій, обмеження суверенних рішень тощо.

Ці ініціативи знаходили підтримку навіть у державах, які у нас зараховують до "дружніх".

Корінь проблеми був у тому, що значна частина світових політиків насправді не проти контрольованої та обмеженої поразки Києва, аби лише припинилася війна у цій далекій Україні, а її наслідки перестали бити по їхньому електорату.

Багато хто навіть у державах Заходу, навіть у керівництві США досі наївно вважає, що обмежені поступки України агресору дозволять повернути мир до Європи.

> — Тоді, у 2022-му, такі думки були ще більш поширені. Просувати їх напряму політики держав Заходу не могли (бо це аж надто токсично), але різноманітні китайські, індонезійські тощо плани "умиротворення агресора" падали на родючий ґрунт.

Український мирний план мав припинити або принаймні заморозити ці процеси – і він цього досяг.

Поява та активне просування "мирного плану Зеленського" зайняли цю нішу. Чимало держав та організацій, включно з Євросоюзом, публічно проголосили, що вважають український план єдиним та безальтернативним та готові працювати над його втіленням. Натомість альтернативні "мирні плани" маргіналізувалися.

2. (Не)вміння зупинитися

Надзвичайно важливою деталлю української ініціативи було те, що вона не вимагала від Києва узгоджувати все це з Москвою, та й загалом не передбачала участі Росії протягом всього процесу. Навпаки, **ідея полягала у тому, що спершу світ усе узгоджує, а вже потім через тиск "примушує Росію до миру".**

Але будь-який план потребує переговорів. Так працює дипломатія у світі. І якщо ці переговори не будемо вести ми – то хтось інший вестиме їх за нас.

Саме тому Україна не могла просто обмежитися презентацією своїх 10 пунктів і далі чекати на "згоду на болотах".

1) — Ми мали демонструвати як мінімум зацікавленість.

2) — Тому і з'явилися відомі читачам "зустрічі радників" щодо "формули миру", яких наразі пройшло чотири: у Копенгагені (Данія), Джидді (Саудівська Аравія), поблизу Валетти (Мальта) та у Давосі (Швейцарія).

Київ щоразу представляв ці зустрічі як перемогу, хоча це далеко не завжди було так.

Єдиною справді "переможною" подією стала зустріч радників у Джидді, адже там до переговорів вдалося залучити Китай, і це, по суті, нейтралізувало найактивнішого адвоката "альтернативного мирного плану".

1) — Але успіх виявився одноразовим: невдовзі китайці знайшли привід образитися на Київ через одне з голосувань у ***Генасамблеї ООН*** і вийшли з діалогу щодо мирного плану.

А одночасно – перейшли до активнішої підтримки агресора на полі бою.

2) — Далі був ляпас від Пекіна, коли китайський представник був у Давосі поруч із місцем чергової зустрічі радників, але демонстративно ***проігнорував її***.

Київ і досі ***не припиняє*** спроби повернути китайців за стіл переговорів, але всі вони (очікувано) були марними.

Але найбільшою проблемою стало не питання участі чи неучасті китайців.

Головна біда – те, що

— українська сторона діяла, не зважаючи на зміни навколо.

Не ізолювавши Росію, не перетягнувши Китай на свій бік (облишмо в стороні питання про те, чи було це можливо), не маючи передумов на полі бою тощо,

які змусили б інші держави повірити в нас – Україна стала наполягати на проведенні Саміту миру.

При цьому в Києві поставили за мету залучити якомога більше держав світу.

Навіть тих, що перебувають в орбіті впливу Китаю.

Українські дипломати отримали вказівку будь-що добиватися ухвалення спільного рішення саміту, тобто такого, яке сподобається усім учасникам – від Польщі і Британії до Аргентини і Конго.

> — Хоча було очевидно, що **за такого широкого консенсусу рішення точно не відповідатиме українським амбіціям**.

Зокрема – щодо "формули миру", яка до вподоби далеко не всім у світі.

Словом,

— отримавши у 2023 році реальну дипломатичну перемогу, коли вдалося "забетонувати" українську "формулу миру", у 2024 році Київ власноруч поставив це досягнення під загрозу. Хоча ніхто не змушував українську сторону поспішати з проведеннями саміту.

3. "Обнулення" мирного плану України

Зараз до дати саміту лишилося всього 10 днів, тож **фінальний проєкт рішення вже готовий**.

Швейцарці врахували у ньому пропозиції ключових гравців (та й самі додали кілька не дуже добрих для нас правок) та розіслали те, що вийшло, у столиці держав-учасниць для остаточної процедури узгодження перед тим.

> — Цей документ вже ***опинився в окремих ЗМІ***; "ЄвроПравда" також має його у розпорядженні.

І він повністю руйнує початкову ідею Саміту миру.

Нагадаємо, Україна мала чіткий план і навіть публічно комунікувала його.

Зустріч лідерів у Швейцарії не повинна була принести повноцінного прориву на кшталт завершення війни, натомість мала привести до загальносвітового визнання "формули миру Зеленського".

Важлива деталь:

> — оскільки український мирний в цілому не має шансів на затвердження нізкою держав "глобального півдня", і в Києві це чудово усвідомлювали, то для них придумали креативну схему.

— Учасникам саміту дали можливість не долучатися до формули в цілому, а натомість кожна країна могла обрати для своєї підтримки лише один або кілька пунктів.

Наприклад,

— усі без винятку держави Африки підтримують пункт плану про продовольчу безпеку та ще якісь "неконфліктні" пункти. І ніхто не вимагав би від них долучатися до позиції про виведення військ РФ з України. Київ наперед погоджувався з такою вибірковістю.

Отже, за задумом організаторів,

1) — країни-учасниці саміту об'єднувалися у дев'ять секторальних груп, кожна з яких розробляла механізм виконання кожного з пунктів "Мирного плану Зеленського".

2) — Далі ці дев'ять механізмів об'єднувалися би у великий всеохопний план з ультимативними вимогами до РФ, і вже на цьому етапі до розмови могли запросити Росію з вимогою виконати план, розроблений світовою спільнотою.

Саме таку філософію мав написаний на Банковій перший проєкт комюніке саміту, який Банкова передала Швейцарії ще у квітні (ЄП мала змогу з ним ознайомитися).

Але під тиском Берна та інших столиць цей план був повністю переглянутий.

Ключова зміна – це те, що

— "мирний план Зеленського" *перестав бути безальтернативним* або навіть ключовим документом для врегулювання війни.

Тепер йдеться про те, що

— «учасники саміту ґрунтуються на "українській формулі миру та інших мирних пропозиціях", без особливої ролі будь-якої з них».

А отже,

— категорично неприйнятний для нас план Китаю (в якому окремі пункти більше схожі на складові капітуляції України), або африканський план, який свого часу схвалив Путін, **або інші ідеї, кожна з яких ґрунтувалася на поступках України агресорові – отримують рівно таку ж легітимність, як і український "мирний план".**

З проєкту вичистили також усі пункти, які могли служити місточком до "мирного плану Зеленського", як-от перелік його пунктів.

І звісно ж, тепер взагалі нічого немає про ту ідею, з якою Банкова виходила початково – що держави-учасниці першого Саміту миру мають розділитися на групи і розробляти дорожні карти втілення цих пунктів.

Постає питання: навіщо Київ погодився на такі зміни?

Загалом відповідь очевидна.

> **— У намаганні збільшити кількість держав-учасниць саміту українська сторона стикнулася з тим, що її креативний підхід із часткового залучення держав до підтримки формули миру не знайшов розуміння і підтримки з боку частини партнерів.**

"ЄвроПравді" невідомо, хто саме був противником такого підходу і чия позиція стала ключовою. Чи був це, наприклад, Китай, який до останнього не казав ні "так", ні "ні" і висував нові й нові умови та зауваження.

Утім, можна з певністю говорити, що

> **1) — така поступка має далекосяжні наслідки.**
>
> **2) — І є дуже велике питання про те, чи є вона виправданою.**

А тепер це пішло у минуле, адже у разі, якщо Київ схвалить рішення саміту в нинішньому вигляді, він дасть зелене світло на просування існуючих і появу нових планів, які точно будуть менше враховувати українські інтереси.

І навіть найближчі друзі України не зможуть цьому завадити.

"Так, ми інвестували багато зусиль у вашу формулу миру. Але надалі ми не зможемо бути більшими українцями, ніж самі українці", – поділився з ЄП один із західних дипломатів, здивований такою зміною.

4. Чим ще готова поступитися Україна

На жаль, **і це не всі проблеми того рішення, яке можуть ухвалити у Швейцарії.**

Загалом, **саміт у Швейцарії не буде обговорювати шлях до миру.**

Попри назву, цей пункт викреслили з порядку денного.

> — Звісно, Зеленський чи хтось із дружніх до України лідерів може про це заявити у виступі – але **це не має бути темою дискусії.**

Натомість лідери сконцентруються на трьох питаннях: це

> **1) ядерна безпека, 2) продовольча безпека та 3) звільнення полонених.**

Ці пункти є в українському плані (хоча й не лише у ньому), однак **їхнє виконання напряму не дотичне до досягнення миру**.

Як пояснюють швейцарці, такий вузький вибір зробили для того, щоби "полегшити досягнення консенсусу".

Водночас, **це несе також додаткові загрози для України.**

Зокрема, у чутливому питанні щодо участі Росії у формуванні майбутньої "рамки миру". Наголосимо, у цьому пункті чіткої "зради" наразі немає, але тенденція – загрозлива.

Про те, що на якомусь етапі Росія має долучитися до переговорів – в Києві говорили і раніше (та й, зрештою, пункти мирного плану неможливо виконати без російської участі).

Але раніше це мало осмислену структуру, яка не загрожує зрадою:

> 1) — світові лідери мали узгодити порядок дій, що включав би тиск на Москву і потенційно міг призвести до припинення війни та виведення російських військ, а також забезпечив би ядерну, продовольчу, енергетичну безпеку регіону тощо;
>
> 2) — а далі, вже маючи узгоджений план, посередники від імені України починали би комунікувати з Росією;
>
> 3) — і лише після того, як Москва погоджувалася би на дії у такій матриці – її представників запрошували би на саміт миру.

Під час редагування проєкту документа цей ланцюжок викреслили, але мету ***долучення Росії лишили***.

Тепер для того, щоби вона стала учасником процесу, достатньо провести переговори щодо "ядерки", постачання "Ми домовилися здійснити конкретні кроки, що стануть заходами зміцнення довіри (між Україною та РФ) у вищезазначених сферах з подальшим залученням представників Російської Федерації (до переговорів). Ми також домовилися провести наступний саміт", – каже проєкт рішення.

Тобто

> — для того, щоби Росія перетворилася з агресора на учасника мирних переговорів, потрібно втілити не визначені "заходи зі зміцнення довіри" лише за тематикою "ядерки" і морської безпеки, та щодо обміну полоненими.

При цьому в обсязі вимог за "ядерним блоком" Україна пішла на суттєві поступки:

— з проєкту рішення викреслили усі згадки про звільнення або демілітаризацію Запорізької АЕС.

І Росія може сказати:

— станція функціонує безпечно, під управлінням українських фахівців та у режимі холодної зупинки. Мовляв, ми все зробили, пункт з рішення саміту виконаний.

5. Як Україні вийти з глухого кута?

Звісно, українські учасники можуть говорити про те, що Україна, навіть підписуючи документи, не змінює свою позицію. Київ може аргументувати, що хоча у цьому рішенні не йдеться про виведення військ і про відновлення територіальної цілісності – але ж це саме собою очевидно, та й у проєкті кілька разів згаданий Статут ООН…

Але це так не працює.

Ухвалення подібного рішення стане потужним сигналом для всього світу про те, що

— Україна поступилася ключовими принципами, а Зеленський на саміті у Швейцарії особисто схвалив можливість таких поступок.

"Відмотати назад" це навряд чи можливо.

Та й зі Статутом ООН далеко не все очевидно, як засвідчують документи, що є у розпорядженні ЄП: початкове українське формулювання про те, що параметри майбутнього миру мають "відповідати статуту ООН" змінилося на дещо м’якше, про те, що Статут повинен мати "спрямовуючу роль".

Ми не знаємо, хто з держав-учасниць саміту наполіг на таких змінах, але також не можемо виключити, що дехто мріє використати цю дивну корективу, щоби згодом нормалізувати перегляд кордонів України.

На фоні інших змін у рішенні "мирного саміту" це виглядає цілком гармонійно.

Але чи потрібно це Україні?

Є всі підстави вважати, що **сама ідея будь-що провести саміт у 2024 році була помилковою**.

Значно далекоглядніше було би не педалювати цей процес до досягнення необхідних умов; це детально описане вище.

Зараз, звісно ж, від його проведення не відхреститися.

У подію вкладено забагато зусиль. Вдалося, як стверджують, долучити до саміту понад 100 держав; 80 з них візьмуть участь на рівні глав держав та урядів (хоча деякі, як подейкують джерела ЄП, не поїдуть у Швейцарію і долучаться онлайн). Та й зараз президент Зеленський подорожує світом і вмовляє "проблемні" країни не приставати до прикладу Китаю чи Саудівської Аравії та погодитися взяти участь.

Зрештою, навіть США погодилися на особисту присутність віцепрезидентки Камали ***Гарріс*** та безпекового радника Джейка ***Саллівана***.

Але ми точно ще маємо право відмовитися від підсумкового документа саміту, який після усіх редагувань не видається прийнятним для України.

Бо **схвалення ТАКОГО підсумкового комюніке несе для нас величезні ризики**. Можна послатися на неприйнятні зміни, на їхнє несприйняття українським суспільством тощо – і це буде абсолютно щирою позицією.

Володимир Зеленський має знайти шлях, який дозволить не "вбивати" його формулу миру, як це може статися після швейцарської зустрічі, а посилити її і повернутися до того, що саме український мирний план має стати основою завершення загарбницької російської війни.

Є принципи, якими неприйнятно поступатися.

Навіть якщо ціною буде втрата десятка учасників саміту. Учасників, які і без того не підтримують нас, а натомість будуть раді долучитися до "альтернативного саміту", організованого РФ. Про нього, до речі, вже зараз активно натякають у Москві.

***

№ 2.889

В розпалі епопея з призначення нового віце-прем'єра з відновлення та нового міністра для контролю за спадщиною екс-очільника Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України Кубракова.

Але навряд щось зміниться в незалежності від призначень.

Дехто розповідав, що Кубраков антикорупціонер, а його відставка - заколот корупціонерів. Ось тільки факти свідчать про інше - йде банальний переділ контролю за корупційними потоками на відбудові.

До останнього дня на посаді, Кубраков займався лише спробами приховування корупції та побудови більш безпечних і непомітних схем для дерибану коштів.

Дискредитована схема із нахабним завищенням ціни за одиницю будматеріалів мала відійти у небуття, щоб створити у західних партнерів

ілюзію подолання корупції. А всі реформи, починаючи з законопроєкту 5655, "експериментального проєкту"-клону 5655 і навіть нового законопроєкту про засади відбудови і використання системи DREAM - всього лише законодавча основа для інтенсифікації більш ефективних схем дерибану.

Детальніше в статті за посиланням:

https://glavcom.ua/columns/georgii_mogulnui_c/zapovit-ministerstva-monstra-shcho-ne-tak-iz-zakonoprojektom-pro-vidnovlennja-1003681.html

Заповіт міністерства-монстра. Що не так із законопроєктом про відновлення?

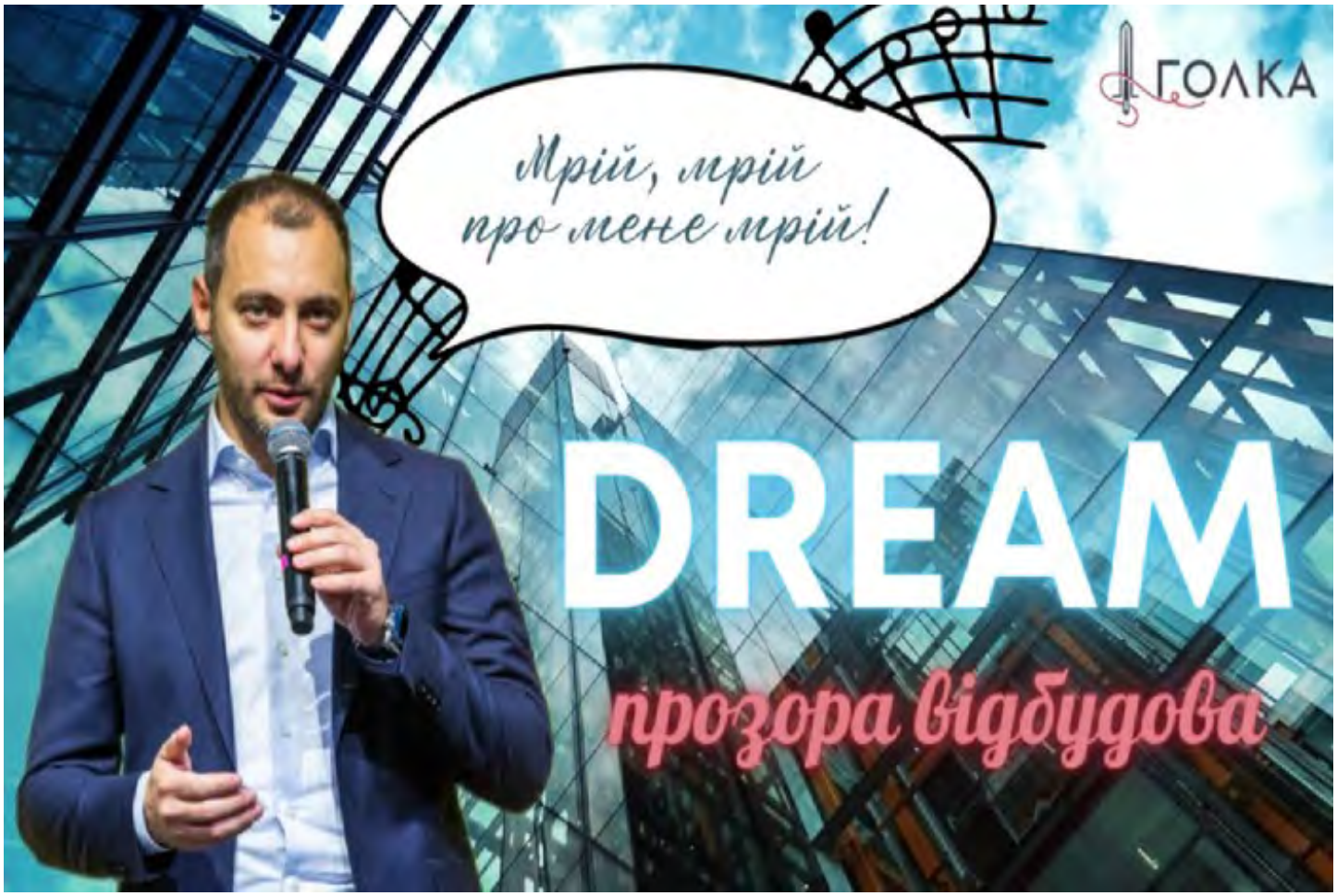

4 червня, 13:07 glavcom.ua

Георгій Могильний, Аналітик громадської ініціативи «Голка» та експерт з питань містобудування

Фінальний акорд Кубракова: Dream-ливий проєкт «Про засади відновлення» – скандальна «реформа» 5655

Уже після відставки віцепрем'єра Олександра ***Кубракова Мінінфраструктури*** *оприлюднило* проєкт закону «Про засади відновлення України».

Розробником документа вказана «***робоча група з напрацювання законодавчих ініціатив щодо відновлення України***».

Але, по суті, цей законопроєкт є продовженням політики старої команди міністерства, яка всю свою каденцію лобіювала скандальну містобудівну реформу (5655), що вигідна забудовникам. В обхід президента, який не підписує цю ініціативу вже другий рік, лобісти вирішили йти через Кабмін.

1) — Так з'явилася урядова **постанова-клон закону 5655**, яку намагалися протягнути з голосу і яка отримала негативні висновки НАЗК.

2) — І ось цей новий законопроєкт «***Про засади віновлення…***» – ще один захід тих же лобістів, тільки з іншого входу.

Окрема роль у законопроєкті відведена електронній системі ***Dream***.

Цю систему автори позиціонують як «єдине вікно» проєктів відбудови, яке *«дозволить відстежити махінації»*. Але чи це так?

1. *Dream* лише як мрія про контроль

Фіксовані та ринкові ціни в кошторисах на будівництві – не запобігають корупції. Щоб антикорупціонери нічого не помітили, завищуватимуть не ціни… а кількість матеріалів.

Так виявити корупцію важче і для цього треба проєкт будівництва. А де його взяти?

1) — За законом він має бути публічним у Єдиній державній електронній системі в сфері будівництва.

2) — Але за чотири роки (!) жодного такого документу не оприлюднили.

Уряд вважає, що для цього має бути погодження власника авторських прав. Закон це не передбачає.

Так от

3) — проєкт «***Про засади відновлення України***» **таке свавілля пропонує легалізувати** – і це відгомін 5655.

У проєкт можуть закладатися і зайві витрати. Достатньо завищити наслідки руйнувань. Скажімо, школа потребує відновлення на 15%, а за документами вона – напівзруйнована.

Зароблять на «різниці руйнувань», а не на ціні на матеріали.

Ніякий ***Dream*** тут не допоможе.

Така ж ситуація з ремонтом доріг, де можуть закласти арматури більше, а палі довші ніж потрібно за нормативами. А ціна буде ринкова. Але які будуть реально матеріали і їхня кількість?

> — Це ж класика: «мармур та граніт в проєкті – палиці і пінопласт в реальності».

Dream виявить лише корупцію, яку не приховують, хоча у ЗМІ це «єдине вікно» позиціонують як дієвий інструмент, який має підсилити новий проєкт профільного міністерства.

Ukraine now has an online transparency platform called Dream, developed by the government and civil society organisations, which it believes will make it easier to spot possible corruption, without relying on whistle-blowing journalists.

The tool will allow anyone to key into any rebuilding project in Ukraine and find all the documents about how and why it was planned, who is behind it, who is implementing it, what their track record is - and exactly how much has been spent.

Valeriya Ivanova says reconstructing Bucha is not just about rehousing Ukrainians but about who they want to be after the war

A new law to make its mandatory for all building is expected in the new year and the head of the Dream project, Viktor Nestulia, says it's unique.

Знімок екрану з новини BBC із позицією Керівника Dream Віктора Нестулі (українською)

А щоб виявити те, що намагалися приховати, треба не «мрійлива», а реальна система контролю будівництва шляхом регулярних перевірок на місцях.

У будівництві перевірка значних видів робіт можлива лише тоді, коли так звані приховані роботи в середині конструкції ще не закрили.

Велику корупцію не побачиш у електронній системі. І от чому.

2. Як організована корупція?

«Чиновники вирішили вкрасти на Prozorro із завищеною ціною і забезпечили виграш «свого» – це дуже спрощене уявлення про схеми.

Щоб так було, треба провести дві інші публічні закупівлі, переможці яких мають гарантовано погодитися на бюджетний дерибан далі.

1) — Спочатку мають пройти торги для розробки проєкту, де має перемогти проєктувальник, що закладе завищену ціну.

2) — Потім будуть торги для проведення експертизи проєкту. І тут обов'язково має виграти експертна організація, що закриє очі на завищену ціну. Але і це ще не все.

Для запуску схеми треба, щоб ***Держінспекція*** з питань архітектури та містобудування (ДІАМ), яка нібито має нульову толерантність до корупції, «не помітила» порушень.

1) — Саме вона відповідає за великі проєкти будівництва і має право при видачі дозволів перевіряти дотримання державних будівельних норм в тому числі щодо правильності складання кошторисів.

2) — Наразі частина невеликих проєктів будівництва в рамках децентралізації потрапила під контроль місцевого самоврядування,

але за «експериментом» ***Мінвідновлення***

3) — все що будується за публічні кошти має контролювати лише Держінспекція.

Схеми із завищенням ціни **були і є.**

Якщо так відбувається, то це означає, що роками

— є співпраця 1) замовників держбудівництва, 2) проєктувальників, 3) експертів та 4) Держінспекції.

Інакше цього б не було.

Насправді інші схеми дуже схожі.

У них додається лише контроль з боку 1) авторського та 2) технічного нагляду під час будівництва.

А держархбудконтроль здійснює та ж таки Держінспекція.

Авторський нагляд пов'язаний із проєктувальником, що вже був у попередній схемі. А робота з технаглядом нічим принципово не відрізняється від роботи з іншими учасниками будівництва.

Тобто що завищення ціни на матеріали, що махінації з кількістю та якістю матеріалів під час будівництва – це схеми однакового рівня складності.

А нічого крім завищення ціни на матеріали ***Dream*** вже не побачить.

Відбудова – це і відновлення зруйнованого житла.

1) — Українці, які втратили житло, отримають сертифікати на квартири. ***Dream*** як «єдине вікно» будівництво житла за сертифікатами не побачить.

2) — Тут взагалі не буде фінансового контролю, тому з'являється можливість для ще однієї схеми.

Якщо в проєкт, який буде в ***Dream***, закладуть зайві роботи та матеріали (а їх система не виявить), то далі це можуть використати для зведення житла за сертифікатами. Це може бути сусідній будмайданчик.

Виходить, що

1) — за ресурси, закладені у проєкт ***Dream***, збудують ще й житло, яке приватні забудовники продадуть за сертифікати. І хтось на цьому заробить, а

2) — «єдине вікно, яке дозволяє відстежити махінації» цього не побачить.

Яка ж ситуація з контролем на різних етапах будівництва і що змінюють «реформатори»?

3. Проєктна документація, експертиза та дозвіл на будівництво

Правила для відбудови мали б напрацьовувати профільне міністерство, Агенція з розвитку та профільний комітет з питань організації держвлади, місцевого саоврядування та регіонального розвитку, який очолює голова «Слуг народу» Олена ***Шуляк***, авторка містобудівної «реформи».

Взимку відбулася подія *«Діалог із ринком»*, де керівництво ***Держагентства*** відновлення та ***Шуляк*** зустрілися із забудовниками.

Головна тема:

— послуги з проєктування, експертизи проєктів та технічного обстеження.

І ***Шуляк***, і очільник Агентства Мустафа ***Найєм***, і його заступники, наголошували, що саме якість проєктної документації є найбільшою проблемою в процесі відбудови.

Як йшлося вище, саме проєктна документація може бути джерелом схем.

Керівництво Агентства відновлення та народна депутатка Шуляк

Чи існує можливість швидко мінімізувати тут ризики?

Держінспекція має **право** при видачі дозволу на будівництво перевіряти подані документи на відповідність вимогам законодавства *(Закон «Про регулювання містобудівної діяльності»)*.

Але є нюанс: це лише право (!).

Не обов'язок (бо ***дискреційні*** **повноваження**).

1) — **Саме уряд мав би деталізувати постановою, що саме та як зобов'язана перевірити Держінспекція перш ніж видати дозвіл.**

2) — А готувати такий проєкт урядової постанови – це функція… ***Мінінфраструктури***, яке очолював… ***Кубраков***. **А він натомість грався в урядові «експерименти».**

Корупційні ризики так і не усунули і залишили це все на розсуд пересічних інспекторів.

3) — **А достатньо було встановити в порядок видачі дозволів обов'язок перевіряти дотримання вимог нормативів при розробці**

проєкту та проведенні його експертизи. «Зайвого тиску на бізнес під час війни» не буде – достатньо зазначити, що подібна перевірка обов'язкова лише при будівництві за публічні кошти.

Шуляк та ***Кубраков*** постійно переконують громадян у професійності працівників ***Держінспекції***.

— Чому їх так і не зобов'язали за кілька років проводити перевірки?

До речі, про необхідність змін йдеться і у *Антикорупційній стратегії*, яка передбачає обов'язкові перевірки документації, що подаються для отримання дозволів, і відповідальності за неналежне здійснення такої перевірки посадовцем.

Але головне тут принципова зміна системи контролю з боку правоохоронців на даному етапі будівництва в процесі відбудови.

1) — Зараз інспектори Держінспекції можуть закривати очі на порушення, закладені в проєкт. Якщо вони не зобов'язані це контролювати, то нема навіть покарання за злочинну недбалість.

2) — Якби це був обов'язок – це перейшло б в підслідність НАБУ, бо мова йде про дуже велику вартість предмета злочину. А це суттєво знизить корупційні ризики зловживань на початковому етапі запуску будівництва.

Проте,

— замість підсилення контролю на законодавчому рівні, владою заплановано його повне скасування.

«Реформатори» придумали, що дозвіл має видаватися «автоматично» по факту наявності проєкту та експертизи з позитивним висновком.

При цьому, рівень автоматизації перевірки і блокування у разі виявлення порушень *навіть зменшується* у порівнянні з тим, що є.

А питання, що наразі ще перевіряє ***Держінспекція***, за містобудівною «реформою» мають перевіряти ***експертні організації***, до яких є *низка питань*.

4. Що робить Агентство відновлення?

Перший заступник голови Агентства Андрій ***Івко*** представив єдину методику проведення тендерів на відбудову цивільних об'єктів, що є частиною великого проєкту зі стандартизації всіх закупівель обласних служб.

Вона передбачає і правильні речі:

— конкурентні процедури, публікацію в тендері всієї доступної та важливої інформації, оприлюднений договір та всі додатки включно з договірною ціною.

А щоб не було «заточок» під своїх, Агентство встановлює критерій оцінки пропозицій – 100% ціна без нецінових критеріїв.

Західних партнерів легко переконати в антикорупційності роботи інституції, демонструючи прозорість публічних закупівель.

Але давайте подивимось, як ці тендери проводять.

Візьмемо останню значну закупівлю проєктування. У Prozorro зараз це «*Розробка проєктної документації* для палацу культури в Бородняці».

Тут договір та завдання на проєктування передбачають два в одному: і розроблення проекту, і проведення його експертизи, де замовником буде проєктувальник.

30.	Проходження експертизи проекту	Відповідно до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" від 17 лютого 2011 року № 3038-VI та Постанови КМУ № 560 від 11.05.2011 р. (із змінами). Проектній організації виступити Замовником експертизи проєкту. Витрати на проведення експертизи передбачити в загальній вартості проектно - вишукувальних робіт.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник начальника з відновлення та реалізації інфраструктурних проектів

Начальник відділу проектів відновлення соціальної інфраструктури

Начальник відділу інвестиційно- кошторисної роботи по об'єктах інфраструктури

Завдання на проектування, що передбачає замовлення експертизи проєктною організацією

За законом, таке поєднання проектування та експертизи в одній закупівлі дозволено.

1) — Але якщо мова йде про відновлення без корупції, та ще і за принципом «краще ніж було», **покладання на проектувальника права на замовлення експертизи – шалений корупційний ризик.**

2) — На відміну від замовника будівництва за публічні кошти, **проектувальник не повинен проводити публічну закупівлю для обрання експертної організації.** І мова не про банальну економію бюджетних коштів, а про **ручний вибір організації, що гарантовано зробить позитивний висновок проекту незалежно від кількості порушень**.

Тобто, ***Агентство відновлення*** нищить один із механізмів контролю.

Проте, головне в тендерному механізмі запобігання корупції інше:

— теоретично неможливо запобігти корупції, якщо критерієм перемоги закупівлі проектування, експертизи, авторського та технічного нагляду є мінімальна ціна.

Будівництво об'єкта – це цілісний процес із багатьох складових.

— Розкрадання грошей відбувається не на закупівлі перерахованих вище робіт та послуг, а завдяки результатам їх виконання.

Якщо мова йде про запобігання корупції, то в першу чергу слід враховувати таке:

— недобропорядний проектувальник, експерт чи інженер намагатиметься виграти торги не заради оплати з бюджету, а задля можливості отримати хабар за свою роботу при побудові корупційної схеми розкрадання коштів безпосередньо на будівництві.

Він завжди може просто демпінгувати на торгах, щоб обійти порядних конкурентів. Бо вони не розраховують на хабарі і не можуть опустити ціну нижче собівартості.

Без зміни законодавства про публічні закупівлі, неможливо забезпечити відбудову без корупції.

Економія пари відсотків загального кошторису будівництва на проектуванні, експертизі і подальшому нагляді, створює передумови для організації безпечних та надійних схем з розкрадання десятків відсотків публічних коштів.

Варто нагадати, що Україна в Угоді про асоціацію з ЄС взяла на себе зобов'язання імплементувати *директиву* ***Європарламенту та Ради про держзакупівлі***, що встановлює окремі вимоги зокрема для архітектурних послуг.

Вона передбачає проведення процедури архітектурного конкурсу для відбору найкращого проєкту у разі вартості будівництва понад 230 млн грн (за поточним курсом). І договір на проектування має укладатися не з тим

архітектором, хто готовий робити дешевше, а з автором найкращого і найбільш економічно вигідного проекту.

5. Чи врятують прозорі торги на стадії відбору підрядника?

Порядний підрядник – це запорука відсутності схем.

1) — Але чесні торги допоможуть лише тоді, коли планують вкрасти на завищеній вартості матеріалів.

2) — Якщо ж крастимуть на зайвих роботах чи на якості матеріалів, то свої підрядники демпінгуватимуть і виграють.

Відсутність належного контролю на будівництві – це так само шлях до схем.

Якщо прибирати дискримінаційні тендерні вимоги, але закривати очі на недоліки в частині проектування та контролю, то це призведе лише до зміни основних корупційних схем.

1) — За завищеною ціною буде вже неякісне будівництво.

2) — Відбудова стане дешевшою, але те що за вимогами має простояти 100 років, почне сипатися вже років через 10-20.

На будівництві за якість всього відповідає замовник та підрядник.

— Усе має відповідати нормам, що контролює авторський та технічний нагляд. І всіх цих суб'єктів контролює Державний ***архбудконтроль***.

Роль замовника одна з ключових. Коли влада будує об'єкт, а бюджетні кошти розкрадаються, посадовці не можуть розводити руками. Суми тут колосальні і має працювати НАБУ.

Насправді **обов'язки замовника в законі треба деталізувати.**

Але замість цього

— законопроєкт «***Про засади відновлення***» взагалі прибирає навіть такі його обов'язки, як забезпечення будівництва відповідно до проєкту та з якісних матеріалів.

— «Реформатори» залишили лише обов'язки наймати ліцензованого підрядника та сертифікований авторський та технічний нагляд.

Донорам скажуть, що «корупція подолана».

1) — Чиновники ні до чого. Це все «погані приватні виконавці робіт».

2) — А НАБУ буде за бортом контролю відбудови.

Авторський нагляд пов'язаний із *проектуванням*, що активно задіяно в корупційних схемах.

Тому і реально контролювати в таких випадках він не буде.

А проєкт ***Мінінфраструктури*** пропонує, щоб цей

> **— нагляд міг призначатися не *автором проєкту*, а *власником майнових прав* на проектну документацію.**

Це призведе до ситуації, коли відповідальності не несе ані автор проєкту, ані архітектор, що здійснює авторський нагляд.

> — Перший заклав можливості для корупції в документацію, але він не буде мати жодного відношення до наступних порушень на будівництві.
>
> — А другий просто зобов'язаний контролювати виконання готового проєкту і не несе відповідальності за зроблені в проєкті помилки.

Існуюча система ***технічного нагляду*** також не здатна вирішити проблему, про що вже згадувалося вище.

З *державним архбудконтролем* ситуація ще гірша.

За встановленими Кабміном *критеріями*, навіть найбільші об'єкти будівництва відносяться до середнього ступеню ризику і планові перевірки на них не можуть призначатися частіше, ніж один раз на три роки. Тобто будівництво може завершитися швидше. Отже тут мають бути випадкові позапланові перевірки.

Але всі перевірки припинилися відразу після *початку* «Великого будівництва» у 2020 році.

Тоді уряд Шмигаля задля «боротьби з корупцією» їх заборонив, а коли з'явилася Держінспекція *перевірки заборонили* під час війни.

— ***Рахункова палата*** сигналізує про цю *проблему*.

Мораторії на перевірки вводилися і раніше (наприклад, у 2014 році), але тоді забороняли перевірки лише приватного будівництва, а контроль за будівництвом державних та комунальних замовників навпаки посилювався.

І от законодавча ініціатива ***Кубракова*** реагує на це, але своєрідно. В «експерименті» пропонують послабити вцілілі залишки контролю.

— Якщо зараз громадськість може зафіксувати порушення на будмайданчику і тоді за їх зверненням ***Держінспекція*** має підстави для позапланової перевірки, то це хочуть прибрати.

6. Чи виявлять порушення під час прийняття в експлуатацію?

Видаючи сертифікат готовності до експлуатації, ***Держінспекція*** засвідчує, що **«об'єкт відповідає проєкту»**.

1) — Але **обов'язку перевіряти** цю відповідність ***нема***.

2) — Цю проблему з ***дискреційними повноваженнями*** мав вирішити уряд. Але так не сталося.

Уряд передбачив лише **контроль *наявності документів* згідно з чек-листом**.

— Про контроль якості будівництва тут не йдеться. Це як доцифровізаційний аналог ***Dream***. Можна гортати документи і дивитися на картинку. Але перевірити, на скільки реально побудоване відповідає документам – зась!

Так було не завжди. Інспектора мали право перевіряти все ретельно до... старту «Великого будівництва»!

Велике будівництво – це, як і відбудова, – великі гроші. Тож «належний контроль, як і підслідність НАБУ, владі тут ні до чого».

7. Dream без BIM – гроші на вітер

Для розуміння намірів влади на відбудову, не менш важливо, чого в законі про відбудову немає. Неможливо цифровізувати відновлення, якщо немає цифровізації самого будівництва, яке базується на BIM-технології.

За даними *EU BIM Task Group*, використання BIM-проєктування *(BIM – скорочено Building Information Modeling-технологій)* призводить до економії від 10 до 20% витрат на будівництво, забезпечуючи не лише економію, але і суттєве прискорення будівництва завдяки автоматизації в організації. У деяких європейських країнах, BIM вже визначений як обов'язковий при будівництві за публічні кошти, а інші поступово на нього переходять.

У нас це дасть додатковий *антикорупційний ефект*, бо це,

1) — по-перше, дозволяє автоматизувати процес експертизи проектів і усунути нині ризики проєктних махінацій.

2) — По-друге, переводить контроль за станом будівництва зовсім на інший рівень прозорості.

І частина проєктних організацій в Україні давно використовує BIM, бо це вимоги західних приватних інвесторів для контролю за їхніми інвестиціями.

У нас **введення цієї технології – це *обіцянка*.**

Уряд затвердив ***Концепцію впровадження*** і відповідний проєкт чекає на розгляд у парламенті вже кілька років.

— Але на паузу його поставив комітет ***Шуляк***, яка підтримує цифровізацію на словах.

Висновки невтішні

Законодавчі зміни, які активно просувало ***Мінінфраструктури*** під керівництвом нещодавно знятого віцепрем'єра

– це не про боротьбу з корупцією при відновленні, а про перебудову корупційних схем на більш безпечні та приховані від занадто допитливих очей.

І системі ***Dream*** в цьому процесі відведена роль не антикорупційної мрії, а марева перед очима громадськості та західних партнерів.

***

№ 2.890

Ukraine War, 29 May 2024

SARCASTOSAURUS

MAY 29, 2024

Good morning everybody!

Few updates on latest developments in the air and on the ground…

On the diplomatic scene it's funny to watch Macron lecturing Scholz about prohibition of deployment of Western-made weapons for attacks on the Russian proper, where Macron is THE character in western Europe that is doing exactly the least to help Ukraine… Somebody in his staff, please remind him about his.

Surprisingly enough, this had its effects: yesterday, Scholz did say something like that henceforth Ukraine is free to deploy such weapons for attacks on Russia, provided, 'that this must always be within the framework of international law'.

….but: it's interesting to monitor how the staff of the German chancellor can't do its job, while a babbler from Élysée - *can*…

(Overall, considering this drama….well, no surprise then to hear how 'white mad' were Biden-Blinken-Sullivan when, back on 13 May 2023, the PSU deployed its Patriot SAMs to smash two Russian Mi-8s, a Su-34 and Su-35 inside the Russian airspace… at least one needs not wondering why were such actions not repeated ever since.)

On the battlefield… well, Pudding-fans, can't help it but call a spade a spade: the Russians continue suffering heavy losses. What's of particular interest is the pattern of their ground attacks in this month: first they assault with mechanised forces, and get smashed. Then they follow up with infantry mounted on BMPs and MT-LBs, and get smashed. Then they're down to attacking on golf-carts and motorbikes.

Some of these are successful - as far as Ukrainians let them. Means: they first attack with (what's left of) 'their best', then with ever less…

1. AIR/MISSILE WAR

After weeks-long 'mapping' of the PSU's air defence system with help of small-scale Shahed attacks, in the night from 25 May to 26 May, the Russians run a bigger air strike on Ukraine. Have released 12 Kh-101s and Kh-555s, 2 Kinzhals, and 31 Shaheds. All of cruise missiles and Iranian-designed drones were shot down, but both Kinzhals scored hits. Not yet sure if it was one of these missiles, or an S-300 that hit a shopping mal in Kharkiv, killing at least five, and wounding more than 40 – civilians. But, can't but repeat something like my 'warning': whatever one thinks about this kind of strikes on 'purely civilian objects', one should keep in mind that for the Russians, any kind of a 'hall' is meanwhile 'storage centre for Western weapons'. They simply can't actively search for these on their own, and depend on dubious 'intelligence' provided by local informants. Thus, 'if it has a big roof, it's a military target'.

Please, keep that in mind, Ukrainians…

Then… in reaction to Macron's demands and Scholz's declaration, Putin issued another threat ('they should know what are they playing with' – as if he doesn't know?), actually expressing his fear of Western long-range weapons: and indeed, already few hours later something (probably

Ukrainian UAV?) hit something in Belgorod, causing a big fire… Also hit, already yesterday in the morning, was the eastern side of the Taganrog AB: probably the 325th Aircraft Repair Works. And because on 26 May the Russians hit the Starokostiantyniv AB in western Ukraine (results seem to be unclear), late on 27 May, Ukrainians have hit the Luhansk Airport with ATACMS: there's still not much

clarity in this regards, but first reports were indicating the destruction of at least one radar and several launchers of another S-300/S-400 SAM-system.

BTW, the PSU has not only received another IRIS-T SAM-system (4th in total), but also adapted at least one of its MiG-29s to carry BRU-61 multiple ejector racks, which in turn enables them to deploy up to six GBU-39 Small Diameter Bombs (SDBs) at once.

Here you can see the 'how': essentially, there is a 'do-it-yourself' style of pylon/ adapter (top of the photo), which in turn is carrying the BRU-61 multiple ejector rack (dark grey shape in the centre). The BRU-61 can load a maximum of four GBU-39s. However, MiG-29 can't take as many as eight at once. Thus, Ukrainians are loading 'only' three GBU-39 bombs per every BRU-61 - for a maximum of six per aircraft.

***

In general, the last few days, also the number of reports about destruction of the Russian artillery went down – simply because this is ever more seldom deployed in combat: it suffered such heavy losses over the last few months (and that while ZSU artillery was so short on ammo): now, when Ukrainians have artillery ammo again, the Keystone Cops are trying to save what's left of their artillery. Of course, the less the Russian artillery is shooting, the better.

Rarely reported (especially by Ukrainians): destroyed Russian artillery. This used to be a MSTA-S self-propelled howitzer. It was smashed around 10-13 May this year.

Northern Kharkiv…

On the western side, the Russians have approached the northern outskirts of Lyptsi, some three or four days ago. Didn't get any further so far.

Vovchansk… It was (relatively) 'quiet' for 2-3 days after a counterattack of the 82nd Airborne, the last week. Then, on 25 May, the Russians assaulted en mass into central Vovchansk and have captured the School No. 2. Ever since, it's (relatively) 'quiet' again: it takes them time to bring in replacements for all of their losses.

2. BATTLE OF DONBAS

Svatove-Kupyansk…

on 26 May, the Russians assaulted from Kolomychykha towards west, and seem to have gained one field, yesterday. Yesterday, an assault group on motorbikes attacked from Novodyane in western direction and was promptly destroyed.

Bakhmut…

Over the last two days, the Russians continued assaulting with small assault groups from Bohdanivka on Kalinina, north-east of Chasiv Yar, and into the Kanal District. Haven't seen any kind of significant gains. Indeed: as often as they enter the Kanal District, Ukrainians counterattack and destroy them. South of there, the Russians continued assaulting along the T0504, and south-west from Ivanivske, but Ukrainians are not letting them establish a new bridgehead over the Siversky Donets – Donbas Canal.

Avdiivka-Pokrovsk…

The Russians are still assaulting from Ocheretyne towards Novooleksandrivka, still without success. West of Ocheretyne, they are pushing along the railway berm in direction of Sokil, and seem to have gained another field. The last week, the Russians have captured Soloviove: ever since, they are pushing on Novoprokorvske – and are heavily hit by Ukrainian artillery and FPVs whenever they do so.

In the south of this sector, after four weeks of grinding, on 25 May the Russians have secured Umanske and then attempted to press north and west of it. Further south, they are assaulting from Netaliove in western direction (in direction of Karlivka).

Mariinka…

the Russians continued assaulting the centre of the (completely ruined) Krasnohorivka from the south, and the eastern side of the place, too. Not sure they really made any advances there, though. Moreover, on 28 May, a battalion of the 47th Mech run a counterattack in this area (yes, with its Bradley IFVs): might have encircled some Russians there.

3. SOUTHERN ZAPORIZHZHYA & DNIPRO

Staromaiorske-Velyka Novosilka…

after something like two weeks of heavy bombardment by UMPKs and attack drones, and ground assaults, the Russians have secured southern Staromaiorske. They are still outside Urozhaine, though.

Krynky…

since they have been replenished with artillery ammunition, Ukrainians have widened their attacks in southern direction: through southern Krynky towards Kozachi Laheri. Makes clear why the Keystone Cops in Moscow actually re-deployed the 76th VDV Division in this direction – as reported the last week – but: also the fact that the security within upper ranks of the ZSU is still far from perfect. Ukrainian HIMARS are known to have hit multiple targets on the left/southern bank of Dnipro, the last few days, too. For example, on 25, they smashed a forward supply depot of the VSRF in Kardashynka.

***

№ 2.891-1

Don's Weekly, 3 June 2024: Part 1

SARCASTOSAURUS

JUN 03, 2024

….and now to continue with Don’s usual summary for the last week.

1. Kharkiv

Since the US gave Ukraine permission to attack Russian ground forces inside Russia with US-made weaponry, I expect to see more videos published next week showing the effect of this political decision.

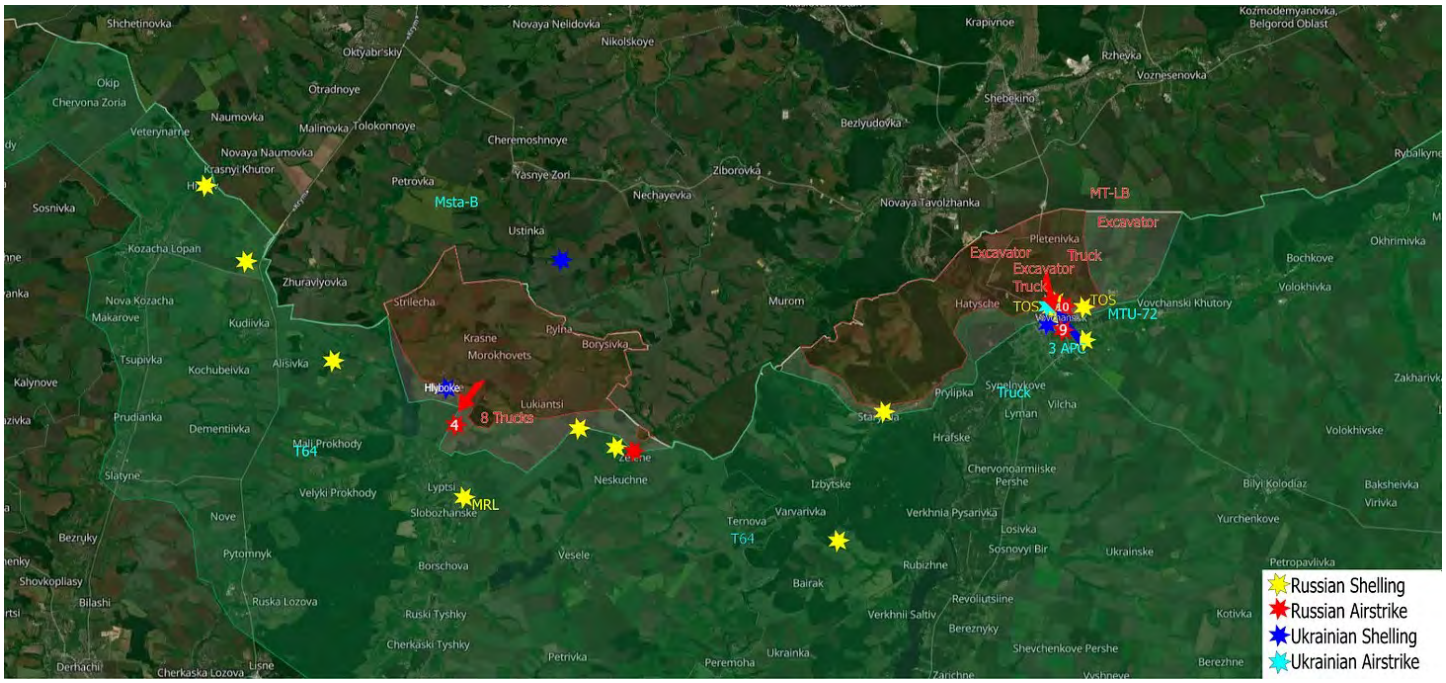

After expending their forces on Ukrainian defenses north of the river in Vovchansk, Russia tried to cross the river to the west. The briefly established a foothold but Ukraine forced them back across the river. Ukraine then began attacking Russian positions along the river while Russia destroyed all the bridges and replacement pontoon bridges they could find and started digging defensive positions.

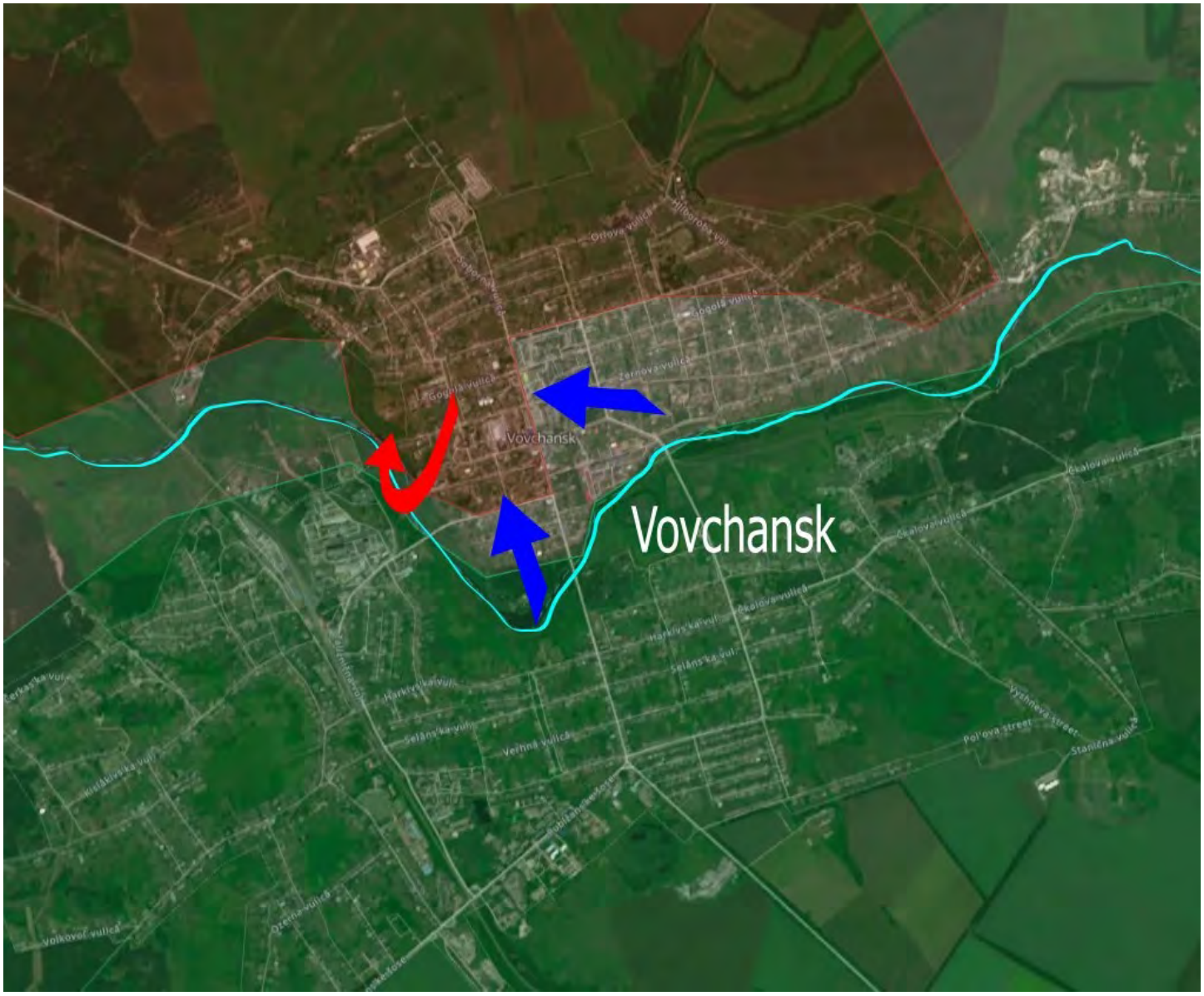

Russian bloggers said that an armored column was formed 8 km from the border not far from Sumy. The lead and rear vehicles in the column were knocked out, and then the rest of the column was systematically destroyed…

https://x.com/AndrewPerpetua/status/1796998318624481346

Russia destroyed some of the bridges of the small rivers leading to Vovchansk. Ukraine is using scissor bridges carried on MTU-72's. Russian Lancets damaged one here…https://t.me/warriorofnorth/629

Ukraine is using a lot of Bohdanas in the region and this one was damaged by a drone…

https://x.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1795555894958202946

Russian bombardment of Ukrainian positions, to include the destruction of two vehicles…https://x.com/giK1893/status/1795531710693580891

Video of heavy bombardment and then house to house combat in Vovchansk… https://x.com/JulianRoepcke/status/1796476824073163208

Ukraine evacuates a wounded comrade while under artillery fire…https://x.com/ng_ukraine/status/1795431443256217891

A drone drops a grenade on a Russian soldier…https://x.com/Danspiun/status/1795572391784886752/video/1

A BM-21 is destroyed by a Ukrainian drone…https://x.com/Alfaiomi/status/1795807817992994895

The 82nd brigade in street combat…https://x.com/CasualArtyFan/status/1793287404779884898

A Ukrainian air defense system is hit at the Kharkiv airport by a Lancet…https://x.com/EjShahid/status/1796896952107332078

Vovchansk being destroyed…https://x.com/JulianRoepcke/status/1795888266006171842

Russia's TOS-2 in action…https://x.com/RALee85/status/1795898658732298709

Magyar and his drone unit moved from Bakhmut to Kherson and are now operating near Lyptsi…https://x.com/NOELreports/status/1796614492517789743

One of the regiments that's been contributing to the high Russian casualties…https://x.com/moklasen/status/1793384389713285191

2. Western Luhansk

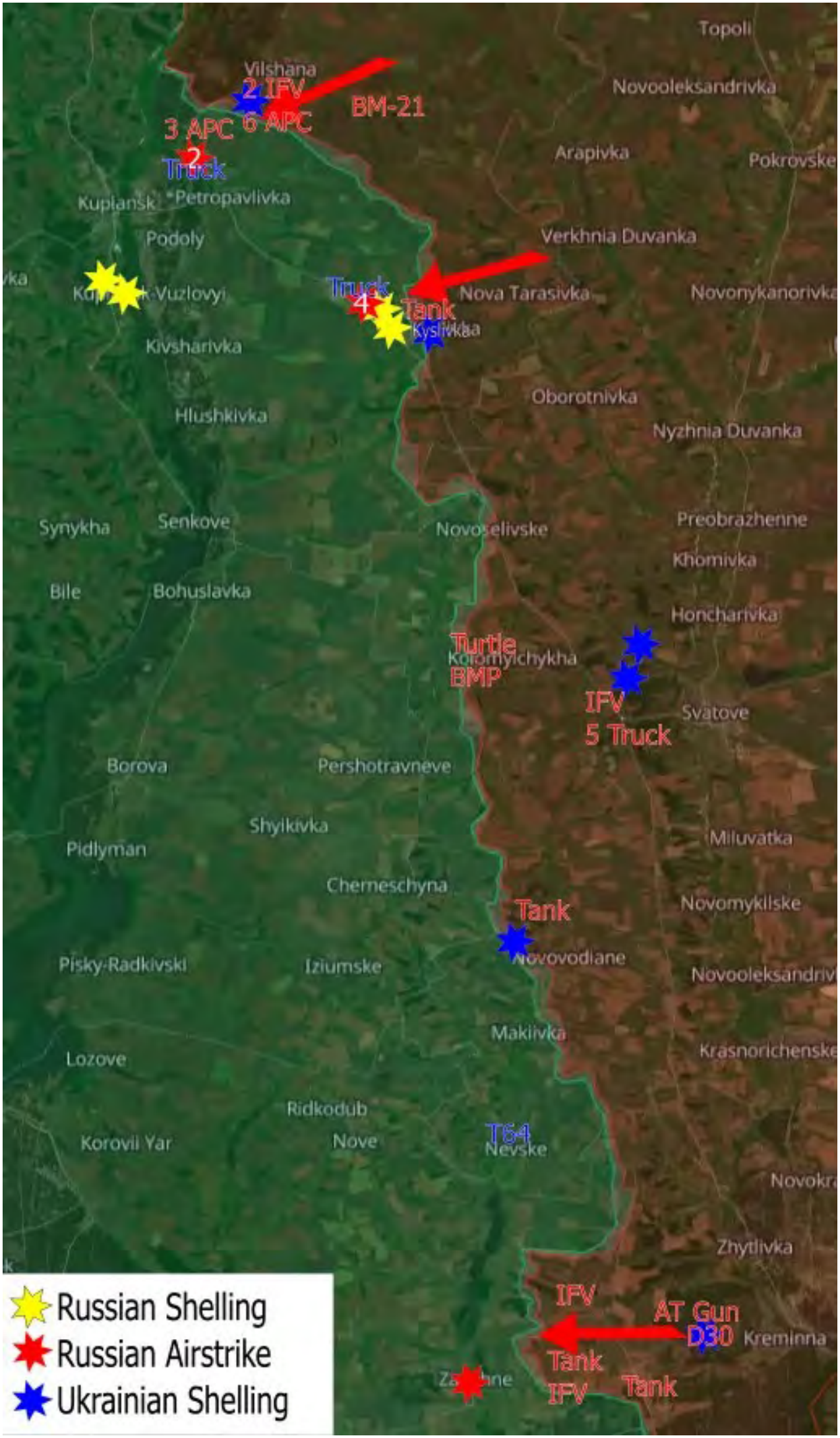
Topoli
Vilshana
2 IFV
BM-21
Novooleksandrivka
3 APC
6 APC
2
Truck
Arapivka
Pokrovske
Kupiansk
Petropavlivka
Podoly
Verkhnia Duvanka
Truck
4
Tank
Nova Tarasivka
Novonykanorivka
Vuzlovyi
Kivsharivka
Oborotnivka
Hlushkivka
Nyzhnia Duvanka
Synykha
Senkove
Novoselivske
Preobrazhenne
Khomivka
Bile
Bohuslavka
Honcharivka
Turtle
BMP
IFV
5 Truck
Svatove
Borova
Pershotravneve
Shyikivka
Miluvatka
Pidlyman
Cherneschyna
Tank
Novomykilske
Pisky-Radkivski
Iziumske
Novooleksandriv
Makiivka
Lozove
Krasnorichenske
Ridkodub
Korovii Yar
Nove
T64
Nevske
Zhytlivka
IFV
AT Gun
D30
Kreminna
Tank
IFV
Tank
Russian Shelling
Russian Airstrike
Ukrainian Shelling

Russia didn't gain any territory but small-scale fighting added to attritional losses along the sector.

3. Bilohorivka

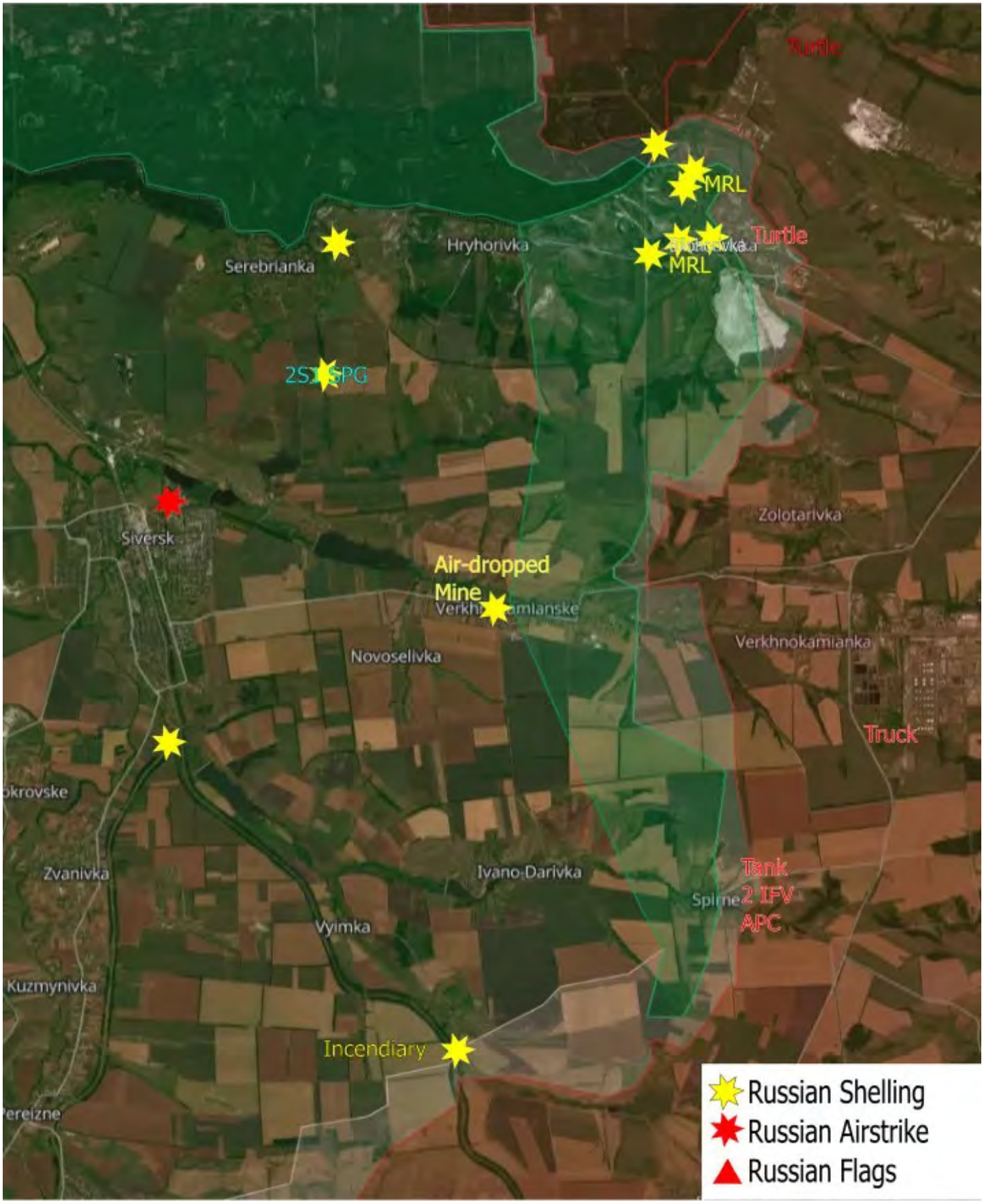

Severe bombardments continued, as did limited Russian attacks, but no territory changed hands.

4. Bakhmut

A ‘lonesome’ Russian assault made it to the canal in the north before being eliminated. Russian troops moving towards the canal district suffer a lot of casualties, but those that survive continue to press into the town. It’s likely that Russia controls the eastern and southern fringes of the canal district and they are asserting more control of the woods south of the district.

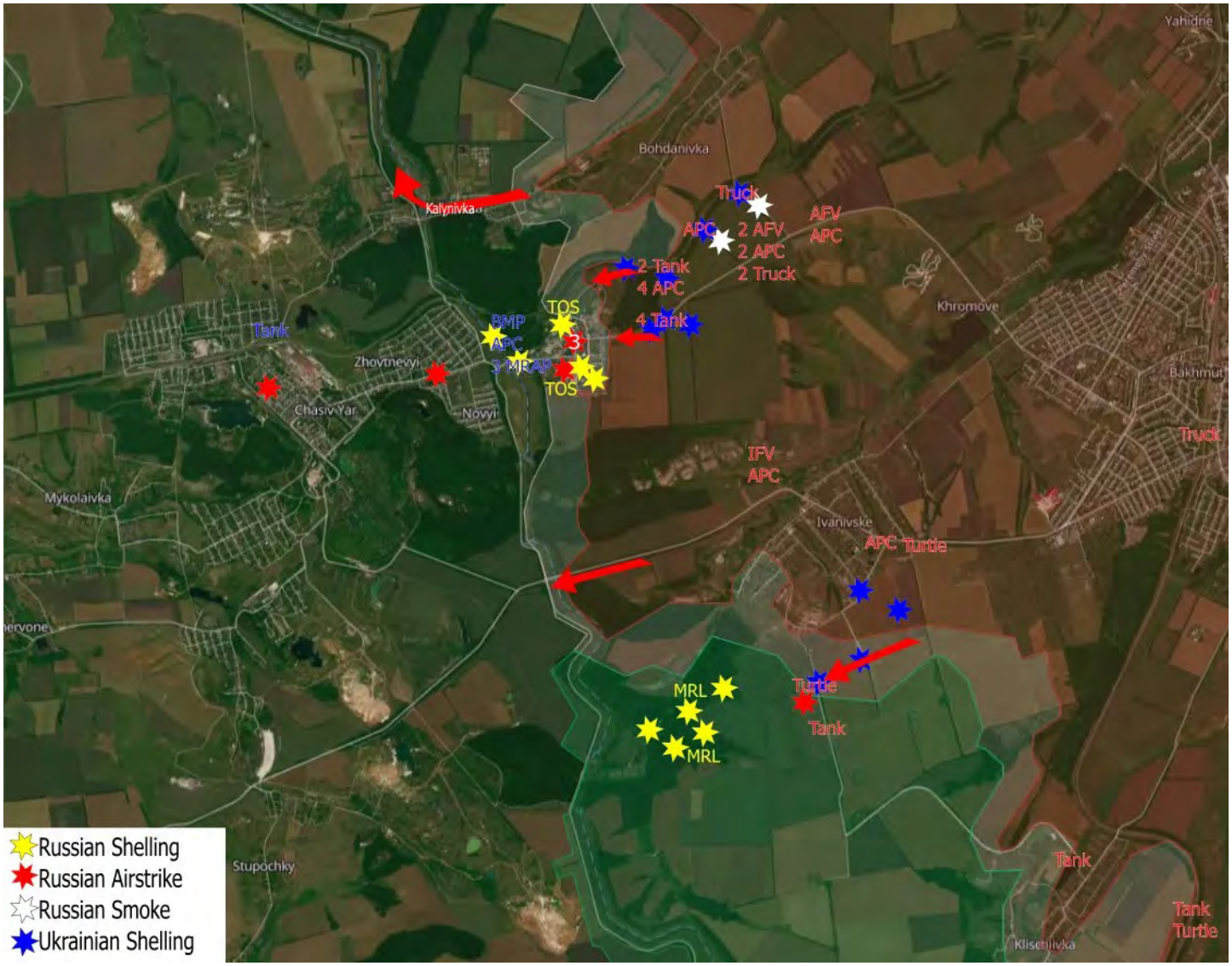

Russians try to approach Chasiv Yar from the north while under fire…

https://x.com/front_ukrainian/status/1795160933779517737

Russians drop off infantry into the woods east of the canal district. They will move through the woods to continue the attacks on the district…https://x.com/GirkinGirkin/status/1795087105263104404

Russian infantry is dropped off in the open and are hunted as they enter the forest between Ivanivske and the canal district…https://x.com/StettingerN/status/1795477259504984137/video/4

(….to be continued…)

***

№ 2.891-2

Don's Weekly, 3 June 2024: Part 2

SARCASTOSAURUS

JUN 03, 2024

(…continued from Part 1…)

5. Avdiivka

Russia continues to attack across the sector. They suffered heavy losses and made little progress with the exception of a 1500 meter gain west of Semenivka.

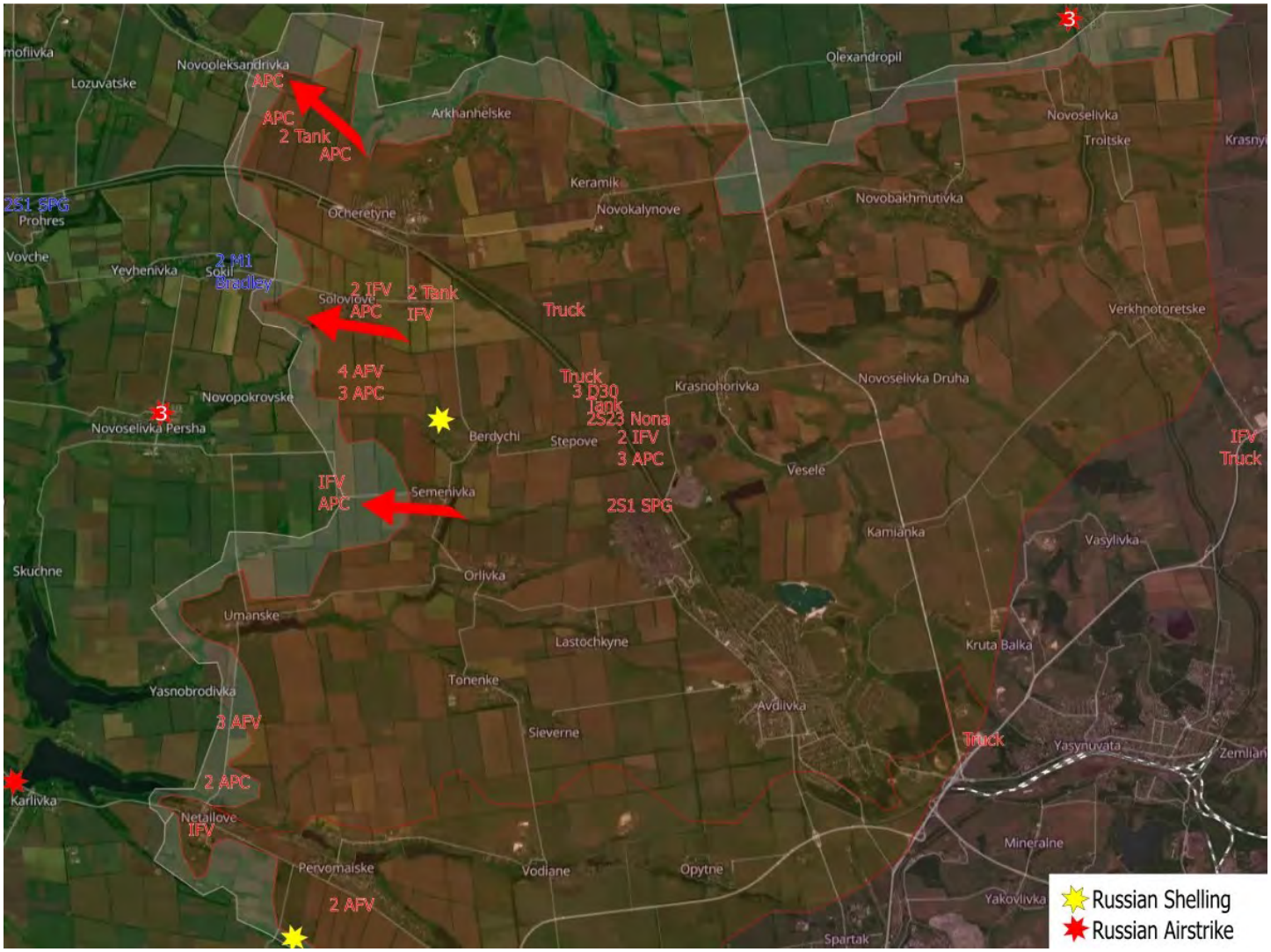

Two of seven Russian vehicles that were destroyed in this kilometer-wide field on one day…

https://x.com/giK1893/status/1795379778985586876

Russian motorcyclists are hit by small arms fire. Sometimes they just fall down. Sometimes a drone interrupts their travels.

A couple of months ago an M1 was taking 3 km shots from Berdychi to the coke plant…https://x.com/Osinttechnical/status/1795835993863729164

The Russians show off their 120mm SP mortar in Stepove…https://x.com/GloOouD/status/1795502243308814468

A Ukrainian MRAP survived several attacks moving from the canal to the canal district. It drives by other vehicles that didn't survive…https://x.com/RALee85/status/1796612086618841588

A Ukrainian 2S7 gun is attacked by a Lancet…https://x.com/EjShahid/status/1796634808442933574

A brief look inside a Russian MT-LB, courtesy of a 110th Mech Brigade:

https://x.com/small10space/status/1796464061854728446

110 km east of Chasiv Yar, an ATACMS strike near the Luhansk airport damaged two radars of the Nebo-M system. This system can detect aircraft and ballistic missiles 300 km away, which means Mykolaiv (near Kherson) is within range and it can almost reach the Belorussian border…https://t.me/kiber_boroshno/8538

This is from a few weeks ago when the Russians were entering Ocheretyne… https://x.com/giK1893/status/1793250984849785067/video/1

6. Marinka

There is a video that shows a Bradley moving a squad two kilometers southeast of Krasnohorivka before unloading the troops and being hit by a drone. It was recently released but it's possible this event took place weeks ago. If it didn't, it would make little sense on Ukraine's part to send an unsupported unit so deep behind Russian positions, even if troop density is low for both sides.

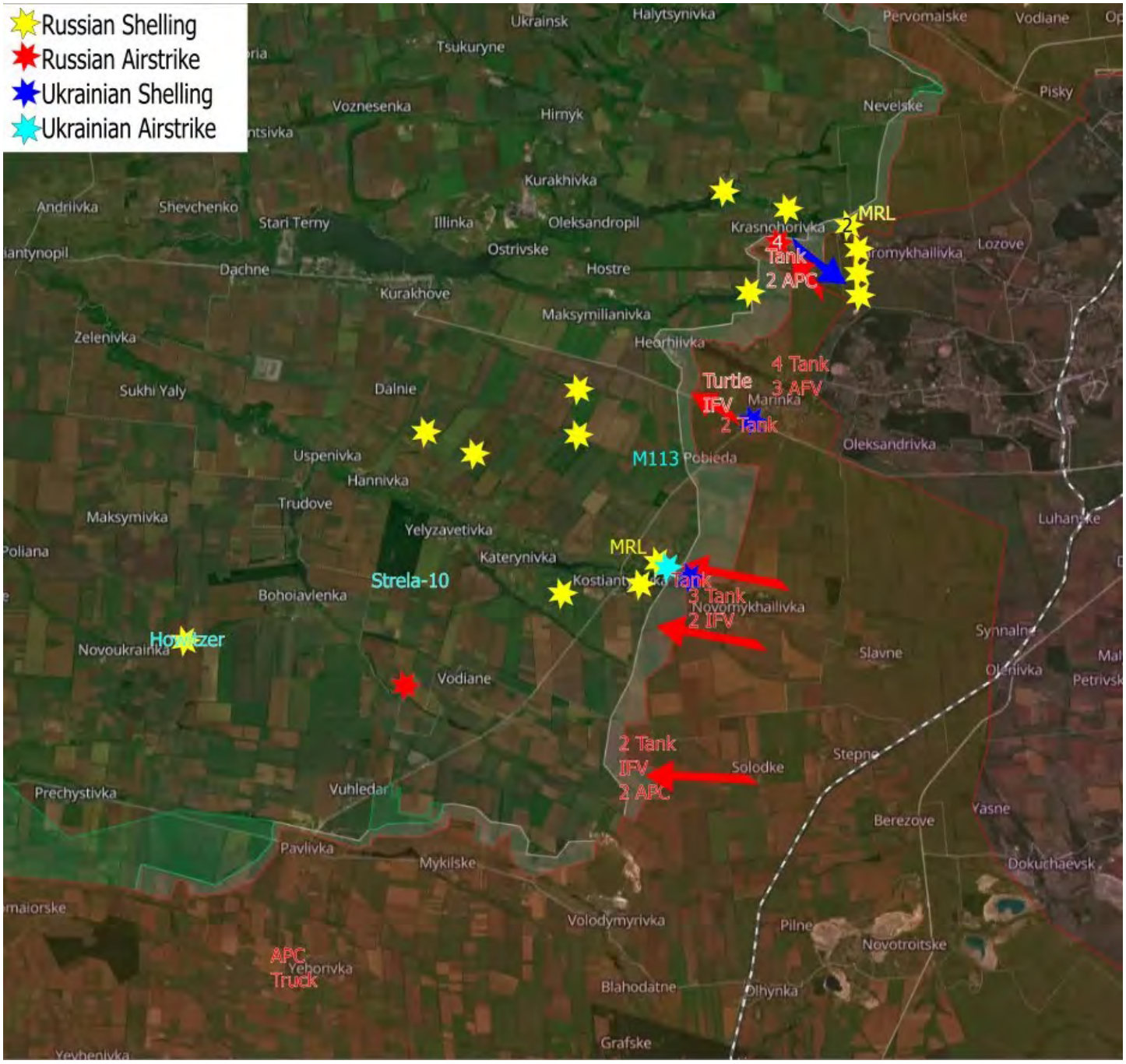

Russia suffered some losses at Pobieda without making any forward progress. West of Novomykhailivka, Russian vehicles are being knocked out by the mines Ukraine is deploying and by the Javelins that are making an appearance on the battlefield again.

For those that have access to Telegram, here is a post of a Bradley being targeted southeast of Krasnohorivka as infantry dismount…https://t.me/RVvoenkor/69182

They were attacked and taken prisoner the next day…https://t.me/Sladkov_plus/10577

Accurate Ukrainian artillery fire lands around a two-vehicle Russian assault towards Paraskoviivka. The Russian infantry likely suffered casualties but the vehicles returned back to Novomykhailivka after dropping them off. At 0:41, three rounds land within two seconds. While this confirms that three Ukrainian guns were involved in the fire mission it was probably coincidental that they landed at the same time since this is the only time this happened. Presuming they are located at three different locations, they would have to fire at three different times to arrive simultaneously. That takes coordination that I haven't see yet. (It's much easier when there are six guns at the same location). But this engagement is one more indication that Ukraine is firing more artillery ammunition…https://x.com/small10space/status/1795423093344587813

A new rail line built outside of Ukrainian artillery range will be operational soon…https://x.com/Tatarigami_UA/status/1795909444011778191

A Russian column runs the gauntlet to bring more troops and supplies to Krasnohorivka…https://x.com/RALee85/status/1795889587329360122

The Russian crew abandons their T90 after it's hit south of Marinka…https://x.com/bayraktar_1love/status/1795735552312152364

Russians reportedly attacked a Russian position…https://x.com/bayraktar_1love/status/1796110007626248330

A lot of rivers (creeks, streams) in this area are very small and can be easily crossed by infantry. Tracked vehicles might be able to cross at some locations but that depends on how wide and deep the river is, how steep the banks are and the soil conditions. At this location the conditions didn't support a vehicle crossing but the crossing was small enough that a scissors bridge could span it. The bridge was damaged but still seemingly functional. The Russian driver decided not to use it…https://x.com/AndrewPerpetua/status/1796183314568536095

7. Zaporizhzhia

Russia has forced Ukrainian troops out of southern- and central Staromaiorske, but heavy…and I mean heavy…Russian bombardment of southern Urozhaine is a strong indication that it's still in Ukrainian control.

There is a fair amount of attrition in the Robotyne area but no territorial changes.

Zala destroyed by drone at an altitude of 2145 meters…https://x.com/Archer83Able/status/1796624267427135585

8. Kherson

When Magyar's Birds were there their drones had air superiority which took the Russians apart before they could launch any ground assaults. They weren't the only drone unit operating there. Now that Magyar has moved to the Kharkiv sector it will be interesting to see if there is a notable change at either location.

At least seven Russians are flushed from a house by a series of drone attacks in Oleshky…https://x.com/Bielitzling/status/1795571644586750453

2 km from the destroyed Antonivka bridge, the Russians launch an ATGM into a woman's house…https://x.com/AndrewPerpetua/status/1795522975367942167

Crossing the Dnieper is dangerous…https://x.com/bayraktar_1love/status/1795756734214246895

There have been a few videos of Russian drones attacking Ukrainian drones. In this video, a Ukrainian drone approaches an Orlan reconnaissance drone from above and behind. All drone operators have to contend with a little bit of lag as it takes time for the video feed to reach them and it takes time for their control signals to reach the drone…https://x.com/EjShahid/status/1796830172588507233

Ukrainian Marines have expanded their patrols in Krynky and

(…to be continued…)

***

№ 2.891-3

Don's Weekly, 3 June 2024: Part 3

SARCASTOSAURUS

JUN 03, 2024

(….continued from Part 2…)

9.1 Crimea

Explosions near Kerch…https://x.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1795946991379251437

A Russian drone destroys a Ukrainian naval drone…https://x.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1795928996657369199

On the Russian side of the Kerch straight, Russian oil storage was hit by a drone…https://x.com/UAControlMap/status/1796678078304763974

On the Ukrainian side of the Kerch straight, two Russian ferries were hit. There is a report that there is one of these ferries left in the Black Sea. These vessels delivered tons of military equipment and supplies from Russia to Crimea, Mariupol and Berdyansk, and Russia has been relying on them more than the Kerch rail bridge. The ferries were also used in trade with Turkey…https://x.com/OSINTI1/status/1796483457423687913

The Kerch bridge used to carry 42-46 trains of weapons and ammo a day. That stopped when the rail portion was damaged in July, 2023. In one three month period

of 2024 there was only one military train with 55 fuel cars that crossed the bridge. Now, there are four passenger trains and one train carrying consumer goods that cross each day…https://molfar.com/en/blog/chomu-bilshe-nemae-potreby-atakuvaty-krymskyi-mist

While a potent symbol, the need to destroy the Kerch bridge has been reduced. It is also a difficult target. When the German generals were discussing sending Taurus missiles to Ukraine they planned on a two-week course to teach the Ukrainians how to hit a supply dump with the missile, and a four-month course to learn how to hit a bridge. “Germany would need to provide Ukraine with centralized, image-based mission planning data, as well as elevation models. Modeling the target is a time-consuming, complex process essential for success and requires data transfers between Germany and Ukraine.” Other factors to consider is Russian air defenses, how many of the limited amount of weapons would need to be expended, the likelihood of success and the impact a successful strike would have…https://euromaidanpress.com/2024/03/06/taurus-leak-reveals-germanys-dilemma-as-europe-awakens-to-new-security-reality/

***

9.2 Unknown locations

I didn’t have time to track down the locations of these interesting videos.

The best description I saw of the MT-LB is that it was using an external combustion engine. Seems to be working well enough…https://x.com/AndrewPerpetua/status/1796348307750437360

A Ukrainian air defense system os hit in transit…https://x.com/M0nstas/status/1796543049142861986

10. Russia

Russia builds a bunker that is typical of how they live on the front lines. Honestly, who wouldn’t want to fight a war from a kitchen that has eggs and TV. Maybe just outside you can visit your homemade sauna. What a war…https://x.com/RALee85/status/1795910648674631760

Russia is building hangars for its planes at an aircraft, providing some protection against drones, bomblets and satellite observation…https://www.pravda.com.ua/eng/news/2024/05/29/7458227/

An air defense system is hit in the Kursk region…https://x.com/front_ukrainian/status/1792944064033124647

Some details on the case against Popov…

https://x.com/ChrisO_wiki/status/1795479066906443960

A former US sheriff's deputy has political asylum in Russia. He is now responsible for 160 fake news sites and generated tens of thousands of fake articles with the help of AI. Between last September and May, he has been cited in other articles 8,000 times and has been viewed by 37 million people in 16 languages. He was the source of the fake story about the US operating biological warfare factories in Ukraine. He's appeared in Russian hearings about supposed Ukrainian transgressions…https://www.nytimes.com/2024/05/29/business/mark-dougan-russia-disinformation.html?u2g=c&unlocked_article_code=1.v00.nAML.Ef82kMEgnLyO&smid=url-share

Some of the dozens of fake news sites attributed to one man.

Sound and fury, signifying nothing…https://x.com/MavkaSlavka/status/1795686144933556247

Three railway cars carrying oil were destroyed in Krasnodar…https://x.com/bayraktar_1love/status/1796391254940700913

Russian recruitment is sustained by citizens enticed by the prospect of making much more than was possible with a civilian job. For those lucky enough to return home, it doesn't buy as much as they hoped. I'm not sure why they couldn't do the math before they left. Some regions have doubled the salaries…https://x.com/wartranslated/status/1796094369881084230

In the past, Ukrainian estimates of Russian casualties (killed and wounded) were about 15% higher than UK and US estimates. The UK now believes that Russia suffered 500,000 casualties. The same day that was posted, Ukraine listed Russian casualties as 507,650, a 1.5% difference in estimates…https://x.com/DefenceU/status/1796410564438282412

A photo from few decades ago:

https://x.com/Gerashchenko_en/status/1796847209083789611

Russia honors its dead…https://x.com/albafella1/status/1795812014054375450

(….to be continued…)

***

№ 2.891-4

Don's Weekly, 3 June 2024: Part 4

SARCASTOSAURUS

JUN 04, 2024

(…continued from Part 3…)

11. Ukraine

In the early morning of June 1st, Ukraine shot down 35 of 53 missiles and 46 of 47 drones. Ukraine's largest underground gas storage facility a Stryi was one of primary targets…https://x.com/bayraktar_1love/status/1796801509700624497

The Kremenchuk Hydroelectric Power Plant was likely damaged in that attack, too…

https://x.com/3_bm15/status/1796854296018866489

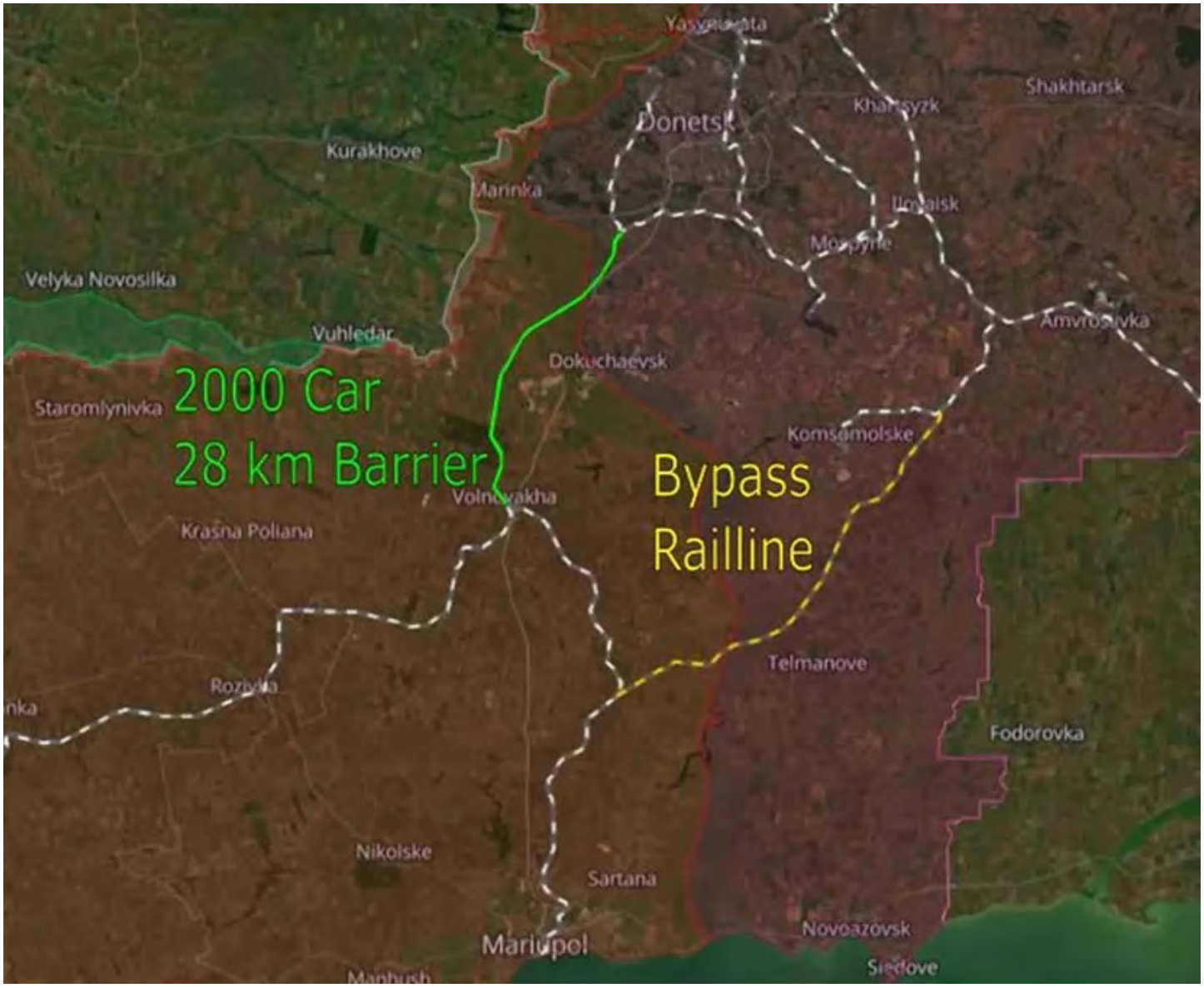

A list of notable events involving Ukraine's rail system:

1) The only rail line connecting Zaporizhzhia to Donetsk was within range of Ukrainian artillery. So they gathered 2,000 rail cars and created a barrier along that rail line to inhibit any Ukrainian movement should they ever happen to break through in that area.

2) The Russians also created a new rail line that will connect Zaporizhzhia and Donetsk and bypass the rail line that is interdicted by Ukrainian artillery.

3) Ukraine has more than 100 medevac trains that move wounded and ill civilians out of the conflict zones. They also have a hospital train that is operated by Doctors Without Borders.

4) The son of Warren Buffet provided a six-car food train that can provide 10,000 meals a day to areas without power and can operate for seven days before needing resupply.

5) Howard Buffet also contributed money to build a transshipment center on the Hungarian border so grain can be transferred from Ukraine's wide gauge rail

(compatible with Russian rail) to Hungary's narrow gauge rail (compatible with Europe).

6) Over 10,000 Ukrainian rail employees joined the military. 1,000 have been demobilized or injured and Ukraine is helping them with recovery and new jobs in the rail industry.

75 prisoners, some held for two years, were returned to Ukraine…https://x.com/DefenceU/status/1796517968031121715

Cheka was a medic recently killed in the fighting in the Kharkiv region. She would have been 26 on June 1st. After a series of close calls, she wrote a letter over a year ago to be released if she died…

https://x.com/saintjavelin/status/1796255636503863555

12. Diplomacy

Sweden and Poland add their names to the list of nations that will allow its weapons to be used in Russia. At the time of this article, Germany and Italy still refuse. Italy's logic is that they are not at war with anyone. Then Germany suggested that the framework of international law would allow Ukraine to use German weapons in Russia. Belgium is not on the list. The US Secretary of State said more words about impending potential possibilities and finally gave permission to use US weapons in

Russian territory around Kharkiv only. Long-ranged strikes with ATACMS was specifically ruled out. I am unsure of how one part of Russia is different than another part of Russia. In any case, Germany soon after said Ukraine can use weapons they provided in Russia…https://www.thedefensepost.com/2024/05/27/sweden-ukraine-weapons-russia/#:~:text=Sweden%20has%20permitted%20Ukraine%20to,nations%20on%20their%20donated%20weapons.

Russian State TV has their own graphic on the ranges of different allied weapons if they were allowed to be used in Russia…

https://x.com/TreasChest/status/1795941523609002260

A compilation of what is and is not allowed with US-provided weapons. Some people may hear echoes of Vietnam…https://x.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1796564954964791522

The Vatican is concerned that western weapons being used in Russia will lead to an escalation. The article doesn't mention what the Vatican said about attacks on Kharkiv or other Ukrainian cities…https://www.pravda.com.ua/eng/news/2024/05/30/7458445/

Syrsky said he signed paperwork authorizing French troops to enter Ukraine to train Ukrainian troops, then he promptly said Ukraine was still in talks France and other nations about training in Ukraine. And then a member of the Ukrainian parliament says that the French are on their way. Moscow said that if French troops enter Ukraine they will be attacked…https://www.kyivpost.com/post/33365

The allies are still discussing how to use $300 billion in frozen Russian assets to help Ukraine. Given the legalities, one proposal that is gaining favor is to provide Ukraine $50 billion in loans guaranteed by the G7…https://www.nytimes.com/2024/05/25/business/economy/g7-ukraine-russia-assets-china.html?u2g=c&unlocked_article_code=1.v00.juoO.H8a7Kt2uV5G8&smid=url-share

The US is providing Moldova with $50 million for industry, and to fight corruption and disinformation. They are also providing $85 million to reduce reliance on energy from the separatist region of Transnistria…https://www.nytimes.com/2024/05/29/world/europe/blinken-ukraine-weapons-russia.html?pvid=q8jQSJUm_WKLrvd0weUMPuis&u2g=c&smid=url-share

Spain is sending a billion euros worth of aid to Ukraine, including Patriot missiles and 19 Leopard tanks…https://www.reuters.com/world/europe/spain-send-patriot-missiles-leopard-tanks-ukraine-123-billion-package-2024-05-27/

….and yet another German spy.

Immigrants are still being sent from Russia through Belarus to Poland in an attempt to destabilize Europe…https://x.com/TOGAjano21/status/1796588191908233497

A peace march in Budapest protesting NATO unleashing a war in Europe…https://x.com/nexta_tv/status/1796893277842469170

***

(…to be continued…)

***

№ 2.891-5

Don's Weekly, 3 June 2024: Part 5

SARCASTOSAURUS

JUN 04, 2024

(…continued from Part 4…)

13. Equipment

According to this analyst (back in February), the 2S19 is the only artillery that Russia is still producing. It delivered 60 in 2014, 54 in 2015 and had a contract to deliver 42 from 2016-19. A Ukrainian report from October 2023 says Russia only produces 30-50 barrels a year and the rest of the barrels come from storage. This video indicated that at current rates of use towed artillery in storage would be gone in by August, 2025 and self-propelled artillery completely removed by 2028. Variables that may alter those dates are how quickly the artillery is destroyed, how much of the equipment left is in salvageable condition and the rate of barrel wear of the artillery already in service.

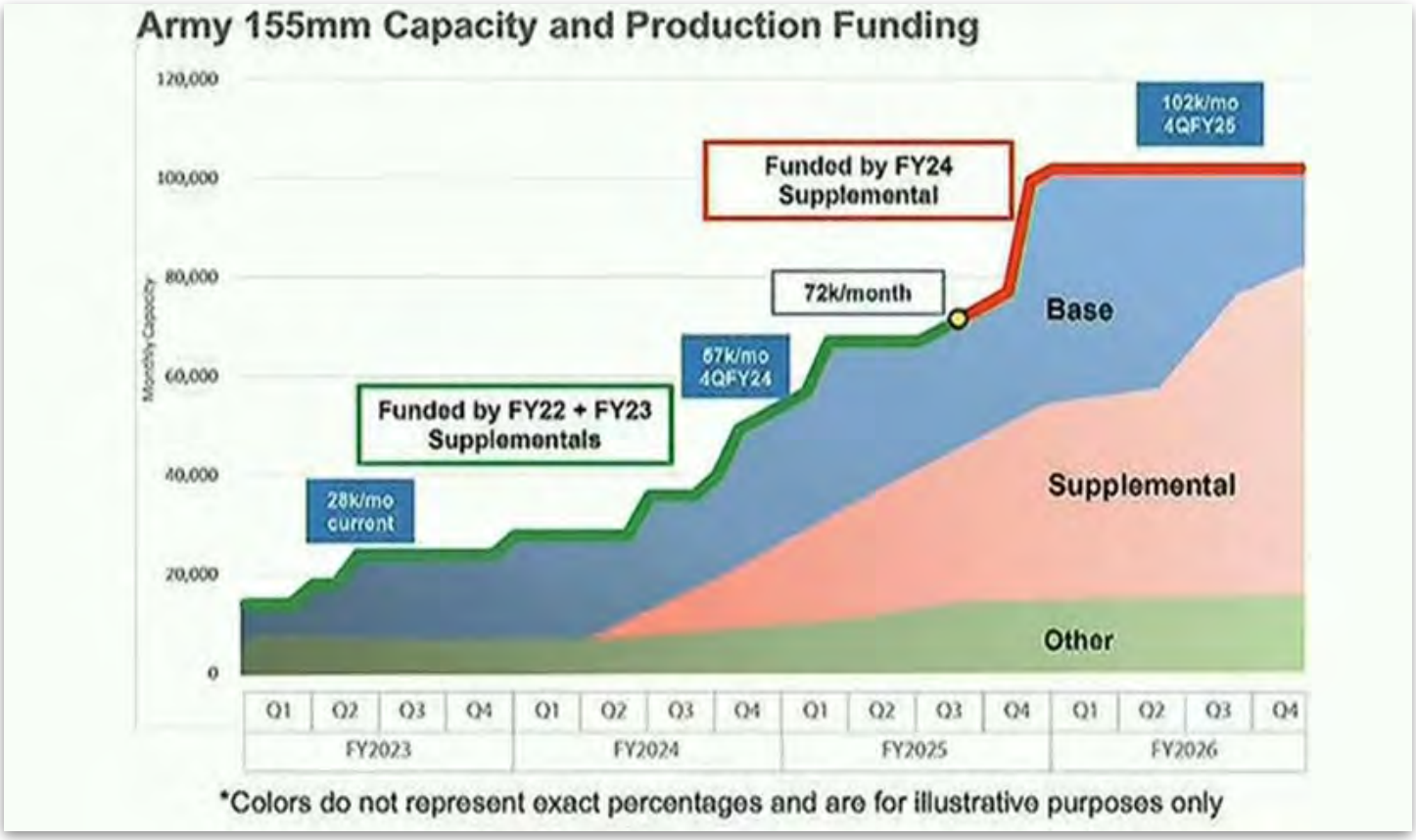

Andrew Perpetua describes new drones that he's observed. One is a Ukrainian bomber drone with software that indicates the drone's position relative to the ground with a "+" sign on the screen, and indicates where the bomb will hit with an "O", taking momentum into account. The other is a fixed wing drone with a very large warhead. Both sides are using them and Russia recently destroyed a 2S1 with one. He says fixed wing drones carry warheads 2-3 times the size of those carried by rotary drones for the same amount of power, and that the Russian version sprays chunks of a flammable substance similar to napalm…https://x.com/AndrewPerpetua/status/1796139643085128130

A Russia report says a Ukrainian vehicle was captured and used but the Russians. It had a GPS tracker on it and a deputy brigade commander was killed when the vehicle was attacked…https://x.com/PStyle0ne1/status/1795428736889741821

Sweden is sending two AWACS planes. Tom explains how their limitations will confine them to defensive duties…https://x.com/ukraine_map/status/1795748519061696512

The objective is to send 500,000 shells from the Czech initiative by the end of the year…https://x.com/UkrReview/status/1795764816398749778

Sweden is sending 170+ APCs…https://x.com/IAPonomarenko/status/1795755226542256368

Based on imagery that is 6-12 months old, most of the trucks and engineering equipment in storage is gone. Much of what was left was in poor condition. Russia produced 63k trucks in 2022 so the army will not be short of trucks. But seeing how the imagery was so old, there may be no engineering vehicles left to refurbish… https://x.com/Jonpy99/status/1796235511440249309

This is reportedly the first turtle tank. Also, turtle tanks may be produced in factories in the future. If the desired characteristics are armor, protection from drones and the ability to transport troops, a theoretical factory produced turtle may look entirely different than a tank with a shell added on top…https://x.com/TOGAjano21/status/1796556199380279520

They keep producing decoys because they are effective…https://x.com/bayraktar_1love/status/1795869593359065534

14. Data

A well-organized military can have precise knowledge of its personnel and equipment losses, as well as its production rates. Ideally, they wouldn’t want their opponent to know this information but with so much information available it is hard not to have a general idea of the situation.

Andrew Perpetua says that in the last eight months of the Russian offensive, his team has recorded 4000 Russian vehicles and artillery pieces that have been destroyed or abandoned compared to 600 for Ukraine. He only tracks vehicles he’s seen on video or satellite imagery and says that they definitely overcounted in some instances and corrected those mistakes when they had access to high resolution imagery. That same imagery also showed they missed a lot more vehicles that were destroyed and not recorded by any organization, and these missed vehicles significantly outnumbered the (known) instances of overcounting. The Bilohorivka map I created last week included 20 such uncounted vehicles near the town and Andrew said there were a lot more vehicles in locations 5 km further east.

Open source information can be very precise in specific instances but as the scope of the data increases, so will the inaccuracies. In many ways, that doesn't matter. The production rates, imagery, videos, government announcements and eyewitness accounts all tell a consistent story that indicate broad trends that paint a picture of events that generally withstand the test of time.

The pursuit of precision will always lead to better results, but the historical reality can be determined with a high degree of confidence even with a margin of error.

***

№ 2.892

The Russian Missile Campaign against Ukraine: April 2024

by Adrien Fontanellaz

SARCASTOSAURUS

JUN 05, 2024

Hello everybody!

I'll start this update with a short briefing on what's up on the ground, because - and essentially - the fighting continues raging all along the frontlines of the war in Ukraine. Still, and somewhat ironically considering how tense is the situation, and how many efforts put up by both sides, there is not much to report in terms of advances of withdrawals, though. Essentially:

1) In Vovchansk, in northern Kharkiv, Ukrainians have pushed the Russians back into the northern fringes of the town, recovering nearly all of its north-west. The Russians are still holding out in the area around the Kindergarden No. 6, and north of it.

2) All the Russian attacks in the Kupyansk-Svatove-Kremina area have been repelled.

3) In the Bilohorivka area (the one on Siversky Donets), the Russians are now down to attempting to infiltrate Ukrainian positions. About a dozen of such attempts has been launched the last 24 hours: nearly all have been destroyed, but Ukrainians are still busy eliminating remaining infiltrators.

4) In the Chasiv Yar area, two days ago a Russian MT-LB loaded with troops took a wrong turn and, much to everybody's surprise, drove all the way through

Kalinina and across the Siversky Donets - Donbas Canal before realising mistake. It was knocked out while attempting to return to own lines, and all the troops it carried were killed or captured. Still, some jumped to the conclusion the Russians would now be advancing in this area.

5) Of course, the Russians continue pushing in few other areas. Foremost on Novooleksandrivka, Sokil, and Karlivka area (Avdiivka-Pokrovsk sector), and less so in the Robotyne area (southern Zaporizhzhya).

Actually, one of 'most interesting' developments of the last few days (I know, I know: I'm 'skimming' hundreds, if not thousands of other combat events) is the fact that the Bulava Battalion of the Independent Presidential Brigade, ZSU, premiered the Wild Hornet attack UAV with an *autonomous guidance system* - to smack a Russian tank:

https://x.com/wilendhornets/status/1798079426594517195

Essentially, this is the 'AI-guided' version of the Wild Hornet UAV. The addition of this guidance system to the already existing weapon costs some US$150. As far as is known to us, this is the first-ever deployment of an AI-controlled UAV in this war (and thus in the history of warfare, too).

(With special thanks to Alex for 'heads up' and other details!)

***

Therefore, I would say it's a good opportunity to, finally, post Adrien's summary of the Russian missile campaign against Ukraine in April this year.

***

April 2024 saw a marked decrease in the number of Russian weapons launched deeper into the Ukrainian airspace. According to official Kyiv, a total of 429 ballistic- and cruise missiles, and attack UAVs have been registered. For comparison: back in March it was 860. That is a decrease of nearly 50%.

Despite the decrease in the overall number of missiles and drones fired at Ukraine in April, roughly one fourth went through the entire array of the integrated air defence system (IADS) of the Ukrainian Air Force (PSU). The PSU claimed to have shot down or spoofed 320 of them. As usual for over a year, this was due to the combined action of mobile fire groups equipped with heavy machine guns (HMGs) and man-portable air defence systems (MANPADS), but also anti-aircraft missile batteries, electronic warfare systems such as Pokrova, and interceptors of the PSU, which are known to have been scrambled on at least five occasions. All their operations were coordinated with the - meanwhile - very efficient IADS of the PSU: this is using its early warning radars, electronic intelligence- (ELINT) and signals intelligence (SIGINT) stations, the Zvook sound-detection systems, and real-time intelligence provided by Ukrainian allies.

Nevertheless, the 109 weapons known to have not been intercepted did inflict serious damage - foremost to the Ukrainian energy sector, which remains one of two focuses of the Russian missile strikes. The other is air bases of the PSU.

In terms of equipment deployed, April saw a resumption in the use of 3M54 Kalibr cruise missiles - even if at small scale: nine were released in total. That said, in grand total, the number of cruise missiles deployed against Ukraine remains low - especially in comparison to December 2023 (120) or January 2024 (134). This is either,

a) confirming assessments that the Russian aerospace industry cannot maintain its earlier rate of output, or

b) confirming assessments along which the Keystone Cops are trying to reconstitute their total stockpiles.

The option b appears more likely because in January 2024, official Kyiv assessed that the Russian industry is presently manufacturing 115 to 130 ballistic- and cruise missiles with range of more than 350km - every month.

Whatever is the reason, from the Ukrainian point of view, this was just as fortunate because the stocks of PSU’s surface-to-air missiles (SAMs) were widely reported as reaching rock-bottom levels in April.

Another point of interest was the low number of ballistic missiles deployed by the Russians in April this year. Certainly enough, the VSRF is doing its best to waste its Iskanders against areas protected by US-made PAC-2/3 Patriot SAM-systems, like Kyiv and Odesa. Instead, these were deployed against targets in south-eastern Ukraine while few Iskander-Ms were fired during large-scale raids, whether as a form of harassment or to strike time-sensitive targets.

A 9P78-1 transporter erector launcher of the 9K720 Iskander missile system. Visible in erected position is the tube for an Iskander-K cruise missile: the principal variant deployed by this system is the Iskander-M ballistic missile.

Chronologically…

The first days of the month withnessed the usual harassment raids combining Geran-2/Shahed 136 attack UAVs with smaller numbers of S-300 SAMs fired in ballistic mode; the occasional Kh-59s, and (on 5 April), three Iskander-M ballistic missiles. The first larger attack took place during the night from 5 to 6 April, when 32 Geran-2, 3 S-300s, a pair of Kh-101 and a single Kalibr were released. This effort was almost entirely ineffective: 28 Geran-2s and 3 cruise missiles were shot down.

A new series of harassment- and raids serving the purpose of 'mapping' positions of PSU's air defence have followed until the night from 10 to 11 April, when the Russians launched what turned out to be the largest strike of the month, including a total of 81 weapons:

1) Tu-95MS' of the long range aviation launched 20 Kh-101/555 from the Saratov aera, of which 16 were shot down;

2) 6 MiG-31Ks released 6 Kinzhal missiles from above the Tambov area;

3) VKS tactical fighter-bombers fired 4 Kh-59 from the southern Zaproizhzhya area; two of these were shot down;

4) 39 Geran-2 were launched from Cape Chauda (Crimea) and Primorsko-Akhtarsk, with all of them being shot down or spoofed over the Ukrainian airspace.

5) 12 S-300 were fired against from the Belgorod region in another terror strike against Kharkiv.

While the PSU claimed a total of 58 of these shot down, those missiles and attack drones that went through have obliterated the Trypilska Thermal Power Plant (TPP) and damaged at least two other power plants.

The harassment attacks resumed through the following week and until the night from 19 to 20 April, when a total of 36 weapons were launched, including;

1) 2 Kh-101 launched by a single Tu-95MS over the Ryazan area, with both ending shot down;

2) A pair of Iskander-K cruise missiles fired from Crimea;

3) 14 Geran-2/Shahed-136, all shot down or spoofed; and

4) VKS tactical fighters (most likely Su-34s) releasing a total of 12 Kh-59 and Kh-69s. Only one of those passed through the gauntlet of Ukrainian Air Defences.

A 'representative' photo of a Tu-22M-3 bomber of the VKS. It's showing the Bort 37, registration RF-94145, as of 2021. Notable on the cover of its front landing gear are three red stars: each is standing for 10 combat sorties - probably flown during the Russian military intervention in Syria of 2015-2018 period

Furthermore, at least two Tu-22M3 of the Long Range Aviation fired six Kh-22 missiles. This time however, the VKS met with two nasty suprises. At first, and for the first time in the war, two Kh-22 - so far immune to Ukrainian air defences thanks to their high-velocity quasi-balistic terminal trajectory - were shot down. Secondly, and far worst for the Russians, one of the Tu-22M3 was hit by a S-200 (ASCC/NATO-reporting name 'SA-5 Gammon') SAM while underway around 300 kilometers from the Ukrainian border.

A V-880 (or similar) missile of the S-200 system, as seen on its launcher. The missile is comparable in size to the MiG-21 (manned) interceptor

Means: moving and handling this kind of equipment around the country is always a big problem. But, the PSU seems to have found its own solutions.

Badly damaged, the bomber crashed in the Stavropol Krai, while attempting to return to base. As far as is known, at least one, probably two crew-members were killed.

How comes?

Apparently, the GUR (or HUR; the Ukrainian military intelligence) got wind about this strike and was informed about the route about to be taken by the Russian bombers: therefore, the PSU was able to set up an ambush by emplacing one or two launchers and the fire-control radar of the (antiquated, but very powerful) S-200 system in their way. As far as is known, this was the first Tu-22M-3 shot down in combat during this war.

A scene from the command post of the S-200 SAM-system deployed to shot down a Russian Tu-22M-3, on 19 April 2024 - around the time of that success.

Harassment raids continued thereafter until the end of the month, with the exception of the night of 27 to 28 April, when 34 weapons were released

1) 9 Kh-101/555 fired by Tu-95MS over the Saratov area, of which 6 were shot down;

2) 9 Kh-59/69, by tactical fighters from the Black Sea and Belgorod, of which eight were shot down;

3) 4 Kinzhal fired by 4 MiG-31K from the Ryazan and Tambov areas;

4) 2 S-300 from the Belgorod area;

5) 8 Kalibr missiles launched by ships of the Black Sea Fleet, of which 6 were shot down.

Altogether, the following weapons were launched against-, and shot down over Ukraine, during April 2024:

1) 286 Geran-2/Shahed-136; 258 were shot down.
2) 80 Kh-101/Kh-555 cruise missiles; 60 were shot down, including:
3) 9 3M54 Kalibr cruise missiles; 7 were shot down;
4) 33 Kh-101/Kh-555; of which 26 were shot down;
5) 32 Kh-59/69 guided missiles; 26 were shot down.
6) 36 S-300 SAMs fired in ballistic mode; none was shot down
7) 10 Iskander-M or NK-23 Hwasong-11; none was shot down.
8) 10 Kinzhal; none was shot down.
9) 6 Kh-22 (or, though less likely: Kh-32); 2 shot down.

***

№ 2.893

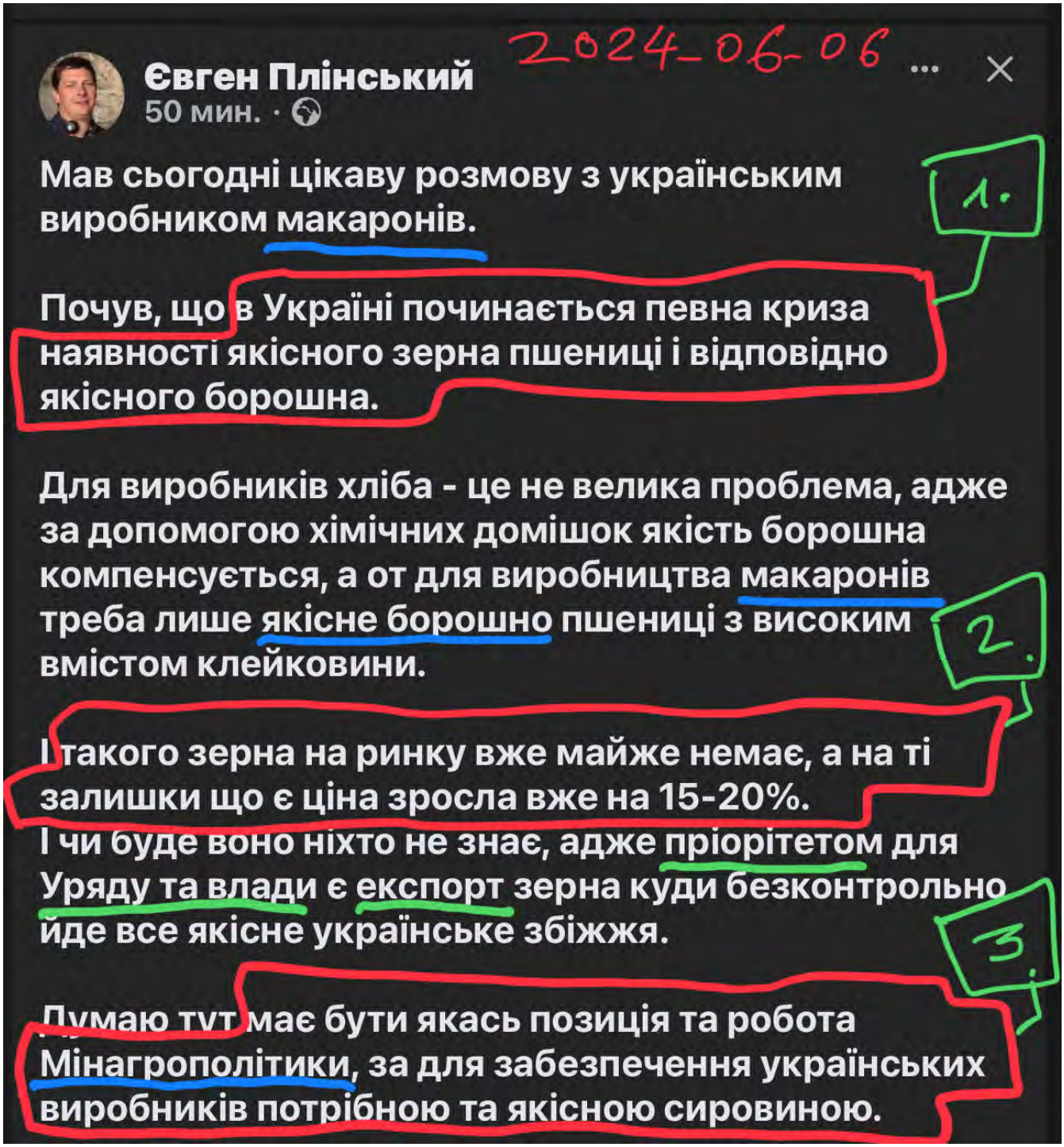
2024_06_06
Євген Плінський
50 мин.
Мав сьогодні цікаву розмову з українським виробником макаронів.
1.
Почув, що в Україні починається певна криза наявності якісного зерна пшениці і відповідно якісного борошна.
Для виробників хліба - це не велика проблема, адже за допомогою хімічних домішок якість борошна компенсується, а от для виробництва макаронів треба лише якісне борошно пшениці з високим вмістом клейковини.
2.
І такого зерна на ринку вже майже немає, а на ті залишки що є ціна зросла вже на 15-20%.
І чи буде воно ніхто не знає, адже пріорітетом для Уряду та влади є експорт зерна куди безконтрольно йде все якісне українське збіжжя.
3.
Думаю тут має бути якась позиція та робота Мінагрополітики, за для забезпечення українських виробників потрібною та якісною сировиною.

***

№ 2.894

Юлія Свириденко, **Денис Шмигаль** и **Sergii Marchenko** сейчас здесь: **Кабінет Міністрів України**. 2024-06-05

3 ч. · Киев ·

Розбудова спроможностей Кабінет Міністрів України для ухвалення ефективних рішень: Урядовою командою представили новий аналітичний інструмент — матрицю реформ.

Це не новий план усіх реформ, матриця не створює нових зобов'язань. У ній систематизовано умови й рекомендації міжнародних партнерів України, які вже представлені в офіційних документах:

- Рекомендації European Commission, Звіт щодо України у межах пакета розширення ЄС;
- Структурні маяки International Monetary Fund;
- Макрофінансова допомога ЄС, зокрема План у межах Програми ЄС Ukraine Facility;
- Умови World Bank (Development Policy Loan, DPL).

Лише у 2024 році у межах всіх цих документів ми сумарно запланували впровадити понад 200 умов та рекомендацій. Сформовано близько 400 індикаторів їх реалізації.

Ця матриця допоможе пріоритизувати та визначити послідовність у здійсненні реформ. І найголовніше — сприятиме кращому процесу ухвалення рішень. Після оцінки найбільш пріоритетні реформи можна умовно розбити на три блоки:

- Макроекономічні політики;
- Управління державним сектором та інституціями;
- Структурні реформи. Охоплюють реформування ринку праці, посилення людського капіталу, заходи щодо спрощення торгівлі та покращення бізнес-середовища.

Та самих по собі реформ не достатньо для забезпечення швидкого економічного відновлення та задоволення інших критичних потреб, пов'язаних з обороною, енергетикою, критично важливими капітальними інвестиціями, передачею технологій та доступом до ринків.

Щоб максимізувати ефект реформ, маємо також усунути макроекономічні ризики завдяки партнерам у межах мультидонорської платформи, забезпечити довгострокове зовнішнє фінансування та негрошову підтримку. Маємо сприяти швидкому відновленню та посилити потенційне зростання, зокрема через протиповітряну оборону, енергетичну стійкість, стабільний та передбачуваний доступ до зовнішніх ринків. Також потрібно подолати дефіцит робочої сили та відновити логістику.

Для посилення потенційного зростання маємо доповнити реформи інвестиціями та зобов'язаннями щодо передачі технологій від партнерів, які сприятимуть підвищенню продуктивності та зростанню капіталу.

І, звісно важлива підтримка наших партнерів. Щоб Україна мала шанси наздогнати країни ЄС за рівнем ВВП на душу населення, в наступні 10 років інвестиції або обсяг трансферу технологій мають становити $10-30 млрд в рік. Драйвер економіки України — це традиційно експорт і капітальні інвестиції нашого бізнесу.

Гарний приклад поєднання реформ із необхідними інвестиціями та підтримкою — Програма Ukraine Facility і план для неї. Її підхід поєднує добре сплановані реформи з тісною інтеграцією та необхідними інвестиціями.

Дякую команді Міністерство економіки України та Міністерство фінансів України у співпраці з Офіс реформ Кабінету Міністрів України, Kyiv School of Economics, Центр економічної стратегії / Centre for Economic Strategy за напрацювання цього важливого документа. В процесі підготовки ми також консультувались з Лабораторією зростання професора Рікардо Гаусмана в Harvard University, продукт створювався за сприяння World Bank.

***

№ 2.895

Денис Шмигаль
1 ч. ·
2024.06.04
Сьогодні наш ключовий пріоритет — зміцнення енергетики після російських терористичних ударів. Ситуація дуже складна. Втрачено понад 9 ГВт потужностей генерації. Ворог і далі атакує енергетичні об'єкти.
Наразі «Укренерго» знову вимушене вдаватися до планових вимкнень споживачів. Цим виграємо час для того, щоб відновити та посилити енергосистему.
Маємо стратегію, яка складається з п'яти великих блоків.
Посилення нашої ППО.
Ремонти пошкодженого обладнання і подальша розбудова захисту від дронів.
Децентралізація енергосистеми. Сформували комплекс заходів.
Міжнародна підтримка та співробітництво.
Енергоефективність та відповідальне споживання електроенергії. Наша мета — заощаджувати на всіх рівнях: від великих підприємств до окремих будинків та квартир.
1.
2.
3.
4.

***

№ 2.896

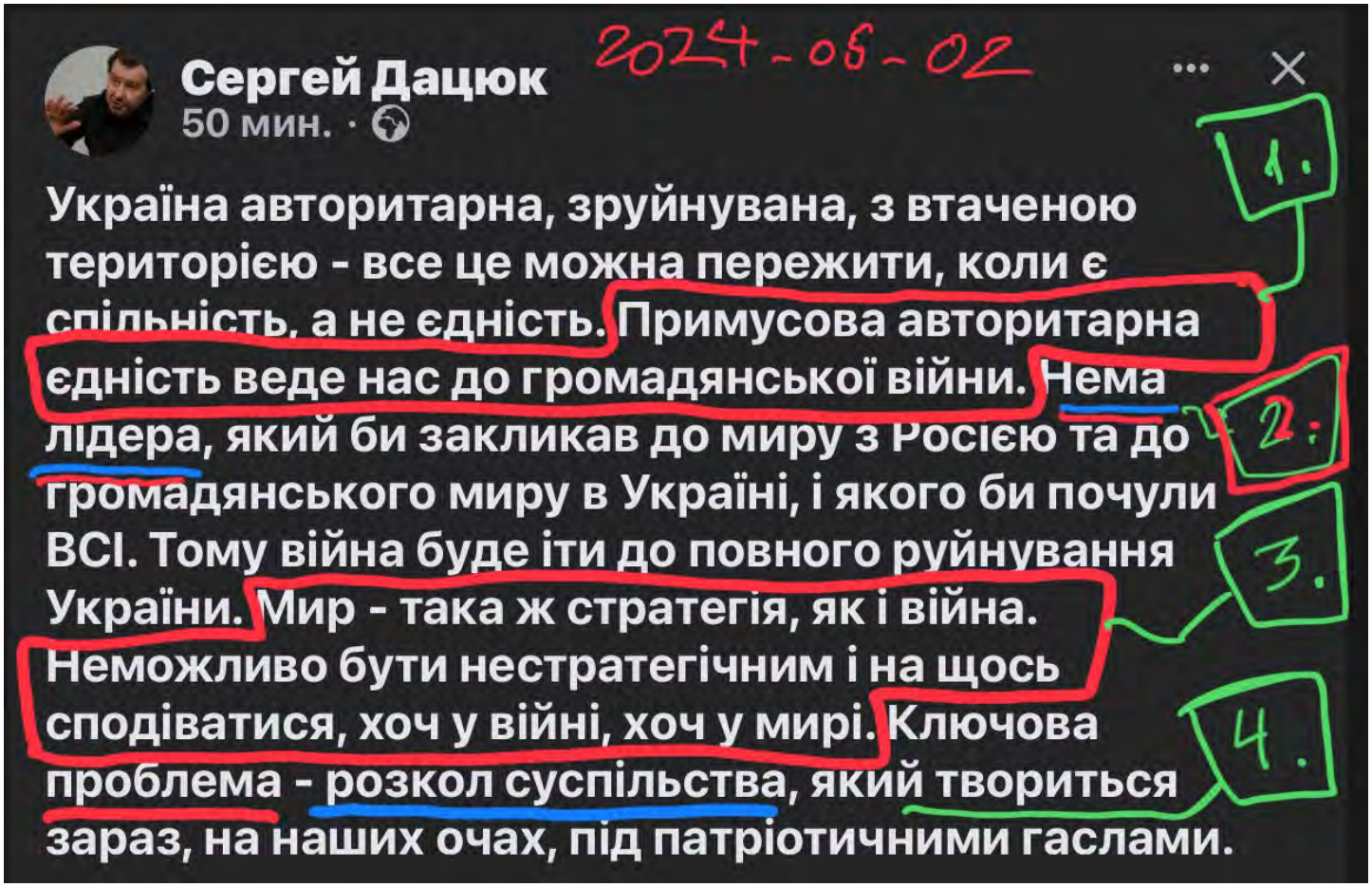

***

№ 2.897

Щодо підвищення тарифів

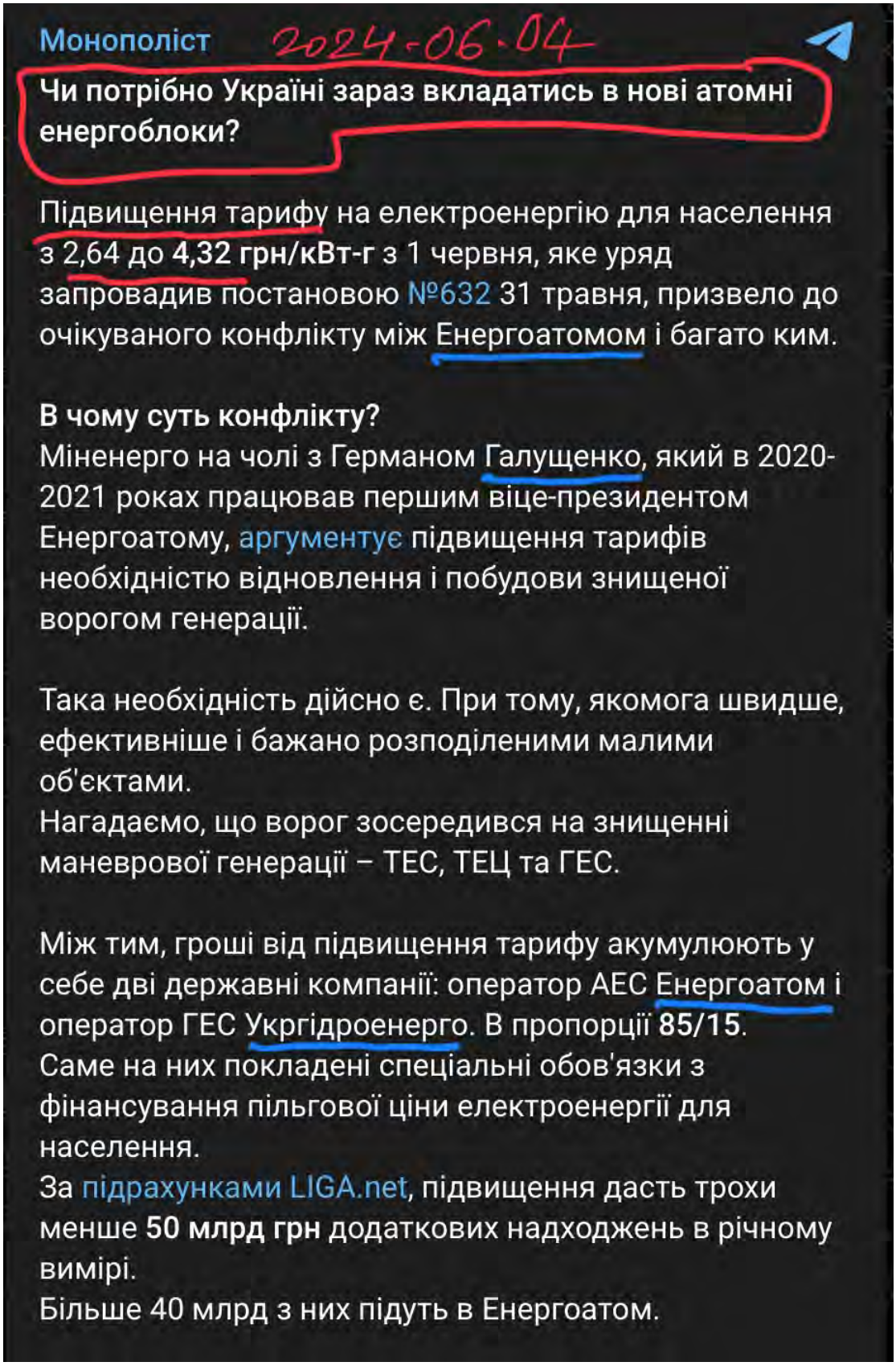

2024-06-07

Лямец

Цю ідею просували під гаслами, що "крок вимушений, бо інакше ми можемо залишитися без світла" (Галущенко).

https://www.epravda.com.ua/news/2024/05/31/714527/

Логічно було б припустити, що гроші підуть на закупівлю е/е за імпортом, а на будівництво численних малих об'єктів енергетики (наприклад, сонячних станцій) запровадять стимули.

Проте виявилося, що **85% грошей від підвищення підуть за бітонні конструкції нових енергоблоків АЕС**, а самі блоки запрацюють років за десять.

> — Десять років у поточних умовах дорівнює "ніколи", тим більше, що за цей час може десять разів змінитися підхід до конструювання енергоблоків.

https://t.me/monopolistua/1270

Тепер тарифи підвищено, і нас вже привчають до думки, що треба вчитися роками жити з відключеннями. Отже,

> **— ми все одно залишимось без світла, але з новими тарифами.**

Схоже, що результат традиційний.

> — Населення буде платити, а дехто через "Енергоатом" - "розпилювати" 85% надходжень від підвищення на бетонних конструкціях.

Чим це відрізняється від Януковича чи Порошенка - я не знаю.

А головне - як ми збираємося втримати економіку, коли у найбільш продуктивні години банально не буде електрики?

5-6 ефективних менеджерів, ріспект.

Ці гроші можна було б вийняти в держбюджет дивідендами і відправити на фінансування армії.
Або можна було б пустити їх на дешеві кредити для побудови нової генерації приватними компаніями.

Але, судячи з усього, Енергоатом інвестує більшу частину цих грошей у підготовчі (бетонні) роботи з побудови шести енергоблоків: чотирьох на Хмельницькій АЕС (**ХАЕС**) і двох на Південноукраїнській АЕС (**ПАЕС**).
І якщо ХАЕС-3 є ймовірність запустити через 3-4 роки завдяки збудованому корпусу, то всі інші блоки увійдуть в експлуатацію не раніше ніж через 10-15 років.

Багато енергетиків вважають інвестиції в бетон зараз на 10-15 років вперед нераціональними.
До того ж, будівництво споруд – ідеальна можливість "прикурити" на таких витратах.
Найбільш конкретно про це розповів директор Центру досліджень енергетики Олександр Харченко в ефірі Радіо NV.
До речі, принаймні до початку 2023 року Харченко був радником Галущенка.

У відповідь на це Енергоатом викатив чергову заяву про те, що проти нього "ведеться дискредитаційна компанія з боку Кремля".
Слід відзначити, що Енергоатом завжди відповідає на критику не по суті претензії, а звинуваченнями в роботі на ворога.

А поки що Наші гроші публікують результати тендерів Енергоатому, коли той укладає договори без оприлюднення цін матеріалів.
Наприклад, 23 травня компанія замовила вогнезахисні роботи на ПАЕС за 280 млн грн та реконструкцію ПАЕС за 470 млн грн.

***

№ 2.898

ЗАГНИВАНИЕ УКРАИНЫ

2024-05-17

Небоженко

Самая опасное, что сделали циничные политехнологи и администраторы Офиса президента Зеленского, так это то, что они, ради сохранения и продления власти, успешно раскололи украинцев на «граждан страны» и «патриотов Украины».

У граждан Украины они забрали права и свободы, оставив им лишь обязанности и страдания, а к патриотам Украины, кроме фронтовиков, власть незаметно причислила огромную армию чиновников + близких к двору младоолигархов, свору «95 квартала» и толпу полезных власти лояльных пропагандистов. И это все было сделано, кажется, без помощи Кремля, а только на основе презрения в собственному народу, глубокой некомпетентности и собственного высокомерия.

Это раскол и разделение украинского общества на своих и чужих позволил власти, вместо консолидации и вместо стратегии реформ и борьбы с коррупцией, на которой настаивает Запад, использовать во время войны стратегию стравливания, раскола, запугивания и манипулирования различными группами украинцев («разделяй и властвуй»), превращая одних украинцев во второсортных, а других, якобы, привилегированных и достойных.

Общественная демобилизация, запугивание массовыми репрессиями недовольных и стравливание украинцев друг с другом, с большой вероятностью, ведет не к победам на фронте или справедливой критики власти, а к росту социально-политической напряженности, озлобленности, отчаянию, апатии украинского общества, в конечном счете, ведет к усилению мало легитимной власти за счет ослабления и загнивания институциональной Украины, и остатков демократии в стране.

Даже после установления вероятного «временного перемирия», такая загнивающая Украина удобная для проигравшей войну России, но крайне неудобная для Запада, ибо у Украины исчезают признаки полноценного европейского государства и гражданского общества. Такое государство не может быть партнером Запада, а только объектом экономических и геополитических действий и планов.

Что и требовалось доказать врагам Украины, и к радости Кремля.

***

«Помимо нашей воли, всё, что мы видели, открыло нам великую правду: — существует различие между людьми, более глубокое, более резкое, чем различие между нациями,

1) — явная, глубокая, поистине непроходимая пропасть между людьми одного и того же народа, между теми, кто трудится и страдает, и теми, кто на них наживается;

2) — между теми, кого заставили пожертвовать всем, до конца отдать свою силу, свою мученическую жизнь, и теми, кто их топчет, шагает по их трупам, улыбается и преуспевает».

Анри Барбюс, роман «Огонь», 1915 год

Анри Барбюс задолго до Ремарка честно описал Первую мировую войну. В итоге он вошел в историю литературы, как первый писатель, рассказавший о Первой мировой войне без романтики и поэзии. Честно.

Сегодня день рождения Анри Барбюса. Он родился 17 мая 1873 года.

***

№ 2.899

Трохи про Гетманцева, який спотворив рішення президента та РНБО на свою користь

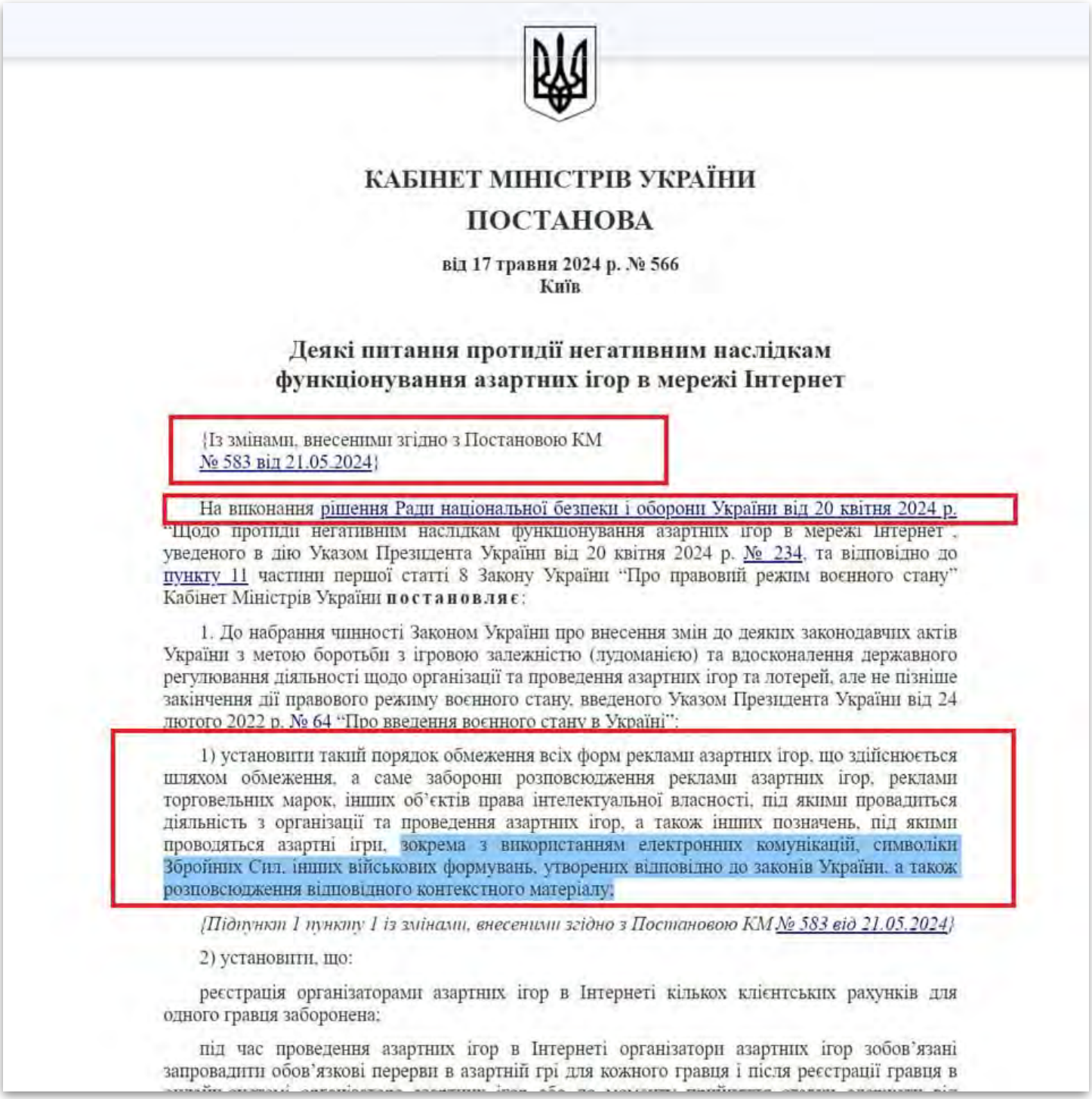

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 17 травня 2024 р. № 566
Київ

Деякі питання протидії негативним наслідкам функціонування азартних ігор в мережі Інтернет

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 583 від 21.05.2024}

На виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 квітня 2024 р. "Щодо протидії негативним наслідкам функціонування азартних ігор в мережі Інтернет", уведеного в дію Указом Президента України від 20 квітня 2024 р. № 234, та відповідно до пункту 11 частини першої статті 8 Закону України "Про правовий режим воєнного стану" Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. До набрання чинності Законом України про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою боротьби з ігровою залежністю (лудоманією) та вдосконалення державного регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор та лотерей, але не пізніше закінчення дії правового режиму воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 "Про введення воєнного стану в Україні":

1) установити такий порядок обмеження всіх форм реклами азартних ігор, що здійснюється шляхом обмеження, а саме заборони розповсюдження реклами азартних ігор, реклами торговельних марок, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими провадиться діяльність з організації та проведення азартних ігор, а також інших позначень, під якими проводяться азартні ігри, зокрема з використанням електронних комунікацій, символіки Збройних Сил, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, а також розповсюдження відповідного контекстного матеріалу;

{Підпункт 1 пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 583 від 21.05.2024}

2) установити, що:

реєстрація організаторами азартних ігор в Інтернеті кількох клієнтських рахунків для одного гравця заборонена;

під час проведення азартних ігор в Інтернеті організатори азартних ігор зобов'язані запровадити обов'язкові перерви в азартній грі для кожного гравця і після реєстрації гравця в

2024-06-07

Лямец

Наприкінці травня 2024 Кабінет міністрів постановою №583 повністю заборонив рекламу гральних послуг у мережі інтернет.

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/566-2024-%D0%BF/sp:max100#n5

РНБО наказує заборонити рекламу казино з використанням військової символіки

СУБОТА, 20 КВІТНЯ 2024, 12:14 · ВОЛОДИМИР ТУНІК-ФРИЗ

Поширити 76 | Опублікувати | 1860 ПЕРЕГЛЯДІВ | 3

Рішенням Ради нацбезпеки та оборони, яке ввів у дію президент Володимир Зеленський, пропонують обмежити рекламу азартних ігор з використанням військової символіки.

Про це йдеться в указі президента №234/2024.

За рішенням РНБО, Кабінет міністрів протягом місяці має:

"розробити порядок обмеження всіх форм реклами азартних ігор, зокрема з використанням електронних комунікацій, символіки Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, а також розповсюдження відповідного контекстного матеріалу", - йдеться в тексті указу.

Читайте також: ***В метро, на бордах, по радіо. Як незаконна реклама азартних ігор захопила українські міста?***

Нагадаємо:

Раніше Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей (КРАІЛ) наголосила на

Виконання рішення РНБО та президента? Ні, якраз навпаки.

Нагадаю, чого вимагали РНБО та президент. Тож Володимир Зеленський підисав рішення РНБО про те, аби "обмежити рекламу азартних ігор з використанням військової символіки". Це формулювання пішло від петиції, яку створив загиблий Павло Петриченко. Він вимагав "заборону азартних ігор та доступу до онлайн-казино для військовослужбовців на час воєнного стану". Аргументація була вкрай поважна: "ігрозалежні військовослужбовці витрачають на ігри все своє грошове забезпечення та беруть мікрокредити, цим заводячи себе та свої сім'ї в "боргову яму", або ж здають в ломбарди дрони та тепловізори, цим завдаючи шкоди не лише собі, але і побратимам".

https://petition.president.gov.ua/petition/223008?fbclid=IwAR2X3u21km5xWjHBot5X7c1WPoaXcdB-BZQcoBChIbcgzbBTzjsBxdFCCSE_aem_AdsNxXIwP3wwzXEYuMnre9KUGpI3HQ5xR--lNHYncV9jAmbTb61nAO3BB7DOn6kADAd1i5kJ_gf5BgquLGJX0HPL

Тож завдання не стояло вбити ринок, бо заборона грального ринку лише переводить мільярдні потоки у "тінь". Врешті решт, суспільство несе збитки, а бюджет не отримує нічого.

РНБО взяла інше формулювання - не заборонити усю рекламу, а обмежити участь у гральному ринку для військовослужбовців. Також серед директив була боротьба із лудоманією шляхом обмеження часу гри, та побудова державної системи онлайн-моніторингу.

https://www.epravda.com.ua/news/2024/04/20/712675/

Тож відчуйте різницю.

> **— Президент вимагав "обмежити для військових" - Шмигаль зробив "цілком заборонити". І підписав: на виконання рішення РНБО.**

Як таке могло статися? За моїми даними, **це рішення уряду з'явилося через участь кількох осіб. Окрім Шмигаля, це були:**

1) - голова податкового комітету Данило ***Гетманцев***
2) - радник прем'єра на громадських засадах Сергій ***Стефурак***, водночас засновник численних компаній по всій Україні, зокрема з видобутку бурштину, піску та каміння
3) - міністр Кабінету міністрів Олег ***Немчінов***.

Що насправді зробили ці четверо?

Аби відповісти на це питання, я нагадаю події двотижневої давнини.

Президент підписав рішення РНБО, і Данило ***Гетманцев*** розробив законопроект на виконання.

Але проект численну критику серед депутатів, тому врешті решт ***Гетманцев*** добіг до ***Шмигаля*** та вбив рекламу грального ринку постановою Кабміну.

У проміжку між рішенням РНБО та постановою Шмигаля, 13 травня відбулося відкрите засідання податкового комітету. Найбільший час взяло обговорення, що робити з рекламою, зокрема зі спонсорством. Народні депутати, представники зовнішньої реклами, медійне співтовариство та навіть кілька регуляторів казали в один голос: рекламу не треба забороняти, треба її ефективно регулювати.

Головних аргументів було два.

1) — Перший - для медіа та зовнішньої реклами гральний бізнес зараз головне джерело доходів.

2) — Другий та більш важливий - якщо заборонити рекламу "білого" бізнесу, від цього лише виграє "чорний" гральний бізнес.

Тобто, **ринок перейде у "тінь"**.

Зокрема, на потужних каналах-мільйонниках у Telegram багато реклами, що веде на гральні сайти, і цю рекламу регулювати неможливо. Натомість ***Гетманцев*** незмінно наполягав на забороні реклами, розповідаючи, що це завдання президента (як ми знаємо, це неправда).

Загалом, Данило ***Гетманцев*** - доволі цікавий приклад лобіста.

Він оперує цілком комуністичними лозунгами, які лунають як правильні, але насправді ведуть до протилежного.

Наприклад,

1) — Гетманцев закликає боротися з недоброчесними компаніями. Начебто, усе вірно. Але під виглядом недоброчесних, Податкова починає блокувати декларації в більшості компаній України. Вирішити питання можна за хабар, і Гетманцева називали одним з ключових "вирішувачів".

Те ж саме з гральним ринком.

2) — Гетманцев очолив легалізацію бізнесу у далекому 2020 році, і навіть прописав правила. Але "чомусь" у цих правилах виявилися прогалини, які зокрема не дозволяли КРАІЛ блокувати сайти "тіньових" операторів та контролювати онлайн-простір. Іншими словами, через дії Гетманцева тіньові оператори грального ринку роками отримували переваги перед законними.

Я хочу наголосити ще на одному моменті.

— Згаданою постановою Кабміну 583 заблокована уся реклама для грального ринку. Але не заборонена реклама для операторів лотерей. З точки зору закону, це – різні галузі, хоча насправді ні.

Нагадаю вам, що таке лотерея.

— Коли в Україні ще був офіційно заборонений гральний бізнес, лотереї заборонені не були. Численні гральні салони, що обліпили великі міста України, працювали саме за ліцензією... миттєвих лотерей.

— ***Гетманцев*** до парламенту був співзасновником одного з операторів лотерей.

Вкрай симптоматично, що вже у кріслі голови податкового комітету він намагався просунути преференції для лотерей.

— У листопаді 2023 я писав, як Гетманцев з колегою просували пільгову ціну на ліцензії для лотерей. Нардеп пропонував для лотерей ціну меншу у десять разів (!).

https://www.facebook.com/anserua/posts/pfbid0t359Sch5uQapEDsHLzbP1tNMq1PxZMsUnbec9VDu7rajwryyYmD37cePcYKGT1YEl

Тож повна заборона реклами для грального бізнесу - це не випадковість та навіть не надмірна необережність у виконанні наказу президента.

— Ще навесні, до появи петиції та рішення РНБО, ***Гетманцев*** під виглядом боротьби з лудоманією створив законопроект, яким забороняв усю рекламу. Законопроект досі не затверджений Радою, бо наразився на критику.

Доволі цікавим є протистояння із КРАІЛ.

Як ви напевно знаєте, ***Гетманцев*** закликає ліквідувати цей наглядовий орган грального ринку. Комісія дійсно працює не ідеально, але зі спостереження за дискусією 13 травня я зрозумів, чому зокрема: у законодавстві не прописані механізми, за якими комісія може діяти.

Тож однією рукою той самий ***Гетманцев*** обрізав функціонал КРАІЛ, іншою звинувачував її у бездіяльності, а тепер запропонував ліквідувати, аби створити новий орган.

У цій ситуації можна лише дивуватися стійкості голови комісії Івана ***Рудого***.

Мабуть, дався взнаки досвід бойових дій (АТО та участь у захисті України на початку вторгнення).

Тепер КРАІЛ є чи не головним опонентом Гетманцева, наче Рудий єдиний, хто пам'ятає, що легалізація грального ринку - то була реформа президента.

Отже, вже кілька днім маємо наступну картину.

1) — Відверте спотворення рішення РНБО та президента. Заборона реклами грального ринку, яка переводить ринок цілком у "тінь".

2) — Створено преференції для не-чужих-Гетманцеву лотерей. Не випадково, що вже третій рік ринок здебільшого залишається "у тіні".

3) — А оголошена нещодавно "очистка" ринку призводить лише до більшої тенізації.

В Україні дотоки не буде ладу, доки жадібні чиновники не припинять шукати джерела збагачення.

Грального ринку це стосується у десятикратному розмірі.

***

№ 2.900

Формула припинення війни? Чотири складові нашої перемоги

2024-04-11

Гайдай

Прочитав у знайомого в стрічці ФБ запитання: якою може бути формула припинення війни? Припинення не буде.

Ця війна триває з 1991 року. Спочатку інформаційна і світоглядна, якої більшість із нас не помічали. Потім, із 2014 року, окупаційна і гібридна, під час якої ми не вірили, що росіян можна перемогти. А з 2022 року повномасштабна. Тож настав час нарешті зрозуміти — або вони нас, або ми їх.

Ворог не збирається закінчувати війну, поки повністю нас не знищить. На «припинення» він погодиться лише за умов нашої капітуляції або для накопичення сил і засобів, щоб підготувати подальше вторгнення на наші землі до повної ліквідації української незалежності.

Цю війну нам можна тільки або програти, або перемогти в ній.

А яка формула перемоги?

Ось чотири основні її складові.

1. Тотальні зміни в соціально-політичному устрої країни

Скорочення державного апарату до оптимального мінімуму. Залишити чотири департаменти державного управління (оборони, управління національними економічними активами, захисту прав і свобод і міжнародних відносин), де працюють тисячі менеджерів, замість мільйонного класу держуправлінців. Дедалі більший, корупційний і недієздатний апарат управління країною потрібно негайно ліквідувати.

Ворог не збирається закінчувати війну, поки повністю нас не знищить

2. Кардинальна реформа армії

Замість небоєздатного особового складу передпенсіонерів радянської школи (від полковників до генералів), де на одного бійця на передовій — п’ять військових бюрократів в тилу, нам потрібна сучасна, технологічно оснащена і боєздатна армія з мережецентричними принципами управління. Армія з дистанційними засобами знищення ворога до десятків кілометрів від лінії оборони, де солдати захищені капітальними фортифікаційними спорудами. З мільйонами дронів і ракет, мінометів і снарядів українського виробництва. З тисячами БПЛА і ракет. З можливістю знищення інфраструктури ворога на сотні й тисячі кілометрів у ворожому тилу.

З командирами, які мислять нестандартно і розуміють, що треба, аби перемогти у сучасній війні. Командири повинні проходити постійні тести на їхню інтелектуальну й фізичну спроможність до служби і адекватності своїх посад. В армії кар'єра офіцерів повинна визначатися успіхами в знищенні ворога і в бойовій роботі, їхнім бойовим досвідом, а не кількістю років тилового перебування в армії і формальними дипломами «академій».

3. Економіка на принципах підприємницьких свобод, конкуренції й відсутності монополій

На невтручанні держапарату в підприємницьку діяльність. Нам зараз потрібна мобілізована економіка, яка завалена держзамовленнями від департаменту оборони на виготовлення зброї для ЗСУ і оснащення для армії. Економіка, завдяки якій в країні будують заводи з виробництва дронів, патронів, ракет, бронетехніки й артилерійських систем. Економіка з логічними і легкими в адмініструванні (краще трансакційними — такими, які сплачують автоматично в банківській системі) податками. Податками, які наповнюють держбюджет, в якому 90% коштів ідуть на оборону, а 10% на критичні потреби забезпечення життя в тилу. З Нацбанком, який безвідсотково кредитує виробників зброї. Усе це має тривати, поки ми цієї війни не виграємо. Час жити за принципом — усе для фронту, усе для перемоги.

4. Передача місцевим громадам повноважень щодо визначення своєї податкової політики й самостійного збору місцевих податків з фіксованим відсотком відшкодування у центральний бюджет

Місцеве самоврядування з повноваженнями обирати своє керівництво, правоохоронців, суддів, прокурорів та інші інституції влади, незалежні один від одного. Громади з можливістю створювати свої підрозділи тероборони і ППО, які стануть резервом для ЗСУ.

***

І звісно,

> **— українські громадяни мають отримати право володіння будь-якою зброєю і право озброєного самозахисту.**

Мільйони звільнених чиновників і депутатів з колишнього держуправління підлягають мобілізації в армію або мобілізуються на роботи із забезпечення оборонних заходів для країни. Ідуть працювати в приватний економічний сектор. Їм, на відміну від інших громадян, повинно бути заборонено до кінця війни виїжджати за кордон, як і тим, кого залишать в держапараті.

Усе це приведе до різкого підвищення боєздатності й конкурентоспроможності країни та розгрому армії окупантів, неможливості окупувати таку країну, звільнення територій і поразки країни-агресора, а значить — закінчення війни. Іншого шляху я не бачу.

Як тільки ЗСУ вийдуть на кордони 1991 року, Україна повинна збудувати на цих кордонах капітальні лінії фортифікацій для оборони країни. Повітряний

простір треба буде перекрити сучасними системами ППО. У кожного міста і у кожного стратегічного об'єкта.

Так, шлях цей непростий, він потребує часу й повної мобілізації влади, економіки й суспільства. Але інші варіанти — надії на НАТО, на втручання у війну союзників, різні варіанти угод про «мир» — рожеві ілюзії українців, які й досі не подорослішали. Час дорослого розуміння, як нам вижити, зберегти країну, незалежність і перемогти ворога.

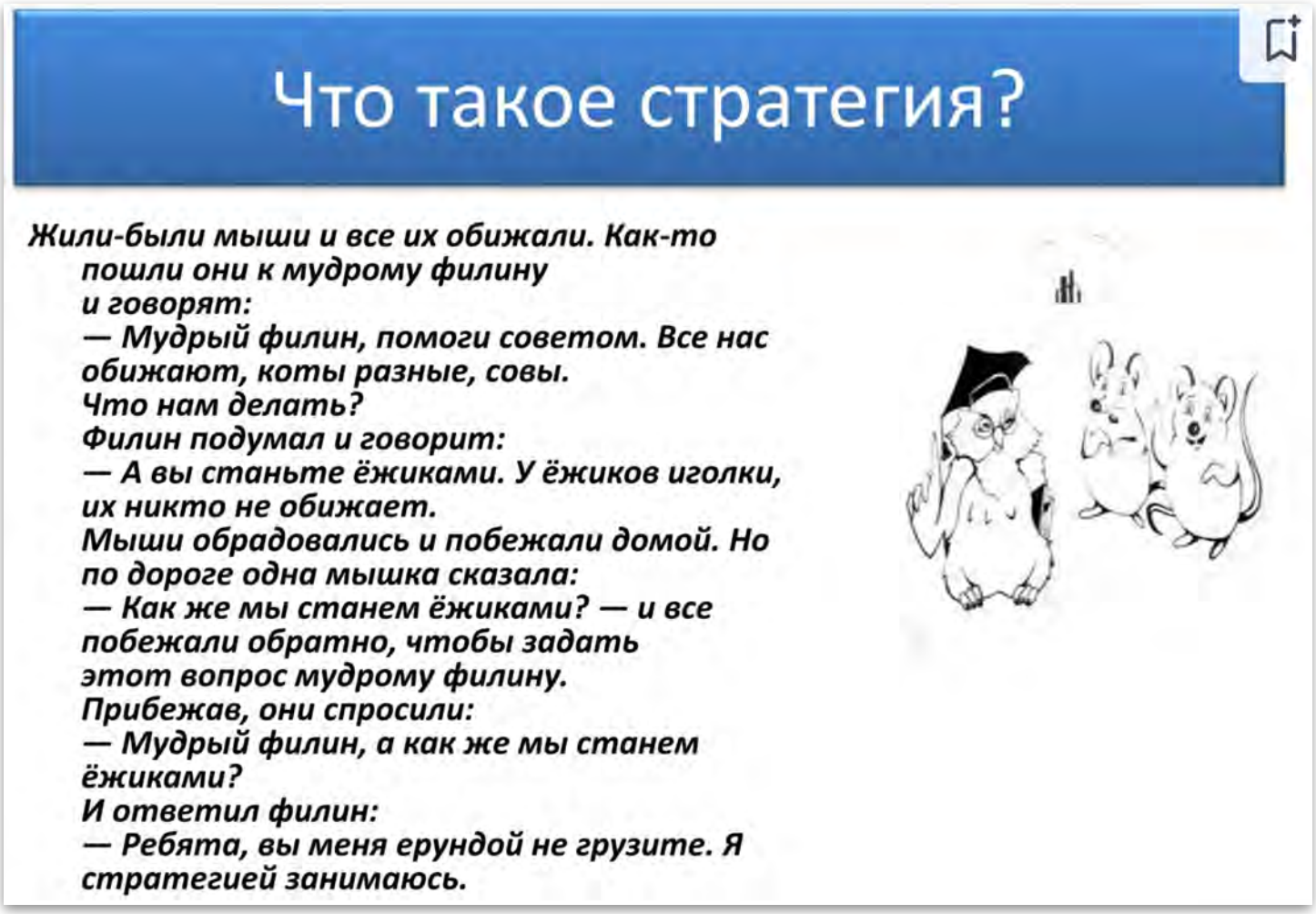

***

№ 2.901

Знову 2 дайджести поруч. Не вистачає часу, мабуть самі розумієте чому...

Основні теми доби 05.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За інформацією Генштабу, за добу на лінії фронту сталося 111 бойових зіткнень. Тяжкі бої точаться на південь від Куп'янська, на околицях Часового Яру та на Покровському напрямку. На думку головнокомандувача ЗСУ Сирського, українські війська мають шанс переламати ситуацію на свою користь, попри наступальні дії російських військ на.

Сервіс DeepState Live Map повідомив, що російські війська просунулися в селах Архангельське та Новопокровське вздовж залізничної гілки Авдіївка-Покровськ, а також захопили ще кілька кварталів Красногорівки на околиці Донецька.

2️⃣ Вночі російська армія атакувала Україну дронами-камікадзе типу Shahed. На Хмельниччині спалахнула пожежа на інфраструктурному об'єкті. Підрозділи ППО збили 17 із 18 БПЛА. 2 балістичні ракети "Іскандер-М" збити не вдалося, вони вибухнули на Дніпропетровщині.

Українські дрони двічі успішно атакували Новошахтинський нафтопереробний завод у Ростовській області РФ, а також нафтобазу в Білгородській.

В одній із бухт селища Чорноморського в окупованому Криму українським морським дроном знищено російський військовий рейдовий буксир.

3️⃣ За твердженням російського президента Путіна, у полоні наразі перебувають майже 6,5 тис. українських військовослужбовців.

4️⃣ Держприкордонслужба повідомила, що українські чоловіки, що мають подвійне громадянство, вважатимуться громадянами України, їм буде

заборонено виїзд із країни. Посольство США в Києві попередило про небажаність приїзду до України всіх українців, які мають американські паспорти.

Міністерство оборони повідомило, що понад 1,6 млн осіб уже оновили військово-облікові дані в застосунку для смартфонів "Резерв+". Кабмін повідомив, що планує ухвалити постанову про відстрочення постановки на військовий облік 17-річних громадян, які проживають за кордоном.

5️⃣ Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що Європейський банк реконструкції та розвитку збирає €300 млн на підтримку енергетики України, що постраждала від російських атак. Спікер Єврокомісії Макфі заявив, що ЄС надає допомогу Україні за допомогою експорту електроенергії та постачанням енергетичного обладнання. Прессслужба Укренерго повідомила про аварійні відключення у 12 областях упродовж доби.

За оцінкою журналістів видання The Financial Times, українці через втрату майже 35 ГВт потужності генерації будуть змушені жити без світла значну частину доби, а тарифи на електроенергію зростуть. Міністерство енергетики України назвало статтю інформаційно-психологічною спецопераціею на користь Росії.

Укренерго після вкрай різкої реакції ЗМІ та користувачів соцмереж таки скасувало тендер на закупівлю кондиціонерів для свого центрального офісу. Заразом чиновники відомства закликають населення відмовлятися від кондиціонерів, які споживають багато електроенергії.

6️⃣ Представник Держдепартаменту США Міллер заявив, що дозвіл Україні використовувати американську зброю для ударів по РФ не посилить ескалацію. З його слів, Україна мусить мати можливість захистити себе, оскільки Росія є агресором. Спікер нижньої палати Конгресу Джонсон заявив, що вимагатиме від адміністрації Байдена надати Україні всі озброєння, що є необхідними для оборони, та зняти всі обмеження щодо їхнього застосування. За інформацією видання Politico, Україна не матиме можливості використовувати всі винищувачі F-16, які їй передадуть партнери, через затримку підготовки пілотів.

Президент РФ Путін погрожує ударами з різних регіонів світу російською далекобійною зброєю по "чутливих об'єктах" країн, які постачають озброєння Україні. За його твердженням, "конфлікт закінчиться за 2–3 місяці", якщо США припинять постачання зброї. Він наголосив, що іноземні інструктори часто гинуть в Україні. Путін також вкотре натякнув на нелегітимність українського президента й підтвердив готовність до переговорів на підставі угод, які парафувала українська делегація в Стамбулі у квітні 2022 р.

День тому американський президент Байден заявив, що йому нібито вдалося зірвати план Путіна щодо відновлення СРСР та Варшавського договору, а також розгромити російську армію. З його слів, мир в Україні означає, що Росія ніколи не зможе її окупувати, проте це не означає вступу країни до НАТО.

Уряд Литви виділив €10 млн на реабілітацію українських військовослужбовців. У литовському порту Клайпеда розпочинаються великі маневри сил НАТО. Міністр оборони Німеччини Пісторіус заявив, що Захід має бути готовим до того, що війна триватиме до 2029 р. Він підтвердив рішення уряду про відмову відряджати військовослужбовців країни до України.

7️⃣ Україна та Китай провели консультації на рівні заступників міністрів закордонних справ, зокрема, щодо "саміту миру". Від України в переговорах узяв участь колишній заступник глави Офісу президента Сибіга. Агентство Bloomberg повідомило, що результатом "саміту миру" може стати документ, який невигідний Україні. Його готує влада Швейцарії за участю країн "глобального Півдня", які підтримують Росію. Водночас за інформацією журналістів агентства, українська влада вже нібито погодилася за майже всіма пропозиціями, які створюють альтернативу "формулі миру" Зеленського.

Зеленський зненацька прилетів до Катару. Він зустрівся з еміром аль Тані для переговорів про повернення викрадених Росією дітей та про участь представників країни в "саміті миру".

8️⃣ В. о. міністра культури ***Карандєєв*** заявив, що нібито не знав про "темники", що нав'язували журналістам державного інформаційного агентства "Укрінформ" його колишній керівник ***Мацука*** та члени його "команди".

Чиновники Міністерства цифрової трансформації стверджують, що додаток "Дія" нібито не збирає персональних даних користувачів, а є лише інтерфейсом до держреєстрів. Однак рішення суду в справі про розшук колишнього глави Фонду держмайна ***Сенниченка*** та його спільників свідчить, що інформацію про їхнє місцеперебування було отримано саме через застосунок "Дія".

Перед широкомасштабним вторгненням російські спецслужби зламали "Дію" та низку сайтів і мереж державних організацій та банків, що призвело до масштабного витоку інформації. Її було зібрано в базі даних Ukraine PII, яку кіберзлочинці продають через нелегальну мережу Darknet. Низка експертів вважають, що невдовзі там може з'явитися і інформація з додатка "Резерв+", який є "експериментальним" і має вкрай низький рівень захисту.

***

№ 2.902

Основні теми доби 06.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ 7 червня Генштаб у ранковому зведенні повідомив про 90 бойових зіткнень на лінії фронту за добу, що минула. Тяжкі бої тривають на південь від Куп'янська, у районі Часового Яру та на Покровському напрямку. Російські війська рвуться до життєво важливої для української оборони автодороги Покровськ – Костянтинівка, а також активізували наступальні дії на південь від Великої Новосілки.

За інформацією Deep State Map, українські війська залишили Іванівку на південь від Куп'янська.

Головнокомандувач ЗСУ Сирський повідомив, що оптимізація штатної структури підрозділів Генштабу триває. З його слів, це має метою зменшення їхньої чисельності та передавання невластивих Генштабу функцій іншим підрозділам, а також посилення органів військового управління на лінії фронту.

2️⃣ У ніч на 7 червня Росія здійснила ще одну потужну повітряну атаку України. Підрозділи ППО збили 48 із 53 ударних безпілотників типу Shahed та всі 5 крилатих ракет Х-101/555. На Київщині виникла пожежа на промисловому підприємстві. У Чугуєві на Харківщині пошкоджено житлові будинки та цивільні споруди.

Польща знову підняла в повітря винищувачі через російський ракетний обстріл України.

3 Міністерство енергетики повідомило, що об'єкти інфраструктури не зазнали пошкоджень унаслідок нічної повітряної атаки. Пресслужба Укренерго попередила, що споживання буде обмежено протягом усієї доби. Компанія Yasno повідомила про збільшення лімітів для Києва. Упродовж доби низка районів української столиці залишалися без електропостачання до 20 годин. Електроенергія імпортується із 4 країн.

4 Валютні резерви України за місяць скоротилися на 7,9 % й на 1 червня становили приблизно $39 млрд. Вони зменшилися внаслідок продажу валюти на міжбанківському ринку. Нацбанк за місяць продав $3,09 млрд, купив лише $0,01 млрд. Це вкотре доводить, що експортери не повертають валютний виторг.

5 Французький президент Макрон повідомив про намір передати Україні застарілі винищувачі Mirage-2000–5 та навчити на них українських пілотів. Попри свій вік, винищувачі можуть нести майже весь спектр озброєнь НАТО і є складовою часткою загальної системи управління полем бою.

Бюджетний комітет німецького парламенту – Бундестагу схвалив збільшення закупівлі 155-мм артилерійських снарядів, для України тощо.

Президент США Байден закликав союзників не допустити поразки України у війні, оскільки в цьому разі "вся Європа опиниться під загрозою". Водночас він підтвердив заборону Україні завдавати ударів американською зброєю по Москві. Байден, канцлер Німеччини Шольц та генеральний секретар НАТО Столтенберг не підтримали ініціативу французького президента щодо відряджання військ до України.

6 За інформацією The Financial Times, Єврокомісія планує розпочати переговори щодо вступу до ЄС з Україною та Молдовою до липня, оскільки в другому півріччі Євросоюз очолить Угорщина, яка усіляко гальмує процес. Видання також прогнозує, що Єврокомісія надасть ствердну усну оцінку євроінтеграційних кроків України.

Прем'єр-міністр Угорщини Орбан заявив, що Україна нібито має намір втягнути у війну не лише Європу, а й увесь світ, а завданням уряду назвав уникнення війни для громадян країни. Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто вкотре відвідав Москву, де заявив, що візьме участь у "саміті миру" у Швейцарії.

7 Польські фермери знову блокували впродовж 2 діб рух пунктом пропуску "Рава-Руська – Гребінне". Блокаду було знято лише в ніч на 7 червня.

8 Польське суспільство обурилося розслідуванням випадку застосування вогнепальної зброї прикордонником, який розслідує військова поліція.

Військовослужбовець вистрілив у незаконних мігрантів, які намагалися прорватися через кордон із Білорусі. Тиждень тому незаконний мігрант смертельно поранив польського прикордонника ножем та втік на територію Білорусі. Росія та Білорусь використовують мігрантів як засіб тиску на Польщу та країни Балтії.

США оголосили санкції проти депутатів парламенту Грузії від владної партії "Грузинська мрія", суддів та правоохоронців, а також проти членів їхніх сімей. Обмеження запроваджено за продавлювання партією антидемократичного закону "про іноземних агентів".

***

№ 2.903

ZN,UA

ЗА ПОКРОВСК! VS НА ПОКРОВСК!

2024-06-07

Игорь Маскалевич

Ко Дню Независимости Украины В.Путину пообещали взять Покровск и/или Краматорск. А если не взять, то по крайней мере сильно к ним приблизиться.

Риск реализации этой задумки не только в том, что линия фронта сдвинется не в нашу пользу, но и в стратегическом значении того же Покровска для украинской промышленности, в частности для металлургии, которая без покровского коксующегося угля долго не протянет, а найти ему доступные альтернативы быстро не сможет.

Конечно, задача пройти три десятка километров для бывшей второй армии Солнечной системы, обещавшей в свое время Киев за три дня, сейчас выглядит куда менее выполнимой. Но и ее опасность недооценивать не стоит.

Хороший аргумент — майский удар под Харьковом, который мы вроде как ждали и все-таки чуть не пропустили. Ситуацию пришлось исправлять буквально на ходу, затыкая образовавшуюся дыру и ослабляя позиции на Донбассе.

И хотя рашисты сейчас уже завязли на подступах к Курахово и у высот Часова Яра, положение остается крайне сложным. А значит, риски потерять Покровск — высокими.

Хуже того, потери для нашей экономики неминуемы, даже если анонсированное великое летнее русское наступление не состоится, а продолжится вязкое закидывание позиций ВСУ телами штурмовиков и потоком планирующих авиабомб и дронов. Просто вместе с Покровском мы потеряем еще и важную ресурсную базу для металлургов.

Война — это прежде всего ресурсы, людские, финансовые.

Самая крупная победа Украины в прошлом году была на море. Черноморский флот России по факту выкинули из Крыма, разблокировав морские порты и открыв путь украинской продукции на внешние рынки. Уже в этом году, кроме зерна, морем активно начали отгружать металлопродукцию, в мае отправив на экспорт рекордные объемы: полуфабрикатов 184 тыс. тонн,

плоского проката 117 тыс., труб 51 тыс. тонн. Кто в теме, понимают, что цифры смешные для нашего производственного потенциала, но, да, рекордные с начала полномасштабного вторжения РФ. И наш потенциал в металлургии для врага тоже не секрет.

Вот почему сейчас россияне заходят с другой стороны.

Кампания ударов по энергосистеме Украины, кроме цели максимально закошмарить население (цель обезлюдить Харьков и Киев «освободители» даже не скрывают), имеет и задачу выбить окончательно промышленный потенциал Украины.

> — Металлургам, которые долго даже головы поднять не могли, достанется в первую очередь, — значение этой отрасли для ВПК объяснять, думаю, не надо. И, да, уничтожение нашей энергосистемы — это пункт того же вражеского плана.

По находящейся возле Авдеевки украинской Кураховской ТЭС непрерывно бьют уже несколько месяцев — число нанесенных ракетных и авиаударов быстро приближается к сотне.

> **1) — Целью ставилось выбить одну из двух оставшихся (вместе со Славянской) электростанций на неоккупированной части Донбасса.**
>
> **2) — Достичь ее с таким напором — несложная задача…**

Наступление на Покровск станет продолжением этой стратегии и сильнейшим ударом по украинской металлургии.

> — В районе города расположены последние оставшиеся у страны шахты с коксующимся углем. При их выводе из строя на металлургах Запорожья и Кривого Рога, и так снизивших выплавку с начала вторжения втрое, по факту можно будет ставить крест.

Экономика организации производства на своем ресурсе и импортном совершенно разная. Учитывая сопутствующие отягощающие факторы, производство, основанное на импортном сырье, станет просто нерентабельным.

> — Да и завезти необходимые для них миллионы тонн коксующегося угля (или готового кокса) по факту неоткуда. На внешнем рынке его по сколько-нибудь вменяемым ценам просто нет.

Не говоря уж о доставке в обстреливаемые порты и дальнейшей транспортировке почти к линии фронта. То же Запорожье — от «нуля» в полусотне километров, да и Днепр с Кривым Рогом не так уж удалены…

Получается, что **стратегическое значение Покровска — в квадрате**, если не в кубе.

— Это не вопрос того, кто владеет украинской металлургией, нравится ли вам больше Лакшми Миттал или Виктор Пинчук, и действительно ли Ахметов как раз перед полномасштабным вторжение купил покровские шахты. Это украинские предприятия, наши рабочие места, наши налоги, наша валютная выручка и наш металл.

Деньги — это кровь войны, без них все схлопнется в одночасье. Возможности и желание наших партнеров поддерживать Украину не безграничны, о чем нам тоже сообщают совершенно прямым текстом. Не говоря уж о сотнях тысяч людей, живущих в индустриальной части Донбасса

Харьковская область уже показала, что между благостными докладами и презентациями руководству образцово-показательных участков обороны и реальностью часто лежит пропасть.

— На выходе — много красивых селфи и неукрепленный за два года Волчанск с горкой так и не установленных бетонных надолбов по обочинам окрестных дорог.

Это не стало неожиданностью для противника, ведущего активную авиаразведку дронами, но почему-то оказалось сюрпризом для части штабов у нас.

— На Донбассе тоже были разные эпизоды — не обнаруженная за восемь лет авдеевская труба, по которой в город просочились орки, не даст соврать.

Повторять этот опыт не стоит. Слишком уж дорого все эти промахи обходятся, и не только в деньгах.

***

№ 2.904

Ситуація в енергетиці потребує ефективних, швидких та екстраординарних дій. Так, саме в такій послідовності

2024-06-07

Кущ

В такі часи важливо демонструвати лідерство на всіх ланках державного управління.

Важлива ініціатива Групи Нафтогаз, яка передасть Харкову газопоршневу енергетичну установку Deutz.

Ця установка може виробляти електричну та теплову енергію для потреб міста.

Відповідна домовленість досягнута між керівником Групи Нафтогаз Олексієм ***Чернишовим*** та мером Харкова Ігорем ***Терехóвим***.

— Встановлення когенераційних установок та блочно-модульних котелень – один з елементів децентралізованої енергетики, яка допоможе Україні втримати енергетичний фронт.

Децентралізовані системи менш вразливі до ракетних ударів і вони можуть допомогти подолати дефіцит енергетичної системи.

Нещодавно ***Нафтогаз*** також передав потужні генератори для забезпечення лікарень ***Харківщини***.

Більше того, Олексій ***Чернишов*** започаткував важливу ініціативу:

— у ***Нафтогаза*** є резервний ресурс природного газу.

Всі, хто за допомогою технічних рішень знайде дієві механізми перетворення цього енергетичного ресурсу в електроенергію та тепло, отримають відповідне ресурсне плече компанії.

Це дуже важливий меседж.

Базовий енергетичний ресурс у вигляді природного газу в країні є.

І є готовність ***Нафтогазу*** надати його для децентралізованої газової генерації країни.

***

№ 2.905

Секрет экономический политики Украины – Матрица. Всё, везде и сразу – очередной нормативный пустоцвет

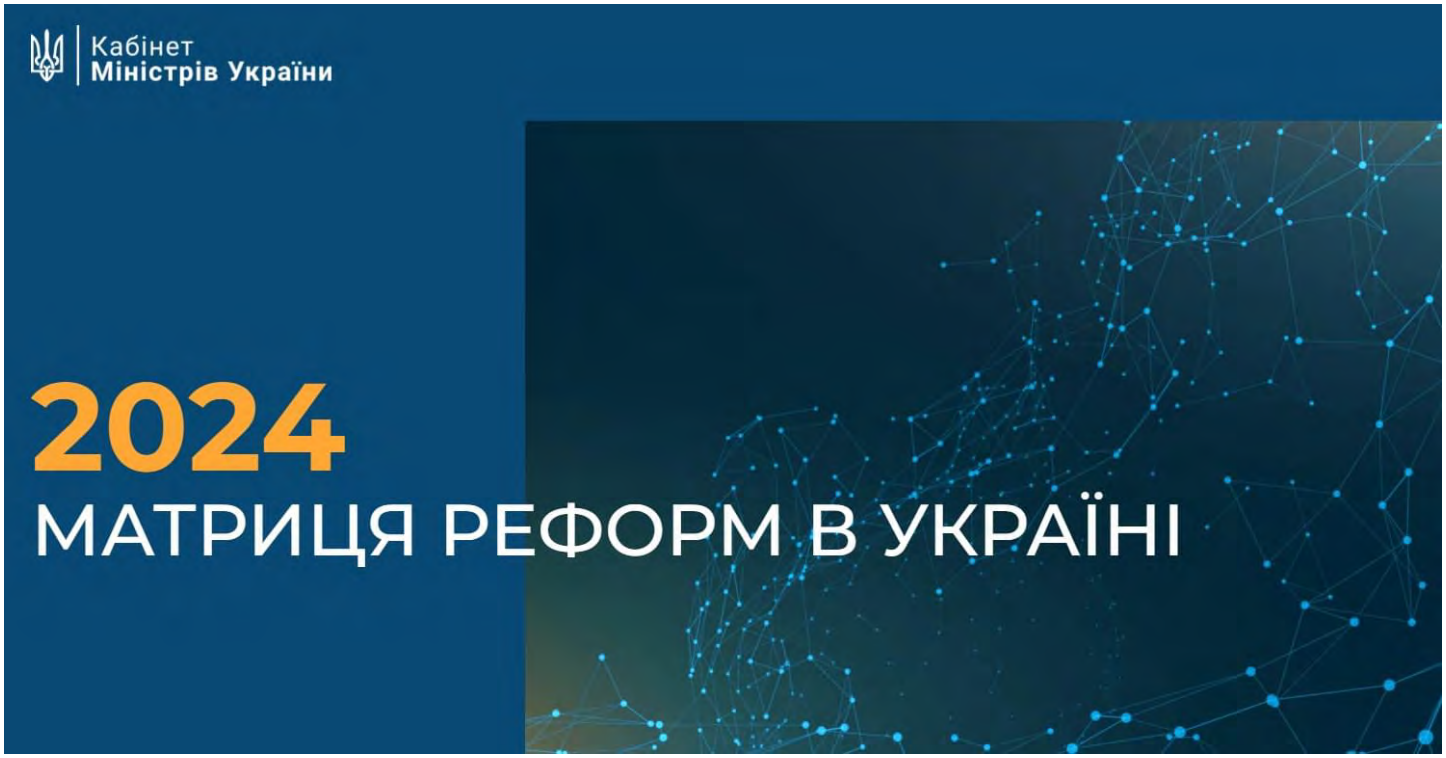

2024-06-08

Романчук

Для понимания экономической политики Украины совсем не нужны десятки томов по научной теории, сотни монографий по политэкономии или тысячи статей с анализом действий и решений Правительства. Вместо всего этого интеллектуального продукта достаточно посмотреть два голливудских фильма – «Матрица» и «Всё везде и сразу».

Правительство Украины в широком смысле (Кабинет Министров, Офис президента, Верховная Рада) находится в Матрице. Оно само придумало его параметры, контуры и правила. В хаотичном, непредсказуемом режиме меняются правила игры и эти самые параметры. Причём это делается не согласно некой предсказуемой, известной наперёд процедуре, по утверждённому и обязательному для всех участников регламенту.

Метод выбора случайных чисел для выбора из списка более 200 приоритетов, решения от балды, расчёты с потолка, оценки на глазок – главное, чтобы был бурный нормотворческий поток. Вал проектов, постановлений, распоряжений, законов – это как обязательный action. Чтобы кабинеты чиновников работали с 7 утра и до полуночи. В начале июня 2024г. Кабинет Министров оформил его в Матрицу реформ. Более 200 штук, более 400 индикаторов. Кабинет Министров выступил в роли агрегатора чужих предложений. Прямо на специальном сайте выложены рекомендации Европейской комиссии, МВФ, План программы Ukraine Facility (для Евросоюза) и условия Всемирного банка. По мнению премьер-министра Д Шмыгаля, «Матрица — это огромный план изменений, систематизирующий реформы». Он утверждает, что «есть четкая приоритетность, последовательность и оценка влияния каждой реформы на рост украинской экономики и восстановление нашей страны».

Представляете, какие нужны мега мозги, навороченные модели, точные вводные, чтобы иметь чёткость среди более 200 приоритетов. Звучит почти как тост на свадьбе, когда по отношению к молодым всё должно быть красиво, оптимистично и happy ever after.

В Матрице того, что Правительство, назвало реформами, возможно, всё логично, технократично и фотогенично. Её авторам видится качественная макроэкономическая политика, институциональные изменения, да не простые, а такие, которые предполагают антикоррупционную политику. А ещё запланированы структурные реформы, чтобы человеческому капиталу было прибыльно и комфортно. Не обошлось в Матрице без очередной порции обещаний по улучшению делового климата в «ключевых секторах» украинской экономики.

Как и положено Матрице, всё в ней должно реализовываться везде и сразу, как по мановению волшебной палочки. Вот так живут себе министры и их заместители, номенклатурные правители и другие руководители в полной уверенности, что работают во благо Родины, что защищают страну от всяких напастей. В Матрице такое ощущение, конечно, может сложиться. Здесь VIP-распорядители чужого сами себе «рисуют» KPI (показатели эффективности), сами себя оценивают, хватят и поругивают. Чуть что – всегда можно свалить на ЕС/МВФ/ВБ. Мол, мы же их рекомендации в основу нашей Матрицы заложили.

Для доноров/спонсоров/кредиторов Украины принятие Матрицы – это признак ответственности и намерения следовать намеченным курсом. Наивные. Правительство что угодно может принять, чтобы только получить внешнюю поддержку в объёме $38 – 43 млрд. в год, в том числе Стратегию роста доходов. Помнится, как в марте 2021г. Правительство принято «Национальную экономическую стратегию 2030». Большой документ с сотнями положений, утверждений и обещаний. Отдельные были даже вполне разумные и либеральные. После обсуждения и звона бокалов бенефициаров его разработки и принятия этот фолиант оказался на полке. До сих пор там пылится. Есть все основания предполагать, что Матрица окажется там же. Отчёты же можно писать по принципу не того, что реально сделано, а «чего вы, дорогие иностранные партнёры, хотите услышать». В Матрице так можно. Если вы сомневаетесь, пересмотрите «Матрицу» братьев Вачовски.

А в это время в реальном мире, в украинской экономике живых людей творятся дикие вещи.

Украина входит в Топ-5 стран мира в Индексе налогового ада-2023. Госрасходы в стране составили ~75% ВВП при дефиците бюджета в ~20% ВВП и госдолге, который приближается к 100% ВВП. В 2021г. совокупные госрасходы составили $80,9 млрд., а без расходов на оборону - $75,9 млрд. Это ещё до войны, когда население Украины составляло ~42 млн. человек. В

2023г. невоенные расходы составили $75,8 млрд. Оценочно в стране проживает ~32 млн. человек. Впечатляет, не правда ли? Подчёркиваю, что речь идёт на НЕВОЕННЫХ расходах.

Вместо того чтобы системно, комплексно подойти к глубокому снижению государственных расходов, к облегчению налоговой нагрузки, к упрощению налогового администрирования Правительство в реальной жизни идёт в прямо противоположную сторону:

> **— повышение налоговой нагрузки, увеличение доходов бюджета при имитации снижения регуляторной нагрузки.**

Такое поведение вытекает из Матрицы, в которой находятся украинские VIP-распорядители чужого. Им же чиновники и технократы из Брюсселя и Вашингтона сказали, что нужно повышать налоги при сохранении существующей структуры доходов. Им же лениво думать про украинские реалия. Они тоже в Матрице development economics в Государством в главной роли.

В реальной жизни проблемы украинской ***энергетики*** копились годами. Про децентрализацию, защиту энергетической системы, её диверсификацию на уровне областей говорили с самого начала войны. Говорили одни, а те, кто должен был слушать и принимать решения, были увлечены работой над Матрицей с одной стороны и схематозом с другой. Увлеклись, товарищи, а страну накрыли массовые блэкауты. Говорят, что это только начало, что миллионам горожан, живущих в многоквартирных домах, надо срочно искать места зимовки в деревнях, потому что в городах не будет ни света, ни тепла, ни воды. При этом Правительство строго держит сторону олигополий в данной сфере, распространяя страшилки про свободный рынок, которому нельзя доверять энергетику, тепло и водоснабжение. Так что 900-ый и 1000-ый день российской войны ещё пару-тройку миллионов украинцев могут встретить вне своих домов. Понятное дело, что такое качество управления критически важной инфраструктурой не предусмотрено в Матрице. Там делается ставка на Государство, как на слаженную, синхронно действующую команду профессиональных, качественных, честных и ответственных менеджеров.

В реальной жизни ***Национальный банк*** Украины проводит такую монетарную политику, что механизмы полноценного рыночного кредитования практически не работают. Пирамида государственных ценных бумаг засушила финансовый рынок для МСБ. Крупные банки катаются, сыр в масле, не обременяя себя поиском выгодных кредитных проектов. Спред между инфляцией и ставками по государственным ценным бумагам с чёткой установкой НБУ обслуживать все внутренние обязательства по ним гарантируют высокую доходность. В Матрице VIP-распорядители чужого в почёте. Их хвалят банкиры и их консультанты. А ещё они обеспечили работу

платёжной системы. Про развитие финансового рынка они подумают как-нибудь в будущем. Минфин вынужден тратить миллиарды долларов на обслуживание госдолга, но жёстко поставить на повестку дня вопрос о грубых ошибках к денежно-кредитной политике он не отваживается. Отчасти потому, что у него само рыльце в пушку. В результате вся макроэкономическая политика Украины в реальной жизни, а не Матрице, превратилась в сущий кошмар для производителей товаров/услуг.

Принимать Матрицу реформ, отчитываться перед Евросоюзом приятно, а вот выводить из комы рынок труда Правительство Украины явно не спешит. Мобилизация проводится в таком режиме, что резко обострилась проблема занятости, особенно мужчин. Ситуацию усугубляют жёсткие заявления представителей власти. Вот мнение М. Безуглой: «Якщо ви не бачите себе українцями - то здавайте паспорт і йдіть звідти. Залишайтеся в іншій країні… «Хай здає український паспорт та бере інший». Или депутата Верховной Рады Ю. Клименко: «Якщо чоловік за кордоном не оновить свої дані та не приїде в Україну - його подають в розшук. І після цього відкривається кримінальна справа».

На фоне ***демографической катастрофы***, **неадекватного миграционного законодательства и допотопного регулирования рынка труда предложение человеческого капитала выходит в топ проблем украинского бизнеса.**

> — В Матрице этой проблемы не видно, а вот реальная жизнь явно не дотягивает до её амбиций.

Признаков осознания того, что современная экономика – это, в первую очередь, конкуренция за человеческий капитал, в реальных действиях Правительства найти сложно.

Кредиты «5-7-9», инвестиционные няни, список белого бизнеса, кэшбек для избранных украинских производителей, небольшие гранты на создание рабочих мест, десятки технопарков – всё это, как мёртвому припарка.

Много дискреции распорядителей чужого при остром дефиците экономической свободы и хрупких институтах защиты прав собственности.

Об этом в Матрице реформ от Правительства не говорится.

Очевидно, её авторы, следуя логике фильма «Всё, везде и сразу», предполагают, что качественные правовые, финансовые и экономические институты в Украине появятся сами по себе. Они же не смеют перечить Матрице.

***

№ 2.906

Основні теми доби 07.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За добу на лінії фронту сталося майже 90 бойових зіткнень. Армія РФ прагне проломити українську оборону в районі Куп'янська, Часового Яру в напрямку Краматорська, веде штурмові дії на північ та північний захід від Авдіївки, у напрямку Курахового, а також на околицях Великої Новосілки. Сервіс DeepState Live Map повідомив, що впродовж 7 червня українські війська змушені були залишити ще кілька кварталів Часового Яру.

Під час нічної повітряної атаки 8 червня українські підрозділи ППО збили 9 із 12 дронів-камікадзе типу Shahed та авіаційну ракету Х-59, яку було запущено з повітряного простору РФ. У ніч на 7 червня російські безпілотники вибухнули на двох нафтобазах.

Українські БПЛА в Краснодарському краї РФ атакували трансформаторну підстанцію "енергомосту", яким Росія постачає електроенергію до Криму. У Криму морські дрони атакували стоянки російського флоту. Також безпілотниками було атаковано військовий аеродром "Моздок" у Північній Осетії, з якого російська авіація завдає ракетних ударів по Україні.

2️⃣ Російський президент Путін заявив, що не має наміру проводити "велику" мобілізацію, подібну до тієї, яка була у 2022 році, оскільки тільки з початку 2024 року на контракт рекрутингом залучено 160 тис. добровольців. З його слів, армія РФ діятиме "поступово", оскільки наявного контингенту недостатньо для швидкої перемоги. Путін наголосив, що війна буде довгою, а її метою є "витіснення українських військ із територій, які мають бути під

російським контролем". Він також повідомив, що військово-промисловий комплекс збільшив виробництво боєприпасів у 20 разів.

3️⃣ Президент США Байден під час зустрічі з президентом Зеленським оголосив про новий пакет воєнної допомоги вартістю $225 млн. До нього включено ракети ППО для систем Hawk та ПЗРК Stinger, протитанкові комплекси Javelin та AT-4, гаубиці, автотехніка, катери, запчастини.

Уряд Франції опублікував список летальної та нелетальної воєнної допомоги, яку було передано Україні у 2022–2023 роках – на загальну суму €1,32 млрд. У 2024 році Україна отримала від Франції озброєння ще на €0,42 млрд.

Міністр оборони США Остін заявив, що дозвіл Україні завдавати американською зброєю удари по території Росії буде "дуже корисним у майбутньому".

Французький президент Макрон заявив про намір створити коаліцію країн, які відправлять своїх військових інструкторів до України. Франція планує навчити 4,5 тис. українських солдатів. Макрон назвав відправлення французьких інструкторів "легітимним заходом". Координатор із Нацбезпеки Білого Дому Кірбі повідомив, що Байден відкинув можливість відправлення американських військовослужбовців до України – зараз і надалі.

Французька компанія KNDS підписала договір із запорізькою компанією "Енергомехкомплект" про ремонт САУ Caesar, зокрема, на друк запчастин для САУ на 3D-принтері.

4️⃣ До мережі після ремонту під'єднано енергоблок АЕС потужністю 1 ГВт, що має послабити гостроту ситуації в енергетиці.

Заступник міністра енергетики Власенко оголосив, що з 8 червня буде запроваджено новий порядок застосування вимкнень електропостачання, який нібито дасть змогу скоротити їхню тривалість. З його слів, Укренерго щоденно доводить до місцевих розподільчих компаній ліміти. Частка лімітів витрачається на утримання об'єктів критичної інфраструктури, решта розподіляється між споживачами.

Кабмін оголосив про скасування імпортних мит та ПДВ на енергетичне обладнання та про запуск програми пільгового кредитування на купівлю енергетичного обладнання строком на 5 років: для громадян під 0 %, малому та середньому бізнесу – під 5–9 %.

5️⃣ Підприємствам енергетики та оборонно-промислового комплексу подовжено термін бронювання від мобілізації 100 % своїх працівників із 6 до 12 міс.

Уряд підтримав цифровізацію бронювання від мобілізації через портал держпослуг "Дія". Чоловіки призовного віку, які перебувають за кордоном, можуть стати на військовий облік в українських консульствах.

6️⃣ НБУ повідомив, що впродовж тижня витратив на валютні інтервенції для підтримання курсу гривні $694,7 млн, водночас знову нічого не купив. З початку року Нацбанк продав із валютних резервів $11,99 млрд, купив – $0,12 млрд, тобто, покупки покривають лише 1 % продажів. Пресслужба Міністерства економіки повідомила, що в травні експорт у грошовому еквіваленті склав $3,3 млрд, переважно це – сільськогосподарська продукція та сировина. Статистика торгів на міжбанківській біржі доводить, що виторг до країни не повертається.

З НБУ звільнено начальника департаменту відкритих ринків Лупіна. Низка експертів припускають, що це сталося після посилення контролю західних партнерів над розподілом коштів.

Міністр фінансів Марченко повідомив, що переговори з утримувачами українських валютних держоблігацій про реструктуризацію та часткове списання держборгу тривають і незабаром можуть вийти в публічну площину.

7️⃣ Єврокомісія надала ствердну усну оцінку прогресу виконання євроінтеграційних програм Україною та Молдовою. Рішення про початок переговорів щодо вступу України до ЄС не було ухвалене через позицію Угорщини. Міністр закордонних справ Сійярто заявив про "недостатній прогрес у питанні національних меншин", а також спробував ув'язати вступ України та Молдови із процесом для країн Західних Балкан. Обговорення буде продовжено 12 червня.

8️⃣ Генеральний секретар ООН Гутерріш відмовився від участі в "саміті миру" та направить представника "відповідного рівня". Участь у "саміті" підтвердив президент Франції Макрон. Італію представлятиме міністр закордонних справ Таяні.

9️⃣ Рахункова палата оголосила підсумки аудиту Міністерства оборони за 2022 та 2023 роки. Аудитори встановили, що Міністерство не використало в повному обсязі бюджетні асигнування на розроблення, закупівлю, модернізацію та ремонт військової техніки та озброєнь; багато контрактів на постачання техніки не виконано, що призвело до утворення довгострокової та простроченої дебіторської заборгованості; чиновники Міністерства не забезпечили невідкладні та пріоритетні потреби ЗСУ, хоча бюджетне фінансування на ці цілі було виділено. Звіт не буде оприлюднено, оскільки "розголошення відомостей може завдати шкоди національній безпеці".

Член слідчої комісії Верховної Ради депутат Горбенко визнав, що половину дронів для фронту надають волонтери, а Міністерство оборони часто використовує закуплене обладнання неефективно.

🔟 Президент Зеленський у Франції знову назвав себе легітимним, попри те, що термін його повноважень уже сплив. Водночас він назвав нелегітимним російського президента, оскільки, на його думку, "Путіна обрав Путін, а Зеленського обрав та підтримує український народ". Водночас усі країни світу визнали Путіна законно обраним президентом, попри те, що "голосування" було влаштовано й на окупованих територіях України.

***

№ 2.907

Єрмак узурпує владу. Залежність Зеленського від нього зростає, - The Times

2024-06-08

Оточення президента України Володимира Зеленського "приголомшене жадобою влади" голови ОП Андрія Єрмака, залежність глави держави від Єрмака також може вказувати на тертя української влади із західними партнерами.

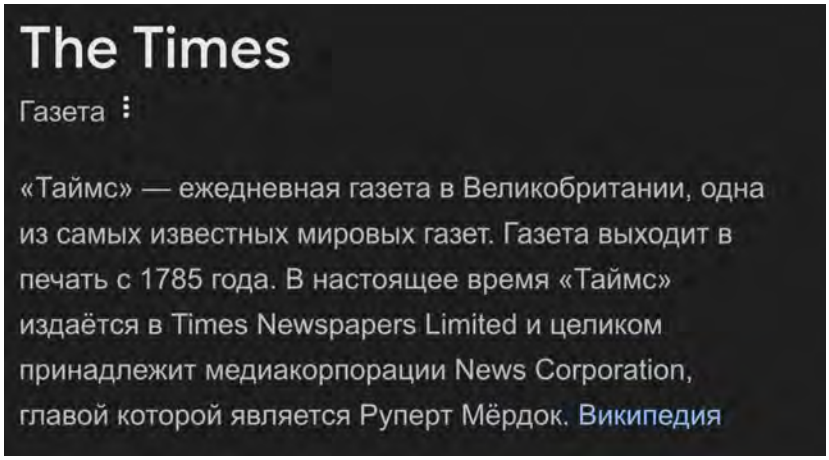

Про це йдеться у статті The Times, інформує Цензор.НЕТ.

У розлогому матеріалі критикується глава Офісу президента Андрій Єрмак.

1. Вплив Єрмака на Зеленського

"З моменту запровадження воєнного стану у 2022 році, який дозволяє Зеленському залишатися на посаді до кінця війни, авторитет Єрмака перевищив авторитет усіх обранців України, окрім президента. Деякі джерела дійшли до того, що в серії інтерв'ю називали його "фактичним главою держави" або "віцепрезидентом України", - йдеться у публікації.

Дипломатичні джерела скаржилися, що він повністю контролює доступ до президента, а посли G7, які сподівалися на аудієнцію, були представлені Єрмаку.

Високопоставлені урядовці, військові та дипломати "висловили тривогу з приводу того, як зростає залежність Зеленського від Андрія Єрмака, якого звинувачують у накопиченні особистої влади та узурпації демократичних процесів".

2. Звільнення Кубракова та Залужного

Інсайдери видання повідомляють, що звільнення Залужного та віцепрем'єра Кубракова, яких цінували на Заході, також пов'язані з діями Єрмака.

"Зростає занепокоєння, що Зеленський все більше покладається на жменьку підлабузницьких домашніх голосів, страх стає ще гострішим, оскільки кількість чиновників, які мають прямий доступ до президента, зменшується, а команда Єрмака зростає", - зазначає видання.

3. Роль Олега Татарова

Також у статті згадується про роль заступника голова ОП Олега ***Татарова***.

За словами високопоставленого чиновника правоохоронних органів, Єрмак використовує Татарова для забезпечення лояльності з боку офіцерів кримінальної юстиції.

"Він надзвичайно ефективний, він знає систему та людей у ній", - сказав чиновник. "Він не має моральних обмежень і вміє накопичувати гроші".

4. Корупція - джерело суперечок між Києвом і Білим домом

Також повідомляється, що корупція все більше стає джерелом суперечок між Білим домом і Києвом. Держсекретар США Ентоні Блінкен під час свого візиту в Україну минулого місяця заявив, що Київ має "переконатись, що

боротьба з корупцією продовжується вдома так само, як триває боротьба з агресією Росії на передовій".

Водночас, співрозмовники видання на Банковій спростовують ці звинувачення і заявляють, що критика на адресу голови ОП "викликана прямим, але ефективним стилем управління Єрмака, вказуючи на його успіх в ініціативах". Серед таких ініціатив названо "Саміт миру" у Швейцарії.

"Саме президент Зеленський ухвалює всі ключові рішення", - додало джерело.

Автор: Ірина Дашківська Джерело: https://censor.net/ua/n3493601

***

Court of Zelensky rocked by aide's 'thirst for power'

Court of Zelensky rocked by aide's 'thirst for power'

Senior officials in Ukraine are increasingly alarmed at the president's reliance on Andriy Yermak, his chief of staff

• EXCLUSIVE

Maxim Tucker, Kyiv

Friday June 07 2024, 7.00pm BST, The Times

Andriy Yermak, Zelensky's chief of staff, is accused of amassing personal power and usurping democratic processes

Senior officials in Ukraine are increasingly alarmed at the president's reliance on Andriy Yermak, his chief of staff

Maxim Tucker, Kyiv

Friday June 07 2024, 7.00pm BST, The Times

Andriy Yermak, Zelensky's chief of staff, is accused of amassing personal power and usurping democratic processes

At a Nato airbase in Belgium, President Zelensky celebrated his greatest achievement by greeting five of Ukraine's new F-16 pilots. Looming over his shoulder, carefully positioned for the cameras last week, appeared the man who represents his greatest flaw.

As Zelensky's first elected term drew to a close, senior government, military, law enforcement and diplomatic sources, many of whom requested anonymity, expressed alarm at his growing dependence on Andriy Yermak, his chief of staff, who is accused of amassing personal power and usurping democratic processes.

Since the introduction of martial law in 2022, which enables Zelensky to remain in office until the war's end, Yermak's authority has surpassed that of all of Ukraine's elected officials bar the president. Some sources went so far as to describe him as the "de facto head of state" or "Ukraine's vice-president" in a series of interviews.

Yermak was blamed for the sacking of the deputy prime minister, Oleksandr Kubrakov, last month

Diplomatic sources complained that he exercised complete control over access to the president, with G7 ambassadors who hoped for an audience presented with Yermak instead.

The president's office dismissed the criticism as "propaganda attacks", insisting Zelensky regularly met ambassadors but was often out of the country or had more pressing engagements. The administration argues that the criticism stems from

Yermak's direct but efficient management style, pointing to his success in initiatives that include corralling international partners into a peace summit in Switzerland next week.

"In this job it's hard to stay friends with everyone," a spokesman for Zelensky's office said. "But President Zelensky is the one who makes all the key decisions."

Military officials, meanwhile, have accused Yermak, 52, of keeping General Valery Zaluzhny away from the president, and eventually orchestrating his dismissal as head of the armed forces in February. Yermak, they claim, considered Zaluzhny a rival to his authority.

"Those in uniform are seldom happy with political decisions," a presidential spokeswoman said. "Valery Zaluzhny was not dismissed, he has been appointed ambassador to the United Kingdom, which signifies a high level of trust."

Zelensky is said to be increasingly reliant on Yermak, centre right

She added that all operations of the president's office during martial law were subject to special security protocols and that Yermak therefore had a legitimate role in the commander-in-chief's headquarters and on the National Security and Defence Council, in line with his constitutional powers.

Government insiders also blamed Yermak for the sacking of the deputy prime minister, Oleksandr Kubrakov, last month after he reported efforts by MPs in Zelensky's party to bribe him.

Both the general and the deputy prime minister, who was in charge of Ukraine's infrastructure, were widely respected for their integrity, competence and independence.

Concern is mounting that Zelensky is increasingly reliant on a handful of sycophantic domestic voices, a fear made more acute as the number of officials with direct access to the president declines, while Yermak's team grows.

Zelensky was told to "sure that the fight against corruption continues at home just as the fight against Russia's aggression continues on the front lines"

"I was among around five people who had direct access to the president, this circle of advisers was extremely limited," said Oleh Ustenko, Zelensky's former economics adviser, who was dismissed in March without explanation. "Then there are probably several dozen who are advising Yermak, the chief of staff. As well as those doing the nitty gritty, all are under the head of the office, and he has several deputies."

The political survival of two of those deputies, Oleh Tatarov and Kyrylo Tymoshenko, now a key adviser to the defence minister, Rustem Umerov, has outraged anti-corruption watchdogs who point to reports of their alleged involvement in bribery scandals.

“Despite all the requests from international partners, Tatarov is still in charge of law enforcement reform, which is insane,” said Daria Kaleniuk, executive director of the Anti-Corruption Action Centre.

She noted Tatarov was investigated for bribery, adding: “Instead of dismissing him, the office of the president instructed new prosecutors to take over his case, and they closed it.”

Yermak uses Tatarov to ensure loyalty from officers in the criminal justice system, according to a senior law enforcement official. “He is extremely effective, he knows the system and the people in it,” the official said. “He has no moral restrictions and knows how to accumulate money.”

Tatarov has denied the allegations, as well as more recent bribery allegations made by a former construction boss. He has never been convicted of a crime.

Corruption has increasingly become a source of friction between the White House and Kyiv. Antony Blinken, the US secretary of state, said during his visit to Ukraine last month that Kyiv should make “sure that the fight against corruption continues at home just as the fight against Russia’s aggression continues on the front lines”.

At the time, Ukrainian soldiers were hastily digging trenches to fend off the Russian offensive in Kharkiv, wondering why they had not been built earlier. The answer may lie in Yermak’s placement of his former deputy, Tymoshenko, in the defence ministry where he is charged with overseeing the $647 million construction of fortifications.

The Kremlin has sought to seize on Yermak's increased influence and the allegations of corruption to claim that Ukraine has become an autocracy

Last year the National Agency on Corruption Prevention found Tymoshenko had been driving a Porsche Taycan and staying free in a luxury resort, as well as abusing his power to allow subordinates to travel abroad in violation of the country's mobilisation laws. It further found he had presented forged documents aimed at concealing the offences, raising questions on how he had been given such a serious role in national security.

Yarema Dukh, a former presidential staffer for Zelensky's predecessor, Petro Poroshenko, said there was a "pretty straightforward" counter to allegations of corruption surrounding the Kharkiv defences. "Show the documents, show the plans that are not classified, shut down the accusations — that is what I would do in this situation."

The president's office said critics had not provided specific evidence to support allegations of embezzlement but that "independent anti-corruption bodies are investigating the activities of current officials". The spokeswoman said: "We don't have untouchables but the guilt must be proven in court."

The Kremlin has sought to seize on Yermak's increased influence, allegations of corruption and the expiry of Zelensky's term of office to produce false propaganda, claiming Ukraine has become an autocracy. Despite the concern at Yermak's role, Ukrainians still consider Zelensky the country's legitimate leader, Dukh said.

“There are no sane Ukrainian politicians who are questioning his presidential or parliamentary legitimacy. There is no safe way to hold an election — Russians need only to put into the air a few MiGs and there is an air raid alert across the country, shopping centres and public spaces have to close, and this would obviously apply to polling stations too.”

Even the president’s most strident critics say there is still time for him to change course. “We have seen Zelensky to be quite a different president depending on who his chief of staff is,” Kaleniuk said. “His big mistake has been to entrust so much authority to Yermak, who is clearly intoxicated with power.”

Additional reporting by Marian Prysiazhniuk

***

Суд Зеленского потрясен «токой власти» помощника

Court of Zelensky rocked by aide’s ‘thirst for power’

Senior officials in Ukraine are increasingly alarmed at the president’s reliance on Andriy Yermak, his chief of staff

• EXCLUSIVE

Maxim Tucker, Kyiv

Friday June 07 2024, 7.00pm BST, The Times

Andriy Yermak, Zelensky’s chief of staff, is accused of amassing personal power and usurping democratic processes

Высокопоставленные должностные лица в Украине все больше встревожены тем, что президент полагается на Андрея Ермака, его начальника штаба

Maxim Tucker, Kyiv

Friday June 07 2024, 7.00pm BST, The Times

Андрей Ермак, начальник штаба Зеленского, обвиняется в накоплении личной власти и узурпации демократических процессов

На авиабазе НАТО в Бельгии президент Зеленский отметил свое величайшее достижение, приветствуя пять новых пилотов F-16 Украины. Навернувшись на его плечо, аккуратно расположенное для камер на прошлой неделе, появился человек, который представляет его самый большой недостаток.

Поскольку первый избранный срок Зеленского обратился к близким, высокопоставленным правительственным, военным, правоохранительным и дипломатическим источникам, многие из которых просили об анонимности, выразили тревогу по поводу его растущей зависимости от Андрея Ермака, начальника штаба, которого обвиняют в накоплении личной власти и узурпации демократических процессов.

С момента введения военного положения в 2022 году, которое позволяет Зеленскому оставаться в должности до конца войны, власть Ермака превзошла власть всех избранных должностных лиц Украины, запретившей президента. Некоторые источники зашли так далеко, что описали его как "де-факто главу государства" или "вице-президента Украины" в серии интервью.

Ермака обвинили в увольне заместителя премьер-министра Александра Кубракова в прошлом месяце

Дипломатические источники жаловались, что он осуществлял полный контроль над доступом к президенту, а послы G7 надеялись, что вместо этого будет представлена аудитория с Ермаком.

Офис президента отверг критику как «пропагандистские атаки», настаивая на том, что Зеленский регулярно встречался с послами, но часто выезжал за пределами страны или имел более насущные обязательства. Администрация утверждает, что критика исходит из прямого, но эффективного стиля управления Ермака, указывающей на его успех в инициативах, которые включают в себя сбор международных партнеров на мирный саммит в Швейцарии на следующей неделе.

"На этой работе трудно оставаться друзьями со всеми", - сказал пресс-секретарь офиса Зеленского. "Но президент Зеленский - тот, кто принимает все ключевые решения".

Тем временем военные чиновники обвинили 52-го Ермака в том, что он держит генерала Валерия Залужного подальше от президента и в конечном итоге организовал его отставку с поста главы вооруженных сил в феврале. Ермак, как они утверждают, считал Залузного соперником своей власти.

"Те, кто в форме, редко довольны политическими решениями", - сказала пресс-секретарь президента. "Валерий Залужный не был уволен, он был назначен послом в Соединенном Королевстве, что означает высокий уровень доверия".

Говорят, что Зеленский все больше полагается на Ермак, в центре справа

Она добавила, что все операции канцелярии президента во время военного положения подчиняются специальным протоколам безопасности и что Йермак, следовательно, играет законную роль в штабе главнокомандующего и в Совете национальной безопасности и обороны в соответствии с его конституционными полномочиями.

Правительственные инсайдеры также обвинили Ермака в уволении заместителя премьер-министра Александра Кубракова в прошлом месяце после того, как он сообщил об усилиях депутатов партии Зеленского подкупить его.

И генерал, и заместитель премьер-министра, который отвечал за инфраструктуру Украины, получили широкое уважение за их честность, компетентность и независимость.

Растет обеспокоенность тем, что Зеленский все больше полагается на горстку подхалимных внутренних голосов, страх становится все более острым по мере того, как число чиновников, имеющих прямой доступ к президенту, сокращается, в то время как команда Ермака растет.

Зеленскому сказали «убедиться, что борьба с коррупцией продолжается дома так же, как борьба с агрессией России продолжается на передовой»

"Я был среди примерно пяти человек, которые имели прямой доступ к президенту, этот круг советников был крайне ограничен", - сказал Олег ***Устенко***, бывший советник Зеленского по экономике, который был уволен в марте без объяснения причин. "Тогда, вероятно, есть несколько десятков, кто консультирует Ермака, начальника штаба. Как и те, кто делает все мелочи, все находятся под руководством офиса, и у него есть несколько помощников".

Политическое выживание двух из этих депутатов, Олега ***Татарова*** и Кирилла ***Тимошенко***, в настоящее время ключевого советника министра обороны Рустема ***Умерова***, возмутило антикоррупционных наблюдателей, которые указывают на сообщения об их предполагаемой причастности к скандалам со взяточничеством.

"Несмотря на все просьбы международных партнеров, ***Татаров*** все еще отвечает за реформу правоохранительных органов, что безумно", - сказала Дарья ***Каленюк***, исполнительный директор Центра антикоррупционных действий.

Она отметила, что ***Татарова*** расследовали за взяточничество, добавив: "Вместо того, чтобы уволить его, офис президента поручил новым прокурорам взять на себя его дело, и они закрыли его".

По словам высокопоставленного сотрудника правоохранительных органов, Ермак использует Татарова для обеспечения лояльности сотрудников системы уголовного правосудия. "Он чрезвычайно эффективен, он знает систему и людей в ней", - сказал чиновник. "У него нет моральных ограничений и он знает, как накапливать деньги".

Татаров отрицал обвинения, а также более недавние обвинения во взяточничестве, сделанные бывшим строительным боссом. Он никогда не был осужден за преступление.

Коррупция все чаще становится источником трений между Белым домом и Киевом. Государственный секретарь США Антоний ***Блинкен*** заявил во время своего визита в Украину в прошлом месяце, что Киев должен "убедиться, что борьба с коррупцией продолжается дома так же, как борьба с агрессией России продолжается на передовой".

В то время украинские солдаты поспешно рыли окопы, чтобы отбить российское наступление в Харькове, задаваясь вопросом, почему они не были построены раньше.

Ответ может заключаться в размещении ***Ермаком*** своего бывшего заместителя ***Тимошенко*** в министерстве обороны, где ему поручено контролировать строительство укреплений стоимостью 647 миллионов долларов.

Кремль пытался воспользиться на возросшее влияние Ермака и обвинения в коррупции, чтобы заявить, что Украина стала самодержавием

В прошлом году Национальное агентство по предотвращению коррупции обнаружило, что Тимошенко ехал на Porsche Taycan и оставался свободным на роскошном курорте, а также злоупотреблял своими полномочиями, чтобы позволить подчиненным выезжать за границу в нарушение законов страны о мобилизации. Далее было установлено, что он представил поддельные документы, направленные на сокрытие преступлений, подняв вопросы о том, как ему была отдана такая серьезная роль в национальной безопасности.

Ярема Дух, бывший сотрудник президента предшественника Зеленского, Петра Порошенко, сказал, что существует "довольно простое" противодействие обвинениям в коррупции вокруг обороны Харькова. "Покажите документы, покажите планы, которые не засекречены, закройте обвинения - это то, что я бы сделал в этой ситуации".

Офис президента заявил, что критики не предоставили конкретных доказательств в поддержку обвинений в растрате, но что "независимые антикоррупционные органы расследуют деятельность нынешних чиновников". Пресс-секретарь сказала: "У нас нет неприкасаемых, но вина должна быть доказана в суде".

Кремль стремился воскопиться с возросшим влиянием Ермака, обвинениями в коррупции и истечением срока полномочий Зеленского для создания ложной

пропаганды, утверждая, что Украина стала самодержавием. Несмотря на озабоченность по поводу роли Ермака, украинцы по-прежнему считают Зеленского законным лидером страны, сказал Дух.

"Нет здравомыслящих украинских политиков, которые ставят под сомнение его президентскую или парламентскую легитимность. Нет безопасного способа провести выборы - россиянам нужно только выставить в воздух несколько МиГ, и есть предупреждение о воздушных налетах по всей стране, торговые центры и общественные места должны закрыться, и это, очевидно, относится и к избирательным участкам".

Даже самые резкие критики президента говорят, что у него еще есть время изменить курс. "Мы видели, что Зеленский совсем другой президент в зависимости от того, кто его начальник штаба", - сказал ***Каленюк***.

"Его большая ошибка заключалась в том, чтобы доверить столько власти Ермаку, который явно пьян властью".

Additional reporting by Marian Prysiazhniuk

***

№ 2.908

Основні теми доби 08.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За інформацією сервісу DeepState Live Map, ЗСУ втратили ще кілька кварталів на західній околиці Часового Яру і відступили на схід від Вугледару. За добу на лінії фронту сталося майже 80 бойових зіткнень. Відновилися атаки на півночі Харківської області та на околицях Вовчанська, куди

російське командування перекинуло резерви з інших напрямків. Президент Зеленський стверджує, що Росія не мала успіху під час повторного вторгнення на північ Харківщини.

Посилилися російські атаки на захід від Кремінної в напрямку Лимана. Тривають запеклі бої на околиці Часового Яру та в районі автодороги Бахмут-Костянтинівка. Основні бойові дії відбуваються на Покровському напрямку на північ та північний захід від Авдіївки, де за день ЗСУ відбили майже 30 атак. Безперервні зіткнення точаться вздовж автотраси Донецьк-Запоріжжя в напрямку Курахового.

2️⃣ Українські безпілотники атакували військовий аеродром в Ахтубінську Астраханської обл. РФ за 600 км від лінії фронту. Знищено принаймні один новітній російський винищувач Су-57.

3️⃣ Міністр оборони Австрії Таннер заявила, що країни, які дали дозвіл на застосування своєї зброї на території Росії, начебто перетнули "червоні лінії". Вона висловила задоволення тим, що НАТО не відряджатиме свої війська в Україну. На думку низки експертів, Росія самостійно встановлює "червоні лінії" для Заходу, тоді як західні політики таких "ліній" для російського президента Путіна не окреслюють.

Президент Зеленський оголосив про підготовку "безпекових угод" зі ще кількома країнами. З його слів, це нібито дасть змогу "зміцнити стратегічні перспективи України на шляху до справедливого миру".

Глава військового комітету НАТО адмірал Бауер повідомив, що на саміті у Вашингтоні союзники зосередяться на допомозі Україні, проте про її вступ до Альянсу не йтиметься.

4️⃣ Світові ЗМІ та політики дедалі частіше звертають увагу на діяльність глави Офісу президента Єрмака, який сконцентрував у своїх руках майже всю владу в Україні. Президент Зеленський доручає саме йому, а не уряду, практично всі завдання. Єрмак здійснює фактичне керівництво армією та урядом. Усередині Офісу створено департаменти, які керують міністерствами. Єрмаку надано доступ до інформації вищого рівня таємності, всупереч звинуваченням у корупції та шпигунстві на користь Росії. Ба більше, його батько є колишнім співробітником Головного розвідувального управління Генштабу РФ.

Попри те, що Єрмак не є особою, уповноваженою на виконання функцій держави, він зустрічається зі світовими лідерами та поводиться як фактичний господар України. 8 червня він мав перемовини у Ватикані з Папою Римським Франциском, "щоби пояснити йому "філософію "формули миру".

***

№ 2.909

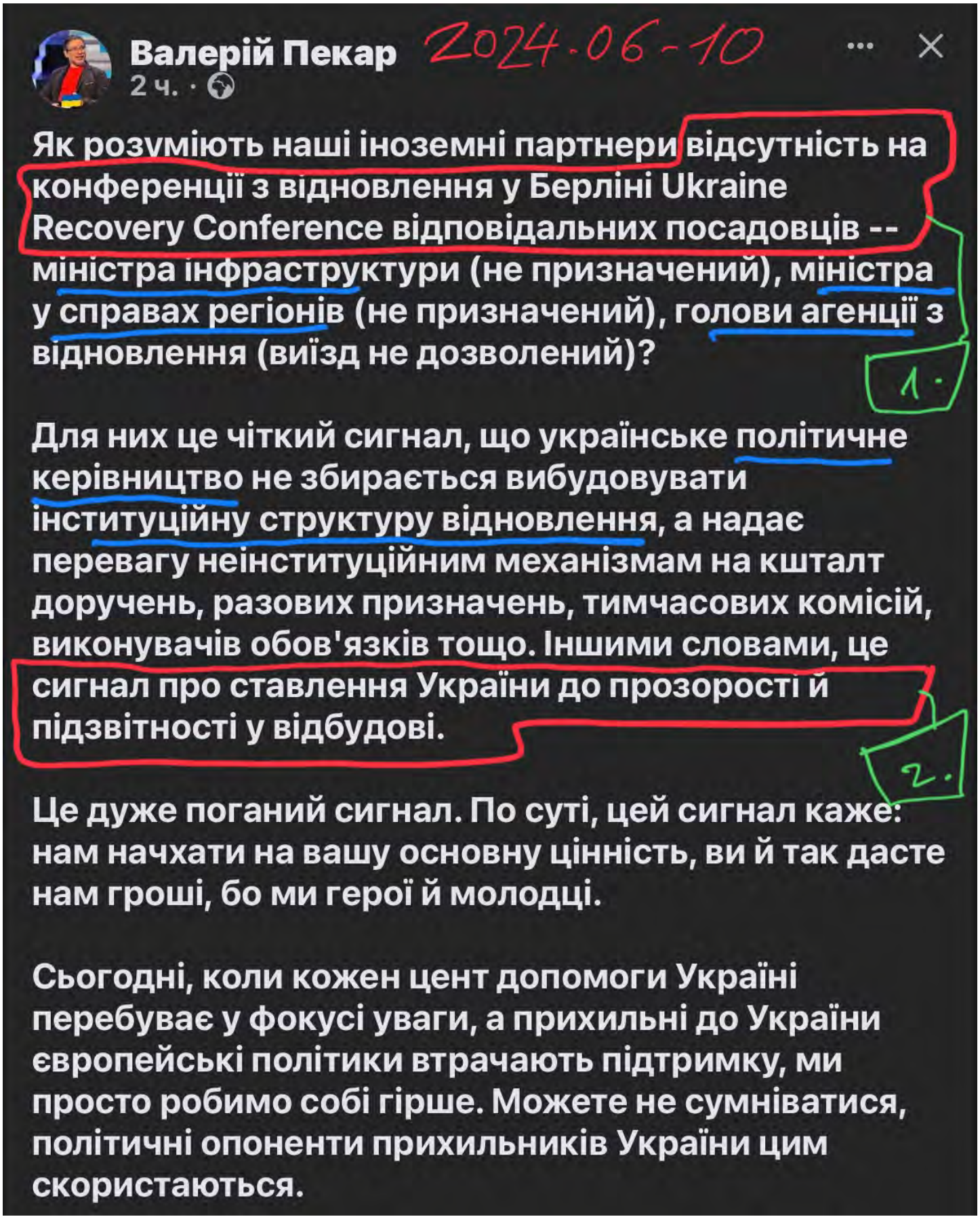

Валерій Пекар 2024-06-10
2 ч. ·

Як розуміють наші іноземні партнери відсутність на конференції з відновлення у Берліні Ukraine Recovery Conference відповідальних посадовців -- міністра інфраструктури (не призначений), міністра у справах регіонів (не призначений), голови агенції з відновлення (виїзд не дозволений)?

1.

Для них це чіткий сигнал, що українське політичне керівництво не збирається вибудовувати інституційну структуру відновлення, а надає перевагу неінституційним механізмам на кшталт доручень, разових призначень, тимчасових комісій, виконувачів обов'язків тощо. Іншими словами, це сигнал про ставлення України до прозорості й підзвітності у відбудові.

2.

Це дуже поганий сигнал. По суті, цей сигнал каже: нам начхати на вашу основну цінність, ви й так дасте нам гроші, бо ми герої й молодці.

Сьогодні, коли кожен цент допомоги Україні перебуває у фокусі уваги, а прихильні до України європейські політики втрачають підтримку, ми просто робимо собі гірше. Можете не сумніватися, політичні опоненти прихильників України цим скористаються.

***

№ 2.910

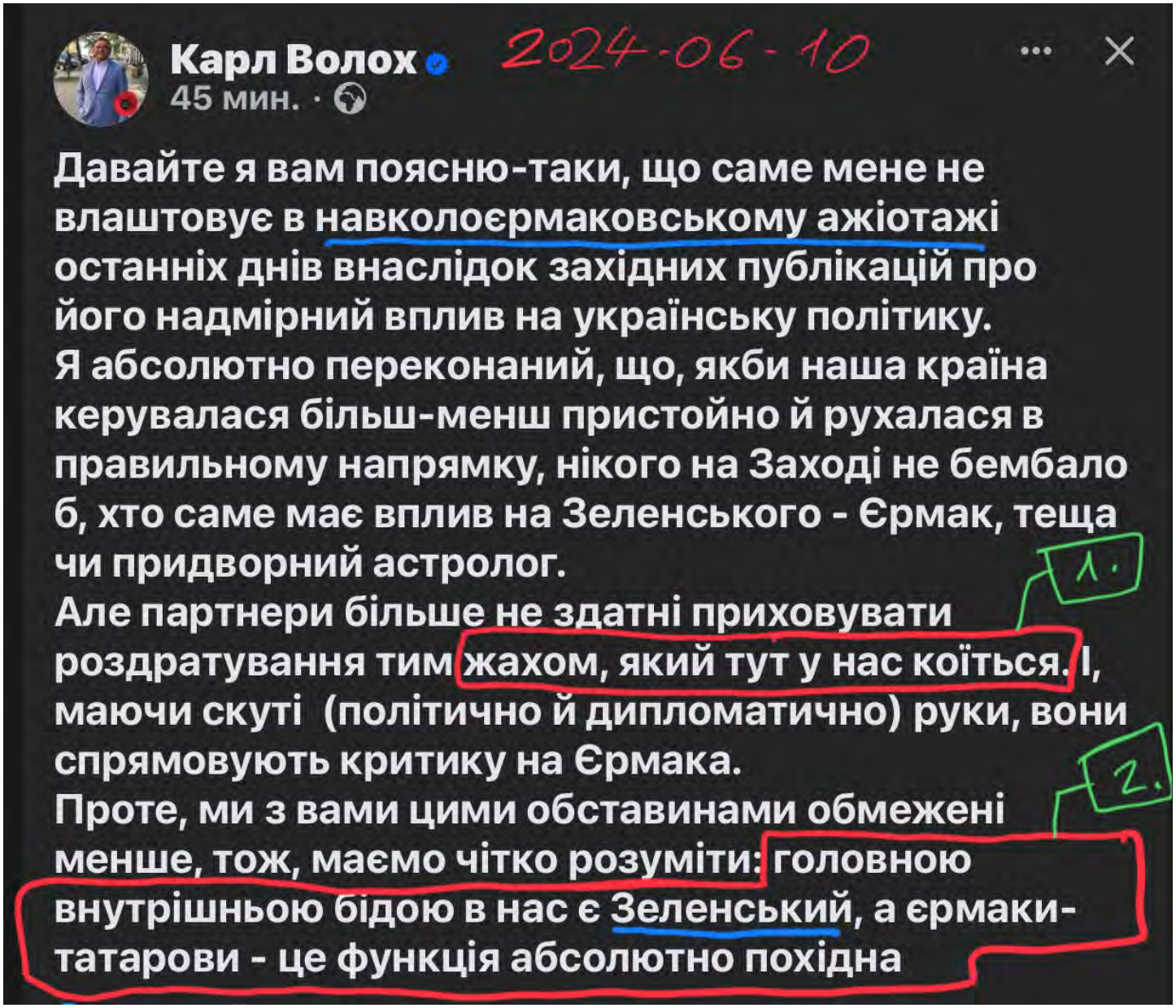
Карл Волох
45 мин. ·
2024-06-10
Давайте я вам поясню-таки, що саме мене не влаштовує в навколоєрмаковському ажіотажі останніх днів внаслідок західних публікацій про його надмірний вплив на українську політику.
Я абсолютно переконаний, що, якби наша країна керувалася більш-менш пристойно й рухалася в правильному напрямку, нікого на Заході не бембало б, хто саме має вплив на Зеленського - Єрмак, теща чи придворний астролог.
Але партнери більше не здатні приховувати роздратування тим жахом, який тут у нас коїться. І, маючи скуті (політично й дипломатично) руки, вони спрямовують критику на Єрмака.
Проте, ми з вами цими обставинами обмежені менше, тож, маємо чітко розуміти: головною внутрішньою бідою в нас є Зеленський, а єрмаки-татарови - це функція абсолютно похідна
1.
2.

***

№ 2.911

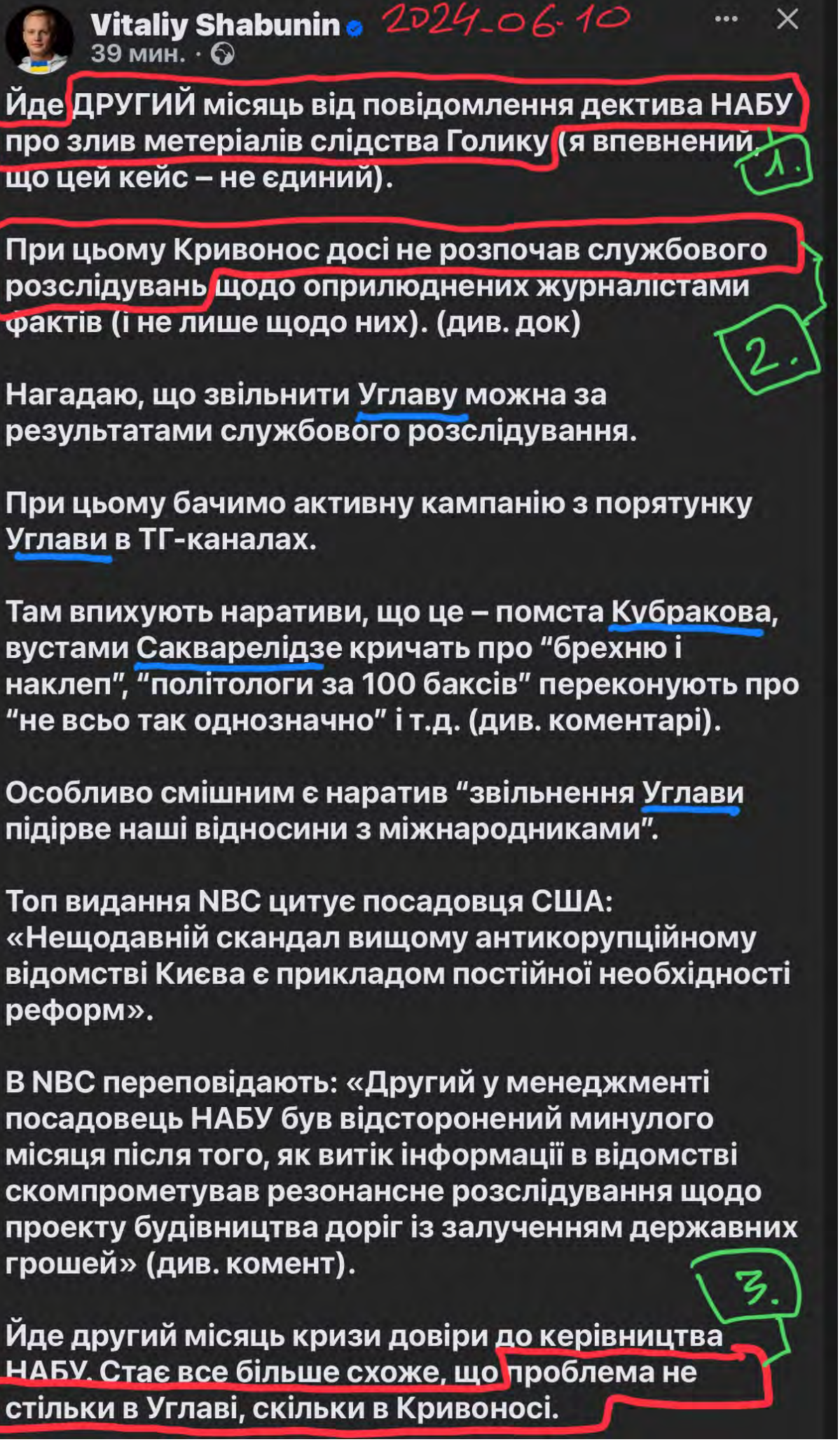
Vitaliy Shabunin
2024_06_10
39 мин. ·
Йде ДРУГИЙ місяць від повідомлення дектива НАБУ про злив метеріалів слідства Голику (я впевнений, що цей кейс – не єдиний).
1.
При цьому Кривонос досі не розпочав службового розслідувань щодо оприлюднених журналістами фактів (і не лише щодо них). (див. док)
2.
Нагадаю, що звільнити Углаву можна за результатами службового розслідування.
При цьому бачимо активну кампанію з порятунку Углави в ТГ-каналах.
Там впихують наративи, що це – помста Кубракова, вустами Сакварелідзе кричать про "брехню і наклеп", "політологи за 100 баксів" переконують про "не всьо так однозначно" і т.д. (див. коментарі).
Особливо смішним є наратив "звільнення Углави підірве наші відносини з міжнародниками".
Топ видання NBC цитує посадовця США: «Нещодавній скандал вищому антикорупційному відомстві Києва є прикладом постійної необхідності реформ».
В NBC переповідають: «Другий у менеджменті посадовець НАБУ був відсторонений минулого місяця після того, як витік інформації в відомстві скомпрометував резонансне розслідування щодо проекту будівництва доріг із залученням державних грошей» (див. комент).
3.
Йде другий місяць кризи довіри до керівництва НАБУ. Стає все більше схоже, що проблема не стільки в Углаві, скільки в Кривоносі.

***

№ 2.912

Велике будівництво, Фонд держмайна, Нацбанк, Держспецзв’язок та інші: хто в НАБУ зливав гучні справи топ-корупціонерів?

*22 травня співробітники Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) проводили обшуки у помешканнях детектива НАБУ Валерія **Полюги** та колишнього голови Броварської РДА Георгія **Біркадзе***

2024-06-05

Ольга ***Прокопишина***

БізнесЦензор зібрав інформацію щодо "зливу" масштабного розслідування НАБУ стосовно крадіжок на "Великому будівництві". Йдеться і про інші розслідування. Хтось з високопосадовців НАБУ тривалий час повідомляв фігурантам кримінальних справ деталі розслідування, попереджав про обшуки, рятував від в’язниці.

Підставою для обшуків, до яких також залучали співробітників Нацполіції, став виявлений факт "зливу" розслідування НАБУ щодо крадіжок на ремонтах доріг під час ***"Великого будівництва"***.

— Виявилось, що інформацію про перебіг розслідування зливали безпосередньо його фігурантові – колишньому радникові Запорізької та

Дніпропетровської ОД(В)А, куратору проєкту "Велике будівництво", бізнесменові Юрію ***Голику***.

По цій справі у Єдиному держреєстрі судових рішень у публічному доступі міститься лише одна ухвала Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду на скаргу адвоката Голика, що намагався скасувати арешт двох айфонів та ноутбуку, вилучених у Голика під-час обшуку його авто напочатку травня минулого року.

У тексті ухвали переказано основну фабулу справи:

— З березня 2022 року голова Дніпропетровської ОД(В)А Валентин Резніченко та керівник департаменту житлово-комунального господарства та будівництва ОД(В)А Андрій Коломоєць. "стрімко збільшили обсяги фінансування" на утримання автодоріг місцевого значення.

Скориставшись особливостями закупівель під час війни вони проводили основні закупівлі на ремонт доріг через одного підрядника - ТОВ "Будінвест Інжиніринг".

За пів року, з березня по вересень 2022 року, обладміністрація сплатила ТОВ "Будінвест Інжиніринг" 1,356 млрд грн, що становить 65 % всього бюджетного фінансування на утримання доріг місцевого значення у Дніпропетровської області.

І набагато більше, ніж держава у той же період витратила на ремонти всіх інших прифронтових та деокупованих областей.

— "Будінвест Інжиніринг" виводив гроші отримані від ОД(В)А на пов`язані підприємства з ознаками фіктивності. Як зазначається в тексті

ухвали, формально ТОВка належала довіреним особам Голика та Резніченка.

Валентин Резніченко та Юрій Голик мають тривалу історію співпраці.

— ***Резніченко*** є родичем Бориса ***Ложкіна***, колишнього голови Адміністрації президента Петра ***Порошенка***.

Борис ***Ложкін*** - власник "Українського медіа холдингу", ***Резніченко*** тривалий час був менеджером холдингу, а Юрій ***Голик*** виконував для Ложкіна рекламні проєкти.

Коли ***Ложкін*** очолив Адміністрацію ***Порошенка***, Валентина ***Резніченка*** призначили головою спочатку ***Запорізької***, а потім ***Дніпропетровської*** ОДА.

В кожній з цих областей Юрій ***Голик*** був поряд з ***Резніченком*** у ролі його позаштатного радника.

У 2019 році ***Зеленський*** звільнив ***Резніченка*** з посади голови ОДА, але після того як ***Голик*** влаштувався консультантом на "Велике будівництво", ***Резніченка*** повернули на місце.

Згодом у власниках ТОВ "Будінвест Інжиніринг", фірми, що історично стоїть на дорожніх тендерах Дніпропетровської ОДА та Дніпровської міськради, з’явилась дівчина Валентина ***Резніченка*** - фітнес-тренерка Яна ***Хланта***.

Окрім ***Хланти*** у фірми лишились інші багаторічні власники - Павло ***Чухно*** та Дмитро ***Літнарович***.

Павло ***Чухно***, за інформацією сайту "Наші гроші", є віце-президентом місцевого баскетбольного клубу "Прометей. Клуб належить авторитетним підприємцям Володимиру і Леоніду ***Дубинським***, що потрапили у розшук ФБР нібито через махінації з нерухомістю.

В листопаді 2022 року журналісти видань "Схеми" та "Української правди" опублікували розслідування щодо масштабних тендерів на дорогах Дніпропетровщини для фірми близької подруги очільника Дніпропетровської ОДА.

Незважаючи на цей розголос, "Будінвест Інжиніринг" ще деякий час по інерції отримувала великі підряди на ремонти доріг. У лютому 2023 року Володимир ***Зеленський*** врешті вирішив ***Резніченка*** звільнити з посади. НАБУ провело у нього та у координатора "Великого будівництва" Юрія ***Голика*** обшуки. Ніхто не був затриманий.

Згодом Яна ***Хланта*** вийшла з власників "Будінвест Інжинірингу", її частку переписали на Павла ***Чухна***.

> **— З 2017 року "Будінвест Інжиніринг" освоїла з бюджету на дороги Дніпропетровщини 7,94 млрд грн.**
>
> — Востаннє фірма отримувала тендер на асфальтування в січні цього року: за майже 30 млн грн взялась відновлювати асфальт на об’єктах КП "Теплоенерго" Дніпровської міськради.

В скарзі на вилучені у ***Голика*** телефони його захисник зазначив, що Юрій ***Голик*** не був службовцем Дніпропетровської ОД(В)А чи ТОВ "Будінвест Інжиніринг", а відтак не може бути причетним до розслідуваних подій з тендерами.

Вказував на те, що Голик перестав бути позаштатним радником голови ОДА в липні 2019 року, а ТОВ "Будінвест Інжиніринг" виконує замовлення на ремонт дорожнього покриття з 2017 року.

Втім, суд адвокатові відмовив, зазначивши, що описані в клопотанні правоохоронців обставини "обґрунтовано свідчать про наявність ознак протиправного діяння".

І саме вміст телефону Голика підтвердив факт зливу інформації про хід розслідування щодо нього.

2. Біркадзе, Углава та серія високопосадовців-втікачів

За словами редактора сайту "Наші гроші" Юрія ***Ніколова***, в телефоні Голика правоохоронці знайшли скріни з іншої переписки, в якій ішлося про хід розслідування НАБУ щодо ***Голика***.

Детективи з'ясували, що відправляв скріни ***Голику*** – колишній голова ***Броварської*** РДА, а наразі політолог та економіст, "позитивний експерт" Георгій ***Біркадзе***, який на Єдиному телемарафоні транслює з різних питань позицію Офісу Президента. Нещодавно він обмовився в ефірі про 37 млрд грн, що "було вкрадено" на фортифікаціях.

Біркадзе отримував на мобільний від інформатора в НАБУ повідомлення, що зникали через 10 секунд. Він мав з іншого свого телефона скинути цю інформацію Юрію ***Голику***. ***Біркадзе*** іншим телефоном фотографував цю переписку, фото переправляв Голику. Ці фото ***Біркадзе*** у телефоні ***Голика*** згодом знайшли провоохоронці.

Голика через ***Біркадзе*** інформував хтось, хто мав доступ до різних сегментів діяльності НАБУ.

Детективи з'ясували, що **зливи справи по Голику відбувалися давно**.

Почалися ще за часи директорства у НАБУ Артема ***Ситника*** і продовжувалися при нинішньому директорові Семені ***Кривоносі***.

"Інформування масштабне. Детективи прикинули, що це і не ***Ситник***, і не ***Кривонос***. Але це високопосадовець НАБУ.

І тут ***Углава*** (*ред. Гізо Углава з квітня 2015 року на посаді першого заступника директора НАБУ*) написав заяву про відсторонення за власним

бажанням. Сподіваюсь, що розслідування буде проведене і винуватці не просто будуть усунуті або звільнені, але піде туди, куди повинна піти людина яка зливала інформацію", - розповідає ***Ніколов.***

Гізо ***Углава***

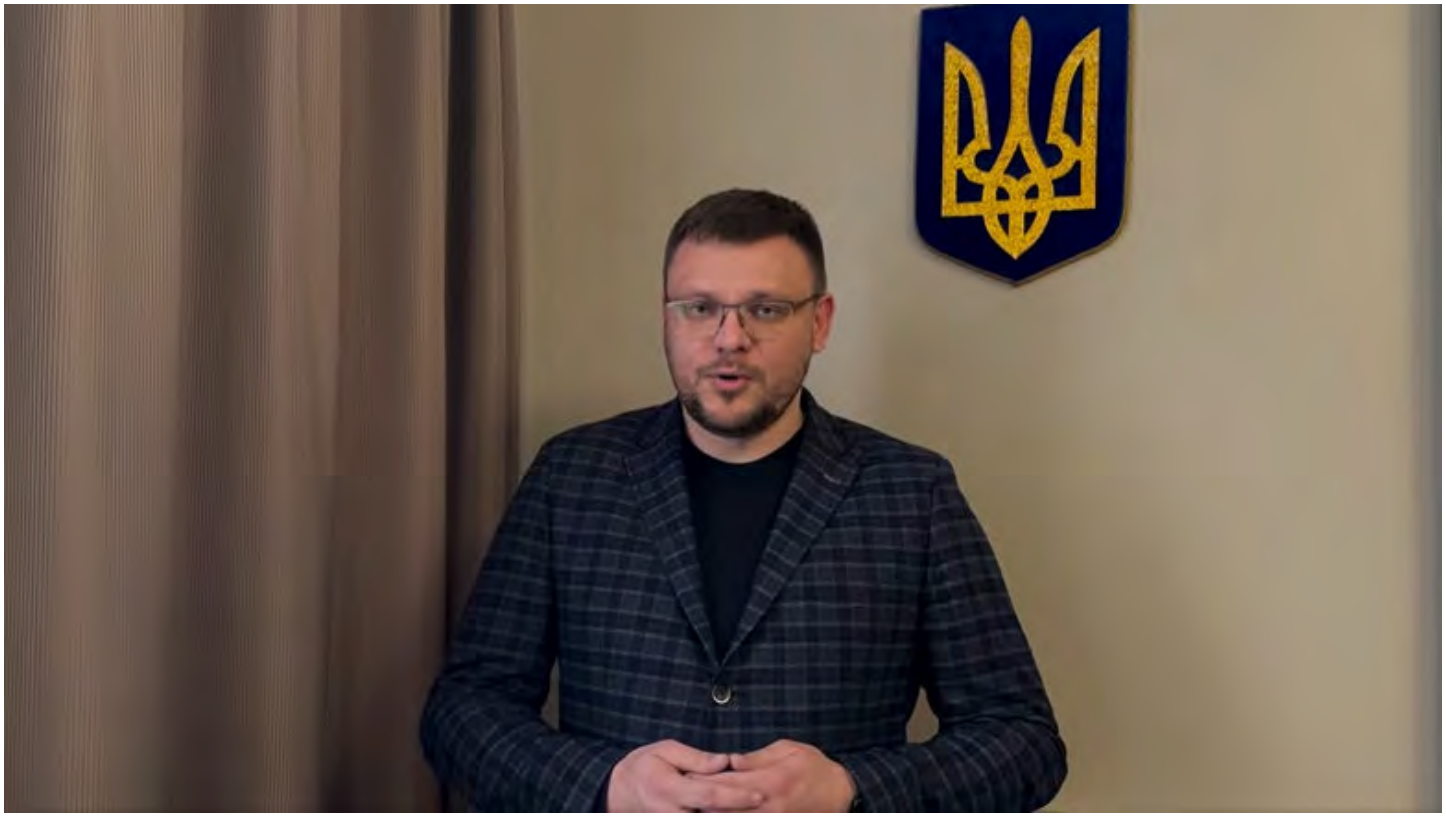

Директор НАБУ Семен ***Кривонос***

Віталій ***Шабунін***, голова ГО "Центр протидії корупції" акцентує на тому, що

1) — ***Кривонос*** відсторонив ***Углаву*** від виконання обов'язків **лише після того як справа про злив інформації вийшла на загал**, за власним бажанням Углави.

2) — Хоча до того два тижні у НАБУ йшло внутрішнє розслідування після заяви детектива-викривача і директор НАБУ не прийняв жодного кадрового рішення.

Він припускає, що на Кривоноса може впливати і та обставина, що і він, і Углава з'явились в рамках десанту в Україні колишнього президента Грузії Міхеіла ***Саакашвілі***.

Углава, що з 2015 року є громадянином України, до того працював у прокуратурі Грузії, певний час обіймав посаду заступника головного прокурора цієї країни. У 2014 році приїхав до України як консультант у складі команди грузинських реформаторів. Працював у групі, яка займалася імплементацією антикорупційного законодавства.

Кривонос з 2015 по 2016 роки обіймав посаду першого заступника начальника Одеської митниці. Там реалізовував антикорупційний проєкт "Відкритий митний простір", спрямований на ліквідацію контрабандних схем. Саме в цей час Одеський регіон очолював Міхеіл Саакашвілі.

Потім, впродовж 2020-2021 років, Семен Кривонос працював у ГО "Офіс простих рішень та результатів" ***Саакашвілі***.

Втім, **на перспективи справи Голика, що тривалий час зливалась головному фігуранту, Шабунін дивиться песимістично:**

— **"Якщо злив відбувся, то (…)немає сенсу чекати. Бо якщо ми попереджаємо Голика, що тут триває розслідування, а ще якісь деталі сказані… Навіть без деталей: "Голик, тебе розслідує НАБУ по кейсу будівництва".**

Крапка, все, там все буде затерто. І це ж буде очевидно. Ти приходиш на обшук, нічого немає. Фігуранти починають поводитися по-іншому.

Тобто,

— якщо був факт зливу, чекати покарання Голика або тих, хто над ним, за найбільшу корупційну схему, не варто. Це розслідування знищене.

Я думаю, це так і обурило детектива, який став викривачем цієї історії", - зазначив Віталій ***Шабунін*** в інтерв'ю радіо NV.

Останніми роками витоки інформації по топ-корупційним справам напевно відбувались.

Напередодні арешту закордон змогли втекти фігуранти великих корупційних розслідувань:

1) — втік екс-голова Фонду держмайна Дмитро Сенниченко,

2) — перед врученням підозри виїхав з країни голова Нацбанку Кирило Шевченко,

3) — ексзаступника Офісу Президента Андрія Смирнова встигли звільнити напередодні відкриття кримінального провадження щодо незаконного збагачення на 15,7 млн грн.

Так само "несподівано"

4) — 20 листопада прем'єр Денис ***Шмигаль*** розпорядився звільнити з посади Юрія ***Щиголя***, голову Держспецзв'язку та його заступника. За кілька годин після цього НАБУ оголосило їм підозру в організації схеми на держзакупівлях.

***

№ 2.913

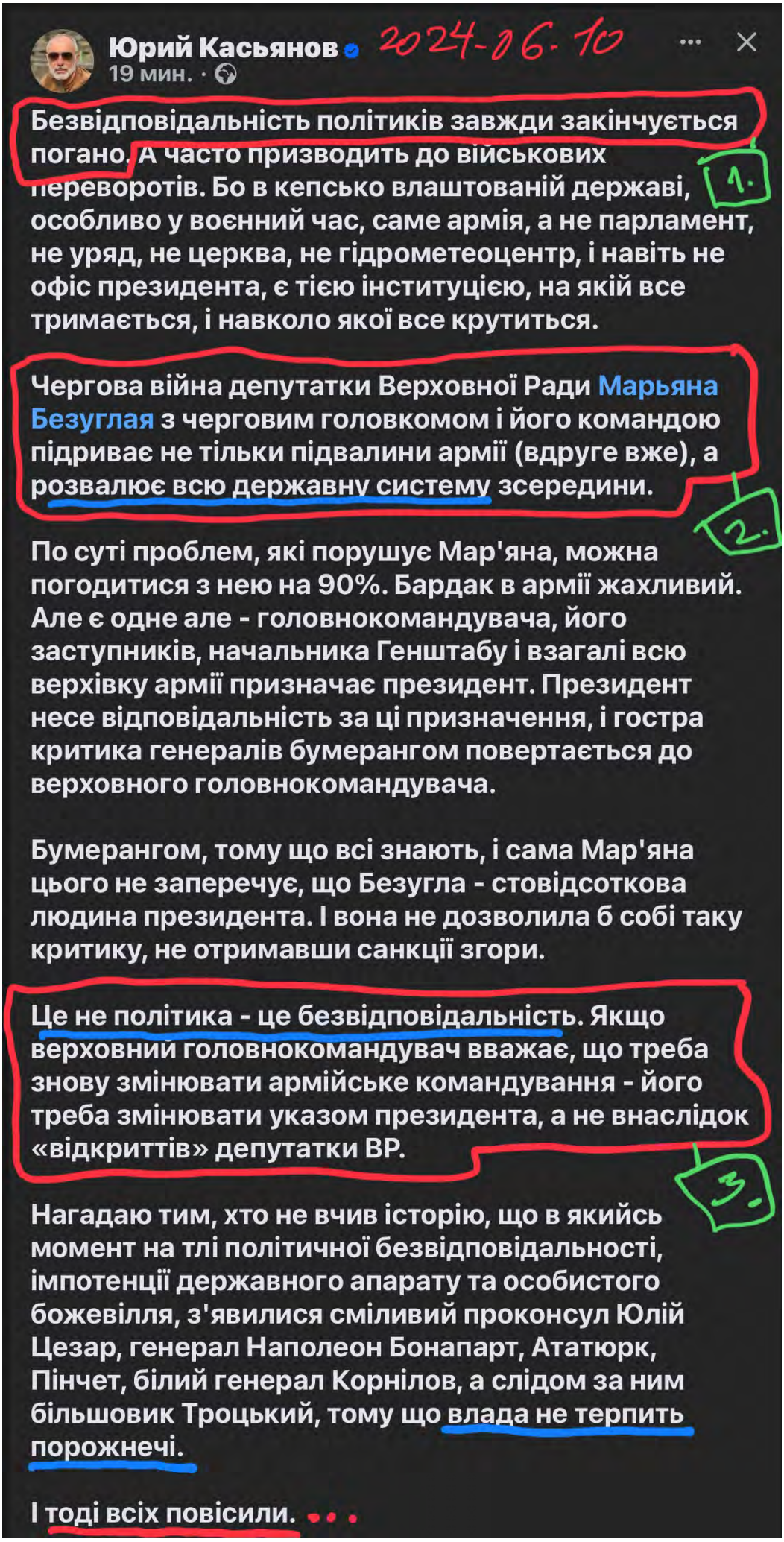
Юрий Касьянов
2024-06-10
19 мин. ·
Безвідповідальність політиків завжди закінчується погано. А часто призводить до військових переворотів. Бо в кепсько влаштованій державі, особливо у воєнний час, саме армія, а не парламент, не уряд, не церква, не гідрометеоцентр, і навіть не офіс президента, є тією інституцією, на якій все тримається, і навколо якої все крутиться.
1.
Чергова війна депутатки Верховної Ради Марьяна Безуглая з черговим головкомом і його командою підриває не тільки підвалини армії (вдруге вже), а розвалює всю державну систему зсередини.
2.
По суті проблем, які порушує Мар'яна, можна погодитися з нею на 90%. Бардак в армії жахливий. Але є одне але - головнокомандувача, його заступників, начальника Генштабу і взагалі всю верхівку армії призначає президент. Президент несе відповідальність за ці призначення, і гостра критика генералів бумерангом повертається до верховного головнокомандувача.
Бумерангом, тому що всі знають, і сама Мар'яна цього не заперечує, що Безугла - стовідсоткова людина президента. І вона не дозволила б собі таку критику, не отримавши санкції згори.
Це не політика - це безвідповідальність. Якщо верховний головнокомандувач вважає, що треба знову змінювати армійське командування - його треба змінювати указом президента, а не внаслідок «відкриттів» депутатки ВР.
3.
Нагадаю тим, хто не вчив історію, що в якийсь момент на тлі політичної безвідповідальності, імпотенції державного апарату та особистого божевілля, з'явилися сміливий проконсул Юлій Цезар, генерал Наполеон Бонапарт, Ататюрк, Пінчет, білий генерал Корнілов, а слідом за ним більшовик Троцький, тому що влада не терпить порожнечі.
І тоді всіх повісили. • • •

***

№ 2.914

Основні теми доби 09.06.2024 в Україні та навколо України

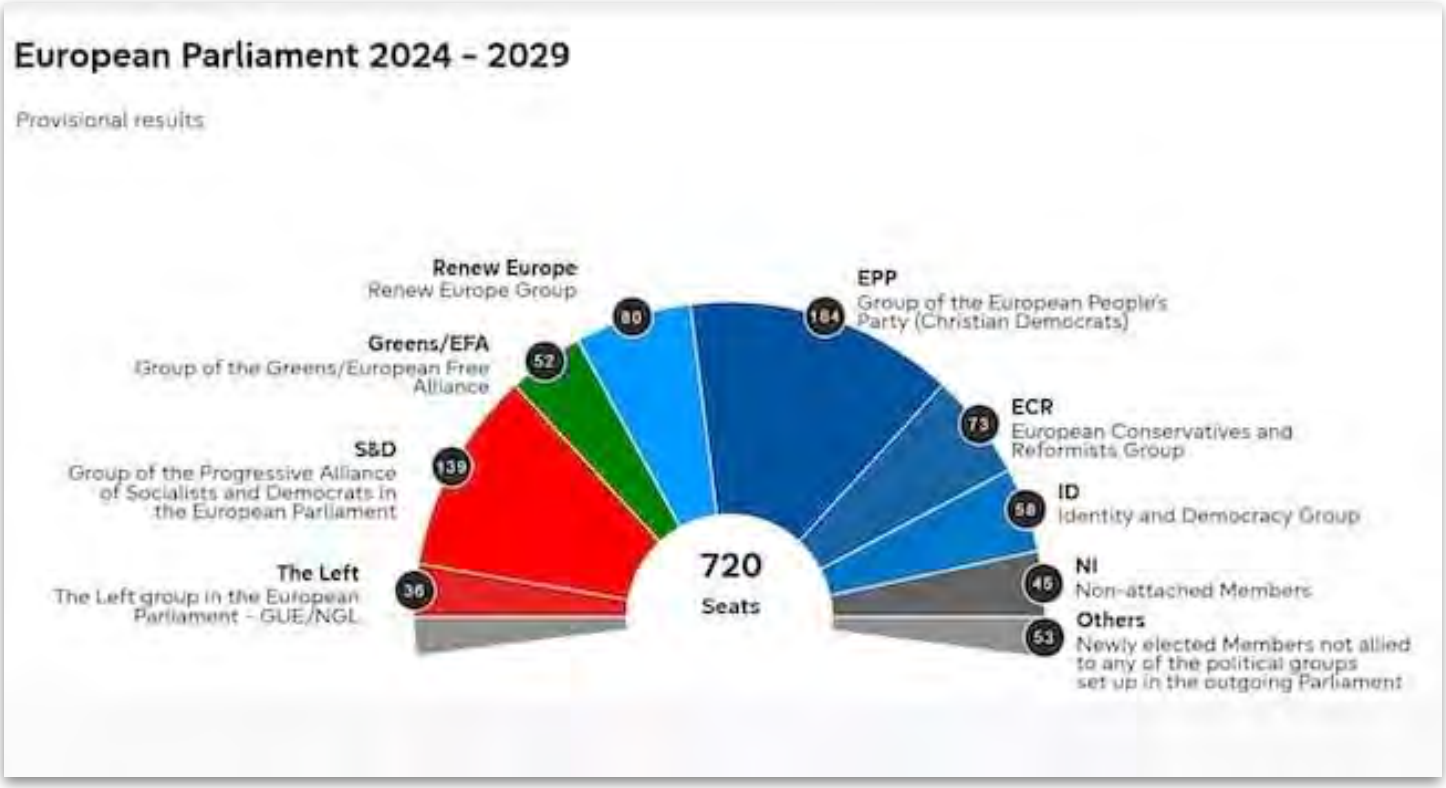

1 Генштаб у ранковому зведенні від 10 червня повідомив про 95 бойових зіткнень за добу. Прессслужба Генштабу повідомила про важкі бої на околицях Часового Яру, на північ та північний захід від Авдіївки та в напрямку на Курахове. Зведення не містять реальної інформації про зміни лінії бойових дій, тому її доводиться отримувати з інших – неофіційних джерел.

За інформацією порталу DeepState Live Map, українські війська відступили поблизу сіл Уманське та Новоолександрівка в напрямку на Покровськ. Бійці на лінії фронту повідомили, що втрата позицій сталася через бездіяльність командирів підрозділів територіальної оборони. Вони не повідомили про відхід сусідам, й атаки російських військ застали їх зненацька.

Російські військовослужбовці увійшли до прикордонного села Рижівка на Сумщині. Після щоденних масштабних обстрілів усіх його мешканців було евакуйовано й село перебуває в сірій зоні. Українські війська завдали кілька ударів дронами по населених пунктах Суджа та Кореневе Курської обл. РФ. На думку експертів, російське командування поки не зосередило в цьому регіоні ударне угруповання, яке здатне повторно вдертися в Україну. Прикордонні з Росією території України щодня зазнають масованих обстрілів, атак із повітря – ракетами, керованими авіабомбами та дронами-камікадзе.

Українські війська атакували ракетами комплекси ППО С-300 та С-400 в окупованому Криму – у Чорноморському, Євпаторії та Джанкої. Російські військові кораблі раптово залишили свій основний пункт базування – порт Новоросійськ. Українські дрони завдали ударів по великому десантному

кораблю в порту Єйськ на Азовському морі, а також по допоміжних суднах російського флоту в Таганрозькій затоці. Окупаційна влада на кілька годин перекривала рух мостом через Керченську протоку.

Дронами успішно атаковано склад боєприпасів у Білгородській обл. РФ.

2️⃣ У 27 країнах Європи відбулися вибори до Європарламенту. Попри прогнози, більшість із 720 місць отримають проєвропейські об'єднання: Європейська народна партія, Соціал-демократи та "Оновлення Європи", які підтримують Україну. Уже можна констатувати, що загальний курс та вектор відносин Євросоюзу збережеться і впродовж наступних 5 років. Голова Єврокомісії фон дер Ляєн заявила, що Європейська народна партія будуватиме "широку більшість для сильної Європи" з проєвропейськими та проукраїнськими силами.

Приблизно 150 місць отримають праворадикальні та націоналістичні партії, які тяжіють до "миру" з Росією. Французький президент Макрон оголосив про розпуск парламенту, оскільки більшість голосів на виборах здобула опозиційна партія "Національний фронт".

Також набрала вкрай мало голосів владна Ліберальна партія Бельгії, тож прем'єр-міністр де Кроо оголосив про відставку.

Партія канцлера Німеччини Шольца та її партнери з владної коаліції начисто програли вибори. Більшість місць у Європарламенті отримають правий опозиційний блок ХДС/ХСС та ліворадикальна "Альтернатива для Німеччини".

Вибори в Італії виграла консервативна партія "Брати Італії", від якої висунуто прем'єр-міністра Мелоні. Її союзники з коаліції втратили понад 10 місць.

У Польщі перемогу з мінімальною перевагою виборола владна партія "Громадянська коаліція" прем'єр-міністра Туска, яка оминула "Право та Справедливість". На третьому місці – ультраправа партія "Конфедерація", яка організовувала протести фермерів та блокування кордонів.

В Угорщині урядовий партійний блок прем'єр-міністра Орбана зміг здобути лише 44,5 % голосів. Це найгірший результат за всю її історію і це означає втрату двох мандатів євродепутатів проти 2019 р. Опозицію підтримали майже 30 % виборців. Дослідницький центр Political Capital стверджує, що партія Орбана FIDES стала перед виборами до Європарламенту найбільшим рекламодавцем Google у Європі. Розміщені нею оголошення здебільшого просувають російські пропагандистські наративи.

***

№ 2.915-1

Уперше за понад два місяці Том Купер робить сесію запитань/відповідей. Як він сам зазначає, запитань накопичилося дуже багато, тож він розбив свої відповіді на кілька частин. У першій частині читайте звіти про збори, які проводив Купер, а також про літако-вертолітну «статистику» – вона викликала бурхливі суперечки серед його читачів – та методологію її збору.

Оригніал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-q-and-a-session-for-june

[Опубліковано 6 червня близько 7:00 за Києвом]

Переклад: Ірина Жигалюк, Катерина Соболева, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

Том Купер

Війна в Україні – Запитання і відповіді: червень 2024 року. Частина 1

Усім привіт!

Сьогодні я хотів би розпочати огляд багатьох цікавих питань, які «нагромадилися» за минулий місяць. Справді, є що обговорити, тож одразу перейду до відповідей.

1. Статус нашого збору на БПЛА-систему Shark для 3-ї окремої штурмової бригади.

> Збір тривав у лютому, березні, квітні та на початку травня. Ми зібрали достатньо, щоб 3-тя штурмова могла замовити новій розвідувальний безпілотний комплекс Shark. Після коротких переговорів (з метою «трохи пришвидшити» поставку, бо компанія – виробник перевантажена великою кількістю замовлень) у середині травня було підписано контракт на поставку системи Shark-M-TS на суму $44 500, а також акумулятора AKB-LE на суму $6 400. Гроші переказали компанії 22 травня.

Щодо дати доставки та всього такого – перепрошую, це надто чутливе питання, не буду його обговорювати. І дозвольте ще раз наголосити, що збір закрито.

Місію виконано! Щиро дякую всім, хто долучився!

Тож набираємося терпіння і чекаємо відео результатів дії системи (які, звісно, залежать від тактичних потреб, тож публічно обговорювати щось більше за вже сказане вважаю надто делікатним).

2. Статус зборів для 3-тьої окремої штурмової та 72-гої окремої механізованої бригад.

> Я знаю, що перший збір перевищив позначку в $4500 приблизно тиждень тому, щодо другого – новин наразі не маю. Я запитаю, як там справи, і найближчими днями повернуся з деталями.

3. 18 травня я опублікував оновлення про війну у повітрі, в якому, серед іншого, була така «статистика»:

З 24 лютого 2022 року Україна (Військово-повітряні сили, армійська авіація та морська авіація) втратила:

1) 80 літаків,
2) 48 вертольотів.

З 24 лютого 2022 року росія (воздушно-космічекі сили і морська авіація воєнно-морського флоту) втратила:

1) 99 літаків,
2) 117 вертольотів.

Прийшли різні люди і почали висловлювати сумніви – як правило, без перевірки з інших джерел, які збирають таку статистику і частину з яких легко знайти (достатньо лише спробувати пошукати). Ба більше – дехто був засмучений тим фактом, що «мої» цифри українських втрат «кардинально відрізняються» від тих, які вони бачили в інших джерелах...

Так, відрізняються – тому що різні підрахунки мають різну методологію та цілі.

Чому виникла ця відмінність?

Тому що я – вивівши закономірності у цій війні, з'ясувавши, коли, де, як і чому «відбуваються» бойові втрати – на основі всього цього підрахував лише втрати ДІЮЧИХ, БОЙОВИХ ЛІТАКІВ ТА ГЕЛІКОПТЕРІВ українських Повітряних сил, армійської авіації та морської авіації, а також російських воєнно-космічеких сил і морської авіації воєнно-морського флоту. Це літаки МіГ-29, Су-24М/МР, Су-25, Су-27, Су-30, Су-34, Су-35 та різні вертольоти, які перебували в експлуатації на момент знищення (незалежно від причини).

Більше того, для мене не має значення, чи зараховує Oryx до своєї загальної кількості 20+ транспортних літаків Іл-76, що перебували «на зберіганні» в аеропорту Мелітополя та були захоплені росіянами 24-25 лютого 2022 року, – і я точно не з тих, хто потім скаже, що «згідно з Oryx, Україна втратила понад 100 літаків».

Для мене ключовим є те, що на момент втрати літаки й вертольоти, про які йдеться, були в робочому стані та перебували в оперативній експлуатації. Якщо вони не «служили» – я їх не враховую.

З аналогічних причин я не рахую 20+ різних гелікоптерів, що їх росіяни захопили на аеродромі Чаплинка АБ/Херсон 26-27 лютого 2022 року. Машини стояли на зберіганні, більшість не літала вже з 2017-2018 років (про ті, що літали, див., наприклад, тут https://aviagraphers.net/index.php/armed-forces-reports/61-ukraine-army-aviation). На момент захоплення вони не перебували на бойовому чергуванні, а отже, жодного не «збили» у бою, тому з факту їхньої втрати неможливо винести якийсь урок (хіба тільки той, що оборона українцями всієї Херсонської та південної частини Запорізької областей на той час була страшно неорганізована, що добре відомо). Так само я не рахую літаки, знищені з інших причин і далеко від зони бойових дій. Включати їх у «статистику, пов'язану з бойовими діями» — це все одно, що враховувати кинуті на Вовчанській авіабазі ще в часи СРСР літаки Аеро Л-29 «Дельфін» (https://ukraine-kiev-tour.com/vovchansk-airfield.html) — марна справа.

Наголошую: у мене немає ані часу, ані грошей, щоб творити таке, як ото колись ВПС США і/або ВМС США: вони в жовтні 2001 року витрачали бомби з лазерним наведенням Paveway (ціною понад 500 000 доларів за боєзаряд) на знищення розбитих транспортних літаків Антонов колишніх ВПС Демократичної Республіки Афганістан, залишених на авіабазі Баграм іще наприкінці 1980-х років... бо ж нікому в Пентагоні не спадало на думку вивчати статті, опубліковані ще в 1990-тих у World Air Power Journal Volume 42... Хай там як, насправді я хочу розповісти вам, як, де і чому збивали літаки/гелікоптери під час війни в Україні за минулі два роки.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Але звідки мені знати, що ці, наприклад, 80 українських або 99 російських літаків (на даний момент насправді йдеться про більше 85 українських і більше 100 російських літаків, але давайте зупинимося на цифрах, які я назвав станом на 18 травня) — було «насправді» збито?

Звідки мені знати, які літаки включають у статистику, скажімо, «18 українських Су-25»...? Або «26 російських Су-34»....? .... або (для особливо уважних читачів): чому кількість знищених українських бойових літаків «підскочила» з 80 до понад 85 всього за місяць....?

Одразу наголошу що я працюю з цим питанням уже кількадесят років і тому знаю, де що шукати. Або хоча б як дізнатися, де шукати. Насправді я звик досліджувати набагато менш медійні конфлікти та військово-повітряні сили, ніж залучені зараз у Росії й Україні. Наприклад, як ви думаєте, чи є в інтернеті інформація про ВПС Єменської Демократичної Народної Республіки під час громадянської війни в («Південному») Ємені 1986 року? Чи намагалися ви знайти авторитетне джерело, що описує офіційні відносини між Багдадом/Іраком і Москвою/СРСР у 1978-1979 роках — щоб зрозуміти, чи були вони справді такими «теплими», як сказано у 99,9% опублікованих джерел (і друкованих, і в інтернеті), як вони вплинули на придбання Іраком бойових літаків радянського виробництва в той період?

Втім, шукати такі штуки — це мій «хліб з маслом», і то вже багато років (пересвідчитися можна, наприклад, тут або тут

https://www.helion.co.uk/military-history-books/hot-skies-over-yemen-volume-1-aerial-warfare-over-the-southern-arabian-peninsula-1962-1994.php

https://www.helion.co.uk/military-history-books/wings-of-iraq-volume-2-the-iraqi-air-force-1970-1980.php

Тож я насправді звик до того, що починати мушу з нуля. Натомість про війну в Україні пишуть аж надто багато. Про будь-яку подію є не просто 5, 10, 15, а 100+ звітів. І всі вони — онлайн. Доступні «в один-два кліки» (насправді переважно набагато більше). Замість того, щоб запитати «чи є взагалі щось на цю тему?», варто запитати: яке джерело «надійне»?

Так, нині вже є ресурси, які збирають навіть повніші докази, ніж Oryx. Гарний приклад – LostArmour.info. Або ukr.warspotting.net – вони не лише фіксують втрати, а й геолокують їх.

В одних більше даних, в інших – менше. Ідеальних немає, але: якщо перехресно перевірити їх усі – а це, мабуть, «дуже багато роботи», яка «розтягнеться на тижні» (якщо не місяці), – то можна отримати максимально повне розуміння.

Зауважте: майже в усіх випадках, що зафіксовані у наведеній мною вище статистиці, є від 2 до 5 фотографій уламків. На багатьох світлинах видно деталі маркування, наприклад «борт» (двозначний бортовий номер, який наноситься на кожен російський і кожен український літак та/або гелікоптер), та – лише у випадку російських літаків/вертольотів – реєстраційний номер. Останій – це п’ятизначне число з префіксом «RF-».

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Кіль російського Су-34, збитого увечері 5 березня 2022 року над Черніговом. Тип літака було легко впізнати за «нестандартним» кольором камуфляжу та формою хвостової частини. А коли «борт» видно так чітко, як у цьому випадку, то за допомогою певних онлайн-досліджень можна легко з'ясувати, що його реєстраційний номер – RF-81879. Цього не видно на фото, бо літак розбився від удару об землю.

Плюс принаймні у 50% (якщо не більше) випадків відомі навіть імена пілотів/членів екіпажу. Буває і такий варіант: борт та/або реєстраційний номер невідомі (наприклад, якийсь Су-34 чи Ка-52 влетів у землю на такій швидкості, що повністю розвалився від удару), а імена його членів екіпажу – відомі.

Звідки я їх знаю?

Власне, статистику, про яку йдеться, збирає Мілош Сіпош – мій колега та співавтор кількох книг. Його методологія — записувати кожну конкретну заяву, оприлюднену чи то вищестоящими органами в москві, чи то офіційним Києвом. Все, що з'являється у публічному просторі, – неважливо, де саме. Ці заяви завжди є центральною відправною точкою. А потім він, мов павук, «сидить у своєму кутку і чекає – терпляче й мовчки». Він ретельно вивчає сотні повідомлень у ЗМІ та соціальних мережах.

Іноді він нічого не знаходить. І це означає, що заява залишається просто заявою. Наприклад: XY березня 2022 року вищестоящі органі заявили, що збито МіГ, або ж Київ заявив, що збито Су... Такі випадки – які не мають публічних підтверджень – ніколи не додаються до загальної статистики. Тобто цифри, які я навів, не включають жодних непідтверджених випадків – інакше Мілош і я разом з ним оперували б цифрами у 300+ українських та десь 500+ російських літаків і гелікоптерів... принаймні так часом стверджують вищестоящі органи та офіційний Київ.

В одних випадках до появи доказів проходять лише години, в інших – дні, а буває, що й тижні і навіть місяці. Це докази у вигляді фотографій уламків, некрологів загиблим членам екіпажу (наприклад, оцей Су-25 борт 10, реєстрація RF-91969 https://aviation-safety.net/wikibase/276346). Іноді буває так, що пілот дістав важке поранення під час збиття літака і помер «лише» через декілька місяців. Або «підтвердження» існує тільки у вигляді повідомлення у соціальних мережах, що екіпаж із двох осіб, який врятувався на місці катастрофи десь на півдні білорусі, доставлений до лікарні у мінську [цитата] «у стані середньої тяжкості». Часто потрібні тижні, місяці, а інколи навіть роки, перш ніж місце катастрофи буде принаймні визначено географічно та/або з'явиться його чітке супутникове зображення.

Хороший приклад: українські суди регулярно сповіщають про результати своїх розслідувань. Зокрема, і щодо обставин, які призвели до втрат ПС. У цьому випадку

(https://verdictum.ligazakon.net/document/107027131?q=%22%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B0%D0%BA%20%22%D0%A1%D1%83-27%22%20%22&fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR2jiFPbVUoYly65vX2KlAxNoPDvWtmIfCP-9DIuQdQbN_5czQYaIvxEDGA_aem_Aba8QmZa33YDfYgUXJL9UR16OGIC2hNWedtkB0dc9lpbHACsScP23YE4sC0AZA9eOpwQDj7B4xTaLZFBoZm18Ie9

вони оприлюднили результати розслідування втрати двох Су-27 ще в жовтні 2022 року. У поєднанні з некрологами загиблих членів екіпажу, опублікованими в інших соцмережах, дізнатися решту інформації неважко. До прикладу, візьмемо цей Су-25 ВКС https://ukr.warspotting.net/view/3057/, збитий ще на початку березня 2022 року. Як видно на одній з фотографій за цим посиланням, його реєстраційний номер RF-91969. Далі все просто: загугліть «RF-91969» - так, саме цей реєстраційний номер — і ви отримаєте довоєнні фотографії цього літака, навіть «зведення про аварію» від Мережі авіаційної безпеки та посилання на подібні кейси.

...а якщо нічого не знайдете, то перевірте схожі випадки за (військовими) базами даних Scramble.nl, Soviet Transports Data Files, Planespotters.net, rzjets.net тощо, тощо, тощо....

...а потім повторіть цю маніпуляцію для перевірки кожного звіту про збиття, про який ви коли-небудь чули... та ніколи не припиняйте перехресний фактчекінг і не піддавайтеся ілюзії, що ваші дані і висновки є «ідеальними». Вони ніколи не бувають ідеальними: натомість зібране Мілошом мене цілком влаштовує.

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Підсумок: це до біса багато роботи, яку, можливо, 99,9% з вас навіть не збирається робити. Насправді, ви залежите від багатьох людей, таких як я, які роблять це за вас.

Справа в тому, що все це базується на постійному, послідовному, систематичному дослідженні пацієнтів, нескінченних перехресних допитах і великій кількості роботи купи різних людей.

З приводу точності результатів: вона достатня для того, щоб, працюючи над такими книгами, як ця

https://www.helion.co.uk/military-history-books/war-in-ukraine-volume-6-air-war-february-december-2022.php

(яка вийде друком приблизно за два тижні), ми могли точно відстежувати події на місцях (навіть називати задіяні підрозділи) — попри те, що взагалі-то немає жодних відповідних повідомлень з перших вуст, у ЗМІ чи соцмережах. Це направду так: хоча деякі згадані операції — «військова таємниця», а отже, не будуть розголошуватися ще кілька років.

І тут на допомогу приходить дедукція. Наприклад, ми знаємо, який підрозділ заявив про збитий літак або вертоліт у певний час у певному місці.... або, принаймні, знаємо район, про який йдеться. Таким чином, можемо з'ясувати, який підрозділ перебував у відповідний час і у відповідному місці: потім ми перевіряємо хорошу карту відповідної місцевості, бачимо, який там рельєф, де які перешкоди, міські райони, в якому напрямку рухалася та чи інша сторона у відповідний час тощо… ну, ви вже самі зрозуміли.

Ось чому я настільки впевнений, що статистика Мілоша, яку я використовую, напрочуд надійна.

У найгіршому випадку, його даним бракує кількох «абсолютно невідомих втрат». До прикладу: якийсь літальний апарат серйозно пошкоджений; пілот/екіпаж доставив його на базу, благополучно приземлився, але літак/гелікоптер виявився надто пошкодженим для подальшого ремонту. Його списують. Або ж літак/гелікоптер заявлено як збитий, а він бере і падає десь далеко від населених пунктів чи лінії фронту. І жоден доступний нам контакт чи джерело не знає, що він насправді розбився...

Тим не менш, ми з Мілошем сумніваємося, що кількість таких випадків перевищує якийсь десяток. Причина: доказів цього просто не існує. Навпаки: за перші п'ять місяців цього року Мілош зібрав докази менше десятка невідомих до цього українських і російських втрат у 2022 і 2023 роках, а з травня ми викреслили з цього списку ще кілька кейсів (от вам відповідь на питання, «як так сталося, що загальна кількість українських втрат "підскочила" з 80 до 85 за місяць»).

Ну і нарешті... якщо ви «не вірите» цим цифрам...

Без проблем. Як на мене,

а) віра — це щось таке, чому місце у храмах, і

б) маєте більш обґрунтовані цифри – покажіть.

(...далі буде...)

***

№ 2.915-2

У другій частині своєї Q&A-сесії Том Купер відповідає на чотири питання, пов'язані з війною в Україні: чому світові ЗМІ охочіше пишуть про успіхи росії, чому росіяни використовують «елітний» спецназ як лінійну піхоту, чи зіграє на користь України перевага в артилерії та – і відповідь на це запитання займає більше половини допису – чи має Україна на озброєнні щось співставне з російськими КАБами (спойлер: має). Вчергове Купер висловлює думку, що Україні треба максимально унезалежнитися від західних поставок зброї.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-q-and-a-session-for-june-b7d

Переклад: Катерина Соболева

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні – Запитання і відповіді: червень 2024 року. Частина 2

Вітаю всіх!

Продовжую відповідати на ваші запитання...

1. Чому, на вашу думку, західні медіа частіше пишуть про успіхи росії та поразки України?

> Виходячи з мого особистого досвіду роботи в таких медіа (чимось подібним я намагався займатися близько 15 років тому) – тут є комплекс причин.

Насамперед, для наших ЗМІ «погані новини – це хороші новини». Починаючи з ранніх 2000-х, переважна більшість того, що рухає життя медіа, залежить від інтернету: їх у буквальному сенсі рухають такі фактори, як «кількість кліків/переглядів». Чим частіше веб-сайт відкривається, чим більша у нього кількість відвідувачів – тим цінніший він.

Отже, медіа потрібні яскраві заголовки, сенсації – бо вони привертають більше уваги. А «погані новини» – і це очевидно – привертають більше уваги, ніж «хороші новини». Принаймні з них легше зробити сенсацію.

Тому чим більше буде «поганих новин», тим краще для ЗМІ: вони зароблять набагато більше грошей.

Гроші – насамперед від реклами, бо кожного разу, коли ви клікаєте, щоб відкрити якусь статтю, ви відкриваєте і безліч реклами… А також від компаній, що займаються збором даних, бо сотні їх платять ЗМІ за те, щоб ті надавали їм дані про вашу переглядову поведінку, і вони могли аналізувати їх та продавати тим, хто хоче запускати «цільову рекламу»...

2. Ви кажете, що росіяни використовують спецназ як лінійну піхоту... якщо вони перемагають – то навіщо кидають свої елітні сили у м'ясорубку?

> Практика використання «сил спеціального призначення» як лінійної піхоти спостерігається у багатьох сучасних конфліктах. Наприклад, в Ірано-Іракській війні (1980-1988), громадянській війні у Лівані (1975-2000; це було особливо актуально для сирійців, але і для ізраїльтян теж), Другій і Третій війнах в Анголі (1975-1992 та 1994-2003), війні в Ємені 1979 року та деяких інших. Основна причина має два аспекти: більша «довіра» командування до «особливо лояльних підрозділів» та погана підготовка стандартних піхотних формувань, які в результаті не мають необхідних навичок, гнучкості, лояльності, а отже й надійності.

У випадку з росіянами в Україні – вищестоящі органи класифікують своїх солдатів за чотирма типами:

1) «справжній спецназ», як-от спецназ ГРУ (78-й полк спеціального призначення «сєвєр-ахмат» та/або 22-га бригада спеціального призначення ГРУ, квазі-ПВК «редут» тощо);

2) «лінійний спецназ» (формування спецназу ВСрф; їх скоріше можна порівняти з рейнджерами армії США або ізраїльськими десантниками);

3) ВДВ та добровольчі формування (приклад останнього – колишня ПВК «вагнер»);

4) «гарматне м'ясо» (по суті, всі інші типи сухопутних формувань).

«Справжній спецназ» рідко побачиш у дії. Не тому, що вони не діють, а тому, що їх узагалі рідко можна бачити (поки не стає надто пізно). Україна величезна, лінія фронту дуже довга, «сліпих зон» безліч, тому спезназам з обох сторін легко обійти ворожі позиції та проникнути у глибший тил. Можете поставити свій річний дохід на те, що у будь-який момент часу десь в

Україні орудує принаймні 10-15 «патрулів» спецназу ГРУ… і що українські ГУР та ССО роблять щось дуже схоже всередині росії…

«Лінійний спецназ», навпаки, регулярно розгортається на передовій, утворюючи «корсет» для формувань ВСрф. Під час наступу він зазвичай іде у штурм одразу за «гарматним м'ясом» – воно сунеться вперед, щоб змусити українців відкрити вогонь і тим самим виявити свої позиції. Або ж цей спецназ проникає на позиції ЗСУ – як під Авдіївкою, а останнім часом і в районі Білогорівки. Або долучається під час оборони для посилення вогневої потужності інших формувань і захисту особливо важливих пунктів – ми бачили це минулого літа у районі Роботиного, де «лінійний спецназ» виявився добре оснащеним і навченим та тісно взаємодіяв з ударними гелікоптерами.

Ці типи формувань є чимось на зразок «золотих куль»: розгортаються лише тоді і там, де «дійсно треба». А решту «витрачають» при кожній нагоді (так-так, включаючи ВДВ, які раніше були або силами швидкого реагування та штурмовими підрозділами, або виконували функції резерву за лінією фронту; часом також розгорталися як лінійна піхота).

Іншими словами: у цьому плані росіянами керує «стадний інстинкт». Тобто вони використовують все, що мають, аби досягти успіхів.

3. Чи стане перевага України в артилерії променем надії (для майбутнього розвитку подій у цій війні)?

> І так, і ні. У кращому випадку це справді буде «промінь надії». У гіршому – все залишатиметься так, як зараз, ще деякий час.

Чому так? Слід мати на увазі, що, згідно з усіма відомими мені оцінками виробництва на росії артилерійських снарядів, очевидно, що вона продовжить постачати їх своїм військам у набагато більшій кількості, ніж Захід може поставити Україні – і така ситуація триватиме майже увесь 2025 рік. Навіть коли «чеські снаряди» прибудуть в Україну – якщо це справді станеться – і навіть, якщо вони прибудуть у кількості, достатній, щоб виграти час, необхідний ЄС і США, щоб вивести своє артилерійське виробництво на запланований рівень (пізніше цього та на початку наступного року) – навіть тоді загальна кількість, поставлена в Україну (за умови, що ця ініціатива справді триватиме й не знайдуть ніякого «вагомого виправдання», щоб зупинитися, як, наприклад із жовтня минулого року по травень цього року), – отже, навіть при цьому кількість снарядів все одно буде значно меншою, ніж російських. Більше того, москва виявилася більш гнучкою: вона може отримувати боєприпаси з інших джерел за кордоном – у Північній Кореї, Індії, Судані тощо.

Тому в кращому випадку – так, це хіба «промінь надії». Але лише у тому розумінні, що ситуація може трохи покращитися у другій половині цього року (і особливо до кінця цього року). Знову ж таки – за умови, що ЄС і США

всерйоз продовжать нарощувати своє виробництво та й надалі надійно постачатимуть боєприпаси в Україну.

За таких обставин – і, думаю, ця моя позиція добре відома – Україна не має інших шляхів вийти із ситуації, окрім як зробити себе максимально незалежною від західних поставок боєприпасів. І замінити (відсутні) артилерійські снаряди передовими БПЛА, які мають ще більшу потужність. Кажуть, що ЗСУ завдають дронових ударів по російській артилерії у 40, навіть 60 кілометрах за лінією фронту (особливо південніше бєлгорода). Я вважаю, що це теж один з найкращих варіантів шляху вперед.

Сподіватися і чекати, що Захід допоможе? Або, ще гірше: молитися на це? На мою думку, майже без сенсу. Майте на увазі: за відсутності інших факторів західна допомога завжди буде прив'язана до безлічі політичних умов, більшість яких спрямована на запобігання краху центрального керівництва російської федерації. Що найголовніше – мета Заходу і особливо США НЕ полягає в тому, щоб дати Україні змогу ефективно та швидко завершити цю війну на власну користь і у власних інтересах. Вони, здається, моделюють такий результат, коли росія відмовиться від ідеї знищити Україну й залишиться цілою.

...однак, розмірковуючи таким чином, американці США не розуміють (та й не замислюються), що будь-яка «така» росія залишатиметься головною загрозою для безпеки України (а також ЄС/НАТО)...

4. Ви часто згадуєте російські плануючі бомби – КАБи. Чи має щось подібне Україна?

> Чудове запитання. Відповідь: так.
>
> І Повітряні сили України регулярно використовують цю можливість. Це справді має ефект, подібний до того, що роблять росіяни. Ось, наприклад, сцена подвійного удару JDAM по російській позиції у Георгіївці 20 травня:

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Але Повітряні сили України мали б діяти зовсім по-іншому.

росіяни завдають КАБ-удари бомбардувальниками Су-24 і Су-34: вони наближаються до зони бойових дій на висоті близько 9000 метрів зі швидкістю 900 км/год або більше, потім ще трошки набирають висоту і випускають свої КАБи на відстані 70 км (70 000 м) від цілі. Це далеко за межами радіусу дії більшості ЗРК, які використовує Україна:

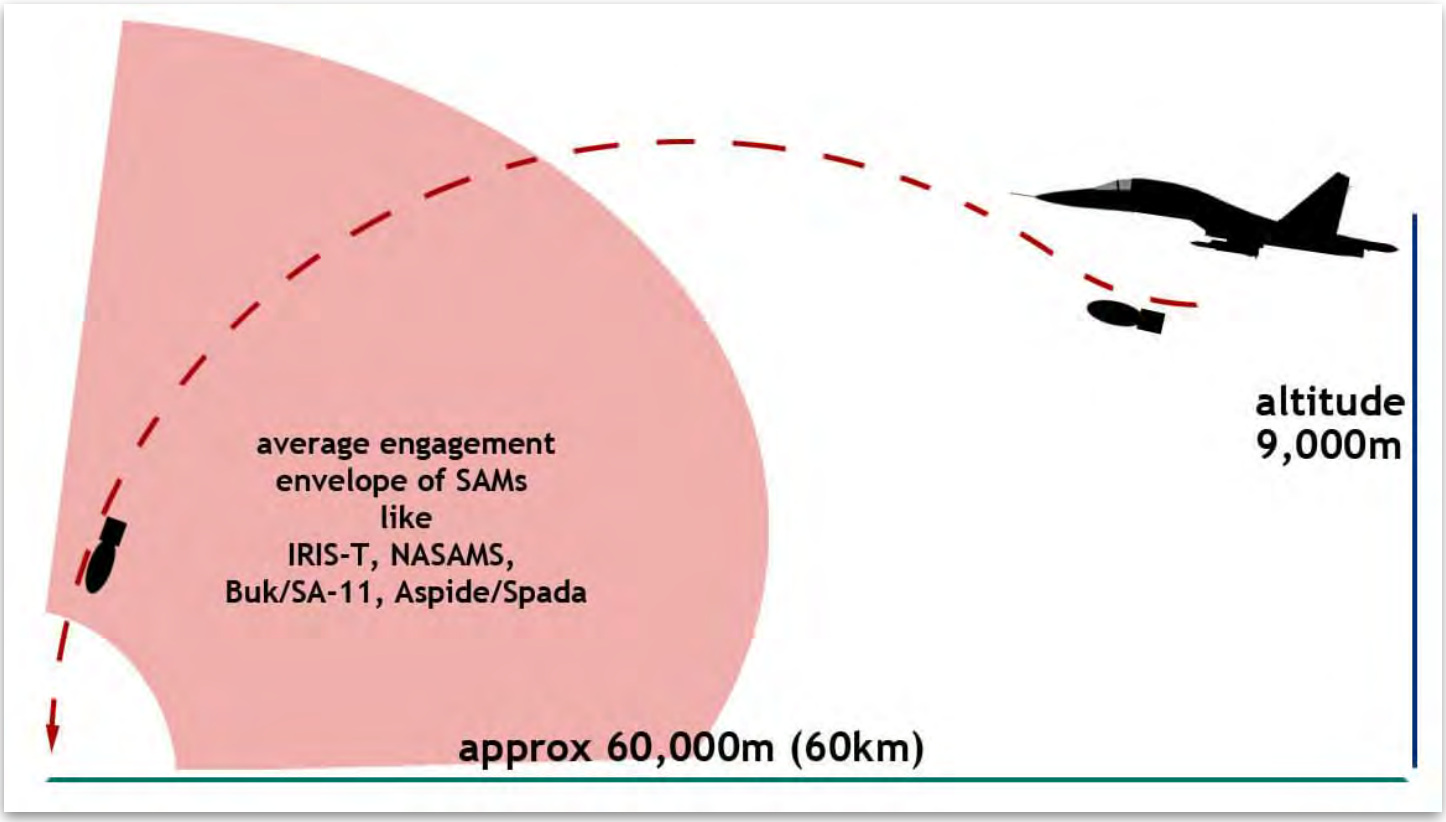

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

При цьому – наскільки можна судити з відповідних відео, опублікованих обома сторонами, – російські бомбардувальники регулярно б'ють усіма чотирма КАБами в одну точку націлювання (або «мішень»), або ж двома в одну, а ще двома – в іншу точку поруч. Як у цьому випадку від 12 травня, коли чотири КАБи вдарили по Часовому Яру:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Окрім ФАБ, воздушно-космічєскі сили стали використовувати «бомбу малого діаметру» (УМПБ Д-30СН) та «керовану» ракету «гром» Е1.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Скид чотирьох УМПБ Д-30СН – російських «бомб малого діаметру» – з Су-34, приблизно 25-26 травня цього року.

Проте… і ось де настає величезна різниця…

росіяни можуть це робити, тому що у ЗСУ немає:

а) перехоплювачів, оснащених ракетами класу «повітря-повітря» великої дальності, а також далекобійними ракетами, співставними з російськими Р-37 (носії – МіГ-31 та/або Су-35);

б) надійних зенітно-ракетних комплексів (ЗРК), здатних витримати розгортання менш ніж за 20-30 км від лінії фронту (щоб вони могли уразити російські винищувачі-бомбардувальники раніше, ніж ті випустять плануючі бомби з відстані 70 км); бо

в) українських запасів ЗРК ледь вистачає для забезпечення напівнадійної протиповітряної оборони основних міських і промислових центрів глибше за лінією фронту; тож

г) через це (а також через те, що спроби таке зробити потягнули за собою втрати), Повітряні сили України не розгортають свої більш далекобійні ЗРК ближче, ніж за 50 км позаду лінії фронту.

(Протягом березня, квітня і травня ми могли спостерігати не лише те, як росіяни уникали бити по надто добре захищеним Києву та Одесі навіть «кращими» своїми балістичними ракетами, а натомість били по Харкову, Дніпру, Запоріжжю та інших менш захищених місцях, – а й те, що Повітряні сили України збивали все менше російських крилатих ракет і та дронів. Просто тому, що у них закінчилися ракети, а Захід надто повільний, щоб компенсувати витрачені або хоча б збільшити їх виробництво...)

Повертаючись до теми...

Повітряні сили України не мають КАБів, але у них є набагато точніша зброя, можливості якої набагато вищі. Це високоточні керовані боєприпаси (Precision Guided Munitions, PGM), такі як:

1) Бомба малого діаметру (GBU-39 SDB);

2) Обладнання JDAM – Joint Direct Attack Munition (GBU-53 JDAM);

3) французькі Hammer.

Безумовно, вся ця зброя (калібру 250 кг) легша за стандартні російські КАБи (на базі бомби ФАБ-500М-62 калібру 500 кг, не кажучи вже про новітні КАБ на базі ФАБ-1500М-54 калібру 1500 кг). Проте кожен окремий SDB, JDAM чи Hammer, випущений одним винищувачем Повітряних сил України, може бути наведений на іншу точку націлювання. Отже, один МіГ-29 або Су-27 ПС ЗСУ може одночасно бити по двох, трьох або чотирьох різних точках націлювання – залежно від того, скільки PGM він несе. Наприклад, одна, дві або три точки на лінії фронту, плюс ще одна – за нею. Або можна накрити ціле російське артилерійське відділення з чотирма широко розставленими гарматами. Ми бачили, як Повітряні сили України регулярно робили це минулого літа, а останнім часом все частіше роблять у Вовчанському районі.

Але через зростаючу загрозу перехоплення російськими Су-35, МіГ-31, а останнім часом і Су-30СМ Повітряні сили України зазвичай озброюють свої винищувачі лише двома PGM, щоб літаки залишалися достатньо легкими та могли розганятися до майже надзвукових швидкостей при польоті на надзвичайно низькій висоті – де повітря більш щільне, а отже, споживання палива є значно вищим...

Так що, теоретично, якщо випустити усю цю зброю (західного виробництва) з великої висоти та на високій швидкості, то вона має принаймні таку саму (якщо не більшу) дальність дії, що й у російського КАБ. Тобто, ці бомби теж можна випускати з висоти 9000 метрів або більше, потім вони доковзують до своїх цілей 50, 60, 70 кілометрів... Деякі з них теоретично можуть подолати навіть відстань у 120 км – якщо їх випустити, скажімо, з висоти 10 000 метрів і на надзвуковій швидкості...

Є проблема: реактивні літаки Повітряних сили України не можуть діяти на таких великих висотах і так близько до лінії фронту, як це роблять росіяни – тому що воздушно-космічєскі сили експлуатують перехоплювачі Су-35, МіГ-31 і Су-30СМ. Якщо вони оснащені ракетами «повітря-повітря» великої дальності Р-37, то вони можуть надійно збивати підлітаючі українські винищувачі-бомбардувальники з PGM на відстані до 200 кілометрів. І так, принаймні раз на місяць вони збивають українські літаки, які беруть участь у PGM-атаках, – незалежно від того, наскільки швидко чи низько вони літають.

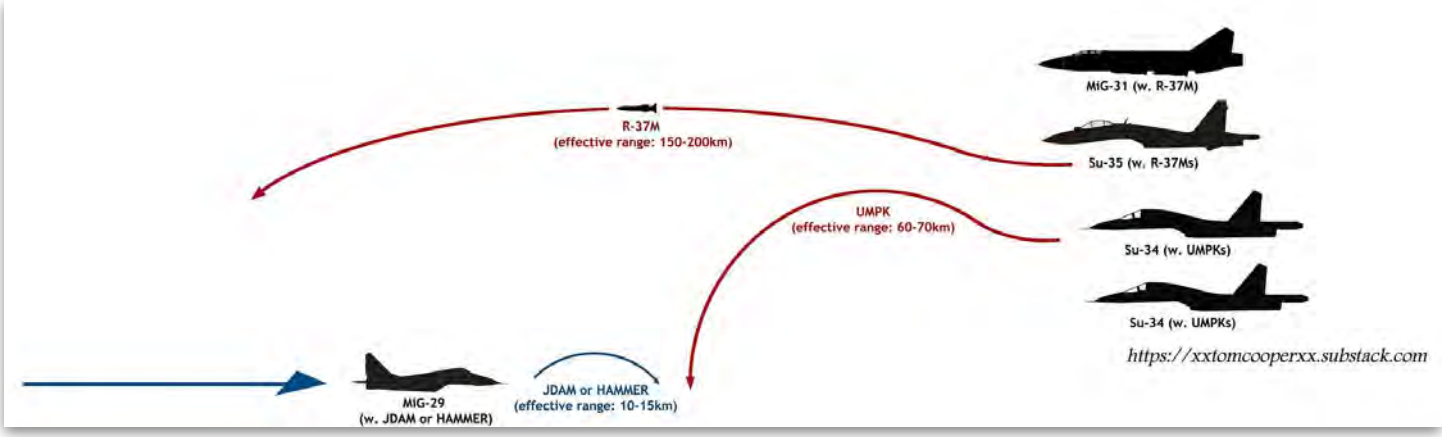

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Ось чому українські пілоти літають так низько – на 10-15-20 метрах над землею. Так вони мають хоч якусь надію схватися між штучними чи природними перешкодами – будівлями, лісами, пагорбами...

Але PGM, запущені на таких низьких висотах, мають набагато меншу дальність польоту, ніж у російських КАБів, випущених з великої висоти, – всього якихось 10-15 км (так, МіГ-29 і Су-27 розганяються до 1100 км/год і після неглибокої «хвилі» випускають снаряди).

Ба більше – навіть коли українські винищувачі-бомбардувальники літають так низько і швидко, вони не те щоб знаходяться «у безпеці»: їх регулярно виявляють російські Су-35, МіГ-31 та Су-30СМ; вони видимі на російських щоглових радарах. Тобто вже під час наближення до точки пуску вони можуть бути – і регулярно стають – ціллю для кількох видів зброї. Ось чому Повітряні сили України супроводжують такі місії іншими літаками, які випускають приманки ADM-160 та/або протирадіолокаційні ракети AGM-88 HARM. І це робить українські удари PGM набагато складнішими, ніж КАБові удари росіян...

...такі українські операції спрацьовують, але іноді... на жаль... «принаймні раз на місяць» – ні...

Є й інша проблема: західні PGM, які я перерахував, дуже дорогі й виробляють їх у відносно невеликих кількостях. В Україну їх доставляють ще менше. Кількість модифікованих відповідним чином МіГ-29 і Су-27 невелика (і постійно зменшується). Ось чому Повітряні сили України не можуть розгорнути стільки PGM, скільки воздушно-космічєскі – КАБів. Щоб склалася повна картина, додайте ще факт, що кількість УМПБ Д-30СН і «гром» Е1 повільно зростає…

Навіть якщо Повітряні сили України отримають, скажімо, достатньо PGM, щоб випускати їх в обсязі «100 на день», їм все одно знадобиться відповідна кількість модифікованих МіГ-29 і Су-27 – яких просто немає. Ось чому такі важливі поставки F-16: вони збільшать кількість ударів. Повітряні сили України зможуть здійснювати польоти щодня – за умови отримання достатньої кількості F-16, а також запчастин і грошей, щоб експлуатувати їх так довго, скільки буде потрібно. Це, своєю чергою, значно збільшить витрати на війну, оскільки випускати PGM з F-16 набагато дорожче, ніж обстрілювати ці самі цілі далекобійною артилерією...

Зрозуміло, що коли українцям вдається здійснити хоча б один такий авіаудар, його результатом, як правило, стають багато дох… хороших росіян. Але, знову ж таки, якщо загалом, – проводити такі операції вкрай ризиковано через російську ППО (а воздушно-космічєскі сили, власне, володіють перевагою в повітрі на лінії фронту). Окрім того, кількість PGM, які постачає Захід, завжди буде набагато меншою, ніж кількість КАБів, яку можуть виготовити та випустити росіяни.

(...далі буде...)

***

№ 2.915-3

Для завершальної частини своїх червневих запитань/відповідей Том Купер обрав як доволі прості, так і глобальні питання. Чого вартує його міні-есе на тему: «Як ви трактуєте цю війну: як регіональний конфлікт між Україною та росією, проксі-війну між росією й НАТО чи початок боротьби за світове панування між КНР і США?» Також читайте про незалежність України від західних поставок боєприпасів, повітряні втрати та шанси України перемогти у цій війні.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-q-and-a-session-for-june-f24

Переклад: Ірина Жигалюк, Катерина Соболева, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні. Запитання-відповіді за червень 2024, частина 3

Ось іще відповіді на деякі ваші запитання... (так, над «старішими» я також працюю, в процесі... прошу, дайте мені ще трохи часу).

1) Як ви трактуєте цю війну: як регіональний конфлікт між Україною та росією, проксі-війну між росією й НАТО чи початок боротьби за світове домінування між КНР і США? І чи впливає таке трактування на ваші судження про політику залучених сторін?

> Найперше, я розумію цю війну крізь призму сприйняття російського ґенштабу: як продовження політики пудінга військовими методами. За минулі 20+ років пудінг кілька разів недвозначно заявляв, що росія перебуває в стані війни з цілим Заходом (а особливо — зі США). По-друге, я розумію це як війну пудінга на знищення України: для нього абсолютно неприйнятно, що Україна існуватиме (принаймні, окремо від росії).

Наступне: я бачу, що цей конфлікт змушує Україну зрозуміти, що їй необхідно повністю утвердити себе як незалежну від росії: як суверенну державу з власними традиціями, історією, мовою, політикою та майбутнім. І цю думку українцям необхідно донести не тільки росіянам, а й «західним партнерам». Отже, цей конфлікт я бачу як «глибинну війну України за незалежність».

Тобто я не дивлюся на цей конфлікт із типової «західноцентричної» позиції (Марк Галеотті, якщо не помиляюся, писав про «нарцисизм Заходу»), а тому не вважаю його «проксі-війною». Це «проксі-війна» тільки для тих, хто вважає, що в українців немає власного розуму (або що вони якісь «недоросіяни»), і тому якісь зовнішні сили розіграли на їхніх землях підступний сценарій відокремлення від росії. Я вважаю, що таке уявлення — нерозумне, примітивне і неправильне.

На мою думку, ситуація тут нагадує ситуацію в Лівії або Сирії на початку 2010-тих: ні, там також не було ніякого «західного сценарію заміни влади», це народи Лівії та Сирії повстали проти вбивчих режимів, що тероризували їх більше 40 років. Тут немає місця ні для яких теорій змов про «ЦРУ-Моссад-Аль-Каїду», Захід долучився до боротьби вже пізніше, і то обмежено (насправді в обох випадках повстання звелися нанівець тільки через те, що Захід відмовився слухати місцеве населення і вирішив грати за інтереси інших зовнішніх сил — тільки аби заспокоїти конфлікт).

Звичайно, зараз в Україні діє багато зовнішніх гравців. Багато хто з них грається з Україною — особливо банда Байдена-Блінкена-Саллівана (у ЄС не існує єдиної зовнішньої політики, щоб на таке спромогтися; схоже на те, що Шольц править своєї, Макрон — своєї, і взагалі кожен тягне ковдру на себе). І так, оскільки Захід надає озброєння, кошти й політичну підтримку, багато кому війна в Україні нагадує «проксі-конфлікт». Але не можна забувати, що саме росіяни змусили українців брати зброю до рук, саме росіяни вторглися в Україну (пудінг це визнав іще 2015-го), і ніхто інший як українці захищають свою країну, націю і саме своє існування. Ось у чому суть цього конфлікту, і вона завжди такою залишатиметься. Ось чому ця війна змусить українців по-новому визначити власну роль як країни і нації в майбутньому.

(...і ось чому я думаю, що українці мають завжди пам'ятати таке: коли ти величезна країна у Східній Європі з населенням близько 37 мільйонів, то Захід не «горить бажанням» визнати тебе «рівною» собі, як мінімум не захищаючи насамперед свої інтереси... І ще пам'ятати таке: насправді «Заходу» Україна потрібна більше, ніж він – їй.)

Зрештою, ця війна, сподіваюся, зможе підштовхнути Захід до фундаментальних реформ управління – адже те, що ми зараз маємо, кажучи простими словами, є «клептократію з обмеженим плюралізмом», і аж ніяк не «демократію». Плюс до всієї цієї ситуації додається елемент «війни за світове панування». Якщо наша олігархія та її приватні й корпоративні інтереси продовжать домінувати у політиці та управлінні, якщо ми й надалі будемо залежні від прибутків, які дає співпраця з КНР – а останні аналізи ситуації вказують на те, що і США, і ЄС безнадійно неспроможні відірвати свої комерційні інтереси від Пекіна, бо зав'язли у ньому по самі вуха, – то чим наші системи кращі за будь-які інші диктатури?

2. На вашу думку, шанси України (перемогти у цій війні) – низькі?

> Мої оцінки стосуються того, що відбувається просто зараз. ЯКЩО Україна і надалі чекатиме суттєвого збільшення західної допомоги, якщо вона залишатиметься надмірно залежною від підтримки Заходу у вигляді поставок артилерійських боєприпасів, ЗРК тощо, – то ця війна просто буде продовжуватися і йтиме так, як вона іде з літа минулого року.

Але треба сказати, що я вважаю цю ситуацію (або будь-яку іншу подібну) – не «низькими шансами», а «нескінченними можливостями». Такі великі війни, як ця – не лише у географічному, економічному чи політичному сенсі, але й у сенсі впливу на людство, політику, технологічний розвиток, а отже, економіку, культуру й багато іншого, що знаходиться далеко за межами поля бою, – мають тенденцію «скидати самозакохане людство з його вежі із слонової кістки» та змушувати його усвідомити свої помилки, прийняти і пропрацювати їх. А помилок накопичилося надто багато.

3. Чи може Україна стати повністю незалежною від західних поставок боєприпасів?

Не у короткостроковій перспективі. Це може зайняти 4-5 років і значною мірою залежить від розстановки пріоритетів та інвестицій у «правильні» технології. А також від здатності України значно покращити захист свого енергетичного сектору та промисловості.

Адже промисловість не може працювати без електроенергії (насправді, уся «цивілізаційна» система не може функціонувати без електроенергії). А енергетичний сектор не буде працювати, якщо його зруйнують російські ракети.

Іншими словами: судячи з того, як зараз ідуть справи, ми все ще знаходимося у цій війні десь на «30 рівні зі 100»...

4.) Згідно з тим, як зазвичай описують повітряну компоненту цієї війни, перші 1-2 тижні відбувалися дуже інтенсивні вильоти і бої, і обидві сторони зазнали великих втрат. Потім інтенсивність значно знизилася. А що відбувається зараз? Історія про те, що 110-та механізована бригада збивала старі Су-25 останніми днями, а також під час боїв за Авдіївку: це перебільшення чи ні? Чи є підтверджені знищення або пошкодження в результаті повітряної війни, і якщо так, то як часто таке стається?

> Наразі я не маю жодних підстав «очікувати», що кількість відомих втрат з попередніх періодів цієї війни суттєво зросте. Наприклад, що раптом з'являться якісь 10-15-20 додаткових, абсолютно невідомих втрат - чи то з російського, чи то з українського боку.

Може з’явитися 10-15, навіть 20 або більше «викреслень зі списку»: випадків списання літаків після повернення на базу - чи то через бойові пошкодження, чи то з інших причин. Але навряд чи з’явиться багато «невідомих збитих літаків».

Далі, так, я знаю, купа західних коментаторів і експертів – навіть багато хто з українських – кажуть, що повітряна війна була дуже інтенсивною в перші 7-10 днів, а потім сповільнилася, і вже ніколи не була такою інтенсивною...

Моя оцінка кардинально відрізняється. До прикладу, зараз я працюю над книгою, в якій, серед іншого, буде описано битву за Ізюм і прорив росіян під Попасною в березні-квітні-травні-червні 2022 року. Наскільки я можу судити, принаймні за кількістю втрат, росіяни використовували авіацію для підтримки цих операцій щонайменше так само інтенсивно, як і під час штурму Києва, Чернігова, Харкова, Херсона, Миколаєва та інших населених пунктів. Тільки от вони не застосовували гелікоптерні атаки і літали далеко від Києва, а отже, далеко від «широкого загалу».

Більше того – і частково через наслідки цих боїв (принаймні в районі Попасної) – офіційний Київ не надто прагнув хвалитися, тоді як багато збитих російських літаків і гелікоптерів розбилися за лінією фронту, а отже, поза межами української можливості підтвердити ці втрати. Тим не менш, я не винен, що більшість інших спостерігачів і коментаторів пропустили цю частину подій, а отже, пропустили той факт, що ПС ЗСУ – військово-повітряні сили, основним завданням яких є підтримка російських сухопутних військ – вчинили точно так само, як і російські сухопутні війська, і переключили свою увагу з «важливих» місць, таких як Київ, на «неважливі», такі як Ізюм, Балаклія, Кремінна, Сєвєродонецьк, Краматорськ тощо. Це зовсім не означає, що їхні удари не були спрямовані на «важливі» місця, такі як Київ. Це не означає, що вони менше літали. Або зазнали менше втрат.

З приводу того, що відбувається зараз: на початку війни було багато фаталізму. З обох сторін, але особливо в лавах ПС ЗСУ. Мислення на кшталт: «Ну добре, нам (українцям) все одно кінець, тож чому не взяти з собою в могилу всіх, кого зможемо..» Це було однією з головних причин, чому Україна зазнала таких великих втрат серед своїх висококваліфікованих пілотів на початку війни.

Крім того, обидві військово-повітряні сили наносили прямі авіаудари: атаки, в яких некероване озброєння (бомби і некеровані ракети) безпосередньо націлювалося на позиції противника під час прольоту над ними. Через широку доступність засобів протиповітряної оборони, зокрема, таких невідомих росіянам ПЗРК, як «Перун» польського виробництва, це призводило до величезних втрат. Десятки літаків і гелікоптерів були збиті.

Ті, хто вижив з обох сторін, проаналізували цей досвід і швидко дійшли висновку, що більше немає сенсу діяти таким чином - особливо, якщо їх збивають ще до того, як вони встигають випустити зброю. Тому обидві сторони змінили свою тактику на «непрямі» атаки: на кшталт «насипай і тікай», щоб некеровані ракети долетіли, а віднедавна перейшли на «скидання» керованих бомб з далеких полігонів.

Тобто з часом кількість вибухівки, яку було застосовано проти цілей, фактично зросла, а ще більше зросла точність застосування, навіть якщо загальна кількість бойових вильотів дещо зменшилася. Але в цьому і полягає один з аспектів використання керованої зброї: літати треба не так часто, а влучань все одно можна зробити набагато більше.

Щодо заяв 110-тої мехбригади про 5-6 збитих російських Су-25 в районі Авдіївки за останні кілька місяців: принаймні кілька з них були ефективними. Справа в тому, що замість старих ЗРК, більшість з них збиті ЗРК «Бук М1» з ракетами РІМ-7 «Горобець» або ЗРК «Оса-АКМ» з ракетами Р-73 «повітря-повітря», а також (це особливо актуально для 110-тої мехбригади) модернізованими ПЗРК. Тобто, як і в лютому-березні 2022 року, має місце

«ефект несподіванки»: росіяни здивовані, що зіткнулися зі зброєю, з якою раніше не стикалися. Їм завжди потрібен час, щоб відреагувати на такі випадки.

[ЗОБРАЖЕННЯ]

Ракети Р-73 класу «повітря-повітря», пристосовані до пускової установки 9К33М «Оса-АКМ ТЕЛАР» («пускова установка з радіолокатором управління вогнем»).

***

№ 2.915-4

Том Купер

Війна в Україні, запитання-відповіді за червень 2024, частина 4

Оригінал: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-q-and-a-session-for-june-0cb

Усім привіт! [Опубліковано 16 червня близько 14:00 за Києвом]

Для початку — коротко про новини...

Черговий удар українських ЗРК по позиціях 31-шої зенітно-ракетної бригади ВКС рф в окупованому Криму вразив іще один зенітно-ракетний комплекс

С-300 — цього разу в районі Бельбека. Згоріли радіолокаційна станція 92Н6Е, тягач БАЗ-6303 та пускова установка 51П6.

У Вовчанську вчора росіяни посилили свої позиції, ввівши туди групу «аїда» (чеченці), а потім здійснили локальну контратаку з району школи №2 та дитсадка №6; її було відбито артилерією та дронами.

Такого типу російські атаки відбувалися майже по всій лінії фронту, але майже всі їх відбили. На жаль, за чотирма винятками:

а) схоже, що росіяни захопили більшу частину Новоолександрівки (північна частина Авдіївсько-Покровського напрямку). Насправді, російські солдати просуваються далі на північ і захід, навколо цього села і вздовж залізничного насипу на південь від нього;

б) велика механізована атака з трьох боків на Новоселівку Першу (центральна частина Авдіївсько-Покровського напрямку): до села не дійшла, але це станеться найближчими днями;

в) масовані піхотні атаки на Карлівку (південна частина Авдіївсько-Покровського напрямку);

г) росіянам вдалося закріпитися в Георгіївці (на захід від Мар'їнки), тобто ЗСУ не змогли вчасно відбити свої позиції в цьому селі.

Тепер повертаюся до відповідей на ваші запитання...

1.) Як інтерпретувати/розуміти найновіші умови припинення вогню від путіна, в яких він вимагає віддати Донеччину, Луганщину, Запорізьку та Херсонську області, а також відмовитися від вступу України в НАТО тощо?

З одного боку, це звичайний для росіян метод ведення переговорів: вимагати максимум, а потім подивитися, що вийде. Деякі на це ведуться (гарний приклад — Ердоган, який «домовлявся» з путіним щодо Ідлібу в березні 2020 року), зараз усе менше мудрих, які розуміють, що ні про які остаточні умови не йдеться.

Та з іншого боку це означає, що путін і далі плекає ілюзії. Оскільки його війська здатні контролювати близько 95% Луганської області, але досі не контролюють понад 60% Донецької, а тим більше всієї Запорізької та Херсонської областей (адже він втратив північну половину Херсонщини майже одразу після її приєднання до рф у 2022 році).

...що ж, ось вони: плани пудінга на цю війну. Загарбати повністю чотири українські області.

Суть у тому, що він знає: Україна ніколи не погодиться на такі умови. Але знає також, що на Заході достатньо зомбованих ідіотів, які серйозно розглянуть

його «пропозицію». Іншими словами, він намагається розпалити розбіжності між Україною та її західними союзниками напередодні майбутньої зустрічі НАТО і «мирної конференції» у Швейцарії.

Підсумок: як завжди, раджу ігнорувати.

2.) Що сталося з українською програмою балістичних ракет?

Гарне питання!

За іронією долі, майже все, що я «знаю» (тобто майже нічого, тому так і наголошую на цьому питанні), ґрунтується на почутому від контактів в рф.

За їхніми словами, Україна розпочала проект з реінжинірингу ракет «Іскандер-М» (вони ж 9М723 або 9М723К1) іще у 2014 році. Та все закінчилося нічим: схоже, проект скасували через брак коштів, крім того, були тоді інші пріоритети. Натомість українці зосередилися на «всього лиш» капітальному ремонті близько 500 ракет 9М79 «Точка-У», успадкованих від СРСР у 1991 році, та/або створенні нових транспортерів/переносників/пускових установок (ПУ) для них. Так з'явився комплекс «Грім-2/Сапсан», який росіяни називають «Гром-2» і який українці демонстрували публіці у 2018 році й навіть пропонували для експорту. У 2022 і 2023 роках міністерство оборони рф кілька разів повідомляло, що балістичні ракети «Грім-2» були збиті засобами протиповітряної оборони російських збройних сил.

Але мушу визнати, що мені так і не вдалося з'ясувати з якоюсь долею впевненості, чи справді росіяни мають на увазі, що «Грім-2» є українським варіантом «Іскандер-М», чи — як пояснює Вікіпедія (https://en.wikipedia.org/wiki/Hrim-2) — модифікованими (і навіть збільшеними в розмірах) 9М79?

Можу лише сказати, що так, 19-та ракетна бригада ЗСУ вистрелила багато ракет 9М79, із приблизно таких установок, як на фото — і то лише в перші місяці війни (особливо на підтримку військ, що обороняли Чернігів).

(ФОТО)

Пускова установка балістичної ракети «Грім-2/Сапсан», яку демонстрували в Києві у 2018 році.

Відтоді про українські балістичні ракети ніхто не згадує: у найкращому разі можна почути, що українці запускають зенітні керовані ракети з системи С-200 («SA-5 Gammon» за класифікацією НАТО) по балістичній траєкторії… або як американці непокояться, що росіяни зберуть достатньо уламків американських MGM-140 ATACMS, щоб на їх основі розробити власний аналог…

Цікаво, що нікому й на думку не спадає: в українців також є знання та навички, інструменти й обладнання, щоб самим розробити аналог ATACMS — а ще в них дуже висока мотивація це зробити.

Ну, напевно, справді виглядає так, наче українці уявлення не мають, як створювати балістичні ракети — навіть якщо вони дуже активно зайняті розробкою крилатих ракет. Передусім тому, що «швидким гуглінням» ви радше знайдете повідомлення про те, що крилату ракету Х-55 (попередниця Х-555, яку росіяни зараз регулярно застосовують проти України) розробило Державне конструкторське бюро «Південне» у Дніпрі, а виробляв Харківський авіазавод, якому міні-турбореактивні двигуни поставляла «Мотор січ» (Запоріжжя) ще у 70-х–80-х роках (наскільки мені відомо, «Мотор січ» виробляла й експортувала турбореактивні двигуни в росію аж до початку 2014 року) — ніж про розроблені в Україні балістичні ракети.

Я собі думаю так: питання не в тому, чи вони можуть, а в тому, чи вони — українці — мають час і гроші, щоб бабратися ще й з балістичними ракетами у ваговій категорії близько 1000–3000 кг (тобто з дальністю польоту в 300+ км). Наскільки я знаю, ще в совєтські часи великі заводи, такі як «Південмаш», виготовляли мотори для міжконтинентальних балістичних ракет Р-36 («SS-18 Satan» за класифікацією НАТО), а «Південне» працювало над тактичною балістичною ракетою з дальністю польоту в 280(+) км ще у 2008 році (її назвали «Борисфен», чи як там?)... Звісно, з того часу мало що відбувалося, тому не дивно, що торік керівника українських ракетних програм звільнили й замінили (https://defence-blog.com/ukraine-makes-changes-to-arms-industry-after-missile-program-failure/). Але я наче пригадую, що вже навесні, і точно влітку й восени 2023 року одна із київських «балакучих голів» казала, що ракету (чи дві… чи три?) такого класу тоді застосували проти Росії…

Загалом, враховуючи все зазначене — а також, що ще важливіше, загальну мовчанку на цю тему та скупі повідомлення такого типу у медіа (https://spacenews.com/ukrainian-launch-startup-promin-juggles-research-territorial-defense/), — ну, я б сказав: «Ніколи не кажіть ніколи». Найімовірніше, це був «лише початок». І цей початок дуже затягнувся через брак грошей, брак бачення, типову системну некомпетентність у політиці та інші подібні чинники. Але не через брак спроможності.

Щонайменше слід мати на увазі таке поєднання обставин: дедалі більше українців розуміють, що вони не можуть розраховувати на тривалу і надійну підтримку Заходу; і, ну, з такими «друзями» та «союзниками», як в України, коли країна має справу з російською війною на винищення, у неї немає іншого вибору, крім розробляти такі штуки, як балістичні ракети — і розвідувальні супутники також. А потім виробляти їх серійно — якщо це необхідно, то таємно, в підземних цехах, у повній секретності і без повідомлення про це «союзникам». Інакше кажучи, я думаю, що пройшло менше року від реформи українського ракетного сектору, а це просто замало часу. Однак я майже

певен, що ми ще побачимо значно більше у цій сфері у найближчі місяці та роки.

3.) Невже немає якогось способу захистити авіабази від дронів-розвідників?

І так, і ні. У теорії, звісно, є… і не один — таких способів «сотні». Буквально. Але…

a) Україна величезна — неможливо закрити весь її повітряний простір від буквально десятків розвідувальних БПЛА з відповідною дальністю польоту, які щодня запускають росіяни;

b) чи, може, можливо, але якщо й так, то наразі в України немає такої спроможності. У неї немає навіть достатньо систем ППО, щоб належно захистити найважливіші міські центри, енергетичний сектор і промислові потужності.

А головне, як показав найновіший раунд арабо-ізраїльських воєн, навіть таку маленьку територію, як в Ізраїлю, не можна захистити зі «стовідсотковою надійністю» — навіть попри розгортання особливо щільної, інтегрованої, багатошарової мережі найрізноманітніших і найбільш передових систем ППО, а також підтримку Заходу і допомогу багатьох сусідів.

Основна причина в тому, що через саму природу війни дослідження та розробка нових методів ведення бойових дій ніколи не припиняється: «інша сторона» постійно шукає нових рішень, і — якщо їй тільки дати достатньо часу та можливостей — майже напевно їх знайде. В Україні ця «інша сторона» отримала не лише достатньо часу та можливостей, а й удосталь грошей, власної та іноземної експертизи, а також значно більше простору суто через величезний розмір цієї країни.

Це «база».

Що ж до цієї війни, то від лютого 2024 року вона розвивалася приблизно так. Обидві сторони почали розгортати широкий спектр безпілотних літальних апаратів. І обидві сторони протистоять їм за допомогою засобів електронної боротьби – і великих систем, що встановлюються на бронетранспортерах/ вантажівках, і «портативних», наприклад «антидронових рушниць», – важких кулеметів, розміщених на авто, і ПЗРК. І то так активно, що ЗСУ, збивши тисячі російських дронів, за два роки війни витратили свої та натівські запаси ПЗРК. Чому так? Зараз росіяни шукають «шпарини» в українській інтегрованій системі протиповітряної оборони та проникають у них своїми дронами середньої і малої дальності, дотягуючись до таких місць, як Дніпро чи Полтава, – у 100 км за лінією фронту. І доводять, що здатні робити це знову і знову. Дрони невеликі, але таки піднімаються на висоту понад 2000 метрів, де вони захищені від ПЗРК та більшості важких кулеметів і легкої зенітної

артилерії. Інколи радіоелектронна боротьба ефективна проти «зали», іноді ні; коли ні – росіяни врубають режим «знищення» і вибивають усе, що «побачили», «іскандерами-М». А українська ППО не є ні достатньо чисельною, ні достатньо ефективною, щоб перехопити усе, що летить. Результати ударів болючі...

Уже кілька місяців Повітряні сили України намагаються протистояти «лазутнику» «залі», використовуючи навчальні літаки Як-52, озброєні кулеметами. Вони патрулюють такі райони, як околиці міста Дніпра, і збивають усе, що побачать. Але просто неможливо збити все.

(Фото)

Навчально-тренувальний літак Як-52 ПС ЗСУ в кадрі російського БПЛА «зала» під час перехоплення останнього кілька тижнів тому...

Але не сумнівайтеся, росія має точнісінько таку саму проблему. Інакше як могло так статися, що українські БПЛА розміром як легкі спортивні літаки залітають на 700+ кілометрів углиб росії та наносять там удари по визначеним цілям? Не могла ж Україна «обсісти» десятками ударних дронів такі авіабази, як таганрог чи морозовськ?

Впевнений, що НАТО теж матиме величезні проблеми з ударом подібного масштабу – як Ізраїль у квітні.

Зауважте, що у найближчій перспективі «миттєвого» рішення – немає. Як мінімум, і я впевнений у цьому на 100%, навіть на 1000% – жодне «чудо-рішення» не працює надійно весь час. Бо вся технологія БПЛА відносно нова. Бо переважна більшість армій світу ігнорували «ці іграшки» (і то свідомо) десятиліттями – принаймні з часів війни у В'єтнамі, причини були дуже серйозні: «дрони недостатньо круті, це не дорогущі реактивні винищувачі за мільярд доларів». Бо славетний «оборонний сектор» підмовляв армії та схиляв їх витрачати мільярди на велику, складну і важку зброю, а не на «іграшки». Доходило до того, що Пентагон – це лише для прикладу, будьте певні, що такі органи, як бундесверівський департамент закупівель, нічим не кращі – лише два роки тому докладав максимум зусиль, щоб скоротити, якщо не знищити, будь-які подібні проєкти...

Тому розробка засобів протидії відстає. Коли-небудь у майбутньому такі концепції, як «рої дронів, керовані штучним інтелектом», самотужки подолають та «з'їдять» будь-яку «залу» або щось подібне. Але зараз такі рішення недоступні, тож українцям доводиться обходитися тим, що вони мають під рукою.

І на завершення (сьогодні; я якнайшвидше повернусь до інших ваших запитань) хочу окремо подякувати Джеффу за те, що він привернув мою увагу

до такої деталі. Розглядаючи місто Вовчанськ у Google Street View, можна побачити ось такі кадри старої покинутої авіабази поблизу міста:

https://www.google.com/maps/place/Vovchans'k,+Kharkiv+Oblast,+Ukraine/@50.2940214,36.9371589,3a,67.4y,263.71h,87.05t/data=!3m8!1e1!3m6!1sAF1QipOKTKiXb8AxAK8ydIMi9f7tqZNaUWrziwC2ta01!2e10!3e11!6shttps:%2F%2Flh5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipOKTKiXb8AxAK8ydIMi9f7tqZNaUWrziwC2ta01%3Dw203-h100-k-no-pi-20-ya228-ro-0-fo100!7i10240!8i5120!4m9!3m8!1s0x4126f0c2a341bfa5:0x16d34498bcba6acc!8m2!3d50.284234!4d36.9329429!10e5!14m1!1BCgIgARICCAI!16zL20vMGd0cGht?coh=205409&entry=ttu

Ця база була побудована як мінімум під час Другої світової війни (можливо, навіть раніше: не забувайте, що історія військової авіації в Україні дуже довга і сягає часів Першої світової війни). У другій половині 1950-х років Вовчанська авіабаза була переведена у статус навчальної та передана ДОСААФ – добровільному товариству сприяння армії, авіації та флоту. У колишньому радянському союзі це був свого роду воєнізований аероклуб. По суті, він залучав молодих людей до льотної та/або військової діяльності, а якщо вони проявляли достатню зацікавленість – то й до служби в армії. Особливо у радянських військово-повітряних силах, особливо в 1970-х роках; пам’ятаємо, що через масштабне скорочення за часів Хрущова радянської регулярної армії військово-повітряним силам критично не вистачало пілотів і наземного персоналу.

Менше з тим... у другій половині 1950-х років ДОСААФ перебрало на себе управління цією базою і створило тут навчальний центр, оснащений літаками Аеро Л-29, Ан-2, Лі-2 та Як-18.

Не дивно, що у цій онлайн-галереї ми бачимо (у переважній більшості) навчально-тренувальні літаки Аеро Л-29 «Дельфін» (срібні літаки з оперенням Т-подібної форми). Їх виготовляли у Чехословаччині у 1960-х – на початку 1970-х років та використовували як навчально-тренувальні машини в усіх військово-повітряних силах країн Варшавського договору та у радянському союзі.

Також можна побачити декілька поламаних літаків Ан-2 (біплани). Їх використовували практично для всього: для навчання, підготовки десантників, навіть у сільському господарстві. А ще, здається, мені трапилися на очі один чи два вертольоти Мі-2 – їх теж використовували у навчальних цілях.

До війни сюди можна було потрапити з місцевим екскурсоводом, ось його сторінка:

https://ukraine-kiev-tour.com/vovchansk-airfield.html

Переклад: Роксолана Машкова, Катерина Соболева, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

***

№ 2.916

Основні теми доби 10.06.2024 в Україні та навколо України

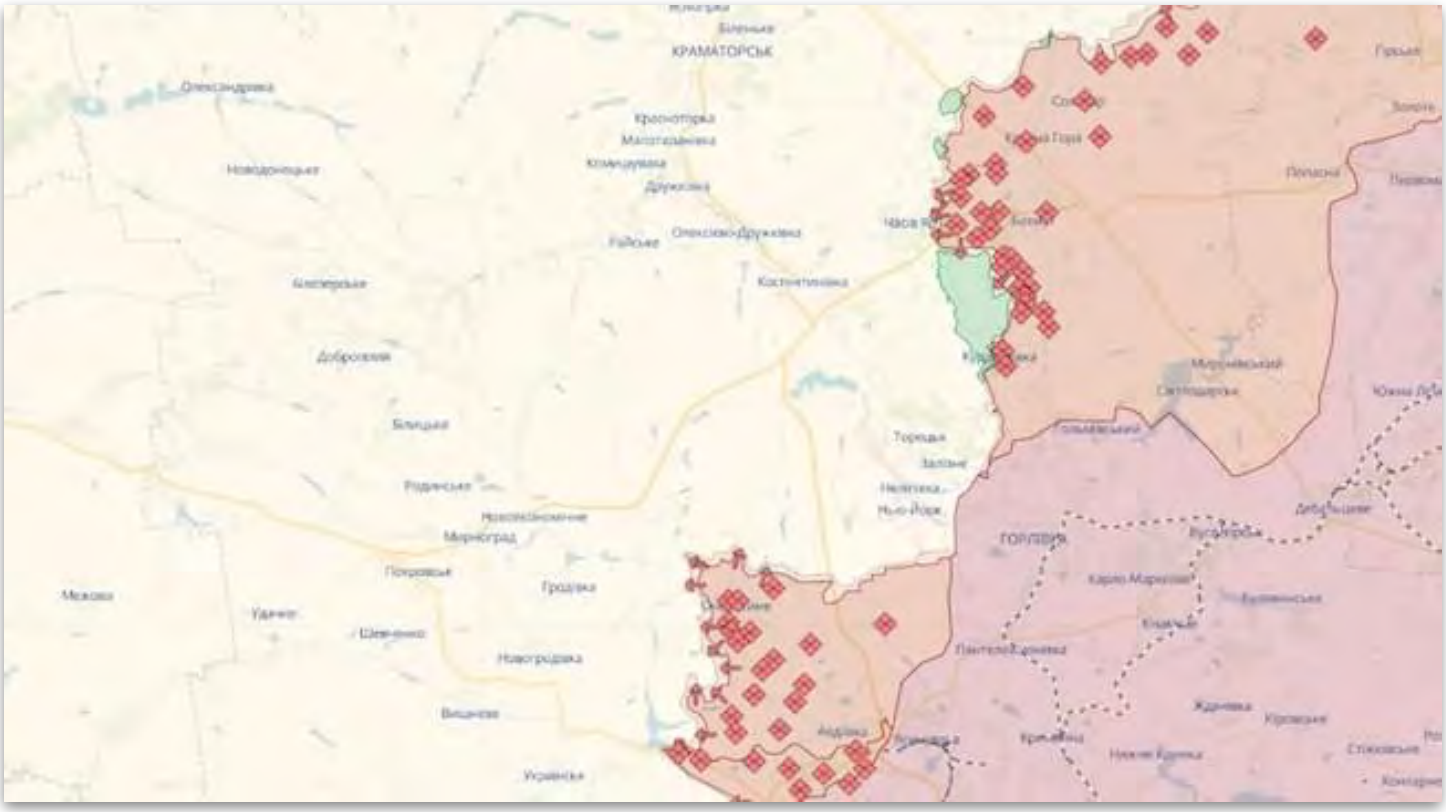

1️⃣ Протягом доби на лінії фронту та в прикордонних районах сталося майже 100 бойових зіткнень.

У районі Вовчанська російські війська здійснили перегрупування та відновили атаки. У бою у Вовчанську загинув командир батальйону ОУН Коханівський.

Тяжкі бої точаться під Куп'янськом, на захід від Кремінної, у напрямку на Сіверськ на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут.

Російське командування визначилося із напрямами наступу в літній кампанії. Судячи із зосередження військ, це будуть удари в напрямку на Костянтинівку та автодорогу Покровськ-Костянтинівка щоби взяти в оточення українське угруповання в Торецьку. Українські війська залишили Іванівське на автодорозі Бахмут-Костянтинівка, втратили ще кілька кварталів Часового Яру, а також позиції на північний захід від Авдіївки – у Новоолександрівці. Президент Зеленський після звіту головнокомандувача ЗСУ Сирського підтвердив, що ситуація на Донеччині. вкрай важка.

Російські війська практично повністю захопили село Старомайорське на південь від Великої Новосілки. Бої тривають і на Запоріжжі.

Росія та Білорусь розпочали другий етап військових навчань із застосування нестратегічної ядерної зброї.

2️⃣ Російська авіація завдала удару по житловому кварталу Харкова керованими авіабомбами (КАБ). Загинув чоловік похилого віку, постраждали 8 осіб. Кількість застосувань КАБів армією РФ зростає. Упродовж доби від їх вибухів постраждали майже 20 мирних мешканців Харківської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей.

Влада Ярославської обл. РФ повідомили про атаку Новоярославського нафтопереробного заводу українськими дронами в ніч проти 10 червня. Завод розташований на відстані майже 1 тис. км від кордону з Україною.

3️⃣ США скасували заборону на постачання своєї зброї полку спецпризначення "Азов", яку було запроваджено у 2015 році адміністрацією президента Обами через те, що конгресмени від Демократичної партії назвали український підрозділ "відверто неонацистським" та "фашистським".

Укроборонпром та німецький концерн Rheinmetall відкрили в Україні спільне підприємство та запустили цех із ремонту німецької бронетехніки.

Наступне засідання групи воєнної підтримки України у форматі Рамштайн відбудеться 13 червня в Брюсселі.

4️⃣ НБУ встановив офіційний курс гривні на рівні 40,25 грн/$. В обмінних пунктах долар можна купити за 40,70–40,80 грн. На тлі безперервної девальвації гривні в травні українці купило $2,24 млрд в еквіваленті, продали лише $1,27 млрд.

Держстат повідомив, що в травні споживчі ціни зросли на 0,4 % проти квітня, а з початку року – на 2 %.

5️⃣ Заступниця міністра оборони Чорногоренко оголосила про намір впровадити у додатку для смартфонів "Резерв+" електронного направлення на проходження "обмежено придатними" військовозобов'язаними військово-лікарської комісії. Водночас депутат від президентської партії Веніславський заявив, що парламент та уряд не запроваджуватимуть електронні повістки й не надсилатимуть призовників на комісії через електронний кабінет.

Секретар комітету Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки депутат Костенко повідомив, що в травні було мобілізовано більше людей, ніж за останні кілька місяців.

9 червня вантажівка чорними (військовими) номерами прорвалася через кордон. Угорські прикордонники затримали 32 особи. Українські прикордонники за погодженням із військовими комендантами влаштовують

облави на чоловіків, які приїжджають на курорти Хмельницької та Івано-Франківської області "для запобігання незаконному перетину кордону". Вони перевіряють військово-облікові документи, інформація із застосунку для смартфонів "Резерв+" документом не є.

6 Подав у відставку глава Національного агентства відновлення Найєм у зв'язку з тим, що прем'єр-міністр Шмигаль відмовив йому в поїздці до Німеччини на "саміт відновлення". Безперечно, це було рішення Зеленського та голови його офісу Єрмака.

Найєм заявив про системне перешкоджання урядовцями уряду роботі Агентства, зокрема – ремонту доріг та зведенню фортифікаційних споруд. Експерти вважали звільнення Найєма майже неминучим, оскільки він був ставлеником звільненого раніше міністра інфраструктури Кубракова.

Делегацію очолить колишня заступниця Єрмака – міністр економіки Свириденко та його нинішній заступник – Шурма. Зеленський також прибув до Німеччини для участі в конференції. Показово, що в конференції візьме участь прем'єр-міністр Грузії Кобахідзе.

7 Після підвищення тарифів на електроенергію ситуація з електропостачанням нормалізувалася, хоча споживання залишається на колишньому рівні. Влада стверджує, що нормалізація подавання електроенергії пов'язана із введенням в експлуатацію енергоблока АЕС після ремонту, проте населення вважає тотальні відключення примусом до неспротиву новим тарифам.

8 Начальник авіації командування Повітряних сил ЗСУ Голубцов повідомив про намір розмістити на аеродромах країн-партнерів певну кількість переданих Україні винищувачів F-16, щоб вони не стали мішенями російських атак. Голова оборонного комітету Держдуми РФ Картаполов заявив, що ці літаки відразу стануть законними цілями для російської армії в разі їхньої участі в бойових діях.

9 Швейцарський уряд повідомив, що в "саміті миру" планують узяти участь 90 країн та організацій. Більшість із них делегували міністрів закордонних справ. Спочатку було анонсовано обговорення всіх пунктів "формули миру Зеленського", проте, зрештою, програму заходу було скорочено лише до 3 питань – повернення депортованих українських дітей, продовольчої безпеки та свободи судноплавства, а також ядерної безпеки, причому без ультимативної вимоги щодо деокупації Росією Запорізької АЕС. За інформацією низки ЗМІ, підсумкова декларація саміту буде для України невтішною, аж до того, що до неї буде включено тезу про необхідність обговорення "альтернативних варіантів" мирного врегулювання. Росія не виявляє готовності до миру, навпаки, президент Путін неодноразово

наголошував, що війна буде довгою і закінчиться лише тоді, коли буде досягнуто поставленої ним мети.

Китайський міністр закордонних справ Ван заявив на саміті БРІКС, що керівництво країни підтримує скликання "справжньої" мирної конференції з рівноправною участю всіх сторін, Росії тощо, та "чесне обговорення всіх варіантів миру".

***

№ 2.917

Стратегія з розвитку кредитування: від підтримки ОПК та енергетики до розбудови конкурентоспроможної економіки

Указ

Президента України

Про Раду з фінансової стабільності

{Із змінами, внесеними згідно з Указами Президента
№ 60/2021 від 19.02.2021
№ 301/2023 від 25.05.2023}

З метою забезпечення своєчасного виявлення і мінімізації ризиків, що загрожують стабільності банківської та фінансової системи держави, на виконання частини другої статті 7^1 Закону України "Про Національний банк України" та відповідно до частини третьої статті 106 Конституції України **п о с т а н о в л я ю :**

1. Утворити Раду з фінансової стабільності.

2. Затвердити Положення про Раду з фінансової стабільності (додається).

3. Погодитися з пропозицією Національного банку України щодо здійснення ним інформаційно-аналітичного та організаційного забезпечення діяльності Ради з фінансової стабільності.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України **П.ПОРОШЕНКО**

м. Київ
24 березня 2015 року
№ 170/2015

2024-06-10

АНДРІЙ ПИШНИЙ, Голова Національного банку України

Про що йдеться в затвердженій *Стратегії* і як вона сприятиме зміцненню обороноздатності країни?

Рада з фінансової стабільності минулого тижня **затвердила** ***Стратегію з розвитку кредитування***.

Звісно, йдеться не про адміністративні важелі, які змусять банки активніше кредитувати економіку. Це не ринковий метод, та й змушувати потреби немає.

Кредитування бізнесу в Україні не припинялося, навіть попри повномасштабну війну, і впевнено зростає з середини 2023 року.

Ба більше,

— ми бачимо чіткий тренд відновлення ринкового кредитування.

В перший рік повномасштабного вторгнення визначальну роль у кредитуванні відігравали державні стимули, такі як програма "Доступні кредити 5-7-9%".

1) — Станом на кінець I кварталу 2024 року частка кредитів за програмою знизилася до третини валового працюючого гривневого портфеля.

2) — Кредити новим клієнтам поза програмою в державних банках становлять близько 40%, у приватних – понад 50%, а в іноземних взагалі сягнули близько 70%.

Рівень ставок за кредитами стало знижується.

Середньозважена ставка за кредитами бізнесу становить 16,7% (а це рівень "мирного" грудня 2019 року). Банки з іноземним капіталом вже пропонують бізнесу кредити за ставкою 14,5%. Отже, **позитивний тренд є.**

Водночас

— попит на кредити сегментований, а низка галузей та регіонів стикаються з надпотужними воєнними ризиками.

Стратегія покликана спрямувати позитивний тренд в кредитуванні в потрібне русло – виявляє прогалини і дає змогу їх заповнити.

Це особливо важливо в умовах все ще нижчого за довоєнний рівень попиту на кредити і загрози його подальшого пригнічення через руйнування ворогом енергетичної інфраструктури.

Стратегія має на меті забезпечення фінансовими ресурсами відновлення енергетичної інфраструктури та стимулювання попиту, спрямованого на підвищення обороноздатності країни, зокрема з боку підприємств оборонно-

промислового комплексу, переробної промисловості, сільського господарства та бізнесу на деокупованих і наближених до фронту територіях – ***"територіях стійкості"***.

У Стратегії ми сформулювали *чіткі цілі* та *засоби* їх досягнення:

1) кредитування перемоги – підтримка фінансової стійкості оборонних підприємств та їх здатності до інвестування в сучасні технології і розвиток виробничих потужностей;

2) доступність кредитування – дотримання принципів відповідального кредитування, чіткі кредитні процедури та мінімізація юридичних ризиків;

3) зниження кредитних ризиків – розширення доступу до інформації з державних ресурсів для кредиторів і додаткові вимоги до оцінювання кредитоспроможності споживача;

4) підвищення якості кредитного портфеля – скорочення частки непрацюючих кредитів;

5) екологічна відповідальність – упровадження принципів "зеленого" фінансування з адекватними виключеннями для підтримки кредитування ВПК і енергетичного сектору;

6) розвиток інфраструктури для малого та середнього бізнесу – торговий факторинг, фінансовий лізинг та продукти фінансування ланцюгів поставок;

7) фінансова відповідальність – підвищення рівня фінансової грамотності та свідомого підходу населення і підприємців до користування фінансовими послугами;

8) інновації в фінансових послугах – сучасні технології та цифрові рішення для полегшення доступу до фінансових послуг та підвищення ефективності обслуговування клієнтів.

Реалізація заходів Стратегії відбуватиметься за двома фокусами: активізація кредитування пріоритетних напрямів в умовах воєнного стану та водночас розвиток законодавчої бази для стимулювання ринкового кредитування.

Для успішної реалізації Стратегії:

1) ***Національний банк*** і надалі підтримуватиме макрофінансову стабільність та здійснюватиме регулювання сектору з урахуванням балансу між забезпеченням фінансової стабільності й розвитком кредитування;

2) ***Міністерство фінансів*** стимулюватиме ризик-апетит державних банків до кредитування пріоритетних галузей та сфокусує інструментарій державних гарантій на кредитування проєктів на "територіях стійкості";

3) ***Міністерство економіки*** зосередиться на удосконаленні механізмів державних програм для визначених пріоритетних галузей економіки та підприємств на територіях з високими воєнними ризиками.

Ми налаштовані рухатися максимально швидко і вже приступили до реалізації Стратегії – правління Національного банку затвердило перехідні вимоги до банків для поступового запровадження нової структури капіталу та вимог до його достатності.

Національний банк ретельно підійшов до впровадження цих змін, маючи на меті не лише забезпечити підтримання фінансової стабільності системи, але і здатність банків підтримувати кредитування економіки.

Завдяки виваженому формулюванню перехідних положень, ураховуючи прогнози показників діяльності банків, банківська система зможе забезпечити значний потенціал кредитування.

В кінцевому підсумку наша Стратегія сприятиме

1) розширенню доступу бізнесу до кредитних ресурсів та
2) розвитку підприємництва,
3) залученню в економіку внутрішніх та зовнішніх інвестицій,
4) створенню нових робочих місць і, сподіваюся,
5) поверненню мільйонів українців з-за кордону.

Отже, впровадження Стратегії – це без перебільшення питання фінансової безпеки країни і водночас прикладний інструмент для розбудови динамічної та конкурентоспроможної економіки, здатної до сталого розвитку та інтеграції до спільноти розвинених країн ЄС.

Сподіваюсь також на подальші кроки та рішення щодо відображення пріоритетів цієї Стратегії у стратегічних настановах уряду для державних банків та ключових показниках їхньої ефективності.

Стратегія буде оприлюднена найближчим часом.

3. Основними завданнями Ради є:

обмін інформацією та своєчасне виявлення поточних та потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз та системних ризиків для забезпечення фінансової стабільності й мінімізації їх негативного впливу на фінансову систему держави;

узгодження упереджувальних заходів та заходів швидкого реагування (антикризовий менеджмент) за наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, а також обставин, які загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи держави.

4. Рада відповідно до покладених на неї завдань:

виявляє, аналізує, здійснює оцінку та моніторинг поточних та потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз та системних ризиків для фінансової системи держави з метою виявлення ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, а також обставин, які загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи держави;

здійснює підготовку рекомендацій щодо мінімізації системних ризиків, які загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи держави;

підтверджує наявність ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, а також обставин, які загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи держави, що надає право Національному банку України визначати тимчасові особливості регулювання та нагляду за банками або іншими особами, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку України;

розробляє ефективні механізми співробітництва та координації дій із забезпечення фінансової стабільності держави, в тому числі щодо вдосконалення законодавчого регулювання у цій сфері;

взаємодіє в установленому порядку з міжнародними організаціями, зокрема з Європейською радою з системних ризиків, Банком міжнародних розрахунків, Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, Європейським центральним банком, Міжнародною асоціацією страховиків депозитів, Європейським форумом страховиків депозитів, та відповідними органами іноземних держав з питань, що належать до її компетенції;

затверджує регламент діяльності Ради.

***

№ 2.918

Основні теми доби 11.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російська армія не припиняє наступ на ***Покровськ*** та ***Костянтинівку*** від ***Авдіївки*** та ***Бахмута***, щоби оточити українське угруповання в районі ***Торецька***.

Спроби ЗСУ зупинити просування російських військ успіху не мають.

За даними сервісу DeepState Live Map, українські підрозділи були змушені відступити в районі сіл Сокіл та Новопокровське на покровському напрямку.

Російське командування безперервно вкидає в бій резерви, одночасно атакуючи на інших напрямках великими силами, щоби не дати ЗСУ перекинути свіжі підрозділи на напрями головного удару. За інформацією Генштабу, на лінії фронту за добу сталося майже 100 бойових зіткнень.

2️⃣ Росія скоїла чергову потужну повітряну атаку України крилатими та балістичними ракетами, а 24 також дронами-камікадзе. Підрозділи ППО збили всі 4 ракети Х-101/555 та всі 24 БПЛА типу Shahed, а також ракету "Кинджал". Уламками пошкоджено кілька промислових об'єктів та приватних будинків у Києві та області, легко поранено місцевого жителя. Балістичну ракету "Іскандер-М", яку було запущено з Криму, збити не вдалося. Польща під час ракетної атаки знову підняла в повітря винищувачі.

3️⃣ Перед засіданням групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн" уряди кількох країн анонсували надання нових пакетів допомоги. Естонія надасть зенітно-ракетні комплекси "Mistral" малого радіуса дії та ракети до них. За інформацією агентства The Associated Press та видання The New York Times, президент Байден схвалив постачання ЗСУ ще одного комплексу ППО Patriot. Міністр оборони Німеччини Пісторіус оголосив, що ЗСУ буде передано 100 ракет для Patriot у кооперації із союзниками, причому певну

кількість уже доставлено в Україну. Кошти на їхню закупівлю виділили Норвегія, Данія та Нідерланди. Загальна сума пакета допомоги Норвегії становитиме €240 млн. Уряд Нідерландів додатково виділив Україні €60 млн на розроблення морських безпілотних систем та FPV-дронів.

4️⃣ Пресслужба НБУ повідомила, що середня сума чека в торгових мережах зменшилась із 344 грн в I кв. 2023 р до 327 грн у I кв. 2024 р. За підсумками I кв. чиновники Міністерства економіки відрапортували про уповільнення інфляції в річному вимірі до 3,2 %.

Нацбанк знизив офіційний курс гривні. Долар знову коштує дорожче за 40,50 грн, а євро – 43,45 грн. В обмінних пунктах долар можна купити дорожче за 40,90 грн, євро – понад 44,25 грн.

Мінфін розмістив на аукціоні держоблігації зі терміном погашення 1, 2 та 3,2 року на загальну суму 11,35 млрд грн із прибутковістю 14,7–16,3 % річних.

Попри проблеми з електропостачанням через російські повітряні атаки, Світовий банк залишив прогноз зростання української економіки у 2024 р на рівні 3,2 % з огляду на те, що бойові дії триватимуть весь рік.

5️⃣ В Україні щодня здійснюються повсюдні вимкнення електропостачання, зазвичай, у другій половині дня з 15:00. Розподільча компанія "Ясно" олігарха Ахметова повідомила, що розподіл вимкнень по регіонах майже рівномірний, а енергоспоживання зросло через спеку.

Водночас попри багатогодинні відключення, Україна майже безперервно експортує електроенергію до Румунії. Про це сказав і канцлер Німеччини Шольц на зустрічі із президентом Зеленським. Українські офіційні особи та близькі до влади "активісти" спробували спростувати факт експорту, проте його доводить інформація "платформи прозорості" Європейської енергосистеми ENTSO-E.

У Берліні відбулася ще одна конференція з відновлення України. На ній українське міністерство економіки представило 95 інвестиційних проєктів.

Президент Зеленський пообіцяв увести в експлуатацію вже цього року 1 ГВт потужностей газової генерації. Ці плани виглядають абсолютно нереальними. Загальна вартість лише обладнання таких електростанцій становить приблизно $700 млн – і це без проєктування та робіт із підготовки, монтажу та введення в експлуатацію, підключення до електромереж тощо. Ба більше, обладнання є складним і має тривалий цикл виробництва, тож розраховувати на його постачання до України найближчим часом не можна.

Світовий Банк виділяє гранти на суму $47 млн на проєкти з відновлення енергозабезпечення та закупівлю енергоресурсів, переважно для забезпечення теплопостачання Харкова, а також на ремонт житлових будинків,

пошкоджених унаслідок російської агресії. Глава Єврокомісії фон дер Ляєн оголосила, що в Україну вже відправлено "тисячі" сонячних панелей та генератори. Спецпредставник США з питань відновлення України Пріцкер повідомила, що Україна отримала $824 млн на підтримання енергетичної інфраструктури. Глава Укренерго ***Кудрицький*** оголосив про підписання грантової угоди з державним агентством розвитку Німеччини KfW на суму €15 млн на закупівлю обладнання для пошкоджених високовольтних підстанцій.

Міністр економіки ***Свириденко*** повідомила, що Україна звернулася до ЄС із проханням збільшити імпорт електроенергії із європейської енергосистеми з 1,7 ГВт до 2,3 ГВт.

Глава Укргідроенерго ***Сирота*** повідомив про підписання меморандуму з американською компанією AECOM про надання консультаційних послуг щодо відновлення зруйнованих гідроелектростанцій.

6️⃣ Україну сколихнув черговий випадок свавілля бійців територіального центру комплектації Одеси. Вони спробували силою мобілізувати лікарів бригади швидкої допомоги, які прибули на виклик до одного із призовників. Лікарі викликали на допомогу інших співробітників швидкої допомоги. Почалася бійка, під час якої лікарі відбили "своїх". Одеський обласний територіальний центр оголосив про проведення розслідування випадку, який прокуратура розслідує за статтею "хуліганство". На Хмельниччині на співробітника ТЦК напав чоловік із ножем. На думку багатьох журналістів, ТЦК одержують рознарядку на мобілізацію певної кількості призовників, а військово-лікарські комісії "штампують" висновки про придатність усіх, кого мобілізували. Основною причиною ненависті до ТЦК експерти називають кричущу несправедливість у процесі мобілізації, яка демотивує громадян.

Президент Зеленський у Німеччині заявив: "якщо хочемо зберегти державу, треба її відстояти". З його слів, "мобілізація триває через стан війни". Однак в Україні запроваджено режим воєнного стану, а стан війни так і не було оголошено, оскільки президентський законопроєкт, який було внесено 24 лютого 2022 р, було "поховано" депутатами партії Зеленського в комітетах Верховної Ради в березні-квітні 2022 р – під час переговорів із Росією в Стамбулі.

8️⃣ За інформацією агентства Reuters, кількість країн та організацій, які виявили бажання взяти участь у "саміту миру" у Швейцарії, зменшилася з 93 до 78. Президент Зеленський визнав, що саміт не дасть змогу досягнути миру "негайно". Однак, з його слів, важливим є "сам факт проведення" заходу, щоби не віддати ініціативу Росії в "мирному процесі".

8 Учасники саміту в Ризі "Бухарестської дев'ятки" – країн східного крила НАТО, до складу якого входить Угорщина, не змогли ухвалити спільну заяву. Прем'єр-міністр Орбан не взяв участь у заході й відмовився підтримати кандидатуру прем'єр-міністра Нідерландів Рютте на пост глави НАТО. За інформацією ЗМІ, решта країн "дев'ятки" обговорюють можливість виключення Угорщини із цього регіонального об'єднання.

***

№ 2.919

Приватизация крупнейших активов во время войны - это хуже, чем преступление, это ошибка

2024-06-12

Кущ

Стоимость активов в Украине сейчас на минимуме.

Эта приватизация не решит ни одну заявленную задачу:

1. Наполнение бюджета? В месяц государство тратит минимум 5 млрд дол.

Допустим 20 объектов продадут за миллиард, хотя это нереально. Но пусть. Этих денег хватит на одну неделю госрасходов. Не слишком маразматично использовать такой аргумент?

2. Привлечение инвестиций и создание рабочих мест.

Вновь мимо. Никто не будет инвестировать в материальные активы в Украине во время войны.

Инвестиции возможны под госгарантии. Но не слишком ли смешно получается: продать госактив и дать госгарантии ее сохранности частному инвестору.

Никаких новых рабочих мест не будет. Как показывает практика приватизации, рабочие места после продажи объектов частным инвесторам наоборот сокращают, зачастую нарушая инвестобязательства.

3. Рост ВВП. С этим тоже могут возникнуть проблемы - часть активов, купленных за копейки порежут на металлолом, часть просто заморозят до лучших времен.

Скорее всего, вся эта приватизация лишь прикрытие для продажи объединенной горно-химической крмпании Фирташа (стратегически важный титан) и нескольких объектов нежвижимости в Киеве.

У меня часто спрашивают о модели экономики в условиях войны.

Так вот, компании под управлением государства могут являться одним из основных инструментов контрциклической экономической политики.

Контрцикл - это когда во время кризиса бизнес сокращает инвестиции и рабочие места, а государство наоборот.

А война - это кризис, это болезнь, это тотальная деструкция.

Скорее всего, мы потеряем свой стратегический ресурс - титан.

И значит, вместо кластерной экономики с развитием авиа и ракетостроения превратимся в сырьевую страну с простейшими экономическими циклами и низким уровнем добавочной стоимости.

А так как зарплаты и пенсии есть производная от сложности экономики, то и они будут низкими.

Кстати, политические элиты хорошо шарят в циклах, поэтому и покупают на себя и любовниц дома и квартиры, а не наоборот, продают на донаты.

Предыдущего главу Фонда госимущества ищут, но я уверен, что не поймают.

Помню, как мы участвовали в одной передаче и ко мне подошли и предложили за вознаграждение "сильно его не критиковать".

Но я тогда критиковал сильно, просто в силовом государстве, как писал классик, "голос единицы тоньше писка, кто его услышит, разве жена и не на базаре, а близко..."

Вот так мы и теряем как библейский Исав право своего первородства, отдавая свои ресурсы в чужие руки за "чечевичную похлебку", то есть за копейки....

***

№ 2.920-1

Днями знову почнуться досить масштабні відключення світла, то ж на прохання колеги наваляв свіжої конспірології-1

2024-05-30

Ніколов

Вийшло масштабно, тому витягну з каментів собі в пост)))

"Значить ***Єрмак*** по своїм кагебістським каналам вже добекався з ***Путєним*** про мир, але ***Зеленський*** і нарід ще не згодні. тому їм влаштували емоційні гойдалки наступним чином.

Народу відключають світло під приводом фальшивих ремонтів АЕС (насправді атомні станції чьоткі, їх будували ще при совку, а тоді все робили круто, з потрійним коефіціентом запасу міцності, не для того шоб рємонтіровать постійно).

Нарід на цих странно-нерегулярних відключеннях потихеньку стомлюється, починає роптать "а давайтє вже штота рєшать" і починає дивитись на ***Зеленського*** як на рятівника нації, мовляв піздуй домовлятись, а то інакше розлюбим вкінець і ти проїбеш вибори тоді вже точно.

Зеленський дивиться на це, зважує, розуміє який піздарєз буде взимку, опитує всіх 5-6 незамінних менеджерів, серед яких вже немає нікого хто б був не від ***Єрмака***.

> І всі сокрушаюцця, щось радять, але розуміють, що час великих рішень вже настав, і не всі рішення є простими, а тому...

Таким чином ***Зеленський*** розуміє, що його може врятувать тільки нове велике будівництво від ***Голика*** - щоб людям наравилось (саме тому і викинув ***Кубракова***, бо той розучився воровать під наглядом у американців).

По ходу ***Єрмак*** у змові з ***Салліваном*** не дають Україні нормальну зброю, не дають лупашить по рашистським базам, щоб ***Зеленський*** швидше осознав «нєізбєность мучітєльного вибора», перестав видєлуваццця і скасував свій указ про заборону переговорів з рашистами.

А потім вже, після швейцарського ніочьомного сейшну, який ***Єрмак*** відразу і готував під провал, направив офіційну делегацію за рашисто-китайську конференцію, де буде звучати їх формула миру "с учьотом рєалій".

А оскільки ***Путєн*** сказав, що ***Зеленський*** тепер полюбе нелегітимний, то нашу делегацію має очолити хтось інший.

> Наприклад, ***Стефанчук***. А нє,, стоп, нахер нада, це ж просто тьоркі, там ще підписувать не треба нічо.

Тому до рашисто-китайців поїде ***Єрмак***. Він привезе звістку про мир, підійме свій рейтинг, наростить соціальний капітал, за яким всі забудуть за корупцію і татаровське іго.

А потім вже ***Стефанчук*** нехай їде і підписує офіційний мир (щоб потім своїм підписом отвічать за якусь зраду, що обов'язково буде зашита Путєним в мирову угоду).

А ***Єрмак*** як завжди не понесе ніякої юридичної відповідальності (бо у нього посада така - голові ОП вообще нічого підписувать не треба про гроші). І чисто зробить собі ім'я як "людина, що припинила вбивство українців".

І тоді ***Єрмак*** скаже:

> — "Володя, на вибори канешн підеш ти, бо ти красівий і актьор. Але політичний капітал вже весь у мене. Так шо давай не дуже видєлуйся наступного разу. Давай обійдемось без оціх відключень світла")))

***

№ 2.920-2

Свіжої конспірології підвезли-2

(частина 1 тут http://surl.li/ulewj)

2024-06-12

Ніколов

1. Саміт в Швейцарії вже нікому непотрібен, як і сама формула миру Зеленського

Тому ніяких байденів, китайців, саудівців, індійців. Про сотню учасників ніхто вже не мічтає, дай боже 80 зібрати.

Всі ключові гравці вже орієнтуються на якусь наступну фінальну тьорку за участі рашистів, де буде прийматись формула миру Сі. Там приймуть якесь рішення дать нам трохи китайських і арабських мільярдів на відновлення.

> — Перевагою цих бабок буде те, що в обмін на них не треба буде ніяких реформ.

Навпаки,

> — будь-ласочка, розкрадіть їх якнайкраще, самокоромпуйтесь, і далі ви самі будете душити своїх антикорупціонерів і активістів. БЕБ – хуєб, НАБУ – заєбу, демократія – автократія.

Це те, що зробив Китай з Януковичем в 2011 році. Швиденько дав 1 мільярд доларів кредиту на розкрадання в зерновій корпорації, його розікрали, а коли бабки кончились - Янукович демонстративно відвернувся від Європи і пішов просити бабки у Путєна. Ну тоді і отримав пєсди по-домашнєму. Бо тоді ще був мирний час і українці могли це зробити.

2. Звідси зрозуміло чому стала непотрібна і Конференція по відновленню в Берліні

Бо вона ж про західні бабки. А ***Єрмак*** же ж готується під арабо-китайські. Тому ОПі і стала непотрібна команда ***Кубракова***, яка в останні два роки демонстративно не тирила на будівельних тендерах, а навпаки публічно показувала кошториси американцям і громадськості.

Тобто збили руку, втратили скіли, начали хєробору з «японцями» мутить проти хороших парнєй з хабарями. Мало лі що ще б зламали поки тьоркі-рішашки продвожуються.

При цьому призначення наступників кубраковцям – зовсім неважливо зараз, може потерпіти до того моменту, коли американці геть опустять руки.

Ну а справді – нафіга зараз новий міністр? Значного бюджета там зараз все рівно нема, все що є законтрактованого по будівництву накриттів і мостів – це поточка, в казначейській кассі у ***Марченка*** обілєтяться.

Тим більш скандал зі зливою ***Голику*** матеріалів справи з НАБУ триває. Тож нову команду призначать вже під майбутні розпили – коли офіційно добекаються з ворогами. І тоді жоден токсик не матиме значення. Бо американці не матимуть значення)))

Відтак тупо забули і призначити склад делегації на конференцію в Берліні. Менше ніж за добу там навіть не було підтвердження ***Зеленського*** і взагалі складу делегації.

Бо навіщо, якщо ти вже не розраховуєш на західні гроші і інвестиції?

І вообще, навіщо грузитись про що чірікать з європейцями, якщо будь-які їх закидони щодо корупції в Україні це російські ІПСО? (я не шучу, ***Свириденко*** реально таке залупила, голосом через рот).

В общім,

> — давайте трохи перетерпим, українцям допєсди, главне шо пуштуна вїбали.

—

Друзі, ще раз – це чиста конспірологія про те, що Єрмак вже щось зарішакав з Путєним))) від фактологічної історії вона відрізняється тим, що не потребує взагалі жодних доказів. Навіть посилань на джерела не треба. Просто чисте і кристально незамутньонне «це так».

***

№ 2.921-1

Поки всі фахівці намагаються зрозуміти як ми побудуємо до кінця року 1 гігават додаткової генерації я намагаюся

зрозуміти де ми візьмемо додаткові обсяги газу для цієї генерації

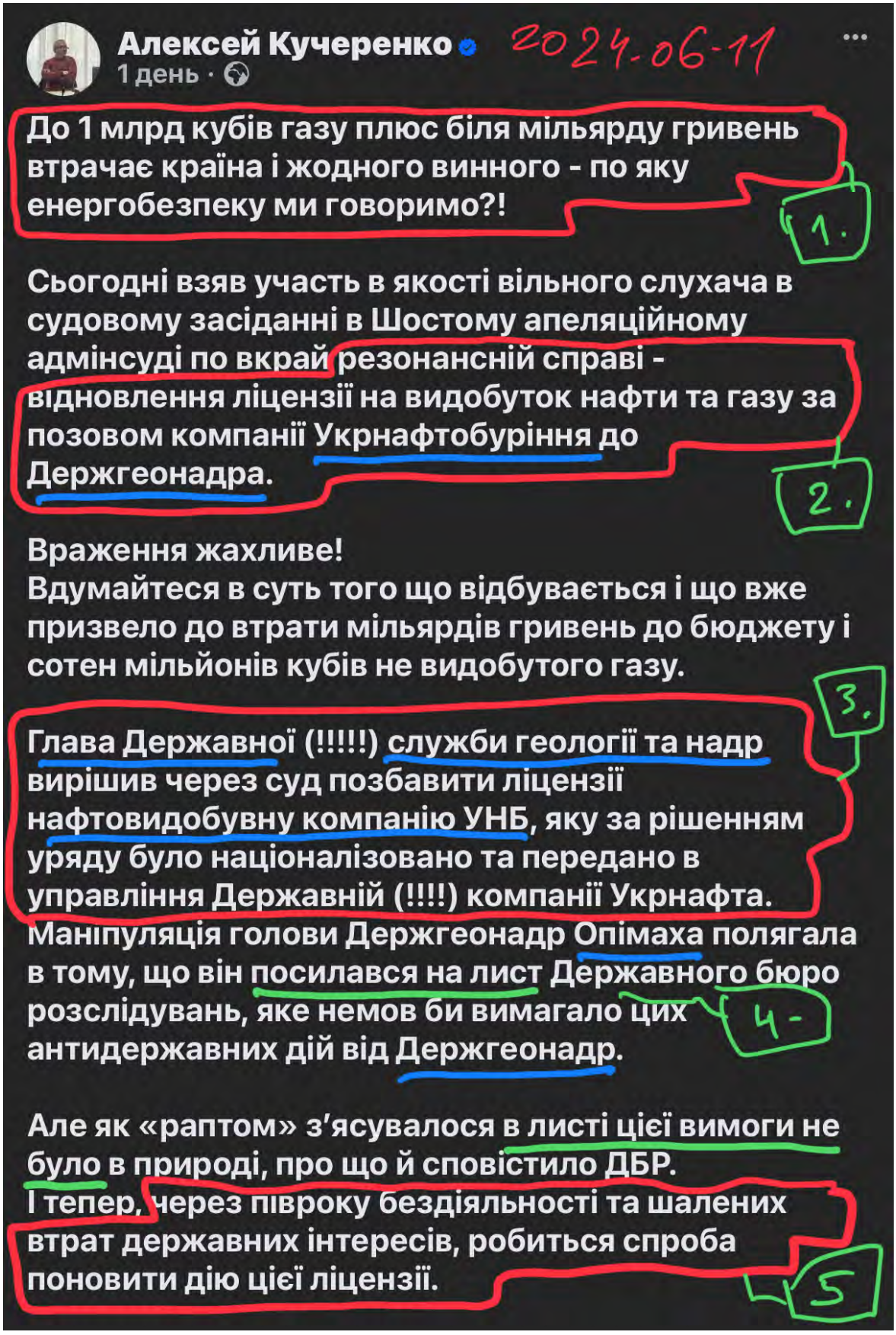

2024-06-12

Кучеренко

Приклад скандальної втрати ліцензії компанії УНБ на Сахалинському родовищі на жаль демонструють чи імпотенцію чи антидержавну змову державних інституцій, які під час енергетичного терору з боку агресора реально наносять величезну шкоду енергобезпеці України!

Отже факти

4) - повернемося на рік від сьогодні у травень 2023 - попри активну фазу війни мали найприбутковішу газовидобувну компанію ***Укрнафтобуріння (УНБ)***, яка **давала близько 0,7 мільярдів кубометрів газу**, який споживався виключно на території України і дозволяв Державі пройти минулий зимовий період без імпорту газу. УНБ було третьою за обсягами видобування газу в Україні!

5) - **УНБ сплачувало до держбюджету мільярди гривень податків і входило в двадцятку за обсягами надходжень платників податків**.

6) - в травні 2023 відбувся арешт корпоративних прав екс-власників, по сумнівній кримінальній справі більш ніж 15 річної давнини, їх було передано в АРМА для подальшого управління в інтересах держави.

7) - АРМА поза конкурсною процедурою під вигаданими підставами «запобігання загроз переривання функціонування активів» передає корпоративні права раніше примусово тимчасово вилученій у власність Міноборони ***Укрнафти***.

8) - ***Укрнафта*** повністю змінює менеджмент і звільняє у тому числі всю юридичну команду і це при тому, що у ***Укрнафти*** вистачає з головою своїх проблем.

Наслідки

1) - влітку 2023, одразу після передачі УНБ в управління державній ***Укрнафті***, інший держорган ***Держгеонадра*** **«ні з того ні з цього» вирішив звернутися до суду** по справі в якій вже багато років тому було поставлено крапку всіма судами, по явно натягнутому приводу, з досить зрозумілими можливими наслідками - **позбавити ліцензію на видобування газу *УНБ* з одночасним зупиненням видобування вкрай необхідного під час війни газу і зупинки мільярдних надходжень до державного бюджету**;

2) - що робить в цей час АРМА, Кабінет Міністрів і Укрнафта? Правильно - нічого.

Жодного звернення до суду, жодного розпорядження ***Держгеонадрам*** відкликати позов або клопотати про зупинення судового розгляду як мінімум на час до закінчення війни.

3) - як результат, призначені Укрнафтою в УНБ нові «стерильні» юристи, які точно не мають жодної історичної пам’яті і фаху в таких справах.

В результаті справа по суті повністю «злита» і 28 листопада - суд задовольняє явно **штучний і антидержавний позов** ***Держгеонадра*** і скасовує дію спецдозволу для УНБ.

4) - на виконання рішення суду, нові горе-управлінці **зупиняють видобуток** і як результат - вже більше півроку, **колись надпотужніше нафтогазове підприємство Зупинено, Держава не отримує ані необхідного газу, ані мільярдів податків**.

5) - ці півроку «управителі» закидають суди і держоргани зверненнями і позовами з явно слабою юридичною позицією, бо тих юристів які всі попередні роки вели ці справу - було примусово звільнено і один за одним суди відмовляють новому УНБ.

Мені, та й думаю й вам, дуже цікаво - які гроші витрачає державна компанія на цю бурхливу діяльність з від’ємним результатом?!

Я негайно зроблю відповідні запити і якщо підтвердиться інформація ЗМІ стосовно мільйонних зарплат керівництва УНБ, яка по суті перетворилася в компаніюі-фантом і яка не веде ніякої діяльності окрім продукування збитків, то я, м’яко кажучи, буду дуже обурений.

Обіцяю зробити все щоби тема мільйонних зарплат «супер менеджерів» державних компаній обурила також все населення України!

Це просто суцільна ганьба та крайній цинізм на крові.

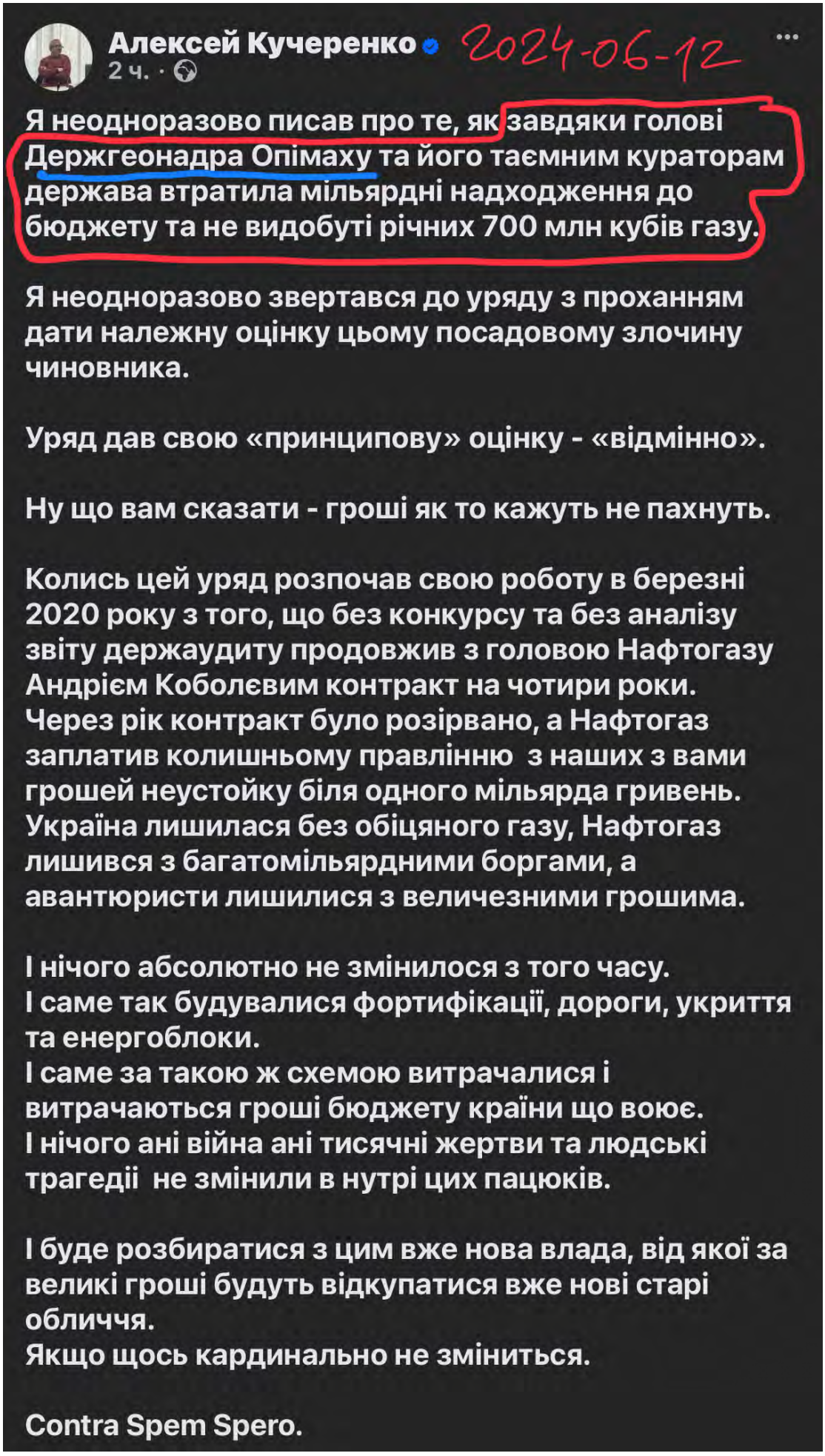

Що стосується загальної оцінки цієї діверсії проти держави, а по іншому я це все назвати не можу - **це реальна зрада державних інтересів з боку топ-посадовців**.

— Яка вже **призвела до багатомільярдних втрат державного бюджету і до великої школи енергобезпеці країни**.

Стосовно ***АРМИ***

1) — вбивайте мене, але я не розумію чому представників цієї структури не було на судовому засіданні, коли приймалося це скандальне рішення.

2) — Читаючи сьогоднішні героїчні новини від пані ***Думи*** можу зазначити одне - «не вірю»!

Можливо пані ***Думі*** потрібно щонайменше змінити горе-управителів і повернути як мінімум звільнених юристів?

А також донести справжню інформацію Президенту, який презентує міжнародній спільноті плани подолання енергетичної кризи і одночасно не звертає уваги як **державні органи сами позбавили Державу найціннішого газового ресурсу своїми «недолугими рішеннями».**

І напевно майже всі забули, як АРМА разом з Урядом вибирали управлінця для УНБ - попри повну відсутність підстав, «вольовим рішенням» було здійснено позаконкурсну процедуру - управління віддали ***Укрнафті*** «з метою запобігання ризиків переривання функціонування активів».

Що найцікавіше

— до приходу в УНБ Укрнафти, УНБ безперервно працювала під управлінням діючої на той час управлінської команди, жодних загроз зупинки не було, навіть мільярди податків сплачувалися авансом до держбюджету.

І на жаль

— саме після приходу Укрнафти через декілька місяців настала подія яка повністю знівелювала основну мету позаконкурсної процедури за якою Уряд визначив управителя для УНБ.

Враховуючи глобальні завдання які стоять перед ***Укрнафтою***, особливо в контексті побудови «президентського гігівату», а ця структура буде залучена до реалізації цього «чіткого плану», я вважаю що вкрай актуальним сьогодні було би рішення про негайне скасування цього неефективного розпорядження і проведення прозорого конкурсу з залученням компанії, яка би реально гарантувала відновлення роботи та видобутку газу конче потрібного сьогодні для України.

Дії Голови ***Держгеонадра Опимаха*** взагалі аналізу не піддаються та **мають бути оцінені по всій суворості законів воєнного часу.**

***

№ 2.921-2

Роман Опимах: что известно о главном махинаторе, мошеннике и растратчике природных недр Украины

2024-06-12

Руслан ***Якушев***

Такими темпами и с таким руководителем Госслужбы геологии и недр Украины ценные месторождения в стране скоро исчерпаются и разбазаривать просто больше будет нечего.

Только подумайте, под руководством Опимаха, государственный бюджет в 2020-м году недополучил от Госгеонедра в сравнении с 2019-м около 190 миллионов гривен.

Но при такой плачевной ситуации в отрасли Роман Опимах сумел купить себе квартирку всего-то за 4 миллиона… Как же так? В общем, давайте разбираться, кто же такой Опимах Рома, чем прославился, чем владеет, сколько в копилке официально, а о том, что незадекларировано, можно только догадываться.

«Работник года»: поступления в бюджет с назначением Опимаха главой Госгеонедра сократились в 20 раз!

Ни для кого не секрет, что наша страна богатая на полезные ископаемые и другие уникальные ресурсы, которые являются национальным достоянием народа Украины. В частности, в распоряжении и под контролем нашей страны находятся месторождения 117 горных пород, а ведает такими государственными богатствами такая структура, как госслужба геологии и недр Украины. Начиная с 2019-го года, данным ведомством руководит Роман Опимах, оставаясь при этом исполнительным директором Ассоциации газодобывающих компаний, которая объединяет и представляет интересы частных предпринимателей. Только вот вместо того, чтобы всячески развивать такую стратегически важную отрасль, новый руководитель Госгеонедра начал ее активно разбазаривать. Так, под его руководством поступления в государственный бюджет буквально за год сократились в двадцать раз! Не в 2, не 5, не в 10, а в 20!!! Вы, представляете себе, о каких вообще суммах может идти речь?

Для сравнения:

> — если за первый квартал 2019-го в бюджет от Госслужбы геологии и недр Украины поступило 200 миллионов гривен, то за тот же период в 2020-м – поступило лишь 10 миллионов. И это при плане – в 750 миллионов! Без комментариев!

Но вот интересно, что при таком громадном невыполнении плана, сам чиновник, то есть ***Опимах***, смог прикупить элитную квартиру в Киеве, цена которой превышает 4 миллиона гривен. В этой квартире что, обои и полы из золота, почему она столько стоит?

А подробнее о том, как именно эта госструктура во главе с Романом ***Опимахом*** постепенно разграбляет народное достояние, что вообще происходит в ***Госгеонедрах***, как предприятия олигархов за копейки

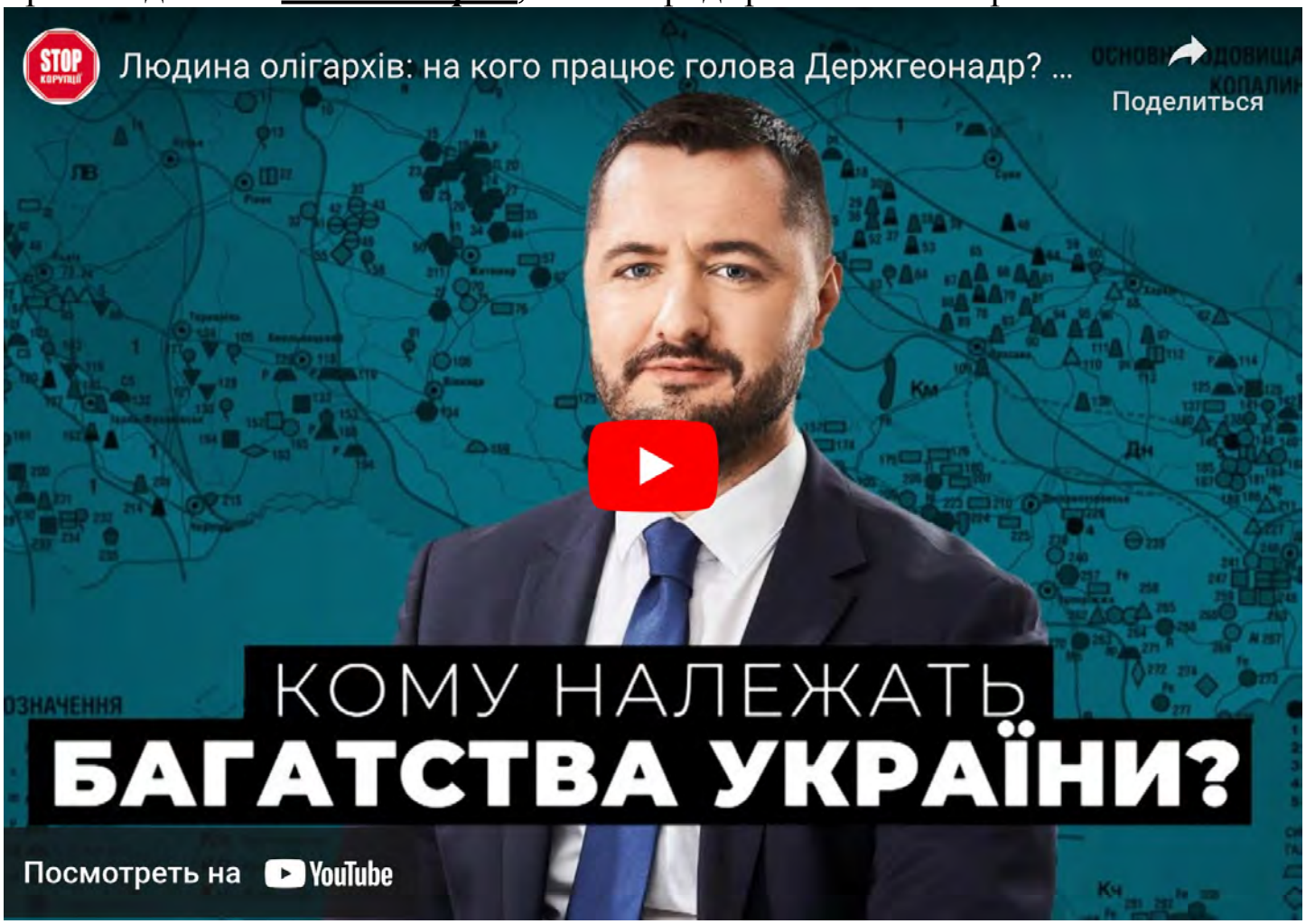

Видео

получают доступ к месторождениям полезных ископаемых, а также подробности о том, кто именно на таких схематозах обогащается, смотрите в видео-расследовании издания «СтопКор».

В общем, как говорится, картина маслом…

1. О схематозах Опимаха «кричит» общественность: почему до сих пор нет реакции власти

В тоже время поступали и продолжают массово поступать жалобы и сообщения о коррупционных схематозах на имя Гаранта и главы правительства. Но и это далеко не все. Недовольные сложившейся ситуацией, активисты пикетируют офис Госгеонедр, требуя встречи с руководителем – Опимахом. Только вот сам он не хочет общаться с взбешённой толпой, которая жаждет объяснений, поэтому Роман активно прикрывается карантином, всячески избегает встреч и общения с недовольными и разгневанными активистами, отправляя «под перекрестный огонь» своих замов.

Романа Опимаха – в отставку?!

Как сообщает издание «Стопкор», не исключено, что Опимах вот-вот «будет свержен со своего трона» и кадровый вопрос будет решен в ближайшее время. Что ж, посмотрим…

Кстати, уже неоднократно общественники и специализированные ассоциации в сфере использования недр и ресурсов требовали, протестовали, заявляли и пытались отправить Опимаха в отставку. Причины? Огромные махинации и, по сути, расхищение национальных природных богатств. С его легкой подачи невероятные ценные месторождения уходят за бесценок в цепкие руки олигархата. И это ужасно, и чревато для нашей страны.

2. Схемы по-крупному: как Роман Опимах обогащается, разбазаривая природные богатства нашей страны

В журналистском расследовании, опубликованном не так давно на сайте Censor.net, автор упоминает о том, что Роман Опимах причастен ко многим неоднозначным назначениям, которые могли или же привели в итоге к убыткам для страны.

- Опимах назначил руководителем НАК «Недра Украины» человека из окружения тандема Порошенко/Кононенко.

- Также именно Опимах завел в руководящий состав компании «Кировгеология» людей, приближенных к олигарху Злочевскому, которому, к слову, НАБУ вместе с САП объявили подозрении. Напомним, 1 июля прошлого года детективы НАБУ сообщили Злочевскому, бывшему министру экологии и природных ресурсов часов Яныка, о подозрении. Речь идет о подкупе руководства антикоррупционных структур с целью прекращения уголовного дела против него. Это взяточничество. И такие действия были квалифицированы по части 3 статьи 27 и части 4 статьи 369 Уголовного Кодекса Украины. Подробнее – читайте в материале «Украинской правды».

- Опимах помог частной фирме отобрать у госпредприятия спецразрешение на добычу газа в Тынивском месторождении. Из-за таких мошеннических, неадекватных решений и действий Опимаха госпредприятие ГП «Западукргеология» НАК «Недра Украины» может попросту обанкротиться, а государство может лишиться известного памятника архитектуры и визитной карточки города Львов – дома Шпрехера.

Только вот Романа Опимаха такие мелочи не волнуют, главное, чтобы «шуршали бумажки», за которые потом квартиры… машины… дома… и т.д. Подробнее об этом скандальном деле читайте в материале.

3. Интересные подробности декларации Романа Опимаха: зарплата в 10,4 млн и премия в 4,32 млн

Ну что сказать, у товарища весьма примечательная декларация. Дорого-богато-шикарно. Давайте пройдемся подробнее.

…

Рис 1

Также есть объекты незавершенного строительства…

…

Рис 2

Авто за более, чем 1 миллион гривен…

…

Рис 3

Доходы

…

Рис 4

Если говорить за наличку, то здесь весьма и весьма…

…

Рис 4

Кроме того, были внесены дополнения к декларациям:

…

Рис 5

Как по вашему мнению, это нормально, когда назначают **премию в 4,32 миллиона???** Вопрос, конечно, риторический… Но, все-таки, всему должен быть какой-то предел. Как такое вообще возможно? Просто мрак!

Также ***Опимах*** **прикупил квартирку, площадью 116,4 кв.м и стоимостью 4,15 миллионов…** Без комментариев. Прямо какое-то мракобесие на костях…

…

Рис 6

Как-то после такой сочной декларации даже добавить нечего… Простым смертным такое количество нулей в суммах даже не снились…

P.S.

Страшно подумать, куда приведет геологическую отрасль нашей страны, такой руководитель, как Роман ***Опимах***…

О том, что вообще останется от недр Украины и останутся ли ценные месторождения во владении государства, это большой-большой вопрос.

Почему Опимах до сих пор рулит национальными природными богатствами? О том, почему этот мошенник до сих пор не сидит за решеткой, даже не спрашиваем…

***

№ 2.921-3

Глава Госгеонадр Роман Опимах: У меня был только аванс, 16 тысяч гривень

Листопад 2019. Гончарук представляє нового керівника Держслужби геології і надр

5 ЯНВАРЯ 2020

- *НИКОЛАЙ ТОПАЛОВ* , *ДМИТРИЙ РЯСНОЙ*

Новый глава ведомства рассказал о роли Виктора Пинчука в своем назначении на должность, о судьбе компаний "Голден деррик" и "Надра

Украины", а также о перспективах создания в отрасли цивилизованных правил игры.

Сфера распределения месторождений нефти и газа десятилетиями оставалась одной из самых коррупционных. Доходило до того, что во времена Леонида Кучмы представители местной элиты дарили соответствующие лицензии на свадьбах.

Месяц назад появился шанс, что скоро все изменится: 8 ноября 2020 ***Государственную службу геологии и недр*** возглавил человек с чистой биографией Роман ***Опимах***.

В ходе интервью он подтверждает эти ожидания, заявляя о намерении перекрыть все каналы внеконкурсной раздачи специальных разрешений и одновременно наладить процесс привлечения к разработке участков новых крупных игроков.

Опимах хочет продолжать делать ту работу, что успешно делал на должности исполнительного директора ***Ассоциации газодобывающих компаний Украины (АГКУ)***.

Как ему это удастся в сфере, где все построено на неформальных договоренностях? Возможно, ответ на этот вопрос лежит в истории.

1) — Отец чиновника *Евгений Опимах* при ***Кучме*** был ***начальником зданий АП***.

2) — При этом ***зять*** Опимаха-старшего Александр ***Каменчук*** является младшим бизнес-партнером зятя ***Кучмы*** Виктора ***Пинчука*** по газодобывающим компаниям "Восточный геологический союз", "Интек гео" и "Природные ресурсы".

3) — Тень днепровского миллиардера маячит и за спиной Опимаха-младшего. В АГКУ его руководителем был высокопоставленный сотрудник группы ***EastOne*** Виктора ***Пинчука*** Даниил ***Майданник***.

4) — Параллельно Роман ***Опимах*** был помощником народного депутата Ольги ***Бельковой***, которая годами работала в ***EastOne***.

Эти факты не мешают герою интервью отрицать роль ***Пинчука*** в своем карьерном взлете. Даже если это неправда, возглавляемая им Госгеослужба не будет напрямую работать в интересах зятя Леонида ***Кучмы***. Почему?

Виктору ***Пинчуку*** это не нужно. По данным источников ЭП, бизнесмен не считает газовую отрасль приоритетной для своей группы. Зато он убежден, что именно она может дать толчок для развития его основного бизнеса — производства труб, которые становится все сложнее продавать на внешних рынках.

Собственно, как раз поэтому ***Пинчук*** как никто другой заинтересован в построении на газовом рынке цивилизованных правил игры. В этой стратегии ставка на Романа ***Опимаха***, наверное, одно из самых удачных решений.

***

— Читатели знают о вас немного: до *Госгеослужбы* вы работали в *Ассоциации газовых компаний*. Поэтому давайте начнем с биографии.

— Это нужно?

— Читатель должен понимать, кто сегодняшний глава *Госгеослужбы*.

— Ну, хорошо, но я бы все-таки разделял Опимаха до 8 ноября и Опимаха после 8 ноября, когда он стал государственным служащим и возглавил ***Госгеонедра***.

На истории также можем остановиться.

> **— В ассоциацию я попал, вернувшись со Штатов. Там я учился десять месяцев, получил повышение квалификации.**
>
> — Когда вернулся, ассоциация уже была создана. Меня пригласили в нее в качестве первого исполнительного директора.

До США я был

> **— внештатным советником *министра энергетики Демчишина*. Отвечал за *нефтегазовое направление*.**

— Как рядовому человеку стать советником министра? Как это происходит?

— Я тогда работал в ***Центре экономических реформ при Администрации президента***.

Чувствовалась нехватка профессиональных, компетентных людей в направлении добычи нефти и газа.

Меня пригласил Владимир ***Демчишин*** и сказал:

> —."Роман, я знаю, что ты профессионал в этой отрасли и много лет этим занимаешься".

— Чем занималось *ФЛП "Опимах Роман Евгеньевич"*?

— Я работал над разными проектами.

Один из них заключался в **«сотрудничестве с группой доноров по программе посольства Великобритании»**.

— Ваш отец владел компанией "Канон". Чем она занималась?

— Это было в конце 1990-х годов. Это были какие-то инициативы или по утеплению объектов теплосети, или по энергоэффективности.

Я в деталях не знаю, если честно, но там деятельность особо не пошла.

— После ухода Евгения *Опимаха* из "Канона" эту компанию возглавил Александр *Камянчук*. Кто это?

— *Директор, который подает отчетность.*

— *Камянчук* имеет прямое отношение к трем газовым компаниям Виктора *Пинчука*. Как так получилось?

— *Наверное, он там работает.*

— Получается, Александр *Камянчук* и Евгений *Опимах* — бизнес-партнеры?

— ***Камянчук*** — это муж моей сестры.

— Ваше сегодняшнее назначение и назначение в ассоциацию имеет отношение к *Пинчуку*?

— Вообще не имеет.

— Вы были советником Ольги *Бельковой*, которая работала на *Пинчука*.

— Да, я был ее внештатным советником.

Этот факт пресса может раздувать и интерпретировать с разных сторон.

— Для чего была создана *Ассоциации газодобывающих компаний*?

— Основная миссия – ***развивать отрасль***. Она была создана в "идеальный шторм": из страны уходили инвесторы, были высокие налоги, низкие цены на газ.

Основная задача была такова: донести власти, что газодобытчики — большой налогоплательщик, который заслуживает на внимание, и что такими необдуманными решениями мы навредим не только отрасли, но и государству.

— Все, что вы делали в ассоциации, было нацелено на построение цивилизованных правил игры. Однако непонятно, зачем членам ассоциации, которые создали бизнесы на нечестных условиях, честные правила.

Может, речь идет просто о том, что все, что можно было разделить, разделили и теперь пора создавать цивилизованные правила игры?

— **Можно многое придумывать, но я озвучил принцип, по которому работал.** Можно рассматривать также версию, что естественное желание любого бизнеса — капитализироваться. Чем в более понятных условиях ты существуешь, чем интереснее рынок, в котором работаешь, тем больше стоит твой бизнес.

— Как в ассоциации появился *Даниил Майданник*?

— Не знаю.

— Вы говорили, что нужно разделять *Опимаха* до 8 ноября и после 8 ноября. Что вы успели сделать за время после 8 ноября?

— Я сосредоточился на трех направлениях. Это те ожидания, которые есть и у президента, и у премьер-министра.

1) — Первое направление — это ***коррупция***, с которой ***Госгеослужба*** ассоциируется у 99% респондентов. Этот имидж нужно поменять.

Тут мы начали действовать по нескольким направлениям: у нас прошли кадровые изменения и проходят конкурсы на замещение вакантных должностей. Плюс мы намерены минимизировать контакт субъектов рынка с чиновническим аппаратом. Мы предложили это сделать через введение онлайн-кабинета пользователя.

2) — Второе направление — ***привлечение инвесторов***. Мы хотим убрать все варианты неаукционного получения специальных разрешений. Хотим предложить инвесторам понятные объекты для вложений на прозрачных условиях.

Также мы занялись промоушеном конкурсов по распределению углеводородной продукции, которые стартовали. Во время недавней поездки в Лондон в офис EBRD презентовали потенциальным инвесторам три проекта.

3) — Третье направление — ***повышение эффективности разработки недр.*** У нас есть проблема "спящих" лицензий. Мы предлагаем принять правило: если у вас на четвертый год с момента получения лицензии не началась добыча, вы начинаете оплачивать прогрессивный налог за удержание нефтегазовых площадок.

— Правда ли, что большинство месторождений "*Укргаздобычи*" истощено?

— Да.

— Как вы относитесь к обновленной стратегии "*Укргаздобычи*", в которой приоритетом обозначена не добыча, а финансовый результат?

— Такая политика может иметь место. Ее часто используют частные компании, которые листингуются в Штатах. Однако в случае с государственными предприятиями я таких примеров не знаю. Может, я недостаточно осведомлен.

Мы хотим достичь энергетической независимости, но при этом говорим, что, пожалуй, мы будем импортировать газ, нежели его добывать. Речь не просто в молекулах газа. После закупки импортного газа в Украине остается аж 2% потраченных на него денег, а если вы добываете, то реинвестируются 35-65%.

— В каких случаях *Госгеослужба* может отобрать лицензию у компании?

— Мы можем ***приостановить*** лицензию на какое-то время, но ее аннулирование происходит исключительно через суд.

Дальше нужно что-то объяснять?

— Вернемся к "спящим" лицензиям. *Госгеонедра* столкнутся с проблемой: компании, которых вы будете пытаться лишить "спящих" лицензий, пойдут в суд и остановят ваше решение.

— Не совсем так.

Будет нарастать их налоговая задолженность перед государством.

Применение подобных механизмов (use or drop — используй или бросай) широко распространено в добывающих странах.

Их преимуществом является отсутствие возможностей для ***субъективизма*** у контролирующих органов.

Таким образом, мы создаем равные правила для всех.

— Будете ли вы инициировать отмену законодательного правила, которое разрешает *передачу лицензии от материнской компании своим "дочкам"*?

— А в чем проблема с этой нормой?

— Один из крупных "клиентов" *Госгеонедр* — компания "Голден деррик".

У нее было около 18 лицензий и все они были выданы на внеконкурсной основе. Ранее *Госгеослужба* намеревалась отобрать эти участки у компании в связи с нарушением правил выдачи.

Однако сейчас это невозможно, потому что лицензии переданы "дочкам" компании "*Голден деррик*".

— Если дочерняя компания берет у материнской лицензию, то вместе с ней она берет и все обязательства по этой лицензии. Если не выполняется программа работ, то это уже ответственность той компании, на которую оформлена лицензия. То есть здесь нет никакой разницы.

Если же мы говорим о правилах переуступки, то международные компании рассматривали такое ограничение как барьер. Если я владею компанией, на которую оформлено три лицензии, и одну из них хочу продать или привлечь партнера в качестве акционера, то раньше сделать это было невозможно.

Напомню: правило продажи лицензий не распространяется на госпредприятия. Хотя целесообразно было бы разрешить их передачу другим госкомпаниям.

— Является ли это плюсом? Если "*Укргаздобыча*" переполнена истощенными месторождениями, то было бы правильно продать их более мелким компаниям, а себе набрать крупных свежих площадок.

— Это более комплексный вопрос. "*Укргаздобыча*" на данном этапе предложила форму сотрудничества, которая может заинтересовать инвесторов для вхождения в разработку истощенных месторождений.

— Как это будет работать?

— Суть в том, что инвестор получает финансовую компенсацию, привязанную к приращенному им объему газа или нефти.

"*Укргаздобыча*" предлагает под такие проекты 13 месторождений суммарной добычей около 300 млн куб м газа в год.

— Вы говорили, что *словацкая Nafta отказалась* от участия в проекте разработки Юзовской площади. Однако после вашего заявления последовало опровержение. Можете объяснить, что происходит?

— Холдинг EPH (Energetický a průmyslový holding, as., вертикально інтегрована енергетична група, яка володіє активами в 12 млрд євро в Чехії, Словаччині, Німеччині, Італії, Великобританії, Польщі та Угорщині з головним офісом в Празі. — ЕП) давал гарантию, что он готов участвовать в проекте разработки Юзовского месторождения.

Потом конкурс в его интересах выиграла компания Nafta, и сейчас EPH отозвал выданную Nafta гарантию на 200 млн долл.

Если они видят продолжение участия в СРП вместо Shell, то им нужно или подтвердить гарантию, или возникает необходимость выполнить минимальные инвестиционные обязательства по разработке участка (410 млн долл).

— *Госгеонедрам* принадлежит *НАК "Надра Украины"*. Что с ней будет?

— Я хотел бы начать с того, что у нее поменяли руководителя. Сегодня я представил Тараса ***Кузьмича*** коллективу.

Это менеджер с многолетним опытом. У него есть широкое видение процесса, и я думаю, что он справится с реформированием компании, повышением качества ее работы.

— "*Надра Украины*" раздала много активов. Что ей принадлежит?

— Она является стороной двух СРП по Юзовской и Олесской площадках, владеет десятком нефтегазовых лицензий. Основная их часть не разрабатывается.

У нее есть скважины на участках других недропользователей, которые они сдают в аренду. Это ее основной источник доходов. У компании есть геологические институты в Полтаве, Львове и Чернигове, несколько объектов недвижимости.

Перед новым председателем правления поставлена четкая задача: предложить пути развитии предприятия.

Они могут быть разными: от кардинальных (приватизация, ликвидация) до умеренных (реорганизация, поиск партнеров).

— Обяжете ли вы *Кузьмича* переоценить потерянные активы и вернуть их? Например, учредительную долю в "*Голден деррик*", которую бывший глава "*Надр Украины*" на неконкурсной основе передал в частные руки.

— Мы проведем *внешний аудит*.

Историю, о которой вы говорите, *я не готов комментировать*.

Посмотрим. Обратим внимание на все подобные кейсы.

— Какая у вас зарплата?

— Я еще, по-моему, не получил за месяц зарплату, у меня был только аванс. 16 тыс грн.

— Как за это жить честно?

— Сложно. Этот вопрос мы подымаем на высоком уровне. Можно перетерпеть, но это касается не только топ-руководства, это касается всех госслужащих. Требовать от людей честной работы за 8 тыс грн в месяц сложно.

***

№ 2.922

Виступ Володимира Зеленського на Ukraine Recovery Conference 2024

2024-06-11

Олафе, хочу подякувати тобі. Урсуло. Всім нашим друзям, хто нас підтримує. Хочу подякувати Німеччині, усім вашим людям за все, що ви зробили для України. Слава Україні!

Я сказав це українською. Я не впевнений, Олафе, що ти зрозумів. Але ми багато спілкувалися. Ти майже знаєш нашу мову.

Дорогі Олафе та Урсуло! Шановні учасники й учасниці конференції!

Для нас честь бути тут. Дякую за вашу увагу до України та українців і за вашу підтримку в нашому захисті життя. Життя, яке має перемогти російську війну.

Дорогі друзі!

Ця війна має різні рівні протистояння.

1) — ***Фронт***, тобто земля, небо та море, де наші люди **захищаються** від військових ударів російського окупанта.

2) — Наш ***економічний захист*** – потреба зберегти всі основи нормального соціального життя. Робочі місця для людей, податки для держави та місцевих

громад, можливість підприємців підтримувати та розширювати роботу компаній.

3) — Також ***політичне протистояння***, у якому ми всі разом маємо протидіяти спробам Росії розколоти та послабити демократичний світ.

4) — І битва за ***мотивацію людей*** – за відчуття того, чи зберігає нормальне життя свої позиції.

Витримати та виграти таке *протистояння* – це комплексна робота.

Це зусилля і в обороні України від російської агресії, і в забезпеченні стійкості нашого суспільства до будь-яких ударів цієї війни, і **збереження нашого, спільного з вами європейського способу життя** – життя, від якого не залишається нічого всюди, куди приходить Путін, куди приходить путінська Росія.

Спочатку приходить розколом і гібридною війною, як у Молдову, як у Грузію. А потім і війною тотальною – як проти України.

1. Отже, перше: фронт

Українці за більш ніж два роки цієї війни довели, що ми здатні вибивати окупанта з нашої території та досягати необхідних Україні перемог. Ми можемо виганяти російську армію з нашої землі, ми виграли для України Чорне море й довели, що завдяки сучасним системам ППО можемо знищувати будь-які російські ракети та дрони.

Що при цьому ключове?

Уміння позбавляти Росію тієї чи іншої переваги.

Станом на тепер найбільша російська стратегічна перевага над Україною – це перевага в небі.

Це ракетний і бомбовий терор, який допомагає російським військам просуватися на землі, а російській ненависті – руйнувати життя українців та українок, життя в наших містах і селах. Лише керованих авіабомб – щоденно до сотні. Неділя – 80 керованих авіаударів. Понеділок – 95 керованих авіабомб. Це шалено руйнівний тиск. Плюс ракети, плюс ударні дрони. Поки ми не позбавимо Росію такої можливості тероризувати Україну, у Путіна не буде справжнього інтересу шукати чесний мир і буде незмінною його ілюзія, що Україну можна стерти, розбивши бомбами й ракетами все, що дає життю основу та захист.

ППО – це відповідь. Дякую, Олафе, за ППО.

Німеччина вже є одним із глобальних лідерів у допомозі нам із ППО. Хочу подякувати всім вашим виробникам окремо за «айріси». Це дійсно дуже

сильно допомогло. Отже, дякую за «петріоти», «айріси» та інші інструменти, які є буквально спасінням для України.

Нам вдалося забезпечити частковий захист від російських ударів із повітря. Маємо й можемо зробити більше.

Ми потребуємо щонайменше семи систем «Петріот», щоб закрити основні наші міські агломерації найближчим часом, і це буде драйвером збереження нормального життя в Україні. Тобто прямої допомоги обороні та гарантією, що економічне життя країни не буде зруйноване. Олафе, пане канцлере, я дякую тобі за підтримку України в питанні про ППО. Тут, у Берліні, є Марк Рютте, пан Прем'єр-міністр Нідерландів. Разом із Німеччиною, разом із Нідерландами, зі Сполученими Штатами та іншими нашими партнерами ми працюємо зараз над тим, щоб забезпечити Україні більше ППО. І вже бачимо, як і коли зможемо доправити в Україну нові системи. Коли вони запрацюють для захисту наших людей, це буде значним відновленням упевненості – упевненості, що мир наближається.

Друге.

2. Одна з основних путінських мішеней в Україні – це енергетика

Від перших років свого правління він розглядає саме енергоресурси, енергогенерацію та енергоспоживання як зброю – інструмент для впливу та підкорення націй. Європа неодноразово вже із цим стикалася. Зараз Україна страждає від найбільш деструктивної форми російського бачення енергії як зброї.

Внаслідок ударів російських ракет і дронів знищено вже 9 ГВт потужностей.

При тому що **пік споживання енергії в Україні минулої зими був 18 ГВт**. Отже, **половини тепер не існує**.

Утім, числа самі по собі не звучать. Що таке 9 ГВт? Берлін – це близько 2 ГВт потреби. Мюнхен – до трьох. Ми вже втратили в рази більшу генерацію, ніж обсяг енергоспоживання великих міст.

80% *теплової* генерації в Україні й третина *гідрогенерації* просто знищені Путіним.

І це ще не межа його терору. На жаль. Але ми мусимо поставити межу й почати ***енергетичне відновлення***.

Дорогі друзі!

Ми маємо зробити все можливе й неможливе для того, щоб зберегти наявну генерацію та по максимуму відновити своє втрачене.

І це завдання важливе не лише з української перспективи. Путін намагається ударами по Україні відточити практики знищення енергооб'єктів – від звичайних теплових електростанцій і дамб до таких елементів енергосистеми, як газові сховища та інтерконектори, які поєднують нашу енергосистему із європейською.

Тому,

— відбудоване в Україні зараз, відремонтоване, захищене буде подвійним результатом – буде слугувати Україні та Європі, слугувати як енергооснова протягом наступних десятиліть, а також буде доказом того, що арсенал Росії не збереже таку зброю, як блекаут.

Україна має всю природну основу для сучасної енергетики.

Але

— без вашого кредитування та інвестицій ми не зможемо це реалізувати.

І тут ідеться не про гранти, а про високодохідні інвестиції для ваших компаній, про великий ринок для вашого обладнання, про кредитні програми для ваших інституцій.

Усе це разом із нами створить новий енергетичний фундамент, щонайменше десятки тисяч нових робочих місць і

1) — забезпечить і нам, і вам відчутне економічне зростання.

У коротшій перспективі

2) — ми повинні реалізувати також швидке й недороге відновлення всіх енергооб'єктів, які можливо зараз відновити.

До зими – це так важливо до зими – протягом наступних трьох-чотирьох місяців.

Ми знаємо, як це забезпечити.

— Від вас просимо 1) — обладнання з ваших зупинених електростанцій та пряму 2) — фінансову підтримку.

— Це дасть змогу відреагувати на ситуацію тут і зараз, зберегти нормальне життя.

І ще один елемент – це високоефективна, децентралізована, маневрена *газова генерація*. Яка розв'яже питання дефіциту енергії сьогодні, а завтра буде переведена на водень і балансуватиме нову «зелену» енергетику. Саме в

цій галузі європейські та, зокрема, німецькі компанії є технологічними лідерами.

Саме в цій галузі в нас є чіткий план, як збудувати до 1 ГВт потужності вже цьогоріч.

Знову підкреслюю:

1) — потрібно говорити не тільки про перспективи,

2) — потрібно долати проблеми сьогодні. Сьогодні йде війна.

І ще 4 ГВт – протягом наступних найближчих років.

Саме в цій галузі в межах нашої конференції ми підписуємо перші контракти. І саме для цього ми потребуємо вашого максимального лідерства, передусім для експортно-кредитного фінансування проєктів, і також вашої експертизи та реального досвіду, підтвердженого, зокрема, німецькими громадами.

Це те, що зміцнить обидві наші країни.

3. Третій пункт. Політика

Хоч би як змінювалися політичні настрої у Європі, факт нашої реальності такий: Євросоюз потрібен усім європейцям без винятку. Кожній нації, яка поділяє спільні цінності всієї Європи та хоче жити – як ми – жити в мирі. Українці – така нація. Як і наші сусіди в Молдові, і народ Грузії, і держави Балкан та інші, хто поважає Європу, свободу та верховенство права. Обов'язково настане і час вільної Білорусі – Білорусі у Європі.

Станом на зараз Україна вже виконала все, що було потрібно для фактичного відкриття переговорів про членство нашої держави у Євросоюзі.

Всі передумови реалізовані.

Цей червень має стати часом, коли буде затверджена переговорна рамка та розпочаті самі перемовини.

1) — Чому це потрібно?

2) — Бо це – виконання обіцянок, які дає Європа.

І

3) — **це доказ того, що Європу не зламати ані тиском, ані *штучними сумнівами чи будь-якими маніпуляціями***.

4. І четверте – мотивація

У XX столітті Європа пройшла масштабне відновлення. Континент, що був побитий світовими війнами, – Європа відродилась у силу, без якої не уявити сьогодні глобального життя.

Для цього спрацювало все у Європі:

— і 1) соціальна сила країн, і 2) виробничі традиції та промислова культура європейців, і зокрема німців, і 3) правильно обраний шлях, і 4) взаємодія з глобальним світом.

Але

— основою всього цього були 5) ***конкретні рішення*** – конкретні домовленості, бізнес-ідеї, конкретні проєкти, які запрацювали.

На початку цього 2024 року, коли ми домовлялися з ***Олафом***, паном канцлером, про цю конференцію, я просив про те,

1) — щоб це стало максимально практичним і конкретним.

2) — Щоб ми вийшли з цієї конференції не тільки з риторикою, а з угодами, які стануть економічним зростанням для наших країн і новою силою для наших громад – України та Німеччини.

Я радий, що саме такий характер конференції був забезпечений.

3) — Зараз і на рівні урядовому, і на рівні громад, і на рівні компаній готуються до укладення сотні угод між нами.

Також тут присутні і наші друзі з країн-партнерів, і не лише з Європи.

Із цієї конференції ми вийдемо з домовленостями на мільярди євро

— і для нашої ***оборони*** – щодо виробництва в Україні військової техніки та зброї;

— і для нашої ***енергетики*** – для ремонтів та розбудови нової та більш сучасної енергетики;

— і для нашого ***соціального життя*** – і це стосується, зокрема, ***освіти*** в громадах, будівництва ***житла***, постачання ***медичного*** обладнання.

Окремо хочу відзначити підтримку *підприємництва* в Україні.

Це вже сказав сьогодні пан канцлер. Це все те, що додає нам життєстійкості в умовах війни та відчуття, що життя все одно переможе.

Я впевнений, що Україна реалізує свій ***проєкт національного відновлення.***

І це стане проєктом європейського відновлення. Чи може це відбутися без Німеччини? Точно ні. І це саме той випадок, коли глобальна німецька сила матиме очевидне підтвердження – підтвердження силою українського життя.

Дякую вам іще раз за запрошення. Дякую, Олафе, Урсуло! І партнерам. Ми дуже вдячні. Дякую за підтримку вашим людям, передусім людям вашої держави, які прихистили стільки наших людей. Вони дуже справжні, і, думаю, найголовніше, що їх об'єднує, – це цінності. Вони цілісні, дуже чесні й дуже сміливі. Дякую вам.

Слава Україні!

***

№ 2.923-1

Днями знову почнуться досить масштабні відключення світла, то ж на прохання колеги наваляв свіжої конспірології-1

2024-05-30

Ніколов

Вийшло масштабно, тому витягну з каментів собі в пост)))

"Значить ***Єрмак*** по своїм кагебістським каналам вже добекався з ***Путєним*** про мир, але ***Зеленський*** і нарід ще не згодні. тому їм влаштували емоційні гойдалки наступним чином.

Народу відключають світло під приводом фальшивих ремонтів АЕС (насправді атомні станції чьоткі, їх будували ще при совку, а тоді все робили круто, з потрійним коефіціентом запасу міцності, не для того шоб рємонтіровать постійно).

Нарід на цих странно-нерегулярних відключеннях потихеньку стомлюється, починає роптать "а давайтє вже штота рєшать" і починає дивитись на ***Зеленського*** як на рятівника нації, мовляв піздуй домовлятись, а то інакше розлюбим вкінець і ти проїбеш вибори тоді вже точно.

Зеленський дивиться на це, зважує, розуміє який піздарєз буде взимку, опитує всіх 5-6 незамінних менеджерів, серед яких вже немає нікого хто б був не від ***Єрмака***.

> І всі сокрушаюцця, щось радять, але розуміють, що час великих рішень вже настав, і не всі рішення є простими, а тому...

Таким чином ***Зеленський*** розуміє, що його може врятувать тільки нове велике будівництво від ***Голика*** - щоб людям наравилось (саме тому і викинув ***Кубракова***, бо той розучився воровать під наглядом у американців).

По ходу ***Єрмак*** у змові з ***Салліваном*** не дають Україні нормальну зброю, не дають лупашить по рашистським базам, щоб ***Зеленський*** швидше осознав «нєізбєность мучітєльного вибора», перестав видєлуваццця і скасував свій указ про заборону переговорів з рашистами.

А потім вже, після швейцарського ніочьомного сейшну, який ***Єрмак*** відразу і готував під провал, направив офіційну делегацію за рашисто-китайську конференцію, де буде звучати їх формула миру "с учьотом рєалій".

А оскільки ***Путєн*** сказав, що ***Зеленський*** тепер полюбе нелегітимний, то нашу делегацію має очолити хтось інший.

> Наприклад, ***Стефанчук***. А нє,, стоп, нахер нада, це ж просто тьоркі, там ще підписувать не треба нічо.

Тому до рашисто-китайців поїде ***Єрмак***. Він привезе звістку про мир, підійме свій рейтинг, наростить соціальний капітал, за яким всі забудуть за корупцію і татаровське іго.

А потім вже ***Стефанчук*** нехай їде і підписує офіційний мир (щоб потім своїм підписом отвічать за якусь зраду, що обов'язково буде зашита Путєним в мирову угоду).

А ***Єрмак*** як завжди не понесе ніякої юридичної відповідальності (бо у нього посада така - голові ОП вообще нічого підписувать не треба про гроші). І чисто зробить собі ім'я як "людина, що припинила вбивство українців".

І тоді ***Єрмак*** скаже:

> — "Володя, на вибори канешн підеш ти, бо ти красівий і актьор. Але політичний капітал вже весь у мене. Так шо давай не дуже видєлуйся наступного разу. Давай обійдемось без оціх відключень світла")))

***

№ 2.923-2

Свіжої конспірології підвезли-2

(частина 1 тут http://surl.li/ulewj)

2024-06-12

Ніколов

1. Саміт в Швейцарії вже нікому непотрібен, як і сама формула миру Зеленського

Тому ніяких байденів, китайців, саудівців, індійців. Про сотню учасників ніхто вже не мічтає, дай боже 80 зібрати.

Всі ключові гравці вже орієнтуються на якусь наступну фінальну тьорку за участі рашистів, де буде прийматись формула миру Сі. Там приймуть якесь рішення дать нам трохи китайських і арабських мільярдів на відновлення.

> — Перевагою цих бабок буде те, що в обмін на них не треба буде ніяких реформ.

Навпаки,

> — будь-ласочка, розкрадіть їх якнайкраще, самокоромпуйтесь, і далі ви самі будете душити своїх антикорупціонерів і активістів. БЕБ – хуєб, НАБУ – заєбу, демократія – автократія.

Це те, що зробив Китай з Януковичем в 2011 році. Швиденько дав 1 мільярд доларів кредиту на розкрадання в зерновій корпорації, його розікрали, а коли бабки кончились - Янукович демонстративно відвернувся від Європи і пішов просити бабки у Путєна. Ну тоді і отримав пєсди по-домашнєму. Бо тоді ще був мирний час і українці могли це зробити.

2. Звідси зрозуміло чому стала непотрібна і Конференція по відновленню в Берліні

Бо вона ж про західні бабки. А ***Єрмак*** же ж готується під арабо-китайські. Тому ОПі і стала непотрібна команда ***Кубракова***, яка в останні два роки демонстративно не тирила на будівельних тендерах, а навпаки публічно показувала кошториси американцям і громадськості.

Тобто збили руку, втратили скіли, начали хєробору з «японцями» мутить проти хороших парнєй з хабарями. Мало лі що ще б зламали поки тьоркі-рішашки продвожуються.

При цьому призначення наступників кубраковцям – зовсім неважливо зараз, може потерпіти до того моменту, коли американці геть опустять руки.

Ну а справді – нафіга зараз новий міністр? Значного бюджета там зараз все рівно нема, все що є законтрактованого по будівництву накриттів і мостів – це поточка, в казначейській кассі у ***Марченка*** обілєтяться.

Тим більш скандал зі зливою ***Голику*** матеріалів справи з НАБУ триває. Тож нову команду призначать вже під майбутні розпили – коли офіційно добекаються з ворогами. І тоді жоден токсик не матиме значення. Бо американці не матимуть значення)))

Відтак тупо забули і призначити склад делегації на конференцію в Берліні. Менше ніж за добу там навіть не було підтвердження ***Зеленського*** і взагалі складу делегації.

Бо навіщо, якщо ти вже не розраховуєш на західні гроші і інвестиції?

І вообще, навіщо грузитись про що чірікать з європейцями, якщо будь-які їх закидони щодо корупції в Україні це російські ІПСО? (я не шучу, ***Свириденко*** реально таке залупила, голосом через рот).

В общім,

> — давайте трохи перетерпим, українцям допєсди, главне шо пуштуна вїбали.

—

Друзі, ще раз – це чиста конспірологія про те, що Єрмак вже щось зарішакав з Путєним))) від фактологічної історії вона відрізняється тим, що не потребує взагалі жодних доказів. Навіть посилань на джерела не треба. Просто чисте і кристально незамутньонне «це так».

***

№ 2.924-1

Нарешті оприлюднили порядок денний велетенської конференції «Ukraine Recovery Conference» в Берліні, де ми б мали розповідати західним бюргерам як класно інвестувати в відбудову Україну.

Як ви вже знаєте, Офіс президента перед цим заходом вигнав з міністерства інфраструктури *Кубракова*. Шмигаль особисто заборонив їхати на цей захід голові Держвідновлення Мустафі *Найєму*.

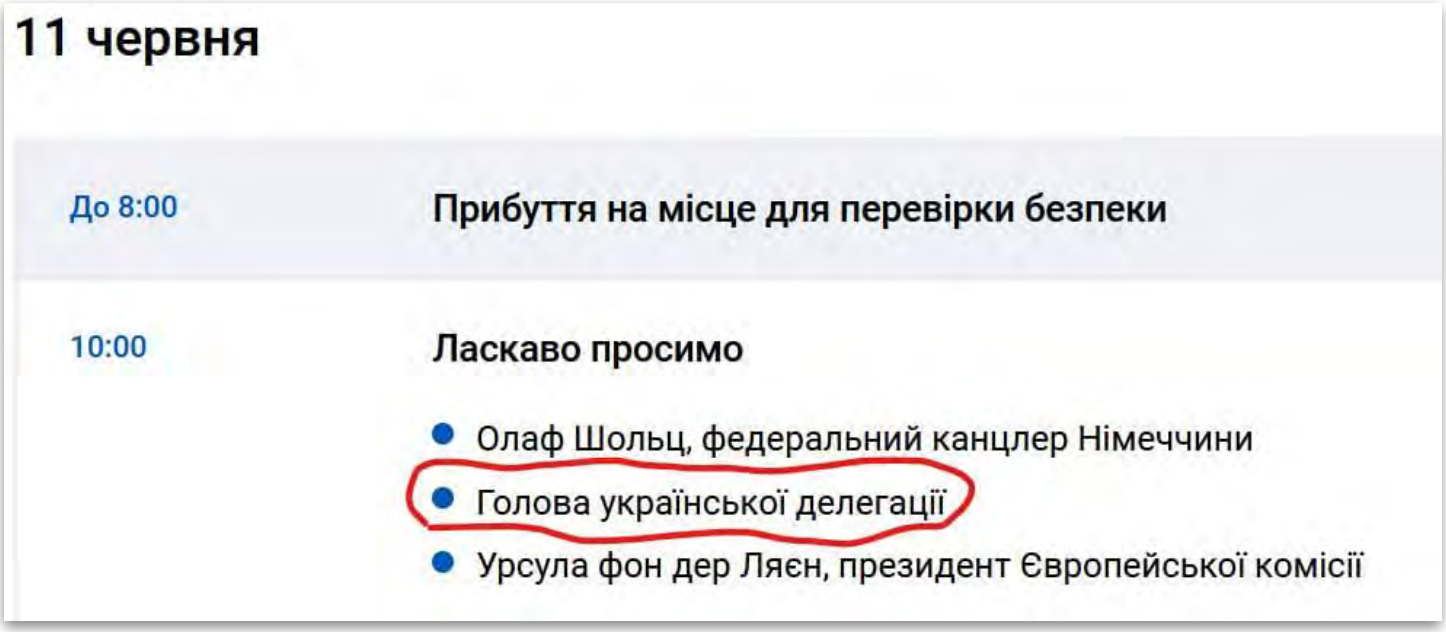

2024-06-10

Ніколов

В общім весь символізм нашої заїбатєльської підготовки до спілкування з донорами про мільярди став самий перший пункт порядку денного на заході, що почнеться завтра вранці. Це ви бачите на першому скріні – менше ніж за добу до початку заходу у нас невідомий навіть голова делегації!)))) Шольц – є. Урсула – є. А у нас – «викинемо камінь-ножиці-бумага».

На жаль, **це тупе банальне позорище**.

І всі розуміють, що воно пов'язане з тим, що ***Зеленський*** і ***Єрмак*** під час вторгнення втратили довіру до ***Кубракова*** як безвідмовного виконавця:

> — 1) начав здавать будівельних хабарників в НАБУ, 2) придумувать якусь захисну нормативку від корупції. «Не по понятіям, кароч».

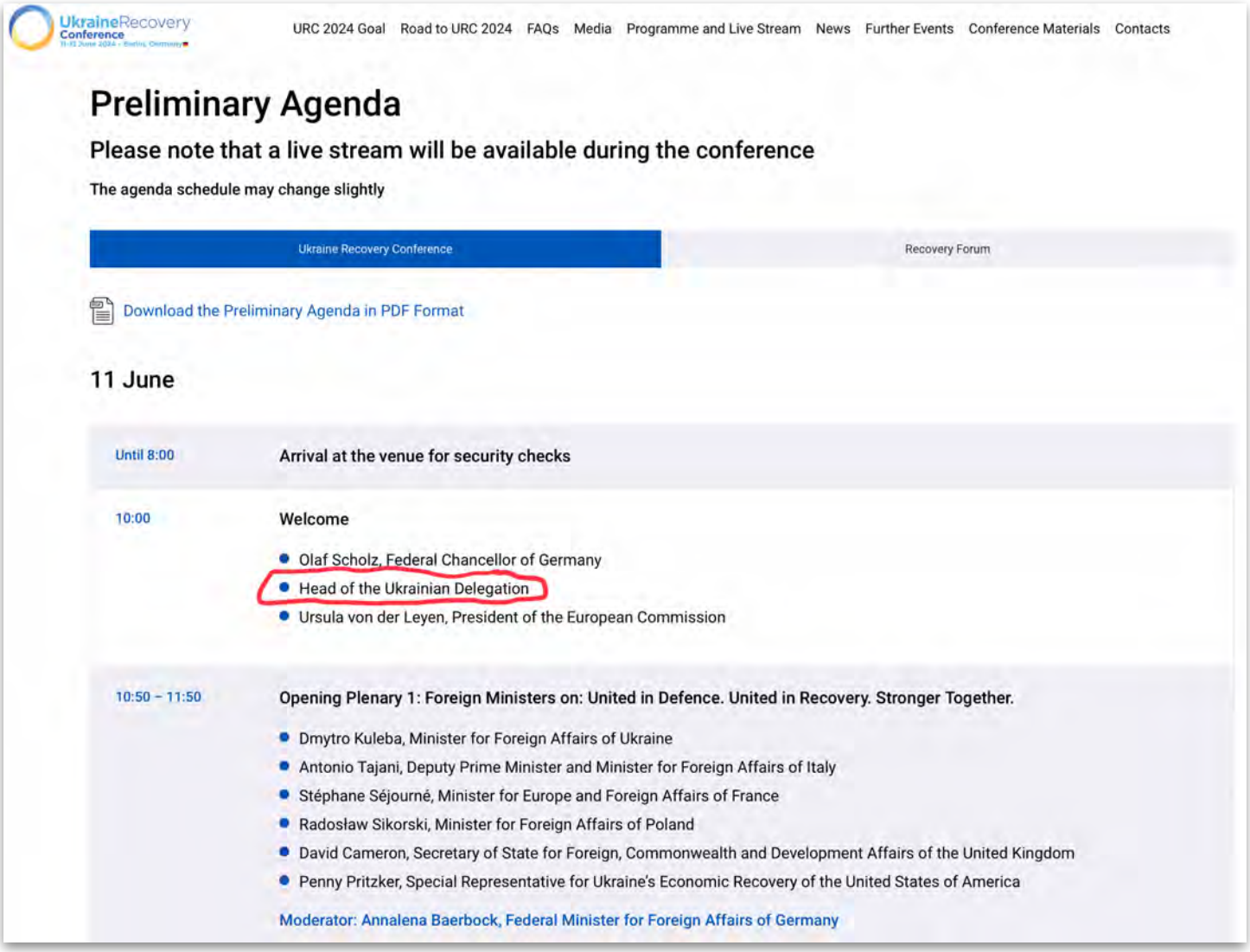

Посилання

Тому мені було дуже цікаво хто в нашій делегації буде на панелі, присвяченій грошам в інфраструктурі. Аж гульк!

Олексій ***Кулеба*** в статусі ***«доповідача від імені президента України»***.

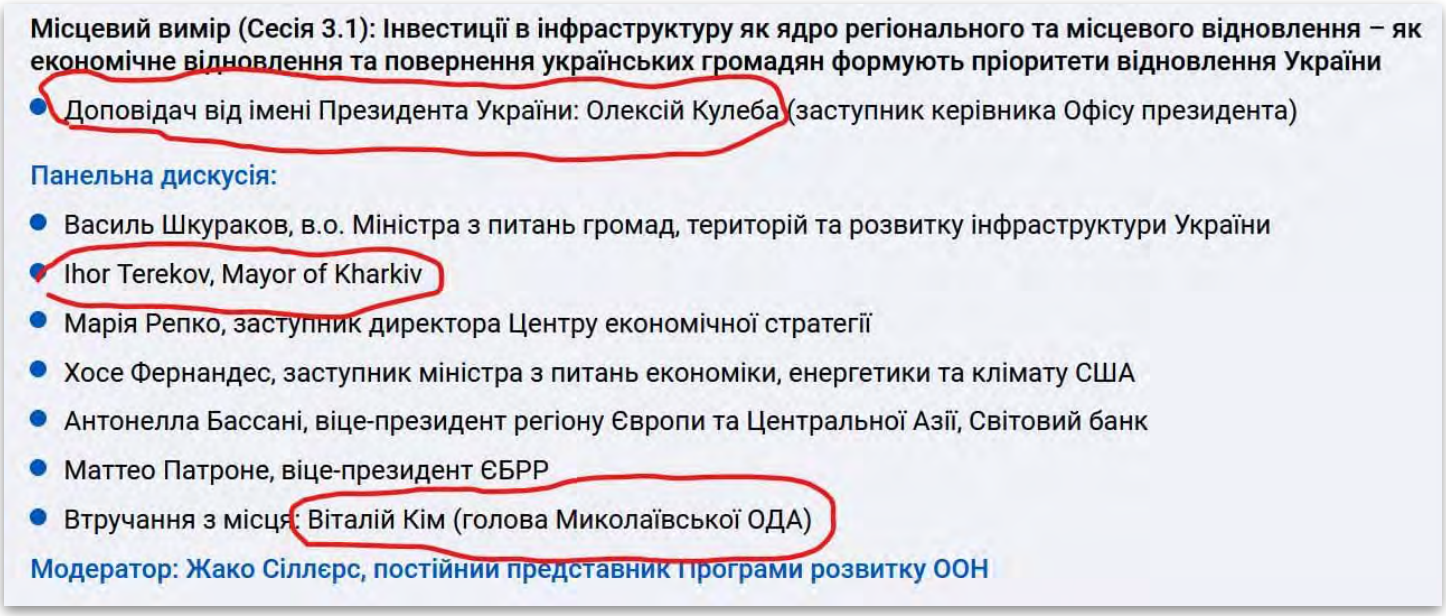

Прізвище цього заступника ***Єрмака*** вже вигулькувало у гонитві за крісло міністра по будівництву.

І у нього є підстави претендувати на посаду, яка контролюватиме майбутні мільярди доларів на відбудову.

По-перше,

> 1) — ***Кулеба*** до вторгнення працював в КМДА, і Кличко вже тоді казав, що Кулебу йому рекомендував особисто Єрмак. І коли Кличка заганяли на відставку пачкою справ ДБР і поліції, то департамент Кулеби був єдиним, який оминули обшуки.

Зараз

> 2) — ***Кулеба*** в Офісі президента має кабінет поруч з кабінетом Юрія ***Голиком***, незабутнім координатором «Великого будівництва».
>
> 3) — Також ***Кулеба*** від імені ОП курує будівництво фортифікацій обладміністраціями.

І це ж треба, з усіх «губернаторів» на цю панель взяли Віталія ***Кіма*** з Миколаївщини.

> — Саме в його фортифікаційних кошторисах ціна деревини була завищена втричі порівняно з ринком, і це було рекордом серед усіх ОДА.

Від мерів взяли Ігоря ***Терехова*** з Харкова. По чистому співпадінню (справді, я навіть не знав, що він буде на конференції), ми саме сьогодні опублікували історію про

> — закупівлю його комунальниками проводів по ціні x1,5.

В общім не буду вас перегружать емоціями.

Треш і угар на обличчя.

***

№ 2.924-2

Я залишаю посаду голови Агентства відновлення. Рішення прийняв самостійно через системні перешкоджання, які не дають подальшої можливості ефективно виконувати свої повноваження.

2024-06-10

Найєм

Починаючи з листопада минулого 2023 року, команда ***Агентства*** почала стикатися з **постійною протидією, спротивом та створенням штучних перешкод**.

1. ПЕРШЕ

Нам повністю скасували бюджет на проекти з відновлення та утримання доріг.

Я усвідомлюю обмеженість ресурсів та важливість військових витрат. Але скасування коштів на утримання інфраструктури неминуче позначиться в першу чергу на стані доріг оборонного значення і, як наслідок, на всій військовій логістиці. Якщо це не зміниться, наступного сезону нас чекає ускладнення військової логістики та експорту продукції.

2. ДРУГЕ

Нас почали «кошмарити» бюрократією, коли документи на оплату захисних споруд, фортифікацій або відновлення погоджувалися в Уряді місяцями, поверталися по шість-вісім разів з безглуздими зауваженнями, затримувалися по декілька місяців, а деякі не погоджені й досі.

Прямо зараз Уряд вже третій місяць не погоджує виплату майже 150 млн євро, які були запозичені державою у ЄІБ для критично важливих проектів, у тому числі, водогону та захисту енергетики. Все це має наслідки, про які я неодноразово офіційно повідомляв. Невчасна оплата роботи підрядників підриває довіру до держави; затримка з фінансуванням - сповільнює, а у деяких напрямках - повністю зупинило будівельні роботи, а це – втрата довіри і ринку, і місцевої влади, і громадян. Але головне, що усе це негативно впливає на обороноздатність країни, логістику вантажів, захист критичної інфраструктури та експорт наших товарів. Зрозуміло, що такі дії рано чи пізно мають спричинити критику нашої команди і невдоволення міжнародних партнерів.

3. ТРЕТЄ

На додаток до цього з початку 2024 року Агентству суттєво обрізали заробітну плату - левовій частині працівників було зрізано до 68% зарплати.

Уряд зробив це всупереч будь-якій логіці та здоровому глузду.

> **— І ні, у нас не було космічних зарплат - старший спеціаліст Агентства отримував трохи більше 30 тисяч гривень, а зараз - 14.**

Внаслідок цього

> **— з початку 2024 року ми вже втратили 25% нашого колективу,** про що я неодноразово писав листи Прем'єр-міністру України, СБУ, НАЗК та Міністерству фінансів, і про що неодноразово говорилося послами G7 на зустрічах з головою Уряду.

Вважаю, що **це було зроблено умисно**, щоб в Агентстві, яке певною мірою стало взірцем побудови процесів з "0", просто не залишилося фахових і вмотивованих людей, а саме Агентство визнали неефективним та непотрібним.

Попри всі ці перепони,

> **— за весь час великої війни ми не провалили і не зупинили жодного проекту, жодного військового вантажу, жодного евакуаційного маршруту.**

На сьогодні ***Агентство*** одночасно координує роботу ***353*** (!) ***будівельних майданчиків*** з відновлення по всій країні. Це - найскладніша робота в моєму житті.

За рік нам вдалося реалізувати велику кількість проектів.

1) — Після деокупації постраждалих регіонів ми відновили майже 1,3 тис. км автошляхів та рух 330 мостами.

2) — 29 найбільших пунктів пропуску на західному кордоні ми відремонтували та розпочали проектні роботи з реконструкції та будівництва двох нових пунктів.

3) — Після підриву російськими військами греблі Каховської ГЕС у надстислі терміни ми збудували 155 км магістрального водогону у Дніпропетровській області, який забезпечить питною водою 1,5 млн людей.

Одним із найбільших проектів Агентства є

4) — **спорудження**

а) *захисних конструкцій* від *дронів* та *ракет* на 22 розподільчих підстанціях НЕК «Укренерго» та

б) захист 103 об'єктів енергетики *від осколкових уражень*, яке було нам доручено рішенням Ставки Верховного головнокомандувача.

Усі роботи щодо *захисту від дронів та осколків виконані*.

— І саме завдяки цьому після останніх обстрілів енергетикам вдалося у найкоротші терміни відновити постачання електроенергії у Харківській, Одеській та Миколаївській областях.

Це робилося без зайвого піару, перерізання стрічок і фотосесій. Це була наша робота, а не подвиг.

Працюючи у неймовірно критичних умовах,

1) — ми **розробили та впровадили велику кількість стандартів у проведенні закупівель**, які дали результат вже у перший рік - сотні мільйонів зекономлених коштів та визнання ринку.

2) — Ми також **перші розпочали практику оприлюднення цін на основні матеріали**, щоб забезпечити прозорість та ефективність використання державних коштів і захистити довіру до Агентства.

Все це було можливо завдяки підтримці Міністерства та міністра, які дозволяли приймати самостійні рішення та досягати результатів, не чекаючи ударів у спину. Із звільненням міністра це стало неможливим, і останнє рішення голови Уряду про скасування моєї офіційної участі у Конференції з відновлення України у Берліні це підтвердило.

Мені не буде соромно за те, що ми встигли зробити під час повномасштабного вторгнення.

Звісно, були й помилки і недоліки, без яких неможливо втілювати у життя проекти такої складності і у таких умовах. Але ми завжди реагували і прагнули зробити краще. Зрештою, ми показали, що державний апарат може працювати прозоріше, а державні службовці – брати на себе відповідальність і досягати результатів без зайвої бюрократії. І мені буде щиро прикро, якщо наші плани, процеси і стандарти в цій сфері будуть зруйновані.

Очевидно, ми не завжди вписувалися у сьогоднішній стиль та команду державного управління. І не виключаю, що згодом будуть намагання переслідувати та дискредитувати нашу роботу у публічній площині.

— Насправді, це вже відбувається тривалий час.

— Я готовий до цього і перед звільненням звернувся до усіх правоохоронних та контролюючих органів з проханням вжити усіх заходів щодо перевірки законності та прозорості рішень, які приймалися Агентством.

Сьогодні написав заяву про звільнення і попрощався з командою Агентства та керівниками Служб відновлення у регіонах. Розуміючи відповідальність, яка лежить на нашій команді, **я виконуватиму свої обов'язки до прийняття рішення Урядом про моє звільнення і передам справи наступникам**. Готовий зробити все від мене залежне, щоб Агентство продовжило реалізацію критично важливих для країни проектів. Наразі вся наша команда та Служби відновлення у регіонах продовжують працювати у штатному режимі.

Я був призначений головою Агентства відновлення за поданням міністра Олександра ***Кубракова***, разом з ним ми починали роботу у Міністерстві, де я майже рік був його заступником, і де

— ми спільно започаткували перебудову і **очищення Міністерства та підпорядкованих установ від безглуздої бюрократії та корупції**. Щиро вдячний йому за довіру.

Я також дякую усій своїй команді, своїм заступникам, керівникам Служб відновлення в областях та численним міжнародним партнерам і дипломатичним установам, які увесь цей час були поруч та допомагали відновлювати Україну.

***

№ 2.924-3

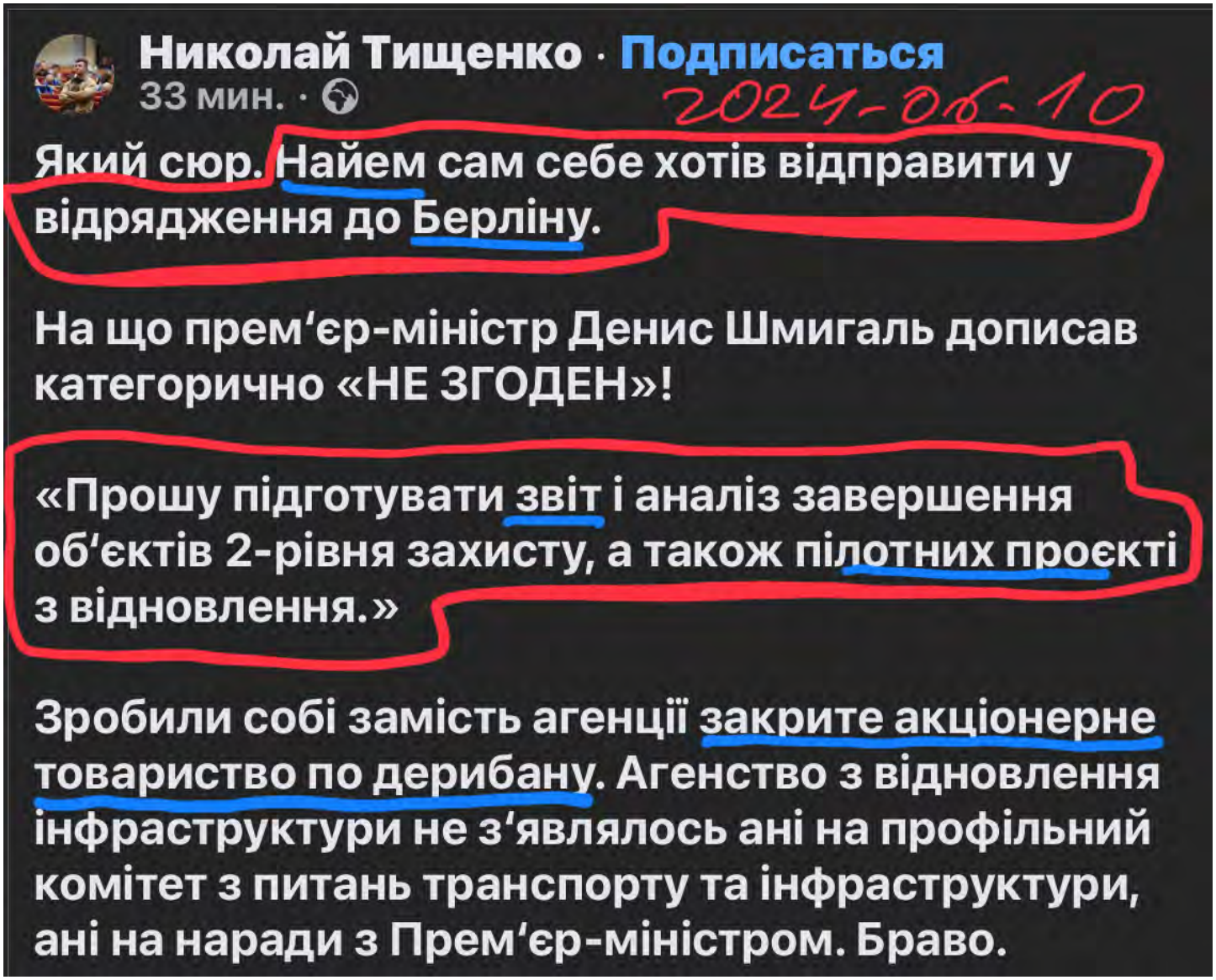
Николай Тищенко · Подписаться
33 мин. ·
2024-06-10
Який сюр. Найем сам себе хотів відправити у відрядження до Берліну.
На що прем'єр-міністр Денис Шмигаль дописав категорично «НЕ ЗГОДЕН»!
«Прошу підготувати звіт і аналіз завершення об'єктів 2-рівня захисту, а також пілотних проєкті з відновлення.»
Зробили собі замість агенції закрите акціонерне товариство по дерибану. Агенство з відновлення інфраструктури не з'являлось ані на профільний комітет з питань транспорту та інфраструктури, ані на наради з Прем'єр-міністром. Браво.

Рис1

Прем'єр-міністр України
вул. М. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584

До листа Агентства відновлення
від 07.06.24 № 2229/1/10-02/08 -24

Не погоджую.

НАЙЄМУ Мустафі-Масі

Не Згоден на Ваше відрядження до м. Берліна (Федеративна Республіка Німеччина) з 8 по 12 червня 2024 р. (з урахуванням часу в дорозі).

Звіт про результати відрядження подати у десятиденний строк після його завершення.

СВИРИДЕНКО Ю. А.
НЕМЧІНОВУ О. М.
ШКУРАКОВУ В. О.
КУЛЕБІ Д. І.
ДЕЙНЕКУ С. В.
ЯРЕМІ О. Й.

МАР'ЄВИЧУ К. М.
Мамулі А. М., Куценку Р. П.

Денис ШМИГАЛЬ

Прошу підготувати звіти і аналіз завершення обіцянок II рівня готовності, а також плановість проектів з відновлення.

Рис2

***

№ 2.924-4

FINANCIAL TIMES

НАС КОМПАНІЇ ТЕХН РИНКИ КЛІМАТ ДУМКА ЛЕКС РОБОТА ТА КАР'ЄРА ЖИТТЯ ТА МИСТЕЦТВО

Війна в Україні + Додати до myFT

Новий удар для Зеленського – головний реконструктор України

Мустафа Найєм звинувачує уряд у підриві агентства, яке будує укріплення проти Росії

Порожнеча, залишена Мустафою Найємом, і відсутність міністра інфраструктури, ймовірно, викличуть запитання щодо здатності та зобов'язань Києва захистити свою критичну інфраструктуру © Mykhailo Palinchak/Alamy

2024-06-10

Ніколов

Ця стаття прямо зараз висить в топі «Financial Times» поряд з історіями про розвал військової коаліції в Ізраїлі і проблемами світового гегемона «Боінг». Тобто для американського видання розгон команди в українському Мінінфра – це подія того ж масштабу. Воно і зрозуміло, бо очікувано відновлення України почнеться з закачки мільярдів доларів.

Але я категорично не згоден з заголовком статті. Мовляв, ця відставка Мустафи є ударом для Зеленського)))) Насправді я знаю, що Зеленський особисто брав участь у очищенні своєї команди від неугодних Єрмаку персонажів. Тому скоріше це Зеленський завдає удар. Кому удар? Тут все просто - читайте статтю, там ви побачите всіх наших західних донорів. А враховуючи, що Кубраков після відставки влаштувався в USAID – все ще зрозуміліше.

Вибачте, але я давно говорив, що Володимир ***Зеленський*** є носієм природнього антиамериканізму, притаманного «глубінному народу». Ну от не любить він в правила. Все життя він вів бізнес з українськими та російськими олігархами. Звідки там було взятись західному дискурсу?

Тому зараз ці розйоби в Мінінфра і є відповіддю ***Зеленського*** західним партнерам. Навіть якщо вони влаштовані руками ***Єрмака*** і ***Голика***. Вони – одна команда. І нам з нею жить.

Так, я ще раз говорю

> **– будь-які історії з владою в Україні мають вирішуватись виключно після перемоги. Подобається це чи ні.**

Автопереклад https://www.ft.com/content/22cea35d-0e10-4634-bd2a-f1362bfe1ca9

Відставка топ-чиновника з реконструкції України стала новим ударом для Зеленського

Найвищий український чиновник, який курирує питання реконструкції та оборонних укріплень часів війни, подав у відставку, заявивши, що його відомство систематично підривається урядом.

Відставка Мустафи ***Найєма*** є останньою в низці кадрових змін у Києві, які похитнули довіру західних партнерів до уряду президента Володимира ***Зеленського*** та роздратували деяких українських чиновників.

Найєм, голова Державного ***агентства з відновлення*** та розвитку інфраструктури, повідомив ***Financial Times***, що прем'єр-міністр Денис ***Шмигаль*** заборонив йому брати участь у щорічній ***Конференції з відновлення України 11-12 червня в Берліні***, де донори зберуться, щоб підтримати проекти з відновлення міст та інфраструктури, зруйнованих повномасштабним вторгненням Росії.

> — Порожнеча, яку залишив Найєм, і відсутність міністра інфраструктури, ймовірно, викличуть питання про здатність і готовність Києва захистити свою критично важливу інфраструктуру, оскільки російські війська продовжують завдавати авіаударів по українських електростанціях і здійснювати наступальні дії на сході країни.

— У понеділок разом з Найємом подали у відставку два чиновники відомства, відповідальні за антикорупційну політику та закупівлі.

Шість українських і західних чиновників повідомили FT, що серія звільнень, відставок і перестановок в уряді під керівництвом ***Зеленського*** в останні місяці викликала напруженість у відносинах між Києвом і західними партнерами, які фінансують оборону і реконструкцію України.

Усі вони розповіли FT, що попереджали ***Зеленського*** та його уряд про те, що вони вважають деструктивними та незрозумілими кроками.

«США та інші західні партнери хочуть мати нормальні, передбачувані відносини зі своїми українськими колегами, - сказав FT на умовах анонімності один із зацікавлених українських урядовців. «Зараз вони втрачають довіру до українського уряду через кадрові рішення, які вони не розуміють».

FT отримала лист від прем'єр-міністра до Найєма, в якому йшлося:

— «Я згоден на відрядження Найєма: «Я погоджуюся на ваше відрядження до Берліна. . . Звіт про результати відрядження подати протягом 10 днів після його завершення».

Однак

— у верхній частині сторінки синім чорнилом було дописано від руки «Не погоджуюсь», а поруч із початком друкованого «Погоджую» - підкреслене від руки «Не погоджуюсь». Лист був підписаний Шмигалем і датований 7 червня, а його автентичність була підтверджена урядовцем.

Українські чиновники заявили, що політичне суперництво лежить в основі кадрових перестановок в уряді, але в уряді заявили, що ***Найєму*** було відмовлено в поїздці до Берліна,

1) — оскільки на 12 червня в Києві була запланована зустріч для огляду роботи його відомства.

2) — Заяви Найєма «виглядають як спроба уникнути звітування про критичні питання сьогодення», - заявив речник уряду.

Очікується, що ***Зеленський*** відвідає конференцію, перебуваючи в Берліні, щоб виступити з промовою в німецькому парламенті.

Але експерти кажуть, що

3) — відсутність топ-чиновника, відповідального за відбудову України, навряд чи сподобається іноземним партнерам на заході, присвяченому відновленню країни.

«Це дає зрозуміти нашим партнерам, що відновлення більше не є пріоритетом», - сказав Гліб Вишлінський, виконавчий директор київського ***Центру економічної стратегії***.

У своїй заяві про відставку, з якою FT ознайомилася в понеділок, Найєм заявив, що йде у відставку «через системні перешкоди, які не дозволяють мені ефективно здійснювати свої повноваження».

Починаючи з листопада минулого року, він заявив, що його відомство стикається з «постійною опозицією, опором і створенням штучних перешкод», які, за його словами, «негативно впливають на обороноздатність країни, логістику вантажів, захист критичної інфраструктури та експорт наших товарів».

За два тижні до своєї відставки наприкінці травня Найєм зібрав два десятки представників ***Агентства США з міжнародного розвитку (USAID)*** та інших західних агентств, щоб повідомити їм, що він очікує звільнення і розслідування роботи Міністерства інфраструктури під керівництвом його союзника Олександра Кубракова, колишнього міністра інфраструктури, згідно з аудіозаписом, отриманим FT і двома присутніми на зустрічі людьми.

На записі чути, як Найєм запевняє представників агентства, що численні проекти, в яких вони брали участь, вартістю в сотні мільйонів доларів, продовжуватимуться, і закликає їх працювати з тим, хто його замінить. Але кілька західних представників висловили своє занепокоєння його майбутнім відходом.

«Це, мабуть, наше найважливіше партнерство, оскільки ми готуємося до відновлення країни і працюємо над досягненням спільної мети - повернути Україну до бізнесу, налагодити експорт», - сказала жінка, яка представляла USAID.

Відставка Найєма послідувала за звільненням Кубракова у травні. Ці двоє відповідали за відновлення України у воєнний час, а також за будівництво «третіх ліній» оборонних укріплень, які мали утримати росіян від проникнення вглиб країни. Але два українські чиновники заявили, що Зеленський і його офіс вважали Кубракова занадто близьким до Вашингтона. Офіс Зеленського не коментував звільнення Кубракова, яке було схвалене парламентом.

«Ця ситуація дуже погано впливає на сприйняття українського уряду та України загалом. Україна є і повинна сприйматися як незламна», - сказав Вишлінський. Звільнення Кубракова та від'їзд Найєма «створюють образ слабкої та непередбачуваної влади, що несправедливо по відношенню до зусиль українців, які вони докладали протягом цих років».

За словами шести українських і західних посадовців, звільнення Кубракова викликало негативну реакцію з боку найбільших західних прихильників України, як у приватному порядку, так і публічно.

Дипломати з країн «Великої сімки», а також нинішні члени українського уряду розповіли про розчарування через те, що, за їхніми словами, є внутрішнім розбратом і дисфункцією, які переслідують адміністрацію та уряд Зеленського в критичний момент війни.

Колись висхідна зірка в уряді Зеленського, якого вважали реформатором, Кубраков був серед українських чиновників, які підписали угоду про експорт зерна, спочатку узгоджену з Росією, він мав прямий зв'язок з президентом і навіть отримав від Зеленського в серпні минулого року пропозицію обійняти посаду міністра оборони, за словами трьох чиновників, близьких до них.

Але минулої осені 2023, за словами цих чиновників, офіс ***Зеленського*** наказав розділити міністерство ***Кубракова*** і відомство ***Найєма*** на кілька підрозділів, а їхні бюджети без пояснення причин скоротити вдвічі.

Двоє українських чиновників і двоє дипломатів, які представляють західні посольства в Києві, розповіли, що між їхніми командами відбулося кілька «напружених» дискусій з цього приводу, а також щодо нещодавнього звільнення Кубракова.

У рамках того, що ці дипломати описали FT як скоординовану демонстрацію підтримки ***Кубракова*** та розчарування Заходу урядом ***Зеленського***, посли США, Німеччини, Франції та ЄС у Києві 9 травня 2024 опублікували повідомлення на підтримку звільненого міністра на платформі соціальних мереж X, в яких вони розмістили свої фотографії з ним.

«Дякую @OlKubrakov за чудове партнерство протягом останніх 2 років, яке дозволило Україні боротися за свободу, підтримуючи український експорт, захищаючи енергетичну мережу та підтримуючи економіку», - написала посол США Бріджит ***Брінк***.

Через кілька днів західні посли висловили своє обурення кадровими змінами більш відкрито під час зустрічі з прем'єр-міністром ***Шмигалем*** 13 травня 2024, за словами трьох чиновників, які безпосередньо знають про цю зустріч.

Зустріч мала обговорювати складну енергетичну ситуацію в Україні після російських повітряних атак, які вивели з ладу більше половини її енергогенеруючих потужностей.

Замість цього вона перетворилася на гарячу дискусію про долю ***Кубракова***, а також про відсутність ***Найєма***, який мав бути запрошений, але в останню хвилину був знятий ***Шмигалем***, кажуть чиновники.

— «Посли прямо запитали, чому Мустафа і агентство не були присутні на зустрічі», - сказав один з чиновників. **«Найбільш обуреними були посол Німеччини, заступник представника ЄС в Україні та посол США».**

Посольство США заявило про це у своїй заяві:

— «Ми можемо підтвердити, що прем'єр-міністр ***Шмигаль*** зустрівся з послами G7 13 травня, щоб обговорити енергетичну ситуацію, але ми, як правило, не розкриваємо деталей дипломатичних дискусій».

Делегація ЄС та посольство Німеччини відмовилися від коментарів.

***

№ 2.924-5

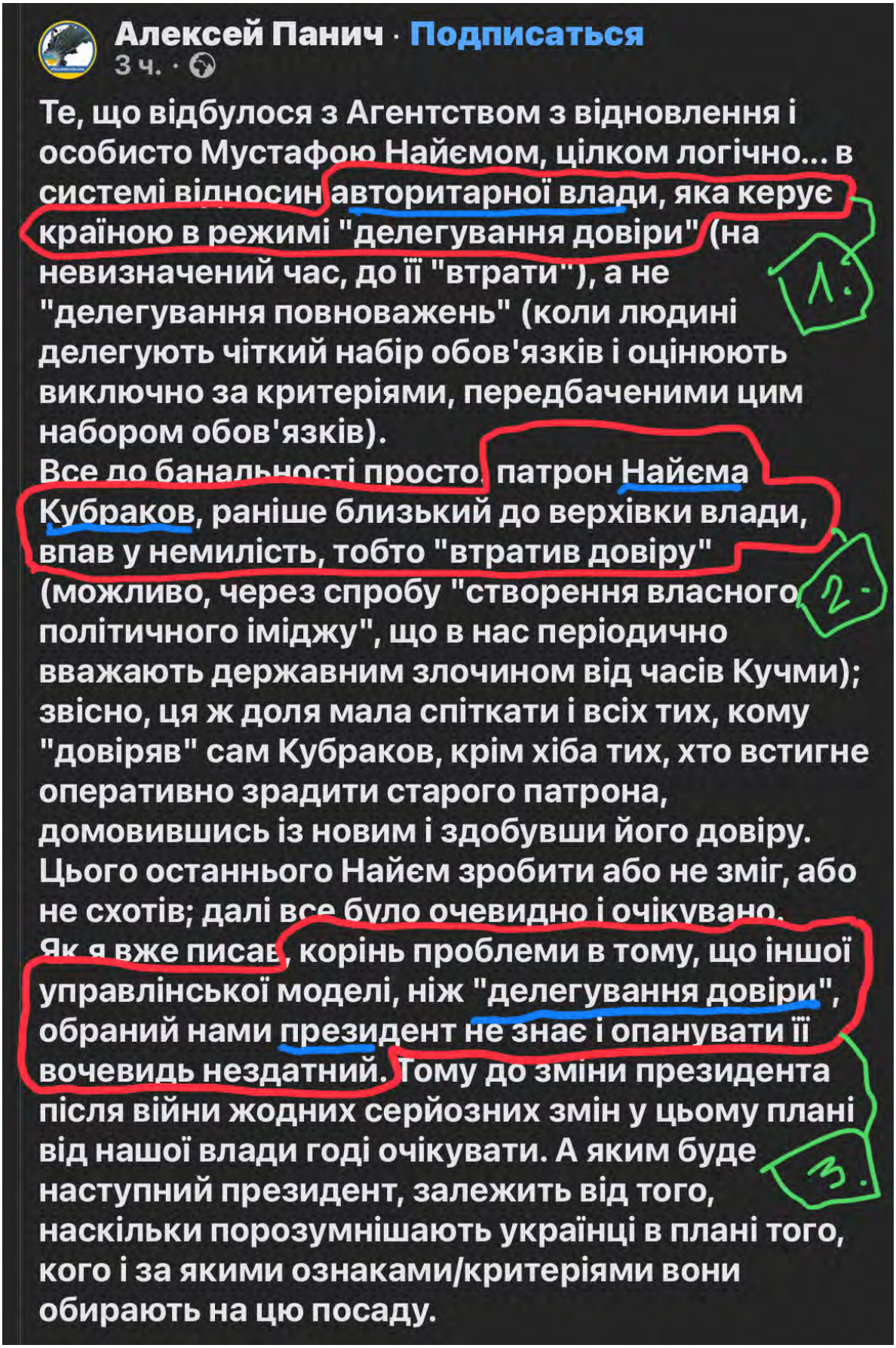

Алексей Панич · **Подписаться**
3 ч. ·

Те, що відбулося з Агентством з відновлення і особисто Мустафою Найємом, цілком логічно... в системі відносин авторитарної влади, яка керує країною в режимі "делегування довіри" (на невизначений час, до її "втрати"), а не "делегування повноважень" (коли людині делегують чіткий набір обов'язків і оцінюють виключно за критеріями, передбаченими цим набором обов'язків).

Все до банальності просто: патрон Найєма Кубраков, раніше близький до верхівки влади, впав у немилість, тобто "втратив довіру" (можливо, через спробу "створення власного політичного іміджу", що в нас періодично вважають державним злочином від часів Кучми); звісно, ця ж доля мала спіткати і всіх тих, кому "довіряв" сам Кубраков, крім хіба тих, хто встигне оперативно зрадити старого патрона, домовившись із новим і здобувши його довіру. Цього останнього Найєм зробити або не зміг, або не схотів; далі все було очевидно і очікувано.

Як я вже писав, корінь проблеми в тому, що іншої управлінської моделі, ніж "делегування довіри", обраний нами президент не знає і опанувати її вочевидь нездатний. Тому до зміни президента після війни жодних серйозних змін у цьому плані від нашої влади годі очікувати. А яким буде наступний президент, залежить від того, наскільки порозумнішають українці в плані того, кого і за якими ознаками/критеріями вони обирають на цю посаду.

1.
2.
3.

***

№ 2.925

Виступ Президента під час пленарної сесії «Переосмислення рішень для підтримання глобального миру та регіональної стабільності» у Сінгапурі

2024-06-02

Пане Гігеріху, шановні міністри оборони, пані та панове, шановні журналісти.

Радий звернутися до вас сьогодні на Саміті «Діалог Шангрі-Ла», організованому Міжнародним інститутом стратегічних досліджень.

Протягом багатьох років на таких самітах, зокрема й тут, у Сінгапурі, обговорювали **важливість дипломатії**.

Часто кажуть, що

1) — **«груба сила не повинна домінувати у світі».**

Так само

2) — **«не повинні домінувати спроби різних центрів сили нав'язати щось іншим народам проти їхньої волі в політиці, економіці чи безпеці».**

Дипломатія має бути тими турботливими й сильними руками, які не дають міжнародним суперечкам перетворитися на бійки, стримують найбільш агресивні сторони.

Саме так дипломатія часто працювала в минулому.

Але, відверто кажучи,

— останні кілька десятиліть – не час для дипломатії. Ми всі це відчули, і кожен регіон, іноді навіть країна, має власний досвід того, як ***дипломатія деградувала*, залишивши по собі лише розчарування**.

У 1990-х роках Україна пережила **один з найбільших обманів у сучасній історії**, коли

— «безпекові запевнення від ядерних держав у обмін на ядерний арсенал, розташований в Україні, не перетворилися на реальну безпеку».

У ці дні виповнилося рівно 28 років, як Україна передала Росії свої останні ядерні боєголовки відповідно до багатосторонньої міжнародної угоди.

1) — І саме Росія намагалася стерти Україну з політичної карти світу.

У 2000-х роках Україна зіткнулася

2) — з першими очевидними порушеннями Росією нашої території та суверенітету, які показали, що не існує жодного елементу світової архітектури безпеки, здатного стримати Росію і змусити її дотримуватися принципів і цілей Статуту ООН.

Отже,

3) — Путін вважає, що йому дозволено робити все що завгодно.

До середини 2010-х років Росія принесла війну на нашу землю – війну, якої ми в Україні ніколи, ніколи, ніколи не хотіли, не провокували, і яка переросла в найбільш віроломне вторгнення, яке Європа пережила з часів Другої світової війни.

Все це було низкою дипломатичних невдач і постійних спроб утримати світ розділеним на сфери впливу, що руйнує життя народів і корумпує світові держави.

Як наслідок – війна.

1) — Коли потрібна була єдність, світ був розділений.

2) — Коли потрібні були сміливі рішення, багатьох влаштовував «статус-кво».

3) — А коли потрібні були превентивні дії, щоб уникнути найгіршого, агресору так чи інакше давали час на підготовку

– ми пам'ятаємо, як Москва спокушала світ переговорами, які закінчувалися порожніми словами або неприйнятними ультиматумами.

Так ми опинилися у війні,

— **яка тепер зачіпає всіх у світі і поширює глобально небезпечний культ насильства** замість довіри до міжнародного права, довіри, яку повинна зміцнювати дипломатія.

Але Україна не буде скаржитися.

Я тут, щоб заявити: ми знайшли спосіб відновити дипломатію.

— Це мета, про яку я говорив на «Діалозі Шангрі-Ла», тепер **ми можемо зробити її реальністю**.

Шановні друзі!

Не так давно здавалося, що світ завжди буде фрагментованим.

Але ми побачили, що більшість країн справді прагнуть і здатні до співпраці, принаймні в тому, що стосується колективної безпеки.

Яскравим прикладом є коаліції – від військових до гуманітарних, формальних і неформальних, які допомагають нам протистояти війні й не дають Росії розширювати її.

Ці коаліції, що підтримують Україну, об'єднують країни з усіх континентів – з різними характерами і світоглядами. Що їх об'єднало?

Звичайно, дипломатія.

Дипломатія працює – коли вона дійсно спрямована на захист життя.

Разом з партнерами ми захищаємо життя та світовий порядок, заснований на правилах.

1) — Ми працюємо над отриманням систем протиповітряної оборони, спільно виробляємо зброю та безпілотники.

2) — Ми разом тренуємо наших солдатів.

3) — Ми разом протистоїмо кіберзагрозам.

4) — Ми разом відновлюємо енергетичну інфраструктуру, пошкоджену російським терором.

Щойно, в ніч на неділю, Україна зіткнулася з черговою серією російських ударів – за один день, уявіть собі, майже сотня ракет і безпілотників. Таке траплялося сотні разів за час війни, і жодна країна не змогла б упоратися з цим самотужки, і дякую всім у світі, хто допомагає нам із системами протиповітряної оборони, рятуючи життя наших людей, і найкращими

системами Patriot. Сполученим Штатам, Німеччині, Нідерландам та іншим партнерам, які нам допомагають, величезне спасибі!

— Разом ми також повертаємо українських ***дітей***, які були депортовані в Росію з окупованих територій нашої країни. Ми точно знаємо про 20 тисяч українських дітей, які були викрадені й вивезені в Росію, – ми знаємо їхні імена. І сама Росія заявляла, що забрала кілька сотень тисяч наших дітей з окупованої території України – тільки найгірші злочинці роблять такі речі. Ми повинні повернути всіх наших дітей назад в Україну, до родичів, до батьків. Я дякую за допомогу Катару та іншим країнам-партнерам.

— Також разом з нашими партнерами ми повертаємо наших ***полонених*** солдатів.

Таких спільних ініціатив уже є десятки, і вони працюють не лише для України.

Країни від Лівії та Судану до Бангладеш споживають **продукти харчування, вироблені в Україні**. Всі вони безпосередньо виграли, коли ми зняли російську блокаду наших портів і відновили експорт продовольства. Спочатку цього вдалося досягти завдяки міжнародному посередництву – разом з Туреччиною та ООН. Пізніше, коли Росія вийшла із «Зернової ініціативи», ми відновили свій внесок у глобальну продовольчу безпеку **завдяки нашим солдатам, які перемогли Росію на морі**. Вже 50 мільйонів тонн вантажів було експортовано через наш новий морський коридор. Але це також стало можливим завдяки дипломатії, яка підтримує стійкість України в боях. І знову ж таки, дипломатія працює.

Зараз

ми створюємо нову безпекову архітектуру для України на основі двосторонніх безпекових угод з нашими партнерами.

— Таких угод вже є 15, і їх буде ще більше. ***Ці угоди є комплексними, вони охоплюють усе*** – від оборонної співпраці до політичної та економічної взаємодії. Дипломатія відновлює світову звичку дотримуватися умов угод у реальному житті.

Крім того,

1) — **ми довели**, що **зараз дипломатія вирішує питання, які *Європа не могла вирішити десятиліттями***.

Зокрема,

2) — **ми домоглися реальних кроків на шляху інтеграції України з ЄС – і *Україна обов'язково стане членом ЄС*, частиною одного з найбільших світових ринків та безпекового простору**.

І ключовий момент – мир.

Наш *досвід відновлення ефективної дипломатії* привів нас до формату *Глобального саміту миру*.

1) — Ми переконані, що наш світ хоче бути єдиним і здатним діяти в повній гармонії.

2) — Ми усвідомили, що нації однаково відкидають ідею того, що хтось таємно приймає рішення й нав'язує їх – потрібен відкритий та інклюзивний діалог.

3) — Ми підтвердили, що принципи й цілі Статуту ООН та міжнародних конвенцій є цілком актуальними.

Все це стало основою нашої ***Формули миру*** й переросло у ***Глобальний саміт миру***

1) — щоб кожен лідер і кожна країна могли продемонструвати свою прихильність до миру.

2) — ***Глобальна більшість*** може забезпечити своєю участю –

А) — щоб те, про що домовлено, було дійсно реалізовано, і

Б) — щоб Росія, яка розпочала цю жорстоку війну, не змогла зіштовхнути нас зі шляху до її завершення.

Понад сто країн та міжнародних організацій підтвердили свою участь у Саміті. **На сьогодні.**

На першому Саміті ми розглянемо три пункти *Формули миру*

– 1) ***ядерну*** безпеку, 2) ***продовольчу*** безпеку, 3) звільнення ***військовополонених*** і, звичайно, 4) українських ***дітей***, викрадених Росією.

Час спливає, а діти ростуть у Путінляндії, де їх вчать ненавидіти свою Батьківщину, де їм брешуть, кажуть, що у них немає родин, – а їхні близькі чекають на них вдома, в Україні. Після Саміту миру, коли світова більшість погодиться зі спільними домовленостями та кроками, відповідні сторони передадуть їх Росії, прагнучи досягти результату, подібного до «Зернової ініціативи».

Якщо ці базові речі будуть реалізовані, інші пункти Формули миру також запрацюють.

Так, **ми розчаровані тим, що *деякі світові лідери* досі не підтвердили свою участь у *Саміті миру***.

На жаль, **є також спроби зірвати Саміт**.

Ми не хочемо вірити, що це є прагненням до монопольної влади у світі – позбавити світову спільноту можливості вирішувати питання війни й миру і залишити цю владу в руках одного-двох.

Ми поважаємо Статут ООН, поважаємо кожну націю і ставимося до всіх однаково – тільки на цьому принципі можна убезпечити світ від війни.

Україна пропонує «мир через дипломатію» – інклюзивний і справедливий формат, *Глобальний саміт миру*.

І я запрошую ваш регіон, ваших лідерів, ваші країни приєднатися. Щоб ваші народи були залучені до цих глобальних справ, і, об'єднавшись проти однієї війни, ми створили для світу реальний досвід – досвід подолання будь-якої війни, **досвід дипломатії, яка працює.**

Дякую за запрошення! Дякую за вашу увагу!
Слава Україні!

***

№ 2.926

Саміт миру помітив агресію: як друзі України врятували Зеленського від "зради" у Швейцарії

Візит Володимира Зеленського до Швейцарії. 15 січня 2024 року

ЧЕТВЕР, 13 ЧЕРВНЯ 2024

СЕРГІЙ СИДОРЕНКО, ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

Жорстка критика узгодженого з Києвом проєкту рішення Саміту миру, яка зрезонувала багатьом українцям, а також дружнім до України політикам, змусила організаторів цієї зустрічі до поступок.

У Швейцарії відмовилися від документа, який міг мати украй небажані для України наслідки. У стислі строки його докорінно переглянули, виправивши ключові проблеми, про які писала "ЄвроПравда" і говорили у дружніх до Києва столицях.

Оновлений проєкт вийшов цілком прийнятним для України.

Його автори (нарешті!) знайшли сміливість назвати війну "російською агресією".

З тексту вичистили лазівки, що відкривали шлях до територіальних поступок України; змінили вимоги для альтернативних "мирних планів", умови долучення Росії до мирного процесу тощо. І хоча через це "відпала" частина учасників, які орієнтуються на думку Росії, та переважна більшість лишилися з Україною.

Словом, публічний розголос привів до ліпших результатів Саміту миру за участю Зеленського.

"ЄвроПравда" дізналася про деталі переговорів та про рішення, яке ухвалять цими вихідними. Ми пояснюємо, що відбулося, у відеоблозі та у текстовому форматі

1. "Залаштунки" Саміту миру

Ви, ймовірно, вже читали розповідь "ЄвроПравди" про те, що нам запропонували ухвалити на Саміті миру (статтю про це "*Без миру та з компромісами*" прочитало понад 100 тисяч людей). Утім, важливо пояснити також таймлайн, тобто календар цих подій.

Він засвідчує, наскільки екстраординарними стали зміни, що відбулися останніми днями.

Ідея провести Саміт миру саме у Швейцарії була узгоджена на початку року. Далі були переговори з потенційними ключовими учасниками; а 10 квітня Швейцарія оголосила узгоджену дату та місце проведення саміту і почала розсилати офіційні запрошення на нього. До альпійського комплексу Бюргенштоk запросили лідерів близько 160 держав, чотирьох міжнародних організацій (ООН, ЄС, Ради Європи, ОБСЄ), Папу Римського та Вселенського патріарха.

Але попереду лишалося головне – суть зустрічі, тобто рішення, на яке мали погодитися усі учасники.

Наперед було обумовлено, що на першому Саміті миру Росії не буде (це була категорична вимога України); а все інше лишалося предметом обговорення.

І у Києві, і у Берні було велике бажання досягти якогось рішення за підсумками саміту. Його підготовка почалася понад два місяці тому – у розпорядженні "ЄвроПравди" є квітневий проєкт спільного комюніке, в якому дати саміту записані як невизначені. Той документ (підготовлений, за нашими даними, на Банковій) був цілком прийнятним для України. Він наголошував на важливих для України червоних лініях, просував "формулу миру Зеленського" тощо. Саме він став відправною точкою для консультацій з іншими.

Утім, Києву відразу повідомили, що український варіант доведеться докорінно змінити. Швейцарці прагнули максимально врахувати думки усіх, щоби до Бюргенштоку приїхало якомога більше лідерів – і Україна зрештою погодилася на такий підхід.

Переговори і листування щодо документа тривали добряче більше місяця.

28 травня з Берна до усіх столиць передали компромісний варіант, обговорений перед тим з представниками Києва.

Той проєкт, утім, виявився вельми небезпечним для України.

З нього вичистили ключові ідеї, заради яких у принципі організовували зустріч на найвищому рівні, і навіть європейські партнери дивувалися, чому Україна поступається у ключових для себе питаннях ("Європейська правда" детально пояснила це у статті "Які загрози несе Україні саміт у Швейцарії та чи можна їх уникнути").

А далі події закрутилися з небаченою швидкістю.

Ця публікація вийшла 5 червня і підживила дискусії серед європейських дипломатів про те, чи є прийнятним рішення з формулюваннями, які суперечать тривалим спільним зусиллям України і держав ЄС. Щонайменше декілька країн звернулися до Швейцарії з пропозицією переглянути спільну заяву.

Наступного дня, 6 червня, Київ був змушений вийти з публічною комунікацією про те, що "Україна не відступить від Формули миру", а у публічні виступи Зеленського повернулося наполягання на тому, що українське бачення перемоги над РФ не має альтернатив.

А паралельно почалася робота над помилками. І вже 9 червня Швейцарія розіслала усім країнам новий проєкт спільного комюніке ("Європейська правда" мала змогу з ним ознайомитися), в якому несподівано відступила від багатьох позицій, які сама ж і просувала.

Виправлення документа, яке до того забрало понад місяць, тепер здійснили за лічені дні. І результат виявився цілком гідним.

2. Що змінили у документі

Рішення саміту лишилося незмінним за форматом і структурою. Це – двосторінковий документ, який формально, як і раніше, присвячений лише трьом пунктам з української "формули миру": це ядерна безпека, продовольча безпека і звільнення військовополонених.

Але реально найважливіші речі, а також ключові проблеми були заховані поза цими пунктами.

Оновлений проєкт виправляв більшість із них.

1) Російська агресія

Це виправлення не має юридичної ваги, але має символічне, політичне значення.

Звучить абсурдно, але у травневому проєкті рішення Саміту миру не було жодної згадки слова "агресія". А тим більше – констатації того, що йдеться не про війну двох країн, а про російську агресію, тобто міжнародний злочин, де Україна є жертвою.

Цей юридичний факт підтверджений багатьма міжнародними інституціями та рішенням Генасамблеї ООН, за яке у 2022 році проголосувала 141 держава. Однак, напевно, частину друзів України здивувало мовчання Саміту миру з цього приводу. Та й українські громадяни після публікації рішення саміту могли б лишитися не в захваті від того, що очевидні речі не називають своїми іменами. Тому в спільному комюніке слова "триваюча війна" замінили на "агресію Російської Федерації проти України". Цю заміну можна лише підтримати.

2) Територіальна цілісність та Статут ООН

"ЄвроПравда" наголошувала на цій проблемі, яка мала далекосяжний вплив: рішення саміту, запропоноване швейцарцями, створювало юридичне вікно для того, щоб за потреби включити відмову України від частини її території до умов "сталого миру з РФ". Це, звісно, не означає, що саміт планував змусити Україну відмовитися від Криму чи Донбасу; йдеться лише про створення потенційного шляху для цього на майбутнє. Але цю ідею треба було вбити у зародку – і новий проєкт це вирішив.

Формулювання про Статут ООН знову зробили безсумнівними. А на додаток – чітко прописали, що основою сталого миру буде лише "таке рішення, що буде засноване на принципі поваги до територіальної цілісності і суверенітету усіх держав".

Можна, звісно, чіплятися до слова "усіх держав", бажаючи Росії розпаду. Але одного дня у майбутньому він все одно може статися, просто це не буде частиною "мирної угоди". Натомість для нас важливо "забетонувати" ідею збереження міжнародно визнаних кордонів України. Це і сталося.

3) "Альтернативні формули миру"

Це ще одна, можливо, ключова проблема попереднього проєкту: він розмивав значення "формули миру Зеленського" і відкривав простір для міжнародного обговорення усіх альтернативних бачень миру.

> — Наприклад, китайсько-бразильського, яке передбачає зупинку посилення ЗСУ та зупинку бойових дій (що означає збереження російської окупації як мінімум на тих територіях, які вона вже контролює).

Нове формулювання каже, що до уваги братимуть лише ті мирні пропозиції, які

> — відповідають міжнародному праву (тобто безумовне повернення кордонів 1991 року, якщо лише їх не перегляне сама Україна) та
>
> — Статуту ООН (зокрема, безумовне право України продовжувати відбивати російську агресію і звільняти окуповані території).

Це – цілком безпечне формулювання.

Понад те, минулий проєкт декларував, що цей саміт починає розробку нового "спільного" бачення мирного плану, що було утопією, зважаючи на наявність серед учасників саміту країн з російської або китайської орбіти. Тепер цю фразу викреслили.

4) Залучення Росії

В Україні багатьох збудили повідомлення про участь Росії у подальших мирних переговорах.

Треба дивитися правді у вічі – взагалі без комунікації з РФ обійтися не вийде. До прикладу, компенсація збитків, завданих війною, суто технічно є неможливою без російської участі.

Однак деталі мають значення.

> — За яких умов це долучення стає можливим?
>
> — Якою є роль та статус держави-агресора, чи не ставлять її у рівні умови з жертвою?
>
> — Чи висувають вимоги для прямого діалогу Києва з Москвою навіть тоді, коли РФ ще керуватимуть воєнні злочинці?

Від відповідей на ці запитання залежить, чи є варіант прийнятним.

Попередній варіант рішення саміту цей фільтр не проходив.

Як розповідала "ЄвроПравда", за ним, щоби Росія перетворилася з агресора на учасника мирних переговорів, їй достатньо було втілити розмиті "заходи зі зміцнення довіри" лише за трьома невоєнними тематиками саміту. І якби те рішення було схвалене, Зеленському було би непросто пояснити, чому ми висуваємо якісь додаткові умови залучення РФ.

У новому проєкті цей блок переписали з нуля.

Швейцарці погодилися взагалі не згадувати про Росію, натомість йдеться про "всі сторони" (нескладно припустити, що це стало проханням Києва у відповідь на суспільне обурення). Тепер там немає послабленої вимоги про "заходи зміцнення довіри", а натомість потрібні "конкретні дії". І головне – видалені згадки про "другий мирний саміт", які натякали на зобов'язання запросити Росію до участі у ньому.

Ці формулювання, на відміну від усіх попередніх пунктів, не є абсолютно безпечними для нас – однак вони є цілком робочими та задовільними.

5) Проблеми з трьома пунктами

Як вже йшлося, цей саміт буде присвячений лише трьом тематикам – ядерна безпека (питання ядерних погроз РФ та окупованої Запорізької АЕС), харчова безпека (тобто вільний експорт продукції з України) та обмін полоненими (разом з поверненням незаконно викрадених дітей та цивільних осіб).

Цей перелік обрали для того, щоби зібрати на перший саміт якомога більше держав – адже всі, принаймні на словах, виступають проти ядерної війни, за ядерну безпеку, за постачання продовольства на ринки світу та гуманітарні питання.

Але й ці пункти у попередньому драфті були прописані не ідеально – менш амбітно, ніж у мирному плані.

Одну з проблем в оновленому документі виправили – додали, що "напади на торговельні судна в портах і на всьому шляху прямування, а також на цивільні порти і цивільну портову інфраструктуру є неприйнятними", причому це стосується не лише зерновозів, а будь-яких цивільних суден (у тому числі контейнерних або тих, що експортують український метал тощо). Це важливо, зокрема, для того, щоби чітко задекларувати: продовження таких атак блокуватиме участь РФ у мирних ініціативах.

Також важливо, що з новими формулюваннями цей пункт синхронізується з українською "формулою миру".

А от у питанні ядерної безпеки амбітність формулювань лишилася нижчою: український план вимагає від Росії також деокупації та демілітаризації ЗАЕС, а от у швейцарському документі на це не зважилися.

3. Наслідки ухвалення

Загалом той документ, який підготовлений зараз, є цілком прийнятним і навіть дуже добрим для України. Є непринципові зауваження, але прибрані головні проблеми, і ключові положення прописані справді добре, відповідно до інтересів України.

Наразі проєкт ще не є фінальним: існує імовірність точкових змін 13-14 червня. Але джерела "ЄвроПравди" схиляються до того, що оновлена ідеологія рішення збережеться.

Звісно, потрібна реалістичність в оцінках.

Цей саміт не приведе до прориву, на чому наголошують усі учасники. Це довгий шлях, і зараз ми робимо лише один із перших кроків. Але критично важливо, щоби цей крок не був у хибному напрямку, не створював проблем. Попередній варіант рішення був саме таким; він не лише не давав помітних плюсів, а й генерував небезпеки; зараз ці проблеми вирішені.

Утім, такі зміни мали свою ціну.

Статус документа не змінився – як і раніше, йдеться про "спільне комюніке", з яким мають погодитися усі без винятку учасники.

А отже, як і попереджала "ЄвроПравда",

> — вища амбітність рішення означає, що частина країн "відпаде" та відмовиться від участі.

Це вже відбулося.

> — Одразу після того, як Швейцарія повідомила усі столиці про зміну тексту спільного рішення, низка країн відмовилися від поїздки до Бюргенштоку.

Так, станом на 5 червня Швейцарія *офіційно* повідомляла, що

> — "отримала понад 80 підтверджень участі на рівні глав держав та урядів", а загальна кількість підтверджених учасників, за повідомленнями посадовців, перевалила за сотню.

Однак у наступні дні цю фразу довелося прибрати з сайту події, і зараз там йдеться, що

> — "близько 90 держав підтвердили свою участь у Саміті заради миру в Україні, більшість з них – на рівні глав держав або урядів".

Кілька держав ще чекають на фінальний-фінальний документ. Інші – перебувають під тиском РФ.

Україна також не сидить без діла:

> **— президент Зеленський останні тижні подорожує світом, переконуючи столиці долучитися до саміту.**

Як кажуть джерела ЄП, в реальності **близько 15 держав "поставили на паузу" свою участь.**

> — На додаток кількість тих, хто просигналізував про зниження з президентського чи прем'єрського рівня до рівня міністрів чи навіть заступників, обліковується в десятках, але **це не є критичною проблемою, головне – участь чи неучасть держави у саміті у принципі.**

І хоча очевидно, що через останні зміни на саміті буде менше держав, ніж мріяли на Банковій ще вісім днів тому – але **краще мати саміт однодумців, ніж йти на поступки з критично важливих для держави питань**.

Тому зміни, які сталися за останній тиждень навколо Саміту миру, однозначно є позитивними.

***

№ 2.927

Основні теми доби 12.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Упродовж доби на лінії фронту сталися 126 бойових зіткнень. Ситуація для сил оборони України помітно ускладнилася. Російські війська й далі ведуть потужний наступ на Покровському напрямку. Їм вдалося зміцнити фланги ударного угруповання для запобігання українським контрударам. Підрозділи ЗСУ посунулися в районі сіл Новоолександрівка, Новопокровське та Карлівка.

За даними сервісу DeepState Live Map, також втрачено позиції в селі Старомайорське на південь від Великої Новосілки, у Красногорівці та Невельському на околицях Донецька та на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут – у Виїмці. У районі Вовчанська на півночі Харківщини армія РФ поступово закріплюється на захопленому плацдармі й швидко зводить фортифікаційні споруди в тилу ударного угруповання – те, чого не зробила українська влада після визволення території. У зведеннях Генштабу немає жодного слова про втрату територій та відступ.

Напружена ситуація зберігається і на інших ділянках фронту, де майже повсюдно російські війська намагаються вести наступальні дії за активної підтримки авіації та артилерії.

На тлі невдач на фронті президент Зеленський – верховний головнокомандувач на час війни – майже безперервно перебуває за кордоном.

2️⃣ Росія завдала удару по Кривому Рогу балістичними ракетами. Загинуло 9 мирних жителів, поранено – 32, 5 дітей тощо. Пожежники вже добу намагаються загасити пожежу на підприємстві на Київщині, де сталося масштабне загоряння внаслідок російської ракетної атаки в ніч на 12 червня.

Вдень у Запоріжжі ракета влучила в об'єкт критичної інфраструктури.

Компанія "Укртрансгаз" наприкінці травня без тендеру уклала договір зі спеціалізованим інститутом Міністерства оборони на розроблення захисту підземних сховищ газу.

3️⃣ Напередодні засідання групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн" ще кілька країн оголосили про нові пакети допомоги. Спікерка Пентагону Сінгх оголосила, що на зустрічі обговорюватимуться постачання ППО. На початку осені Канада обіцяє передати ЗСУ 10 бронемашин із партії в 50 шт. Литва передасть 14 бронетранспортерів M113.

4️⃣ Агентство France Presse повідомило, що лідери G7 попередньо погодили виділення Україні кредиту в розмірі $50 млрд під заставу заморожених російських активів. Ці кошти може бути скеровано, зокрема, й на закупівлю озброєнь. Перші виплати Україна одержить до кінця року. Міністр юстиції Малюська заявив, що конфіскації російських суверенних активів навряд чи вдасться досягти, а реалістичним сценарієм він вбачає вилучення на користь України доходів від їхнього використання.

5️⃣ Міністр оборони Німеччини Пісторіус вважає цілком ймовірним напад Росії на країни НАТО ще до 2029 року. Він запропонував запровадити в країні 6-місячну військову службу й довести чисельність Бундесверу до 460 тис. військовослужбовців, з яких 257 тис. перебуватимуть у резерві. Міністр закордонних справ Польщі Сікорський не відкидає, що Росія може тримати в Калінінградській області приблизно 100 тактичних ядерних зарядів разом із засобами їхнього доставлення – оперативно-тактичними комплексами "Іскандер-М" тощо. Росія розмістила тактичні ядерні боєприпаси й у Білорусі, яка також межує з Польщею.

6️⃣ Міністерство фінансів США запровадило санкції проти 7 російських компаній і 7 суден-газовозів, зокрема, тих, що ще перебувають на стапелях, які беруть участь в експорті російського скрапленого газу. За інформацією європейських ЗМІ, Німеччина гальмує наступний пакет санкцій ЄС націлено проти виробництва та транспортування російського СПГ. Німецький уряд побоюється, що санкції проти філій німецьких компаній у Росії можуть завдати шкоди економіці Німеччини.

Мінфін США також запровадив санкції проти понад 100 компаній військово-промислового комплексу РФ. Також запроваджено санкції проти 90 компаній із Туреччини та Китаю, які допомагають Росії в ухиленні від санкцій.

Але найсильнішим ударом по економіці РФ є санкції проти Московської біржі та 2 її дочірніх структур. Ці санкції мали наслідком зупинення валютних торгів. Долари та євро миттєво здорожчали. Російська влада вже має "план Б" на цей випадок у вигляді торгівлі за індикативними цінами на позабіржовому ринку. Також до схем міжнародних платежів може бути залучено понад 200 банків, санкції проти яких ще не запроваджено.

Міжнародне енергетичне агентство прогнозує, що видобуток нафти в Росії залишиться на нинішньому рівні впродовж наступних 5 років пори санкції. Саме нафта є основним джерелом доходів, яке забезпечує фінансування агресії в Україні. За оцінками кількох експертів, Росія щомісяця одержує від експорту нафти та нафтопродуктів щонайменше $10 млрд.

7️⃣ Арбітражний суд Стокгольма (Стокгольмський арбітраж) задовольнив позов німецької компанії Uniper на загальну суму €13 млрд проти російського "Газпром експорту" щодо непостачання газу із середини 2022 р.

8️⃣ Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив про домовленість з угорським прем'єр-міністром Орбаном, що на саміті у Вашингтоні Угорщина не блокуватиме рішення щодо України – в обмін на відмову від участі країни в програмах постачання озброєнь. Орбан визнав, що не зміг переконати партнерів із НАТО відмовитися від воєнної допомоги Україні.

***

№ 2.928-1

Україна та США уклали двосторонню безпекову угоду

2024-06-13

Під час візиту до Італії Президент Володимир Зеленський і Президент США Джозеф Байден підписали ***Двосторонню безпекову угоду між Україною та Сполученими Штатами Америки***.

Цим документом США беруть на себе довгострокові безпекові зобов'язання, спрямовані на підтримку зусиль України для

1) — ***перемоги*** у війні та

2) — ***стримування можливої російської військової агресії в майбутньому***.

Політика Сполучених Штатів полягає в тому, щоб допомагати Україні підтримувати **надійний і сталий рівень оборони**. Зокрема, США мають намір звертатися до Конгресу з проханням про виділення коштів для підтримання надійних оборонних спроможностей нашої країни в час війни та миру.

США підтримуватимуть нашу оборонну силу, а також розвиток військових спроможностей завдяки наданню зброї, обладнання, проведенню тренувань та іншій допомозі у співпраці з партнерами. Ідеться про допомогу в таких сферах, як ППО, артилерія, бронетехніка, бойова авіація, морська безпека, кібербезпека та захист критичної інфраструктури.

Сполучені Штати підтримуватимуть Україну в розбудові багаторівневої та інтегрованої системи протиповітряної та протиракетної оборони, зокрема спираючись на системи Patriot. Координуватимуть з Україною та союзниками модернізацію Повітряних сил нашої держави та закупівлю ескадрилей сучасних винищувачів четвертого покоління (включно з, але не обмежуючись літаками F-16), а також допомагатимуть у розвитку інших спроможностей, зокрема БпЛА.

У документі йдеться про співпрацю щодо розвитку оборонно-промислової бази України завдяки спільним оборонним дослідженням, розробці, виробництву, а також підтримці збільшення виробництва в нашій країні необхідних озброєнь, боєприпасів та обладнання.

Угода фіксує основні напрями довгострокової допомоги США щодо економічного відновлення, впровадження реформ та продовження підтримки Української формули миру.

Документ також чітко фіксує підтримку з боку Сполучених Штатів майбутнього членства України в НАТО та визнання того, що ця угода є ланкою на шляху до членства нашої країни в Альянсі.

Окремі блоки документа стосуються важливості притягнення Росії до відповідальності за її агресію проти України, зокрема шляхом виплати компенсацій. Також відзначені зусилля США, спрямовані на застосування санкцій та експортного контролю. Зафіксована необхідність вивчення всіх можливих шляхів, за допомогою яких заморожені російські суверенні активи можуть бути використані для підтримки нашої держави.

США стали 17-ю країною, із якою Україна уклала двосторонню безпекову угоду на виконання положень ***Вільнюської декларації G7***. Раніше Україна підписала такі документи з Великою Британією, Німеччиною, Францією, Данією, Канадою, Італією, Нідерландами, Фінляндією, Латвією, Іспанією, Бельгією, Португалією, Швецією, Ісландією, Норвегією та Японією.

***

№ 2.928-2

Двостороння безпекова угода між Україною та Сполученими Штатами Америки

13 червня 2024 року

Преамбула

Україна та Сполучені Штати Америки (далі – «Сторони»):

Підкреслюючи свою спільну відданість цілісній, вільній та мирній Європі;

Стверджуючи, що безпека України є невід'ємною частиною безпеки євроатлантичного регіону;

Визнаючи необхідність збереження та розвитку суверенітету, демократії та здатності України стримувати й реагувати на нинішні та майбутні зовнішні загрози;

Підтверджуючи своє прагнення розширювати співробітництво у сфері оборони й безпеки, торговельні та інвестиційні зв'язки, а також поглиблювати загальні дружні відносини між ними;

Спираючись на нинішнє безпекове партнерство зі Збройними Силами України, яке розвивається в межах Стратегічних оборонних рамок між Міністерством оборони США та Міністерством оборони України, підписаних 31 серпня 2021 року, та Хартії про стратегічне партнерство між Україною та США, підписаної 10 листопада 2021 року;

Нагадуючи про тривалу безпекову співпрацю між Сторонами та надання Сполученими Штатами військової та безпекової допомоги, підтримку України озброєнням, обладнанням і тренуваннями, необхідними для захисту від російської агресії;

Вітаючи зусилля України, спрямовані на досягнення справедливого й сталого миру, та підкреслюючи відданість Сторін прагненню до справедливого завершення війни на основі принципів Статуту ООН і поваги до суверенітету, незалежності й територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, включно з її територіальними водами, та визнаючи невід'ємне право України на самооборону, закріплене у статті 51 Статуту ООН;

Підтверджуючи, що майбутнє України – в НАТО, підтверджуючи свою підтримку декларації членів Альянсу на Вільнюському саміті 2023 року про те, що члени Альянсу будуть в змозі надати Україні запрошення вступити в Альянс, коли члени Альянсу погодяться та будуть виконані умови, наголошуючи на важливості поглиблення її інтеграції у євроатлантичну спільноту та підкреслюючи центральне значення реформ для підтримки та зміцнення оборони, процвітання, відновлення, верховенства права та демократії в Україні;

Наголошуючи на важливості притягнення Росії до відповідальності за її агресію проти України, зокрема шляхом підтримки України в пошуку компенсації за збитки, втрати та шкоду, спричинені російською агресією, як це передбачено Статутом Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, та притягнення до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах та інших міжнародних злочинах, скоєних в Україні або проти неї, відповідно до міжнародного права;

Підкреслюючи постійні зусилля Сполучених Штатів, спрямовані на використання санкцій та експортного контролю для збільшення витрат Росії за її агресію проти України, а також на співпрацю зі своїми партнерами для вивчення всіх можливих шляхів, за допомогою яких іммобілізовані російські суверенні активи можуть бути використані для підтримки України, відповідно до національного та міжнародного права;

Дотримуючись спільних зобов'язань, узятих у межах ***Спільної декларації про підтримку України*** від 12 липня 2023 року (далі – «Спільна декларація 2023 року»);

Домовилися про таке:

Стаття I: Принципи співробітництва

Ця Угода ґрунтується на таких принципах і переконаннях, які поділяють Сторони:

1. Співробітництво між Сторонами ґрунтується на принципі повної поваги до незалежності та суверенітету кожної зі Сторін, а також повної поваги до зобов'язань Сторін за міжнародним правом та до цілей і принципів Статуту ООН.

2. Співробітництво між Сторонами посилюється їхньою спільною **відданістю демократії, верховенству права, правам людини, прозорості та підзвітності**.

3. Співробітництво між Сторонами спрямоване на зміцнення **євроатлантичної безпеки**, стабільності та процвітання шляхом посилення інтеграції й оперативної сумісності у сфері стримування та оборони.

Стаття II: Співробітництво у сфері оборони та безпеки

Співробітництво Сторін у сфері оборони та безпеки ґрунтується на їхній спільній відданості **стабільності та миру у Європі**.

Політика Сторін полягає в тому, щоб працювати разом, щоб сприяти стримуванню та протистоянню **будь-якій майбутній агресії** проти територіальної цілісності будь-якої зі Сторін. Зобов'язання у сфері безпеки, що містяться в цій Угоді, спрямовані на підтримку зусиль України щодо перемоги в нинішній війні та стримування майбутньої російської військової агресії. Політика Сполучених Штатів полягає в тому, щоб допомагати Україні підтримувати надійну оборону та здатність до стримування.

Будь-яка майбутня агресія або загроза агресії проти суверенітету, незалежності й територіальної цілісності будь-якої зі Сторін буде предметом серйозного занепокоєння для іншої Сторони.

У разі майбутнього збройного нападу або загрози збройного нападу на Україну Сторони, на прохання будь-якої зі Сторін та згідно з їхнім відповідним законодавством, негайно проводять зустрічі, по можливості протягом 24 годин, на найвищому рівні для визначення відповідних подальших кроків та додаткових потреб у сфері оборони. Сторони можуть за взаємною згодою ухвалити рішення про розробку та впровадження додаткових відповідних заходів у сфері оборони та стримування, зокрема в економічній, військовій та/або політичній сферах. Такі заходи можуть охоплювати накладення економічних та інших витрат на державу-агресора через кроки, які можуть містити, серед іншого, потенційні санкції або експортний контроль. Сторони готові негайно обмінюватися наявною та відповідною інформацією та розвідувальними даними у відповідь на таку подію, а також проводити консультації з країнами – підписантами ***Спільної декларації 2023 року*** щодо додаткових спільних заходів реагування.

З метою подальшого зміцнення безпеки Сторін і стабільності у Європі, а також стримування загроз, спрямованих проти них, Сторони погоджуються:

1. Надалі імплементувати чинні угоди й домовленості у сфері безпеки, зокрема ті, що стосуються досліджень і розробок, науково-технічної співпраці, захисту секретної оборонної інформації та моніторингу кінцевого використання.

2. Проводити регулярні зустрічі для поглиблення взаємної поінформованості про нові загрози з метою роботи над посиленням інтеграції оборонних систем і потенціалу стримування Сторін у всіх сферах, а також сприяння підвищенню рівня оперативної сумісності України з НАТО.

3. Надалі зміцнювати співпрацю у сфері оборони та безпеки як засіб розбудови майбутніх Збройних Сил України, які підтримують надійну обороноздатність, що **може охоплювати**:

1) програми підготовки та військової освіти;

2) надання товарів і послуг оборонного призначення;

3) спільні військові маневри та навчання;

4) постійне спільне планування для протистояння загрозам для Сторін, включно з керівними принципами, відповідними правилами застосування зброї та командування й управління, залежно від обставин;

5) продовження спільного планування протистояння загрозам для Сторін, включно з керівними принципами, відповідними правилами застосування сили, а також командування й управління, за необхідності;

6) співпраця з метою сприяння кібербезпеці та захисту критичної інфраструктури;

7) співпраця з метою розвитку спроможності України протидіяти російській та будь-якій іншій пропаганді та дезінформації;

8) співпраця з метою сприяння регіональному миру та безпеці в Чорному морі;

9) співпраця з метою підтримки вилучення боєприпасів, що не вибухнули, та розмінування;

10) інша співпраця, яка може бути взаємно узгоджена Сторонами.

4. **Координувати** на регулярній основі – не рідше одного разу на рік – військові та **оборонні питання**. Ця координація має включати особливу увагу до спільних зусиль зі стримування та протистояння загрозам агресії проти України.

Сторони погоджуються сприяти належному обміну **розвідувальною інформацією** та **поглибленню співпраці** між їхніми розвідувальними службами, обсяг і порядок якої визначатимуться їхніми відповідними органами, відповідальними за розвідку та безпеку. Сполучені Штати мають намір надавати допомогу в розбудові потенціалу розвідувальних органів України, зокрема у сфері контррозвідки.

Кожна Сторона підтверджує свої зобов'язання дотримуватися своїх обов’язків за міжнародним правом, включно з правом збройних конфліктів.

Політика Сполучених Штатів полягає в підтримці надання Україні сталого рівня безпекової допомоги на підтримку цілей, викладених у цій Двосторонній безпековій угоді та пов'язаних із нею імплементаційних домовленостях. Із цією метою Сполучені Штати мають намір звертатися до Конгресу США з проханням про виділення коштів для сталої підтримки надійних оборонних і стримувальних спроможностей України в час війни та миру.

Стаття III: Співробітництво у сфері економічного відновлення та реформ

Посилаючись на торговельні й інвестиційні угоди та домовленості, що діють між Сторонами, Сторони **мають намір співпрацювати з метою**:

1. **Пошуку можливостей** для надання технічної допомоги та розбудови потенціалу для підтримки економічних потреб України, спричинених російською агресією.

2. Підтримки зусиль з відновлення для зміцнення економічної стабільності та стійкості України, зокрема шляхом **підтримки енергетичної безпеки**

України та її бачення сучасної, більш чистої, децентралізованої енергетичної системи, інтегрованої з Європою.

3. Посилення стійкості та безпеки сектору цивільної ядерної енергетики України, беручи до уваги співпрацю в межах Меморандуму про взаєморозуміння між урядом України та урядом Сполучених Штатів Америки щодо співробітництва у сфері підвищення стійкості енергетичної системи України від 24 вересня 2023 року.

4. Визначення стратегічних інвестиційних можливостей, які є взаємовигідними для Сторін, та заохочення розвитку проєктів, які підтримують український та американський економічний розвиток і партнерство, зокрема у сферах оборонного виробництва та інфраструктури.

5. Продовження підтримки реалізації ефективного порядку денного ***реформ*** в Україні, включно з

   1) — посиленням належного ***врядування***,

   2) — боротьбою з ***корупцією***,

   3) — повагою до ***прав людини*** та

   4) — ***верховенства права***,

   необхідних для просування України на шляху до євроатлантичних прагнень.

Стаття IV: Інституційні реформи для поглиблення євроатлантичного співробітництва

Сторони співпрацюватимуть для ***розвитку*** **1) демократичних, 2) економічних, 3) оборонних та 4) безпекових інституцій України** з метою сприяння євроатлантичній інтеграції та модернізації України відповідно до демократичних принципів і стандартів ЄС і НАТО, а також з метою надання пріоритету спільним цінностям НАТО й оперативній сумісності Сил безпеки та оборони України.

Сторони співпрацюватимуть з метою сприяння здійсненню Україною ***реформ*** **1) демократичних, 2) економічних, 3) оборонних та 4) безпекових інституцій** відповідно до її цілей щодо

1) — вступу до ЄС,

2) — адаптованих пріоритетів Річної національної програми НАТО, а також

3) — зобов'язань і домовленостей, передбачених угодами та домовленостями з Міжнародним валютним фондом (МВФ).

Відповідно, серед *інших реформ*, Україна повинна докласти зусиль, щоб:

1) ***посилити реформу*** українського сектору **правосуддя** з метою сприяння незалежності та доброчесності судової влади;

2) впроваджувати рішучі ***антикорупційні заходи***, включно зі зміцненням усіх незалежних державних антикорупційних інституцій, таких як 1) Спеціалізована антикорупційна прокуратура та 2) Національне антикорупційне бюро України;

3) ***реформувати*** правоохоронні, безпекові, податкові та митні органи з метою розв'язання ***юрисдикційних питань***, а також підвищити прозорість та підзвітність і зміцнити ***верховенство права***;

4) посилити ***корпоративне управління*** відповідно до принципів ОЕСР на державних та оборонних підприємствах, що сприятиме підвищенню довіри іноземних інвесторів і залученню інвестицій; і

5) прийняти ***стандарти НАТО*** щодо прозорості, підзвітності та конкуренції в управлінні й нагляді за політикою і практикою безпеки та закупівель;

6) трансформувати системи ***оборонного планування*** та ***управління*** ресурсами з метою підвищення прозорості, покращення ефективності та посилення оперативної сумісності з НАТО;

7) реорганізувати ***структури командування й управління*** відповідно до принципів НАТО з метою підвищення оперативної сумісності та забезпечення ефективного цивільного нагляду; і

8) модернізувати системи управління ***людськими ресурсами*** в оборонному секторі та військовій освіті для узгодження їх із принципами та стандартами НАТО.

Сторони підтверджують свою підтримку **права України на вибір власних механізмів безпеки**. Сполучені Штати підтверджують, що майбутнє України – в НАТО.

Стаття V: Справедливий мир

Сторони визнають, що Україна не буде в безпеці доти, доки її ***суверенітет і територіальна цілісність не будуть повністю відновлені*** **шляхом встановлення справедливого миру**, який поважатиме права України відповідно до міжнародного права, включно зі Статутом ООН. Тому Сторони співпрацюватимуть задля досягнення справедливого й тривалого миру, який матиме широку глобальну підтримку. Сполучені Штати вітають постійні зусилля України, зокрема через Українську формулу миру, спрямовані на

залучення міжнародної спільноти до встановлення принципів справедливого та сталого миру.

Стаття VI: Додатки та імплементаційні домовленості

Сторони можуть укладати подальші угоди або домовленості, необхідні та доцільні для виконання цієї Угоди.

Сторони мають намір, щоб співробітництво в конкретних сферах, описаних у статтях II і III, включно з підтримкою Збройних Сил України та інших Сил безпеки та оборони, здійснювалося відповідно до положень Додатка до цієї Угоди, а також окремих імплементаційних домовленостей, укладених між Сторонами.

Стаття VII: Спори та імплементація

1. Будь-які розбіжності в поглядах або спори щодо тлумачення чи застосування цієї Угоди вирішуються лише шляхом консультацій між Сторонами і не можуть бути передані для врегулювання до будь-якого національного чи міжнародного суду, трибуналу або іншого подібного органу чи будь-якої третьої сторони.

2. Уся співпраця та діяльність у межах цієї Угоди здійснюються згідно з відповідним національним законодавством Сторін та за умови наявності коштів.

3. Сторони мають намір, щоб ця Угода підкріплювала інші угоди та домовленості, які існують між Сторонами. Сторони виконують цю Угоду у спосіб, що узгоджується з цими іншими угодами, та з урахуванням цих інших домовленостей.

Стаття VIII: Внесення змін

До цієї Угоди можуть бути внесені зміни та доповнення за взаємною письмовою згодою Сторін.

Стаття IX: Набрання чинності

Ця Угода набирає чинності після її підписання обома Сторонами. Ця Угода діє протягом 10 років з дати набрання нею чинності та може бути продовжена за взаємною письмовою згодою Сторін.

Стаття X: Реєстрація в Організації Об'єднаних Націй

Сторони мають намір зареєструвати цю Угоду в Організації Об'єднаних Націй відповідно до статті 102 Статуту ООН протягом 60 днів з дати набрання нею чинності.

Стаття XI: Вихід з угоди

Будь-яка Сторона може вийти із цієї Угоди, надіславши письмове повідомлення дипломатичними каналами іншій Стороні про свій намір вийти з неї. Вихід набирає чинності через шість місяців після дати такого повідомлення.

У зв'язку з цим, хоча Сторона може вийти з цієї Угоди, будь-яка угода або домовленість про імплементацію, укладена між Сторонами відповідно до умов цієї Угоди, і далі залишається чинною на тих самих умовах, якщо інше не передбачено умовами конкретної угоди або домовленості про імплементацію.

Сторони визнають, що ця Угода слугує ланкою до майбутнього членства України в Альянсі.

У разі набуття Україною членства в НАТО Сторони зустрінуться та обговорять майбутній статус цієї Угоди.

—

Підписано в Апулії, Італія, 13 червня 2024 року у двох примірниках англійською мовою, кожен з яких є автентичним. Текст Угоди українською мовою буде підготовлено, і він вважатиметься так само автентичним після обміну дипломатичними нотами між Сторонами, які підтверджують, що текст Угоди українською мовою, який додається до нот, відповідає підписаній версії Угоди англійською мовою. Надалі у разі виникнення розбіжностей або неясності між текстами двома мовами текст англійською мовою має переважну силу.

Додаток

до Двосторонньої безпекової угоди

між Україною та Сполученими Штатами Америки

Відповідно до статті VI Двосторонньої безпекової угоди між Україною та Сполученими Штатами Америки («Угода») та на виконання положень статті II та III Угоди,

Україна та Сполучені Штати Америки («Сполучені Штати») («Учасники» або «обидві сторони») досягли таких домовленостей:

Імплементація статті II: Співробітництво у сфері оборони та безпеки

Сполучені Штати **підтверджують свою непохитну підтримку** України в захисті її суверенітету й територіальної цілісності в межах міжнародно визнаних кордонів.

Обидві сторони визнають, що для забезпечення безпеки Україні потрібні значні військові сили, потужний потенціал та постійні інвестиції в її оборонно-промислову базу, які відповідають стандартам НАТО.

Сполучені Штати мають намір надавати довгострокову матеріально-технічну, тренувальну, консультативну, розвідувальну, оборонно-промислову, інституційну та іншу підтримку для розвитку українських Збройних Сил, здатних захищати суверенну, незалежну, демократичну Україну та стримувати майбутню агресію.

Україна глибоко цінує значну безпекову допомогу, яку Сполучені Штати надали від початку повномасштабного вторгнення Росії.

На додаток до двосторонньої підтримки з боку США обидві сторони визнають важливий і суттєвий внесок допомоги у сфері безпеки, яку інші країни-партнери мають намір надати Україні, а також необхідність координації між партнерами України з метою синхронізації підтримки та належного розподілу відповідальності за досягнення спільних цілей. Обидві сторони також визнають необхідність того, щоб Сили безпеки та оборони України були стійкими з часом, і очікують, що Україна поступово візьме на себе відповідальність за все більшу частку своїх оборонних потреб.

Для реалізації цього Додатка учасники мають намір проводити консультації щодо потреб Сил безпеки та оборони через такі канали, як двосторонні українсько-американські консультації з питань оборони, щоб забезпечити перехід України на західні військові стандарти, сумісні з НАТО. Очікується, що запити на безпекову допомогу оцінюватимуться на предмет сталості, відповідності спільно визначеній майбутній структурі Збройних Сил, ефективності в досягненні оборонних цілей та взаємодоповнюваності з допомогою інших союзників і партнерів.

A. Спроможності майбутніх Сил оборони України

Сполучені Штати **зобов'язуються підтримувати Україну в розбудові** сучасних, оперативно сумісних із НАТО Сил оборони, здатних надійно стримувати і, в разі необхідності, захищати від майбутньої агресії.

Очікується, що майбутні Сили оборони України спиратимуться як на сучасне обладнання, так і на ***обладнання, що було в експлуатації***.

Для підтримки стійкості українських Сил оборони обидві сторони мають намір стандартизувати обладнання в усіх їхніх формуваннях.

Сполучені Штати **мають намір підтримувати військову *міць* України, а також розвиток і трансформацію її військових *спроможностей*** по всьому спектру бойових функцій шляхом надання зброї, обладнання, тренувань та іншої допомоги в координації з партнерами, зокрема в таких сферах:

1) *Протиповітряна та протиракетна оборона:* спираючись на комплекс засобів протиповітряної оборони, які Сполучені Штати надали на сьогодні, включно із системою Patriot, Сполучені Штати зобов'язуються підтримувати Україну в розбудові багаторівневої, інтегрованої системи протиповітряної та протиракетної оборони. ***Обидві сторони*** мають намір здійснити подальші ***кроки*** для переходу до сучасної архітектури протиповітряної оборони України з відповідними радарами, перехоплювачами та допоміжним обладнанням по всьому спектру можливостей від тактичного до стратегічного рівнів.

2) *Вогнева спроможність*: Сполучені Штати **зобов'язуються підтримувати** Україну **в розвитку спільних вогневих можливостей**, включно з придбанням наземних систем, боєприпасів і засобів наведення для ведення непрямого й дальнього вогню, а також безпілотних літальних апаратів.

   Обидві сторони мають намір продовжити закупівлю запасів боєприпасів для використання Україною в координації із союзниками та партнерами, розвиваючи при цьому внутрішній потенціал виробництва боєприпасів в Україні.

3) *Наземний маневр:* Сполучені Штати **зобов'язуються підтримувати розвиток доктрини та можливостей** України у сфері пересування й маневру, включно з підтримкою наявних бронетанкових, механізованих і моторизованих сил і засобів, а також співпрацювати із союзниками та партнерами з метою підтримки придбання сучасних платформ для забезпечення потреб українських маневрених сил.

4) *Повітряні сили:* Сполучені Штати **зобов'язуються координувати** з Україною та працювати, головним чином через союзницький консорціум, над модернізацією Повітряних сил України, зокрема над закупівлею ескадрилей сучасних винищувачів, забезпеченням, озброєнням і відповідною підготовкою для підтримки можливостей винищувачів четвертого покоління (включно з, але не обмежуючись, багатоцільовими літаками F-16), а також інших можливостей повітряного простору, таких як транспортні та розвідувальні, спостережні та розвідувальні платформи (зокрема безпілотні).

5) *Морська сфера:* Сполучені Штати у координації із союзниками та партнерами **зобов'язуються підтримувати вдосконалення спроможності** України захищати свої територіальні води та сприяти регіональній безпеці в Чорному морі за допомогою засобів, які можуть включати системи берегової оборони, розвідку морських просторів, безпілотні системи та надводні судна, зокрема патрульні й річкові кораблі, військово-морські вогневі засоби, засоби протимінної боротьби на морі та інші види озброєнь, які сприятимуть зміцненню морської безпеки в

Чорному та Азовському морях, а також **допоможуть** Україні у **здійсненні суверенітету над територіальними водами**, суверенними правами та юрисдикцією в її виключній економічній зоні.

6) *Кібербезпека та захист критичної інфраструктури:* Сполучені Штати **зобов'язуються підтримувати спроможність** України **посилити кібербезпеку та захист** своєї критичної інфраструктури та урядових інформаційних ресурсів, зокрема шляхом зміцнення кіберзахисту від зловмисної кібердіяльності з боку Росії та інших ворожих державних і недержавних суб'єктів.

   Обидві сторони зобов'язуються спільно працювати над покращенням спроможності України **виявляти та усувати вторгнення зловмисників**, зокрема з використанням технічної допомоги з боку Сполучених Штатів. Сполучені Штати **мають намір допомогти** Україні **підвищити кіберстійкість** критичної інфраструктури, особливо енергетичних об'єктів, до повітряних ударів, а також підтримати швидке відновлення зруйнованої інфраструктури, включно з наданням матеріально-технічної допомоги.

7) *Командування та управління:* Сполучені Штати **зобов'язуються підтримувати Україну в розвитку спроможностей** командування та управління шляхом надання як матеріальної, так і нематеріальної підтримки.

   Обидві сторони визнають, що **впровадження** сумісних із НАТО систем зв’язку, доктрини та організації **необхідне** для покращення розвідки, раннього попередження і своєчасного розподілу ресурсів для бойових операцій України.

8) *Забезпечення:* Сполучені Штати, у координації із союзниками та партнерами, **зобов'язуються підтримувати спроможність** України утримувати й самостійно забезпечувати свої Сили оборони в довгостроковій перспективі, **максимізуючи** їхню оперативну свободу дій. Такі зусилля можуть охоплювати підтримку логістики, кадрових служб та охорони здоров'я відповідно до західних моделей розбудови збройних сил.

Сполучені Штати та Україна **мають намір співпрацювати над розвитком** Сил оборони через низку багатонаціональних коаліцій, зокрема через коаліції військово-повітряних сил та артилерії під співкерівництвом Сполучених Штатів.

Сполучені Штати також **зобов'язуються розглянути можливість підтримки сил цивільної оборони** України, які є критично важливими компонентами загальної оборони України.

Сполучені Штати та Україна **зобов'язуються поглиблювати партнерство** між національною гвардією та прикордонними службами.

На виконання статті II Угоди у разі майбутнього збройного нападу або загрози збройного нападу на Україну Сполучені Штати, на прохання уряду України та після консультацій із союзниками та партнерами, **мають намір координувати потенційну потребу** у ***швидкому збільшенні*** обсягу або масштабу американської безпекової допомоги Україні, включно з потенційним наданням додаткових систем озброєнь і техніки та інших матеріальних засобів, а також обміном інформацією з Україною.

B. Навчання та тренування

Сполучені Штати мають **намір продовжувати довгострокову програму підготовки** Збройних Сил України протягом усього терміну дії цього Додатка.

Сполучені Штати **планують розширювати свою спроможність забезпечувати** як індивідуальну, так і колективну підготовку, а також координувати із союзниками та партнерами зусилля для забезпечення взаємодоповнюваності навчальних програм.

Сполучені Штати **мають намір залучити** до програми українських інструкторів, сприяти інституціоналізації західних тренувальних практик і доктрин, а також **створити умови для перенесення** тренувальних зусиль на українську територію і для українських військовослужбовців.

Навчання **заплановано підкріпити широкою програмою** тренувань для досягнення оперативної сумісності.

— Сполучені Штати ***планують запрошувати українські сили*** до участі в американських навчаннях і підтримувати участь України в багатосторонніх навчаннях, ***коли це буде доцільно***.

— Сполучені Штати ***мають намір розглянути можливості*** підготовки українських військовослужбовців на території Сполучених Штатів, ***якщо це буде доцільно***.

— ***Якщо й коли дозволять умови безпеки***, обидві сторони ***планують провести консультації*** щодо можливих програм тренувань і навчань в Україні.

Відповідно до цієї підготовки **Україна зобов'язується впроваджувати стандартну доктрину НАТО та концепції** об'єднаних збройних сил в усіх ешелонах своїх Сил безпеки та оборони, а також забезпечувати належне застосування й підтримку нових сил і засобів.

Сполучені Штати ***підтримують збільшення кількості українських військовослужбовців у закладах професійної військової освіти*** Міністерства

оборони (МО), зокрема за допомогою Міжнародної програми військової освіти та підготовки (International Military Education and Training Program).

С. Співпраця з розвитку оборонно-промислової бази

Обидві сторони визнають, що відновлення української економіки та промисловості сприятиме здатності України з часом нести більший матеріальний та фінансовий тягар своєї оборони.

Сполучені Штати **зобов'язуються співпрацювати із союзниками та партнерами для підтримки** економічного відновлення України та зміцнення її оборонно-промислової бази, зокрема шляхом спільних оборонних досліджень і розробок.

Україна **зобов'язується** розвивати та реформувати свою оборонну промисловість для підтримки й забезпечення потреб своїх Сил безпеки та оборони.

Обидві сторони **мають намір взаємодіяти з міжнародними партнерами** та їхніми відповідними оборонними підприємствами для підтримки збільшення виробництва в Україні необхідних озброєнь, боєприпасів та обладнання у довгостроковій перспективі, що сприятиме підвищенню рівня готовності України до майбутньої агресії та її стримування.

Сполучені Штати **мають намір співпрацювати** з Україною, щоб дати змогу українським підприємствам ремонтувати ключові системи та виробляти деталі для сприяння ефективному ремонту шляхом надання сировини та технічної експертизи, фінансування, ліцензування для передачі технологій.

Сполучені Штати **мають намір підтримати** Україну в подоланні проблем, зокрема, в **постачанні критично важливих матеріалів і компонентів**, необхідних для виробництва зброї, військової техніки та боєприпасів.

Обидві сторони зобов'язуються імплементувати Заяву про наміри щодо спільного виробництва та обміну технічними даними, підписану 6 грудня 2023 року на Конференції з питань американсько-української оборонно-промислової бази у Вашингтоні, працюючи над розширенням співпраці між Сполученими Штатами та Україною та сприяючи швидшому проходженню інвестиційних угод через системи.

Україна **зобов'язується посилити контроль** над прямими іноземними інвестиціями з міркувань національної безпеки.

Учасники **мають намір** налагодити партнерство з приватним сектором у ключових пріоритетних сферах оборонного виробництва, включно з, але не обмежуючись, виробництвом систем протиповітряної оборони та допоміжних боєприпасів, артилерійських боєприпасів різних калібрів, допоміжних стволів та інших компонентів, а також виробництвом безпілотних літальних апаратів.

Сполучені Штати мають намір сприяти українсько-американському оборонно-промисловому співробітництву, включно зі спільною розробкою, спільним виробництвом та постачанням продукції, необхідної для потреб оборонно-промислової бази України.

Україна **зобов'язується продовжувати реформування** державного оборонно-промислового конгломерату «***Укроборонпром***» з метою приведення його у відповідність із

1) найкращими міжнародними практиками ведення бізнесу та

2) стандартами ***Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)***.

Обидві сторони зобов'язуються виконувати ***Угоду про науково-дослідні, дослідно-конструкторські, випробувальні та оціночні роботи***.

D. Моніторинг / підзвітність кінцевого використання

Сполучені Штати підтверджують своє зобов'язання співпрацювати з членами Альянсу та партнерами з метою сприяння міжнародній координації для зменшення ризику перенаправлення сучасних звичайних озброєнь у межах Плану США з протидії незаконному перенаправленню певних сучасних звичайних озброєнь у Східній Європі.

Це охоплює підтримку зусиль України, членів Альянсу та партнерів у здійсненні моніторингу кінцевого використання.

На виконання статті II Угоди Україна також підтверджує свою відданість забезпеченню безпеки оборонних товарів і технологій, що надаються США, відповідно до вимог посиленого моніторингу кінцевого використання (EEUM) програми Міністерства оборони США «Золотий вартовий» (Golden Sentry).

Це охоплює:

1) надання своєчасних і вичерпних звітів про витрати і втрати за всіма статтями EEUM щонайменше щоквартально;

2) продовження надання персоналу Міністерства оборони США максимального доступу та прозорості для підтримки верифікаційної діяльності EEUM, включно з відвіданням українських складів озброєнь, за необхідності, та повною видимістю українських платформ управління логістикою; та

3) повну реалізацію концепції операцій з використання ручних сканувальних пристроїв для самостійного звітування про запаси EEUM у місцях, куди американський персонал не може потрапити.

Наскільки це дозволяють умови безпеки, **Україна додатково зобов'язується:**

1) провести комплексну інвентаризацію всіх предметів EEUM, що залишилися у володінні України;

2) надати Міністерству оборони США доступ до військових об'єктів по всій території України, на яких зберігаються предмети EEUM, з метою відновлення всіх заходів з особистої верифікації; та

3) підтримувати майбутні потреби EEUM, які можуть бути визначені Сполученими Штатами для підтримання розумних гарантій безпеки сучасних звичайних озброєнь у післявоєнному середовищі.

Учасники мають намір продовжити обмін інформацією про загрози, пов'язані з незаконним розповсюдженням зброї.

E. Видалення боєприпасів, що не вибухнули, і розмінування

Сполучені Штати мають намір координувати з міжнародними партнерами зусилля з надання допомоги у видаленні боєприпасів, що не вибухнули, та розмінуванні у постраждалих регіонах України, включно як з гуманітарними, так і з бойовими зусиллями з розмінування. Ця підтримка може охоплювати допомогу цивільному населенню, яке постраждало від наземних мін, вибухонебезпечних залишків війни та небезпечних наслідків нерозірваних боєприпасів, шляхом розвитку внутрішнього потенціалу України у сфері гуманітарного розмінування, знешкодження наземних і підводних вибухонебезпечних предметів, а також фізичної безпеки та управління запасами звичайних боєприпасів.

Обидві сторони визнають важливість скоординованої та потужної програми розмінування для довгострокового відновлення потенціалу України, територія якої забруднена вибухонебезпечними предметами внаслідок війни Росії.

F. Інші сфери безпекового та оборонного співробітництва

Учасники мають намір поглиблювати свою тісну співпрацю в додаткових сферах, що становлять взаємний інтерес, на підтримку своєї національної безпеки та з метою посилення загальної оперативної сумісності України з НАТО та іншими відповідними міжнародними структурами безпеки.

Ці додаткові сфери охоплюють, але не обмежуються, протидію дезінформації та кампаніям зловмисного впливу, боротьбу з міжнародними терористичними організаціями, контроль над озброєннями, нерозповсюдження зброї масового знищення, співпрацю з метою посилення стійкості до хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних (ХБРЯ) ризиків.

Учасники мають намір і надалі розвивати співробітництво у сфері розвідки шляхом обміну інформацією, освіти, підготовки кадрів, обміну досвідом та інших форм співпраці *в разі необхідності.*

Імплементація статті III: Співробітництво у сфері економічного відновлення та реформ

A. Відповідальність

Учасники підтверджують свою прихильність до притягнення Російської Федерації до відповідальності за її дії в Україні, включно зі збитками, втратами та шкодою, заподіяною фізичним та юридичним особам, а також державі Україна в результаті міжнародно-протиправних дій Російської Федерації в Україні або проти України, зокрема її агресії, що порушує Статут ООН.

Учасники мають намір домагатися притягнення до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах та інших міжнародних злочинах, скоєних в Україні або проти неї, відповідно до міжнародного права, і підтримувати повне та справедливе розслідування ймовірних міжнародних злочинів за допомогою незалежних, ефективних і надійних правових механізмів.

Сполучені Штати мають намір підтримувати Україну в її прагненні до негайного звільнення та повернення всіх незаконно затриманих і примусово переміщених цивільних осіб, насамперед українських дітей, і сприяти міжнародним зусиллям щодо притягнення до відповідальності згідно з міжнародним правом осіб, відповідальних за незаконну депортацію та переміщення українських цивільних осіб.

B. Замороження російських суверенних активів

Сполучені Штати **мають намір** утримувати російські суверенні активи в юрисдикції Сполучених Штатів у замороженому стані доти, доки Росія не сплатить збитки, завдані нею Україні.

Сполучені Штати, працюючи зі своїми партнерами, **мають намір** вивчити всі можливі шляхи, за допомогою яких заморожені російські суверенні активи можуть бути використані для підтримки України, відповідно до внутрішнього та міжнародного права.

C. Санкційні дії

Учасники визнають цінність санкцій у збільшенні вартості російської агресивної війни, зменшенні джерел доходів Росії та перешкоджанні зусиллям Росії з нарощування її потенціалу для агресії, зокрема шляхом обмеження доступу Російської Федерації до фінансів, товарів, технологій та послуг, які вона використовує у своїй агресії.

Учасники мають намір і надалі працювати над тим, щоб ціна агресії для Росії продовжувала зростати, зокрема за допомогою санкцій та експортного контролю.

Прикінцеві положення

A. Періодичний огляд

Україна та Сполучені Штати зобов'язуються періодично переглядати на високому рівні співпрацю, описану в цьому Додатку. Сполучені Штати підтримують використання наявних механізмів, таких як Діалог стратегічного партнерства, двосторонні консультації з питань оборони та інші двосторонні заходи, для регулярного відстеження прогресу. Обидві сторони підтримують проведення кожні 12-18 місяців зустрічей на вищому рівні, присвячених огляду спільного прогресу у виконанні цього Додатку загалом, а також визначенню конкретних цілей для майбутньої співпраці в межах цього Додатка.

Цей процес періодичного перегляду повинен використовуватися для оцінки прогресу у взаємно узгоджених елементах співпраці та встановлення нових цілей після того, як кожна сторона успішно досягла своїх взаємно узгоджених цілей. Конкретні цілі повинні встановлюватися щонайменше на щорічній основі через цивільні або військові канали, залежно від обставин.

B. Правовий статус та фінансування Додатка

Ніщо в цьому Додатку не має на меті створення прав чи зобов'язань за внутрішнім або міжнародним правом.

Україна та Сполучені Штати Америки мають намір виконувати зобов'язання за цим Додатком відповідно до чинного законодавства та за умови наявності асигнованих коштів.

***

№ 2.929

Спільна декларація про підтримку України

12 липня 2023 року

Текст цієї декларації був оприлюднений лідерами G7 – Канади, Франції, Німеччини, Італії, Японії, Великої Британії, Сполучених Штатів Америки, а також президентами Європейської ради та Європейської комісії.

Такі країни звернулися з проханням приєднатися до підписантів цієї декларації, долучившись до G7 у її підтримці України: Албанія, Бельгія, Болгарія, Кіпр, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Фінляндія, Греція, Ісландія, Ірландія, Косово, Латвія, Литва, Люксембург, Чорногорія, Нідерланди, Північна Македонія, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Словенія, Іспанія, Швеція.

Початок тексту

12 липня 2023 року

Ми, лідери «Групи семи» (G7), підтверджуємо нашу непохитну відданість стратегічній меті створення вільної, незалежної, демократичної та суверенної України в межах її міжнародно визнаних кордонів, здатної захистити себе та стримати майбутню агресію.

Ми підтверджуємо, що безпека України є невід'ємною частиною безпеки євроатлантичного регіону.

Ми вважаємо незаконне і неспровоковане вторгнення Росії в Україну загрозою міжнародному миру і безпеці, грубим порушенням міжнародного права, в тому числі Статуту ООН, і несумісним з нашими безпековими інтересами. Ми

будемо підтримувати Україну в її захисті від російської агресії стільки часу, скільки буде потрібно.

Ми єдині в нашій незмінній підтримці України, яка ґрунтується на наших спільних демократичних цінностях та інтересах, передусім на повазі до Статуту ООН і принципів територіальної цілісності та суверенітету.

Сьогодні ми розпочинаємо переговори з Україною з метою формалізації – через двосторонні безпекові зобов'язання і домовленості, узгоджені з цією багатосторонньою рамковою угодою, згідно з нашими відповідними правовими і конституційними вимогами – нашої незмінної підтримки України, яка захищає свій суверенітет і територіальну цілісність, відновлює свою економіку, захищає своїх громадян і прагне до інтеграції в євроатлантичну спільноту. Ми доручимо нашим командам негайно розпочати ці дискусії.

Кожен з нас працюватиме з Україною над конкретними двосторонніми довгостроковими зобов'язаннями і домовленостями у сфері безпеки, спрямованими на:

a) Забезпечення стійких сил, здатних захищати Україну зараз і стримувати російську агресію в майбутньому, шляхом продовження надання:

1) допомоги у сфері безпеки та сучасного військового обладнання на суші, в повітрі та на морі з пріоритетом на протиповітряну оборону, далекобійну артилерію та вогневі засоби дальньої дії, бронетехніку та інші ключові засоби, такі як бойова авіація, а також шляхом сприяння підвищенню рівня оперативної сумісності з євроатлантичними партнерами;

2) підтримка подальшого розвитку оборонно-промислової бази України;

3) тренування та навчання українських збройних сил;

4) обмін розвідданими та співробітництво;

5) підтримка ініціатив з кіберзахисту, безпеки та стійкості, в тому числі для протидії гібридним загрозам.

b) Зміцнення економічної стабільності та стійкості України, у тому числі через зусилля з реконструкції та відновлення, з метою створення умов, сприятливих для просування економічного процвітання України, включаючи її енергетичну безпеку.

c) Надання технічної та фінансової підтримки для задоволення нагальних потреб України, спричинених війною з Росією, а також для того, щоб Україна могла продовжувати впроваджувати ефективний порядок

денний реформ, який підтримуватиме належне врядування, необхідне для просування на шляху до євроатлантичних прагнень.

У разі майбутнього збройного нападу з боку Росії ми маємо намір негайно провести консультації з Україною для визначення відповідних подальших кроків. Ми маємо намір, згідно з нашими відповідними правовими та конституційними вимогами, надати Україні швидку та сталу допомогу у сфері безпеки, сучасну військову техніку на суші, морі та в повітрі, а також економічну допомогу, накласти на Росію економічні та інші витрати, а також консультуватися з Україною щодо її потреб під час здійснення нею права на самооборону, закріпленого у статті 51 Статуту Організації Об'єднаних Націй. З цією метою ми працюватимемо з Україною над розширеним пакетом безпекових зобов'язань і домовленостей на випадок майбутньої агресії, щоб дозволити Україні захистити свою територію і суверенітет.

На додаток до вищезазначених елементів ми залишаємося відданими підтримці України шляхом притягнення Росії до відповідальності. Це включає в себе роботу над тим, щоб ціна агресії для Росії продовжувала зростати, в тому числі через санкції та експортний контроль, а також підтримку зусиль, спрямованих на притягнення до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах та інших міжнародних злочинах, скоєних в Україні та проти неї, включно з нападами на критично важливу цивільну інфраструктуру. Не повинно бути безкарності за воєнні злочини та інші звірства. У цьому контексті ми підтверджуємо нашу відданість притягненню винних до відповідальності згідно з міжнародним правом, у тому числі шляхом підтримки зусиль міжнародних механізмів, таких як Міжнародний кримінальний суд (МКС).

Ми підтверджуємо, що, відповідно до наших правових систем, суверенні активи Росії в наших юрисдикціях залишатимуться знерухомленими доти, доки Росія не заплатить за шкоду, яку вона завдала Україні. Ми визнаємо необхідність створення міжнародного механізму відшкодування збитків, втрат або поранень, завданих російською агресією, і висловлюємо нашу готовність вивчити варіанти розробки відповідних механізмів.

Зі свого боку Україна зобов'язується:

a) Робити позитивний внесок у безпеку партнерів та посилювати **заходи прозорості та підзвітності щодо партнерської допомоги**.

b) **Продовжувати реалізацію реформ** правоохоронних органів, судової системи, боротьби з корупцією, корпоративного управління, економіки, сектору безпеки та державного управління, які підкреслюють її відданість демократії, верховенству права, повазі до прав людини та свободи ЗМІ, а також виводять її економіку на сталий шлях розвитку.

c) Просувати **оборонні реформи і модернізацію**, зокрема шляхом посилення ***демократичного цивільного контролю*** над збройними силами та ***підвищення*** ефективності й прозорості в оборонних установах і промисловості України.

ЄС та його держави-члени готові зробити свій внесок у ці зусилля і швидко розглянуть модальності такого внеску.

Ці зусилля будуть продовжуватися, в той час як Україна прямує шляхом до майбутнього членства у євроатлантичному співтоваристві.

Інші країни, які бажають зробити свій внесок у ці зусилля, спрямовані на забезпечення вільної, сильної, незалежної та суверенної України, можуть приєднатися до цієї Спільної декларації в будь-який час.

***

№ 2.930

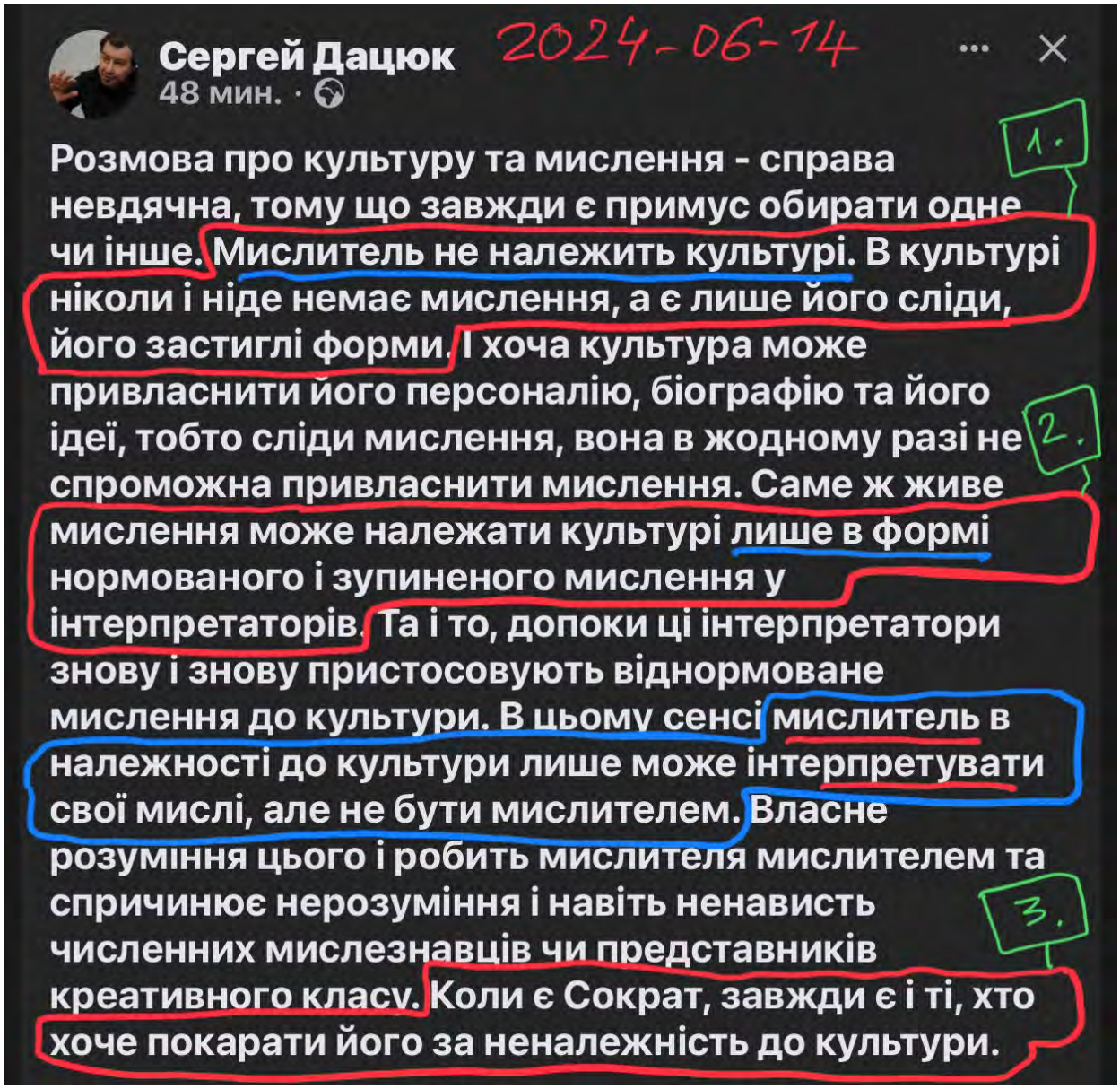

***

№ 2.931

Ярослав Романчук 2024-06-14
5 мин. ·

Прошло полтора месяца после подписания Закона США о выделении помощи Украине. Практически по всем эфирам прокатилась радостная весть: «Украина получит $61 млрд.»
Прошло полтора месяца. До конца этого финансового года (заканчивается в сентябре 2024) осталось 3,5 месяца. 13 июня торжественно подписано соглашение о безопасности между США и Украиной. За эти 45 дней Украина получила ... $900 млн. (1ч.02 мин. 55-ая сек в передаче)
Ау?! Нам снова шашечки или ехать?
Нам такси или оружие?
Нам саммиты или победа?
Нам политические перформансы или реальный союз Запада против Оси зла?
Нам бесконечные разговоры о том, какие блага принесёт гипотетический план Маршалла для Украины после победы или для начала оружие и сама победа, т. е. разрушение рашистской империи?

Правый поворот

***

№ 2.932

Основні теми доби 13.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російська армія і далі веде наступ у напрямку Покровська та уздовж траси Донецьк-Запоріжжя. За добу українські війська змушені були залишити с. Новопокровське на північний захід від Авдіївки.

За даними сервісу DeepState Live Map, штурмові підрозділи армії РФ також захопили кілька квадратних кілометрів території в районі Роздолівки на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут. Запеклі бої тривають на Харківщині в напрямках на Куп'янськ та Борову, у Часовому Яру та на південь від Великої Новосілки. Генштаб у ранковому зведенні повідомив про 109 бойових зіткнень за добу.

2️⃣ Росія вночі завдала ще одного комбінованого повітряного удару крилатими, балістичними та аеробалістичними ракетами та дронами-камікадзе. Підрозділи ППО та Повітряних сил збили 7 ракет та всі 17 безпілотників. Основною ціллю атаки був аеродром у Старокостянтинові, на якому, як вважає Росія, базуватимуться винищувачі F-16. 3 балістичні ракети "Іскандер-М" вибухнули в Запоріжжі.

Пожежники вже 3 доби не можуть погасити пожежу на нафтобазі у Василькові під Києвом, яка спалахнула внаслідок російської ракетної атаки.

Глава Харківської обладміністрації Синєгубов заявив, що дозвіл завдавати ударів по території РФ дав змогу скоротити кількість російських обстрілів із комплексів С-300.

Українські дрони атакували об'єкти в кількох регіонах Росії. У Ростовській обл. вибухи пролунали в районі військового літовища Морозівськ, було частково припинено електропостачання кількох районів. У Воронезькій обл. сталася пожежа на нафтобазі.

3️⃣ Правління Нацбанку знизило облікову ставку із 13,5 % до 13,0 %. Причиною названо уповільнення інфляції на тлі збалансованих ризиків. За твердженням голови НБУ Пишного, зниження облікової ставки сприятиме відновленню економіки.

Митна служба повідомила, що експорт у грошовому вираженні за січень-травень 2024 р склав $16,8 млрд, імпорт – $27,5 млрд. Водночас експортери не продають валютний виторг на міжбанківській біржі, а Нацбанк для підтримання курсу продає валюту з міжнародних резервів За 5 міс. експортери продали лише приблизно $0,1 млрд.

4️⃣ В Італії відбувся саміт "Великої сімки" (G7). Прем'єр-міністр Мелоні підтвердила домовленість про надання Україні кредиту в розмірі $50 млрд із погашенням коштом прибутку від заморожених російських активів без їхньої конфіскації.

На полях саміту президенти Зеленський та Байден підписали "безпекову угоду" терміном на 10 років. Подібний документ було підписано і з Японією. Глава Офісу президента Єрмак повідомив, що угоди вже підписані з усіма країнами G7.

Заступник глави Офісу Жовква заявив, що угода зі США "відрізняється від ув'язнених з іншими країнами". Його, нібито, буде внесено до Конгресу й воно стане юридично зобов'язуючим. Проте останнім пунктом угоди чітко прописано, що його підписання не тягне за собою жодних зобов'язань сторін відповідно до внутрішнього або міжнародного права.

Однією з основних тем угоди є контроль розміщення та застосування американських озброєнь, також вона містить зобов'язання України провести низку реформ для вступу до НАТО, зокрема посилити контроль за прямими іноземними інвестиціями та завершити корпоративну реформу Укроборонпрому”.

5️⃣ У Брюсселі відбулася зустріч країн, що входять до групи воєнної підтримки України "Рамштайн". Міністр оборони Умеров повідомив, що на ньому було обговорено три основні питання: посилення української протиповітряної оборони, оснащення ЗСУ технікою, а також залучення інвестицій до військово-промислового комплексу України. Зокрема, з Данією було підписано меморандум про закупівлю для ЗСУ військової техніки в українських виробників.

Глава Пентагону Остін оголосив, що до групи приєдналася Аргентина. Він подякував Швеції за найбільший пакет допомоги на суму $1,2 млрд, у складі якого Україна отримає літаки далекої радіорозвідки Saab 340.

Космічні сили США подовжили контракт із компанією SpaceX на використання терміналів Starlink в Україні.

За інформацією німецького агентства DPA, 13 червня члени НАТО, після зняття вимог прем'єр-міністром Угорщини Орбаном, таки ухвалили "Оперативний план розширення підтримки України", який передбачає посилення допомоги, зокрема, збільшення постачань озброєнь та навчання українських військовослужбовців.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус заявив, що країна вже передала Україні 3 системи Patriot – це чверть наявних на озброєнні Бундесверу, тож подальші постачання є малоймовірними. Президент Зеленський стверджує, що домовився з президентом Байденом про постачання союзниками з НАТО 5 таких комплексів. Президент Байден заявив, що США в першу чергу постачатимуть системи ППО Patriot Україні, і лише надалі – іншим замовникам. З його слів, адміністрація на вимогу нижньої палати Конгресу обговорює з Україною "план перемоги".

6️⃣ Велика Британія, услід за США, розширила санкції проти Росії. Обмеження запроваджено проти Московської та Петербурзької бірж, а також проти танкерів "тіньового флоту" та постачальників підприємств російського військово-промислового комплексу.

Паніка на російському фінансовому ринку тривала лише 1 день, курси євро та долара повернулися до колишніх значень. Одночасно дочірні китайські банки у РФ зупинили розрахунки в євро та доларах із російськими контрагентами. Це робить юань чи не єдиною валютою зовнішньоекономічних платежів для Росії.

За оцінкою міністра оборони Південної Кореї, КНДР відправила до Росії контейнери із 4,8 млн артилерійських снарядів, а також десятки балістичних ракет.

***

№ 2.933

Узкий коридор: Стратегия победы демократов на президентских выборах

Часть 3

Энтони Блинкен

ВЛАДИМИР ШЕВЧЕНКО, АНДРЕЙ САВАРЕЦ, ДЛЯ "ХВИЛІ" 14.06.2024

Для демократов, построивших предвыборную стратегию в значительной степени на вопросе российско-украинской войны, узкий коридор решений сузился практически до прямой линии. Теперь администрация Байдена сконцентрирована на реализации задуманного плана.

В предыдущих частях авторы руководствуясь рациональным анализом сделали прогноз о стратегии демократической партии на президентских выборах, а также о главных вехах этой стратегии, которые найдут свое воплощение в ключевых событиях этого лета. В частности: российское весенне-летнее наступление, саммит Большой семерки и Глобальный саммит мира, Вашингтонский саммит НАТО и удары украинской армии по Крыму.

1. Российское весенне-летнее наступление

Еще буквально полтора месяца назад все обозреватели сходились во мнении, что одним из направлений российского наступления почти со 100% долей вероятности станет Харьков.

При этом военные эксперты делали оговорку, что для взятия Харькова у россиян недостаточно ресурса, и разведка не подтверждала его накопление.

Тем не менее наступление состоялось (на Волчанск в Харьковской области), но его итог совершенно неожиданный (или абсолютно ожидаемый для тех, кто следит за публикациями авторов) – страны Запада дали разрешение Украине бить по военным объектам, расположенным на международно признанной территории России, из передаваемого оружия.

Следует подчеркнуть, что наступление произошло прямо накануне заседания Парламентской ассамблеи НАТО в Софии.

После того, как росармия сбросила две авиабомбы на центр Харькова, ключевой темой встречи стало предоставление Украине права бить по территории РФ из оружия, предоставленного союзниками.

В интервью журналу The Economist Генсек НАТО Йенс ***Столтенберг*** призвал союзников по НАТО, поставляющих оружие Украине, отменить запрет на его использование для нанесения ударов по военным объектам в России.

Глава МИД Польши Радослав ***Сикорский*** в интервью британскому изданию The Guardian заявил, что Варшава поддерживает право Украины наносить удары по военным объектам на территории России.

Министр обороны Швеции заявил, что Украина может использовать шведское оружие против целей в России.

Также сообщается, что после визита в Киев госсекретарь США Энтони ***Блинкен*** привел в Вашингтоне аргументы в пользу того, чтобы позволить Украине наносить удары по военным базам и ракетным батареям, расположенным в нескольких километрах от границы с Украиной.

В результате 27 мая Парламентская ассамблея НАТО приняла декларацию «Поддерживать Украину до победы», в которой рекомендовала странам НАТО разрешить Украине использовать поставляемое ей оружие для ударов по целям в России.

В очень короткое время 12 стран разрешили Украине бить их оружием по России.

Президент Франции Эммануэль Макрон во время государственного визита в Германию заявил, что Украине следует разрешить использовать оружие своих союзников для «нейтрализации» российских военных баз, используемых для запуска ракет по территории Украины.

Канцлер Германии Олаф ***Шольц*** заявил, что согласен с французским президентом при условии, что украинцы будут соблюдать условия поставщиков оружия. Но от поставок крылатых ракет Taurus пока что отказался.

Впрочем, хорошая новость поступила от Швеции – королевство передаст Украине самолет радиолокационной разведки и управления ASC 890.

После сбития российского самолета А-50, который выполнял функции «летающего радара», передача шведского самолета даст Украине новый потенциал радиолокационной разведки и боевого управления против целей в воздухе и море.

2. Крымская операция

В первой части авторы сделали смелый, почти нереальный прогноз по Крыму, но спустя полтора месяца он уже не кажется таким невероятным.

За этот период атаки на военные объекты в Крыму стали регулярными и почти обыденными.

Вечером 23 мая уничтожено три установки ПВО С-400, одна установка С-300, несколько РЛС.

В ночь с 29 на 30 мая была атакована паромная переправа. Повреждены два парома, получил повреждения и затонул лоцманский катер «Мечта», также повреждения получили 4 транспортно-десантных катера КС 701.

Вблизи Армянска боевыми дронами сил обороны Украины был поражен комплекс дальнего радиолокационного обнаружения "Небо СВУ". Эта РЛС контролировала участок фронта в 380 км, обеспечивая защиту объектов врага на территории Крыма.

В ночь на 12 июня в Крыму в результате ночных ударов уничтожены два радара комплексов С-300 и С-400 вблизи Бельбека и Севастополя.

Эти атаки не остались незамеченными западной прессой, которая традиционно очень осторожно относится к прогнозам.

Возможность деоккупации Крыма как минимум растабуирована, и журналисты теперь соревнуются на полосах уважаемых изданий в остроте понимания ситуации.

Foreign Affairs в статье «Теория победы для Украины. При правильной поддержке и подходе Киев все еще может победить» пишет:

«Поставить под угрозу контроль России над Крымом и нанести серьезный ущерб ее экономике и обществу, конечно, будет непросто...

…Другой вид наземного наступления, которое произойдет после того, как Киев добился превосходства в воздухе с помощью кампании беспилотников, может изолировать и освободить Крым».

The Economist опубликовал статью «В Крыму Украина побеждает Россию. Полуостров стал смертельной ловушкой для российских сил», в которой написано:

«…Десант в стиле «Дня Д» для освобождения Крыма остается немыслимым. Однако, по мнению британского стратега сэра Лоуренса Фридмана, это неправильный взгляд на ситуацию.

Крым — слабое место для России… Украина пытается сделать так, чтобы Крым стал для Путина не активом, а обузой. Цель — изолировать его и тем самым оттеснить российские воздушные и морские силы с юга Украины и задушить полуостров как логистический центр.

…Сэр Лоуренс [Фридман] говорит, что сосредоточение усилий на разрушении российской сети ПВО может быть также частью подготовки к скорому прибытию первых партий истребителей F-16 из Европы».

Die Welt опубликовала статью «Где Россия уязвима как никогда раньше».

«…Крым должен быть ограничен в качестве стартовой базы для российских ракет и беспилотников. …прервать поставки топлива и боеприпасов и ослабить российский флот, чтобы, например, обеспечить экспорт зерна.

Фактически, Украина делает все более сложным для российских войск удержание Крыма.

Бывший генерал армии США в Европе Бен Ходжес назвал полуостров «решающим участком» войны».

Впрочем, западная пресса не отвечает на главный вопрос – почему именно Крым, акцентируя на важности полуострова для российской военной машины и лично для Путина.

Авторы же считают, что Крым отвечает параметрам, которые сами себе задали демократы. А именно: военный успех Украины должен быть хоть и локальным, но ярким и электорально значимым именно для американских избирателей.

3. Дональд Трамп

В первой части авторы предположили, что Дональд Трамп может быть снят с номинации под предлогом его уголовного преследования и необходимости спасения репутации партии.

Присяжные признали Дональда Трампа виновным по делу о выплате денег за молчание порноактрисе Сторми Дэниэлс.

Трамп признан виновным по всем 34 эпизодам обвинения.

Он стал первым американским президентом в истории, которого обвинили и признали виновным в уголовном преступлении.

Примечательно, что приговор бывшему президенту США Дональду Трампу будет оглашен 11 июля.

Как раз в это время будет проходить Вашингтонский саммит НАТО, который должен стать триумфальным для Штатов, американского военно-промышленного комплекса и демократов во власти с Байденом.

США на саммите очевидно добьются обязательства членов НАТО платить не менее 2% ВВП на нужды Альянса, принять долгосрочные военные программы и включить их в бюджетные процессы. Что, по сути, будет стартом перевооружения НАТО и даст загрузку американскому ВПК.

Получив долгосрочные контракты на триллионы долларов они могут уступить демократам.

Ключевая фишка Трампа – сделка! Он бизнесмен и готов договариваться.

Но ни демократам, ни республиканцам – представителям ВПК не нужна сделка. Байдену нужна победа, а ВПКшникам нужны долгосрочные контракты.

Оглашение номинации в кандидаты на президентский пост от республиканской партии будет проходить с период 15–18 июля 2024 года в Милуоки, Висконсин.

То есть у американских компаний – представителей ВПК, которые после юбилейного саммита НАТО получат небывалые контракты, будет меньше недели, чтобы определиться, нужно ли поддерживать Трампа как кандидата в президенты США от республиканцев и нужно ли «искать добра от добра».

4. Джозеф Байден

Вышедшее в журнале TIME интервью Джозефа Байдена следует воспринимать как по сути оглашение своей предвыборной программы в ее внешнеполитической части.

Главный месседж был очень простым – Америка остается глобальным лидером! Более того, США укрепили свой главный актив – альянсы.

НАТО силен как никогда, и Джо это продемонстрирует на юбилейном саммите в Вашингтоне, который должен стать апогеем могущества Североатлантического альянса под руководством США.

Однако амбиции Байдена занять президентское кресло во второй раз могут омрачить две вещи.

Байдена будет тянуть вниз его не лучшее физическое и ментальное здоровье, а также приговор его сыну Хантеру Байдену.

> Сына Джо Байдена Хантера признали виновным по делу о покупке оружия. Суд присяжных постановил, что 54-летний Байден-младший

скрыл при покупке пистолета, что является наркозависимым. И за это ему теперь грозит до 25 лет тюрьмы.

На выборах все могут решить считанные проценты, и партии, как республиканская, так и демократическая могут не захотеть рисковать.

И если республиканцы, ослепленные 10-летними военными контрактами, могут снять Трампа с номинации под предлогом судимости, то демократы могут снять с номинации Байдена и выставит идеолога переменной дипломатической геометрии Энтони Блинкена.

Тем более, что не так давно Госсекретарь США поучаствовал в событии, весьма значимом, причем эмоционально значимом как раз для американского избирателя.

14 мая Энтони Блинкен прибыл с визитом в Киев.

Помимо очень насыщенной официальной части, которая заключалась во встречах с украинскими чиновниками, Блинкен провел и неофициальную. Которая была направлена сугубо на американского избирателя. Он покушал пиццу в сети Veterano, посетил бар и сыграл на электрогитаре композицию Rockin' in the Free World. То есть, затронул все точки, чувствительные для американцев – ветераны, пицца, бар, рок, свобода.

И все это в Украине, главном источнике политического капитала на сегодняшний день.

То есть, 14 мая 2024 года в Киеве был де-факто представлен кандидат в президенты от демократической партии США (как минимум вице-президент). Молодой, активный, четкий, ясно мыслящий и, будем надеяться, эффективный.

5. Соглашение Украины и США в сфере безопасности

После Вашингтонского саммита НАТО, который должен стать апофизом развития Альянса, он закономерно должен начать свою плавную трансформацию.

Главный вопрос во что?

Джо Байден в интервью сказал: «Мир заключается в том, чтобы Россия никогда, никогда, никогда, никогда не смогла бы оккупировать Украину. Вот как выглядит мир. Украина не НАТО. У нас с ними такие же отношения, как и с другими странами, когда мы поставляем им оружие, чтобы они могли защитить себя в будущем. Я и ранее не готов был поддержать присоединение Украины к НАТО».

Для многих это стало холодным душем, но мы уже говорили о том, что Украины в НАТО не будет.

Вступление в НАТО решает проблему безопасности только самой Украины (как ей кажется). А для самого НАТО это фактор НЕбезопасности!

Это же будет означать неизбежное столкновение с Россией, и буквально на следующий день после вступления Украины в НАТО придется активировать статью 5 Устава, которая, во-первых, предусматривает процедуру консультаций, а во-вторых, может быть легко заблокирована Орбаном или Фицо.

Украина вне НАТО в формате серии двусторонних соглашений в сфере безопасности – это инструмент для перекраивания мировой архитектуры безопасности.

В статье **«Нарождающийся новый мир – 2: Контуры нового миропорядка и дипломатическая переменная геометрия»** мы писали, что двухсторонние договоры в сфере безопасности должны стать стартовой площадкой создания многоуровневой сетевой системы глобальной безопасности, согласно которой:

1) Отражать агрессию в первую очередь должна сама жертва агрессии.

2) Задача партнеров и гарантов:

- снабдить защищающуюся страну, всем необходимым для отражения агрессии;

- нанести агрессору с помощью коллективных усилий максимальный экономический и политический ущерб;

- странам, находящимся в зоне повышенного риска, помочь превентивно создать военные возможности, делающие потенциальную агрессию бессмысленной;

- в исключительных случаях принять участие в отражении агрессии.

Такие соглашения являются более гибкими – их можно подписывать по ходу войны. Для них не имеет значения территориальная целостность подписанта и ведение активных боевых действий на его территории.

Более того, эти соглашения должны стать более эффективными, намного эффективнее, чем договоры по типу Вашингтонского (о создании НАТО).

13 июня на полях Саммита G7 президенты США и Украины подписали Соглашение в сфере безопасности и военного сотрудничества, которое должно стать знаковым.

Что важно! Эффективность этого соглашения должна быть продемонстрирована в уже очень скором времени.

И за его исполнением будет следить весь мир, и, в частности, политические оппоненты Байдена и демократов.

То есть Байден не оставил себе даже узкого коридора, - это просто прямая линия, впереди которой исполнение предвыборных обещаний.

Для Украины – это хороший сигнал. Это означает, что у администрации Байдена нет других вариантов, кроме как обеспечить ощутимую победу Украины.

Авторы:

***Владимир Шевченко**, политолог, доктор философских наук*

***Андрей Саварец**, аналитик, юрист, автор телеграм канала «**Особое мнение**»*

***

№ 2.934

Основні теми доби 14.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні від 15 червня повідомив про 116 бойових зіткнень, які сталися за добу на лінії фронту. Російські війська й далі наступають на Покровськ. ЗСУ відступили в Яснобродівці та Новопокровському в районі автотраси Донецьк-Дніпро, а також у Калинівці на околицях Часового Яру. У Кліщіївці на південь від Бахмута та в Серебрянському лісництві в районі Кремінної контратаки українських військ

були результативними та дали змогу повернути кілька втрачених раніше позицій. Важкі бої точаться на південь від Куп'янська, на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут, на околицях Донецька та поблизу автодороги Донецьк-Запоріжжя в напрямку на Курахове, а також на південь від Великої Новосілки. Оперативна ситуація є вкрай тяжкою для українських військ.

Російський президент Путін стверджує, що в бойових діях в Україні беруть участь 700 тис. військовослужбовців армії РФ. Представник України при ООН Кислиця звинуватив Росію у вербуванні найманців із усього світу, насамперед із країн Азії та Африки, для збільшення чисельності військ, які беруть участь у воєнних діях. За повідомленнями з РФ, у війні беруть участь і китайські найманці. Головне управління розвідки вважає, що російське командування використовує в бойових діях понад 20 тис. найманців та колишніх ув'язнених, які об'єднані в нерегулярні підрозділи – такі, як "Шторм-Z".

Українські пожежники таки загасили пожежу на нафтобазі у Василькові вранці 15 червня. У ліквідації пожежі, яка тривала понад 3 доби, брали участь сотні рятувальників та 4 пожежні потяги.

Російська влада оголосила про потужну атаку українських дронів на Ростовську область, зокрема, на стратегічне підприємство в Кам'янську-Шахтинському, яке виготовляє твердопаливні двигуни для балістичних ракет.

Окупанти й далі зводять захисні бар'єри з барж та бонів навколо мосту через Керченську протоку для запобігання атакам українських морських дронів.

2️⃣ Нацбанк за тиждень продав на валютній біржі з міжнародних резервів $898,0 млн, купив – менше ніж $0,2 млн. Курс долара знову зріс до рекордного рівня 40,69 грн, в обмінних пунктах він продається дорожче за 41 грн.

За даними Держстату, дефіцит торгівлі товарами за 5 місяців 2024 р зріс у 1,2 раза проти аналогічного періоду 2023 р і сягнув майже $8,5 млрд. Коефіцієнт покриття імпорту експортом знизився з 0,66 до 0,61. Експортери не продають валютний виторг на міжбанківській біржі.

3️⃣ Пресслужба Укренерго попередила, що тривалість від'єднань електропостачання наступного тижня зросте через зростання температури повітря та виведення в ремонт енергоблока АЕС. Глава Укренерго Кудрицький заявив, що до кінця року для підготовки до зими держкомпанія потребує невідкладного фінансування в розмірі $1,5 млрд. Чиновники Енергоатому стверджує, що компанія отримає додаткові доходи від підвищення тарифів, оскільки продає електроенергію за спецзобов'язаннями. Розподільна компанія олігарха Ахметова "Yasno" попередила, що взимку вимкнення електро- та теплопостачання можуть тривати 5–6 годин через дефіцит генерації, який складає 35 %.

За інформацією європейської енергосистеми ENTSO-E, пропускна спроможність ліній електропередач з Україною дісталася стелі. Для збільшення українського імпорту потрібно відновити низку транскордонних ліній із Польщею та Румунією.

4️⃣ Посли ЄС остаточно схвалили переговорні межі вступу України та Молдови. Переговори розпочнуться 25 червня.

5️⃣ Саміт "Великої сімки" (G7) на найвищому рівні ухвалив підсумкову заяву, у якій оголосив про намір посилити контроль "стелі" ціни російської нафти та нафтопродуктів, а також про нові заходи проти російського експорту газу та металів. Йдеться також про заборону страхування російських суден, танкерів "тіньового флоту" насамперед. Також жорсткішають санкції проти компаній та фізичних осіб Китаю та інших країн, які підтримують та постачають матеріали, продукцію та технології для підприємств військово-промислового комплексу Росії. Санкції можуть бути запроваджені проти китайських державних банків. Після санкцій щодо Московської біржі тимчасово зупинили роботу з РФ кілька великих банків Киргизстану.

Лідери G7 висловили стурбованість посиленням ядерної риторики Росії та попередили російського президента про наслідки застосування зброї масового знищення, ядерної тощо.

Міністр закордонних справ Великої Британії Кемерон вважає за потрібне розпочати "полювання" на судна "тіньового флоту" Росії. Він запропонував затримувати їх у європейських портах.

Лідери "Великої сімки" зобов'язалися заморозити всі російські активи, в інших юрисдикціях тощо, до того часу, поки Росія не заплатить за злочини, які скоїла в Україні. До кінця року Україна одержить додаткове фінансування – кредитів на загальну суму $50 млрд, що погашатимуться прибутками від використання російських активів. Прем'єр-міністр Італії Мелоні заявила, що позику Україні нададуть США, Канада, Великобританія й, можливо, Японія з урахуванням конституційних обмежень. За оцінкою "Великої сімки", Росія має відшкодувати Україні збитки від агресії в розмірі понад $486 млрд. У підсумковому комюніке учасники саміту G7 наголосили, що Росія не має розраховувати, що її агресія спричинить економічний крах України.

Прем'єр-міністр Шмигаль заявив, що російські гроші мають стати основним джерелом відновлення України. Міністр фінансів Марченко вважає, що $50 млрд додаткового фінансування дасть уряду змогу "видихнути", планувати бюджет та виділити кошти на сектор безпеки та оборони.

6️⃣ За інформацією видання Politico, Німеччина знову заблокувала пакет санкцій проти РФ через побоювання, що вони завдадуть шкоди німецьким підприємствам, які експортують до Росії товари подвійного призначення.

Також Франція та Німеччина не підтримують заборону експорту елітних автомобілів до Білорусі, звідки вони реекспортуються до Росії.

7️⃣ Єврокомісар із питань внутрішнього ринку Бретton заявив, що ЄС цього року виготовить 1,7 млн артилерійських снарядів, а наступного року планує виробити 2,5 млн. Чималу частку цих боєприпасів буде передано Україні. Міністр закордонних справ Чехії Липавський повідомив, що перші партії спільно куплених снарядів уже передано ЗСУ.

Уряд Німеччини анонсував ще один пакет воєнної допомоги Україні. До нього включено 2 системи ППО IRIS-T, 3 РСЗВ HIMARS, 10 танків Leopard I, снаряди, автотехніка та інше обладнання.

Під час зустрічі НАТО в Брюсселі міністри оборони обговорили підготовку до саміту у Вашингтоні, а також схвалили план розширення підтримки України. Генеральний секретар Столтенберг підтвердив, що Україна має право на самозахист, що означає дозвіл на завдання ударів по легітимних військових цілях на території Росії, зокрема, по російських ракетних комплексах, які обстрілюють Харків. Водночас він наголосив, що НАТО не є стороною конфлікту й не має наміру відправляти війська до України.

8️⃣ Федеральна рада Швейцарії анонсувала участь у "саміті миру" 92 країн та організацій. ООН, Бразилія, Ватикан та Вселенський патріархат надішлють спостерігачів, а делегації Китаю не буде. На думку політичних оглядачів та журналістів західних видань, відмова від участі в саміті союзників Росії, Китаю насамперед, знизить ефект від заходу та "продемонструє межу українських дипломатичних зусиль".

За інформацією агентства Reuters, Китай напередодні "саміту миру" намагається залучити держави Африки та Близького Сходу до реалізації власного мирного плану, висунутого разом із Бразилією. Президент Зеленський не виключив, що Китай просуватиме власний план врегулювання. До процесу "доєднався" і російський президент Путін, який вкотре запропонував Україні назавжди відмовитися від окупованих територій та від членства в НАТО, а також роззброїтися – на підставі "компромісних" угод, парафованих українською делегацією в Стамбулі в березні-квітні 2022 року. Фактично, він уперше відкрито озвучив, що метою агресії є окупація території України. Російський президент вкотре наголосив, що Зеленський нелегітимний, оскільки термін його повноважень уже минув. Президент Зеленський назвав ультиматум Путіна "відродженням нацизму". Глава Пентагону Остін заявив, що Путін не може диктувати Україні, що вона має зробити для досягнення миру, ба більше, він може будь-якої миті припинити війну. МЗС України назвало висловлювання російського президента "абсурдною спробою виставити себе в ролі миротворця". У відповідь

прессекретар російського президента Пєсков поскаржився на "неконструктивні заяви" західних лідерів щодо ініціативи Путіна.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус заявив, що ядерні загрози Путіна не слід сприймати надто серйозно, оскільки його стратегія полягає в створенні загроз та спокус. Тому, за його словами, країни НАТО не мають припиняти підтримку України, мусять зміцнювати власну оборону й не реагувати на кожне висловлювання російського президента.

Заступник представника США при ООН Вуд звинуватив Росію в спробі використати Раду Безпеки для відвернення уваги міжнародної спільноти від форуму у Швейцарії. Заступник постійного представника Китаю при ООН Ген закликав Україну та Росію піти "назустріч один одному" і якнайшвидше розпочати мирні переговори.

Угорський прем'єр-міністр Орбан назвав "помилкою" прагнення НАТО здобути перемогу над Росією. Він наголосив, що Угорщина прагне миру – тому він візьме участь у саміті у Швейцарії.

Російська уповноважена з прав людини Москалькова опублікувала список українських військовополонених, які "готові повернутися в обмін на російських полонених". Український омбудсмен Лубинець заявив, що РФ у такий спосіб намагається зірвати "саміт миру", оскільки Україна неодноразово оголошувала про готовність обміняти військовополонених "усіх на всіх" із дотриманням норм Женевських конвенцій.

Заступник глави Офісу президента Жовква заявив, що Україна вже готується до наступного саміту за можливої участі Росії з огляду на "дорожню карту", яку мають розробити учасники "інавгураційного" заходу.

9️⃣ Агентство Reuters повідомило, що Міжнародний кримінальний суд у Гаазі кваліфікує кібератаки Росії на цивільну інфраструктуру України як воєнні злочини. У разі збирання достатніх доказів буде дано запит на видавання ордерів на арешт.

🔟 Уряд Нідерландів виділив додатково €10 млн на фінансування мовних курсів для українських біженців. Вивчення мови українськими біженцями фінансують і інші країни ЄС, що свідчить про намір інтегрувати їх у своє суспільство.

***

№ 2.935

Основні теми доби 16.06.2024 в Україні та навколо України

Swiss Federal President Viola Amherd, Ukrainian President Volodymyr Zelenskiy, U.S. Vice President Kamala Harris, Canadian Prime Minister Justin Trudeau, European Commission President Ursula von der Leyen, European Council President Charles Michel, British Prime Minister Rishi Sunak, French President Emmanuel Macron, German Chancellor Olaf Scholz, Dutch Prime Minister Mark Rutte, Portuguese President Marcelo Rebelo de Sousa, Croatian Prime Minister Andrej Plenkovic, Greek Prime Minister Kyriakos Mitsotakis, Czech President Petr Pavel, Chilean President Gabriel Boric, Argentinian President Javier Milei, Spanish Prime Minister Pedro Sanchez, Polish President Andrzej Duda and other leaders pose for a family photo, on the day of the opening ceremony of the Summit on Peace in Ukraine at the Buergenstock Resort in Stansstad near Lucerne, Switzerland, June 15, 2024. REUTERS/Denis Balibouse *Purchase Licensing Rights* **Read less**

1️⃣ Упродовж доби на лінії фронту сталося 118 бойових зіткнень. За даними сервісу DeepState Live Map, російські війська розвивають наступ на Покровськ й намагаються прорватися до "дороги життя" Покровськ-Костянтинівка. Підрозділи ЗСУ не можуть зупинити просування. Вони були змушені залишити позиції в районі Новоолександрівки та на фланзі російського ударного угруповання – у Соколі.

Українські дрони атакували ще одне нафтопереробне підприємство у Саратовській області Росії.

2️⃣ У Швейцарії відкрився "саміт миру", який президент Зеленський та його оточення оголосили універсальним механізмом підготовки до мирної угоди з Росією.

Президент Франції Макрон наголосив, що українська капітуляція не може бути шляхом до сталого світу. За його словами, передумовою миру є допомога Україні у висвітленні російської агресії. Президент Єврокомісії фон дер Ляйєн заявила, що заморожування конфлікту стане рецептом для майбутніх воєн. Віцепрезидентка США Харріс наголосила, що заяви Путіна не свідчать про його бажання вести переговори – навпаки, він вимагає капітуляції України. Харріс підтвердила, що американська адміністрація має намір підтримувати Україну у боротьбі з російською агресією. На думку президента Фінляндії Стубба, Україна розпочинає мирний процес "з позиції сили", оскільки значно зміцніла за останні три місяці, після відновлення постачання військової допомоги. Президент Євроради Мішель зазначив, що Україна має сама визначитись, коли розпочнеться діалог із Росією. Президент Чилі Борич наголосив, що Росію треба обов'язково залучити до переговорів. Президент Швейцарії Амхерд переконана, що для довготривалого розв'язання конфлікту

до процесу мають бути включені обидві сторони, а міжнародна спільнота мусить допомогти прокласти цей шлях. Міністр закордонних справ Туреччини Фідан вважає, що війна може поширитися за кордони України після застосування Росією зброї масового знищення, причому він вже спостерігає "поляризацію на глобальному рівні". Радник президента США з нацбезпеки Салліван заявив, що Китай відмовився від участі в "саміті миру" на прохання російського президента Путіна.

Президент Зеленський висловив сподівання, що під час наступного саміту "ми могли б зафіксувати кінець війни".

3️⃣ Видання The New York Times нарешті опублікувало повні тексти всіх документів переговорів у Білорусі та Стамбулі між Росією та Україною. Останній варіант мирної угоди, який погодили делегації на понад 80%, датовано 15 квітня. Він містить відмову України від курсу на НАТО, а також закріплення нейтрального статусу в Конституції. Переговори було зірвано після несподіваної появи в Стамбулі прем'єр-міністра Великої Британії Джонсона, а також завдяки тиску російської делегації щодо відмови України від будь-якої протидії Росії.

Видання "Нова Польща" опублікувало інтерв'ю з колишнім держсекретарем канцелярії польського президента Дуди Кумохом, у якому він повідомив, що залучення до переговорів російського олігарха Абрамовича, "гаманця" Путіна, лобіював голова Офісу президента Єрмак. Абрамович прилетів до Польщі з Туреччини для поїздки до Києва на переговори з Зеленським у супроводі турецького дипломата та "людини з адміністрації Зеленського, яка обіймає державну посаду".

***

№ 2.936

Основні теми доби 16.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Інтенсивність бойових дій на основних напрямах російського наступу наростає. Усього за добу на лінії фронту сталися 123 бойові зіткнення, понад третину з них – на Покровському напрямку. Головнокомандувач ЗСУ Сирський підтвердив, що на цій ділянці фронту сконцентровано основні ударні сили армії РФ. Тривають запеклі бої в районі Вовчанська, на південь від Куп'янська, у напрямку на Лиман, на околицях Часового Яру, а також на захід від Мар'їнки та на південь від Великої Новосілки. За даними сервісу DeepState Live Map, російським військам вдалося захопити ще кілька кварталів Красногорівки на околиці Донецька. Контратаки ЗСУ в Серебрянському лісництві були успішними – підрозділи армії РФ посунуто до пів кілометра.

За інформацією російських телеграм-каналів, українські дрони в ніч на 17 червня атакували об'єкти в Липецькій, Воронезькій та Білгородській областях, зокрема, Новолипецький металургійний комбінат та тракторний завод, який ремонтує військову техніку.

Кум російського президента Медведчук закликав до окупації Одеси та інших українських міст, якщо Україна не погодиться на капітуляцію на вимогу Путіна.

2️⃣ Глава Укренерго Кудрицький попередив, що до кінця липня ситуація в енергосистемі буде вкрай складною через ремонти енергоблоків АЕС та зростання споживання внаслідок підвищення температури повітря в умовах обмеженого імпорту електроенергії з Європи та Молдови.

Норвегія виділяє $100 млн на відновлення енергетики України. Канада також братиме участь у фінансуванні ремонту енергооб'єктів.

3️⃣ На другий день "саміту миру" підсумкову декларацію підписали 80 країн та 4 організації. Ірак та Йорданія незабаром відкликали свої підписи. Не підписали: Саудівська Аравія, Об'єднані Арабські Емірати, Бразилія, Індія, Мексика, ПАР та Таїланд, а також низка організацій, зокрема, ООН.

У документі йдеться лише про 3 пункти "формули миру" Зеленського з 10: обмін військовополоненими, ядерну безпеку та свободу судноплавства. Також декларація містить засудження агресії Росії. З іншого боку, "свобода судноплавства" фактично забороняє українським Збройним силам атакувати російські танкери із нафтою та нафтопродуктами, які є легітимними військовими цілями.

За підсумками саміту президент Зеленський заявив, що російський президент Путін намагається поділити світ, щоби позбавитися ізоляції. Зі слів Зеленського, світ має посилити оборонні можливості України, щоб змусити Росію вивести війська з окупованих територій та розпочати переговори про припинення війни. Він наголосив, що хоча партнери й надають великі пакети воєнної допомоги, проте її недостатньо для перемоги над РФ. За його твердженням, Росії не потрібний мир, тому світова спільнота має зосередитися врегулювання на врегулюванні конфлікту, не концентруючися на ультиматумах агресора. Зеленський повідомив, що підготовка до наступного саміту вже розпочалася і вона триватиме "не роки, а місяці". Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що Україні рано чи пізно таки доведеться вести переговори з Росією, проте мова ультиматумів є неприйнятною.

Зеленський закликав Китай поважати суверенітет та територіальну цілісність України. На його думку, Китай міг би відіграти важливу роль у припиненні війни завдяки своєму політичному та економічному впливу на Росію.

Голова Єврокомісії фон дер Ляєн наголосила, що Росію можна буде включити до мирного процесу, коли вона підтвердить готовність до миру на підставі Статуту ООН. Зеленський вважає, що присутність Росії на другому "саміті світу" означатиме, що Путін вирішив закінчити війну. Зі слів італійського прем'єр-міністра Мелоні, мир в Україні не означає, що вона має капітулювати.

Глава Косова Османі закликала терміново допомогти Україні, не гаючи часу на розмови, оскільки війна загрожує всій Європі. Міністр закордонних справ Німеччини Бербок в інтерв'ю виданню Süddeutsche Zeitung заявила, що відмова від підтримання України призведе до того, що російські війська стоятимуть на кордоні з Польщею, а війна перекинеться на територію НАТО. Віцепрем'єр-міністр Швеції Буш заявила, що війна в Україні спонукала країну переглянути свій нейтралітет, який тривав майже 200 років.

Прем'єр-міністр Канади Трюдо оголосив про надання $52 млн на програму підтримки дітей та молоді, що постраждали від війни, а також на відновлення

української інфраструктури. Канадський уряд також виділяє $15 млн на фінансування повернення на батьківщину українських дітей. Трюдо повідомив про готовність організувати зустріч робочої групи для розв'язування питань, що пов'язані із військовополоненими та депортованими з України особами, насамперед дітьми. Президент Чилі Борич наголосив на необхідності вживання термінових заходів для захисту цивільних осіб під час війни та неприпустимість дій Росії, яка викрадає українських дітей. Представник Ватикану оголосив про готовність бути посередником в обміні військовополоненими. Учасники саміту обговорили питання обміну за зачиненими дверима.

Президент Еквадору Набоа оголосив про готовність активно сприяти дипломатичному вирішенню конфлікту. Прем'єр-міністр Нідерландів Рютте вважає за необхідне участь Росії в мирному процесі.

Міністр закордонних справ Швейцарії Кассіс заявив про намір провести консультації щодо реалізації плану мирного врегулювання з Росією через свого посла в Москві, а також з іншими країнами, які не взяли участь у заході, насамперед із Китаєм.

***

№ 2.937

Усі ми бачили численні відео, які демонструють захоплення росіянами українських позицій. Деякі з них стають джерелами інформації для «військових картографів», які мапують швидкі зміни на полі бою. І це нервує Тома Купера. Бо що ми бачимо на відео? – росіяни захопили українські позиції. А що відбувається насправді? Що залишається «за лаштунками»? І чи варто отак одразу відправляти позицію, на якій закарбувався росіянин, у «сіру зону»? Відповіді на це питання присвячено більшу частину нового допису.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-15-june-2024

Переклад: Катерина Соболева

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні – 15 червня 2024 року

Усім привіт!

Насамперед, повідомлення: я мушу припинити давати посилання на свої дописи у Facebook. Мене там кожні 1-2 хвилини «тимчасово блокують» лише за те, що я намагаюся увійти в свій обліковий запис та побачити реакцію читачів. Нічого більше. Я вже втомився скаржитися – нуль реакції. Схоже,

власнику Facebook важливіше заробити ще один мільярд, блокуючи людей за ідіотськими алгоритмами штучного інтелекту, ніж розвивати платформу, корисну для всіх. Тож, користуючись нагодою, рекомендую всім повністю перейти сюди – тобто підписатися на мій блог на Substack (це безкоштовно), – щоб не пропустити жодної публікації.

Повертаємося до важливих речей...

Як повідомлялося, учора [14 червня] вранці українці атакували авіабазу «морозовськ» на росії декількома дронами (за попередніми даними, було застосовано до 70 БПЛА). Потім хтось купив супутникові фотографії, і ось які результати вони показують:

- Влучання в технічний ангар з двома Су-34 усередині.

- Влучання у Су-34, який стояв перед цим ангаром.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Також маємо влучання у склад боєприпасів у шебекіному (білгородська область), де, за повідомленнями, зберігалися снаряди до систем ТОС-1. А ще минулої ночі стався потужний дроновий удар по одному з промислових об'єктів біля ростова-на-дону... блін, не можу показати вам відео, бо не можу відкритий той пост, який мені відправили у Messenger – який належить Facebook, ідіотські ШІ-алгоритми якого блокують мене...

Ще одна новина: 13 червня росіяни розпочали велику механізовану атаку з (повністю зруйнованої) Мар'їнки на Георгіївку – село на захід від Мар'їнки.

Загалом вони використали 28 БТР-82, БМП та МТ-ЛБ. Наскільки відомо, 46-та окрема аеромобільна бригада ЗСУ розбила 13 одиниць техніки, що рухалася на Георгіївку по трасі О0510.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Маю що сказати по цьому та ще декількох випадках за останні пару днів. Люди, коли дивляться оприлюднені ЗСУ відео, дивуються: як це так, що росіяни «вільно розгулюють по українських позиціях»?

...тобто у районах, позначених як «підконтрольні Україні» на купі карт, опублікованих військовими картографами в соціальних мережах?

...і як це так, що українці викопали окопний комплекс, а тут якась російська машина приїжджає, вивантажує війська – а там нікого немає?

Ну, шановні, усі ці відео мають одну і ту саму проблему. Вони ніколи не показують те, що сталося до або після, лише 2, 5, 10, 15, можливо 60 секунд – і нічого більше. Тож глядач не в курсі, що сталося в інші 86 340 – 86 395 секунд цього дня у даному районі. Реально, дуже мало показують навіть те, що робиться ліворуч чи праворуч від кадру. Та й, поклавши руку на серце, – хіба всі ми, «спостерігачі війни», є експертами з онлайн-відеоаналізу зі, скажімо, 15-річним інтенсивним досвідом у цій сфері?

Найважливіша частина того, що відбувається «під час» кожної такої російської атаки, – це те, що стається ПЕРЕД її початком. Коли росіяни збираються штурмувати українські позиції, вони їх бомблять і бомблять, бомблять і знову бомблять. Скидують плануючі бомби КАБ, обстрілюють з артилерії, б'ють з реактивних систем залпового вогню – а потім повторюють всю цю процедуру знову. Вони роблять це 2-3 рази на день, сім днів на тиждень, кілька тижнів поспіль. Окрім цього, вони запускають по українських

позиціях понад 100 дронів на день. «Вінцем» будь-якої такої великої атаки є обстріл з ТОС-1. Причому не з однієї установки, а з цілої батареї.

Тож ось вам своєрідне «правило №1»: до того моменту, коли росіяни фактично атакують, а потім українці фільмують цю атаку з якогось дрону, росіяни обстрілювали територію протягом годин, днів і тижнів.

Більшість командирів батальйонів і бригад ЗСУ засвоїли цей урок: вони виводять свої війська і дозволяють росіянам бомбити, обстрілювати та бити дронами. Бо немає сенсу в тому, щоб воїни гинули ні за що. Винятки з цього правила дуже рідкісні.

І це таке собі «правило №2»: з усієї бригади ЗСУ – а це (зазвичай) 4, 5, 6, 7 або 8 батальйонів – лише одна рота або близько того є «передовою» та розгорнута на позиціях на лінії фронту перед росіянами. Решта бригади «у тилу», за 200, 500, 1000, 5000 метрів за лінією фронту. Одні відпочивають 2-3 дні, інші тримаються напоготові. Звісно, нічого з цього не показують на відео.

Майте на увазі і завжди пам’ятайте, що задовго перед тим, як було зняте якесь відео, сталося багато речей.

Потім, під час його зйомки, відбувається багато інших речей, які теж ніхто не показує. Як тільки українці – які постійно спостерігають за російськими позиціями з безпілотників – побачили, що росіяни розпочинають штурм, вони запускають свої ударні дрони (зазвичай FPV), приводять у бойову готовність свою артилерію – і відкликають свої війська з позицій назад, у будь-яке інше місце. Це щось типу «правила №3».

Зараз інколи трапляється таке, що росіян розбивають FPV-дронами, артилерією та мінами ще до того, як вони досягають українських позицій. Потім ви бачите відео, де їх техніка підривається на мінах (https://x.com/NOELreports/status/1801696914112713206), коли вони їдуть полями, які відділяють їх позиції від українських. Інколи росіяни трапляються на українських позиціях приблизно у той самий час, коли українці повертаються туди, і тоді ви можете побачити ось такі відео (за останній тиждень їх з’явилося два): Bradley 47-мої окремої механізованої бригади «Магура» розбиває два чи більше БТР-82, вщент забитих російськими солдатами (https://x.com/NijhuisClaretta/status/1797230352185876973)...

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

...Але інколи росіяни бувають спритні, і – як у випадку зі штурмом Георгіївки – принаймні частина їх колони «доживає» до потрапляння на українські позиції, перш ніж українці повернуться туди.

...Існує 100+ інших змінних для кожного з цих «трьох основних правил», але найчастіше те, що відбувається, є комбінацією всього сказаного.

При цьому не менш важливо, що відбувається опісля, – як у випадку відео вище, на якому було показано підрив російського транспорту. Іноді вцілілі російські солдати біжать назад на свої позиції; іноді, підкоряючись авторитету командирів, вони сунуть уперед і продовжують наступ на українські позиції. Буває, що їм вдається вчасно досягти – поки не зайнятих – українських позицій; буває, що ні.

Щонайменше «вражаючим» аспектом цієї війни є «найновіша» версія російської тактики – посилати у бій штурмові групи, більшість з яких знищують. Я вже збився з рахунку, скільки було розповідей за останні 7-10 днів, коли той, хто вижив, розповідає, що з 20 солдатів його штурмового загону він єдиний залишився у живих, або що він – один із 2, 3, 5, 7 поранених, кому пощастило вийти з поля бою.

Зауважте: раз за разом стається так, що російські штурмові групи йдуть потоком – годинами, навіть днями – і завжди залишається крихта тих, хто вижив. Тоді вони осідають на зруйнованих українських позиціях або заповзають під знищену техніку... і все. Опинившись там, вони не рухаються. А оскільки вони там, то номінально позиція «під їхнім контролем». У

дійсності це не так. Вони просто сидять і нічого не можуть зробити, бо як тільки вони висовуються – їх обстрілюють з мінометів чи навіть артилерії.

Як я вже казав, за останні кілька тижнів російські соцмережі рясніють історіями тих, хто пережив такі атаки. Більшість детально описує, як вони виживали в якійсь ямі 3, 5 і більше днів. Буквально «ховалися». Нічого не робили, тільки сиділи, ховаючись від українців. Але ж – агов, ми тута. І поки вони там є, росіяни можуть казати, що вони «наступають», «захопили ще одну позицію». А українці – не можуть сказати, що справді контролюють цю позицію.

Те, що буде далі, залежить від багатьох різноманітних факторів. Якщо ЗСУ вони трошки обізнані з ситуацією, мають необхідні снаряди, FPV тощо – настає наступний етап. Командир української бригади або батальйону направляє свої війська на «зачистку» – організоване повернення на свої позиції. І все, гаплик – або рідше захоплення в полон (бо відносно небагато росіян здаються) – кожному росіянину, який ховається всередині якоїсь зруйнованої позиції, комплексу траншей, залишків будинку чи під підбитою машиною. Ось нещодавній приклад, десь на півночі Харківської області: https://youtu.be/qJ1pLf838-Y

Зважайте, що операції «зачистки» є надзвичайно проблематичними і займають багато часу. Плюс вони можливі лише за умови, що українці мають необхідну артилерійську, мінометну і дронову підтримку ТА ПІДГОТОВЛЕНИХ БІЙЦІВ (не впевнений на 100%, що це стосується усіх підрозділів ЗСУ) для координованого вибивання російської артилерії та операторів FPV. Тоді піхота може висунутися і зачистити якусь позицію. Якщо ні – то позицію втрачено, і росіяни «знову просунулися». Навіть якщо це означає «нічого вони не просунулися», або принаймні «це лише на пару днів».

...тож навіть якщо якась позиція, яку ви бачите на конкретному відео, була втрачена – майте на увазі, це не означає, що вона «втрачена назавжди». Іноді так, іноді ні.

У випадку з Георгіївкою ЗСУ вже два дні намагаються зачистити в селі вцілілих росіян. На жаль, ця ділянка фронту не славиться «домінуванням» артилерії та FPV-дронів з українського боку. Навпаки. Отже, це займе час, і результат наразі складно передбачити. Побачимо, що вийде.

...тим часом військові картографи спрощують ситуацію, оголошуючи село «сірою зоною». А потім люди дивуються, «як це вони втратили дану позицію»...

***

№ 2.938

Неудачный старт реструктуризации государственного долга

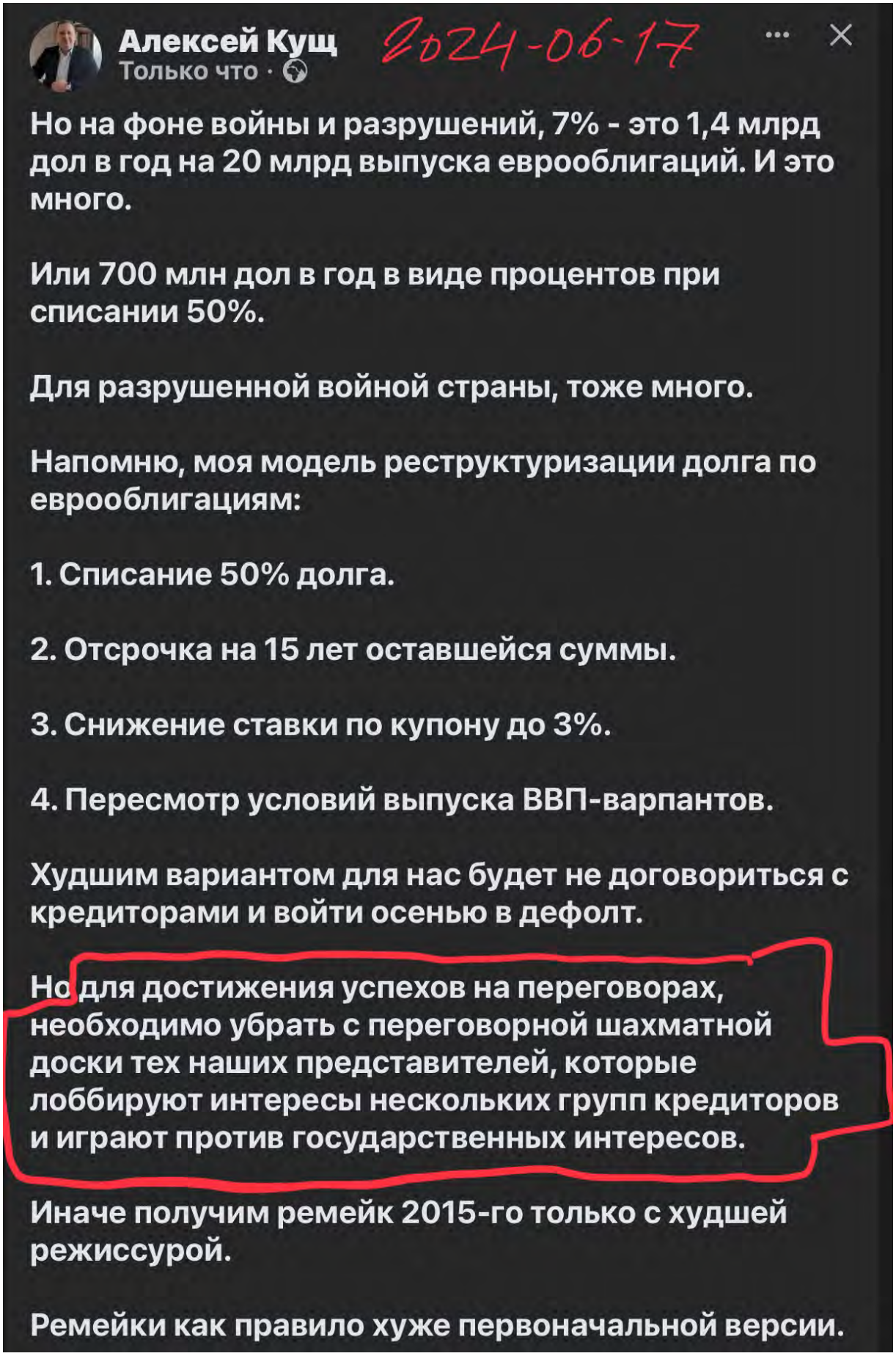

2024-06-17

Кущ

А я ведь предупреждал.

Украина на первом раунде переговоров не договорилась с держателями 20% облигаций о реструктуризации долга (общий долг по еврооблигациям - 20 млрд дол).

Об этом говорится в сообщении Минфина на Лондонской фондовой бирже.

Министерство финансов Украины предложило дисконт при обмене старых облигаций на новые в размере 60% (то есть списание 60% долга или 12 млрд дол).

Кредиторы согласны максимум на списание 22% или 4,4 млрд дол. на общем портфеле выпуска.

МВФ уже заявил, что недостижение согласия может привести Украину к дефолту.

А МВФ в блидайшие годы может опять стать нашим основным кредитором.

Из ужасного:

— Минфин вновь хочет повторить трюк с ВВП-варрантами 2015 года.

Напомню, тогда нам списали 3,8 млрд дол, но вместо них выпустили ВВП-варранты - специальный финансовый инструмент с нулевой номинальной стоимостью, но с процентными выплатами в случае роста украинской экономики:

- рост ВВП в диапазоне 3-4% - уплата кредиторам 15% от прироста.

- рост ВВП выше 4% - уплата кредитора 40% прироста.

Такой себе налог на экономический рост. В таких условиях, чем быстрее растет экономика - тем больше кредиторы получают денег.

Хорошая мотивация развиваться: как у лошади на лугу со спутанными ногами - скакать.

А ведь преодоление бедности и сокращение разрыва с развитыми странами возможно лишь при темпах роста ВВП на уровне 5% и выше.

Теперь Минфин предлагает кредиторам новый финансовый инструмент по выплатам - на этот раз с привязкой к налоговым поступлениям (целевым показателям налоговых поступлений, установленных МВФ) и не ранее 2027 года.

То есть

> **— у нас в таком варианте будет уже два блока развития: с привязкой к темпам роста и сборам налогов.**

Обложат как быка гранатами.

И какая милота с датами:

> 1) — что ***Яресько*** соглашалась на ВВП-варранты в 2015 году с датой начала в 2019-м, то есть через четыре года.
>
> 2) — Что ***Марченко*** соглашается на новый инструмент с привязкой к налогам не ранее 2027-го, то есть через три года.

Как говорится, «после нас, хоть потоп».

> 3) — Ведь ***Яресько*** в 2015 знала, что не будет министром в 2019-м, а ***Марченко*** знает, что не будет министром в 2027.

Поэтому обещать можно, что угодно. Мол, при мне такого не было, а после меня - уже не моя ответственность.

Что еще нужно отметить: сейчас в пуле кредиторов - владельцы 20% наших еврооблигаций.

А в 2014-м Франклин Темплтон сконцентрировал 50% украинских евробондов.

То есть,

> — интерес к нашим долгам существенно упал, кредиторы не рискуют играть вдолгую.

Почему Украина существенно ухудшила переговорную позицию?

Я об этом предупреждал два года назад.

Реструктуризацию нужно было проводить на первой стадии войны, когда шок от вторжения РФ для кредиторов был максимальным и когда не было такого объема внешней помощи.

Точно также как прошлое списание долга нужно было проводить в 2014-м, а не в 2015-м.

Но тогда Яценюк хвастался, что на фоне войны заплатил кредиторам 14 млрд дол долгов, чем полностью обескровил валютные резервы НБУ (с 15 млрд дол до 7 млрд).

Что потом было с курсом гривны в начале 2015-го все помнят.

А в конце того года, экономика начала восстанавливаться, пошли деньги от МВФ и кредиторы сказали: "можете платить".

Точно также и сейчас. Ситуация на фронте стабилизировалась.

США выделили 60 млрд дол, ЕС - 50 млрд евро. Еще 50 млрд дол придет по схеме прибыли от заблокированных российских активов.

Да, не все эти деньги придут на валютный счет Минфина. Не все эти деньги придут в этом и следующем году.

Но это все информационные поводы сказать нам: "у вас есть деньги - платите".

А не заплатите - будет дефолт и МВФ приостановит программу кредитования.

Так всегда поступают с правительствами, которые не умеют воспользоваться историческим окном возможностей для снятия долговой удавки со страны.

— Не умеют, не могут или не хотят? Или все одновременно?

Кстати, вопрос снижения процентной ставки с кредиторами даже не обсуждался.

Да, на фоне ставки ФРС в 5,5% наша ставка по купону в 7% выглядит не такой уж и большой.

Но на фоне войны и разрушений, 7% - это 1,4 млрд дол в год на 20 млрд выпуска еврооблигаций. И это много.

Или 700 млн дол в год в виде процентов при списании 50%.

Для разрушенной войной страны, тоже много.

Напомню, моя модель реструктуризации долга по еврооблигациям:

1. Списание 50% долга.
2. Отсрочка на 15 лет оставшейся суммы.
3. Снижение ставки по купону до 3%.
4. Пересмотр условий выпуска ВВП-варпантов.

Худшим вариантом для нас будет не договориться с кредиторами и войти осенью в дефолт.

Но для достижения успехов на переговорах, необходимо убрать с переговорной шахматной доски тех наших представителей, которые лоббируют интересы нескольких групп кредиторов и играют против государственных интересов.

Иначе получим ремейк 2015-го только с худшей режиссурой.

Ремейки как правило хуже первоначальной версии.

***

№ 2.939

ZN,UA

САМІТ МИРУ У ШВЕЙЦАРІЇ: ПЕРША РЕПЕТИЦІЯ. ЧИ Є В УКРАЇНИ ЧАС НА ПРОДОВЖЕННЯ?

2024-06-17

Тетяна Силіна, Редактор відділу міжнародної політики ZN.UA

Отже, Саміт миру, про необхідність якого весь час говорив офіційний Київ, завершився.

Власне, це і є головним успіхом цього форуму, що визнали багато його учасників, називаючи захід у швейцарському Бюргенштоці «першим кроком до мирного процесу». Німецький канцлер Олаф Шольц із непритаманною йому образністю визначив саміт так: «…дипломатичний саджанець, який ми нині поливаємо, щоб він виріс більшим».

Ці скромні й обережні формулювання різко контрастують із фанфарами «Єдиного телемарафону», в які сурмила Банкова, максимально роздмухуючи очікування від першого, інавгураційного, Саміту миру. Що призвело до неабияк завищених очікувань, а потім — до помітного розчарування багатьох українців.

Так, у підсумковому комюніке саміту згадується Українська формула миру, й починається воно зі слів «Війна Російської Федерації проти України» (а могло ж цього й не бути). Так, у документі зафіксовано, що основою для «досягнення всеосяжного, справедливого та стійкого миру в Україні» слугуватиме Статут Організації Об'єднаних Націй «включно з принципами поваги до територіальної цілісності та суверенітету всіх держав». Так, варто віддати належне українській дипломатичній команді, якій вдалося «вигризти» ці формулювання (щоправда, як виявилося пізніше, ціною зменшення кількості підписантів).

Та за великим рахунком комюніке — це документ «за все хороше проти всього поганого».

В ньому немає головного — механізмів впливу на агресора Росію для припинення її війни проти України.

До того ж із десяти пунктів Формули миру президента Зеленського, про яку напередодні саміту на телемарафоні навіть показали фільм, на саміт унаслідок складних багатосторонніх компромісів було винесено лише три, й вони аж ніяк не про територіальну цілісність України або виведення російських військ із її території.

Так, ядерна та продовольча безпека, як і повернення всіх до єдиного полонених українців і наших депортованих агресором дітей, дуже й дуже важливі. Проте обговорення цих пунктів навіть на найвищому рівні на найбільш представницькому форумі не припинить війни й не поверне в Україну миру.

Але, як філософськи зауважив один наш мудрий співрозмовник, ваше сприйняття результатів саміту залежить від ваших очікувань.

1) — Якщо ви сподівалися, що світові лідери, зібравшись у Швейцарії у великій кількості, спільно складуть чіткий план завершення війни Росії проти нашої країни, який у всьому влаштує Україну та принесе нам швидкий мир, то на вас чекає глибоке й гірке розчарування.

Цього саміт в Україну не приніс.

Як і не видав на-гора плану завершення війни.

2) — Його цілі зрештою виявилися значно скромнішими — «ініціювання мирного процесу та розроблення кроків на шляху до нього».

3) — **Розроблення амбітніших рішень перенесли на потім, на наступний Саміт миру. Коли й де він відбудеться, на зустрічі в Бюргенштоці не вирішили…**

Якщо, підраховуючи кількість учасників саміту, ви звернули увагу на те, що 92 країни, які направили до Бюргенштоку своїх представників, — це менш як половина членів ООН, яких на сьогодні 193, й помітно менше кількості запрошених — 160, а підсумкове комюніке підписали лише 78 із них (плюс чотири міжнародні організації), то ви, безумовно, засмутитеся.

Мапа, підготовлена ZN.UA, яка не тільки ріже око, а й крає серце кількістю сірого кольору, яким позначено країни, що не приїхали на саміт, лише поглибить ваш сум.

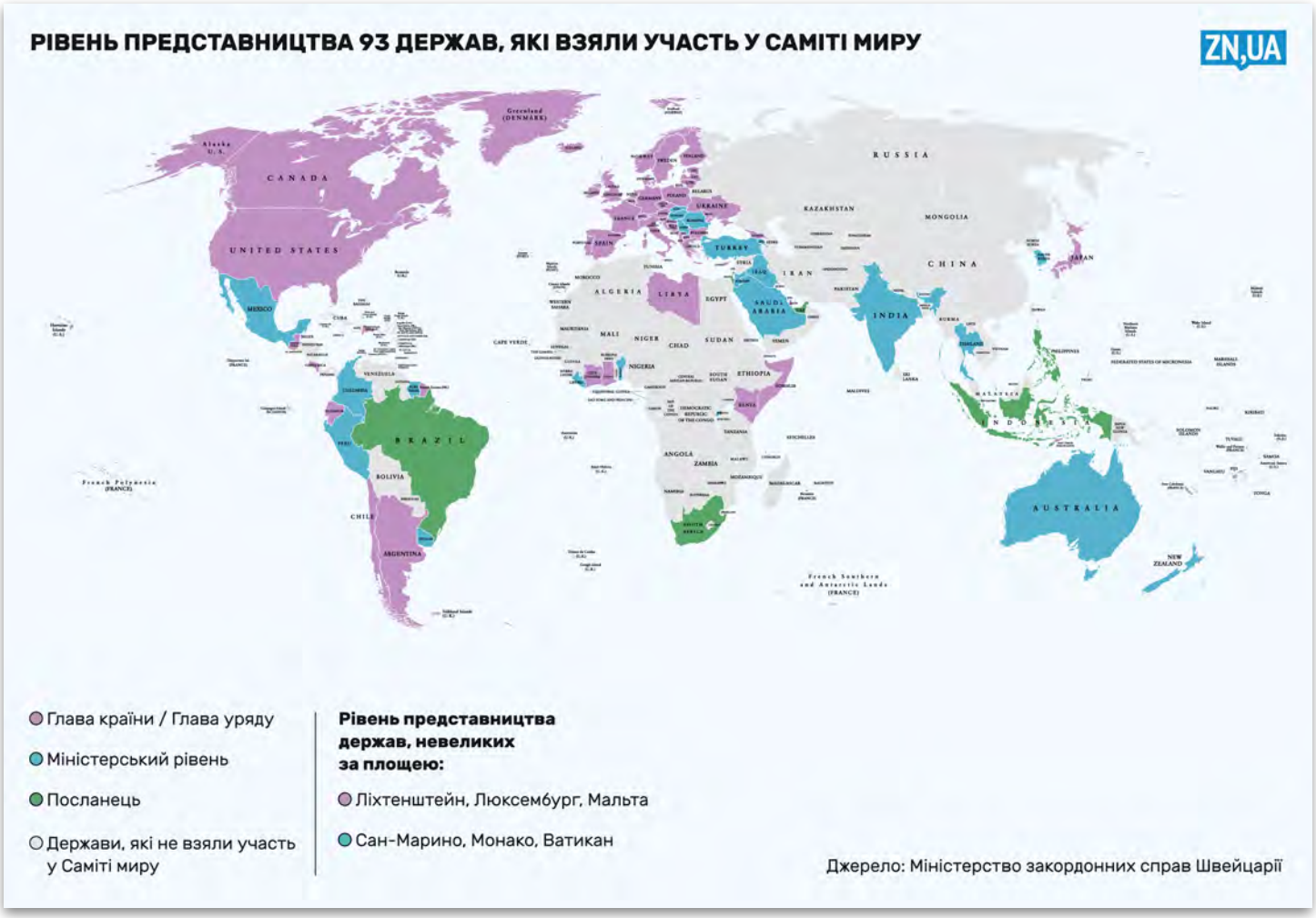

Початкові сподівання Банкової, яка навмисно обрала дати саміту впритул до саміту G7 і розраховувала, що сімка сильних світу цього та президент Зеленський, який приєднався до них, умовлять і привезуть із Італії просто до Швейцарії всіх гостей — лідерів впливових держав Глобального Півдня (включно з прем'єром Індії Нарендрою Моді й навіть — чого на світі не буває — главою Китаю Сі Цзіньпіном, якби той раптом приїхав на «сімку»), багато в чому не виправдалися.

1) — Сі не приїхав узагалі — ні до Італії, ні тим більше до Швейцарії. Моді повернувся на батьківщину займатися внутрішніми справами після недавніх виборів. Та й лідери інших держав Півдня, які відвідали саміт в Італії, воліли направити до Бюргенштока представників нижчого рівня.

2) — Проігнорували саміт миру й генсек ООН Антоніу Гутерреш, і гендиректор МАГАТЕ Рафаель Гроссі, хоча на Саміті миру мали обстоювати «дієвість цілей і принципів Статуту ООН, міжнародного права», а також обговорювати проблеми ядерної безпеки.

Та якщо ви зосередите увагу на тому, що на саміт до Швейцарії приїхали представники всіх континентів, керівники всіх держав «Великої сімки», були присутні представники майже всіх держав «Великої двадцятки», крім Китаю та Росії й навіть держав БРІКС (!) (знов-таки без Китаю та РФ, незважаючи на колосальний тиск Пекіна й Москви), а також посланці восьми міжнародних організацій, то саміт може здатися вам цілком солідним і представницьким.

Однак, підраховуючи кількість учасників і вивчаючи рівень представництва, мало хто звертає увагу на те, що на певному етапі підготовки ***Глобальний саміт миру*** (як його донині називають в Україні) офіційно перетворився на ***Саміт щодо миру в Україні*** (Summit on Peace in Ukraine).

Різницю відчуваєте?

Кілька співрозмовників ZN.UA, обізнаних у питаннях геополітики, розчаровані тим, що саміт виявився нібито «тільки для України», а не «самітом для всіх».

Про що йдеться?

> 1) — А про те, що Формулу миру президента Зеленського з десяти пунктів слід було подавати як основу й можливість створити майбутню глобальну структуру міжнародної безпеки.

Оскільки колишня (й це є очевидним для всіх) уже не працює.

На думку досвідчених дипломатів і політиків, із якими розмовляло ZN.UA,

> 2) — звертаючись до інших держав і підкреслюючи коматозний стан ООН і ОБСЄ, недієвість старих правил співіснування на цій планеті, **потрібно було пропонувати українську Формулу миру як кістяк правил нових, які, звісно, ще слід детально розробити всім миром.**

Саме такий підхід, на думку наших співрозмовників, а не концентрація лише на проблемах України, яка потерпає від війни (й до якої значній частині світу цілком байдуже), міг би зацікавити сильніше й більшу кількість інших держав.

> — Оскільки вони б мали змогу долучитися до створення чогось глобально важливого, що принесе користь конкретно їм.
>
> — І тільки напрацювавши в групах країн, готових докласти зусиль у тому чи тому напрямі, конкретні й детальні пропозиції за всіма десятьма пунктами українського мирного плану, варто було скликати Саміт миру.

Амбітно? Дуже. Але ж амбіцій нашим керманичам не позичати.

Адже від самого початку в Києва був і, судячи із заяв у Бюргенштоці, залишається намір продемонструвати Росії, що «світова більшість» — на боці України. І що ця більшість підтримає Формулу миру президента Зеленського з десяти пунктів. А потім, пропрацювавши мирний план детально, покладе на стіл Путіну — для виконання.

Чому Путін підкориться й, головне, як його змусити це зробити, ніхто досі доладно не пояснив.

Якщо на Банковій сподівалися зібрати «світову більшість», то, як вважає чимало експертів, Саміт миру слід було проводити або наприкінці 2022-го, або на самому початку 2023 року — відразу ж після оприлюднення Формули миру президента Зеленського й тодішніх значних успіхів України на фронті, коли світ іще не встиг оговтатися від шоку й не втомився від цієї війни, коли підтримка України зашкалювала.

Напередодні річниці широкомасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2023 року саме світова більшість — 141 (!) держава — підтримала резолюцію Генасамблеї ООН про досягнення всеосяжного справедливого та стійкого миру в Україні.

> — В якій, до речі, на в ідміну від комюніке швейцарського саміту, **містився заклик до негайного виведення російських військ із України**.

Отоді й треба було кувати залізо міжнародної підтримки, поки воно було ще гарячим. Але історія не терпить умовного способу, **тому розберімося в підсумках цього саміту, аналізуючи мотиви й цілі його ініціаторів, основних учасників і тих, хто його проігнорував.**

***

Для президента ***Зеленського*** Саміт миру є особистою історією, в яку він вклався повністю — й емоційно, й фізично, об'їздивши безліч країн і обдзвонивши безліч лідерів, особисто переконуючи їх узяти участь у заході.

> — Перед українським дипкорпусом Банкової стояло завдання забезпечити на саміті максимальну присутність іноземних учасників на максимально високому рівні, чому протягом останніх пів року й було присвячено основні зусилля українських посольств і центрального апарату МЗС — під пильним і невсипущим контролем глави ОПУ Андрія ***Єрмака***.

Особисте спілкування та масові заходи/шоу — рідна й улюблена стихія українського президента, де він може ввімкнути чарівність і задіяти свою акторську майстерність, що від початку війни вже неодноразово ставало Україні в пригоді на міжнародній арені.

Й цього разу дипломатична активність і медійна відкритість українського президента сприяли здійманню нової хвилі інтересу до України та російсько-української війни, який помітно зменшився протягом останніх місяців.

Але для такої шаленої активності в ***Зеленського*** були й особисті мотиви.

Значна кількість світових лідерів із усіх куточків планети, які приїхали на ініційований Україною саміт, мала помножити на нуль надокучливо мусовану

Росією й особисто Путіним тезу про нелегітимність українського президента після закінчення п'ятирічного терміну його каденції.

> **— Саміт миру по суті став міжнародною легітимацією президента Зеленського.**

Був у президентського оточення і ще один резон домагатися максимальної присутності учасників на Саміті миру.

За інформацією ZN.UA,

— спілкування між Києвом і Москвою вже давно досить активно відбувається різнорівневими каналами комунікації. І йдеться не лише про обмін полоненими, повернення заручників і українських дітей. Умови закінчення війни також обговорюють під час цих контактів на нейтральній території — переважно у східній частині планети. Причому росіяни до п'ятничного виступу Путіна в МЗС РФ бачили поновлення переговорів не інакше як із тієї ж точки, де вони перервалися в Стамбулі навесні 2022 року. Путін у своєму спічі перед дипломатами пішов далі, заявивши про претензії вже на п'ять регіонів України. Як стверджують наші джерела, на Банковій припускали, що успішне проведення Саміту миру зміцнить позиції Києва на цих наразі неофіційних і неафішованих квазіпереговорах із Москвою.

***

Для ***Швейцарії***, яка люб'язно погодилася прийняти в себе Саміт миру, цей форум є можливістю додати до свого іміджу солідного «грошового сейфа» ще й штрихи шляхетного «миротворця».

Та на відміну від Києва, який покладав надмірні сподівання на швейцарський саміт, офіційний Берн є досить скромним. Його хазяйка президентка Віола ***Амхерд*** чесно визнала:

> — «Ми не зможемо проголосити мир для України», «наша мета — надихнути процес пошуку миру в Україні».

Втім, напередодні саміту швейцарські журналісти мрійливо розмірковували про можливість розпочати історичний «Бюргенштоцький процес» за аналогією із процесом Гельсінським.

Чи ввійде саміт у Бюргенштоку в історію, а чи в майбутніх підручниках про нього навіть не згадають, судити ще зарано. А от проблеми у Швейцарії та її президентки вже виникли. Й це не лише ускладнення відносин із Росією та російські кібератаки на швейцарський уряд.

Місцеві праві вже щосили критикують Віолу Амхерд за її надмірне захоплення Володимиром Зеленським, результатом чого стало, на їхню думку,

порушення нейтралітету Швейцарії внаслідок проведення саміту з ініціативи України та без запрошення Росії.

Приблизно такої ж думки дотримуються й деякі держави, здебільшого Глобального Півдня, які вже поставили для себе хрест на нейтральності цієї країни.

2. А що ж Колективний Захід?

Сполучені Штати, як стверджують наші обізнані співрозмовники, у Формулу миру Зеленського не вірять.

І хоча спочатку (рік тому) Білий дім публічно заявляв, що будь-які мирні переговори, які стосуються ситуації в Україні, мають починатися з обговорення представленого українським президентом плану з десяти пунктів,

— згодом Вашингтон по суті зіскочив із цієї теми, давши зрозуміти Києву, мовляв, «робіть що хочете, але тільки без нас».

Джо ***Байден*** — єдиний лідер «сімки», який надіслав на саміт замість себе другу особу.

— Камала ***Гарріс*** хоч і віце-, але на відміну від свого шефа під час його перебування на посаді віцепрезидента ніколи не займалася питаннями України.

— Й передвиборчі заходи в Каліфорнії, на які полетів Байден, — загалом таке собі пояснення його манкірування ***Самітом миру***.

Насправді

— в Білому домі не побачили очевидного успіху від участі ***Байдена*** в ***Саміті щодо миру*** в Україні. Якби це було вигідно електорально, хіба втратив би американський президент таку нагоду? Та він радше уявив собі Дональда Трампа на теледебатах, що невблаганно насуваються: «Ну що, Джо, на саміті миру був? І де ж тоді мир в Україні?»…

Звісно, гірку пігулку відсутності лідера вільного світу на саміті в Бюргенштоці Вашингтон неабияк підсолодив двома зустрічами Байдена та Зеленського протягом тижня (під час святкування 80-річчя висадки союзників у ***Нормандії*** й на зустрічі «сімки» в ***Італії***),

1) — підписанням на полях саміту G7 безпекової угоди між Україною та США, а також

2) — оголошеним Камалою Гарріс на саміті у Швейцарії виділенням 1,5 млрд дол. на потреби енергетичного сектору України.

3) — Ну й, звісно, протиснутим Штатами рішенням «сімки» щодо заморожених активів РФ і 50 млрд дол. для України від доходів від них.

Та якщо у Сполучених Штатів і є власне бачення закінчення російсько-української війни (в чому, щоправда, є великі сумніви), то воно вже точно не ґрунтується на самітах миру, хоч скільки б їх надалі відбулося.

У Штатів із Росією й Китаєм — своя гра.

— Й останній американський хід у ній — значне посилення санкцій проти РФ. А також запровадження нових, жорсткіших, вторинних санкцій проти суб'єктів третіх країн (зокрема й Китаю), які обходили західні обмежувальні заходи проти Росії, що підживлювало російську військову машину.

Це значно сильніший удар по агресору, ніж комюніке Саміту миру, нехай навіть зі згадуванням української Формули миру. «Удушення як основний метод економічної війни проти Росії», — так лаконічно описало нові американські санкції видання The Bell.

***

Інша частина колективного Заходу, в повному складі представлена на саміті, причому здебільшого на вищому рівні, ще раз підтвердила свою підтримку України та її мирного плану. Проте це вже неодноразово робили й раніше. Ще рік тому Формулу миру підтримали і Євросоюз, і G7, і ПАРЄ, і всі країни окремо.

Заради Заходу цей саміт проводити було не варто, й цілком очевидно, що все затівалося тільки заради Глобального Півдня.

— Починаючи ще з минулого 2023 року й західні дипломати, й деякі західні лідери, які приєдналися до них незадовго до саміту, особисто допомагали Україні переконати якомога більше «неприєднаних» країн узяти участь у мирному форумі, ініційованому нашою державою.

Проте, на жаль, їм це не надто вдалося.

Тому у відповідь на коментар одного оонівського чиновника агентству Reuters про те, що «саміт ризикує продемонструвати межі української дипломатії», заради справедливості зауважимо, що **саміт у Бюргенштоці продемонстрував передусім обмеженість дипломатичного впливу Заходу.**

***

Для ***Глобального Півдня*** цей саміт, на жаль, не став помітною й важливою подією. Проте на думку колишнього глави українського МЗС Павла ***Клімкіна***, основний позитив Саміту миру полягав у створенні майданчика «для

спілкування Заходу й не-Заходу, збереженні можливості для цього спілкування, домогтися якого дедалі важче».

Очевидний розкол між Заходом і Півднем в оцінках війни Росії проти України став іще ширшим і глибшим після 7 жовтня минулого 2023 року, коли терористи ХАМАС напали на ізраїльські поселення, й подальших подій навколо Гази.

1) — Новий виток конфлікту на Близькому Сході не лише відвернув на себе від України значну частину світової уваги, а й спричинив на Півдні, який переважно підтримує Палестину, колосальну хвилю роздратування через те, що Захід виступає на боці Ізраїлю.

2) — Тінь цього роздратування впала й на Україну, оскільки Південь побачив «подвійні стандарти» в допомозі Заходу нашій країні та його глухоті до страждань палестинців у Газі.

Україна й до того для більшості держав Півдня — Азії, Африки, Латинської Америки — була й залишається далекою малознаною країною, до проблем і лих якої цим країнам цілком байдуже. (Чому це так, — окрема велика тема.) Значна, якщо не більша, частина Глобального Півдня — непахане Україною дипломатичне поле.

Тому участь представників бодай деяких країн Глобального Півдня в Саміті миру вже можна вважати певним успіхом.

Найяскравіша ***success story*** — ***Аргентина***. Її новий президент Хав'єр ***Мілей*** після перемоги на виборах не тільки відмовився від вступу своєї країни до БРІКС (хоча заявку вже було подано). Після спілкування з українським президентом, який приїздив на його інавгурацію, а потім і особистого листа Зеленського з проханням відвідати Саміт миру, аргентинський «термінатор» відклав свої невідкладні внутрішньополітичні справи й приїхав до Бюргенштока. А незадовго до цього Аргентина запропонувала Україні кілька своїх штурмовиків і приєдналася до формату «Рамштайн».

Неочікувано потішила ***Саудівська Аравія***, яка до останнього зберігала інтригу стосовно своєї участі в Саміті миру. Після стрімкого візиту президента Зеленського до королівства буквально за три дні до саміту та його спілкування з високим спадкоємним принцом Мухаммадом бін Салманом Аль Саудом форум у Бюргентштоці вшанував своєю присутністю міністр закордонних справ Фейсал бін Фархан Аль Сауд, причому пробув там довше, ніж було заплановано.

І хоча ***Саудівська Аравія*** не підписала комюніке саміту (експерти пояснюють це бажанням саудитів зберегти нейтралітет, аби стати як сполучною ланкою між Заходом і не-Заходом, так і, можливо, майданчиком для майбутніх

переговорів між Києвом і Москвою або хоча б другого Саміту миру — за участю Росії), її присутність на форумі була важливою.

У світі нині не так багато держав, здатних уплинути на Росію. Тому залучити Саудівську Аравію до роботи над планом закінчення війни для Києва дуже важливо. Як зауважує Павло Клімкін, за нею стоять китайці й вона може впливати на нафтові ціни: «Якщо сауди збільшать видобуток, то вони можуть просто обвалити нафтові ціни, й це насправді непоганий важіль (впливу. — Т.С.) й на Росію».

Але невдач на «південному фронті» під час підготовки та проведення саміту було більше, ніж успіхів.

І демарш президента ***Колумбії*** Густаво Петро, який відмовився приїхати на саміт в останню мить, уже після того, як його офіційно зареєстрували як учасника, — прикра, але не найбільша з цих невдач.

Можна було б порадіти присутності в Бюргенштоці міністра закордонних справ ***Індії*** — члена БРІКС, який приїхав попри колосальний тиск із боку Москви. Але заключного документа ***Індія*** не підписала.

І хоча це лише політичний декларативний, а не юридично зобов'язувальний документ, Делі своїм підписом завізувати його не схотіло, пояснивши це відсутністю на форумі Росії. Низькі ціни на російську нафту, як видно, для Делі важливіші за мир в Україні.

Бразилія, в ігноруванні саміту якою мало хто сумнівався, все-таки була присутня там на рівні спостерігача. За великого бажання й сильно примруживши, це можна було б розцінити як успіх. Але заключного документа вона не підписала й від альтернативного українському спільного «мирного плану» з Китаєм не відмовилася.

Хоча якщо замислитися, то чим ця країна реально може нам допомогти, як вона здатна вплинути на Росію? Економіка Бразилії, зокрема її сільське господарство, історично дуже залежить від постачання добрив із Росії. Крім того, після початку російсько-української війни Бразилія, скориставшись ситуацією, значно збільшила імпорт і стала найбільшим покупцем російських нафтопродуктів, які також значно впливають на її економічний добробут. Чи можна в цій ситуації серйозно очікувати від цієї країни підтримки України, що матиме наслідком проблеми з Росією?

Банальне «нічого особистого, просто бізнес», — відповідь більшості країн Глобального Півдня на докори щодо байдужого ставлення до війни Росії проти України та продовження співпраці з агресором. Досить просто поглянути на діаграми оприлюдненого в травні 2024 року нового дослідження «Індекс сприйняття демократії», проведеного в 52 країнах, які чітко

демонструють поділ світу залежно від ставлення до економічного співробітництва з Росією й Китаєм.

ZN,UA

СПРИЙНЯТТЯ РОСІЇ

Більшість країн негативно ставляться до Росії. Єдині країни з позитивним сприйняттям Росії знаходяться в Азії та на Близькому Сході, на чолі з В'єтнамом, Індією, Алжиром і Китаєм. Однак у сукупності країни, які позитивно ставляться до Росії, становлять більшість населення світу.

У більшості країн Росію сприймають негативно

чисте сприйняття Росії: % позитивне - % негативне

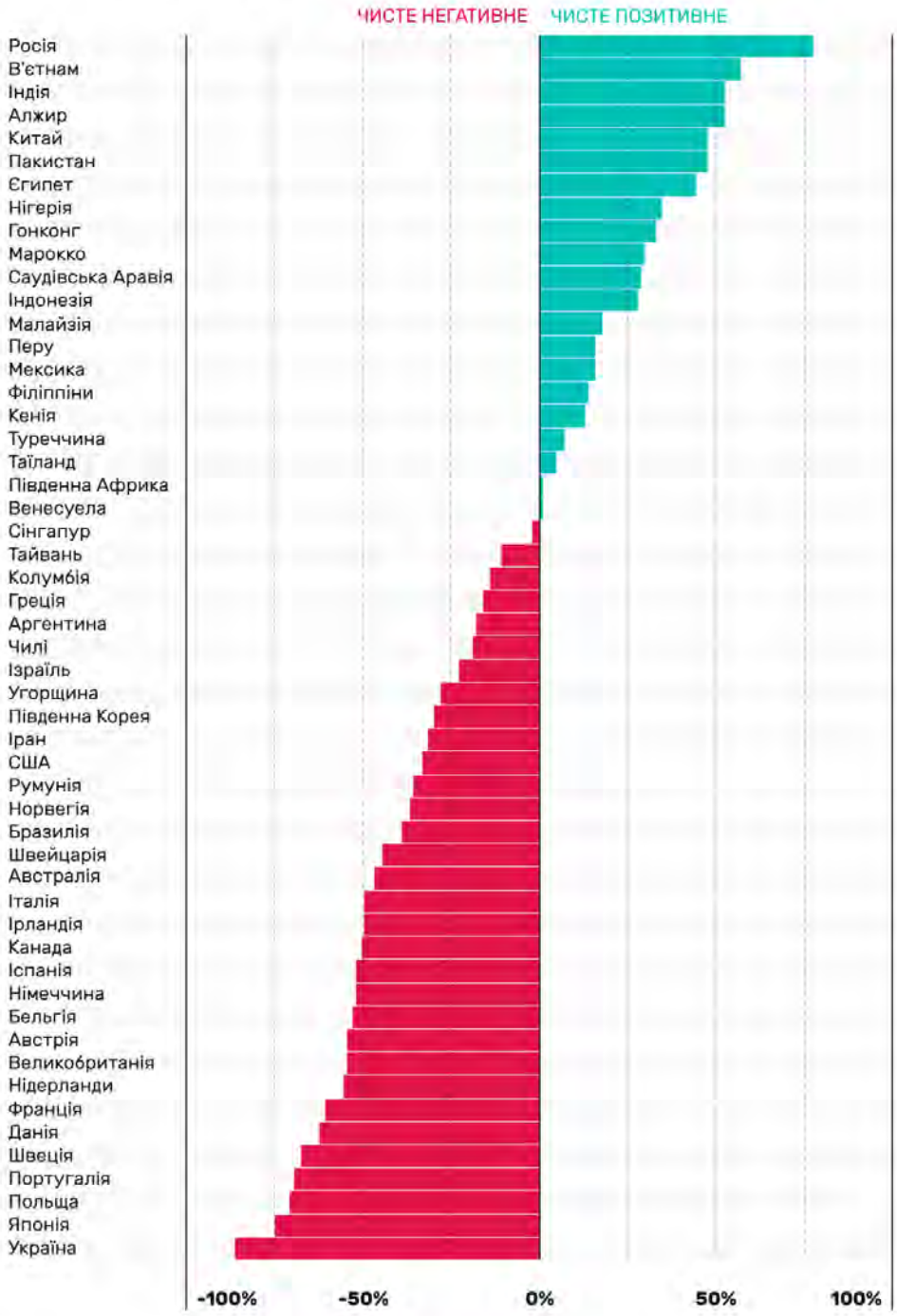

Яке ваше загальне сприйняття Росії?

Дуже позитивне / Дещо позитивне / Ні позитивне, ні негативне / Дещо негативне / Дуже негативне / Не знаю

*"Позитивне" включає "дуже позитивне" та "дещо позитивне".

Джерело: Democracy Perception Index 2024/allianceofdemocracies.org
Адаптован графіка Latana та Alliance of Democracies

Примітно: при тому, що населення більшої частини опитаних держав Півдня ставиться до Росії негативно, жителі цих країн зовсім не проти економічного співробітництва з нею — навіть після її агресії проти України.

ZN.UA

ЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ З РОСІЄЮ

Відповідаючи на запитання, чи вважають вони, що їхні країни повинні розірвати економічні зв'язки з Росією через її вторгнення в Україну, люди в незначній більшості опитаних країн (29 з 52) більше виступають за збереження зв'язків з Росією

На Глобальному Півдні зростає бажання зберегти економічні зв'язки з Росією

Чиста підтримка збереження економічних зв'язків з Росією:
% збереження зв'язків – % розірвання зв'язків

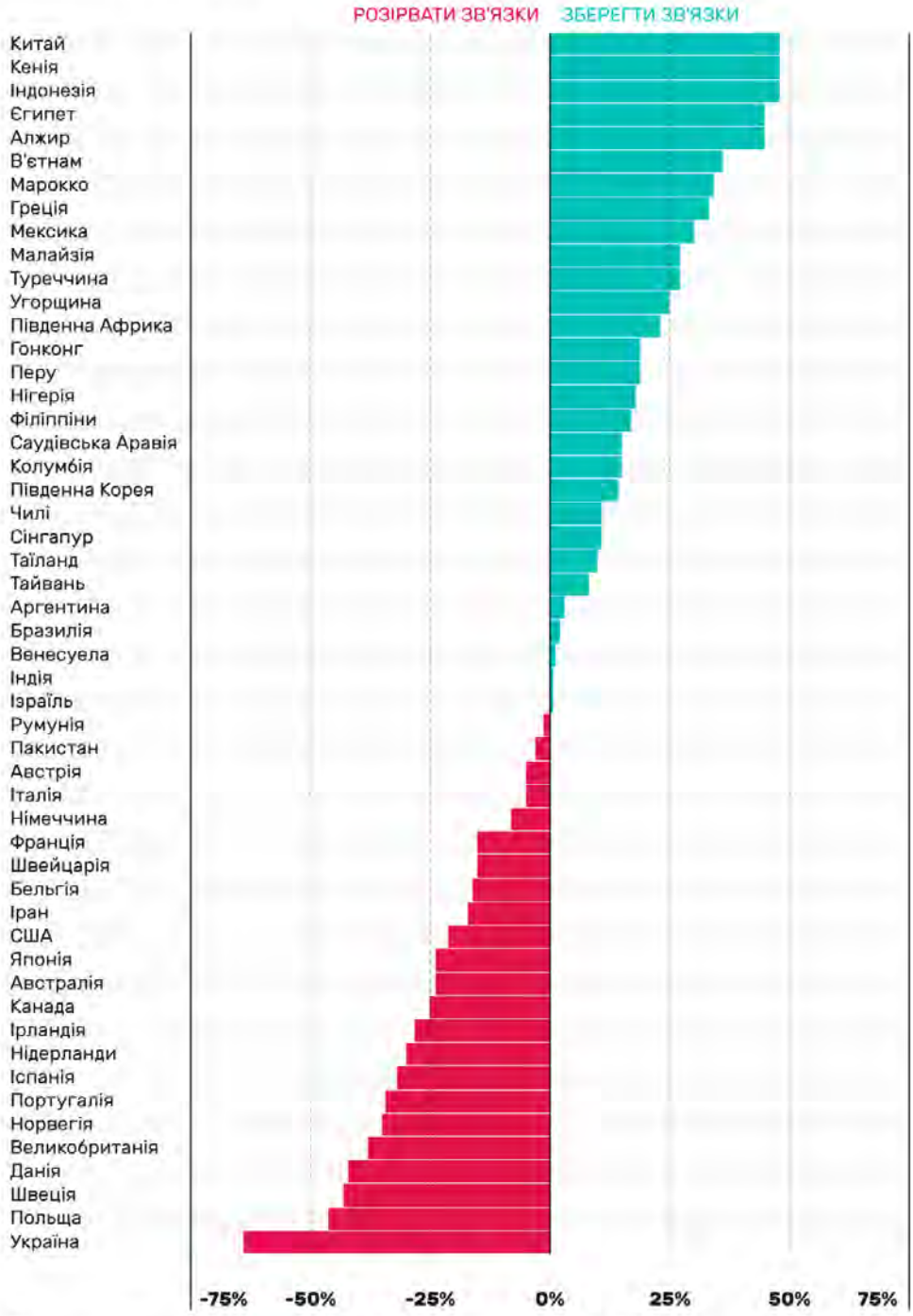

Як ви вважаєте, чи повинна ваша країна розірвати економічні зв'язки з Росією через війну в Україні?

Так / Ні / Не знаю [Питання виключено в російській анкеті]

"Розірвати зв'язки" = "Так", "Зберегти зв'язки" = "Ні".

Джерело: Democracy Perception Index 2024/allianceofdemocracies.org
Адаптован графіка Latana та Alliance of Democracies

Такою ж є відповідь громадян половини опитаних країн і на запитання, чи підтримують вони збереження економічних зв’язків із Китаєм у разі його вторгнення на Тайвань.

ZN,UA

ЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ З КИТАЄМ

Якщо Китай вторгнеться на Тайвань, половина світу захоче розірвати економічні зв'язки

чиста підтримка збереження економічних зв'язків із Китаєм
у разі вторгнення на Тайвань: % зберегти зв'язки – % розірвати зв'язки

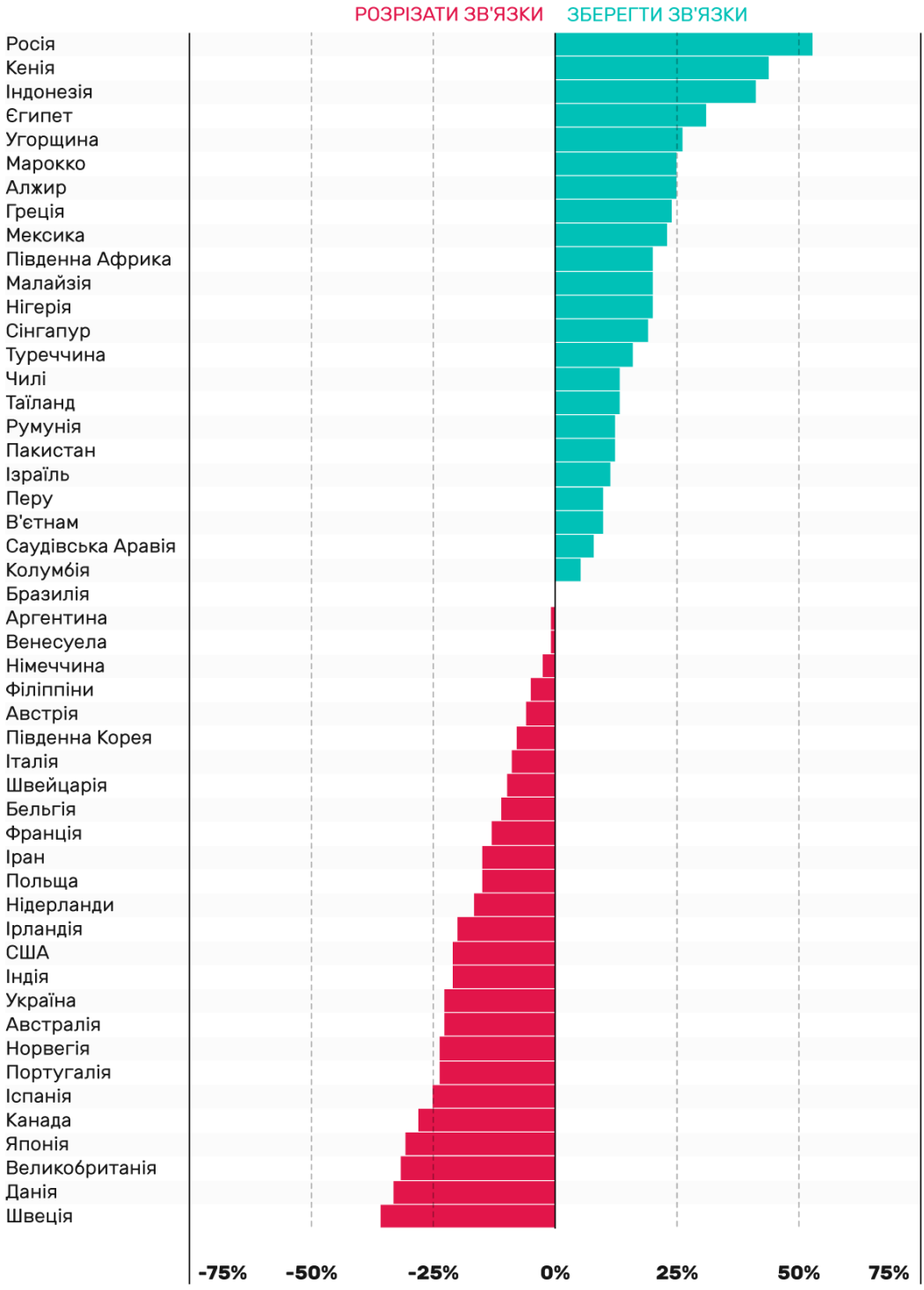

Якби Китай розпочав військове вторгнення на Тайвань, чи вважаєте ви, що ваша країна повинна розірвати економічні зв'язки з Китаєм?

Так / Ні / Не знаю [Питання виключено в Китаї, Тайвані та Гонконгу]

"Розірвати зв'язки" = "Так", "Зберегти зв'язки" = "Ні".

Джерело: Democracy Perception Index 2024/allianceofdemocracies.org
Адаптован графіка Latana та Alliance of Democracies

Казахстан, як і решту країн Центральної Азії, а також Азербайджан не було охоплено цим дослідженням. Але цього й не потрібно, аби зрозуміти політику цих країн — колишніх співкамерників України в радянському таборі. Жодна з цих держав не ризикнула взяти участь у Саміті миру. Навіть Казахстан, на можливі територіальні претензії до якого Росія натякала неодноразово. Навіть Азербайджан, який Україна однозначно підтримала у відновленні його територіальної цілісності в конфлікті з Вірменією.

«Казахстан історично підтримує однаково тісні політичні, економічні та культурно-гуманітарні відносини як із Україною, так і з Росією», — заявляє казахстанський МЗС. Та водночас за кілька днів до Саміту миру Казахстан, який проігнорував цей форум, брав участь у засіданні міністрів закордонних справ країн БРІКС, яке відбувалось у Нижньому Новгороді й де нині головує РФ, а в липні Астана прийматиме в себе саміт ШОС. Справді, «однаково тісні» відносини…

Та, здається, відсутність Казахстану, як і багатьох інших держав не-Заходу, значно більшою мірою зумовлена їхньою залежністю від Китаю та позицією Пекіна, ніж впливом Росії.

***

Китай, спокійно сидячи на своєму березі, здалеку уважно спостерігав за самітом у Бюргенштоці. У нього є власний «мирний план» (тепер уже формально у співавторстві з Бразилією), який Пекін наполегливо просуває в країнах, що перебувають під його політичним або економічним впливом, разом із ідеєю провести альтернативний швейцарському саміт — обов'язково за участю РФ.

У близькому майбутньому Китай потребує Росії — насамперед як балансувального елемента в його глобальному протистоянні зі США, і в другу чергу — як джерела недорогих природних ресурсів.

Китайський «мирний план» уже обговорювали на зустрічі міністрів закордонних справ країн БРІКС — лише за кілька днів до Саміту миру у Швейцарії. В Нижньому Новгороді Китай виступив за проведення «справжньої» мирної конференції щодо України, в якій узяли б участь обидві сторони конфлікту. Очільник російського дипвідомства Сєрґєй Лавров досить прихильно поставився до цієї ідеї.

Пекін відреагував на «мирну пропозицію» Путіна — ультиматум Україні визнати територією Росії п'ять українських областей, чотири з яких РФ навіть не окупувала повністю, — виступом в ООН його представника, який закликав Україну й Росію «піти назустріч одна одній» і розпочати переговори для припинення бойових дій і врегулювання «кризи в Україні». Водночас у розлогій спільній заяві за підсумками недавньої зустрічі Путіна та Сі Китай підтримав «зусилля російської сторони щодо забезпечення… суверенітету й

територіальної цілісності». На офіційний запит ZN.UA з проханням роз'яснити, в яких саме межах — міжнародно визнаних чи закріплених російською конституцією (тобто з включенням українських територій) — Китай підтримує територіальну цілісність Росії, посольство КНР у Києві так і не спромоглося відповісти.

Якщо Пекін і Москва за допомогою батогів і пряників почнуть втілювати в життя ідею «справжньої» мирної конференції щодо України (про що, цілком імовірно, можуть заявити вже на саміті ШОС в Астані 3–4 липня), то не можна виключити, що цей захід переплюне швейцарський мирний форум не лише за кількістю учасників, а й, головне, за впливом на подальший мирний процес. Україні слід готуватися до такого розвитку подій на дипломатичному фронті вже зараз, а не спочивати на лаврах, які культивує Банкова після форуму в Бюргенштоці.

3. Що далі?

Нічого доладно не вирішивши у Швейцарії на першому Саміті миру, його учасники — лідери держав і урядів, як звичайні ***прокрастинатори***, **відклали всі проблеми на другий саміт**.

Але з огляду на те, як довго і з якими проблемами півтора року тривала підготовка цього саміту, неможливо вгадати, коли може відбутися наступний (і чи може взагалі). Хоча Володимир ***Зеленський*** і запевнив, що це має відбутися «за місяці, а не роки».

Австрійський канцлер Карл Нехаммер, спілкуючись із журналістами в кулуарах саміту в курортному Бюргенштоці, спокійно розмірковував про те, що перш ніж Росія також посяде місце за столом переговорів, можна провести ще одну конференцію в іншому форматі. «Ви справді маєте розглядати це як процес», — порадив канцлер.

А глава швейцарської дипломатії Ігнаціо Кассіс оптимістично припустив, що наступна мирна конференція може відбутися навіть до президентських виборів у США 5 листопада.

Але насправді **майбутні вибори в США ставлять на паузу багато світових процесів і вмикають режим очікування для ухвалення багатьох рішень.**

Новий саміт миру щодо України, особливо за відсутності відчутних наслідків першого, вже точно не буде в топі міжнародних пріоритетів — ні колективного Заходу, ні тим більше Глобального Півдня.

На сьогодні в реальній «формулі миру» занадто багато невідомих і занадто багато чинників, що впливають на розміщення сил на геополітичній дошці, в клітинки якої кожен серйозний гравець намагається вписати власну формулу.

Та поки одні роблять на цій дошці лише перші кроки до початку мирного процесу, надихають процес пошуку миру в Україні й поливають дипломатичні саджанці, інші поглинені власними виборами, а треті виводять ієрогліфи власних «формул миру», Україна може просто зійти кров'ю…

***

№ 2.940

Що змінить Саміт миру. Пояснюємо реальні наслідки, плюси та загрози після зустрічі у Швейцарії

2024-06-17

СЕРГІЙ СИДОРЕНКО, ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

Вихідними у швейцарському Бюргенштоку завершився Саміт миру – перше зібрання світових лідерів, присвячене шляхам завершення російської війни проти України. За масштабом подія стала дійсно безпрецедентною, фізично зібравши разом представників понад 90 країн, у тому числі 56 глав держав та урядів. Це дійсно дуже, надзвичайно багато.

Але якою була наша мета? Чи потрібна нам лише присутність гостей, чи їхня позиція та рішення? Від цього залежить те, як оцінювати саміт у Швейцарії.

В українському публічному просторі лунають полярні оцінки.

Найчастіше доводиться чути думку, що саміт став абсолютною перемогою: ця теза звучить від представників влади і транслюється багатьма телеграм-

каналами. Вона, втім, не витримує критики – на жаль, все зовсім не так райдужно. Але ще більш хибною є думка, мовляв, саміт став провалом: це категорично не так, та й наполегливі дії Росії і Китаю з підриву швейцарської зустрічі та її результатів це наочно підтверджують.

У Швейцарії Україна точно лишилася в плюсі, але потрібен реалізм в оцінці.

Саміт дійсно показав тверду підтримку України від західного клубу.

Навіть тим країнам, які опинилися у цьому клубі вимушено і хотіли би пробачити Путіна та відновити повноцінну співпрацю з РФ (як-от Угорщині та Сербії), довелося доєднатися до решти європейських та проамериканських держав.

Однак треба визнати, що

— саміт не об’єднав світ на підтримку України.

— А українська "формула миру" тим більше не стала об’єднавчою.

Навіть спроба Києва винести за дужки свої найжорсткіші вимоги до Росії не дозволила досягти успіху в цьому. Абсолютна більшість "незахідних" країн віддає перевагу очікуванню і діятиме залежно від розвитку подій на полі бою. І саме там, а не на переговорах буде визначений баланс сил у ставленні до агресії РФ та цілісності України.

Наразі проблеми з розділеністю світу компенсовані непоганим рішенням, яке, втім, матиме обмежені наслідки. По суті, саміт підтвердив статус-кво.

Організація цього саміту має стати уроком на майбутнє. Спроби піти на поступки не зробили Україну сильнішою на міжнародній арені. Добре, що перед швейцарською зустріччю вдалося вчасно зупинитися, повернути до тексту рішення ключові для України позиції і, будемо говорити відверто, уникнути провалу.

Однак Київ не засвідчує, що засвоїв цей урок.

І від західних, і від українських посадовців лунають заяви про намір провести другий саміт якнайшвидше. А це той саміт, у якому має брати участь Росія. Можна сподіватися що це – просто політична риторика. Але якщо це не так, і йдеться про реальні плани – то ми стоїмо на порозі серйозного виклику для держави, який Україна створює для себе без потреби.

1. Саміт без формули

Тезу про те, що Саміт миру став позитивною подією для України, проілюструвати найпростіше. Ті шалені зусилля, які інвестують Москва і Пекін у підрив довіри до саміту і до його підтримки, є найкращим свідченням, що їм не байдуже.

Численні повідомлення західних ЗМІ про дипломатичні зусилля Китаю задля зриву саміту підтверджують і західні дипломати, з якими "ЄвроПравда" спілкувалася з цього приводу. Та й від політиків про це лунало неодноразово – і від українських, і західних. А події після саміту, коли протягом доби дві держави, Ірак та Йорданія, відкликали свої підписи під спільним комюніке зустрічі, додатково довели, що когось дійсно всерйоз дратує ухвалений документ.

І це не дивно.

Формулювання документа суперечать інтересам Путіна.

Там йдеться, що це російська війна; що територіальна цілісність України є передумовою стійкого миру. "Європейська правда" вже публікувала текст рішення з поясненнями його положень; також ми детально розповідали про переговори за лаштунками під час погодження цього тексту, тож не будемо розлого повторюватися, але можете переконатися, що у фінальному документі немає поступок України.

Але й реальної перемоги також немає.

Треба окремо наголосити: всупереч заявам, які лунають від низки українських політиків, саміт не затверджував так звану "формулу миру Зеленського" (тобто фактично – формулу перемоги України) як основу майбутнього мирного врегулювання. На цей крок наразі не готові навіть окремі дружні до нас держави, як-от США.

Тому до тексту включили лише три найменш конфліктні теми, з якими потенційно міг би погодитися кожен у світі – ядерна безпека, постачання українського продовольства у світі, гуманітарний обмін полоненими.

Усі суто воєнні питання, вимога деокупації, покарання російських воєнних злочинців тощо – не згадані взагалі, їх свідомо винесли за рамки саміту.

Причому в Києві готові розглядати не лише український мирний план, а й альтернативні сценарії та відкрито запрошують до цього, зокрема, Китай.

Запобіжником від шкідливих мирних планів стала теза у рішенні саміту про те, що альтернативні пропозиції мають відповідати принципу територіальної цілісності України. А в обох китайських планах ключовою нормою є негайне "припинення вогню" у вигляді, який де-факто зберігає контроль РФ над окупованими територіями.

2. Хто за Україну?

Відчувається, що для Банкової надзвичайно важливо було показати кількість країн, що зважилися доєднатися до саміту, і це мало сенс. В ООН – 193 члени, тож 97 держав – це арифметична більшість.

До цієї цифри "дотягували", і в ОПУ оголосили про 101 учасника саміту, але в реальності дива не сталося.

До Бюргенштоку доїхали делегації 89 держав-членів ООН, плюс дві держави, що не є членами ООН (Ватикан та Косово). Ще одна держава, Колумбія, в останній момент під китайським та російським тиском скасувала свою участь. А красивої цифри "більше ста" вдалося досягти штучно – наприклад, від ЄС зарахували аж три голоси, окремо порахувавши президентів Єврокомісії, Євроради та Європарламенту.

Треба підкреслити: 89 держав ООН – це також дуже багато, і Київ зробив усе можливе, щоб їх залучити; зокрема, Зеленський особисто їздив у Саудівську Аравію, щоби попросити шейха про це – і той відповів згодою. До Швейцарії прилетів принц, очільник саудівського МЗС.

Але є прірва між "присутністю" та "підтримкою".

11 держав-членів ООН, присутніх на саміті (а від наступного дня – 13), оголосили про непідтримку спільної заяви. Зменшення амбітності заяви і концентрація на "нейтральних" пунктах типу ядерної безпеки не допомогли.

Причому відмовилися ставити підпис саме ті країни, над залученням яких Київ працював найбільше.

Зокрема, до Бюргенштоку приїхали, але відмовилися підписати документ: Бразилія, Індія, Індонезія, Мексика, Південна Африка, Саудівська Аравія. По суті, усі держави G20, що не належать до "політичного Заходу", надіслали сигнал, що вони не підтримують Україну. Єдиний виняток – Аргентина, де торік обрали проамериканського та антикитайського президента Хав'єра Мілея. Аргентина послідовно підтримує Україну та долучилася до саміту в Швейцарії.

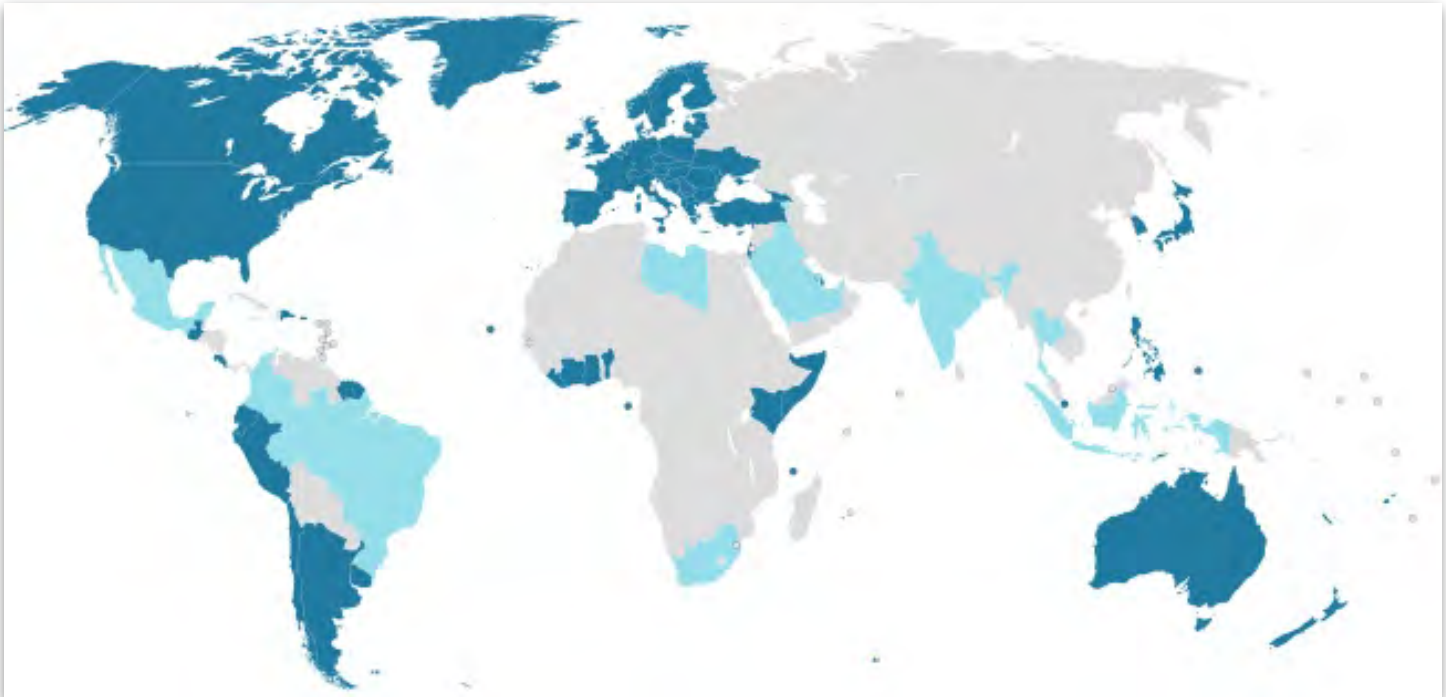

Темно-синій колір – країни, що підписали рішення саміту; світло-синій – ті, що заявили про приїзд, але не стали підписувати. Серед останніх більшість є регіональними лідерами

Жодна з дев'яти держав-членів блоку БРІКС не поставила свій підпис.

Зі ще 25 держав, які фігурують у медіа як потенційні члени цього блоку, на підписання погодилися лише чотири:

— Туреччина, Катар, Сербія, Сомалі.

А з важливих позитивних моментів варто відзначити те, що документ підписала Сербія (можна лише уявити, який тиск РФ вона для цього подолала), Угорщина (ми не раз писали про те, що уряд Віктора Орбана, попри свою епатажність, не ризикує йти проти спільної думки Заходу, але глава МЗС Петер Сійярто все одно показав свій протест і не з'явився на церемонію фотографування), а також Туреччина (яка теж, як член НАТО, не пішла проти всіх – але міністр Хакан Фідан, навіть поставивши підпис, заявив, що саміт не має сенсу, доки в ньому не братиме участь Росія).

3. Розділений світ

Та й загалом розподіл тих, хто підтримав Україну і хто виступив проти, можна описати фразою "West against rest". З Глобального Півдня нас підтримали тільки ті держави, які вважають себе західними за політичним світоглядом, або ті, які залежать від Заходу, передусім від США (звичайно, приємно мати серед підписантів Сомалі, але…).

І це насправді – найбільша проблема, чи то не втілене очікування саміту, який минув.

Адже "формула миру Зеленського" навіть у своєму повному вигляді (включно з покаранням Путіна і вимогою виплати репарацій) і без того мала підтримку більшості держав Заходу; і навіть ті, хто коливалися – все одно підтримують більшість її пунктів.

Основна ідея та додана вартість скликання Глобального саміту полягала якраз у тому, щоб долучити до цієї підтримки держави Глобального Півдня. Але цього не сталося. Причому швейцарський саміт засвідчив, що радикальне зменшення амбітності України тут не допомогло. Навіть звузивши перелік тем для обговорення до трьох найменш конфліктних пунктів, ми не змогли переконати держави, на які були спрямовані шалені зусилля.

Цей неуспіх був прогнозований.

І не тільки через те, що вплив Китаю був занадто сильним.

А передусім тому, що

— вибір Києвом часу проведення саміту від початку викликав питання.

Як пояснювала раніше "Європейська правда", на початку 2024 року Україна почала просувати якнайшвидше проведення саміту, ігноруючи реальність у світі та не маючи жодних передумов – ані міжнародних, ані на полі бою, – які змусили б інші держави повірити в перемогу України. Тож незахідним лідерам, які не надто обтяжені питаннями цінностей, для яких воєнні злочини Росії не входять до найгарячіших проблем сьогодення, не зрозуміло, чому вони мають ставати на бік України.

Загалом Глобальний Південь віддає перевагу тому, щоби бути поза війною, і тим більше – не підтримувати сторону, яка може програти. Переконання у тому, що програє Росія, у них точно немає. Так само, як немає переконання у її перемозі.

Важливий момент: активно дискутується теза про те, що Росія за китайською допомогою могла би зібрати свій альтернативний саміт, протиставивши його швейцарському; ця небезпека донедавна виглядала дуже серйозною, і наші західні партнери попереджали про це Київ. Утім, зараз такий варіант видається малореальним. І не тільки через те, що багато непідписантів насправді обрали стратегію вичікування.

Ще одна важлива деталь – те, що Пекін послідовно просуває думку, що мирні саміти без участі обох сторін неприпустимі. Саме це китайське керівництво обрало як причину не приїхати до Швейцарії. Співорганізований Росією саміт матиме точно таку ваду – на ньому не буде українських представників.

4. Загрози "формули миру"

Треба ще раз наголосити, бо це справді важливо:

— з усіма плюсами та мінусами, саміт у Швейцарії став загалом позитивною для України подією.

Ми (нехай і в останній момент) уникнули юридичних поступок, які б давали нові важелі противникам України. Саміт став безпрецедентно представницьким.

І навіть у питанні впливу на "Глобальний південь" він також був ефективним. Адже там є низка проамериканських або проєвропейських країн, які потенційно можуть стати нашими партнерами. України три десятиріччя поспіль ігнорувала їхнє існування, в той час як Росія працювала глобально.

Зараз, у тому числі у рамках саміту, ми демонструємо зацікавленість цими регіонами; з низкою країн Україна встановила відносини саме на мирному саміті. Тож це інвестиції у майбутнє. Але безглуздо вірити, що ці інвестиції принесуть плоди вже завтра.

Між тим швейцарський саміт миру не завершив процес. Він його лише розпочав і відкрив вікно для того, щоби провести другий саміт, на який планують запросити Росію. Принаймні, це багато разів лунало, у тому числі від українських представників.

Головне питання – коли це станеться і за яких умов.

Заяви України – невизначені, однак ***Зеленський*** *наполягає на дуже швидкому русі*: "Ми не маємо часу на довготривалу роботу. (Треба) діяти швидко. Підготовка займе місяці, не роки".

Окремі західні партнери (зокрема, представники Швейцарії) вже просувають думку, що це треба зробити якнайшвидше, бажано ще цього року, тобто до перемоги Трампа. Але треба підкреслити: лише окремі політики і країни чекають від Києва швидкості.

Натомість європейський мейнстрим більше відбиває позиція Джорджії Мелоні, яка за останні дні кілька разів підкреслила, що "мир не має бути капітуляцією", і що саме Україна має визначати умови миру.

Усі ключові столиці ЄС, а також США багаторазово повторювали, що лише Україна має визначати, коли вона готова до переговорів. Ба більше, дуже часто прямо висловлюють думку про те, що про переговори варто починати говорити тільки тоді, коли Україна досягне настільки серйозних успіхів на полі бою, що зможе спілкуватися з Кремлем з позиції сили.

Пів року тому, розпочинаючи дорогу до швейцарського мирного саміту, Україна припустилася серйозної помилки, коли почала просувати переговори, перебуваючи у найгіршій за останній рік іміджевій позиції.

І останні заяви лишають серйозний сумнів у тому, чи виніс Київ урок з цієї помилки.

А зважаючи на те, як під час підготовки до першого саміту Україна була готова посувати власні червоні лінії – є всі підстави стежити за подальшим рухом і переговорами. Особливо якщо виявиться, що ми дійсно поспішаємо до проведення другого саміту ще до того, як для цього склалися геополітичні підстави.

Ще одна проблема у публічному, декларативному поспіху – це те, що цим президент ***Зеленський*** дає сигнал про свою готовність до поступок, до компромісів.

Цей сигнал чує Путін. Цей сигнал чують ті міжнародні партнери, які схильні штовхати Україну до "миру" за будь-яку ціну.

І з цією проблемою треба боротися вже. У тому числі – через твердість публічної позиції України та її червоних ліній.

У останні місяці перед швейцарським самітом цього бракувало, зізнавалися навіть друзі України. Повторення цієї помилки ще можна і, безперечно, треба уникнути.

Автор: Сергій Сидоренко, редактор "Європейської правди"

***

№ 2.941

МОБІЛІЗАЦІЯ чи ІМПРЕСМЕНТ?

Примусова мобілізації до флоту Великобританії (impressment), 17 ст.

Чер 17, 2024

Геннадій ДРУЗЕНКО, фундатор ПДМШ ім.Пирогова

джерело

Загальний військовий обов'язок – не така вже давня практика. Це породження Великої французької революції. І саме завдяки цьому нововведенню Наполеону Бонапарту вдалося зібрати більш як мільйонну армію і завоювати практично всю Європу. До цього воювала здебільшого шляхта, найманці та народне ополчення.

За цікавою гіпотезою Чарльза Тіллі, оскільки платити "ринкову винагороду" за службу в такій масовій армії державі було не по силах, вона

“розрахувалась” зі своїми солдатами-громадянами “акціями” – загальним виборчим правом. Тобто громадянин мав обов’язок захищати свою державу (чи нападати на інші держави) тому, що він отримав право обирати і бути обраним. Він вже бився і помирав не за монарха, а за свою державу.

Наразі такий щільний зв’язок між громадянством і службою в армії напевно залишився тільки в Ізраїлі і має всі шанси бути запровадженим в Україні, якщо ми відмовимось від практики імпресменту, який наразі заміняє розумну та свідому мобілізацію громадян. Але для цього громадяни мають знову відчути себе громадянами – акціонерами чи то пак власниками своєї держави. На жаль, прірва між владою та тими, хто її обрав, наразі тільки загрозливо зростає. А “імпресовані” піддані воюють апріорі гірше за вільних громадян.

І тут варто розповісти про правильну назву того, що в Україні наразі називають мобілізацією. Це явище відоме в англійській мові як impressment чи press gang – примусова мобілізація до лав Воєнного флоту Його/Її Величності, який Британія практикувала з середини 17-го століття до завершення Наполеонівських війн.

Коли читаєш про імпресмент, мимоволі перед очима постають картинки сьогодення, коли люди у камуфляжі ловлять і затаскують до бусиків молодих і не дуже людей.

Під час доволі частих війн, які вів Лондон, потреба у військових моряках різко зростала – і корона уповноважувала воєнний флот самостійно вирішувати проблему комплектування: мобілізації підлягали усі чоловіки «з навиками мореплавства у віці від 18 до 55 років». На практиці активно гребли також і тих, хто ніколи до того не ступав на палубу судна.

Таке “вербування” на флот “характеризувалось примусом та свавіллям – новобранців примушували до служби силою, а зовні процес нагадував арешт, але без судової санкції та судового контролю. Причому відбувалась така примусова вербовка без попередження та часто-густо без найменших формальностей, яких вимагав закон”.

Служба таких “мобілізованих” була безстроковою: новоспечений моряк міг бути звільнений зі служби тільки у разі інвалідизації, смерті чи завершення війни.

Формально примусовій мобілізації підлягали лише чоловіки “з навичками в царині мореплавства віком від 18 до 55 років”. Насправді ж, у разі гострої потреби, забирали всіх, хто потрапляв у поле зору вербувальників – від підлітків до пенсіонерів, включно з моряками чужоземних торгівельних суден. Вік та придатність до служби визначав на око командир тодішнього “ТЦК” – press gangs (gang в перекладі з англійської – банда). Часто “вербовщики” ігнорували папери, що надавали “бронь” від примусової мобілізації до флоту.

Кожен новобранець проходив огляд, зокрема медичний, на придатність до служби. Теоретично лікар міг вибракувати людину за станом здоров'я, але такі випадки траплялись украй рідко. Брак людей на кораблях був настільки серйозним, що придатним вважався будь-хто, хто мав дві руки та дві ноги. Іноді командир вербувального загону і власноруч проводив "ВЛК" ще на березі. Коли ж стан здоров'я примусово доставленого на борт перевіряв лікар, капітан зазвичай не вагався тиснути на нього для визнання "мобілізованого" придатним для служби.

Як результат такої якості "моряків" суда Її/Його Величності як правило програвали морські битви укомплектованим добровольцями кораблям американського флоту.

Імпресмент в українських умовах – це шлях в нікуди. Аби провести ефективну мобілізацію, влада має продемонструвати українцям, що ставиться до них як до громадян, а не мобресурсу.

Задумайтесь, чому Ізраїль під час воєн не закриває свої кордони для виїзду чоловіків і жінок, які служать в ЦАХАЛі?

Задумайтесь, чому навіть під час Другої світової США мобілізували чоловіків у віці до 37 років, нацистська Німеччина та Фінляндія – до 45 років, Британія – до 51-го? Чому в Ізраїлі наразі воюють чоловіки і жінки віком до 40 років (окрім професійних військових)?

Бо методи мобілізації (чи імпресменту) прямо пропорційні боєздатності армії та рівню СЗЧ у ній. Доки ми цього не зрозуміємо і не зробимо висновки, імпресмент по-українськи тільки віддалятиме нас від перемоги.

***

№ 2.942

Основні теми доби 17.06.2024 в Україні та навколо України

1 Російські війська впродовж доби захопили ще кілька квадратних кілометрів української території на напрямку головного удару на Покровськ та автодорогу Покровськ-Костянтинівка – у районі сіл Уманське, Сокіл та Архангельське. ЗСУ поки не можуть зупинити наступ російських військ на цьому напрямку. Російське командування постійно вкидає в бій свіжі резерви для підтримання інтенсивності атак, без огляду на втрати в живій силі та техніці. Запеклі бої точаться всією лінією фронту – Генштаб ЗСУ повідомив про 136 бойових зіткнень за добу. Армія РФ повсюдно влаштовує атаки щоби запобігти перекиданню українських резервів на напрям головного удару.

Підрозділи ППО відбили нічну атаку російських дронів та збили всі 10 БПЛА-камікадзе типу "Shahed". Уламки, що впали, спричинили пожежі та пошкодження будинків у Запорізькій та Дніпропетровській областях. Російська авіація безперервно завдає ударів керованими авіабомбами по прифронтових та прикордонних населених пунктах. Унаслідок удару по житловому кварталу Полтави постраждали понад 20 осіб, з них 3 дітей.

Українські безпілотники атакували велику нафтобазу у м. Азов Ростовської обл. та в Темрюкському районі Краснодарського краю РФ, що призвело до пожеж на резервуарах із нафтою. Міністерство оборони РФ повідомило про знищення кількох українських БПЛА над Білгородською обл.

2 Заступник міністра оборони Черногоренко оголосила про запуск електронного військово-облікового документа в застосунку "Резерв+". З її слів, через додаток оновили дані понад 1,5 млн осіб.

В Україні працює система рекрутингових центрів, які дають змогу вступити на службу за контрактом до конкретної військової частини. Проте часто-густо

осіб, яких узяли на військову службу через центр рекрутингу, відправляють над обраний ними підрозділ, а довільну частину на лінії фронту.

На Львівщині співробітник територіального центру дістав черепно-мозкову травму під час супроводу мобілізованого чоловіка на військово-медичну комісію.

В.о. міністра агрополітики Висоцький повідомив, що Кабмін дозволив бронювати від мобілізації на 1 рік фермерів та понад 50 % персоналу агропромислових підприємств.

Уряд Угорщини оголосив про можливість отримання посвідки на проживання українцями із простроченими закордонними паспортами. Це дає змогу легалізуватися "ухилянтам", яким вдалося перетнути кордон,

3️⃣ Євросоюз подовжив ще на рік санкції проти Росії за анексію Криму у 2014 році.

На тлі численних фактів масштабної корупції українських чиновників та нецільового витрачання бюджетних коштів Єврокомісія створила Ревізійну раду для контролю над витрачанням коштів фонду Ukraine Facility.

4️⃣ Руанда відкликала свій підпис під підсумковою декларацією "саміту світу" у Швейцарії. Країна останнім часом крокує вслід за Китаєм. На саміт не приїхали представники держав, які активно співпрацюють із Китаєм та РФ, а члени блоку БРІКС – Південно-Африканська республіка, Бразилія та Індія демонстративно не підписали декларацію. На думку генерального секретаря НАТО Столтенберга, Китай має бути покараний за підтримку Росії у війні проти України. Він наголосив, що шляхом до миру в Україні є збільшення постачання озброєнь для ЗСУ.

Президент Зеленський назвав успіхом, що "заради України на саміт зібралося стільки лідерів".

5️⃣ Російський президент Путін зібрався до Північної Кореї з візитом, метою якого є розширення військової співпраці. Від його імені в КНДР опубліковано статтю, де західні країни названо колоніалістами, а Україну – неонацистською державою. Він пообіцяв Північній Кореї організувати експорт її продукції в обхід західних санкцій. Напередодні візиту кілька десятків північнокорейських військовослужбовців перетнули кордон між КНДР і Південною Кореєю, проте відійшли після вогню прикордонників.

Путін також зібрався відвідати В'єтнам, що вкрай роздратувало США, які останнім часом вкладають у країну чималі кошти. Білий Дім також висловив серйозне занепокоєння поглибленням відносин між Росією та КНДР.

6 Генеральний секретар НАТО Столтенберг на зустрічі з президентом Байденом повідомив, що у 2024 році 23 країни Альянсу перевищать показник видатків на оборону у 2 % ВВП. З його слів, країни НАТО обговорюють приведення ядерних сил до бойової готовності.

***

№ 2.943

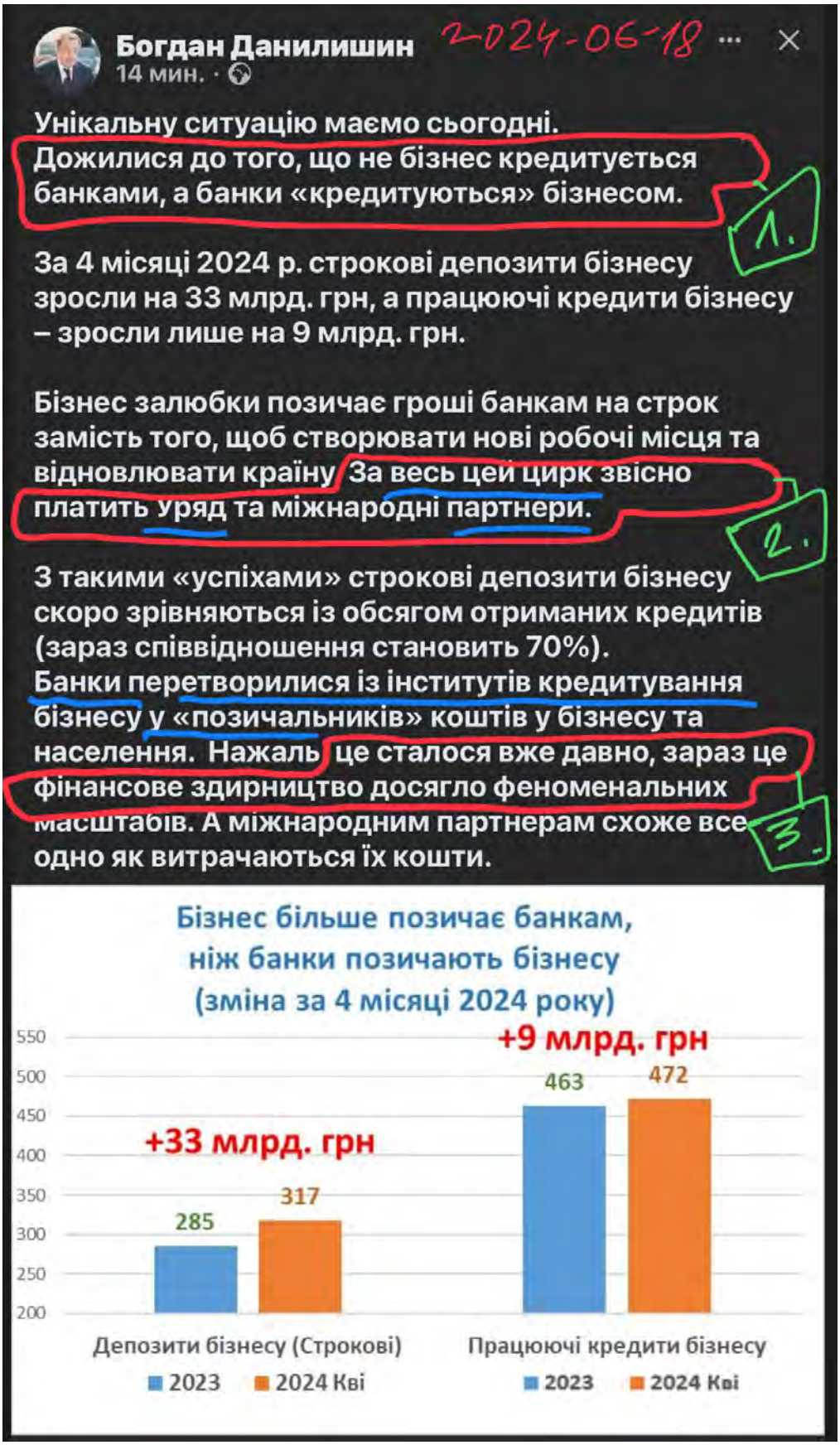

***

№ 2.944

Что не так на этой картинке? Ресурсное «богатство» Украины грозит стать её ресурсным проклятием

2024-06-18

Романчук

На всех международных инвестиционных форумах и конференциях украинское Правительство, среди всего прочего, всегда говорит об этом. Украина богата природными ископаемыми. У нас есть нефть, газ, редкоземельные металлы, древесина и бесценная, уникальная земля для с/х производства. VIP-распорядители чужого неизменно называет природные ресурсы огромным сравнительным преимуществом Украины. Вот Forbes публикует оценку стоимости всех природных ископаемых страны. Их 111 млрд. тонн. Они стоят $14,8 трлн. так ли это? Почему столько?

Перед нами типичная методологическая ошибка в оценке некого ресурса. Ресурса, который ещё не стал товаром, потому что не включен в коммерческих оборот. И главное – все эти 111 млрд. тонн … бесхозны. Кто

реально ими владеет? Народ? Общество? Государство? Это как? Метафора, концепция не может быть собственником. Собственник – это конкретный человек или люди. С паспортами, индивидуальными номерами, банковскими счетами и другими признаками идентификации.

Де-факто ничейные ресурсы Украины в физическом объёме 111 млрд. тонн находятся в управлении VIP-распорядителей и потребителей чужого, т. е. политиков и чиновников. Тех, кто принимает решения. Одни – законодательная власть, другие – исполнительная. Их много, а, как гласит народная мудрость, у семи нянек дитя без глазу.

Что делает частный собственник, если у него есть некий актив? Правильно, он его пускает в коммерческий оборот, чтобы получить прибыль. Чем больше, тем лучше. Сам собственник не может определить прибыльность. Практически все активы конкурируют друг с другом. Рыночные цены не назначаются Чиновником. Они – результат выбора Потребителя в контексте реального предложения. Отсюда прибыльность. Экономическая теория гласит, что в долгосрочной перспективе прибыльность разных форм капитала стремится к некой единой величине. Конечно, для этого нужно свободное перемещение капитала, качественный механизм «прибыль – убытки», качественное информационное поле, открытая конкуренция и нейтрализация фактора «Чиновник».

Если некий ресурс/актив не включён в коммерческий оборот, если Потребителю не предложили его в качестве опции для аллокации капитала, то он не имеет рыночной цены. В реальном рынке живых людей цена на один и тот же актив может очень сильно варьировать. Вы продаёте дом или покупаете? Вы по-разному видите понятие «справедливая цена». А если этот же дом вы даёте в качестве залога в банк? А если вам нужно срочно продать этот дом из залога? Одно дело продавать дом, когда экономика в кризисе, другое – на подъёме. Недвижимость в Детройте, городе-банкроте, стоила копейки, а ведь за 10-15 лет до этого её цена была 5-10 раз больше.

Природные ресурсы потенциально тоже рыночные товары. Когда они в земле, ничейные, т. е. государственные, они не имеют рыночной цены. Бухгалтеры, конечно, могут провести операцию оценки. Берётся цена на разные природные ресурсы из других стран, на товарных биржах и применяется к тем ресурсам, которые находятся в земле, даже не в разработке, тем более не на складе. Это не реальная рыночная цена, а читая бухгалтерская запись. Она не имеет ничего общего с реальностью.

Чтобы природные ископаемые стали рыночными товарами, нужно к ним приложить труд, капитал, нематериальные активы, включая предпринимательское видение/драйв/мотив получения прибыли. Если нефть, газ, металлы, уголь и т.д. окажутся в руках частных собственников, они будут управлять им так, чтобы выйти на рынок и заработать деньги. Если

предложение из Украины будет очень большим, то цены на мировом рынке наверняка обвалятся. Ещё попробуй на этот самый мировой рынок войди. Это тоже время, ресурсы, которые нужно заинвестировать в Украину, чтобы превратить природные ископаемые в источник прибыли. Сделать это одновременно невозможно. Процесс будет растянут во времени.

Ситуация ещё больше усугубится, если природные ресурсы поручат коммерциализировать некой государственной коммерческой структуре. Тогда ещё появляется проблема «принципал – агент». Принципал – народ/общество будет требовать получать прибыль от природных ресурсов, а агент – государственное предприятие – будет действовать так, чтобы его руководители, а также их начальники максимизировали прибыль себе лично.

Это неизменно благодатная почва для коррупции.

> — Вспомним хотя бы, как выглядел частный нефтяной сектор Венесуэлы, когда в нём доминировали частные компании, и во что он превратился после национализации.

В странах, где нет качественной правовой системы, чёткого представления о природе и сути частной собственности, где нет эффективных институтов госуправления, где широко распространён конфликт интересов в Правительстве, передача природных ресурсов в монопольное управление государственной коммерческой структуре – это гарантированная коррупция, которая, в конечном итоге, приводит к эрозии демократии и свободы.

Если в Украине представить гипотетическую ситуацию, что все природные ископаемые передать на баланс одной государственной коммерческой организации, то это не будет мощный, качественно управляемый Apple или Amazon, а сырьевой гигантский колхоз, в котором будет кумовство, откаты, взяточничество, политические назначения, контрактный фаворитизм. Сам факт присутствия в Совете директоров иностранных участников, наличие наблюдательного совета с участием антикоррупционных структур не исправит положения. Создать искусственную гармоничную систему мотиваций в государственном ресурсном монопольном предприятии невозможно, особенно в развивающейся стране со слабыми институтами собственности и реально действующими механизмами влияния олигархата и номенклатурно-силового синдиката.

Таким образом, **оценивать стоимость украинских полезных ископаемых на $14,8 трлн. – грубая ошибка.**

Это как если предложить некому иностранному инвестору купить бизнес в Украине за $1 млрд. только на том основании, что в Америке или в Британии он столько стоит. Воспроизводство такого рода завиральных цифр и оценок не добавляет инвестиционной привлекательности Украины. Она лишь убеждает

в профессиональной неадекватности тех, кто пытается привлечь инвестиции в страна, рисуя такие сказочные богатства.

Научно обоснованный **ответ на вопрос, сколько стоят полезные ископаемые Украины следующий:**

«Они ничего не стоят, потому что за 30+ лет VIP-распорядители чужого не сумели, не захотели превратить их в полноценные экономические блага и вовлечь в коммерческий оборот».

Только тогда они бы приобрели некую ценность, которую можно было бы выразить в монетарной форме. До сих пор, пока в инвестиционном портфеле Украины Правительство будет ставит на первое место наличие полезных ископаемых, а не защиту прав собственности, экономическую свободу, открытую конкуренцию, налоговые, денежные, регуляторные преимущества, нам не видать странового благополучия, долгосрочного экономического роста. Гипотетическое ресурсное богатство превратится в ресурсное проклятие. Его принесут нам те VIP-распорядители и потребители чужого, которые под прикрытием государственной (народной) собственности устроят типичную марксистскую схему заработка на потоках. Они присосутся к нефти, газу, редкоземельным металлам, создадут вокруг этих ресурсов сеть коммерческих организаций, чтобы обогащать 1% населения за счёт 99% тех, кто до сих пор верит в светлые идеалы социализма и Левиафанства».

***

№ 2.945-1

Завдання корупційних кланів — не лише збирати гроші сьогодні, а й думати про день завтрашній, розширюючи поле для діяльності, щоб було що дітям передати

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне юридичне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-20-76

До реєстр. № 11084
(друге читання)

ЗАУВАЖЕННЯ
до проекту Закону України
про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства

У Головному юридичному управлінні у вкрай стислий строк розглянуто проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства, підготовлений Комітетом з питань фінансів, податкової та митної політики до другого читання та повідомляється таке.

1. Назва проекту не відповідає його змісту, оскільки передбачено внесення змін до положень Податкового кодексу України щодо справляння податку на прибуток підприємств, туристичного збору, податку на доходи фізичних осіб, не пов'язаних з добровільним дотриманням податкового законодавства.

2. В цілому до зазначення у законопроекті назв центральних органів виконавчої влади слід зауважити, що назріла нагальна необхідність припинення негативної практики зазначення у законодавчих актах таких назв виходячи з поточних назв діючих органів. Така практика призводить до постійного внесення змін до законодавчих актів у зв'язку зі зміною Урядом назви органу виконавчої влади. Натомість такі назви слід вказувати виходячи з предмету регулювання закону або з функцій, які покладаються законом на орган влади. Тобто, у разі якщо законодавчий акт або його окреме положення стосується податкової політики, то реалізацію даного положення, в тому числі видання підзаконних нормативно-правових актів, має бути покладено на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує саме податкову політику, а не фінансову.

2024-06-18

Пекар

3. Пункт 1 проекту щодо набрання чинності відповідним Законом з першого числа місяця, наступного за місяцем його опублікування, не відповідає принципу стабільності податкової системи, за яким зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніш як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року.

4. Проектом передбачено набрання чинності відповідним Законом з першого числа місяця, наступного за місяцем його опублікування, водночас Кабінету Міністрів України доручено приведення у відповідність до вимог цього Закону та прийняття нових, необхідних для реалізації цього Закону, нормативних актів, у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону (пункти 1 та 4 Прикінцевих положень законопроекту).

Тобто реалізація норм цього Закону ставиться в залежність від прийняття у майбутньому підзаконних актів, що є юридично некоректним.

Тому слід було б відтермінувати набрання ним чинності для надання можливості органам виконавчої влади прийняти відповідні нормативно-правові акти забезпечивши їх набрання чинності одночасно з цим Законом.

5. Підпунктом 5 Прикінцевих положень проекту Кабінету Міністрів України рекомендовано «внести зміни до Порядку бронювання військовозобов'язаних за списком військовозобов'язаних під час дії воєнного стану, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України "Деякі питання реалізації положень Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час" від 27 січня 2023 року № 76 (зі змінами), щодо автоматичного бронювання платниками податків, включеними до Переліку платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства, до 25 відсотків своїх військовозобов'язаних працівників».

Така редакція не відповідає статті 25 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», оскільки вказаною статтею визначено вичерпний перелік категорій військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню.

Також вказана стаття не передбачає «автоматичного бронювання».

Крім того, запропонована редакція не відповідає вимогам законодавчої техніки.

Зазначені зауваження не є вичерпними.

Заступник керівника
Головного управління **В.В. Мілованов**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Мілованов Володимир Васильович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000445F290079F5C300
Дійсний до: 11.10.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
07/2-2024/131498 від 14.06.2024
1590765

***

№ 2.945-2

Закон про «Клуб Білого Бізнесу» прийнято

Тому вітаю вас у «Клубі Чорного бізнесу»!

2024-06-18

Швец

Адже, якщо ви все ще не у «Клубі Білого Бізнесу імені Гетманцева», то ви, виходить, не дуже і білий бізнес. А чи будете ви у клубі, це вирішить податкова.

Пару годин тому ВР таки проголосувала скандальний гетьманцівський закон про «Клуб білого бізнесу», який буквально на законодавчому рівні закріплює можливість податкової в ручному режимі вирішувати білий у вас бізнес, а чи може якийсь кольоровий.

> — Якщо згадати, скільки проблем у бізнесу із блокуванням податкових накладних, яке відбувається лише на рівні постанови, можна тільки уявити, яку ізжогу зробить нам всім цілий закон.

В обґрунтуванні необхідності прийняття цього закону зазначено, що він розроблений в рамках(не ржати і не плакати) «впровадження заходів, які підвищують ефективність, справедливість і ***простоту*** податкової системи, у тому числі через реалізацію власної багаторічної Національної стратегії доходів». ПРОСТОТУ, май ес.

Відповідно щоб спростити вам, український бізнес, життя, між першим і другим читанням в законі збільшили до 11 кількість критеріїв, які переміщають вас до економічного гетто кольорових бізнесменів.

Але цього все одно замало, тому про всяк випадок для СПРОЩЕННЯ та СПРАВЕДЛИВОСТІ до 11 критеріїв додали на рівні закону ще позицію, що «додаткові критерії може розробити контролюючий орган».

Ахаха, ну дякую, ну спростили та впорядкували, моя повага.

Контролюючий орган це, якщо хтось не зрозумів, це Податкова. Надзвичайно чесна податкова, надзвичайно справедливо визначить колір вашого бізнесу, а якщо їїй не вистачить аргументів, вона може видумати нові.

Саме та податкова, яка неформально підпорядковується власне комітету, який цей закон і розробив.

Я не знаю, чи треба пояснювати, наскільки корупціогенним є цей закон.

Він буквально весь є одним великим сигналом заносити грошики в обмін на прийняття до елітарного клубу, до того ж не одноразово, а щоквартально. Не хочете заносити? Чекайте на всі проблеми, які податкова може влаштувати кольоровим бізнесам, яким, я нагадую, вони можуть призначити вас простим вольовим рішенням. Приклад «прозорості прийняття рішень подаковою» у нас вже є – ті ж таки блокування податкових накладних.

Так що велкам ту зе клаб, баддіз.

***

№ 2.945-3

***

№ 2.946

Якось без пафосу пройшла новина про (вже майже) створений в ЗСУ новий вид військ: Сили Безпілотних Систем

2024-06-17

Корсун

Виявляється, створити новий вид ЗСУ юридично доволі просто:

— звичайним указом Президента+внесення змін з Закон про ЗСУ дописавши новий рід сил.

Точнісінько так, як я казав ще два місяці тому: https://cutt.ly/Kw4NqL7g

Чому рівно таким самим чином досі не створені Кібервійська в ЗСУ – залишається містичною загадкою.

Хоча загадка може виявитися доволі проста:

— недалекість, посередність, політично-корупційні інтереси, хворобливі амбіції вітчизняних жижиталізаторів та їхніх посіпак.

Адже ні для кого не секрет, що «Міша й його команда» жорстоко контролюють усе, де є слова «ІТ», «кібер», «інформаційний», «технології».

Але досі неясно чому Федоров досі не створив собі чорний хід прямо всередину ЗСУ - як він це зробив у МОУ.

— Думаю, це якось пов'язано з небажанням командування ЗСУ мати чужу руку у себе в дупі. Цілком робочою виглядає версія, що Мішані не вдається призначити командувачем кібервійськ умовну «катю», то він блокує весь процесс, а-ля «не діставайтся ж ти нікому!»

Але менше з тим:

— пряма вказівка «створити кібервійська!» була чітко надана Верховним Головнокомандувачем ще у серпні 2021: https://cutt.ly/IJbkqwZ

То чому попри прямий наказ Самого Головного Начальника – він не виконується? Що могли піти не так? Невже проект такого указу неможливо занести Верховному без погодження з цифровим кардиналом?

Тобто виходить, що

— нові роди сил ЗСУ продовжують створюватися в Україні – але до кібервійськ все ніяк не дійде.

При тому, що

— НАТО ще у 2016 році визнали кіберпростір «сферою військових операцій», нарівні з землею, морем та повітрям.

Німеччина офіційно створила кібервійська лише у цьому, 2024 році. Німеччина, яку вітчизняні фанати цифровізації називають найбільш архаїчною та не-технологічною країною Європи.

Де досі ходять паперові листи та немає «таких зручних»(С) додатків - хоча інституції працюють, персональні дані захищають, і місцевих це влаштовує. Ну і перша економіка Європи, авжеж.

А наша економіка, вся така цифровізована – остання.

Така прикрість, шановне панство. І до повномасштабної агресії - теж була останньою, мда-с.

Тобто **Світ рухається у темпі розвитку технологій, а в Україні поки що одні балачки:**

> — «неможливо переоцінити», «війну вИграють технології», «кіберпростір є новим полем бою», бла-бла-бла.

Але результати – ось вони, на табло. Триндіти та обіцяти у нас чиновники полюбляють, а от виконувати обіцяне – якось «не на часі». Просто цікаво як вони відмазуються по цьому кейсу перед Найвеличнішим.

Цивілізований Світ вже давно зрозумів, що кожній країні потрібен спеціалізований цивільний орган з кібербезпеки, а також окремо - військовий.

Але таке враження, що в Україні поки що не зрозуміли як на цьому красти гроші, точніше – у чию кишеню вони підуть, тому процес буксує.

Чи може просто «роль кібербезпеки дещо перебільшена»(С)? Добре, шо воно не ляпнуло такого у 2019 про безпілотніки, а то Сили безпілотних систем і досі б не були створені.

P.S.

Згоден, що «тут і зараз» нам важливіші «безпілотні війська», ніж кібервійська. Але чи означає це, що кібервійська нам не потрібні? Якщо не потрібні – прямо так про це і скажіть. Мовляв, «ну помилився Найвеличніший, це в нього буває». А то їздять цілими делегаціями за кордон у теплі краї на «обмін досвідом» поплескати язиками про «важливість кібербезпеки», а кібервійськ як не було – так і не має.

***

№ 2.947

Я сподіваюсь, що Зеленський колись згадає хто саме його намовив інвестувати купу енергії, часу і ресурсів в цей трек пошуку миру в очах Глобального півдня

2024-06-16

Ніколов

Вийшов імєнно шо облом. Бо з сотні присутніх на саміті країн ітогове прокуаїнське комюніке не підписали саме лідери того півдня - Індія, Бразилія, Саудівська Аравія та Мексика.

Не підписати - це жест, активна дія. Значить вони не з нашими намірами, вони не за українську формулу миру Зеленського.

Так, це висіло в повітрі. Я публікав пресогляди ще до саміту. Але комюніке зробило зраду очевидною і офіційною.

Субєктною Україну роблять ЗСУ за допомоги "доброго слова і пістолета". Але, на жаль, саміт провели у рік, коли наше положення на фронті найгірше з літа 2022 року.

У цього положення багато батьків.

1) — І деескалаційна трусість ***Байдена*** з ***Шольцем*** (хоча вони запросто могли б закрити небо хоча б над критично необхідною нам Львівщиною з газосховищами).

2) — І небажання ***Заходу*** розчехляти нову гонку озброєнь у конфлікті демократії з автократією ***Китая-Роіссі*** (зони комфорту - страшна річ, а вдруг все якось порішається і кому ми тоді ліпимо снаряди і ракети, що будуть брухтом валятись на балансі?).

3) — Ну і ***каналізація наших зусиль в цей саміт***. Це вже не можна перевірити, але якби наш Офіс президента менше витрачав ресурс на цей трек, то може це допомогло б іншим трекам зі зброєю і захистом?

Може якби менше витрачали сил на покривання внутрішніх корумпантів, то більше було б ресурсу на придбання корисних ніштяків? Умовно кажучи, може у нас замість одного дрона-дальнойоба було б два і ми могли б не обирати що бомбити - НПЗ чи аеродром зі штурмовиками?

І якби наші силовики менше бігали як собачки по активістам і технарям, а брали за жопу саме корупціонерів, які замовляють їм цю херобору - то може було б менше підстав для підозр у зраді?

Нагадую всім прихильникам дискурсу "треба сплотіцца, самміт наше всьо, всє целі дастігнути"

- буквально через кілька місяців в США вибори, на яких 2/3 шансів (оцінка "Економіст") на перемогу у Трампа. Який взагалі не бачить сенсу у нашому опорі. А Путєн якраз у Трампі і бачить свій шанс. Тобто у нас вже немає навіть багатомісячного горизонту. Щоб заколисувати себе "зате ми змогли сотню країн зібрати, показати".

***

№ 2.948

Сервитут: путинская стратегия порабощения. Семь самых опасных месяцев в истории западной цивилизации

Сервитут. Путинская стратегия порабощения

2024-06-16

Романчук

***

Илларионов

«Возможно, перед нами самые опасные семь месяцев для западной цивилизации, для Украины, для Свободы.

1) Семь месяцев, когда Запад ещё очень слаб, разобран и погружён в диалоги об умиротворение.

2) Семь месяцев, когда в Америке и большинстве стран Европы наблюдается острый кризис лидерства, сильная недооценка природы варварского геноцидного режима Путина и его явных и неявных партнёров и союзников.

3) Семь месяцев до шанса спасения Запада и существующего международного порядка.

4) Семь месяцев до шанса на новое лидерство в США.

5) Семь месяцев, когда экзистенциальная угроза Запада может материализоваться в самых разных формах, частях мира.

Путин не скрывает своих намерений и планов.

— Будучи во главе самого разрушительного, токсичного, антицивилизационного сетевого синдиката «ФСБ-ОПГ-ГРУ-МВД-СВР-РПЦ» он в очередной раз пытается реализовать план своих идеологических предшественников и учителей (Ленина, Сталина, Гитлера).

План Путина очень простой

1) – уничтожение Запада, как цивилизации Свободы. Разрушение институтов права - воссоздание институтов рабства, царства и тоталитаризма.

2) Ликвидация демократии – торжество тоталитарной ворократии.

3) Уничтожение частной собственности – легализация организованной преступности.

4) Развал мирной международной кооперации – установление режима тотального номенклатурно-силовой дискриминации.

5) Снос системы прав и свобод человека – принуждение к дисциплине и ритму концлагерного трэка.

6) Диверсия против культуры побед и достижений – погружение в тьму подчинения смирения, человеческого достоинства унижений.

7) Демонтаж и похороны исторической правды – торжество лжи, фейков узаконенная клоунада.

Путин и Ось Зла понимают, что их время истекает.

Если у США появится новый лидер, если Германия, Франция стряхнут с себя толстый слой 25-летней трухи заигрывания, зарабатывания денег с Россией, тогда у нас реально появляется шанс в 2025г. нанести рашистской империи смертельный удар. Только полная, безоговорочная, безусловная капитуляция России, только белый флаг на Кремле, только признание поражения Россией так, как признали поражение гитлеровские нацисты в 1945 году, является победой Украины, победой Запада. Победой не полной, потому что Ось зла даже после захвата Москвы не развалился, а только существенно ослабнет.

Саммит мира завершён. Важное событие для демонстрации единства Оси Добра. Важное событие, чтобы встряхнуть мир и напомнить о том, что такое рашистская империя Зла, каким она видит мир после своей победы.

Однако мы все прекрасно понимаем, что декларации и саммиты – это одно, а конкретные дела – это другое.

В нашем случае конкретные дела

1) — это оружие, оружие и ещё раз оружие.
2) — Это активное, широкомасштабное включение войск стран НАТО на стороне Украины.
3) — Это декларация и реализация Плана действий с единой целью «Москва должна быть разрушена. Российская империя должна быть распущена».

Чем быстрее, тем ниже будет цена мира. Чем быстрее, тем выше шансы остановить разрушения и трагедии по всему миру.

Путин требует сервитут. Об этом чётко, конкретно и предельно доступно говорит Андрей Илларионов. Послушайте.

1) Путин жаждет порабощения.
2) Путин готов запустить глобальную войну.
3) Путин готов бросить в топку своего плана десятки миллионов людей.
4) Путин – исторический наследник Гитлера, которые видит единую Европу под сапогом, на узде рашистского тоталитарного режима.

- Любые попытки принуждения к переговорам с путинским режимом – предательство Украины и западной цивилизации.
- Любые сделки с Россией по торговле товарами/услугами, по платёжным операциям – предательство Украины и западной цивилизации.
- Любые отговорки, ссылки на внутреннюю политическую целесообразность не обострять отношения с Россией, ссылки на некие «красные линии» - это предательство Украины и западной цивилизации.
- Любые решения, которые препятствуют укреплению и вооружению вооружённых сил Украины, которые блокируют участие армий стран НАТО - это предательство Украины и западной цивилизации.

Сегодня те 80 стран, которые подписали декларацию первого Саммита мира, должны действовать по известной идиоме put your money where your mouth is.

Т. е. держать своё слово. ПВО, самолёты, снаряды, дроны, ракеты и солдаты – всё для победы, чтобы вместе водрузить знамя победы над Кремлём.

В свою очередь, украинские власти должны позволить партнёрам участвовать в принятии решений по аллокации денег, по организации экономики, логистики и всего того, что нужно для победы.

Любые правовые процедуры, законы, нормы и регламенты, которые мешают такому партнёрству, должны быть ликвидированы.

Военное время требует простых, быстрых и понятных всем партнёрам процедур. Если для этого нужно назначить на целый ряд должностей представителей G7/EC-27, так тому и быть.

Представьте, как быстро выросло бы доверие к Украине, если бы на посту главы Нацбанка оказался представитель Швейцарии, на должности главы минобороны – представитель США, а НАБУ возглавил бы представитель Дании.

Сегодня **сверхконцентрация политической, экономической и информационной, правоохранительной власти в Украине – это главное рукотворное препятствие на пути к нашей победе**.

Чем быстрее мы его устраним, чем быстрее создадим новую архитектуру принятия решений в рамках международной коалиции борьбы с путинизмом и Осью зла, тем быстрее будет наша победа, тем меньше будет жертв и издержек у Украины и всего мира.

***

№ 2.949

URC в 4D

2024-06-16

Олексій ***Макеєв***

Більше 16 мільярдів євро зобов'язань для відновлення України. Більше 110 підписаних угод. Більше 3 400 учасниць і учасників. 67 держав. 9 000 людей, задіяних в організації. Багатотисячний поліцейський наряд з двох федеральних земель (Берлін + Бранденбург) на вулицях німецької столиці. 700 співробітників Федерального кримінального відомства для особистого супроводу VIP-гостей. 1 заброньований під українську делегацію готель. Рік підготовки. Дві країни-організаторки. 4 виміри відновлення.

Та лише 3 літери, щоб все це описати. URC. *Ukraine Recovery Conference*. Конференція з питань відновлення України - версія українсько-німецька.

Ті, хто мав справу з URC чи відбудовою України в цілому, точно знають про **сім принципів Лугано** - себто, про схвалені на першій швейцарській конференції з відновлення демократичні засади подальшого процесу.

Часто їх скорочують до двох універсальних фраз: “Build Back Better” і “Whole Society Approach”.

Ці принципи разом з естафетою конференції нам передали з Лондона у червні 2023.

Ми ж трохи розширили URC Starter Pack в та передаємо у Рим 2025 не лише ***7 принципів Лугано***, але й ***4 виміри Берліна***.

За цією ***концепцію***, яку

> —,запропонувала ***наша посольська команда*** і над якою працювали колеги з МЗС, Мінекономіки, Офісу реформ та багатьох урядових інституцій, була структурована URC 2024.

1. Бізнес-вимір

Ми чули, що в Лондоні бізнес спільноті не вистачило уваги. Тому від початку ми зробили ставку саме на приватний сектор та великі приватні капітали. І тому я щиро радий, що частина підписаних на конференції угод - це саме B2B. Бо **відновлення України - це великий бізнес-проєкт, потенційні дивіденди якого перевищують ризики**. Особливо зі сміливим підходом Федерального уряду, який дає німецьким інвесторам державні гарантії. Наша з колегами ідея бізнес-ярмарку як частини URC стала основою для Recovery Forum - цілий поверх конференції був інтерактивною платформою нетворкінгу, обміну досвідом, майстер-класів та презентацій. Whole Society Approach Revisited.

2. Людський вимір

Прямо у загального входу на конференцію була розміщена “виставка” Superhumans - рядами виставлені десятки протезів, які повертають людям можливість ходити. Бо якщо на Ukraine Reforms Conference говорили про економічне здоров’я нації, то одним із очевидних фокусів уваги Ukraine Recovery Conference є **фізичне та ментальне здоров’я** представників цієї нації. Людський вимір - це про відновлення найдорожчого капіталу, що має Україна. Так само як і про залучення закордонного українства та про мотивацію для повернення людей, які виїхали під час повномасштабного вторгнення.

3. Місцевий та регіональний вимір

Однією з найуспішніших українських реформ справедливо вважається ***реформа децентралізації*** - нею ж особливо пишаються німці, які долучились до її впровадження.

Під час повномасштабного вторгнення децентралізація стала основою для укладення між Україною та Німеччиною **численних нових партнерств** між містами й громадами (їхня загальна кількість на сьогодні вже перевищила дві сотні). Логічним чином цей вимір прямих зв'язків став одним із ключових вимірів URC 2024. Зрештою, ніхто не передасть біль пораненого російським терором Харкова краще за мера Харкова Ігоря Терехова, а після розмови з мером окупованого Мелітополя та головою Запорізької ОВА Іваном Федоровим абсурдність захованих в слова про "мир" і "припинення вогню" територіальних ультиматумів Путіна стає ще очевиднішою.

4. Вимір ЄС

Ще у 2022 році канцлер Олаф ***Шольц*** закликав інвестувати в Україну як у майбутнього члена ЄС. Цей заклик він повторив і на цій конференції. А головне - за цей час як канцлер особисто, так і весь федеральний уряд зробили дуже багато для того, щоб втілити ці слова у життя.

Збагачуючи ***принципи Лугано*** сформульованим міністеркою Анналеною Бербок принципом "від Лісабона до Луганська" - конкретним територіальним виміром Європейського Союзу майбутнього, політичними кордонами Європи. Символічно, що на цьому ж таки тижні ми почули перші конкретні європтимістичні новини щодо початку наших переговорів про вступ.

Тож наш дизайн конференції став частиною її інституційної пам'яті.

— URC тепер офіційно у 4D. А неофіційно - у 5D.

— Адже так самою очевидною як заміна у 2022 слова "Reforms" на "Recovery" є у 2024 необхідність четвертої літери у назві. UDRC, де D - це Defence.

Бо говорити сьогодні про відновлення окремо від оборони - це майже як говорити про мир поза контекстом справедливості (тобто, не треба так).

— Необхідність літери D ми зрозуміли трохи запізно для повноцінного ребрендингу - тому замість перейменування URC 2024 отримала підзаголовок: "United in Defence. United in Recovery. Stronger Together".

Змістовно ж кількість зацікавлених у співпраці оборонних підприємств з української та німецької сторони вилилась у додатковий двосторонній захід наступного дня після URC - українсько-німецький Форум оборонних індустрій. Відкрили захід міністр міністр стратегічних галузей промисловості Олександр ***Камишін*** та віцеканцлер Роберт Габек.

— «Шоломи не обговорювали». Обговорювали спільне виробництво зброї. В Україні.

Ну а для мене як для посла ключовим став насправді інший вимір, що стосувався не стільки міжнародної URC, скільки двосторонньої U2G (Ukraine 2 Germany). ***Вимір президентський*** (а частково навіть парламентсько-президентський).

Адже в Берліні вперше у конференції з відновлення особисто взяли участь Президент України Володимир ***Зеленський*** та перша леді Олена ***Зеленська***.

Власне, ще в квітні ***Президент*** говорив про URC:

> **— «Результат, як і завжди з Німеччиною, буде». Так воно й сталося.**

Програма ***Президента*** (відповідно, й моя) однією URC, звісно, не обмежувалась.

Коли у другій половині дня конференція розділилась на численні тематичні сесії, на Президента Зеленського очікував трансфер гелікоптерами на спеціальну “тематичну сесію” в Мекленбурзі - Передній Померанії.

Спільно з міністром оборони Борисом Пісторіусом вони відвідали українських воїнів, що проходять навчання на вже третій німецькій батареї Patriot, з якою разом вже за кілька тижнів вирушать на захист українського неба. “Повертатеся швидше, ми на вас чекаємо в Україні” - говорив Президент українським воїнам.

Борис Пісторіус оголосив про новий пакет військової допомоги на понад 700 мільйонів євро - це, зокрема, й 100 додаткових ракет для Patriot. «ППО - це відповідь», говорив Президент на URC, дякуючи Німеччині за лідерство у захисті неба. Відповідь ствердна й категорична.

Власне, і

> — хайлайт масштабного дводенного міжнародного заходу для мене відбувся не в City Cube, де проходила URC, а під куполом Рейхстагу - де з промовою до німецького народу звернувся Президент України Володимир ***Зеленський***.

Слухати Президента ***Зеленського*** у день, коли немає пленарних засідань, зібрався фул-хауз німецької демократії.

Німецька не-демократія - крайні праві “Альтернатива для Німеччини” (АдН) та крайні ліві “Альянс Сари Вагенкнехт” (АСВ) - **духу прийти не набрались**. “Певно, в цей час був запланований зум із Кремлем”, прокоментував один наш друг із лав соціал-демократів. “Мені так подобається цей склад Бундестагу! Чи не міг би Зеленський заїжджати частіше?”, пролунало від християнських демократів.

Я ж, дивлячись з гостьової трибуни нагорі на майже пустий сектор АдН (четверо депутатів від них попри вказівки керівництва все ж прийшли й кілька

разів навіть аплодували) та уявляючи пусті крісла АСВ (їхні кілька місць зліва далеко позаду угледіти важко не лише з гостьової трибуни, але й в цілому), подумав: “На це ми, власне, всі й чекаємо від Росії в Україні”.

16 разів німецькі парламентарі переривали промову Президента аплодисментами.

> — Я ж у цей час відчував себе не стільки в Бундестазі, скільки у Верховній Раді України - бо сидів на гостьовій трибуні з більш, ніж двадцятьма українськими депутатами. Вони прийшли слухати промову зі спеціального засідання з німецькими колегами, “парламентського виміру URC”. Про змістовність цього виміру свідчать присвячені конференції дебати Бундестагу наступного дня - виходячи до трибуни, німецькі парламентарі починали промови, цитуючи українських колег. Наприклад, зворушливу історію Інни Совсун про Ірину Цибух. Чи список пріоритетів у відбудові Іванни Климпуш-Цинцадзе, що починався та закінчувався зброєю.

Поки українські урядовці працювали на URC - їхні колеги з Федерального уряду майже у повному складі зайняли свою ложу в Бундестазі. Дзеркально від них була повністю зайнята ложа Бундесрату - представниками всіх шістнадцяти федеральних земель.

А прямо перед Президентом сиділи федеральний президент, президентка Бундестагу, федеральний канцлер, президентка Бундесрату та суддя федерального конституційного суду. Люди, яких у Німеччині називають “конституційними органами”.

Словом, кворум зібрали.

Динаміка тижня, що минає, на міжнародній арені зашкалює. Як і його український акцент, який чують в Кремлі не через свою кдб-шну прослушку, а прямо крізь кам’яні стіни та тисячі кілометрів.

Приємно, що цей тиждень успішно розпочався саме в Берліні, де ми розгорнули велику тематичну парасольку відновлення.

Бо **відновлення - це більше, ніж відбудова. Та йдеться більше, ніж лише про Україну.**

Насправді йдеться про Recovery світу

> - певним чином, і про його одужання. Про відновлення дії Статуту ООН та міжнародного права. Про відбудову справедливого миру в свободі.

Про те, що **започатковано сьогодні самітом формули миру у Швецарії.**

У промові перед Бундестагом Президент України Володимир Зеленський казав, що буквально за два роки до падіння Берлінського муру багато хто

думав, що він тут навіки. Проте 1989 прийшов, бо так воліли лідери й народи світу. А за 1989 прийшов 1990 - рік Возз'єднання Німеччини.

Тож давайте й сьогодні будемо вірити й наближати. Як справедливий мир, так і возз'єднання націй.

"Бо не буває стін, що не падають".

***

№ 2.950

Після невеличкої перерви, під час якої Том Купер трошки побув «у шкірі» українців, він повертається до своїх звітів, а також обіцяє продовжити відповіді на запитання. Купер, який ще кілька тижнів тому засмучувався, що росіяни пруть і лізуть і немає їм кінця, зараз, після початку надходження західної допомоги на фронт і суттєвого покращення можливостей ЗСУ, повертається до притаманного йому оптимістичного тону. Успішні українські удари і російське повзуче просування, що супроводжується гігантськими втратами, «російські активи» для Києва і ситуація у найгарячіших точках фронту – все це у черговому оновленні Тома Купера.

І ще… дочитайте до епізоду, де він знущається з чергової російської «вундерзброї» – зенітного комплексу С-500..

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-14-june-2024

Переклад: Ірина Жигалюк, Катерина Соболева, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні – 14 червня 2024 року

Вітаю всіх!

У місцевості, де я живу, минулої суботи пройшла гроза з потужною зливою та міні-торнадо, через що неодноразово вимикалася електрика. Плюс я був зайнятий розчищенням території, тому не міг працювати так інтенсивно, як зазвичай. До того ж, над деякими проєктами довелося працювати двічі, бо вони не збереглися через раптові відключення електроенергії. Тепер я розумію – хоч навіть і не «приблизно», – що відчувають багато українців, яким російські ракетні удари минулого тижня пошкодили ще більше об'єктів системи енергопостачання... так, мене ніхто не бомбить, але... я побачив, наскільки це фруструє і як багато часу забирає.

Але менше з тим… на чому я зупинився?.. здається, останнє оновлення я випустив 2 червня. Пізніше я знову повернуся до відповідей на деякі ваші запитання. З останньою частиною я навіть не впорався, а вже середина місяця. Зараз час для більш повного огляду, але після цього я знову повернусь до відповідей на запитання.

О, вибачте, що починаю з того, що псую свято тим, хто радіє рішенню Заходу використовувати для фінансування України заморожені в його банках російські активи. У дійсності Захід вирішив передавати Україні лише відсотки з цих грошей, і те у формі кредиту. Загалом це може бути 3-5 мільярдів євро на рік, і щось із цього Київ ще має повертати. Іншими словами: ні, Захід не фінансує Україну з заморожених російських активів, він просто знайшов спосіб і далі сидіти на російських грошах й наживатися на ситуації, забезпечуючи власні інтереси в Україні.

...це прям так несподівано. Який був сюрприз – принаймні для більшості «відомих» політиків ЄС та їх політичних партій – коли багато громадян ЄС були розчаровані тим, що до Європарламенту обрали ще більше популістів. У чому, як кажуть деякі, винні такі, як я, а якщо ні – то це велика змова на урядовому рівні. Не системна корупція, не некомпетентність, не державне управління від імені нашої власної олігархії – як можна навіть думати про щось подібне, це ж чистісінький марксизм...

Не в останню чергу дивують і наші славетні політики, які цими днями стоять у черзі, аби пояснити будь-якому медіа, яке погодиться їх слухати, що (під час їхніх кампаній на вибори до Європарламенту) «ми все зробили правильно, нічого міняти не треба»...

1. ПОВІТРЯНА І РАКЕТНА ВІЙНА

Загальна ситуація. Німеччина терміново перекинула в Україну черговий (вже 4-й) зенітно-ракетний комплекс PAC-2 та 100 ракет до нього.

Воздушно-космічєскі сили продовжують випускати по 130-150 (лише зафіксованих) КАБів [на день] по українських позиціях на лінії фронту. Зазвичай з відстані 45-50 км від передової. Багато з цих бомб несправні, тож ЗСУ, можна вважати, щасливчики – інакше б їх роздовбали ще багато тижнів тому...

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

До речі, не спрацьовують не лише КАБи. Більш старі PGM, такі як ця Х-29 (у класифікації ASCC/NATO – AS-14 Kedge), теж регулярно виходять з ладу. Ще більше українців змушені ризикувати життям, щоб роззброїти та утилізувати їх...

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Зі свого боку, Повітряні сили України інтегрували французькі системи Hammer на декілька своїх Су-25. Макрон оголосив про поставку в Україну кількох перехоплювачів Mirage 2000-5, модифікованих французькою авіакосмічною компанією Dassault для несення ракет SCALP-EG. До речі, сталася одна кумедна історія, вона пов'язана з розгромним програшем партії одного некомпетентного банкіра на минулих виборах до Європарламенту, я розкажу її найближчими днями.

Після удару 6 червня по авіабазі «ахтубінськ», коли були пошкоджені два прототипи Су-57, уранці 8 червня українські дрони влучили по авіабазі «моздок» (770 кілометрів від кордону з Україною) – передовій оперативній базі російських МіГ-31К і бомбардувальників Ту22М3. Наскільки я розумію, результати цього удару поки що невідомі.

Вранці 10 червня 19-та ракетна бригада ЗСУ (очевидно, єдиний український підрозділ, що має на озброєнні балістичні ракети, а також американські ЗРК), як повідомлялося, пошкодила один російський С-400 в Джанкої і ще два С-300 в Євпаторії та Чорноморську.

Приблизно 10-11 червня російські БПЛА "Зала" відстежили, а потім двома "Іскандерами-М" вивели з ладу ще один С-300 ПС ЗСУ - і це в районі Полтави, за 100 км від фронту. Потім росіяни застосували ще два "Іскандера-М" проти аеродрому "Миргород" (Полтавська область) - місця дислокації 831-шої бригади ПС ЗСУ, очевидно, знищивши цей Су-27УБ на землі:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

В ніч з 11 на 12 червня.... росіяни випустили по Україні 4 крилаті ракети Х-101/555, один "Іскандер-М", один "Кінжал" та 24 "Шахеди". Цього разу щонайменше один "Кинжал" і всі крилаті ракети та ударні безпілотники були збиті, як стверджували в ПС ЗСУ. Тим не менш, повідомлення про влучання і пожежі надходили з промислової зони в Києві, а "Іскандер-М", схоже, влучив у щось у Кривому Розі.

Тим часом... тут мушу зізнатися, я не впевнений на 100%, чи це була нова атака, чи радше результат звіту про результати ударів 10 червня, але: 19-та ракетна бригада ЗСУ продовжила демонтаж елементів 31-шої зенітно-ракетної бригади ПКС росії на території окупованого Криму. Цього разу було завдано удару по С-300, дислокованому в районі Євпаторії, знищено командний пункт, радар, одну пускову установку та два автомобілі технічного обслуговування.

Відтоді українці, які спочатку раділи, що "росіяни виводять свої системи ППО з Криму", повідомляють, що росіяни зараз розгортають в Криму один з новітніх надсучасних зенітно-ракетних комплексів С-500 "Прометей"/"Тріумфатор-М". Планується, що вони замінять усі старі С-300, які з 2021 року перебували на озброєнні одного полку. Незважаючи на це, хоча Міністерство оборони росії і розмістило замовлення на 10 систем С-500, схоже, що цей проект зазнає значних затримок через західні санкції, і тому все ще перебуває на стадії досліджень і розробок (читай: виробник шукає альтернативних постачальників західних високих технологій, встановлених в його системах). Росіяни стверджують, що С-500 має радіус дії 500 км і (на відміну від старої С-300) "серйозний" протиракетний потенціал. "Звичайно", це черговий путінський бог війни, здатний перехоплювати гіперзвукові ракети, крейсер "Галактика" і будь-що інше на своєму шляху – на додаток до приготування чаю, випікання печива і відтворення останніх поп-хітів....

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Насправді, наскільки мені відомо, більша частина цього – чиста теорія: особливо протиракетні можливості С-500, які ніколи не випробовувалися в

реальних умовах (навіть у Капустиному Яру, як це зазвичай відбувається з кожною новою російською ракетною системою, незалежно від її номенклатури). Таким чином, давайте спочатку почекаємо і подивимося, чи дійсно ПКС зможуть розгорнути свої С-500 там, в Криму, а потім подивимося, як вони покажуть себе в бою...

Минулої ночі (13-14 червня)... росіяни випустили:

- 10 Х-555 та Х-101

- 3 Іскандери-М

- 1 "Кинжал

- 17 "Шахедів".

.... щодо України: ПС ЗСУ заявили про збиття 7 крилатих ракет і всіх 17 "Шахедів".

...одночасно українські БПЛА завдали удару по аеродрому у Морозовську - базі 559-го бомбардувального авіаційного полку (на озброєнні якого знаходяться Су-34) в районі ростова-на-дону.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Тепер більш очевидно, чому росіяни наступали на півночі Харківщини.

Головною їхньою метою було (і є) відволікти ЗСУ від боїв на сході.

Справді,

> **— нині українці перенаправляють основну масу підкріплень, а найперше поставок артилерійських снарядів на північ Харківщини, завдяки цьому ВСрф можуть просуватися на сході.**

І навіть трохи на півдні. У деяких секторах російський «темп просування» прискорився мало не до «одного населеного пункту на тиждень». Цілком у дусі путінської ілюзії «вперед до перемоги»...

Суми...

уранці 10 червня ВСрф «вторглися в Сумську область»... Що ж, насправді, російські генерали дуже добре знають, що сталося, коли вони вторглися сюди минулого разу (в лютому 2022 року), і тому зараз вирішили обмежитися наступом із Тьоткіно, щоб захопити прикордонне село Рижівка. Там тривають бої. Я досі вважаю, що не варто очікувати в Сумській області чогось більшого, але впевнений: росіяни, швидше за все, і далі робитимуть спроби таких «рейдів» і, можливо, захоплять якусь частину української території.

Північна Харківщина...

Українці майже повністю витіснили росіян із Вовчанська, ВСрф досі чіпляються за західну частину міста. Там росіяни зазнають, за повідомленнями, «колосальнтх» втрат у живій силі та техніці: дехто каже, що їм так критично не вистачає БМП, що солдати збирають гроші, щоб купити собі машину... здогадайтеся, в кого... А ті, кому вдалося вижити, тим часом зайняті будівництвом основної лінії оборони приблизно в 1000 метрах на північ від міста.

Сіверськ...

росіянам вдалося трохи просунутися вперед (одна лісосмуга тут, інша там) вздовж південної сторони цього сектору.

Бахмут...

У період із 5 по 8 червня росіянам вдалося увійти у мікрорайон Канал, а потім створити там кілька опорних пунктів. Кажуть, вони утримують більшу його частину.

На південь від Часового Яру росіяни досі намагаються закріпитися над каналом Сіверський Донець — Донбас.

Авдіївка-Покровськ...

За минулі 7-10 днів ВСрф активніше атакували на цьому напрямку. На півночі вони наступають із Новопокровського та Кладовища на Новоселівку Першу (обидва села — на захід від Семенівки). На північ від Очеретиного росіяни увійшли в Новоолександрівку: за деякими даними, під їхнім контролем перебуває до 90% території села. Також вони захопили Новопокровське і далі штурмують Сокіл. Тим часом ЗСУ «сильно» обстрілюють Очеретине. І тут не варто забувати, що українці рідко захищають будь-яке з цих сіл (або район каналу Часового Яру) силами більше батальйону: зазвичай це 200, рідко до 300-400 бійців. Там просто не вистачає місця, щоб «зібрати більше солдатів». Тож у той час, як російські соціальні мережі рясніють повідомленнями про чергову штурмову групу з 20-30 військовослужбовців, у якій всі як один загинули й отримали поранення, росіяни можуть убити щонайбільше 2-3, найбільше 10 українців — і це після 5, 6, 7, 8 штурмів (тобто після того, як вони зазнали близько 100+ втрат вбитими і полоненими).

...але якщо у ВСрф чогось і є «з достатком», то це солдатів...

Мар'їнка...

росіяни далі наступають на село з півдня: просунулися приблизно на відстань «однієї дороги». Атаки зі сходу, проте, було відбито.

Старомайорське...

На жаль, 9 червня росіянам вдалося витіснити українців із села. Урожайне досі під контролем ЗСУ, але росіяни добралися і до південної його частини. Офіційний Київ спочатку заперечував втрату Старомайорського, потім заявив про знищення встановленого там російського прапора, потім замовк... Неофіційно і всупереч повідомленням Генштабу лунає багато критики — особливо на адресу командира 1-шої танкової бригади. Мовляв, він припустився низки помилок під час боротьби за позиції в Старомайорському, що призвело до невиправданих втрат у живій силі та техніці, а також втрати селища — але цей пан зрештою отримав звання генерала...

***

№ 2.951

Сьогодні розкажу про хибні вірування, які інколи вилазять з коментарів під моїми дописами

2024-06-07

Корсун

1. «Я чесна людина, мені нема чого приховувати»

Мій стандартний контр-аргумент: тоді опублікуйте повні реквізити своєї зарплатної карти з пін-кодом та паролем до онлайн-банкінгу. Робочу переписку, паролі до соцмереж, відверті чати з друзями, інтимні фото, відео з п’яної вечірки. Ні? Єто другойє? А шо так? Ти ж чесна людина, тобі ж нема чого приховувати?

Є таке поняття Privacy, приватність. Яке означає, що у кожної людині завжди є що приховувати, і це є її священним правом. Яке ніхто не має права порушувати, у тому числі державні органи (крім окремих випадків типу кримінального розслідування по тяжким злочинам).

2. «Ну і шо якщо мої персональні дані стали відомі? Вони ж і так вже давно витекли»

Спочатку до чого може призвести витік персональних даних: підробка документів, фішинг/соцінженерія, шантаж, узаконення фейкових даних, внесення завідомо неправдивої інформації, психологічний тиск, ризик фізичного впливу, тиск на оточення, нечесна конкуренція, дискредитація, рейдерство, та інше.

Стосовно «давно витікли»: персдані мають властивість застарівати, бо у людей змінюються прізвища, адреси, сімейний або майновий стан, тощо. Саме тому для зловмисників важливо тримати «злиту» базу в більш-менш-актуальному стані, і що частіше зливи – тим краще для них.

3. «Держава і так про мене все знає» Це прям тотально-масова омана, яку заохочують навіть деякі дурноголові міністри

1) — По-перше, «держава» знає далееееко не все, і нещодавній закон про «оновлення даних» є тому прикладом.

2) — По-друге, «держава» повинна знати лише той мінімум, який конче необхідно для надання громадянину якісних послуг – і не більше.

Президент – слуга народу, пам'ятаєте цей прикол? Це було коротке пояснення. Довга версія включає нудні юридичні механізми внутрішніх запитів до різних реєстрів, логування цих запитів, правила доступу та зберігання, Закон про ЗПД, але мені ліньки все це розписувати. Варто пам'ятати, що безпідставне збирання даних про громадян «а хай буде», «про всяк випадок», «щоб на кожного було досьє» - це крах демократії та прямий шлях до кндр.

4. « У цивілізованих країнах це вже давно норма»

Якраз ні. У країнах більш розвинутої ніж у Україні демократії, існує працююче(!) законодавство із захисту персональних даних. І судова система, яка більш-менш справедливо забезпечує його виконання. І безліч методів контролю виконання законодавства, контролю контролерів, інші важелі, про які більшість українців не має найменшого поняття. І в США (на яке так люблять посилатися вітчизняні чиновники) - все це є також, хоча тамтешні громадяни вже давно бурчать про Government Surveillance.

У країнах, де реально захищають персональні дані, існують незалежні інституції з дієвими важелями впливу у формі гігантських штрафів для порушників, у тому числі порушників з числа держструктур. Так, «держава» штрафує «державу» - аж гай шумить, прикинь?

У сучасній же Україні проблема захисту персональних даних лише бездарно імітується владою. Переважно через невігластво та безкарність «слуг».

А ще тому, що доволі велика кількість громадян мають якесь мазохістське уявлення про свої цифрові права і про необхідність їх захисту. Немає потужного соціального запиту іншими словами.

Джентльмену зі скріншоту з дивним нікнеймом так взагалі подобається жити у цифровому концтаборі. Думаю, таким було б комфортніше за порєбріком. Там таких прихильників Big Brother watches you – більшість. Мрії про технології майбутнього таких індивідуумів обмежені чіпом під шкірою із вбудованим електрошкером, щоб не забував тричі на день голосно вихваляти Великого Лідора. Мені по-іспанські соромно за таких українців. Не будьте такими, прошу. Прагніть свободи і боріться за неї. Ну будь ласка.

***

№ 2.952

Россия учится на военных ошибках на Украине и совершенствует свою армию, пишет испанское издание El País

EL PAÍS Internacional SUSCRÍBETE INICIAR SESIÓN

GUERRA DE RUSIA EN UCRANIA >

Rusia aprende de los errores militares en Ucrania y perfecciona su ejército

Las tropas ucranias y la OTAN admiten que Moscú ha dado un salto cualitativo para tener unas fuerzas armadas superiores a las del inicio de la invasión

Militares rusos ensayando para el desfile del día de la Victoria, que se celebra el 9 de mayo en el país, en Dvortsovaya, en San Petersburgo, el 23 de abril. ANATOLY MALTSEV (EFE)

CRISTIAN SEGURA | JAVIER G. CUESTA

Kiev / Moscú - 28 ABR 2024 - 05:40 CEST

2024-04-30

Карпец, тг-канал: https://t.me/alexkarpets

Российские вооруженные силы развиваются семимильными шагами. Давно ушел в прошлое 2022 год, когда украинские офицеры и западные военные аналитики удивлялись материальной и тактической неподготовленности российской армии. Во многом благодаря этому украинские вооруженные силы смогли оттеснить наступающих россиян на многих направлениях, от Киева до Херсона. Но сегодня реальность иная.

«За последний год российские военные продемонстрировали ускоренную способность к обучению и адаптации на поле боя, как тактически, так и технологически», — заявил 11 апреля командующий силами США в Европе генерал Кристофер ***Каволи***.

> — Военная мощь Кремля, добавил ***Каволи***, «превратилась в самообучающуюся структуру, мало похожую на силы, пришедшие на Украину два года назад».

Украинские солдаты на линии фронта в районе Авдеевки 22 апреля рассказали EL PAÍS о превосходстве России на этом участке. «Они становятся все лучше и лучше, у них появляется лучшее вооружение», — заключил один из собеседников.

Газета ***New York Times*** 23 апреля подтвердила, что у России есть новые системы радиоэлектронной борьбы, которые изменяют траекторию американских ракет HIMARS. До 2023 года Украина превосходила Россию в адаптации гражданских беспилотников к боевым действиям, но постепенно ситуация изменилась в сторону доминирования России по количеству и качеству дронов.

В этом году российские ВВС использовали для бомбардировки более смертоносное оружие. Иранские беспилотники «Шахед» были модернизированы: они стали быстрее, несут до 90 кг взрывчатки и оснащены камерой, передающей изображения и данные на базу. На вооружение поступили и новые ракеты, в том числе крылатая ракета Х-69, используемая, в частности, в нынешней российской кампании против украинской энергосистемы, гиперзвуковая ракета «Циркон» и управляемая авиабомба ФАБ-1500, которая с февраля сеет хаос на линии фронта.

Россия также подчеркивает, что именно высокоточные ракеты, а не танки, могут склонить военный конфликт на ту или иную сторону. Сосредоточиться на производстве устаревших танков, артиллерии и снарядов будет недостаточно для достижения значительных военных успехов».

Революцией последних месяцев стали управляемые бомбы. Президент Украины Владимир Зеленский обратился к Западу с просьбой увеличить количество противовоздушных средств для борьбы с новым «русским террором» — УМПК [универсальный модуль планирования и коррекции).

Системой, которая крепится к свободно падающим бомбам и управляет их планированием точно к цели, при этом самолеты, запускающие их, не попадают под удары ПВО противника.

Россия разработала бомбы с УМПК в последнее десятилетие, но недооценивала их, пока не пришлось прибегнуть к ним в начале этого года, поскольку в ее доктрине больше внимания уделялось разработке самолетов. Ко всеобщему удивлению, в этом конфликте зенитчикам удалось заблокировать и удержать самолеты на расстоянии.

Умные бомбы способны разрушать вражеские укрепления, и Москва производит все более мощную взрывчатку. В январе Министерство обороны России анонсировало М54 — новую систему УМПК, у которой есть не только крылья и хвост, но и передний обтекатель, улучшающий аэродинамику бомб ФАБ-1500.

В Европе забыли, что такое война, никто не верил, что конфликт может затянуться на годы с таким количеством людей и оружия.

Слишком много неоправданного внимания уделялось военным урокам США в Ираке, Югославии или Ливии, в то время как этот конфликт больше похож на ирано-иракскую (1980-1988) и даже на гражданскую войну в Испании.

Непонятно, какие меры предпринимаются в ответ.

Если Штаты занялись модификацией существующих и доводкой новых вооружений, включая гиперзвук, то о Европе пока вообще ничего сказать нельзя…

***

№ 2.953

«Ви просто заздрите успіхам російських експертів»

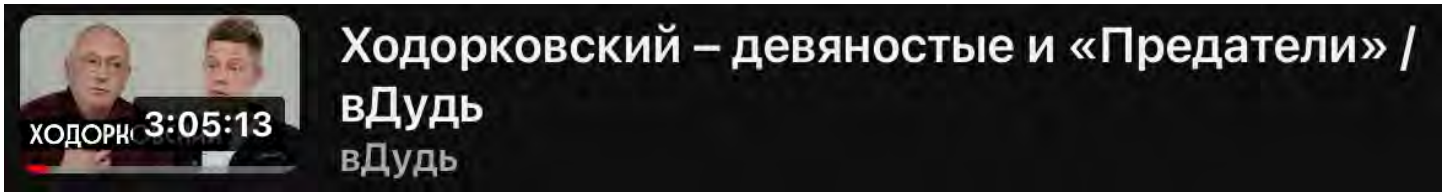

Видео

2024-05-26

Данілюк-Єрмолаєвал

> *«Ви страждаєте нарцисизмом, тому не бачите добра, яке роблять для України Ходорковський та Каспаров».*
>
> *«Ходорковський буде гарним президентом після Путіна».*

«Я дивлюсь Латиніну/Шейтельмана/Фейгіна, бо вірю їм. І кого ще дивитись на третьому році війни?». Загалом, на 11-му році, соромно таке не знати.

Саме такі коментарі написали мені фанати російських експертів після двох постів про нікчемність всіх цих потуг вошкатись із ними по елітних готелях.

Цікаво, що це були люди або які давно заміжні в інших країнах, або на диво — мешканці Харкова та Миколаєва, яких добряче тріпає війна.

Якщо цей «кал в голові» буде і надалі — то мої співчуття, це буде безкінечна війна.

Я роками досліджую ворога та його наративи — це моя робота і заготовки для майбутніх літературних праць. Саме тому на тлі *свідомого ІПСО* *Ходорковського* на західні аудиторії про те, як РФ захопить Харків та Одесу (воно було на трьох майданчиках підряд), вирішила ознайомитись із його інтерв'ю *Дудю*.

— Чому Дудь? Бо це умовно більш якісна російська бульбашка — молодші люди, які точно були закордоном, щось трошки самі зароблять, трошки фільтрують свою поведінку назовні.

Інтерв'ю цього «лідера» було одне із найнудніших, яке я бачила в житті. Осилювала його шматками чотири дні.

В кадрі сиділа ображена особа, який досі болить те, що у якості «перемотка» Єльцин обрав не її. Егоїст, жорсткий, безпринципний — думаю, не одна «мокруха» на його совісті. І очевидно, що попав у тюрму через надто велику корону на голові.

Ходорковський типовий вор і корупціонер, який вміло загріб до рук спадок промисловості СРСР. Визнав, що використовував численні лазівки «я закон не нарушаю, я пользуюсь дырками».

Визнав, що мав дах від КГБ. А юний Сурков і нинішній власник «Пятьорочки» були його тілоохоронцями. «Тренер по рукопашному бою предложил».

— «Лідер опозиції» визнав, що сприймає владу у РФ, як царат. «Для нас естественно было, что мы никакого отношения к назначению первого лица не имели». Єльцина він сприймав як царя. «Этот человек был царем — великим и великодушным».

За все інтерв'ю він посміхнувся задоволено на двох моментах. Коли говорив про заробітки на двох чеченських війнах. На першій — він відповідав за постачання пайків.

— «Во вторую чеченскую мы обеспечивали наверное 50% нашей группировки горюче-смазочными материалами, поскольку наши заводы находились в этом регионе», — каже Ходорковський.

— «Из Томска на зачистку и патрулирование в Чечне был отправлен ОМОН, а мы там были фактически градообразующей компанией. Их руководитель сцезназа пожаловался, что у них только короткостволы, ну вот мы их и снабдили… провел решения через совет директоров — американцы были в шоке». Цікаво, американські члени наглядових рад зрозуміли, що це був геноцид?

Про Чечню. Чисто риторика, як у нацистів.

— «Когда Чечня объявила о своей независимости, она людей не титульной нации начала оттуда выпихивать. И многих выпихивали… и это начало воспламенять юг России…и поэтому нельзя сказать, что у первой чеченской не было никаких оснований…. Оттуда у меня урок — бомбить города нельзя». Так що ж ти дядя майданчики в ФРН використовуєш для того аби розказати про поразку України, а не засудити обстріли Харкова?

— «**В первой чеченской я поддерживал проведение силовой операции…»** Тобто пройшло тридцять років, а цей кекс не спромігся на просте: «Вибачте».

«Я верил в тех ребят, которые туда шли, во-вторых, они то наши». Чим не нацизм?

Ходорковський упевнений, нинішні росіяни мають дякувати Єльцину та Гайдару за інтернет.

Висловив жаль, що Абрамович виявився більш продуманим персонажем — і у підсумку більш успішним. «Он решала. Если брать рейтинг решал, то он все категории обошел».

Присутня образа за фільм навальністів «Предатели».

Цікавий момент про клан Ротшильдів в ЮКОСі. Шкода, що тему Дудь не розвинув. Хоча це і так масло для нинішньої влади на тему, як Захід хотів юзати ресурси РФ.

Мораль?

— Дуже гнила особа — жорстка, самозадоволена, задоволена своєю участю щодо придушення Чечні.

— Дуже нудна, абсолютно відірвана від реалій РФ.

Власне, це підтверджує, чому по

— всій наявній соціології це абсолютний аутсайдер.

Власне, велика кількість коментарів — під в'ю Дудя так і пишуть «вор, который своими действиями привел Путина к власти».

Допускаю, що

— якби оце стало президентом — воно би теж з посмішкою на писку постачало би солярку та зброю на війну в Україні.

Це дохла корова і точно безальтернативна робота з ним — це постріли холостими.

***

№ 2.954

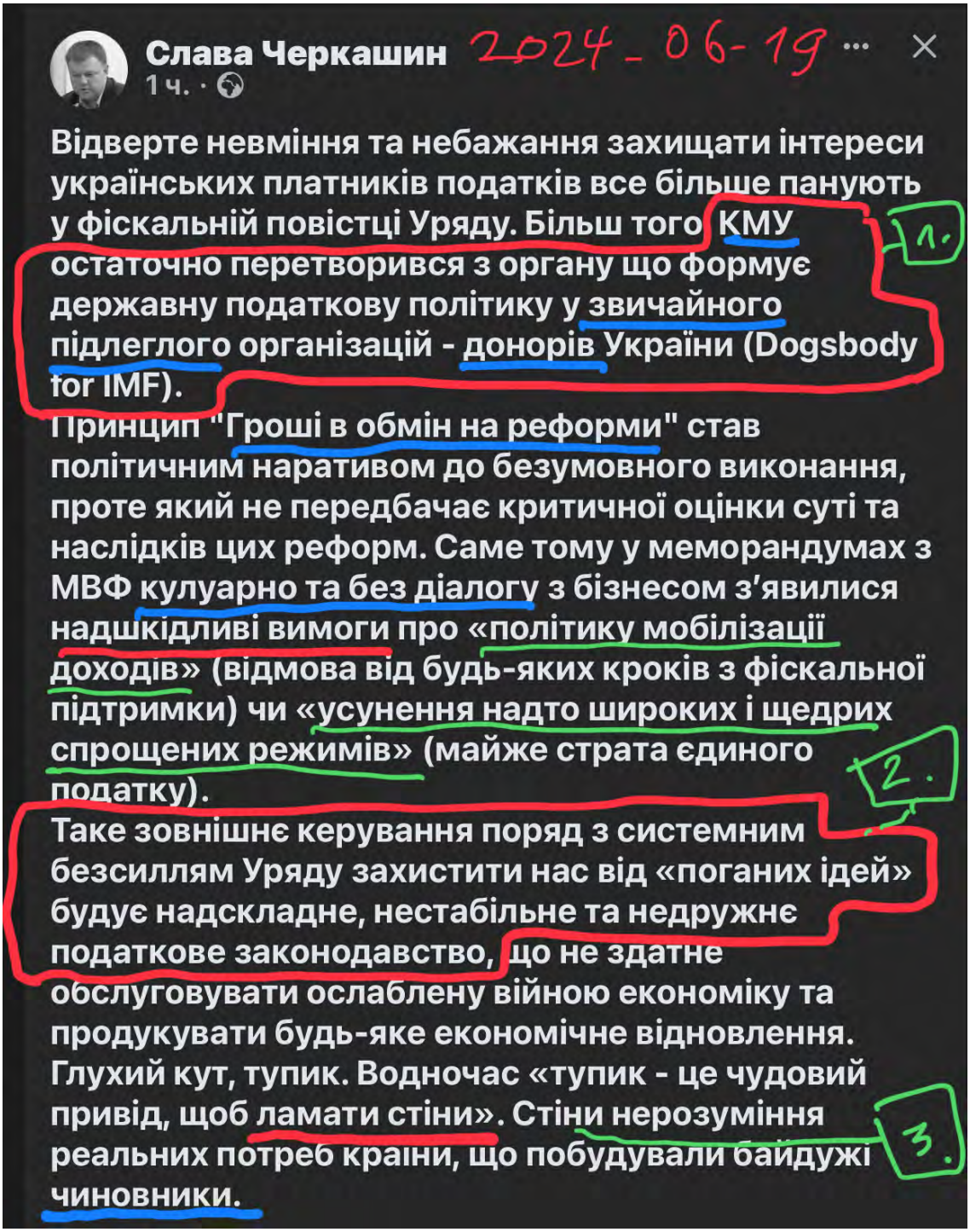

***

№ 2.955

UA vs Власники євробондів. 1ий тайм, 0:0.

2024-06-19

Лямец

UPDATE. У розвиток теми цитую Телеграм-канал "Балади економного лицаря" (посилання у коментарі):

Bloomberg сьогодні написав (https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-06-17/ukraine-adjourns-bondholder-talks-without-deal-on-debt-rework) про **результати 1-го тайму перемовин Мінфіна України з кредиторами - власниками євробондів.**

Ринок сьогодні відреагував на це негативно - падіння ціни українських євробондів по всім випускам становило від 1 до 7% (котирування з Франкфуртської біржі додаю).

Україна запропонувала кредиторам такі умови:

1) Обмін існуючих паперів на нові з погашенням у 2040 році

2) Дохідність нових євробондів динамічна: - починається з 1% (з березня 2026 року) та прагне до 6%

3) Також запропоновано (поки незрозуміло це як складова нових євробондів чи альтернативний інструмент) новий борговий інструмент, виплати по якому будуть гнучкими та залежать від показників (визначає МВФ) податкових надходжень.

4) В результаті дисконтування євробондів в залежності від стану справ в Україні може сягнути від 25% до 60%.

Зараз ринкова ціна євробондів знаходиться на відмітці 30%, варрантів - 50%.

1) Приватні кредитори на такі умови поки що не погодились, суверенні (країни та МВФ) - ОК, але лише до 2027 року). Тож, перемовини тривають.

2) На мою думку - краще жахливий кінець, ніж жах без кінця. Ринкова вартість євробондів враховує ризик реструктуризації навіть із невеличкою премією до найгіршого (офіціального) сценарію. Але ймовірність ще гіршого також далека від "0".

Україна просить про радикальне списання зовнішніх боргів на $20 млрд, пише ***The Financial Times*** з посиланням на міністра фінансів ***Марченко***. Мовою оригіналу, deep cuts.

Прохання виникло після того, як утримувачі євробондів відхилили пропозицію України про часткове, до 60%, списання боргу. Натомість вони пропонували зрізати до 22%, однак проти виступив МВФ. Можливо, зараз вчергове йдеться про 60%, але видання про це нічого не каже.

За цією новиною стоїть кілька важливих розумінь.

1) — Перше

Тримачі бондів мають аргумент, що в України дуже багато грошей.

Резерви НБУ рекордно великі.

Щойно Україна отримала новину про майбутню допомогу на $50 млрд за рахунок доходів від активів рф. Так, ці гроші нам потрібні.

Але очима міжнародної спільноти, **бондхолдери мають свій аргумент, нехай і дуже дивний для нас**.

2) — Друге

Вчергове згадую, що **частину бондів тримають українці, через західні прокладки**.

Зокрема, такі послуги свого часу надавала компанія ICU (як кажуть).

> — Якщо там дійсно є кошти українців, суперечка про сплату за бондами набуває нового емоційного забарвлення.

3) — Третє

Згадую **перші місяці війни.**

Війна вже точилася у кількох напрямках, а ***Міністерство фінансів*** продовжувало наполегливо ***платити*** за зовнішніми боргами.

Лише через кілька місяців, після панчу від західних партнерів (ті відверто не розуміли, чому Україна мовчить) Мінфін почав переговори щодо можливого ***замороження*** виплат.

1) — Зауважте, що не списання, а саме замороження.

Так от,

2) — це замороження на виплати ось-ось спливе, і Україна має почати виплати знову.

Про що я?

Про те, що є певний корупційний ризик.

Я не висуваю звинувачення, але маю стійку підозру, що

— тримачі євробондів України дуже вдячні за те, що переговори відстрочуються чи провалюються, а Україна змушена платити.

Як на мене, розмір подяки має бути не надто великий.

Але через цей невеликий розмір має проблему вся Україна, бо зовнішній борг вже $108 млрд, а ми продовжуємо грести все нові та нові запозичення ("допомогу").

Тож з війни Україна вийде не лише зруйнованою, а і по шию в боргах.

1) — З одного боку, що тут поробиш.

2) — З іншого, **а хто що робить?**

І чому на саміті миру разом із бла-бла про нашу єдність не було підняти питання списання боргів?

«Велика загадка».

https://www.ft.com/content/a0d993ea-48fb-4839-8e51-281f0602bb62

***

№ 2.956

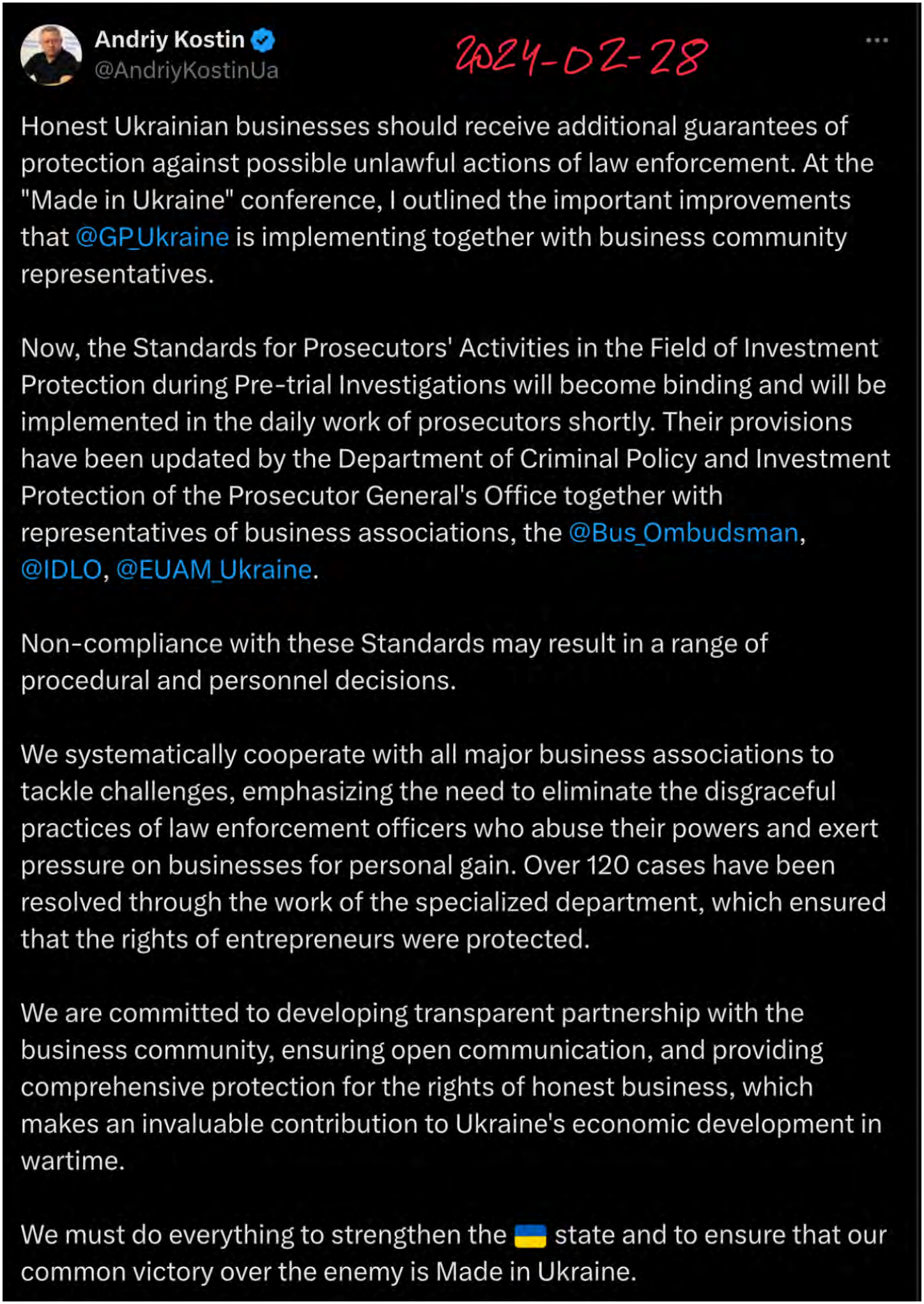

Honest Ukrainian businesses should receive additional guarantees of protection

against possible unlawful actions of law enforcement. At the "Made in Ukraine" conference, I outlined the important improvements that

is implementing together with business community representatives.

Now, the Standards for Prosecutors' Activities in the Field of Investment Protection during Pre-trial Investigations will become binding and will be implemented in the daily work of prosecutors shortly. Their provisions have been updated by the Department of Criminal Policy and Investment Protection of the Prosecutor General's Office together with representatives of business associations, the

Non-compliance with these Standards may result in a range of procedural and personnel decisions.

We systematically cooperate with all major business associations to tackle challenges, emphasizing the need to eliminate the disgraceful practices of law enforcement officers who abuse their powers and exert pressure on businesses for personal gain. Over 120 cases have been resolved through the work of the specialized department, which ensured that the rights of entrepreneurs were protected.

We are committed to developing transparent partnership with the business community, ensuring open communication, and providing comprehensive protection for the rights of honest business, which makes an invaluable contribution to Ukraine's economic development in wartime.

We must do everything to strengthen the state and to ensure that our common victory over the enemy is Made in Ukraine.

***

Честные украинские предприятия должны получить дополнительные гарантии защиты от возможных незаконных действий правоохранительных органов

На конференции "Сделано в Украине" я рассказал о важных улучшениях, которые

Реализуется вместе с представителями бизнес-сообщества.

Теперь ***Стандарты деятельности прокуроров в области защиты инвестиций во время досудебных расследований*** станут обязательными и в ближайшее время будут внедрены в повседневную работу прокуроров.

Их положения были обновлены Департаментом уголовной политики и защиты инвестиций Генеральной прокуратуры вместе с представителями бизнес-ассоциаций,

Несоблюдение этих стандартов может привести к ряду процедурных и кадровых решений.

Мы систематически сотрудничаем со всеми крупными бизнес-ассоциациями для решения проблем, подчеркивая

необходимость устранения позорной практики сотрудников правоохранительных органов, которые злоупотребляют своими полномочиями и оказывают *давление на бизнес ради личной выгоды*.

Более 120 дел были урегулированы благодаря работе специализированного отдела, который обеспечил защиту прав предпринимателей.

Мы стремимся развивать прозрачное партнерство с бизнес-сообществом, обеспечивать открытую коммуникацию и **обеспечивать комплексную защиту** прав честного бизнеса, что вносит **неоценимый вклад** в экономическое развитие Украины в военное время.

Мы должны сделать все, чтобы **укрепить государство** и обеспечить, чтобы наша общая победа над врагом была сделана в Украине.

***

№ 2.957

Євген Плінський 2024-06-19
2 мин. ·

Масштаби дискредитації парламентаризму в Україні продовжуть вражати та «наближати» нас до демократії та ЄС. 1.

І роблять це не якісь руки кремля, а наші рідненьки чиновки.

Сьогодні в Парламент було викликано Генпрокурора Костіна зі звітом про «економічні здобутки та витрати» свого заступника Дмитра Вербицького.

Але Костін виклик Нардепів відверто забив, продемонструвавши нікчемність головної гілки влади в державі.

Це дуже небезпечний шлях.
Страшно уявити, що надивившись на нехтування парламенту прокурорами, громадяни почнуть ігнорувати прийняті Парламентом закони.

А що?

Чим 226 голосів за якийсь закон відрізняються від 226 голосів за доповідь Костіна?
Нічим.
І те і те рішення вищого законодавчого органу.
Ще й в умовах воєнного стану. 2.

Виходить що немає в країні інструменту впливу на збагачення прокурорів під час війни? Виходить що ні.

Де-юре, ми - парламентсько-президентська республіка з претензією на клуб демократичних країн. 3.

Де-факто, ми - понятійно-кримінальна країна ручного керування, але з тією самою претензією на клуб демократичних держав.

Але з таким підходом, претензія на демократію перетворюється на недосяжні мрії.

***

№ 2.958

Основні теми доби 18.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За добу на лінії фронту сталися 129 бойових зіткнень. Російська армія і далі веде наступ на Донеччині в напрямках на Покровськ, Торецьк та Костянтинівку та рветься до стратегічно важливої автодороги Покровськ-Костянтинівка. Після кількох місяців затишшя армія РФ відновила наступ на Торецьк із півдня та сходу. За даними сервісу DeepState Live Map протягом доби українські підрозділи були змушені залишити позиції в районі села Олександропіль та селища Північне. Російські війська не спромоглися взяти "з наскоку" Часів Яр, тож командування вирішило оточити місто. Українські підрозділи відбивають атаки південніше та північніше Часового Яру – у районі Іванівського та Григорівки.

Російське командування зосередило велике ударне угруповання для наступу на Куп'янськ та Борову на Харківщині. Армія РФ розгорнула активні бойові дії із залученням штурмових підрозділів, які складаються з колишніх ув'язнених та іноземних найманців. На півночі області тривають зустрічні бойові зіткнення в районі Вовчанська, де російські війська прагнуть розширити плацдарм.

Російські військовослужбовці скоїли ще один воєнний злочин – відрізали голову українському полоненому. За словами генпрокурора Костіна, командири армії РФ дали наказ підлеглим не брати полонених.

Росія вночі здійснила чергову повітряну атаку українських енергооб'єктів. Підрозділи ППО збили 19 із 21 БПЛА типу Shahed, уламками було пошкоджено лінії електропередач та енергетичне обладнання.

Німецький концерн Rheinmetall оголосив про намір поставити Україні зенітні танки нового покоління Frankenstein для боротьби з російськими безпілотниками та крилатими ракетами.

Українська атака дронами на нафтобазу в Азові Ростовської обл. РФ у ніч на 17 червня була успішною – пожежу змогли загасити лише за півтори доби.

Росія спромоглася відновити роботу переправи через Керченську протоку після пошкодження поромів унаслідок атаки українських морських безекіпажних катерів.

2️⃣ Заступник міністра оборони Черногоренко оголосила про додавання до застосунку для смартфонів "Резерв+" функції виправлення даних. Вона працюватиме для чинних військовослужбовців, які вже не стоять на обліку як призовники. Дані можуть виправити й особи, які не були зареєстровані в мобілізаційному реєстрі "Оберіг".

Кабмін затвердив використання QR-коду для відображення військово-облікових документів в електронній формі.

3️⃣ Пресслужба Міністерства фінансів повідомила, що за 5 місяців 2024 року уряд витратив 1,26 трлн грн загального фонду держбюджету. З них 101,7 млрд грн скеровано на обслуговування держборгу України, і лише 101,3 млрд грн – на закупівлю техніки, озброєння та боєприпасів для ЗСУ. Держборг стрімко зростає, зокрема, через виплати за єврооблігаціями та облігаціями внутрішньої держпозики (ОВДП). 18 червня Мінфін розмістив чергову партію держоблігацій із погашенням за 1, 2 та 3,2 року під 14,7–16,8 % річних, а також у валюті – на $208 млн. Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що з початку року Україна залучила $11,8 млрд зовнішнього фінансування. Левова частка отриманих коштів є кредитами.

Переговори з клубом кредиторів щодо списання частини держборгу завершилися без результатів. Однією з вимог кредиторів є поновлення регулярних виплат відсотків у разі списання частини боргу. У серпні 2022 р вони погодилися відкласти платежі за держзобов'язаннями України на 2 роки. Уряд найняв для переговорів посередницьку компанію банкірів Ротшильдів, вартість її послуг не оголошено.

4️⃣ Верховна рада ухвалила закон про "клуб білого бізнесу" підприємств "з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства". Цей закон активно просував одіозний депутат ***Гетьманцев*** – голова парламентського комітету з фінансів, податкової та митної політики. На думку низки експертів, **закон закріплює право Податкової служби на визнання підприємств "ризиковими", фактично запроваджує нерівність підприємців та створює суттєві корупційні ризики.**

Також ухвалено закон про фінансування підрозділів Сил оборони коштом місцевих бюджетів. До переліку входять закупівля дронів, аптечок, автотехніки, ремонт автомобілів, а також фінансування будівництва фортифікаційних споруд.

Ухвалено закон про податкові пільги на ввезення запчастин для машин розмінування.

У першому читанні схвалено законопроєкти про створення державного банку – "Національної установи розвитку", подібного до німецького KfW, який був організований у 1948 році для реалізації "плану Маршалла" для повоєнного відновлення Німеччини.

Президент Зеленський підписав закон про єдину роумінгову зону ЄС, а також 2 закони про боротьбу із "чорним експортом" зерна та неповерненням валютного виторгу. Експортери не повертають кошти з-за кордону, про що свідчить статистика валютних торгів міжбанківської біржі – Нацбанк продає валюти з міжнародних резервів у 100 разів більше, ніж купує. Низка економістів вважають, що ці закони аж ніяк не вплинуть на фінансову дисципліну, оскільки "схеми" чорного експорту створено високопосадовцями.

Зеленський також підписав закон про видавання паспортів українським біженцям, які перебувають за кордоном, зокрема, тим, хто був змушений виїхати з окупованих територій.

5️⃣ Видання The New York Times опублікувало статтю про тиск влади на ЗМІ, що невпинно зростає та про політичне втручання в діяльність журналістів і цензуру. Це суперечить курсу України на демократизацію та вступ до ЄС, а також порушує право громадян на отримання правдивої інформації.

***

№ 2.259

ZN,UA

РАСПРЕДЕЛЕННАЯ ГЕНЕРАЦИЯ: СПАСЕНИЕ УТОПАЮЩИХ В РУКАХ САМИ ЗНАЕТЕ КОГО

2024-06-19

Игорь Маскалевич

Кабмин снова заговорил о децентрализации энергетики. Так называемая распределенная генерация в украинских условиях означает, что целями для врага вместо полусотни крупных электростанций становятся тысячи мелких и рассредоточенных объектов. Разбить которые, что понятно, сложнее.

1) — **На третьем году войны на Печерске привычно обнаружили, что снова заболтали важную для страны тему.**

2) — Предыдущий пик интереса к распределенной генерации был еще первой военной осенью, при первой попытке орков развалить нашу энергосистему.

Народ и бизнес тогда стали массово завозить генераторы всех типов и размеров, — за зиму 2022/2023 их импортировали на общую мощность свыше миллиона киловатт. Подключились и партнеры. Возле привезенной американской турбины заселфилась едва ли не половина энергочиновников.

А дальше все получилось, как всегда:

— энергосистему россиянам погасить не удалось, весной 2023-го массированные обстрелы закончились, а вместе с ними и интерес к теме.

Все были заняты:

1) — энергокомпании — ремонтом оборудования, а

2) — **Министерство энергетики и Банковая — рисованием прожектов, размаху которых позавидовал бы барон Мюнхгаузен.**

— Среди них, например, 1) — общеевропейский водородный хаб с десятками миллионов тонн водорода и 2) — полусекретная **не менее бредовая *Энергостратегия аж до 2050 года***, с десятками ядерных блоков.

Денег на это все не было, но их, видимо, должны были дать восторженные заграничные инвесторы

— надо лишь нарисовать презентацию позабористее, поразив их «визией и амбицией»…

Лопухастость и доверчивость иностранцев оказалась сильно преувеличенной — интерес к отечественной визионерской макулатуре был на уровне нуля.

А главное,

— все эти абсурдные прожекты клепались как раз в то время, когда надо было, засучив рукава, заниматься распределенной генерацией.

Вот только **никакой энергетической децентрализации не было ни в одном документе. Даже на базовом уровне конь не валялся.**

За год так и не были приняты

1) — ни порядок подключения таких установок,

2) — ни упрощения процедур их подключения,

3) — ни программы ладно льготного, хотя бы целевого кредитования.

В общем, **год был благополучно «спущен коту под хвост»**.

Удивительно даже, в украинской энергетике буквально визионер на визионере, а о таких очевидных потребностях не похлопотали. Видимо, потому что децентрализация, она же и денежных потоков касается, что сразу отбивает интерес у функционеров, привыкших эти потоки, наоборот, централизовать.

А тут еще зима 2023/2024 прошла на удивление спокойно. Удары по подстанциям и ТЭС, естественно, были, но в разы слабее. Благодаря напряженной, часто героической работе энергетиков с ними справлялись.

На Печерске это стали воспринимать как должное, вернувшись к привычному рисованию прожектов.

Начавшиеся же в конце марта массированные удары показали не только, что

1) — программа строительства укрытий в энергетике большей частью провалена, но и что презентации от ракет помогают слабо.

2) — Как и великое множество штабов и рабочих групп, в создании которых нам вообще нет равных.

Не образумились, даже обнаружив, что с конца марта и по начало июня рашисты шестью волнами воздушных атак выбили (часть безвозвратно) около 9,2 млн кВт мощности крупных станций, или около 1/2 располагаемой энергосистемой.

В отличие от 2022–2023 годов,

— когда в первую очередь пытались вынести трансформаторные подстанции «Укрэнерго»,

— на этот раз фокус был смещен на многократные удары по машинным залам тепловых и гидроэлектростанций.

Целью ставилось выбить так называемую «маневренную генерацию», которая может регулировать пики потребления в течение суток (атомные электростанции, дающие у нас половину энергии, этого делать не могут).

Резко выросла и плотность налетов.

Первой военной зимой по ТЭС и тому же Днепрогэсу тоже прилетало. По тому же Бурштыну прилетело 14 ракет, однако такое количество набралось за всю зиму, а вот по Трипольской ТЭС под Киевом десяток ракет, включая гиперзвуковые, шли одним пакетом. Многократные удары по одной и той же станции стали нормой, затрудняя восстановительные работы и нанося новые повреждения.

На выходе в балансе энергосистемы быстро образовалась дыра размером около 3–3,5 млн кВт.

— Половину из них закрывают импортом, массовыми отключениями потребителей и нестабильной генерацией солнечных и ветровых электростанций. Последние по факту стали эрзацем маневренной генерации, так что пасмурный день сейчас означает и новую порцию отключений.

Резервов в системе нет вообще.

А тут еще и блоки АЭС (к счастью, хоть их пока не обстреливали) летом поочередно уходят на ремонт и перезагрузку топливом.

В итоге

— даже без обстрелов (а они точно будут) июль-август будут сложным для населения и промышленности периодом.

И это все лайт-версия проблем предстоящей зимы.

— Там ожидаемый размер дыры колеблется в 4–6 млн кВт, солнца просто не будет, зато придут морозы.

Эти перспективы все-таки вынудили Кабмин в экстренном порядке начать дерегуляцию и упрощение подключений распределенной генерации. Правда, времени совсем мало, да и денег на новые установки сейчас больше обещают, чем дают.

Пока что 2,5 млрд грн выделили Харьковщине «на восстановление энергосистемы региона, города, на установку когенерационных установок, блочно-модульных котельных и газовых генераторов».

До этого выделяли средства, около 1,5 млрд грн, для ввода в строй Трипольской и Змиевской ТЭС (она на той же Харьковщине). Идут работы и на гидростанциях.

Откровенно говоря, вероятность стабильной работы Змиевской ТЭС невысокая — слишком уж близка она к границе. Как и Днепрогэс в полусотне километров от «нуля».

Более «западные» станции имеют лучшие шансы, но как раз им денег пока не дают… бо Ахметов и все такое.

Как известно, спасение утопающих — дело рук самих утопающих. Пока в выигрыше те, кто давно осознал, что мы тонем. В основном, кстати, это местные власти.

Например,

— в Хмельницком уже несколько лет идет программа автономной запитки критической инфраструктуры. Не космос, но позволит как минимум обеспечить работу канализации.

И если жить без света еще как-то можно, то **с неработающей канализацией в многоэтажках за пару недель настанет коллапс**.

Так что

— обеспечение электричеством снабжения ЖКХ — абсолютный приоритет.

В Киеве сейчас собираются ставить шесть небольших газопоршневых установок. Для города этого очень мало, но хоть что-то.

Подтягивается со схожими инициативами и Ровно.

В активном поиске и другие регионы, только в очереди за мини-ТЭЦ уже более трех десятков украинских городов. Очевидно, особых надежд на центральную власть уже никто не возлагает, тут уже лишь бы не мешали.

Из хорошего:

— НБУ публично пересмотрел свои требования к банкам, чтобы стимулировать кредитование в энергетике, а непублично — побеседовал с банками, чтобы они эти стимулы оперативно запаковали в готовые кредитные продукты.

Из плохого:

— спрос на энергокредиты пока очень вялый. Бизнес, имеющий возможность импортировать электроэнергию под гарантию неотключений, в таких кредитах смысла не видит, а весь остальной то ли приспособился перебиваться на генераторах, то ли поверил в **очередной мегаплан, теперь уже от президента Зеленского**

— до конца года ввести в строй до миллиона киловатт распределенной генерации.

Господа, **цифра совершенно нереальная.**

1) — В очень оптимистичном сценарии за это время можно разве что начать реализацию проектов с такой мощностью со сроками ввода в эксплуатацию год-полтора.

И если окончательно спуститься с розовых небес на землю, то

2) — обнаружится острая проблема наличия самого оборудования на рынке. Те же газопоршневые установки в мире производят несколько компаний (если вычесть Китай, то десяток не наберется). Заказы давно

расписаны, так что быстро удовлетворить наш внезапный спрос будет сложно.

А относительно крупную установку в 3–5 МВт изготавливают совсем не один месяц.

С газотурбинными ситуация схожая.

Есть и реальные проблемы с будущим монтажом и эксплуатацией.

— Американская турбина, с которой после фотосессий мучились больше года, не даст соврать.

Есть и проблемы с обеспечением пожаробезопасности, как и просто безопасности.

Еще нужны промышленные аккумуляторы, которые позволят регулировать суточные пики потребления.

А главное, **это отнюдь не дешевая электроэнергия.** Но лучше пусть хоть какая-то будет.

Впрочем,100-200 тысяч киловатт — это ведь тоже «до миллиона», а остальное можно списать на «визию и амбицию».

Анонсы ввода в ближайшие годы в строй до 5 млн кВт предлагаем сразу поделить минимум на два.

Но даже пара миллионов серьезно разрядят обстановку.

***

Тем временем министр-энергетик Герман ***Галущенко*** недавно здраво отметил:

— «Если вы меня спросите, что лучше: долгосрочные проекты, которые прибавят 9–10 ГВт за десять лет, или проекты, которые сейчас добавят 1 ГВт, то я скажу: чем раньше — тем лучше. Для нас это вопрос жизни и смерти».

Несколькими часами ранее он снова пытался (уже второй год) выпросить из американского Экспортно-импортного банка США несколько сотен миллионов долларов кредита, дабы заморозить их минимум на десяток лет на «строительстве» очередного ядерного блока…

— «Стороны обсудили вопросы сотрудничества для предоставления доступных кредитов, кредитных гарантий и страхования оборудования (уже лет восемь лежащего с непостроенных ядерных блоков. — И.М.), производимого в США, которое будет поставляться в Украину».

Нет, это не склероз или конфликт левого и правого полушарий, это «визия» такая и приоритеты.

В конце концов, автономный генератор в Минэнерго уже есть.

***

№ 2.260

Агентство і відновлення. Хто винен у провалі проєктів з відбудови

2024–06-18

Анна Стешенко, спеціальний кореспондент LB.ua

10 червня 2024 голова ***Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури*** Мустафа Найєм написав заяву про звільнення, зазначивши, що прийняв таке рішення самостійно через системні перешкоджання роботі агенції, зменшення заробітних плат співробітникам та скасування проєктів з відновлення доріг.

Таке рішення Найєм ухвалив тлі скандалу із рішенням прем'єра скасувати його відрядження до Берліна на міжнародну конференцію з відновлення.

12 червня 2024 відбулася нарада “на підвищених емоційних тонах” за участю прем'єра, Мустафи Найєма, голів обласних адміністрацій, заступника директора БЕБ.

Очільники обласних адміністрацій звинуватили Агентство у провалі пілотних проєктів відбудови у п'яти областях.

У свою чергу Мустафа ***Найєм*** згадав про **недофінансування та відсутність комунікації з керівництвом уряду**.

LB.ua розпитав обидві сторони про суть претензій. А також про те, чому проєкти з відновлення не були реалізовані і хто у цьому винен.

1. “Градус емоцій зашкалював”

Ще 25 квітня 2023 року Кабмін затвердив постанову про експериментальний проєкт з відновлення до 2025 року населених пунктів, які постраждали внаслідок воєнної агресії РФ.

Йшлося про такі населені пункти:

1) — селище Бородянка,

2) — село Мощун (обидва — Київська область),

3) — село Посад-Покровське Чорнобаївської ТГ Херсонської області,

4) — місто Тростянець (Сумська область), село Циркуни (Харківська область),

5) — село Ягідне (Чернігівська область).

Постанова передбачала, що фінансування проєкту мало би здійснюватися у декілька етапів **з фонду ліквідації наслідків збройної агресії Агентством відновлення.**

Після того, як Мустафа Найєм написав заяву про звільнення, в уряді першочергово запросили звіт Агенства про результати відновлення та провели нараду.

“На нараді був прем'єр, голови п’яти державних адміністрацій, заступник директора БЕБ, заступник міністра фінансів, енергетики, голова митниці, заступник керівника “Укренерго”...

Градус обговорення був дуже емоційний.

Невдоволення прем’єра та глав адміністрацій роботою Агентства зашкалювало. Бо на більшості об’єктів відсоток виконання робіт з відновлення дорівнює нулю”, — розповіло джерело LB.ua в уряді.

Під час однієї з нарад в кабміні нарада під головуванням Прем'єр-міністра Дениса Шмигаля щодо післявоєнного відновлення

Також співрозмовники LB.ua повідомили, що вже

1) — є звернення за підписом прем'єр-міністра до правоохоронних органів щодо перевірки окремих об'єктів, які будує Агентство відновлення.

Також

2) — є звернення до БЕБ, Рахункової палати та СБУ для перевірки відновлення об'єктів енергетики.

2. Циркуни без школи та укриття

Голова ***Харківської*** обласної військової адміністрації Олег ***Синєгубов*** розповів LB.ua, що відповідно до минулорічної постанови уряду у населеному пункті ***Циркуни*** мали відновити чотири об'єкти.

"Школу з єдиним укриттям на весь населений пункт, лікарню, сільраду та дитячий садочок, оскільки там все було зруйноване майже під нуль… На нараді прем'єр-міністр ставив питання Мустафі Найєму про стан відновлення цих об`єктів. А потім виступив я, сказавши, що реалізація цього проєкту — на нулі", — заявив чиновник.

Нарада під головуванням Прем’єр-міністра Дениса Шмигаля щодо післявоєнного відновлення

За його словами, все необхідне, а саме — розмінування території, ОВА забезпечила.

“Потім ми майже щомісяця писали листи, плани реалізації концепції з відновлення, бо розуміли, що далі там нічого не відбувається. За інформацією агентства, весь цей час вони займалися проєктуванням. Але ж воно не може тривати понад рік”, — скаржився Олег ***Синєгубов***.

За його словами, адміністрація самотужки через фонд ліквідації наслідків збройної агресії відновлювала об’єкти в області.

“А от цей проєкт взагалі не злетів. Проте, люди там питають з нас, бо людям на місцях вже все одно, хто є замовником: Мустафа, Іванов чи Петров… І загальна картина по інших областях саме така. Цей пілотний проєкт — провалений”, — констатував він.

Також **постійно переносили строки виконання робіт щодо захисту енергетичних об'єктів у Харківській області, за які також відповідало Агентство відновлення.**

“Бо спочатку ставились одні терміни, потім — інші. Наприклад: початок опалювального сезону, потім 1 грудня, 31 грудня... А фактично завершені ці об'єкти були ось нещодавно, кілька місяців тому — перший об'єкт. А

минулого місяця — другий об'єкт. Важливо, що строки були визначені в тому числі президентом, однак зірвані… І, на мою думку, це відповідальність та результат роботи агенції", — зазначив ***Синєгубов***.

голова Харківської ОВА Олег Синєгубов

Водночас Мустафа ***Найєм*** **назвав нараду "виставою, яку було зрежисовано, аби довести неефективність Агентства".**

"Голови ВЦА читали свої промови з папірців, одними й тими самими словами, і мені трохи за них соромно. Між тим, **голова уряду знає і декілька разів вимушений був визнати, що саме через відсутність рішень Кабміну були зупинені надважливі проєкти**, у тому числі щодо відновлення населених пунктів", — додав він.

Найєм наголосив, що

> **— уряд поставив завдання у квітні 2023 року, а фінансування виділили аж у вересні**, коли вже завершився будівельний сезон.

"**П'ять місяців уряд не міг ухвалити відповідні рішення, пояснюючи це безглуздими зауваженнями до документів, хоча ми були готові розпочати закупівлі та роботи у будь-який момент. І я це готовий довести документально**", — запевнив він.

Найєм також заявив, що Олег ***Синєгубов*** неодноразово телефонував йому та його колегам з проханням виключити Циркуни з експериментального проєкту, “оскільки відновлювати об’єкти у 20 километрах від фронту — це абсурд”.

Прем’єр-міністр Денис Шмигаль під час робочої поїздки в Харківську область оглянув у селі Циркуни з руйнування, спричиненими російською агресією

“Ось його ж ***цитата*** від 9 червня 2023 року:

“Стоїть питання щодо заміни цього населеного пункту. Це відверто, тому що там йдуть обстріли майже щотижня. Це не означає, що Циркуни ми залишаємо осторонь”.

Обстріли Харківщини з того часу лише посилились. Тим не менше, **відновдення по Циркунах ми не залишили — наразі ведуться проєктні роботи і вони будуть завершені вчасно**”, — пообіцяв Найєм.

Очільник агентства також додав, що “голова адміністрації навіть не знає плану виконання робіт на обєктах енергетики та термінів їх завершення”.

“Він може заїхати у нашу Службу в Харкові, покажемо. Наші укриття вистояли, саме завдяки цьому компанія “Укренерго” змогла у стислі терміни відновити електропостачання Харківської області. Пан ***Синєгубов*** про це дізнався лише під час останніх обстрілів, і вже знає, про яку саме підстанцію йде мова, більше того, особисто дзвонив мені і дякував за роботу в ту ніч, коли відбулись масовані обстріли. Дуже прикро, що зараз він про це забув”, — сказав Мустафа ***Найєм***.

3. Тростянець без вокзалу

Голова ***Сумської*** обласної державної адміністрації Володимир ***Артюх*** підтвердив LB.ua, що на нараді не лише прем`єр, а й його колеги з областей були незадоволені роботою агентства.

“Бо проєкти з відновлення не виконані. Десь не виконані взагалі. По Сумській області — дуже малий відсоток, лише 7,2% виконання”, — зазначив ***Артюх***.

За його словами, у місті ***Тростянець***, яке зазнало колосальних руйнувань від окупантів, мали реконструювати 1) — залізничний вокзал, 2) — площу перед вокзалом, 2) — дві ділянки доріг для формування там розв'язки.

“Ці чотири об'єкти були включені в постанову уряду. Гроші на це були отримані ще у вересні 2023 року. До цього була відпрацьована дорожня карта, де були погодження з Сумською військовою адміністрацією, Тростянецькою міською радою… Врешті, було освоєно лише 48,2 млн грн із 663,3 млн грн. 48,2 складає 7,2%. А залишок — 615 млн грн — було повернуто до державного бюджету”, — констатував голова ***Сумської*** обласної державної адміністрації.

Фактично агенцією було виконано лише частковий демонтаж зруйнованих будівель та ремонт дорожнього полотна, стверджує він.

“На практиці сьогодні там ця дорога непроїзна, бо вона у недобудованому стані”, — зазначив ***Артюх***.

Він також додав, що агентство оголошувало тендери, а потім їх скасовувало, хоча підрядники на місцях були готові виконувати роботи.

“За рік роботи головою адміністрації пан ***Артюх*** жодного разу навіть не поцікавився роботами у цьому населеному пункті, — заявив у відповідь Мустафа ***Найєм***. — Між тим, у ***Тростянці*** зроблені проєктні роботи по всіх об’єктах, окрім реконструкції площі. Термін завершення робіт з ремонту дороги згідно договору — до кінця 2024 року. Через відсутність фінансування роботи призупинені.

Щодо вокзалу: вже розпочато ремонтні роботи, плануємо завершити їх до кінця цього року, якщо будуть кошти. Але це знов дуже показово, що голова вимагає найскорішого ремонту площі, у той час як на цій самій площі досі стоять зруйновані будинки, на яких все ще ведуться ремонтні роботи”.

Мер Тростянця Юрій ***Бова*** у розмові з LB.ua не погодився з негативними оцінками роботи агентства.

Мер Тростянця Юрій Бова

“Агентство майже добудувало у місті лікарню, а також два будинки. Що стосується залізничного вокзалу з привокзальною площею, то на початку співпраці з агентством минулого року не було взагалі навіть проєктної

документації. Тому розраховувати на швидкий процес реалізації в цьому напрямку не варто, бо проєктні роботи зазвичай забирають від півроку до року час… І тільки з минулого літа ми передали всі необхідні документи для проєктування цих робіт. Наразі проєкт майже завершений, він у стадії експертизи. І у мене особисто немає претензій до роботи Найєма та агентства", — сказав міський голова.

4. Посад-Покровське на Херсонщині: жодної оселі, але з дорогою

Голова ***Херсонської*** обласної державної адміністрації Олександр ***Прокудін*** також стверджує в розмові з LB.ua, що "нічого не робиться".

"Тому такі емоції проявляються на кожній нараді. І прем'єр це бачить і вже не може це терпіти", — не стримувався ***Прокудін***.

За його словами, у селі ***Посад-Покровське*** Чорнобаївської територіальної громади Херсонської області **не відбудували жодної оселі**.

"**Було зруйновано 990 будинків, де проживали 2.240 осіб. Зараз повернулася тисяча людей, і вони там проживають у маленьких помешканнях з фанери, які ми їм поставили. Однак люди чекають на нормальні будинки**", — зазначив Прокудін.

Відбудову 373 приватних домоволодінь передали агентству.

> **У першій черзі мали відбудувати 120 домівок, з них 81 – повна відбудова, 39 потребували капітального ремонту.**

"Станом на зараз жодної домівки не зроблено, жодної Просто жодної! І з них всього побудовані лише стіни у 5 домівках, що зробили волонтери. На 76 домівках почалися роботи, але одразу закінчилися. Та з початку року взагалі нічого не робиться", — переконував ***Прокудін***, додавши, що **на цей проєкт уряд виділив 345 млн грн, які були використані**.

“Але з них 274 млн освоєні на дорогу. Просто дорога! Ми наголошували, що повинні бути оселі для людей. А вони побудували дорогу за 274 млн. Із них 6 млн були витрачені на газ, електрику і водопостачання. Проклали труби на дві дороги. Колодязі десь нарили. І все одно воно все замерзло. Отак от і лежить”, — констатував голова ***Херсонської*** ОВА.

Люди у селі ***Посад-Покровське*** обурені, розповів голова ОВА: “Якщо чесно, то я не можу туди вже приїжджати. Бо там настільки зросла соціальна напруга серед населення… Вони всі хочуть вже нас на вила взяти…

Зі своєї сторони ми все підготували для робіт агентства: очистили село, вивезли сміття своїми силами, розмінували територію.

Потім агентство взяло все в свої руки: заключило тендери на будівництво. Мало того, деякі підрядники вже зробили більше, ніж їм заплатили. Вони чекають гроші і не вірять агентству, що їм заплатять повністю”, — каже Прокудін.

Пресконференція голови ОВА Олександра Прокудіна, 30 квітня 2023

“Дивно, що пан Прокудін навіть не пригадує, що він підписував. Дорога була включена до переліку проєктів, які мали б бути відновлені, самим головою.

Фінансування робіт з відновлення житла почалось у вересні 2023 року. За цей час нам необхідно було зібрати тисячі документів від власників помешкань, щоб отримати права замовника, але від місцевої влади ніякої допомоги ми не отримали. При цьому, дорога на балансі нашої служби відновлення, тому її вдалось відновити швидше”, — заявив у відповідь Мустафа ***Найєм***.

За його словами, на даний момент в селі ведуться будівельні роботи на 120 житлових будинках.

“Однак через те, що уряд повністю зупинив фінансування цих об’єктів, роботи або сповільнились, або зовсім зупинились. Постанова уряду, відповідно до якої передбачено фінансування на експериментальний проєкт в обсязі 2,8 млрд грн, не погоджена самим урядом з початку року”, — наголосив ***Найєм***.

На ***Чернігівщині*** теж без будинків, однак з дорожнім покриттям

Голова ***Чернігівської*** обласної державної адміністрації ***В’ячеслав Чаус*** розповів LB.ua, що ще у 2022 році за рахунок державного фінансування, місцевого бюджету, волонтерів частково відновили село ***Ягідне*** Іванівської територіальної громади Чернігівської області.

Село Ягідне на Чернігівщині

“Був високий темп відновлення у 2022-му році (до постанови уряду у 2023 році про пілотні проєкти у 5 областях). І потім, коли агентство в 2023-му році забрало права замовника, темпи робіт стали дуже низькими. А наприкінці квітня 2024-го року вони взагалі припинилися”, — розповів ***Чаус***.

“Там насправді назріває соціальний вибух людей, які відчули на собі, що таке швидке відновлення в 2022-му році. Та, на жаль, відчули в 2023-му і 2024-му році, що таке невідновлення… Є експериментальний проєкт, якому має приділятися особлива увага. Та, на жаль, ми втратили час”, — визнав чиновник.

— При цьому треба зробити пріоритетним відбудову житлових будинків. Бо ми вже маємо дорожнє покриття, а на будинки чомусь не вистачає грошей. Я наголошував, що я категорично проти ремонту дороги, будь-якої ділянки до того моменту, поки ми не завершимо ремонти житла нашим мешканцям, які постраждали від ворога… Однак, маємо такий результат".

Найєм же зазначив, що дорога, про яку йде мова, була подана до переліків об'єктів для відновлення, самим ***Чаусом***.

"Щодо будинків: у селищі було розпочато відновлення усіх житлових об'єктів. Вони будуть завершені, якщо уряд розблокує відповідне фінансування.

В 2023 році виконано робіт у втричі більшому обсязі, ніж було передбачено фінансуванням. На цей рік уряд кошти не виділив взагалі", — сказав він.

За ***Мощун*** взагалі не бралися, у ***Бородянці*** — незначні роботи

Перший заступник голови ***Київської*** обласної державної адміністрації Микола ***Бойко*** у спілкуванні з LB.ua нагадав, що за постановою агенція мала відбудувати два населені пункти: селище ***Бородянка*** та село ***Мощун*** Гостомельської територіальної громади.

Аерозйомка села Мощун, 2022 рік

"Відновлення ***Мощуна*** взагалі не запустили. Ми подали список із 108 об'єктів, надали більше 10 повних пакетів документів по Мощуну. Однак, чесно, жоден із них агентство в роботу не взяло. Мотивували тим, що це приватний сектор. І там насправді зруйновано понад 800 будинків. Агентство

аргументувало свою позицію запуском “Є-відновлення”. Та люди почали отримувати сертифікати на будівництво”, — розповів Бойко.

Утім, на його думку, це не є вирішенням проблеми, оскільки по “Є-відновленню” рік діяли тільки сертифікати на купівлю житла, видача сертифікатів на капітальний ремонт і на будівництво запрацювала лише у серпні минулого 2023 року.

За його словами, жодного за пілотним проєктом агентство не відновило.

Щодо відбудови ***Бородянки*** також **було подано перелік з 59 об'єктів, пакети документів по 37 з них, зазначив чиновник**.

“І на них були виділені кошти в розмірі 1 млрд 775 млн грн. Тобто майже 2 млрд на багатоквартирні будинки, соціальні та комунальні заклади. Плюс — один гуртожиток та центральну дорогу”, — розповів він.

Врешті, лише по 20 об'єктах заключили договори, 17 — на стадії проєктування. На 16 (з 20-ти) об'єктах провели незначні роботи, які виконані на 5-10%. На чотирьох об'єктах роботи взагалі не починалися.

“І це ми говоримо лише про 37 об’єктів за пілотним проєктом. А в Бородянці зруйновано чи ушкоджено понад 650 об`єктів. І приватний тектор, і школи, і садочки, і лікарня… Тому має приділятися увага до всіх будинків і напрацьовуватися комплексні рішення… А зараз напрацьовані попередні рішення тільки по 37 об’єктах, а решта що?

Скільки років ми будемо займатися відбудовою Бородянки?

Якщо за рік не змогли відбудувати 37 об'єктів, то, мабуть, решту понад 600 тоді будемо відновлювати 25 років?.. Якщо говорити про такий результат, то більша частина відповідальності точно лежить на агенції”, — обурений ***Чаус***.

В'ячеслав Чаус

Натомість за словами Мустафи ***Найєма***, прем`єр особисто в присутності свідків висловлював думку, що

> **— відновлювати приватні будинки у Мощуні немає сенсу і тому треба йти шляхом “Є-Відновлення”.**

“Я особисто підтримую таке рішення голови уряду… Щодо кількості об’єктів, які нам доручили відновити — це також рішення адміністрації, а не наше. Саме вони визначили 37 об’єктів, а всі інші вирішили робити самостійно.

По всіх цих 37 об’єктах адміністрація не могла надати ані проєктну документацію, ані сприяння у отриманні права замовника, проведенні технічного обстеження тощо. На даний момент адміністрація досі не погодила переліки об'єктів, які треба відновити у цьому році.

Та у ***Бородянці*** обсяг проведених робіт втричі перевищує обсяг фінансування”, — відповів Мустафа ***Найєм***.

4. Відповідальності не буде уникати

Врешті ***Найєм*** не погоджується з незадовільною оцінкою роботи ***Агентства*** відновлення:

“Агентство відновлення працювало ефективно і максимально відкрито. Голова уряду знає про всі об’єкти, які ми будували та умови, у яких це відбувалось. Ми взяли на себе відповідальність тоді, коли всі відповідальні держоргани відступили і за дорученням уряду побудували водогін в Дніпропетровській області (сьогодні жителі Марганцю, Покровська, Нікополя — з водою); так само **ми не відступили, коли довелось будувати захисні споруди для 22 підстанції Укренерго**, **відновили понад 300 мостів**, забезпечили логістику для вантажів військового і цивільного призначення, відновлювали житло та соціальну інфраструктуру. І за весь цей час не було жодного скандалу із жодним тендером, жодним проектом або будівельним майданчиком”.

За його словами,

> 1) — відновлення п’яти населених пунктів відповідно до експериментального проєкту профінансували лише на 6%, а зробили роботи на 24%.
>
> 2) — На енергетичні об'єкти фінансування склало — 24%, а роботу зробили на 82%.

“І це реальність, в якій ми живемо”, — підкреслив Найєм.

Він також додав, що

> **— агенція готувала постанови для фінансування проєктів, але “чомусь їх не розглядав уряд”.**

“Постанова про відновлення населених пунктів на 2,8 млрд гривень зараз лежить в уряді, однак її не виносять на розгляд. А не розглядають її тому, що немає урядового комітету, який очолював звільнений міністр Кубраков.

Що стосується енергетики, то зараз зависла постанова про перерозподіл коштів на суму 4,5 млрд гривень. Але її теж не підписали, бо на урядовий комітет не прийшли представники Міністерства фінансів”, — сказав Мустафа ***Найєм***.

“Цікаво, що уряд, на який нарікає зараз ***Найєм***, представляв саме віце-прем’єр з відновлення ***Кубраков***, частиною команди якого і є сам Мустафа, — парирував у відповідь на звинувачення співрозмовник LB.ua в керівництві Міністерства фінансів, який побажав залишитися неназваним.

— Саме міністерство Кубракова мало вносити усі потрібні документи на уряд. І Найєм мав прямий доступ до ***Кубракова***.

Дивно, що зараз він так швидко забув прізвище відповідного міністра.

На наші прохання: дайте розрахунки, дайте документи, на що йдуть гроші — відповідей і документів не було. Понад те, агенство не освоїло навіть тих грошей, які йому виділили”.

За інформацією співрозмовника LB.ua,

— всього за період **2023-2024** років в держбюджеті було передбачено для ***Агентства*** відновлення **195,7 млрд грн**

(з них 2023 рік — 130,4 млрд грн, 2024 рік — 65,3 млрд грн), а

— використало ***Агентство*** відновлення з цієї суми лише **92,3 млрд грн**

(з яких 2023 рік — 82 млрд грн, станом на 1 травня 2024 року — 10,3 млрд грн).

***

Ще одна претензія урядовців до агентства стосується будівництва водогонів, які потрібно було збудувати після знищення Каховського водосховища.

Підготовчі роботи з будівництва магістральних водогонів для областей, які постраждали унаслідок підриву Каховської гідроелектростанції

“В 2023 році дорожникам без проєкту виділили з держбюджету 8,5 млрд грн. Майже вся сума — це аванс. Але водогони не збудували, хоча обіцяли їх запустити до кінця жовтня 2023 року, — зазначив співрозмовник у

Міністерстві фінансів. — В 2024 році в березні Кабмін виділив ще 5,2 млрд грн, щоб закінчити будівництво водогонів до 1 квітня. Але підрядники сказали, що їм тепер треба не 13,5 млрд грн, а майже 18,9 млрд. При цьому Агентство відновлення в паспорті замість вводу в експлуатацію дало показник, що водогони до кінця 2024 року будуть готові на 70-80%, оскільки мало намір отримати за проектом “Швидке відновлення” додатково 3,3 млрд грн на будівництво трьох водогонів”.

Натомість Мустафа ***Найєм*** зазначив, що упродовж останнього місяця він декілька разів звертався до прем'єр-міністра та РНБО з офіційними листами, у яких попереджав про зупинку будівельних робіт через відсутність рішення уряду щодо фінансування проєктів.

Крім того, він звертався до апарату прем’єра з проханням про зустріч. Але відповіді не отримав.

Він запевнив, що уникати відповідальності у разі виявлення порушень не буде.

Сьогодні, 18 червня уряд звільнив Мустафу Найєма з посади голови ***Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури***.

***

№ 2.961

ZN,UA

ПРОГРЕССИВНЫЙ НАЛОГ НА ДОХОДЫ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ. ЕСТЬ ЛИ СМЫСЛ ЕЩЕ РАЗ ВХОДИТЬ В ЭТУ РЕКУ?

19 июня, 2024

Алексей Кущ, экономист, финансовый аналитик

В парламенте **заговорили** о введении в Украине прогрессивного налога на доходы физических лиц. В частности такое заявление сделал руководитель парламентского комитета по вопросам финансов, налоговой и таможенной политик***и Даниил Гетманцев, чьи «налоговые новеллы»*** традиционно вызывают возмущение общества, какими бы ни были они по сути.

Но это тот уникальный случай, когда ***Гетманцева*** можно поддержать, во всяком случае, саму идею, потому что механика реализации идеи прогрессивного налога может быть разной.

Выстраивание справедливой шкалы прогрессивного налога, когда ставка налогов снижается по минимальным доходам за счет более высокой ставки по большим доходам, потребует времени и целенаправленной государственной политики.

Это как выращивать дерево социальной стабильности и справедливости. У нас это пока карликовое деревцо бонсай…

Но цель такой политики — преодолеть неравенство, и эта задача не тождественна достижению «общего равенства», как некоторые думают.

1. Вот он — «богатый дециль»

В Украине уже есть опыт введения прогрессивного налога, причем с довольно разветвленной системой ставок. Этот опыт признан в целом неудачным, и этому есть довольно логичное объяснение — прогрессивная ставка должна появиться только тогда, когда в обществе возникает стабильное и достаточно глубокое финансовое и имущественное расслоение. Условно говоря, должны появиться социальные группы с более высокими доходами.

Украина формата 1990-х — начала нулевых — это более или менее гомогенное общество, нижние «децили» которого не так уж и сильно отличались от верхних. Да, в то время появились и сверхбогатые, но их было менее 1%, и их доходы находились в основном в «тени».

Если говорить о нынешнем формате общества, то в Украине уже существует так называемый верхний дециль, или 10% самых богатых. Эти данные подтверждаются и данными статистики: в Украине группа населения, которая может накапливать финансовые и имущественные активы после покрытия всех текущих расходов, составляет в среднем 5–8%.

Количество ступеней или шкал прогрессивной ставки налога на доходы физических лиц должно соответствовать количеству тех самых расслоенных по доходам общественных групп. Конечно, чем богаче общество, тем больше там применяется шкал или ступеней налогообложения. Например, в США семиступенчатая модель, в Швейцарии — 14-ступенчатая для семейной пары и 10-ступенчатая для одиноких людей. А в Польше — только двухступенчатая.

Классическая прогрессивная модель выглядит следующим образом:

1) нулевая ставка на минимальную зарплату;
2) базовая ставка на средний уровень доходов;
3) повышенная/прогрессивная ставка на большие доходы.

Прогрессивный налог — это не только инструмент снижения социального неравенства, но еще и механизм перераспределения налогового давления между богатыми регионами и бедными, между столицей и провинцией.

В Украине основная часть прогрессии с НДФЛ в случае введения дополнительной шкалы пришлась бы на Киев, Киевскую область, Львов и

Днепр. Вместе с тем введение прогрессивной шкалы почти не затронуло бы села, небольшие города и городки и даже некоторые областные центры, такие как Чернигов, Сумы, Николаев, Херсон. То есть более справедливо происходило бы распределение налоговой нагрузки не только между общественными стратами (бедные-богатые), но и в рамках географического выравнивания.

2. Кто теоретически в Украине мог бы платить увеличенный налог на доходы?

Однозначно из этого перечня надо исключить военных.

Что касается остальных, то мы уже выяснили, что в Украине сформировался свой «дециль»

1) — это в первую очередь предприниматели и, так сказать, «надстройка»: аудиторы, юристы, финансисты.

Еще одна группа

2) — «новая шляхта», то есть люди, работающие на должностях в государственных структурах (бюджетных и на госпредприятиях) и получающие довольно высокую зарплату. Большая часть этих людей сконцентрирована в Киеве.

3. Начинаем осторожно

Саму реформу в Украине можно было бы начать довольно осторожно.

Например, со снижения базовой ставки на минимальные доходы (на уровне реального прожиточного минимума) с 18 до 13%, то есть на 5%. Суммарно это приведет к падению доходов госбюджета приблизительно на 20 млрд грн. Человек с заработной платой не более 10 000 грн в месяц вследствие таких изменений получит дополнительно 500 грн доходов ежемесячно, или 6000 грн в год.

Но дополнительная прогрессивная ставка на доходы (увеличение с 18 до 23%) в размере более 100 тыс. грн в месяц принесет в бюджет дополнительно 15 млрд грн. Реальная ставка для зарплаты в 100 тыс. грн при базе для ориентировочного минимального дохода в 10 000 грн составит 22,5% (22% х (100 000 — 10 000)/100 000). Переплата налога — до 4000 грн в месяц.

В дальнейшем, после войны, в меру роста прослойки людей с высокими налогами, ставку для людей с низкими зарплатами необходимо снижать до тех пор, пока она не уменьшится до нуля процентов (доходы в размере минимальной зарплаты следует вообще не облагать налогами).

Важно отметить, что такой фискальный маневр выгоден экономике и даже, как это ни парадоксально звучит, людям с высокой зарплатой (которые будут платить больше). Ведь 4 миллиона людей, получивших увеличение доходов на 500 грн в месяц, — это 2 млрд грн дополнительного платежеспособного спроса, или до 24 млрд грн в год. Стимулирование экономики через спрос — это сейчас ключевой драйвер роста.

Условно говоря, можно платить всем одну плоскую ставку налога на доходы в размере 18% в бедной стране, а можно части зажиточного населения платить прогрессивную ставку в 23%, но в стране с растущим уровнем жизни и, соответственно, возрастающими возможностями (конечно, этот фактор сейчас определенным образом нивелирует война, но только частично). В такой модели один человек с большими доходами платит в месяц на 4.000 грн больше, чтобы восемь человек с низкими доходами получили дополнительно по 500 грн. И эти 4.000 грн снова вернутся в экономику.

Здесь очень важно обратить внимание именно на этот момент: введение прогрессивной ставки для одних и уменьшение базовой ставки для других, потому что в модели Гетманцева прогрессивная ставка вводится без снижения базовой ставки для бедных, — щипать перья будут с «обоих гусей», и с того, что с «жирком», и с того, который почти голый.

Еще один вариант — установление целевых направлений использования увеличенной прогрессивной ставки налога, например, на помощь больным детям, на потребности инвалидов войны и т.д.

4. Призрак бродит по стране, призрак Налоговой революции

Несмотря на критику прогрессивной модели налогообложения, в Украине она уже существует!

> — Ведь есть базовая ставка в размере 18% (заработная плата, доходы по депозитам в банках и т.п.), 0% — ставка по операциям с государственными ценными бумагами, 5% — ставка по дивидендам и 9% — ставка по операциям институтов совместного инвестирования (ИСИ).

Несложно заметить, что

> — **в Украине действует «прогрессия наоборот»**, когда **ставка налога уменьшается, а не увеличивается с ростом доходов**.

Потому что самые маленькие индивидуальные доходы — это зарплата большинства населения. Доходы значительно больше (индивидуально, а не в общем объеме) получают по операциям ИСИ (например, венчурные фонды),

но ставка уже меньше — 9%. Еще большие индивидуальные доходы по дивидендам по корпоративным правам, а там ставка еще ниже — 5%.

Ну а одни из наибольших — это доходы по операциям с государственными ценными бумагами, там вообще 0% (вспомним электронные декларации некоторых наших политиков).

То есть

налоговая система в Украине настроена в пользу богатых и на угнетение доходов большинства населения.

5. Какие шаги необходимо сделать?

1) — Во-первых,

> — **установить «золотой стандарт социальной политики»**: минимальная пенсия, минимальная заработная плата, реальный прожиточный минимум и необлагаемый минимум доходов граждан должны равняться одной сумме.

Сейчас необлагаемый минимум доходов граждан в Украине составляет 17 грн! То есть каждая гривня, начиная с восемнадцатой, подлежит налогообложению. И только ежегодными законами о государственном бюджете эту сумму подтягивают под определенную социальную налоговую льготу в размере 50% бюджетного прожиточного минимума — сейчас эта льгота составляет всего 1.514 грн.

2) — Во-вторых,

> — наконец **передать обязанность по уплате налогов от работодателя наемному работнику**. То есть работодатель платит наемному работнику брутто-зарплату, а не нетто, как сейчас. А наемный работник уже сам раз в год платит налоги в государственный бюджет по базовой ставке, скажем, 15% (при этом минимальная заработная плата не облагается налогами).

Этим полностью уничтожаются стимулы бизнеса по оптимизации системы налогообложения труда:

> **— намного проще заплатить работнику брутто-зарплату, ведь механизмов оптимизации больше не существует (работодатель не платит эти налоги и не влияет на них).**

Наемный работник при ежегодной уплате налога получает право на широкий налоговый кредит, то есть на уменьшение базы налогообложения на сумму инвестиций в свою семью: ипотека, расходы на образование, медицину и т.д.

Подобный механизм поощряет к реинвестициям доходов в экономику:

— строительство, медицинскую отрасль, образование, а не к непроизводительным накоплениям.

Кроме того,

— кормилец семьи должен получить право на уменьшение базы налогообложения согласно количеству членов семьи на содержании, прежде всего детей. Такое уменьшение доходов кормильца до налогообложения осуществляется согласно размеру реального прожиточного минимума на одно лицо, которое содержится.

Это обеспечит дополнительные финансовые стимулы к инвестициям в детей и нетрудоспособных лиц на содержании. Право на социальную помощь необходимо четко привязать к уплате налогов.

В такой модели, кроме базовой ставки в размере 15% и нулевой ставки на минимальные доходы, устанавливается прогрессивная ставка на большие доходы в двойном размере, то есть 30%.

Большие доходы рассчитываются как определенное количество средних заработных плат в месяц, например 10 или 15.

В рамках такой революционной реформы необходимо решить проблему кассовых разрывов местных бюджетов, ведь нынешняя система начисления НДФЛ является главным источником их доходов.

На переходный период (до пяти лет) местным бюджетам можно оставлять 100% налога и предоставлять казначейские беспроцентные займы для выравнивания дисбалансов в течение года (ведь вводится новый механизм начисления налога на доходы раз в год, а не раз в месяц).

Это действительно революционные изменения, настоящая Налоговая революция, восстанавливающая баланс налогообложения между трудом, капиталом, активами и потреблением.

Она отделяет налогообложение населения от налогообложения бизнеса. Вот и посмотрим на реальные платежи разных доноров бюджета и кто на самом деле кормит государство. Спойлер — население!

В итоге **этот подход создаст прослойку гражданского общества — свободных налогоплательщиков, осознающих цену государства и голосующих за бизнес-планы политических партий**, вместо прослойки «податного сословия», голосующего или за медийную пустоту, или за «гречку».

Почти политическая программа будущей партии, осталось только найти соответствующие общественные движущие силы.

***

№ 2.962-1

Есть такое понятие как амортизация и износ основных средств

2024-06-20

Кущ

Это я к обрушению части моста в Киеве.

В 1991 голу мы получили активов в рамках всей страны примерно на три триллиона долларов.

Амортизация этого богатства стала, по сути, "национальной идеей".

***

Сейчас, после амортизации на 70% от этих инвестиций остался примерно триллион по оценочной стоимости. А по балансовой - тоже триллион, но только гривен.

- Простая арифметика говорит, что для одного лишь замещения убывающих основных средств, нужно капитальных инвестиций не менее 50 млрд дол в год.
- Это простой расчет: делим триллион долларов на 20.
- Это и есть наш базовый показатель валового накопления основного капитала - 50 млрд дол в год.

- Или 25% ВВП, если брать показатель валового продукта по состоянию на 2021-й год.

И это мы лишь остановим деградацию.

- Для обновления основных средств, капитальные инвестиции нужно увеличить до 60 млрд дол в год.
- То есть к 50 млрд добавить еще 10 млрд дол.
- Эта огромная сумма позволит на 1% в год сокращать износ основных средств.
- То есть за 10 лет мы с критических 70% износа основных средств придем к 60%.

А за 20 лет к удобоваримым 50% износа.

Тогда есть шанс, что метро не будет останавливаться, а мосты падать.

***

Можно ненавидеть "совок". Но найдите теперь того, кто инвестирует в Украину 60 млрд дол в год или новый триллион долларов в ближайшие 20 лет для обновления изношенного "совкового" триллиона.

1) Кто инвестирует в нас эти деньги?
2) США, ЕС? Смешно.
3) Сами заработаем и инвестируем в себя? Еще смешнее.

Никто больше не будет в нас инвестировать такие деньги.

— Примите как данность уровень инфраструктурного развития на 2021-й год и осознайте - дальше хуже.

Все будет безбожно разворовываться.

— Как это сейчас делается на уровне городского бюджета в Киеве.

Мосты будут падать, метро - останавливаться и т.д.

Знаете, **я очень критично отношусь к звучащим сейчас идеям "децентрализованной энергетики".**

1) Во-первых - где брать базовый энергетический ресурс. Что это будет? Газ?
2) Во-вторых - сколько будет стоить электроэнергия в рамках такой системы для потребителя?

И самое главное - кто инвестирут миллиарды долларов в новый "план ГОЭЛРО"? Точнее в план ГОЭЛУ - "государственную комиссию электрофикации Украины".

Кто даст эти деньги?

Пока вся надежда различных «групп влияния в энергетике»

- это получить западное финансирование и "освоить" его.

Вот только наивно думать, что кто-то построит нам заново альтернативную систему энергетики на социальном тарифе.

Эта "шара" уже в прошлом.

***

№ 2.962-2

Кстати, моя статья про износ основных средств в Украине и глкбокую амортизацию ключевых инфраструктурных активов "в ноль".

2024-06-20

Кущ

Опубликована в Деловой столице в 2020 году, но актуальна до сих пор.

Статья особенно ценна для меня, так как она заложила мое знакомство с несколькими действительно выдающимися людьми в Украине, чья инжиниринговая компания делает чудеса в нашей стране.

Статья тяжеловата, много статистики, расчетов. Но для вдумчивого чтения "с карандашом", самое то.

***

№ 2.962-3

Капитальный износ. Почему Украине осталось 10 лет до полной деградации

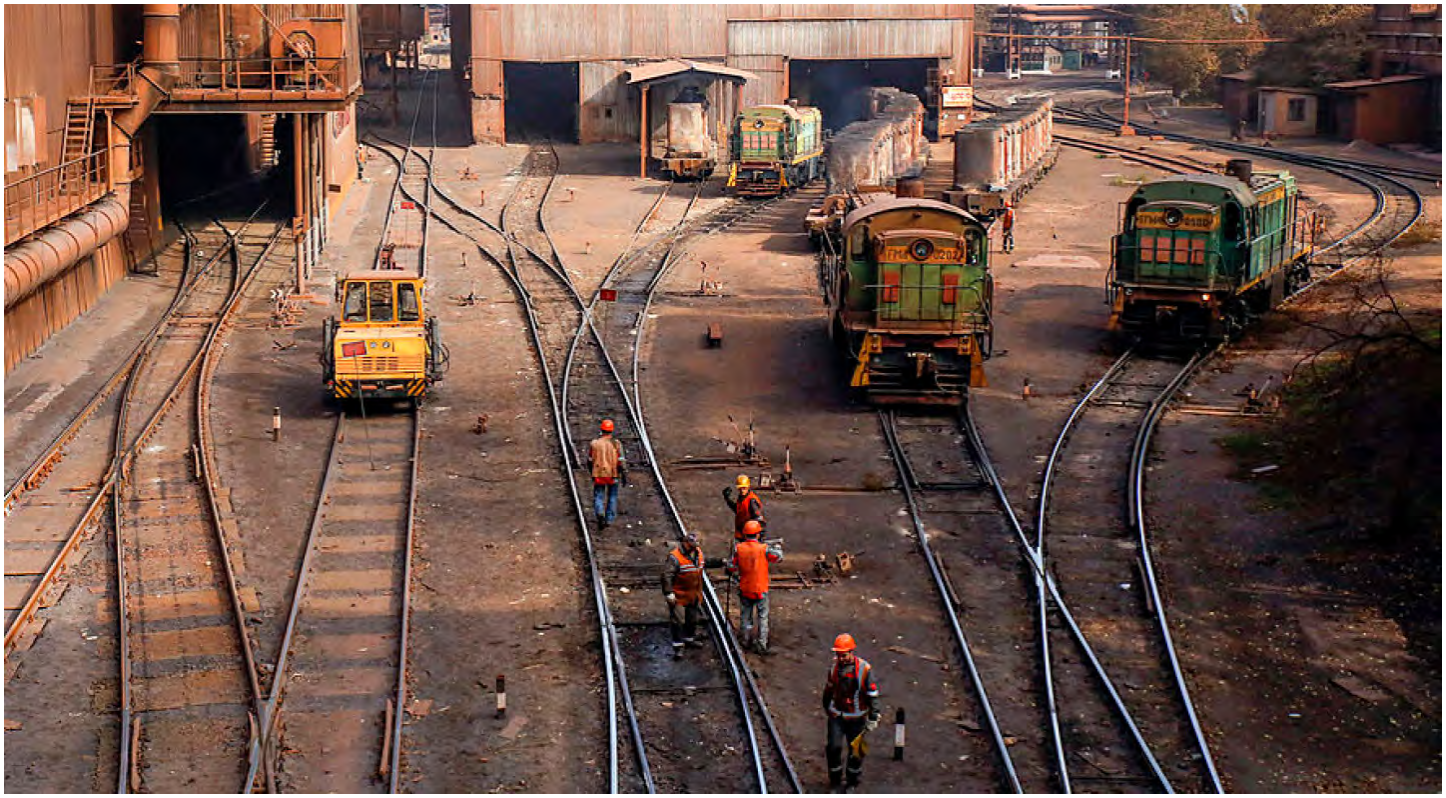

23 марта 2020

Алексей Кущ, финансовый аналитик, экономический эксперт

Нынешний объем капитальных инвестиций в размере 584 млрд грн за 2019 г. недостаточен для обновления основных средств производства, износ которых уже превышает 60%

Тема дефицита инвестиций, капитальных вложений и высокой амортизации основных средств национальной экономики является тем скрытым айсбергом, который рулевые нашего правительства замечают лишь в самый последний момент. Но больше всего эту тему поднимают на щит общественного обсуждения украинские министры, когда нужно объяснить причины экономического падения или собственную недееспособность.

1. Почему важна кластерная экономика

Тема инвестиционной модели роста появилась в контексте работ Майкла Портера, американского экономиста, автора теории кластерного развития и конкурентных преимуществ в разрезе отдельных стран. Портер разрабатывал концепцию конкурентных преимуществ для Индии, Новой Зеландии, Южной Кореи и даже РФ. Работал в отраслевой комиссии конкурентоспособности президента Рейгана, разрабатывал факторы роста для штата Массачусетс.

Ученый определил несколько концептов кластерного развития взаимодополняющих и географически связанных субъектов рыночной модели.

В "конкурентный ромб" Портера входят:

1) факторы конкурентоспособности (дешевая рабочая сила, доступные энергоресурсы, протекционизм и пр.);

2) капитализация внутреннего рынка и платежеспособного спроса;

3) развитость смежных отраслей в рамках единых кластеров, когда сырье используется для производства полуфабрикатов, а полуфабрикаты - для конечной продукции с высоким уровнем добавленной стоимости;

4) уровень конкуренции и качества предпринимательской среды, а также наличие равных условий для рыночной игры.

Цель государства - создание точек роста экономики в виде отдельных промышленных кластеров, где факторы конкурентоспособности тесно переплетаются с доступным внутренним и внешними рынками потребления, развитыми отраслевыми смежниками, в оболочке качественной регулятивной и конкурентной среды.

Для примера:

— Франция создала авиационный и фармацевтический кластеры, Италия - кластер лакшери-товаров, в Финляндии - целлюлозно-бумажный кластер, в Германии - биотехнологический кластер Bio Regio.

Что касается самой формы кластерной организации экономики, то это могут быть:

1) географические кластеры, объединяющие сложившиеся территориально-производственные комплексы;

2) горизонтальные мегакластеры, объединяющие несколько отраслей;

3) межсекторальные глобальные кластеры, соединяющие, например, промышленность и сектор услуг;

4) фокусные кластеры, нацеленные на точку внутренних инноваций;

5) технологические кластеры, базирующиеся на конкурентном преимуществе определенной технологии производства.

Кластерная модель предполагает отказ от традиционного отраслевого деления экономики и снижает до минимума роль национальных промышленных гигантов, таких как, например, "Дженерал моторс" в США.

Для Украины кластерная модель могла бы стать наиболее эффективным инструментом развития, ведь, как это ни странно звучит, модель планового размещения производительных сил имеет очень много общего с кластерной моделью, только в случае с плановой методикой планирование осуществляло государство, а в модели кластеров - главную роль играет рыночная гравитация конгломерата частных компаний, усиленная государственной стратегией развития.

Дело в том, что в Украине во времена УССР промышленность развивалась на базе нескольких основных концептов:

— 1) — территориально-производственных комплексов (ТПК), 2) — научно-производственных комплексов (НПК), 3) — территориально-экономических районв (ТЭР), что предполагало эффективную производственную кооперацию и межотраслевую интеграцию.

Если бы экономика Украины после разгосударствления не оказалось разделена на олигархические финансово-промышленные группы, она вполне могла бы успешно стартовать в начале нулевых годов, открыв свои ТПК для внешних инвестиций и преобразовав их в эффективные и высокопродуктивные рыночные кластеры.

В этом контексте роль правительства в экономике сводится к выполнению нескольких базовых функций:

— 1) — подключение кластеров к системной инфраструктуре (энергетической и транспортно-логистической); 2) — усиление конкурентоспособности кластеров с помощью регулятивных и финансовых инструментов и создания центров трансферта инноваций; 3) — постоянный мониторинг рисков и препятствий на пути развития национальных кластеров с целью минимизации негативного влияния.

На данный момент промышленность скандинавских стран практически на 100% сконцентрирована в созданных кластерах, в США, Германии, Франции, Италии этот уровень превышает 50%.

— К такому же уровню кластеризации стремятся Польша, Турция, Южная Корея.

— В целях развития кластерных моделей ЕС приступил к созданию единого европейского научного пространства.

Ключевое условие кластерного развития - это специализация крупных компаний на выпуске конечной продукции и делегирование полномочий по производству комплектующих малому и среднему бизнесу, когда центральная компания кластера обрастает малыми и средними субъектами рынка, как большой корабль морскими ракушками.

2. Точка роста национальной экономики

Итак, для формирования канала глобальных инвестиций наиболее удобна кластерная модель, в отличие от предложенных нашей нынешней властью "инвестиционных нянь". Но, кроме кластерных механизмов, есть еще и модель закрытой ракушки, которая самостоятельно выращивает свою жемчужину в виде национальной экономики. К чему это может привести, рассмотрим на примере Украины, где экономическое развитие уже второй десяток лет (начиная с нулевых годов) происходит в основном на базе внутренних резервов бизнеса и государственных дотаций.

Если проанализировать состояние основных средств украинской экономики (на 2018 г.), то мы увидим, что их балансовая стоимость с учетом индексации выросла с 9,1 до 9,6 трлн грн. Поступление основных средств в 1,8 раза превышает выбытие (588 против 330 млрд грн), а введение в эксплуатацию новых активов более чем в 11 раз опережает ликвидацию устаревших основных средств (306 против 26 млрд грн).

Более того, наращивание основных средств опережает амортизацию, и темп роста балансовой стоимости составляет 2,6%, хотя это и ничтожно мало. Общий износ превысил 60%. Сама позитивная динамика показателя во многом определяется высоким коэффициентом индексации (переоценки) - 18,4%.

Промышленность в структуре основных средств занимает лидирующее положение по абсолютному значению - 3,27 трлн грн на конец года по сравнению с 0,4 трлн в сельском хозяйстве и 1,4 трлн в энергетике.

Но здесь важно обратить внимание на несколько важных деталей:

— размер основных средств в промышленности почти в четыре раза превышает аналогичный показатель в агросекторе, а вот введение новых объектов учета опережает лишь в два раза (113 против 56 млрд грн).

В энергетике и водоснабжении наблюдается еще более диспропорциональное введение новых основных средств:

— 21 и 3 млрд грн соответственно, хотя балансовая стоимость производственных активов в энергетике более чем в три раза выше, чем в сельском хозяйстве, а оценка по сектору водоснабжения и канализации более чем в два раза ниже, хотя динамика введения новых основных средств почти в 20 раз уступает аналогичному показателю агроиндустрии.

Примерно такая же ситуация в транспорте:

— введение новых основных средств находится на уровне 32 млрд грн, хотя балансовая стоимость на конец года составляет 1,7 трлн грн.

Сохранение позитивной динамики в секторе промышленности, энергетики, транспорта достигается в основном за счет высоких коэффициентов индексации:

— 129-175; в секторе водоснабжения и вовсе 217.

То есть

— показатели минимального роста обеспечиваются за счет бухгалтерских проводок, а не реальных инвестиций, и собственники практически выжимают из этих отраслей экономики остаточный производственный потенциал, максимально эксплуатируя основные средства.

Высокая динамика роста основных средств на фоне относительно низкого коэффициента переоценки наблюдается в строительстве, торговле и программировании, но эти отрасли играют мизерную роль в общей структуре основных средств экономики в целом:

— суммарно на них приходится примерно 315 млрд грн.

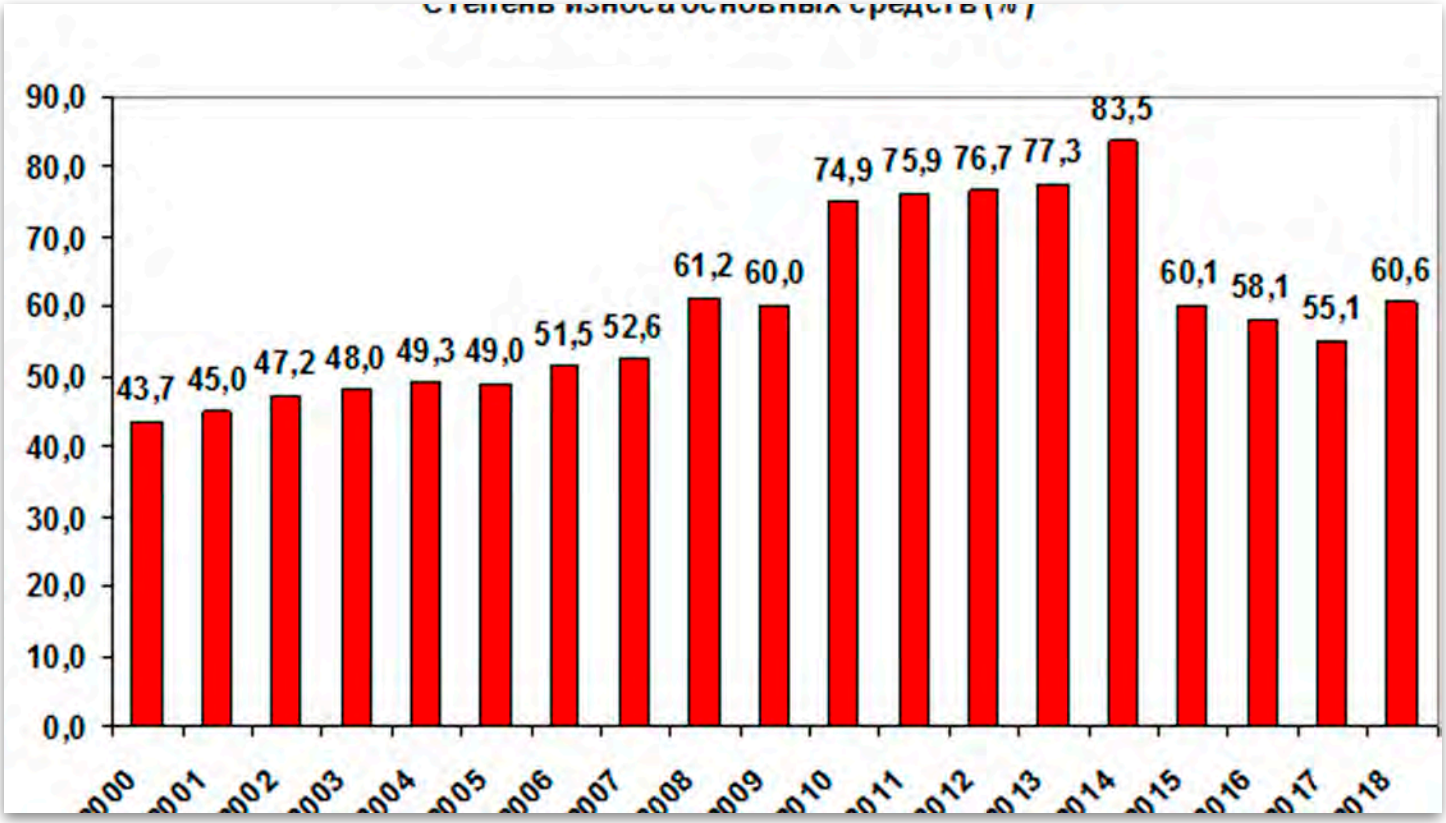

Что касается степени износа основных средств, то

— в течение 18 лет она варьировалась от 43,7% в 2000 г. до 83,5% в 2014-м, после чего несколько сократилась до 60,6% в 2018-м, но не так благодаря эффекту инвестиций, как вследствие переоценки балансовой стоимости по результатам гиперинфляции в 2014-2015 гг.

То есть

— колебание показателя износа в пределах 25-30% может быть обусловлено методами учета, притом что физическое состояние и моральный износ основных средств существенно не изменились.

Именно поэтому

— рост износа на 5-10% в течение ближайших двух-трех лет может быть объяснен замедлением инфляции и сокращением коэффициента переоценки.

Самый высокий показатель износа зафиксирован в перерабатывающей промышленности

- 76,4% (в целом по промышленности - 69,4%). Наименьший - в сельском хозяйстве - 37,3%.

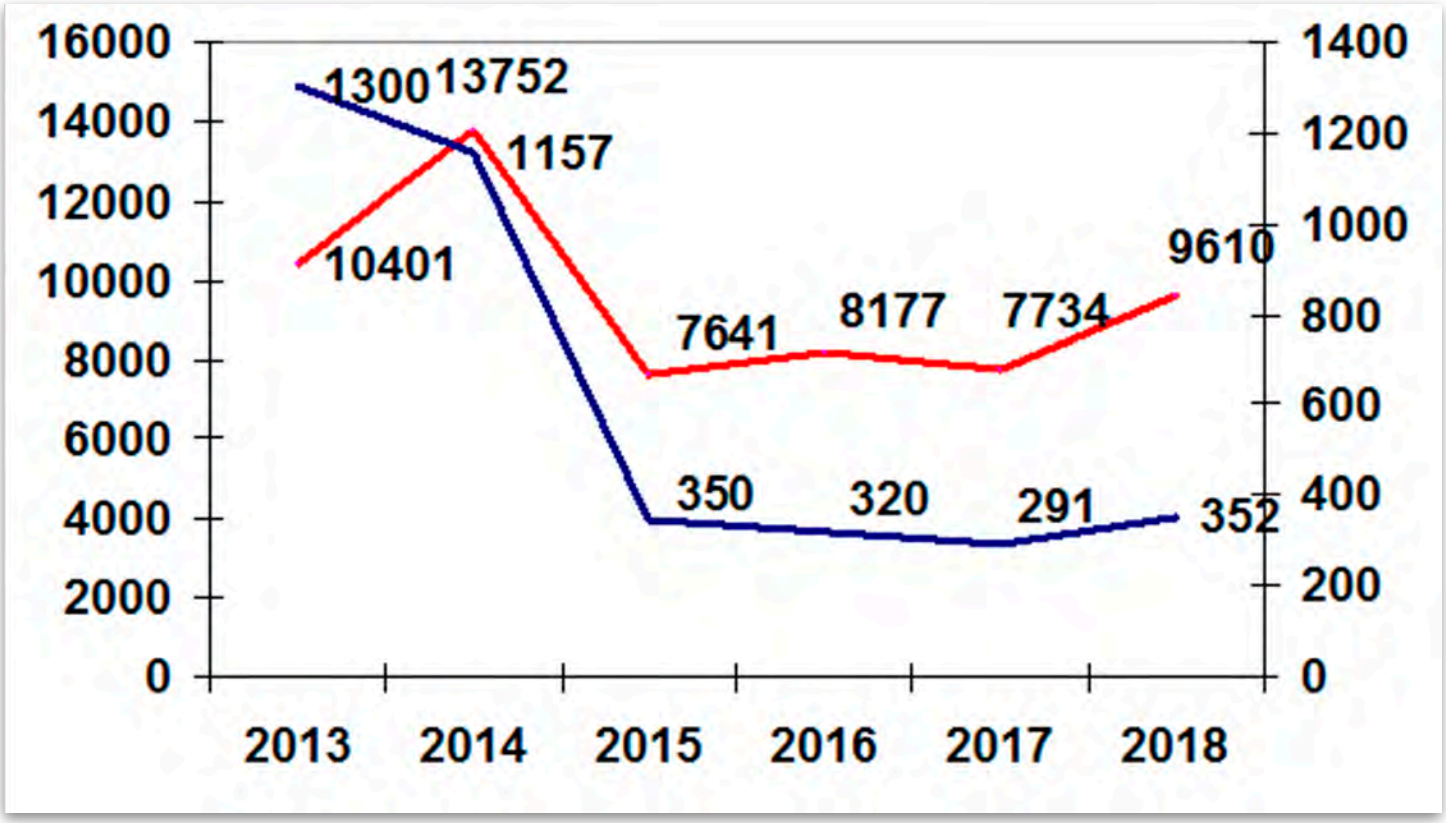

Балансовая стоимость основных средств по сравнению с 2013 г. существенно не изменилась:

— падение с 10,4 до 9,6 трлн грн. При этом долларовый эквивалент сократился значительно сильнее: с $1,3 до $0,35 трлн, что объясняется особенностью бухгалтерского учета в Украине и применяемыми методами оценочной стоимости основных средств, которые в полной

мере не учитывают фактор девальвации национальной валюты в 2014-2017 гг.

Источником замещения выбывающих основных средств могут выступать лишь капитальные инвестиции.

В 2013 г. произошел первый существенный спад в темпах роста капитальных вложений

- на 8,3%, после роста в 2011-2012 на уровне 13-33%, что объясняется инвестициями к Евро-2012.

После сокращения на 12,2% в 2014-м рост капиталовложений возобновился, правда в 2015-м

— он был обеспечен за счет обесценивания гривни (роста номинального показателя), тогда как реальная динамика, скорректированная на индекс потребительской инфляции, составила минус 24,2%.

В 2016-2018 гг. номинальные темпы роста составили 25-32%, но в 2019-м произошло резкое замедление до 11%, или 3% с учетом инфляционной составляющей.

Более 64% капинвестиций в Украине направляются в покупку машин и оборудования, а также в сферы транспорта и инженерии.

Примерно 25% в недвижимость, в том числе 10% - в жилую. На покупку нематериальных активов уходит около 6% инвестиций.

Сумма новых капитальных инвестиций в долларовом эквиваленте после пика в 2012 г. ($34,2 млрд) сократилась до $23,4 млрд в 2019-м, то есть вернулась на уровень 2010 г. ($22,6 млрд).

Если проанализировать источники финансирования капитальных инвестиций, то средства бизнеса, государства и населения составляют почти 90% (70,8, 12,7 и 6% соответственно).

Удельный вес кредитов находится на уровне всего лишь 7,8% (вместо необходимых 30-40%), а участие иностранных инвесторов составляет и вовсе мизер на грани статистической погрешности - 0,3%.

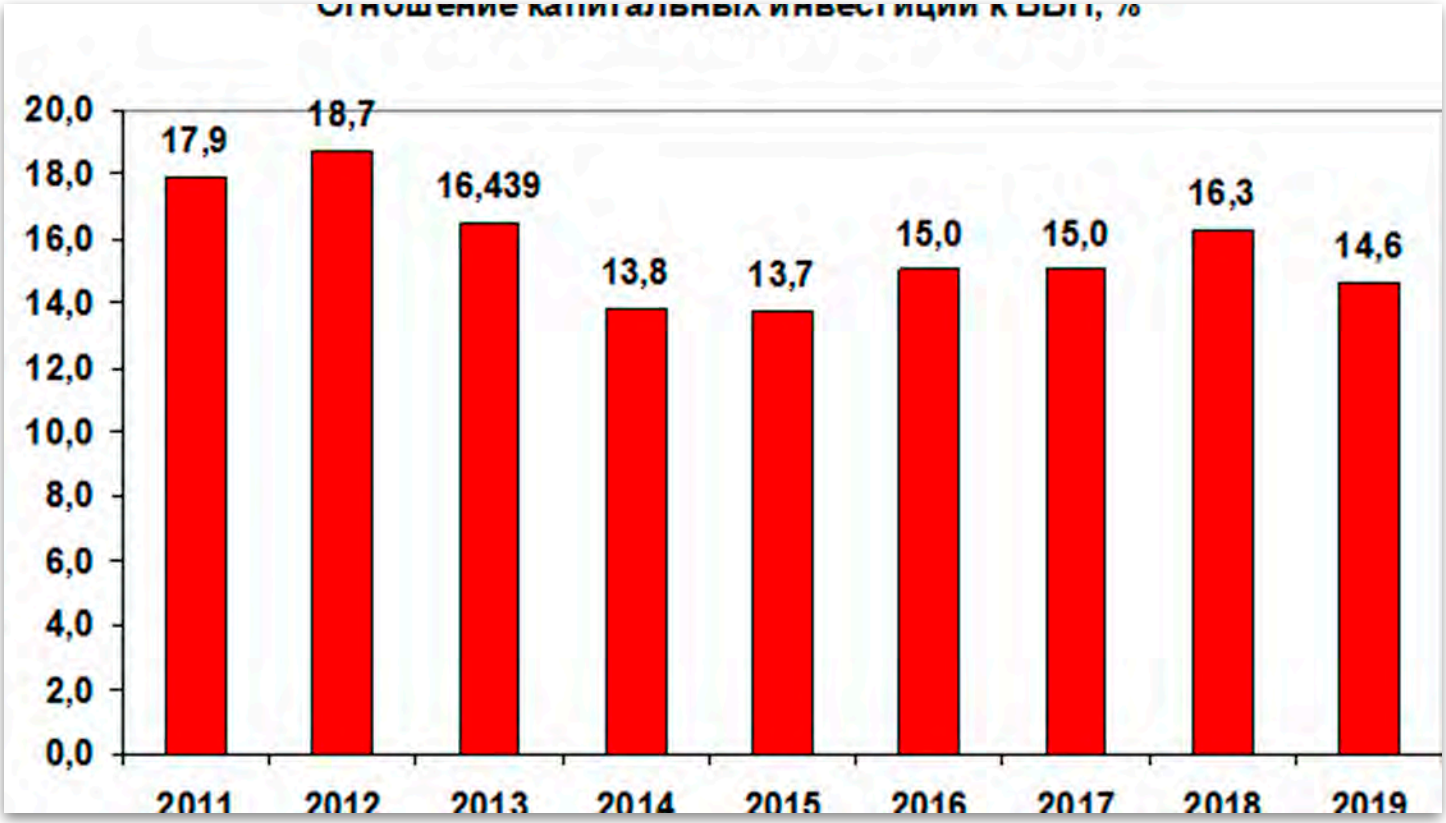

Удельный вес капитальных инвестиций в Украине характерен для бедных развивающихся стран с низкими темпами роста (в пределах 2-3%):

— максимальный показатель был зафиксирован на фоне проведения Евро-2012 - 18,7%, а минимальный - в разгар кризиса в 2015-м - 13,7%.

После восстановления до уровня 16,3% в 2018-м данный индикатор в прошлом 2019 году вновь снизился - до 14,6%.

Напомним, что

для достижения темпов роста валового продукта на уровне свыше 5% нам необходимо увеличить индикатор капинвестиции/ВВП до отметки в 30% и выше, то есть

— с учетом параметров ВВП в 2020-м - найти дополнительные источники на сумму $27 млрд с последующим пропорциональным ростом общей экономической динамики.

При этом отметим, что

— для понижения степени износа основных средств на 10% (с 60 до 50%) экономике необходимо примерно $50 млрд капвложений, то есть двухлетний дополнительный приток источников финансирования, а достижение среднерегионального показателя износа в 40%, потребует реализацию пятилетней программы опережающего роста экономики.

Показатель капитальных инвестиций **можно оценить и от обратного.**

У нас примерно, 10 трлн грн основных средств.

Если взять валютный эквивалент по паритету покупательной способности, а не по номинальному курсу, то примерная стоимость наших производственных и инфраструктурных активов составляет около $1 трлн.

При двадцатилетней норме амортизации

— получаем требуемый уровень обновления на уровне $50 млрд в год, что предусматривает лишь возмещение морального износа, а не увеличение уровня капитализации основных средств.

То есть

— при инвестировании бизнесом и государством ежегодно 600 млрд грн, или $24 млрд, мы будем замещать 2,4% выбывающих основных средств при норме замещающей амортизации на уровне 5% в год, а ежегодные потери в виде реального износа составят 2,6% - или 26% за десять лет.

Значит, к этому времени моральный износ основных средств достигнет уже 85-90%.

Остановить этот процесс могут те самые $25-27 млрд дополнительных капвложений с такими источниками средств, как кредиты и иностранные инвестиции.

А снижение износа на один процент будет стоить нам один дополнительный миллиард к минимально необходимым $50 млрд, которые, как мы уже определили, расходуются лишь на простое замещение.

То есть для снижения степени износа на 10% нужно в течение десяти лет повысить уровень капвложений до $60 млрд, или в 2,4 раза по сравнению с нынешним уровнем,

а это возможно лишь после

> **1) — запуска кредитной трансмиссии, 2) — правильной настройки монетарного потенциала Национального банка и 3) — создания каналов привлечения иностранных инвестиций.**

Иначе - деградация и постепенное сокращение инфраструктурного потенциала страны.

Данный анализ показывает, что

> **— модели государственного капитализма с высокими инфраструктурными затратами, как это было в 2010-2012 гг., дают лишь краткосрочный эффект, а ресурсы бизнеса явно не соответствуют вызовам технического перевооружения экономики.**

В рамках замкнутой экономической модели существуют резервы в виде средств населения и банковского кредитования, что может дать приток $10-15 млрд в год в сектор капвложений в случае разблокирования каналов кредитования и предоставления населению удобных финансовых инструментов для инвестирования.

Но эти ограниченные ресурсы могут лишь заморозить рост износа основных средств, но не способны обратить процесс амортизации вспять.

То есть

у нас существует дефицит источников для капвложений на уровне не менее $10 млрд, которые могут предоставить лишь иностранные инвесторы.

Это примерно те самые $50 млрд за пять лет, которые упоминаются в правительственной программе,

вот **только получить этот ресурс можно лишь в рамках качественных кластерных *моделей роста*,**

которые в этой самой программе напрочь отсутствуют.

Если, конечно, не считать таковыми

> **— гибридные формы *экономического камуфляжа*, скрытая цель которых - обеспечение налоговыми преференциями отечественных олигархов.**

***

№ 2.963

Основні теми доби 19.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За інформацією Генштабу, ситуація на лінії фронту минулої доби суттєво загострилася. За добу сталося 158 бойових зіткнень. Російська армія і далі веде наступ у напрямку Покровська, Торецька та Костянтинівки. Запеклі бої тривають на околицях Часового Яру та на південь від Бахмута. Посилилися російські атаки на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут у напрямку на Сіверськ, а також на сході Харківщини – у напрямку на Борову та Куп'янськ. Тривають зустрічні зіткнення в районі Вовчанська на півночі області. Спікер Ради нацбезпеки за президента США Карпентер підтвердив дозвіл на застосування американської зброї для ударів по території РФ, що межує із Сумщиною та Харківщиною.

За даними сервісу DeepState Live Map, українські війська відступили біля с. Площанка на захід від автодороги Куп'янськ-Сватове. ЗСУ змогли повернути

частину території, яку було втрачено під час боїв попередньої доби в районі с. Олександропіль на південь від Торецька.

2️⃣ Росія здійснила чергову потужну повітряну атаку на об'єкти української енергетики. Підрозділи ППО збили всі 27 дронів-камікадзе типу Shahed, 4 крилатих ракети Х-101/555 та одну авіаційну ракету Х-59. 3 балістичні ракети "Іскандер-М" та ще одну ракету Х-59/69 збити не вдалося. Ударами пошкоджено об'єкти енергетичної інфраструктури 5 областей. Російські війська обстріляли Курахівську ТЕС компанії ДТЕК, поранено трьох співробітників станції.

Увечері 19 червня балістична ракета, яку було запущено з території окупованого Криму, вибухнула на рекреаційному об'єкті на узбережжі Чорного моря поблизу Одеси.

Українські дрони атакували великі нафтобази в Тамбовській обл. та в республіці Адигея, а також Афіпський нафтопереробний завод у Краснодарському краї РФ. Пожежу на нафтобазі в Азові, яку було атаковано в ніч на 17 червня, російські пожежники гасили понад 2 доби.

3️⃣ Уряд дозволив перетин кордону чоловіками призовного віку за умови пред'явлення QR-коду із застосунку для смартфона "Резерв+". Електронні версії військово-облікових документів визнаються чинними лише за пред'явлення QR-коду.

4️⃣ Восьмий апеляційний адміністративний суд у Львові заборонив діяльність політичної партії "Наш край", багато членів якої вели підривну діяльність проти України та очолили органи окупаційної влади.

5️⃣ Верховна Рада підтримала в першому читанні законопроєкт щодо створення військової поліції.

6️⃣ Російський президент Путін прибув із візитом до Північної Кореї (КНДР). Він підписав із лідером країни Кімом угоду про "всеосяжне стратегічне партнерство", зокрема, про "допомогу в разі агресії проти однієї з держав". Російські ЗМІ повідомили, що Кім цілком підтримує "спеціальну військову операцію". Разом зі скасуванням контролю за санкціями проти КНДР, через вето Росії на резолюцію Ради Безпеки ООН, це створює нову серйозну загрозу безпеці всього світу. Росія в обмін на постачання військової техніки, ракет та артилерійських боєприпасів може надати КНДР ядерні та ракетні технології, що дасть північнокорейському диктатору змогу створити реальну ядерну загрозу Південній Кореї, Японії і навіть США. Ба більше, взаємини з Росією дали КНДР можливість ухилитися від ембарго ООН і одержувати валюту – насамперед на програму мілітаризації. На думку низки експертів, Кім може

надати Росії і війська, які Росія може залучити як "нерегулярні підрозділи" до воєнних дій проти України.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг зазначив, що тоталітарні держави об'єднуються. Він наголосив, що якщо країни Альянсу мають зосередитися на зміцненні оборони, оскільки всі інші програми – у галузі науки, охорони здоров'я, клімату – не матимуть значення в разі світової війни. Представник Ради нацбезпеки США Карпентер вважає, що угода свідчить про прагнення Росії створити антизахідну коаліцію з тоталітарними країнами та Китаєм.

7️⃣ НАБУ веде розслідування за фактами незаконного збагачення заступника генпрокурора Вербицького. Генеральний прокурор Костін під тиском громадськості був змушений оголосити про проведення внутрішнього службового розслідування щодо Вербицького, проте не усунув його на цей час від виконання обов'язків.

***

№ 2.964

Странное сходство нейронных сетей мозга и галактик

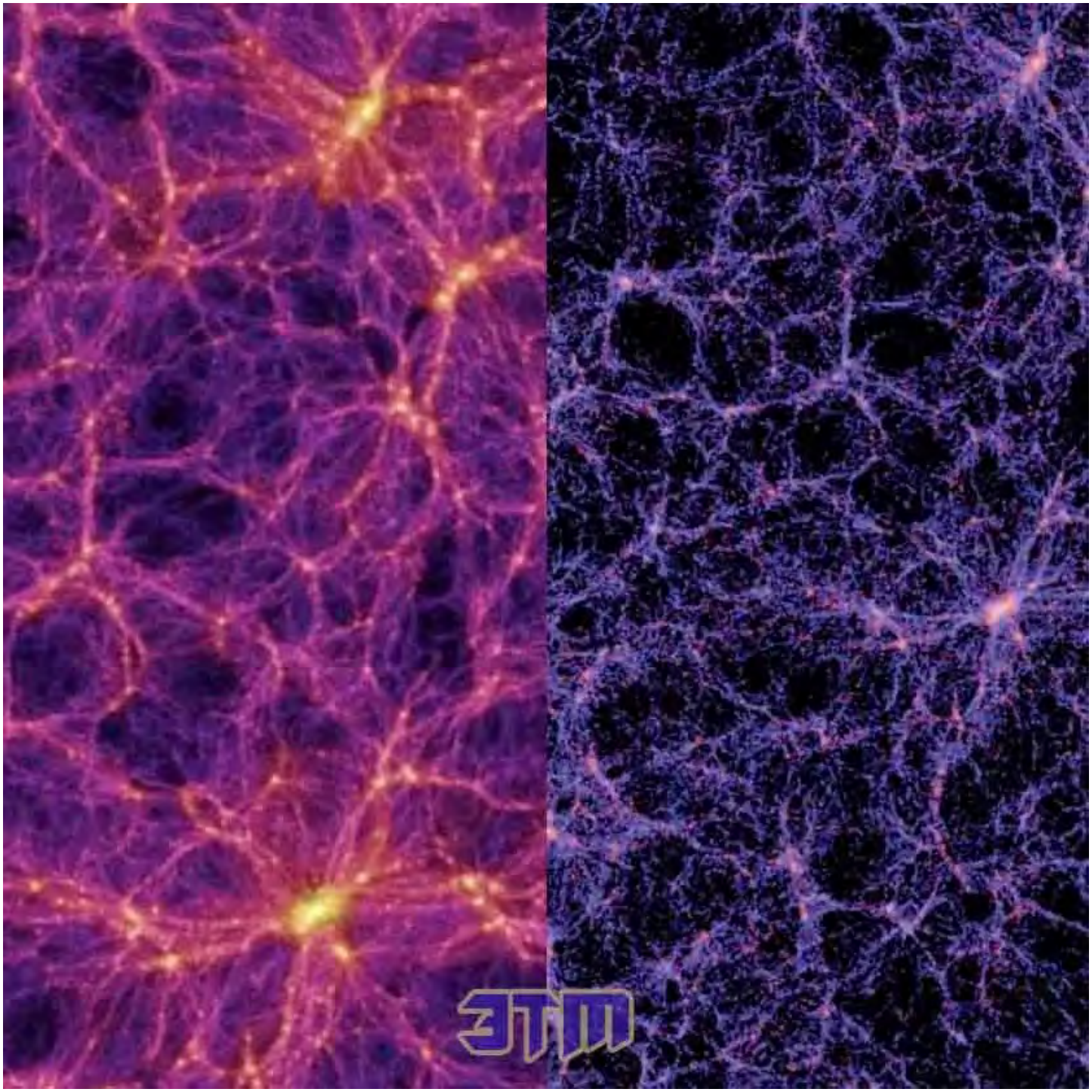

08.12.2023 от Random

Альберто ***Фелетти*** – сотрудник отделения нейрохирургии больницы NOCSAE, Azienda Ospedaliero-Universitaria di Modena, Италия.

Воспоминания вашей жизни, в принципе, могут храниться в структуре Вселенной.

Кристоф ***Кох***, ведущий исследователь сознания и человеческого мозга, назвал мозг “самым сложным объектом в известной нам Вселенной”. Нетрудно понять, почему это так – сотня миллиардов нейронов и сотня триллионов связей делают мозг головокружительно сложным объектом.

Но во Вселенной есть множество других сложных объектов. Например, галактики могут объединяться в огромные структуры (называемые скоплениями, суперкластерами и нитями), которые простираются на сотни

миллионов световых лет. Границы между этими структурами и соседними участками пустого пространства, называемыми космическими пустотами, могут быть чрезвычайно сложными. Гравитация разгоняет материю на этих границах до скоростей в тысячи километров в секунду, создавая ударные волны и турбулентность в межгалактических газах. Мы предположили, что граница между пустотой и нитями – один из самых сложных регионов Вселенной, если судить по количеству битов информации, необходимых для ее описания.

Это заставило нас задуматься: а что сложнее – Вселенная или мозг?

Поэтому мы – астрофизик и нейробиолог – объединили усилия, чтобы количественно сравнить сложность галактических сетей и сетей нейронов. Первые результаты нашего сравнения оказались поистине удивительны: похожи не только сложность мозга и космической сети, но и их структуры. Вселенная может быть самоподобной на масштабах, отличающихся друг от друга в миллиарды миллиардов раз.

Сравнивать мозг и скопления галактик – задача непростая. Во-первых, она требует работы с данными, полученными совершенно разными способами:

1) — телескопы и численное моделирование – с одной стороны,

2) — электронная микроскопия, иммуногистохимия и функциональный магнитный резонанс – с другой.

Это также требует от нас рассмотрения кардинально разных масштабов:

А. — вся космическая паутина – крупномасштабная структура, образованная всеми галактиками Вселенной, – простирается как минимум на несколько десятков миллиардов световых лет.

Это на 27 порядков больше, чем человеческий мозг.

Кроме того,

Б. — одна из этих галактик является домом для миллиардов человеческих мозгов. Если космическая сеть сложна настолько, насколько сложна любая из ее составных частей, мы могли бы наивно заключить, что она должна быть, по крайней мере, такой же сложной, как и мозг.

Да и концепция возникновения делает такое сравнение возможным.

Многие природные явления не одинаково сложны во всех масштабах.

Величественная сеть космической паутины становится очевидной только при взгляде на все небо. При меньших масштабах, когда материя замкнута в

звезды, планеты и (возможно) облака темной материи, эта структура незаметна.

Развивающейся галактике нет дела до танца электронных орбиталей внутри атомов, а электроны движутся вокруг своих ядер, не обращая внимания на галактическую систему, в которой они находятся.

Таким образом, Вселенная содержит множество систем, вложенных в системы, с небольшим или нулевым взаимодействием между различными масштабами.

Такое разделение размеров позволяет нам изучать физические явления по мере их возникновения в собственных естественных пропорциях.

Строительными блоками ***космической паутины*** являются самогравитирующие гало звезд, газа и темной материи (существование которой еще не доказано окончательно).

В общей сложности число галактик в пределах наблюдаемой нами Вселенной должно составлять порядка 100 миллиардов.

Баланс между ускоряющимся расширением ткани пространства-времени и притяжением самогравитации (гравитационного взаимодействия между разными частями системы) придает этой сети паутинообразный вид. Обычная и темная материя уплотняются в нити, похожие на струны, а скопления галактик формируются в местах пересечения этих нитей, оставляя большую часть оставшегося объема пространства практически пустой. Получившаяся структура смутно напоминает биологическую.

Прямая оценка количества клеток или нейронов в человеческом мозге не была доступна в литературе до недавнего времени.

1) — ***Корковое серое вещество*** (составляющее более 80 % массы мозга) содержит около 6 миллиардов нейронов (19 % нейронов мозга) и почти 9 миллиардов ненейронных клеток.

2) — В ***мозжечке*** насчитывается около 69 миллиардов нейронов (80,2 % нейронов мозга) и около 16 миллиардов ненейронных клеток.

Интересно, что

— общее количество нейронов в человеческом мозге совпадает с количеством галактик в наблюдаемой Вселенной.

Глаз сразу улавливает некоторое сходство между изображениями космической паутины и нейронной сетью мозга.

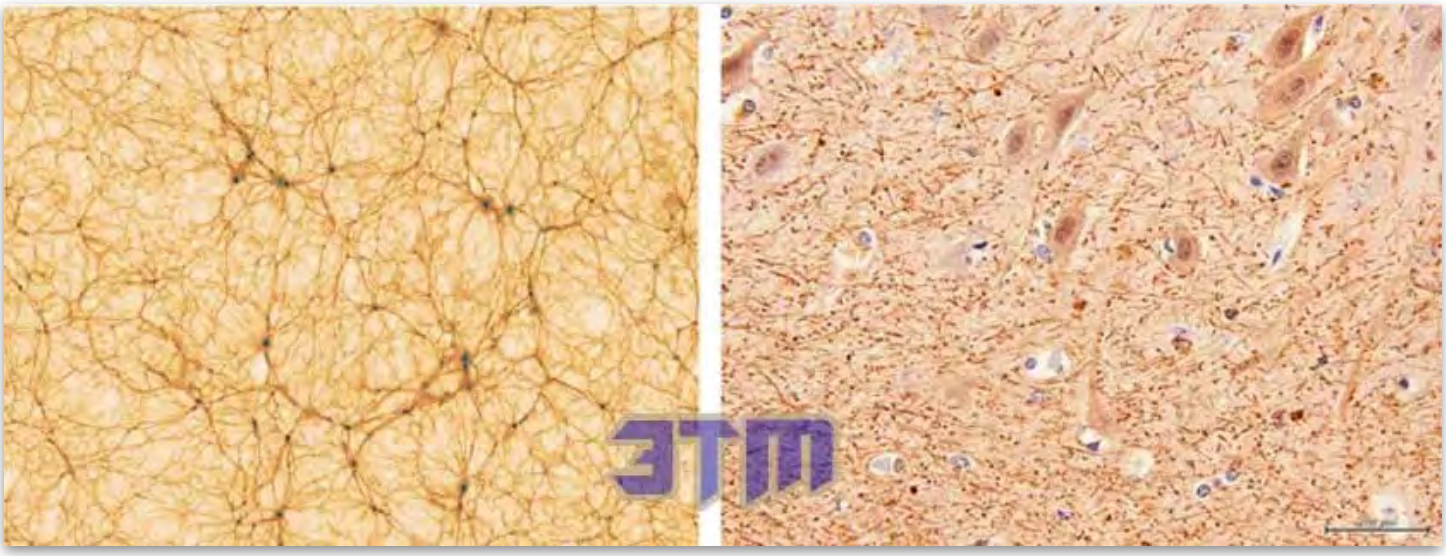

Смоделированное распределение материи космической паутины (слева) и наблюдаемое распределение тел нейронов в мозжечке (справа). Тела нейронов окрашивали клоном моноклонального антитела 2F11 против нейрофиламентов

Мы продемонстрировали смоделированное распределение космической материи в срезе шириной 1 миллиард световых лет, а также реальное изображение среза мозжечка человека толщиной 4 микрометра (мкм).

Является ли кажущееся сходство просто человеческой склонностью к восприятию значимых закономерностей в случайных данных (апофения)?

Похоже, что нет:

> — статистический анализ показывает, что **эти системы действительно имеют количественное сходство.**

Исследователи регулярно используют технику, называемую ***анализом спектра мощности***, для изучения крупномасштабного распределения галактик. Спектр мощности изображения измеряет ***силу структурных флуктуаций***, относящихся к определенному пространственному масштабу.

Другими словами,

> — он говорит нам о том, «сколько высокочастотных и низкочастотных нот составляют своеобразную пространственную мелодию каждого изображения».

Вырисовывается потрясающая картина:

> **— относительное распределение флуктуаций в двух сетях (Вселенной и мозга) удивительно похоже, причем на несколько порядков величины.**

Распределение флуктуаций в мозжечке на масштабе 0,1-1 мм напоминает распределение галактик на сотни миллиардов световых лет.

На самых малых масштабах, доступных микроскопическому наблюдению (около 10 мкм), морфология коры головного мозга более близка к морфологии галактик на масштабе в несколько сотен тысяч световых лет.

Для сравнения,

— спектры мощности других сложных систем (включая проецируемые изображения облаков, ветвей деревьев, турбулентности плазмы и воды) совершенно не похожи на космическую паутину.

Спектры мощности перечисленных систем демонстрируют более выраженную зависимость от масштаба, что может быть свидетельством их ***фрактальной природы***.

Особенно ярко это проявляется в распределении ветвей на деревьях и в структуре облаков, которые, как известно, являются фрактальными системами с самоподобием в широком диапазоне масштабов.

С другой стороны,

— для сложных сетей космической паутины и человеческого мозга наблюдаемое поведение не является фрактальным,

что можно интерпретировать как

— свидетельство возникновения масштабно-зависимых, самоорганизующихся структур.

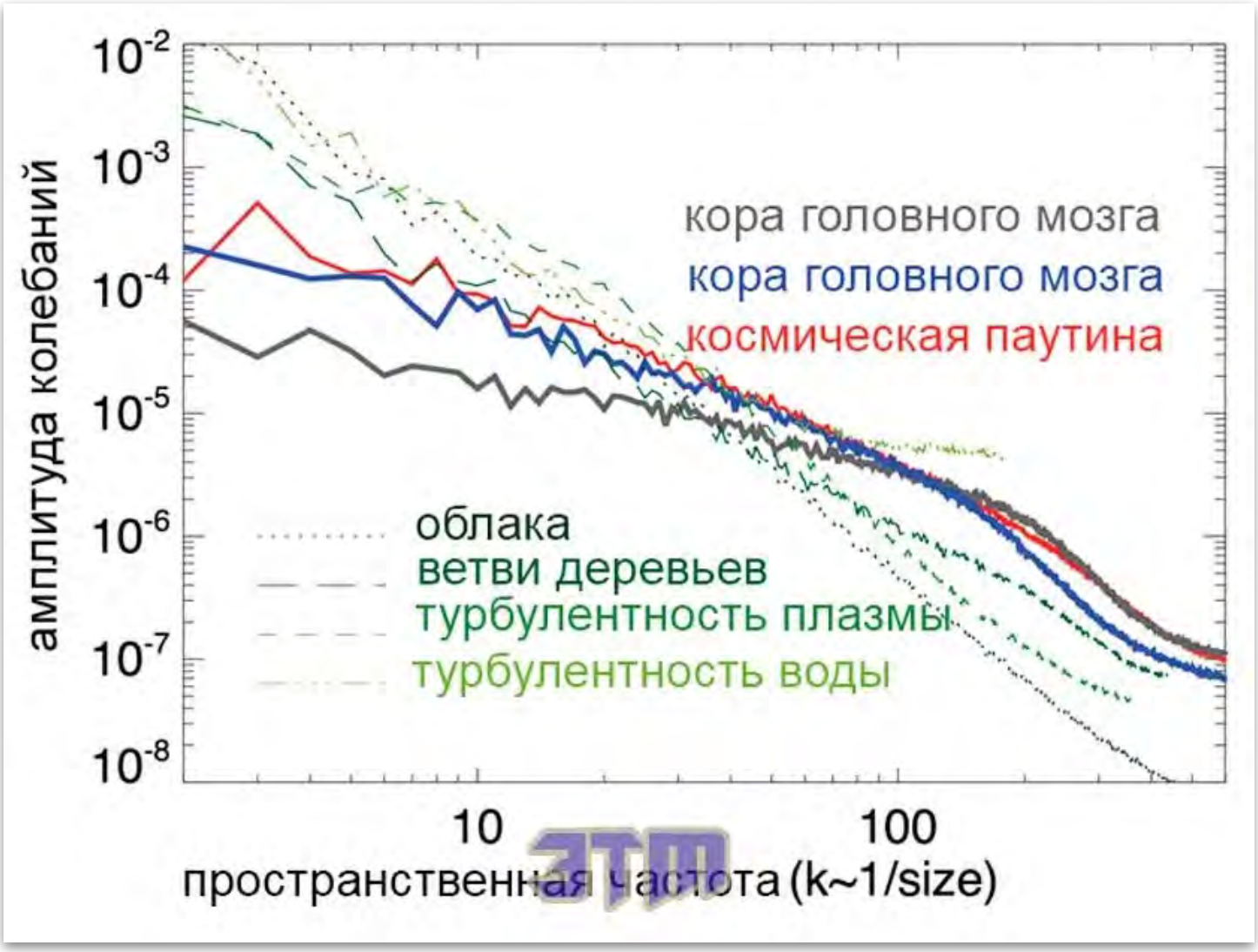

Распределение колебаний в зависимости от пространственного масштаба с дополнительным анализом тонкого среза коры мозга человека. Для сравнения показаны спектральная плотность мощности облаков, ветвей деревьев, турбулентности плазмы и воды

Но, каким бы замечательным ни было сравнение спектров мощности, оно не говорит нам о том, одинаково ли сложны эти две системы.

Практический способ оценить сложность сети – измерить, насколько сложно предсказать ее поведение.

Количественно это можно определить, подсчитав, сколько бит информации необходимо для создания минимальной компьютерной программы, способной выполнить такое предсказание.

Один из нас недавно измерил, насколько сложно предсказать эволюцию космической сети, основываясь на цифровой эволюции смоделированной Вселенной.

Согласно этой оценке, для описания эволюции всей наблюдаемой Вселенной в том масштабе, в котором возникает ее самоорганизация (или, по крайней мере, ее смоделированного аналога),

1) — необходимо от 1 до 10 петабайт данных (1 петабайт – 1024 терабайта).

Оценить сложность человеческого мозга гораздо сложнее, поскольку глобальное моделирование мозга до сих пор остается нерешенной задачей.

Однако мы можем утверждать, что сложность пропорциональна интеллекту и познанию. Основываясь на последнем анализе связности сети мозга, независимые исследования пришли к выводу, что

2) — общий объем памяти мозга взрослого человека должен составлять около 2,5 петабайт, что находится в диапазоне от 1-10 петабайт, оцененного для космической паутины!

Грубо говоря,

А. — такое сходство в объемах памяти и Вселенной означает, что весь объем информации, хранящийся в человеческом мозге (например, весь жизненный опыт человека), может быть закодирован и в распределении галактик в нашей Вселенной.

Или, наоборот,

Б. — вычислительное устройство с объемом памяти человеческого мозга может воспроизвести сложность, демонстрируемую Вселенной в ее крупнейших масштабах.

Действительно **примечательный факт:**

— космическая паутина больше похожа на человеческий мозг, чем на внутреннюю часть галактики, а сеть нейронов больше похожа на космическую сеть, чем на внутреннюю часть нейрона.

Несмотря на чрезвычайные различия в субстрате, физических механизмах и размерах, нейронная сеть **человека и космическая сеть галактик, если рассматривать их с помощью инструментов теории информации, поразительно схожи.**

Говорит ли нам этот факт что-то глубинное о физике эмерджентных явлений в этих двух системах?

Возможно.

— Но мы должны отнестись к этим выводам с долей скептицизма. Наш анализ был ограничен небольшими выборками, полученными с помощью совершенно разных методов измерения.

Кроме того, наш анализ не указывает на динамическое сходство между этими системами.

Решающей проверкой станет модель того, как информация распространяется в этих двух системах, в разных пространственных масштабах и во времени.

1) — Для космической паутины это уже возможно с помощью численного моделирования.

2) — Что касается человеческого мозга, нам приходится полагаться на более глобальные оценки, обычно получаемые из меньших частей, которые затем масштабируются в сторону увеличения.

В ближайшем будущем мы намерены проверить эти концепции в более сложных численных моделях человеческого мозга.

Такие программы, как *Human Brain Project*, призванная смоделировать всю нейронную сеть человека, и *Square Kilometer Array*, крупнейший проект в области радиоастрономии, помогут нам выяснить некоторые из этих деталей и понять, является ли Вселенная еще более удивительной, чем мы думали.

—

Франко Вацца – стипендиат программы Марии Кюри Склодовской в рамках Горизонта 2020 в Институте радиоастрономии, INAF, Болонья, Италия.

***

№ 2.965

Богдан Устименко: Як "монетизувати" розслідування проти "Укрзалізниці". Майстер клас від детективів НАБУ

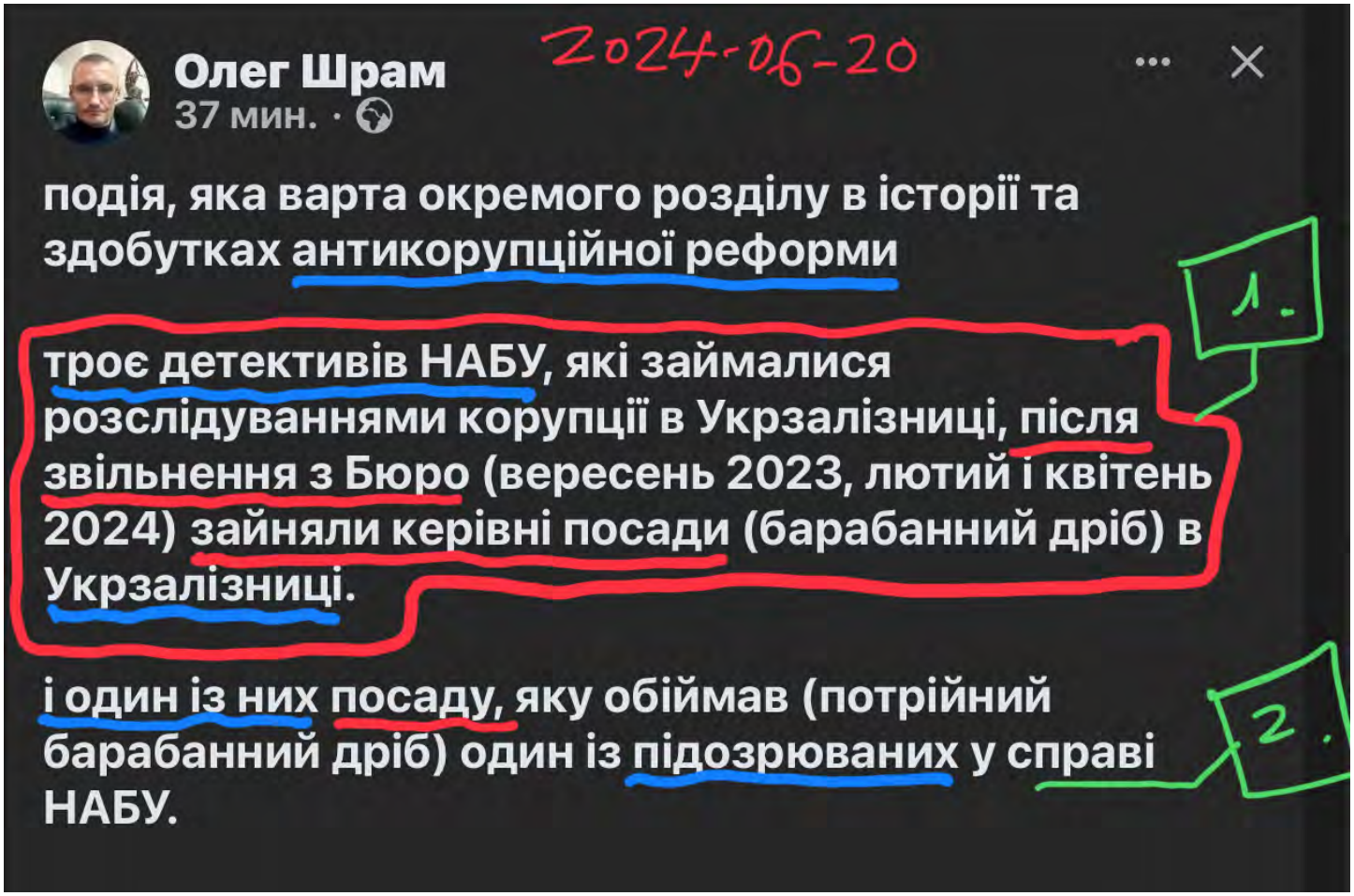

2024-06-20

Марк Савенко

Що спільного між НАБУ і "Укрзалізницею"? Навряд вам швидко спаде на думку якась очевидна відповідь. Втім, як виявляється, окремі співробітники НАБУ можуть успішно розбудовувати подальшу кар'єру в УЗ, розслідуючи справи щодо зловживань…в Укрзалізниці.

Ця історія про трьох колишніх детективів НАБУ, які фактично стояли біля його витоків, а тепер успішно перекваліфікувалися в "залізничники". Їхні прізвища навряд чи відомі пересічному українцю, хоча кар'єрні і майнові "успіхи" дійсно заслуговують на увагу. Наші "герої" — Тарас Лікунов, Богдан Бровко та Олександр Риковцев.

1. Троє "залізних детективів"

Отже, кар'єри ***Риковцева***, ***Бровка*** і ***Лікунова*** в НАБУ почалися у 2015 році, вони безперервно працювали там понад 8 років.

> Риковцев пройшов шлях від детектива до заступника керівника відділу детективів і звільнився у вересні 2023 року.
>
> Бровко дослужився до керівника відділу детективів, і звільнився у лютому 2024 року.

> Лікунов боровся з корупцією на посадах детектива і старшого детектива та звільнився зовсім нещодавно, буквально 2 місяці тому.

Всі троє "нових облич" (правоохоронців нової формації) є вихідцями з органів поліції, податкової служби та прокуратури. Риковцев прийшов у НАБУ з Фіскальної служби, Бровко з Вінницької поліції, а Лікунов з Волинської прокуратури.

Під час роботи в НАБУ вони, серед іншого, займалися розслідуванням у кримінальних провадженнях щодо діяльності АТ "Укрзалізниця", її філій та інших структурних підрозділів.

Важливо розуміти, що розслідування, це не лише збір доказів, але й процесуальні рішення: повідомлення про підозру, затримання, ініціювання арешту, обшуки, оперативно-розшукові та інші репресивні заходи.

Тобто

> ці детективи мали безпосередній вплив на діяльність службовців УЗ, а значить - могли суттєво впливати і на ухвалення ними тих чи інших рішень, що стосувались роботи акціонерного товариства чи його підрозділів

Що ж роблять детективи після багаторічної "боротьби з корупцією" в УЗ? Правильно, майже одразу після звільнення з НАБУ, вони укладають трудові договори "Укрзалізницею". Більше того, пан Лікунов особисто сприяв тому, щоб колишньому заступнику директора УЗ з безпеки Олександру Шевченку колеги-детективи вручили підозру. Шевченка звільнили, після чого Лікунов зайняв його посаду. Неймовірно, але факт.

Наприклад, Риковцева призначили директором апарату директора з інформаційної та економічної безпеки. Він уклав трудовий договір з УЗ через 3 (!) дні після свого звільнення з НАБУ. Такому розвитку кар'єри позаздрив би будь-хто з Бюро. Збіг? Як думаєте?

Але навіть якщо повірити у "збіг", коли "куратор" діяльності "Укрзалізниці" з НАБУ займає не останню посаду в цій самі компанії, варто нагадати, що працевлаштувавшись в УЗ, ексдетектив головного антикорупційного органу безпосередньо порушив закон "Про запобігання корупції".

Положення 26 статті цього закону прямо забороняють особам, уповноваженим на виконання функцій держави, протягом року після звільнення укладати трудові договори з юридичними особами, відносно яких вони за останній рік "здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності".

Ці норми закону про запобігання корупції порушив як Риковцев, так і Бровко та Лікунов. І це викликає багато питань як щодо їхньої попередньої роботи в НАБУ, так і подальшої діяльності в "Укрзалізниці".

2. Мільйонні статки, майно та акції ексдетективів. Що скаже НАЗК?

Але "карколомні кар'єрні злети" цієї трійки — далеко не єдине, що може зацікавити принаймні НАЗК, а можливо — й їхніх колишніх колег з Бюро.

Достовірність декларацій цих посадовців викликає великі сумніви, а відтак є всі підстави вважати, що вони незаконно збагачувались та мають необгрунтовані активи.

Наприклад, тільки поверхневий аналіз декларацій Риковцева говорить про те, що постійно проживаючи в Одесі та працюючи в Києві у 2017-2018 роках, він не мав власного житла і не декларував жодних витрат на оренду помешкання в Києві.

> Але вже за кілька років роботи в НАБУ, він та його близькі родичі почали прямо таки "обростати" нерухомістю та криптовалютою. А тесть Риковцева влаштувався на керівну посаду до — ви не повірите — регіональної філії АТ "Укрзалізниця" — "Одеська залізниця"!

У 2019 році Риковцев нарешті купив квартиру в Одесі. Але вартість купівлі виявилися більш ніж втричі меншою, ніж він отримав від продажу такої ж квартири з аналогічною площею у тому ж місті. Сьогодні, Риковцев є одним з топ-власників криптовалюти серед декларантів в Україні та доларовим мільйонером.

За даними ЗМІ, тільки самих біткоїнів ексдетиктив має на суму близько 870 тис. доларів. Але, найбільша ницість це те, що не дивлячись на велику війну, сім'я Риковцева та й він сам, не гребують отриманням соцдопомоги від держави (у 2022 році дружина отримала допомогу як ВПО, а у 2021 році Риковцев взяв 1000 грн єПідтримки).

Інший експосадовець НАБУ, можливо, і відстає в плані активів, але має не менш цікаві "звитяги".

Богдан ***Бровко***, працюючи в бюро, в липні 2022 року, в самий розпал війни, став адвокатом. Новоспечений адвокат отримав свідоцтво 29 липня 2022 року в Раді адвокатів Вінницької області. Постає логічне запитання: як діючий детектив НАБУ зміг пройти обов’язкове для отримання свідоцтва адвоката шестимісячне стажування, яке включає у себе обов'язкову участь у судових процесах? Схоже, Бровко просто підробив документи про проходження

стажування під керівництвом адвоката у Вінницькій області та отримав статус адвоката на підставі фіктивних документів. Також викликає питання те як він склав присягу адвоката, будучи під присягою працівника НАБУ і якій саме присязі він служить?

З активами у Бровка також не все гаразд і НАЗК свого часу вже мало до нього питання. У 2017 році, як детектив НАБУ він подав оновлені дані в свою недостовірну декларацію за 2015 рік про раніше приховані два автомобілі (Opel Vivaro та Mazda 3SDN), формальним власником яких значився його батько – Бровко Леонід Федорович. Однак, є обгрунтовані сумніви, що Бровко-старший мав необхідні доходи для купівлі двох авто. Лише з 3 жовтня 2006 року по 21 квітня 2011 року батько ексдетектива був зареєстрований як підприємець, а з 1 грудня 2023 року працює керівником ОСББ «Магістратська 104», що не має ані нерухомого, ані будь-якого дороговартісного рухомого майна. Очевидні сумніви викликає також і законність набуття вказаного у декларації Бровка за 2019 рік престижного автомобіля марки BMW за очевидно заниженою вартістю (за іронією долі машина теж оформлена на його батька), а також квартири у Києві, право власності на яку Бровко-молодший оформив на себе 28 січня 2022 року.

***

Не менш феєрична декларація і у колишнього детектива НАБУ ***Лікунова***. Поверхневий аналіз документу свідчить, що під час повномасштабного вторгнення РФ в 2022-2023 роках, Лікунов отримав у власність акції найбільших вітчизняних компаній, таких як «Ферркспо» (одним із власників є відомий олігарх Костянтин Жеваго, якого розшукує НАБУ), а також «Миронівський хлібопродукт» (МХП).

І знаєте **що впадає в око?**

> Щодо цих компаній НАБУ також проводило або веде кримінальні розслідування. Наприклад, у 2020 році НАБУ за заявоюОфісупрезидента відкрило кримінальне провадження щодо МХП. Слідствоперевіряло чи законно виділялися державні дотації підприємствам холдингу МХП у 2017-2018 роках.

І от через декілька років, детектив НАБУ Лікунов чомусь вирішив інвестувати в акції МХП, яка фігурувала у кримінальних провадженнях. Понад те, під час роботи Лікунова в НАБУ журналісти знайшли у нього родичів у «Центрі протидії корупції», громадській організації, яка на грантові кошти активно захищає НАБУ. Лікунов виявився рідним братом члена правління ЦПК Олени Щербан. Що це як не конфлікт інтересів? Але далі справа чомусь не дійшла.

Питання в тому, **як ця "весела трійця" з НАБУ змогла збудувати феєричну кар’єру з таким бекграундом?**

Очевидно, що без зв’язків і грошей тут не обійшлося. Зрозуміло, що ні про який соціальний ліфт говорити не доводиться.

Але давайте поставимо собі питання, чи мають законне та моральне право такі люди вирішувати долі інших людей?

Ці троє лише яскравий приклад того, хто ж насправді працює в НАБУ.

Ймовірно, більш ретельна перевірка та застосування більш широкого інструментарію, який мають компетентні органи, виявила б набагато більше цікавої інформації. Але цілком природно, що далі має бути повна перевірка декларацій ексдетективів, встановлення факту конфлікту інтересів під час роботи і, звісно, притягнення їх до відповідальності аж до кримінальної, з внесенням до реєстру корупціонерів та всіма іншими наслідками. Як то кажуть, тепер м’яч на боці НАЗК.

***

№ 2.966

ZN.UA

ДОЛГОВАЯ ОЧИСТКА: ЧТО УКРАИНА ПРЕДЛОЖИЛА СВОИМ КРЕДИТОРАМ И ЧТО УСЛЫШАЛА В ОТВЕТ

21 июня, 2024

Юлия Самаева, Редактор отдела экономики ZN.UA

Украина хочет реструктуризировать пятую часть своих внешних долгов. Зачем и на каких условиях — разбираемся.

Утверждение, что Украина воюет не на свои, — вражеский и откровенно неправдивый нарратив.

Чаще всего денежная помощь от союзников предоставляется нам в виде кредитов, в то же время доля грантовой (то есть безвозвратной) поддержки, наоборот, сокращается — с 29% в 2023-м до 12% в 2024-м.

Следовательно, **сейчас практически все получаемые средства мы должны вернуть.**

При этом еще одно распространенное утверждение о «долгах, которые будут отдавать наши внуки», тоже ошибочное.

Сроки возврата наших долгов значительно короче, что и делает вопрос нашего государственного долга таким острым.

Чтобы оценить, как именно ведение полномасштабной войны с Россией повлияло на нашу долговую устойчивость, посмотрим на соотношение нашего госдолга к нашему же ВВП:

— на конец 2021 года это были довольно скромные и относительно безопасные для финансовой устойчивости 43,3%,

— на конец 2024-го, согласно правительственному прогнозу, это уже будет 104,6% ВВП (см. рис. 1).

Нескромный и опасный долг, учитывая, что экономика наша живет не самую лучшую свою жизнь.

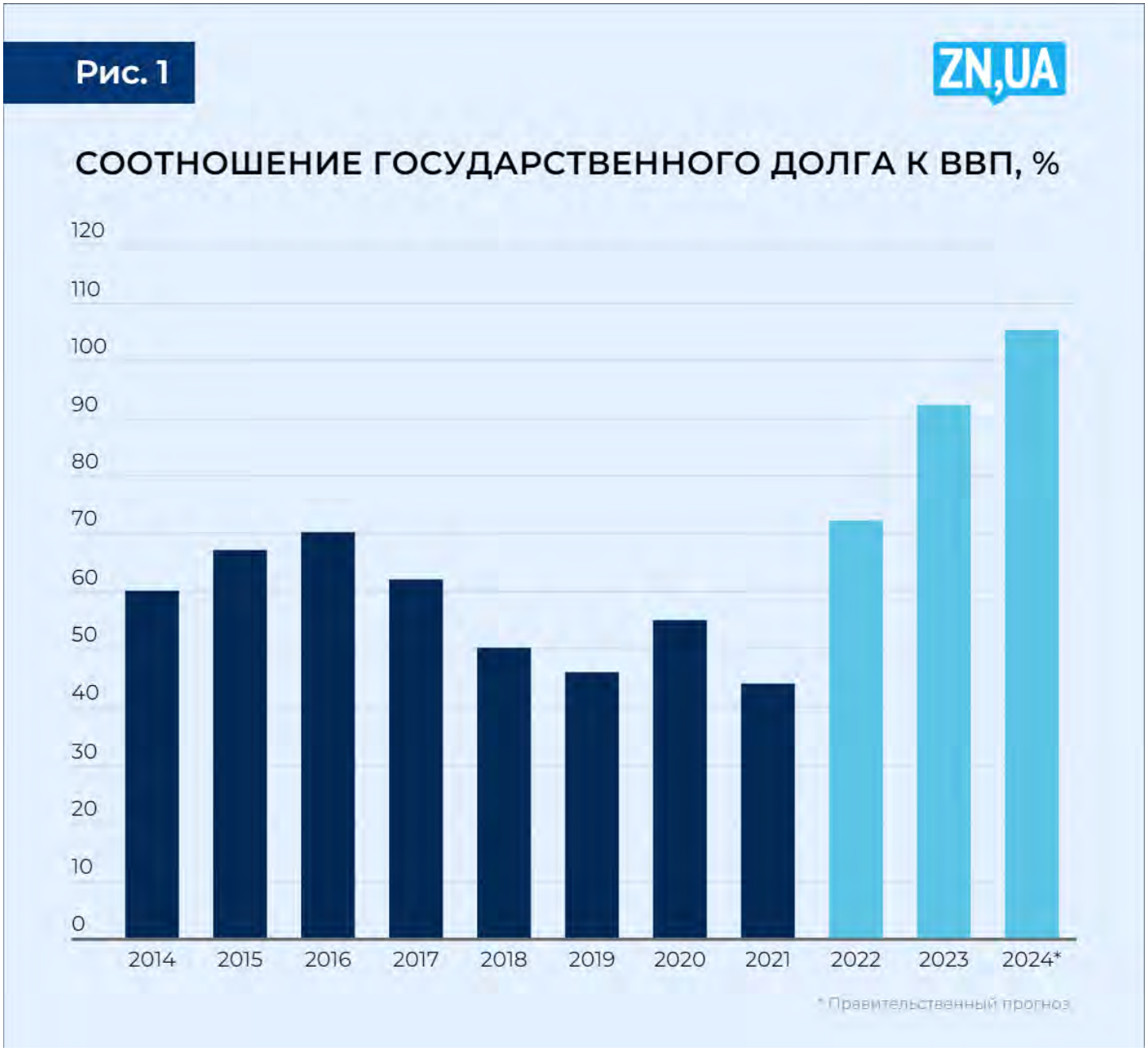

Чтобы оценить скорость приближения кризиса, следует взглянуть на наши прогнозируемые выплаты по внешним займам:

первый квартал 2024 года — 19,8 млрд грн, второй квартал 2024-го — 23,05 млрд грн, третий квартал 2024 года — сразу почти 195 млрд грн. Да, затем в четвертом квартале будет «незначительное» снижение до 75 млрд грн, но это будет лишь небольшая пауза, чтобы перевести дыхание перед многолетним марафоном по возврату внешних долгов (см. рис. 2).

Рис. 2

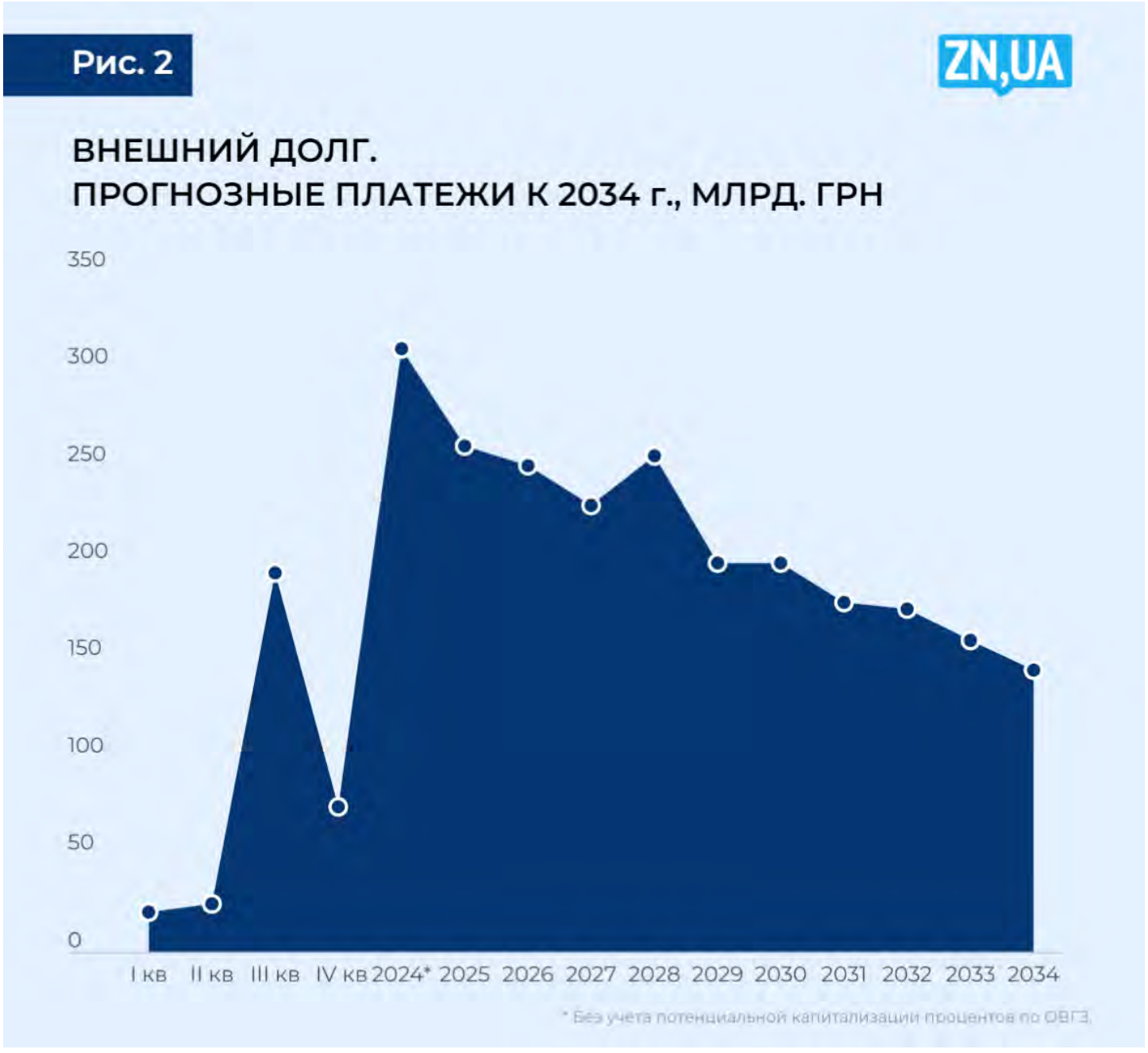

Всплеск третьего квартала — это срок завершения моратория на возврат долгов на 24 млрд долл. по еврооблигациям, длившегося два года. Держатели 4 из этих 24 млрд долл. — это страны-кредиторы (Канада, Франция, Германия, Япония, Великобритания и США), уже подтвердившие, что готовы продлить мораторий до завершения действующей программы МВФ, то есть до 2027 года. Остальные 20 млрд долл. принадлежат частным заемщикам, с которыми договориться не так просто, тем более что остальные старые долги мы все это время продолжаем исправно обслуживать (кроме легендарных

«трех миллиардов Януковича»), и это оставляет у кредиторов «под мораторием» неприятное послевкусие. Поскольку продлевать мораторий они не хотят, а мы точно не осилим вернуть все и сразу, сторонам пришлось зайти в непростые переговоры.

Непростые они не потому, что кредиторы какие-то не такие, разговоры о реструктуризации в принципе не могут быть простыми, окончательные решения редко удовлетворяют обе стороны, а главное, в процессе вместо упрощения мы еще умудряемся усложнить себе жизнь — доказано ВВП-варрантами от бывшего министра финансов Наталии Яресько. Собственно, именно этот «варрантный» опыт — причина, почему нынешняя реструктуризация требует тщательных оценок, и мы благодарим Лондонскую биржу за публичность этих переговоров.

2. Предложения сторон

На самом деле переговоры — это обычный базарный торг, только в дорогих костюмах и при участии финансовых консультантов. Но банально просить максимум, чтобы получить что-то среднее, никогда не получается — очень хорошо все участники считают. Поэтому как правило в процессе не рождается что-то простое и обычное типа списали 60%. Даже если вы увидите такой заголовок, почти наверняка только этим дело не обошлось, а конечные условия и сроки могут быть такими, что само списание уже не будет казаться успехом.

Собственно, именно поэтому лучшей для нас стратегией было бы как минимум ведение переговоров о продлении моратория до 2027-го, как максимум — переговоры о списании этого долга как такого. К величайшему сожалению, вариант «максимум» даже не рассматривался, а вариант «минимум» хотя и был, но до публичного озвучивания не дожил. Поэтому мы взялись придумывать велосипед.

Кредиторам предложены два варианта (посмотрите в таблицу, чтобы убедиться, что простых путей мы в который раз не ищем).

Украинское предложение кредиторам

	Vanilla bonds + Scdis	Vanilla bonds
Стоимость всего пакета к евробондам	До 75 центов	47,5 цента
Vanilla bonds	Номинальная сумма: 40 центов 5 новых серий с погашением в 2034, 2035, 2036, 2038 и 2040 годах Купонные ставки: 1% за 2024–2025 годы 3% за 2026–2027 годы 6% с 2028 года Первый купон — в декабре 2024 года ~608 млн долл. купонных выплат за период программы МВФ (2024–2027 годы)	Номинальная сумма: 47,5 цента 5 новых серий с погашением в 2034, 2035, 2036, 2038 и 2040 годах Купонные ставки: 1% за 2024–2025 годы 3% за 2026–2027 годы 6% с 2028 года Первый купон — в декабре 2024 года ~725 млн долл. купонных выплат за период программы МВФ (2024–2027 годы)
Ukraine Recovery Instruments (URIs)	Асимметричный SCDI инструмент с «только повышением» Номинальная сумма: до 35 центов Одноразовая выплата в 2027 году Пропорциональная доля роста доходов за период программы МВФ (2024–2027 годы) Контроль переменной на уровне реального ВВП (2025–2026 годы) После материализации обмен на ванильные облигации (ориентир облигаций), совместимый с другими ванильными облигациями	

Если упростить, то кредиторам предложили обменять их (точнее, наши) еврооблигации на пакет ванильных облигаций (то есть базовых, как ванильное мороженое в стаканчике) с фиксированным доходом и символическим купонным платежом, а при желании воспользоваться дополнительным долговым инструментом (URIs), привязанным к нашему экономическому росту.

В частности, выбрав первый вариант, владельцы получат ванильные облигации из расчета 400 долл. за каждую 1.000 основной суммы облигаций и процентов (со сроками одноразового погашения в 2034, 2035, 2036, 2038 и 2040 годах), а к ним дополнительный инструмент URIs — 350 долл. за каждые 1.000 долларов США основной суммы обменянных еврооблигаций. Выплат по URIs не будет, этот инструмент предоставляет владельцу право на

получение в 2027 году ванильных облигаций при условии, что Украина достигнет показателей базового сценария МВФ по доходам и ВВП, то есть покажет среднегодовой темп роста экономики не менее 5%.

Этот вариант выглядит выгоднее альтернативного — взять ванильные облигации без URIs из расчета 475 долл. за каждую тысячу. Правда, только при том условии, что наша экономика уверенно будет расти в последующие годы и ВВП в 2027-м перевалит за 10 трлн грн. Если же нет, то выбрать просто ванильные бонды по 475 — не такое уж и плохое решение.

По крайней мере, **так всю эту историю видит украинская сторона, рассчитывая списать если не 60% долга, то хотя бы четверть.**

***

В то же время **кредиторы предложили украинской стороне несколько другой вариант — набор из двух инструментов.**

1) — Первый из них — это фактически наши же ванильные бонды, простые облигации, которые будут обменивать в расчете 40% от основной суммы долга по еврооблигациям и процентам. С той лишь разницей, что ставка по ним будет уже сразу 7,75%, с выплатами в 2034 и 2035 годах...

2) — Второй инструмент — облигации восстановления (Recovery Bond) — более сложный, с переменным купоном, хотя тоже со списанием 62,5%, но остальные условия привязываются к соответствию наших экономических результатов прогнозам МВФ и, как и в случае с ВВП-варрантами Яресько, не дай бог экономический рост все же произойдет.

В целом желание выжать максимум из экономики, едва начавшей восстановление, не вдохновляет.

> **— Особенно с учетом того, что наше предложение и так довольно щедрое.**

То есть, как видим, психологически кредиторы к списанию 60% нашего основного долга готовы. Но не из любви к нам и не потому, что наша сторона настолько удачливая в переговорах и добилась какого-то исключительного отношения. Объективно за наши евробонды уже давно никто более 30% номинальной стоимости не дает, да и спроса на них откровенно нет. Сама возможность их продать (что, по сути, и предусматривает обмен на новые бумаги), да еще и не за 30%, а за 40% — подарок для наших кредиторов.

Можно полемизировать, должны ли мы были этот подарок делать, ведь технически давно находимся в дефолте и имеем для него более чем обоснованные основания.

Сохранение реноме ответственного заемщика ради возможности вернуться на внешний рынок частных заимствований — хорошее оправдание, если бы еще это возвращение было для нас реальным хотя бы в этом десятилетии.

Но имеем то, что имеем, тем более что переговоры в процессе и у нашей стороны еще есть шанс выйти на более или менее приемлемый, то есть наименее обременительный для страны, результат.

Самый лучший дизайн в этом случае должен быть максимально лаконичным, без дополнительных переменных, привязанных к экономическим показателям и каким-либо прогнозам. Мы не знаем, какой будет Украина, когда в 2034-м будет возвращать купонные платежи кредиторам. Никто, включительно с МВФ, этого не знает.

***

Да, с начала полномасштабного вторжения мы привлекаем в основном льготные внешние займы, то есть они со старта предусматривают условия лучшие, чем рыночные, как по процентам, так и по срокам.

> — Обычно наши новые займы предполагают отсрочку платежей лет на десять.

Но есть еще долги внутренние, которых сейчас уже на 1,6 трлн грн, и они точно будут расти, есть «старые» (отсроченные и не очень) долги, есть долги, гарантированные государством.

Да и нынешние отсрочки пролетят быстро. Что такое на самом деле десять лет? Оглянитесь — три из них практически прошли.

При этом реструктуризация пятой части нашей задолженности, какой бы она ни была, не снимает глобальных вопросов:

> **— что делать с другими займами, как выбираться из ситуации, когда долг страны больше ее ВВП, как распределить выплаты во времени так, чтобы избежать пиковых нагрузок, и в целом как спланировать хоть что-то на перспективу хотя бы десяти лет?**

Наша действующая стратегия управления государственным долгом заканчивается 2026 годом…

***

№ 2.967

Основні теми доби 20.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Упродовж доби на лінії фронту сталися майже 150 бойових зіткнень. Російська армія веде наступ на 3 основних напрямках: на Куп'янськ та Борову; на Костянтинівку, Торецьк та Покровськ, де було відбито понад 70 російських атак, а також на Курахове. Тривають запеклі бої на околиці Вовчанська. За добу лінія фронту практично не зрушила з місця.

Російський президент Путін заявив, що Харків начебто не був метою повторного вторгнення. Він також підтвердив, що не має наміру виводити війська з України як умови початку мирних переговорів і підкреслив "готовність до подальшого діалогу" на підставі угод, що обговорювалися в Мінську та Стамбулі.

Російські війська суттєво посилили обстріли прифронтових територій, дедалі частіше завдають ударів керованими авіабомбами (КАБ).

Українські підрозділи ППО відбили чергову нічну атаку та збили всі 4 авіаційні керовані ракети Х-59/69 у небі над Херсонщиною та Кіровоградщиною.

Українські спецслужби завдали потужні удари дронами-камікадзе по цілях на території РФ. Було атаковано склад пально-мастильних матеріалів у Тамбовській обл., нафтобазу "Енемську" в республіці Адигея та 4 нафтопереробні заводи: Афіпський, Ільський, Краснодарський та Астраханський. Завдано ударів і по радіолокаційних станціях – в окупованому Криму та в Брянській області. Дрони також вибухнули в пункті запуску безпілотників типу Shahed у Краснодарському краї – уражено базу зберігання БПЛА, пускову установку, навчальний корпус, пункти управління та зв'язку. Очевидці повідомили про вибухи на аеродромі в Єйську, а також у районі мису Чауда в Криму, звідки Росія також запускає ударні безпілотники.

Російське міністерство оборони стверджує, що вночі було начебто збито 120 українських безпілотників.

2️⃣ Верховна Рада ухвалила закон про реформу Бюро економічної безпеки в редакції, яку було погоджено з міжнародними партнерами, всупереч опору профільного комітету, який очолює одіозний депутат Гетьманцев. Добір на посаду директора Бюро здійснюватиме комісія із 6 членів, з яких 3 – від міжнародних організацій – з правом вирішального голосу. Також такі комісії буде створено для переатестації персоналу ВЕБ. Посли "Великої сімки" привітали ухвалення закону, який є одним із "маяків" МВФ.

3️⃣ Президент Зеленський провів засідання ставки, присвячене ситуації в енергетиці. Після його закінчення він повідомив, що доручив уряду розробити "стратегію розвитку поновлюваної енергетики та розподіленої генерації на рівні держави". Він також пообіцяв встановити сонячні панелі та смартлічильники в кожній школі та лікарні.

Низка країн, зокрема, Німеччина та Литва, передають обладнання та спецтехніку для ремонту мереж та енергетичних об'єктів. У всіх регіонах країни відбуваються багатогодинні вимкнення електропостачання на тлі дефіциту генерації. На думку низки експертів, проблеми з енергопостачанням спричинять зростання цін на харчові продукти та послуги. Водночас Верховна Рада планує розглянути закон про добудову 3 та 4 енергоблоків Хмельницької АЕС, що коштуватиме бюджету кілька десятків мільярдів гривень, хоча в найкращому варіанті блоки буде введено в експлуатацію не раніше ніж за 4–5 років.

4️⃣ Після майже двох місяців обговорень, Євросоюз, нарешті, погодив 14 пакет санкцій проти Росії. Єврокомісар із закордонних справ і політики безпеки Боррель заявив, що обмеження запроваджено щодо підприємств військово-промислового комплексу РФ, фінансових послуг, енергетики, а також проти осіб та компаній, які сприяють ухиленню від раніше введених санкцій, осіб, що вчинили воєнні злочини – причетних до депортації українських дітей тощо. З його слів, санкції спрямовано на те, щоб ускладнити для влади Путіна підтримку його загарбницької війни. Під санкції потрапили танкери російського "тіньового флоту" – їм заборонено заходити у європейські порти. Запроваджено обмеження щодо виробництва, транспортування та перевалки російського скрапленого газу в європейських портах.

ЄС подовжив ще на рік "транспортний безвіз" – дозвіл роботи українських перевізників на території країн блоку з можливістю подовження ще на пів року, якщо на той час жодна з країн не матиме заперечень. Одночасно посилено вимоги до перевізників та прописано можливість запровадження обмежень у разі порушення Україною правил ЄС.

Парламент Нідерландів проголосував за схвалення переговорних рамок вступу України та Молдови до ЄС. Це рішення зняло останню перешкоду для початку переговорів. Про їхній початок буде офіційно оголошено 25 червня.

5️⃣ Японія оголосила санкції проти компаній із Китаю, Гонконгу, Індії, Казахстану та Узбекистану, які постачають Росії компоненти для виробництва озброєнь.

6️⃣ Уряд Південної Кореї розглядає варіант постачання озброєнь Україні після укладення договору про співпрацю, військову тощо, між Росією та КНДР. Російський президент Путін заявив, що передавання зброї Україні матиме наслідком кроки РФ, які "навряд чи сподобаються" Південній Кореї.

Румунія погодила передавання Україні свого комплексу ППО Patriot.

Радник Білого Дому з нацбезпеки Салліван повідомив про наданий ЗСУ дозвіл завдавати ударів по прикордонних з Україною територіях Росії "де завгодно" для запобігання атакам. Координатор із питань нацбезпеки при президенті Кірбі підтвердив, що адміністрація Байдена надала пріоритет у постачанні Україні зенітних ракет для комплексів ППО Patriot та NASAMS, пересунувши терміни виконання замовлень партнерів.

7️⃣ Після зняття президентом Румунії Йоханнісом своєї кандидатури, єдиним претендентом на посаду генерального секретаря НАТО залишився прем'єр-міністр Нідерландів Рютте. Його буде затверджено на саміті у Вашингтоні на початку липня, він візьметься за виконання обов'язків у жовтні.

8️⃣ Видання "Українська правда" повідомило, що директор Національного антикорупційного бюро Кривоніс скасував обшуки в глави Нафтогазу Чернишова та його заступника, які наказав провести Вищий антикорупційний суд. Кривоніс також відмовився прийти на засідання антикорупційного комітету Верховної Ради, де депутати збиралися поставити йому питання щодо витоку інформації з відомства через його заступника Углаву. Депутати оголосили про намір провести виїзне засідання комітету НАБУ.

У Дніпрі охоронці одіозного депутата Тищенка одягли наручники та побили колишнього бійця-добровольця спецпідрозділу "Кракен" у присутності його дитини. Нацполіція відкрила 2 кримінальні провадження за фактом злочину.

***

№ 2.968

Прочитав на шанованому Монополісті, що "Енергоатом" може добудувати енергоблоки 3 та 4 на Хмельницькій АЕС (ХАЕС)

Ось основні тези з критикою проекту та на його підтримку

1️⃣ Вартість будівництва, згідно з проєктом від 2018 року, оцінювалась у 80 млрд грн.
На сьогодні, враховуючи інфляцію – мінімум **130 млрд грн**.
Точної цифри Котін не назвав, посилаючись на багато перемінних витрат. Наприклад – вартості реакторів.
Також невідомо, яка частка коштів буде залучена у вигляді кредитів, а яку частку інвестує Енергоатом.
Переговори про кредити можуть початись після призначення наглядової ради Енергоатому.

2️⃣ Для будівництва планується застосувати два водно-водяних енергетичних реактори ВВЕР-1000 радянської технології, виготовлених Росатомом для АЕС "**Белене**" в Болгарії.
Будівництво цієї АЕС почалось ще в 1991 році. В 2012 було припинено через відсутність домовленості по ціні будівництва між урядом Болгарії та Росатомом.
Болгари згодні продати 2 ректори Україні орієнтовно за **$680 млн**. Переговори ще тривають.
Критики застерігають від використання обладнання з російськими технологіями, враховуючи що виробник їх обслуговувати не буде.
Енергоатом наполягає на тому, що має фахівців і компетенції для монтажу та обслуговування таких реакторів, враховуючи що переважно ВВЕР -1000 використовуються на українських АЕС.

3️⃣ Галущенко каже, що бетонна коробка ХАЕС-3 готова на **75-80%**.
За наявності реактора енергоблок можна запустити в роботу через **2,5-3 роки**.
Голова ДІЯР Коріков, вочевидь залежний від Галущенка, каже що технічних проблем з монтажем реактора в існуючі споруди не буде. Дозволи будуть видаватись поетапно по мірі надходження проектно-технічної документації.
Котін каже, що в технологічних процесах будівництва і монтажу будуть задіяні 600 співробітників з Запорізької АЕС, які змогли звідти евакуюватись.

4️⃣ В Енергоатомі зазначають, що навіть в разі повернення ЗАЕС під контроль України військовим чи дипломатичним шляхом запустити її протягом 2-3 років не вдасться.
Головна перешкода – обміління ставка-охолоджувача внаслідок підриву росіянами Каховської ГЕС.
Це аргумент про те, що альтернативи будівництву нових потужностей АЕС немає.

2024-06-21

Лямец

Аргументи "за" такі:

1) - Болгарія має два готові реактори ВВЕР-1000, що вироблялися у СРСР. Ці реактори вона віддасть Україні за символічні (для цього ринку) $680 млн

2) - ці реактори зрозумілі для українських енергетиків; такі самі працюють на діючих АЕС; наші спеціалісти розуміють, як їх обслуговувати

3) - бетонна коробка ХАЕС-3 готова на 75-80%, реактор може почати працювати вже через 2,5-3 роки (це швидко)

4) - будувати можуть спеціалісти "Енергоатому", в тому числі 600 осіб, що евакуювалися з Запорізької станції.

Які проблеми доведеться вирішити? Головна - це контролювати використання приблизно 135 млрд грн бюджету добудови. Самі розумієте, це не іграшки, це майже річний бюджет "Великого будівництва". Доведеться змусити "Енергоатом" відкривати кошториси, щоб уникнути завищення цін на матеріали та роботи. Ну і задіяти всілякі там БЕБ, НАБУ та інші. Також доведеться прийняти відповідний рамковий закон про добудову та підчистити усі сліди, які у ньому міг залишити екс-куратор "Енергоатому", зрадник-нардеп Андрій Деркач.

Єдиний, хто наразі виявився проти проекту - це депутат "Слуги народу" Андрій Жупанін. Каже, не треба нічого будувати. Каже, що він чесний та принциповий, а проти нього розповсюджують наклепи у ЗМІ. Відверто кажучи, я вперше чую прізвище Жупаніна, тож не полінився та пошукав у інтернеті. Дійсно, пишуть. Нардепа звинувачують у тому, що він відкрив імпорт електроенергії з росії.

Пошукав, це правда чи наклеп. Дійсно, таки він це зробив, разом з колегами зі «Слуги». Тож не знаю, в чому тут він бачить наклеп. Жупаніну мабуть хочеться казати, що він відкрив імпорт е/е виключно з Європи, але сорян чувак - це не так. Електроенергія імпортувалася саме з росії, а ще з "дружньої" Білорусі. Імпорт пролобіювала група депутатів "Слуги народу" на користь олігархів, чиї прізвища надто відомі. Той імпорт спричинив величезної шкоди українській енергетиці, але всупереч здоровому глузду існував майже до повномасштабного вторгнення. Тож про які наклепи мова? Відповідний скрін із посиланням - у коментарі.

Поточну мотивацію Жупаніна я не знаю. Мабуть, бачить власний інтерес у справі. Може, бачить себе у будівництві. А може, бачить себе у імпорті е/е з Європи. Погрожує, що валитиме проект у Раді. Ой.

Давайте не про Жупаніна, а по сутності теми.

1. Україна сидить без світла - це факт. Не зважаючи на "черепахи", які будували впродовж двох років, станції та мережі зруйновані.

Нова генерація потрібна, багато та якомога дешевше. Потрібно будувати все і швидко. Ніхто не каже, що треба тільки АЕС і нічого більше. Однак тут АЕС - поза конкуренцією, бо це найдешевший виробник енергії. Ціни постійно змінюються, але для розуміння масштабів: АЕС продає світло по 1,70 грн за кВт.г, ВЕС — по 3-4 грн, ТЕС - по 5,5-6 грн, газова генерація — по 7-8 грн, СЕС — доходить до 10 грн. Навіть якщо буде дорожче - все одно дешевше, ніж палити газ та вугілля.

2. Чи вкрадуть з будівництва? Певно, що так.

Але це такий собі аргумент. Красти будуть також на побудові ВЕС, ТЕС, газових та сонячних станцій. Ще не народилися будівельники, які не вкрадуть з державного замовлення. Відмовлятися від добудови через аргумент в стилі Жупаніна, що "розпиляють" - це казки для школярів. Цими казками антикорупціонери годують нас вже років двадцять, але навіть потужне НАБУ у тактичних шкарпетках чомусь не виправило ситуацію. Тож насправді це маячня. Не хочете, аби крали - долучайте міжнародників, як на проекті "Великого будівництва"; але пам'ятайте, що на "Великому будівництві" теж пиляли. Тож давайте будемо реалістами: альтернатива є лише така - добудовувати чи ні?

3. Як закрити дірки у постачанні енергії?

Маємо такі варіанти: 1) імпортувати е/е з Європи 2) будувати багато малих ТЕС, СЕС чи ВЕС 3) добудувати або подувати нову АЕС. З цих трьох варіантів запропонований варіант добудови ХАЕС-3 та ХАЕС-4 має п'ять великих переваг:

1) — Перша: АЕС - це одразу великий шматок потужності, побудовою ТЕС, СЕС чи ВЕС таку потужність доведеться доганяти довго.

2) — Друга: по АЕС орки не стріляють, бо навчені досвідом Чорнобилю.

3) — Третя: маємо цілком конкретні два реактори з Болгарії, а для інших станцій усе доведеться шукати. Обладнання для станцій - не айфон з OLX. Це штучний товар, який треба замовляти, його виготовляють місяцями та роками. Ціни – самі що є справедливі.

4) — Четверта: Побудова АЕС з нуля, з патріотично правильними американськими/ французькими/ британськими чи якимись ще блоками - це неймовірно довгий час, років десять. Енергоблоки ХАЕС готові на 80%, тож не добудувати їх, аби почати нові - це тупо. Також нова АЕС - це щонайменше

$10-12 млрд. Добудова коштуватиме $3,3 мільярди, з усіма корупційними ризиками.

5) — П'ята: цілком припускаю, що Жупанін або хтось інший розповідатиме, що нам не потрібні російські реактори ВВЕР. Вже пішла дружня ІПСО, що для запуску реакторів Україні потрібно буде запрошувати спеців з "Росатому". Зрада, зрада. Насправді, це такі самі енергоблоки, з якими Україна живе вже 30 років. Наші спеціалісти їх обслуговують самі. А політичне питання вирішується тим, що паливні збірки до цих реакторів постачає американський Westinghouse. Гадаю, так буде і цього разу.

Можливо, я не знаю певні деталі. Але ззовні виглядає, що **цей довгобуд краще завершити.**

> — Почали будувати у 1986, продовжили у 2005 році. Скільки ще можна тягнути ту резину?

Або добудуйте, або вже зруйнуйте той фундамент та починайте будувати нове, за десятки трильйонів, під керівництвом Жупаніна чи ще когось із його колег.

***

№ 2.969-1

Зовнішня політика Трампа: тези статті О’Брайана.

2025-06-21

Богданов

Радник Трампа з питань нацбезпеки Роберт ***О’Брайан*** написав величезну програмну статтю для ***Foreign Affairs***.

Спойлер

там не все погано, але є багато питань до реалістичності та цілісності. Мої оцінки виділені окремо і переважно зібрано у кінці тексту.

Дисклеймер

Текст - не канонічна правда і не план дій. Це передвиборчий текст, який відповідає на страхи та сподівання еліт і виборців. В першу чергу орієнтований на тих, хто сумнівається і розмірковує, кого підтримати.

Головна загроза для США і світу - вісь “Пекін - Тегеран - Москва”. Зараз Китай все ще диктатура, але має потужну економіку і військову складову. У Китаю тепер є відданні та корисні молодші партнер у Москві і Тегерані. Усі

три диктатури стали більш сміливими через нерішучість адміністрації Байдена.

В статті взагалі дуже багато блискавок спрямовано на політику Обами та Байдена. Обаму автор звинувачує у підриві американської військової сили, а Байдена — у слабкій політиці, яка дозволила Москві напасти на Україну, а також призвела до “кризи на кордоні” і нової дестабілізації на Близькому Сході.

Китай

Трамп приборкає Китай силою, бо режим КПК не розуміє мови дипломатії та “гілок миру”. Політика Китаю потребує жорсткої відсічі. О’Браян прямо пише, що Китай заслуговує те саме ставлення, що було до СРСР в часи Холодної війни.

Близький Схід

Головна ціль має бути дуже чіткою — протидіяти режиму в Ірані, який є головною загрозою. Трамп збирається повернутися до близької співпраці з КСА, ОАЕ і Єгиптом. США мають підтримувати Ізраїль і допомогти знищити ХАМАС у секторі Газа, Вашингтон не має тиснути на Ізраїль у питанні довгострокових перемовин з палестинцями.

Європа і Україна

Втеча з Афганістану спонукала Путіна до нападу. Зараз у Байдена немає плану. Трамп хоче миру, але через тиск і силу. Летальна допомога Україні буде продовжуватися коштом Європи (як?), тиск на Росію буде посилюватися певною непередбачуваною політикою, а НАТО має розмістити більше сил у Європі. ЄС має негайно прийняти Україну до Союзу. Це продемонструє Путіну, що Захід не поступиться Україною і дасть українцям надію на краще майбутнє.

Трамп ніколи не виступав проти НАТО (виступав, — ред.) і ніколи не відкладав жодного розгортання сил НАТО. А його тиск на уряди НАТО, щоб змусити витрачати на оборону більше, тільки зробило альянс сильнішим.

США мають знову стати прикладом для світу. Обрання Трампа, як обрання Рейгана 1980 року, дасть можливість США відновити мир у світі через власну силу.

Від редактора

Майже кожен американський президент асоціюється з певною зовнішньополітичною доктриною. Доктрина Буша, Рейгана, Ейзенхауера, Обами тощо. Трамп, як бачимо, так не думає. Про що О’Браян пише як про перевагу. Але скоріше прикриває непередбачуваність свого шефа.

Більша частина критики Байдена й Обами дуже гіперболізована й ігнорує контекст. А більшість успіхів Трампа або сприймається некритично, або взагалі йому не належить. Наприклад, посилення НАТО. Клята путінська Росія зробила НАТО сильнішим.

Розділ про Китай викликає найменше питань. Політика щодо Китаю — це одна з тем, де Трамп був послідовним (що для нього не властиво) і де максимальний тиск відповідає довгостроковим інтересам України.

У розділі про Близький Схід О'Браян суперечить сам собі: одночасно підтримує жорстку лінію Ізраїлю і виступає за активну співпрацю з Єгиптом і КСА, які виступають проти цього.

Розділ про Україну та Європу доволі чітко вписується в логіку "у Європи достатньо грошей, щоб захищати себе, тому ми маємо примусити їх це робити". Щодо практичних кроків допомоги Україні — суміш реалістичного й уявного. Чи має ця стаття розвіювати побоювання щодо Трампа? Ні.

З позитиву: чітка декларація того, що вісь "Китай — Росія — Іран" є головною загрозою для США і в голові Трампа Китай чітко пов'язаний з Іраном і Росією. Першопричина усіх проблем — комуністичний Китай — визначена правильно.

***

№ 2.969-2

Return of Peace Through Strength

Making the Case for Trump's Foreign Policy

Robert C. O'Brien

July/August 2024

Published on June 18, 2024

The Return of Peace Through Strength

Making the Case for Trump's Foreign Policy

By Robert C. O'Brien July/August 2024

Published on June 18, 2024

U.S. President Donald Trump with Chinese President Xi Jinping in Beijing, November 2017
Damir Sagolj / Reuters

Si vis pacem, para bellum is a Latin phrase that emerged in the fourth century that means "If you want peace, prepare for war." The concept's origin dates back even further, to the second-century Roman emperor Hadrian, to whom is attributed the axiom, "Peace through strength—or, failing that, peace through threat."

U.S. President George Washington understood this well. "If we desire to secure peace, one of the most powerful instruments of our rising prosperity, it must be known, that we are at all times ready for war," he told Congress in 1793. The idea was echoed in President Theodore Roosevelt's famous dictum: "Speak softly, and carry a big stick." And as a candidate for president, Ronald Reagan borrowed directly from Hadrian when he promised to achieve "peace through strength"—and later delivered on that promise.

In 2017, President Donald Trump brought this ethos back to the White House after the Obama era, during which the United States had a president who felt it necessary to apologize for the alleged sins of American foreign policy and sapped the strength of the U.S. military. That ended when Trump took office. As he proclaimed to the UN General Assembly in September 2020, the United States was "fulfilling its destiny as peacemaker, but it is peace through strength."

And Trump was a peacemaker—a fact obscured by false portrayals of him but perfectly clear when one looks at the record. Just in the final 16 months of his administration, the United States facilitated the Abraham Accords, bringing peace to Israel and three of its neighbors in the Middle East plus Sudan; Serbia and Kosovo agreed to U.S.-brokered economic normalization; Washington successfully pushed Egypt and key Gulf states to settle their rift with Qatar and end their blockade of the emirate; and the United States entered into an agreement with the Taliban that prevented any American combat deaths in Afghanistan for nearly the entire final year of the Trump administration.

Trump was determined to avoid new wars and endless counterinsurgency operations, and his presidency was the first since that of Jimmy Carter in which the United States did not enter a new war or expand an existing conflict. Trump also ended one war with a rare U.S. victory, wiping out the Islamic State (also known as ISIS) as an organized military force and eliminating its leader, Abu Bakr al-Baghdadi.

But unlike during Carter's term, under Trump, U.S. adversaries did not exploit Americans' preference for peace. In the Trump years, Russia did not press further forward after its 2014 invasion of Ukraine, Iran did not dare to directly attack Israel, and North Korea stopped testing nuclear weapons after a combination of diplomatic outreach and a U.S. military show of force. And although China maintained an aggressive posture during Trump's time in office, its leadership surely noted Trump's determination to enforce redlines when, for example, he ordered a limited but effective air attack on Syria in 2017, after Bashar al-Assad's regime used chemical weapons against its own people.

A second Trump term would see the return of realism with a Jacksonian flavor.

Trump has never aspired to promulgate a "Trump Doctrine" for the benefit of the Washington foreign policy establishment. He adheres not to dogma but to his own instincts and to traditional American principles that run deeper than the globalist orthodoxies of recent decades. "America first is not America alone" is a mantra often repeated by Trump administration officials, and for good reason: Trump recognizes that a successful foreign policy requires joining forces with friendly governments and people elsewhere. The fact that Trump took a new look at which countries and groups were most pertinent does not make him purely transactional or an isolationist hostile to alliances, as his critics claim. NATO and U.S. cooperation

with Japan, Israel, and the Arab Gulf states were all militarily strengthened when Trump was president.

Trump's foreign policy and trade policy can be accurately understood as a reaction to the shortcomings of neoliberal internationalism, or globalism, as practiced from the early 1990s until 2017. Like many American voters, Trump grasped that "free trade" has been nothing of the sort in practice and in many instances involved foreign governments using high tariffs, barriers to trade, and the theft of intellectual property to harm U.S. economic and security interests. And despite hefty military spending, Washington's national security apparatus enjoyed few victories after the 1991 Gulf War while suffering a number of notable failures in places such as Iraq, Libya, and Syria.

Trump thinks highly of his predecessor Andrew Jackson and Jackson's approach to foreign policy: be focused and forceful when compelled to action but wary of overreach. A second Trump term would see the return of realism with a Jacksonian flavor. Washington's friends would be more secure and more self-reliant, and its foes would once again fear American power. The United States would be strong, and there would be peace.

1. WHAT HAPPENED?

In the early 1990s, the world seemed to be on the cusp of a second "American century." The Iron Curtain had fallen, and the countries of Eastern Europe had cashiered communism and abandoned the Warsaw Pact, lining up to join Western Europe and the rest of the free world. The Soviet Union passed into history in 1991. Holdouts to the tide of freedom, such as China, seemed set to liberalize, at least economically, and posed no imminent threat to the United States. The Gulf War vindicated the previous decade's U.S. military buildup and helped confirm that the world had just one superpower.

Contrast that situation to today. China has become a formidable military and economic adversary. It routinely threatens democratic Taiwan. Its coast guard and de facto maritime militia are in a prolonged state of low-intensity conflict with the Philippines, a treaty ally of the United States, which could spark a wider war in the South China Sea. Beijing is now Washington's foremost foe in cyberspace, regularly attacking U.S. business and government networks. China's unfair trade and business practices have harmed the American economy and made the United States dependent on China for manufactured goods and even some essential pharmaceuticals. And although China's model has nothing like the ideological appeal to Third World revolutionaries and Western radicals that Soviet communism held in the mid-twentieth century, China's political leadership under Xi Jinping nonetheless has had enough confidence to reverse economic reforms, crush freedom in Hong Kong, and pick fights with Washington and many of its partners. Xi is China's most dangerous leader since the murderous Mao Zedong. And China

has yet to be held to account for the COVID-19 pandemic, which originated in Wuhan.

China now has a committed and useful junior partner in Moscow, as well. In 2018, a year after leaving office as vice president, Joe Biden co-authored an article in these pages titled “How to Stand Up to the Kremlin.” But Russia’s full-scale invasion of Ukraine in 2022 demonstrated that Moscow was hardly deterred by his tough talk. The war has also exposed the shameful truth that NATO’s European members are unprepared for a new combat environment that combines innovative technologies such as artificial intelligence with low-tech but lethal drones and century-old artillery.

Joining China and Russia in an emerging axis of anti-American autocracies is Iran. Like the regimes in Beijing and Moscow, the theocracy in Tehran has grown bolder. With seeming impunity, its leaders frequently threaten the United States and its allies. Iran has now amassed enough enriched uranium to build a basic nuclear weapon in less than two weeks, if it chose to do so, according to the most authoritative estimates. Iran’s proxies, including Hamas, kidnap and kill Americans. And in April, for the first time, Iran attacked Washington’s closest ally in the Middle East, Israel, directly from Iranian territory, firing hundreds of drones and missiles.

The picture closer to home is hardly any better. In Mexico, drug cartels form a parallel government in some areas and traffic people and illegal drugs into the United States. Venezuela is a belligerent basket case. And the Biden administration’s inability to secure the southern U.S. border is perhaps its biggest and most embarrassing failure.

2. CLARITY ON CHINA

This morass of American weakness and failure cries out for a Trumpian restoration of peace through strength. Nowhere is that need more urgent than in the contest with China.

From the beginning of his presidential term, Biden has sent mixed messages about the threat posed by Beijing. Although Biden has retained tariffs and export controls enacted by Trump, he has also sent cabinet-level officials on a series of visits to Beijing, where they have delivered firm warnings about trade and security but also extended an olive branch, promising to restore some forms of the cooperation with China that existed before the Trump administration. This is a policy of pageantry over substance. Meetings and summits are activities, not achievements.

Meanwhile, Beijing pays close attention to what the president and his top advisers say in public. Biden has referred to China’s economy as a “ticking time bomb” but also stated plainly, “I don’t want to contain China” and “We’re not looking to hurt China—sincerely. We’re all better off if China does well.” To believe such pablum is to believe that China is not truly an adversary.

The Chinese Communist Party seeks to expand its power and security by supplanting the United States as the global leader in technological development and innovation in critical areas such as electric vehicles, solar power, artificial intelligence, and quantum computing. To do so, Beijing relies on enormous subsidies, intellectual property theft, and unfair trade practices. In the automotive industry, for example, Beijing has backed national champions such as BYD, which it has showered with subsidies and encouraged to dump millions of cheap electric vehicles into markets in the United States and allied countries, with the goal of bankrupting automakers from Seoul to Tokyo to Detroit to Bavaria.

Trump and other G-20 leaders in Hamburg, Germany, July 2017

Carlos Barria / Reuters

To maintain its competitive edge in the face of this onslaught, the United States must remain the best place in the world to invest, innovate, and do business. But the increasing authority of the U.S. regulatory state, including overaggressive antitrust enforcement, threatens to destroy the American system of free enterprise. Even as Chinese companies receive unfair support from Beijing to put American companies out of business, the governments of the United States and its European allies are making it harder for those same American companies to compete. This is a recipe for national decline; Western governments should abandon these unnecessary regulations.

As China seeks to undermine American economic and military strength, Washington should return the favor—just as it did during the Cold War, when it worked to weaken the Soviet economy. Treasury Secretary Janet Yellen has said that a "full economic separation [from China] is neither practical nor desirable" and that the United States "reject[s] the idea that we should decouple our economy from China." But Washington should, in fact, seek to decouple its economy from China's. Without describing it as such, Trump began a de facto policy of decoupling by enacting higher tariffs on about half of Chinese exports to America, leaving Beijing the option to resume normal trade if it changed its conduct—an opportunity it did not take. Now is the time to press even further, with a 60 percent tariff on Chinese goods, as Trump has advocated, and tougher export controls on any technology that might be of use to China.

Of course, Washington should keep open lines of communication with Beijing, but the United States should focus its Pacific diplomacy on allies such as Australia, Japan, the Philippines, and South Korea, traditional partners such as Singapore, and emerging ones such as Indonesia and Vietnam. Critics suggest that Trump's calls for U.S. allies in Asia to contribute more to their own defense might worry them. On the contrary: my discussions with officials in the region have revealed that they would welcome more of Trump's plain talk about the need for alliances to be two-way relationships and that they believe his approach would enhance security.

The true source of tumult in the Middle East is Iran's theocratic regime.

Joint military exercises with such countries are essential. Trump disinvited China from the annual Rim of the Pacific war games in 2018: a good defensive team does not invite its most likely opponent to witness planning and practice. (China, naturally, sent spy ships to observe.) Congress indicated in 2022 that the United States should invite Taiwan to join the exercises. But Biden has refused to do so—a mistake that must be remedied.

Taiwan spends around $19 billion annually on its defense, which amounts to just under three percent of its annual economic output. Although that is better than most U.S. allies and partners, it is still too little. Other countries in this increasingly dangerous region also need to spend more. And Taiwan's shortcoming is not solely its own fault: past U.S. administrations have sent mixed signals about Washington's willingness to supply Taiwan with arms and help defend it. The next administration should make clear that along with a continued U.S. commitment comes an expectation that Taiwan spend more on defense and take other steps, as well, such as expanding military conscription.

Meanwhile, Congress should help build up the armed forces of Indonesia, the Philippines, and Vietnam by extending to them the kinds of grants, loans, and weapons transfers that the United States has long offered Israel. The Philippines, in particular, needs rapid support in its standoff with Chinese forces in the South China Sea. The navy should undertake a crash program to refurbish

decommissioned ships and then donate them to the Philippines, including frigates and amphibious assault ships sitting in reserve in Philadelphia and Hawaii.

The navy should also move one of its aircraft carriers from the Atlantic to the Pacific, andthe Pentagon should consider deploying the entire Marine Corps to the Pacific, relieving it in particular of missions in the Middle East and North Africa. U.S. bases in the Pacific often lack adequate missile defenses and fighter jet protection—a scandalous deficiency that the Defense Department should fix by quickly shifting resources from elsewhere.

3. THE RETURN OF MAXIMUM PRESSURE

Another region where the Biden administration has demonstrated little strength and thus brought little peace is the Middle East. Biden entered office determined to ostracize Saudi Arabia for human rights violations—but also to resume the Obama-era policy of negotiating with Iran, a far worse violator of human rights. This approach alienated Saudi Arabia, an important partner and energy exporter, and did nothing to tame Iran, which has become demonstrably more violent in the past four years. Allies in the Middle East and beyond saw these actions as evidence of American weakness and unreliability and have pursued foreign policies more independent of Washington. Iran itself has felt free to attack Israel, U.S. forces, and American partners through proxies and directly.

In contrast, the Trump administration carried out a campaign of maximum pressure on Iran, including by insisting that European countries comply with U.S. and UN sanctions on the Islamic Republic. This show of resolve rallied important U.S. partners such as Saudi Arabia and the United Arab Emirates and paved the way for the Abraham Accords. When U.S. allies see renewed American determination to contain the Islamist regime in Tehran, they will join with Washington and help bring peace to a region that is crucial to energy markets and global capital markets.

Unfortunately, the opposite has occurred during the Biden administration, which has failed to enforce existing sanctions on Iranian oil exports. In recent months, those exports reached a six-year high, exceeding 1.5 million barrels per day. The easing of sanctions enforcement has been a bonanza for Iran’s government and its military, netting them tens of billions of dollars a year. Restoring the Trump crackdown will curtail Iran’s ability to fund terrorist proxy forces in the Middle East and beyond.

Trump and Xi at a G-20 leaders summit in Osaka, Japan, June 2019

Kevin Lamarque / Reuters

Biden’s problems began in the Middle East when he tried to reenter the Obama-era Iran nuclear deal that Trump pulled out of in 2018, having recognized it as a failure. Far from eliminating or even freezing Iran’s nuclear program, the deal had sanctified it, allowing Iran to retain centrifuges that it has used to amass nearly enough uranium for a bomb. A return to Trump’s policy of maximum pressure would include the full enforcement of U.S. sanctions on Iran’s energy sector, applying them not only to Iran but also to governments and organizations that buy Iranian oil and gas. Maximum pressure would also mean deploying more maritime and aviation assets to the Middle East, making it clear not only to Tehran but also to American allies that the U.S. military’s focus in the region was on deterring Iran, finally moving past the counterinsurgency orientation of the past two decades.

A stronger policy to counter Iran would also lead to a more productive approach to the Israeli-Palestinian conflict, which is once again roiling the region. For decades, the conventional wisdom held that resolving that dispute was the key to improving security in the Middle East. But the conflict has become more of a symptom than a cause of tumult in the region, the true source of which is Iran’s revolutionary, theocratic regime. Tehran provides critical funding, arms, intelligence, and strategic guidance to an array of groups that threaten Israel’s security—not just Hamas, which sparked the current war in Gaza with its barbaric October 7 attack on Israel, but also the Lebanese terrorist organization Hezbollah and the Houthi militia in

Yemen. The Israeli-Palestinian conflict cannot be solved until Iran is contained—and until Palestinian extremists stop trying to eliminate the Jewish state.

In the meantime, the United States should continue to back Israel as it seeks to eliminate Hamas in Gaza. The long-term governance and status of the territory are not for Washington to dictate; the United States should support Israel, Egypt, and U.S. allies in the Gulf as they grapple with that problem. But Washington should not pressure Israel to return to negotiations over a long-term solution to the broader conflict with the Palestinians. The focus of U.S. policy in the Middle East should remain the malevolent actor that is ultimately most responsible for the turmoil and killing: the Iranian regime.

4. FROM KABUL TO KYIV

Biden also drastically weakened American statecraft through his catastrophic mismanagement of the withdrawal from Afghanistan. The Trump administration negotiated the deal that brought an end to U.S. involvement in the war, but Trump would never have allowed for such a chaotic and embarrassing retreat. One can draw a direct line from the fecklessness of the pullout in the summer of 2021 to the decision by Russian President Vladimir Putin to attack Ukraine six months later. After Russia brushed off Biden's warnings about the consequences of invading Ukraine and attacked anyway, Biden offered Ukrainian President Volodymyr Zelensky the means to leave Kyiv, which would have repeated Afghan President Ashraf Ghani's ignominious flight from Kabul the summer before. Fortunately, Zelensky declined the offer.

The Biden administration has since provided significant military aid to Ukraine but has often dragged its feet in sending Kyiv the kinds of weapons it needs to succeed. The $61 billion Congress recently appropriated for Ukraine—on top of the $113 billion already approved—is probably sufficient to prevent Ukraine from losing, but not enough to enable it to win. Meanwhile, Biden does not seem to have a plan to end the war.

Trump, for his part, has made clear that he would like to see a negotiated settlement to the war that ends the killing and preserves the security of Ukraine. Trump's approach would be to continue to provide lethal aid to Ukraine, financed by European countries, while keeping the door open to diplomacy with Russia—and keeping Moscow off balance with a degree of unpredictability. He would also push NATO to rotate ground and air forces to Poland to augment its capabilities closer to Russia's border and to make unmistakably clear that the alliance will defend all its territory from foreign aggression.

Washington should make sure that its European allies understand that the continued American defense of Europe is contingent on Europe doing its part—including in Ukraine. If Europe wants to show that it is serious about defending Ukraine, it should admit the country to the European Union immediately, waiving the usual

bureaucratic accession protocol. Such a move would send a strong message to Putin that the West will not cede Ukraine to Moscow. It would also give hope to the Ukrainian people that better days lie ahead.

5. A MILITARY IN DECLINE

As China has risen, the Middle East has burned, and Russia has rampaged in Ukraine, the U.S. military has resumed a gradual decline that began during the Obama administration before pausing during Trump's time in office. Last year, only the Marine Corps and the Space Force met their recruiting goals. The army fell an astounding 10,000 recruits short of its modest goal of adding 65,000 soldiers to maintain its current size. The deficiency is not just a personnel problem; it speaks to a lack of confidence that young Americans and their families have in the purpose and mission of the military.

Meanwhile, the military increasingly lacks the tools it needs to defend the United States and its interests. The navy now has fewer than 300 ships, compared with 592 at the end of the Reagan administration. That is not enough to maintain conventional deterrence through naval presence in the 18 maritime regions of the world that U.S. combatant commanders have identified as strategically important. Congress and the executive branch should recommit to the goal of having a 355-ship navy by 2032, which Trump set in 2017. This modestly larger navy must include more stealthy Virginia-class attack submarines. Also crucial are more Columbia-class ballistic missile submarines, which form one part of the so-called nuclear triad—the equipment and systems that allow Washington to deploy nuclear weapons from the air, land, and sea.

Other parts of the triad need improvement, as well. For example, Congress must appropriate funds for all 100 planned units of the B-21 stealth bomber that is under development, to replace the aging B-2 bomber. In fact, some analysts have argued that the air force needs no fewer than 256 of these penetrating strike bombers to carry out a sustainable campaign against a peer competitor. To avoid the procurement problems experienced with the B-2, which left the air force with a fleet of just 21 aircraft instead of the 132 originally planned, both the air force and the appropriate congressional committees must work to ensure a stable production process.

The triad has become more important in recent years as China and Russia have modernized their nuclear arsenals. China has doubled the size of its arsenal since 2020: a massive, unexplained, and unwarranted expansion. The United States has to maintain technical and numerical superiority to the combined Chinese and Russian nuclear stockpiles. To do so, Washington must test new nuclear weapons for reliability and safety in the real world for the first time since 1992—not just by using computer models. If China and Russia continue to refuse to engage in good-faith arms control talks, the United States should also resume production of uranium-235 and plutonium-239, the primary fissile isotopes of nuclear weapons.

Trump greeting U.S. military personnel in Yokosuka, Japan, May 2019

Jonathan Ernst / Reuters

The U.S. conventional arsenal also needs to be transformed. The Trump administration revived the development of hypersonic missiles, funding for which President Barack Obama drastically reduced in 2011, leaving China and Russia far ahead of the United States in acquiring these important new weapons that travel at more than five times the speed of sound and can maneuver within the earth's atmosphere. A second Trump term would see massive investments in this critical technology.

Restoring the military will take the energetic involvement of the president and congressional leadership because civilian and uniformed personnel are incapable of fixing the Pentagon themselves. (Trump often pushed for innovation in the face of bureaucratic inertia fostered by senior-level civilian officials at the Defense Department.) But fundamental change must account for the reality of limited budgets. Thanks to unsustainable levels of borrowing, the federal budget will have to decline, and large increases to defense expenditures are unlikely regardless of which party controls the White House and Congress. Spending smarter will have to substitute for spending more in a contemporary strategy of peace through strength.

Fixing the military requires major reforms to the armed forces' acquisition processes, both for itself and for allied militaries. In recent decades, important projects such as the Zumwalt destroyer, the Littoral Combat Ship, the F-35 fighter,

and the KC-46 tanker aircraft arrived years late and vastly over budget. In the 1950s, in contrast, Lockheed delivered the first U-2 spy aircraft less than a year and a half after getting the contract—and completed it under budget. Such an accomplishment would be inconceivable today because of status quo attitudes in most of the services, congressional dysfunction that makes budgeting and planning difficult, and a lack of vision on the part of the secretaries of the armed forces.

Another fundamental problem with military procurement is the Pentagon's irrational system of developing requirements for new weapons. Requirements are easy to add and hard to remove. The result is highly sophisticated weapons, but ones that are expensive and take years to field. For example, in the early and mid-1990s, when the navy was designing its current class of aircraft carriers, it added a requirement for an electromagnetic aircraft launch system—a technology that did not exist at the time. The decision, which Trump criticized in 2017, added significant costs and delays. The senior civilian leadership in the Pentagon must reform the process by establishing a new rule that any significant alteration in design that may add cost or time to the development of essential systems must be authorized by them and them alone.

The United States should take inspiration from procurement systems in allies such as Australia, where a lean bureaucracy has developed the Ghost Bat unmanned aerial combat vehicle and the Ghost Shark unmanned underwater vehicle at low cost and without the massive delays that hold back U.S. procurement. Nimble newer defense suppliers such as Anduril and Palantir—companies rooted in the innovative tech sector—could also help the Pentagon develop procurement processes better suited to the twenty-first century.

6. KNOW YOUR ENEMY—AND YOUR FRIENDS

A more efficient military alone, however, will not be enough to thwart and deter the new Beijing-Moscow-Tehran axis. Doing so will also require strong alliances among the free countries of the world. Building alliances will be just as important in a second Trump term as it was in the first one. Although critics often depicted Trump as hostile to traditional alliances, in reality, he enhanced most of them. Trump never canceled or postponed a single deployment to NATO. His pressure on NATO governments to spend more on defense made the alliance stronger.

Biden administration officials like to pay lip service to the importance of alliances, and Biden says that he believes the United States is engaged in a contest pitting allied democracies against rival autocracies. But the administration undermines its own putative mission when it questions the democratic bona fides of conservative elected leaders in countries allied with the United States, including the former Brazilian President Jair Bolsonaro, Hungarian Prime Minister Viktor Orban, Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu, and Polish President Andrzej Duda. In fact, these leaders are responsive to the desires of their people and seek to defend democracy, but through policies different from those espoused by the kind of

people who like to hobnob in Davos. The Biden administration, however, seems less interested in fostering good relations with real-world democratic allies than in defending fictional abstractions such as “the rules-based international order.” Such rhetoric reflects a globalist, liberal elitism that masquerades as support for democratic ideals.

Criticism of those democratic leaders is all the more galling when compared with how little attention Biden officials pay to dissidents in authoritarian states. The president and his top aides seldom follow the approach of former presidents who spotlighted detained dissidents to illustrate authoritarian abuses and highlight the superiority of the free world’s model of inalienable individual rights and the rule of law. Carter personally wrote to the Soviet dissident Andrei Sakharov. Reagan met with the Soviet dissident Natan Sharansky in the Oval Office and met with others in the U.S. embassy in Moscow. In contrast, Biden has rarely spoken publicly about individual dissidents—people such as Jimmy Lai, the Hong Kong publisher and democracy advocate whom Chinese officials have imprisoned on sham charges. Although the State Department has issued protestations about China’s treatment of its citizens, they have come against a backdrop of high-level, unconditional engagement with China that features no serious human rights component.

Trump’s pressure on NATO governments to spend more on defense made the alliance stronger.

Trump, for his part, preferred to focus more on Americans unjustly detained abroad than on dissidents, in an effort to build relationships with foreign leaders and give dictators such as North Korea’s Kim Jong Un a chance to come in from the cold. But he did pay attention to opposition forces in authoritarian states that are U.S. rivals. In January 2020, after I publicly expressed hope that the people of Iran would someday be able to choose their own leaders, Trump followed up on social media: “Don’t kill your protestors,” he admonished the theocrats in Tehran. A second Trump term would see stepped-up presidential-level attention to dissidents and political forces that can challenge U.S. adversaries. This effort would build on past actions, such as when Trump’s secretary of state, Mike Pompeo, and other senior officials met with activists seeking freedom in China and when Deputy National Security Adviser Matt Pottinger addressed the Chinese people in Mandarin from the White House and gave voice to many of their concerns about the repressive rule of the Chinese Communist Party.

Some might say that it is hypocritical for the United States to condemn some repressive governments, such as those in China and Iran, while partnering with others, such as Arab nondemocracies. But it is important to consider countries’ capacities to change. Most Arab monarchies today are more open and liberal than they were ten or 20 years ago—partly because of engagement with the United

States. The same cannot be said of the Chinese or Iranian governments, which have become more repressive and aggressive toward their neighbors.

The United States is not perfect, and its security does not require every nation on earth to resemble it politically. Throughout much of U.S. history, most Americans believed it was sufficient to stand as a model to others rather than to attempt to impose a political system on others. But Americans should not underestimate what their country has achieved or downplay the success of the American experiment in lifting people at home and abroad out of repression, poverty, and insecurity.

Can an American revival occur today in a divided nation, when polls indicate that a vast majority of citizens believe their country is on the wrong track? As Reagan's election in 1980 demonstrated, the United States can always turn things around. In November, the American people will have the opportunity to return to office a president who restored peace through strength—and who can do it again. If they do, the country has the resources, the ingenuity, and the courage to rebuild its national power, securing its freedom and once again becoming the last best hope for humankind.

ROBERT C. O'BRIEN served as U.S. National Security Adviser from 2019 to 2021.

***

№ 2.969-3

Возвращение мира через силу

Приводить долозы в сторону внешней политики Трампа

Robert C. O'Brien

July/August 2024

Published on June 18, 2024

Si vis pacem, para bellum - это латинская фраза, появившаяся в четвертом веке и означающее "Если вы хотите мира, приготовьтесь к войне". Происхождение концепции восходит еще дальше, к римскому императору Адриану второго века, которому приписывается аксиома: «Мир через силу - или, в противном случае, мир через угрозу».

США Президент Джордж Вашингтон это хорошо понял. "Если мы хотим обеспечить мир, один из самых мощных инструментов нашего растущего процветания, необходимо знать, что мы всегда готовы к войне", - сказал он Конгрессу в 1793 году. Идея была отражена в знаменитом диктуме президента Теодора Рузвельта: "Говорите тихо и носите большую палку". И как кандидат в президенты, Рональд Рейган заимствовал непосредственно у Адриана, когда он пообещал достичь "мира через силу" - и позже выполнил это обещание.

В 2017 году президент Дональд Трамп вернул этот дух в Белый дом после эпохи Обамы, во время которой у Соединенных Штатов был президент, который считал необходимым извиниться за предполагаемые грехи американской внешней политики и истощил силу американских военных. Это закончилось, когда Трамп вступил в должность. Как он провозгласил Генеральной Ассамблее ООН в сентябре 2020 года, Соединенные Штаты "исполняют свою судьбу как миротворец, но это мир через силу".

И Трамп был миротворем - факт, скрытый ложными изображениями его, но совершенно ясный, когда кто-то смотрит на запись. Только за последние 16 месяцев его администрации Соединенные Штаты способствовали заключению соглашений Авраама, принеся мир Израилю и трем его соседям на Ближнем Востоке, а также Судану; Сербия и Косово согласились на экономическую нормализацию при при американской деятельности США; Вашингтон успешно подтолкнул Египет и ключевые государства Персидского залива к урегулированию своего раскола с Катаром и прекращению блокады эмирата; и Соединенные Штаты заключили соглашение с Талибаном, которое предотвратило любые американские боевые смерти в Афганистане почти весь последний год администрации Трампа.

Трамп был полон решимости избегать новых войн и бесконечных операций по борьбе с повстанцами, и его президентство было первым после Джимми Картера, когда Соединенные Штаты не вступили в новую войну и не расширили существующий конфликт. Трамп также закончил одну войну редкой победой США, уничтожив Исламское государство (также известное как ИГИЛ) как организованную военную силу и ликвидировав его лидера Абу Бакра аль-Багдади.

Но в отличие от срока полномочий Картера, при Трампе американские противники не использовали предпочтение американцев в отношении мира. В годы Трампа Россия не продвигалась дальше после вторжения в Украину в 2014 году, Иран не осмелился атаковать Израиль напрямую, а Северная Корея прекратила испытания ядерного оружия после сочетания дипломатической информационно-пропагандистской работы и военной демонстрации силы США. И хотя Китай сохранял агрессивную позицию во время пребывания Трампа в должности, его руководство, безусловно, отметило решимость Трампа обеспечить соблюдение красных линий, когда, например, он приказал провести ограниченный, но эффективный воздушный удар по Сирии в 2017 году, после того, как режим Башара Асада использовал химическое оружие против своего народа.

Второй срок Трампа увидит возвращение реализма с эксконским колоритом.

Трамп никогда не стремился обнародовать "Доктрину Трампа" в пользу вашего внешнеполитического истеблишмента. Он придерживается не догмы, а своих собственных инстинктов и традиционных американских принципов,

которые глубже, чем глобалистские ортодоксии последних десятилетий. "Америка прежде всего - это не только Америка" - это мантра, которую часто повторяют должностные лица администрации Трампа, и не зря: Трамп признает, что успешная внешняя политика требует объединения сил с дружественными правительствами и людьми в других местах. Тот факт, что Трамп по-новому посмотрел на то, какие страны и группы были наиболее актуальными, не делает его чисто транзакционным или изоляционистом, враждебным альянсам, как утверждают его критики. Сотрудничество НАТО и США с Японией, Израилем и арабскими государствами Персидского залива было усилено в военном отношении, когда Трамп был президентом.

Внешнюю политику и торговую политику Трампа можно точно понять как реакцию на недостатки неолиберального интернационализма или глобализма, как это практиковалось с начала 1990-х годов до 2017 года. Как и многие американские избиратели, Трамп понял, что «свободная торговля» на практике не была чем-то вроде этого, и во многих случаях она привлекала иностранные правительства, использующие высокие тарифы, барьеры в торговле и кража интеллектуальной собственности, чтобы нанести ущерб экономическим и защитным интересам США. И, несмотря на большие военные расходы, аппарат национальной безопасности Вашингтона одержал несколько побед после войны в Персидском заливе в 1991 году, потерпев при этом ряд заметных неудач в таких местах, как Ирак, Ливия и Сирия.

Трамп высоко оценивает подход своего предшественника Эндрю Джексона и подхода Джексона к внешней политике: будьте сосредоточены и настойчивы, когда вынуждены действовать, но остерегаетесь чрезмерного досяжения. Второй срок Трампа увидит возвращение реализма с эксконским колоритом. Друзья Вашингтона были бы более безопасными и более самостоятельными, а его враги снова боялись бы американской власти. Соединенные Штаты были бы сильными, и был бы мир.

1. Что случилось?

В начале 1990-х годов мир, казалось, был на пороге второго "американского века". Железный занавес упал, и страны Восточной Европы обрушили коммунизм и отказались от Варшавского договора, выстроившись в очередь, чтобы присоединиться к Западной Европе и остальному свободному миру. Советский Союз вошел в историю в 1991 году. Удерживающие волну свободы, такие как Китай, казалось, либерализуются, по крайней мере, экономически, и не представляли неминуемой угрозы для Соединенных Штатов. Война в Персидском заливе оправдала наращивание вооруженных сил США за последнее десятилетие и помогла подтвердить, что в мире есть только одна сверхдержава.

Сравните эту ситуацию с сегодняшней. Китай стал грозным военным и экономическим противником. Это регулярно угрожает демократическому

Тайваню. Его береговая охрана и де-факто морское ополчение находятся в длительном состоянии низкоинтенсивного конфликта с Филиппинами, союзником Соединенных Штатов по договору, что может спровоцировать более широкую войну в Южно-Китайском море. Пекин в настоящее время является главным врагом Вашингтона в киберпространстве, регулярно атакуя бизнес- и правительственные сети США. Недобросовестная торговая и деловая практика Китая нанесла ущерб американской экономике и сделала Соединенные Штаты зависимыми от Китая в отношении промышленных товаров и даже некоторых основных фармацевтических препаратов. И хотя модель Китая не имеет ничего похожего на идеологическое обращение к революционерам третьего мира и западным радикалам, которое советский коммунизм имел в середине двадцатого века, политическое руководство Китая под руководством Си Цзиньпина, тем не менее, имело достаточно уверенности, чтобы отменить экономические реформы, подавить свободу в Гонконге и бороться с Вашингтоном и многими его партнерами. Си - самый опасный лидер Китая со времен убийственого Мао Цзэдуна. И Китай еще не должен быть привлечен к ответственности за пандемию COVID-19, которая возникла в Ухане.

Китай теперь также имеет преданного и полезного младшего партнера в Москве. В 2018 году, через год после ухода с поста вице-президента, Джо Байден стал соавтором статьи на этих страницах под названием "Как противостоять Кремлю". Но полномасштабное вторжение России в Украину в 2022 году показало, что Москву едва ли сдерживали его жесткие разговоры. Война также разоблачила позорную правду о том, что европейские члены НАТО не готовы к новой боевой среде, которая сочетает в себе инновационные технологии, такие как искусственный интеллект, с низкотехнологичными, но смертоносными беспилотниками и вековой артиллерией.

Иран присоединяется к Китаю и России к развивающейся оси антиамериканских автократий. Как и режимы в Пекине и Москве, теократия в Тегеране стала более смелой. С кажущейся безнаказанностью его лидеры часто угрожают Соединенным Штатам и их союзникам. Иран в настоящее время накопил достаточно обогащенного урана для создания базового ядерного оружия менее чем за две недели, если он решит это сделать, по самым авторитетным оценкам. Иранские доверенные лица, включая ХАМАС, похищают и убивают американцев. А в апреле Иран впервые напал на ближайшего союзника Вашингтона на Ближнем Востоке, Израиль, непосредственно с иранской территории, выпустив сотни беспилотников и ракет.

Картина ближе к дому вряд ли лучше. В Мексике наркокартели формируют параллельное правительство в некоторых районах и провозят людей и незаконных наркотиков в Соединенные Штаты. Венесуэла - это воинственная корзина. И неспособность администрации Байдена обеспечить безопасность

южной границы США, пожалуй, является ее самой большой и неловкой неудачей.

2. ЯСНОСТЬ В КИТАЕ

Это болото американской слабости и неудачи взывает к восстановлению мира с помощью силы. Нигде это не нужно более срочно, чем в конкурсе с Китаем.

С начала своего президентского срока Байден посылал неоднозначные сообщения об угрозе, создаваемой Пекином. Хотя Байден сохранил тарифы и экспортный контроль, принятые Трампом, он также направил должностных лиц на уровне кабинета министров на серию визитов в Пекин, где они вынесли твердые предупреждения о торговле и безопасности, а также расширили оливковую ветвь, пообещав восстановить некоторые формы сотрудничества с Китаем, которые существовали до администрации Трампа. Это политика зрительности над содержанием. Встречи и саммиты - это мероприятия, а не достижения.

Между тем, Пекин уделяет пристальное внимание тому, что президент и его лучшие советники говорят публично. Байден назвал экономику Китая "тикающей бомбой замедленного действия", но также прямо заявил: "Я не хочу сдерживать Китай" и "Мы не хотим навредить Китаю - искренне. Нам всем будет лучше, если Китай преуспеет". Верить в такую паблюму - это верить, что Китай на самом деле не является противником.

Коммунистическая партия Китая стремится расширить свою власть и безопасность, вытеснив Соединенные Штаты как мирового лидера в области технологического развития и инноваций в критически важных областях, таких как электромобили, солнечная энергия, искусственный интеллект и квантовые вычисления. Для этого Пекин полагается на огромные субсидии, кражу интеллектуальной собственности и недобросовестную торговую практику. В автомобильной промышленности, например, Пекин поддержал национальных чемпионов, таких как BYD, которые он осыпал субсидиями и призвал сбрасывать миллионы дешевых электромобилей на рынки Соединенных Штатов и сеюированных стран с целью банкротства автопроизводителей от Сеула до Токио, от Детройта до Баварии.

Чтобы сохранить свое конкурентное преимущество перед лицом этого натиска, Соединенные Штаты должны оставаться лучшим местом в мире для инвестиций, инноваций и ведения бизнеса. Но растущая власть регулирующего государства США, включая чрезмерно агрессивное антимонопольное правоприменение, угрожает уничтожить американскую систему свободного предпринимательства. Несмотря на то, что китайские компании получают несправедливую поддержку от Пекина, чтобы вывести американские компании из бизнеса, правительства Соединенных Штатов и их европейских союзников затрудняют конкуренцию тем же американским

компаниям. Это рецепт национального упадка; западные правительства должны отказаться от этих ненужных правил.

Поскольку Китай стремится подорвать американскую экономическую и военную мощь, Вашингтон должен отблагодарить, как это было во время холодной войны, когда он работал над ослаблением советской экономики. Министр финансов Джанет Йеллен сказала, что «полное экономическое отделение [от Китая] не является ни практическим, ни желательным» и что Соединенные Штаты «отвергают идею о том, что мы должны отделить нашу экономику от Китая». Но Вашингтон, по сути, должен стремиться отделить свою экономику от экономики Китая. Не описывая это как таковое, Трамп начал де-факто политику разъединения, введя более высокие тарифы примерно на половину китайского экспорта в Америку, оставив Пекину возможность возобновить нормальную торговлю, если он изменит свое поведение - возможность, которой он не воспользовался. Настало время настаивать еще дальше, с 60-процентным тарифом на китайские товары, как выступал Трамп, и более жестким экспортным контролем на любые технологии, которые могут быть пригодны для Китая.

Конечно, Вашингтон должен поддерживать открытые линии связи с Пекином, но Соединенные Штаты должны сосредоточить свою Тихоокеанскую дипломатию на таких союзниках, как Австралия, Япония, Филиппины и Южная Корея, традиционных партнерах, таких как Сингапур, и новых партнерах, таких как Индонезия и Вьетнам. Критики предполагают, что призывы Трампа к союзникам США в Азии внести больший вклад в свою собственную оборону могут их беспокоить. Напротив: мои обсуждения с должностными лицами в регионе показали, что они будут больше приветствовать простые разговоры Трампа о необходимости того, чтобы альянсы были двусторонними отношениями, и что они считают, что его подход повысит безопасность.

Истинным источником смумения на Ближнем Востоке является теократический режим Ирана.

Совместные военные учения с такими странами имеют важное значение. Трамп не пригласил Китай из ежегодных военных игр Rim of the Pacific в 2018 году: хорошая оборонительная команда не приглашает своего наиболее вероятного противника стать свидетелем планирования и практики. (Китай, естественно, отправил шпионские корабли для наблюдения.) В 2022 году Конгресс указал, что Соединенные Штаты должны пригласить Тайвань присоединиться к учениям. Но Байден отказался это сделать - ошибка, которую необходимо исправить.

Тайвань ежегодно тратит около 19 миллиардов долларов на свою оборону, что составляет чуть менее трех процентов от его годового экономического производства. Хотя это лучше, чем большинство союзников и партнеров

США, это все равно слишком мало. Другие страны в этом все более опасном регионе также должны тратить больше. И недостаток Тайваня - это не только его собственная вина: прошлые администрации США посылали неоднозначные сигналы о готовности Вашингтона поставлять Тайваню оружие и помогать защищать его. Следующая администрация должна четко дать понять, что наряду с продолжающимися обязательствами США ожидается, что Тайвань потратит больше на оборону, а также предпримет другие шаги, такие как расширение призыва на военную службу.

Между тем, Конгресс должен помочь создать вооруженные силы Индонезии, Филиппин и Вьетнама, распространив на них виды грантов, займов и поставок оружия, которые Соединенные Штаты уже давно предлагают Израилю. Филиппины, в частности, нуждаются в быстрой поддержке в своих противостояниях с китайскими силами в Южно-Китайском море. Военно-морской флот должен провести аварийную программу по восстановлению выведенных из эксплуатации судов, а затем пожертвовать их Филиппинам, включая фрегаты и десантные штурмовые корабли, находящиеся в резерве в Филадельфии и на Гавайях.

Военно-морской флот также должен переместить один из своих авианосцев из Атлантики в Тихий океан, и Пентагон должен рассмотреть возможность развертывания всего корпуса морской пехоты в Тихом океане, освобождая его, в частности, от миссий на Ближнем Востоке и в Северной Африке. Американские базы в Тихом океане часто не имеют адекватной противоракетной обороны и защиты истребителей - скандальный недостаток, который Министерство обороны должно устранить, быстро переместив ресурсы из другого места.

3. ВОЗВРАЩЕНИЕ МАКСИМАЛЬНОГО ДАВЛЕНИЯ

Еще один регион, где администрация Байдена продемонстрировала мало сил и, таким образом, принесла мало мира, - это Ближний Восток. Байден вступил в должность с решимости остракизировать Саудовскую Аравию за нарушения прав человека, а также возобновить политику переговоров с Ираном, гораздо худшим нарушителем прав человека в эпоху Обамы. Этот подход оттолкнул Саудовскую Аравию, важного партнера и экспортера энергии, и не сделал ничего, чтобы приручить Иран, который стал заметно более жестоким за последние четыре года. Союзники на Ближнем Востоке и за его пределами рассматривали эти действия как свидетельство американской слабости и ненадежности и проводили внешнюю политику, более независимую от Вашингтона. Сам Иран чувствовал себя свободным атаковать Израиль, американские войска и американских партнеров через доверенные и напрямую.

Напротив, администрация Трампа провела кампанию максимального давления на Иран, в том числе настаивая на том, чтобы европейские страны соблюдали

санкции США и ООН против Исламской Республики. Это шоу решимости сплотило важных американских партнеров, таких как Саудовская Аравия и Объединенные Арабские Эмираты, и проложило путь для соглашений Авраама. Когда союзники США увидят новую американскую решимость сдержать исламистский режим в Тегеране, они присоединятся к Вашингтону и помогут принести мир в регионе, который имеет решающее значение для энергетических рынков и глобальных рынков капитала.

К сожалению, обратное произошло во время администрации Байдена, которая не смогла ввести существующие санкции в отношении экспорта иранской нефти. В последние месяцы этот экспорт достиг шестилетнего максимума, превышающего 1,5 миллиона баррелей в день. Ослабление применения санкций было бонусом для правительства Ирана и его военных, принося им десятки миллиардов долларов в год. Восстановление репрессий Трампа сократит способность Ирана финансировать террористические прокси-силы на Ближнем Востоке и за его пределами.

Проблемы Байдена начались на Ближнем Востоке, когда он попытался снова заключить иранскую ядерную сделку эпохи Обамы, из которой Трамп вышел в 2018 году, признав ее неудачной. Сделка не только не была ликвидирована или даже заморожена ядерной программы Ирана, но и освятила ее, позволив Ирану сохранить центрифуги, которые он использовал для накопления почти достаточного количества урана для бомбы. Возвращение к политике Трампа о максимальном давлении будет включать в себя полное применение санкций США в отношении энергетического сектора Ирана, применяя их не только к Ирану, но и к правительствам и организациям, которые покупают иранскую нефть и газ. Максимальное давление также будет означать развертывание большего количества морских и авиационных активов на Ближнем Востоке, что даст понять не только Тегерану, но и американским союзникам, что внимание американских военных в регионе уделяется сдерживанию Ирана, и, наконец, преодолев ориентацию по борьбе с повстанцами последних двух десятилетий.

Более сильная политика противодействия Ирану также приведет к более продуктивному подходу к израильско-палестинскому конфликту, который в очередной раз возмущет регион. На протяжении десятилетий общепринятая мудрость считала, что разрешение этого спора было ключом к повышению безопасности на Ближнем Востоке. Но конфликт стал скорее симптомом, чем причиной буты в регионе, истинным источником которого является революционный, теократический режим Ирана. Тегеран предоставляет критически важное финансирование, оружие, разведданные и стратегическое руководство целому ряду групп, которые угрожают безопасности Израиля - не только ХАМАСу, который вызвал текущую войну в Газе своим варварским нападением 7 октября на Израиль, но и ливанской террористической организации "Хезболла" и ополчению хуситов в Йемене. Израильско-палестинский конфликт не может быть разрешен до тех пор, пока Иран не

будет сдержан, и пока палестинские экстремисты не перестанут пытаться ликвидировать еврейское государство.

Тем временем Соединенные Штаты должны продолжать поддерживать Израиль, поскольку они стремятся ликвидировать ХАМАС в Газе. Долгосрочное управление и статус территории не для Вашингтона; Соединенные Штаты должны поддерживать Израиль, Египет и союзников США в Персидском заливе, когда они борются с этой проблемой. Но Вашингтон не должен оказывать давление на Израиль, чтобы он вернулся к переговорам о долгосрочном урегулировании более широкого конфликта с палестинцами. В центре внимания политики США на Ближнем Востоке должен оставаться злонамеренный актер, который в конечном итоге несет наибольшую ответственность за беспорядки и убийства: иранский режим.

4. ИЗ КАБУЛА В КИЕВ

Байден также резко ослабил американское государственное управление из-за своего катастрофического бесхозяйства по отношению к выходу из Афганистана. Администрация Трампа провела переговоры о сделке, которая положила конец участию США в войне, но Трамп никогда бы не допустил такого хаотичного и неловкого отступления. От безвкусности выдвижения летом 2021 года можно провести прямую линию до решения президента России Владимира Путина напасть на Украину шесть месяцев спустя. После того, как Россия отмахнулась от предупреждений Байдена о последствиях вторжения в Украину и в любом случае напала, Байден предложил президенту Украины Владимиру Зеленскому средства покинуть Киев, что повторило бы позорный полет президента Афганистана Ашрафа Гани из Кабула прошлым летом. К счастью, Зеленский отклонил предложение.

С тех пор администрация Байдена оказывала значительную военную помощь Украине, но часто затягивала посылая Киеву оружие, необходимое для достижения успеха. Конгресс, который Конгресс недавно выделил 61 миллиард долларов для Украины, в дополнение к уже утвержденным 113 миллиардам долларов, вероятно, достаточно, чтобы предотвратить проигрыш Украины, но недостаточно, чтобы позволить ей победить. Между тем, у Байдена, похоже, нет плана по прекращению войны.

Трамп, со своей стороны, ясно дал понять, что он хотел бы видеть согласованное урегулирование войны, которое полоняло бы конец убийствам и сохраняло бы безопасность Украины. Подход Трампа будет заключаться в том, чтобы продолжать оказывать смертоносную помощь Украине, финансируемую европейскими странами, сохраняя при этом дверь открытой для дипломатии с Россией и удерживая Москву вне равновесия с определенной степенью непредсказуемости. Он также подтолкнет НАТО к ротации сухопутных и воздушных сил в Польшу, чтобы усилить свои

возможности ближе к российской границе и безошибочно ясно дать понять, что альянс будет защищать всю свою территорию от иностранной агрессии.

Вашингтон должен убедиться, что его европейские союзники понимают, что дальнейшую американскую оборону Европы зависит от того, что Европа внесет свою роль, в том числе в Украине. Если Европа хочет показать, что она серьезно относится к защите Украины, она должна немедленно принять страну в Европейский Союз, отказався от обычного бюрократического протокола о присоединении. Такой шаг посылает Путину сильный сигнал о том, что Запад не уступит Украину Москве. Это также дало бы украинскому народу надежду на то, что впереди лучшие дни.

5. ВОЕННЫЕ В УПАДКЕ

По мере того, как Китай поднялся, Ближний Восток сгорел, а Россия бушует на Украине, американские военные возобновили постепенный спад, который начался во время администрации Обамы, прежде чем приостать во время пребывания Трампа в должности. В прошлом году только Корпус морской пехоты и Космические силы достигли своих целей вербовки. Армия не достигла своей скромной цели - добавить 65 000 солдат, чтобы сохранить свой нынешний размер. Недостаток - это не просто кадровая проблема; он говорит об отсутствии уверенности молодых американцев и их семей в цели и миссии военных.

Между тем, военным все больше не хватает инструментов, необходимых для защиты Соединенных Штатов и их интересов. В настоящее время военно-морской флот имеет менее 300 кораблей по сравнению с 592 в конце администрации Рейгана. Этого недостаточно для поддержания обычного сдерживания благодаря военно-морскому присутствию в 18 морских регионах мира, которые американские командиры боевых действий определили как стратегически важные. Конгресс и исполнительная власть должны вновь взять на Себя обязательства по достижению цели иметь военно-морской флот на 355 кораблей к 2032 году, которую Трамп поставил в 2017 году. Этот скромно более крупный военно-морской флот должен включать в себя более скрытные штурмовые подводные лодки типа Virginia. Также более важными являются подводные лодки с баллистическими ракетами типа «Колумбия», которые являются частью так называемой ядерной триады - оборудования и систем, которые позволяют Вашингтону развертывать ядерное оружие с воздуха, суши и моря.

Другие части триады также нуждаются в улучшении. Например, Конгресс должен выделить средства на все 100 запланированных подразделений разрабатываемого стелс-бомбардировщика B-21, чтобы заменить стареющий бомбардировщик B-2. На самом деле, некоторые аналитики утверждают, что военно-воздушным силам нужно не менее 256 из этих проникающих ударных бомбардировщиков, чтобы провести устойчивую кампанию против

конкурента. Чтобы избежать проблем с закупками, связанных с B-2, которые оставили военно-воздушные силы с парком всего из 21 самолета вместо 132 первоначально запланированных, как военно-воздушные силы, так и соответствующие комитеты Конгресса должны работать над обеспечением стабильного производственного процесса.

Триада стала более важной в последние годы, поскольку Китай и Россия модернизировали свои ядерные арсеналы. Китай удвоил размер своего арсенала с 2020 года: массовое, необъяснимое и необоснованное расширение. Соединенные Штаты должны сохранять техническое и численное превосходство над объединенными китайскими и российскими ядерными запасами. Для этого Вашингтон должен впервые с 1992 года протестировать новое ядерное оружие на надежность и безопасность в реальном мире, а не только с помощью компьютерных моделей. Если Китай и Россия продолжат отказываться участвовать в добросовестных переговорах по контролю над вооружениями, Соединенные Штаты также должны возобновить производство урана-235 и плутония-239, основных расщающихся изотопов ядерного оружия.

Обычный арсенал США также нуждается в преобразовании. Администрация Трампа возродила разработку гиперзвуковых ракет, финансирование которых президент Барак Обама резко сократил в 2011 году, оставив Китай и Россию намного впереди Соединенных Штатов в приобретении этого важного нового оружия, которое движется более чем в пять раз быстрее звука и может маневрировать в земной атмосфере. Второй срок Трампа привел бы огромные инвестиции в эту важную технологию.

Восстановление военных будет связано с энергичным участием президента и руководства Конгресса, потому что гражданский персонал и персонал в форме не в состоянии самостоятельно исправить Пентагон. (Трамп часто настаивал на инновациях перед лицом бюрократической инерции, поощряемой высокопоставленными гражданскими должностными лицами Министерства обороны.) Но фундаментальные изменения должны учитывать реальность ограниченных бюджетов. Из-за неустойчивого уровня заимствований федеральный бюджет придется сократить, и значительное увеличение расходов на оборону маловероятно, независимо от того, какая партия контролирует Белый дом и Конгресс. Тратить умнее придется заменить траты больше в современной стратегии мира через силу.

Фиксация вооруженных сил требует серьезных реформ в процессах приобретения вооруженных сил, как для себя, так и для союзных военных. В последние десятилетия важные проекты, такие как эсминец Zumwalt, боевой корабль Littoral, истребитель F-35 и танкер KC-46, прибыли на несколько лет позже и значительно превысили бюджет. В 1950-х годах, напротив, Lockheed поставила первый шпионский самолет U-2 менее чем через полтора года после получения контракта и завершила его в рамках бюджета. Такое

достижение было бы немыслимо сегодня из-за отношения к статусу-кво в большинстве служб, дисфункции Конгресса, которая затрудняет составление бюджета и планирование, и отсутствия видения со стороны секретарей вооруженных сил.

Еще одной фундаментальной проблемой с военными закупками является иррациональная система Пентагона по разработке требований к новому оружию. Требования легко добавить и трудно удалить. Результатом является очень сложное оружие, но то, которое стоит дорого и занимает годы. Например, в начале и середине 1990-х годов, когда военно-морской флот проектировал свой нынешний класс авианосцев, он добавил требование к электромагнитной системе запуска самолетов - технологии, которой в то время не существовало. Решение, которое Трамп критиковал в 2017 году, добавило значительные затраты и задержки. Высшее гражданское руководство в Пентагоне должно реформировать процесс, установив новое правило о том, что любые значительные изменения в конструкции, которые могут увеличить затраты или время на разработку основных систем, должны быть санкционированы ими и только ими.

Соединенные Штаты должны черпать вдохновение из систем закупок в таких союзниках, как Австралия, где бережливая бюрократия разработала беспилотный воздушный боевой аппарат Ghost Bat и беспилотный подводный аппарат Ghost Shark по низкой цене и без огромных задержек, которые сдерживают закупки США. Гибкие новые поставщики оборонной продукции, такие как Anduril и Palantir - компании, основанные на инновационном технологическом секторе, также могут помочь Пентагону разработать процессы закупок, лучше подходящие для двадцать первого века.

6. ЗНАЙ СВОЕГО ВРАГА И СВОИХ ДРУЗЕЙ

Однако одного только более эффективного военного не будет достаточно, чтобы помешать и сдержать новую ось Пекин-Москва-Тегеран. Это также потребует сильных альянсов между свободными странами мира. Создание альянсов будет так же важно во втором сроке Трампа, как и в первом. Хотя критики часто изображали Трампа как враждебного традиционным альянсам, на самом деле он усилил большинство из них. Трамп никогда не отменял и не откладывал ни одного развертывания в НАТО. Его давление на правительства НАТО, чтобы они больше тратили на оборону, сделало альянс сильнее.

Должностные лица администрации Байдена любят на словах поддерживать важность альянсов, и Байден говорит, что, по его мнению, Соединенные Штаты участвуют в конкурсе, в котором союзные демократии противостоят конкурирующим автократиям. Но администрация подрывает свою собственную путетутивную миссию, когда ставит под сомнение демократическую добродель консервативных избранных лидеров в странах, входящих в союзники с Соединенными Штатами, включая бывшего

президента Бразилии Жаира Болсонару, премьер-министра Венгрии Виктора Орбана, премьер-министра Израиля Биньямина Нетаньяху и президента Польши Анджея Дуду. На самом деле, эти лидеры реагируют на желания своего народа и стремятся защитить демократию, но с помощью политики, отличной от той, которую поддерживают люди, которые любят хобноб в Давосе. Однако администрация Байдена, похоже, менее заинтересована в развитии хороших отношений с реальными демократическими союзниками, чем в защите вымышленных абстракций, таких как "международный порядок, основанный на правилах". Такая риторика отражает глобалистскую, либеральную элитарность, которая маскируется под поддержку демократических идеалов.

Критика этих демократических лидеров тем более отвратительна по сравнению с тем, как мало внимания чиновники Байдена уделяют диссидентам в авторитарных государствах. Президент и его главные помощники редко следуют подходу бывших президентов, которые подчеркивали задержанных диссидентов, чтобы проиллюстрировать авторитарные злоупотребления и подчеркнуть превосходство модели свободного мира неотъемлемых индивидуальных прав и верховенства закона. Картер лично написал советскому диссиденту Андрею Сахарову. Рейган встретился с советским диссидентом Натаном Шаранским в Овальном кабинете и с другими в посольстве США в Москве. Напротив, Байден редко говорил публично об отдельных диссидентах - таких людях, как Джимми Лай, гонконгский издатель и защитник демократии, которых китайские чиновники заключили в тюрьму по мобвинению. Хотя Государственный департамент выступил с протестами по поводу обращения Китая со своими гражданами, они пришли на фоне безусловного, безусловного взаимодействия с Китаем высокого уровня, которое не имеет серьезного компонента в области прав человека.

Давление Трампа на правительства НАТО, чтобы они тратили больше на оборону, сделало альянс сильнее.

Трамп, со своей стороны, предпочел больше сосредоточиться на американцах, несправедливо задержанных за границей, чем на диссидентах, в попытке построить отношения с иностранными лидерами и дать диктаторам, таким как Ким Чен Ын из Северной Кореи, шанс выйти из холода. Но он обратил внимание на оппозиционные силы в авторитарных штатах, которые являются соперниками США. В январе 2020 года, после того, как я публично выразил надежду на то, что когда-нибудь народ Ирана сможет выбрать своих собственных лидеров, Трамп продолжил в социальных сетях: "Не убивайте своих протестующих", - предостережал он теократов в Тегеране. Второй срок Трампа привел бы к активизированию внимания на президентском уровне к диссидентам и политическим силам, которые могут бросить вызов противникам США. Эти усилия будут основываться на прошлых действиях, например, когда государственный секретарь Трампа Майк Помпео и другие

высокопоставленные чиновники встретились с активистами, ищущими свободы в Китае, и когда заместитель советника по национальной безопасности Мэтт Поттингер обратился к китайскому народу на мандаринском языке из Белого дома и высказался многим из их опасений по поводу репрессивного правления Коммунистической партии Китая.

Некоторые могут сказать, что для Соединенных Штатов лицемерно осуждать некоторые репрессивные правительства, такие как правительства Китая и Ирана, в то же время сотрудничая с другими, такими как арабские недемократические. Но важно учитывать способность стран к переменам. Большинство арабских монархий сегодня более открыты и либеральны, чем десять или 20 лет назад, отчасти из-за взаимодействия с Соединенными Штатами. То же самое нельзя сказать и о китайских или иранских правительствах, которые стали более репрессивными и агрессивными по отношению к своим соседям.

Соединенные Штаты не идеальны, и их безопасность не требует, чтобы каждая нация на земле напоминала их политически. На протяжении большей части истории США большинство американцев считали, что достаточно быть образцом для других, а не пытаться навязать политическую систему другим. Но американцы не должны недооценивать то, чего добилась их страна, или преуменьшать успех американского эксперимента по выводению людей в стране и за рубежом из репрессий, бедности и отсутствия безопасности.

Может ли американское возрождение произойти сегодня в разделенной стране, когда опросы показывают, что подавляющее большинство граждан считают, что их страна находится на неправильном пути? Как показали выборы Рейгана в 1980 году, Соединенные Штаты всегда могут изменить ситуацию. В ноябре у американского народа будет возможность вернуться на должность президента, который восстановил мир силой и который может сделать это снова. Если они это сделают, у страны есть ресурсы, изобретательность и мужество, чтобы восстановить свою национальную власть, обеспечить ее свободу и снова стать последней лучшей надеждой для человечества.

ROBERT C. O’BRIEN served as U.S. National Security Adviser from 2019 to 2021.

***

№ 2.970

Представилась возможность подробнее ознакомиться с правительственным проектом "кэшбека" для отечественных товаров. Если коротко, то в этом проекте ужасно практически все

Фото: Юлия Свириденко / Facebook

Министерство экономики рассчитывает, что анонсированную в феврале программу "Украинский кэшбек" запустят до конца лета. Об этом сказала министр Юлия Свириденко на презентации каталога производителей украинской техники для общин.

2024-06-22

Дубровский Владимир

1. Лозунг "купуй українське!" звучит красиво и патриотично, но в основе своей порочен. В нормальной ситуации что бы Вы не покупали в Украине, Вы прямо или косвенно "поддерживаете отечественного производителя", потому что Ваша гривня нужна только ему. Когда Вы платите за импортный товар, то импортер тратит Ваши деньги на покупку валюты - у кого? У отечественного же экспортера. Не будет импорта - гривня подорожает (валюта подешевеет), пострадает экспортер. Неконкурентоспособные "отечественные производители" вовсю (и не только у нас) спекулируют на том, что экономически неграмотные покупатели прямую связь видят, а непрямую, более сложную - нет. Хотя ничего сложного тут нет. Поэтому **в нормальной ситуации даже такой лозунг - зло.**

Однако у нас сейчас ситуация глубоко ненормальная, а в военное время синус может и до трех доходить)). Спрос на валюту балансируется не только экспортом, но и грантами и кредитами от наших партнеров, поэтому торговый баланс по определению не может быть ни положительным, ни нулевым, а

только глубоко отрицательным. И это действительно может создавать некий аналог "голландской болезни" из-за искусственно удешевленной валюты, и, соответственно, купленного за нее импорта. Впрочем, умеренная девальвация и в этой ситуации выручает: с октября прошлого года отечественный производитель уже получил почти 10% преимущества. Причем, строго в соответствии с частью добавленной ценности, которую он создал (т.е. товары, на которых только этикетка украинская - подорожали так же, как и импортные). А бюджету это стоило только сравнительно небольших денег на обслуживание гос.долга, зато принесло повышение поступления от таможенных платежей, прежде всего, НДС на импортируемые товары. И сделало экспорт более конкурентоспособным. Без всякой дискриминации, коррупционных возможностей, и администрирования. Но это - типа, "непопулярный" путь, тем более, "порулить" нечем (((

2. Если МинЭко и ОП так чешется поддержать из бюджета отечественного производителя (напомню, что и без кэшбека это уже 45 млрд. грн. в этом году, а кэшбек - еще то ли 20 в год, то ли меньше - если на меньшую группу товаров), то у меня есть отличный вариант:

— поддержите производителя дронов!

Или другого вооружения - профильный министр говорит, что резервы мощностей есть, не хватает денег. Как донат на СОУ - лучшая инвестиция, так и это - лучшее применение бюджетных денег. Впрочем, МинФин говорит нам, что денег в бюджете не хватает даже на финансирование зарплат военнослужащим до конца года, и грозится поднять налоги. При этом выбрасывать бюджетные деньги на "поддержку производителя" - это примерно как покупать украшения когда в доме нечего есть.

На крайняк, есть бизнесы, пострадавшие от войны, которым очень нужна была бы компенсация. Особенно мелкому бизнесу, который, в отличие от ДТЭК и Метинвеста, не может судиться с государством-агрессором.

3. Впрочем, **авторы идеи утверждают, что, поскольку, мол, "деньги останутся в экономике", кэшбек будет способствовать ее росту**.

Назывались даже какие-то нереальные цифры в единицах процентов от ВВП. Не знаю, как можно было их получить - подозреваю, что кто-то просто не мудрствуя добавил в CGE модель цикл "кэшбека", а она в таком случае автоматически выдает рост ВВП. Как и, например, в случае увеличения перераспределения через бюджет.

— И то, и другое - конечно, баги самой модели, ничего подобного на практике не наблюдается, разве что как в том анекдоте "кажется, мы с тобой на шару дерьма нажрались? - Зато ВВП вырос на 200 долл".

Но, какая бы ни была модель, в принципе, **идея состоит в стимуляции спроса.**

Что, вообще говоря, **очень плохая идея**.

Только не показывайте на примеры развитых стран:

> — взрослый, который пьет по литру водки в день и курит пока живет и чувствует себя неплохо, но это ненадолго, и точно не пример для подражания для подростков. Собственно, уже: инфляция, "кризис стоимости жизни" - это расплата за стимулирование спроса, и это только начало.

Есть единственный случай, когда такая идея теоретически может работать.

При соблюдении двух условий:

> а) наличие свободных производственных мощностей и рабочих рук ("циклический кризис")
>
> б) совершенная конкуренция

(замечу, что если при этом отбор предпринимателей/менеджеров был плохой, и предприятия управляются неэффективно - как это было у нас сразу после совка и где-то до 2000 г. - то и этих условий недостаточно)

Где эти условия сейчас в Украине?

Их нет и в помине, за исключением конкуренции в некоторых секторах. Но кэшбек ее подавляет.

Поэтому

> — результатом будет отнюдь не рост производства, а просто повышение цен.

4. Причем, производители смогут повысить цены существенно меньше, чем на предлагаемые правительством 10%, а вот крупная розница - "организованная торговля" - сможет избавиться, наконец, от конкуренции со стороны легального микробизнеса, намеренно исключенного из программы (одной из целей открыто провозглашен рост "организованной торговли", и, якобы, детенизация) и усилить свою и без того немалую рыночную власть. А за счет этого, (а) поднять цены больше, чем на 10% (б) еще глубже "нагнуть" поставщиков (в) получить на всем этом монопольную ренту. Именно этот сектор и оказывается главным бенефициаром всего проекта. Его исключительные лоббистские возможности мы уже видели на примере экономически вредной тотальной фискализации и упорного продавливания дальнейшего уничтожения упрощенки. А теперь и кэшбек за счет

налогоплательщика... С учетом картелизации розницы полный экономический эффект будет хорошо если нулевым, а скорее отрицательным.

5. Формирование имиджа украинских товаров как качественных - это единственная легитимная задача из всех, которые ставит перед собой проект.

Но кэшбек этому только мешает.

> — Главная претензия к отечественным товарам - это худшее качество (к счастью, далеко не всегда, но нередко).

Для того, чтобы это преодолеть, нужен стимул и жесткая конкуренция.

А кэшбек ее наоборот, смягчает.

Идея о том, что,

> — мол, дайте производителю больше "ресурса" и он повысит качество - извините, **левацкий неомраксисткий бред**: ресурс находится когда есть стимул.

Не говоря уже о том, что качество - это вообще не вопрос ресурса, а результат культуры производства, которая выращивается годами и десятилетиями, совершенно независимо от ресурса.

Благодаря кэшбеку же на рынке просто смогут остаться неконкурентоспособные производители, которые своей продукцией как раз и подрывают репутацию бренда "Украина".

Особенно огорчило участие в этом КШЭ.

Я понимаю, что из ***МинЭкономики*** так до конца и не выветрился дух ***Госплана***, и что работают там преимущественно выпускники постсовковых ВУЗов, которых учили бывшие профессора политэкономии социализма (((. Понимаю, что у нашего президента (которого кое в чем есть за что уважать) познания в экономике остались на уровне обычного предпринимателя - сам когда-то таким был и тоже много глупостей говорил. То есть, он в этих вопросах остался на том же уровне, на каком он был в вопросах нац.безопасности когда планировал "посмотреть в глаза путлеру и договориться посередине".

Идеи о "поддержке производителя", которые дружно поддерживают (при всех разногласиях в остальных вопросах) и ОП, и КМ, и оба профильных комитета ВР - все назначены с его благословения

> **- для страны хотя и менее опасны, но ничего хорошего не сулят.**

Но КШЭ?

Уж там-то все вышеизложенное должны знать назубок и преподавать студентам - по крайней мере, раньше так и было... Разве что, можно вспомнить, что Томаш Фиала очень помог школе, а у него - большие интересы именно в "организованном ритейле". Совпадение?

Вывод из этого лонгрида простой:

> **— кэшбек идет за русским военным кораблем. Вместе с его лоббистами.**

***

№ 2.971

Основні теми доби 21.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні від 22 червня повідомив про 141 зіткнення, які сталися за добу. Російська армія активізувала наступальні дії в напрямках на Покровськ, Торецьк, Костянтинівку та Краматорськ. На цій ділянці фронту тривають цілодобові криваві бої. За добу армія РФ захопила село Шуми й просунулась у селищі Північному на околиці Торецька. Підрозділи ЗСУ відступили в районі села Сокіл на південному фланзі російського угруповання, що веде наступ уздовж залізничної гілки Авдіївка – Покровськ.

2️⃣ У ніч на 22 червня Росія знову скоїла потужну атаку українських енергетичних об'єктів 16 крилатими ракетами та 13 ударними БПЛА типу Shahed. Підрозділи ППО збили 11 ракет та всі дрони-камікадзе. Пошкоджено об'єкт газотранспортної системи на Львівщині, поранень дістали 2 співробітники. Пошкоджено лінії електропередач та інші об'єкти на півдні та

заході України, а також кілька будівель в Івано-Франківську. Виникли пожежі в Луцькому районі.

Вдень Росія завдала ударів балістичними ракетами по Одесі та Кривому Рогу. Пошкоджено об'єкт рекреації та продуктовий склад, постраждали 2 особи.

Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен оголосила про передавання Україні ще однієї повної системи ППО Patriot, яку було закуплено спільно з іншою державою.

3️⃣ Президент Зеленський затвердив склад групи на переговорах щодо вступу до ЄС. У її складі – глава Офісу президента Єрмак та 3 його заступники, а також низка чиновників уряду та віцеспікер Верховної Ради Корнієнко. Групу очолить віцепрем'єр-міністр Стефанишина

4️⃣ Нацбанк укріпив офіційний курс гривні до 40,46 грн/$. Протягом тижня регулятор продав на міжбанківській біржі $772,80 млн, купив лише $0,23 млн. З початку місяця внаслідок валютних інтервенцій НБУ міжнародні резерви України скоротилися на понад $2,3 млрд. Попри відмову експортерів повертати валютний виторг до країни, уряд планує збільшити терміни розрахунків за відвантажену продукцію для підприємств гірничо-металургійного комплексу та машинобудування.

Чиновники розраховують поповнити валютні резерви кредитами від ЄС та країн "Великої сімки". Зі слів глави НБУ Пишного, консультації щодо передавання коштів від використання заморожених російських активів уже розпочалися. Представник МВФ повідомив, що рада директорів планує затвердити до кінця червня меморандум про 4 перегляд кредитної програми розширеного фінансування України.

5️⃣ Міністр закордонних справ Кулеба стверджує, що Китай нібито побачив "масштаб, що вражає" "саміту миру" у Швейцарії, проте відмовився брати участь через відсутність Росії. Зі слів міністра, діалог із Китаєм про припинення війни триває. Посол України в Сінгапурі Зеленко заявила, що українська делегація може взяти участь у саміті, який планує влаштувати Китай, "якщо він ґрунтуватиметься на нормах міжнародного права та Статуті ООН". Вона наголосила, що здобуття миру не завжди є легкою задачею, проте "ціна бездіяльності може бути вищою". Заступник глави Офісу президента Жовква повідомив про намір провести другий "саміт світу" до кінця поточного року "в одній із країн Глобального Півдня". Кулеба заявив, що Росія зможе брати участь у цьому заході у форматі "зернової угоди". У Стамбульських угодах Росія домовлялася не з Україною, а з ООН та Туреччиною, Україна також підписала документи з ними, проте прямого зв'язку між угодами не було.

6️⃣ Росія та Китай створили схему транскордонної оплати через уповноважені китайські банки в прикордонних районах, яким дозволено відкриття рахунків для російських компаній. Схема з'явилася після того, як США запровадили санкції проти філії російського банку ВТБ у Шанхаї, яка була єдиним каналом транснаціональних платежів. У 2023 році товарообіг між країнами виріс до рекордних $240 млрд. Китай став головним торговим партнером Росії. Московська біржа після запровадження проти неї санкцій США оголосила про примусову конвертацію в рублі залишків на рахунках клієнта в євро та доларах.

Китай попередив про зустрічні заходи щодо ЄС у відповідь на запровадження підвищеного мита на китайські електромобілі.

7️⃣ Сенатори США від двох провідних партій внесли законопроєкт про визнання Росії державою-спонсором тероризму після укладання угоди про всебічне співробітництво між РФ та КНДР. В обґрунтуванні законопроєкту сенатори послалися на факти терористичних актів Росії проти політиків та громадських діячів у всьому світі, а також через вторгнення в Україну.

Український міністр фінансів Марченко вважає, що

7️⃣ Міжнародна група з протидії відмиванню грошей (FATF) має внести Росію до "чорного" списку через укладання нею угоди з Північною Кореєю.

Радник із питань національної безпеки Південної Кореї Чан заявив, що обсяги постачання зброї Україні залежатимуть від подальшого розвитку відносин Росії із КНДР.

8️⃣ Кандидат у президенти США Трамп заявив, що президент Байден не мав давати обіцянку Україні щодо членства в НАТО, оскільки нібито саме це стало причиною вторгнення Росії.

***

№ 2.972

За счет чего наша энергетика выдержала многочисленные удары во время войны и спасет ли нас децентрализованная энергетика?

2024-06-23

Кущ

Начнем с первого вопроса.

Наша энергетика выдержала за счет колоссального запаса прочности и избыточного потенциала, оставленного нам в наследство после распада СССР.

— Атомная энергетика, гидро, тепловая, магстральные линии, подстанции, распредсети - за исключением ряда проектов, были построены до 1991 года.

Это была мощная система, рассчитанная на ядерную войну.

— За время независимости было достроено три советских атомных блока на ХАЕС, РАЕС и ЗАЕС, плюс Днестровская ГАЕС.

Чистый плюс в энергетику за последние годы мы получили лишь за счет зеленой энергетики (ветровая, солнечная).

Но обращу ваше внимание:

— основу генерации, которая обеспечивает промышленность и население по социальному тарифу, составляет именно старая советская энергетика.

До войны ее используемый потенциал составлял примерно до 60% от базовой мощности.

— Все-таки ее создавали под несравнимо более мощную промышленность и население в 52 млн человек.

Именно избыточность мощностей спасала нас два этих года.

Но теперь россияне дошли до сердцевины нашей энергетики, то есть до атомной генерации и этим объясняются проблемы с энергией.

Что делать дальше?

Есть вариант децентрализованной энергетики.

Не буду вдаваться в анализ ее эффективности, так как это технический вопрос.

Обращу внимание на ряд моментов, которые находятся в зоне моей компетенции.

1) — Какой энергоресурс будет источником этой энергетики:

— газ, биоресурс, мазут, уран, уголь, солнце, ветер?

По каждому виду ресурсов, кроме урана, у нас есть ряд ограничений.

2) — Второй момент - тариф.

Распределенная генерация - это явно не социальный тариф в режиме ПСО.

Кто ее создаст? Государство или бизнес.

> **— Для участия государства у нас нет проектных девелоперских институций, способных реализовывать большие проекты.**
>
> Все попытки создания таких структур вроде "Агентства восстановления Найема" являли собой абсолютно карикатурное "угребище".

Ну а

> **— бизнес явно не будет работать на население в режиме ПСО.**

Каким будет тариф распределенной генерации

> — 10-15 гривен минимум.

Помнится, в Австралии Илон Маск на спор за 90 дней построил региональную накопительную станцию.

Кто построит нечто подобное в Украине за 90 дней?

И вопрос инвестиций.

Во времена УССР в энергетику было инвестировано в эквиваленте порядка 400 млрд дол.

Да, сейчас это избыточная мощность и технологии другие. Но и стоимость доллара изменилась.

В любом случае,

> **1) — замена старой энергосистемы на новую - это минимум 100 млрд дол инвестиций.**
>
> **2) — Кто вложит в нас сейчас такие деньги? Олигархи, ЕС? Желающих нет.**

Судя по всему, второго «девелоперского проекта» у нас не будет.

Давайте воспринимать 1991 год как пик промышленного и энергетического развития.

Дальше только с горки и амортизация наследства.

Максимум, на что мы можем рассчитывать - это на медленное, поступательное восстановление.

И если мы хотим сохранить 1) — социальную функцию энергетики для населения и 2) — ее стимулирующую функцию для промышленности (в части наличия доступной по цене и величине электроэнергии), то

> 3) — у нас нет альтернативы созданию своего атомного промышленно-энергетического кластера, включающего в себя добычу урана, его обогащение, производство ТВЭЛ-ов и некоторых видов атомного оборудования.

Нет альтернативы развития атомной генерации.

Иначе

> — энергетическая бедность, планка роста промышленности и ограничение ВВП по энерговооруженности и бесконечное увеличение тарифа для населения, когда платежка за электроэнергию будет скоро сопоставима с платежом за тепло.

А вот как реализовать проект развития атомки технически - судить не берусь.

***

№ 2.973

Основні теми доби 21.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Протягом доби російська армія розвивала наступ на Торецьк та Покровськ, а також на південний захід від Донецька в напрямку Курахового. За даними порталу DeepState Live Map, українські підрозділи були змушені відступити в сел. Північному на околиці Торецька, у районі с. Сокіл вздовж залізничної гілки Авдіївка-Покровськ, а також у с. Костянтинівка на схід від

Новомихайлівки. Запеклі бої точаться у с. Карлівка на автотрасі Донецьк-Дніпро та в Красногорівці на околиці Донецька. Для запобігання перекиданню українських резервів на напрям головного удару армія РФ відновила активні наступальні дії поблизу Куп'янська. За інформацією Генштабу ЗСУ, упродовж доби на лінії фронту сталося понад 160 бойових зіткнень. Окупанти дедалі частіше застосовують керовані бомби для руйнування оборонних позицій ЗСУ та порушення шляхів забезпечення військ.

2 Росія вдень 22 червня завдала удару 4 керованими авіабомбами по житловому кварталу Харкова. Зруйновано п'ятиповерховий будинок, загинуло 3 чол. ще 54 – дістали поранень та травм, 3 дітей тощо. Російські телеграм-канали повідомили, що нібито метою удару був шпиталь МВС. Атаки шпиталів є воєнним злочином за Женевськими конвенціями, які встановлюють правові стандарти гуманного поводження з людьми під час війни.

Президент Зеленський у вечірньому відеозверненні заявив, що оголошені партнерами пакети допомоги потрібні Україні вже зараз – повністю та без затримок. Він звернувся до союзників із проханням дозволити завдавати ударів не лише по прикордонній території РФ, але й по цілях у глибині країни. Йдеться насамперед про військові аеродроми, з яких злітають російські винищувачі, що скидають керовані бомби.

Російський літак запустив ракету в бік Одеси з повітряного простору над Чорним морем, проте вона була несправною та впала в море.

Вночі армія РФ завдала удару крилатими ракетами "Калібр" по Києву. Підрозділи ППО збили 2 ракети з 3. Одна з ракет вибухнула на Київщині в житловій забудові. Пошкоджено 6 багатоповерхових та понад 20 приватних будинків, 2 мирні мешканці дістали поранення.

Українські повітряні сили повідомили про враження пункту управління армії РФ у Білгородській обл. Також ракетою знищено ЗРПК "Панцир".

3 Заступник міністра оборони Чорногоренко стверджує, що без ухвалення певних законодавчих актів функції розсилки електронних повісток у застосунку для смартфонів "Резерв+" не буде реалізовано.

4 Україну накрили потужні буревії та зливи, що спричинили пошкодження будинків та електричних мереж. Пресслужба Укренерго оголосила, що через російські повітряні атаки та внаслідок стихійного лиха періоди вимкнення енергопостачання 23 червня буде збільшено на 8 годин.

5 Радник президента Кореї з нацбезпеки Чан оголосив, що влада скасує обмеження на постачання озброєнь Україні в разі, якщо Росія передасть

північнокорейському режиму високоточну зброю. Заразом Росія вже передала КНДР технології, які дали їй змогу виготовити повні аналоги ПТРК "Корнет", ракет "Іскандер-М", а також комплекси активного захисту для танків. Водночас на думку низки експертів, рішення про постачання зброї Україні цілком залежить від позиції США.

***

№ 274

Огляд від Тома Купера за 20.06.2024

Емоційно, як для "аналітика", але він таки "на хвилі"...

ПРИВІТ УСІМ!

Так, я знаю: ви хочете читати найсвіжіші новини з війни в Україні. Ну, вибачте, але іноді не можу не розчарувати вас. Насамперед тому, що стан "західної цивілізації" явно сягає абсолютно нових рівнів… "розвитку"… настільки, що іноді я не можу стриматися.

Хочете кілька прикладів?

Як щодо цього: саме третина американської публіки, яка не перестає скаржитися на "всі мільярди, подаровані корумпованому Зеленському" (тобто Україні), як було пояснено багато разів: це просто неправда, зараз у паніці.

…і це через "російський флот біля Флориди" та "Байденівську Затоку Свиней 2"…!!!

Про що йдеться?

Ну, після його заяви, що (у відповідь на дозволи США/ЄС/НАТО для України використовувати західну зброю проти цілей на [дуже малій частині] російської території) Росія тепер постачатиме зброю ворогам США/Заходу… Путін відправив групу кораблів ВМФ Росії на Кубу. Цей "флот" складається з фрегата "Адмірал Горшков", підводного човна проєкту 885М класу "Сєвєродвінськ/Ясень" "Казань", танкера "Академік Пашин" та океанського буксира "Микола Чікер" (який побудовано у Фінляндії в 1989 році і який використовується для логістичної підтримки).

Цікаво констатувати, що ВМС США та ВМС Канади розгорнули більшу групу військових кораблів для моніторингу цього "флоту": корабель Берегової охорони США "Стоун" (VMSL-758), есмінці з керованими ракетами USS Truxtun (DDG-103), USS Donald Cook (DDG-75), USS Delbert Black (DDG-119), атомний підводний човен USS Helena (SSN-725) і канадський фрегат HMCS Ville de Quebec (FFH-332)… плюс численні патрульні літаки Boeing P-8A Poseidon та безліч морських і повітряних дронів…

Полювання ВМС США та Канади на росіян… у червні… …і, між іншим, виявилося, що супер-турбо-дивовижний-підводний човен "Казань" настільки "суперстелс", що його можна відстежувати всіма можливими способами, в реальному часі, через соціальні мережі…

Не важливо. Для "найкраще поінформованої" частки американських мейнстрімових та соціальних медіа це явний "час припинити витрачати мільярди на Україну й натомість використати їх для посилення оборони США …"

Як нудний та дивакуватий я не був би, серед усіх "термінових" та "тривожних" новин про цю справу і "росіян, яких можна побачити з Майамі" – я насправді більше стурбований тим, що хтось на одній з яхт біля узбережжя Майамі насправді вирішить відкрити вогонь по росіянах, коли ті пропливатимуть повз…

Але, не звертайте уваги: насправді це була така ідеальна можливість для моніторингу активності всіх можливих тролів Путіна в соціальних мережах – яким дозволено поширювати пропаганду, завжди під прапором "права на свободу слова". Це змусило мене задуматися: що б сталося, якби США або Велика Британія дозволили Геббельсу публікувати платну рекламу в The Times (Лондон) або The New York Times у 1942 році чи щось подібне…?

> …в ім'я свободи слова та демократії, звісно…
>
> …що приводить мене до проблем нашого управління загалом – бо є ще одна іронічна справа в цьому контексті: поки EUNAVFOR святкував чотири місяці "успішної" операції з "захисту судноплавства у Червоному морі" (гм-гм!), хусити потопили ще один – вже другий! – цивільний корабель.

І наразі зверніть увагу: MV Tutor (на скріншоті вище показано перше влучання в його корму) був грецьким судном, яке перевозило 82,000 тонн російського вугілля до порту Акаба в Йорданії… й було потоплено хуситами, за допомогою (двох) "безпілотних надводних суден"…

Скріншот з відео, випущеного хуситами, транслювався на "Аль-Джазіра, демонструючи друге влучання по MV Tutor… Іншими словами: не тільки США – для яких ця операція не є чимось іншим, ніж "черговою класичною помилкою на Близькому Сході" – але і ЄС, витрачають гроші платників податків, щоб захистити судноплавство… не судноплавство, що прямує до Ізраїлю чи ЄС, а власність грецьких судновласників, які допомагають Путіну уникнути санкцій ЄС на експорт російського вугілля… тоді як передбачувані "російські союзники" ("через Іран", на думку певних осіб) застосовують "українські методи та тактику" для атаки на це судноплавство…

Мені цікаво, наскільки успішною була б ця операція EUNAVFOR – якби ЄС взагалі не відправляв нікого в Червоне море, наприклад…?

…або якби перекинули частину ПЗРК, витрачених там у Червоному морі, до України, щоб зміцнити її протиповітряну оборону і запобігти ситуації, коли вся країна матиме, можливо, 4-6 годин електрики на день цієї зими…

Але, знаєте, зараз червень 2024 року, і тому: чому комусь у США чи ЄС має спасти на думку думати про "Україну" та "зиму 2024-2025"?

Неважливо!

Обидва приводи не є навіть "десь між пріоритетами №113 та 798" на тлі виборів цього року…

Тому це нецікаво. Цікавіше – витрачати ще більше грошей платників податків на всі можливі непотрібні цілі. Так само і на останні ідеї нашого славного оборонного сектору. З цього аспекту операція США-ЄС у Червоному морі є "майже такою ж крутою", як коли BAE Systems Inc. хваляться розробкою версії M2/M3 Bradley без башти, щоб зробити його "важким бронетранспортером".

> …тільки щоб потім додати гармату калібру 30 мм у ще більшу башту зверху – щоб зробити його знову "Bradley"…
>
> …далі можна очікувати, що вони оголосять відкриття гарячої води, а потім заявлять, що встановлення цієї ще вищої та важчої вежі є "заходом економії витрат і ваги"…

На тепер, шановний читачу, я не можу не - і це вже в XY-й раз - порекомендувати вам переглянути це:

https://youtu.be/wNpGBTU_jt4

Це не те, що все це «істина, тільки істина, так допоможи мені Бог»: багато з цього є іронією, а історія про «Bradleys, продані Ізраїлю» є фантазією. Але спосіб, у який такі справи ведуться в тисячах таких випадків - чи то в Пентагоні, в Брюсселі, чи в кількох інших місцях (не кажучи вже про Москву) - представлений у найкращому вигляді.

Читайте: персонажі там – і в конструкторських бюро більшості нашого славного «оборонного сектору» – дійсно потребують багато свіжого повітря і набагато менше грошей платників податків, і це вже протягом десятиліть…

Але знову: ви всі очікуєте, що я залишуся серйозним і просто повідомлю про події на полях боїв в Україні?

Гаразд, тож… і, будь ласка, зверніть увагу: це насправді резюме за останні 7-10 днів, тому що, попри всі російські атаки та втрати, і багато крові, що

пролилося, і завданих руйнувань… немає "геть нічого, про що можна повідомити».

Північний Харків…

широко розрекламована російська "кишеня" у центральному Вовчанську була зруйнована, й щонайменше близько 20+ вояків було захоплено живими. Додаткові російські атаки з півночі відбито: насправді, росіяни досі утримують лише кілька будинків у північному Вовчанську. Тим часом українці за допомогою своїх FPV-дронів активно атакують російське будівельне обладнання, яке будує "лінію оборони" на північ від міста…

Часів Яр…

добре, що росіяни змогли закріпитися в районі Каналу, тому що тепер вони постійно під ударами української артилерії та FPV-дронів. Тож вони не просунулися далі за останні кілька днів. Два дні тому вони влаштували ще одну атаку на Калинівку, на північ від Часового Яру, але ЗСУ їх там зачищають.

Авдіївка-Покровськ…

росіяни (досі) штурмують через Новоолександрівку і досі атакують у Соколі, втрачаючи війська та техніку, ніби "завтра" вже не буде… тож, для маси їхніх військ "завтра" вже немає. У подібний спосіб, поки ЗСУ повільно відходять з району між Яснобродівкою та Карлівкою, росіяни все ще штурмують ці два місця…

Мар'їнка…

46-та повітряно-десантна бригада за минулий тиждень зачистила більшість росіян, які увійшли до Георгіївки, але росіяни все ще бомблять і обстрілюють село. До речі, це хороший приклад того, що трапляється навіть після того, як росіяни захоплюють "якийсь покинутий/порожній український окоп": їх все одно знищують українські FPV-дрони. У Красногорівці… ну, те саме, що вже місяцями: росіяни штурмують, українці їх затискають…

Чи означає це, що ця війна "більше не цікава"?

Навпаки, мій друже!!

Звичайно, українці стабілізували лінію фронту на півночі Харкова та контролюють ситуацію як у Часовому Ярі, так і в секторі Авдіївка-Покровськ. Звісно, Путін та його поплічники, весь Генштаб і ВС РФ довели остаточно, що вони не здатні вести великомасштабні наступальні операції: що росіяни не можуть, скажімо, "прорвати лінію фронту" (не важливо де) і надалі "просуватися в Україну".

Але, насправді: чи є це їхнім справжнім наміром?

Не думаю.

Насамперед: врахуйте, що до цього часу ситуація на полі бою мала б бути більш ніж очевидною для всіх. Величезний наступ на північний Харків провалився з тріском. Справді, якщо він щось показав, то лише те, що щоразу, коли росіяни атакують великими підрозділами (які нині означають «щось на кшталт посиленої роти, максимум слабкого батальйону»), вони лише полегшують справу ЗСУ. Вони знищуються. Затиснуті у великих кількостях – і це майже без або зовсім без здобутків.

Єдина російська "тактика", яка "начебто працює", — це нещадні дрібномасштабні піхотні атаки, ті, що виживають, потім ховаються в будь-якій ямі, яку вони можуть – але не можуть знайти українські БПЛА.

Ви думаєте, що Путін, Герасимов & Co KG GesmbH AG цього не знають?

Звісно знають.

Суть у тому, що не має значення фактичний або уявний стан російської економіки. Не має значення, чи втрачає рубль свою вартість. Неважливо, скільки російських нафтопереробних заводів, інших промислових об'єктів, авіабаз або радарів раннього попередження майже щоночі атакують українські БПЛА.

Важливо те, що Путін платить дедалі краще. Зарплати в російській промисловості швидко зростають, як і заробітна плата тих, хто добровільно воює в Україні. І не на одну-дві одиниці, а на 20-30% на рік. Це дає росіянам (і, впевнений, ви погодитеся: ми говоримо про "мільйони") дедалі більше стимулів брати участь у війні. Або працювати в нафтовому чи оборонному секторі, або, що ще більше, стати добровольцем для участі у війні в Україні.

Їм обіцяють купу грошей, і більшість із них отримують ці гроші – мертвими чи живими.

А якщо цього недостатньо, Путін легко може "набрати студентів" в Африці – в Ефіопії та Сомалі тощо. Їх до вподоби оголошення про "роботу в секторі безпеки"; їх відправляють до Росії, дають тиждень підготовки, протягом якого ніхто не говорить їм, де вони будуть служити або що від них очікують, а потім відправляють на ще один виснажливий піхотний штурм десь в Україні.

Зараз – і протягом цього року – Україна просто не може отримати достатню кількість артилерійських снарядів, патроні й FPV-дронів, щоб убити "все це"… (ні: навіть якщо Northrop-Grumman справді запускає виробництво 155-мм снарядів в Україні, як було оголошено день чи два тому).

Тому висновок очевидний: ні, це не проблема для Путіна та Ко.

Вони задоволені своїм звичним рішенням: заморозити" конфлікт у нескінченній війні та чекати на наступну можливість. Для них справи йдуть добре – так, як є. Ба більше, вони завжди можуть бути на 1000% впевнені: Україна не має готових рішень (ні зараз, ні за рік або більше), а Захід зробить ще одну помилку, швидше раніше, ніж пізніше.

Не дивно, що цього місяця росіяни – значно – активізували свою кампанію авіаударів і ракетних ударів по Україні. Звісно, зараз вони використовують меншу кількість "класичних" балістичних і крилатих ракет на атаку. Але, й на відміну від західної олігархії та політиків на її службі: вони також отримали низку цінних уроків.

Наприклад: у наш час вони рідко атакують добре захищені об’єкти (див.: Київ і Одесу), а натомість б’ють по регіонах України, які майже не захищені. Насамперед по Харкову та Дніпру. І вони роблять це за допомогою комбінації Шахедів, Іскандер-М та ракет С-300, які запущено як балістичні на підставі даних, зібраних БПЛА, такими як Zala та Орлан, десятки яких щодня вдираються до українського повітряного простору...

***

№ 2.975

Війна в Україні, 23 червня 2024 року: Харків (знову)

ОГЛЯД АВСТРІЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО АНАЛІТИКА ТОМА КУПЕРА

Привіт усім!

Вчора приблизно о 15:30 за місцевим часом російський Су-34 скинув чотири УМПК Д-30 (їхня бомба малого діаметра) на Харків.

Так, на місто Харків. І не на якісь промислові об'єкти, військову базу чи інші об'єкти «подвійного використання», а на перехрестя в центрі Харкова, де розташовані невеликі будівлі з маленькими магазинами (Україна ще не в ЄС, тож тут ще є місцеві продуктові та інші маленькі магазини), які стоять в оточенні десятків житлових багатоповерхівок…

На цей час відомо, що щонайменше 3 людини загинули, ще 56 отримали поранення – з них 16 було шпиталізовано, а 4 перебувають у критичному стані.

Це сталося менш ніж за 24 години після російського удару по Національному технічному університету нафти та газу в Івано-Франківську та приблизно за 40 годин після удару балістичною ракетою «Іскандер-М» по продовольчих складах у Кривому Розі, що вочевидь доводить: ці атаки не є випадковістю, не наслідок технічних несправностей зброї, не уламки й не «перебільшення українців» чи щось інше – а цілеспрямовані дії.

Звісно, будь-хто, хто все ще думає в стилі «росіяни ніколи б цього не зробили», – завжди може пояснити мені, яке таке «військове обладнання», «база нацистів Азову», «лабораторія з розробки атомної, біологічної та/або хімічної зброї» (або інші нісенітниці, які Москва і всі можливі прихильники Путінга на Заході доводять як «причини» цієї війни), мають бути на перехресті вулиці Вернадського та проспекту Гагаріна, у центрі Харкова?

Залізнична станція Левада? Звісно, це, можливо, за 150 метрів, але – якою «військовою» ціллю має бути станція приміських електричок? Магазин «Мілітарист», 150 метрів на північ від перехрестя? Тож тепер «укронацистам» заборонено купувати останню військову моду та пов'язане з нею спорядження?

Або це був ще один «добре перевірений як дуже надійний», але насправді корумпований інформатор ФСБ, який надав «дані» про «50 генералів НАТО в бункері, що заглиблено на 900 метрів під готелем Трампель» та інші нісенітниці…?

Ну, якщо так, то чому б не застосувати одну з «супер-турбо-точних» ракет, таких як «Іскандер-М» або фантазію під назвою «УМПК на ФАБ-3000М-54»?

І, якщо це не так: яке саме «військове обладнання», що промахується на 150 метрів, щоб вразити будь-яку ціль у центрі великої урбанізованої зони…?

…дійсно, цей весь удар по Харкову був «настільки випадковим», що сьогодні "промислові генератори випадкових думок" Путінга та його прихильники на Заході «вимушені» поширювати ці "факти", так само, як відео, яке нібито демонструє «удар ЗСУ ракетою ATACMS по пляжу, де було безліч цивільних людей»…

Так, мене це злочинство обурює і засмучує – так само як мене обурюють і засмучують багато інших злочинів у цій війні та будь-які інші злочини у будь-якій іншій війні. Насправді: я обурений будь-яким видом злочинів. Але це просто я, і мої думки тут не мають значення.

Але, головне, що є важливим у цьому випадку: як це зупинити ?

Ну, для початку, «переговори» з Путінгом – не працюють.

Тож безліч людей роблять «логічний» висновок й говорять щось на кшталт: «посилити (повітряно-/протибалістичні) оборонні сили Харкова». Однак після понад два роки постійних обстрілів другого за розміром міста України, я вважаю це аж ніяк не довготривалим рішенням.

Це як операція на серці:

> — підлатує серце й змушує його битися ще кілька місяців чи років…
>
> — …в той час, як правильне рішення – підтримувати це серце в доброму здоров'ї.

І в цьому випадку «підтримання серця в доброму здоров'ї» означає розробити можливість швидко, точно і рішуче виявляти та знищувати пускові установки – бажано до того, як вони зможуть здійснити запуск… наприклад, по Харкову.

Це вимагає наступальних дій: таких дій, які ми бачили два дні тому, коли українські безпілотники великої дальності вразили 726-й навчальний центр і склад дронів Shahed, в Єйську Краснодарського краю Росії https://t.me/operativnoZSU/149261 .

Чому це так?

Тому що, якщо вразити склади або пускові установки, або авіабази ДО того, як ворог зможе розгорнути їх, випустити ракети чи завантажити УМПК на свої літаки, це буде найекономічнішим способом ведення війни. Замість того, щоб чекати, поки буде здійснено запуск, а потім відстежувати цілі одна за одною, можна знищити десятки одиниць ворожої зброї одномоментно, єдиним ударом. Передусім: ви запобігаєте будь-якому виду шкоди з боку ворога – хай то Харкову чи будь-якому іншому місту.

Отже, постає цілком логічне запитання: що потрібно Україні, щоб мати можливість виявляти та знищувати пускові установки (або «платформи», які є пусковими установками)?

Це може здатися смішним для багатьох – навіть як «фантазія» – але: початкова точка буде у супутниках раннього виявлення. І не просто «будь-яких» супутниках, а супутниках, здатних виявляти щонайменше запуск ракет (як американська система SBIRS https://en.wikipedia.org/wiki/Space-Based_Infrared_System). Ще кращими були б супутники, які здатні виявляти пускові установки ракет до того, як вони зможуть запустити свої ракети. І, безумовно: супутники, які здатні відстежувати роботу російських авіабаз.

Усі розвідувальні дані, які зібрано такими платформами та іншими засобами збирання, мають бути швидко передані до єдино централізованої командної системи, яка контролювала б кілька підрозділів, які оснащено не просто «сотнями», а «тисячами» балістичних ракет з радіусом дії щонайменше 500, а краще – 1000 км.

Тепер ті, хто щось знає про цю тему, скажуть:

> 1.) «ей, Том тепер думає у напрямку концепції РУК Генерального штабу Росії (Генштабу)». І ті, хто знають про РУК, але є прихильниками авіаційної могутності, скажуть щось на кшталт:
>
> 2.) «ні, Україні потрібні не балістичні ракети, а сильні повітряні сили, які потім можуть бомбити пускові установки»….

1. Так, я думаю в напрямку концепції РУК. Тому я маю пояснити хоча б основи.

РУК – це російська абревіатура «розвідувально-ударного комплексу» (хороше пояснення можна знайти в PDF тут: https://apps.dtic.mil/sti/trecms/pdf/AD1133627.pdf). Це концепція, згідно з якою всі команди, контроль, зв'язок, комп’ютери, розвідка, спостереження та розвідка централізовані для надання розвідданих, що дає можливість командному вузлу ухвалювати швидкі рішення, а потім діяти швидко, рішуче і точно. Зазвичай це робиться за допомогою тактичних балістичних ракет: ідеально таких, як «Іскандер-М» (разом з безпілотниками, як «Зала» та «Орлан», це основний елемент комплексу РУК), але – через нестачу таких – часто з використанням таких, як «Точка-У», крилатих ракет або навіть ЗРК С-300.

Іншими словами: концепція РУК вимагає, щоб збройні сили могли швидко виявляти та відстежувати ключові цілі, а потім знищувати їх зброєю, яку можна розгорнути за лічені хвилини і яка має необхідну точність.

Чому так? Тому що ціль може рухатися, або зв’язок з нею може бути втрачено, або ворог може розпізнати, що об’єкт під загрозою, і тоді зміцнити його

оборону. Тож, швидкість прийняття рішень та швидкість атаки є вирішальними для підвищення шансів на знищення цілі.

2. Чому саме балістичні ракети, а не повітряні сили (або інші подібні засоби)?

Тому що сучасні тактичні балістичні ракети розгортаються за лічені хвилини, і – після запуску – досягають своїх цілей також за лічені хвилини. На відміну від повітряних сила, які спочатку мусять підготувати літаки, потім спланувати операцію, брифінгувати пілотів, озброїти літаки й лише потім здійснити таку операцію – все це зазвичай займає "години" (принаймні… якщо не "дні"). І навіть у разі, якщо одна операція буде успішною, й знищить 1, 2 або 5 пускових установок – це ще не гарантія, що всі пускові установки буде уражено. Ба більше, літаки набагато дорожче придбати, утримувати, навчати та експлуатувати, ніж сили, що використовують балістичні ракети (або гіперзвукові ракети, або крилаті ракети, або ударні безпілотники).

Ну, просто подумайте про це: якщо у вас є можливість

a) вразити склади для балістичних або крилатих ракет,

b) виявити та відстежити пускові установки, й знищити їх до того, як вони зможуть стріляти,

і/або c) принаймні незабаром після того, як вони вистрілили… ситуація виглядає кардинально іншою.

3. Чому «тисячі» балістичних ракет?

Тому що можна зберегти їх дизайн простим, щоб зробити їх дешевими і доступними, в той час, якщо запустити достатню кількість, низка з них завжди проб’є захист, незалежно від того, наскільки є довершеною ППО противника. Бо «ідеального» протибалістичного захисту геть немає.

Нарешті, є ще одна причина для такого мислення: вона називається «прецедент».

Аргумент: після того, як майже 30 років гралися з концепцією РУК і витрачали значні суми грошей, Збройні сили Росії - «нарешті» - змусили її працювати, на початку цього року. Зараз їхні розвідувальні безпілотники борознять глибоко за українськими лініями фронту: шукаючи пускові установки HIMARS або українські системи ППО. Добре, командні вузли ВСРФ повільні, і тому їм часто потрібно кілька годин, щоб фактично випустити «Іскандер».

Але, коли вони вражають…

Власне, українці вже довели, що вони набагато кращі в цій справі, ще два роки тому. Подивіться на ситуацію в районі Чернігова наприкінці лютого 2022

року, де українська 19-та ракетна бригада знищувала колони російської 41-ї загальновійськової армії ударами окремих тактичних балістичних ракет «Точка-У» одну за одною… на жаль для України, її запаси «Точок» вже давно закінчилися…

Або, і навіть краще, киньте погляд на Чорне море: ще у лютому 2022 року Чорноморський флот наклав блокаду на українське узбережжя, включаючи порти, що експортують продовольство. Це було погано для української економіки, спричинило серйозну міжнародному кризу тощо, й усі переговори з Москвою були марними. Єдине, що спрацювало: атака на російські військові кораблі, які підтримують цю блокаду. 20+ російських військових кораблів потоплено, знищено або сильно пошкоджено пізніше – і немає більше російської морської блокади: Україна експортує свою продукцію майже на свій розсуд. Звісно: вона має постійно розміновувати свої територіальні води й пильно стежити за Чорноморським флотом, але: в загальному підсумку, вона налякала росіян настільки, що це найменша з усіх проблем, які було спричинених російською морською блокадою. І найголовніше: росіяни також зрозуміли «послання», яке стоїть за цим, – саме тому вони навіть не намагаються запровадити цю блокаду.

Тому настав час знайти подібне рішення для всіх російських ударів по українських цивільних. І тоді застосувати його якомога швидше.

Між іншим: це розв‘язало б проблему з постачанням (дуже дорогих) зенітних ракет і систем для української ППО – причому, назавжди.

…проте це було б «погано для бізнесу» багатьох великих корпорацій оборонної галузі – саме тому Захід не буде цьому сприяти.

Що, своєю чергою, означає: як у багатьох інших випадках, пов’язаних із цією війною, не буде жодного розв'язання цієї проблеми, доки українці не візьмуть справу у свої руки й не розроблять власні рішення. Україна має засоби, ноу-хау та інструменти: це, безумовно, займе низку часу й потребуватиме коштів, але у неї просто немає іншого рішення, окрім як діяти.

Чим швидше, тим краще.

***

№ 2.976

Швейцарська заява Путіна, Північна Корея і «плато» економічних стосунків Росія - Пекін

2024-06-23

Денисенко

Кілька зауважень на тему геополітики і її інтерпретації у нас

1. Є кілька речей, які вже частково можна складати в пазл «економіка РФ».

> 1) — Згідно з даними російського мінфіна субсидії нафтопереробній галузі вже зараз складають 1.7% ВВП. Простіше кажучи, галузь із донора бюджету все більше стає реципієнтом бюджету.
>
> 2) — Другий аспект, який важливо відслідковувати, але попри рекордні поставки нафти до Піднебесної, торгове сальдо Росія - Китай прямує до мінусової (!) позначки.

Про це більш детально будемо говорити 3.07 під час презентації дослідження «Чого хоче Китай», яке я підготував спільно з Ігар Тышкевіч, Iliya Kusa та Аліною Гриценко (анонс і запрошення на презентацію виставимо трохи пізніше).

Але один із важливих висновків наступний:

> **— торгова модель нафта в обмін на автомобілі та обладнання + невтручання в війну стає якщо не збитковою, то низькомаржинальною для РФ.**

2. Абсолютно непомічено пройшла, де-факто, **передача частина російської території Китаю**, яка дозволили отримати Пекіну прямий доступ до Японського моря через річку Туманная, де проходить російсько-корейський кордон.

Китай отримав прямий доступ до цього проходу без особливих обмежень і це, судячи з усього, оплата рахунків, виставлених Путіну під час візиту в Пекін.

Ми маємо зрозуміти одну важливу річ:

> Путіну відступати майже нікуди: далі лише передача територій для інфраструктурних проектів Китаю на північному морському шляху.

Зверніть увагу, що все це відбувається на фоні санкцій США проти Новатека та його можливостей по будівництву танкерів для СПГ (ці санкції у нас чомусь практично не помітили).

3. Заява Путіна про його мирний план, як я уже писав, - це **обрубання шляхів для відступу йому самому і його оточенню**.

Але важливо наголосити, головний реципієнт цієї заяви - Пекін, який хоче зіграти в миротворця.

> — Путін доніс перш за все Сі, що його червона лінія і єдина можливість залишатися суб'єктним - це продовження війни.

Путін розуміє, що Пекін не готовий до різких кроків по зменшенню закупівель російської сировини, в той же час головне завдання, яке поставив перед собою Путін - насичення ВПК новими станками багато в чому виконано. Тому **він має певний люфт в часі**.

4. На що цей люфт він спробує використати?

> — Перш за все на **створення складних систем противаг**, де в нього будуть точки впливу на КНР через треті країни. Саме тому Росія така активна в Африці. І саме з цим пов'язаний візит Путіна в Північну Корею. Це все неочевидні кроки, але це питання виживання режиму Путіна.

5. Путін розуміє, що його головне завдання **не допустити домовленостей Китай-США до виборів в Штатах** (вірогідність такої домовленості невелика, але все ж існує).

Паралельно, якщо ніякої угоди не буде, в нього є точно є час до початку наступного року.

> — За цей час йому потрібно вибудувати модель стосунків з Китаєм, яка передбачатиме пролонгування статус-кво хоча б на рік. Його єдина стратегія на сьогодні - тягнути час.

Це потрібно зрозуміти нам і думати, що можна зробити в умовномих В'єтнамі, Лаосі чи Камбоджі, щоб ламати плани Путіна.

І це набагато тяжче ніж просто заявляти, що диктатури шукають собі подібних.

***

№ 2.977

Год назад было крайне мало адекватных оценок марша Пригожина

2024-06-24

Тышкевіч

Мейнстрим в СМИ укладывался в тезис о мятеже и ударе по режиму Путина

Но прошел год.

И если это "мятеж", то, теоретически, мятежники должны сидеть или быть убитыми.

Но погуглите фамилии Суровикин, Евкуров, Дюмин и поищите информацию о менее публичных лицах - командирах подразделений.

Все на месте, у Пригожина-младшего даже африканский бизнес не забрали. А вот:

Африканский корпус создан и развивается

Шельвования ЧВК "Вагнер" в федеральной прессе нет

Медиа-группа Патриот как единое целое распалась, но ее ресурсы нашли новых хозяев.

Кто под ГУ ГШ, кто под Кириенко. У "журналистов" все хорошо. (О вчерашних арестах будет ниже)

Дюмин поехал в Москву, позиции других персон из "орбиты" усилились.

Зато Шойгу сняли.

— То есть, погодя немного сделали то, чего публично требовал Пригожин.

А вчерашние аресты руководства медиа группы "патриот" - это часть иных процессов, замешанных на сложных выборах в Петербурге и завершением "войны за телеграм".

К чему я это пишу? Врага надо изучать. То есть оценивать факты, а не пользоваться "пересказом патриотичных ресурсов". Как- то так.

А коллеги, которые тогда пытались донести реальную картину происходящего достойны уважения

***

№ 2.978

У нас з Vitaliy Shabunin виникла невелика дискусія з приводу сутності екс-голови НАБУ та екс-заступника голови НАЗК Артема Ситника

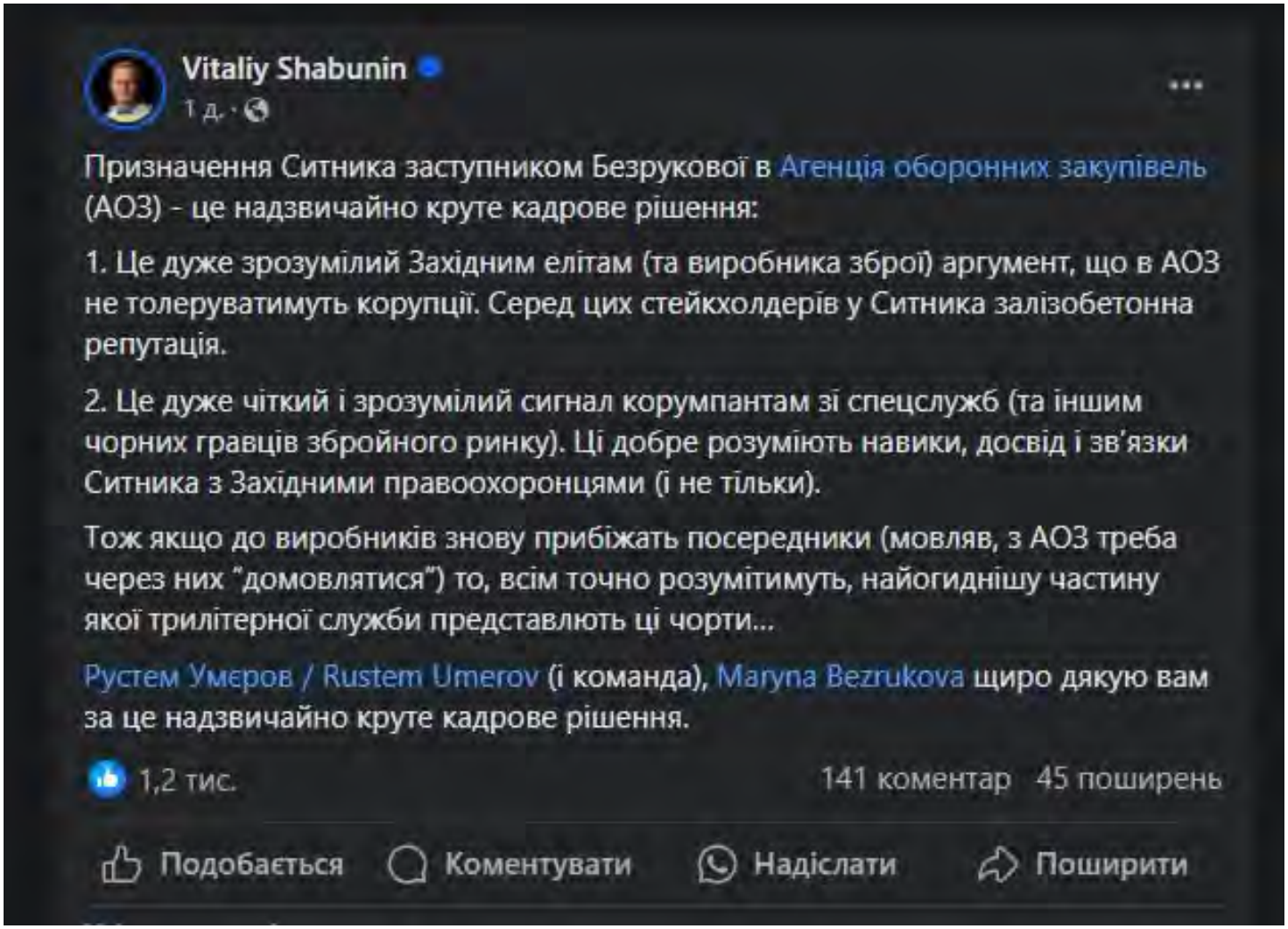

2024-06-23

Могильний

Шабунін, як і багато інших, дуже радіє призначенню Ситника заступником директора "Агенції оборонних закупівель" з питань безпеки. Мовляв, серед західних партнерів у Ситника залізобетонна репутація.

Проблема в тому, що Ситник на останній посаді в НАЗК займався корупцією. І Шабуніну це достеменно відомо, бо я особисто просив його про інформаційну підтримку задля виправлення наслідків цієї корупції.

Мова не про дрібницю на кшталт незадекларованого подарунку.

Мова про безпосередню участь ***Ситника*** у забезпеченні даху корупційному законопроєкту ***5655***.

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, тел. (044) 200 08 27,
тел. контакт-центру (044) 200 06 94, тел. повідомлень про корупцію (044) 200 06 91,
офіційний вебсайт: nazk.gov.ua, e-mail: info@nazk.gov.ua, код ЄДРПОУ 40381452

На № 421д9/15-2022/219652 від 20.12.2022

Народному депутатові України

Ганні БОНДАР

Шановна Ганно Вячеславівно!

Національне агентство з питань запобігання корупції розглянуло Ваше звернення стосовно редакції законопроєкту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності» за № 5655 (далі – проєкт Закону), який був прийнятий Верховною Радою України 13 грудня 2022 року, та повідомляє.

За результатами аналізу тексту доопрацьованого проєкту Закону, отриманого від Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування 09 грудня 2022 року, виявлено, що зауваження Національного агентства враховані Комітетом не повною мірою.

Зокрема, залишився неврахованим пункт 5 зауважень та рекомендацій, викладених у листі Національного агентства від 30.11.2022 № 21-03/24341-22 зазначеному Комітету.

Так, у доопрацьованому проєкті Закону пропонується у п. 1 ч. 24 ст. 38 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» встановити, що право на виконання підготовчих або будівельних робіт поновлюється автоматично програмними засобами електронної системи у разі невнесення до Реєстру будівельної діяльності відомостей про подання позову про припинення права на виконання підготовчих або будівельних робіт протягом 30 календарних днів з дня видання припису про зупинення права на виконання підготовчих або будівельних робіт.

Отже, проєктом Закону фактично запроваджується принцип мовчазної згоди щодо відновлення права на виконання підготовчих або будівельних робіт замовником/генеральним підрядником у разі, наприклад, умисного, з метою

Національне агентство з питань запобігання корупції
№21-03/151-23 від 05.01.2023
Підписувач Ситник Артем Сергійович
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000A45A3300D6A29B00
Дата підписання 05.01.2023

Нагадаю, що цей законопроєкт вже півтора року лежить непідписаний у Зеленського. І активні спроби протягнути якщо не його, то його положення під виглядом "експериментального проєкту" Кабміну, йдуть постійно.

Чому це так важливо для його лобістів?

> — В нинішній ситуації, головне для них - шалені можливості побудови безпечних корупційних схем по деребану західної допомоги на відбудову.

Серед лобістів - і голова партії "Слуга Народу" Олена Шуляк, і група нардепа від ОПЗЖ Дмитра Ісаєнка, і... керівництво улюбленої структури всіх антикорупціонерів - Офіс Президента України.

Безпосередній дах цій корупційній афері забезпечував чинний на той момент голова НАЗК Олександр Новіков. Саме його публічні заяви про начебто АНТИкорупційність 5655 і допомогли спочатку протягнути закон в сесійні залі (до речі, лише завдяки голосам ОПЗЖ), а потім врятувати від накладання вето, хоча петиція до Президента про вето було рекордною на той час і зібрала потрібні голоси ще у день прийняття закону.

В чому полягав злочин самого Ситника?

Він, як в.о. голови НАЗК, надавав завідомо НЕправдиві відповіді на запити до НАЗК щодо ситуації з 5655.

Я приводжу скан лише першої його відповіді (таких було кілька протягом 2023 року).

Цікава вона з двох причин.

1) Надана ще до закінчення встановленого Конституцією строку для накладання вето.

> Тож якби Ситник особисто не використав службове положення для захисту афери з 5655, а чесно написав про неврахування 9 із 10 наданих зауважень (він написав про неврахування лише одного і непринципового), то був реальний шанс накладання вето.

2) Ситник у своїй відповіді банально збрехав на звернення нардепа - він вказав, що НАЗК не може провести аналіз врахування зауважень, бо прийнята редакція не оприлюднена на сайті ВР. Ось тільки ця редакція була оприлюднена ще за два тижні до відповіді Ситника.

Такі дії Ситника самі по собі містять склад кримінального злочину, передбаченого ч. 1 ст. 351 ККУ «Невиконання службовою особою законних вимог народного депутата України, депутата місцевої ради, створення штучних перешкод у їх роботі, надання їм завідомо неправдивої інформації».

І це явна корупція, бо Ситник використав службове положення для надання завідомо неправдивої відповіді в інтересах третіх осіб.

отримання незаконного прибутку, невиконання своїх обов'язків уповноваженою особою органу містобудівного контролю.

Національне агентство рекомендувало виключити в доопрацьованій редакції ст. 38 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» п. 1 ч. 24. Проте зазначеного положення у редакції проєкту Закону, надісланій до Національного агентства 09 грудня 2022 року, не було виключено.

Однак, оскільки остаточний текст проєкту Закону, направлений на підпис Президентові України, досі не оприлюднений, зробити остаточні висновки про ступінь врахування своїх зауважень та рекомендацій Національне агентство наразі не має можливості.

Щиро дякуємо Вам за ґрунтовні пропозиції до проєкту Закону та реформування галузі містобудування в цілому, викладені в додатку до Вашого листа, які будуть використані Національним агентством під час подальшого опрацювання проєктів нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання зазначеної сфери.

З повагою

В.о. Голови Національного агентства
з питань запобігання корупції **Артем СИТНИК**

З початку історії минуло повтора року.

Змінився голова НАЗК, тож Ситнику вже непотрібно власними злочинами прикривати спину Новікову. Але він нічого не зробив для виправлення наслідків власних корупційних дій.

А тепер, з урахування цього, давайте проаналізуємо наслідки призначення цієї людини на його нову посаду

1) Ситник на роботі в НАЗК довів, що готовий йти на корупційні злочини і прикривати злочини своїх колег. За таких умов, розраховувати на його порядність глупо.

2) Про його діяльність в НАЗК відомо в тому числі замовникам корупційного даху для законопроєкту 5655. Тобто, Ситник вже на гачку у керівництва ОП і Ко.

3) Громадські профільні антикорупціонери, включно із Шабуніним, вже продемонстрували свою реакцію у разі корупційних вчинків Ситника - це замовчування порушень та захист свого старого друга.

4) Серед західних партнерів у Ситника "залізобетонна репутація". Бо діяльність Ситника в НАЗК замовчується і розкручується його імідж антикорупціонера (див п. 3). Що означає зменшення уваги до роботи Агенції з боку партнерів, бо вони впевнені у принциповості та професіоналізмі Ситника.

***

Вибачте, то який позитив від призначення людини на кшталт Ситника на таку відповідальну посаду?

Ну Ок, західним партнерам черговий раз локшину на вуха можна навішати про позитивні зміни у протидії корупції, що збільшує у короткостроковій перспективі шанси на отримання додаткової зброї.

А що буде, коли пуста ейфорія від призначення корупціонера на посаду антикорупціонера закінчиться?

***

№ 2.979

21 facts you didn’t about China

1. China is home to the oldest continuous civilization in the world, with written records dating back over 3,500 years.

2. The Great Wall of China is not a single, unbroken wall but a series of walls and fortifications. It is the longest wall in the world, with an estimated length of 13,170 miles (21,196 kilometers).

3. China is the world's most populous country, with over 1.4 billion people, representing approximately 18% of the global population.

4. The country uses a "social credit" system, which rates citizens based on their behavior and rewards or penalizes them accordingly.

5. The Yangtze River in China is the third-longest river in the world, stretching over 6,300 kilometers (3,917 miles).

6. The Chinese invented paper, the compass, gunpowder, and printing, among other things. These inventions are often referred to as the Four Great Inventions of ancient China.

7. The Giant Panda, one of the world's most endangered and adored animals, is native to China and serves as an unofficial national symbol.

8. China is the world's largest producer and consumer of rice, and it plays a central role in the country's cuisine and culture.

9. China is one of the largest countries by land area, covering approximately 9.6 million square kilometers, making it the fourth largest country in the world.

10. The Terracotta Army, discovered in 1974 in Xi'an, consists of thousands of life-sized clay soldiers that were buried with Qin Shi Huang, the first Emperor of China, to protect him in the afterlife.

11. Feng Shui, an ancient Chinese practice of arranging physical environments to harmonize with spiritual energies, originated in China over 3,000 years ago.

12. The Silk Road was an ancient network of trade routes that connected China to the Mediterranean Sea, facilitating not only trade but also the exchange of ideas and cultures.

13. China is one of the world's oldest tea-producing countries, with a history of tea cultivation that dates back over 3,000 years.

14. Chinese New Year, also known as the Spring Festival, is the most significant traditional Chinese holiday, celebrated with fireworks, dragon dances, and family reunions.

15. The Forbidden City in Beijing is the world's largest palace complex, consisting of 980 buildings over 180 acres.

16. China's high-speed rail network is the most extensive in the world, with over 37,000 kilometers (about 23,000 miles) of tracks.

17. Traditional Chinese medicine, with its roots going back over 2,500 years, emphasizes balancing the body's internal energy and harmony with the natural world.

18. China was the first country to use paper money, during the Tang Dynasty (618-907 AD).

19. The concept of Yin and Yang, which represents the idea that opposite forces are interconnected and interdependent, originates from ancient Chinese philosophy.

20. The Chengdu Research Base of Giant Panda Breeding in Sichuan Province is a renowned facility dedicated to the conservation of giant pandas.

21. China has a "megacity" called the Pearl River Delta, which is the world's largest urban area in both size and population, surpassing Tokyo.

***

1. Китай является домом для древней непрерывной цивилизации в мире, с письменными записями, датируемыми более 3500 лет.

2. Великая китайская стена - это не единая неразбитая стена, а серия стен и укреплений. Это самая длинная стена в мире, с предполагаемой протяженностью 13 170 миль (21 196 километров).

3. Китай является самой густонаселенной страной в мире с населением более 1,4 миллиарда человек, что составляет примерно 18% населения мира.

4. Страна использует систему "социального кредита", которая оценивает граждан на основе их поведения и вознаграждений или наказывает их соответствующим образом.

5. Река Янцзы в Китае является третьей по длине рекой в мире, простираясь более чем на 6300 километров (3917 миль).

6. Китайцы изобрели бумагу, компас, порох и печать, среди прочего. Эти изобретения часто называют четырьмя Великими изобретениями древнего Китая.

7. Гигантская панда, одно из самых исчезающих и обожаемых животных в мире, родом из Китая и служит неофициальным национальным символом.

8. Китай является крупнейшим в мире производителем и потребителем риса, и он играет центральную роль в кухне и культуре страны.

9. Китай является одной из крупнейших стран по площади суши, занимая около 9,6 миллионов квадратных километров, что делает его четвертой по величине страной в мире.

10. Терракотовая армия, обнаруженная в 1974 году в Сиане, состоит из тысяч глиняных солдат в натуральную величину, которые были похоронены вместе с Цинь Ши Хуаном, первым императором Китая, чтобы защитить его в загробной жизни.

11. Фэн-шуй, древняя китайская практика организации физической среды в гармонии с духовными энергиями, возникла в Китае более 3.000 лет назад.

12. Шелковый путь был древней сетью торговых путей, которые соединяли Китай со Средиземным морем, способствуя не только торговле, но и обмену идеями и культурами.

13. Китай является одной из старейших в мире стран-производителей чая, с историей выращивания чая, которая насчитывает более 3000 лет.

14. Китайский Новый год, также известный как Праздник Весны, является самым значительным традиционным китайским праздником, отмечаемым фейерверками, танцами драконов и воссоединениями семьи.

15. Запретный город в Пекине - это крупнейший в мире дворцовый комплекс, состоящий из 980 зданий площадью более 180 акров.

16. Китайская сеть высокоскоростных железных дорог является самой обширной в мире, с более чем 37 000 километров (около 23 000 миль) путей.

17. Традиционная китайская медицина, корни которой насчитывают более 2500 лет, подчеркивает баланс внутренней энергии организма и гармонии с миром природы.

18. Китай был первой страной, которая использовала бумажные деньги во время династии Тан (618-907 г. н.э.).

19. Концепция Инь и Ян, которая представляет идею о том, что противоположные силы взаимосвязаны и взаимозависимы, берет свое начало в древней китайской философии.

20. Исследовательская база по разведению гигантских панд в провинции Сычуань в Чэнду является известным учреждением, занимающимся сохранением гигантских панд.

21. В Китае есть «мегаполис» под названием дельта Жемчужной реки, который является крупнейшим в мире городским районом как по размеру, так и по численности населения, превосходя Токио.

***

№ 2.980

Про Дагестан

По предварительной информации, убиты семеро полицейских и четверо боевиков

В Дагестане (Россия) продолжаются уличные бои между российскими правоохранительными органами и боевиками, которые напали на православный храм и синагогу в Дербенте, а также полицейский пост в Махачкале. По информации российского пропагандистского агентства «Интерфакс», убиты девять человек (двое гражданских и семеро полицейских), а также сообщается о ликвидации четверых и задержании некоторых нападавших. Число пострадавших на 22:00 оценивается в 25 человек.

2024-06-24

Денисенко

1. Дагестан втретє став епіцентром заворушень. Причин є кілька.

1) — По-перше, керівник регіону Меліков зламав (на користь собі) існуючі багато десятиліть корупційні системи противаг і домовленостей, які існували в регіоні, де проживає близько двадцяти різних

національностей, які весь час конфліктують один з одним. Нова система Мелікова тріщить. Просто лінії розлому не такі очевидні, як це може здатися на перший погляд.

2) — По-друге, в регіоні мають величезний вплив заборонені в Росії два проповідники-салафіти, яких сміливо можна називати співавторами перших двох заворушень. Щодо останнього, то, судячи з усього, без них також не обійшлося.

3) — Третій фактор - всі місцеві силовики - місцеві. І вони будуть воювати зі своїми.

2. Попередньо, можемо говорити, що вчорашні виступи організовані даргінцями - другим за чисельністю народом, який не маю свого представника в найвищому керівництві республіки. Чи зіграв цей фактор якусь роль поки говорити складно.

3. У вчорашньому виступі дуже важливий чітко окреслений національний фактор.

— По суті, крім нападу на синагогу (чи не перший факт в Росії) для нас важливий чітко антиросійський виступ із нападом на церкву. В Дагестані росіян менше 4%, але, не можемо виключати, що останнім часом їх точечно почали ставити на важливі посади витісняючи «нелояльних» місцевих. У прив'язці до фактору салвфітських проповідей отримано гримучу суміш.

4. Окремо варто звернути увагу на те, що виступ відбувся в день маршу Пригожина, а місце виступу - Дербент.

— Саме туди Путін поїхав після маршу Пригожина і там його дуже тепло вітали місцеві мешканці. Цей факт також наводить на думку про, перш за все антивладну і антиросійську спрямованість.

5. Для нас важливо, що традиційна для російської влади лінія «в усьому винні українці» несподівано наткнулася на опір всередині самого істеблішменту (поводирем несподівано виступив Рогозін).

6. Окремо варто подумати, кому може бути вигідна вся ця історія в РФ. І тут відразу спадає на думку Кадиров, який зараз бореться за утвердження свого клану в якості безальтернативної влади в Чечні після відходу від справ самого Кадирова. Звичайно, це не означає, що він організував історію в Дербенті, але, теоретично, він може з неї отримати певні дивіденди.

Якщо говорити про головні висновки, то маємо виділити наступне:

1. **Історія в Дагестані має регіональний характер і поки не виходить за межі республіки.** Головне питання, на яке немає відповіді - чи спроможна ця історія перекинутися на інші регіони. Приклад Крокуса показав слабкість спецслужб. В той же час, відсутність будь-яких заяв від нападників, як в Крокусі так і в Дербенті не дає можливості зрозуміти маштаби задумів організаторів.

2. В той же час можна не сумніватися, що **система управління РФ, передбачає появу нових маленьких чорних лебедів в найближчий час**. При цьому, влада не буде робити ніяких висновків і якихось змін. Бо міняти треба занадто багато речей.

3. **Все це не призведе до масових заворушень**.

Росія достатньо давно увійшла в стадію «Ми розуміємо, що влада нам бреше, але в нас немає альтернативи». І ключове питання, чи з'явиться ця сама альтернатива, бодай на рівні ідей. Без появи «Ідеї» ніякі зміни неможливі.

***

№ 2.981

Основні теми доби 23.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація на Покровському напрямку стає загрозливою для українських військ. Наступ армії РФ не гальмує, й за добу, за даними сервісу DeepState Live Map, вона повністю захопила села Новоолександрівка та Сокіл та просунулась у Новопокровському. Фактично для того, щоби перерізати

"дорогу життя" Покровськ-Костянтинівка, їй залишається пройти всього 6,6 км. Генштаб стверджує, що бої за Новоолександрівку ще тривають.

Ба більше, російські війська змогли суттєво просунутися на фланзі угруповання, що обороняє Вугледар на північ від Володимирівки. Зі слів бійців, однією з головних проблем є те, що командування намагається "заткнути дірки" бригадами тероборони, які не пройшли вишкіл та бойове злагодження, що спричиняє непоодинокі випадки залишення позицій після обстрілів. Армія, як і раніше, відчуває гостру нестачу боєприпасів, попри бравурні заяви українських чиновників про отримання західної воєнної допомоги.

Вочевидь фланговий удар російських військ у напрямку Торецька було завдано, щоби змусити українське командування зняти боєздатні підрозділи для прикриття цієї ділянки. Два російські угруповання мають у районі Часового Яру, Торецька, на Покровському та Курахівському напрямку достатні резерви, щоб вкинути їх у бій у разі прориву української оборони.

За інформацією Генштабу, за добу сталося 129 бойових зіткнень, найбільша кількість – на Покровському, Курахівському, Сіверському напрямках.

2️⃣ Російська армія знову обстріляла ракетами Харків – зруйновано будинки, дитячий садок тощо. Загинув мирний житель, щонайменше 12 людей – дістали поранень та травм.

Вранці 24 червня армія РФ атакувала Одесу крилатими ракетами. Одна з них вибухнула в житловій забудові, постраждали щонайменше 3 особи.

Українська армія та спецслужби завдали кілька масованих ударів по Криму безпілотниками та ракетами. Вдень було здійснено атаку на Севастополь, уламками ракет російської протиповітряної оборони було вбито кілька осіб, які відпочивали на пляжі, понад 100 – поранено. Увечері та вночі було завдано ударів по військових об'єктах армії РФ на західному та південному узбережжі Криму, по станції далекого космічного зв'язку в сел. Вітіному тощо, а також у Скадовську та на Красноперекопському перешийку на півночі півострова.

3️⃣ Єврокомісар Боррель повідомив, що ЄС створив "лазівку" для Угорщини, щоб вона не брала участі в закупівлі зброї для України коштом доходів від заморожених російських активів. Проте, за словами Боррреля, це має наслідком те, що вона не може брати участь в ухваленні рішення щодо використання цих коштів. За інформацією "Радіо Свобода", угорський прем'єр-міністр Орбан погодився зняти заперечення проти 14 пакету санкцій в обмін на обіцянку Єврокомісії не застосовувати санкції проти будівництва другої черги АЕС "Пакш", яку веде дочірня компанія "Росатома". Попри системну протидію будь-яким крокам Заходу щодо Росії, Угорщину фактично неможливо

виключити з ЄС та НАТО, оскільки таку процедуру договори про їхнє створення не передбачають.

За інформацією агентства Reuters, президент Путін під час візиту до В'єтнаму запропонував керівництву країни допомогу в будівництві атомних електростанцій. Будівництво та експлуатація АЕС триває десятки років та міцно прив'язує до Росії країну, яка погодилася на будівництво.

4️⃣ Нерішучість США щодо війни в Ізраїлі спонукає союзників Ірану посилити терор у регіоні. За 2 тижні, що минули, єменські "повстанці" (хусити) атакували не менше ніж 6 суден у Червоному морі та Аденській затоці ракетами, надводними та повітряними безпілотниками, а також оголосили про атаку на ізраїльський порт Хайфа. Ці дії вже спричинили суттєве скорочення морського трафіку одним із найважливіших світових шляхів Червоним морем та Суецьким каналом до Європи, і це призвело до здорожчання морських перевезень та ускладнення логістики.

Ізраїльська армія загрузла у війні в секторі Газа, хоча поступово зачищає територію від бойовиків терористичного руху Хамас. Прем'єр-міністр Нетаньяху оголосив, що фаза інтенсивних боїв у Газі доходить кінця. Під сектором бойовики проклали тисячі кілометрів тунелів, що дає їм змогу перекидати сили з одного району до іншого. Будівництво тривало десятки років, у цьому бойовикам активно допомагали структури ООН. На думку низки експертів, складність споруд є такою, що їх не могло бути спроєктовано без серйозної інженерної підготовки. Допомогу їм могли надати російські фахівці, наприклад, співробітники Мосметробуду. Досвід ХАМАС уже використала російська армія на окупованій території України, і це дало їй можливість без істотних втрат відбити український наступ улітку 2023 року.

Також ситуація загострюється і на півночі Ізраїлю, який зазнає безперервних атак ісламських угруповань, яких підтримує Іран. Для запобігання цим атакам армія Ізраїлю може вдертися до Лівану, з території якого відбуваються атаки. Багато іноземних держав уже оголосили про евакуацію своїх громадян із Лівану. У порту та аеропорту Бейрута виникли величезні черги людей. Вони намагаються якнайшвидше залишити країну напередодні війни, яку вважають неминучою. На думку начальника Об'єднаного комітету начальників штабів армії США Брауна, операція Ізраїлю в Лівані проти терористичних угруповань може призвести до дій Ірану у відповідь. Адміністрація президента Байдена вважає загострення ситуації вкрай небажаною напередодні президентських виборів, які відбудуться восени.

***

№ 2.982

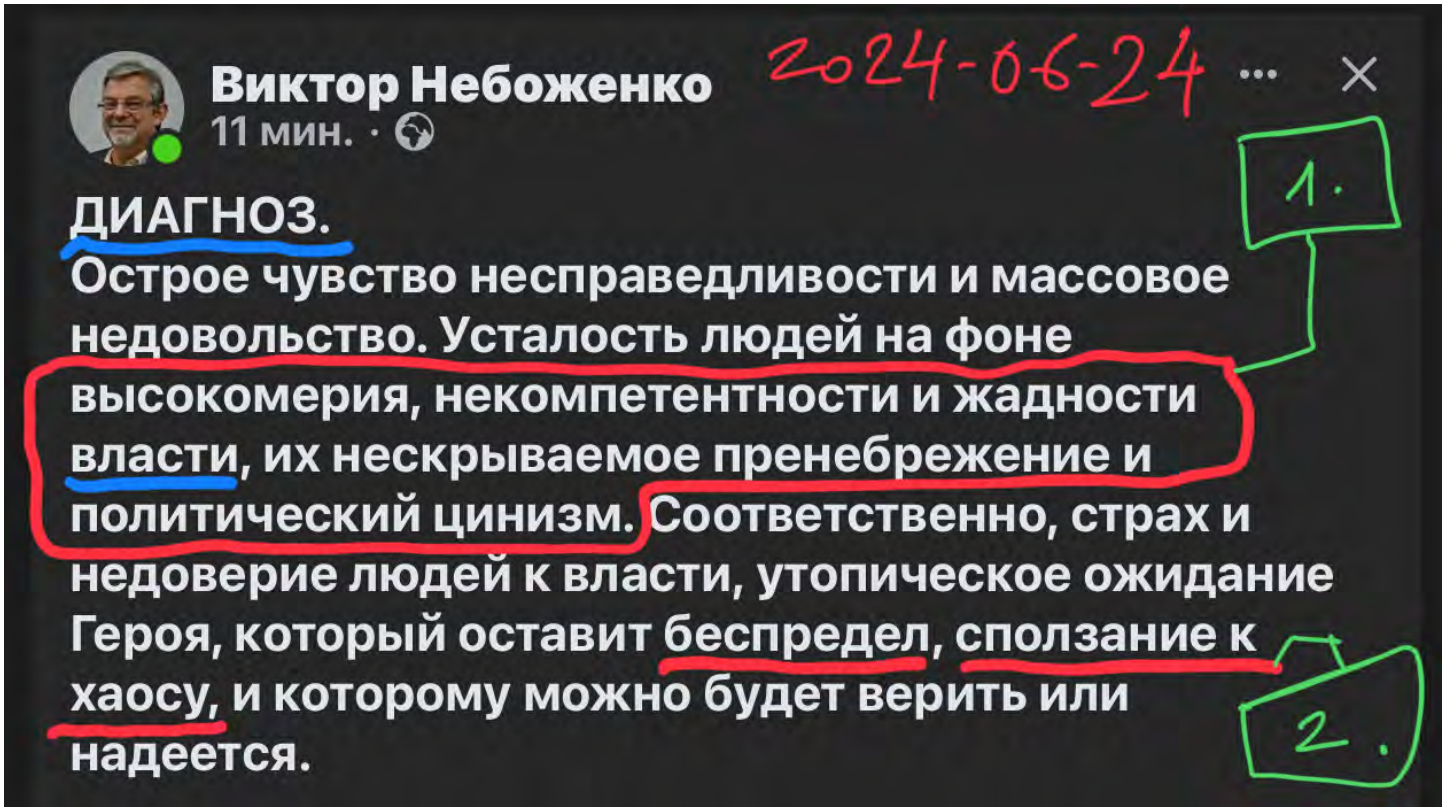

***

№ 2.983-1

Ukraine War, 22 June 2024: UMPKs over Lyptsi

SARCASTOSAURUS

JUN 22, 2024

Hello everybody!

Got up early, this Saturday morning - and not only because of another thunderstorm… and, as usually, started checking what's up around.

And so, while sipping on my mug of cappuccino, couldn't but conclude that one of funniest… or, well: not really 'funny', rather 'ironic' – things to monitor is when the media (whether 'mainstream' or 'social') starts discussing each other. So, for example: when the Russians drop two of their '3000-kilogram UMPKs' upon Ukrainian positions in Lyptsi, in northern Kharkiv, the 'news' is not about how comes, what of Russian units did this or how, but the 'news' is what has who said…

OK, so… lets discuss this topic 'my style'.

1.) Yes, in March this year, Shoygu announced 'production of new bombs' during his visit to a factory in Nizhny Novgorod….

Shoygu as seen while visiting the bomb-factory in Nizhny Novgorod, with a FAB-3000M-54 bomb (calibre 3000kg) in the background.

2.) But, *no*, the bombs in question are nothing new. As already mentioned, alone their designation is telling the entire story: it ends with ‘M-54’ which stands for the year in which their design was accepted and production initiated. I.e. the Year 1954.

3.) To clarify this a bit: since 1945, the Soviets have launched production of three ‘families’ of free-fall bombs made for release from their aircraft (and, later on: helicopters):

- A) M-46 series (from the Year 1946),
- B) M-54 series (from the Year 1954), and
- C) M-62 series (from the Year 1962).

In the M-46 and M-54 families, there were bombs calibre 50-, 100-, 250-, 500-, 1500-, and 3000 kilogram. Which conditioned their full designations, too. See: FAB-50M-46, FAB-100M-46 etc… or FAB-250M-54… or FAB-500M-62 etc.

The M-46 series was actually based on designs of German-made free-fall bombs from the Second World War. It was made for deployment from piston-engined, and thus subsonic aircraft. Might appear unimportant to a layman, but: fact is that it had relatively thin casings. Casings of the kind making them unable to survive the overpressure caused if they were carried externally by aircraft underway at speeds higher than around 1,000km/h (not to talk about supersonic speeds, i.e. 1,200km/h or more).

FAB-3000M-46

The M-54 was the first Soviet series of free-fall bombs made for deployment from internal bays of such jet bombers like Il-28 and Tu-16. Neither could reach supersonic speeds but they flew faster than piston-engined aircraft. Therefore, this family has received reinforced casings, to enable their deployment from higher speeds. Moreover, it was manufactured not only in usual calibres listed above, but also in much bigger calibres like 6000- and 9000kg (designed for release from subsonic bombers like Tu-16 and Tu-95 bombers, or even supersonic bombers like Tu-22).

FAB-3000M-54

The M-62 series was manufactured for deployment from supersonic jet aircraft. It was designed for carriage on external hardpoints and thus received a ‘low drag’ – or ‘aerodynamic’ body, and the aircraft carrying them could accelerate up to 1,900km/h. However, it was never manufactured in other calibres than 250- and 500kg.

FAB-500M-62

Now, in the West, and except for ‘free fall’, such weapons are described as ‘high explosive’ and/or ‘general purpose’ bombs. The designation ‘FAB’ is an abbreviation for *Fugasnaya Avia Bomba*: ‘aerial demolition bomb’ in Russian. This is ‘important’ because parallel to the M-54 and M-62 series, the Soviets developed also families of other, ‘specialised’ bombs, like (few examples):

ODAB (fuel-air-explosive or thermobaric),

OFAB (high explosive fragmentation),

OFZAB (high explosive fragmentation incendiary),

RBK (cluster), and

ZAB (napalm).

Their designs were ‘generally similar’, but – except for fin assembly – ‘not the same’ like those of bombs from the M-54 and M-62 series.

***

That much about the ‘basics’ of the Soviet/Russian free-fall bombs. Now lets take a look at what kind of bombs have the Russians really deployed against Ukrainian positions in Lyptsi.

General conclusion seems to be in style, ‘must’ve been UMPK based on FAB-3000M-54’. Usually because somebody else claimed so, somewhere on the internet. Probably starting with the Russians…

However, so far, the Russians have not shown any UMPK-kits for FAB-3000M-54s. They have only shown this kit for FAB-1500M-54:

…or photos like this one, showing a UMPK based on FAB-1500M-54 installed under the centreline of a Su-34 bomber (in between of two engine nacelles):

….and, this weapon - the UMPK based on FAB-1500M-54 - is known to have been deployed by the VKS in air strikes on Ukraine, multiple times since March this year. For example: against Kharkiv, where one such bomb demolished most of a street and killed a woman. Another was dropped on Kupyansk, and yet another on a village outside Kharkiv…

….while there is no evidence that the VKS has any UMPK-kits for FAB-3000M-54s in operations.

This is of importance because even if not much longer than the FAB-1500M-54, the FAB-3000M-54 has a much wider diameter, and it is two times as heavy. Dimensions of FAB-1500M-54s (foreground) and FAB-3000M-54s (background) are quite well-seen on this photograph from the bomb-factory in Nizhny Novgorod:

Here one should keep in mind that already the UMPK-kit for the FAB-1500M-54 is very large and very heavy. The FAB-3000M-54 is so heavy that an UMPK-kit for it would require much bigger wing assembly than the one for the FAB-1500M-54. Probably something with telescopinc wings or similar.

Finally, the body of the weapon visible on the second video released by the Russians and showing their ‘3000kg bomb’ during the strike on Lyptsi (pay attention at the size of the wing, and the slender bomb body) is simply ‘not fitting’ one for a 3000kg bomb. It does fit for a 1500kg bomb:

Therefore, cannot but agree with the conclusion here: the weapons deployed were UMPKs based on FAB-1500M-54s, *not* on *FAB-3000M-54s*.

Alternatively, the weapon in question was an ODAB-1500:

After all, the Russians have already shown UMPK-kit for that bomb:

….and their deployment in combat was reported by Moscow back in March, too.

With other words: whether these two UMPKs deployed against Ukrainians in Lyptsi were based on FAB-1500M-54s or ODAB-1500s - they were ‘nothing new’.

The same is valid for aircraft deploying them: almost certainly, these were the ‘usual suspects’, Su-34s.

Their capability to carry up to three weapons calibre 1500kg is well-known, for decades already. As nicelly illustrated by such diagrams like this one:

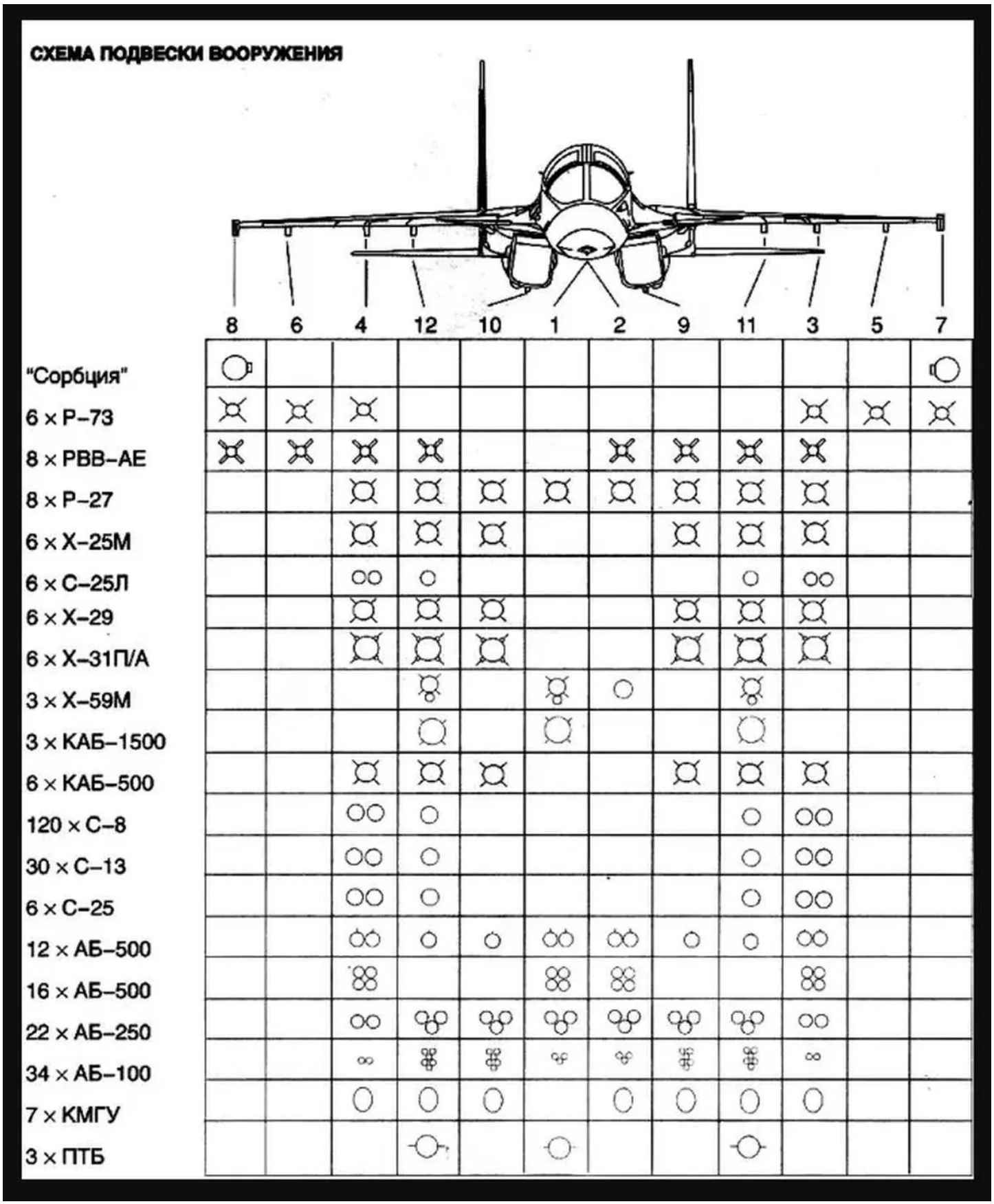

Notable on this diagram is the capability to load three KAB-1500s (10th line) or 3 ‘PTB’ (drop tanks; last line) on stations 12, 1, and 11.

….and the two UMPKs in question were not particularly precise: even some of the Russians admit that both weapons missed their aimpoints by dozens of metres. Of course, due to massive amounts of overpressure they deploy when detonating, they're still causing plenty of damage. Indeed, they can be lethal to fully-exposed people out to 1000m away from the point at which they detonated. At least I wouldn't like to be anywhere in that hospital-building while a bomb calibre 1500kg is detonating 'outside'.

***

P.S.

Before anybody asks things like, 'and how comes a Tu-22M-3 could deploy a weapon not designed for deployment from a supersonic bomber - like that ancient FAB-3000M-46'?

The fact the Tu-22M-3 can fly at supersonic speeds does not 'automatically' mean that it is all the time flying at supersonic speeds. Actually, 99,99% of time it's flying at subsonic speeds. Just like an airliner. Yes, so also in combat. Especially when there is no threat for the bomber – whether because the enemy lacks air defences that can threaten it, or because the bomber is flying so high the enemy weapons cannot reach it. See Mariupol of March-April 2022: the Ukrainian garrison could not defend itself from air strikes by Tu-22M-3s flying at 2,000 metres altitude or higher. There was no threat. Thus, the weapon was loaded inside the bomb-bay, where it's 'relatively safe' from overpressure caused by the aircraft's speed, and then it was released from speeds as slow as 600-700km/h - which, in turn, was improving the precision, too.

Should there be any doubts: this Tu-22 was captured on a video while flying slow over Mariupol, in March-April 2022 - and, gauging by shadows dropped by its wing, the wing was fully spread, meaning that it was flying slow (at least for a 'supersonic bomber')…

….almost exactly in same fashion like the example visible on the following photo, taken back in 2018 over Syria:

***

№ 2.983-2

Війна в Україні, 22 червня 2024 року: УМПК над Липцями

ОГЛЯД ВІД ТОМА КУПЕРА

(Модуль планерування і корекції (рос. Модуль планирования и коррекции, МПК) — розроблений російським підприємством «Базальт» навісний модуль

для перетворення звичайних некерованих бомб (зокрема, РБК-500[1], ФАБ-250 та ФАБ-500 М-62) на планерні бомби, високоточні боєприпаси зі збільшеним радіусом дії.)

Привіт усім!

Прокинувся рано вранці в цю суботу - й не лише через чергову грозу… як завжди, почав перевіряти, що нового відбувається навколо.

І так, потягуючи свою чашку капучино, не міг не дійти висновку, що одним із найкумедніших… або, ну: не зовсім «кумедних», скоріше «іронічних» - речей, які варто спостерігати, є те, коли ЗМІ (чи то «мейнстрімові», чи «соціальні») починають обговорювати одне одного.

Наприклад: коли росіяни скидають дві свої «3.000-кілограмові УМПК» на українські позиції в Липцях, на півночі Харкова, «новина» не про те, як саме, які саме російські підрозділи це зробили чи як, а про те, хто що сказав…

Отже, обговоримо цю тему «по-моєму».

1. Так, у березні цього року Шойгу оголосив про «виробництво нових бомб» під час свого візиту на завод у Нижньому Новгороді.

2. Але ні, бомби, про які йдеться, не є новими. Як вже згадувалося, одна лише їхня назва розповідає всю історію: вона закінчується на «М-54», що означає рік, коли їхній дизайн був затверджений і розпочато виробництво. Тобто 1954 рік.

3. Щоб трохи прояснити це: з 1945 року радянські військові запустили виробництво трьох «родин» бомб вільного падіння, призначених для скидання з їхніх літаків (а пізніше й вертольотів):

А) серія М-46 (з 1946 року),

Б) серія М-54 (з 1954 року) і

В) серія М-62 (з 1962 року).

У серіях М-46 і М-54 були бомби калібру 50, 100, 250, 500, 1500 і 3000 кг. Що визначало їхні повні назви. Наприклад: ФАБ-50М-46, ФАБ-100М-46 тощо… або ФАБ-250М-54… або ФАБ-500М-62 тощо.

Серія М-46 фактично базувалася на конструкціях німецьких бомб вільного падіння часів Другої світової війни. Вона була зроблена для розгортання з поршневих, а отже, субзвукових літаків. Можливо, це здається неважливим для нефахівця, але факт у тому, що вона мала відносно тонкі оболонки. Такі оболонки не могли витримати надлишковий тиск, викликаний, якщо їх переносили зовнішньо на літаках, що летять зі швидкістю понад 1,000 км/год (не кажучи вже про надзвукові швидкості, тобто 1,200 км/год і більше).

ФАБ-3000М-46 Серія М-54 була першою радянською серією бомб вільного падіння, яку було розроблено для скидання з внутрішніх відсіків таких реактивних бомбардувальників, як Іл-28 та Ту-16. Жоден з них не міг досягти надзвукових швидкостей, але вони літали швидше, ніж поршневі літаки. Тому ця сім'я отримала посилені оболонки, щоб забезпечити їхнє розгортання на вищих швидкостях. Ба більше, її виготовляли не тільки у звичайних калібрах, перерахованих вище, а й у значно більших калібрах, таких як 6000 та 9000 кг (які було розроблено для скидання з дозвукових бомбардувальників, таких як Ту-16 й Ту-95, або навіть надзвукових бомбардувальників, таких як Ту-22).

ФАБ-3000М-54 Серія М-62 була виготовлена для розгортання з надзвукових реактивних літаків. Вона була розроблена для кріплення на зовнішніх вузлах підвіски, отже, отримала «низький опір» – або «аеродинамічний» корпус, а літаки, що несуть їх, могли розганятися до 1,900 км/год. Однак вона ніколи не виготовлялася в інших калібрах, ніж 250 і 500 кг.

ФАБ-500М-62 Тепер, на Заході, окрім «вільного падіння», такі боєприпаси описуються як «фугасні» та/або «універсальні» бомби. Позначення «ФАБ» є абревіатурою від «Фугасна Авіаційна Бомба». Це «важливо», оскільки паралельно з серіями М-54 і М-62 радянські військові розробили також родини інших, «спеціалізованих» бомб, таких як:

1) ОДАБ (об'ємно-детонуюча або термобарична),
2) ОФАБ (осколково-фугасна),
3) ОЗАБ (осколково-фугасна запалювальна),
4) РБК (касетна), і
5) ЗАБ (напалмова).

Їхні конструкції були «загалом схожими», але – за винятком хвостової збірки – «не такими самими», як у бомб із серій М-54 і М-62.

Так багато про «основи» радянських/російських бомб вільного падіння. Тепер подивімось, які саме бомби росіяни насправді застосували проти українських позицій у Липцях.

Загальний висновок, здається, виглядає у стилі «мабуть, це УМПК на основі ФАБ-3000М-54». Зазвичай тому, що хтось так заявив десь в Інтернеті. Ймовірно, починаючи з росіян…

Однак, на цей час, росіяни не показали жодних комплектів УМПК для ФАБ-3000М-54. Вони показали лише цей комплект для ФАБ-1500М-54:

…або фотографії, як ця, показують УМПК на основі ФАБ-1500М-54, встановлений під центральною лінією бомбардувальника Су-34 (між двома двигунами):

…і відомо, що ця зброя – УМПК на основі ФАБ-1500М-54 – використовувалася ВКС у повітряних ударах по Україні кілька разів з березня цього року. Наприклад: проти Харкова, де одна така бомба знищила більшу частину вулиці та вбила жінку. Ще одну було скинуто на Куп'янськ, і ще одну – на село біля Харкова…

…водночас немає доказів, що ВКС має будь-які УМПК-комплекти для ФАБ-3000М-54 в операціях.

Це важливо, тому що навіть якщо не набагато довша за ФАБ-1500М-54, ФАБ-3000М-54 має набагато більший діаметр і важить удвічі більше. Розміри ФАБ-1500М-54 (на передньому плані) і ФАБ-3000М-54 (на задньому плані) добре видно на цій фотографії з бомбового заводу в Нижньому Новгороді:

Тут слід пам’ятати, що вже комплект УМПК для ФАБ-1500М-54 дуже великий і дуже важкий. ФАБ-3000М-54 настільки важкий, що комплект УМПК для нього потребуватиме набагато більшої конструкції крила, ніж для ФАБ-1500М-54. Ймовірно, щось з телескопічними крилами чи подібним.

Нарешті, корпус боєприпасу, видимий на другому відео, випущеному росіянами, який показує їхню «3000 кг бомбу» під час удару по Липцях (зверніть увагу на розмір крила та тонкий корпус бомби), просто не «відповідає» одному для 3000 кг бомби. Він підходить для 1500 кг бомби:

Тому не можу не погодитися з висновком тут: боєприпаси, що застосовувалися, були УМПК на основі ФАБ-1500М-54, а не на ФАБ-3000М-54.

Альтернативно, боєприпасом, про який йшлося, могла бути ОДАБ-1500:

Зрештою, росіяни вже показали комплект УМПК для цієї бомби:

> — …і їхнє застосування в бою також було повідомлено Москвою в березні.

Іншими словами: чи ці два УМПК, застосовані проти українців у Липцях, були на основі ФАБ-1500М-54 або ОДАБ-1500 - вони були «нічим новим».

Те саме стосується і літаків, які їх застосували: майже напевно, це були «звичайні підозрювані», Су-34.

Їхня здатність нести до трьох боєприпасів калібру 1500 кг відома вже десятиліттями. Це гарно ілюструє така діаграма:

Примітна на цій діаграмі здатність завантажувати три КАБ-1500 (10-та лінія) або 3 «ПТБ» (паливні баки; остання лінія) на станціях 12, 1 і 11. …і дві УМПК у питанні були не надто точні: навіть деякі росіяни визнають, що обидва боєприпаси промахнулися на десятки метрів від цілей. Звісно, через величезну кількість надлишкового тиску, який вони створюють під час детонації, вони все одно завдають чималої шкоди. Дійсно, вони можуть бути смертельними для людей, повністю відкритих на відстані до 1000 метрів від місця їх детонації. Принаймні я б не хотів перебувати у тому будинку лікарні, поки бомба калібру 1500 кг детонує «зовні».

P.S.

Перш ніж хтось запитає щось на кшталт: «а як це, що Ту-22М-3 міг застосувати зброю, яка не призначена для застосування з надзвукового бомбардувальника, як та древня ФАБ-3000М-46»?

Факт, що Ту-22М-3 може летіти на надзвукових швидкостях, не «автоматично» означає, що він завжди летить на надзвукових швидкостях. Насправді 99,99% часу він летить на дозвукових швидкостях. Так само як і авіалайнер. Так, також і в бою. Особливо, коли немає загрози для бомбардувальника – чи то тому, що ворог не має ППО, яке може йому загрожувати, чи то тому, що бомбардувальник летить так високо, що вороже озброєння не може його досягти.

Див. Маріуполь у березні-квітні 2022 року:

> — український гарнізон не міг захистити себе від повітряних ударів Ту-22М-3, що летіли на висоті 2.000 метрів або більше. Загрози не було. Отже, боєприпас завантажили у бомбовий відсік, де він «відносно безпечний» від надлишкового тиску, спричиненого швидкістю літака, і його було скинуто зі швидкості до 600-700 км/год, що, своєю чергою, покращувало точність.

Якщо є якісь сумніви:

> — цей Ту-22 був зафіксований на відео під час повільного польоту над Маріуполем у березні-квітні 2022 року – і, судячи з тіней, які він відкидав, крила були повністю розгорнуті, що означає, що він летів повільно (принаймні для «надзвукового бомбардувальника»)…

…майже так само, як приклад, видимий на наступній фотографії, зробленій у 2018 році над Сирією:

…

***

№ 2.984

Огляд... поки, трохи відкладемо "читання" пігдогівських тактичних настанов та інструкцій, щодо штурмових підрозділів й спробуємо оцінити останні події на Торецькому напрямку...

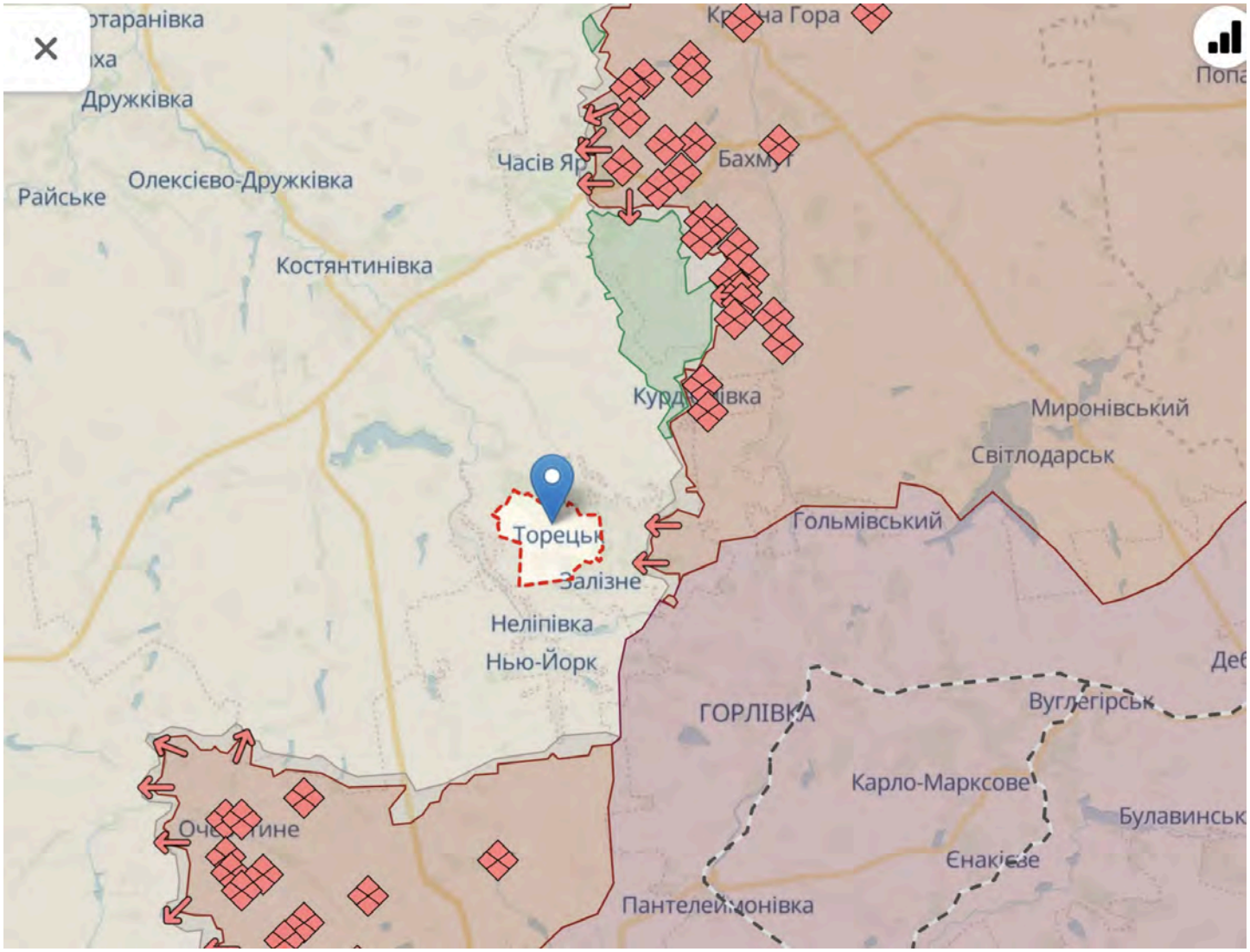

2024-06-23

Машовець

1. Отже, спочатку по ситуації, які мені відома на даний час...

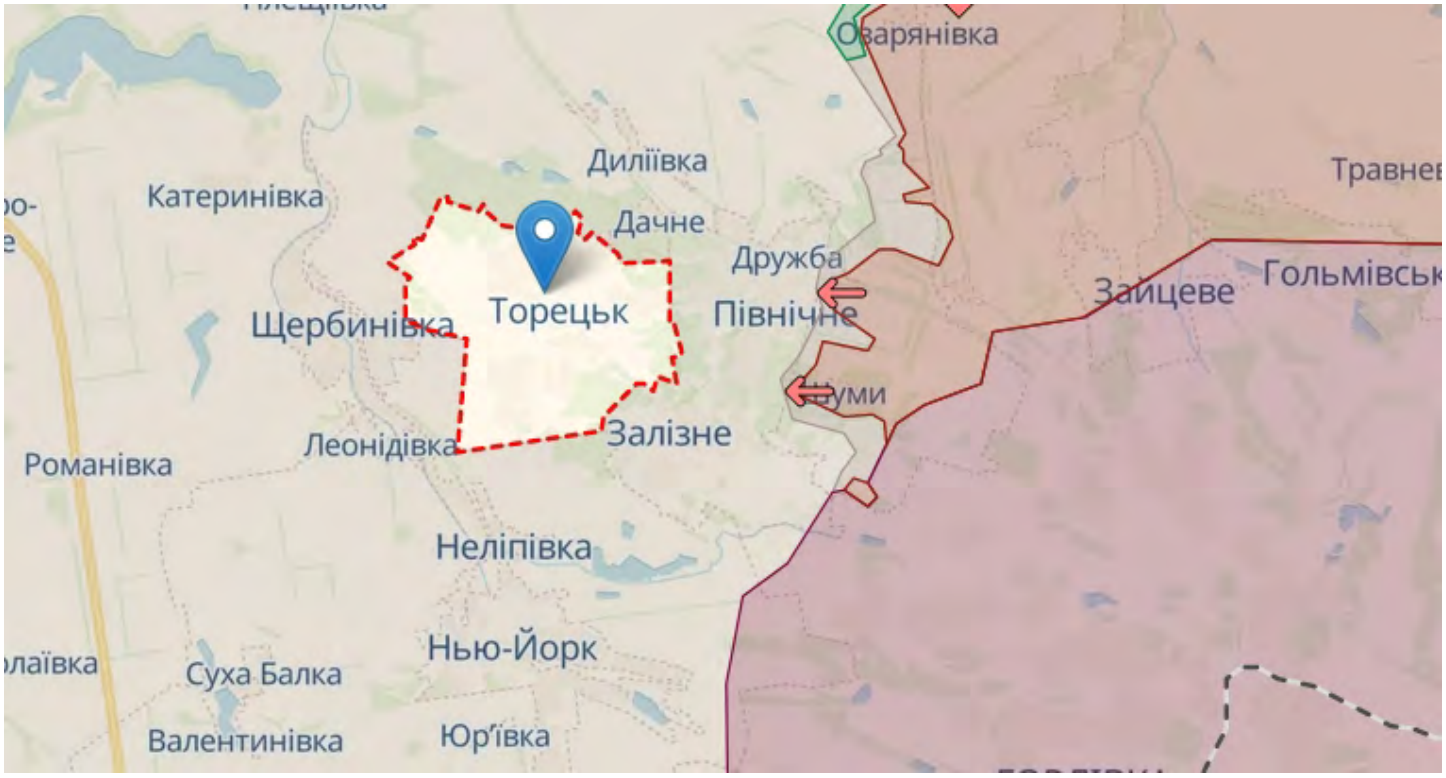

Протягом крайніх кількох діб, передові підрозділи противника на ***Торецькому напрямку*** перейшли до активних (наступальних) дій у тактичній зоні й спромоглися досягнути деяких позитивних для себе результатів, зокрема:

1) - З позицій перед колишнім КПВВ (контрольний пункт в'їзду - виїзду часів АТО) "Майорськ" силами кількох (до 3-4-х) штурмових груп (до взводу кожна) противник після нетривалої артилерійської підготовки просунувся вздовж автомобільної дороги та залізниці у західному напрямку до с.Північне. Йому вдалося "зачепитися" за кілька будинків на східній околиці селища, в районі провулка Гірницького та вул.Залізничної

2) - Трохи пізніше, штурмові групи противника (десь, до штурмової роти) діючи з боку Мічуринської виправної колонії та Майорського бетоного заводу витіснівши наші передові підрозділи з позицій ЗА каналом "Сіверський Донець - Донбас" (точніше, його труб... там канал проходить по трубам), діючи вздовж вулиці Українська, просунулись у західному напрямку до лісового масива, східніше с.Північне. При цьому, противник взяв під контроль ділянку місцевості під назвою "Шуми" (назвати це повноцінним населенним пунктом, в мене язик не повертається).

Таким чином, протягом "звітнього" періоду противнику вдалося з рубежу КПВВ "Майорськ" - Майорський бетонний завод просунутись до рубежу східна околиця с.Північне - "Шуми" на глибину від 2-х до 2.3-х км. По фронту, ширина тактичного вклинення противника склала приблизно - 3.5-3.6 км.

На даний час, очевидно, передові підрозділи противника намагаються закріпитися на позиціях по лісовому масиву південно-західніше "Шуми", східна опушка лісу східніше с.Північне та в районі східної околиці с.Північне...

Ймовірно, протягом найближчого часу, командування УВ "Центр", чиї війська (сили) оперують на Торецькому напрямку, внаслідок "обозначившегося успеха", спробує наростити свої зусилля по цьому напрямку.

Найбільш ймовірно, у напрямку на с.Залізне (або с.Південне), а також у північному напрямку, вздовж каналу "Сіверський Донець - Донбас". Окрім цього, цілком ймовірно, противник спробує збільшити свою "зону контролю" по східним районам с.Північне...

2. Тепер, про ймовірний склад сил й засобів противника, які оперують по цьому напрямку...

За тією інформацією, яка була у мене ДО початку активних наступальних дій противника на Торецькому напрямку, тут була розгорнута окрема мотострілецька бригада (омсбр) зі складу 1-го армійського корпусу (АК)...

Так, мається на увазі 132-а омсбр... колишня 3-а омсбр, так званої "народной милици днр" (нм днр), відома "у миру" під назвою "Беркут" ("за легендою", біля її витоків стояли колишні українські "міліціонери" з підрозділу "Беркут")

Але не сама, власне ця бригада, головні сили якої зараз оперують лівіше (західніше) вздовж дороги Костянтинівка - Ясинувата, а "оперативно" підпорядковані їй два мотострілецьких полки (мсп) територіальних військ (мсп ТрВ) - 1436-й мсп ТрВ та 1168-й мсп ТрВ.

Окрім цього, весною до складу цієї бригади увійшов цілий сонм стрілецьких полків та батальйонів "мобілізаційного резерву ди-ни-ри", в якості лінійних, штатних підрозділів... Загалом, до 4-х-5-и, так званих "окремих стрілецьких батальйонів мобілізаційного резерву" (осб МР) та, принаймні, 3-х стрілецьких полків МР (осп МР).

Таким чином, склад й струкутра сил противника на цьому напрямку, які були відомі мені ДО початку його активних (наступальних) дій, виглядали наступним чином:

1) - 1-а омсбр

2) - до 5-и полків (2 мсп ТрВ + 3 осп МР)

3) - до 5-и окремих стрілецьких батальйонів мобілізаційного резерву (осб МР)

4) +2 "резервних" батальйону (по-суті, "накопичувачи" маршевого поповнення)...

Але, цілком можливо, що в рамках підготовки активних дій саме на Торецькому напрямку, командування угрупування військ (УВ) противника "Центр" спромоглося перегрупувати у цю смугу ДОДАТКОВІ сили й засоби...

Наприклад, частину сил 110-ї омсбр (раніше - "100-а омсбр рИЦпубліканської гвардії ди-ни-ри"), приблизно - десь до 2-х батальйонів...

Загалом, у смузі від Озеряновки до Новобахмутівки (тобто, власне, на Торецькому напрямку) противник може мати у складі різних формувань на тактичну глибину - до 10-11 тисяч в\сл, з яких, принаймні, половина - у передових підрозділах... Десь до 50-60-и танків та 110-120 одиниць ББМ. Це за самими "оптимістичними" підрахунками...

3. Й на завершення... спробуємо зрозуміти - що, власне, означають ці атаки та штурми, саме на Торецькому напрямку

Зразу скажу, як на мене, особливого **сенсу саме з тактичної точки зору, у цих атаках та просуваннях на "пару км", образно кажучи, "в лобову", на сам Торецьк зі сходу... я не бачу**.

За одним виключенням...

> — якщо це не прагнення "витягнути" на цю ділянку основні сили тактичного угрупування ЗСУ, яка займає Торецький район оборони...

Окрім цього, не треба вважати "випадковим" той факт, що атакуючі зараз у бік Торецька зі сходу сили й засоби противника "оперативно підпорядковані" саме 132-й омсбр противника, основними напрямками зусиль якої є сусідній відтинок, а саме - Архангельске - Калинове та Новобахмутівка - Олександропіль (по обом бокам дороги Костянтинівка - Ясинувата).

> — Очевидно, що вони діють (або краще сказати, намагаються діяти) узгодженно та "у взаємодії"...

Так, якщо розглядати у більшому масштабі, скажімо так... з "оперативно-тактичної" точки зору всю цю ситуацію, то гіпотетична операція "по відношенню до м.Торецьк" в першу чергу із міркування "доцільності", явно є справою ДВОХ угрупувань військ (УВ) противника - УВ "Центр" та УВ "Юг"... або, принаймні... їх суміжних флангів.

Але, на даний час...

> — УВ "Юг" противника, яке діє на Краматорському напрямку, очевидно, скажімо так... "відчуває певні складнощі", як у районі м.Часів Яр, так й південніше - по рубежу Кліщіївка - Андріївка...

Іншими словами, темпи його виходу у райони, зручні та необхідні, для початку реалізації гіпотетичної Торецької операції (а це, приблизно - Іваннопілля - Біла Гора - Диліївка - Плещіївка), явно не відповідають "запланованим". А між тим, червень вже закінчується...

В той же час, УВ "Центр", яке діє на Покровському напрямку (тобто, південніше Торецька), має очевидний та беззаперечний успіх. Воно спромоглося "залізти глибоко західніше" (практично, ЗА фланг) Торецького району оборони ЗСУ...

Так, на даний момент, воно більше "озабочене" проблемою витіснення наших військ західніше барьєрного рубежу по річкам Вовча, Казений Торець та Бичок й просуванням у бік важливої оперативної рокади (дороги Покровськ - Костянтинівка)...

Однак, це зовсім не означає, що вони "не тримають у голові" очевидну можливість проведення Торецької наступальної операції, при створенні

"зручних" умов". В тому числі, як основного (або одного з основних) елементів всієї літньо-осінньої кампанії.

У цьому сенсі, будь-які "тактичні покращення" у смузі 132-ї омсбр противника, очевидно, здаються його командуванню... зовсім не зайвими. Особливо, коли мова їде про просування до рубежу Суха - Балка - Нью-Йорк, або в район с.Романівка на дорозі Костянтинівка - Ясинувата... по суті - формування південного охоплючого фасу для Торецького району оборони ЗСУ.

Й ось з цієї точки зору, "полегшення" для дій своєї 132-ї омсбр, шляхом витягування частини сил й засобів ЗСУ, які обороняють м.Торецьк та прилеглі до нього з півдня та півночі території, "строго" на східний напрямок (тобто на "вершину" плацдарму), має цілком логічний та адекватний сенс...

Тому, цілком ймовірно, що найближчим часом противник спробує зробити, принаймні, дві речі на цьому напрямку...

1) - спробує наростити зусилля по загальному напрямку Майорськ - Північне, а цілком можливо, що й в бік с.Залізне чи с.Південне.

2) - й одночасно, спробує атакувати\штурмануть наші передові позиції по двом дирекціям Калинове - Стара Миколаївка, а також Олександропіль - Пантелеймонівка.

Звісно, що все це "громадьё планов та замыслов" тактичного масштабу, у смузі дії УВ"Центр" потребуватиме від противника застосування ДОДАТКОВИХ сил й засобів... Причому, в той самий момент, коли він своїми основними силами прагне перетворити власний "очеретинський прорив" в оперативний...

Дуже цікаво, **де він їх знайде...**

***

№ 2.985

Людмила Ярошенко дійсно дуже влучно резюмувала мою критику наших "реформ"

2024-06-01

Кущ

«Реформатори у нас - це "мейнстримна бульбашка", які концентрують свої зусилля на консервації сировинної моделі, нераціонального природокористування та втраті країною людського капіталу.

Від себе додам, що

— найбільш небезпечний *неоколоніалізм* зараз - біосферний чи точніше - антропосферний, який полягає у відчуженні з об'єкту неколоніального впливу частини його антропосферного потенціалу, тобто життєвого простору.

Яскравий приклад такої політики - квоти на викиди вуглецю та податок на "вуглецевий слід".

Наприклад, внаслідок "зеленого податку", розвиткові країни втрачають суттєву частину горизонту для власного розвитку.

Хоча всім зрозуміло, що найбільші забруднювачі та користувачі біосферного потенціалу планети - це саме розвинуті країни, а не розвиткові

Антропосферний колоніалізм є вищою стадією колоніальних практик, перевершуючи "літосферний колоніалізм" (використання чужих надр), гідросферний неоколоніалізм (використання водних ресурсів - це ще попереду) та атмосферний неоколоніалізм (ті самі викиди вуглецю та їх квотування).

Тобто антропосферний колоніалізм поєднує всі вказані вище підвиди неоколоніальних практик.

Наприклад, консервація монокультурного аграрного укладу в Україні.

Це і літосферний колоніалізм (виснаження родючості землі внаслідок вирощування монокултур - кукурудзи, соняшнику, ріпаку).

Отруєння населення та біосфери гербіцидами, забороненим у Європі гліфосатом.

Це і гідросферний неоколоніалізм, коли під час видобування того ж літію виснажуються водні ресурси.

В Україні - це виснаження водних ресурсів в птахівництві та тому ж таки монокульурному аграрному укладі.

Експорт кукурудзи - це експорт поживних речовин (земля + добрива) та вологи (водні ресурси).

Атмосферний неоколоніалізм - це коли ти продаєш свої квоти на викиди вуглецю і купуєш імпортні автомобілі за ці гроші.

Звісно, гарно бути Тайванем чи Південною Кореєю. Які відмовились від аграрного укладу, виснаження своїх природних ресурсів та втрати людського капіталу.

Коли ти виробляєш умовно чіпи, то твоя земля не виснажується, водні ресурси не втрачаються, а твоя атмосфера не забруднюється.

І твій людський капітал тільки покращується

Що цікаво, ці країни знаходяться в західній глобальній системі розподілу праці, але вони перестали бути об'єктом неколоніальних практик.

Хоча після громадянської війни, консультанти з США пропонували Південній Кореї сконцентруватись на аграрно-сировинній спеціалізації:

> **— "три білих" (цукор, рис та борошно) плюс цінна мінеральна сировина (нікель, кобальт).**

Тож неколоніалізм - це не приречення і не глобальний фатум, який невблаганно чатує на бідні, сировинні країни.

Це в першу чергу мова про зрілість нації та її політичних еліт.

Чи зможуть вони здати іспит на управління своїми активами чи ні.

І тоді або шлях Південної Кореї або, як казав стародавній київський літописець:

> *"земля наша багата та порядку в ній нема... приходьте правити та володіти нами...".*

***

№ 2.986-1

Как украинское Правительство привлекает инвестиции. Десять выводов по следам европейских инвестиционных форумов

Часть 1

Зеркало инвестиционной стратегии Украины 2024. Десять выводов

2024-06-25

Часть I

Продавать товар и продвигать страну – разные вещи.

Питчить венчурный проект и показать серьёзность реформ – разные вещи.

Погружать инвесторов в технические детали и представлять видение развития страны – разные вещи.

Украинские власти постоянно участвуют в десятках международных экономических, инвестиционных форумах и конференциях. Лугано, Лондон, Варшава, Берлин, не говоря уже про Киев. Много ярких презентаций, хлёстких лозунгов, бодрых обещаний, щедрых протоколов о намерениях. А на выходе – пустота, инвестиционная засуха. После прочтения этого длинного материала вы сами поймёте, почему. Почему процесс привлечения иностранных инвестиций не приводит к результату – фактических инвестициям в страну.

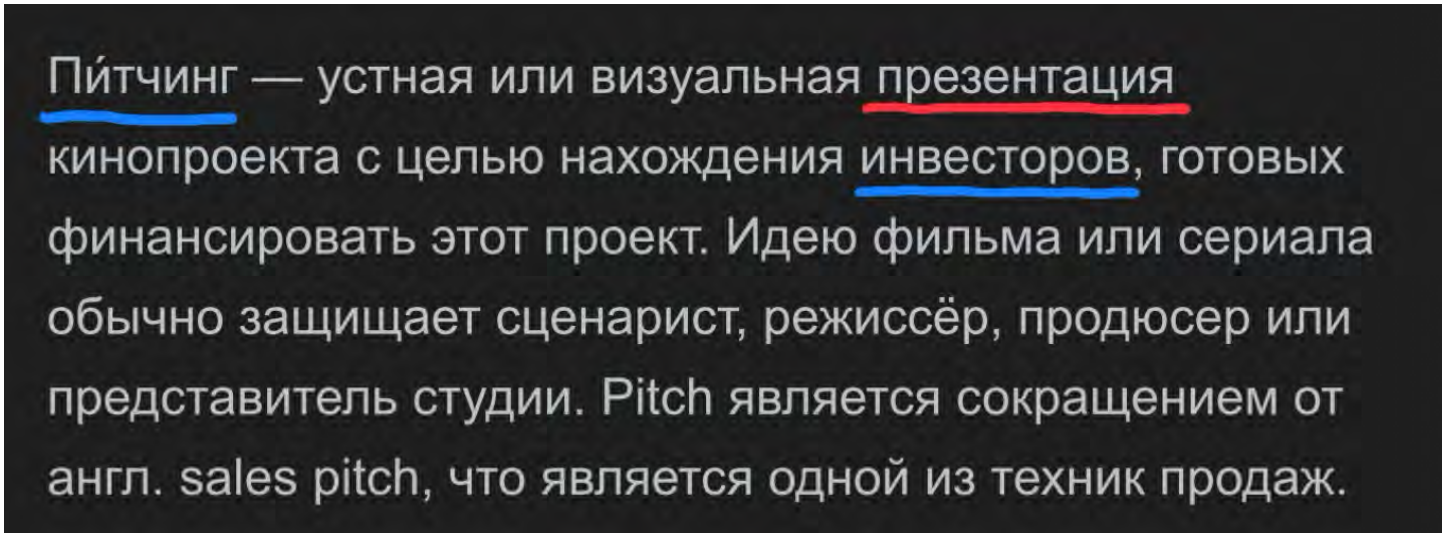

Украине нужны не понты, слоганы и мемы пышных инвестиционных форумов. Украине нужны реальные, настоящие экономические реформы.

Нельзя путать экономическую науку с менеджментом, маркетингом и PR-ом.

1) — Особенно если этим увлекаются ***дисижнмейкеры***.

2) — Особенно если они нацелены на личные карьеры в крупном международном бизнесе, а не на благополучие, конкурентоспособность и Свободу страны.

Да, много текста. Потому что **нам нужно понять, как выиграть войну и не проиграть мир.**

***

Завершилась весенне-летняя череда экономических, инвестиционных форумов, посвящённых привлечению иностранных инвестиций в Украину.

Проанализируем содержание диалога, способ представления Украины на трёх площадках:

1) конференция в Таллинне ***27 мая 2024***г. «Инвестиции и восстановление будущего Украины» (Investing and Rebuilding Ukraine's Future). Организаторы назвали это мероприятие «крупнейшей инвестиционной конференцией в странах Балтии и Скандинавии по инвестициям в Украину» (https://www.youtube.com/watch?v=pPQavoTMTB0&t=1243s);

2) конференция, организованная German Marshall Fund «All Reconstruction is Local» (до официального Берлинского форума) ***10 июня 2024***г. Её соорганизаторы – посольство Дании в Вашингтоне, Open Society Foundations и другие немецкие структуры (https://www.youtube.com/watch?v=2Cw984Zelcg&t=1248s);

3) конференция «Перспективы украинской экономики. Устойчивость. Восстановление. Процветание» (Perspectives for Ukraine's Economy. Resilience. Reconstruction. Prosperity» (https://www.youtube.com/watch?v=hH5C0Vb_b-U&t=4385s). Фонд Фридриха Эберта провёл её 10 июня в Берлине, накануне Ukraine Recovery Conference (***11-12 июня 2024***). Этот большой экономический, инвестиционный форум в Берлине лишь повторил основные тезисы, которые озвучивали представители Правительства Украины на этих трёх дискуссионных площадках.

1. Таллиннский форум. Давид Арахамия и его бюрократическая сенсация

Главным спикером от Украины на этом инвестиционном форуме был Давид Арахамия, глава парламентской франции «Слуга народа» в Верховной Раде, глава наблюдательного совета UkraineInvest.

Большинство тезисов его выступления пересекается с докладами других представителей Правительства Украины на международных площадках. **Очевидно, что есть определённый уровень согласования презентационных материалов от имени Правительства страны в широком определении** (Офис президента, Кабинет Министров, Министерство экономики, Верховная Рада, Нацбанк). Ознакомившись с одним докладом, можно в значительной степени спрогнозировать содержание остальных.

Отметим одну важную деталь.

> **— Давид Арахамия – это не старый партхозноменклатурщик советского разлива.**
>
> Он не представитель старых олигархических группировок. Он не участвовал в сырьевом, энергетическом, аграрном, финансовом Схематозе до «зелёной» электоральной революции.

Давид Георгиевич – успешный бизнесмен в сфере IT, с богатым опытом работы в Америке, западным образованием.

Вот нам подтверждение того, что сам факт наличия во власти бизнесмена с западным образованием совсем не означает курс страны на свободный рынок и экономическую свободу.

«Слуга народа», Кабинет Министров, Офис президента по факту стали продолжателями дела Кучмы, Ющенко, Тимошенко, Януковича, Порошенко, хотя их советниками являются люди с дипломами Кембриджа, Гарварда, Беркли или Лондонской школы экономики.

Вот основные тезисы выступления Д. Арахамия в Таллинне в конце мая 2024г.

Давид Георгиевич выступал, как ***питчер*** государственных, частных инвестиционных проектов, а не как дисижнмейкер, который мог бы ***представить*** ЕС/G-7/ОЭСР новый инвестиционный фрейм Украины, инновационные подходы к монетарной, фискальной, инвестиционной, регуляторной политике, а также к режиму конкуренции и конкурентоспособности новой Украины, без Олигархата и Схематоза.

> «Мы обеспечиваем себя сами газом… У нас есть самые большие ёмкости для хранения газа в Европе… Мы можете купить газ, закачать его к нам в хранилища, подождать роста цен, продать и заработать. Аренда хранилища газа в Украине – самая низкая в Европе».
>
> Один из топ лидеров украинской власти выступал в качестве этакого питчера, который при помощи визуальных, вербальных средств и языка тела делал презентацию своих идей полисимейкерам, инвесторам и аналитикам.

Да, у нас есть природный газ? Хотите заработать? – Самое время.

Не ждите конца войны. Давайте сейчас. Понятное дело, что газ – это тема для большого бизнеса и большой политики. Д. Арахамия и его UkraineInvest ориентируются, в первую очередь, на них. Его питч (короткий рассказ) о газе понятен: приходите в Украину, будем договариваться. На самом высоком уровне.

Такая же речёвка относится к нефти.

«У нас также много нефти. Это тоже классный бизнес». Не нужно быть глубоким специалистов по инвестициями, чтобы понять, что нефть – это бизнес для фаворитов VIP-распорядителей чужого, для самого большого бизнеса. Д. Арахамия предлагает государственно-частное партнёрство для избранных из ЕС и стран G7. Он понимает, что этот бизнес – не массовка МСБ, а номенклатурно-силовой эксклюзив.

Дальше Д. Арахамия, следуя наработкам плана Лугано, правительственной Матрицы реформ и ЕС-овского Ukraine Facility, предлагает иностранным инвесторам обратить внимание на богатые залежи лития в Украине.

Он искусно интригует:

> *«Я только вернулся из США. Американцы хотят создать с нами концерт по литию, чтобы противостоять Китаю. Они хотят построить завод в Украине. Мы хотим иметь полный производственный цикл в Украине. Вокруг этого завода можно делать малый бизнес, например, кафе, рестораны и т.д.».*

Тут Скандинавы и Балты могли бы не то, что обидеться, но огорчится точно.

Американцам, получается, большой литиевый куш, а европейцам – давайте ребята, кормите, снабжайте и развлекайте всех вокруг? Тоже бизнес, но мы же понимаем, что от стадии «американцы хотят создать» до стадии «запустили завод по добыче и переработке лития» в условиях нынешней регуляторки может пройти много лет.

Но составная часть ***питчинга*** Арахамии – это же продажа фьючерсов, создание красивой картинки.

Ещё один сектор экономики, куда Д. Арахамия зовёт иностранных инвесторов – недвижимость.

По его информации около 300 больших заводов переместились с востока страны на запад вместе с работниками и семьями. «Я знаю одного парня в Ужгороде. У него бизнес – строительство и аренда жилья именно для таких людей. Предприятия оплачивает аренду для своих работников. В принципе, это хороший бизнес. Инвестиции окупаются за пять лет», - привёл пример лидер «Слуги народа» в подтверждение своих слов.

Знатоки строительства, девелопмента и стройки в целом прекрасно понимают, что в Украине вход на этот рынок без надёжных связей и схем с местными VIP-распорядителями чужого невозможен.

Сегодня большинство этих связей, контактов контролирует правящая власть. Монетизация этого административно-силового ресурса, безусловно, важный проект для «Слуг народа» и управляющих земельными, инфраструктурными и регуляторными ресурсами. Они хотят запустить, как можно больше коммерческих проектов именно сейчас, во время войны.

> — После победы, после новых президентских и парламентских выборов никто не может спрогнозировать персональный состав всех органов власти.
>
> — Поэтому **нынешние VIP-распорядители чужого куют железо, пока горячо**. Делается ставка на государственно-частное партнёрство, коммерческие проекты для избранных, а никак не на остро необходимые страны системные, институциональные реформы.

Д. Арахамия предлагает обратить внимание на ещё одну коммерческую нишу.

В прошлом Украина импортировала много разных товаров из России и Беларуси.

> — «Сегодня есть возможность занять эти ниши», - заявил он. Львиная доля импорта из Беларуси – товары переработки нефтехимии. Россия тоже не была страной происхождения высокотехнологичных потребительских товаров. Поэтому замещение товаров из стран-агрессоров – это опять внимание к сырьевому сектору и ТЭК.

Глава Наблюдательного совета ***UkraineInvest*** не мог обойти тему **энергетики и инфраструктурных секторов**.

Он затронул тему децентрализации энергетических сетей, инвестиций в водоснабжение и другие услуги муниципальных органов.

> — По его мнению, «муниципалитеты уже автономные и на самообеспечении. У них свои деньги. Так что можно договориться с мэром некого города и делать бизнес без контактов и согласований с центральными органами власти».
>
> — Это очередной пример питча ресурса номенклатуры местного уровня, а также начальства в инфраструктурных компаниям.

Д. Арахамия пытается убедить иностранных инвесторов в том, что руководители украинских городов и областей, государственных монополий и коммунальных предприятий на местном уровне – это бизнес ангелы, которые спят и видят привлечение честных, corruption-free инвестиции.

Для многих в Украине будет открытием, что, оказывается, в стране местные власти автономны, т. е. работает полноценное местное самоуправление.

Практические все украинские участники конференции убеждали иностранцев, что лучший вход в Украину – через местных партнёров.

В экономике, где

> 1) ~75% ВВП распределяется через Государство, где настоящий частный сектор – это не больше 40% активов и ресурсов страны, где по-прежнему действуют мощные централизованные государственные монополии,
>
> 2) — такого рода инвестиционные предложения – это приглашение к партнёрству с украинской номенклатурой и VIP-распорядителями чужого.

Д. Арахамия пытался добавить убедительности в свои аргументы следующим высказыванием: «Почему я вам об этом говорю сейчас? Дело в том, что, когда закончится война, будет уже слишком поздно».

> — Подобный аргумент в условиях войны, с очень серьёзными вызовами в сфере безопасности звучит, как плоский маркетинговый ход. Дальше в списке факторов, которые должны убедить иностранных инвесторов прийти в Украину именно сейчас, появляется «экзотика».

Д. Арахамия, как опытный бизнесмен, напоминает иностранцам о том, что «каждый, кто строил знает, что расстояние от идеи до её практического воплощения занимает годы. Вам нужно получить все разрешения».

— А вот «Украина имеет большое преимущество с точки зрения бюрократии». Украинский бизнес, получается, своего счастья и удачи не знает. Не видит и не ценит, что у нас бюрократия – это друг, помощник, брат и защитник инвестиций.

И вот, какой пример Давид Георгиевич приводит в подтверждение своей гипотезы о качестве украинской бюрократии:

— «Мы купили землю в Словакии для военного производства. Президенты и премьеры помогали сделке, а потом словацкая сторона сказала, что нам нужна экологическая экспертиза по правилам ЕС. Она займёт 1,5 года. В Украине мы построили завод за год.

— Из-за войны мы ликвидировали всю бюрократию. Это возможность для инвесторов получить все необходимые документы очень быстро. У вас же даже в ускоренном режиме получение всех необходимых разрешений занимает более года».

Вот так, друзья. Запишите у себя в офисах, во всех социальных сетях слова лица украинского инвестиционного гостеприимства:

— **«Из-за войны мы ликвидировали всю бюрократию».**

Так что, если вам вдруг попадётся некий доставучий, вредный, приставучий бюрократ, сдайте его полиции. Это, должно быть, самозванец, а не честный государственный служащий.

В качестве очередного инвестиционного преимущества Украины Д. Арахамия говорит о наличии в стране ***специального закона о больших инвестициях*** (больше 12 млн. евро).

Тут в руках VIP-распорядителей чужого целый букет инструментов:

1) — инвестиционный кэшбэк 30%, беспошлинный ввоз инвестиционного оборудования и комплектующих, налоговые льготы, регуляторные послабления и всяческую поддержку Правительства.

) — Понятое дело, соответствующие решения будут принять чиновники высокого уровне. Без них никуда.

О том, что будет с малым бизнесом страны, с теми, кто войдёт на рынок с парой-тройкой миллионов евро инвестиций, Д. Арахамия, так и авторы закона об особом статусе больших инвестиций не рассказали.

На их радарах – крупняк, а вот если ФОПы возмущаются налогами, регуляторкой и денежно-кредитными условиями, их тут же записывают в группу налоговых ухилянтов и мерзавцев, которые во время войны не хотят поддерживать страну.

Т. е.

> — одним по закону можно не платить, а другие, которые от такого дискриминации пытаются спастись, сразу же классифицируются в группы особо высокого коммерческого риска, которую, по версии МВФ, ВБ и крупных консалтинговых компаний, нужно ликвидировать.

Очередная инвестиционная заманухa украинского Правительства – набившая внутри страны ***инвестиционная няня***.

Д Арахамия попытался представить этот институт, как индивидуальный, особый подход к каждому инвестору:

> — «У нас есть специальный договор с Кабинетом Министров об оказании вам услуг, у вас есть персональный консьерж или инвестиционная няня».

В условиях по-настоящему благоприятного инвестиционного климата никаких нянь не нужно.

> — Нет таких в Ирландии, Тайване или Ю. Корее. В своё время инвестиционный бум Америки, Японии, Швеции или Сингапура был не потому, что к каждому инвестору был приставлен чиновник, а потому, что была качественная макроэкономика, высокий уровень экономической свободы, безусловные гарантии частной собственности, а государство тратило не более 10 – 15% ВВП.

В списке инвестиционных преимуществ Украины Д. Арахамия не могу не упомянуть **один из самых любимых номенклатурных режимов для избранных** – ***промышленные парки***.

В стране их уже 78. Растут, как грибы после дождя.

В этих особых административно-правовых территориях коммерческие организации получают

> 1) — льготы по аренде земли, налогам, а также особый режим обеспечения услугами инфраструктурных государственных монополистов.
>
> 2) — На входе каждого такого парка стоит VIP-распорядители чужого национального или местного уровня.

Они кровно заинтересованы, чтобы именно сейчас под такой режим привлечь иностранные инвестиции, потому что в будущем шансы на монетизацию их административного, политического ресурса будут минимальными или их не будет вообще.

2. Суть инвестиционных предложений украинской власти

Итак, суммируем. Вот чем сегодня привлекает Правительство Украины иностранных инвесторов:

1) особый режим для крупных инвесторов,

2) инвестиционные няни,

3) промышленные парки,

4) газ, нефть, литий, редкоземельные металлы, недвижимость.

Всё это упакована в громкие питчи для увеличения эмоционального давления на потенциальных инвесторов:

1) - «Вкладывать деньги нужно сегодня. Завтра будет уже поздно»;

2) - «Украинская бюрократия – самая быстрая и эффективная, не чета ЕС-овской»;

3) - «С нами крупный американский бизнес. Не стойте в стороне»;

4) - «У нас прекрасный человеческий капитал. Пользуйтесь его преимуществами».

То, что представил Д. Арахамия, чем занимается *Ukraineinvest* четыре года, вполне укладывается в modus operandi модели *Государства всеобщего интервенционизма*.

Она реализована в десятках развивающихся стран мира. Её теоретическая основа – development economics с её моделями Харрода — Домара и Солоу-Свона.

Сегодня она дополнена рекомендациями модели предпринимательского государства Маццукато-Родрика.

Суть этой инвестиционной матрицы в следующем:

1) - **«Провалы» свободного рынка не позволяют принимать решения быстро, эффективно и качественно.** Поэтому нужно Государство, чтобы координировать, управлять, финансировать, гарантировать и страховать.

2) - **Предприниматель в условиях высоких рисков не спешит делать инвестиции, выжидает и сберегает.** Поэтому Государство (VIP-распорядители чужого) должно показать пример, взять инициативу на себя, выбрать и назначить «точки роста» и тех, кто там будет работать, убедить инвесторов самыми разными льготами, а также поддержать деньгами, доступом к самым разным ресурсам и инфраструктуре.

3) - **Только Государство вместе с международными агентствами развития обладают достаточным ресурсом, потенциалом и способностями для восстановления и модернизации экономики.**

4) - **Привлечение инвестиций необходимо осуществлять точечно, через особые парки/территории/зоны.** VIP-распорядители чужого на основе аналитической, маркетинговой информации принимают решения о формировании в ручном режиме структуру экономики будущего.

Таким образом, **украинское Правительство с подачи международных организаций и крупных консалтинговых компаний некритично приняло на вооружение старую стандартную модель развития.**

Её авторами являются теоретики первой половины XX века.

1) — Они не учитывают реальное состояние системы государственного управления, качество правовых, судебных и регуляторных институтов, влияния неформальных институтов, а также влияния мощных сетевых группировок и кланов.

2) — С высокой степенью вероятности они установят контроль над львиной долей иностранных ресурсных, инвестиционных потоков, если они придут в страну. Нет сомнения, что такой подход не приведёт к инвестиционному буму.

Четыре года работает Д. Арахамия и его ***Ukraineinvest***.

Вот какие данные имеем мы по привлечению прямых иностранных инвестиций.

Это цифры UNCTAD (Конференция ООН по торговле и развитию).

— В 2019г. объём накопленных Украиной прямых иностранных инвестиций (ПИИ) был $48,91 млрд. Это 0,13% мирового объёма накопленных в мире ПИИ ($36,47 трлн.) и 0,44% от объёма накопленных странами ЕС.

— По итогам 2023г. Украина накопила $54,26 млрд. ПИИ. Это 0,11% объёма мира и те же 0,44% от ЕС. В 2019г. объём ПИИ на душу населения Украины был $1193, в 2023г. стал $1430.

Т. е. за четыре года объём накопленных в стране ПИИ увеличился на $5,35 млрд. или на $237 на душу населения.

Да, война. Да беспрецедентные риски безопасности, но факт остаётся фактом.

— Те инструменты и механизмы, которые использует украинское Правительство, не приводят к активизации инвестиционной активности.

Власти не только не могут привлечь иностранные инвестиции, но и теряют внутренние.

— Когда среднегодовые темпы роста накопленных ПИИ в 2020-2023гг. не превышают $1,5 млрд., а ежегодные переводы из-за рубежа украинцев составляют ~$15 млрд., то вывод напрашивается сам собой.

Стратегия привлечения прямых иностранных инвестиций не работает.

Украинцы из-за рубежа без никакой государственной стратегии помогают своим родственникам в Украине. Они могли бы стать драйвером инвестиционного роста, но таких инвестиций в Украине, похоже, никто из Правительства не ждёт.

3. «На долг мы много внимания не обращаем», - заместитель министра финансов

Выступления на таллиннской конференции других представителей украинской власти были в русле того, о чём говорил Д. Арахамия.

Заместитель министра финансов Олександр ***Кава*** заявил, что

— Правительство не только стремится привлечь иностранные инвестиции в экономику страны, но хочет продвигать украинский бизнес в Евросоюзе.

Он заверил участников конференции, что для прихода иностранных инвесторов в Украину уже приняты законодательные изменения.

«Как Министерство финансов, как правительство, мы готовы рассматривать предложение каждого инвестора индивидуально, помочь открыть бизнес в Украине».

Этакий инвестиционный ***bespoke***, т. е. режим под индивидуальный заказ. Беспрецедентная кастомизация со стороны руководителей ключевых структур Правительства.

При этом О. Кава ни слова не сказал

1) — о состоянии ***налоговой системы***, качестве фискальной политики.

2) — Не затронул он ***Стратегию доходов***, которая поставила на уши всё бизнес сообщество.

3) — Не снял сомнения и тревоги относительно огромной ***долговой нагрузки***, ***дефицита бюджета*** под 20% ВВП и госрасходов под 75% ВВП.

На вопрос об управлении госрасходами и долгом от честно ответил, что половина доходов генерируется внутри страны, половина поступает из внешних источников.

— **«Мы не обращаем много внимания на долг, потому что наши партнёры готовы нас поддержать»**, - успокоил заместитель министра финансов Украины.

Просто и понятно:

— давайте нам $45 – 50 млрд. в год – и никаких проблем с фискальной политикой не будет.

— Нет, ну не давать же вы нам не можете.

Мы же вот 1) — Стратегию доходов приняли, 2) — налоги обещаем повысить, 3) — контроль над ФОПами ужесточить – всё, что вы рекомендовали.

В выступлении О. Кавы не было повестки дня настоящего Минфина.

Он звучал скорее, как актёр второго плана на подтанцовке у Д. Арахамии:

— «Не бойтесь рисков. Правительство позаботится о том, чтобы с ними справиться… Мы готовы решать проблемы, ускорять решение проблем».

— Вот просто не бойтесь – и всё.

Просто доверьтесь – и будет всем нам инвестиционное и производственное счастье. Почему?

1) — Опять тирада про инвестиционную няню, которая «позволяет создать условия под каждого индивидуального инвестора».

Ещё он посчитал уместным

2) — рекламировать кредитный режим «5- 7 – 9» для малого бизнеса. Европейцам, правда, нужно объяснять блага от того, что кредит стоит 9% годовых. Большинство из них уже забыли, что бывает такая высокая инфляция, такие дорогие кредиты. Для них льготный кредит – это 2 – 3% годовых, а тут такие цифры…

При этом

3) — **за всю конференцию никто вообще не поднял проблему монетарной политики, развития финансового рынка,**

либерализации платёжного баланса, репатриации прибыли, режима перемещения товаров/услуг через границу и т.д.

Иностранные инвесторы вообще не в курсе такой проблемы, как блокировка НДС-накладных.

То ли иностранные консультанты, которые работают в Украине имеют особый, индивидуальных подход по нейтрализации этой проблемы, то ли просто не хотели огорчать иностранных инвесторов и портить красивый питчинг.

***

№ 2.986-2

Как украинское Правительство привлекает инвестиции. Десять выводов по следам европейских инвестиционных форумов

Часть 2

Продавать товар и продвигать страну – разные вещи.

Питчить венчурный проект и показать серьёзность реформ – разные вещи.

Погружать инвесторов в технические детали и представлять видение развития страны – разные вещи.

Украинские власти постоянно участвуют в десятках международных экономических, инвестиционных форумах и конференциях. Лугано, Лондон, Варшава, Берлин, не говоря уже про Киев. Много ярких презентаций, хлёстких лозунгов, бодрых обещаний, щедрых протоколов о намерениях. А на выходе – пустота, инвестиционная засуха. После прочтения этого длинного материала вы сами поймёте, почему. Почему процесс привлечения иностранных инвестиций не приводит к результату – фактических инвестициям в страну.

Украине нужны не понты, слоганы и мемы пышных инвестиционных форумов. Украине нужны реальные, настоящие экономические реформы. Нельзя путать экономическую науку с менеджментом, маркетингом и PR-ом. Особенно если этим увлекаются дисижнмейкеры. Особенно если они нацелены на личные карьеры в крупном международном бизнесе, а не на благополучие, конкурентоспособность и Свободу страны.

Да, много текста. Потому что нам нужно понять, как выиграть войну и не проиграть мир.

***

«Я не знаю ни одного случая, когда бы иностранный инвестор столкнулся с коррупцией», - Ростислав ***Шурма*** рассказал Заместитель главы Офиса президента

Ростислав Шурма сообщил участникам конференции ключевые экономические приоритеты, какими они видятся из ОП.

С его точки зрения, «восстановление страны возможно только с привлечением больших инвестиций, преимущественно частных».

Для этого нужно обеспечить безопасность, доступ к европейскому рынку и надлежащую регуляторную политику.

Пока механизм гарантии компенсации инвестору потерь от военных разрушений не работает.

Нужно существенно улучшить ПВО, защитить украинское небо и производственные площадки для будущих инвесторов. «У нас есть человеческий капитал, предпринимательский капитал, но нет венчурного капитала», - констатировал Р. Шурма.

Про состояние рынка труда, нарастающий, как снежный ком, дефицит рабочей силы, он не упомянул. Зато поставил Украину рядом с Эстонией по уровню дигитализации операций правительства.

Поддерживая дух Лугано-1, Лугано-2 и Лондона (инвестиционный форум 2023), Р. Шурма назвал сектора украинской экономики с «сильными фундаментальными преимуществами»:

— возобновляемая энергетика,

— инфраструктура,

—,АПК (всё, от семян до удобрений, переработка), промышленное производство (зелёная сталь) с инвестиционным потенциалом потенциально до $200 млрд.,

— деревообработка (10 млн. гектаров леса ведь не просто так растут),

— химическая промышленность,

— машиностроение,

— аккумуляторы и всё для электромобилей, а также

— IT сектор.

Как видим, это очень длинный, почти всеохватывающий список.

К сожалению, Р. Шурма не дал определение ***«сильное фундаментальное преимущество»***. Но это же не про науку, а про питчинг проектов, чтобы у иностранных инвесторов сложилось впечатление, что

— в Украине есть всё, много, доступно – и надо срочно направлять туда свой капитал.

Чтобы развеять сомнения и опасения потенциальных инвесторов, Р. Шурма заявил, что

— Правительство Украины реализует длинный список реформ.

Оно дигитализирует всё, что можно, а ещё активно движется к полностью ***cashless*** экономике.

Как видим, Ростислав Игоревич всё никак не может расстаться с ***завиральной идеей***, которой он ошарашил Лондонский инвестиционный форум июня 2023г.

Предвосхищая вопросы, он заявил, что

— «**проблема коррупции в Украине сильно преувеличена, искусственно поднята на вершину повестки дня**…

За 5- 10 лет я не знаю ни одного случая, когда бы иностранный инвестор столкнулся с коррупцией. Я общался с сотнями инвесторов. Да, есть вопросы и проблемы с местным бизнесом, особенно в сфере нечестной конкуренции.

Я не знаю ни одной международной компании, которую бы принуждали к даче взятки или склоняли к коррупции».

Вот и разобрались с коррупцией.

— Кто про неё говорит, кричит, пальцем в неё тыкает, тот создаёт из мухи слона и даже льёт воду на мельницу врага.

Как же тогда быть с

— Докладом ***Пентагона*** (май 2024), где коррупция указывается, как одна из самых больших проблем в Украине (Operation Atlantic Resolve Including U.S. Government Activities Related to Ukraine (https://media.defense.gov/2024/May/16/2003466775/-1/-1/1/OAR_Q2_MAR2024_FINAL_508.PDF)?

Как быть с оценкой

— министра юстиции ***Германии*** Марко Бушманна, который назвал коррупцию в Украине «тройной» проблемой, поскольку она влияет на цели Киева в войне, евроинтеграции и восстановлении?

Как же быть с общенациональным

> — опросом населения Украины (февраль 2024) от International Republican Institute (Center for Insights in Survey Research), в котором украинцы на вопрос назвать самые большие угрозы для развития страны на первое место поставили коррупцию (51%), а на второе – военную агрессию России (46%). Как быть с результатами опросов бизнеса, где неизменно в Топ-3 проблем указывается коррупция?

Вот, например, результаты 17-ой волны опроса бизнеса Украины (апрель – май 2024). Он проводится Advanter Group при сотрудничестве с Министерством экономики, Минфином и целым рядом других государственных структур в рамках проекта ООН. 58,2% отметили «непредсказуемость развития ситуации в Украине и на внутреннем рынке», 55,8% бизнеса отметили «непредсказуемые действия государства, которые могут ухудшить состояние бизнеса». А вот список основных проблем глазами украинского бизнеса: блокировка налоговых накладных (33,7%), отказ от бронирования работников для призыва (31,5%), задержка с логистикой на границе (очереди на таможне) – 22,1%.

Нет сомнений, что иностранные организации, которые занимаются инвестициями, тоже имеют подобные данные.

Поэтому

> — заверения Р. ***Шурмы*** о том, что в Украине с коррупцией примерно такая же ситуация, как в Евросоюзе, вызывает такую же реакцию, как его обещание «убить» более 95% коррупции путём запрета кэша в стране.

Мессидж заместителя главы офиса президента иностранным инвесторам прозвучал так:

> — «Каждая война кончается. Вечных войн нет.
>
> Второе. Украина, как страна, имеет огромные природные преимущества.
>
> Третье. Рынок и возможности ограничены. В таких ситуациях выигрывает тот, кто первым принимает решение. Моя рекомендация инвесторам, у которых есть хотя бы небольшой аппетит к риску, которые хотят получить прибыль на свои инвестиции, присмотреться к Украине. Делайте первые шаги. Пытайтесь».

Питчат и питчат представители украинского Правительства.

Тот, кто решит попробовать, обязательно столкнётся с теми представителями Правительства Украины, которые продвигают режим индивидуального, персонального отношения.

— О нём активно говорит не только ***Минфин*** и ***Минэкономики***, но и известный марксист из Верховной Рады Д. ***Гетманцев***, а также сторонник модели Государства всеобщего интервенционизма депутата Д. ***Наталуха***.

Их поддерживают работающие в Украине консалтинговые, инвестиционные компании, которые выступают своеобразными посредниками между иностранным бизнесом и украинскими VIP-распорядителями и потребителями чужого.

Большой бизнес очень часто, особенно в ресурсных секторах, стремится устроить междусобойчик с Большим Государством.

Они обслуживают большие финансовые, ресурсные потоки.

— В этом многократно были уличены крупнейшие консалтинговые структуры (Bain, Boston Consulting, McKinsey, Ernst & Young, Kearney, Accenture, Deloitte, KPMG, PwC Consulting).

— Такие инвестиционные, финансовые компании, как BlackRock, Morgan Stanley, Goldman Sachs, также являются фаворитами Государства по работе в развивающихся странах. Большинство из них в той или иной степени работают в Украине или по украинской тематике.

На Таллиннской конференции сообщество консультантов представляли Dragon Capital, Horizon Capital, Ernst & Young и K. Hartwall Invest. Они выступали, как технократы, сопровождающие инвестиционные темы, сюжеты и проекты. Понятное дело, они оставили за кадром анализа даже то, что в своих докладах говорит офис бизнес омбудсмена Украины.

Ни на этой конференции, ни на других инвестиционных, экономически й форумах, которые проводило Правительство Украины вместе со своими партнёрами по восстановлению и инвестициям, не было ни слова о том, какую макроэкономическую, институциональную политику хотят проводить власти Украины для привлечения иностранных инвестиций, раскрепощения национального предпринимательства.

Украинские VIP-ы

1) — не просили своих коллег и партнёров помочь нам резко увеличить уровень экономической свободы.

2) — Не было запроса на оказание научной, аналитической помощи по адаптации монетарной политики к дизрупции военного времени.

3) — Не было попытки обсудить структуру налоговой системы, режим таможенной политики, а также способы радикального снижения регуляторного бремени.

4) — Не было предложения импорта судебных, правовых институтов в Украину, приглашения на работу тех профессионалов из ЕС/G-7, ОЭСР, которые могли бы создать ценнейший ресурс в виде доверия к системе принятия решений украинским Правительством.

Представители Украины не просили, не предлагали, а их партнёры не видели себе мотивации придумывать что-то инновационное, учитывающее реальное состояние украинских производителей товаров/ услуг с одной стороны и органов госуправления с другой.

Раз вам самим не надо, чего нам-то париться?

— Никакой кастомизации, никакого bespoke Запад Украине не предложил.

Ни на одном их проведённых за 2,5 года форумах и конференциях не было предложено обсудить модель малого государства и полностью открытого свободного рынка для максимизации выгод как для ВСУ, так и для всех украинцев.

3. Американцы видят восстановление через местный уровень

На конференции, организованной German Marshall Fund «All Reconstruction is Local», ключевым выступающим со стороны Запада была Пенни ***Прицкер*** (Penny Pritzker), специальный представитель США по экономическому восстановлению Украины. Именно фонд Маршалла может быть центральной структурой по координации помощи Украине после войны.

Поэтому **для Украины критически важно сформировать адекватное, реалистичное представление руководства этой структуры в отношении нашей страны**.

П. ***Прицкер*** так начала своё выступление:

— «Все те, кто присутствуют здесь, рассчитывают на качественное управление тех, кто несёт ответственность за восстановление. Качества управления в Киеве должно отражать честность, единство и демократические ценности, настоящий разрыв с советским прошлым».

Само название конференции «всё восстановление локально» указывает на то, что США и ЕС не сформировали доверие к центральным органам власти Украины.

Ни План Лугано, ни Матрица реформ, ни Ukraine Facility 2024-2027 не убедили Запад в преимуществах сверхцентрализации и системы управления вокруг условных «шести менеджеров».

Поэтому они **делают ставку на развитие контактов, связей, проектов конкретно с регионами Украины.**

— По словам П. Прицкер «локальный подход к восстановлению также распределяет власть. Это важно для демократической страны».

Среди факторов, которые препятствуют инвестициям, были отмечены следующие:

1) - безопасность (нужно ПВО);

2) - состояние энергетики (нужны адекватные, децентрализованные решения);

3) - дефицит координации и качественного управления. Нужно межминистерское согласование проектов по определению приоритетов (планирование на уровне министерств);

4) - дефицит коммерческих проектов, которые соответствуют критериям для получения кредита в банке (bankable projects), слабое техническое обоснование проектов;

5) - слабая система управления рисками (нужно страхование);

6) - слабое развитие частного бизнеса. Нужно его раскрепощение, отказ от отношения «ощипывать гусей»;

Иностранные участники конференции подняли вопрос коррупции.

Henrik Winther, директор департамента ЕС по политике добрососедства ЕС, заявил:

— «Мы получили гарантии, что если будет коррупция, то с ней и местные и национальные органы будут бороться».

Тут такое дело. Дать слово – это одно, а вот сдержать его, как показывает практика, совсем другое.

Выступали партнёры немцев и американцев из Николаева, Днепра и Львова.

Один из VIP-выступающих поделился своим опытом общения с представителями разных органов власти Украины:

— «Для международных гостей они [чиновники] демонстрировали гармонию. Но если поговорить с людьми на местах, то увидите, что конечно, между центром и регионами есть напряжение. Мы обязательно об этом должны поговорить, потому что для будущего, для членства в ЕС это одна из ключевых целей».

Mark ***Simakovsky***, представитель ***USAID***, также сделал акцент на развитие местных сообществ:

1) — «Децентрализация, развитие местных сообществ, гражданского общества, вовлечение частного сектора, больше возможности для украинских работников, а также инклюзивность и гендер».

2) — С его точки зрения одной из уязвимостей сегодня является усиление централизации.

Одна из панелей конференции была непосредственно посвящена ***антикоррупционной политике*** в контексте местного восстановления (Anti-Corruption in Local Recovery).

О. Сенкевич, мэр ***Николаева***, представил пример борьбы с коррупцией на местном уровне.

— По его мнению, признаками эффективной борьбы с коррупцией стали принятие ***Государственная антикоррупционная программа***. «Украина может быть примером другим странам, как выполнять антикоррупционные меры», - поучительно заявили представители Правительства Украины.

109 государственных структур реализуют 1187 мер по борьбе с коррупцией. Борьба идёт 24/7. Коррупция, дрожи! Мы натягиваем вожжи.

— При этом на вопросы иностранцев о том, почему уволили министра А. ***Курбакова***, почему не доехал на конференцию М. ***Наем***, никто толком не ответил.

Мол, вопрос не нашего уровня.

Отметим, что Мартина ***Богуславец***, исполнительный директор Института законодательных идей,

— откровенно сказала о коррупции и о том, что увольнение А. ***Курбакова*** связано с тем, что глава ОП А. ***Ермак*** не полностью контролировал данное направление деятельности.

4. Мы сотнями выполняет ваши требования и рекомендации. Дайте нам $10 – 30 инвестиций

10 июня Фонд Фридриха Эберта также провёл конференцию до Берлинского форума (Ukraine Recovery Conference) 11-12 июня, как сопутствующее мероприятие.

Тема – «Перспективы украинской экономики. Устойчивость. Восстановление. Процветание» (Perspectives for Ukraine's Economy. Resilience. Reconstruction. Prosperity».

Ключевым спикером от Украины была Юлия ***Свириденко***, ***министр экономики***. От неё ждали оценки ситуации и ответов на вопросы, которые задавали организаторы: «Выиграть мир так же важно, как выиграть войну. Украинцы хотят знать, за что они сражаются. Людям нужна работа, безопасность, товары и услуги».

Вот **основные положения из выступления Юлии Анатольевны:**

— «**Экономика растёт**. Нам нужно восстановить экономику, послать сигналы украинцам за границей, чтобы они возвращались. **Создать им мотивацию**.

Надо **думать о восстановлении сейчас**, не ждать конца войны…

Мы приняли единый, интегрированный среднесрочный **план** развития…

Мы продемонстрировали, что мы можем работать по стандартам ЕС.. В принятом наши ***Ukraine facility Plan*** - список реформ.

Все требования собрали вместе – и создали ***матрицу реформ***… 206 условий уже выполнили. Всего в этом году Украина выполнит 410 рекомендации».

Ю. ***Свириденко*** представила ***список приоритетов Правительства*** в инвестиционных сферах:

1) - ***энергетика***, её восстановление;
2) - обеспечение ***ПВО*** как важную часть мер по экономическому восстановлению;
3) - ***производство*** оружия;
4) - ***получение $300 млрд.*** замороженных российских активов за рубежом;
5) - увеличение ***экспортного потенциала***;
6) - создание условий для ***возвращения украинцев***;
7) - создание условий для иностранных ***инвесторов***.

Девиз данной конференции - **United in Recovery. United in Defense**.

Единство, по мнению вице-министра, должно выражаться в ежегодном привлечении $10 – 30 млрд. инвестиций.

Ей также задали вопрос про *коррупцию*. Она ответила достаточно твёрдо и резко:

> — «Вы видели коррупцию во время своего визита в Украину?» Она ответила ведущей панели и аудитории, что **разговоры про коррупцию в Украине – это русский нарратив**.
>
> **«Мы столько желает для борьбы с коррупцией в течение последних пяти лет… Наша Верховная Рада принимает сотни документов по борьбе с коррупцией. Правительство Украины прекрасно понимает, что нужно бороться с коррупцией. Оно этим занимается…. В Индексе восприятия коррупции мы улучшили свой показатель больше всех».**

Правда, место Украины в Индексе восприятия коррупции она почему-то не назвала. В 2022г. мы были на 116-м месте, в 2023г. – на 104-м. Такой себе прогресс, когда страна даже в первую сотню не входит.

Ю. Свириденко, по сути дела, воспроизвела те же тезисы по инвестиционной политике, что Д. Арахамия:

> — 1) промышленные парки, 2) инвестиционные няни, 3) индивидуальный подход, 4) закон о больших инвестициях.

Иностранцы, которые общаются с украинскими бизнесменами, своими предпринимателями и инсайдерами украинской политики, ждали откровенности и честности в оценке процессов в стране.

Речёвки и бодрые комсомольские отчёты по утверждённым шаблонам явно надоели.

5. Выводы по итогам инвестиционных форумов

Проанализировав материалы, выступления украинских и иностранных участников трёх выше указанных форумов, а также Лондонской и Берлинской конференций,

можно сделать следующие выводы:

1) на международных инвестиционных форумах украинское Правительство представляет **не стратегию/программу экономических реформ, как положено органам государственного управления, а преимущественно бизнес-предложения**.

> Тем самым оно приглашает иностранных инвесторов делать бизнес, в первую очередь, с VIP-распорядителями чужого Украины.

Чиновники выступают в роли питчеров (маркетологов, адвокатов, стейкхолдеров) коммерческий проектов. От них ждут видения, стратегии развития страны, а они – «у нас есть газ/нефть».

2) Правительство Украины основывает свои инвестиционные программы на старых инструментах и механизмах модели ***Государства всеобщего интервенционизма***.

В них главные участники инвестиционных процессов – крупный иностранный и национальный бизнес. В случае Украины партнёрами крупного иностранного бизнеса предлагаются либо государственные коммерческие структуры, либо предприятия-фавориты VIP-распорядителей чужого.

Малый бизнес страны находится вне зоны внимания Правительства.

3) ***Инвестиционная карта Украины*** – это сплошная номенклатурная дискреция, создающая режим дискриминации малого бизнеса, нерыночного, льготного выделения отдельных секторов, районов, зон, т. е. создания не рыночной, а государственной структуры капитала.

Представленные инструменты и механизмы не могут не порождать коррупцию и злоупотребления властью.

4) Содержание инвестиционного пакета предложений Правительства, режим его представления позволяет предположить, что украинские власти очень спешат привлечь иностранные инвестиции именно сейчас, под нынешний состав органов власти, под персональное сопровождение чуть ли не министров вместо того, чтобы применить у себя лучший мировой опыт системных реформ. Спроса на научно обоснованную, исторически проверенную стратегию рыночных реформ на основе экономической свободы, частного предпринимательства в Правительстве нет.

5) В дизайне инвестиционной политики как украинское Правительство, так и сопровождающее его международные и внутренние консультационные, аналитические структуры не учитывают теорию и практику провалов государства, состояние крайне неэффективной, сверхцентрализованной, зарегулированной и забюрократизированной системы госуправления страны.

Негативный опыт восстановления Ирака, Афганистана, Туниса, Шри-Ланки, Аргентины, Бразилии, десятков других стран не учитывается.

6) Правительство Украины продолжает отрицать и игнорировать глубину, широту распространения коррупции, как прямого следствия проводимой в стране монетарной, фискальной, торговой и регуляторной политики.

Коррупция – прямое следствие Большого государства, которое в Украине стало социалистическим. Оно не предпринимает попыток провести

реформу системы госуправления, дерегулирование и ликвидацию источников номенклатурно-правоохранительной дискреции.

7) Правительство Украины не принимает адекватных мер, не формулирует предложений по формированию доверия со стороны иностранных инвесторов, полисимейкеров к проводимой экономической политике.

8) Иностранные партнёры, советники, консультанты Правительства Украины представлены преимущественно технократами, стейкхолдерами крупного финансового, инвестиционного бизнеса ЕС/G7/ОЭСР. Они традиционно работают с VIP-распорядителями чужого, рассчитывая на их прямую поддержку и даже участие. Для них проведение системных рыночных реформ, создание равных условий конкуренции для малого бизнеса не является приоритетом.

9) Инвестиционная стратегия Украины нынешней власти, если она будет реализована, воспроизведёт государственную, олигархическую структуру преимущественно сырьевой экономики с низкой производительностью труда и большим государственным сектором. В него едва ли впишутся миллионы активных предпринимателей, которые из-за высокой налоговой, регуляторной нагрузки могут уехать из страны или перейти в «серую» экономику.

10) **В подходах к восстановлению Украины между Западом и Правительством страны наметился очевидный конфликт.**

— Первый предлагает сделать ставку на локальный, местный уровень,

— а власти Украины – на феномен условных «шести профессиональных менеджеров», т. е. на сверхцентрализацию.

С учётом того, что

— местный уровень власти воспроизводит чаще всего модель протофеодализма/локального олиграхата

— ставка на реализацию коммерческих проектов с чиновниками всех уровней с их нынешним функционалом представляется тупиковой для страны.

***

№ 2.987

Основні теми доби 24.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні від 25 червня повідомив про 170 бойових зіткнень на лінії фронту. Це чи не найбільша кількість боїв за весь період повномасштабного вторгнення Росії та свідчить, що наступ армії РФ уже розпочався. Запеклі бої точаться майже на всіх ділянках фронту, проте мета літньої російської компанії вже видна неозброєним оком. Російській армії поставлено завдання захопити всю територію Донецької області за допомогою наступу на Покровськ та Костянтинівку з проміжними ударами не менш ніж у 5 напрямках, щоб не дати можливості командуванню ЗСУ перекинути резерви на цю ділянку фронту. За інформацією сервісу The Spatial Ground, російські війська за добу просунулися в сел. Північне в напрямку Торецька від Майорського КПВВ. За даними DeepState Live Map, окупанти також захопили кілька кварталів Красногорівки на околиці Донецька.

Влада планує примусово евакуювати жителів Торецька. Унаслідок російського обстрілу Покровська двома балістичними ракетами "Іскандер-М" загинули щонайменше 4 особи, понад 40 – дістали поранень. Вранці 24 червня 2 такі ракети влучили в будівлі складів торгової мережі в Одесі, постраждали 4 місцеві мешканці.

2️⃣ Президент Зеленський замінив командувача Об'єднаних сил генерала Содоля після різкої критики його дій, які спричинили загибель великої кількості українських бійців. Начальник штабу бригади "Азов" Кроткевич подав заяву до Держбюро розслідувань із вимогою провести розслідування діяльності Содоля. На думку багатьох експертів та військовослужбовців, лише однією заміною неможливо розв'язати всі проблеми з неякісним командуванням та бюрократією, які наростають сніговою кулею після визволення правобережжя Херсонщини. Мобілізацію фактично провалено – насамперед через корупцію, непрофесійні дії військово-лікарських комісій та

територіальних центрів комплектації. Це вже призвело до падіння довіри суспільства до ЗСУ.

Спікер Міноборони Лазуткін оголосив, що військово-облікові дані оновили майже 2,3 млн осіб, з них приблизно 1,8 млн – через застосунок для смартфона "Резерв+". 1,1 млн осіб визнано придатними до служби. Заступник міністра оборони Чорногоренко оголосила, що вже влітку до застосунку буде додано функцію автоматичного надання відстрочки від мобілізації.

Міністерство освіти та науки оновило правила вступу до аспірантури. На контракт можна буде вступити лише на вечірню та заочну форму навчання, що не дає права на відстрочення від мобілізації.

Міністерство закордонних справ Німеччини відкинуло можливість депортації українських біженців на батьківщину. Представник уряду заявив, що в Україні немає безпечних для життя місць через постійні російські ракетні обстріли.

3️⃣ Президент Зеленський подовжив на 10 років санкції проти бізнесменів Фірташа, Фукса та низки російських чиновників та олігархів. Попри санкції компанії Фірташа й далі працюють в Україні.

4️⃣ Міністр фінансів Марченко та глава НБУ Пишний підписали від імені України кредитну угоду на отримання коштів від Єврокомісії протягом 4 років у розмірі €27 млрд із загального обсягу програми Ukraine Facility на суму €50 млрд. Уже незабаром уряд сподівається одержати €1,9 млрд із кредитних коштів ЄС.

5️⃣ Міністерство інфраструктури оголосило, що через поновлення умова для подовження "транспортного безвізу" всі українські фури, що наразі перебувають у ЄС, мають повернутися до України для переоформлення документів.

Після українського ракетного удару по Севастополю Росія викликала посла США. Йому було висунуто претензію в тому, що США начебто наводили ракети на цілі в Криму. Представник Пентагону Дітц заявив, що Україна сама визначає цілі для завдання ударів. Спікер Держдепартаменту Міллер заявив, що США надають зброю Україні для того, щоб вона мала можливість боронити власну територію, Кримський півострів тощо, а Росія може припинити страждання цивільних негайно, зупинивши агресію. За інформацією ЗМІ, США готують ще один пакет воєнної допомоги на суму приблизно $150 млн. Водночас Росія щомісяця витрачає на фінансування агресії не менше ніж половину доходу від продажу нафти, який загалом більше за $10 млрд.

Іспанія надіслала Україні вже другу партію ракет для комплексів Patriot. Попередню партію ЗСУ отримали у квітні.

Німеччина передала Держприкордонслужбі партію із 41 патрульних позашляховиків Mercedes Arocs.

Данія у 2025 році вже не навчатиме українських пілотів, оскільки авіабазу, на якій відбуваються тренування, буде переобладнано під новітні винищувачі F-35.

Комісар із закордонних справ та політики безпеки Боррель підтвердив, що Єврокомісія вже незабаром виділить €1,4 млрд доходу від заморожених російських активів на закупівлю озброєнь для України через Європейський фонд миру (EPF), і ще приблизно €1 млрд – до кінця року.

Міністр закордонних справ ***Угорщини*** Сійярто заявив, що **його уряд оскаржить це рішення** Єврокомісії в Суді ЄС.

6 Прем'єр-міністр Угорщини Орбан заявив, що вважає рішення про початок переговорів про вступ України до ЄС "політично вмотивованим", проте поки не планує їх блокувати.

7 Президент Франції Макрон заявив про готовність відновити переговори з російським президентом Путіним, оскільки "вірить у силу діалогу".

***

№ 2.988

Основні теми доби 25.06.2024 в Україні та навколо України

1 Генштаб у ранковому зведенні 26 червня повідомив про 146 бойових зіткнень на лінії фронту за добу. Понад половина боїв сталися на напрямках

головного удару армії РФ – на Покровськ, Торецьк та Часів Яр. Також відновився російський наступ на Куп'янськ. За інформацією OSINT-сервісу The Spatial Ground, упродовж доби російські війська захопили кілька квадратних кілометрів території на схід від ключового пункту оборони в цьому районі у с. Синьківка.

Представники української та західних розвідок констатували, що Росія змогла добрати особовий склад для ще однієї, 51 загальновійськової армії, низка підрозділів якої вже з'явилася на лінії бойових дій.

Спікер Пентагону генерал Райдер вважає відправлення північнокорейських військовослужбовців на фронт в Україні цілком ймовірним.

У ніч на 26 червня Росія завдала удару балістичною ракетою по Одесі. Вибухом пошкоджено адміністративну будівлю.

Рано-вранці 25 червня виникла масштабна пожежа на мисі Чауда на півдні окупованого Криму, звідки армія РФ запускає ударні безпілотники типу "Shahed".

2️⃣ З полону вдалося повернути 90 українських військовослужбовців. їх було обміняно на російських полонених за формулою "90 на 90".

3️⃣ Міністерство цифрової трансформації пообіцяло, що військовозобов'язані особи зможуть отримати військово-обліковий документ із QR-кодом у центрах адмінпослуг (ЦНАП) після уточнення особистих даних "упродовж 15 хвилин".

Міністр оборони Умеров відкликав із Верховної Ради листа з проханням подовжити термін оновлення даних із 60 до 150 днів із моменту набрання чинності законом про мобілізацію. Тож терміни звіряння залишилися незмінними – усі військовозобов'язані мають уточнити дані до 16 липня 2024 року.

Кабмін дозволив операторам розмінування забронювати від мобілізації всіх саперів.

4️⃣ Мінфін розмістив на аукціоні держоблігації на суму 6,9 млрд грн та $209 млн. Прибутковість ОВДП майже не змінилася проти попереднього аукціону.

Держслужба статистики оголосила, що ВВП країни за підсумками першого кварталу зріс на 6,5 % у річному вимірі.

5️⃣ Печерський суд обрав депутатові від "Слуги народу" Тищенку домашній арешт як запобіжний захід за створення злочинної групи, члени якої закули в наручники та побили колишнього військовослужбовця спецпідрозділу

"Кракен" у Дніпрі. На засіданні суду Тищенко заявив, що прийшов до Верховної Ради "втілювати в життя ідеї президента". Під час журналістського розслідування з'ясувалося, що помічницею Тищенка працює включена до бази "Миротворця" рідна сестра "міс Донецьк" Андрієвська, а серед тих, хто брав участь у побитті – співробітник поліції з Києва та особи, пов'язані зі кримінальним світом. Одного з учасників групи було засуджено за обливання червоною фарбою пам'ятника Бандери у Львові. Після оголошення ухвали суду, на Тищенка одразу не був надягнений браслет стеження, а він попрямував "святкувати" арешт до ресторану. Тищенко є кумом глави Офісу президента Єрмака.

6️⃣ Найбільший світовий оператор контейнерних перевезень – Mayersk (MSC) скасував рейс до порту Одеса через корупцію на українській митниці.

7️⃣ Рада ЄС офіційно оголосила про початок процесу переговорів щодо вступу з Молдовою та Україною. Президентка Єврокомісії фон дер Ляєн привітала країни із цією подією. Головною умовою вступу буде гармонізація українського законодавства з європейським, передусім проведення реформ у галузі верховенства права, базових прав людини та викорінення корупції ("фундаментальний кластер").

За оцінкою експертів, реальні переговори розпочнуться лише наступного року, а обом країнам-кандидатам буде дано "домашнє завдання" щодо реалізації першочергових реформ.

Віцепрем'єр-міністр Стефанишина оголосила, що Україна виконає всі 11 вимог Угорщини, яку вона поставила умовою вступу.

Лідери ЄС погодили кандидатури всіх керівних високопосадовців Союзу. Вони розпочнуть роботу після затвердження Європарламентом. Глава Єврокомісії фон дер Ляєн залишиться на посаді, службу зовнішньої та безпекової політики очолить прем'єр-міністр Естонії Каллас, головою Євроради буде призначено колишнього прем'єр-міністра Португалії Кошту, головою Ради Європи – колишнього главу Федеральної ради Швейцарії Берсе. Берсе негайно наголосив, що підтримка України буде пріоритетним напрямом діяльності Ради.

Рада ЄС подовжила статус тимчасового захисту українських біженців до 4 березня 2026 р.

8️⃣ Видання The New York Times опублікувало інформацію про гальмування адміністрацією президента Байдена санкцій щодо нафтової галузі Росії, Ірану та Венесуели, щоби утримати ціни на моторне пальне в США перед президентськими виборами. Унаслідок діяльності американських чиновників та дипломатів нафтовий експорт Ірану зріс майже в 6 разів проти початку президентської каденції Байдена. Останній пакет санкцій проти РФ, який

Міністерство фінансів США запровадило щодо Росії 12 червня, не зачепили російський нафтовий експорт, а також посередників, які торгують російською та іранською нафтою, зокрема, головного трейдера з Азербайджану. Також було надано ліцензії майже всім танкерам "Совкомфлоту" – 14 суднам із 91.

Після оголошення санкцій ЄС щодо російського скрапленого газу від його купівлі відмовився фінський оператор Gasum. Прессслужба компанії назвала санкції "форс-мажорними обставинами".

Представник Ради нацбезпеки при президентові США Карпентер заявив, що в підсумковій декларації саміту НАТО у Вашингтоні з'явиться формулювання "міст для України". З його слів, цей "міст" потрібний для того, щоб Україна могла вступити до Північноатлантичного Альянсу "у той самий день, коли на це з'явиться політична воля". Західні ЗМІ наголошують, що основними противниками вступу України є США та Німеччина.

9️⃣ Міжнародний кримінальний суд видав ордери на арешт начальника Генштабу армії РФ Герасимова та колишнього міністра оборони Шойгу за звинуваченням в організації атак на енергетичні об'єкти України. МКС раніше видав ордери на арешт командувачів Військово-космічних сил та Чорноморського флоту РФ у під час попереднього розслідування атак на українську цивільну інфраструктуру, що є воєнним злочином.

Європейський суд із прав людини (ЄСПЛ) задовольнив позов України та визнав Росію винною в систематичних порушеннях прав людини в окупованому Криму.

🔟 Росія заборонила діяльність на своїй території понад 80 європейських видань та інформаційних агентств у відповідь на заборону в ЄС російських пропагандистських ЗМІ "РІА Новості", "Ізвестія" та "Російська газета". Віцепрезидентка Єврокомісії Юрова назвала російські контрсанкції "безглуздими".

***

№ 2.989

В Украине глубоко долларизированная экономика и даже ментальное восприятие обществом реальности измеряется через курс доллара

2024-06-26

Кущ

Мало кто помнит, какой ВВП или средняя зарплата была при том или ином президенте, зато все помнят какой и когда был курс доллара.

Доллар превратился в золотого божка и мерило политического успеха.

Это довольно редкое явление в динамично развивающихся странах.

В Турции мерилом успеха президента является динамика роста и потенциал страны, внутренние социальные стандарты, а не курс лиры к доллару.

— Поэтому Эрдоган и побеждает на выборах.

Специально посмотрел, чем эрдиномика отличается от мейнстрима, который был в Турции еще 10 лет назад.

1) Невзирая на пандемию за десять лет ВВП увеличился до более чем триллиона долларов, а международный торговый оборот вырос с 400 до 600 млрд дол, в основном за счет роста в структуре экспорта товаров с высокой добавочной стоимостью.

2) Турция сейчас строит корабли, самолеты, крупнейший в Европе мост через Дарданеллы, является лидером в производстве бытовой электроники, успешно развивает автомобилестроение.

3) За десять лет количество бедных снизилось с 25% до 14%, а безработных с 20% до 10%.

4) Количество миллионеров в долларе выросло с 40 тыс до 160 тыс человек.

5) Средняя зарплата увеличилась с 40 дол до 440 дол в месяц.

6) Да, десять лет назад инфляция была ниже.

Но в таких странах как Украина и Турция дезинфляция приобретается слишком дорогой ценой

- 1) умерщвлением экономики, 2) деиндустриализацией и 3) обнищанием населения.

Да, вот такой парадокс.

Что выгоднее простому человеку:

1) — инфляция, но при этом его доходы растут быстрее цен и у него есть работа или

2) — низкая инфляция, но при этом его доходы падают и он теряет работу?

При Эрдогане в стране почти прекратилась трудовая миграция населения в ЕС.

Молодежь находит работу дома с зарплатой 500-1.000 дол.

Зато при мейнстриме, вся Германия заполонилась турками - мигрантами, как сейчас украинцами (и этот процесс начался еще до войны).

Зато в Украине есть божок в виде курса доллара и все буквально зациклены на нем. И каргокульт в виде инфляционного таргетирования.

Но почему тогда в Украине не переизбирают президентов на второй срок?

***

№ 2.990

Основні теми доби 26.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За інформацією сервісу DeepState Live Map, російські війська змогли захопити ще кілька кварталів Красногорівки на околиці Донецька, а також просунутися у напрямку на Сіверськ у селищі Виїмка на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут. Підрозділи ЗСУ відкинули окупантів на кілька кілометрів на схід від водосховища на річці Чорний Жеребець у районі села Терни. Російська армія спробувала вдруге вдертися на українську територію на півночі Харківщини у селі Сотницький Козачок. Представник Генштабу стверджує, що це бойове зіткнення було спробою прориву диверсійно-розвідувальної групи. Генштаб повідомив, що за добу на лінії фронту сталися 144 бойові зіткнення.

За інформацією південнокорейського телеканалу Chosun, КНДР вже у липні відправить на фронт в Україні 3-4 бригади інженерних та будівельних військ – нібито для проведення відновлювальних робіт на Донеччині.

2️⃣ Українські підрозділи ППО в ніч на 27 червня відбили чергову потужну російську повітряну атаку. Окрім однієї аеробалістичної ракети "Калібр", всі інші цілі було збито – 4 крилаті ракети "Калібр", ракету повітряного базування Х-59/69 та 23 дрона-камікадзе типу Shahed. Атаку було скоєно на об'єкти енергетики на заході України.

Внаслідок удару керованими авіабомбами по селищу Дергачі на околиці Харкова постраждали щонайменше 12 мирних жителів.

3️⃣ Президент Зеленський підписав закони про застосування англійської мови в Україні та про електронний квиток у транспорті.

Під час поїздки на Донеччину він доручив спростити процедуру видавання документів, що засвідчують руйнування житла у прифронтових районах. Він

також представив нового командувача Об'єднаних сил генерала Гнатова, який незабаром очолить угруповання військ "Хортиця" у Харківській, Луганській та Донецькій областях.

4️⃣ Генеральним секретарем НАТО призначено прем'єр-міністра Нідерландів Рютте. Він розпочне виконання обов'язків за 3 місяці.

5️⃣ Президент Литви Науседа повідомив, що уряд країни цього року витратить на воєнну допомогу Україні 0,25% ВВП.

Польща та країни Балтії звернулися до ЄС із проханням про допомогу у будівництві оборонної лінії вздовж кордону з Росією та Білоруссю.

Посли ЄС погодили санкції проти Білорусі, які синхронізують їх з обмеженнями проти Росії, які вже є чинними.

6️⃣ Парламентська асамблея Ради Європи ухвалила резолюцію щодо збереження української культури та ідентичності. У ній зафіксовано, що Росія мала намір скоїти геноцид в Україні. Також прийнято резолюції про юридичні аспекти російської агресії та роль санкцій. Резолюції закликають зберегти динаміку створення міжнародного трибуналу щодо воєнних злочинів РФ, до створення компенсаційного механізму для осіб, які постраждали від війни, а також до публікації реєстру компаній та фізичних осіб, які допомагають Росії в ухиленні від санкцій.

***

№ 2.991

Самая большая опасность для Запада - это не РФ или Китай, а собственные политические элиты, которые все больше теряют эффективность и адекватность

2024-06-29

Кущ

Неужели история Римской империи повторяется?

Там ведь поток "варваров" наложился на кризис политических элит.

1. "Что мы делаем на севере Британии, в этом Богом забытом месте", - наверное не раз спрашивали римские легионеры, стоя на валу Адриана.

2. "Что мы делаем в сирийском курдистане", - наверное спрашивают американские морпехи сейчас.

Кто подхватит стандарт с золотым орлом, ожидает ли нас имперская реинкарнация в виде средневековой Священной Римской империи, повторится ли варварско-римский синтез?

Для первого нет нового Карла Великого (хотя есть европейская премия), для второго - нового Боэция.

***

№ 2.992

Сьогодні після чергової "бані" від цукербудкерів, 3 дайджести поспіль. Готові до читання великої кількості літер?

Хоча про що я верзу? кому треба, той прочитає, інші дивитимуться "приємні ролики" з утруба і дебіловізор, а також читатимуть "лідерів суспільної думки", які не просто не лідери, а взагалі упороте лайно.

А нормальні люди споживають нормальну інформацію.

Основні теми доби 27.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За інформацією Генштабу, упродовж доби на лінії фронту сталося 140 зіткнень. Попри запеклі бої на напрямку головного удару російських військ, їм не вдалося просунутися в напрямку Куп'янська, Сіверська, Часового Яру, Торецька та Покровська. Російська авіація помітно активізувалася, літаки скидають десятки керованих авіабомб на позиції українських військ і населені пункти.

Російська армія буквально випалює Часів Яр за допомогою важких вогнеметних систем "Сонцепьок" із термобаричними зарядами. Центр прифронтового міста Курахове обстріляно з РСЗВ "Ураган". На житлові квартали Харкова скинуто керовані авіабомби КАБ-500.

Інспектори місії МАГАТЕ на Запорізькій АЕС повідомили про руйнування станції радіаційного моніторингу, яка розташована поряд з АЕС.

Російські ЗМІ повідомили про атаку у Тверській обл. Рєдькинського дослідного заводу, який виробляє авіаційне паливо. Також український безпілотник успішно атакував нафтобазу в Тамбовській обл.

2️⃣ Кабмін вніс зміни до порядку надсилання повісток поштою призовникам, військовозобов'язаним і резервістам. Їх мають надсилати з описом вкладення та повідомленням про вручення.

Європейська бізнес-асоціація закликала уряд упорядкувати процес бронювання працівників від мобілізації. Міністр цифрової трансформації Федоров оголосив, що тестування електронного бронювання через портал Дія розпочнеться на початку липня.

3️⃣ НАБУ провело обшуки в радника міністра оборони, колишнього заступника глави Офісу президента Тимошенка. Сам чиновник стверджує, що справа його не стосується. Також детективи НАБУ провели обшуки в бізнесмена Голіка – фігуранта розслідування про масштабне розкрадання коштів під час реалізації програми "Велике будівництво".

Верховний суд визнав протиправним і ухвалив скасувати рішення Верховної Ради про недовіру колишньому главі Рахункової палати Пацкану та звільнення його з посади. Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду визнала його невинуватим, оскільки не побачила в його діях складу злочину. Пацкан підкреслив, що його звільнили за вказівкою вищих чиновників країни, діяльність яких Палата мала перевірити на зловживання та неефективне витрачання бюджетних коштів.

Вищий антикорупційний суд скасував арешти акцій розподільчих газових компаній, які належать олігархові Фірташу.

Також суд зняв браслет стеження з колишнього міністра агрополітики Сольського, якому пред'явлено підозру в заволодінні державною землею в складі злочинної групи.

4️⃣ Лідери ЄС на саміті затвердили кандидатури найвищих чиновників Союзу. Одним з основних питань порядку денного була підтримка України. Лідери закликали активізувати постачання воєнної допомоги та посилити підтримку енергетичного сектору України, а також притягнути керівництво Росії до

відповідальності за розв'язання війни проти України. Президент Зеленський у кулуарах саміту підписав ще три "угоди про безпеку": з Євросоюзом, Естонією та Литвою. Жодна із цих угод не передбачає прямої військової допомоги та участі партнерів у бойових діях проти Росії. Йдеться лише про політичну, фінансову підтримку, постачання зброї та боєприпасів, а також про вишкіл українських військовослужбовців.

5️⃣ Відбулися перші дебати між претендентами на пост президента США Трампом і Байденом. Трамп заявив про намір припинити підтримку України й висловив переконання, що Україна "через дурні рішення президента Байдена" не може перемогти Росію у війні, оскільки в неї "закінчуються люди та солдати". Він стверджує, що Путін ніколи не напав би на Україну, якби Трамп був президентом. Водночас у відповідь на пряме запитання він назвав "мирні пропозиції" Путіна неприйнятними.

6️⃣ За інформацією видання The Financial Times, США ведуть переговори з урядом Ізраїлю щодо купівлі 8 систем ППО "Patriot" разом із великою кількістю ракет до них. Ізраїль має намір замінити ці системи на власні комплекси наступного покоління. Ракети, що перебувають на озброєнні армії Ізраїлю, підходять Україні, оскільки мають велику дальність ураження і трохи важчу бойову частину, що є важливим для знищення російських літаків, які скидають керовані бомби.

Уряд Чехії повідомив про відправлення ЗСУ перших 50 тис. снарядів, закуплених спільно з іншими країнами ЄС.

7️⃣ За інформацією агентства Bloomberg, лідери Німеччини, Чехії та Польщі звернулися з листом до Єврокомісії із проханням про збільшення фінансування для компенсації витрат на приймання українських воєнних біженців.

8️⃣ Парламент Грузії в першому читанні ухвалив ще один закон, аналогічний російському – "проти пропаганди ЛГБТ", заборони одностатевих шлюбів та зміни статі. Парламентська асамблея Ради Європи закликала владу Грузії негайно скасувати ухвалений місяць тому закон "про іноземних агентів".

9️⃣ Держдепартамент США оголосив санкції за нарощування ядерної програми проти 3 компаній та 11 танкерів Ірану, які беруть участь у транспортуванні та продажу нафти.

Після запровадження санкцій щодо російського скрапленого газу Росія розпочала закупівлю суден-газовозів для створення ще одного "тіньового флоту".

***

№ 2.993

Основні теми доби 28.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ На лінії фронту за добу сталося 170 бойових зіткнень. Ситуація знову різко загострилася в районі Торецька, на напрямку російського удару на Покровськ, а також на захід від автошляху Сватове-Кремінна. За інформацією DeepState Live Map, російські війська просунулися в Соколі та Новоселівці Першій на північний захід від Авдіївки, у Південному на околицях Торецька та біля Невського на північному фланзі українського плацдарму на річці Чорний Жеребець.

Армія РФ завдала удару балістичною ракетою по дев'ятиповерховому житловому будинку в Дніпрі. Повністю зруйновано 4 поверхи. Загинула 1 людина, 12 – дістали поранень, немовля тощо.

Підрозділи ППО збили всі 10 ударних БПЛА типу Shahed, якими Росія вночі атакувала Україну.

У сел. Циркуни під Харковом унаслідок ударів російськими авіабомбами постраждали 8 осіб.

За добу внаслідок російських обстрілів українських населених пунктів на лінії фронту та в ближньому тилу загинуло понад 10 людей, понад 20 – дістали поранень та травм.

Українські безпілотники атакували в Брянській обл. РФ завод із виробництва електронних компонентів "Кремній Ел" та військову частину в м. Карачів. За інформацією ЗМІ та телеграм-каналів Криму, російська ППО збила українські безпілотники на околицях Севастополя.

2️⃣ Держприкордонслужба повідомила, що під час перетину кордону електронні військово-облікові документи із застосунку "Резерв+", а також QR-коди, які видали центри надання адмінпослуг, є чинними документами.

3️⃣ З російського полону вдалося повернути ще 10 цивільних осіб, зокрема, заарештованого окупаційною "владою" Криму у 2021 році заступника голови Меджлісу кримськотатарського народу Джеляла та 2 священників греко-католицької церкви з Бердянська.

Директор компанії ДТЕК Салєєв заявив, що всі зруйновані російськими атаками електростанції можна відновити, але для цього знадобляться роки.

4️⃣ Рада директорів МВФ схвалила надання Україні наступного траншу кредиту розширеного фінансування в розмірі майже $2,2 млрд. Сума всіх 5 траншів програми EFF склала приблизно $7,6 млрд.

Президент Зеленський підписав закон про перезавантаження Бюро економічної безпеки, який був одним із "маяків" програми МВФ.

Нацбанк за тиждень продав $670,90 млн, купив – усього $0,49 млн. Попри гучні заяви влади, експортери так і не повертають валютний виторг до країни, тому НБУ змушений витрачати міжнародні резерви на підтримання курсу гривні. Офіційний курс встановлено на позначці 40,54 грн/$ та 43,35 грн/€.

5️⃣ Фінляндія передала Україні ще один пакет воєнної допомоги на загальну суму €159 млн. Склад пакета фінський уряд, як завжди, не оголосив. Загальна вартість переданої ЗСУ допомоги склала майже €2,2 млрд.

ЄС запровадив санкції проти російської компанії "Трансконтейнер" – оператора контейнерних перевезень та його директора за участь у постачанні озброєнь із Північної Кореї до Росії. Обмеження також запроваджено щодо 3 компаній та їхніх посадових осіб, які беруть участь у схемах ухилення Росії від санкцій.

6️⃣ Президент США Байден визнав свій програш на дебатах кандидату від Республіканської партії Трампу, але не має наміру знімати свою кандидатуру з президентських перегонів. Колишній президент Обама не вважає виступ Байдена під час дебатів катастрофою.

Угорський прем'єр-міністр Орбан планує запросити Трампа на одне із засідань Ради ЄС під час головування Угорщини.

***

№ 2.994

Основні теми доби 29.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні від 30 червня повідомив про 170 бойових зіткнень, які сталися на лінії фронту за добу, причому понад половина з них – на напрямку головного удару армії РФ на Покровськ, Торецьк та Часів Яр. Саме там вирішується доля літньої кампанії. Російське командування постійно вкидає в бій свіжі резерви, щоби покрити втрати внаслідок безперервних штурмів українських позицій. Спроби лобових атак на Часів Яр були для армії РФ невтішними – ЗСУ спромоглися контратаками повернути контроль над майже всім мікрорайоном "Канал", за який точаться запеклі бої вже майже місяць.

За інформацією сервісу DeepState Live Map, ЗСУ відкинули супротивника в Серебрянському лісництві, після того, як із цієї ділянки було знято кілька російських підрозділів для перекидання на напрямки головних ударів.

Російська армія обстріляла ракетами Вільнянськ на Запоріжжі. Загинули щонайменше 7 осіб, з них – 3 дітей, поранено – 38 людей, 9 дітей тощо. В області оголошено жалобу за загиблими внаслідок російської атаки.

По Дергачах на околицях Харкова завдано удару 4 керованими авіабомбами. Постраждали 3 місцевих мешканці. Зі слів президента Зеленського, російська авіація за місяць скинула на населені пункти та позиції українських військ понад 800 керованих авіабомб.

Держбюро розслідувань долучило до матеріалів кримінальної справи за фактом неготовності до повторного російського вторгнення на Харківщину заяву начальника штабу полку спецпризначення "Азов" Кротевича про дії колишнього командувача угрупуванням "Хортиця" генерала Содоля.

За даними видання The New York Times, Росія щомісяця вербує на контракт від 25 до 30 тис. військовослужбовців, що дає їй змогу підтримувати наступальні дії на кількох напрямках. На думку низки експертів, "м'ясні штурми" були вкрай ефективним способом наступу в умовах істотного скорочення постачання озброєнь Україні США та іншими іноземними партнерами.

2️⃣ У ніч на 29 червня завершився черговий обмін полоненими, під час якого вдалося повернути 100 військовослужбовців та цивільних осіб. За інформацією представника Головного управління розвідки Юсова, усього з початку повномасштабного вторгнення на батьківщину повернулися 3,3 тис. людей.

3️⃣ Українські безпілотники потужно атакували Новолипецький металургійний комбінат. На території заводу, який виготовляє метал для військової техніки, вибухнули не менше ніж 7 БПЛА. Міністерство оборони РФ повідомило, що в ніч на 30 червня було збито "всі 36" українських безпілотників над територією 7 областей.

4️⃣ Парламентська асамблея ОБСЄ ухвалила жорстку резолюцію, якою вкотре визнала агресивний характер війни Росії проти України. Резолюція констатує, що війна триває з 2014 року, оголошує РФ винною у воєнних злочинах та злочинах проти людяності, злочині геноциду тощо. Резолюція наполягає на якнайшвидшому створенні змішаного трибуналу для притягнення до відповідальності Росії та її вищих посадових осіб, а також наголошує на необхідності швидкого запуску механізму використання заморожених російських активів для фінансування виплат компенсації збитків, які зафіксовано в Міжнародному реєстрі.

Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що вважатиме перемогою України не лише відновлення кордонів та притягнення агресора до відповідальності, а і створення ситуації, яка унеможливить агресію.

5️⃣ Уряд Данії повідомив, що на території країни немає жодної ракети США середньої дальності, що здатні нести ядерний заряд. Російський президент Путін 28 червня на засіданні уряду звинуватив Данію в дозволі на перекидання на її територію американських ракет, після чого оголосив про намір відновити у РФ виробництво ракет середньої та малої дальності. Розміщення таких ракет було заборонено договором про ліквідацію ракет малої та середньої дальності, який уклали СРСР та США в 1988 році.

Міністр оборони Швеції Йонсон не вважає неминучою агресію Росії проти країн НАТО. Водночас він наголосив, що метою російського президента Путіна є внесення розколу між країнами-учасницями ЄС та Північноатлантичного Альянсу. З його слів, країни НАТО мусять

зосередитися на стримуванні та обороні для запобігання війні в Європі, а не перемозі в ній.

Міністр закордонних справ Польщі Сікорський вважає, що Захід має зайняти проактивну позицію, щоби здобути перемогу над Росією. На його думку, президент Путін виграє війну, якщо його не вдасться зупинити. Сікорський наголосив, що Росія не є непереможною, як її малює пропаганда. Він назвав конфіскацію $300 млрд суверенних російських активів потужним ударом по можливостях РФ, тим паче, що Путін уже їх списав і не сподівається повернути.

Німеччина в першому півріччі 2024 року наростила експорт озброєнь на 30 % проти минулого року. Видано ліцензії на продаж на загальну суму €7,48 млрд, 65 % експорту скеровано до України.

Міністр закордонних справ Кулеба обговорив із помічником держсекретаря США О'Браєном можливість постачання Україні додаткових систем ППО "Patriot".

6️⃣ Видання The Wall Street Journal на підставі аналізу рішень судів США стверджує, що російські кіберзлочинці в січні 2022 року успішно атакували державну систему "Дія" і викрали персональні дані 13,5 млн українських громадян, які потім розмістили на продаж у мережі Інтернет. Українська влада стверджувала й надалі стверджує, що застосунок "Дія" начебто не збирає персональні дані українців, а є лише інтерфейсом до держреєстрів. Жоден із чиновників не поніс відповідальності за цю масштабну крадіжку персональних даних на користь агресора.

7️⃣ Президент Зеленський узяв участь у "Національному молитовному сніданку". Він є спробою української влади повторити щорічний Молитовний сніданок у США, на якому зустрічаються політики, бізнесмени, журналісти з усього світу. Водночас рівень представництва на українському заході дає нагоду вважати його "звичайною світською тусовкою".

8️⃣ Рада ЄС запровадила додаткові санкції проти Білорусі, які мають позбавити її можливості допомагати Росії в ухиленні від західних санкцій. Подовжено заборону на експорт до Білорусі з країн Євросоюзу товарів та технологій подвійного призначення, посилено обмеження на експорт технологій, товарів та послуг, які можуть сприяти зміцненню білоруської промисловості. Заборонено перевезення вантажів територією ЄС вантажівками, що мають білоруську реєстрацію.

9️⃣ Прем'єр-міністр Угорщини Орбан, лідер австрійської ультраправої "Партії Свободи" Кікль та колишній прем'єр-міністр Чехії Бабіш оголосили про створення нової групи Європарламенту на базі "патріотичного маніфесту за

майбутнє Європи". Вони стверджують, що керівні органи ЄС "працюють проти європейців і представляють інтереси, які суперечать волі націй, регіонів та невеликих громад".

Орбан опублікував статтю, у якій назвав "ганебним пактом" домовленість Європейської народної партії (ЄНП), соціал-демократів та лібералів щодо розподілу керівних посад у ЄС.

На думку журналістів "Голосу Америки", Росія успішно просуває свої наративи в західних ЗМІ, підміняючи порядок денний та спотворюючи хибне уявлення суспільства про агресивну війну, щоби надалі звинуватити в її розв'язуванні Україну,

Багато західних політиків і журналістів стверджують, що столиця Австрії Відень став базою російської шпигунської мережі, а кількість російського дипломатичного персоналу за рік зросла із 400 до 500 осіб. Видання The Wall Street Journal повідомило, що кілери, які вбили в Іспанії пілота Кузьминова, що втік із Росії, одержали гонорар в Австрії з рук російських держслужбовців.

За інформацією видання The Guardian, багато європейських лідерів були приголомшені невдалим виступом президента Байдена на дебатах проти кандидата від Республіканської партії, колишнього президента Трампа. На думку низки німецьких політиків, країна має готуватися до "невизначеного майбутнього", яке може настати в разі перемоги Трампа, та взяти на себе відповідальність за європейську безпеку. Колишній генеральний секретар НАТО Расмуссен розкритикував канцлера Шольца за нерішучість у підтримці України.

🔟 Комісія парламенту німецької землі Мекленбург-Передня Померанія викликала для давання свідчень колишнього канцлера Шредера під час розслідування діяльності фонду, який фінансував будівництво російського газопроводу "Північний потік-2".

***

№ 2.995-1

«Что произойдет, если Байден отойдет в сторону?» - пишет заместитель редактора The Washington Post Карен Тумулти

2024-07-01

Карпец

Поскольку демократы в полной панике из-за катастрофического выступления президента Байдена на дебатах, общественность призывает его уйти в отставку, а частные лица надеются, что он уйдет.

Суровая правда для демократов заключается в том, что попытка заменить Байдена на съезде в августе может оказаться еще более рискованной.

Президент и его советники непреклонны в том, что он планирует остаться в гонке. И действительно, на митинге в пятницу в Северной Каролине, он предстал гораздо более энергичным кандидатом: «Я здесь, в Северной Каролине, по одной причине: потому что я намерен победить в этом штате в ноябре. Если мы победим здесь, мы выиграем выборы», — заявил он собравшейся толпе.

В частном порядке высшие должностные лица его предвыборного штата приступили к заверению потрясенных доноров в том, что, хотя выступление президента на сцене было неудачным, он по-прежнему способен победить Дональда Трампа.

Если бы Байден ушел в отставку, вице-президент Харрис, скорее всего, быстро объявила бы о своей кандидатуре. Но, учитывая ее непопулярность, другие кандидаты тоже наверняка заявят о себе. Скорее всего, это будут талантливые и привлекательные губернаторы от демократов: Гэвин Ньюсом из Калифорнии, Гретхен Уитмер из Мичигана, Джей Роберт Прицкер из Иллинойса, Джош Шапиро из Пенсильвании, Рой Купер из Северной Каролины и многие другие.

При таком сценарии 3 894 делегата съезда, ранее привязанные к Байдену, — гораздо больше, чем 1 968, необходимых для номинации, — станут свободными агентами. Они представляют широкий круг активистов, профсоюзных лидеров и местных партийных ставленников из разных фракций партии.

Съезд пройдет с 19 по 22 августа, но Демократический национальный комитет уже планирует провести «виртуальное голосование» к 7 августа, что необходимо для того, чтобы его имя было внесено в бюллетень для голосования в Огайо этой осенью.

Правила Демократической партии позволяют технически возобновить процесс выдвижения кандидатов на съезде.

И люди наверняка обратятся к истории последнего примера поздней борьбы: в конце марта 1968 года президент Линдон Джонсон отказался от дальнейшей борьбы.

Но в те времена все было совсем по-другому. Только в 14 штатах и округе Колумбия проводились праймериз. На большей части территории страны все

решали партийные боссы — мэры, губернаторы, лидеры отделений, председатели местных советов и тому подобное.

Они выдвинули вице-президента Хьюберта Хамфри, который не участвовал в серьезной конкуренции ни на одном праймериз, и он потерпел поражение.

После этого в обеих партиях была введена современная система праймериз и собраний по штатам, а съезды стали формальностью.

Такие высокопоставленные фигуры, как бывшие президенты Барак Обама и Билл Клинтон, могут оказать некоторое влияние на выбор партии, но не более того.

Закулисные методы решения разрушают социальные сети и большие деньги.

Едва ли закулисно выдвинутый кандидат станет консенсусным для партии и, не пройдя проверку суровыми условиями общенациональных праймериз, сможет победить в выборах.

Байден мог бы стать самым успешным односрочным президентом в истории. Его наследие могло бы быть обеспечено как человека, который спас страну от Трампа. Вместо этого он решил подвергнуть нацию такому испытанию, когда не только Белый дом, но и контроль над Палатой представителей и Сенатом находятся в крайне шатком положении.

Партия также сделала свой выбор. Она закрыла глаза на все более очевидные умственные и физические недостатки Байдена. Но Америка знает, что она увидела на дебатах. Теперь единственный реальный вариант для демократов — желать чуда.

От себя отметим, что дело не в «чуде», а в том, захочет ли Америка еще раз поставить эксперимент, приведя к власти Трампа.

***

№ 2.995-2

What happens if Biden steps aside now?

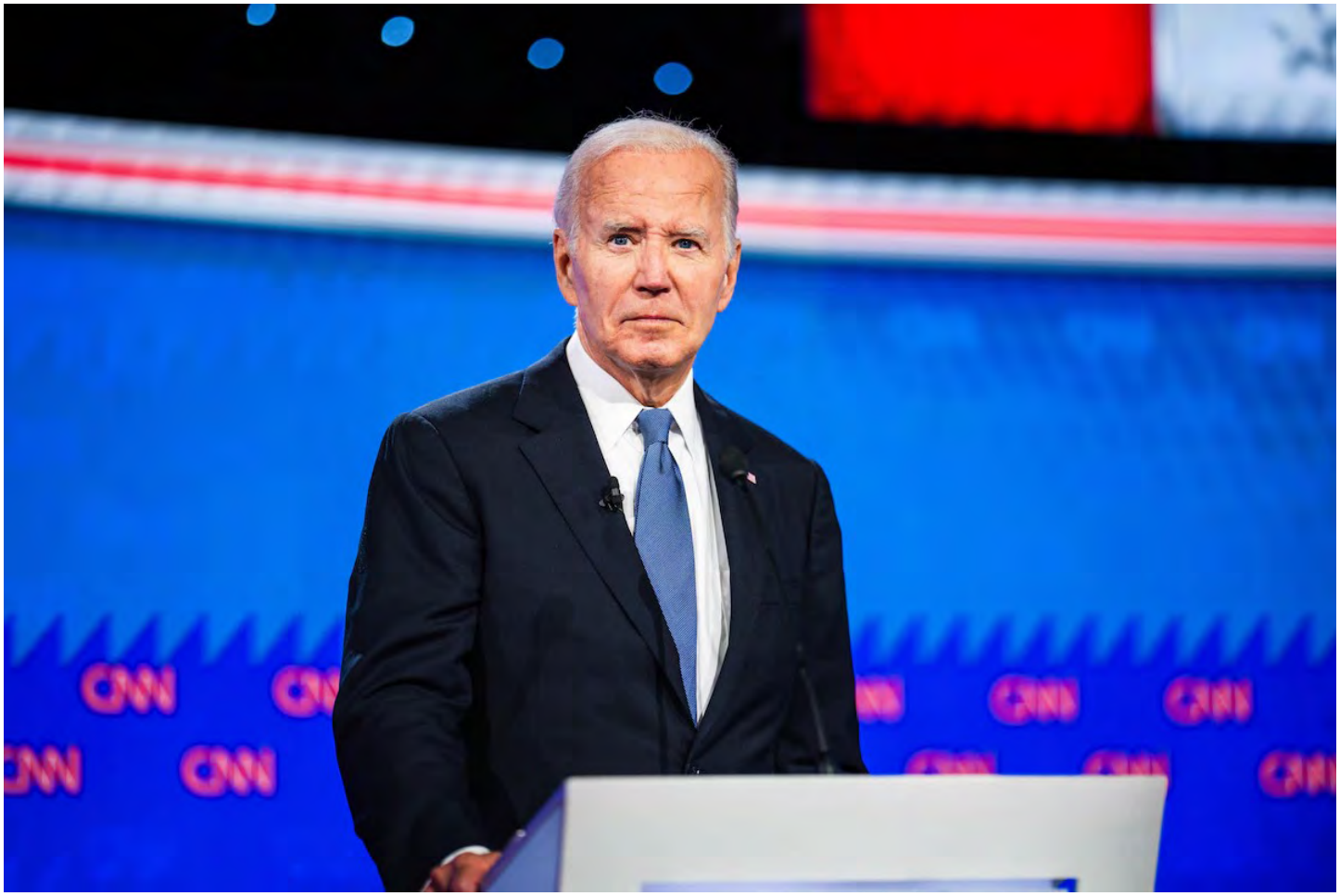

By Karen Tumulty, Associate editor and columnist

June 29, 2024

Democrats could be in more peril than sticking with the lame horse they're riding.

With Democrats in a full panic over President Biden's disastrous debate performance, the public calls and private hopes are mounting for him to step aside.

But then what?

The hard truth for Democrats is that attempting to replace Biden at the convention in August could be even more perilous than sticking with the lame horse they are riding.

The president and his advisers are adamant that he plans to stay in the race. And indeed, it was a far more robust candidate who appeared at a rally on Friday in Raleigh, N.C. “I’m here in North Carolina for one reason: Because I intend to win this state in November. We win here, we win the election,” he declared to a packed and cheering crowd.

Privately, top officials of his campaign embarked on a mission to assure shaken donors that, while the president’s onstage performance was lacking, he remains capable of beating Donald Trump.

If Biden were to step aside, Vice President Harris would likely declare her candidacy quickly. But given her unpopularity, others would surely make themselves available as well. Most likely, they would come from Democrats’ talented and attractive crop of governors: California’s Gavin Newsom, Michigan’s Gretchen Whitmer, Illinois’ J.B. Pritzker, Pennsylvania’s Josh Shapiro, North Carolina’s Roy Cooper, to name a few.

Under this scenario, the 3,894 convention delegates previously bound to Biden — well more than the 1,968 needed for the nomination — would become free agents. They come from a broad universe of activists, union leaders and local party stalwarts from factions across the party. They aren’t under the thumb of a few party leaders.

The convention will be held Aug. 19 to 22, but the Democratic National Committee is already planning a “virtual roll call” by Aug. 7, a move that is necessary to assure that his name is certified to be on the Ohio ballot this fall.

As I have written before, Democratic Party rules make it technically possible to reopen the nominating process at the convention. And people are certain to point to history for the last example of a late scramble: At the end of March in 1968, President Lyndon B. Johnson acceded to the reality that his chances of reelection were hopeless and announced he would not seek or accept his party’s nomination.

But back in those days, things worked very differently. Only 14 states and the District of Columbia held primaries. In most of the country, party bosses — mayors, governors, ward leaders, local chairs and the like — called the shots.

They regrouped around Vice President Hubert Humphrey, who got the Democratic nomination without competing seriously in a single primary. And then came the trauma and violence of that year’s convention in Chicago.

Humphrey went down to defeat in November, which is why the modern system of state-by-state primaries and caucuses was put into place. The Republicans also retooled their processes. Conventions became a formality. Not since the epic 1976

GOP primary battle between Gerald Ford and Ronald Reagan has the nomination not been settled in advance.

But what if, this year, it’s not? Senior figures such as former presidents Barack Obama and Bill Clinton might have some influence over the party’s choice, but the proverbial smoke-filled rooms are long gone.

Further dismantling the old power structure are new forces of social media and big money.

Is it really possible to expect a consensus candidate to emerge from the chaos? And even if one should, would that man or woman, untested by the rigors of a national primary, really be in any shape to carry the Democratic standard over the finish line in November?

Biden might have gone down as the most successful one-term president in modern history, maybe ever. His legacy might have been secure as the man who saved the country from Trump. Instead, he chose to put the nation through this in an election year when not only the White House but control of the House and Senate are on a razor’s edge.

The party also made its choice. It closed its eyes to Biden’s increasingly obvious mental and physical deficiencies. But America knows what it saw on Thursday night. Now the only real option that is left for Democrats is wishing for a miracle.

***

№ 2.995-3

Демократы могут быть в большей озабере, чем придерживаться хромой лошади, на которой они ездят.

Поскольку демократы находятся в полной панике из-за катастрофических выступлений президента Байдена в дебатах, нарастают публичные призывы и частные надежды на него отойти в сторону.

Но что тогда?

Тяжелая правда для демократов заключается в том, что попытка заменить Байдена на съезде в августе может быть еще более опасной, чем придерживаться хромой лошади, на которой они ездят.

Президент и его советники непреклонны в том, что он планирует остаться в гонке. И действительно, это был гораздо более солидный кандидат, который появился на митинге в пятницу в Роли, Северная Кана. "Я здесь, в Северной Каролине, по одной причине: потому что я намерен выиграть этот штат в

ноябре. Мы побеждаем здесь, мы выигрываем выборы", - заявил он переполненной и аплодисментающей толпе.

В частном отношении высшие должностные лица его кампании приступили к миссии, чтобы заверить потрясенных доноров, что, хотя выступления президента на сцене не хватало, он по-прежнему способен победить Дональда Трампа.

Если бы Байден отступил, вице-президент Харрис, скорее всего, быстро объявит о своей кандидатуре. Но, учитывая ее непопулярность, другие, безусловно, также сделают себя доступными. Скорее всего, они будут исходить от талантливых и привлекательных губернаторов демократов: Калифорнийского Гэвина Ньюсома, Гретхен Уитмер из Мичигана, Джей Би из Иллинойса. Притцкер, Джош Шапиро из Пенсильвании, Рой Купер из Северной Каролины, и это лишь некоторые из них.

В соответствии с этим сценарием 3894 делегата съезда, ранее связанные с Байденом - гораздо больше, чем 1968, необходимые для выдвижения - станут свободными агентами. Они родом из широкой вселенной активистов, профсоюзных лидеров и местных партийных сторонников из фракций по всей партии. Они не под контролем нескольких партийных лидеров.

Конвенция пройдет с 19 по 22 августа, но Национальный комитет Демократической партии уже планирует «виртуальный перекличку» к 7 августа, что необходимо для того, чтобы его имя было сертифицировано в бюллетене Огайо этой осенью.

Как я уже писал ранее, правила Демократической партии технически позволяют возобновить процесс выдвывания кандидатов на съезде. И люди наверняка укажут на историю для последнего примера поздней схватки: в конце марта 1968 года президент Линдон Б. Джонсон согласился с реальностью того, что его шансы на переизбрание были безнадежными, и объявил, что не будет добиваться или принимать кандидатуру своей партии.

Но в те времена все работало совсем по-другому. Только 14 штатов и округ Колумбия провели праймериз. На большей части страны партийные боссы - мэры, губернаторы, руководители палат, местные председатели и т. д. - сделали это.

Они перегруппировались вокруг вице-президента Хьюберта Хамфри, который получил номинацию от Демократической партии, не соревнуясь серьезно на ни одной праймериз. А потом наступила травма и насилие съезда того года в Чикаго.

Хамфри потерпел поражение в ноябре, поэтому была введена современная система праймериз и собраний по штатам. Республиканцы также переоборудовали свои процессы. Съезды стали формальностью. Со времен

эпической первичной битвы Республиканской партии 1976 года между Джеральдом Фордом и Рональдом Рейганом номинация не была урегулирована заранее.

Но что, если в этом году это не так? Высокопоставленные деятели, такие как бывшие президенты Барак Обама и Билл Клинтон, могут иметь некоторое влияние на выбор партии, но пресловутых комнат, заполненных дымом, давно нет.

Дальнейший демонтаж старой структуры власти - это новые силы социальных сетей и большие деньги.

Действительно ли можно ожидать, что кандидат на консенсус выйдет из хаоса? И даже если бы это было так, действительно ли этот мужчина или женщина, не проверенные строгостями национальных праймериз, быть в какой-либо форме, чтобы нести демократический стандарт через финишную черту в ноябре?

Байден, возможно, стал самым успешным президентом на один срок в современной истории, возможно, когда-либо. Его наследие могло быть безопасным, как человек, который спас страну от Трампа. Вместо этого он решил провести нацию через это в год выборов, когда не только Белый дом, но и контроль над Палатой и Сенатом находятся на грани.

Партия также сделала свой выбор. **Он закрыл глаза на все более очевидные психические и физические недостатки Байдена.**

Но Америка знает, что она увидела в четверг вечером. Теперь единственный реальный вариант, который остается для демократов, - это желание чуда.

***

№ 2.996

Основні теми доби 39.06.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ За інформацією Генштабу, за добу на лінії фронту сталося 142 бойові зіткнення. Російські війська після перегрупування та поповнення особовим складом відновили активні наступальні дії в напрямку на Покровськ. ЗСУ були змушені відступити на південному фланзі російського угруповання в районі сіл Новоолександрівка, Євгенівка та Сокіл. Тривають запеклі бої в районі Куп'янська, на захід від Кремінної, у напрямку на Сіверськ, на околицях Часового Яру та Торецька, а також на південь від Донецька – у селі Костянтинівка.

2️⃣ Вранці 30 червня було завдано удару балістичною ракетою "Іскандер-М" по Одесі.

Вдень Російська авіація атакувала керованими авіабомбами термінал "Нової пошти" в Харкові. Загинув водій вантажівки, ще 10 чол. – поранені, дитина тощо. Керівництво компанії оголосило, що вартість знищених вибухом посилок буде відшкодовано.

Під час денної повітряної атаки Києва уламки ракети впали на багатоповерховий будинок, у 6 мешканців зафіксовано гостру реакцію на стрес. На Київщині пошкоджено громадські будівлі та житлові будинки. Обладміністрація оголосила про знищення всіх повітряних цілей.

У ніч на 1 липня російська армія завдала удару 3 балістичними ракетами "Іскандер-М" по Дніпру. Поранення та травми дістали 7 осіб.

Внаслідок скидання російської бомби на сел. Цукурине на Донеччині поблизу лінії фронту постраждали 6 людей, зокрема, дитина.

З РСЗВ "Ураган" обстріляно прифронтове місто Українка. Загинуло 2 особи, поранено – 8.

Російське міністерство оборони оголосило, що в ніч на 1 липня над Білгородською, Брянською та Курською областями начебто було збито 36 українських ударних безпілотників.

3️⃣ Президент Зеленський дав інтерв'ю виданню The Philadelphia Inquirer. Він заявив, що план радників колишнього президента Трампа щодо можливої відмови України від територій в обмін на мир є поганою ідеєю, оскільки не приведе до миру між країнами, ба більше – як закінчити війну за добу – не знає ніхто. Зеленський вважає, що позиція адміністрації Байдена й кандидата в президенти Трампа не відповідає "політиці лідерів світу", а відмова від запрошення України до НАТО ґрунтується на небажанні дратувати російського президента Путіна. Також Україна просить достатню кількість зброї для самозахисту, винищувачів та засобів ППО тощо, а також дозволу завдавати ударів ракетами по цілях у глибині території Росії.

З його слів, ідея про мобілізацію через лотерею нібито є поганою, оскільки це "не дуже етично щодо тих, хто на фронті", а план мобілізації нібито виконується і без цього.

Зеленський фактично підтвердив, що з Росією ведуться переговори через посередників у форматі двох паралельних угод, подібних до "зернової". За його твердженням, "ми все одно підготуємо документ, спробуємо зробити все, щоб цей документ впав на стіл представникам Росії, щоби потужні країни різні спробували справедливо закінчити цю війну" – "не кулями, а тим чи іншим форматом діалогу".

4️⃣ Начальник Генштабу армії Білорусі Муравейко заявив, що ядерна зброя буде застосована в разі загрози суверенітету та незалежності країни.

6️⃣ На парламентських виборах у Франції впевнено перемагає ультраправий "Національний фронт", партія президента Макрона посідає лише 3 місце. Макрон закликав прогресивні сили країни до об'єднання.

Лідером Болгарської православної церкви став патріарх Даниїл, який підтримав вторгнення Росії до України та звинувачував Україну в розв'язанні війни проти РФ.

***

№ 2.997

Кстати, дефолта Украины не будет

2024-07-02

Кущ

Скорее всего, будет крайне невыгодная для нас реструктуризация долга.

Что еще хуже.

Дефолт во время войны не так страшен - на внешних частных долговых рынках Украина все равно не занимает деньги и не скоро будет.

А вся западная помощь носит геополитический, а не коммерческий характер.

Плюс лондонский суд станет на нашу сторону в споре с кредиторами.

Что значит невыгодная реструктуризация.

Мало спишут, дадут короткую отсрочку, процент не снизят (или снизят незначительно)

Плюс то, что списали, обставят различными "инструментами восстановления стоимости" для кредиторов, привязав выплаты по ним, например, к объему налоговых поступлений (по аналогии с ВВП-варрантами, правда те были привязаны к темпам роста ВВП - почти налог на рост).

Ну зато у правительства не будет стимула собирать налоги (шутка).

Но это все в зоне ответственности министра финансов ***Марченко***.

Я предупреждал в 2022 году

> **- теряем историческое окно возможностей для снятия долговой удавки.**

Как только получим долгосрочные пакеты западного финансирования, никто уже нам ничего серьезного не спишет (речь о минимуме 50% долга).

Холя может у ***Марченко*** есть уникальная стратегия. Я желаю ему успеха, так как он сейчас представляет Украину на переговорах с кредиторами.

Главное, чтобы не повторился

> — **финт с ВВП-варрантами**, которые он купил на вторичном рынке в декабре 2021 года на 300 млн дол.

Кому-то был сделан **царский подарок, миллионов так на двести в долларах** (учитывая то, как рухнули их котировки с начала войны уже в феврале 2022-го, то есть через два месяца).

***

№ 2.998

Июль

2024-07-01

Копытько

1. Без обвалов. Ситуация на фронте по-разному тяжёлая

Враг ползёт в направлении трассы Покровск – Константиновка. Это самая проблемная точка. Есть негатив в районе Торецка. Повсеместно наращивается применение КАБов.

На севере Харьковской области последние изменения на дипстейте – 18 июня, движение россиян в серой зоне на восток.

Сведения о настрое росвояк с этого участка, данные из российских госпиталей и от российских волонтёров указывают, что враг столкнулся с проблемами, которых явно не ожидал. Они в шоке. В статистике российских потерь «Харьковское направление» выходит на одно из первых мест.

Де-факто россияне создали точку, куда вынуждены постоянно оттягивать с других участков фронта штурмовые части и хоронить их там. Продавить дальше – нет сил, выходить – нарваться на массу неприятных вопросов.

У нас небольшие тактические улучшения в направлении Кременной.

Часов Яр отбивается.

Специалисты (см. обзоры Костянтин Машовець) отмечают, что враг уже чуть запаздывает с формированием условий для основной операции на лето-осень.

По данным группы ИС, за 3 недели июня в РФ публично похоронили 2,4 тыс. солдат, за месяц будет 3+ тыс.

Если верить оценкам, что РФ собирает порядка 25-30 тыс. наёмников в месяц, то ОНИ САМИ признают, что каждый восьмой-десятый новобранец гибнет. В реальности – гибнет не меньше, чем КАЖДЫЙ ПЯТЫЙ (скорее – больше).

Итого: с учётом раненых консервативная оценка выбывающих… – порядка 25 тыс. в месяц. Плюс больные, дезертиры, неуставные отношения и др. Т.е., всё пополнение идёт в утиль. Чистая мясорубка.

Очевидно, россияне делали ставку на продавливание нашей обороны в ходе размена людьми. По факту оказалось, что возобновление помощи и дроны такую схему ломают. Чего-то большего без наращивания мобилизации они добиться не смогут.

Увеличение разовых выплат наёмникам до $18 тыс. указывает, что желающих воевать за деньги становится всё меньше.

В июле основную массу российских срочников попытаются перевести на контракт и бросить на фронт. Если и это не получится, то до конца года будет сохраняться текущий рисунок – давление и стачивание.

2. В политическом плане несколько важных пунктов

Во-первых,

> — Путин «моргнул» и выкатил свои «мирные» требования, которые все отвергли. Даже Трамп. Явная штанга. Испортить саммит мира не получилось.

Также росвождь совершил визит в КНДР, что сняло последние вопросы в какой лиге он собирается играть. И спамил угрозами на тему ЯО. Что ранее обычно совпадало с неуспехами РФ на фронте.

Теперь россияне либо должны показать что-то впечатляющее на поле боя, либо «уточнять» свою позицию в сторону ослабления.

Во-вторых,

> — доминирующим тезисом стало ***«прекращение» войны***. Даже наши дипломаты применяют это слово. Не буду комментировать, почему. Вполне вероятно – это лучше всего отвечает конъюнктуре и позволяет развивать какие-то заготовки. Но тренд наглядный – запрос на прекращение боевых действий, а потом разбирательства.

В-третьих,

> — на дебатах Трамп-Байден наглядно обозначена перспектива, что до ноября радикальных шагов не предвидится.

А вот с ноября уже возможны какие-то новации, в том числе – переговоры о начале реальных переговоров (подчеркну: возможны, но не обязательно будут).

Надо верно интерпретировать этот момент. Огромный соблазн думать, что «в ноябре всё закончится». Уже слышал такое в разговорах. Подход «терпеть до ноября» - губительный.

Ключевая дилемма – как мы входим в зимний период?

> — На фоне активных боевых действий? На фоне подморозки фронта и гипотетических переговоров?

Суть работы в ближайшие месяцы – выйти к ноябрю в максимально сильную позицию.

Она будет определяться:

1) способностью успешно обороняться всю зиму;

2) способностью пройти зиму без гуманитарного кризиса (энергетика, топливо, продовольствие, медицина и т.д.).

Если мы не продемонстрируем готовность по этим двум позициям – в переговорах «мировое сообщество» будет давить на нас (чтоб мы сдавались). Если подготовимся – на Путина (чтоб он не лез дальше и понижал планку требований).

Ибо ещё одна изнурительная зима и накопление проблем для всех.

Попытка разрулить что-то до ноября не исключена (есть заинтересованные субъекты), но пространство для неё быстро сужается. Скорее - возможны имитации как формирующая повестку активность.

Повторюсь

– надо готовиться терпеть и сопротивляться минимум до весны 2025 года. Тогда будет возможность двигаться в сторону улучшения.

Руководство ЕС выглядит приемлемо (местами – хорошо), переговоры о вступлении дадут много отрезвляющих новостей. Но это движение вперёд.

3. Что дальше?

Ощущения прежние. Остановка на фронте, в экономике, социальной сфере – тяжелейшая. Но возможности обороняться не утрачены, необходимости соглашаться на любые условия тоже нет.

Завершена основная сессия НМТ (явка 92%, 265,3 тыс. детей). Теперь поступление. Это важный оргмомент, который формирует будущее страны.

Одолеть нашу армию у россиян не получается. Летом они продолжат тратить огромные усилия на подрыв воли к сопротивлению в тылу, на срыв поддержки военных, на внутренний раздрай и торможение внешней помощи.

С одной стороны, растёт интенсивность варварских ударов по гражданским.

С другой, уже видно, как они вкладываются в подогревание ожиданий скорого финиша. «Чтобы всё ЭТО поскорее закончилось». Чтобы людей накрывало эмоциями и выбивало из ритма.

Какое-то время назад я предположил, что возможны атаки на ВРУ дабы сорвать продление военного положения. Сегодня СБУ сообщило о задержании группы, которая намеревалась устроить качели вокруг Рады, с попыткой захвата здания. Не знаю никаких деталей, просто буду отмечать все факты посягательств на Парламент…

Футбол уже показал, как может переключаться внимание масс. Плюс выборы. Впереди ещё олимпиада. До начала «мёртвого сезона» в политике – 3 недели. Сломать летний режим может обострение на Ближнем Востоке. И/или Дальнем. Что ещё больше оттянет внимание…

Всё это время россияне будут информационно давить.

Ментально пережить этот период поможет выстроенная рутина.

Несколько отрезков марафона мы прошли на морально-волевых. Настало время действовать максимально прагматично, чтобы можно было при необходимости добавить.

Красивые слова принимать только с красивыми делами (особенно это будет касаться саммита НАТО, к которому партнёры сумели снизить ожидания). Помните, сколько хорошего говорил Столтенберг? А Макрон? Эти странички перевёрнуты – новые обстоятельства.

В общем: без особых просветов, много плотной выматывающей работы, но до сих пор многое зависит от нас. Что само по себе удивительно.

***

№ 2.999

Судя по объему информации, которую НБУ будет предоставлять МВФ, гораздо проще объявить Нацбанк безбалансовым отделением Фонда

2024-07-01

Кущ

Потому что там и отчеты по структуре резервов, и внешним транзакциям: платежам по госдолгу, поступлениям по экспорту-импорту украинских компаний, и внешним активам 35-ти крупнейших украинских банков и операции населения.

> — Это безпрецедентный объем запрашиваемой информации, такого не требовали даже у африканских стран.

При этом, сам кредит МВФ пойдет исключительно на оплату старых долгов Украины перед фондом и выплату процентов по ним.

В сухом остатке,

> — для украинской экономики останется не больше пары миллиардов долларов на всю программу.

По сути,

> **— идет *замещение* (погашение) старого дешевого долга Украины перед МВФ, который был взят под 2%, новым мегадорогим долгом под 7%.**

То есть

> **— Украине не только не списали долг перед МВФ, но рефинансируют его под более высокий процент.**

Похоже МВФ становится чем-то вроде главного центра наших партнеров по контролю за финансовыми потоками в Украине.

Хотя у тех же США есть система финансового мониторинга, созданная еще на базе системы радилокационной разведки "Эшелон" времен Холодной Войны и они при желании могут отследить все транзакции в любом уголке мира до одного цента.

Но тут больше про показательный контроль, подчеркнутое недоверие.

Добавим сюда требование МВФ по реестру владельцев платежных карточек, официально для борьбы с "дропами" или "мулами", налогообложение операцией с криптой.

Про рост тарифов писать не буду, это уже стало общим местом всех программ сотрудничества Украины и МВФ (интересно, эта тарифная эпопея когда-либо закончится выработкой реально работающей модели справедливых цен на основной набор коммунальных услуг)?

В общем, **чем дальше в лес, тем "толще" требования МВФ.**

***

№ 3.000-1

Тижневий огляд подій в Україні і навколо України від 1 липня 2024 року

Частина 1

Автор: Дональд Гілл

Частина 2

https://www.facebook.com/share/p/kYEwk9ELBtYaY8z2/

Частина 3

https://www.facebook.com/share/p/cCQYTrxX6tVgpuDG/

Частина 4

https://www.facebook.com/share/p/NeiRmhZTF4oYcuU4/

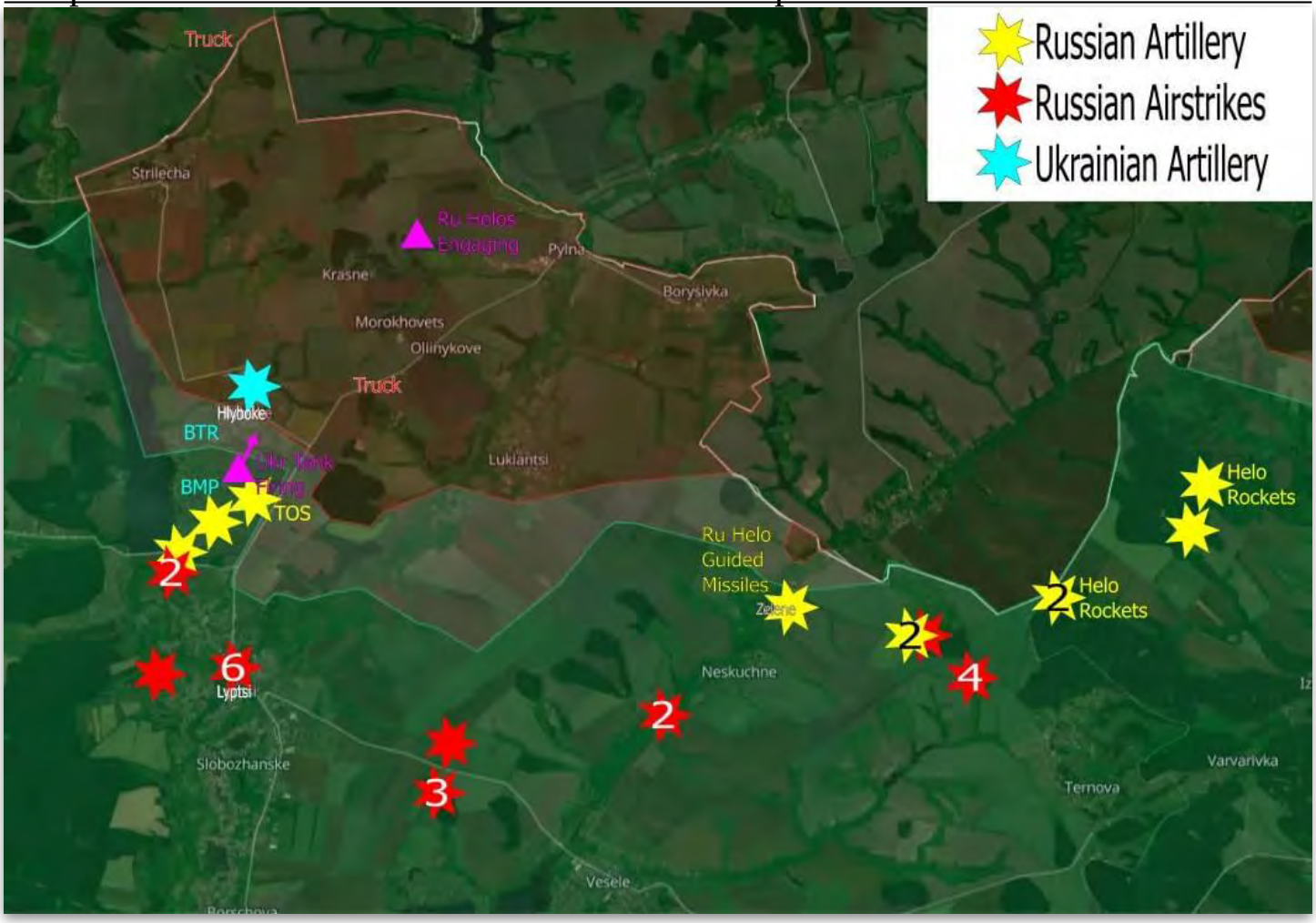

ПЕРЕДМОВА ТОМА КУПЕРА

Привіт усім!

Червень закінчився, липень розпочався... температура підвищується: цього тижня в Україні очікується до 37°C... бої тривають і... ах, так: оскільки росіяни "не дуже просуваються", вже є скарги із Заходу.

Бачте, "українці не контратакують", "українці сидять і чекають, коли росіяни прийдуть, щоб їх вбити" тощо.

Хм...

Отже, Україна тепер повинна не тільки повністю зупинити будь-який російський наступ, але й "контратакувати" - і це лише тому, що вона отримала перші 50,000 снарядів із "2 мільйонів", які мають бути придбані в рамках "Чеської угоди про зброю", при цьому всі славні "союзники" на Заході досі потурбувалися лише про оплату 500,000 із них?

...іншими словами: (святий) "Захід" у найкращий спосіб псує навіть це...

Але, звісно, Україна мусить контратакувати. І це – ігноруючи всі інші західні провали – і це настільки, що всі нові бригади, які було створено минулої зими,

мали стати "піхотними", замість "механізованих", тому що Захід просто не надав того, що обіцяв?

Ба більше, Україна мусить контратакувати без повного та надійного постачання зенітних ракет (фактично: на цей час Повітряні Сили ЗСУ не можуть навіть захищати Київ та Одесу через нестачу ЗРК, не кажучи вже про Харків, Дніпро, Запоріжжя та багато інших міст, які розташовано ближче до фронту), без того, щоб Захід виявив здатність принаймні надати ті основні бойові танки Leopard 2 та бойові машини піхоти, які він обіцяв; без артилерійських гармат; без F-16; без систем раннього попередження; без надійного постачання ATACMS; а підрозділи ЗСУ не мають не лише транспортних засобів (насамперед, позашляховиків) та обладнання для розмінування, а навіть звичайних медичних засобів?

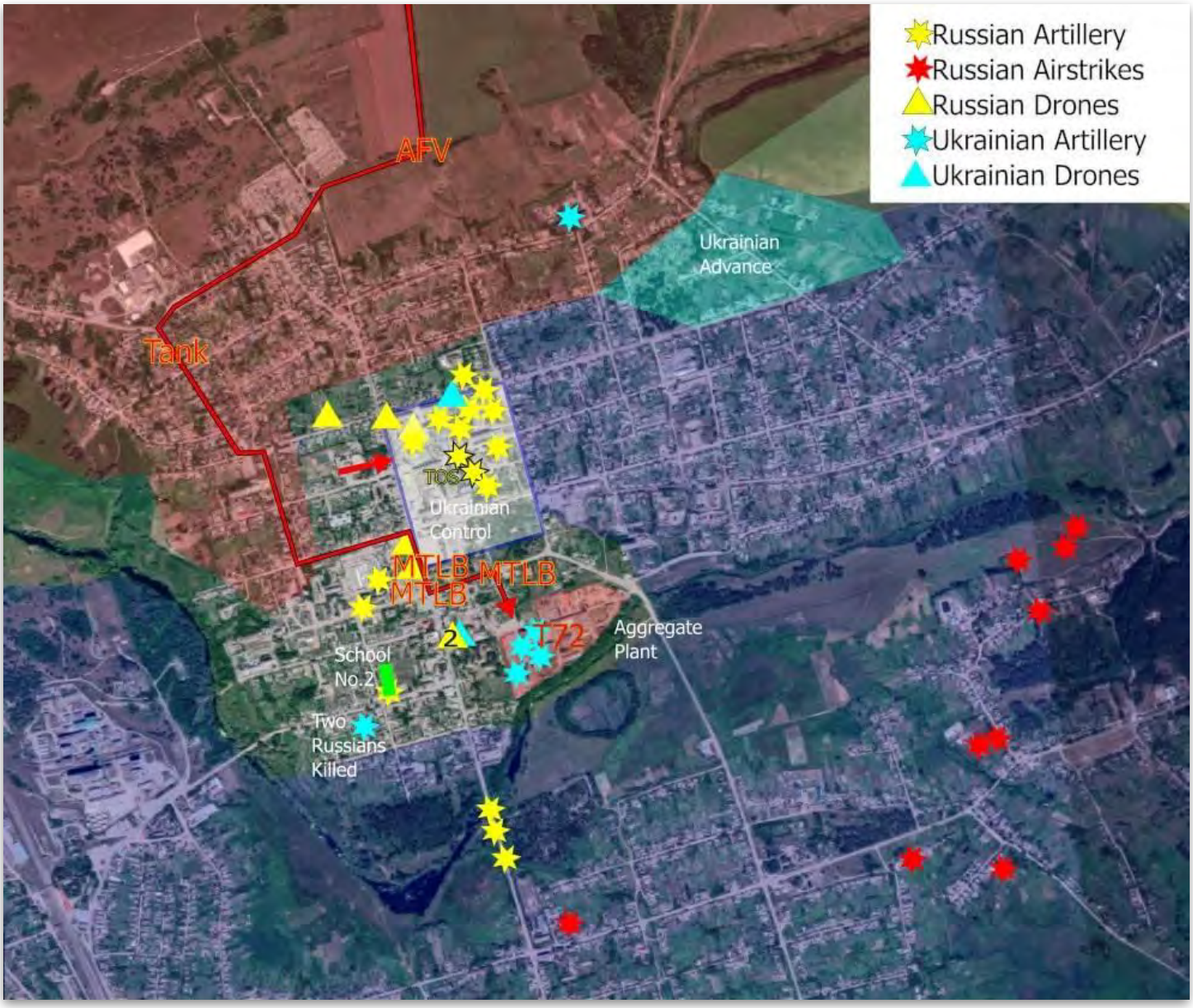

І заради чого?

Для "Заходу" - який не тільки не може реформувати своє неефективне управління, але й не може навіть змусити Ізраїль передати 8 батарей Patriot і запаси ЗРК, які він ніколи не збирається використовувати (але прагне допомогти уряду, що складається з релігійних екстремістів, здійснити геноцид

палестинців) [моя примітка – соціаліст з Купера таки пре] - щоби мати "щось цікаве для перегляду", а західні медіа – щось цікаве для сенсаційного висвітлення під час цього "сезону дурниць"?

Ну, на мою думку, будь-хто, хто так скаржиться, має показати приклад: зібрати речі та поїхати до України, де він чи вона може приєднатися до ЗСУ – і надалі очолити атаку, демонструючи геть усім (росіянам тощо), як це робити правильно.

Власне: я б сказав, що ЗСУ терміново мають створити щось на кшталт "Супер-Турбо-Спеціальний-Спеціальний Іноземний Легіон": укомплектований лише такими особами. А ще краще – крім того, щоб укомплектувати його всіма можливими західними політиками, полковниками та генералами, підкупленими Путіним/ФСБ/ГРУ, та впливовими особами з соціальних медіа – цей підрозділ мав би обов'язково включати 13-ту Журналістську Роту "Горець-Камікадзе", в яку набрати "топових", "професійних" західних журналістів. І озброїти та спорядити їх усіма речами, які "Захід" пообіцяв, але так і не надав...

...що, звісно, ніколи не станеться... ось чому я б рекомендував таким персонажам просто заткнутися.

Дякую – від щирого – і наперед.

Час для огляду Дона за минулий тиждень.

ХАРКІВ

На основі відео українських обстрілів і атак дронів, Україна не була в Глибокому на середину минулого тижня. Український танк з 92-ї бригади обстрілював край Глибокого з відстані 350-600 м, ухиляючись від термобаричних снарядів і зазнавши двох ударів дронів, перш ніж повернутися у безпечне місце. Хоча, цілком ймовірно, що ЗСУ таки повернулися до села.

За 5 км на північний схід від Глибокого російські вертольоти атакували українські війська...

https://t.me/gostrikartuzy/42

ВОВЧАНСЬК

Україна досягла подальших успіхів на північному сході міста. Російська артилерія і термобаричні обстріли свідчать про те, що ЗСУ, ймовірно, відновили контроль над більшою частиною території на північ від агрегатного заводу й надалі просуваються на захід. Я зазвичай не публікую атаки дронів на неавтомобільні цілі, але в цьому випадку зробив виняток, щоб показати ймовірність контролю території. Також росіяни влаштували невелику піхотну атаку, яка доводить, де була лінія фронту, принаймні на той момент минулого

тижня. Зверніть увагу, що навіть просто вхід до сильно пошкодженої будівлі може вимагати неабияких зусиль.

Росія здійснила кілька спроб прорватися до агрегатного заводу піхотою. Хоча деякі з росіян таки дісталися заводу, російські підрозділи зазнали великих втрат. Цього тижня росіяни здійснили нічний прорив через "коридор" до заводу за підтримки танків, БМП та МТ-ЛБ. Низку транспортних засобів було знищено дронами, перш ніж дісталися лінії боєзіткнення. Інші було знищено у "коридорі". Один танк Т-72 таки доїхав до заводу, перш ніж в нього влучив дрон. Українці повідомили, що вони вразили 8 транспортних засобів. Карта Ендрю Перпетуа показує 6 із них. Оскільки 3 МТ-ЛБ були підтито й знерухомлено в межах 300 метрів від заводу, й оскільки один Т-72 дістався до заводу, ймовірно, що певну кількість піхоти та припасів також потрапило до російських вояків, що утримують завод. Наступного дня завод потужно обстріляла українська артилерія.

Двоє українських солдатів показані всередині школи №2 у період між 8 і 23 червня. Менша будівля через відкритий простір – Будинок дитячої та юнацької творчості Вовчанського району. Вони розташовані за 400 метрів від агрегатного заводу...

https://x.com/Bielitzling/status/1806643500592611516

За два дні після того, як відео зі школи №2 було опубліковано, український артилерійський снаряд влучив прямо у маленьку будівлю, її та двох росіян у ній. Це сталося за 130 метрів на південний захід від школи №2...

https://t.me/GRIFON501/423

На початку тижня ЗСУ атакували будинок за 150 метрів на північний захід від заводу за допомогою дрону. Росія пізніше атакувала той самий будинок у два різні дні дронами. Це вказує на те, що контроль над цією позицією змінився щонайменше один раз і, ймовірно, його утримують ЗСУ. Ось відео однієї з тих російських атак дронів...

https://t.me/VARVARGROUP/266

Українські дронові удари на півночі міста і в спірному коридорі...

https://x.com/EjShahid/status/1807354802420031899

Росія не змогла просунутися на цьому секторі та будує укріплення. Вони втратили 15 екскаваторів через атаки дронів...

https://x.com/emilkastehelmi/status/1806030197990539304

Українська Д-30 пошкоджена або знищена...

https://x.com/foosint/status/1807391332895273317

***

№ 3.000-2

Тижневий огляд подій в Україні і навколо України від 1 липня 2024 року

Частина 2

від Дональда Гілла

Частина 1

https://www.facebook.com/share/p/pmKkvfotXbgNysM6/

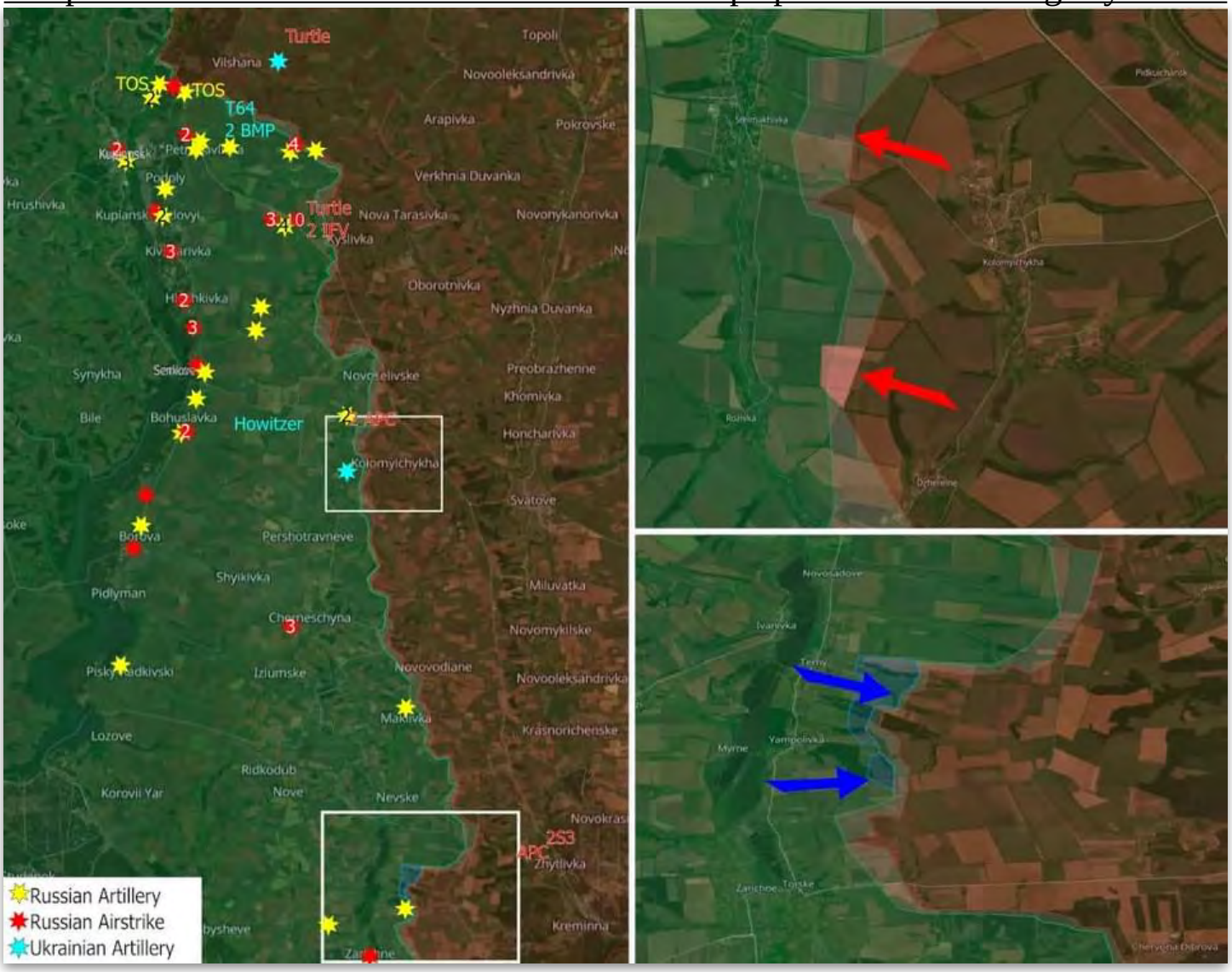

Частина 3

https://www.facebook.com/share/p/cCQYTrxX6tVgpuDG/

Частина 4

https://www.facebook.com/share/p/NeiRmhZTF4oYcuU4/

СХІДНА ЛУГАНЩИНА

Вся ця ділянка фронту щодня зазнає широкомасштабних та інтенсивних російських обстрілів. Росіяни активно наступали поблизу Кислівки та Коломийчихи, але результатом було захоплення лише одного поля біля Коломийчихи. Тим часом російські сили зазнали таких втрат поблизу Тернів, що Україна просунулася приблизно на кілометр за незначного їхнього опору.

Після кількох атак дронів на українську траншею за 4 км на південний схід від Синьківки, солдати її покинули. Пізніше російська

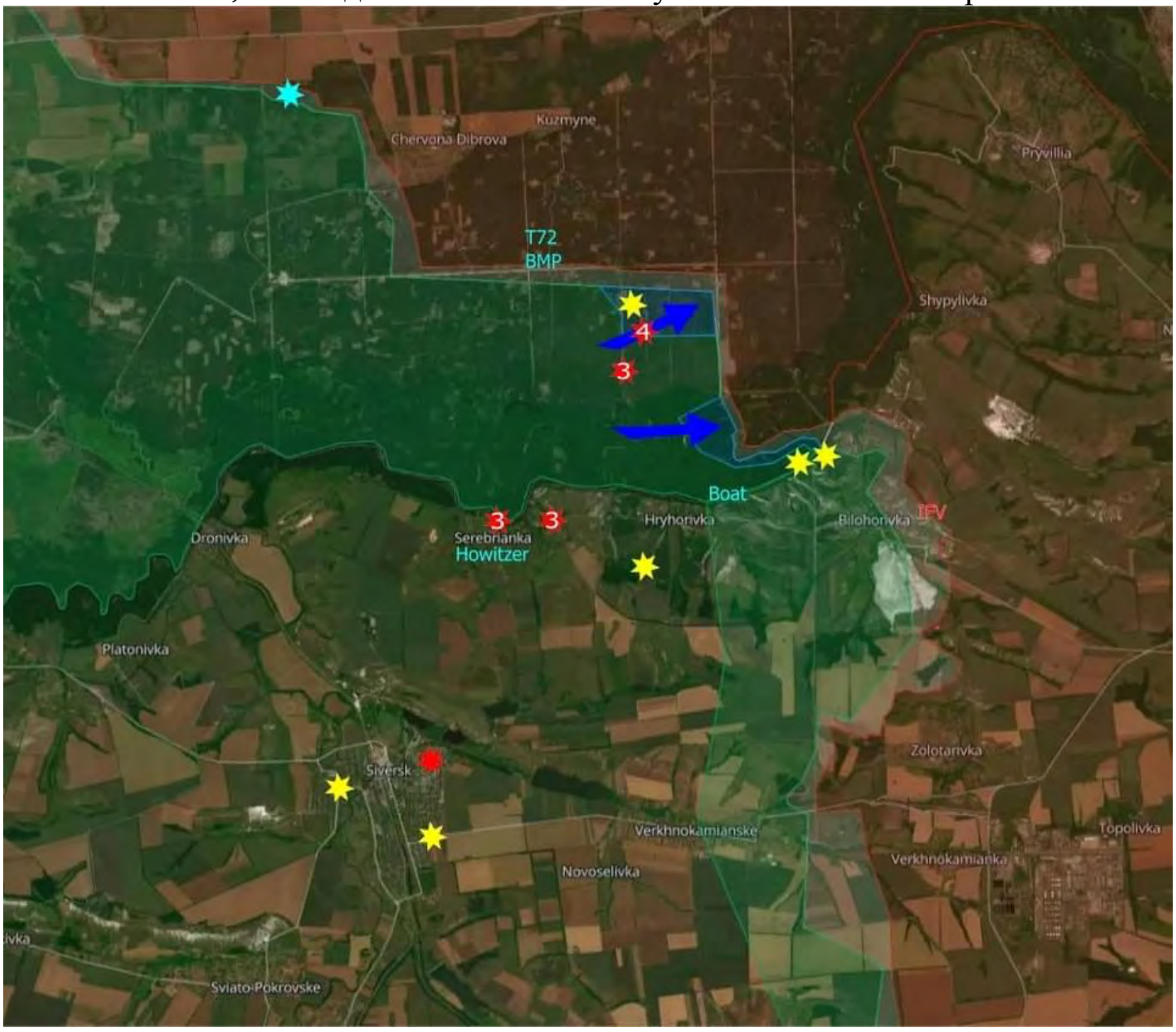

піхота зайняла її…

https://x.com/EjShahid/status/1805694645717864856

У лісах поблизу Кремінної майже не лишилося дерев з гілками. Російські атаки дронів та артилерії на українські позиції тривають

https://x.com/EjShahid/status/1806643044264837484

Україна влаштувала обмежену контратаку в лісі, іноді за підтримки танків

https://x.com/foosint/status/1806762335891013682

Російський авіаудар поблизу передової за 17 км на схід від Куп'янська, після чого слідував удар РСЗВ за 7 км на схід від Куп'янська…

https://t.me/northernwarriors/158

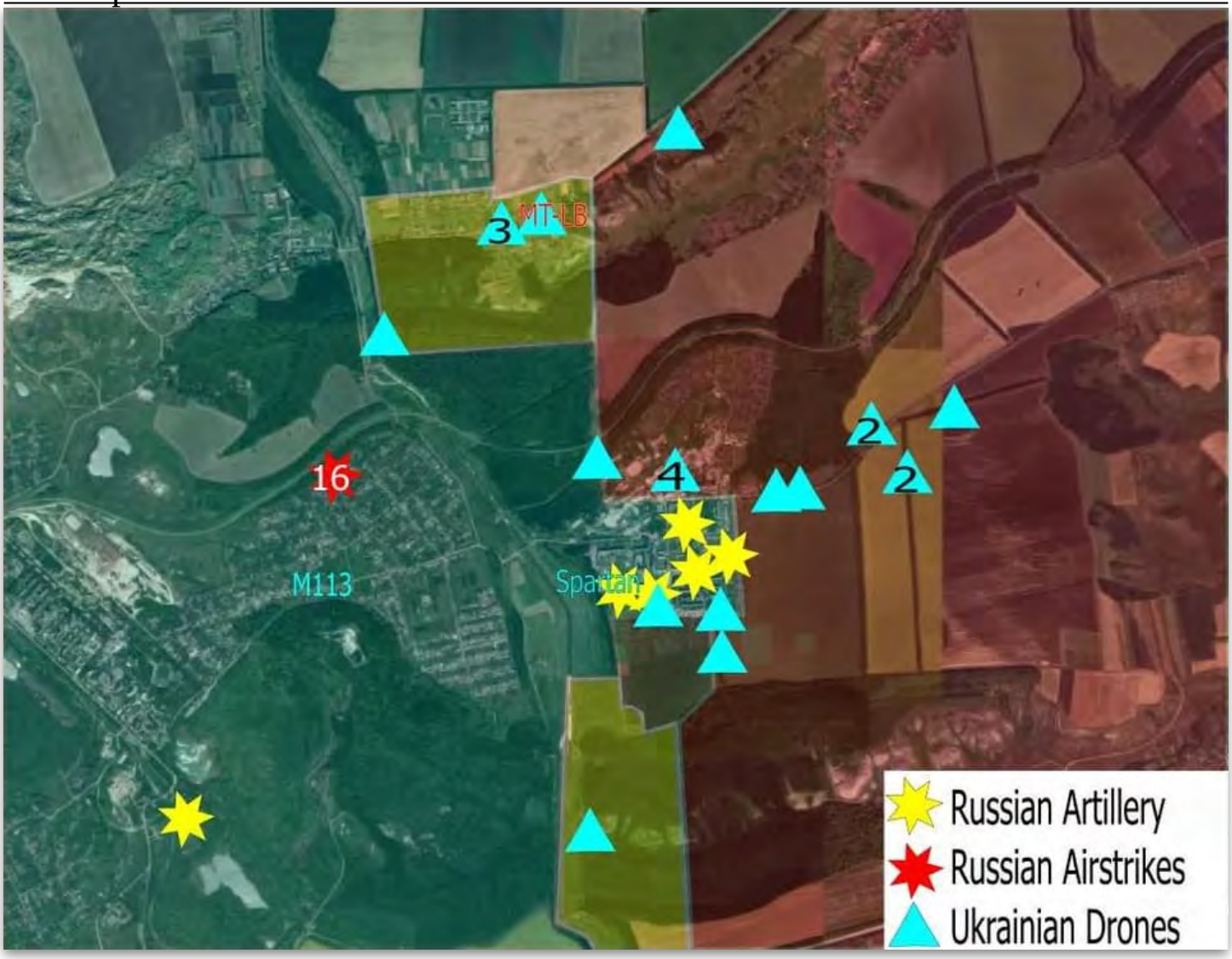

БІЛОГОРІВКА

Україна атакує російські сили в лісі на північ від Білогорівки та відтіснила їх майже на кілометр у двох місцях. На інших ділянках лінія фронту змін не зазнала.

БАХМУТ

Жовті зони на північ і південь від каналу є дуже рухливими й слабо контрольованими. Транспортні засоби та особовий склад обох сторін регулярно переміщуються цими районами. Як показує російська артилерія та українські дрони, Україна, здається, утримує південну частину мікрорайону "Канал", тоді як Росія залишається в північній половині. Російські авіаудари було направлено лише на одне місце в Часовому Ярі на захід від "Каналу".

Багато великих будівель все ще стоять, але коридори обвалилися або дверні отвори зруйновано. Набагато безпечніше перебувати в приміщенні, ніж на вулиці, тому українська піхота заходить у двері на одному кінці будинку, вистрибує з вікна і йде поруч з будинком, перш ніж знову стрибнути через

в і к н о в б у д і в л ю .

Український Maxxpro проїжджає через точний непрямий обстріл. Причина його точності полягає в тому, що росіяни постійно обстрілюють цю дорогу. Щоб вразити рухому ціль, спостерігач повинен передбачити напрямок і швидкість цілі та врахувати 30-60 секунд часу польоту, які може зайняти мінометний снаряд, і довше, якщо це артилерійський снаряд, що стріляє з більшої відстані. Снаряди падають досить близько до транспортного засобу. Після того, як транспортний засіб повертає в житловий комплекс, ще два снаряди падають досить близько до місця, де транспортний засіб був би, якби продовжив рух прямо

https://x.com/small10space/status/1806590030015553668

За 500 метрів на північ від місця, де Maxxpro висадив свою піхоту, російська піхота пробирається через ліс, тоді як дрон скидає на них гранати

https://x.com/EjShahid/status/1806720946385916016

Російський артилерійський удар у східній половині району каналу. Російське повідомлення: "Артилерія повітряного десанту і далі рівняє з землею Часів Яр. Бої дуже важкі, ворог [ЗСУ] вгризається в кожен метр землі, кожну будівлю. Якщо, звичайно, після нашої артилерії це можна так назвати."

Обстріли термобаричними ракетами мікрорайону "Канал", через тепловізійний приціл

https://x.com/IAPonomarenko/status/1806435531091222920

Російські дрони Lancet атакують українські позиції в лісі на південь

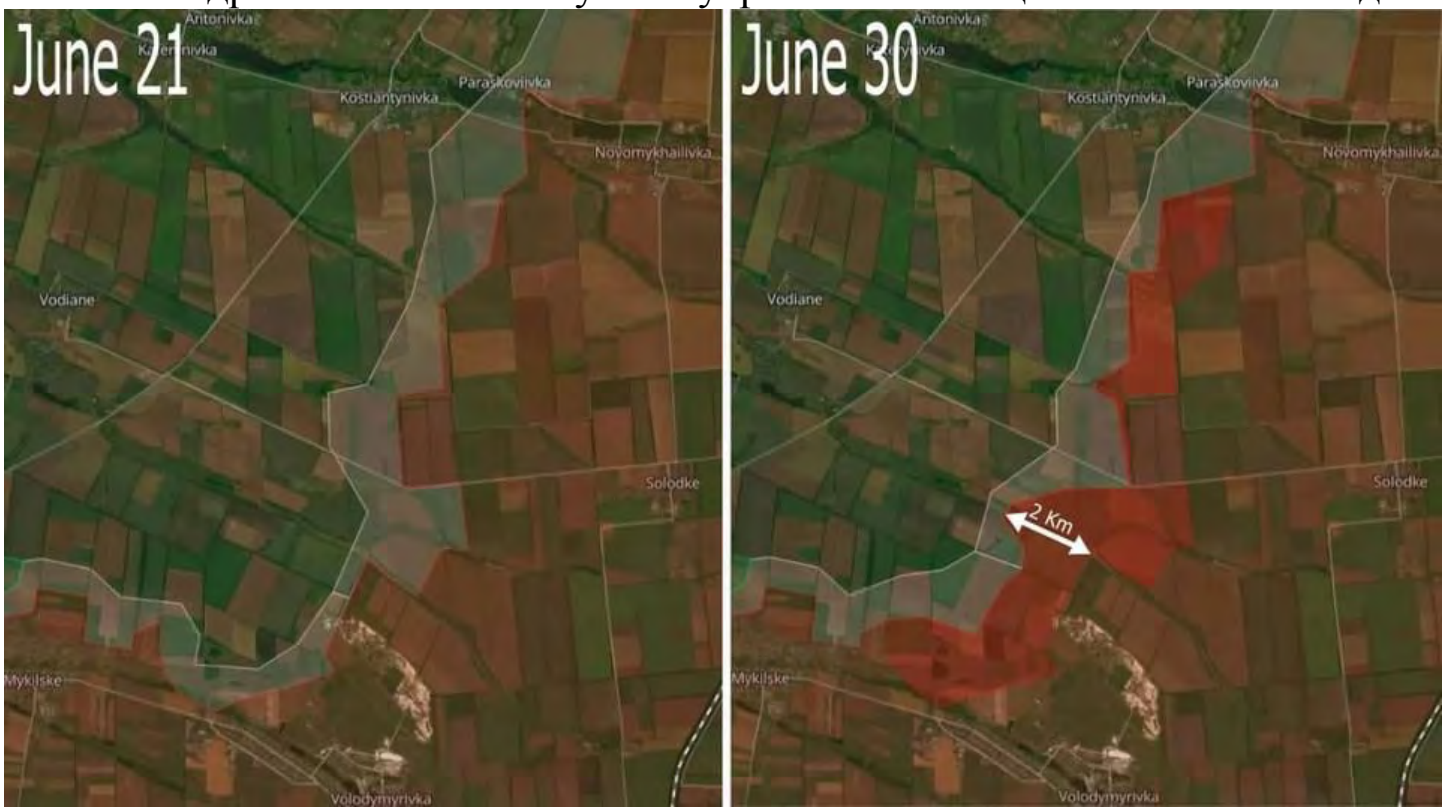

від мікрорайону "Канал"

https://x.com/EjShahid/status/1807138489399411117

За 20 кілометрів на південь від Бахмута, Росія спромоглася прорвати українську лінію оборони у Майорську, обстрілюючи українські тилові райони артилерією та авіаударами на відстані 3-10 км від передової. Це перешкоджає пересуванню українських військ та постачання, ізолюючи передову. Російська піхота просунулася на понад два кілометри за 12 днів.

АВДІЇВКА

На північ від Уманського Росія змогла продертися на кілометр, але була стримана скрізь інакше. ЗСУ втратили приблизно 6 транспортних засобів і один Т-64, який було повністю знищено. Росія втратила 16 броньованих засобів і дві РСЗВ.

Дрони пошкодили або знищили досить багато Bradley. Ось зафіксований випадок, коли дрон влучає у Bradley

https://x.com/NOELreports/status/1806227427774898584

Знищено Панцир-С1

https://x.com/NOELreports/status/1806673013082878163

Є підтвердження збиття російського Су-25

https://x.com/NOELreports/status/1806629267968557484

4 російські БТР знищено ПТРК на схід від Сокола

https://x.com/GermanObserver1/status/1806791978052415883

МАР'ЇНКА

Росія захопила ділянку 600 на 300 метрів у Красногорівці, але за останні кілька тижнів не змогла суттєво просунутися далі. Росіяни втратили танк, БТР і МТ-ЛБ, ще один танк було пошкоджено поблизу Георгіївки, але не змогли просунутися скільки-небудь значно. Вони також втратили 3 транспортні засоби, на захід від Новомихайлівки. Але на південніше їм вдалося просунутися на 1-2 км на фронті шириною 10 км.

На позначці 0:03 секунди постріл ракетою "Стріла" по дрону, і тільки слабкий білий відблиск видно в верхньому лівому куті відео. Відблиск трохи розширюється, коли ракета трохи відхиляється від прямого шляху. Але тільки після того, як ракета промахується, вона стає чітко видимою

https://x.com/PStyle0ne1/status/1806783672286408885

ЗАПОРІЖЖЯ

Поблизу Роботиного російський солдат виживає після вибуху протипіхотного дрону з незначними травмами

https://x.com/moklasen/status/1807332966042935490

ХЕРСОН

Після того, як росіяни обстріляли Херсон, спалахнули три пожежі. Коли перші рятувальники прибули, щоб загасити вогонь, росіяни спробували вбити їх дронами. На щастя, вони побачили бомби, що падають з дронів, першими

https://x.com/AndrewPerpetua/status/1805986799145132392

Український човен знищено дроном Lancet

https://x.com/EjShahid/status/1806782309674156488

***

№ 3.000-3

Тижневий огляд подій в Україні і навколо України від 1 липня 2024 року

Частина 3

від Дональда Гілла

Частина 1

https://www.facebook.com/share/p/pmKkvfotXbgNysM6

Частина 2

https://www.facebook.com/share/p/kYEwk9ELBtYaY8z2/

Частина 4

https://www.facebook.com/share/p/NeiRmhZTF4oYcuU4/

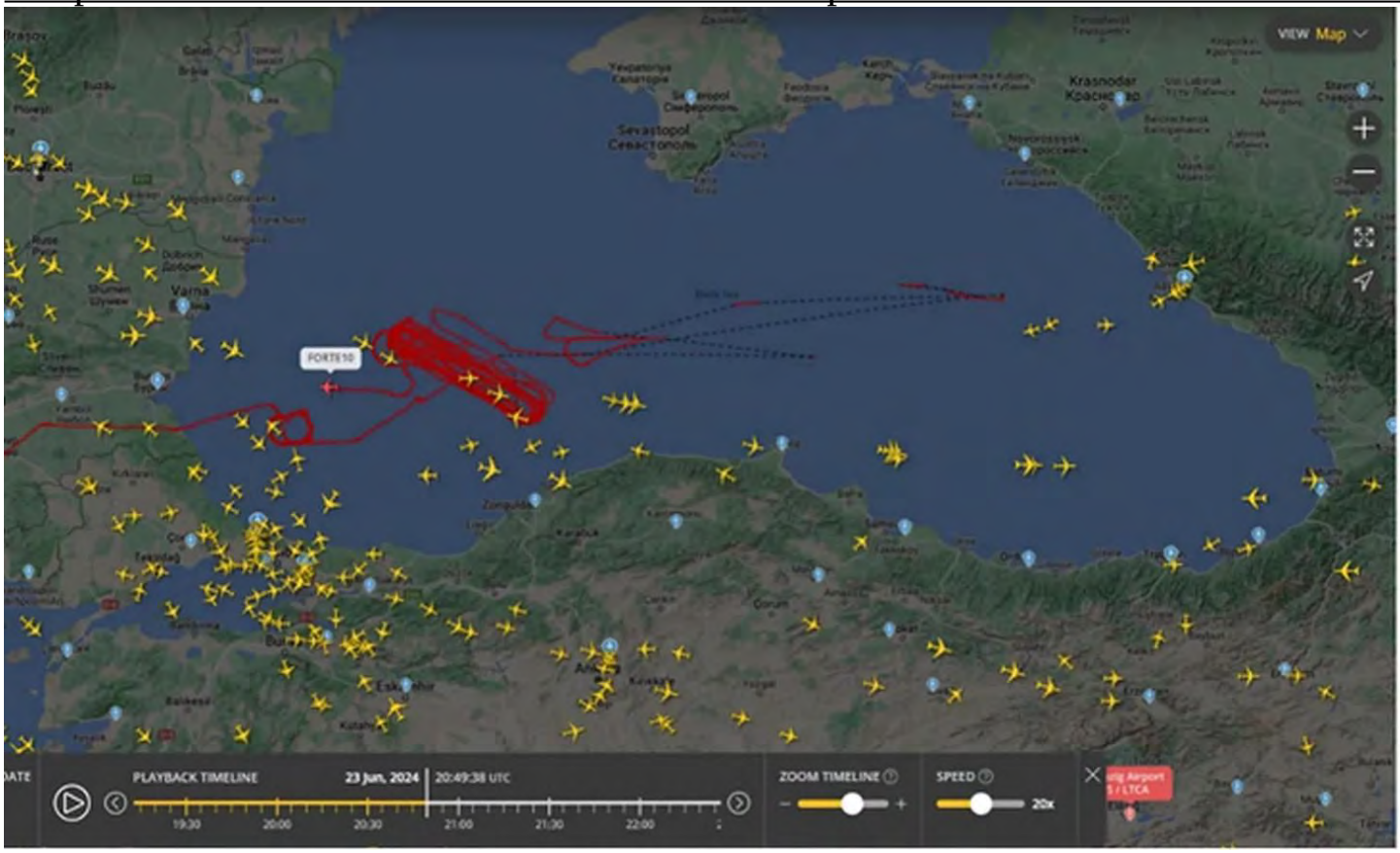

КРИМ

Радянський Центр космічного відстеження і зв'язку з глибоким космосом НІП-16 було покинуто у 1991 році. Ним керувало українське космічне агентство, яке здавало в оренду ці потужні радіотелескопи іноземним астрономам. Його роботу було відновлено у 2014 році, коли Росія окупувала Крим і найімовірніше, він забезпечував функціонування супутників ГЛОНАСС

https://www.twz.com/land/ukraine-used-prized-atacms-missiles-to-strike-unique-cold-war-era-space-communications-station ,

російську версію GPS. Його було атаковано щонайменше чотирма ракетами ATACMS вночі

https://x.com/RsRobert78/status/1805183612129599886/video/1 ,

що викликало пожежі.

Американський дрон Global Hawk моніторив російську відповідь на українські ракетні удари. Російські військові блогери заявили, що МіГ-31 збив Global Hawk, але Росія не змогла це підтвердити, а США це заперечили. Дванадцять годин потому, щонайменше 5 ракет ATACMS

https://www.kyivpost.com/post/34782

атакували військову базу в Севастополі. Одну ракету ATACMS було перехоплено російською протиповітряною обороною: її було збито з курсу, й вона впала перед переповненим пляжем

https://x.com/Kodjo61/status/1805583334942122183 :

купа її бойових елементів потрапила у воду, але низкою було вражено цивільних осіб. За даними російської влади, вибухами було вбито 5 і поранено дванадцять людей. Уламки російської ракети ППО, яка не змогла перехопити українські ракети, впали в Севастополі, проте ніхто не постраждав.

Слід зазначити, що цей пляж був одним із кількох в окупованому Криму, який розташовано безпосередньо біля або майже поруч із російськими військовими об'єктами. Вочевидь як російська окупаційна влада (якщо вона взагалі має значення), так і російські збройні сили, які настільки "стурбовані укронацистським тероризмом", що більше не можуть публічно називати своїх офіцерів – демонструють безпрецедентний рівень "толерантності до присутності цивільних" поруч з численними воєнними об'єктами на півострові. Й можна лише дивуватися, що російські збройні сили вважають своїх цивільних своєрідними "живими щитами".

НЕВІДОМЕ МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ

Український дрон промахнувся повз російський БТР з бомбою. Це не мало значення

https://x.com/AndrewPerpetua/status/1805642584783532211

Протитанкова міна ТМ-21 містить 7,5 кг вибухівки. Тож якби на неї наїхав гольф-кар, можна уявити вибух, полум'я та повне знищення цього транспортного засобу і неприкритих водіїв та пасажирів. І більшість із цього сталося. Стався величезний вибух, куля вогню і розпад гольф-кару на молекули. Водій і два пасажири втекли…

https://x.com/AndrewPerpetua/status/1805635686688563294

РОСІЯ

Дагестан має довгу історію заворушень. У 2012 році прикордонник у Дагестані вбив сімох своїх товаришів, і ще семеро загинули від вибуху смертника того ж дня

https://www.nytimes.com/2012/08/29/world/europe/more-than-a-dozen-die-in-attacks-in-a-russian-republic.html .

У 2018 році було вбито п'ятеро людей у російській православній церкві

https://www.capradio.org/news/npr/story?storyid=587013514 .

У вересні 2022 року сталися протести проти мобілізації

https://www.cnn.com/2022/09/26/europe/russia-dagestan-protests-mobilization-intl-hnk/index.html .

У листопаді 2023 року сталися антисемітські заворушення

https://www.reuters.com/world/europe/anti-semitic-riot-russias-dagestan-leaves-some-local-jews-shaken-2023-11-02/ .

У березні було вбито 145 осіб й понад 500 поранено під час нападу на концертний зал

https://www.bbc.com/news/world-europe-68645755 .

Минулого тижня дві церкви, дві синагоги та поліцейський пост атакували п'ять озброєних чоловіків, які також мали коктейлі Молотова. 21 особа, з них 15 поліцейських, загинули під час двох атак

https://www.youtube.com/watch?v=gOa6PuiGU4U

того дня. Також було вбито 5 терористів.

Склад боєприпасів у Росії було атаковано двома дронами за 100 км від фронту…

https://x.com/kromark/status/1805613648150225153

РОСІЙСЬКА ЕКОНОМІКА

Висока інфляція (8,17%) доводить, що економічні можливості не можуть задовольнити попит. Росія ніколи не мала такого високого відсотка (84%) використання економічного потенціалу й вже не може перевищити поточні рівні. Величезні валютні резерви скеровано на бюджетні витрати. 8,4

мільйона робочих місць можуть скорочено.

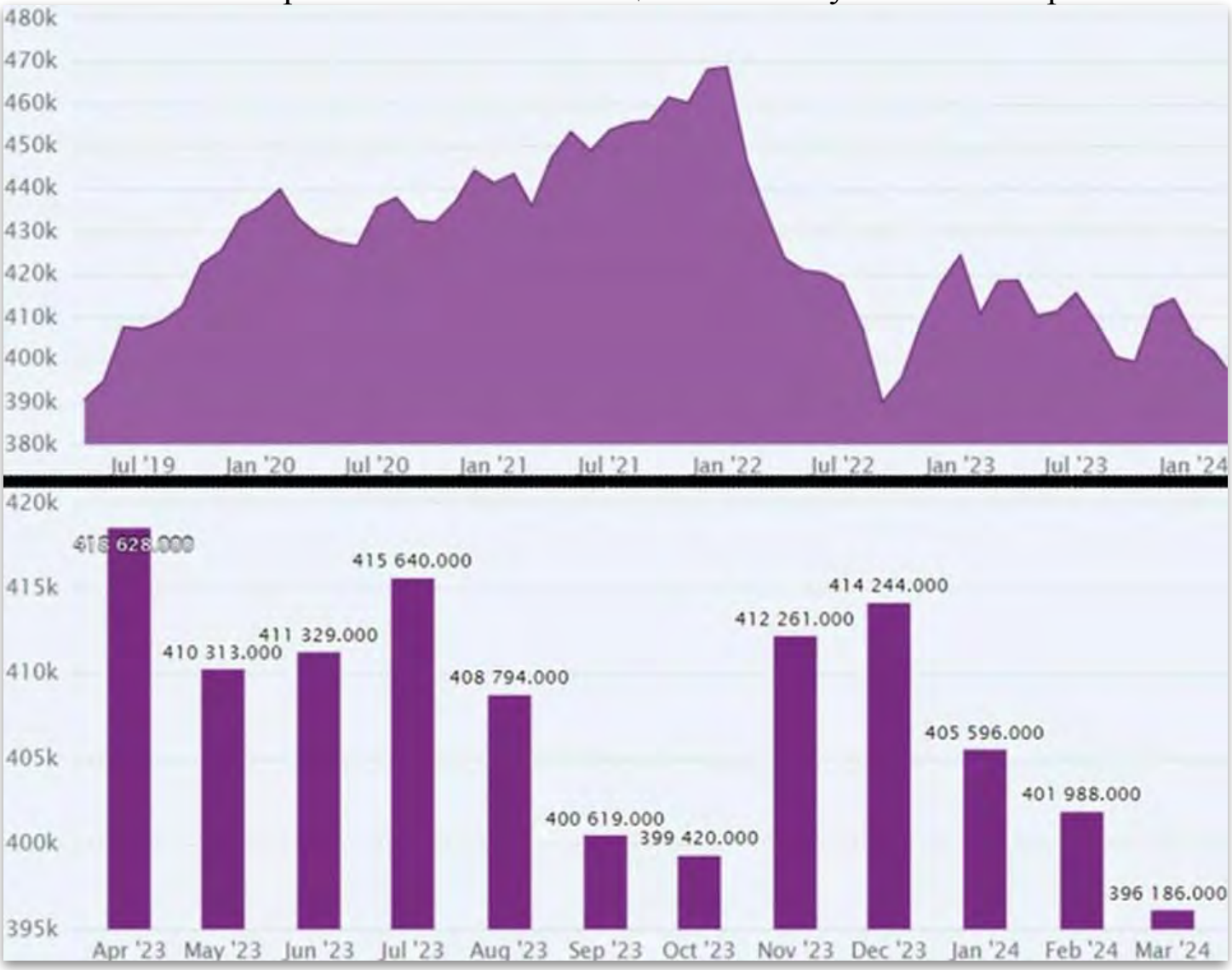

Глава одного з найбільших банків Росії заявив, що економіку країни перегріто через війну в Україні. З моменту вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року економіка Росії зазнала удару через санкції, які було накладено на неї світовою спільнотою. Найсуворіші санкції наклали західні країни, особливо на торговельну галузь Росії

https://www.newsweek.com/russia-blames-sanctions-jobs-jeopardized-1691093 .

Попри це, збільшення військової активності довело, що російська економіка зросла на 3,6% минулого року.

Однак генеральний директор найбільшого банку Росії – Сбербанку, тепер заявив, що це зростання є ознакою перегрітої економіки. Герман Греф, виступаючи у Раді Федерації російського законодавчого органу 4 червня, заявив: "Наша економіка однозначно і сильно перегріта. У нашій історії ніколи не було такої потужно використання потужностей. На рівні 84 відсотків – це поріг, вище якого просто неможливо піднятися. І величезні кошти надходять в економіку через бюджетний імпульс".

Всупереч міжнародному засудженню дій Росії в Україні та значний вплив санкцій на економіку, Росія підтримувала зростання завдяки створенню

попиту на військові товари та послуги. Проте інші ключові галузі економіки відчувають напруження. 5 червня Міністерство економічного розвитку Росії опублікувало дані, які демонструють, що річна інфляція зросла до 8,17 відсотка. У березні 2023 року заступник голови Ради Федерації Галина Карелова заявила, що через міжнародний тиск під загрозою опинилися понад 8,4 мільйона робочих місць, особливо на дочірніх підприємствах західних власників.

Це вже не вперше, коли великі гравці російської економіки роблять такі попередження. У грудні минулого року глава центрального банку Ельвіра Набіулліна зробила аналогічний прогноз, заявивши: "Економіка розширюється настільки швидко, що використовує майже всі доступні ресурси. Стійка висока інфляція є свідченням того, що економіка відхилилася від свого потенціалу і їй не вистачає можливостей для задоволення попиту, що зростає".

***

№ 3.000-4

Тижневий огляд подій в Україні і навколо України від 1 липня 2024 року

Частина 4

від Дональда Гілла

Частина 1

https://www.facebook.com/share/p/pmKkvfotXbgNysM6/

Частина 2

https://www.facebook.com/share/p/kYEwk9ELBtYaY8z2/

Частина 3

https://www.facebook.com/share/p/cCQYTrxX6tVgpuDG/

УКРАЇНА

Оператори дронів тепер є окремим видом Збройних сил України…https://x.com/NOELreports/status/1805850508587934094

Донецька адміністрація часто скаржилася на те, що уряд її ігнорує. Через бойові дії в регіоні безліч проблем, зокрема, водопостачання, житло та евакуація цивільного населення. Зеленський під час візиту до регіону висловив незадоволення, дізнавшись, що певні чиновники не відвідували регіон понад шість місяців

https://x.com/NOELreports/status/1805866244182065170

З березня Україна втратила понад 50% потужностей електричної генерації. Її довоєнного рівня у 56 ГВт вона скоротилася аж до 18 ГВт. Україна колись була експортером енергії, а тепер ЄС постачає 1,7 ГВт. Брак засобів ППО є причиною, чому енергетичну систему не можна захистити та відновити

https://x.com/NOELreports/status/1805894414083981441

500 кг бомба влучила у будинок у Харкові, але не вибухнула

https://x.com/AndrewPerpetua/status/1806369381892690014

Теплову електростанцію на Івано-Франківщині було знищено до невідновлюваного стану

https://x.com/NOELreports/status/1806672474798543288

ДИПЛОМАТІЯ

Інженерні підрозділи Північної Кореї прямують до України, щоб виконати свою обіцянку "допомогти захищати Росію від агресії НАТО". Колишній член парламенту Росії зазначив, що Китай може відправляти військове обладнання до Північної Кореї без санкцій. Північна Корея потім могла б відправити це до Росії. Насправді санкції все ж будуть

https://www.kyivpost.com/post/34893

Я вважаю, що Білорусь має взятися за Північну Корею

https://x.com/JayinKyiv/status/1806777061270224975

Зеленський та Орбан про щось поговорили

https://x.com/maria_drutska/status/1806332138008035661

ПІВНІЧНА КОРЕЯ

Невідомо, чи Росія платить за північнокорейські боєприпаси, чи просто обмінює їх. У 2022 році Північна Корея експортувала продукцію на суму $160 млн, причому 97% товарообігу припадало на Китай. Вона експортувала озброєння на суму приблизно $1 млрд. Північна Корея отримала від Росії продовольство, й це дало змогу стабілізувати ціни. Є низка повідомлень про те, що воєнні заводи Північної Кореї працюють на повну потужність, але лише частка нових снарядів відправляється до Росії.

Артилерійські снаряди, які вони відправляли до Росії, були вироблені у 70-х і 80-х роках й часто-густо мають вади. Інші, які вироблено нещодавно, у січні 2024 року, потребують перевірки та доведення до ладу перед застосуванням. Низка снарядів вибухнули в артилерійських стволах, знищуючи гармату та

травмуючи або вбиваючи екіпаж. Снаряди мають різну кількість пороху, що змінює характеристики стрільби. Певні снаряди мають відкриті герметичні кришки, які призводять до потрапляння вологи у порох.

У 2010 році Північна Корея застосувала ракети для атаки на південнокорейський острів. Половина не досягла острова, а 25% не вибухнули.

Україна є випробувальним полігоном для північнокорейських ракет. Дві з 24 ракет, які було запущено по Харкову, влучили у місто. Майже половина з 50 ракет вибухнула в повітрі.

Темпи виробництва боєприпасів невідомі, як і кількість накоплених боєприпасів. Якість нових боєприпасів невідома. Якщо Північна Корея спочатку відправить свої старі запаси боєприпасів, невідомо, чи покращиться якість боєприпасів або вони матимуть ті ж самі проблеми. Північна Корея зберігатиме певну кількість боєприпасів для своїх 10 000 артилерійських гармат і 5 500 реактивних установок. Скільки залишиться для відправки до Росії, ще треба з'ясувати

https://www.38north.org/2024/06/north-koreas-flawed-but-winning-strategy-in-ukraine

Ця гаубиця Д-30 калібру 122 мм була знищена, коли снаряд вибухнув усередині ствола.

Росія має різні таблиці стрільби для мінометів, вироблених у Росії, Ірані та Північній Кореї через різну якість.

Дефекти лиття у 120 мм мінометних снарядах призводять до нерівномірних характеристик польоту. Неправильне зберігання призводить до нестабільності боєприпаси.

Розібрані північнокорейські 152 мм снаряди доводять вкрай низьку якість вироблення.

ВІЙСЬКОВЕ ОБЛАДНАННЯ

У минулому

https://www.reuters.com/world/south-korea-says-will-reconsider-providing-weapons-ukraine-yonhap-says-2024-06-20/#:~:text=South%20Korea%20has%20provided%20non,resisted%20Kyiv's%20requests%20for%20weapons

Південна Корея надавала Україні нелетальну допомогу, таку як обладнання для розмінування, й передала США 155 мм артилерійські снаряди, щоби США могли передати Україні більше снарядів зі своїх запасів, але не надавала летальну допомогу безпосередньо Україні.

Коли Ізраїль вирішив зняти з озброєння свої 8 батарей Patriot у квітні

https://breakingdefense.com/2024/05/israel-retires-patriot-air-defenses-as-native-air-defense-systems-step-up/ ,

здавалося, що вони не відправлять їх в Україну через побоювання щодо дій Росії в Сирії й раніше відмовлялися відправляти системи ППО. Наразі ведуться переговори про те, що низка цих батарей може бути продано США, які потім відправлять їх в Україну разом з великою кількістю ракет

https://www.ft.com/content/1c938d86-ab11-4d75-b005-1e02bf9b4dda

ICEYE

https://x.com/joni_askola/status/1805956273847836716

— це фінське мікросупутникове угруповання, яке використовує радар для створення зображень із сигналів, що відбиваються від землі. Україна отримує розвіддані з багатьох джерел й за два роки отримала 4 173 зображення лише з цього джерела. 38% цих зображень було використано для підготовки атак

https://x.com/NOELreports/status/1805855923765731681

Перші партії боєприпасів від чеської ініціативи прибули до України нещодавно

https://brnodaily.com/2024/06/25/news/first-ammunition-from-czech-initiative-has-arrived-in-ukraine-says-fiala/

Україна має отримати 100 000 боєприпасів

https://x.com/NOELreports/status/1805899465967992915

за цією ініціативою у червні та ще 500 000 – до кінця року.

Відео російських дронів, що атакують українські дрони

https://x.com/AndrewPerpetua/status/1806678388377043074 ,

з’являються. Часто-густо дрони таранять один одного. Іноді російський дрон вистрілює сітку в український дрон, зберігаючи російський дрон. Іноді український дрон просто використовує палицю, зберігаючи український дрон

https://youtu.be/FQ10R4gmoDg?t=1144.

Немає жодних вказівок на те, наскільки поширеними є ці атаки, але це, безумовно, не менш ніж 1%

https://x.com/AndrewPerpetua/status/1806329577209283020 .

І українські, і російські сили глушать дрони один одного і час від часу відновлюють дуже невелику їх кількість

https://x.com/AndrewPerpetua/status/1806286566127493548 .

Як-52 був побудований у 1970-х роках як початковий тренажер. Україна використовує його для знищення російських дронів, що літають далеко за лінією фронту. Це вид з російського дрона, коли людина на задньому сидінні цілиться зі своєї рушниці. Аналізатори спектра можуть визначити, чи є дрони в районі, а також можуть перевірити, чи працюють ваші глушилки

https://x.com/GrandpaRoy2/status/1806401618092466287

Ймовірно, Росія має чотири системи ППО С-500, які все ще перебувають у стані розроблення. Україна оголосила, що компоненти для системи С-500 начебто було розміщено в Криму

https://www.newsweek.com/russia-s500-air-defense-system-ukraine-crimea-kyrylo-budanov-1913428 .

Є повідомлення, що радар системи С-500 було знищено у Луганську

https://t.me/oko_gora/12297 .

Щоб уникнути російського глушіння, українські оператори дронів літають кілометрами навколо території, щоб досягти своєї мети. Профіль місцевості може блокувати сигнали, тож українські оператори дронів іноді літають низько маючи надію, що місцевість також заблокує сигнали й російського глушіння. Оскільки місцевість також блокуватиме радіосигнали для дронів, оператор дронів мусить мати пряму видимість дрона, не піддаючись глушінню. Обидві сторони розробляють штучний інтелект, щоб дрон міг атакувати цілі, які він розпізнає, без вказівок оператора дронів

https://www.frontsight.vc/posts/the-fight-for-supreme-hive-mind-how-drone-defense-kickstarted-the-ai-supremacy-race

870 ракет PAC-3 MSE буде побудовано з цього часу до червня 2027 року. Повідомлення про вартість варіюються від $4,5 млрд

https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/us-army-awards-lockheed-martin-45-bln-contract-2024-06-28/ до $5,3 млрд

https://x.com/ColbyBadhwar/status/1806798260969021468 .

Порівняння між чеськими та польськими силами оборони

https://x.com/Danny_elMayor/status/1806699896709206273

***